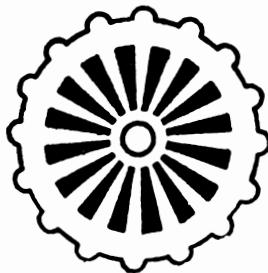


# බ්‍රහ්මයන්තී ත්‍රිපිටක ගුණ්මාලා :



අසිඛම්පිටකයෙහි

02 වන ගුණ්මාලය

## විහැංගප්පකරණ

ප්‍රථම සාගය

ලංකාජ්‍යාධි මණ්ඩලයේ ආර්ථිකයෙන්

ශ්‍රීපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ

සම්මතය පරිදි

පණ්ඩිත, ලැබුගම ලංකානාද අනුතායක සඡ්‍රවිරයන් වහන්සේ

හා

පණ්ඩිත, කරහම්පිටිගොඩ පූමතසාර සඡ්‍රවිරයන් වහන්සේ

විසින් කරන ලද

පාඨයෙක්නය හා පිළිගා පරිව්‍යානයන්

සුද්ධ යි.

ඩු. ට. 2550

කු. ට. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 42

The Second Book in the  
**Abhidhamma-Pitaka**

2

# VIBHANGAPPAKARANA (I)

With the Sinhala translation by

**The Venerable Pandita Labugama Lankānanda Thera**  
Anunāyaka of the Kōtte Sri Kalyānī Sāmagrīdharmā Mahāsanghā Sabhā  
Vice Principal of Pravacanōdaya Pirivena, Molligoda, Wādduwa

&

**The Venerable Pandita Karahampitigoda Sumanasāra Thera**  
Mākadawara Vihāra, Hingula

නමෝ තස්ස හගවතේ සබඩම්මෙසු අප්පටිහත්තාන්වාරස්ස දසබලධරස්ස  
වතුවේසාර්ථකවසාරදස්ස සබඩත්ත්ත්තමස්ස දම්මස්සරස්ස දම්මරාජස්ස දම්මස්සාම්ස්ස  
තත්ත්තස්ස සබඩයුණුනා සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිල ආනවාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ  
වතුරුවෙකාරදත්ව විගාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට රේවර වූ ධර්මරාජ වූ  
ධර්මස්වාමී වූ තත්ත්ත්ත වූ සරවඳ වූ සම්මා සම්බුදුනට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආරයයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද  
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

### බුද්ධයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ මහා ධර්ම දානමය ප්‍රශ්නකර්මය

“අපාරුතා ගේස් අමතස්ස ද්වාරා  
යේ සේත්වන්තේ පමුණුවන්තු සද්ධා”

“කන් ඇත්තාපු සැදැහැ මුදත්වා  
මුවුනට අමා දාර විවෘත කරන ලදී”

අප භාග්‍යවත් අරහත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි  
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිභිශ්චාය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවෘද්ධිය පිළිස ම වන  
බව අපගේ හැඟීම ය.

සැම කළේහි ඇන සම්පූජ්‍යක්ත ව ත්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්  
වහන්සේලාගේ පලමු අනුගාසනය, බුද්ධ රත්තය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ  
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො  
සළකා තිනින් ද ? වතු වෙළාරදත්ව සහිත වූ දැ බල සහිත වූ අනාවරණ ඇන සහිත වූ  
සවිඥ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිළිස  
දම්මානුදම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලය තුළ ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යවශ්‍ය ය  
යන්න අවධාරණය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලොකික ගිල්ප  
ගාස්තු පවා පරිපූරණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් තුවන ඇත්තාහට දැක ගත  
හැකි ය. පුරුෂයා ග්‍රෑෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා දිනය සහිත ව (“සද්ධිය වින්තං  
පුරිසස්ස සෙටියා”) මෙම ධර්ම රත්තය පරිභිශ්චාය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය  
යුතු සියලුල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද  
විරයයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සම්ධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රජාවෙන් ලැබිය යුතු  
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සත්ත්ව, විරය, සමාධි සහ ප්‍රජා යන පාව ධර්මයන් තමා තුළ  
ඇති කර ගෙන මහන් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිළිස ම යොමු වූ දැඩි  
අධිශ්චානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිභිශ්චාය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ගාසනයෙහි

దిరమ గ్రవణయెను అగ లల లాభిలేపు అదిక య. విభ్రుకునియ లబనునూ ఖ్రి క్రుమ లేదయను పహకు విష్టర కరనునూ ఖ్రి అంగ్రునుతర పంచక నిపూతయెని 'విభ్రునుతాయనన' ష్ట్రుయెఱి నివిన లబన క్రుమ లేద సంతరకు అ దితమ దేశంకూమయ సహ దితమ సంవనుమయ ప్రశ్ను కరమ ఆష్టరిను ష్ట్రువన బల ప్రశ్నాదైలి కర ఆన. ఆష్టరుని క్రుమ లేదయ ఖాలినుమయ ప్రశ్ను కరమయ ప్రశ్ను కిరిమెను సూర్యులక విన బల ద లితి సద్గును లేవ.

మహను ఖ్రి తెగారబుద్ధరయెను మహు ష్ట్రుగుయెను విభనుచేఁగె అన్నుగుసునయ పిల్లిపడినునూ ఖ్రి అప్రమాది వ దితమాన్నుబితమ ప్రతిపథువ విభనునూ ఖ్రి ష్ట్రెల్ సతునావ, తెన్నుకూలిక ఖ్రి ష్ట్రెల్ క్రుకిను లీడి లబనునూ ఖ్రి అశర ఖ్రి అమర ఖ్రి అమా మహ నివిన అవబోవద వీమ పిణ్ణిస లెమ మహమ ప్రశ్ను కరమయ ఉపనిష్టుయ లేవా !

ఆరయయను విభనుచేఁలూ పహలువిమెను ష్ట్రెలక బైబాలేవా !

ఖ్రిదేవ గుసునయ ద్విష్ట్రుష్టులీ విరసీలెతిక లేవా !

లోఁ సతునావ సెటు లేవా !

"అమతం దండ్యే వ సోఁ షోని, యోఁ దితమమ్ముసూసాని"

( యమెను దిరమాన్నుగుసునయ కరనునెను ద, షోఁ అమసు దెనునెను య )

లెమ దిరమ ధూనయు ప్రశ్ను కరమయ

మోఁ బ నితిర విదివంసనయ కరనునూ ఖ్రి లొలిప ర్తుమి ఆలోఁకయ ఖ్రి మహు కార్యాతీక ఖ్రి జమిమాసమిఖ్యురథుషును విభనుచేఁగె షులీఁధును ఖూనయిప ద మహు కర్మశు గ్రణయిప ద ప్రశేషహారయకు అ లేవా !!!

కెలలకుషయకు షకువలయనుఱి ష్ట్రెల్ ఆరయయో ద ష్ట్రెల్ సతుష్ట్రుష్టుయో ద  
అపగె ప్రశ్ను కరమయ అన్నమోదును లేవా !!!

గుసునాతివందేవికాతి,

షమిను ద రణషింగ.

2009.06.28

අභිජමමපිටකේ

# විහඹගප්පකරණം

පයෝලො භාගෝ

අභිජම්පිටකයෙහි

# විහඹගප්පකරණය

ප්‍රථම භාගය

“නජ්‍යගත් ප්‍රසාද වෙදිනො, හිකුණව බමුවිනයෝ, මිටගම්, විගෝවනි  
නො, පමිචුනොනා.”

“මහජේන්, නජ්‍යගත් වහන්සේ මිසින් දෙනො, කැරණ  
ලද බ්‍රිතිය හා විනය විවෘත මූල්‍ය බිඛුයි. වැසුන් නො, ම බිඛුයි.”

(අධිකාරීන් තිබුණු අත්‍යුත්‍ය, තිකනීපාත්‍ය - හරණුවකු, 9 සුතුරා)

**සැලකිය යුතුය :** මෙම පොතේහි පටින, පිටු අංක 22 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටිනෙහි මානසකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රධාන පිටුව විෂය පිටුව සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය හාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:22 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

## පටුන

### CONTENTS

සංසකාරක නිවේදනය	...	...	...	...	xxi-xxii
ත්‍රිපිටකසමපාදකම ගැකීලය	...	...	...	...	xxiii
සංඛ්‍යාපනය	...	...	...	...	xxv-xxxii
සමෙක්ත නිරූපණය - ABBREVIATIONS	...	...	...	...	xxxiii
පාලී හෝසිය - PALI ALPHABET	...	...	...	...	xxxiv
විසය සූචි	...	...	...	...	xxxv-xxxvi
පෙළු හා පරිවහීනය	...	...	...	...	2-401
විසෙසපදනුකකම ගැනීම,	...	...	...	...	403-408

## සංස්කාරක නිවේදනය

ත්‍රිපිටික පාලිගෙණි අතිච්� සංස්කුරණයට අයන් ප්‍රස්ථාන් අනුරේදි විශාලප්‍රකාරණය දෙවෑනී ග්‍රන්ථය සි. මෙය බහුමිතිභාෂා අදි කොට, බමත්හදය විහාරය අවසන් කොට ඇති අවලෝකී විහාරයෙහින් ප්‍රකාශ වෙයි. වූඩ්ජයන් ත්‍රිපිටික ග්‍රන්ථමාලායෙහි විහාරප්‍රකාරණය 42, 43 වෑනී ප්‍රස්ථානයන් පළවුන්නේය. එකිනෝ “බහුමිතිභාෂා” පටන් “ඉද්ධිපාදවිහාරය” අවසන් කොට ඇති විහාර නවය මෙයි ප්‍රථමභාෂය වේ.

ලංකා, බෞද්ධමණවිලය විසින් ආරාධිත වැ ගම් ප්‍රථමභාෂය කුමුකුරුන්දේ ප්‍රී දේවෑන්දු නායක ස්ථාවිරපාදයන් වහන්සේ විසින් සිංහලයෙන් අනුවාද කරන ලද්දේය. එහෙන් ඒ අනුවාදය ත්‍රිපිටික පරිවතීන සංස්කාරකමණවිලයෙන් යුතු පාර්ශ්වාධිත සකින කොට විහාරප්‍රකාරණය මූල්‍යී සිංහලයෙන් පරිවතීන කළ මැනාවයි අප වෙන පැවරිණ. මහනුවර පත්‍රතිරිප්පූලේ රාජකීය ප්‍රස්කාකාලයට අයන් ප්‍රස්කාකාලයේ ද, පැලේමුවිල්ලේ ප්‍රරාණවිහාරස්ථානයෙහි ප්‍රස්කාකාලයේ ද, සිංහල අස්ථාරයෙන් මූල්‍යී තුළ පොන් දෙකක් ද, එංගලන්තයේ පාලිපොන් සමාගම මධින් මූල්‍යී තුළ තරවනාලද පොන් ද, සිංහලට තායාසභාරයෙන් මූල්‍යී විහාරප්‍රකාරණය භා වුරුමරට ජපයිසභාධිතියෙන් ගොඩින වැ මූල්‍යී විහාරප්‍රකාරණය ද අසුරා කරමින් විහාරප්‍රකාරණයෙහි පාර්ශ්වාධිතය භා සම්පූර්ණ සිංහල පරිවතීතය ද නිමහම් කරන ලද්දේය. මෙහි පාර්ශ්වාධිතයේ දී ලක්දිවා මහාවිහාරාන්තියාගත අවධාරණයෙහි පාව්ති විහාරප්‍රකාරණ ව, වනාමාගීය නහාගැනීමට අපගේ ප්‍රයන්තය වූ බව ප්‍රකාශ කරමිහ.

මේ අධිකාරයෙහි ල, බම්-විනයෙහි භා ඉතිහාස ප්‍රයිද්‍ය, තකී-නායාදි ගාස්තු-නායාරයෙහි බැසිගත් බූද්ධිප්‍රහා, ඇති රාජකීය පෙණීත කරගහමිවිගෙ, බ පුමනසාර ස්ථාවිරයන් වහන්සේ මූල සිට මා සහාය වූහ. මෙහි ඇත්තුම් තැනෙක් ඒ ස්ථාවිරයන්ගේ මා පරිවතීන වෙයි. තව ද, මෙහි ල, ත්‍රිපිටික සංස්කාරකමණවිලයෙහි ප්‍රධාන සම්පාදක ව සිරි දිව්‍යානි සිරි ව්‍යාර්භාන නාතිම්පාණන් වහන්සේගේ උපසාමාය ලැබුණුව ද පවසමිහ.

මූල්‍යන අවසාන පැමිණ වන්න ත්‍රිපිටික සම්පාදක මණ්ඩලයේ සහාපති තැන්පත් අභ්‍යන්තරයෙහි ‘විද්‍යාවලු’ පරිවෙණයිපති පෙණීත කොළඹගෙ, බ සිරි සැදුණුලෙකා, නිධාන දක්ෂිණලුණියායෙහි ප්‍රධාන සංස්කාරකයිවිරයන් වහන්සේ ය, ‘විද්‍යාදය’ මහපිරුවන්සේ උප පරිවෙණයිපති සාධාරණ ගාස්තුපත්, විද්‍යාවිශාරද, පෙණීත රද්දුල්ලේ සිරි පැදුණුලෙකා, නිධාන අනුතායකස්ථාවිරයන් වහන්සේ ය එ මා පිරුවන්සේ ඇත්වා ගාස්තුපත්, විද්‍යාවිශාරද, පෙණීත වේඩිරුවෙම් සිරි අනෙ, මදස්‍යාභිතාන නායකස්ථාවිරයන් වහන්සේ ය

යන සිරස්බර මහතෙර වරැක්ගේ ආගමණායෙහි නිපුණබව ග්‍රන්ථඟාධින්-සංස්කරණ කායනීයෙහි ලා අනිගයින් වහල්වය. කොළඹ දිගුවේ ප්‍රධාන සංස්කරණයක පණිඵ දේරගමුවේ බිම්පල සෑවිරයන් වහන්සේගෙන් නිපිටක මණ්ඩලයට ලැබෙන සහාය කාන්දානු, පූජීකව සඳහන් කළ යුතුය.

නවද ශ්‍රී ලංකා, ජනරජයේ ගරු අමාත්‍යාචාරය සිංමාලෝච් බණ්ඩරනායක මැයිනිය මේ නිපිටක මූද්‍රණකායෙහි ලා දක්වන බලවත් ප්‍රසාදය ද, ගරු සංස්කෘතික අමාත්‍ය ඇස්. ඇස්. කුලත්ස් මැයිනුම, ගුන් හා අමාත්‍යාචාරයෙහි ලේකම් සේමසිංහ ප්‍රෝමවධින මහතාන්නේ හා ජේෂානු සහතාර ලේකම් පී. ඩී. ගෙරුගෙළාච මහතාන්නේ ගෙන් ලැබෙන පිටුවහල ද අනුයාරණීය වෙයි. සංස්කෘතික අධ්‍යක්ෂ බොනාල්ඩ් අභ්‍යන්තර මහතාන්නේ හා ශ්‍රී ලංකා සංස්කෘතික මණ්ඩලයේ සංස්කෘතික සංවධින නිලධාරී ගෙන්. පී. අමරදු මහතාන්නේ ප්‍රූඩ් සංස්කෘතික නිලධාරීන් මේ සඳහා, දක්වන උදෙසාය ප්‍රශ්නනීය වෙයි.

රජය පිළිබඳ අපරිමිත කායනීහාරයන් සම්බ ව අනු රජයේ මූද්‍රණාලයෙහි අධිපති ඇල්. බඩිලිවි. පී. පිංස මහතාන්නේ නිපිටක මූද්‍රණ කායනීහාරයකුදී අනු කොට නිපිටකගුණ මූද්‍රණය සඳහා, දෙන අනුබලය හා එම ගේවක මහත්ත් ඉතා, හක්තිමත් ව මූද්‍රණකායෙහි නිපුණ්කව සිටිම ද බෙංඩිලෝකයාගේ ප්‍රකාශවට කාරණ වෙයි. එයේම නිපිටකකායනීහාලය පිහිටි කොළඹ මහතායකට, රිකාරාමයෙහි නිපුණ්ක ඇම්. ඒ. අ.ර. සමරසිංහ මහතාගෙන් නිපිටකමණ්ඩලයට යදෙවෙනි ලැබෙන සංස්කෘතිය ද අනුයාරණීය වේ.

සදේවක ලේකයාට විධිඛාදි වූ අනිපරිශ්ව පස්සීජ් බලීය ව්‍යාප්ති කිරීමෙහි යන්න දරන මේ හැම යුතිපුදු ද, නිපිටක සිංහල පරිවහීනය සඳහා නුත් අපුරුණ් සහාය දුන් හැම පින්වත්පුදු ද බලීදානමය කුළු බලයෙන් යුතියායි වෙන්වය අංශනය කරමින.

මෙවත ගාසනොදායකාරී,

**ලුවුම ලංකානාදා  
නිපිටකමණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සම්පාදක**

1975 වෙසක් පුර පසලෝස්වක  
නිපිටකකායනීහාලය,  
මහතායකට, රිකාරාමය,  
115, එරේරුමම්වත,  
කොළඹ - 7.

## ත්‍රිපිටක සමපාදක මණ්ඩලය

උපදෙසක :

අයමහැපු පෑම්පාදන, බලපෑගෙ, බැංකුවලේමෙනුය මහානායක මහාස්ථානීරප, දයන් වහන්සේ.

සහජත්වී :

අනුගම විකුවනුපරිවෙණ, ඩිපත්, ත්‍රිපිටකව, ශිෂ්ට, වෘත්තා, ගැංචු-ගෙ, බැංකුවනුලෙක ද්‍රෝණුවිකායෙහි ප්‍රධාන සංඝ්‍රතාවකාස්ථානීරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක :

මොලුලිගෙ, බ ප්‍රවිත්තෙක්දය පිරිවෙන්ති උපප්‍රධාන, වෘත්තා, ගැංචු, ත්‍රිපිටක ව, ශිෂ්ට, ලබාගම ප්‍රශ්නවිකාන්තා—කෝට්ටේ ප්‍රශ්නවිකාන්තා ස, මැග්‍රිඛල් මහා සංඝ්‍රතාවකායෙහි අනුනායක ස්ථානීරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක :

දෙමෙනු බ බ්‍රේද්‍රනුග්‍රමවිදුලය, ඩිපත්, පෑම්පාදන, පරවාහැර සිංහ පක්‍රියාන්තා (වී. ඒ. උණ්ඩන්) — කොළඹ නවකෝරලුගයෙහි ප්‍රධාන සංඝ්‍රතාවකායෙහි ස්ථානීරයන් වහන්සේ.

කිරුලුපන පූජාර, ම, ඩිපත්, ගාස්තුපත්, විදුවිජාරද, පෑම්පාදන, රද්දුල්ලේ ප්‍රශ්නලෙක, — කෝට්ටේ ප්‍රශ්නවිකාන්තා ස, මැග්‍රිඛල් මහා සංඝ්‍රතාවකායෙහි අනුනායක ස්ථානීරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල ප්‍රශ්නවිකාර, ම, ඩිපත්, ගාස්තුපත්, විදුවිජාරද, පෑම්පාදන, වේඩිරුවේ ප්‍රශ්නවිකාර, — නායක ස්ථානීරයන් වහන්සේ.

හිගල්ල—ම, කැබුවරවිභාගයිව, ඩිපත්, පෑම්පාදන, කරගත් පිටිගෙ, බ ස්ථානීරයන් වහන්සේ.

ගලබකාධකාරී :

කොළඹ බෙංඩාලෙක ම, වනෙහි බෙංඩාලෙකවිභාගයිව, පෑම්පාදන, දෙරගැලුවේ සිංහ බම්පාල—කොළඹදිගායෙහි ප්‍රධාන සංඝ්‍රතාවකායෙහි ස්ථානීරයන් වහන්සේ.

## සිංහැපනය

අප පුද්‍රන් විදළ තෙවලා පුද්‍රවදන්සි ඇතුළ වැ සිවුනා ප්‍රභුසන්දීපක අනෙකනය ගනයපුයෙන් ප්‍රතිමණේයින වූ අහිඛරමධිටකයෙහි සරතපුකරණයන් අනුරෝධ දෙවුන්න විහඩිගපුකරණ නාම වෙයි. මෙහි ලා අහිඛරමය පිළිබඳ වැ කිවුමනා දැ පුද්ධරුයන්නී යුත්තලායෙහි ධම්මසඩිගන්පුකරණයෙහි ලා කියනලද වන බැවින් දන් විහඩිග පුකරණය පිළිබඳ වැ වෙසෙයා කිවුපුණ දැ පමණක් යැකෙකින් දක්වනුලැබේ.

‘විහඩිග’ නම් ‘විහාග’ යි. පුත්තන්තහාජනිය යැ අහිඛම්මහාජනිය යැ පස්ස පුවිජක යැ යන තුන් නයින් තුකන්ධායාදි ධරමවිහාග තොට දක්වන බැවින් මේ ‘විහඩි’ තම්මිය නානා ප්‍රහේදයෙන් ඩින්න වූ අර්ථයන් ප්‍රකාරයෙන් කියනුලබන හේදින් පුකරණ තම්මිය වෙයි. මෙහි වාචනාමාර්ගය දම්මයනෙහි යැරිපුත් මහරහතුන් වහන්සේ ප්‍රහව තොට ඇත්තේ යැ. සම්බුද්ධරුන් විදළ දහම නය ගෙන එම්මසඩිගහ’ කෙරෙමින් පන්සියක් අනුවයිනට ‘ධම්මසඩිගන්’ පුකරණය දෙපු යැරිපුත් තෙරණුවේ යළි සකන්ධාදි ‘ධරමවිහාග’ කෙරෙමින් විහඩිගපුකරණය දෙපුහ.

**පරිවිශේද :** මේ පුකරණයෙහි අටලොස් විහඩිගයෙක් වෙයි : බන්ධවිහඩිග යැ ආයතනවිහඩිග යැ බාංචුවිහඩිග යැ සරවිහඩිග යැ ඉන්දියවිහඩිග යැ පරිව්‍යාකාරවිහඩිග යැ සතිප්‍රානවිහඩිග යැ සම්මුජ්ජවිහඩිග යැ ඔදියාවිහඩිග යැ ලොඹ්කුගවිහඩිග යැ මග්ගවිහඩිග යැ ස්විභාවිහඩිග යැ අප්පමස්සුවිහඩිග යැ සික්ඩාපදවිහඩිග යැ පටිසම්භිද විහඩිග යැ ස්විභාවිහඩිග යැ පුද්දකවිතදුවිහඩිග යැ ධම්මහදයවිහඩිග යැ කියා යි.

**බන්ධවිහඩිග :** මෙහි පස්ස්වස්කන්ධයෙය් පුත්තන්තහාජනිය යැ අහිඛම්මහාජනිය යැ පස්සහපුවිජක යැ යන තුන් තැපින් විහාග කරනලදය. පුත්තන්තහාජනියෙහි ලා පස්ස සකන්ධයෙය් අතිත, අනාගත, ප්‍රතුෂ්න්පන්න, අධ්‍යාතම, බාහිර, ඡිංදරික, සුක්ෂම, සිත, ප්‍ර්‍රේත, දුර, සන්තික යන එකොලොස් අපුරින් විහ්කන වෙති.

අහිඛම්මහාජනියෙහි ලා රුපස්කන්ධයාගේ උද්දෙස පමණක් දක්වනලදද යැ. එහි නිද්දෙස ධම්මහුණු රුපකාණ්ඩයෙහි විස්තර කරනලද අපුරින් මෙහිද ගතපුණ වෙයි. උද්දෙසයෙහි එකවිරුප පටන් තොට එකාදුවිරුප තෙක් රුපධරමයන් සඩුහු තොට මානාකා තබනලද යැ. එහි එකකම්මානාකායෙහි උද්දිෂ්ටටපද තෙසාලියෙකි. ඔවුනුතුරේ පස්වීමපදුය මානාකාමුක්ත වෙයි. දෙපු යාලිස් පදයෙය් මානාකාගතයා යි. එකයිය සතරක් පමණ වූ ද්විකම්මානාකා අනුරෝධන් තුදුස් ප්‍රකීරණකදීවිකයන් ද, එකයියනාක් පමණ වූ ත්‍රිකම්මානාකා අනුරෝධන් ප්‍රකීරණකත්‍රික තුනක් ද, දෙවිසි වතුෂකම්මානාකා අනුරෝධන් ආදි වතුෂකක සතර ද දක්වා නයමුඩ දී අවශ්‍යමම්මානාකා පෙයාලමුඩයෙන් යාක්ෂිප්ත කරන ලද යැ. එහැම ධම්මහුණු රුපකාණ්ඩයෙහි විස්තාත අපුරින් මෙහිද ගතපුණ වෙයි. පස්ස්වකය පටන් තොට එකාදුගෙය තෙක් අමිශ්‍රමානාකා තබනලද.

වෙදනාස්කන්ධනිදෙසයෙහි දුක්මූලක යැ තීක්මූලක යැ උගනොවයිසික යැ බහුවිධ යැ දී මානාවාර සතරේක වෙයි. එහි තීක්මානාකා ගෙන ද්විකම්මානාකායෙහි බහා කළ දේශනා දුක්මූලක නම. ද්විකම්මානාකා දෙපින් වඩා කළ දේශනා උගනොවයිසික නම. අවසානයෙහි සරතවිධ යැ වතුරුවිංගදුවිධ යැ තී.ඣදුවිධ යැ බහුවිධ යැ යන සතර අපුරින් දක්වනලදද බහුවිධවාර නම්.

ද්විකමුලකයෙහි යථායේග විසින් ලැබෙන පනාස් ද්විකඩරමයක් ගෙන එක් එක් ද්විකය හා සමග ත්‍රිකමාත්‍යකායෙහි වෙදනාත්‍රික යැ ප්‍රිත්‍රික යැ සනිදරුණත්‍රික යැ යන අලභාමාන තුන් ත්‍රිකයන් හැයිපියා අවශේෂ එකුන්විසි ත්‍රිකඩරමයන් වෙන වෙන යොදු දුනීයුකපයිමතිකයේගවාර ආදි විසින් නවසියපනාස් වාරයෝක් කියනලද. එ හැම පාලියෙහි නයමුබ දී හකුලා කියනලද යැ. නයානුසාරයෙන් විස්තර දතුපුතු.

ත්‍රිකමුලකයෙහි ලගාමාන එකුන්විසි ත්‍රිකඩරමයන් ගෙන එක් එක් ත්‍රිකය හා සමග ලගාමාන පනාස් ද්විකඩරමයන් වෙන වෙන යොදු පයිමත්ත්විකුද්‍යකයාගවාර ආදි විසින් නවසියපනාස් වාරයෝක් කියනලද. එයින් පාලියෙහි නයමුබ දී හකුලා කියනලදී. විස්තරවිභාග නයානුසාරයෙන් දතුපුතු.

උහ්‍යතාවිඩිඹකයෙහි යථායේග විසින් ලැබෙන එකුන්විසි ද්විකඩදේමියන් ලගාමාන සේ එකුන්විසි ත්‍රිකඩරමයන් හා සමග යොදු දුනීයුකපයිමතිකයාගවාර ආදි විසින් එකුන්විසි වාරයෝක් කියනලදී.

බහුවිධවාරයාගේ සඡනවිධනිරදේශයෙහි එකුන්විසි ත්‍රිකඩරමයන් හා සමග සතර තුම් යොදු එකුන්විසි වාරයෝක් කියනලද යැ. විතුරවිඩිඹකයින් නිරදේශයෙහි දු බහුවිධ නිරදේශයෙහි දු එකුන්විසි ත්‍රිකයන්ගේ විභයන් එකුන්විසි වාරප්‍රහැද වෙයි. ත්‍රිඩ්විධ වාර එකකි. මෙයයෙන් බහුවිධනිරදේශයෙහි අවපනස් වාරයෝක් වෙයි. මෙයේ වේදනාස්කන්ධිරදේශයෙහි සිපු මහාවාරයෙහි එක්ඩහැන් නවසිය සත්යන්ත්තු වාරයෝක් වේ. සංඛ්‍යාස්කන්ධි, සංස්කාරස්කන්ධි, විභාගන්ධි පිළිබඳ විස්තරවිභාග ද යථායෙග විභයන් වේදනාස්කන්ධියෙහි කී නයින් මැද්‍රස් හෝ දැන්හේ යි.

පජ්ඩ්හපුවිජකයෙහි පජ්ඩ්වස්කන්ධියන් දෙවිසි ත්‍රිකමාත්‍යකායෙහි දු එක්සිය දෙකක් පහේද වූ ද්විකමාත්‍යකායෙහි දු ලා ප්‍රජ්න කොට ඒ ඒ ස්කන්ධියන්ගේ කුගලාකුගල අව්‍යාකෘතාදී හාවයෝ ලැබෙන සේ නහා දක්වන ලදහ.

**ආයතනවිභිඩි :** මෙහි දෙලොස් ආයතනයේ සුත්තන්තහාජනිය යැ අහිඩම් භාජනිය යැ පජ්ඩ්හපුවිජක යැ යන තුන් නයින් විභාග කරන ලදහ. විභාගනය බන්ධ විභිඩියෙහි මෙනි.

**ධානුවිභිඩි :** මෙහි අවලොස් දානු සුත්තන්තහාජනිය යැ අහිඩම් භාජනිය යැ පජ්ඩ්හපුවිජක යැ යන තුන් නයින් විභාග කරන ලදහ. සුත්තන්තහාජනියන් අවලොස් දානු අනෙකකක, අහිඩරමයෙහි අවලොස් දානු අනෙකකකි. සුත්තන්තහාජනියන් අවලොස් දානු තුන් පටකයෙකු ලා සඩිගාලීත වෙයි. එහි පැවිචානු, ආපොචානු, සේලේචානු, වායෝචානු, ආකාසචානු, විස්ඩ්ස්ක්වචානු එක් ජැවැයක. සුත්තන්තහාජනිය අවලොස් දානු, සොමනාස්සචානු, දේම්නාස්සචානු, උපෙක්ඩචානු, අවිජ්‍යචානු එක් පටකයෙක. කාම දානු, විෂාපාදානු, විහිංසාධානු, තොක්බාධානු, අව්‍යාපාදානු, අව්‍යාපාදානු, අව්‍යාපාදානු එක් පටකයෙකි.

අහිඩම් භාජනියෙහි වක්වුධානු, රුපධානු, වක්වුවිජ්ඩුණුදානු, ගොත්තධානු, සඳ්ද දානු, සොත්තවිජ්ඩුණුධානු, සානාධානු, ගත්තධානු, සානාවිජ්ඩුණුධානු, තීවිභාධානු, රසධානු, තීවිභාවිජ්ඩුණුධානු, කායධානු, ගොටයිත්තධානු, කායධානු, මතොනාධානු, ධම්මධානු, මතොනාවිජ්ඩුණුධානු යන මොහු අවලොස් දානු වෙන්. මෙහි දි විභාග නය බන්ධවිඩියෙහි මෙනි.

පජ්ඩ්හපුවිජකයෙහි කුගලාදිහාවය ද බන්ධවිඩියෙහි කී නයින් මැ දතුපුතු. ධම්මධානු හා මතොනාවිජ්ඩුණුධානු හා මෙදෙක ව්‍යුත්තුමක ව්‍යුවාපු ලොකිකලාකොත්තර විසින් මිශ්‍ර වැ කියනලදහ. අවශේෂ සොත්තධානු දානු කාමාවට වෙන්.

**සවිවිභිඩි :** මෙහි සතර අත්‍යන්තරයේ සුත්තන්තහාජනිය යැ අහිඩම් භාජනිය යැ පජ්ඩ්හපුවිජක යැ යන තුන් නයින් විභක්ත වෙනි. සුත්තන්තහාජනියයෙහි ලා ‘සතර ආයුස්සත්‍යයේ’ සි සපුදෙය කොට ගෙන උද්දෙස නිදුදෙස විසින් දක්වන ලදහ. අහිඩම්

භාරතියෙහි ලා ‘සතර සත්‍යයෝ’ හි නිෂප්‍රදේශ කොට ගෙන විභාග කරන ලදහ. ‘ආයු සත්‍යයෝ’ හි සපුරාදේශ කොට කි කළේ අවශ්‍ය ක්ලේරයෝ ද අවශ්‍ය කුශල ධර්මයෝ ද සාපුව තුන් කුශලමුලයෝ ද අවශ්‍ය සාපුව කුශලමුලයෝ ද සඩුපුහ නො වෙති. දැක්බසුම්දය පුදෙක් තාණ්ඩාහෙනුයේ මැ වන්නේ නො වෙයි. යලාක්ත ක්ලේරයෝ ද එයට ප්‍රත්‍යාය වෙති. එහෙයින් නිෂප්‍රදේශ කොට කියන ලද්දේ.

සත්‍යනිර්ධීයයෙහි ලා පළමු දු:බස්ත්‍යය නිරදේශ නො කොට දු:බස්මූදයසත්‍යය පස්වප්‍රකාරයෙකින් නිරදීශට යැ. දු:බස්මූදය නිරදීශට කළේ දු:බ නිරදේශ පහසු වන ගෙයිනි. නිරෝධසත්‍යය ද පස්වප්‍රකාර පමුදායාගේ ප්‍රහාණ වයයෙන් පස අපුරෙකින් දක්වන ලද යැ. මාර්ගසත්‍යය පාම්ප්‍රකාශනික සොතාපත්ති මාර්ගයාගේ වයයෙන් ධම් සහුණු පෙළෙනි විභාග කළ දේනානායෙහි මුත්මාත්‍රයක් දක්වමින් නිරදීශට යැ. විස්තර විභාග ධම්සභූතයෙහි ආ සෙයින් දතුපුතු.

මෙහි අවධිගිකවාර යැ පස්වචිගිකවාර යැ සැබැස්ථිකවාර යැ සි මහාවාර තුනෙකි. අවධිගිකවාරයෙහි අඡ්ටාචිගමාරගප්‍රතිපද ද පස්වචිගිකවාරයෙහි පස්වචිගම මාර්ගප්‍රතිපද ද සබඩයාතිගිකවාරයෙහි පරාගප්‍රේණාස සම්පුළුක්තබර්මප්‍රතිපද ද දක්වන ලදහ. මෙයයින් මේ අහිඛම්මහාජනීය ත්‍රිවිධ මහාවාරයෙකින් පසලාස කොටයාස යෙකින් සුටුදාසක් නැයින් ප්‍රතිමණ්ඩිත වූයේ වෙයි. පස්වහප්‍රව්‍යකයෙහි කුශලදී විභාග ධම්සභූතයෙහි කි නැයින් දතුපුතු.

**ඉන්දියවිහඩි :** මෙහි දෙවිසි ඉන්දියබර්මයෝ විභාග කොට දක්වන ලදහ. අහිඛරමයෙහි යෙයින් සූත්‍රන්තරයෙහි මේ දෙවිසි ඉන්දියයන් පිළිවෙළින් නො එන බැවින් ඉන්දියවිහඩියෙහි සූත්‍රන්තහාජනීය නො ලැබෙයි. අහිඛම්මහාජනීය පස්වහ පුව්‍රික යන දෙනාය පමණක් මෙහි ලැබෙයි. නිද්දෙශවාරයෙහි සැකෙරින් නිරදීශට ඉන්දියයන්ගේ විස්තරවිභාග ධම්සභූත පදාන්තිය නැයින් ගතපුතු. මෙහි ඉන්දිය යන් සවිස්ථිග්‍රාහක බැවින් විරියින්දිය සමාධින්දිය නිද්දෙශයාදියෙහි සම්මාවායාම මිවිභාග වායාම සම්මාසමාධ මිවිභාසමාධ ආදි විසින් නිරදේශ නො වෙයි. දෙවිසි ඉන්දියයන් අතුරෙහි වක්මු, සොත, යාන, ජ්‍රීහා, කාය, ඉත්තී, පුරිස, සුබ, දුක්බ, දෙමනාස්ස යන ඉන්දියයෝ ද අපදෙන ලොකික යැ කාමාවවර දේ. මනින්දිය යැ තීරියින්දිය යැ උපේක්න්දිය යැ සඳාධින්දිය යැ විරියින්දිය යැ සිතින්දිය යැ සමාධින්දිය යැ පස්වහින්දිය යැ යන අවදෙන වාත්‍යරුමක ව්‍යුතු ලොකිකලේකාන්තර මිශ්‍ර වෙයි. සොමනාස්සින්දිය කාමාවවර රුපාවවර ලොකාන්තර විසින් භූම්‍රාගපයාර්ථනා වූයේ ලොකික ලොකෑන්තර මිශ්‍ර වෙයි. අනැයුදුනැයුස්සාමින්දිය යැ අයැයුදින්දිය යැ අයැයුදා වින්දිය යැ යන තුන් ඉන්දියයෝ ලොකාන්තර මැ වෙත්.

**පවිත්‍රාකාරවිහඩි :** මෙහි ද්වාදානිග ප්‍රතිත්‍යාසමුත්පාදබර්මයෝ සූත්‍රන්ත භාරතිය යැ අහිඛම්මහාජනීය යැ යන දෙනායින් විභාග වෙති. පස්වහප්‍රව්‍යක නාය මෙහි නො ලැබෙයි. සූත්‍රන්තන්තහාජනීයෙහි ලා ප්‍රත්‍යායාකාරබර්මයෝ උද්දෙස විසින් දක්වන ලදහ. එහි ප්‍රත්‍යායවිභාග නානාවින්ත වෘයයෙනි.

අහිඛම්මහාජනීයෙහි ලා එකවිත්තක්බණික ප්‍රත්‍යායාකාරය දක්වන ලද යැ. එහෙයින් සූත්‍රන්තන්තහාජනීයෙහි මෙන් ‘අවිර්ජාපවිචාර සඩ්බාරා’ හි බෙඟවනිරදේශ නො කොට ඇ. අවිර්ජාපවිචාර සඩ්බාරාරෝ’ හි මාතාකා තබන ලදී.

**මාතාකායෙහි තුළපද තවයයි :** අවිර්ජා යැ සඩ්බාර යැ වියුදුනු යැ නාම යැ ජට්ටායනන යැ එස්ස යැ වෙදනා යැ තණ්නා යැ උපාදන යැ කියා දේ. මේ නව මූලපද යෙන් අවිර්ජාදික යැ සඩ්බාරාදික යැ වියුදුනුදික යැ නාමාදික යැ ජට්ටායනනාදික යැ එස්සදික යැ වෙදනාදික යැ තණ්නාදික යැ උපාදනාදික යැ නව නයෙක් වෙයි. එක් එක් නයෙක් ප්‍රත්‍යායවතුළුක යැ සේවවතුළුක යැ සම්පුළුක්තවතුළුක යැ අනෙකු නාය වතුළුක යැ දේ සතර සතර වතුළුකයෝ වෙති. එක් එක් වතුළුකයෙක් වාර සතරෙකු සඩ්බාරෝ වෙයි. මෙසේ නව නයෙක් එක්සිය සියුසාලිස වාරයෙක් වෙයි.

නයමාත්තකායෙහි අවිර්ජාමූලක නය පමණක් සපුරා දක්වන ලද්දේ ය. සඩ්බාර මූලකාදීය නාමාත්තයෙන් නිර්ඝිත වෙයි. එද අවිර්ජාමූලක නයානුසාරයෙන් දතුපුතු ය. හටපදයෙහි අවිද්‍යා සඩ්ග්‍රැහ වන බැවිනුද ජාතිජරාමරණ ඇතුළු වන බැවිනුද කිවපුණ අප්‍රර්වයක් නැති හෙයින් හටපූලක ජාතිජරාමරණමූලක නය නො කියන ලදී.

ප්‍රත්‍යාකාරනිරදේශ අකුෂලනිරදේශ ය කුගලනිරදේශ ය අව්‍යාකාතනිරදේශ ය අවිර්ජාමූලක කුගලනිරදේශ ය කුගලමූලක ව්‍යාකනිරදේශ ය අකුෂලමූලක ව්‍යාකනිරදේශ ය දි ඕ අවපුකාර වෙයි. නිරදේශයෙහි ලා විත්ත්ජපාදකාශඛයෙහි මෙන් පළමු කුගලවිභාග නො කොට ‘අවිර්ජාපරවියා සඩ්බාරෝ’ දි නයමාත්තකායෙහි නික්ෂීත පරිපාටිය අනුව අකුෂල විභාගය පළමු කොට කියන ලදී.

**අකුෂලනිරදේශ :** මෙහි ප්‍රථම අකුෂලවිත්තයෙහි ලා සතර විතුෂ්ක ජෞඩිචාර ප්‍රසේද ඇති අවිර්ජාමූලක නය ප්‍රකාශිත ය. පාලියෙහි සංක්ෂීත කොට කියන ලද සංස්කාරමූලකාදී සෙපු නය ද මේ පරිදි මැ දතුපුතු. මෙසේ ප්‍රථම අකුෂලවිත්තයෙහි නව නයෙක්, සතිස් වතුෂ්කයෙක්, එක්සිසියුප්පාලිස් වාරයෙක් වෙයි. අවශේෂ අකුෂල විත්තයන්හි ද මෙතෙක් මැ විභාග වෙයි. මෙහි සෙපු අකුෂලවිත්තයන් අභුරුති දැඟීම් විප්‍රපුක්තයෙහි තාශ්ණාප්‍රත්‍යායෙන් උපාදන නො ලැබේයි. එහි ‘අධිමොක්ෂ’ යෙදෙයි. දූමනාස්සභගන්තයෙහි වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් තාශ්ණා නො ලැබේයි. එහි ‘පරිස්’ යෙදෙයි. උපාදනස්ථානයෙහි ‘අධිමොක්ෂ’ යෙදෙයි. විවිකිත්සාසම්ප්‍රපුක්තයෙහි ‘අධිමොක්ෂ’ ද නො යෙදෙයි. එහි තාශ්ණාස්ථානයෙහි විවිකිත්සායෙන් පද්ධාරණ කරනලදී ය. උපාදනස්ථානයෙහි ‘මාද්ධත්‍ය’ ද උපාදනස්ථානයෙහි ‘අධිමොක්ෂ’ ද යෙදෙයි. විවිකිත්සා සම්ප්‍රපුක්තයෙහි උපාදනමූලක නය නො ලැබේයි. එහෙයින් එහි අට නයෙක්, දෙනිස් වතුෂ්කයෙක්, එක්සිස් අව්‍යාපි වාරයෙක් වේ.

**කුගලනිරදේශ :** අකුෂලවිභාගයෙහි දී පළමු මාත්තක තබා පසුව නිරදේශ කරනලදී. කුගලවිභාගයෙහි දී මාත්තක නො තබා මැ නිරදේශ කරනලදී. කුගලයෙහි අරපණනානාත්ව ඇති හෙයින් සාධාරණ වියින් මාත්තක තැබිය නො හෙයි. ලොංකික කුගලයෙහි “එවමෙනස්ස දැක්ක්ඩේන්දයේස මූදයා හොති” දි අරපණා වෙයි. ලොකොත්තර කුගලයෙහි “එවමෙනස්ස දෙමුනා සමුදයා හොති” දි අරපණා වෙයි. මෙහි ලා අකුෂලයාත් අවිද්‍යාව මෙන් කුගලයනට කුගලටප්‍රත්‍යායය වෙයි. එහෙයින් මැ අවිර්ජාමූලකනය්ථානයෙහි කුගලමූලකනය ලැබේයි. මෙහි තැශ්හා උපාදන නො ලැබේන බැවින් තාශ්ණාස්ථානයෙහි ‘ප්‍රසාද’ ද උපාදනස්ථානයෙහි ‘අධිමොක්ෂ’ ද යෙදෙයි. විභාගනය අකුෂල නිරදේශයෙහි මෙන් දතුපුතු.

**අව්‍යාකාතනිරදේශ :** මෙහි අවිර්ජාමූලකනය නො ලැබේයි. වක්බ්‍රිජ්ජූණාදී අහේතුකවිපාකයෙහි තාශ්ණා උපාදන ස්ථාන නො යෙදෙයි. සහේතුකවිපාකයෙහි තාශ්ණාස්ථානයෙහි ‘ප්‍රසාද’ යෙදෙයි. කුගලාකුගල අහේතුකවිපාක අභුරුති ද්විපං්ඩාව විජ්ජූණයෙහි සඩ්බාර, විජ්ජූණ, නාම, ජවයායන, එස්ස, වෙදනා මූලක නය සයෙක් ලැබේයි. අවශේෂ අහේතුකවිත්තයන්හි අධිමොක්ෂමූලකය හා සමග නය සතෙක් ලැබේයි. සහේතුකවිපාකයෙහි ප්‍රසාදමූලකය හා සමග අට නයෙක් ලැබේ.

අවිර්ජාමූලක කුගලනිරදේශයන් කුගලමූලක ව්‍යාකනිරදේශයන් අකුෂලමූලක ව්‍යාකනිරදේශයන් උපනිපුයප්‍රත්‍යායය සඳහා කියනලදී. මෙහි ප්‍රත්‍යායවතුෂ්කය මිස සෙපු වතුෂ්කයේ නො ලැබේයි.

තවද මේ නානානයසහපුත්‍රිමණ්ඩින වූ ප්‍රත්‍යාකාරධිරමාවකේදය ලාමක වූ හින සත්ත්වයන් විසින් තොකල ගැක්ක. කෑතාධිකාර වූ නිපුණ මුද්‍රිතාත්‍යින් විසිනුද ප්‍රත්‍යාකාරඳෙනාප්‍රහෙදය සඳහා හැමකල්හි පයීංසාජ්‍යිව්‍යනය වින්තනය ප්‍රතිපත්තිතුමය යන මෙහි ස්ථානිමත් ව උත්සාහ කටයුත්තේ ය. එයින් කියනලදී අව්‍යාපයෙහි :

“ පරියත්තිසවනවින්තන—පටිපත්තික්කමලවිරෝතිතානා ව යශ්මා දැඟුණපහදේ—න කදවිප නොති එත්ගේම්. පරියත්තිසවනවින්තන—පටිපත්තික්කමතො සා දිරෝ තත්ත්ව කයිරා න භජ්ජු—කරණියතර තතො අත්පී ” යි.

ඡ්‍රීපිටකධාරී කුණාපුද්ධිමත් වුද්ධිසාහාචාරීන් විසිනුද ප්‍රත්‍යාකාරවර්ණනාවට පැමිණ මහසුයරට බියගන්තකු සෙයින් ප්‍රතිෂ්ටා නො ලබන බව ද, එහෙත් නානාදෙණානාය මණ්ඩින වූ තොවලාපුවිදන් යපුන ද නොසිඳුපිවත්තා පෙර ඇදුරුන් පැවැසු මහ ද ඇපුරු කොට ප්‍රත්‍යාකාරවර්ණනා කරනව ද පැවැසු සේ සලැකියපුතු ය.

**සතිපත්තියානවිභාගය :** මෙහි සතර සතිපත්තියාන ධර්මයේ සුත්තන්තහාජනිය ය අහිඛම්මහාජනිය ය ද යන තුන් නයින් විහාර වෙති. සුත්තන්තහාජනි යෙහි ලා සතර සතිපත්තියාන ධර්මයේ අධ්‍යාත්ම වශයෙන් ද බාහිර වශයෙන් ද අධ්‍යාත්ම බාහිර වශයෙන් ද විහාර කරනලදා. කායානුපස්සනායෙන් රුපස්කන්ධිපරිග්‍රහ ද වෙදනානුපස්සනායෙන් වෙදනාස්කන්ධිපරිග්‍රහ ද වින්තානුපස්සනායෙන් විඥුන්ස්කන්ධිපරිග්‍රහ ද අධ්‍යාත්මානුපස්සනායෙන් සංඛ්‍යෝගකන්ධිස සංස්කාරස්කන්ධිපරිග්‍රහ ද කියන ලද වෙත්. අහිඛම්මහාජනිය ලොකුත්තරසතිපත්තියානවශයෙන් දේශීත ය. එහි ලා ධම්මසඩිගණ යෙහි විහාර කොට දක්වනාලද දෙශනා නායෙහි මුට්‍රමානු දක්වනාලදී. විසිතර විහාර ධම්මසඩිගණ නායානුසාරයෙන් ගතපුතු. සුත්තන්තහාජනියෙහි ලා ලොකික ලොකොත්තර මිශ්‍ර සතිපත්තියානයේ කියනලදා. අහිඛම්මහාජනියෙහි ද පැස්ඛපුවිජක යෙහි ද ලොකොත්තර සතිපත්තියානයේ මැ කියනලදා.

**සම්පූජ්‍යානවිභාගය :** මෙහි සතර සම්පූජ්‍යානයේ සුත්තන්තහාජනිය, අහිඛම්මහාජනිය, පැස්ඛපුවිජක යන තුන් නයින් විහාර වෙති. සුත්තන්තහාජනියෙහි ලොකික ලොකොත්තර මිශ්‍ර සම්පූජ්‍යානයේ කියනලදා. අහිඛම්මහාජනියෙහි ද පැස්ඛපුවිජක යෙහි ද ලොකොත්තර සම්පූජ්‍යානයේ මැ කියනලදා. අහිඛම්මහාජනියෙහි දක්වන ලද්දේ නයමුත්‍රමානුයෙන් අනුසාරයෙන් දතුපුතු වේ.

**ඉද්ධිපාද විභාගය :** මෙහි සතර සංඛ්‍යෝගයේ තුන් නයින් විහාර කොට දක්වන ලදා. ‘ ඉද්ධි ’ නම ජන්දිය අධිපති කොට ප්‍රතිලැබු උපවාරධ්‍යනාදී ධර්ම ප්‍රතිලැබු උපවාරධ්‍යනාදී තත්ත්වයෙන් ප්‍රතිඵ්‍යුතුක්ත ජන්දියමාධිපත්තියානයෙන් ප්‍රතිෂ්ටා වූ සතර අරුපස්කන්ධිදී අවශේෂ වින්තවෙතසික ධර්මරාශිය ‘ ඉද්ධිපාද ’ නම වෙයි. ප්‍රතිලැබු ධර්ම ඉද්ධි ය, එයට පුරුවහාගය ‘ ඉද්ධිපාද ’ නම වෙයි. ප්‍රථමධ්‍යනාය ඉද්ධි ය, එහි පරිකර්ම ‘ ඉද්ධිපාද ’ නම වෙයි. සෙයු ද්‍රාව්‍යනා මාරුග ආදියෙහි ද මෙසේ දතුපුතු. මෙහි සුත්තන්තහාජනියෙහි ලා ලොකිකලොකොත්තර මිශ්‍ර ඉද්ධිපාද කියනලදා ය. අහිඛම්මහාජනියෙහි ලා ලොකොත්තර ඉද්ධිපාද මැ කියනලදී.

**බොජක්‍යාච්චිවිභාගය :** මෙහි සත්තබොජ්චිගධර්මයේ සුත්තන්තහාජනිය, අහිඛම්මහාජනිය, පැස්ඛපුවිජක යන තුන් නයින් විහාර වෙති. සුත්තන්තහාජනිය නායතුයෙකින් පුක්ත වෙයි. ප්‍රථම නාය පුරුවහාග විදරුණනා වශයෙන් කරිත ය. ද්විතීය නායෙහි අධ්‍යාත්ම බාහිර වශයෙන් තුදුස් බොජ්චිගධර්මයේ කියනලදා ය. තාතීය නාය භාවනා වශයෙන් දක්වනාලදී. අහිඛම්මහාජනියෙහි නාය සතරෙකි : සත්තබොජ්චිගධර්මයේ එකට ගෙන ප්‍රශ්න නාය විහාර කිරීම එක් නයෙක. වෙන වෙන ගෙන විහාර කිරීම එක් නයෙකි. යළි එ දෙක කුළු විසින් ද විජාක විසින් ද දිය ද්විවිධ වෙයි. මෙයයින් නාය

සතරක් ටේ. සුත්තන්තහාජනියෙහි ප්‍රථම නයෙහි ලොකික බොධ්‍යවිගයෝ ද ද්වීතීය තාතීය දෙනායෙහි ලොකික ලොකාත්තර මිශ්‍ර බොධ්‍යවිගයෝ ද කියනලදහ. අහිඩම් භාජනියෙහි දු පස්දුහපුව්‍යකයෙහි දු ලොකාත්තර බොධ්‍යවිගයෝ මැ කියනලදහ.

**මාරුගවිහඩිය :** මෙහි මාරුගාධිගයෝ සුත්තන්තහාජනිය, අහිඩම් භාජනිය, පස්දුහපුව්‍යක යන තුන් නයින් විභාග වෙති. යලි සුත්තන්තහාජනිය දෙනායෙහින් විභංග්ත වෙයි. පලමු නය සටවිහඩිගයෙහි දුක්බනිරාධරාමිනිපරිපදිනිද්දෙසෙහි කියනලද ගස් ය. දෙවැන්න භාවනා වශයෙන් දක්වන ලදී. අහිඩම් භාජනියෙහි ලොකාත්තර මාරුග කියනලද ය. එහි අවධිගිකවාර යැ පස්දුව්‍යිගිකවාර යැ දි වාර දෙකෙකි. අවධිගිකවාරය මාරුගාධිගයන් එකට ගෙන ප්‍රශ්න නහා විසර්ජන කරන ලද්දේ ය. පස්දුව්‍යිගිකවාරයෙහි මාරුගාධිගයන් එකට ගෙන ප්‍රශ්න නහා විසර්ජන ද වෙයි, වෙන වෙන ප්‍රශ්න නහා විසර්ජන ද වෙයි. යලි කූගල වශයෙන් ද කූගලව්‍යාක වශයෙන් ද විභාග වෙයි. ‘පස්දුව්‍යිගිකමාරුග’ දි කිව ද ලොකාත්තරමාරුගය අෂ්ටාචිගික මැ වෙයි. වාවා කම්මන්ත ආරීව යන මේ අධිගයන් වාර්භාවනාවට සුරුවහාගයෙහි සුපරිපුද්ධ බැවින් මෙහි තො කියනලද ය. සුත්තන්තහාජනියෙහි “අරියා අවධිගිකා මග්ගො” දි ‘ආයා’ පදයෙන් වෙසෙයා කියනලද ය. අහිඩම් භාජනියෙහි ‘අරියා’ දි තො කිව ද අෂ්ටාචිගිලාරුගය ආයා ම වෙයි. සුත්තන්තහාජනියෙහි ‘ලොකික ලොකාත්තර මිශ්‍ර මාරුගාධිගයෝ කියනලදහ. අහිඩම් භාජනියෙහි දු පස්දුහපුව්‍යිගිකයෙහි දු ලොකාත්තරමාරුගයෝ මැ දක්වනලදහ.

**කුෂානවිහඩිය :** මෙහි සතර ද්‍යානයෝ තුන් නයින් විභාග වෙති. සුත්තන්ත භාජනියෙහි ලා පලමු කොට සකල සුත්තන්තහාජනියට මැ මාතාකා තබා නික්ෂිත මාතාකායෙහි පිළිවෙළින් පදනාජනිය කෙරෙමින් නිද්දෙසා කියනලදී. එහි ලා වත්තාරිපුද්ධියිලය ද යෝනහාවනාවට උපකාරකධරිමයෝ ද ඒ බරමයන්ගේ අපරිභානිය පිළිය හා කරමස්ථාන විස්මාති තො වන පිළිය ස්මාන්ත්‍යම්පුර්ජනාසමායාගය ද භාවනානුරු රුප සේනාසන පරිග්‍රහ ද ද්‍යානානුරුප රෝප්‍රාපල් ද ද්‍යානානුවනාරමණය ද ද්‍යානාප්‍රත්‍යාචාර ධර්මප්‍රහාණය ද සියලු ද්‍යානයන්ගේ උත්පන්තිතම ද දක්වනලදහ. අහිඩම් භාජනියෙහි ලා ධමසුනු විත්තුප්‍රභාදකාශ්චියෙහි ආ නයින් පෙළ තබා කූගල ව්‍යාක ත්‍රියා විශින් විභාග නය දක්වනලදී. විස්තරවිභාග ධමසුනුයෙහි කි නයින් දතුපුණු. සුත්තන්ත භාජනියෙහි දු අහිඩම් භාජනියෙහි දු පස්දුහපුව්‍යිගිකයෙහි දු ලොකිකලොකාත්තර මිශ්‍ර මැ ද්‍යානයෝ කියනලදහ.

**අජපමණුවිහඩිය :** මෙහි සතර අප්‍රාමාණ්‍යයෝ සුත්තන්තහාජනියාදී තුන් නයින් විහැන් වෙති. සුත්තන්තහාජනියෙහි පළමු මාතාකා තබා අනතුරු වැ තීක්ෂිත මාතාකා යෙහි පදනාජනිය සැකෙකින් දක්වීණ. විස්තරවිභාග විත්තුප්‍රභාදකාශ්චියෙහි කි අපුරු දි. අහිඩම් භාජනියෙහි කූගල විසිනුදු ව්‍යාක විසිනුදු ත්‍රියා විසිනුදු විභාග නය සැකෙකින් දක්වන ලද ය. විස්තරවිභාග විත්තුප්‍රභාදකාශ්චියෙහි ආ සෙධින් දතුපුණු. නයතුයෙහි මැ ලොකික අප්‍රාමාණ්‍යයෝ මැ කියන ලදහ.

**සික්කාපදනිහඩිය :** මෙහි පස්දුව්‍යිගික්ෂාපද අහිඩම් භාජනිය, පස්දුහපුව්‍යිගිකය යන දෙනායින් විභාග කොට දක්වනලද ය. පලමු මාතාකාතීක්ෂේප ද ඉක්කිනි පදනාජනිය ද වෙයි. පදනාජනිය නයතුයෙහින් සමන්විත වෙයි. ප්‍රථමනයෙහි විරතියික්ෂා දක්වනලද වෙයි. ද්වීතීය නයයෙහි වෙතනා ද තාතීය නයයෙහි වෙතනාසම්පුළුක්ක පරෝපණ්ඩාස ධර්මයෝ ද සික්කාත්වයෙන් දක්වන ලදහ. මොසු අෂ්ටාචාමාවටර කූගලවිත්තයාගේ වශයෙන් විභාග කරනලද වෙති. යලි වාත්තුහුමක කූගලධර්ම ද සික්ෂිතව්‍යානයෝ

**පරියම්පිළිවිභට :** මෙහි යතර ප්‍රතිය-විද්‍යරමයේ නායුතුයන් විභාග වෙති. පුත්තන්තන්හාජනීයෙහි යත්තුවාර යැ හෙතුවාර යැ දර්මවාර යැ ප්‍රත්‍යායාකාරවාර යැ පැයසීජනීවාර යැ සි විභාගවාර පයෝක් වෙයි. අභිඛම්හාජනීයෙහි කුශලාකුයල විපාක ක්‍රියා විසින් වාර සතරෝක් වෙයි. විපාක භා ක්‍රියා භා මෙදෙක අර්ථප්‍රතිසංවිධයෙහි සඩිගාසීන වන බැවින් විපාකක්‍රියාවාරයෙහි දර්මප්‍රතිය-විදු හරු සෙසු තුන් ප්‍රතිසංවිධානවේ යෙදෙනි. මෙහි පාලිය නායුම්බිමාත්‍රයක් දක්වා ය-ක්‍රියිජ්‍ර කරන ලද ය. විස්තරවිභාග වින්තුප්‍රභාදකාණ්ඩයෙහි කි නැයින් ගතුයුතු වෙයි. මෙහි අර්ථප්‍රතිසංවිධාන ලොකික ද ලොකාත්තර ද වෙයි. අවශ්‍ය තුන් ප්‍රතිසංවිධානයේ ලොකික වෙත්.

**ඩැනුවිජයි** : මෙම එකවිධඳුනවස්තූයෙහි පටන් දැඩිවිධඳුනවස්තූ තෙක් දැඩපරිඵේද යෙයින් මාන්තාකා තබා නික්ෂීත පදනුවමයෙන් නිද්දේදය කරනාලද ය. මුළුනැතුරේහි එකකම්තාකායෙහි අවස්ථා පදනුගත් වෙයි. දැවිකම්තාකායෙහි පත්තිස්ථාවිකයෙක. ත්‍රිකම්තාකායෙහි අවස්ථා ත්‍රිකයෙක. වතුෂ්කම්තාකායෙහි එකවිසි වතුෂ්කයෙක. පස්ක්වකම්තාකායෙහි පස්ක්වක දෙකකක. පෙටකම්තාකායෙහි එක් පෙටකයෙක. සජ්තකම්තාකායෙහි එකකාලෝය් සජ්තකයෙක. අෂ්ටකම්තාකායෙහි එක් අෂ්ටකයෙක. නාවිකම්තාකායෙහි එක් නාවිකයෙක. දශකම්තාකායෙහි එක් මැදශකයෙකි. මෙහිම නිද්දේදයෙහි ලා විහාර කොට දැක්වනුලබේ.

**භූද්ධවත්පුරිහයි :** මෙහි ක්ලේඥධර්මයේ විභාග වෙති. නානාප්‍රකාරක්ලේඥධර්මයන් එකොලාස් අපුරෝධ කොට මාතෘකා තබා යැව උද්ධීෂ්චරපදුනුම යෙන් නිරදේශ කරන ලද ය. එහි ඒකකම්තාතෘකායෙහි පටන් දෙකම්තාතෘකා තෙක් පිළිවෙළින් පරිවිෂ්ද දෙයක් ද අවසානයෙහි තැස්හාව්වරින දැනී එකොලාස් පරිවිෂ්ද යෙක් වෙයි. ඒකකම්තාතෘකා තෙයැනින්තුවෙක් වෙයි. ද්විකම්තාතෘකා අවලොයෙක. ත්‍රිකම්තාතෘකා පන්තියෙක. වත්තුකම්තාතෘකා තුදුයෙක. පස්සුවකම්තාතෘකා පසඟලායෙක සංවකම්තාතෘකා තුදුයෙක. යැන්තකම්තාතෘකා යනෙක. අෂ්වකම්තාතෘකා අමටක. නවක මාතෘකා නවයෙක. දෙකම්තාතෘකා යනෙක. අෂ්වදෙකම්තාතෘකා යයෙකි. මෙසේ අවසියක් ක්ලේඥධර්මයන් මාතෘකා කොට තබා එහැම නිද්දේස්යෙහි ලා විභාග කොට ද්විතා ලදී.

**ඩමමහදායකිහි:** මගින් සිංහල දැනු අය ධර්ම කෙනෙක් විභාග වෙති. විභාගවාර දායකයි. ප්‍රථමවාරය සබඳ සංඝිකවාර නම් වේයි. එහි සිංහලයි, ආයතන, බාණු, සත්‍ය, ඉන්දිය, හෙතු, ආහාර, ස්පර්ශ, වෙදනා, සංඛ්‍යා, වෙතනා, විත්ත යන දැනු අය සංඝිග්‍රහයේ වෙති. දැව්චියවාරයයෙහි ලා කාමධ්‍යාන ආදියෙහි යලෝක්තියෙරුමයන්ගේ උත්පත්ති හා අනුත්පත්ති දක්වෙයි. තානියවාරයයෙහි ලා කාමධ්‍යාන ආදියෙහි සිංහල දීන්ගේ පස්‍යා පන්න-අපයීයාපන්න භාවය දැක්වෙයි. වනුර්වාරයයෙහි ලා තුන් භූමියෙහි උත්පත්ති ක්ෂේත්‍රයයෙහි සිංහල දීන්ගේ විභාගමාන-අවිභාගමානභාවය දක්වෙයි. පස්‍යාවමවාරය ඒ ධර්මයන් තුළුන්තර වශයෙන් දක්වෙයි. අභ්‍යයවාරය ඒ ඒ ගතියෙහි උත්පාදකර්ම හා ආයුෂ්ප්‍රමාණ දක්වෙයි. සජ්‍යමවාරයයි සිංහල දීන්දරුමයන්ගේ අභිජ්‍යුජයාදී භාවය දක්වෙයි. අඡ්‍යමවාරයයි ඔවුන්ගේ සාරම්මණ-අනාරම්මණ භාවය දක්වෙයි. නවම වාරයයි සිංහල දී ධර්මයන්ගේ තුළත්තිකාදී සංඝිග්‍රහය දක්වේ.

**ග්‍රන්ථප්‍රමාණ :** උක්තප්‍රකාර අවලොස් පරිවිෂයෙකින් සමත්වීක වූ විහුගි ප්‍රකරණය වාචනාමාරුගයෙහි ආ පමණින් බන්ධවිහුගි පස් බණවරෙකින් ද ආයතන විහුගි සාතිරෝක බණවරෙකින් ද දානුවිහුගි දෙබණවරෙකින් ද සවිවිහුගි දෙබණ වරෙකින් ද ඉන්දියවිහුගි සාතිරෝක බණවරෙකින් ද පටවාකාරවිහුගි බණවර සයෙකින් ද සතිපටයාන, සමම්පැපධාන, ඉද්ධිපාද, බොජ්ස්කිවිග, මග්ගවිහුගි සාතිරෝක බණවර බැවින් ද ක්‍රානාවිහුගි දෙබණවරෙකින් ද අප්පමඳ්ඩු, සික්බාපද, පටිසමභිද විහුගි සාතිරෝක බණවර බැවින් ද දැනුවිහුගි, වුද්ධකවිහුගි තුන් බණවර බැවින් ද ඩමහදායවිහුගි දෙබණවරෙකින් ද' යි පන්තිය බණවරෙකින් පරිමිත වූයේ යි.

**විහුගිප්පකරණඅනුවාදය :** ලඛිකාබාද්ධමණ්ඩලය මගින් පත්කරනලද ත්‍රිපිටක මණ්ඩලය විසින් සමත්ව වූයේ ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහල අනුවාදයක් සහිත කොට ප්‍රකාශයට පමුණුවාලීම ය. එහෙයින් විහුගිප්පකරණය වැනි විවිධ නයගහනයෙන් ගම්හිර වූ සුතිපුණ ධර්මවිහාර ඇති ප්‍රකරණයක් පවා අර්ථව්‍යාභ්‍යානයෙන් විවරණ කිරීමට අවසර යෙක් තොවිය. එහෙත් දුර්ගමස්ථානයෙහි වර්හන් තුළ අතිරෝක අර්ථ යෙදීමෙන් ද, ක්‍රිසි තැනෙක අප්‍රවාශන පෘත්‍රා අර්ථ දැක්වීමෙන් ද එහෙවින් අනිධිර්ම පාරිභාෂික ගබදයනට ප්‍රමුඛස්ථානය දෙමින් ස්වභාෂාරීනිය ද තොටිපිරිහෙලා මේ විහුගිනුවාදය සමඟාදනය වී ඇතිබව සැලකියුතුය. මෙසේ විහුගිප්පකරණ ප්‍රථමභාෂය ප්‍රකාශයට පමුණුවාලීමෙන් මේ උදුරතර සත්කායීයෙහි සහාය වූ ත්‍රිපිටකසය්ස්කාරකමණ්ඩලය ප්‍රශ්නකාරනාරජයේ සාස්කාත්තිකඩිකාරිය හා රජයේ මුද්‍රණාශය ඇතුළු ගැම සුදිහු ප්‍රගාහාරයේ යි.

**සියලු සත්ත්වයේ නිදුක්වෙක්වා.**

**කරණම්පිටිගොඩ සුමනසාර ස්ථානික.**

1975 වෙසක්,  
ත්‍රිපිටක කායනීලය,  
මහානායක වාරිකාරාමය,  
115, විශේරාම මාවත,  
කොළඹ - 7.

## සයධිකතා තීරුප්‍රණය

### ABBREVIATIONS

- සිංහල සංස්කෘතිය විහානිප්‍රකරණය.
- සිංහල සංස්කෘතිය — ශ්‍රීපාද නුවුවක මූදුණුය.
- මහප මහනුවර ප්‍රතිච්ඡල ප්‍රසාදය -
- පාඩම පැල්මෙන්ටල විහාරයට අයන් ප්‍රස්කෑපාලනය.
- මජ්‍යං මරමාජව්‍යාඝඛිනි පොන්නක.
- ස්‍යා — කායිලුනකයෙහි මූදුන් - විහානිප්‍රකරණය.
- PTS — PALI TEXT SOCIETY VIBHANGAPPAKARANA

## THE PALI ALPHABET IN SINHALA CHARACTERS.

### VOWELS

අ	අං	ආ	ඇ	ඊ	උ	ඌ	ඉ
---	----	---	---	---	---	---	---

### CONSONANTS

ක	ක	ඛ	ඛ	ග	ග	ජ	ජ
ච	ච	ඡ	ඡ	ජ	ජ	ජ්‍ය	ජ්‍ය
ඕ	ඕ	ඩ	ඩ	ඩ	ඩ	ඩ්‍ය	ඩ්‍ය
ත	ත	ථ	ථ	ධ	ධ	ඩ්‍ඩ	ඩ්‍ඩ
ප	ප	ඡ	ඡ	බ	බ	භ	භ
ය	ර	ල	ව	ස	හ	අ	ඇ
කා	කා	කි	කි	කු	කු	කේ	කෙ
චා	චා	චි	චි	චු	චු	චේ	චේ
ගා	ගා	ගි	ගි	ගු	ගු	ගේ	ගේ

### Conjunct-Consonants

කකා	කැක්කා	කක්කා	න්තර	මංඡ්පහ
කක්කහ	කක්කහ	කක්කහ	ද්දා	මෑ, මිංබා
කක්කා	කක්කා	කක්කා	දිද්ධා	මෙම්බා
ක්ක්රි	ක්ක්රි	ක්ක්රි	ද්රා	මම්මා
ක්ක්කා	ක්ක්කා	ක්ක්කා	ද්ඩා, චදා	මහ්මා
කක්කා	කක්කා	කක්කා	ධ්ධා	යායා
කක්කා	කක්කා	කක්කා	නකානා	යායා
ගග්ගා	ගග්ගා	ගග්ගා	න්තරා	ලොලා
ගග්ගා	ගග්ගා	ගග්ගා	ඡන්දා	ලොලා
බක්කා	බක්කා	බක්කා	බිංදා	ලොලා
ග්ග්රා	ග්ග්රා	ග්ග්රා	න්නනා	වහ්වා
කක්කා	කක්කා	කක්කා	න්නනා	සුසා
බක්කා	බක්කා	බක්කා	පපා	සම්සා
බක්කා	බක්කා	බක්කා	පංපා	සව්සා
වච්චා	වච්චා	වච්චා	බබා	හම්බා
වච්චා	වච්චා	වච්චා	බක්බා	හච්චා
ජ්ජ්ජා	ජ්ජ්ජා	ජ්ජ්ජා	බ්‍රා	ලංජා
ජ්ජ්ජා	ජ්ජ්ජා	ජ්ජ්ජා	පංපා	ලංජා

ං	ං	ං	ං	ං	ං	ං
---	---	---	---	---	---	---

# විභංගප්පකරණ - පයමහාග

## විසය සූචී

	පිටපතකා
<b>1. බඩුවිශලධියঃ</b>	<b>2 – 122</b>
1. සුතනන්නාහාරනියঃ	... ... 2 – 20
2. අහිඛලමහාරනිয়	... ... 22 – 104
3. රුපක්වනේ,	... ... 22 – 24
4. වෙදනා,ක්වනේ,	... ... 26 – 46
5. සඳුනුක්වනේ,	... ... 46 – 64
6. සඩිකාරක්වනේ,	... ... 66 – 86
7. මිකුනුණක්වනේ,	... ... 86 – 104
8. පක්ෂප්‍රවර්තකঃ	... ... 104 – 122
<b>2. අංයතනවිශලධියঃ</b>	<b>124 – 148</b>
1. සුතනන්නාහාරනිয়	... ... 124
2. අහිඛලමහාරනිয়	... ... 124 – 132
3. පක්ෂප්‍රවර්තකঃ	... ... 132 – 148
<b>3. බංතුවිශලධියঃ</b>	<b>150 – 180</b>
1. සුතනන්නාහාරනිয়	... ... 150 – 158
2. අහිඛලමහාරනිয়	... ... 158 – 162
3. පක්ෂප්‍රවර්තකঃ	... ... 162 – 180
<b>4. සවවිශලධිযঃ</b>	<b>182 – 218</b>
1. සුතනන්නාහාරනිয়	... ... 182 – 192
2. අහිඛලමහාරනිয়	... ... 194 – 202
3. පක්ෂප්‍රවර්තකঃ	... ... 202 – 218
<b>5. ඉහළියවිශලධිযঃ</b>	<b>220 – 242</b>
1. අහිඛලමහාරනිয়	... ... 220 – 224
2. පක්ෂප්‍රවර්තකঃ	... ... 224 – 242

	පිටත බිජා
<b>6. පම්වත්‍යුප්පාද විභාගයෙහි</b>	<b>244 – 338</b>
1. සුත්‍යන්තරාජ්‍ය, ජ්‍යෙෂ්ඨයේ	... ... 244 – 248
2. අහිඛලමහාජ්‍යෙයා	... ... 248 – 338
3. මාත්‍රිකා	... ... 348 – 256
4. පම්වත්වුකකා	... ... 256 – 264
5. හෙනුව්‍යකකා	... ... 264 – 270
6. සමපූජත්වුකකා	... ... 272 – 278
7. අක්‍රූදුමස්සුව්‍යකකා	... ... 278 – 288
8. අකුසලුනීදෝසේ,	... ... 288 – 294
9. කුසලුනීදෝසේ	... ... 294 – 302
10. අවස්ථානීදෝසේ,	... ... 302 – 322
11. අව්‍යාප්‍රාලිකකුසලුනීදෝසේ,	... ... 322 – 326
12. කුසලුලුලක්විපාකනීදෝසේ,	... ... 326 – 334
13. අකුසලුලුලක්විපාකනීදෝසේ,	... ... 334 – 338
<b>7. සනිපට්‍යානාවිභාගයෙහි</b>	<b>340 – 366</b>
1. සුත්‍යන්තරාජ්‍ය,	... ... 340 – 356
කායානුපස්‍යනා නීදෝසේ,	... ... 340 – 344
වෙදනානුපස්‍යනා නීදෝසේ,	... ... 344 – 346
ශිත්‍යානුපස්‍යනා නීදෝසේ,	... ... 346 – 350
බම්බනුපස්‍යනා නීදෝසේ,	... ... 350 – 356
2. අහිඛලමහාජ්‍යෙයා	... ... 356 – 360
3. පස්සුපුව්‍රකා	... ... 360 – 366
<b>8. සම්පාදිතාවිභාගයෙහි</b>	<b>368 – 382</b>
1. සුත්‍යන්තරාජ්‍ය,	... ... 368 – 372
2. අහිඛලමහාජ්‍යෙයා	... ... 372 – 376
3. පස්සුපුව්‍රකා	... ... 376 – 382
<b>9. ඉදිපාදවිභාගයෙහි</b>	<b>384 – 400</b>
1. සුත්‍යන්තරාජ්‍ය,	... ... 384 – 388
2. අහිඛලමහාජ්‍යෙයා	... ... 390 – 394
3. පස්සුපුව්‍රකා	... ... 396 – 400

ඇතිඛමමපිටකේ

# විහභගපයකරණം

පෘත්‍ර යාගෝ

අනිඛමෙපිටකේ

# විභාඛගහනකරණ

නුතම්, තිස්ස හගවනෝ, අරහනෝ, සමඟ, සම්බුද්ධීයා.

## 1. බ්‍රහ්ම විභාගය

1. അസ്സിക്കവി ചേം; രംഗക്കവി ചേം; ലേഡ്നുക്കവി ചേം; ഒ അസ്സുക്കവി തച്ചേം; ഓ അസ്സുക്കവി തച്ചേം; വി കുട്ടുത്തകവി ചേം.

- ## 2. තුන් කතමේ, රුපක්‍රියෙක්:

ಯ. සිංහලී රුපං අනිත්තා, ගතපටවු ප්‍රානකා. අරුණින්න. වි, බැඳීදු, වි, මිලු, රිකං, වි, සූඩුම්, වි, තීන්, වි, පැණින්, වි, ය. දුරෝ සන්සිකේ වි, තදෙකාත්තා. අහිසක්කු සිත්, අහිසඩිපිත්, අයේ වුවත් රුපකඟන්න.

- ### 3. තුන් කතම් රුපා අනීතු:

යා රුපං අතින් නීරදිවියි. විගණ විපරිණම් අස්ථිගතයේ. ගත් උපරාජීන්, විගණ අතින් අතින්සෙන සඩහා වක්‍රීතියේ. වක්‍රීතියේ, වම්බාගුත් වනුන්නාස්ව මහාගුත් න් උපංදුය රුපං, ඉදා වූවති රුපං අතින්.

- #### 4. තහළ කනම් රුපා අනුගත් :

5. තුන් කතම් රුප් පවතියන් :

- ## 6. නිස් කතුම් රුපා අජ්ඝිතය් :

- ## 1. ନୀଯମ୍ - ଡିଶା,

- ## 2. గ్రహాదీశవం - PTS.

# විභාඛණ පෙළ

ඒ සගවක් අරඟන් සම්මාසංඝ්‍යුරජාණන් වහන්සේට නමස්කාර ලේඛා!

## 1. සක්‍රී විභාඛණය

1. සක්‍රී පසකි : රුපස්කන්ධ යැ වේදනාස්කන්ධ යැ සංඝස්කන්ධ යැ සංස්කාරස්කන්ධ යැ විජ්‍යන්ස්කන්ධ යැ.

2. එහි රුපස්කන්ධය කවර යන් :

අධ්‍යාත්මික චේවයි බාහිර චේවයි මැදිරික චේවයි සුක්ෂම චේවයි හින චේවයි ප්‍රශ්න චේවයි දුර චේවයි ලග චේවයි අතිතානාගත ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ යම් කිසි රුපයෙක් වේ ද, එහුම රුපය එක්පරිදේදෙනින් කැටි කොට සකුලවා ගෙන මේ රුපස්කන්ධ යයි කියනු ලැබේ.

3. එහි අතිතරුපය කවර යන් :

(හව වශයෙන් හෝ ක්ෂණවශයෙන් හෝ) ඉක්ම ගිය නිරැද්ධ වූ වෙන් වැ ගියා වූ පෙරලිමට ගියා වූ අය්තයට ගියා වූ වෙසයින් අස්තයට ගියා වූ ඉපද වෙන් වැ ගියා වූ ඉක්ම ගියා වූ අතිතානාගයෙන් සංඝ්‍යුරජයට ගියා වූ යම් රුපයෙක් වේ ද, සතර මහාජුතයෝදා සතර මහාජුතයෙන් නියා පවත්නා රුපය ද යන මේ 'අතිතරුප' යි කියනු ලැබේ.

4. එහි අනාගතරුපය කවර යන් :

(හව වශයෙන් හෝ ක්ෂණවශයෙන් හෝ) නො භටගත් නො වූ ප්‍රත්‍යුත්‍යසමවාය යෙන් තුළන් නො නිපන් වෙසයින් නො නිපන් නො පහළ වූ තුළන් ප්‍රත්‍යුත්‍යසමවාය යෙන් තුළන් නො නැඹුණු ප්‍රත්‍යුත්‍යසමවාය යෙන් තුළන් නැඹුණු අනාගත වූ අනාගතානාගයෙන් සංඝ්‍යුරජයට වූ යම් රුපයෙක් වේ ද, සතර මහාජුතයෝදා, සතර මහාජුතයෙන් නිසා පවත්නා රුපය ද යන මේ 'අනාගතරුප' යි කියනු ලැබේ.

5. එහි ප්‍රත්‍යුත්පන්නරුපය කවර යන් :

ඡටගත් උපන් ප්‍රත්‍යුත්‍යසමවායයෙහි උපන් නිපන් වෙසයින් නිපන් පහළ වූ උපන් ප්‍රත්‍යුත්‍යසමවායයෙහි උපන් නැඹුණු ප්‍රත්‍යුත්‍යස සමවායයෙන් නැඹුණු වර්තමාන වූ වර්තමානානාගයෙන් සංඝ්‍යුරජයට වූ යම් රුපයෙක් වේ ද, සතර මහාජුතයෝදා, සතර මහාජුතයෙන් නියා පවත්නා රුපය ද යන මේ 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න රුප' යි කියනු ලැබේ.

6. එහි අධ්‍යාත්මිකරුපය කවර යන් :

එ ඒ සත්ත්වයන්ගේ කමතමන් අයන්, කමතමන් කෙරෙහි වූ, ස්වකීය වූ පුද්ගලයෙනු පාසා පවත්නා වූ උපාධින්න වූ යම් රුපයෙක් එහි ද, සතර මහාජුතයෝදා, සතර මහාජුතයෙන් නියා පවත්නා රුපය ද යන මේ 'අධ්‍යාත්මිකරුප' යි කියනු ලැබේ.

### 7. තහවුරු කෙමත් රුප බණ්ඩියා:

යා රුප නොසා නොසා පරස්තතානා පරපුළුවානා අර්ථතාවා පටිච්චතා නියතා පාරිපුළුවානා උපාදිතා වත්තාරේ, ව මහාජාතා, ව්‍යුහනාදූට මහාජාතානා උපාදාය රුප, ඉදා වුවත් රුප බණ්ඩියා.

### 8. තහවුරු කෙමත් රුප මිලුරිකා:

වකබායත්තා රුපායත්තා සේවාතායත්තා සාදුයත්තා සානායත්තා ගත්තායත්තා ඒවායත්තා රසායත්තා කායායත්තා තේව්‍යාබායත්තා, ඉදා වුවත් රුප මිලුරිකා.

### 9. තහවුරු කෙමත් රුප සුඩුමත් :

ඉඩීන්ඩීයා ප්‍රජින්ඩීයා ඒවීන්ඩීයා කායලිස්කුඩ්තතා ව්‍යුවිස්කුඩ්තතා ආකාසධානා අපෝඩානා රුපයා උපත්තා, රුපයා මුද්‍යතා, රුපයා කමලස්කුඩ්තතා, රුපයා උපවත්තා, රුපයා එර්ව්‍යාබායත්තා රුපයා එර්ව්‍යාබායත්තා, රුපයා ආහාරා, ඉදා වුවත් රුප සුඩුමත්.

### 10. තහවුරු කෙමත් රුප හිනා:

යා රුප නොසා නොසා සත්තානා උපත්තා අවක්ෂුතා හිලිතා පරිගුතා අලිත්තාකතා හිනා හිනාමත් හිනාමත්තා අත්‍යිත් අකතා අමතාපා රුප, සඳු ගත්තා රසා, තේව්‍යාබා, ඉදා වුවත් රුප හිනා.

### 11. තහවුරු කෙමත් රුප පණීතා:

යා රුප නොසා නොසා සත්තානා අනුක්ෂුතා අනවක්ෂුතා අභිලිතා අපරිගුතා විත්තාකතා පණීතා පණීතාමත්තා පණීතාමත්තා ඉව්‍යා කතානා මතාපා රුප, සඳු ගත්තා, රසා, රේව්‍යාබා, ඉදා වුවත් රුප පණීතා, නා තා වා, පන රුප උපාදුපාදාය රුප හිනා පණීතා දව්‍යාබා.

### 12. තහවුරු කෙමත් රුප දුරේ:

ඉඩීන්ඩීයා -පෙ- කබල්ලිකාරෝ ආහාරා; යා වා, පනස්කුඩ්මට් අභි රුප අනුසන්න උපකටෙකි අවිදුරේ සත්තාකී, ඉදා වුවත් රුප දුරේ.

### 13. තහවුරු කෙමත් රුප සත්තාකී:

වකබායත්තා -පෙ- තේව්‍යාබායත්තා, යා වා, පනස්කුඩ්මට් අභි රුප අනුසන්න උපකටෙකි අවිදුරේ සත්තාකී, ඉදා වුවත් රුප සත්තාකී. තා තා වා, පන රුප උපාදුපාදාය රුප දුරේ සත්තාකී දව්‍යාබා.

### 14. තහවුරු කෙමලේ, වේදනාක්‍රියා:

යා කාලී වේදනා, අත්තානාගත්තපවුපත්තතා, අජ්ඩාතා, වා, බණ්ඩි, වා, මිලුරිකා, වා, සුඩුමත්, වා, හිනා, වා, පණීතා, වා, යා, දුරේ සත්තාකී වා, තදෙක්කා අභිස්කුඩ්තතා, අභිස්කුඩ්තතා, අයා වුවත් වේදනාක්‍රියා.

### 1. කබල්ලිකාරෝ - මුළුසා.

7. එහි බාහිරරුපය කවරේ යන් :

ඒ ඒ පරසන්ත්වයන්ගේ පරපුද්ගලයන්ගේ අධ්‍යාත්ම වූ තමතමන් කෙරෙහි වූ සටහිය වූ පුහුලකු පාසා පවත්නා වූ උපාධින්න වූ යම රුපයෙක් වේ ද, සතර මහාජනයේ ද, සතර මහාජනයන් නිසා පවත්නා රුපය ද යන මේ ' බාහිර රුප ' යි කියනු ලැබේ.

8. එහි ඔඳුරිකරුපය කවරේ යන් :

විෂ්වාසයනා යැ රුපායනා යැ ග්‍රෑනායනා යැ ගබ්දයනා යැ ශ්‍රාණායනා යැ ගන්ධියනා යැ ඒජ්වායනා යැ රුපායනා යැ කායායනා යැ ස්ප්‍ර්‍යාච්විව්‍යායනා යැ යන මේ ' ඔඳුරිකරුප ' යි කියනු ලැබේ.

9. එහි පූක්ෂමරුපය කවරේ යන් :

ස්ක්‍රීන්දිය යැ පුරුණෙන්දිය යැ ඒවිනෙන්දිය යැ කායරිඳපත් යැ එය්විඳපත් යැ ආකාශයෙනු යැ අධිධාතු යැ රුපයාගේ ලුපත්ව යැ රුපයාගේ මෘදුත්ව යැ රුපයාගේ කරමණාත්ව යැ රුපයාගේ උපවය යැ රුපයාගේ සන්තති යැ රුපයාගේ ජරකා යැ රුපයාගේ අතිත්තතා යැ කවලිකාරාභාර යැ යන මේ ' පූක්ෂමරුප ' යි කියනු ලැබේ.

10. එහි හිනරුපය කවරේ යන් :

ඒ ඒ සන්ත්වයන් විසින් අවමන් කරන ලද ලාමක වශයෙන් යලකනලද බැහැර කළ පරිඛව කළ නො ගරු කළ හින වූ හින යයි යලකනලද හින යයි සම්මත වූ අනිෂ්ට වූ අකාන්ත වූ අමනාප වූ යම් රුපයෙක් වේ ද, එබඳ වූ රුපයේ යැ ගබ්දයේ යැ ගන්ධියේ යැ රසයේ යැ ස්ප්‍ර්‍යාච්විව්‍යායයේ යැ යන මේ ' හිනරුප ' යි කියනු ලැබේ.

11. එහි ප්‍ර්‍රේනිතරුපය කවරේ යන් :

ඒ ඒ සන්ත්වයන් විසින් අවමන් නො කරනලද ලාමක වශයෙන් නො සිතන ලද බැහැර නො කළ පරිඛව නො ගැලු ගැලු කළ ගැලු ප්‍රේනිත වූ ප්‍රේනිත යයි යලකන ලද ප්‍රේනිත යයි සම්මත වූ ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනවනා යම් රුපයෙක් වේ ද, එබඳ වූ රුපයේ යැ ගබ්දයේ යැ ගන්ධියේ යැ රසයේ යැ ස්ප්‍ර්‍යාච්විව්‍යායයේ යැ යන මේ ' ප්‍රේනිතරුප ' යි කියනු ලැබේ. කවද ඒ ඒ රුපය නිසා හිනප්‍රේනිතරුපය දනුපූරුණ යි.

12. එහි දුරෝපය කවරේ යන් :

ස්ක්‍රීන්දිය යැ . . . කවලිකාරාභාර යැ, තවද අනාසන්නයෙහි බැහැර දුර නො ලහ වූ අනා වූ ද යම් රුපයෙක් ඇදේ, මේ ' දුරෝප ' යි කියනු ලැබේ.

13. එහි සන්තිකෙරුපය කවරේ යන් :

විෂ්වාසයනා යැ . . . ස්ප්‍ර්‍යාච්විව්‍යායනා යැ තවද ආසන්නයෙහි සම්පයෙහි තුදුරේ ලහ වූ අනා වූ ත්‍ය යම් රුපයෙක් ඇදේ, මේ ' සන්තිකෙරුප ' යි කියනු ලැබේ. කවද ඒ ඒ රුපය නිසා දුර සන්තිකෙ රුපය දනුපූරුණ.

14. එහි වෙදනාසකන්ධය කවරේ යන් :

අධ්‍යාත්ම වේවයි බාහිර වේවයි ඔඳුරික වේවයි පූක්ෂම වේවයි හින වේවයි ප්‍රේනිත වේවයි අතිත්තාගතප්‍රත්පත්තනා වූ යම්කිය වෙදනාවක් වේ ද, දුර වූ හෝ ලහ වූ හෝ යම් වෙදනාවකුත් වේ ද, ඒ සියල්ල එක් අපුරුෂින් කුටි කොට හකුරාවා මේ ' වෙදනාසකන්ධය ' යි කියනු ලැබේ.

**15. කන් කනම, වෙදනා, අතීතා:**

යා, වෙදනා, අතීතා, නිරෝධි, විගත, එපරිණත, අනුමිතතා, අභිජන් ගත්, උපයෝගීතා, විගතා, අතීතා, අතීත් සෙන සඩියිතිතා, පුබ, වෙදනා, දුක්තා, වෙදනා, අදුකක්මසුබ, වෙදනා, අයා වූවත් වෙදනා, අතීතා.

**16. කන් කනම, වෙදනා, අනුගත්තා:**

යා, වෙදනා, අජ්,තා, අභුතා, අයස්,තා, අතීත් බෙතතා, අනුමිත් බෙතතා, අප,නුගුතා, අනුප්‍යතතා, අසමුප්‍යතතා, අනුමිතිතා, අසමුවිතිතා, අනාගතා, අනාගත් සෙන සඩියිතා, පුබ, වෙදනා, දුක්තා, වෙදනා, අදුකක්මසුබ, වෙදනා, අයා වූවත් වෙදනා, අනාගතා.

**17. කන් කනම, වෙදනා, පවුවුප්‍යනා:**

යා, වෙදනා, ජ්,තා, ගුතා, සංස්,තා, නිබෙතතා, අනිත් බෙතතා, ප,නුගුතා, උපයතතා, සමුප්‍යතතා, උපිතිතා, සමුවිතිතා, පවුවුප්‍යනා, පවුවුප්‍යනා, සෙන සඩියිතිතා, පුබ, වෙදනා, දුක්තා, වෙදනා, අදුකක්මසුබ, වෙදනා, අයා වූවත් වෙදනා, පවුවුප්‍යනා.

**18. කන් කනම, වෙදනා, අරුකිතතා:**

යා, වෙදනා, තෙස්, තෙස්, සත්තාත්, අරුකිතතා, පවුවතතා, නියතා, ප,වුප්‍යාලිකා, උප,දිනතා, පුබ, වෙදනා, දුක්තා, වෙදනා, අදුකක්මසුබ, වෙදනා, අයා වූවත් වෙදනා, අරුකිතතා.

**19. කන් කනම, වෙදනා, බණිත්:**

යා, වෙදනා, තෙස්, තෙස්, පරසතතාත්, පරප්‍රයාලුත්, අරුකිතතා, පවුවතතා, නියතා, ප,වුප්‍යාලිකා, උප,දිනතා, පුබ, වෙදනා, දුක්තා, වෙදනා, අදුකක්මසුබ, වෙදනා, අයා වූවත් වෙදනා, බණිත්.

**20. කන් කනම, වෙදනා, ඔලු,රිකා, පුවුම්:**

අකුසල, වෙදනා, ඔලු,රිකා, කුසලා,බ්‍රාහ්මතා, වෙදනා, පුවුම්, කුසලා, කුසල, වෙදනා, ඔලු,රිකා, අබ්‍රාහ්මතා, වෙදනා, පුවුම්, දුක්තා, වෙදනා, ඔලු,රිකා, පුවුම්, ව වෙදනා, පුවුම්, පුබදුක්තා, වෙදනා, ඔලු,රිකා, අදුකක්මසුබ, වෙදනා, පුවුම්, අසම්,පනනයා වෙදනා, ඔලු,රිකා, අත්,සව, වෙදනා, පුවුම්, ත්‍ය ත්‍ය ව, පන වෙදනා, උප,දුප්‍රපාද්‍ය වෙදනා, ඔලු,රිකා, පුවුම්, දට්තිත්.

**21. කන් කනම, වෙදනා, හිතා, පණීතා:**

අකුසල, වෙදනා, හිතා, කුසලා,බ්‍රාහ්මතා, වෙදනා, පණීතා, කුසලා, කුසල, වෙදනා, හිතා, අබ්‍රාහ්මතා, වෙදනා, පණීතා, පුබදුක්තා, වෙදනා, හිතා, පුවුම්, ව වෙදනා, පණීතා, පුබදුක්තා, වෙදනා, හිතා, අදුකක්මසුබ, වෙදනා, පණීතා, අසම්,පනනයා වෙදනා, හිතා, අත්,සව, වෙදනා, පණීතා, ත්‍ය ත්‍ය ව, පන වෙදනා, උප,දුප්‍රපාද්‍ය වෙදනා, හිතා, පණීතා, දට්තිත්.

15. එහි අනීතවෙදනා කවර යන් :

ඉක්ම ගියා වූ නිරදේධු පහ වැ ගියා වූ විපරිණක වූ අස්ථායට ගියා වූ වෙශයින් අස්ථායට ගියා වූ ඉංග්‍රීස් අනීත වූ අනීතායයෙන් සඩිගාලීන වූ යම් වෙදනාවක් වේ ද, එබඳ වූ සුබවෙදනා යැ දුෂ්චෙවෙදනා යැ උපක්ෂා වෙදනා යැ යන මේ ‘අනීතවෙදනා’ යි කියනු ලැබේ.

16. එහි අනාගතවෙදනා කවර යන් :

නො හටගන් නො වූ ප්‍රත්‍යායසමවායයෙන් තුළන් නො නිපන් වෙශයින් නො නිපන් නො පහල වූ තුළන් ප්‍රත්‍යායසමවායයෙන් තුළන් අනුත්‍රීක වූ අස්ථායික වූ අනාගත වූ අනාගතායයෙන් සඩිගාලීන වූ යම් වෙදනාවක් වේ ද, එබඳ වූ සුබවෙදනා යැ දුෂ්චෙවෙදනා යැ උපක්ෂාවෙදනා යැ යන මේ ‘අනාගත වෙදනා’ යි කියනු ලැබේ.

17. එහි ප්‍රත්‍යාය්‍යන්නවෙදනා කවර යන් :

හටගන් උපන් ප්‍රත්‍යායසමවායයෙන් උපන් නිපන් වෙශයින් නිපන් පහල වූ උන්පන්න වූ සම්පන්පන්න වූ උන්පන්න වූ සම්පන්පන්න වූ ප්‍රත්‍යාය්‍යන්නවෙදනා යැ උපක්ෂාවෙදනා යැ උපක්ෂාවෙදනා යැ යන මේ ‘ප්‍රත්‍යාය්‍යන්නවෙදනා’ යි කියනු ලැබේ.

18. එහි අධ්‍යාත්මවෙදනා කවර යන් :

ඒ ඒ සත්ත්වයන්ගේ තමතමන් අයන් වූ තමතමන් කෙරෙහි වූ ස්වකිය වූ එක් එක් පුද්ගලයා සතු වූ ගිරිරෝප වූ යම් වෙදනාවක් වේ ද එබඳ වූ සුවවෙදනා යැ දුක්වෙදනා යැ නො දුක් නො ප්‍රව වෙදනා යැ යන මේ ‘අධ්‍යාත්ම වෙදනා’ යි කියනු ලැබේ.

19. එහි බාහිරවෙදනා කවර යන් :

ඒ ඒ පරසන්ත්වයන්ගේ පරපුද්ගලයන්ගේ අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාය්‍යන්ම වූ ස්වකිය වූ ප්‍රාතිපුද්ගලික (වෙන වෙන පුදුලන් සතු) වූ උපදින්න වූ යම් වෙදනාවක් වේ ද, එබඳ වූ සුබවෙදනා යැ දුෂ්චෙවෙදනා යැ උපක්ෂාවෙදනා යැ උපක්ෂාවෙදනා යැ යන මේ ‘බාහිරවෙදනා’ යි කියනු ලැබේ.

20. එහි ඔඟරික-සුක්ෂ්මවෙදනා කවර යන් :

අකුශලවෙදනාව ඔඟරික යැ කුශල-අව්‍යාකෘතවෙදනා සුක්ෂ්ම යි. කුශල-අකුශල වෙදනා ඔඟරික යැ අව්‍යාකෘතවෙදනාව සුක්ෂ්ම යි. දුෂ්චෙවෙදනාව ඔඟරික යැ සුබ වූ ද අදාළ බමසුඩ වූ ද වෙදනා සුක්ෂ්ම යි. සුබ-දුෂ්චෙවෙදනා ඔඟරික යැ අදාළ බමසුඩවෙදනාව සුක්ෂ්ම යි. සමවත් නො සමවත්සුඩගේ වෙදනාව ඔඟරික යැ සමවත් සමවත්සුඩගේ වෙදනාව සුක්ෂ්ම යි. ආපුව සහිත වෙදනාව ඔඟරික යැ ආපුව රහිත වෙදනාව සුක්ෂ්ම යි. තවද ඒ ඒ වෙදනාව නියා වෙදනාව ඔඟරිකසුක්ෂ්ම යි යයේ දතුපුණු.

21. එහි ඩින-ප්‍ර්‍රේනවෙදනා කවර යන් :

අකුශලවෙදනාව ඩින යැ කුශල-අව්‍යාකෘතවෙදනා ප්‍ර්‍රේන යි. කුශල-අකුශල වෙදනා ඩින යැ අව්‍යාකෘතවෙදනාව ප්‍ර්‍රේන යි. දුෂ්චෙවෙදනාව ඩින යැ සුබ වූ ද අදාළ බමසුඩ වූ ද වෙදනා ප්‍ර්‍රේන යි. සුබ-දුෂ්චෙවෙදනා ඩින යැ අදාළ බමසුඩවෙදනාව ප්‍ර්‍රේන යි. සමවත් නො සමවත්සුඩගේ වෙදනාව ඩින යැ සමවත් සමවත්සුඩගේ වෙදනාව ප්‍ර්‍රේන යි. ආපුව සහිත වෙදනාව ඩින යැ ආපුව රහිත වෙදනාව ප්‍ර්‍රේන යි. තවද ඒ ඒ වෙදනාව නියා ඩින-ප්‍ර්‍රේනවෙදනා දතුපුණු.

## 22. තුන් සහම, වෙදනා, දිගේ:

### 23. කහු කතුම, වෙදනා, සහයිකේ:

අකුසල, වෙදනා අකුසලය වෙදනාය සහතිකේ, කුසල, වෙදනා කුසලය වෙදනාය සහතිකේ, අඛ්‍යාකානු, වෙදනා අඛ්‍යාකානුය වෙදනාය සහතිකේ, දුක්කඩා වෙදනා දුක්කඩාය සහතිකේ, පූඩ්බෑ වෙදනා පූඩ්බෑය සහතිකේ, අදුක්කඩාමුපූඩ්බෑ, වෙදනා අදුක්කඩාමුපූඩ්බෑය වෙදනාය සහතිකේ, අසම්පන්නයා වෙදනා අසම්පන්නයා වෙදනාය සහතිකේ, සම්පන්නයා වෙදනා සම්පන්නයා වෙදනාය සහතිකේ, අනුසට්ටි, වෙදනා අනුසට්ටිය සහතිකේ, අනුසට්ටිය වෙදනා අනුසට්ටිය සහතිකේ, එම පන්තිය වෙදනා එම පන්තිය වෙදනා එම පන්තිය සහතිකේ.

## 24. තුන් කාතුමේ, සැක්සිංහල තේවා:

යා, කා, මී සංස්කෘති අත්තින්, නා, ගත්තපටවු පෙන්නා, අරුකිනා, වි, බහිත්, වි, ඕලු, රිකා, වි, සුඩුම්, වි, හින්, වි, පණ්ඩින්, වි, ය, දුරු සනාථිකා වි, තැදෙකාරීම්. අනිසන්සුජ්‍යාතින්, අහිසත්විපිතින්, අං. වූවත් සංස්කෘතිකාගේ.

## 25. තුන් කතම, සැක්සිංහල අනීත්:

යා සංස්කීර්ත අතිත්, තිරේකී, විගත්, විපරිණම්, අනුච්චිත්, අඩංගුත් බිජත්, උප්‍රජ්‍යත්තිත්, විගත්, අතිත්, අතිත් සහ සංස්කීර්ත බිජත්, වක්‍රී සම්පූර්ණ, සංස්කීර්ත සෙශ්‍යවසම්පූර්ණ, සංස්කීර්ත සෙශ්‍යවසම්පූර්ණ, සංස්කීර්ත තේහා සම්පූර්ණ, සංස්කීර්ත කායසම්පූර්ණ, සංස්කීර්ත මැනෙ, සම්පූර්ණ, සංස්කීර්ත, අයෝ විවෘත් සංස්කීර්ත, අතිත්.

## 26. තහ්ම කානුම, සිංහල, අභ්‍යාගත්‍ය:

යා, සක්‍රීදා, අජ්‍යා, අභුත්, අසැනුව්, අතිබෙනත්, අනෑහැතිබෙනත්, අප්, නූගත්, අනුපානත්, අසම්පූර්ණත්, අනුවයිත්, අසුවයිත්, අත්, ගත්, අත්, ගත්, අත්, ගත්, පෙන්න සඩහා, වක්‍රීයමටසාර්, සක්‍රීදා, ගෙ, නෙයමටසාර්, සක්‍රීදා, ස්ථානයමටසාර්, පේන්න, පේන්න, සක්‍රීදා, මිනෝ, ගමටසාර්, සක්‍රීදා, අයා වුවත් සක්‍රීදා, ඇඟාගත්.

22. එහි දුරටෙදනා කවර යන් :

අකුණලටෙදනාව කුගලාව්‍යාකෘතෙදනාවන් කෙරෙන් දුර වෙයි. කුගලාව්‍යාකෘතෙදනාව වෙදනා අකුණලටෙදනායන් දුර වෙයි. කුගලටෙදනාව අකුණල-අව්‍යාකෘතෙදනාවන් කෙරෙන් දුර වෙයි. අව්‍යාකෘතෙදනාව කුගලාකුගලටෙදනාවන් කෙරෙන් දුර වෙයි. කුගලාකුගලටෙදනා අව්‍යාකෘතෙදනායන් දුර වෙයි. දුබටෙදනාව පූඛ-ලපේක්ෂාටෙදනාවන් කෙරෙන් දුර වෙයි. පූඛටෙදනාව දුබාපේක්ෂාටෙදනාවන් කෙරෙන් දුර වෙයි. දුබාපේක්ෂාටෙදනා පූඛටෙදනාව කෙරෙන් දුර වෙයි. උපක්ෂාටෙදනාව පූඛදුබටෙදනාවන් කෙරෙන් දුර වෙයි. පූඛදුබටෙදනා උපක්ෂාටෙදනායන් දුර වෙයි. සමවතට නො සමවත්පූඛගේ වෙදනාව සමවතට සමවත්පූඛගේ වෙදනායන් දුර වෙයි. සමවතට සමවත්පූඛගේ වෙදනාව සමවතට නො සමවත්පූඛගේ වෙදනායන් දුර වෙයි. සාපුව වෙදනාව අනාපුවටෙදනායන් දුර වෙයි. අනාපුවටෙදනාව සාපුවටෙදනායන් දුර වේ. මේ ‘දුරටෙදනා’ යි කියනු ලැබේ.

23. එහි සන්තිකෙටෙදනා කවර යන් :

අකුණලටෙදනාව අකුණලටෙදනාවට ලහ වෙයි. කුගලටෙදනාව කුගලටෙදනාවට ලහ වෙයි. අව්‍යාකෘතෙදනාව අව්‍යාකෘතෙදනාවට ලහ වෙයි. දුබටෙදනාව දුබටෙදනාට ලහ වෙයි. පූඛටෙදනාව පූඛටෙදනාවට ලහ වෙයි. උපක්ෂාටෙදනාව උපක්ෂාටෙදනාවට ලහ වෙයි. අසමාපන්නයාගේ වෙදනාව අසමාපන්න යාගේ වෙදනාවට ලහ වෙයි. සමාපන්නයාගේ වෙදනාව සමාපන්නයාගේ වෙදනාවට ලහ වෙයි. සාපුවටෙදනාව සාපුවටෙදනාවට ලහ වෙයි. අනාපුවටෙදනාව අනාපුව වෙදනාවට ලහ වෙයි. මේ ‘සන්තිකෙටෙදනා’ යි කියනු ලැබේ. ඒ ඒ වෙදනාව නිසා ‘දුර සන්තිකෙටෙදනා’ දතුපුනු.

24. එහි සංඡයකන්ධය කවර යන් :

අධ්‍යාත්ම වෙයි බාහිර වෙවයි ඔදුරික වෙවයි පූක්ෂම වෙවයි හින වෙවයි ප්‍රශ්න වෙවයි අතිනානාගතප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ යම්කිසි සංඡයක් වේ ද, දුර. වූ හෝ ලහ වූ හෝ ඒ සියල්ල එක් අපුරෙක්න් කැටු කොට එකු එකු වූ මේ ‘සංඡයකන්ධය’ යි කියනු ලැබේ.

25. එහි අතිතයංඟ කවර යන් :

ඉක්මයා වූ නිරුද්ධ වූ පහවැරියා වූ විපරිණත වූ අස්ථයට ගියා වූ වෙශයින් අස්ථයට ගියා වූ ඉපද පහවැරියා වූ අතිත වූ අතිකාංගයන් සම්බාධීත වූ යම් සංඡයක් වේ ද, එබඳ වූ වක්වුසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යැ සොතසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යැ සානාසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යැ තීව්‍යාසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යැ කායසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යැ මතොසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යි. මේ ‘අතිතයංඟ’ යි කියනු ලැබේ.

26. එහි අනාගතයංඟ කවර යන් :

නො එවගත් නො වූ ප්‍රත්‍යායසමවායයයන් නො එවගත් නො නිපන් වෙශයින් නො නිපන් නො පහල වූ තුපන් ප්‍රත්‍යායසමවායයයන් තුපන් නො නැඹුණු ප්‍රත්‍යාය සමවායයයන් නො නැඹුණු අනාගත වූ අනාගතාංගයන් සම්බාධීත වූ යම් සංඡයක් වේ ද, එබඳ වූ වක්වුසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යැ සොතසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යැ සානාසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යැ තීව්‍යාසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යැ කායසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යැ මතොසම්රේඛයයන් උපන් සංඟ යි. මේ ‘අනාගතයංඟ’ යි කියනු ලැබේ.

**27. හත් කනම්, සංස්කෘත්‍ය පට්ටීපානනා :**

යා, සංස්කෘත්‍ය ජ්‍යෙෂ්ඨ, ගුත්, යැයුත්තා, නීතිභාත්තා, අත්තිභාත්තා, පාතු ගුත්; උපාදනනා, උමුපාදනනා, උව්‍යින්, සමුව්‍යින්, පට්ටීපානනා-ගෙන සඩිගිත්තා, වක්‍රියාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය සෞඛ්‍යම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය සෑහෙයාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය ප්‍රේච්‍යාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය මනොහාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය, අයා වූවත් සංස්කෘත්‍ය පට්ටීපානනා.

**28. තත් කනම්, සංස්කෘත්‍ය අජ්‍යිත්තා :**

යා, සංස්කෘත්‍ය තෙසාං තෙසාං සතනනාං අජ්‍යිත්තාං පට්ටනනාං නීයකා, පාර්පුරුශයාලිකා, උපාදිතනාං, වක්‍රියාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය සෞඛ්‍යම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය සෑහෙයාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය ප්‍රේච්‍යාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය මනොහාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය, අයා වූවත් සංස්කෘත්‍ය අජ්‍යිත්තා.

**29. තත් කනම්, සංස්කෘත්‍ය බණ්ඩිං :**

යා, සංස්කෘත්‍ය තෙසාං තෙසාං පරසකකානාං පරපුරුශලාං අජ්‍යිත්තාං පට්ටනනාං නීයකා, පාර්පුරුශයාලිකා, උපාදිතනාං, වක්‍රියාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය සෞඛ්‍යම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය සෑහෙයාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය ප්‍රේච්‍යාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය මනොහාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය, අයා වූවත් සංස්කෘත්‍ය බණ්ඩිං.

**30. තත් කනම්, සංස්කෘත්‍ය, ඕලු, රිකා, සුඩුම් :**

පරිපාශම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය, ඕලු, රිකා, අඩ්විටනහාම්පායාර්, සංස්කෘත්‍ය, සුඩුම්, අකුසල, සංස්කෘත්‍ය, ඕලු, රිකා, කුසල, බිසාකානා, සංස්කෘත්‍ය, සුඩුම්, දුක්කඩාය වෙදනා, ය සමපුත්තානා, සංස්කෘත්‍ය, ඕලු, රිකා, සුඩුම්, දුක්කඩාය ව අදුක්කම්පුත්තාය ව වෙදනා, ති සමපුත්තානා, සංස්කෘත්‍ය, සුඩුම්, දුක්කඩාය වෙදනා, ය සමපුත්තානා, සංස්කෘත්‍ය, ඕලු, රිකා, අදුක්කම්පුත්තාය වෙදනා, ය සමපුත්තානා, සංස්කෘත්‍ය, ඕලු, රිකා, අසම, පනනය සංස්කෘත්‍ය, ඕලු, රිකා, සම, පනනය සංස්කෘත්‍ය, සුඩුම්, ය, යව, සංස්කෘත්‍ය, ඕලු, රිකා, අනාසව, සංස්කෘත්‍ය, සුඩුම්, ත්‍ය ත්‍ය ව, පන සංස්කෘත්‍ය, උපාදුපුපාදුය සංස්කෘත්‍ය, ඕලු, රිකා, සුඩුම්, දැව්‍යිත්තා.

**31. තත් කනම්, සංස්කෘත්‍ය, තීනා, පණීතා :**

අකුසල, සංස්කෘත්‍ය, තීනා, කුසල, බිසාකානා, සංස්කෘත්‍ය, පණීතා, කුසල-කුසල, සංස්කෘත්‍ය, තීනා, අබ්‍යාකනා, සංස්කෘත්‍ය, පණීතා, දුක්කඩාය වෙදනා, ය සමපුත්තානා, සංස්කෘත්‍ය, තීනා, සුඩුම්, දුක්කඩාය ව අදුක්කම්පුත්තාය ව වෙදනා, ති සමපුත්තානා, සංස්කෘත්‍ය, තීනා, සුඩුම්, දුක්කඩාය වෙදනා, ය සමපුත්තානා, සංස්කෘත්‍ය, තීනා, සම, පනනය සංස්කෘත්‍ය, පණීතා, සුඩුම්, අසම, පනනය සංස්කෘත්‍ය, තීනා, සම, පනනය සංස්කෘත්‍ය, පණීතා, සුඩුම්, අනාසව සංස්කෘත්‍ය, තීනා, සම, පනනය සංස්කෘත්‍ය, පණීතා, සුඩුම්, අනාසව, සංස්කෘත්‍ය, තීනා, පණීතා, සුඩුම්, දැව්‍යිත්තා.

**27. එහි ප්‍රතුෂත්පන්නසංඳ කවර යන් :**

හැගන් උපන් ප්‍රත්‍යාගමවායයෙන් හටගන් නිපන් වෙළඳීන් නිපන් පහළ වූ උපන් ප්‍රත්‍යාගමවායයෙන් උපන් නැඹුණු ප්‍රත්‍යාගමවායයෙන් නැඹුණු ප්‍රතුෂත්පන්න වූ ප්‍රතුෂත්පන්නා ගයෙන් සඩිගැනීම වූ යම් සංඛ්‍යාවක් වේ ද, (එබදු වූ) වක්වුයම්පර්සය ගයෙන් උපන් සංඳ යැ සොතසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ සානාසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ නිව්හාසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ කායසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ මතොසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යි. මේ ‘ප්‍රතුෂත්පන්නසංඳ’ යි කියනු ලැබේ.

**28. එහි අධ්‍යාත්මසංඳ කවර යන් :**

ඒ ඒ සත්ත්වයන්ගේ අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාගම වූ සච්ඡිය වූ පාතිපුද්ගලික වූ උපාධින්න වූ යම් සංඛ්‍යාවක් වේ ද (එබදු වූ) වක්වුයම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ සොතසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ සානාසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ නිව්හාසම්පර්සය ගයෙන් උපන් සංඳ යැ කායසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ මතොසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යි. මේ ‘අධ්‍යාත්ම සංඳ’ යි. කියනු ලැබේ.

**29. එහි බාහිර සංඳ කවර යන් :**

ඒ ඒ පරසත්ත්වයන්ගේ පරපුද්ගලයන්ගේ අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාගම වූ සච්ඡිය වූ පාතිපුද්ගලික වූ උපාධින්න වූ යම් සංඛ්‍යාවක් වේ ද, (එබදු වූ) වක්වුයම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ සොතසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ සානාසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ නිව්හාසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ කායසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යැ මතොසම්පර්සයයෙන් උපන් සංඳ යි. මේ ‘බාහිර සංඳ’ යි කියනු ලැබේ.

**30. එහි ඕංදිනීසුක්ෂ්මසංඳ කවර යන් :**

ප්‍රතිසසංසරපරුෂයන් (ද්වාරාලමිනා සටනෙයන්) උපන් සංඛ්‍යාව ඕංදිනික යැ අධ්‍යාත්ම සම්පර්සය (මතොසම්පර්සය) ගයන් උපන් සංඛ්‍යාව පූක්ෂම යැ අකුරලසංඳව ඕංදිනික යැ අව්‍යාකෘත සංඛ්‍යාව පූක්ෂම යැ තුළයාකුරලසංඳව ඕංදිනික යැ පූබලපෙක්ෂාවෙදානාවන් හා සම්පූක්ෂණ සංඛ්‍යාව ඕංදිනික යැ පූබලපෙක්ෂාවෙදානාවන් හා සම්පූක්ෂණ සංඛ්‍යාව පූක්ෂම යැ පූබලපෙක්ෂාවෙදානාවන් හා සම්පූක්ෂණ සංඛ්‍යාව පූක්ෂම යැ අසමාපන්නයාගේ සංඛ්‍යාව ඕංදිනික යැ සමාපන්නයාගේ සංඛ්‍යාව පූක්ෂම යැ සාපුවසංඳව ඕංදිනික යැ අනාපුවසංඳව පූක්ෂම යි. තවද ඒ ඒ සංඛ්‍යාව තිසා ඕංදිනීසුක්ෂ්මසංඳ දකුවන්.

**31. එහි හිනප්‍රිතසංඳ කවර යන් :**

අකුරලසංඳව තින යැ, කුරුලාකුරුලසංඳ ප්‍රකීත යැ. කුරුලාකුරුලසංඳ තින යැ, අව්‍යාකෘතසංඳව ප්‍රකීත යැ. දුබලවදනාව හා සම්පූක්ෂණ ප්‍රකීත යැ, පූබලපෙක්ෂාවෙදානාවන් හා සම්පූක්ෂණ ප්‍රකීත යැ. දුබලවදනාවන් හා සම්පූක්ෂණ ප්‍රකීත යැ. අසමාපන්නයාගේ සංඛ්‍යාව තින යැ, සමාපන්නයාගේ සංඛ්‍යාව ප්‍රකීත යැ. සාපුවසංඳව තින යැ, අනාපුවසංඳව ප්‍රකීත යි. තවද ඒ ඒ සංඛ්‍යාව හිනප්‍රිතසංඳ දකුවනු යි.

32 କଣ୍ଠ କନମ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ, ଛର:

### 33. තුන් කතම, සක්‍රීලු, සනාථිකේ:

34. තුන් තුනුමේ, සැකිරකිලෙකු, :

යෙ කේතී සංඝිර අනිත්තා, ගහනපවුලුප්පනු, අජ්ජිත්තා. ව්, බහිත්තා, ව්, මිලු, රිත්තා, ව්, සුබම්, ව්, හිතා, ව්, පණ්ඩා, ව්, යෙ දිගේ සහනයිකෙ ව්, තදෙකප්පකි. අනිසභූත්තිත්තා, අනිසංඝිත්තා, අය. වූවත්තා සංඝිරත්තා නේ.

35. නිස්පා නිතමේ සකිරු අනීකු:

යෙ සඩිරු අනීකා, නිරැදි, විගත්, විපරිණාම, අස්ථිගත්, අභිජන්ධිගත්, උපජ්‍යාත්මක, විගත්, අනීකා, අනීකා.සෙන සඩිගත්, වක්‍රී-සම්පූර්ණ, වෙනත්, සේ.තිසම්පූර්ණ, වෙනත්, සාහසම්පූර්ණ, වෙනත්, මිනෝ-සම්පූර්ණ, වෙනත්, ක්‍රිවා,සම්පූර්ණ, වෙනත්, කු.යසම්පූර්ණ, වෙනත්, මිනෝ-සම්පූර්ණ, වෙනත්, ඉමෙ විවෘතයි සඩිරු අනීකා.

### 36. තුන් කනුමේ සංඛිය අනුගත්‍ය:

### 32. එහි දුරසංඛ්‍ය කවර යන් :

අභ්‍යගලපය-දැව කුගලාව්‍යකාන්තය-දැවන් කෙරෙන් දුර යු. කුගලාව්‍යකාන්තය-දැව අභ්‍යගලපය-දැවයන් දුර යු. කුගලපය-දැව අභ්‍යගලාව්‍යකාන්තය ස-දැවන් කෙරෙන් දුර යු. අභ්‍යගලාව්‍යකාන්තය-දැව කුගලපය-දැවයන් දුර යු. අව්‍යකාන්තය ස-දැව කුගලාව්‍යකාන්තය-දැවන් කෙරෙන් දුර යු. කුගලාව්‍යකාන්තය-දැව අව්‍යකාන්තය-දැවයන් දුර යු. දුබවේදානාව හා සම්පූර්ණ ස-දැව පුබලපෙක්ෂාවේදානාවන් හා සම්පූර්ණය-දැවන් කෙරෙන් දුර යු. පුබාබාපෙක්ෂාවේදානාවන් හා සම්පූර්ණය-දැව දුබවේදානාව හා සම්පූර්ණය-දැවයන් දුර යු. පුබවේදානාව හා සම්පූර්ණය-දැව පුබාබාපෙක්ෂාවේදානාවන් හා සම්පූර්ණය-දැවන් දුර යු. දුබ-ලපෙක්ෂාවේදානාවන් හා සම්පූර්ණය-දැව පුබවේදානාව හා සම්පූර්ණය-දැවයන් දුර යු. ලපෙක්ෂාවේදානාව හා සම්පූර්ණය-දැව පුබදුබවේදානාවන් හා සම්පූර්ණය-දැවන් දුර යු. පුබදුබවේදානාවන් හා සම්පූර්ණය-දැව ලපෙක්ෂාවේදානාව හා සම්පූර්ණය-දැවයන් දුර යු. අසමාපන්නයාගේ ස-දැව සමාපන්නයාගේ ස-දැවයන් දුර යු. සමාපන්නයාගේ ස-දැව අසමාපන්නයාගේ ස-දැවයන් දුර යු. සාපුවස-දැව අනාපුවස-දැවයන් දුර යු. අනාපුවස-දැව සාපුවස-දැවයන් දුර යි. මේ ‘දුරස-දැව’ දී කියනු ලැබේ.

33. එහි සන්නිකෙය.ඇ කවර යන් :

අභ්‍යගලය..දෙව අභ්‍යගලය..දෙවට ආයන්නායෙයි යු. කුගලය..දෙව කුගලය..දෙවට ආයන්නායෙයි යු. අව්‍යාකෘතය..දෙව අව්‍යාකෘතය..දෙවට ආයන්නායෙයි යු. දීප වේද්‍යනාව හා සම්පූර්ණක්ත ස..දෙව දුබවේද්‍යනාව හා සම්පූර්ණක්ත ස..දෙවට ආයන්නායෙයි යු. පූබවේද්‍යනාව හා සම්පූර්ණක්තය..දෙව පූබවේද්‍යනාව හා සම්පූර්ණක්තය..දෙවට ආයන්නායෙයි යු. උපක්ෂාවේද්‍යනාව හා සම්පූර්ණක්ත ස..දෙව උපක්ෂාවේද්‍යනාව හා සම්පූර්ණක්ත ස..දෙවට ආයන්නායෙයි යු. අසමාපන්නායාගේ ස..දෙව අසමාපන්නායාගේ ස..දෙවට ආයන්නායෙයි යු. සමාපන්නායාගේ ස..දෙව සමාපන්නායාගේ ස..දෙවට ආයන්නායෙයි යු. සාපුවස..දෙව සාපුව ස..දෙවට ආයන්නායෙයි යු. අනාපුවස..දෙව අනාපුවස..දෙවට ආයන්නායෙයි යි. මේ ‘සන්නිකෙසය..දේ’ යි කියනු ලැබේ. තවද ඒ ඒ ස..දෙව නිසා දෙරසන්නිකෙසය..දේ දෙනයුතු යි.

### 34. එහි සංස්කාරයක්න්දය කවලේ යත් :

35. එහි අතීතය-ස්කාරයෝ කවරහ යත් :

අභිත වූ තිරුදේ වූ පහවැලියා වූ විපරිණක වූ අස්ථියක වූ වෙයෙහින් අස්ථියක වූ ඉපද පහවැලියා වූ අතිත වූ අනිත ශයෙන් සඩායාලිත වූ යම් සංස්කාර කෙනෙක් වෙන් ද, (උබදු වූ) වක්වුයම්පසයෙන් උපන් වෙතනා යැ, සොත්තම්පසයෙන් උපන් වෙතනා යැ, සාහායම්පසයෙන් උපන් වෙතනා යැ, ජීව්‍යායම්පසයෙන් උපන් වෙතනා යැ, කායසම්පසයෙන් උපන් වෙතනා යැ, මොනාසම්පසයෙන් උපන් වෙතනා යැ. මොහු ‘අනිතයංස්කාරහ’ යි නියනු ලැබෙන්,

36. එහි අනාගතය-ස්කාරයෝ ක්වරණ යන් :

නො පටයන් නො වූ ප්‍රත්‍යායසමවායයෙන් නො පටයන් නො නිපන් වේයසින් නො නිපන් නො පහළ වූ කුපන් ප්‍රත්‍යාය සමවායයෙන් කුපන් නො තැහැණු ප්‍රත්‍යාය සමවායයෙන් නො තැහැණු අනාගත වූ අනාගතා-යයෙන් සඩිගැලීක වූ යම් සංස්කාර කෙනෙක් වෙත ද, (ජලද එක) වක්වූයම්ඩසයෙන් උපන් වෙතනා යැ, සොනසම්ඩසයෙන් උපන් වෙතනා යැ, සාන්සම්ඩසයෙන් උපන් වෙතනා යැ පිව්වාසම්ඩසයෙන් උපන් වෙතනා යැ, කායසම්ඩසයෙන් උපන් වෙතනා යැ, මනොසම්ඩසයෙන් උපන් වෙතනා යැ. මෙහි 'අනාගතය-සංකාර' යි කියනු ලැබේ.

### 37. තහවුරු කෙටුමේ සඩිය පවතිපානනා:

යෙ සඩිය ජ්‍යෙෂ්ඨ, මුත්‍රා, සැක්සෝන්, නිබුතිනා, අනිත්තත්ත්වනා, පානුගුත්, උපාදනනා, සමුප්‍රානනා, උව්‍යීනා, සමුවිධිනා, පවතිපානනා, ප්‍රකාශනනා, විකුණුමල්සුජ්, වෙනනා, සෞඛ්‍යමල්සුජ්, වෙනනා, සූජ්‍යමල්සුජ්, වෙනනා, සූජ්‍යමල්සුජ්, වෙනනා, මනොහමල්සුජ්, වෙනනා, ඉමෙ වුවචනා සඩිය පවතිපානනා.

### 38. තහවුරු කෙටුමේ සඩිය අර්ථතා:

යෙ සඩිය තෙසෑ තෙසෑ සත්‍යතාත්‍යා අර්ථතා පවත්තනා නියකා, පාර්පුණායිලිකා, උපාදිනනා, විකුණුමල්සුජ්, වෙනනා, සෞජ්‍යමල්සුජ්, වෙනනා, සූජ්‍යමල්සුජ්, වෙනනා, ඒවායිසමල්සුජ්, වෙනනා, සූජ්‍යමල්සුජ්, වෙනනා, මනොහමල්සුජ්, වෙනනා, ඉමෙ වුවචනා සඩිය පවතිපානනා අර්ථතා.

### 39. තහවුරු කෙටුමේ සඩිය බහිත්වා:

යෙ සඩිය තෙසෑ තෙසෑ පරසනනාත්‍යා පරපුණාලාත්‍යා අර්ථතා. පවත්තනා නියකා, පාර්පුණායිලිකා, උපාදිනනා, විකුණුමල්සුජ්, වෙනනා, සෞජ්‍යමල්සුජ්, වෙනනා, සූජ්‍යමල්සුජ්, වෙනනා, ඒවායිසමල්සුජ්, වෙනනා, සූජ්‍යමල්සුජ්, වෙනනා, මනොහමල්සුජ්, වෙනනා, ඒවායිසමල්සුජ්, වෙනනා, ඉමෙ වුවචනා සඩිය අර්ථතා.

### 40. තහවුරු කෙටුමේ සඩිය ඕලුරිකා, සුඩුම්:

අකුසලා, සඩිය ඕලුරිකා, කුසලාඩ්සාකනා, සඩිය සුඩුම්. කුශලාකුසලා, සඩිය ඕලුරිකා, අඩ්සාකනා, සඩිය සුඩුම්. දුක්කාය වෙදනාය සම්පූද්‍යතනා, සඩිය ඕලුරිකා, සුඩාය ව්‍ය අදුක්කිමසුබාය ව්‍ය වෙදනායි සම්පූද්‍යතනා, සඩිය ඕලුරිකා, අදුක්කිමසුබාය වෙදනාය සම්පූද්‍යතනා, සඩිය සුඩුම්. අසම්පන්‍යාය සඩිය ඕලුරිකා, සම්පන්‍යාය සඩිය සුඩුම්. සාසවා, සඩිය ඕලුරිකා, අනාසවා, සඩිය සුඩුම්. නෙ නෙ ව්‍ය පන සඩිය ගෙර උපාදුසුපාදාය සඩිය ඕලුරිකා, සුඩුම්, දව්‍යික්බා.

### 41. තහවුරු කෙටුමේ සඩිය තීනා, පණීනා:

අකුසලා, සඩිය තීනා, කුශලාඩ්සාකනා, සඩිය පණීනා, කුශලාකුසලා, සඩිය තීනා, අඩ්සාකනා, සඩිය පණීනා, පැණීනා. දුක්කාය වෙදනාය සම්පූද්‍යතනා, සඩිය තීනා, සුඩාය ව්‍ය අදුක්කිමසුබාය ව්‍ය වෙදනායි සම්පූද්‍යතනා, සඩිය තීනා, පණීනා. සුඩාය ව්‍ය අදුක්කිමසුබාය වෙදනාය සම්පූද්‍යතනා, සඩිය පණීනා. අසම්පන්‍යාය සඩිය තීනා, සම්පන්‍යාය සඩිය පණීනා. සාසවා, සඩිය තීනා, අනාසවා, සඩිය පණීනා. නෙ නෙ ව්‍ය පන සඩිය ගෙර උපාදුසුපාදාය සඩිය තීනා, පණීනා, දව්‍යික්බා.

#### 1. සඩිකනා - ඩී. මු. 1.

37. එහි ප්‍රත්‍යුත්පන්න සංස්කාරයේ කවරහ යන් :

හටගත් උපන් ප්‍රත්‍යුත්පන්න සංස්කාරයේ හටගත් නීපන් වෙශයින් නීපන් ප්‍රාදුරුහක වූ උපන්න වූ සමුත්පන්න වූ උපන්ලිත වූ සමුත්පන්න වූ ප්‍රත්‍යුත්පන්නාය යෙන් සංස්කාරයේ වූ යම සංස්කාර කෙනෙක් වෙන් ද, (උබදු) වක්වුසම්මතස්සරවෙතනා යැ, සොතසම්මතස්සරවෙතනා යැ, සානසම්මතස්සරවෙතනා යැ, ජීවිතාසම්මතස්සරවෙතනා යැ, කායසම්මතස්සරවෙතනා යැ, මනොසම්මතස්සරවෙතනා යැ, මොසම්මතස්සරවෙතනා යැ. මොසු ‘ප්‍රත්‍යුත්පන්න සංස්කාරහ’ යි කියනු ලැබෙන්.

38. එහි අධ්‍යාත්මසංස්කාරයේ කවරහ යන් :

ඊ ඒ සත්ත්වයන්ගේ අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යුත්පන්ම වූ ස්වකීය වූ ප්‍රාතිප්‍රදේශලික වූ උපාධින්න වූ යම සංස්කාර කෙනෙක් වෙන් ද, (උබදු) වක්වුසම්මතස්සරවෙතනා යැ, සොතසම්මතස්සරවෙතනා යැ, සානසම්මතස්සරවෙතනා යැ, ජීවිතාසම්මතස්සරවෙතනා යැ, කායසම්මතස්සරවෙතනා යැ, මනොසම්මතස්සරවෙතනා යැ, මොසු ‘අධ්‍යාත්මසංස්කාරහ’ යි කියනු ලැබෙන්.

39. එහි බාහිරසංස්කාරයේ කවරහ යන් :

ඊ ඒ පරසත්ත්වයන්ගේ පරප්‍රදේශලයන් අන් අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යුත්පන්ම වූ ස්වකීය වූ ප්‍රාතිප්‍රදේශලික වූ උපාධින්න වූ යම සංස්කාර කෙනෙක් වෙන් ද, (උබදු) වක්වුසම්මතස්සරවෙතනා යැ, සොතසම්මතස්සරවෙතනා යැ, සානසම්මතස්සරවෙතනා යැ, ජීවිතාසම්මතස්සරවෙතනා යැ, කායසම්මතස්සරවෙතනා යැ, මනොසම්මතස්සරවෙතනා යැ, මොසු ‘බාහිර සංස්කාරහ’ යි කියනු ලැබෙන්.

40. එහි ඔංදිරකසුක්ෂමසංස්කාරයේ කවරහ යන් :

අකුණුලසංස්කාරයේ ඔංදිරකයහ, කුගලාව්‍යකානසංස්කාරයේ සුක්ෂ්මයහ. කුගලාව්‍යකානසංස්කාරයේ ඔංදිරකයහ, අව්‍යාකෘතසංස්කාරයේ සුක්ෂ්මයහ. දුදුබලවදනාව හා සම්ප්‍රුදුක්තසංස්කාරයේ ඔංදිරකයහ, සුබෝපෙක්ෂාවලවදනාවන් හා සම්ප්‍රුදුක්ත සංස්කාරයේ සුක්ෂ්මයහ. සුබෝපෙක්ෂාවලවදනාවන් හා සම්ප්‍රුදුක්තසංස්කාරයේ සුක්ෂ්මයහ. අසමාපන්න යාගේ සංස්කාරයේ ඔංදිරකයහ, සමාපන්නයාගේ සංස්කාරයේ සුක්ෂ්මයහ. සාපුවසංස්කාරයේ ඔංදිරකයහ, අනාපුවසංස්කාරයේ සුක්ෂ්මයහ. ඒ ඒ සංස්කාරයන් නිසා ඔංදිරකසුක්ෂමසංස්කාරයේ දකුණුනාහ.

41. එහි සීනප්‍රේක්තසංස්කාරයේ කවරහ යන් :

අකුණුලසංස්කාරයේ සීනයහ, කුගලාව්‍යකානසංස්කාරයේ ප්‍රේක්තයහ. කුගලාකුගලසංස්කාරයේ සීනයහ, අව්‍යාකෘතසංස්කාරයේ ප්‍රේක්තයහ. දුදුබලවදනාව හා සම්ප්‍රුදුක්තසංස්කාරයේ සීනයහ, සුබෝපෙක්ෂාවලවදනාවන් හා සම්ප්‍රුදුක්තසංස්කාරයේ ප්‍රේක්තයහ. සුබෝපෙක්ෂාවලවදනාවන් හා සම්ප්‍රුදුක්තසංස්කාරයේ සීනයහ, උපක්ෂාවලවදනාව හා සම්ප්‍රුදුක්තසංස්කාරයේ ප්‍රේක්තයහ. අසමාපන්නයාගේ සංස්කාරයේ ප්‍රේක්තයහ. සාපුවසංස්කාරයේ සීනයහ, අනාපුවසංස්කාරයේ සීනයහ, අනාපුවසංස්කාරයේ ප්‍රේක්තයහ. ඒ ඒසංස්කාරයන් නිසා සීනප්‍රේක්තසංස්කාරයේ දකුණුනාහ.

#### 42. බුද්ධ කතාවල සංඝිර දැනග :

### 43. තුන් කතුවලේ සංඛිර සහයිකෙ :

44. තුන් කානුමේ, විකුණුණක් නො:

45. තුන් කතුම් වියකුදුණ් අනීත් :

யം വിക്രയിച്ചു. അവിഭം നീരധൈം വിനയം പിപറ്റിൽനും ആളുവിക്കാം. അഭിജ്ഞവികാശം റൈപ്പർഷ്യലും വിനയം അവിഭം അവിഭം സേജ് സബിക്കറീനു. മക്കി വിക്രയിച്ചു. സേജ് വിക്രയിച്ചു. സൗഖ്യം ലൈൻ, വിക്രയിച്ചു. കൂട്ടായ വിക്രയിച്ചു. മണ്ണേ, വിക്രയിച്ചു. തും പ്രീലിഫ്റ്റി വിക്രയിച്ചു. ആവി നും.

#### 42. එහි දුරසංස්කාරයෝ කවරහ යන් :

අකුණලසය-සේකාරයෝ කුගලාව්‍යාකාතසය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. කුගලාව්‍යාකාතසය-සේකාරයෝ අකුණලසය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. අකුණලාව්‍යාකාතසය-සේකාරයෝ කුගලසය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. අව්‍යාකාතසය-සේකාරයෝ කුගලාකුගලසය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. කුගලාකුගලසය-සේකාරයෝ අව්‍යාකාතසය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. දුබවේදනාව හා සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයෝ පුරුෂාපෙක්ශාවේදනාවන් හා සම්පූජ්‍යක්ත සය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. පුරුෂාපෙක්ශාවේදනාවන් හා සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයෝ දුබවේදනාව හා සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. පුරුෂාපෙක්ශාවේදනාව හා සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයෝ දුබවේදනාවන් හා සම්පූජ්‍යක්ත සය-සේකාරයෝ පුරුෂාපෙක්ශාවේදනාවන් හා සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. උපක්ෂාවේදනාව හා, සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයෝ පුදුදුබවේදනාවන් හා සම්පූජ්‍යක්ත සය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. පුදුදුබවේදනාවන් හා සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයෝ උපක්ෂාවේදනාව හා සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. අසමාපන්නයාගේ සය-සේකාරයෝ සමාපන්නයාගේ සය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. සමාපන්නයාගේ සය-සේකාරයෝ අසමාපන්නයාගේ සය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. සාපුවසය-සේකාරයෝ අනාපුව සය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. අනාපුවසය-සේකාරයෝ සාපුවසය-සේකාරයන් කෙරෙන් දුර වෙති. මොඩු ‘දුරසය-සේකාරහ’ යි සියනු ලැබේත්.

#### 43. එහි සන්නිකෙසය-සේකාරයෝ කවරහ යන් :

අකුණලසය-සේකාරයෝ අකුණලසය-සේකාරයන්ට ආසන්නයෙහි (සන්නිකෙ) වෙති. කුගලසය-සේකාරයෝ කුගලසය-සේකාරයන්ට ආසන්නයෙහි වෙති. අව්‍යාකාතසය-සේකාරයෝ අව්‍යාකාතසය-සේකාරයන්ට ආසන්නයෙහි වෙති. දුබවේදනාව හා සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයෝ දුබවේදනාව හා සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයන්ට ආසන්නයෙහි වෙති. පුරුෂාපෙක්ශාවේදනාව හා සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයන්ට ආසන්නයෙහි වෙති. උපක්ෂාවේදනාව හා සම්පූජ්‍යක්තසය-සේකාරයෝ උපක්ෂාවේදනාව හා සම්පූජ්‍යක්ත සය-සේකාරයන්ට ආසන්නයෙහි වෙති. අසමාපන්නයාගේ සය-සේකාරයෝ අසමාපන්නයාගේ සය-සේකාරයන්ට අසමාපන්නයාගේ සය-සේකාරයෝ අසමාපන්නයාගේ සය-සේකාරයන්ට ආසන්නයෙහි වෙති. සමාපන්නයාගේ සය-සේකාරයෝ සමාපන්නයාගේ සය-සේකාරයන්ට ආසන්නයෙහි වෙති. සාපුවසය-සේකාරයෝ සාපුවසය-සේකාරයන්ට ආසන්නයෙහි වෙති. අනාපුවසය-සේකාරයෝ අනාපුවසය-සේකාරයන්ට ආසන්නයෙහි වෙති. මොඩු ‘සන්නිකෙසය-සේකාරහ’ යි සියනු ලැබේත්. තවද ඒ ඒ සය-සේකාරයන් හෝ නිසා දුරසන්නිකෙ සය-සේකාරයෝ දතුප්‍රත්තාහ.

#### 44. එහි විඳුනයේකන්ධ කවර යන් :

අධ්‍යාත්ම වේවිදි, බාහිර වේවිදි, ඔඩරික වේවිදි, පුක්ෂම වේවිදි, සින වේවිදි, ප්‍රකින වේවිදි, අතිතානාගතප්‍රත්‍යුෂ්ථාන වූ යම්කියි විඳුනයක් වේ ද, දුර වූ හෝ ලග වූ හෝ යම් විඳුනයෙක් වේ ද, ඒ පියල්ල එක් අයුරෙකින් කැටි නොව හකුරුවා ගෙන මේ ‘විඳුනයේකන්ධ’ යි සියනු ලැබේ.

#### 45. එහි අතිතවිඳුනය කවර යන් :

අතිත වූ තිරුද්ධ වූ පහව ගියා වූ විපයීසිත වූ අස්ථයට ගියා වූ වේසයින් අස්ථයට ගියා වූ ඉපැද පහව ගියා වූ අතිත වූ අතිතාගයන් සයිඛාලීත වූ යම් විඳුනයක් වේ ද, (ජබු) වක්සුරවිඳුන යැ, ග්‍රෑනුවිඳුන යැ, ප්‍රාණවිඳුන යැ, පිළ්වාවිඳුන යැ, කායවිඳුන යැ, මෙනාවිඳුන යැ යන මේ ‘අතිතවිඳුන’ යි සියනු ලැබේ.

46. නුත් කනුම。 විසැකුණු අභ්‍යාගත් : :

யം. ലി ഷൈഡ്യുൽ. ഫർ. ബി. അളുവി. അസില്ലേ. ബി. ആഫിനി ബിഹിയി. ആപിനി ബിഹിയി. ആപി, ബുള്ളവി. ആമുപാപിയാ. അസ്ത്രിപാപിയാ. ആമുപിപിയി. അസ്ത്രിപിപിയി. അമാ. യാ. അമാ. യാ. സേന ഒരിക്കിയി. ലക്ഷ്മി ലി ഷൈഡ്യുൽ. സേന. ലി ഷൈഡ്യുൽ. കു. ബി- ലി ഷൈഡ്യുൽ. കു. ശൈഡ്യുൽ. ലി ഷൈഡ്യുൽ. കു. ദി ഷൈഡ്യുൽ. കു. ലി ഷൈഡ്യുൽ. കു. അമാ. യാ. വി.

47. තිස් කතම් විකුණුවෙන් පවතීපානකා.

48. තුන් කනුම් විසිනි, ණය අජ්‍යාතකු. :

49. නුස්ක කුතුමං විසැකියාතු බණියි,

50. බහු ක්‍රමී. විස්තු, ණ. ඔලුරිකා. සූඩ්ම්. :

51. නිස් කනුම් විසිනු, ණ. ඩී. පැඹිලු. :

46. එහි අනාගතවිඳුනය කවර යන් :

ඇපන් නො වූ ප්‍රත්‍යාගමවායයෙන් නො හටගන් නො නිපන් වේසෙයින් නො නිපන් නො පහළ වූ ඇපන් ප්‍රත්‍යාගමවායයෙන් ඇපන් නො තැඹුණු ප්‍රත්‍යාග සමවායයෙන් නො තැඹුණු අනාගත වූ අනාගතායයෙන් සංචිතයින් වූ යම් විඳුනයක් වේ ද, (උබදු) වක්ෂුර්විඳුන යැ, ගෞත්‍රවිඳුන යැ, ප්‍රාණවිඳුන යැ, පිශ්චවිඳුන යැ, කායවිඳුන යැ, මත්‍තාවිඳුන යැ යන මේ 'අනාගතවිඳුන' යි කියනු ලැබේ.

47. එහි ප්‍රත්‍යුෂ්පන්ධවිඳුනය කවර යන් :

හටගන් උපන් ප්‍රත්‍යාගමවායයෙන් හටගන් නිපන් වේසෙයින් නිපන් පහළ වූ උපන්නා වූ සම්ප්‍රේක්ෂණ වූ උපන්ක වූ සම්ප්‍රේක්ෂණ වූ ප්‍රත්‍යුෂ්පන්ධනාය යෙන් සංචිතයින් වූ යම් විඳුනයක් වේ ද, (උබදු වූ) වක්ෂුර්විඳුන යැ, ගෞත්‍රවිඳුන යැ, ප්‍රාණවිඳුන යැ, පිශ්චවිඳුන යැ, කායවිඳුන යැ, මත්‍තාවිඳුන යැ යන මේ 'ප්‍රත්‍යුෂ්පන්ධවිඳුන' යි කියනු ලැබේ.

48. එහි අධ්‍යාත්මවිඳුනය කවර යන් :

ඒ ඒ සත්ත්වයන්ගේ අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාත්ම වූ ස්විකීය වූ ප්‍රාතිප්‍රදේශලික වූ උපාධින්න වූ යම් විඳුනයක් වේ ද, (උබදු වූ) වක්ෂුර්විඳුන යැ, ගෞත්‍රවිඳුන යැ, ප්‍රාණවිඳුන යැ, පිශ්චවිඳුන යැ, කායවිඳුන යැ, මත්‍තාවිඳුන යැ යන මේ 'අධ්‍යාත්මවිඳුන' යි කියනු ලැබේ.

49. එහි බාහිරවිඳුනය කවර යන් :

ඒ ඒ පරසත්ත්වයන්ගේ පරප්‍රදේශලියන්ගේ අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාත්ම වූ ස්විකීය වූ ප්‍රාතිප්‍රදේශලික වූ උපාධින්න වූ යම් විඳුනයක් වේ ද, (උබදු වූ) වක්ෂුර්විඳුන යැ, ගෞත්‍රවිඳුන යැ, ප්‍රාණවිඳුන යැ, පිශ්චවිඳුන යැ, කායවිඳුන යැ, මත්‍තාවිඳුන යැ යන මේ 'ආධ්‍යාත්මවිඳුන' යි කියනු ලැබේ.

50. එහි ඕංදිරකපුක්ෂමවිඳුනය කවර යන් :

අකුගලවිඳුනය ඕංදිරක වෙයි. කුගලාව්‍යකාන්තවිඳුනයේ පුක්ෂම වෙති. කුගලාකුගලවිඳුනයේ ඕංදිරක වෙති. අව්‍යාකෘතවිඳුනය පුක්ෂම වෙයි. දුබවේදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත විඳුනය ඕංදිරක වෙයි. පුබෝලපක්ෂාවේදනාවන් හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත විඳුනයේ පුක්ෂම වෙති. පුබෝලවේදනාවන් හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත විඳුනය ඕංදිරක වෙති. උපක්ෂාවේදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත විඳුනය පුක්ෂම වෙයි. අස්ථාපන්ධනායාගේ විඳුනය ඕංදිරක වෙයි. සමාජන්නයාගේ විඳුනය පුක්ෂම වෙයි. සාපුවරිඳුනය ඕංදිරක වෙයි. අනුප්‍රවිඳුනය පුක්ෂම වෙයි. ඒ ඒ විඳුනය නිසා ඕංදිරකපුක්ෂමවිඳුනය දකුවු.

51. එහි ඩිනප්‍රේක්විඳුනය කවර යන් :

අකුගලවිඳුනය ඩින වෙයි. කුගලාව්‍යකාන්තවිඳුනයේ පුහික වෙති. කුගලාකුගලවිඳුනයේ ඩින වෙති. අව්‍යාකෘතවිඳුනය පුහික වෙයි. දුබවේදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තවිඳුනය ඩින වෙයි. පුබෝලපක්ෂාවේදනාවන් හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තවිඳුනයේ පුහික වෙති. පුබෝලවේදනාවන් හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තවිඳුනය පුහික වෙයි. අස්ථාපන්ධනායාගේ විඳුනය ඩින වෙයි, සමාජන්නයාගේ විඳුනය පුහික වෙයි. සාපුවරිඳුනය ඩින වෙයි, අනුප්‍රවිඳුනය පුහික වෙයි. තවද ඒ ඒ විඳුනය නිසා ඩිනප්‍රේක්විඳුනය දකුවු.

## 52. තුප්පූ කතම්. විසැකුණු, නෑ. දීගර :

53. තුන් කතුම් විකුණු මාත්‍රා සහනීකේ :

අකුසලු විස්තරීත්‍යා අකුසලයා විස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, කුසලු විස්තරීත්‍යා නෙ කුසලයා විස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, අඩංගු කතා විස්තරීත්‍යා නෙ අඩංගු කතායා විස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, දුකුඩාය වෙදන්ය සමපූහනු විස්තරීත්‍යා නෙ දුකුඩාය වෙදන්ය සමපූහනු සිස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, සුබැය වෙදන්ය සමපූහනු විස්තරීත්‍යා නෙ සුබැය වෙදන්ය සමපූහනුයා විස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, අදුකුව මුදුබාය වෙදන්ය සමපූහනු විස්තරීත්‍යා නෙ අදුකුව මුදුබාය වෙදන්ය සමපූහනු විස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, අදුකුව මුදුබාය වෙදන්ය සමපූහනු විස්තරීත්‍යා නෙ අදුම් පනනායා විස්තරීත්‍යා නෙ අදුම් පනනායා විස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, සම් පනනායා විස්තරීත්‍යා නෙ රාම් පනනායා විස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, සාම්ට් විස්තරීත්‍යා නෙ සාම්ට් පනනායා විස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, අභ්‍යාසව විස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, ඉදා වූවත් විස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, අභ්‍යාසව විස්තරීත්‍යා නෙසු සහන්තිකේ, ඉදා වූවත් විස්තරීත්‍යා නෙ ඇඟර සහන්තිකේ උවත්තිකා.

## ප්‍රතිඵලි ප්‍රතිඵලි හා ප්‍රතිඵලි නිය.

## 52. එහි දුරව්යනය කවරේ යත් :

53. ഉള്ള ധന്വന്തരക്കുവിണ്ടുയ ക്രമത്ര ധന് :

අකුණලවිජ්‍යයට අකුණලවිඡ්‍යයට ආයත්නයෙහි වෙයි. කුගලවිඡ්‍යය කුගල විඡ්‍යයට ආයත්නයෙහි වෙයි. අවශ්‍යකතවිඡ්‍යය අවශ්‍යකතවිඡ්‍යයට ආයත්නයෙහි වෙයි. දුබවේද්‍යාව හා සම්පූර්ණවිඡ්‍යය දුබවේද්‍යාව හා සම්පූර්ණවිඡ්‍යයට ආයත්නයෙහි වෙයි. පූබවේද්‍යාව හා සම්පූර්ණවිඡ්‍යය පූබවේද්‍යාව හා සම්පූර්ණවිඡ්‍යයට ආයත්නයෙහි වෙයි. උපක්ෂාවේද්‍යාව හා සම්පූර්ණවිඡ්‍යය උපක්ෂාවේද්‍යාව හා සම්පූර්ණවිඡ්‍යයට ආයත්නයෙහි වෙයි. අසමාපත්නයාගේ විඡ්‍යය අසමාපත්නයාගේ විඡ්‍යයට ආයත්නයෙහි වෙයි. අසමාපත්නයාගේ විඡ්‍යය අසමාපත්නයාගේ විඡ්‍යයට ආයත්නයෙහි වෙයි. සමාපත්නයාගේ විඡ්‍යය සමාපත්නයාගේ විඡ්‍යයට ආයත්නයෙහි වෙයි. සාපුවිඡ්‍යය සාපුවිඡ්‍යයට ආයත්නයෙහි වෙයි. අනාපුවිඡ්‍යය අනාපුවිඡ්‍යයට ආයත්නයෙහි වෙ. මේ ‘යන්ත්තිකෙවිඡ්‍ය’ යි කියනු ලැබේ. තවද ඒ ඒ විඡ්‍යය නිසා ‘දුරටත්තිකෙවිඡ්‍යය දායුතු.

ପ୍ରତ୍ୟାନ୍ତେକଣାପନୀୟ ଦେ.

54. පසුත්ක්වනේයා : රුපක්වනේයා, මවදනාක්වනේයා, සංස්කෘත්ක්වනේයා, සංඛ්‍යාක්වනේයා, විශ්වාස්‍යාක්වනේයා.

55. නෑත් කෙමෙ, රුපක්වනේයා:

එකාලිවෙන රුපක්වනේයා; සංඛ්‍යා රුපා න හෙතු, අහොතුකා, හෙතුවිප්පූහුකා, සපුවවයා, සංඛ්‍යා, රුපා, ලෙංකීයා, සාස්වට්, සංයෝජනීයා, ගස්නීයා, ඔස්නීයා, ගෙයනීයා, කීවරණීයා, පරුමවයා, උපදිනීයා, සාක්ෂිලෙසිකා, අඛ්‍යාකානා, අනාරම්භකා, අවෙක්සිකා, මිනාවිප්පූහුකා, නෙවටිපාකනාවිපාකරම්බම්, අසංකිලිවිස් සාක්ෂිලෙසිකා, න සාචිකාසාචිවිවර්, න අවිනාකාවිවර්මිනා, අලිනාකාදවිවර්, න පියිනාගනා, න පූඩ්‍යාගනා, න උපක්බා, සහගනා, තෙව ද්‍යුමෙනෙන න හාවනාය පහාත්ත්ත්ත්, තෙව ද්‍යුමෙනෙන න හාවනාය පහාත්ත්ත්, තෙවටිවයාම්, නාපවයාම්, තෙවටිසෙක්බා, නාසෙක්බා, පරිනා, කාම්ව්‍යවර්, න රුපාව්‍යවර්, න අරුපාව්‍යවර්, පරියාපනා, තො අපරියාපනා, අනීයනා, අනීයානීයා, උපනා, තො විශ්වාස්‍යාණී විශ්වාස්‍යා, අනිවම්, ජරුහිගුනා. එව් එකාලිවෙන රුපක්වනේයා.

56. දුටිවෙන රුපක්වනේයා : අභි රුපා උපදා, අභි රුපා තුපදා, අභි රුපා උපදිනා, අභි රුපා අනුපදිනා. අභි රුපා උපදිනාවු පාදනීයා, අභි රුපා අනුපදිනාවුපදිනීයා. අභි රුපා සනිද්‍යානා, අභි රුපා අනිද්‍යානා. අභි රුපා සපුරිස්, අභි රුපා අපුරිස්. අභි රුපා ඉන්දියා, අභි රුපා න ඉන්දියා. අභි රුපා මහාගුනා, අභි රුපා න මහාගුනා. අභි රුපා විශ්වාස්‍යානී, අභි රුපා න විශ්වාස්‍යානී. අභි රුපා මිනාකාමුවිස්නා, අභි රුපා න මිනාකාමුවිස්නා. අභි රුපා මිනාකාහු, අභි රුපා න මිනාකාහු. අභි රුපා මිනාකානුපරිවත්තා, අභි රුපා න මිනාකානුපරිවත්තා. අභි රුපා අජ්‍යානීකා, අභි රුපා බැංකිරා. අභි රුපා බැංකිකා, අභි රුපා පූඩ්‍යාම්. අභි රුපා දුරු, අභි රුපා සනායිජා -පෙ- අභි රුපා කබලිංකාරෝ ආහාරෝ, අභි රුපා න කබලිංකාරෝ ආහාරෝ. එව් දුටිවෙන රුපක්වනේයා. [යථ, රුපක්වනේයා විහානකා, තථ, ඉඩ විහාරිකාවා.]

57. තීවිවෙන රුපක්වනේයා : යා තා රුපා අජ්‍යානීකා තා උපදා, යා තා රුපා බැංකිරා තා අභි උපදා, අභි තුපදා. යා තා රුපා අජ්‍යානීකා තා උපදිනා, යා තා රුපා බැංකිරා තා අභි උපදිනා, අභි අනුපදිනාවු. යා තා රුපා අජ්‍යානීකා තා උපදිනාවුපදිනීයා, යා තා රුපා බැංකිරා තා අභි උපදිනාවුපදිනීයා. -පෙ- යා තා රුපා අජ්‍යානීකා තා න කබලිංකාරෝ ආහාරෝ, -පෙ- යා තා රුපා අජ්‍යානීකා තා න කබලිංකාරෝ ආහාරෝ, යා තා රුපා බැංකිරා තා අභි කබලිංකාරෝ ආහාරෝ, අභි තා න කබලිංකාරෝ ආහාරෝ. එව් තීවිවෙන රුපක්වනේයා.

54. සේකන්ධියේ පස්දෙනොකී : රුපස්කන්ධිය යැ, විද්‍යාසේකන්ධිය යැ, සංඛ්‍යාසේකන්ධිය යැ, පාස්කාරසේකන්ධිය යැ, විජ්‍යනාසේකන්ධිය යැ.

55. එහි රුපස්කන්ධිය කවරේ යන් :

එන් අපුරුෂකින් රුපස්කන්ධිය වෙයි. හැම රුපය හෙතු නො වෙයි, අහෙකුක යැ, හෙතුවිපුපුස්ක යැ, ප්‍රත්‍යායස්ථික යැ, සතිත්‍ය යැ, (රුප්පනාරියන්) රුප යැ, ලොකික යැ, සාපුව යැ, සංයාජනයන්ට හිත යැ, ප්‍රන්තයන්ට හිත යැ, ඕසුන්ට හිත යැ, ගොගයන්ට හිත යැ, තීවරණයන්ට හිත යැ, පරාමෘෂ්ට යැ, උපාදුනයන්ට හිත ය, සාක්ෂලංඩික ය, අව්‍යාකෘත ය, අනාලෝගන ය, අවෙශකයික යැ, විෂ්තරිපුපුස්ක යැ, නො ම ටිපාකු වූ විපාකස්වහාවයිර්ම නො වුළයේ යැ, අස්ක්ලිජ්ට සාක්ෂලංඩික යැ, සරිතරකයිවිවාර නො වුළයේ යැ, අවිතරකවිවාරමාත්‍ර නො වුළයේ යැ, අවිතරකඅවිවාර යැ, ප්‍රිතිස්හගත නො වුළයේ යැ, පුබසහගත නො වුළයේ යැ, උපෙක්ෂා සහගත නො වුළයේ යැ, නො ම දරුණනයන් නො ද සාචනායන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇත්තේ යැ, නො ම ආඩයගාමී නො ද අපවියාමී යැ, නො ම ගෙයක් නො ද අභ්‍යාක්ෂ යැ, පරිත්ත යැ, කාමාවිවර යැ, රුපාවිවර නො වුළයේ යැ, අරුපාවිවර නො වුළයේ යැ, පය්‍රියන්නා යැ, අපය්‍රියන්නා නො වුළයේ යැ, අනියත යැ, අනෙකායීමික යැ, උත්පන්න යැ, සඳවිජ්‍යනායන් විසින් දකු පුහුණ්‍ය යැ, අතිකා යැ, ජරාවිත් මධ්‍යා ලදී. මෙසේ එක් අපුරුෂකින් රුපස්කන්ධිය වේ.

56. ද්විප්‍රකාරයෙකින් රුපස්කන්ධිය වෙයි : උපාදුරුපයෙක් ඇත, උපාද නො වූ රුපයෙක් ඇති, උපාදින්තරුපයෙක් ඇත, අනුපාදින්තරුපයෙක් ඇති, උපාදිනෙනාපාදුනිය රුපයෙක් ඇත, අනුපාදින්නොපාදුනියරුපයෙක් ඇති, සහිදරුණනරුපයෙක් ඇත, අතිදිරුණනරුපයෙක් ඇති, අප්‍රියරුපයෙක් ඇති, අප්‍රියරුපයෙක් ඇති, අන්දිය නො වූ රුපයෙක් ඇති, මහාජනරුපයෙක් ඇති, මහාජන නො වූ රුපයෙක් ඇති, විජ්‍යත්තිරුපයෙක් ඇති, විජ්‍යත්ති නො වූ රුපයෙක් ඇති, විෂ්තස්මුත්තානරුපයෙක් ඇති, විෂ්තස්මුත්තාන නො වූ රුපයෙක් ඇති, විෂ්තස්හැනු (සිත් සමග උපන්) රුපයෙක් ඇති, විත්තස්හැනු නො වූ රුපයෙක් ඇති, විත්තස්හැනුපරිවර්ති (සිත් අනුව පෙරලෙන පුළු) රුපයෙක් ඇති, විත්තස්හැනුපරිවර්ති නො වූ රුපයෙක් ඇති, අධ්‍යාප්‍රිකරුපයෙක් ඇති, බ්‍රහ්මරුපයෙක් ඇති, එශ්වරිකරුපයෙක් ඇති, පුක්ෂ්මලරුපයෙක් ඇති, දුරෝගුරුපයෙක් ඇති, සැන්තිකෙරුපයෙක් ඇති, . . . කවිලිකාරාභාරරුපයෙක් ඇති, කවිලිකාරාභාර නො වූ රුපයෙක් ඇති, මෙසේ ද්විප්‍රකාරයෙන් රුපස්කන්ධිය වේ. (බෙම්පාදු රුපකාශ්චියෙහි විභාග කළ පරිද්දන් මෙහි විභාග කළ යුතු.)

57. ප්‍රිප්‍රකාරයෙකින් රුපස්කන්ධිය වෙයි : යම් රුපයෙක් ආධ්‍යාත්මික ද ඒ උපාද වෙයි. යම් රුපයෙක් බාහිර ද ඒ උපාද වූ වුළයෙක් ඇති, උපාද නො වුළයෙක් ඇති, යම් රුපයෙක් ආධ්‍යාත්මික ද ඒ උපාදින්නාපාදුනිය වූ වුළයෙක් ඇති, අනුපාදින්නා වුළයෙක් ඇති. යම් රුපයෙක් ආධ්‍යාත්මික ද ඒ උපාදින්නාපාදුනිය වූ වුළයෙක් ඇති. . . යම් රුපයෙක් ආධ්‍යාත්මික ද ඒ උපාදින්නාපාදුනිය වූ වුළයෙක් ඇති. . . යම් රුපයෙක් ආධ්‍යාත්මික ද ඒ කවිලිකාරාභාර නො වෙයි. යම් රුපයෙක් බාහිර ද ඒ කවිලිකාරාභාර වූ වුළයෙක් ඇති. යම් රුපයෙක් ආධ්‍යාත්මික ද ඒ කවිලිකාරාභාර නො වූ වුළයෙක් ඇති. . . යම් රුපයෙක් ආධ්‍යාත්මික ද ඒ කවිලිකාරාභාර වෙයි. යම් රුපයෙක් බාහිර ද ඒ කවිලිකාරාභාර වූ වුළයෙක් ඇති, කවිලිකාරාභාර නො වූ වුළයෙක් ඇති. මෙසේ ප්‍රිප්‍රකාරයෙන් රුපස්කන්ධිය වේ.

58. ව්‍යුත්කිවෙන රුපක්‍රීතීයා: යා ත්‍ය රුපං උපාදා, ත්‍ය අස්සී උපාදිත්තාවා, අස්සී අනුපාදිත්තාවා. යා ත්‍ය රුපං කුපාදා, ත්‍ය අස්සී උපාදිත්තාවා, අස්සී අනුපාදිත්තාවා. යා ත්‍ය රුපං උපාදා, ත්‍ය අස්සී උපාදිත්තාව්‍යාපාදුතියා, අස්සී අනුපාදිත්තාව්‍යාපාදුතියා. යා ත්‍ය රුපං කුපාදා, ත්‍ය අස්සී උපාදිත්තාව්‍යාපාදුතියා, අස්සී අනුපාදිත්තාව්‍යාපාදුතියා. යා ත්‍ය රුපං කුපාදා, ත්‍ය අස්සී උපාදිත්තාව්‍යාපාදුතියා, අස්සී අනුපාදිත්තාව්‍යාපාදුතියා. යා ත්‍ය රුපං උපාදා, ත්‍ය අස්සී සපෘටිකා, අස්සී අපෘටිකා. යා ත්‍ය රුපං උපාදා, ත්‍ය අස්සී සපෘටිකා, අස්සී අපෘටිකා. යා ත්‍ය රුපං කුපාදා, ත්‍ය අස්සී සපෘටිකා, අස්සී අපෘටිකා. යා ත්‍ය රුපං උපාදා, ත්‍ය අස්සී සපෘටිකා, අස්සී අපෘටිකා. යා ත්‍ය රුපං කුපාදා, ත්‍ය අස්සී සපෘටිකා, අස්සී අපෘටිකා. යා ත්‍ය රුපං උපාදා, ත්‍ය අස්සී සපෘටිකා, අස්සී අපෘටිකා. යා ත්‍ය රුපං කුපාදා, ත්‍ය අස්සී සපෘටිකා, අස්සී අපෘටිකා. -පෙ-දිවිකා, සුත්‍ය, මූත්‍ර, විස්සැසුත්. රුපං එවා ව්‍යුත්කිවෙන රුපක්‍රීතීයා.

59. പരമ്മ തിരുവിന രംപക്കിള്ളി: പാർത്തിബി:ബു, ആദേശിബി:ബു, കൈഉൾ-  
ഡി:ബു, ലി:ഗയിബി:ബു, യക്കു രംപം റിപം. തിരി. പരമ്മ തിരുവിന രംപക്കിള്ളി:

60. ජ්‍යෙෂ්ඨ විධාන මධ්‍ය ප්‍රාන්ත සංඛ්‍යා යේ: විකුණුවේ සංඛ්‍යා යේ: රුප, සෞඛ්‍ය විභාග සංඛ්‍යා යේ: රුප, සූජ්‍ය විභාග සංඛ්‍යා යේ: රුප, ජීව විභාග සංඛ්‍යා යේ: රුප, කාය විභාග සංඛ්‍යා යේ: රුප, මැනා විභාග සංඛ්‍යා යේ: රුප. එවම් ජ්‍යෙෂ්ඨ විධාන මධ්‍ය ප්‍රාන්ත සංඛ්‍යා යේ: රුප.

61. සතුවිවේන රුපක්‍රීතියෙහි වක්‍රිමිකෝෂියායා රුප්, සේවික් විකෝෂියායා රුප්, සාහාරිකෝෂියායා රුප්, ජ්‍යෙෂ්ඨිකෝෂියායා රුප්, මත්‍යිකෝෂියායා රුප්, සායුධිකෝෂියායා රුප්, මත්‍යියිකෝෂියායා රුප්, තුළිකෝෂියායා රුප්. එව්. සතුවිවේන රුපක්‍රීතියෙහි.

62. අවශ්‍යවෙන රුපක්‍රමෙකී: වක්‍රිත්සේනුදායා: රුපා, සේ; ත්‍යා පිගේනුදායා: රුපා, සාහාරිගේනුදායා: රුපා, ජීවාලිගේනුදායා: රුපා, කායාලිගේනුදායා: රුපා. අත්‍ය සූඩ්‍යාපිටියා, අත්‍ය දුක්‍කඩාපිටියා, මතෙනුවාත්‍යාපිටියා: රුපා, මතෙනුවාත්‍යාපිටියා: රුපා.

63. හවුලිවෙන රුපක්‍රමයේ: වක්‍රීඩායා, සේ, තිජීයා, ස, තිජීයා, ජේවනිජීයා, කායිජීයා, ඉජීයා, පුරිජීයා, උචිජීයා, තැබුව රුප න ගැනීයා. එව්. නවුලිවෙන රුපක්‍රමයේ.

64. දසවිධෙන රුපක්‍රමෙකී: වක්‍රියාත්මකයා, සේවීයාත්මකයා, සූචීයාත්මකයා, ජීවිතීයාත්මකයා, කායිලීයාත්මකයා, ඉංජීනීයාත්මකයා, පුරියිංජීයාත්මකයා, ජීවිතීයාත්මකයා, නාඛීයාත්මකයා, රුපයාත්මකයා, අභිජනනයාත්මකයා, අභිජනනයාත්මකයා, එවැනි දසවිධෙන රුපක්‍රමෙකී.

65. එකාදහාරීවෙන රුපකඩතේ: වකක්, යතින්, ශේ, හා, යතින්, සේ, හා, යතින්, එමක්, යතින්, කායා, යතින්, රුප, යතින්, සඳු, යතින්, ගක්, යතින්, රසා, යතින්, ගේ, විසිබැං, යතින්, යක්ව රුප අතිදේශීන අඩාවික් බිමා, යතින්පරියාපන්නා. එව්. එකාදහාරීවෙන රුපකඩතේ: අයේ විවෘතී රුපකඩතේ.

ర, అస్తిత్వము, నీ వ్యక్తి శో,

58. වතුණුප්‍රකාරයෙකින් රුපස්කන්ධිය වෙයි : යම් රුපයෙක් උපාද වේ ද, ඒ උපාදින්න වූයෙක් ඇත, අනුපාදින්න වූයෙක් ඇති. යම් රුපයෙක් උපාද නො වූයේ ද ඒ උපාදින්න වූයෙක් ඇත, අනුපාදින්න වූයෙක් ඇති. යම් රුපයෙක් උපාද නො වූයේ ද ඒ උපාදින්න වූයෙක් ඇත, අනුපාදින්න වූයෙක් ඇති. යම් රුපයෙක් උපාද වූයේ ද ඒ පුළුණිස වූයෙක් ඇත, අප්‍රතිස වූයෙක් ඇති. යම් රුපයෙක් උපාද වූයේ ද ඒ ඔබදිරික වූයෙක් ඇත, පුක්ෂම වූයෙක් ඇති. යම් රුපයෙක් උපාද නො වූයේ ද ඒ ඔබදිරික වූයෙක් ඇත, පුක්ෂම වූයෙක් ඇති. යම් රුපයෙක් උපාද වූයේ ද ඒ දුර වූයෙක් ඇත, ලහ වූයෙක් ඇති. යම් රුපයෙක් උපාද නො වූයේ ද, ඒ දුර වූයෙක් ඇත, ලහ වූයෙක් ඇති. . . දාම්පත (රුපායතන) ය පූත (ගබද්‍යතන) ය මුත (ගත්ත රසස්පුණ්වව්‍යතන) ය විභාග (ධරමායතන) රුප යි. මෙසේ වතුණුප්‍රකාර යෙන් රුපස්කන්ධිය වේ.

59. පැණ්ටවප්‍රකාරයෙකින් රුපස්කන්ධිය වෙයි : පාලීවාඩාං යැ, අධිධාං යැ, තෙරේ බාං යැ, වාසුධාං යැ, යම් උපාදරුපයෙකුන් වේ ද එය යි. මෙසේ පැණ්ටවප්‍රකාරයෙන් රුපස්කන්ධිය වේ.

60. අවප්‍රකාරයෙකින් රුපස්කන්ධිය වෙයි : වක්ෂුර්විඛනයෙන් දතුපුතු රුප යැ, ග්‍රෑනුවිඛනයෙන් දතුපුතු රුප යැ, ප්‍රාණවිඛනයෙන් දතුපුතු රුප යැ, තිශ්වාවිඛනයෙන් දතුපුතු රුප යැ, කායවිඛනයෙන් දතුපුතු රුප යැ, මතොවාඩාංයෙන් දතුපුතු රුප යි. මෙසේ අවප්‍රකාරයෙන් රුපස්කන්ධිය වේ.

61. සත්තප්‍රකාරයෙකින් රුපස්කන්ධිය වෙයි : වක්ෂුර්විඛනයෙන් දතුපුතු රුප යැ, ග්‍රෑනුවිඛනයෙන් දතුපුතු රුපය යැ, ප්‍රාණවිඛනයෙන් දතුපුතු රුප යැ, තිශ්වාවිඛනයෙන් දතුපුතු රුපය යැ, කායවිඛනයෙන් දතුපුතු රුපය යැ, මතොවාඩාංයෙන් දතුපුතු රුප යැ, මතොවාවිඛනබාංයෙන් දතුපුතු රුප යි. මෙසේ සත්තප්‍රකාරයෙන් රුපස්කන්ධිය වේ.

62. අෂ්ටවප්‍රකාරයෙකින් රුපස්කන්ධිය වෙයි : වක්ෂුර්විඛනයෙන් දතුපුතු රුප යැ, ග්‍රෑනුවිඛනයෙන් දතුපුතු රුපය යැ, ප්‍රාණවිඛනයෙන් දතුපුතු රුප යැ, තිශ්වාවිඛනයෙන් දතුපුතු රුපය යැ, කායවිඛනයෙන් දතුපුතු රුපය යැ, මතොවාඩාංයෙන් දතුපුතු රුපය යැ, මතොවාවිඛනබාංයෙන් දතුපුතු රුප යි. මෙසේ අෂ්ටවප්‍රකාරයෙන් රුපස්කන්ධිය වේ.

63. නවප්‍රකාරයෙකින් රුපස්කන්ධිය වෙයි : වක්ෂුර්න්දිය යැ, ග්‍රෑනුන්දිය යැ, ප්‍රාණන්දිය යැ, තිශ්වාන්දිය යැ, කායයන්දිය යැ, ස්ථීන්දිය යැ, පුරුශෙන්දිය යැ, ඒවාන්දිය යැ, ඉන්දිය නො වූ යම් රුපයෙකුන් වේ ද, එ ද යි මෙසේ නවප්‍රකාරයෙන් රුපස්කන්ධිය වේ.

64. දයප්‍රකාරයෙකින් රුපස්කන්ධිය වෙයි : වක්ෂුර්න්දිය යැ, ග්‍රෑනුන්දිය යැ, ප්‍රාණන්දිය යැ, තිශ්වාන්දිය යැ, කායයන්දිය යැ, ස්ථීන්දිය යැ, පුරුශෙන්දිය යැ, ඒවාන්දිය යැ, ඉන්දිය නො වූ යම් රුපය පුළුණිස වූයේ ඇත, අප්‍රතිස වූයේ ඇති. මෙසේ දයප්‍රකාරයෙන් රුපස්කන්ධිය වේ.

65. එකාදෘප්‍රකාරයෙකින් රුපස්කන්ධිය වෙයි : වක්ෂුරායතන යැ, ග්‍රෑනුරායතන යැ, ප්‍රාණරායතන යැ, තිශ්වාරායතන යැ, කායරායතන යැ, රුපායතන යැ, ගබද්‍යතන යැ, ගත්තබායතන යැ, රසායතන යැ, ස්ප්‍රුණ්ටවව්‍යායතන යැ, අනිරුණනපුතිස වූ දරමායතන පයානිපත්ත වූ යම් රුපයෙකුන් වේ ද, එ ද යි මෙසේ එකාදෘප්‍රකාරයෙන් රුපස්කන්ධිය වේ. මෙ රුපස්කන්ධිය යි කියනු ලැබේ.

**රුපස්කන්ධිය නිමි.**

66. තහ්‍ය කෙටෙම්: වෙදනා,කඩ නොවී:

එකවිධින වෙදනා,කඩ නොවී: එස්ස මුදුනුනො.

දුවිධින වෙදනා,කඩ නොවී: අභි භාගෝනුනො, අභි අගෝනුනො.

නිවිධින වෙදනා,කඩ නොවී: අභි කුසලු, අභි අකුසලු, අභි අඛ්‍ය,කනුනා.

වතු බඩිධින වෙදනා,කඩ නොවී: අභි කාම,වවරු, අභි රුප,වවරු, අභි අරුප,වවරු, අභි අපරිය,පනෙනා;

පක්‍රවිධින වෙදනා,කඩ නොවී: අභි පුවින්දිය, අභි දුක්‍රවින්දිය, අභි යොමුන්දිය, අභි දේමුන්දිය, අභි උපෙක්වින්දිය. එම් පක්‍රවිධින වෙදනා,කඩ නොවී.

ඡබ්‍රිධින වෙදනා,කඩ නොවී: වක්‍රූසමථසුජ, වෙදනා, සෞත්‍යමථසුජ, වෙදනා, සුත්‍යමථසුජ, වෙදනා, ජීවක්‍රූසමථසුජ, වෙදනා, ජීවක්‍රූත්‍යමථසුජ, වෙදනා, නැයසමථසුජ, වෙදනා, මෙනෙ,ඩ්‍රුසමථසුජ, වෙදනා, මෙනෙ,-වික්‍රූණවිත්‍යමථසුජ, වෙදනා. එවම යත්‍යවිධින වෙදනා,කඩ නොවී.

යත්‍යවිධින වෙදනා,කඩ නොවී: වක්‍රූයමථසුජ, වෙදනා, සෞත්‍යමථසුජ, වෙදනා, සුත්‍යමථසුජ, වෙදනා, ජීවක්‍රූසමථසුජ, වෙදනා, ජීවක්‍රූත්‍යමථසුජ, වෙදනා, නැයසමථසුජ, වෙදනා, මෙනෙ,ඩ්‍රුසමථසුජ, වෙදනා, මෙනෙ,-වික්‍රූණවිත්‍යමථසුජ, වෙදනා. එවම යත්‍යවිධින වෙදනා,කඩ නොවී.

අවියවිධින වෙදනා,කඩ නොවී: වක්‍රූසමථසුජ, වෙදනා, සෞත්‍යමථසුජ, වෙදනා, සුත්‍යමථසුජ, වෙදනා, ජීවක්‍රූසමථසුජ, වෙදනා, ජීවක්‍රූත්‍යමථසුජ, වෙදනා, නැයසමථසුජ, වෙදනා, මෙනෙ,ඩ්‍රුසමථසුජ, වෙදනා, මෙනෙ,-වික්‍රූණවිත්‍යමථසුජ, වෙදනා, අභි පුසලා, අභි අකුසලා, අභි අඛ්‍ය,කනුනා. එවම නෘතිවිධින වෙදනා,කඩ නොවී.

නෘතිවිධින වෙදනා,කඩ නොවී: වක්‍රූසමථසුජ, වෙදනා, සෞත්‍යමථසුජ, වෙදනා, සුත්‍යමථසුජ, වෙදනා, ජීවක්‍රූසමථසුජ, වෙදනා, ජීවක්‍රූත්‍යමථසුජ, වෙදනා, නැයසමථසුජ, වෙදනා, මෙනෙ,ඩ්‍රුසමථසුජ, වෙදනා, මෙනෙ,-වික්‍රූණවිත්‍යමථසුජ, වෙදනා, අභි කුසලා, අභි අකුසලා, අභි අඛ්‍ය,කනුනා.

දක්‍රවිධින වෙදනා,කඩ නොවී: වක්‍රූසමථසුජ, වෙදනා, සෞත්‍යමථසුජ, වෙදනා, සුත්‍යමථසුජ, වෙදනා, ජීවක්‍රූසමථසුජ, වෙදනා, ජීවක්‍රූත්‍යමථසුජ, වෙදනා, නැයසමථසුජ, වෙදනා, මෙනෙ,ඩ්‍රුසමථසුජ, වෙදනා, අභි කුසලා, අභි අකුසලා, අභි අඛ්‍ය,කනුනා.

66. එහි වෙදනාස්කන්ධය කවලෝ යන් : එක් ප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්ථැරුණ හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ ඇ.

ද්විප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : සහෙනු වූයේ ඇත, අභේතුක වූයේ ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : කුගල වූ වෙදනාස්කන්ධයෙන් ඇත, අකුගල වූයේ ඇත, අව්‍යාකෘත වූයේ ඇති.

ව්‍යුත්ප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : කාමාවවර වූ වෙදනාස්කන්ධයෙන් ඇත, රුපාවවර වූයේ ඇත, අරුපාවවර වූයේ ඇත, අපයීංපන්න වූයේ ඇති.

පංච්ව්‍යුත්ප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : පුෂ්පින්දියයෙන් ඇත, පුෂ්පින්දිය යෙක් ඇත, සොමනස්පින්දියයෙක් ඇත, දෙමනස්පින්දියයෙක් ඇත, උපක්වින්දිය යෙක් ඇති. මෙසේ පංච්ව්‍යුත්ප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

ඡටප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : වක්වුසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සොනසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සානසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, ජීවිතා සම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, කායසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, මත්‍යසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ. මෙසේ ඡටප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

සජ්තප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : වක්වුසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සොනසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සානසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, ජීවිතා සම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, කායසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, මත්‍යසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, මත්‍යාවිජ්ජුණධාතුසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ. මෙසේ සජ්තප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

අත්වප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : වක්වුසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සොනසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සානසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, ජීවිතා සම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, කායසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, මත්‍යසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, මත්‍යාවිජ්ජුණධාතුසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, මත්‍යාවිජ්ජුණධාතුසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ. මෙසේ අත්වප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

නාවප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : වක්වුසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සොනසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සානසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, ජීවිතා සම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සානසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, කායසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, මත්‍යසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, මත්‍යාවිජ්ජුණධාතුසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, නුගලවෙදනායක් ඇත, අකුගලවෙදනායක් ඇත, අව්‍යාකෘතවෙදනායක් ඇති. මෙසේ නාවප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

දෙප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : වක්වුසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සොනසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සානසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, ජීවිතා සම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, සානසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, කායසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, මත්‍යසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, මත්‍යාවිජ්ජුණධාතුසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, මත්‍යාවිජ්ජුණධාතුසම්බ්සයයෙන් උපන් වෙදනා යැ, නුගලවෙදනායක් ඇත, අකුගලවෙදනායක් ඇත, අව්‍යාකෘතවෙදනායක් ඇති. මෙසේ දෙප්‍රකාරයයින් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

67. එකවිතෙන වෛද්‍යන්,කඩනොශා: එසාසමපුදුතෙනා.

දුටුවිතෙන වෛද්‍යන්,කඩනොශා: අභ්‍ය සහෙතුතොශා, අභ්‍ය අහෙතුතොශා.

ත්වරිතෙන වෛද්‍යන්,කඩනොශා: අභ්‍ය ටිපාතොශා, අභ්‍ය ටිපාතැබම් බමෙම්, අභ්‍ය නොවටිපාතැනාවටිපාතැබම් බමෙම්.

අභ්‍ය උපදින්නපාදුනියෝ, අභ්‍ය අනුපදින්නපාදුනියෝ, අභ්‍ය අනුපදිනාඅනුපාදුනියෝ.

අභ්‍ය සංඝිලිට්සංඝිලිට්සිලොසිතොශා, අභ්‍ය අසංඝිලිට්සංඝිලිට්සිලොසිතොශා, අභ්‍ය අසංඝිලිට්සංඝිලිට්සිලොසිතොශා.

අභ්‍ය සංවිතකාසවිවාරෝ, අභ්‍ය අවිතකාවිවාරමතෙනා, අභ්‍ය අවිතකාඅවිවාරෝ.

අභ්‍ය දස්සනෙන පහාතබේඩා, අභ්‍ය හාවනාය පහාතබේඩා, අභ්‍ය නොව දස්සනෙන න හාවනාය පහාතබේඩා.

අභ්‍ය දස්සනෙන පහාතබේඩාතොශා, අභ්‍ය හාවනාය පහාතබේඩාතොශා, අභ්‍ය නොව දස්සනෙන න හාවනාය පහාතබේඩාතොශා.

අභ්‍ය අංවයගාමී, අභ්‍ය අපවයගාමී, අභ්‍ය නොව,වයගාමීනාපවයාමී.

අභ්‍ය සෞඛෙක්ඩා, අභ්‍ය අසෞඛෙක්ඩා, අභ්‍ය නොවසෞඛෙක්ඩා,සෞඛෙක්ඩා.

අභ්‍ය පරිත්‍යා, අභ්‍ය මහෙක්ඩා, අභ්‍ය අප්‍යමාණෝ.

අභ්‍ය පරිත්‍යාරම්මතෝ, අභ්‍ය මහෙක්ඩාරම්මතෝ, අභ්‍යඅප්‍යමාණෝ-රම්මතෝ.

අභ්‍ය හිනොශා, අභ්‍ය මර්කීමෝ, අභ්‍ය පර්සීනොශා.

අභ්‍ය තිව්‍යත්තන්තියතොශා. අභ්‍ය සම්මතන්තියතොශා, අභ්‍ය අන්තියතොශා.

අභ්‍ය මගාරම්මතෝ, අභ්‍ය මිගෙහෙතුතොශා, අභ්‍ය මගාධීපන්.

අභ්‍ය උප්‍යතොශා, අභ්‍ය අනුප්‍යතොශා, අභ්‍ය උද්‍යාදු.

අභ්‍ය අනිතොශා. අභ්‍ය අනාගතොශා, අභ්‍ය පවුවුප්‍යතනොශා.

අභ්‍ය අනිතාරම්මතෝ, අභ්‍ය අනාගතාරම්මතෝ, අභ්‍ය පවුවුප්‍යතනා-රම්මතෝ.

අභ්‍ය අජ්‍යාතොශා, අභ්‍ය බජිතොශා, අභ්‍ය අජ්‍යාත්තබජිතොශා.

අභ්‍ය අජ්‍යාත්තබජිතෝ, අභ්‍ය බජිත්තාරම්මතෝ, අභ්‍ය අජ්‍යාත්තබජිත්තාරම්මතෝ, —පෙ— එව් දසාවිතෙන වෛද්‍යන්,කඩනොශා.

67. එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්යම්පුක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීපකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : සහෙතුකටවදනාස්කන්ධය ඇත, අහෙතුක වූයේ ඇති.

ශ්‍රීපකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : විපාක වූයෙක් ඇත, විපාකස්වහාවධරම වූයෙක් ඇත, නො මැ විපාක වූ විපාකස්වහාවධරම නො වූයෙක් ඇති.

ලපාදින්නූපාදනිය වූයෙක් ඇත, අනුපාදන්නූපාදනිය වූයෙක් ඇත, අනුපාදන්න-අනුපාදනිය වූයෙක් ඇති.

සංක්ලිෂ්ටයා-ක්ලේජිකවූයෙක් ඇත, අසංක්ලිෂ්ටයා-ක්ලේජික වූයෙක් ඇත, අසංක්ලිෂ්ට-අසංක්ලේජික වූයෙක් ඇති.

යාචිතරකසවිවාර වූයෙක් ඇත, අචිතරක විවාරමාන වූයෙක් ඇත, අචිතරකඅචිවාර වූයෙක් ඇති.

දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යයෙක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යයෙක් ඇත, නො ම දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යයෙක් ඇති.

දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුකයෙක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇත්තෙක් ඇත, නො ම දරුණනයෙන් නොද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇත්තෙක් ඇති.

ආචාර්යා-ම්‍යා වූයෙක් ඇත, අපචාර්යා-ම්‍යා වූයෙක් ඇත, නො ම ආචාර්යා-ම්‍යා වූයෙක් ඇති.

ගෙයක්-ස වූයෙක් ඇත, අගෙයක්-ස වූයෙක් ඇත, නො ම ගෙයක්-ස වූ අගෙයක්-ස නො වූයෙක් ඇති.

පරින්ත වූයෙක් ඇත, මහද්ගත වූයෙක් ඇත, අපමාණ වූයෙක් ඇති.

පරින්තාලම්බන වූයෙක් ඇත, මහද්ගතාලම්බන වූයෙක් ඇත, අපමාණාලම්බන වූයෙක් ඇති.

හින වූයෙක් ඇත, මධ්‍යම වූයෙක් ඇත, ප්‍ර්‍රේන වූයෙක් ඇති.

මිල්‍යන්වනියත වූයෙක් ඇත, සම්සක්න්වනියත වූයෙක් ඇත, අනියත වූයෙක් ඇති.

මාර්ගාලම්බන වූයෙක් ඇත, මාර්ගහෙතුක වූයෙක් ඇත, මාර්ගාධිපති වූයෙක් ඇති.

ලත්පන්න වූයෙක් ඇත, අනුත්පන්න වූයෙක් ඇත, උත්පාදී (උපදනාපුළු) වූයෙක් ඇති.

අතිත වූයෙක් ඇත, අනාගත වූයෙක් ඇත, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූයෙක් ඇති.

අතිනාලම්බන වූයෙක් ඇත, අනාගතාලම්බන වූයෙක් ඇත, ප්‍රත්‍යුත්පන්නාලම්බන වූයෙක් ඇති.

අධ්‍යාත්ම වූයෙක් ඇත, බාහා වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහා වූයෙක් ඇති.

අධ්‍යාත්මාලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහාලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහාලම්බන වූයෙක් ඇති. මෙහේ දෙපකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

68. එකිවෙන වේදනාක්‍රීතීයා : එසුසමපූරුෂෙනා.

දුටිවෙන වේදනාක්‍රීතීයා : අත්‍ය ගෙඹුසමපූරුෂෙනා, අත්‍ය ගෙඹු විපපුරුෂෙනා.

අත්‍ය නා ගෙඹු සැසෙනුගෙනා, අත්‍ය නා ගෙඹු අභ්‍යනුගෙනා.

අත්‍ය ලෙංකියා, අත්‍ය ලෙංකුත්‍යාරෝ.

අත්‍ය කෙනලි විකෙනුදෙයා, අත්‍ය කෙනලි නා විකෙනුදෙයා.

අත්‍ය සංසල්වා, අත්‍ය අන්සල්වා.

අත්‍ය අංසව්‍යමපූරුෂෙනා, අත්‍ය අංසව්‍යමපූරුෂෙනා.

අත්‍ය අංසව්‍යමපූරුෂෙනාසංසල්වා, අත්‍ය අංසව්‍යමපූරුෂෙනාඅන්සල්වා.

අත්‍ය සංයෝජනීයා, අත්‍ය අංයෝජනීයා.

අත්‍ය සංයෝජනීසමපූරුෂෙනා, අත්‍ය සංයෝජනීපූරුෂෙනා.

අත්‍ය සංයෝජනීවිපූරුෂෙනාසංයෝජනීයා, අත්‍ය සංයෝජනීවිපූරුෂෙනා.

අත්‍ය ගැස්ත්‍රියා, අත්‍ය අග්‍රත්‍රියා.

අත්‍ය ගැස්සමපූරුෂෙනා, අත්‍ය ගැස්විපූරුෂෙනා.

අත්‍ය ගැස්විපූරුෂෙනාගැස්ත්‍රියා, අත්‍ය ගැස්විපූරුෂෙනාඅග්‍රත්‍රියා.

අත්‍ය ඔසනියා, අත්‍ය අනෙසනියා.

අත්‍ය ඔසසමපූරුෂෙනා, අත්‍ය ඔසවිපූරුෂෙනා.

අත්‍ය ඔසවිපූරුෂෙනාමිසනියා, අත්‍ය ඔසවිපූරුෂෙනාඅනෙසනියා.

අත්‍ය යෙළත්‍රියා, අත්‍ය අයෙළත්‍රියා.

අත්‍ය යෙළුසමපූරුෂෙනා, අත්‍ය යෙළුවිපූරුෂෙනා.

අත්‍ය යෙළුවිපූරුෂෙනායෙළත්‍රියා, අත්‍ය යෙළුවිපූරුෂෙනායෙළත්‍රියා.

අත්‍ය නීවරණීයා, අත්‍ය අනීවරණීයා.

අත්‍ය නීවරණසමපූරුෂෙනා, අත්‍ය නීවරණවිපූරුෂෙනා.

අත්‍ය නීවරණවිපූරුෂෙනානීවරණීයා, අත්‍ය නීවරණවිපූරුෂෙනාඅනීවරණීයා.

අත්‍ය පරම්මටෝ, අත්‍ය අපරම්මටෝ.

අත්‍ය පරම්මසසමපූරුෂෙනා, අත්‍ය පරම්මසවිපූරුෂෙනා.

අත්‍ය පර්‍යම්සවිපූරුෂෙනාපර්‍යම්ටෝ, අත්‍ය පරම්මසවිපූරුෂෙනාඅපරම්මටෝ.

අත්‍ය උපදිනෙනා, අත්‍ය අනුපදිනෙනා.

අත්‍ය උපදිනීයා, අත්‍ය අසුපදිනීයා.

අත්‍ය උපදිනසමපූරුෂෙනා, අත්‍ය උපදිනවිපූරුෂෙනා.

අත්‍ය උපදිනවිපූරුෂෙනාශ්‍රුතියා, අත්‍ය උපදිනවිපූරුෂෙනාඅනුපදිනීයා.

අත්‍ය සංකිලේසියා, අත්‍ය අසංකිලේසියා.

අත්‍ය සංකිලේසියා, අත්‍ය අසංකිලේසියා.

අත්‍ය කිලෙසසමපූරුෂෙනා, අත්‍ය කිලෙසවිපූරුෂෙනා.

අත්‍ය කිලෙසවිපූරුෂෙනාසංකිලේසියා, අත්‍ය කිලෙසවිපූරුෂෙනාඅසංකිලේසියා.

68. එක් ප්‍රකාර රෙයකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි ; ස්ථරයම්පුපුක්ත වූ ගැයි හි.

දාව්ප්‍රකාර රෙයකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : හෙතු පුපුක්ත වූ ගැයක් වෙයි, හෙතු වුපුපුක්ත වූ ගැයක් වෙ.

හෙතු නො වූ සහතුක ගැයක් ඇත, හෙතු නො වූ අහතුක ගැයක් ඇති.

ලොකික ගැයක් ඇත, ලොකාන්තර ගැයක් ඇති.

(වක්ෂුර්විද්‍යාධින් අනුරූපී) කිසි එකකින් දකුණු වූ ගැයක් ඇත, කිසි එකකින් නො දකුණු වූ ගැයක් ඇති.

සාපුව වූ ගැයක් ඇත, අනාපුව වූ ගැයක් ඇති.

අපුව පුපුක්ත සාපුව වූ ගැයක් ඇත, අපුව විපුපුක්ත වූ ගැයක් ඇති.

අපුව විපුපුක්ත සාපුව වූ ගැයක් ඇත, අපුව විපුපුක්ත අනාපුව වූ ගැයක් ඇති.

සංයාරනායන්ට හිත වූ ගැයක් ඇත, සංයාරනායන්ට හිත නො වූ ගැයක් ඇති.

සංයාරනාවිපුපුක්ත වූ සංයාරනායන්ට හිත වූ ගැයක් ඇත, සංයාරනාවිපුපුක්ත වූ සංයාරනායන්ට හිත නො වූ ගැයක් ඇති.

ග්‍රන්ථයන්ට හිත වූ ගැයක් ඇත, ග්‍රන්ථයන්ට හිත නො වූ ගැයක් ඇති.

ග්‍රන්ථයම්පුපුක්ත වූ ගැයක් ඇත, ග්‍රන්ථවිපුපුක්ත වූ ගැයක් ඇති.

ග්‍රන්ථවිපුපුක්තග්‍රන්ථනිය වූ ගැයක් ඇත, ග්‍රන්ථවිපුපුක්තග්‍රන්ථනිය වූ ගැයක් ඇති.

මිසයන්ට හිත වූ ගැයක් ඇත, මිසයන්ට හිත නො වූ ගැයක් ඇති.

මිසවිපුපුක්තමිසනිය වූ ගැයක් ඇත, මිසවිපුපුක්තමිසනිය වූ ගැයක් ඇති.

යොයයන්ට හිත වූ ගැයක් ඇත, යොයයන්ට හිත නො වූ ගැයක් ඇති.

යොයයම්පුපුක්ත වූ ගැයක් ඇත, යොයවිපුපුක්ත වූ ගැයක් ඇති.

යොයවිපුපුක්තයොයගතනිය වූ ගැයක් ඇත, යොයවිපුපුක්තයොයගතනිය වූ ගැයක් ඇති.

නීවිරණයන්ට හිත වූ ගැයක් ඇත, නීවිරණයන්ට හිත නො වූ ගැයක් ඇති.

නීවිරණයම්පුපුක්ත වූ ගැයක් ඇත, නීවිරණවිපුපුක්ත වූ ගැයක් ඇති.

නීවිරණවිපුපුක්තනීවිරණීය වූ ගැයක් ඇත, නීවිරණවිපුපුක්තනීවිරණීය නො වූ ගැයක් ඇති.

පරාමාණ්ට වූ ගැයක් ඇත, පරාමාණ්ට නො වූ ගැයක් ඇති.

පරාමාසයම්පුපුක්ත වූ ගැයක් ඇත, පරාමාසවිපුපුක්ත වූ ගැයක් ඇති.

පරාමාසයවිපුපුක්තපරාමාණ්ට වූ ගැයක් ඇත, පරාමාසවිපුපුක්ත වූ පරාමාණ්ට නො වූ ගැයක් ඇති.

ලපාදිනා වූ ගැයක් ඇත, අනුපාදිනා වූ ගැයක් ඇති.

ලපාදානයන්ට හිත වූ ගැයක් ඇත, ලපාදානයන්ට හිත නො වූ ගැයක් ඇති.

ලපාදාන සම්පුපුක්ත වූ ගැයක් ඇත, ලපාදානවිපුපුක්ත වූ ගැයක් ඇති.

ලපාදානවිපුපුක්තලපාදානිය වූ ගැයක් ඇත, ලපාදාන විපුපුක්තනුපාදනිය වූ ගැයක් ඇති.

සාක්ෂේලයික වූ ගැයක් ඇත, සාක්ෂේලයික නො වූ ගැයක් ඇති.

සාක්ෂිත්ව වූ ගැයක් ඇත, සාක්ෂිත්ව නො වූ ගැයක් ඇති.

ක්ලෙගයම්පුපුක්ත වූ ගැයක් ඇත, ක්ලෙගවිපුපුක්ත වූ ගැයක් ඇති.

ක්ලෙගවිපුපුක්ත සාක්ෂේලයික වූ ගැයක් ඇත, ක්ලෙගවිපුපුක්ත වූ සාක්ෂේලයික නො වූ ගැයක් ඇති.

අභි දසුනෙන පහානබේ, අභි න දසුනෙන පහානබේ.

අභි හාවනාය පහානබේ, අභි න හාවනාය පහානබේ.

අභි දසුනෙන පහානබේහෙතුකා, අභි න දසුනෙන පහානබේ-හෙතුකා.

අභි හාවනාය පහානබේහෙතුකා, අභි න හාවනාය පහානබේ-හෙතුකා.

අභි සටිනකො, අභි අවිනකො.

අභි සටිව,රෝ, අභි අවිව,රෝ.

අභි සපැනීකො, අභි අපැනීකො.

අභි පිනිසහගනො, අභි න පිනිසහගනො.

අභි කාම,වවරෝ, අභි න කාම,වවරෝ.

අභි රෑප,වවරෝ, අභි න රෑප,වවරෝ.

අභි අරෑප,වවරෝ, අභි න අරෑප,වවරෝ.

අභි පරියාපනෙනා, අභි අපරියාපනෙනා.

අභි තීයානීකො, අභි අතීයානීකො.

අභි තීයෙනා, අභි අතීයෙනා.

අභි සලුනකරෝ, අභි අනුනකරෝ.

අභි සරණා, අභි අරණා.

න්විවෙන වෙදනාකඩනේශා : අභි කුසලෝ, අභි අකුසලෝ, අභි අබ්‍යාකනේශා -පෙ- එව් දස්විවෙන වෙදනාකඩනේශා.

69. එකවිධි වෙදනාකඩනේශා : එස්සසමපුළුනෙනා.

දුවිවෙන වෙදනාකඩනේශා : අභි සරණා, අභි අරණා.

න්විවෙන වෙදනාකඩනේශා : අභි විප,කො, අභි විප,කඩිම් බමෙමා, අභි නෙව විප,ක න විප,කඩිම් බමෙමා.

අභි උප,දිනුප,දුනියෝ, -පෙ- අභි අප්පිනා,රමණා, අභි බහිදි,රමණා, අභි අප්පිනාබහිදි,රමණා, -පෙ- එව් දස්විවෙන වෙදනාකඩනේශා.

### ඉක්කුලිලියා.

70. එකවිධි වෙදනාකඩනේශා : එස්සසමපුළුනෙනා.

දුවිවෙන වෙදනාකඩනේශා : අභි සගෙනුකො, අභි අගෙනුකො.

න්විවෙන වෙදනාකඩනේශා : අභි කුසලෝ, අභි අකුසලෝ, අභි අබ්‍යාකනේශා -පෙ- එව් දස්විවෙන වෙදනාකඩනේශා.

ஏற்றனயென் பூஜைகளில் விடுயல் ஆகி, ஏற்றனயென் பூஜைகளில் நோ விடுயல் ஆகி.

ஹுவிநாயென் பூஜைகளில் விடுயல் ஆகி. ஹுவிநாயென் பூஜைகளில் நோ விடுயல் ஆகி.

ஏற்றனயென் பூஜைகளில் வெள்ளுக்கடையைக் கூடி, ஏற்றனயென் பூஜைகளில் வெள்ளுக்கடையைக் கூடி.

ஹுவிநாயென் பூஜைகளில் வெள்ளுக்கடையைக் கூடி, ஹுவிநாயென் பூஜைகளில் வெள்ளுக்கடையைக் கூடி.

ஸ்ரீதர்க்க விடுயல் ஆகி, அவிதர்க்க விடுயல் ஆகி.

ஸ்ரீவீர விடுயல் ஆகி, அவிவீர விடுயல் ஆகி.

ஸ்ரீநிகி விடுயல் ஆகி, அநீநிகி விடுயல் ஆகி.

ஸ்ரீநியந்த விடுயல் ஆகி, ஸ்ரீநியந்த நோ விடுயல் ஆகி.

காமாவிவர விடுயல் ஆகி, காமாவிவர நோ விடுயல் ஆகி.

ரூபாவிவர விடுயல் ஆகி, ரூபாவிவர நோ விடுயல் ஆகி.

அரூபாவிவர விடுயல் ஆகி, அரூபாவிவர நோ விடுயல் ஆகி.

பயணீபந்த விடுயல் ஆகி, பயணீபந்த நோ விடுயல் ஆகி.

தேநையீசுக் க விடுயல் ஆகி, தேநையீசுக் க நோ விடுயல் ஆகி.

நியக விடுயல் ஆகி, அநியக விடுயல் ஆகி.

ஸ்ரீத்தர விடுயல் ஆகி, அநூத்தர விடுயல் ஆகி.

ஸரஞ்சயைக் க ஆகி, அரஞ்சயைக் க ஆகி.

ஸ்ரீப்ரகாரயெகின் வெந்நாச்சைக்கந்தெய வெடி : குடல் விடுயல் ஆகி, அகுடல் விடுயல் ஆகி, அவிஷ்காத விடுயல் ஆகி . . . மேசே ஦யப்ரகாரயென் வெந்நாச்சைக்கந்தெய வெடி.

69. ஏக் புகாரயெகின் வெந்நாச்சைக்கந்தெய வெடி : செப்ரக்ஷமிப்புப்புக்குத் தலை விடே கி.

ஏவிப்ரகாரயெகின் வெந்நாச்சைக்கந்தெய வெடி : சரஞ்ச (கைலேசு சுதித) விடுயல் வெடி, அரஞ்ச விடுயல் வெடி.

ஸ்ரீப்ரகாரயெகின் வெந்நாச்சைக்கந்தெய வெடி : விபாக விடுயல் ஆகி, விபாகச்சுவிஹாலிரும் விடுயல் ஆகி, நோ ம விபாக வி விபாகச்சுவிஹாலிரும் நோ விடுயல் ஆகி.

உபாதிநீதொபாதிய விடுயல் ஆகி . . . அதியாத்மாலமில்லை விடுயல் ஆகி, பாஹஸ்லமில்லை விடுயல் ஆகி, அதியாத்மலாஹஸ்லமில்லை விடுயல் ஆகி . . . மேசே ஦யப்ரகாரயென் வெந்நாச்சைக்கந்தெய வெடி.

### ஏவிக்லிலக கி

70. ஏக் புகாரயெகின் வெந்நாச்சைக்கந்தெய வெடி : செப்ரக்ஷமிப்புப்புக்குத் தலை விடே கி.

ஏவிப்ரகாரயெகின் வெந்நாச்சைக்கந்தெய வெடி : சுலைநூக்கடையைக் கூடி, அசுலைநூக்கடையைக் கூடி.

ஸ்ரீப்ரகாரயெகின் வெந்நாச்சைக்கந்தெய வெடி : குடலையைக் கூடி, அகுடலையைக் கூடி, அவிஷ்காதயைக் கூடி . . . மேசே ஦யப்ரகாரயென் வெந்நாச்சைக்கந்தெய வெடி.

71. එකවිධින වෙදනාකඩතේ: එස්සසමපුළුතෙකා.

දුටිවිධින වෙදනාකඩතේ: අත් සෙනුයමපුළුතෙකා, අත් සෙනු විපුළුතෙකා.

තිවිධින වෙදනාකඩතේ: අත් කුසලෝ, අත් අකුසලෝ, අත් අබ්‍යාකතේ, -පෙ- එව් දියවිධින වෙදනාකඩතේ.

72. එකවිධින වෙදනාකඩතේ: එස්සසමපුළුතෙකා.

දුටිවිධින වෙදනාකඩතේ: අත් න ගහඳු සගහඳුතෙකා, අත් න සෙනු අගහඳුතෙකා.

අත් ලෙංකියා, අත් ලෙංකුතතරු.

අත් කෙනෙම් විශේෂුද්‍යයෙකා, අත් කෙනෙම් න විශේෂුද්‍යයෙකා.

අත් සායට්, අත් අනාසට්.

අත් අශට්සමපුළුතෙකා, අත් අශට්සවිපුළුතෙකා.

අත් අශට්සවිපුළුතත්ත්වයාසට්, අත් අශට්සවිපුළුතත්ත්ව අතාසට්, -පෙ-.

අත් සරණී, අත් අරණී.

තිවිධින වෙදනාකඩතේ: අත් කුසලෝ, අත් අකුසලෝ, අත් අබ්‍යාකතේ, -පෙ- එව් දියවිධින වෙදනාකඩතේ.

73. එකවිධින වෙදනාකඩතේ: එස්සසමපුළුතෙකා.

දුටිවිධින වෙදනාකඩතේ: අත් සගහඳුතෙකා, අත් අගහඳුතෙකා.

තිවිධින වෙදනාකඩතේ: අත් විපාකෙ, අත් විපාකඩමමචමෙ, අත් නෙව විපාක න විපාකඩමමචමෙ.

අත් උපාදිහැඹපාදුනියා, අත් අනුපාදිහැඹපාදුනියා, අත් අනුපාදිනාජනුපාදුනියා.

අත් සංකීර්ණසාකිලෙසිකෙ, අත් අසංකීර්ණසාකිලෙසිකෙ, අත් අසංකීර්ණයාසාකිලෙසිකෙ.

අත් සවිනකකහවිව්ර, අත් අවිනකකවිව්රමතෙකා, අත් අවිනකකාවිව්ර.

අත් දස්සනෙන පහාබඩේ, අත් හාවනාය පහාබඩේ, අත් නෙව දස්සනෙන ත හාවනාය පහාබඩේ.

අත් දස්සනෙන පහාබඩහැඳුතෙකා, අත් හාවනාය පහාබඩහැඳුතෙකා, අත් නෙවදස්සනෙන ත හාවනාය පහාබඩහැඳුතෙකා.

අත් ආචාර්යයාම්, අත් අපවියගාම්, අත් නෙවචාර්යයාම් ත පාචාර්යයාම්.

අත් සෙකක්, අත් අසෙකක්, අත් නෙව සෙකක්, නාසෙකක්.

71. එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : ස්පර්යය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : හෙතුසම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇත, හෙතු වීපූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇති.

ත්‍රීප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්දය චේ.

72. එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : ස්පර්යසම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : හෙතු නො වූ සහෙතුකයෙක් ඇත, හෙතු නො වූ අහෙතුකයෙක් ඇති.

ලොකිකයෙක් ඇත, ලොකෝත්තරයෙක් ඇති.

(ව්‍යුෂ්‍රවිඛාදීන් අතුරෙහි) කිසි එකකින් දහුණ්ගේක් ඇත, කිසි එකකින් නො දන පුත්ගේක් ඇති.

සාපුවියෙක් ඇත, අනාපුවියෙක් ඇති.

ආපුවිසම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇත, ආපුවිපූජ්‍යක්තවූයෙක් ඇති.

ආපුවිපූජ්‍යක්තයාපුව වූයෙක් ඇත, ආපුවිපූජ්‍යක්ත අනාපුව වූයෙක් ඇති . . .

සරණයෙක් ඇත, අරණයෙක් ඇති.

ත්‍රීප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්දය චේ.

73. එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : ස්පර්යසම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : සහෙතුක වූයෙක් ඇත, අහෙතුක වූයෙක් ඇති.

ත්‍රීප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : විපාක වූයෙක් ඇත, විපාකධරමධරම වූයෙක් ඇත, නො ම විපාක වූ විපාකධරමධරම වූයෙක් ඇති.

උපාදින්නොපාදිනිය වූයෙක් ඇත, අනුපාදින්නොපාදිනිය වූයෙක් ඇත, අනුපාදින්නා අනුපාදිනිය වූයෙක් ඇති.

සංක්ලිඡටසාක්ලේඩික වූයෙක් ඇත, අස්ක්ලිඡටසාක්ලේඩික වූයෙක් ඇත, අස්ක්ලිඡටසාක්ලේඩික වූයෙක් ඇති.

සවිතරකසවිවාර වූයෙක් ඇත, අවිතරකවිවාරමාත්‍ර වූයෙක් ඇත, අවිතරකඅවිවාර වූයෙක් ඇති.

දරුණයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයෙක් ඇත, හාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයෙක් ඇත, නො ම දරුණයෙන් නො ද හාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයෙක් ඇති.

දරුණයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුකයෙක් ඇත, හාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුකයෙක් ඇත, නො ම දරුණයෙන් නො ද හාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුකයෙක් ඇති.

ආවයගාමී වූයෙක් ඇත, අපවයගාමී වූයෙක් ඇත, ගෙනවාවයගාමීනාපවයගාමී වූයෙක් ඇති.

ගෙයක්ෂ වූයෙක් ඇත, අගෙයක්ෂ වූයෙක් ඇත. ගෙනවාගෙයක්ෂනාගෙයක්ෂ වූයෙක් ඇති.

Free Distribution  
www.aathaapi.org

අනු පරිනෙකා, අනු මහයෙකා, අනු අපාමැණු.

අනු පරිනතාරම්බණු, අනු මහයෙනාරම්බණු, අනු අපාමැණු-  
රම්බණු.

අනු හිනො, අනු මරුකිමේ, අනු පෑනීනො.

අනු මිව්‍යනත්තියනො, අනු සම්බනත්තියනො, අනු අනියනො.

අනු මකාරම්බණු, අනු මකාසෙනුනො, අනු මකාධිපති.

අනු උපනො, අනු අනුපනො, අනු උපදි.

අනු අනිනො, අනු අනාගනො, අනු පවතුපනො.

අනු අනිතාරම්බණු, අනු අනාගතාරම්බණු, අනු පවතුපන්නා-  
රම්බණු.

අනු අරුකිනෙනා, අනු බණිදියා, අනු අරුකිනත්තිභණිදියා.

අනු අරුකිනතාරම්බණු, අනු බණිදිරම්බණු, අනු අරුකිනත-  
භණිදිරම්බණු -පෙ-එච්. දස්විඛෙන වෙදනාකඩනො.

#### 74. එකවිඛෙන වෙදනාකඩනො : එස්සමපූඩනො.

දුවිඛෙන වෙදනාකඩනො : අනු හෙනුසමපූඩනො, අනු හෙනු-  
වූපූඩනො.

අනු න හෙනුසහනුනො, අනු න හෙනුඅහනුනො.

අනු ලේඛියා, අනු ලේඛුනතරු.

අනු කෙනම් විසේදුයෙයා, අනු කෙනම් න විසේදුලයා.

අනු සංසට්, අනු අන්සට්.

අනු අංසවසමපූඩනො, අනු අංසවවිපූඩනො.

අනු අංසවවිපූඩනතසංසට්, අනු අංසවවිපූඩනතඅන්සට්,

අනු සංයෝජනියා, අනු අසංයෝජනියා-පෙ-අනු සරණු,  
අනු අරණු.

නිවිඛෙන වෙදනාකඩනො : අනු අරුකිනතාරම්බණු, අනු බණිදි-  
රම්බණු, අනු අරුකිනත්තිභණිදිරම්බණු - පෙ - එච්. දස්විඛෙන  
වෙදනාකඩනො.

සිංහල ලක්.

පරින්ත වූයෙක් ඇත, මහද්‍යත වූයෙක් ඇත, අපමාණ වූයෙක් ඇති.

පරින්තාලම්බන වූයෙක් ඇත, මහද්‍යතාලම්බන වූයෙක් ඇත, අපමාණාලම්බන වූයෙක් ඇති.

හිත වූයෙක් ඇත, ඔධ්‍යම වූයෙක් ඇත, ප්‍රේක්ෂ වූයෙක් ඇති.

මිරුන්වනියන වූයෙක් ඇත, සම්ස්ක්‍රච්ච නියන වූයෙක් ඇත, අනියන වූයෙක් ඇති.

මාර්ගාලම්බන වූයෙක් ඇත, මාර්ගහෙතුකයෙක් ඇත, මාර්ගාධිපති වූයෙක් ඇති.

ලත්පත්න වූයෙක් ඇත, අනුත්පත්න වූයෙක් ඇත, උත්පාදී වූයෙක් ඇති.

අතින වූයෙක් ඇත, අනාගත වූයෙක් ඇත, ප්‍රතුෂත්පත්න වූයෙක් ඇති.

අතිනාලම්බන වූයෙක් ඇත, අනාගතාලම්බන වූයෙක් ඇත, ප්‍රතුෂත්පත්නාලම්බන වූයෙක් ඇති.

අධ්‍යක්ෂම වූයෙක් ඇත, බාහිර වූයෙක් ඇත, අධ්‍යක්ෂමබාහිර වූයෙක් ඇති.

අධ්‍යක්ෂමාලම්බනයෙක් ඇත, බාහිරාලම්බනයෙක් ඇත, අධ්‍යක්ෂමබාහිරාලම්බන යෙක් ඇති ; . . . මෙයේ දෙපුකාරයෙන් වෙදනාස්කන්දය වේ.

74. එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වේදී : ස්ථානම්පුළුක්තවූයේ දී.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වේදී : හෙතුසම්පුළුක්ත වූයෙක් ඇත, හෙතු ව්‍යුපුළුක්ත වූයෙක් ඇති.

හෙතු නො වූ සහෙතුක වූයෙක් ඇත, හෙතු නො වූ අහෙතුක වූයෙක් ඇති.

ලෝකික වූයෙක් ඇත, ලෝකාත්තර වූයෙක් ඇති.

(වක්‍රුර්වහනාධි) කිසිවකින් දත පුන්තෙක් ඇත, කිසිවකින් තො දත පුන්තෙක් ඇති.

හාපුව වූයෙක් ඇත, අනාපුව වූයෙක් ඇති.

ආපුවසම්පුළුක්ත වූයෙක් ඇත, ආපුවරිපුළුක්ත වූයෙක් ඇති.

ආපුවසම්පුළුක්තයාපුව වූයෙක් ඇත, ආපුවසම්පුළුක්තඅනාපුව වූයෙක් ඇති.

සංයාරත්නිය වූයෙක් ඇත, අසංයාරත්නිය වූයෙක් ඇති . . . සරණ වූයෙක් ඇත, අරණ වූයෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වේදී : අධ්‍යක්ෂමාලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යක්ෂමබාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇති . . . මෙයේ දෙපුකාරයෙන් වෙදනාස්කන්දය වේ.

ම්‍රිකාඩුලං දී.

75. එකවිධින වෙදනාකඩිනීයා : එසුසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති සහේතුතොතා, අත්ති අහේතුතොතා.

නිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති කුසලො, අත්ති අකුසලො, අත්ති අභ්‍යාකඩිනීයා - පෙ-එච්ච් දුසිවිධින වෙදනාකඩිනීයා.

76. එකවිධින වෙදනාකඩිනීයා : එසුසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති තෙතුසමපුළුතොතා, අත්ති තෙතු-මිපපුළුතොතා.

නිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති විපාතොතා, අත්ති විපාකඩම-මිලමො, අත්ති නොව විපාක න විපාකඩමවිලමො - පෙ-එච්ච් දුසිවිධින වෙදනාකඩිනීයා.

77. එකවිධින වෙදනාකඩිනීයා : එසුසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති න තෙතු සහේතුතොතා, අත්ති න තෙතු අහේතුතොතා.

නිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති උපාදිතුපාදුතියො, අත්ති අනුපාදිතුපාදුතියො, අත්ති අනුපාදිතුපාදුතියො - පෙ- එච්ච් දුසිවිධින වෙදනාකඩිනීයා.

78. එකවිධින වෙදනාකඩිනීයා : එසුසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති ලෙළාකියො, අත්ති ලෙළාකුතාරෝ.

නිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති සංකිලිට්‍යාසංකිලේසිතොතා, අත්ති අසංකිලිට්‍යාසංකිලේසිතොතා, අත්ති අසංකිලිට්‍යාසංකිලේසිතොතා - පෙ- එච්ච් දුසිවිධින වෙදනාකඩිනීයා.

79. එකවිධින වෙදනාකඩිනීයා : එසුසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති කෙහළී විකෙළුදුයෝ, අත්ති කෙහළී න විකෙළුදුයෝ.

නිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති සවිතක්කාසවිවාරෝ, අත්ති අවිතක්කාසවිවාරෝ - පෙ- එච්ච් දුසිවිධින වෙදනාකඩිනීයා.

80. එකවිධින වෙදනාකඩිනීයා : එසුසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති සංස්ටේ, අත්ති අභ්‍යාසවේ.

නිවිධින වෙදනාකඩිනීයා : අත්ති දස්සෙන පහාතබේතා, අත්ති හාවනාය පහාතබේතා, අත්ති හාවනාය පහාතබේතා - පෙ- එච්ච් දුසිවිධින වෙදනාකඩිනීයා.

75. එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : ස්පර්ශසමුප්‍රයෝග්ත වූදය යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : සහැනුක වූදයක් ඇත, අභැනුක වූදයක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : කුල වූදයක් ඇත, අකුළ වූදයක් ඇත, අව්‍යුකාත වූදයක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙක් වෙදනාස්කන්ධිය වේ.

76. එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : ස්පර්ශසමුප්‍රයෝග්ත වූදය යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : හෙතුසමුප්‍රයෝග්ත වූදයක් ඇත, හෙතු වුප්‍රයෝග්ත වූදයක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : විපාක වූදයක් ඇත, විපාකධර්ම වූදයක් ඇත, නො ම විපාක වූ නොද විපාකධර්ම වූදයක් ඇති . . . මෙසේ දෙ ප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධිය වේ.

77. එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : ස්පර්ශසමුප්‍රයෝග්ත වූදය යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : හෙතු නො වූ සහැනුක වූදයක් ඇත, හෙතු නො වූ අභැනුක වූදයක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : උරාදින්නොපාදනිය වූදයක් ඇත, අනුපාදින්නොපාදනිය වූදයක් ඇත, අනුපාදින්නාඅනුපාදනිය වූදයක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධිය වේ.

78. එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : ස්පර්ශසමුප්‍රයෝග්ත වූදය යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : ලොකික වූදයක් ඇත, ලොකොස්කර වූදයක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි ; සංස්ක්‍රීතවාසාන්ලංඡික වූදයක් ඇත, අසංස්ක්‍රීතවාසාන්ලංඡික වූදයක් ඇත, අසංස්ක්‍රීතවාසාන්ලංඡික වූදයක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධිය වේ.

79. එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : ස්පර්ශසමුප්‍රයෝග්ත වූදය යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : (වක්ෂුරවිද්‍යාදී) කිසිවකින් දත් පුත්තෙක් ඇත, කිසිවකින් නො දත් පුත්තෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : සටිතරකසටවාර වූදයක් ඇත, අවිතරක විවාරමාත්‍ර වූදයක් ඇත, අවිතරකඅටවාර වූදයක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධිය වේ.

80. එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : ස්පර්ශසමුප්‍රයෝග්ත වූදය යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : සාපුව වූදයක් ඇත, අනාපුව වූදයක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වෙයි : දරුණුයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූදයක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූදයක් ඇත, නො ම දරුණුයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූදයක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධිය වේ.

81. එකවිඛින වෙදනාක්‍රීතීයා : එස්සසමපුළුනෙකා.

දුලිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා : අනුම අ:සවයමපුළුනෙකා, අනුම අ:සව-පුළුනෙකා.

තීවිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා : අනුම දස්සනෙන පහැබබැහැනුනෙකා, අනුම හාවනාය පහැබබැහැනුනෙකා, අනුම නොවේදස්සනෙන ත හාවනාය පහැබබැහැනුනෙකා,-පෙ-එව් දස්විඩින වෙදනාක්‍රීතීයා.

82. එකවිඛින වෙදනාක්‍රීතීයා : එස්සසමපුළුනෙකා.

දුලිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා : අනුම අ:සවපිපුළුනෙකායටා, අනුම අ:සවපිපුළුනෙකාඅනායටා.

තීවිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා, අනුම අ:වයගාමී, අනුම අපවයගාමී, අනුම නොව්:වයගාමී තාපවයගාමී-පෙ-එව් දස්විඩින වෙදනාක්‍රීතීයා.

83. එකවිඛින වෙදනාක්‍රීතීයා : එස්සසමපුළුනෙකා.

දුලිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා : අනුම සංයෝජනීයා, අනුම අයි-යෝජනීයා.

තීවිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා : අනුම සෞක්‍රාන්තීකා, අනුම අශේක්කා, අනුම තෙව් සෞක්‍රාන්තීකා-පෙ-එව් දස්විඩින වෙදනාක්‍රීතීයා.

84. එකවිඛින වෙදනාක්‍රීතීයා : එස්සසමපුළුනෙකා.

දුලිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා : අනුම සංයෝජනීයාමපුළුනෙකා, අනුම සංයෝජනීයාපිපුළුනෙකා.

තීවිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා, අනුම පරිනෙකා, අනුම මහයායා, අනුම අප්‍රමාණෝ-පෙ-එව් දස්විඩින වෙදනාක්‍රීතීයා.

85. එකවිඛින වෙදනාක්‍රීතීයා : එස්සසමපුළුනෙකා.

දුලිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා : අනුම සංයෝජනීයාපිපුළුනෙකා-යෝ-ජනීයා, අනුම සංයෝජනීයාපිපුළුනෙකා අසංයෝජනීයා.

තීවිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා : අනුම පරිනෙකා, රමමණෝ : අනුම මහයානී-රමමණෝ, අනුම අප්‍රමාණෝ, රමමණෝ -පෙ- එව් දස්විඩින වෙදනාක්‍රීතීයා.

86 එකවිඛින වෙදනාක්‍රීතීයා : එස්සසමපුළුනෙකා.

දුලිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා : අනුම ගන්නීයා, අනුම අගන්නීයා.

තීවිඩින වෙදනාක්‍රීතීයා : අනුම හිනෙකා, අනුම මරුකීමෙ, අනුම පැනීනෙකා-පෙ-එව් දස්විඩින වෙදනාක්‍රීතීයා.

81. එක් ප්‍රකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්ශසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ආපුවිසම්පූජක්ත වූයෙක් ඇත, ආපුව විපූජක්ත වූයෙක් ඇති.

්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුකයෙක් ඇත, හාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුකයෙක් ඇත, නො ම දරුණනයෙන් නො ද හාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුකයෙක් ඇති . . . මෙයේ ද්‍රීපකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

82. එක් ප්‍රකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්ශසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ආපුවිවිපූජක්තසාපුව වූයෙක් ඇත, ආපුවිවිපූජක්තඅනාපුව වූයෙක් ඇති.

්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ආවයගාමී වූයෙක් ඇත, අපවයගාමී වූයෙක් ඇත, නො ම ආවයගාමී නො ද අපවයගාමී වූයෙක් ඇති . . . මෙයේ ද්‍රීපකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

83. එක් ප්‍රකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්ශසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : සංයෝජනීය වූයෙක් ඇත, අසංයෝජනීය වූයෙක් ඇති.

්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ගෙයක්ෂ වූයෙක් ඇත, අගෙක්ෂ වූයෙක් ඇත, නො ම ගෙයක්ෂ වූ නො ද අගෙක්ෂ වූයෙක් ඇති . . . මෙයේ ද්‍රීපකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

84. එක් ප්‍රකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්ශසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : සංයෝජනාසම්පූජක්ත වූයෙක් ඇත, සංයෝජනාවිපූජක්ත වූයෙක් ඇති.

්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : පරින්ත වූයෙක් ඇත, මහදැගත වූයෙක් ඇත, අපමාණ වූයෙක් ඇති . . . මෙයේ ද්‍රීපකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

85. එක් ප්‍රකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්ශසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : සංයෝජනාවිපූජක්තසංයෝජනීය වූයෙක් ඇත, සංයෝජනාවිපූජක්තඅසංයෝජනීය වූයෙක් ඇති.

්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : පරින්තාලම්බන වූයෙක් ඇත, මහදැගතා ලම්බන වූයෙක් ඇත, අපමාණාලම්බන වූයෙක් ඇති . . . මෙයේ ද්‍රීපකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

86. එක් ප්‍රකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්ශසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ප්‍රන්තනීය වූයෙක් ඇත, ප්‍රන්තනීය නො වූයෙක් ඇති.

්‍රීපකාරයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : හින වූයෙක් ඇත, මධ්‍යම වූයෙක් ඇත, ප්‍ර්‍රේන වූයෙක් ඇති . . . මෙයේ ද්‍රීපකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

87. එකවිධින වේදනා:කඩැනීය : එස්සයමපූජනෙනා.

දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය ගත්සමපූජනෙනා, අත්‍ය ගත් විපූජනෙනා.

නීවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය තිව්‍යතාත්ත්වනියන්, අත්‍ය සමත්තත්ත්වනියන්, අත්‍ය අත්‍ය අත්‍ය නේ —පෙ— එව්‍ය දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය.

88. එකවිධින වේදනා:කඩැනීය : එස්සයමපූජනෙනා.

දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය ගත්විපූජනත්ත්වනීයා, අත්‍ය ගත්විපූජනත්ත්වනා අගත්ත්වනීයා.

නීවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය මගාරම්මණා, අත්‍ය මගා සෙනුණා, අත්‍ය මගා මියායිපත්‍රා —පෙ— එව්‍ය දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය.

89. එකවිධින වේදනා:කඩැනීය : එස්සයමපූජනෙනා.

දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය තිසනීයා, අත්‍ය අනෙසනීයා,

නීවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය උපනෙනා, අත්‍ය අනුෂ්‍යනෙනා, අත්‍ය උප්‍යාදී —පෙ— එව්‍ය දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය.

90. එකවිධින වේදනා:කඩැනීය : එස්සයමපූජනෙනා.

දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය තිසමපූජනෙනා, අත්‍ය තිසවිපූජනෙනා.

නීවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය අත්‍ය නේ, අත්‍ය අනාගත්, අත්‍ය පවුෂ්‍යනෙනා, —පෙ— එව්‍ය දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය.

91. එකවිධින වේදනා:කඩැනීය : එස්සයමපූජනෙනා.

දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය තිසවිපූජනත්ත්වනීයා, අත්‍ය තිසවිපූජනත්ත්වනා අනෙසනීයා.

නීවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය අත්‍යතාරම්මණා, අත්‍ය අනාගතා-රම්මණා, අත්‍ය පවුෂ්‍යනාතාරම්මණා, —පෙ— එව්‍ය දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය.

92. එකවිධින වේදනා:කඩැනීය : එස්සයමපූජනෙනා.

දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය යෝගනීයා, අත්‍ය අයෝගනීයා,

නීවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය අරුණිනෙනා, අත්‍ය බහිතෙනා, අත්‍ය අරුණිනාබඳීයා —පෙ— එව්‍ය දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය.

93. එකවිධින වේදනා:කඩැනීය : එස්සයමපූජනෙනා.

දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය යෝගයමපූජනෙනා, අත්‍ය යෝග-විපූජනෙනා.

නීවිධින වේදනා:කඩැනීය : අත්‍ය අරුණිනාතාරම්මණා, අත්‍ය බහිතා-රම්මණා, අත්‍ය අරුණිනාබඳීතාරම්මණා —පෙ— එව්‍ය දුටිවිධින වේදනා:කඩැනීය.

උග්‍යලනා විභ්‍යකා.

87. එක් ප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්යසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ප්‍රන්ටසම්පූජක්ත වූයෙක් ඇත, ප්‍රන්ට ම්පූජක්ත වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : මිත්‍යස්වනියත වූයෙක් ඇත, සම්ස්ක්තව නියත වූයෙක් ඇත, අනියත වූයෙක් ඇති ... මෙසේ දෘප්‍රකාරයයන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

88. එක් ප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්යසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ප්‍රන්ටවීපූජක්තග්‍රන්ටනිය වූයෙක් ඇත, ප්‍රන්ටවීපූජක්තග්‍රන්ටනිය නො වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : මාර්ගාලම්බන වූයෙක් ඇත, මාර්ග භෙනුකළයක් ඇත, මාර්ගාධිපති වූයෙක් ඇති ... මෙසේ දෘප්‍රකාරයයන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

89. එක් ප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්යසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ඔසනිය වූයෙක් ඇත, ඔසනිය නො වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : උත්පන්න වූයෙක් ඇත, අනුත්පන්න වූයෙක් ඇත, උත්පාදි වූයෙක් ඇති ... මෙසේ දෘප්‍රකාරයයන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

90. එක් ප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්යසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ඔසයම්පූජක්ත වූයෙක් ඇත, ඔසවීපූජක්ත වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : අනිත වූයෙක් ඇත, අනාගත වූයෙක් ඇත, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූයෙක් ඇති ... මෙසේ දෘප්‍රකාරයයන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

91. එක් ප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්යසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ඔසවීපූජක්තම්බනිය වූයෙක් ඇත, ඔසවීපූජක්තම්බනිය නො වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : අනිතාලම්බන වූයෙක් ඇත, අනාගතාලම්බන වූයෙක් ඇත, ප්‍රත්‍යුත්පන්නාලම්බන වූයෙක් ඇති ... මෙසේ දෘප්‍රකාරයයන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

92. එක් ප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්යසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : යොගනිය වූයෙක් ඇත, යොගනිය නො වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : අධ්‍යාත්ම වූයෙක් ඇත, බාහිර වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිර වූයෙක් ඇති ... මෙසේ දෘප්‍රකාරයයන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

93. එක් ප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්යසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : යොගසම්පූජක්ත වූයෙක් ඇත, යොග වීපූජක්ත වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාරයයකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : අධ්‍යාත්මලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මලබාහිරලම්බන වූයෙක් ඇති ... මෙසේ දෘප්‍රකාරයයන් වෙදනාස්කන්ධය වේ.

උග්‍යාචාවචිංහ දි.

94. සතුවිධිවෙන වේදනාකඩියෙකා : අත්‍ය කුසලා, අත්‍ය අකුසලා, අත්‍ය අඛ්‍යකඩා, අත්‍ය කාමවචරෝ, අත්‍ය රුපවචරෝ, අත්‍ය අරුපවචරෝ, අත්‍ය අපරියපනෙනා. එව්. සතුවිධිවෙන වේදනාකඩියෙකා.

අපගෙපි සතුවිධිවෙන වේදනාකඩියෙකා : අත්‍ය විපාකෙ, —පෙ— අත්‍ය අර්කින්තාරම්තේ, අත්‍ය බණිත්තාරම්තේ, අත්‍ය අර්කින්තාබණිත්තාරම්තේ, අත්‍ය කාමවචරෝ, අත්‍ය රුපවචරෝ, අත්‍ය අරුපවචරෝ, අත්‍ය අපරියපනෙනා. එව්. සතුවිධිවෙන වේදනාකඩියෙකා.

95. ව්‍යුතිසන්විධිවෙන වේදනාකඩියෙකා : වක්‍රීසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, අත්‍ය කුසලා, අත්‍ය අකුසලා, අත්‍ය අඛ්‍යකඩා, සෙය්තිසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, —පෙ— සෙය්තිසම්සූපවත්තාවෙදනාකඩියෙකා, —පෙ— ජීවාසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, —පෙ— කායසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, —පෙ— මනොසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, අත්‍ය කුසලා, අත්‍ය අකුසලා, අත්‍ය අඛ්‍යකඩා, වක්‍රීසම්සූප්, වේදනා, සෙය්තිසම්සූප්, වේදනා, සෙය්තිසම්සූප්, වේදනා, ජීවාසම්සූප්, වේදනා, කායසම්සූප්, වේදනා, මනොසම්සූප්, වේදනා. එව්. ව්‍යුතිසන්විධිවෙන වේදනාකඩියෙකා.

96 අපගෙපි ව්‍යුතිසන්විධිවෙන වේදනාකඩියෙකා : වක්‍රීසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, අත්‍ය විපාකෙ, —පෙ— අත්‍ය අර්කින්තාරම්තේ, අත්‍ය බණිත්තාරම්තේ, අත්‍ය අර්කින්තාබණිත්තාරම්තේ. සෙය්තිසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, —පෙ— සෙය්තිසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, —පෙ— ජීවාසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, —පෙ— කායසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, —පෙ— මනොසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා. අත්‍ය විපාකෙ, —පෙ— අත්‍ය අර්කින්තාරම්තේ, අත්‍ය බණිත්තාරම්තේ, අත්‍ය අර්කින්තාබණිත්තාරම්තේ. වක්‍රීසම්සූප්, වේදනා, —පෙ— මනොසම්සූප්, වේදනා, එව්. ව්‍යුතිසන්විධිවෙන වේදනාකඩියෙකා.

97. තිංසන්විධිවෙන වේදනාකඩියෙකා : වක්‍රීසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, අත්‍ය කාමවචරෝ, අත්‍ය රුපවචරෝ, අත්‍ය අරුපවචරෝ, අත්‍ය අපරියපනෙනා. සෙය්තිසම්සූපවත්තා, —පෙ— සෙය්තිසම්සූපවත්තා, —පෙ— ජීවාසම්සූපවත්තා, —පෙ— කායසම්සූපවත්තා, —පෙ— මනොසම්සූපවත්තා, වේදනාකඩියෙකා, අත්‍ය කාමවචරෝ, අත්‍ය රුපවචරෝ, අත්‍ය අරුපවචරෝ, අත්‍ය අපරියපනෙනා, වක්‍රීසම්සූප්, වේදනා, සෙය්තිසම්සූප්, වේදනා, ජීවාසම්සූප්, වේදනා, කායසම්සූප්, වේදනා, මනොසම්සූප්, වේදනා. එව්. තිංසන්විධිවෙන වේදනාකඩියෙකා.

94. සන් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධිය වේදී : කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇත, කාමාවිවර වූයෙක් ඇත, රුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අරුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අපරයාපන්න වූයෙක් ඇති. මෙයේ සන් ප්‍රකාරයෙක් වෙදනා ස්කන්ධිය වේ.

අනුස වූ ද පත් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : විජාක වූයෙක් ඇත . . . අධිකාත්මාලමිනා වූයෙක් ඇත, බාහිරාලමිනා වූයෙක් ඇත, අධිකාත්මකභාතිරාලමිනා වූයෙක් ඇත, කාමාවිවර වූයෙක් ඇත, රුජාවිවර වූයෙක් ඇත, අරජාවිවර වූයෙක් ඇත, අපයීයපත්නා වූයෙක් ඇති. මෙයේ සඡ්නප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්දය වේ.

୧୯. ପ୍ଲଟିପି ପ୍ରକାରଦୟକିନ୍ ଲେଖନାଚକନ୍ତିର ଦିଅ ଲେଖି: ଲକ୍ଷ୍ମିପିଲିମିଶରଦୀପତ୍ରନୁଷେନ୍ ମୁ ଲେଖନାଚକନ୍ତିର ଦିଅ ଛୁଟିଲ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜ, ଅଛୁଟିଲ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜ, ଅମ୍ବାକଣ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜି. ଦେଖନାଚକନ୍ତିର ଦିଅ ଛୁଟିଲ ମୁ ଲେଖନାଚକନ୍ତିର ଦିଅ . . . ସାହାଚକନ୍ତିର ଦିଅ ଛୁଟିଲ ମୁ ଲେଖନାଚକନ୍ତିର ଦିଅ . . . ତିରିଖାସ ମିଳିଦୀପତ୍ରନୁଷେନ୍ ମୁ ଲେଖନାଚକନ୍ତିର ଦିଅ . . . କ୍ଷାୟିତିଲିମିଶରଦୀପତ୍ରନୁଷେନ୍ ମୁ ଲେଖନାଚକନ୍ତିର ଦିଅ ଛୁଟିଲ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜ, ଅଛୁଟିଲ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜ, ଅମ୍ବାକଣ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜି. ଲକ୍ଷ୍ମିପିଲିମିଶରଦୀପତ୍ରନୁଷେନ୍ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜି ଲପନ୍ ଲେଖନା ଯ, ଦେଖନାଚକନ୍ତିର ଦିଅ ଛୁଟିଲ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜି ଲପନ୍ ଲେଖନା ଯ, ତିରିଖାସ ମିଳିଦୀପତ୍ରନୁଷେନ୍ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜି ଲପନ୍ ଲେଖନା ଯ, କ୍ଷାୟିତିଲିମିଶରଦୀପତ୍ରନୁଷେନ୍ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜି ଲପନ୍ ଲେଖନା ଯ, ମନୋଚକନ୍ତିର ଦିଅ ଛୁଟିଲ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜି ଲପନ୍ ଲେଖନା ଦି. ମେଣ୍ଡେ ବିଶ୍ଵରତ୍ନ-ଅନ୍ତପକ୍ଷକାରଦୟଙ୍କୁ ଲେଖନାଚକନ୍ତିର ଦିଅ ଲେ.

97. ශ්‍රී ගණපුරකාරයෙකින් වෙදනාජකන්ධිය වෙයි : වක්වූසම්බඳපුත්‍රත්‍යාගයෙන් වූ වෙදනාජකන්ධිය කාමාවිවර වූයෙක් ඇත. රුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අරුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇති. සොතසම්බඳපුත්‍රත්‍යාගයෙන් . . . සාහායම්බඳපුත්‍රත්‍යාගයෙන් . . . පිවිහාසම්බඳපුත්‍රත්‍යාගයෙන් . . . කායසම්බඳපුත්‍රත්‍යාගයෙන් . . . මතොනාසම්බඳපුත්‍රත්‍යාගයෙන් වූ වෙදනාජකන්ධිය කාමාවිවර වූයෙක් ඇත, රුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අරුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇති. වක්වූසම්බඳපුත්‍රයෙන් උපන් වෙදනා ය, සොතසම්බඳපුත්‍රයෙන් උපන් වෙදනා ය, සාහායම්බඳපුත්‍රයෙන් උපන් වෙදනා ය, පිවිහාසම්බඳපුත්‍රයෙන් උපන් වෙදනා ය, කායසම්බඳපුත්‍රයෙන් උපන් වෙදනා ය, මතොනාසම්බඳපුත්‍රයෙන් උපන් වෙදනා ය. මෙයේ ශ්‍රී ගණපුරකාරයෙන් වෙදනාජකන්ධිය එව.

98. බහුවිධින වේදනා,කඩිනේෂ් : වක්‍රියමල්සුපවතිය, වේදනා,කඩිනේෂ්, අන්තී කුසලෝ, අන්තී අකුසලෝ, අන්තී අබ්‍යාකනේෂ්, අන්තී කාම,වචරෝ, අන්තී රුප,වචරෝ, අන්තී අරුප,වචරෝ, අන්තී අපරියාපනොනා, සෞඛ්‍යමල්සුපවතිය, -පෙ- සූජ්‍යමල්සුපවතිය, -පෙ- ජීවිත,සමල්සුපවතිය, -පෙ- කායසමල්සුපවතිය, පෙ- මගෙ:සමල්සුපවතිය, වේදනා,කඩිනේෂ්, අන්තී කුසලෝ, අන්තී අකුසලෝ, අන්තී අබ්‍යාකනේෂ්, අන්තී කාම,වචරෝ, අන්තී රුප,වචරෝ, අන්තී අරුප,වචරෝ, අන්තී අපරියාපනොනා, වක්‍රියමල්සුජ්, වේදනා, සෞඛ්‍යමල්සුජ්, වේදනා, සායසමල්සුජ්, වේදනා, සෞඛ්‍යමල්සුජ්, වේදනා, මගෙ:සමල්සුජ්, වේදනා. එව්. බහුවිධින වේදනා,කඩිනේෂ්.

99. අපරෙහි බහුවිධින වේදනා,කඩිනේෂ් : වක්‍රියමල්සුපවතිය. වේදනා,කඩිනේෂ්, අන්තී ටිපා,කො, -පෙ- අන්තී අජ්ඛිතකාරමල්තො, අන්තී බහිඛිරමල්තො, අන්තී අජ්ඛිතකාබහිඛිඛිරමල්තො, අන්තී කාම,වචරෝ, අන්තී රුප,වචරෝ, අන්තී අරුප,වචරෝ, අන්තී අපරියාපනොනා. සෞඛ්‍යමල්සුපවතිය, වේදනා,කඩිනේෂ්, -පෙ- සූජ්‍යමල්සුපවතිය, වේදනා,කඩිනේෂ්, -පෙ- ජීවිත,සමල්සුපවතිය, වේදනා,කඩිනේෂ්, -පෙ- තිපා,කො, -පෙ- අන්තී අජ්ඛිතකාරමල්තො, අන්තී බහිඛිඛිරමල්තො, අන්තී අජ්ඛිතකාබහිඛිඛිඛිරමල්තො, අන්තී කාම,වචරෝ, අන්තී රුප,වචරෝ, අන්තී අරුප,වචරෝ, අන්තී අපරියාපනොනා. වක්‍රියමල්සුජ්, වේදනා, සෞඛ්‍යමල්සුජ්, වේදනා, සූජ්‍යමල්සුජ්, වේදනා, ජීවිත,සමල්සුජ්, වේදනා, කායසමල්සුජ්, වේදනා, මගෙ:සමල්සුජ්, වේදනා. එව්. බහුවිධින වේදනා,කඩිනේෂ්.

#### අය. මුවච්ඡා වේදනා,කඩිනේෂ්.

---

100. තත්ත්ව කඩමේ, සභ්‍යුද්‍යකඩිනේෂ් :

එකවිධින සභ්‍යුද්‍යකඩිනේෂ් : එසායමපැපුතෙකා.

දුවිධින සභ්‍යුද්‍යකඩිනේෂ් : අන්තී සහෙනුකො, අන්තී අහෙනුකො.

නීවිධින සභ්‍යුද්‍යකඩිනේෂ් : අන්තී කුසලෝ, අන්තී අකුසලෝ, අන්තී අබ්‍යාකනේෂ්.

වත්තුවිධින සභ්‍යුද්‍යකඩිනේෂ් : අන්තී කාම,වචරෝ; අන්තී රුප,වචරෝ, අන්තී අරුප,වචරෝ, අන්තී අපරියාපනොනා.

පක්‍රවිධින සභ්‍යුද්‍යකඩිනේෂ්, අන්තී පුවිජ්ජියසමපැපුතෙකා, අන්තී දුක්‍ඩාවිජ්ජියසමපැපුතෙකා, අන්තී සෞජනයිජ්ජියසමපැපුතෙකා, අන්තී දෙශමනයිජ්ජියසමපැපුතෙකා, අන්තී උපෙක්ඩිජ්ජියසමපැපුතෙකා. එව්. පක්‍රවිධින සභ්‍යුද්‍යකඩිනේෂ්.

98. බෙඩපකාරයෙන් වෙදනාස්කන්දය වෙයි : වක්වූසම්බඳසපුත්‍රයෙන් වූ වෙදනාස්කන්දය කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇත, කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරියාපත්න වූයෙක් ඇති. සොකසම්බඳසපුත්‍රයෙන් . . . සාහයම්බඳසපුත්‍රයෙන් . . . නිව්‍යාසම්බඳසපුත්‍රයෙන් . . . කායසම්බඳසපුත්‍රයෙන් . . . මතොයම්බඳසපුත්‍රයෙන් වූ වෙදනාස්කන්දය කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇත, කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරියාපත්න වූයෙක් ඇති. වක්වූසම්බඳසයයෙන් උපන් වෙදනා ය, සොකසම්බඳසයයෙන් උපන් වෙදනා ය, සාහයම්බඳසයයෙන් උපන් වෙදනා ය, නිව්‍යාසම්බඳසයයෙන් උපන් වෙදනා ය, කායසම්බඳසයයෙන් උපන් වෙදනා ය, මතොයම්බඳසයයෙන් උපන් වෙදනා ය. මෙහේ බෙඩපකාරයෙන් වෙදනාස්කන්දය වේ.

ଓ ଲେଖନାସ୍ତକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦି କିମ୍ବା ଲେଖି.

### 100. එහි සංඛ්‍යාවක්ද නො කළ මෙරට යත් :

එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යකත්වය වෙති : ස්පර්ශය හා යොදුමෙන් දී.

ද්‍රිපුකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්ධිය වෙයි : සහෙතුක වූයෙක් ඇත, අහෙතුක වූයෙක් ඇති.

ව්‍යුපකාරයෙකින් සංඛ්‍යෝගක්ද ය වේයි : කුලල ව්‍යුපයක් ඇත, අකුලල ව්‍යුපයක් ඇත, අව්‍යාකෘත ව්‍යුපයක් ඇති.

වතුෂප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යාකන්ධිය වෙයි : කාමාවිවර වූයෙක් ඇත, රුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අරුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්හ වූයෙක් ඇති.

ପାଞ୍ଚୁପିକ୍ତାରତ୍ୟକିନ୍ତ ଦାଣ୍ଡନାଳିଙ୍କର ଦିଲ ଲେଖି: ଫୁଲେନ୍ତର୍ମୈ ହା ଏ ଅନ୍ତର୍ପ୍ରକଳ୍ପକ ମୁଦ୍ରାଯକ୍ ଆଜ, ଫୁଲେନ୍ତର୍ମୈ ହା ଏ ଅନ୍ତର୍ପ୍ରକଳ୍ପକ ମୁଦ୍ରାଯକ୍ ଆଜ, ଯୋମନାଶିଷିନ୍ତର୍ମୈ ହା ଏ ଅନ୍ତର୍ପ୍ରକଳ୍ପକ ମୁଦ୍ରାଯକ୍ ଆଜ, ଦେମନାଶିଷିନ୍ତର୍ମୈ ହା ଏ ଅନ୍ତର୍ପ୍ରକଳ୍ପକ ମୁଦ୍ରାଯକ୍ ଆଜ, ଉପେକ୍ଷିନ୍ତର୍ମୈ ହା ଏ ଅନ୍ତର୍ପ୍ରକଳ୍ପକ ମୁଦ୍ରାଯକ୍ ଆଜି। ମେହେ ପାଞ୍ଚୁପିକ୍ତାରତ୍ୟକିନ୍ତ ଦାଣ୍ଡନାଳିଙ୍କର ଦିଲ ଲେଖି:

සහකාරීවෙන සංස්කෘතික තේම් : වක්‍රීමලත්සුරු, සංස්කෘති, ගෝචු-  
සාම්ප්‍රදායුරු, සංස්කෘති, සාම්ප්‍රදායුරු, සංස්කෘති, ජීවිතයාම්ප්‍රදායුරු, සංස්කෘති,  
කායසාම්ප්‍රදායුරු, සංස්කෘති, මගනාධි, තුළසාම්ප්‍රදායුරු, සංස්කෘති, මගනාධිවිසංස්කෘතික  
විතුළුසාම්ප්‍රදායුරු, සංස්කෘති. එව්. සහකාරීවෙන සංස්කෘතික තේම්.

අටකිවිධෙන සභාත්‍යක්‍රමයේ, වික්‍රීදියල්සුරු, සභාත්‍ය - පෙ - කාය සමථසුරු, සභාත්‍ය අභි දුබිසහගතු, අභි දුක්‍රීසහගතු, මතෙනෑයි, තු සමථසුරු, සභාත්‍ය, මතෙනෑලිභාත්‍යත්වය, තු සමථසුරු, සභාත්‍ය. එවිට අටකිවිධෙන සභාත්‍යක්‍රමයේ.

କାଳିବେଳେ ଜୀବନକାରୀଙ୍କରେ : ଲକ୍ଷ୍ମୀଯତରେ, ଜୀବନକୁ - ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ, ଜୀବନକୁ, ମନେ, ବିଜ୍ଞାନରେ, ଜୀବନକୁ, ମନେ, ଶିକ୍ଷଣରେ, ଜୀବନକୁ, ଅଚ୍ଛି କୁଳରେ, ଅଚ୍ଛି ଅବଶ୍ୟକତା, ଅଚ୍ଛି ଅବଶ୍ୟକତା, ତଥା ଜୀବନକୁ କବିତାରେ.

101. එකවිතෙන සභාධිකවත්තී : එසේය මපුදුතෙකා.

දුල්වෙන සක්‍රීඩුකාබැණි, : අත්‍යි සහේතුකො, අත්‍යි අහේතුකො.

නිවිධීන සංස්කෘතික තේවෙ, : අභි සුබාය වෙදනාය සමපූර්ණයා, අභි දැක්වාය වෙදනාය සමපූර්ණයා, අභි අදාක්වාමසුබාය වෙදනාය සමපූර්ණයා, -පෙ- එව් දැක්වාන සංස්කෘතික තේවෙ.

102. එකවිධෙන සංස්කෘතික තේම්බුද්ධීය මූල්‍ය තොරතුරු.

දුට්ඩිවෙනු සක්‍රීදාක්‍රිකත්වයෙන් : අනුම් සහේතුකෝ, අනුම් අහේතුකෝ.

శీలివెన ఈష్టాడాకవింగ్స్ : అంటి లిపి, కొ,, అంటి లిపి, కవితమిల్లో,,  
అంటి నేవలి లిపి, కవితమిల్లో.

අස්සි උපාදික්‍රමපාදනීයා, අස්සි අභ්‍යපාදික්‍රමපාදනීයා, අස්සි අභ්‍යපාදික්‍රමයාදුනීයා.

අභ්‍ය සංකීර්ණයෙන් කිලෙපියෙ, අභ්‍ය අයාකීර්ණයෙන් කිලෙපියෙ, අභ්‍ය අයාකීර්ණයෙන් අයාකීර්ණයෙ.

අභි යව්‍යක්ෂණවලට, රෝ, අභි ඇත්‍යක්ෂණවලට, රමණු, අභි  
අව්‍යක්ෂණවලට, රෝ.

අනුමි පිතිසහගතේ, අනුමි සුබසහගතේ, අනුමි උපෙක්ඩාසිගතේ.

ඡටපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වෙයි : වක්වූයම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු යැ, සොනයම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු යැ, සානාසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු යැ, නිවිහාසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු යැ, කායසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු යැ, මතොනාසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු යැ. මෙයේ ඡටපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වේ.

සජ්ජපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වෙයි : වක්වූයම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු ය, සොනයම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු ය, සානාසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු ය, නිවිහාසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු ය, කායසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු ය, මතොනාසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු ය, මතොනාවිජ්ජ්ජාණධාතුසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු යි. මෙයේ සජ්ජපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වේ.

අඡ්ජපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වෙයි : වක්වූයම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු ය . . . කායසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු ය පුබසහගත වූයේ ඇත, දුක්බසහගත වූයේ ඇති, මතොනාධාතුසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු ය, මතොනාවිජ්ජ්ජාණධාතුසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු යි. මෙයේ අඡ්ජපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වේ.

නවපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වෙයි : වක්වූයම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු ය . . . කායසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු යි, මතොනාධාතුසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු යි, මතොනාවිජ්ජ්ජාණධාතුසම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳුව කුගල වූයෝක් ඇත, අකුගල වූයෝක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෝක් ඇති. මෙයේ නවපුකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධිය වේ.

දයපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වෙයි : වක්වූයම්මිරස්සයෙන් උපන් සංඳු ය . . . කායසම්මිරසර සංඳුව පුබසහගත වූයේ ඇත, දුක්බසහගත වූයේ ඇති. මතොනාධාතුසම්මිරසර සංඳු යි, මතොනාවිජ්ජ්ජාණධාතුසම්මිරසර සංඳුව කුගල වූයේ ඇත, අකුගල වූයේ ඇති, අව්‍යාකෘත වූයෝක් ඇති. මෙයේ දයපුකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධිය වේ.

101. එක් පුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වෙයි : ස්ථානය හා සම්පූර්ණක වූයේ යි.

ද්විපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වෙයි : සහෙතුක වූයෝක් ඇත, අහෙතුක වූයෝක් ඇති.

ත්‍රිපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වෙයි : පුබවෙදනාව හා සම්පූර්ණක වූයෝක් ඇත, දුක්බවෙදනාව හා සම්පූර්ණක වූයෝක් ඇති, අදුක්බවෙදනාව හා සම්පූර්ණක වූයෝක් ඇති . . . මෙයේ දයපුකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධිය වේ.

102. එක් පුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වෙයි : ස්ථානය හා සම්පූර්ණක වූයේ යි.

ද්විපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වෙයි : සහෙතුක වූයෝක් ඇත, අහෙතුක වූයෝක් ඇති.

ත්‍රිපුකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධිය වෙයි : විපාක වූයෝක් ඇත, විපාකධර්මස්ථාව වූයෝක් ඇති, තො මූ විපාක වූ විපාකධර්මස්ථාව තො වූයෝක් ඇති.

ලපාදින්තොපාදිනිය වූයෝක් ඇත, අනුපාදින්තොපාදිනිය වූයෝක් ඇත, අනුපාදින්න අනුපාදිනිය වූයෝක් ඇති.

සඩික්ලිටියස්ථිලෙපික වූයෝක් ඇත, අසඩික්ලිටියස්ථිලෙපික වූයෝක් ඇත, අසඩික්ලිටිය-අසඩික්ලෙපික වූයෝක් ඇති.

යවිතරකඟවිවාර වූයෝක් ඇත, අවිතරකවිවාරමාත්‍ර වූයෝක් ඇත, අවිතරක-අවිවාර වූයෝක් ඇති.

ප්‍රිතියහගත වූයෝක් ඇත, පුබසහගත වූයෝක් ඇත, උපෙක්ශායහගත වූයෝක් ඇති.

ක—ඒ 503 (8/73)

අභි දසුනෙන පහාතබේං, අභි හාවනාය පහාතබේං, අභි නෙව දසුනෙන න හාවනාය පහාතබේං.

අභි දසුනෙන පහාතබේහැනුකො, අභි හාවනාය පහාතබේං, අභි නෙව දසුනෙන න හාවනාය පහාතබේහැනුකො.

අභි අ,වයග,ම්, අභි අපවයග,ම්, අභි නෙව,වයග,ම් න,පවයග,ම්.

අභි සෙකෙං, අභි අශෙකෙං, අභි නෙව සෙකෙං,නාශෙකෙං.

අභි පරිනෙං, අභි මහයෙකො, අභි අපපම්,ණා.

අභි පරිනා,රම්මණා, අභි මහයෙකා,රම්මණා, අභි අපපම්,ණා,රම්මණා.

අභි හිනෝ, අභි මරුකීමෝ, අභි පැඩීනෝ.

අභි මිව්‍යන්නත්තියනො, අභි සම්මන්ත්තියනො, අභි අනියනො.

අභි මයා,රම්මණා, අභි මයාහෙනුකො, අභි මයා,යිපත්.

අභි උපනෙං, අභි අනුපනෙනා, අභි උපාදී.

අභි අනින්, අභි අනා,ගන්, අභි පටුපානුනා.

අභි අනිනා,රම්මණා, අභි අනා,ගනා,රම්මණා, අභි පටුපානා,-රම්මණා.

අභි අරුකෙනා, අභි බණිදි, අභි අරුකින්නබණිදි.

අභි අරුකිනා,රම්මණා, අභි බණිදි,රම්මණා, අභි අරුකිනා බණිදි,රම්මණා. -පෙ- එව් දසාවිබෙන සංඛ්‍යාකි සේවී.

103. එකවිධින සංඛ්‍යාකි නො : එසාසමපුනෙනා.

දුවිධින සංඛ්‍යාකි නො : අභි හෙතුසමපුනෙනා, අභි හෙතු විපුලුනෙනා.

අභි න හෙතු සහෙනුකො, අභි න හෙතු අහෙනුකො.

අභි ලේ,කියා, අභි ලේ,කුතුරේ,

අභි කෙනම් විසේක්දයෙෂා, අභි කෙනම් න විසේක්දයෙෂා.

අභි ස,යවා, අභි අනා,යවා,

අභි අ,යවාමපුනෙනා, අභි අ,යවාමපුනෙනා.

අභි අ,යවාම්පුනාසය,සවා, අභි අ,යවාම්පුනාසයඅනා,සවා.

අභි ස,යෙ,ජ්නීයා, අභි අ,යෙ,ජ්නීයා.

අභි ස,යෙ,ජ්නයමපුනෙනා, අභි ස,යෙ,ජ්නයමපුනෙනා.

දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයෙක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයෙක් ඇත, නො මැ දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයෙක් ඇති.

දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහේතු ඇතියෙක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහේතු ඇතියෙක් ඇත, නො මැ දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූ හේතු ඇතියෙක් ඇති.

ආචාරයාම් වූයෙක් ඇත, අපවෘතයාම් වූයෙක් ඇත, නො මැ ආචාරයාම් නො ද අපවෘතයාම් වූයෙක් ඇති.

ගෙයක් ස වූයෙක් ඇත, අගෙයක් ස වූයෙක් ඇත, නො මැ ගෙයක් ස නාගෙයක් ස වූයෙක් ඇති.

පරින්ත වූයෙක් ඇත, මහද්‍යත වූයෙක් ඇත, අපමාණ වූයෙක් ඇති.

පරින්තාලුම්බන වූයෙක් ඇත, මහද්‍යතාලුම්බන වූයෙක් ඇත, අපමාණලුම්බන වූයෙක් ඇති.

ලින වූයෙක් ඇත, මධ්‍යම වූයෙක් ඇත, ප්‍රශීත වූයෙක් ඇති.

මින්ත්‍යාත්වතියත වූයෙක් ඇත, සම්ස්ත්වතියත වූයෙක් ඇත, අතියත වූයෙක් ඇති.

මාර්ගාලුම්බන වූයෙක් ඇත, මාර්ගහේතු ඇතියෙක් ඇත, මාර්ගාධිපති වූයෙක් ඇති.

ලන්පන්න වූයෙක් ඇත, අනුන්පන්න වූයෙක් ඇත, අවකාශයෙන් උපදාන (සංඛ්‍යකන්ධ) යෙක් ඇති.

අතික වූයෙක් ඇත, අනාගත වූයෙක් ඇත, වර්තමාන වූයෙක් ඇති.

අතිතාලුම්බන වූයෙක් ඇත, අනාගතාලුම්බන වූයෙක් ඇත, ප්‍රත්‍යන්තන්නාලුම්බන වූයෙක් ඇති.

අධ්‍යාත්ම වූයෙක් ඇත, බාහිර වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්ම-බාහිර වූයෙක් ඇති.

අධ්‍යාත්මාලුම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලුම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්ම-බාහිරාලුම්බන වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙපුකාරයෙන් සංඛ්‍යකන්ධය ටේ.

103. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්ධය වෙයි : ස්ථ රැසසම්පුළුක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්ධය වෙයි : හෙතුසම්පුළුක්ත වූයෙක් ඇත, හෙතු එපුළුක්ත වූයෙක් ඇති.

හෙතු නො වූ සහතුකයෙක් ඇත, හෙතු නො වූ අහතුකයෙක් ඇති.

ලෝකික වූයෙක් ඇත, ලෝකාත්තර වූයෙක් ඇති.

වක්තු ආදි කිසි විජ්‍යනායකින් දකුළුත්තෙක් ඇත, කිසි විජ්‍යනායකින් නො දකුළුත්තෙක් ඇති.

සාපුව වූයෙක් ඇත, අනාපුව වූයෙක් ඇති.

ආපුවසම්පුළුක්තවූයෙක් ඇත, ආපුවිපුළුක්ත වූයෙක් ඇති.

ආපුවටිපුළුක්ත යාපුව වූයෙක් ඇත, ආපුවටිපුළුක්ත අනාපුව වූයෙක් ඇති.

සංයෝගනායම්පුළුක්ත වූයෙක් ඇත, සංයෝගනාවිපුළුක්ත වූයෙක් ඇති.

සංයෝගනායම්පුළුක්ත වූයෙක් ඇත, සංයෝගනාවිපුළුක්ත වූයෙක් ඇති.

අනුම සංගෝප්‍රතිපාදනයෙහි, අනුම සංගෝප්‍රතිපාදනයෙහි, අනුම සංගෝප්‍රතිපාදනයෙහි.

අනුම ගස්තුනීයා, අනුම අගස්තුනීයා.

අනුම ගස්තුමපැපුනෙකා, අනුම ගස්තුවිපැපුනෙකා.

අනුම ගස්තුවිපැපුතා ගස්තුනීයා, අනුම ගස්තුවියපැපුතා අගස්තුනීයා.

අනුම තිසනීයා, අනුම අතොසනීයා.

අනුම තිසසමපැපුනෙකා, අනුම තිසවිපැපුතානෙකා.

අනුම තිසවිපැපුතාතිසනීයා අනුම තිසවිපැපුතාතාතෙනෑසනීයා.

අනුම යොගනීයා, අනුම අයොගනීයා.

අනුම යොගසමපැපුනෙකා, අනුම යොගවිපැපුනෙකා.

අනුම යොගවිපැපුතායෙයාතීයා, අනුම යොගවිපැපුතා අයොගනීයා.

අනුම නීවරණීයා, අනුම අනීවරණීයා.

අනුම නීවරණසමපැපුනෙකා, අනුම නීවරණවිපැපුනෙකා.

අනුම නීවරණවිපැපුතාතිවරණීයා, අනුම නීවරණවිපැපුතා අනීවරණීයා.

අනුම පරුමටෝ, අනුම අපරුමටෝ.

අනුම පරුම්සසමපැපුනෙකා, අනුම පරුම්සවිපැපුනෙකා.

අනුම පරුම්සවිපැපුතාපරුමටෝ, අනුම පරුම්සවිපැපුතා අපරුමටෝ.

අනුම උපදිනෙකා, අනුම අනුපදිනෙකා.

අනුම උපදුනීයා, අනුම අනුපදුනීයා.

අනුම උපදුනසමපැපුනෙකා, අනුම උපදුනවිපැපුනෙකා.

අනුම උපදුනවිපැපුතාදුනීයා, අනුම උපදුනවිපැපුතා-අනුපදුනීයා.

අනුම සංකිලේසකා, අනුම අසංකිලේසිකා.

අනුම සංකිලේටෝ, අනුම අසංකිලේටෝ.

අනුම කිලේසසමපැපුනෙකා, අනුම කිලේසවිපැපුනෙකා.

අනුම කිලේසවිපැපුතාසංකිලේසිකා, අනුම කිලේසවිපැපුතා-අසංකිලේසිකා.

අනුම දස්සනෙන පහාතබේඩා, අනුම න දස්සනෙන පහාතබේඩා.

අනුම හාවනාය පහාතබේඩා, අනුම න හාවනාය පහාතබේඩා.

අනුම දස්සනෙන පහාතබේඩනුකො, අනුම න දස්සනෙන පහාතබේඩනුකො.

සංයාරනවිප්පුක්ත වූ සංයාරනියයෙක් ඇත, සංයාරනවිප්පුක්ත වූ අසංයාරනිය වූ යොයෙක් ඇති.

ගුන්ථනීය වූ යොයෙක් ඇත, ගුන්ථනීය නො වූ යොයෙක් ඇති.

ගුන්ථසම්ප්‍රාපුක්ත වූ යොයෙක් ඇත, ගුන්ථවිප්පුක්ත වූ යොයෙක් ඇති.

ගුන්ථවිප්පුක්ත ගුන්ථනීය වූ යොයෙක් ඇත, ගුන්ථවිප්පුක්ත වූ ගුන්ථනීය නො වූ යොයෙක් ඇති.

මසනීය වූ යොයෙක් ඇත, අනොසනීය වූ යොයෙක් ඇති.

මසසම්ප්‍රාපුක්ත වූ යොයෙක් ඇත, මසවිප්පුක්ත වූ යොයෙක් ඇති.

මසවිප්පුක්තමසනීය වූ යොයෙක් ඇත, මසවිප්පුක්ත අනොසනීය වූ යොයෙක් ඇති.

යොගනීය වූ යොයෙක් ඇත, අයොගනීය වූ යොයෙක් ඇති.

යොගසම්ප්‍රාපුක්ත වූ යොයෙක් ඇත, යොගවිප්පුක්ත වූ යොයෙක් ඇති.

යොගවිප්පුක්ත වූ යොගනීයයෙක් ඇත, යොගවිප්පුක්ත අයොගනීයයෙක් ඇති.

නීවරණීයයෙක් ඇත, නීවරණීයයෙක් ඇති.

නීවරණයසම්ප්‍රාපුක්ත වූ යොයෙක් ඇත, නීවරණවිප්පුක්ත වූ යොයෙක් ඇති.

පරාමාණීට වූ යොයෙක් ඇත, අපරාමාණීට වූ යොයෙක් ඇති.

පරාමායසම්ප්‍රාපුක්ත වූ යොයෙක් ඇත, පරාමායවිප්පුක්ත වූ යොයෙක් ඇති.

පරාමායවිප්පුක්ත පරාමාණීට වූ යොයෙක් ඇත, පරාමායවිප්පුක්ත අපරාමාණීට වූ යොයෙක් ඇති.

ලපාදින්න වූ යොයෙක් ඇත, අනුපාදින්න වූ යොයෙක් ඇති.

ලපාදනායන්ට ඩිත්වූ වූ යොයෙක් ඇත, අනුපාදනීය වූ යොයෙක් ඇති.

ලපාදනාසම්ප්‍රාපුක්ත වූ යොයෙක් ඇත, ලපාදනවිප්පුක්ත වූ යොයෙක් ඇති.

ලපාදනවිප්පුක්ත ලපාදනීය වූ යොයෙක් ඇත, ලපාදනවිප්පුක්ත ලපාදනීය නො වූ යොයෙක් ඇති.

සඩිකිලෙසික වූ යොයෙක් ඇත, අසඩිකිලෙසික වූ යොයෙක් ඇති.

සඩිකිලිටිය වූ යොයෙක් ඇත, අසඩිකිලිටිය වූ යොයෙක් ඇති.

ක්ලේජසම්ප්‍රාපුක්ත වූ යොයෙක් ඇත, ක්ලේජවිප්පුක්ත වූ යොයෙක් ඇති.

ක්ලේජවිප්පුක්තසාක්ලේජිකයෙක් ඇත, ක්ලේජවිප්පුක්ත වූ අසාක්ලේජිකයෙක් ඇති.

දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍ය වූ යොයෙක් ඇත, දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍ය නො වූ යොයෙක් ඇති.

හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය වූ යොයෙක් ඇත, ඩාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය නො වූ යොයෙක් ඇති.

දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇතියෙක් ඇත, දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු නැතියෙක් ඇති.

අනු හා වත්තාය පහා තබනු ලැබුණු නො කෙරේ, අනු න හා වත්තාය පහා තබනු ලැබුණු නො කෙරේ.

අනු සටිනකෝ, අනු අවිනකෝ.

අනු සටිව, රෙ, අනු අවිව, රෙ.

අනු සපැනිනෝ, අනු අපැනිනෝ.

අනු පිනිසහගතෝ, අනු න පිනිසහගතෝ.

අනු පුබසහගතෝ, අනු න පුබසහගතෝ.

අනු උපෙකඩ්සහගතෝ, අනු න උපෙකඩ්සහගතෝ.

අනු කාම, වචරෝ, අනු න කාම, වචරෝ.

අනු රුප, වචරෝ, අනු න රුප, වචරෝ.

අනු අරුප, වචරෝ, අනු න අරුප, වචරෝ.

අනු පරිය, පනෙනා, අනු අපරිය, පනෙනා.

අනු තීයනාතිනෝ, අනු අතීයනාතිනෝ.

අනු තීයතෝ, අනු අතීයතෝ.

අනු සරතෝ, අනු අතුතෝ.

අනු සරතෝ, අනු අතුතෝ.

තීවිධින සක්‍රියාකාලීන් : අනු කුසලෝ, අනු අකුසලෝ, අනු අබ්‍යාකනෝ, -පෙ- එව් දසවිධින සක්‍රියාකාලීන්.

104. එකවිධින සක්‍රියාකාලීන් : එස්සමපුදුතෙනා.

දුවිධින සක්‍රියාකාලීන් : අනු සරතෝ, අනු අරතෝ.

තීවිධින සක්‍රියාකාලීන් : අනු පුබාය වෙදනාය සමපුදුතෙනා, අනු දුකාකාව වෙදනාය සමපුදුතෙනා, අනු අදුකාකාව වෙදනාය සමපුදුතෙනා, අනු විපානෝ, -පෙ-

අනු අජ්‍යානාරම්භතෝ, අනු බහිත්‍යාරම්භතෝ, අනු අජ්‍යානතා බහිත්‍යාරම්භතෝ, -පෙ- එව් දසවිධින සක්‍රියාකාලීන්. [යථා, කුසලග්‍රහණයින් වින්‍යාරෝ එව් සංඛ්‍යාපිත තිකා, වින්‍යාරෝ තැබ්ඩා.]

### දුක්‍රිඩා.

105. එකවිධින සක්‍රියාකාලීන් : එස්සමපුදුතෙනා.

දුවිධින සක්‍රියාකාලීන් : අනු සහතුතෝ, අනු අශහතුතෝ.

තීවිධින සක්‍රියාකාලීන් : අනු කුසලෝ, අනු අකුසලෝ, අනු අබ්‍යාකනෝ, -පෙ- එව් දසවිධින සක්‍රියාකාලීන්.

හාටිනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහැනු ඇතියෙක් ඇත, හාටිනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහැනු නැතියෙක් ඇති.

ස්ථිතරක වූයෙක් ඇත, අවිතරක වූයෙක් ඇති.

සවිවාර වූයෙක් ඇත, අවිවාර වූයෙක් ඇති.

ස්ථිතික වූයෙක් ඇත, අස්ථිතික වූයෙක් ඇති.

ප්‍රිතිසහගත වූයෙක් ඇත, ප්‍රිතිසහගත නො වූයෙක් ඇති.

පූඛසහගත වූයෙක් ඇත, පූඛසහගත නො වූයෙක් ඇති.

ලපෙක්ෂාසහගත වූයෙක් ඇත, ලපෙක්ෂාසහගත නො වූයෙක් ඇති.

කාමාවවර වූයෙක් ඇත, කාමාවවර නො වූයෙක් ඇති.

රුපාවවර වූයෙක් ඇත, රුපාවවර නො වූයෙක් ඇති.

අරුපාවවර වූයෙක් ඇත, අරුපාවවර නො වූයෙක් ඇති.

පරියාපන්න වූයෙක් ඇත, පරියාපන්න නො වූයෙක් ඇති.

තෙනයීණික වූයෙක් ඇත, අතෙනයීණික වූයෙක් ඇති.

තියත වූයෙක් ඇත, අතියත වූයෙක් ඇති.

සල්තර වූයෙක් ඇත, අනුත්තර වූයෙක් ඇති.

සරණ වූයෙක් ඇත, අරණ වූයෙක් ඇති.

ල්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙදි : කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගලවූයෙක් ඇත, අව්‍යාකාත වූයෙක් ඇති . . . මෙයේ දයප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වේ.

104. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙදි : ස්ථාපිත ප්‍රමුඛක්ත වූයේ යි.

ද්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙදි : සරණ වූයෙක් ඇත, අරණ වූයෙක් ඇති.

ල්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙදි : පූඛවෙදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත වූයෙක් ඇත, දුෂ්චරවෙදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත වූයෙක් ඇති. එපාක වූයෙක් ඇත . . .

අධ්‍යාත්මාලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මලබාහිරාලම බන වූයෙක් ඇති . . . මෙයේ දයප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වේ. [කුගලප්‍රීකෘති විස්තරය මෙන් හැමුවුනු යෝගී විස්තර කළ පුත්තාහ.]

දුකමුලක යි.

105. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙදි : ස්ථාපිත සම්ප්‍රුද්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙදි : සහෙතුක වූයෙක් ඇත, අහෙතුක වූයෙක් ඇති.

ල්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙදි : කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකාත වූයෙක් ඇති . . . මෙයේ දයප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වේ.

106. එකවිධින සංස්කෘතිකවතේ: එසුසම්පූර්ණතාව,

දුලිබෙන සංස්කෘතිකවතේ: අනු හෙතුසම්පූර්ණතාව, අනු හෙතු-  
ම්පූර්ණතාව, -පෙ- අනු සරණා, අනු අරණා.

නීවිධින සංස්කෘතිකවතේ: අනු කුසලා, අනු අකුසලා, අනු  
අඛ්‍යාකතාව, -පෙ- එව් දසවිධින සංස්කෘතිකවතේ.

107. එකවිධින සංස්කෘතිකවතේ: එසුසම්පූර්ණතාව.

දුලිබෙන සංස්කෘතිකවතේ: අනු සහෙතුතාව, අනු අහෙතුතාව.

නීවිධින සංස්කෘතිකවතේ: අනු පුබාය වෙදනාය සම්පූර්ණතාව,  
අනු දුකිඩාය වෙදනාය සම්පූර්ණතාව, අනු අදුකිම්පූබාය වෙදනාය  
සම්පූර්ණතාව. අනු විපාකා, -පෙ- අනු අරුකිතාය:රම්මතා, අනු  
බණ්ඩා:රම්මතා, අනු අරුකිතාබණ්ඩා:රම්මතා, -පෙ- එව් දසවිධින  
සංස්කෘතිකවතේ.

108. එකවිධින සංස්කෘතිකවතේ: එසුසම්පූර්ණතාව.

දුලිබෙන සංස්කෘතිකවතේ: අනු හෙතුසම්පූර්ණතාව, අනු හෙතු-  
ම්පූර්ණතාව, -පෙ- අනු සරණා, අනු අරණා.

නීවිධින සංස්කෘතිකවතේ: -පෙ- අනු අරුකිතාය:රම්මතා: අනු  
බණ්ඩා:රම්මතා, අනු අරුකිතාබණ්ඩා:රම්මතා, -පෙ- එව් දසවිධින  
සංස්කෘතිකවතේ.

### නීකුම්මුලකි:

---

109. එකවිධින සංස්කෘතිකවතේ: එසුසම්පූර්ණතාව.

දුලිබෙන සංස්කෘතිකවතේ: අනු සහෙතුතාව, අනු අහෙතුතාව.

නීවිධින සංස්කෘතිකවතේ: අනු කුසලා, අනු අකුසලා, අනු  
අඛ්‍යාකතාව. -පෙ- එව් දසවිධින සංස්කෘතිකවතේ.

110. එකවිධින සංස්කෘතිකවතේ: එසුසම්පූර්ණතාව.

දුලිබෙන සංස්කෘතිකවතේ: අනු හෙතුසම්පූර්ණතාව, අනු හෙතු  
ම්පූර්ණතාව.

නීවිධින සංස්කෘතිකවතේ: අනු පුබාය වෙදනාය සම්පූර්ණතාව,  
අනු දුකිඩාය වෙදනාය සම්පූර්ණතාව, අනු අදුකිම්පූබාය වෙදනාය  
සම්පූර්ණතාව, -පෙ- එව් දසවිධින සංස්කෘතිකවතේ.

111. එකවිධින සංස්කෘතිකවතේ: එසුසම්පූර්ණතාව.

දුලිබෙන සංස්කෘතිකවතේ: අනු න තෙතු සහෙතුතාව, අනු න  
හෙතු අහෙතුතාව.

නීවිධින සංස්කෘතිකවතේ: අනු විපාකා, අනු විපාකවම්මෙ, -පෙ- එව් දස-  
විධින සංස්කෘතිකවතේ.

106. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්ධිය වේදී : යපරුණසම්පූර්ණක්ත වූයේ දී.

දේපිකාරයෙකින් සංඛ්‍යකක්නාධය වෙති: හෙතුවමුප්පුක්ත වූයෙක් ඇත, හෙතුවීප්පුක්ත වූයෙක් ඇත, හෙතුවීප්පුක්ත වූයෙක් ඇති ... සරණ වූයෙක් ඇත, අරණ වූයෙක් ඇති.

ಶ್ರೀಪ್ರಕಾರಯೆಹಿನ್ ಸಂಘರ್ಷಕವನ್ನೆಂದು ವರದಿ : ಇತ್ತಲ್ಲ ವಿಷಯಕ್ ಆಗಿ, ಅಂತಹಲ್ಲ ವಿಷಯಕ್ ಆಗಿ, ಅವಿಷ್ಯಾಸಾನಂತರ ವಿಷಯಕ್ ಆಗ್ನೇ . . . ಮೆಂದೆ ದ್ಯಾಪ್ರಕಾರಯೆನ್ ಸಂಘರ್ಷಕವನ್ನೆಂದು ವರಿ.

107. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යාකන්ධය වේදී : ස්පර්ශසම්පූජක්ත වූයේ දී.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්ධය වෙති : සහෙතුක ප්‍රියෝක් ඇත, අහෙතුක ප්‍රියෝක් ඇති.

ලිප්පකාරයෙකින් සංඛ්‍යාකන්දර වේදය ප්‍රතිඵලියෙක් ඇති ප්‍රතිඵලියෙක් අති, දු ප්‍රතිඵලියෙක් ඇති, උපක්ෂාවෙන් ප්‍රතිඵලියෙක් ඇති, විජාක ප්‍රතිඵලියෙක් ඇති . . . අධ්‍යාත්මාලම්බන ප්‍රතිඵලියෙක් ඇති, බාහිරාලම්බන ප්‍රතිඵලියෙක් ඇති, අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන ප්‍රතිඵලියෙක් ඇති . . . මෙසේ දැයුණුකාරයෙක්න් සංඛ්‍යාකන්දර වේ.

108. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංශෝධකන්දය වේදී : ස්පර්ණයම්පුවක්ක වූයේ යි.

ද්විපකාරයෙකින් යාංච්ඡක්තේය වෙති: හෙතුවමුප්පූක්ත වූයෙක් ඇත, හෙතුවීප්පූක්ත වූයෙක් ඇති ... රාරණ වූයෙක් ඇත, රාරණ වූයෙක් ඇති.

ඩ්‍රීපකාරයකින් සංඛ්‍යාතක්ෂනය එවැනි ... අධ්‍යාත්මාලමිබන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලමිබන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිරාලමිබන වූයෙක් ඇති ... මෙයේ දෙපුකාරයෙන් සංඛ්‍යාතක්ෂනය එය.

ප්‍රිකටුලක දී.

109. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යෝගන්ධිය වේදී : ස්පර්ශසම්පූජක්ත වූයේ යි.

දුට්ටුප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යාකත්වය වේයි : සහෙතුකයෙක් ඇත, අහෙතුකයෙක් ඇති.

ଶ୍ରୀପ୍ରକାରଯେବିନୀ ସଂଖ୍ୟାତମଙ୍କରେ ଦେଇ : କୁଳା ପ୍ରିୟେବେ ଆଜ, ଅନ୍ଧାରା ପ୍ରିୟେବେ ଆଜ, ଦୁଃଖାବ୍ୟାହ ପ୍ରିୟେବେ ଆଜି . . . ଲେଖେ ଦେଇପ୍ରକାରଯେବିନୀ ସଂଖ୍ୟାତମଙ୍କରେ ଦେଇ ବେ.

110. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යෝගන්දය වේදී : ස්පර්ශයම්ප්‍රයුක්ත වූයේ යි.

ද්විපකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්ධය වෙදී : හෙතුම්පුපුක්තයෙක් ඇත, හෙතු ව්‍යුහයේක් ඇති.

ଶ୍ରୀପକ୍ଷାରଯେକିନ୍ ଓ ଅଣ୍ଡେକନ୍ତର୍ ଦିଲ ଲେଖି : ପ୍ରତିଵିଧିକାରୀଙ୍କ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜି, ଦୃଶ୍ୟବେଳିନ୍ଦ୍ରାଚି ଏବଂ ଉପରେକ୍ଷଣକାରୀଙ୍କ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜି, ଉପରେକ୍ଷଣକାରୀଙ୍କ ମୁହଁଯେକ୍ ଆଜି . . . ଲେଖିଲେବେ ଦ୍ୟାପକାରଯେକି ଓ ଅଣ୍ଡେକନ୍ତର୍ ଦିଲ ଲେଖିଲେବେ.

111. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යාකන්ධය වේදී : ස්පර්යය හා සම්පූර්ණ වුයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යක්කන්දය වෙයි : හෙතු නො යුතු සහෙතුකයෙක් දැක, හෙතු නො යුතු අභ්‍යන්තරයෙක් ඇති.

ଶ୍ରୀପ୍ରକାରରେଣୁଙ୍କିନୀ ଓ ଅନ୍ୟଦେହଙ୍କନ୍ତରେ ଯଦି ଲେଖିବା ପାଇଁ ମୁଦ୍ରଣକୁ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ, ତାହା କିମ୍ବା ଏକାକିଳୀରେ ମୁଦ୍ରଣକୁ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ, ତେଣୁ ତୁ ମୁଦ୍ରଣକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରିବାରରେ ମୁଦ୍ରଣକୁ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ. . . ତେଣେ ଦ୍ୟାମ୍ବକରାରେଣୁଙ୍କିନୀ ଓ ଅନ୍ୟଦେହଙ୍କନ୍ତରେ ଯଦି ଲେଖିବା ପାଇଁ ମୁଦ୍ରଣକୁ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ.

112. එකවිධින සඳහාක්වීනේ : එසුසමපුළුතෙකා.

දුටිවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු ලෞකියෝ, අනු ලෞකුත්තයරු.

නීවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු උපදින්තුපාදනියෝ, අනු අනුපදින්තුපාදනියෝ, අනු අනුපදින්තුපාදනියෝ -පෙ- එවම දැකවිධින සඳහාක්වීනේ.

113. එකවිධින සඳහාක්වීනේ : එසුසමපුළුතෙකා.

දුටිවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු කොන්ට් විසේදුකූතෝ, අනු කොන්ට් ත විසේදුතෝ.

නීවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු සංක්ලිවිස්සංක්ලිවිස්සෝ, අනු අසංක්ලිවිස්සංක්ලිවිස්සෝ, අනු අව්‍යාක්ෂාද්‍යවිවිධ දැකවිධින සඳහාක්වීනේ.

114. එකවිධින සඳහාක්වීනේ : එසුසමපුළුතෙකා.

දුටිවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු සාසල්වා, අනු අනාසල්වා.

නීවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු සාවිත්තක්කාසවිවාරෙ, අනු අව්‍යාක්ෂාද්‍යවිවිධවාරෙ -පෙ- එවම දැකවිධින සඳහාක්වීනේ.

115. එකවිධින සඳහාක්වීනේ : එසුසමපුළුතෙකා.

දුටිවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු අසව්‍යසමපුළුතෙකා, අනු අසව්‍යස්ථිපුළුතෙකා.

නීවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු පිනිසහගතෙකා, අනු පුබසහගතෙකා, අනු උපෙක්කාසහගතෙකා -පෙ- එවම දැකවිධින සඳහාක්වීනේ.

116. එකවිධින සඳහාක්වීනේ : එසුසමපුළුතෙකා.

දුටිවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු ආසව්‍යසමපුළුතෙකාසාසල්වා, අනු ආසව්‍යස්ථිපුළුතෙකානාසාසල්වා.

නීවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු දස්සනේන පහාතබේබා, අනු භාවනාය පහාතබේබා, අනු නේව දස්සනේන න භාවනාය පහාතබේබා. -පෙ- එවම දැස්විධින සඳහාක්වීනේ.

117. එකවිධින සඳහාක්වීනේ : එසුසමපුළුතෙකා.

දුටිවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු සංයෝජනියෝ, අනු අසංයෝජනියෝ.

නීවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු දස්සනේන පහාතබේගත්තුසෝ, අනු භාවනාය පහාතබේගත්තුසෝ, අනු නේව දස්සනේන න භාවනාය පහාතබේගත්තුසෝ. -පෙ- එවම දැස්විධින සඳහාක්වීනේ.

118. එකවිධින සඳහාක්වීනේ : එසුසමපුළුතෙකා.

දුටිවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු සංයෝජනාසමපුළුතෙකා, අනු සංයෝජනාසමථිපුළුතෙකා.

නීවිධින සඳහාක්වීනේ : අනු අවයගාම්, අනු අපවයගාම්, අනු නේව,වයගාම් නාපවයගාම් -පෙ- එවම දැස්විධින සඳහාක්වීනේ.

112. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ස්පර්ශය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ලොකික වූයෙක් ඇත, ලොකාත්තර වූයෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : උපාදින්නොපාද්‍යතිය වූයෙක් ඇත, අනුපාදින්නොපාද්‍යතිය වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වේ.

113. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ස්පර්ශය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : කිසි විද්‍යායෙකින් දකුෂුතෙක් ඇත, කිසි විද්‍යායෙකින් නො දකුෂුතෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : සංඡ්ලිඡවසාක්ලංගික වූයෙක් ඇත, අසංඡ්ලිඡවසාක්ලංගිකයෙක් ඇත, අසංඡ්ලිඡට අසාක්ලංගිකයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වේ.

114. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ස්පර්ශය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : සාපුව වූයෙක් ඇත, අනාපුවවූයෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : සවිතරකසිවාර වූයෙක් ඇත, අවිතරක විවාරමාත්‍ර වූයෙක් ඇත, අවිතරක අවිවාර වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වේ.

115. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ස්පර්ශය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ආපුව වූයෙක් ඇත. ආපුව විපූජක්ත වූයෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ප්‍රිතිඛාගන වූයෙක් ඇත, පුබඛාගන වූයෙක් ඇත, උපෙක්ෂාජාගන වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වේ.

116. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ස්පර්ශය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ආපුවරිපූජක්ත වූ ආපුවසිතයෙක් ඇත, ආපුවරිපූජක්ත අනාපුව වූයෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයෙක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයෙක් ඇත, නො මැ දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වේ.

117. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ස්පර්ශය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : සංයාරනිය වූයෙක් ඇත, අසංයාරනිය වූයෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇතියෙක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇතියෙක් ඇත, නො මැ දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇතියෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වේ.

118. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ස්පර්ශය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : සංයාරනයම්පූජක්ත වූයෙක් ඇත, සංයාරනවිපූජක්ත වූයෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : ආවයගාමී වූයෙක් ඇත, අපවයගාමී වූයෙක් ඇති, තො මැ ආවයගාමී නො ද අපවයගාමී වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වේ.

119. එකවිධින සකුදුක්කඩීයියා : එසාසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු සංයෝගන්වීම්පූඛන්තාසංයෝගන්වීම්,

අනු සංයෝගන්වීම්පූඛන්තාසංයෝගන්වීම්,

නීවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු සෙකෙකා, අනු අශෙකෙකා, අනු නෙවසෙකෙකා, නුගෙකෙකා -පෙ- එවම දසවිධින සකුදුක්කඩීයියා.

120. එකවිධින සකුදුක්කඩීයියා : එසාසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු ගනුනීයා, අනු අගනුනීයා.

නීවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු පරිතොතා, අනු මහයාතා, අනු අපම්‍රණා, -පෙ- එවම දසවිධින සකුදුක්කඩීයියා.

121. එකවිධින සකුදුක්කඩීයියා : එසාසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු ගනුසමපුළුතොතා, අනු ගනු පියපුළුතොතා.

නීවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු පරිත්‍යාරම්මණා, අනු මහයාතා, -රම්මණා, අනු අපම්‍රණා, -පෙ- එවම දසවිධින සකුදුක්කඩීයියා.

122. එකවිධින සකුදුක්කඩීයියා : එසාසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු ගනුවියපූඛන්තාගනුනීයා, අනු ගනුවියපූඛන්තාගනුනීයා.

නීවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු හිතො, අනු මඟකීමා, අනු පභ්‍යාතො, -පෙ- එවම දසවිධින සකුදුක්කඩීයියා.

123. එකවිධින සකුදුක්කඩීයියා : එසාසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු තිසනීයා, අනු අනෙකාත්තනීයා.

නීවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු මිට්තන්තනීයතා, අනු සමමතන්තනීයතා, අනු අනියතා, -පෙ- එවම දසවිධින සකුදුක්කඩීයියා.

124. එකවිධින සකුදුක්කඩීයියා : එසාසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු තිසසමපුළුතොතා, අනු තිසවියපූඛතොතා.

නීවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු මයාරම්මණා, අනු මයාගෙනුතා, අනු මයාධිපත්‍රා -පෙ- එවම දසවිධින සකුදුක්කඩීයියා.

125. එකවිධින සකුදුක්කඩීයියා : එසාසමපුළුතොතා.

දුටිවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු තිසවියපූඛතාතිසනීයා, අනු තිසවියපූඛතාඅනෙකාත්තනීයා.

නීවිධින සකුදුක්කඩීයියා : අනු උපතොතා, අනු අනුපතොතා, අනු උපය,දි -පෙ- එවම දසවිධින සකුදුක්කඩීයියා.

119. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්ධිය වේදී : ස්පර්ශයම්ප්‍රයුත්ත වූදේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් භාජුදක්කන්දය වෙයි: සංගායරත්නප්පුක්ක වූ සංගායරත්නය වූ යොයක් ඇත, භාජාරත්නප්පුක්ක අයු-දොරත්නය වූ යොයක් ඇති.

‘නිපුකාරයෙකින් ය-භූද්‍යකන්දය වෙයි : ගෙයක් වූයෙක් ඇත, අගෙක් වූයෙක් ඇත, තො, මැ ගෙයක් වූ අගෙක් වූ තො වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙපුකාරයෙන් ය-භූද්‍යකන්දය වේ.

120. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යෝගන්ධිය වේයි : ස්පර්ශයම්ප්‍රයුත්ත වූයේ යි.

දේපුකාරයෙකින් සංඛ්‍යක්න්දය වෙති : ගුණරතීය වූයෙක් ඇත, අග්‍රන්තනීය වූයෙක් ඇති.

ଶ୍ରୀପ୍ରକାରଯେକିନ୍ ଚଂଦ୍ରକ୍ଷଣକାନ୍ଦିବ୍ୟ ଲେଖି : ଆ ରିତକୁ ମୁଦ୍ରିତ ଅଛି, ତଥାପି ମହାଦ୍ୱାରା ମୁଦ୍ରିତ ଅଛି, ଏପରିବୁ ମୁଦ୍ରିତ ଅଛି... ତେବେବେ ଦ୍ୟାମ୍ପ୍ରକାରଯେକି ଚଂଦ୍ରକ୍ଷଣକାନ୍ଦିବ୍ୟ ଲେଖି.

121. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යෝගන්දය වේයි : සපරුයම්ප්‍රයුත්ත වූයේ යි.

දේපිකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්ධය වෙති : පුන්රසම්පූජක්ක වූයෙක් ඇත, පුන්පූජක්ක වූයෙක් ඇති.

‘‘ප්‍රජකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්දය වෙයි’’ : පරිත්‍යාලමින වූයෝක් ඇත, මහදැයකා-  
ලමින වූයෝක් ඇත, අපමාණාලමින වූයෝක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන්  
සංඛ්‍යකන්දය වේ.

122. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යාතකත්ධිය වේදී : ස්පර්ශයම්ප්‍රයුත්ත වූයේ යි.

දුරිපකාරයෙකින් සංශෝධනය දෙය වෙති : ප්‍රක්රියාව වූ ප්‍රක්රියාවයක් ඇත, ප්‍රක්රියාවයක් වූ ප්‍රක්රියාවයක් ඇති.

‘‘නුප්පකාරයෙකින් යාංද්සේකන්දය වෙයි : හින් වූයෙක් ඇත්, මධ්‍යම වූයෙක් ඇත්, ප්‍රකීන වූයෙක් ඇති . . . මෙහේ දෙපුකාරයෙන් යාංද්සේකන්දය වේ.

123. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යෝගක් දෙය වේදී : ස්පර්ශසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යක්න්ධය වෙති : ඔහුන්ගේ වූයෝක් ඇත, අනොසනීය වූයෝක් ඇති.

124. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්ධය වේදී : සපරුගසම්පූර්ණක්ත වූයේ යි.

දේපිජාරයකින් සංඛ්‍යකන්ධය වෙයි : ඔහුග්‍රැහුක්ත වූයෙක් ඇත, ඔහුග්‍රැහුක්ත වූයෙක් ඇති.

ଶ୍ରୀପ୍ରକାଶରେଯଙ୍କିନ୍ ଡାଣ୍ଡକଣନ୍ତିରେ ଲେଖି : ମାରଗୁଳାମିବନା ପ୍ରିୟେବୁ ଆଜି, ମାରଗହେତୁକ ପ୍ରିୟେବୁ ଆଜି, ମାରଗୁଦିରନ୍ତି ପ୍ରିୟେବୁ ଆଜି । . . ଲେଖେ ଦ୍ୟାମ୍ପକାରରେଯଙ୍କ ଡାଣ୍ଡକଣନ୍ତିରେ ଲେଖି ।

125. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්ධය වේදී : සපරුසම්පූර්ණ වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යාත්‍යාග්‍යන් දෙය වෙති : ඔහු ප්‍රස්ථාපිත සංඛ්‍යාගෙක් ඇති, සංඛ්‍යාගේ අනෙකුත් යෙදෙනු ඇති.

ଶ୍ରୀପ୍ରକାରଦେଇକିନ୍ ଚାଣ୍ଡକନ୍ତରେ ଲେଖି : ଲକ୍ଷ୍ମନଙ୍କ ମୁଦ୍ରାକ୍ ଆଜ, ଅନୁମତନଙ୍କ ମୁଦ୍ରାକ୍ ଆଜ, ଲକ୍ଷ୍ମାଦି ମୁଦ୍ରାକ୍ ଆଜି . . . ମେଳେ ଧରିପ୍ରକାରଦେଇନ୍ ଚାଣ୍ଡକନ୍ତରେ ଲେଖି ହେ.

126. එකවිධින සංස්කෘතික නේවීයා : එස්සයමපුදුනෙනා.

දුලිබෙන සංස්කෘතික නේවීයා : අන්ති යොගනීයා, අන්ති අයොගනීයා.

නීලිබෙන සංස්කෘතික නේවීයා : අන්ති අනීනා, අන්ති අනාගනා, අන්ති පවතුපානෙනා -පෙ - එව්. දක්විධින සංස්කෘතික නේවීයා.

127. එකවිධින සංස්කෘතික නේවීයා : එස්සයමපුදුනෙනා.

දුලිබෙන සංස්කෘතික නේවීයා : අන්ති යොගසමපුදුනෙනා, අන්ති යොග-විපුදුනෙනා.

නීලිබෙන සංස්කෘතික නේවීයා : අන්ති අනීතාරමලතෝ, අන්ති අනාගත්-රමතෝ, අන්ති පවතුපානාරමලතෝ -පෙ - එව්. දක්විධින සංස්කෘතික නේවීයා.

128. එකවිධින සංස්කෘතික නේවීයා : එස්සයමපුදුනෙනා.

දුලිබෙන සංස්කෘතික නේවීයා : අන්ති යොගවිපුදුතත්යොගනීයා, අන්ති යොගවිපුදුතත්යොගනීයා.

නීලිබෙන සංස්කෘතික නේවීයා : අන්ති අපකිනෙනා, අන්ති බණිදෙයා, අන්ති අපකිනාබණිදෙයා -පෙ - එව්. දක්විධින සංස්කෘතික නේවීයා.

129. එකවිධින සංස්කෘතික නේවීයා : එස්සයමපුදුනෙනා.

දුලිබෙන සංස්කෘතික නේවීයා : අන්ති නීවරණීයා, අන්ති අනීවරණීයා.

නීලිබෙන සංස්කෘතික නේවීයා : අන්ති අපකිනාරමලතෝ, අන්ති බණිදා-රමතෝ, අන්ති අපකිනාබණිදාරමලතෝ -පෙ - එව්. දක්විධින සංස්කෘතික නේවීයා.

උගැනාවිඩ් කා.

130. සත්‍යවිධින සංස්කෘතික නේවීයා : අන්ති කුසලෝ, අන්ති අකුසලෝ, අන්ති අබ්‍යාකනා, අන්ති කාම, වචරෝ, අන්ති රුප, වචරෝ, අන්ති අරුප, වචරෝ, අන්ති අපරියාපනෙනා. එව්. සත්‍යවිධින සංස්කෘතික නේවීයා.

අපරෝප සත්‍යවිධින සංස්කෘතික නේවීයා : අන්ති පුබාය වෙදනාය සමපුදුනෙනා, අන්ති දුක්කඩාය වෙදනාය සමපුදුනෙනා, අන්ති අදුක්කඩාය මුප්පඩාය වෙදනාය සමපුදුනෙනා -පෙ -

අන්ති අපකිනාරමලතෝ, අන්ති බණිදාරමලතෝ, අන්ති අපකිනාබණිදාරමලතෝ, අන්ති කාම, වචරෝ, අන්ති රුප, වචරෝ, අන්ති අරුප, වචරෝ, අන්ති අපරියාපනෙනා. එව්. සත්‍යවිධින සංස්කෘතික නේවීයා.

126. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : සපර්යසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : යොගනීය වූයෙක් ඇත, අයෙගනීය වූයෙක් ඇති.

ඩ්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : අතින වූයෙක් ඇත, අනාගත වූයෙක් ඇත, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වෙ.

127. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : සපර්යසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : යොගසම්පූජක්ත වූයෙක් ඇත, යොග-වූපූජක්ත වූයෙක් ඇති.

ඩ්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : අතිනාලම්බන වූයෙක් ඇත, අනාගතා-ලම්බන වූයෙක් ඇත, ප්‍රත්‍යුත්පන්නාලම්බන වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වෙ.

128. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : සපර්යසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : යොගවූපූජක්ත යොගනීයයෙක් ඇත, යොගවූපූජක්ත අයෙගනීයයෙක් ඇති.

ඩ්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : අධ්‍යාත්ම වූයෙක් ඇත, බාහිර වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිර වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වෙ.

129. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : සපර්යසම්පූජක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : නීවරණීය වූයෙක් ඇත, අතීවරණීය වූයෙක් ඇති.

ඩ්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : අධ්‍යාත්මාලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරා-ලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වෙ.

උහනොවනිඟක යි.

130. සන් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : කුඩල වූයෙක් ඇත, අකුඩල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකාත වූයෙක් ඇත, කාමාවවර වූයෙක් ඇත, රුපාවවර වූයෙක් ඇත, අරුපාවවර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇති. මෙසේ සඡනප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වෙ.

අනෙකුද සන් ප්‍රකාරයෙකින් සංඳුස්කන්ධය වෙති : සුබවෙදනාව හා සම්පූජක්ත වූයෙක් ඇත, දුටුවෙදනාව හා සම්පූජක්ත වූයෙක් ඇත, උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූජක්ත වූයෙක් ඇත. . .

අධ්‍යාත්මාලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිරා-ලම්බන වූයෙක් ඇත, කාමාවවර වූයෙක් ඇත, රුපාවවර වූයෙක් ඇත, අරුපාවවර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇති. මෙසේ සඡනප්‍රකාරයෙන් සංඳුස්කන්ධය වෙ.

131. ව්‍යුතිසනීවිධෙන සංස්කෘතිකවිනි : වක්‍රියමල්සාපවත්, සංස්කෘතිකවිනි : අනු කුසලා, අනු අකුසලා, අනු අඛස්කගෙනු, සේ, හා සම්සාපවත්, -පෙ- සාන්සම්සාපවත්, -පෙ- ජීවිත, සම්සාප-පවත්, -පෙ- කායසම්සාපවත්, -පෙ- මත්ත, සම්සාපවත්, සංස්කෘතිකවිනි : අනු කුසලා, අනු අකුසලා, අනු අඛස්කගෙනු, වක්‍රියමල්සාප, සංස්කෘති, සේ, හා සම්සාපප, සංස්කෘති, කායසම්සාපප, සංස්කෘති, ජීවිත, සම්සාපප, සංස්කෘති, සංස්කෘති, මත්ත-

අපගෙයි වනුවිසන්වීවෙන සංස්කෘතිකඩික්‍රීතියෙහි, : වක්‍රීසලම්සුස්පටච්චය, සංස්කෘතිකඩික්‍රීතියෙහි, : අනු පුබාය වේදනාය සම්පූහනය, - ගෙ- අනු අරුකිනාතා, රමණෝණා, අනු බේඛිඩා, රමණෝණා, අනු අරුකිනාතා බේඛිඩා, රමණෝණා, සෞඛ්‍යව්‍යසු පටච්චය, - ගෙ- ස්කන්ධස්ම්සුස්පටච්චය, - ගෙ- ජේඩා, සම්පූහනයෙහි, - ගෙ- කායසලම්සුස්පටච්චය, - ගෙ- මැනෙයා, - සම්පූහනයෙහි, නැතියෙහි, : අනු පුබාය වේදනාය සම්පූහනයෙහි, - ගෙ- අනු අරුකිනාතා, රමණෝණා, අනු බේඛිඩා, රමණෝණා, අනු අරුකිනාතා බේඛිඩා, රමණෝණා, වක්‍රීසලම්සුස්පටච්චය, සංස්කෘති, - ගෙ- මැනෙයා, සම්පූහනයේ, සංස්කෘති.

132. நீண்டாகிவிவென ஈடுபோகவினே : வகுப்புகள் பல்வேறு, ஈடுபோகவினே, அதே கூடும் விவரம், அதே ரூபம் விவரம், அதே அரூபம் விவரம், அதே அபரிசைப்பொழுது, கேட்கவேண்டிய பல்வேறு, -பெ- கூடுங்கள் பல்வேறு, -பெ- கீழைகள் பல்வேறு, -பெ- கீழைகள் பல்வேறு, -பெ- கீழைகள் பல்வேறு, அதே கூடும் விவரம், அதே ரூபம் விவரம், அதே அரூபம் விவரம், அதே அபரிசைப்பொழுது. வகுப்புகள் பல்வேறு, ஈடுபோகவினே : வகுப்புகள் பல்வேறு, அதே கீழைகள் பல்வேறு.

133. බහුවිධීන සංස්කෘතික කොනේඩි : වක්‍රියමල්සුපටවය, සංස්කෘති-කොනේඩි, අභි කුසලෝ, අභි අකුසලෝ, අභි අබ්‍යාකැනෝ, අභි කා.ම.වටරු, අභි රු.ප.වටරු, අභි අරු.ප.වටරු, අභි අපරිය, -පෙනෙනා. ගස්.කුසල්සුපටවය, -පෙ- කු.කුසල්සුපටවය, -පෙ- එහු.සම්සුපටවය, -පෙ- කා.යසල්සුපටවය, -පෙ- මනේ.සම්සු-පටවය, සංස්කෘතික කොනේඩි, අභි කුසලෝ, අභි අකුසලෝ, අභි අබ්‍යාකැනෝ, අභි කා.ම.වටරු, අභි රු.ප.වටරු, අභි අරු.ප.වටරු, අභි අපරිය, -පෙනෙනා. වක්‍රියමල්සුරු, සංස්කෘති -පෙ- මනේ.සම්සුරු, සංස්කෘති. එවා. බහුවිධීන සංස්කෘති කොනේඩි.

134. අපරිය පෙනුවේහි සඳහා නැත්තේ : වක්‍රීසම්පූර්‍ය පටවය, සඳහා නැත්තේ නැත්තේ, අභි පුබ, ය වෛද්‍යා ය සම්පූර්ණ නො, -පෙ- අභි අර්ථිතා, රමණෝ, අභි බිජිත්ති, රමණෝ, අභි අර්ථිතා බිජිත්ති, රමණෝ, අභි කාම, ව්‍යවරෝ, අභි රුප, ව්‍යවරෝ, අභි අරුප, ව්‍යවරෝ, අභි අපරිය පනෙනු). සෙසෑ තිසම ම්‍යා පටවය, -පෙ- සෙසෑ තිසම ම්‍යා පටවය, -පෙ- ඒවා, සම්පූර්‍ය පටවය, -පෙ- කායස ම්‍යා පටවය, -පෙ- මින්න, සම්පූර්‍ය පටවය, සඳහා නැත්තේ, අභි අර්ථිතා, රමණෝ, අභි බිජිත්ති, රමණෝ, අභි අර්ථිතා බිජිත්ති, රමණෝ, අභි කාම, ව්‍යවරෝ, අභි රුප, ව්‍යවරෝ, අභි අරුප, ව්‍යවරෝ, අභි අපරිය පනෙනු. වක්‍රීසම්පූර්‍ය, සඳහා සෙසෑ තිසම ම්‍යා පෙන්වනු, සඳහා සෙසෑ තිසම ම්‍යා පෙන්වනු, සඳහා මින්න, සම්පූර්‍ය, සඳහා කායස ම්‍යා පෙන්වනු, සඳහා මින්න, සම්පූර්‍ය.

අය. වුවකි සංස්කෘතියෙකු.

131. විභුර්ධි-ඛනීප්‍රකාරයදයක්න් යා-ඳුස්කන්දය වෙති : වක්‍රීස්-සාස්පරුප්‍රත්‍යාගයක් වූ යා-ඳුස්කන්දය කුළු ව්‍යුදයක් ඇත, අකුළු ව්‍යුදයක් ඇත, අව්‍යාකෘත ව්‍යුදයක් ඇත්. ප්‍රො-ත්‍රිය-ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයක් . . . ප්‍රාණය-ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයක් . . . පිහ්වාය-ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයක් . . . කායය-ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයක් . . . මතාය-ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයක් වූ යා-ඳුස්කන්දය කුළු ව්‍යුදයක් ඇත, අකුළු ව්‍යුදයක් ඇත, අව්‍යාකෘත ව්‍යුදයක් ඇත්. වක්‍රීස්-සාස්පරුප්‍රත්‍යාගය යා-ඳු ය, ගො-තඩම්ලර්ස්සර යා-ඳු ය, සාන්සාම්ලර්ස්සර යා-ඳු ය, පිවිතාය-සාම්ලර්ස්සර යා-ඳු ය, කායය-සාම්ලර්ස්සර යා-ඳු ය, මතොය-සාම්ලර්ස්සර යා-ඳු ය. මෙමේ වැඩුර්ධි-ඛනීප්‍රකාරයයක් සා-ඳුස්කන්දය වේ.

අත්‍ය වූ ද වනුරුවි-අත්ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යකන්ධය වේයි : වක්වූවම්පරිස්ස ප්‍රත්‍යාග්‍යන් වූ සංඛ්‍යකන්ධය පුබවේදනාව හා සම්ප්‍රදාක්ත වූයෙක් ඇත . . . අධ්‍යාත්මා ලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇති. සොතයම්පරිස්සප්‍රත්‍යාග්‍යන් . . . සාහායම්පරිස්සප්‍රත්‍යාග්‍යන් . . . ඩිට්‍රොසම්පරිස්සප්‍රත්‍යාග්‍යන් . . . කායයම්පරිස්සප්‍රත්‍යාග්‍යන් . . . මතෙනායම්පරිස්සප්‍රත්‍යාග්‍යන් වූ සංඛ්‍යකන්ධය පුබ වේදනාව හා සම්ප්‍රදාක්ත වූයෙක් ඇත . . . අධ්‍යාත්මා ලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇති. වක්වූවම්පරිස්සයෙන් උපන් සංඛ්‍ය ය . . . මතෙනායම්පරිස්සයෙන් උපන් සංඛ්‍ය යි. මෙයේ වනුරුවි-අත්ප්‍රකාරයෙන් සංඛ්‍යකන්ධය වේ.

132. ත්‍රි-යන්ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යක්කන්දිය වෙසි : වක්වුයම්මූලයේප්‍රත්‍යාගයෙන් වූ සංඛ්‍යක්කන්දිය කාමාවිවර වූයෙක් ඇත, රුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අරුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇති. සොත්‍යම්මූලයේප්‍රත්‍යාගයෙන් . . . සාහායම්මූලයේප්‍රත්‍යාගයෙන් . . . ප්‍රවිහායම්මූලයේප්‍රත්‍යාගයෙන් . . . කායසම්මූලයේප්‍රත්‍යාගයෙන් . . . මෙනෑයම්මූලයේප්‍රත්‍යාගයෙන් වූ සංඛ්‍යක්කන්දිය කාමාවිවර වූයෙක් ඇත, රුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අරුපාවිවර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇති. වක්වුයම්මූලයේප්‍රත්‍යාගයෙන් උපන් සංඛ යැ . . . මෙනෑයම්මූලයේප්‍රත්‍යාගයෙන් උපන් සංඛ යි. මෙයේ ත්‍රි-යන්ප්‍රකාරයෙන් සංඛ්‍යක්කන්දිය වේ.

133. බෙඩපකාරයෙන් සංදුස්කන්ධීය වෙයි : වක්මුයම්මිලස්පත්‍රත්‍යායෙන් වූ සංදුස්කන්ධීය කුයල වූයෙක් ඇත, අකුයල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකාත වූයෙක් ඇත, කාමාවටටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇති. සෙයක්තයාම්මිලස්පත්‍රත්‍යායෙන් . . . සාහායම්මිලස්පත්‍රත්‍යායෙන් . . . තිව්‍යාසම්මිලස්පත්‍රත්‍යායෙන් . . . කායයම්මිලස්පත්‍රත්‍යායෙන් . . . මතොයම්මිලස්පත්‍රත්‍යායෙන් වූ සංදුස්කන්ධීය කුයල වූයෙක් ඇත, අකුයල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකාත වූයෙක් ඇත, කාමාවටටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇති. වක්මු සම්මිලස්සයෙන් උපන් සංදු ය . . . මතොයම්මිලස්සයෙන් උපන් සංදු යි. මෙසේ බෙඩපකාරයෙන් සංදුස්කන්ධීය වේ.

ತೆ ಯಂಡುಗಳನ್ನದ ಹಿ ಕ್ರಿಯಾನ್ವೀ ಲೈಂಗಿ.

135. නහු කනමේ, සඩිංරක්කානේ, :

එකැවිබෙන සඩිංරක්කානේ, විනතසමපුළුනෙනා,

දුටිවෙන සඩිංරක්කානේ, : අනු ගෙනු, අනු න ගෙනු.

නීතිවෙන සඩිංරක්කානේ, : අනු කුසලා, අනු අකුසලා, අනු අඛ්‍යාකානෙනා.

වනු තිබෙන සඩිංරක්කානේ, : අනු කාම,වචරෝ, අනු රුප,වචරෝ, අනු අරුප,වචරෝ, අනු අපරියාපනෙනා.

පක්වුවිවෙන සඩිංරක්කානේ, : අනු සුවිජ්‍යීයසමපුළුනෙනා, අනු දුක්කිජ්‍යීයසමපුළුනෙනා, අනු සෞම්‍යාජ්‍යීය සමපුළුනෙනා, අනු දේම-නායුජ්‍යීය සමපුළුනෙනා, අනු උපෙක්ජ්‍යීය සමපුළුනෙනා. එව් පක්වුවිවෙන සඩිංරක්කානේ.

ඡන්තිවෙන සඩිංරක්කානේ, : වක්‍රියමථසුරු, වෙනතා, සේ,න-සමථසුරු, වෙනතා, සාහසමථසුරු, වෙනතා, ජ්වලාසමථසුරු, වෙනතා, කායසමථසුරු, වෙනතා, මතෙ,සමථසුරු, වෙනතා. එව් ඡන්තිවෙන සඩිංරක්කානේ.

සනකවිවෙන සඩිංරක්කානේ, : වක්‍රියමථසුරු, වෙනතා, සේ,න-සමථසුරු, වෙනතා, සාහසමථසුරු, වෙනතා, ජ්වලාසමථසුරු, වෙනතා, කායසමථසුරු, වෙනතා, මතෙ,සමථසුරු, වෙනතා, මතෙ,-විශ්වාසඩාන්ඩාන්සමථසුරු, වෙනතා. එව් සනකවිවෙන සඩිංරක්කානේ.

අවිචිතවෙන සඩිංරක්කානේ, : වක්‍රියමථසුරු, වෙනතා, -පෙ-කායසමථසුරු, වෙනතා, අනු සුබිසහගතා, අනු දුක්කිසහගතා, මතෙ,-බානුසමථසුරු, වෙනතා, මතෙ,විශ්වාසඩාන්ඩාන්සමථසුරු, වෙනතා. එව් අවිචිතවෙන සඩිංරක්කානේ.

නව්‍යවිධෙන සඩිංරක්කානේ, : වක්‍රියමථසුරු, වෙනතා, -පෙ-මතෙ,බානුසමථසුරු, වෙනතා, මතෙ,විශ්වාසඩාන්ඩාන්සමථසුරු, වෙනතා, අනු කුසලා, අනු අකුසලා, අනු අඛ්‍යාකානා. එව් නව්‍යවිධෙන සඩිංරක්කානේ.

දසලිවෙන සඩිංරක්කානේ, : වක්‍රියමථසුරු, වෙනතා, -පෙ-කායසමථසුරු, වෙනතා, අනු සුබිසහගතා, අනු දුක්කිසහගතා, මතෙ,-බානුසමථසුරු, වෙනතා, මතෙ,විශ්වාසඩාන්ඩාන්සමථසුරු, වෙනතා, අනු කුසලා, අනු අකුසලා, අනු අඛ්‍යාකානා, එව් දසලිවෙන සඩිංරක්කානේ.

136. එකැවිබෙන සඩිංරක්කානේ, : විනතසමපුළුනෙනා.

දුටිවෙන සඩිංරක්කානේ, : අනු ගෙනු, අනු න ගෙනු.

නීතිවෙන සඩිංරක්කානේ, : අනු සුබාය වෙදනාය සමපුළුනෙනා, අනු දුක්කිය වෙදනාය සමපුළුනෙනා, අනු අදුක්කිමසුබාය වෙදනාය සමපුළුනෙනා.

135. එහි සංජ්‍යාරස්කන්ධිය කටයුතු යන් : :

එක් ප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : විස්තර හා සම්පූර්ණ වූයේ කි.

ද්විප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : හෙතු වූ (සංජ්‍යාරස්කන්ධි) යෙක් ඇත, හෙතු නො වූ (සංජ්‍යාරස්කන්ධි) යෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : කුඩල වූයෙක් ඇත, අකුඩල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති.

චතුප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : කාමාව්‍යවර වූයෙක් ඇත, රුපාව්‍යවර වූයෙක් ඇත, අරුපාව්‍යවර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්ත වූයෙක් ඇති.

පසුවප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : පූඛන්දිය හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ඇත, දීඩෙන්දිය හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ඇත, ගොමනාසින්දිය හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ඇත, දෙමනාසින්දිය හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ඇත, උපක්වින්දිය හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ඇති. මෙයේ පසුවප්‍රකාර රෙයන් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වේ.

ඡටප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : වික්වුසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, සෞනසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, සානසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, පිවිහා සම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, කායසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, මනොයම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය. මෙයේ ඡටප්‍රකාර රෙයන් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වේ.

සඳහප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : වික්වුසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, සෞනසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, සානසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, පිවිහා සම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, කායසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, මනොයම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය. මෙයේ සඳහප්‍රකාර රෙයන් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වේ.

අශ්වප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වේ : වික්වුසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය . . . කායසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනාව පූඛසහගත වූයෙක් ඇත, දුක්ස්සහගත වූයෙක් ඇත, මනොධානුසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය; මනොධිංජුණධානුසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය. මෙයේ අශ්වප්‍රකාර රෙයන් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වේ.

නවප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : වික්වුසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය . . . මනොධානුසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, මනොධිංජුණධානුසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනාව කුඩල වූයෙක් ඇත, අකුඩල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. මෙයේ නවප්‍රකාර රෙයන් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වේ.

දයප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : වික්වුසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය . . . කායසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනාව පූඛසහගත වූයෙක් ඇත, දුක්ස්සහගත වූයෙක් ඇති, මනොධානුසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනාව කුඩල වූයෙක් ඇත, අකුඩල වූයෙක් ඇති, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. මෙයේ දයප්‍රකාර රෙයන් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වේ.

136. එක් ප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : විස්තර හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ය.

ද්විප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : හෙතු වූයෙක් ඇත, හෙතු නො වූයෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාර රෙයකින් සංජ්‍යාරස්කන්ධිය වෙති : පූඛවේදනාව හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ඇත, දුක්ස්බවේදනාව හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ඇත, උපක්බවේදනාව හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ඇති.

අභ්‍ය විපාකේ, අභ්‍ය විපාක බමෙම බමෙම, අභ්‍ය නොවිපාක න විපාක බමෙබමෙම.

අභ්‍ය උපදින්නපදාත්තියේ, අභ්‍ය අනුපදින්නපදාත්තියේ, අභ්‍ය අනුපදින්නපදාත්තියේ.

අභ්‍ය සංක්ලිවිසංක්ලෙසියේ, අභ්‍ය දහංක්ලිවිසංක්ලෙසියේ, අභ්‍ය අසංක්ලිවිසංක්ලෙසියේ.

අභ්‍ය සංවිතකෘෂිවිටරේ, අභ්‍ය අවිතකෘෂිවිටරමෙනු, අභ්‍ය අවිතකෘෂියාවිටරේ.

අභ්‍ය පිතිසහගතේ, අභ්‍ය පුබසහගතේ, අභ්‍ය උපසකංසහගතේ.

අභ්‍ය දස්සනෙන පහානබේඛා, අභ්‍ය හාවනාය පහානබේඛා, අභ්‍ය නොවදස්සනෙන න හාවනාය පහානබේඛා.

අභ්‍ය දස්සනෙන පහානබේඛානේ, අභ්‍ය හාවනාය පහානබේඛානේ, අභ්‍ය නොවදස්සනෙන න හාවනාය පහානබේඛානේ.

අභ්‍ය අංවයගම්, අභ්‍ය අපවයගම්, අභ්‍ය නොවාවයගම් නෑපවයගම්.

අභ්‍ය සෙකෙකා, අභ්‍ය අසෙකෙකා, අභ්‍ය නොවසෙකෙකා, නෑසෙකෙකා.

අභ්‍ය පරිනෙනා, අභ්‍ය මහයෙනා, අභ්‍ය අප්පම්නෙනා.

අභ්‍ය පරිනෙකාරමෙනා, අභ්‍ය මහයෙකාරමෙනා, අභ්‍ය අප්පම්නෙකාරමෙනා.

අභ්‍ය හිනේ, අභ්‍ය මර්කිමෝ, අභ්‍ය පණ්ඩිනේ.

අභ්‍ය මිව්‍යන්නනියතේ, අභ්‍ය සම්මතනනියතේ, අභ්‍ය අනියතේ.

අභ්‍ය මයෙකාරමෙනා, අභ්‍ය මයෙහෙනුනේ, අභ්‍ය මයෙකිපත්වා.

අභ්‍ය උප්පනෙනා, අභ්‍ය අනුප්පනෙනා, අභ්‍ය උපදාත්.

අභ්‍ය අතිනේ, අභ්‍ය අත්‍යන්තරයෙනා, අභ්‍ය පවතුප්පනෙනා.

අභ්‍ය අතිත්‍රමෙනා, අභ්‍ය අත්‍යත්‍රමෙනා, අභ්‍ය පවතුප්පනු-රමෙනා.

අභ්‍ය අප්පනෙනා, අභ්‍ය බණ්ඩියේ, අභ්‍ය අප්පනුබණ්ඩියේ.

අභ්‍ය අප්පනුබණ්ඩිරමෙනා, අභ්‍ය බණ්ඩිබණ්ඩිරමෙනා, අභ්‍ය අප්පනුබණ්ඩිබණ්ඩිරමෙනා -පේ- එවං දස්විබෙන සංකීරකඛනයේ.

137. එකාලිබෙන සංකීරකඛනයේ : විකාශමපුදුනෙනා.

දුවිබෙන සංකීරකඛනයේ : අභ්‍ය සහෙනුනේ, අභ්‍ය අහෙනුනේ.

අභ්‍ය හෙනුසම්පූදුනෙනා, අභ්‍ය හෙනුවිපූදුනෙනා.

අභ්‍ය හෙනුවෙව් සහෙනුනේ, වි, අභ්‍ය සහෙනුනේ, වෙව න ව හෙනු.

අභ්‍ය හෙනු වෙව හෙනු සම්පූදුනෙනා, වි, අභ්‍ය හෙනු සම්පූදුනෙනා, වෙව න ව හෙනු.

විපාක වූයෙක් ඇත, විපාකධරමය්වහාව වූයෙක් ඇත, නො මැ විපාක වූ විපාක දරමය්වහාව නො වූයෙක් ඇති.

උපාදින්නොපාදනිය වූයෙක් ඇත, අනුපාදින්නොපාදනිය වූයෙක් ඇත, අනුපාදින්න-අනුපාදනිය වූයෙක් ඇති.

සඩික්ලිටයසඩික්ලේපික වූයෙක් ඇත, අසඩික්ලිටයසඩික්ලේපික වූයෙක් ඇත, අසඩික්ලිටයසඩික්ලේපික වූයෙක් ඇති.

සටිකරකසවිවාර වූයෙක් ඇත, අවිතරකවිවාරමාන වූයෙක් ඇත, අවිතරක-අවිවාර වූයෙක් ඇති.

ප්‍රිනිසහගත වූයෙක් ඇත, පුබසහගත වූයෙක් ඇත, උපස්හාසහගත වූයෙක් ඇති.

දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යයෙක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යයෙක් ඇත, නො මැ දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යයෙක් ඇති.

දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇතියෙක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇතියෙන් ඇත, නො මැ දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇතියෙක් ඇති.

අවයගාමී වූයෙක් ඇත, අපවයගාමී වූයෙක් ඇත, නො මැ අවයගාමී නො ද අපවයගාමී වූයෙක් ඇති.

ගෙයක් වූයෙක් ඇත, අගෙයක් වූයෙක් ඇත, නො මැ ගෙයක් වූ අගෙයක් නො වූයෙක් ඇති.

පරිත්ත වූයෙක් ඇත, මහදෑගත වූයෙක් ඇත, අප්‍රමාණ වූයෙක් ඇති.

පරිත්තාලමින වූයෙක් ඇත, මහදෑගතාලමින වූයෙක් ඇත, අප්‍රමාණාලමින වූයෙක් ඇති.

හින වූයෙක් ඇත, මධ්‍යම වූයෙක් ඇත, ප්‍රශ්න වූයෙක් ඇති.

මිත්ප්‍රාත්වනියත වූයෙක් ඇත, සම්ස්ත්වනියත වූයෙක් ඇත, අනියත වූයෙක් ඇති.

මාරුගාලමින වූයෙක් ඇත, මාරුගහෙතුක වූයෙක් ඇත, මාරුගාධිපති වූයෙක් ඇති.

ලත්පන්න වූයෙක් ඇත, අනුත්පන්න වූයෙක් ඇත, උපද්‍රවුපුළු වූයෙක් ඇති.

අත්ත වූයෙක් ඇත, අනාගත වූයෙක් ඇත, ප්‍රතුෂ්පන්න වූයෙක් ඇති.

අතිතාලමින වූයෙක් ඇත, අනාගතාලමින වූයෙක් ඇත, ප්‍රතුෂ්පන්නාලමින වූයෙක් ඇති.

අධ්‍යාත්ම වූයෙක් ඇත, බාහිර වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්ම-බාහිර වූයෙක් ඇති.

අධ්‍යාත්මාලමින වූයෙක් ඇති, බාහිරාලමින වූයෙක් ඇති, අධ්‍යාත්මභාහිර ලමින වූයෙක් ඇති. . . . මෙසේ දෙපුකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

137. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : විත්තය හා සම්පූක්ත වූයෙක් ඇ.

ද්විපුකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : සහෙතුක වූයෙක් ඇත, අහෙතුක වූයෙක් ඇති.

හෙතුසම්පූක්ත වූයෙක් ඇත, හෙතුවිපූක්ත වූයෙක් ඇති.

හෙතු ද පූ සහෙතුක ද වූයෙක් ඇත, සහෙතුක ද පූ නො ද හෙතු වූයෙක් ඇති.

හෙතු ද පූ හෙතුසම්පූක්ත ද වූයෙක් ඇත, හෙතුසම්පූක්ත ද පූ නො ද හෙතු වූයෙක් ඇති.

අභි න ගෙතු සහේතුකො, අභි න ගෙතු අහේතුකො.

අභි ලොකියෝ, අභි ලොකුතකරේ.

අභි කෙනෑම විසේදුදියෙනා, අභි කෙනෑම න විසේදුයෙ.

අභි ආසවා, අභි නො ආසවා.

අභි ස,සවා, අභි අන,සවා.

අභි ආසව සමපුළුතෙනා, අභි ආසවට ප්‍රපුළුතෙනා.

අභි ආ,සව, වෙව ස,සව, ව, අභි ස,සව, වෙව නො, ව ආ,සව,

අභි ආසවා, වෙව ආසවසමපුළුතෙනා, ව, අභි ආසවසමපුළුතෙනා, වෙව නො, ව ආසවා.

අභි ආසව විප්‍රපුළුතක ස,සවා, අභි ආසව විප්‍රපුළුතක අන,සවා.

අභි සංයෝජන, අභි නො, සංයෝජන.

අභි සංයෝජනීයා, අභි අසංයෝජනීයා.

අභි සංයෝජනීතෙනා, අභි සංයෝජනීතිප්‍රපුළුතෙනා.

අභි සංයෝජන, වෙව සංයෝජනීයා, ව, අභි සංයෝජනීයා, වෙව නො, ව සංයෝජන.

අභි සංයෝජන, වෙව සංයෝජනීතෙනා, ව, අභි සංයෝජනීතිප්‍රපුළුතක අසංයෝජනීයා.

අභි ගනේ, අභි නො, ගනේ.

අභි ගන්නීයා, අභි අගන්නීයා.

අභි ගන්සමපුළුතෙනා, අභි ගන්විප්‍රපුළුතෙනා.

අභි ගනේ, වෙව ගන්නීයා, ව, අභි ගන්නීයා, වෙව නො, ව ගනේ.

අභි ගනේ, වෙව ගන්සමපුළුතෙනා, ව, අභි ගන්සමපුළුතෙනා, වෙව නො, ව ගනේ.

අභි ගන්විප්‍රපුළුතකගන්නීයා, අභි ගන්විප්‍රපුළුතක අගන්නීයා.

අභි ඔසො, අභි නො, ඔසො.

අභි ඕසනීයා, අභි අනොසනීයා.

අභි ඕසසමපුළුතෙනා, අභි ඕසවිප්‍රපුළුතෙනා.

අභි ඔසො, වෙව ඕසනීයා, ව, අභි ඕසනීයා, වෙව නො, ව ඔසො.

අභි ඔසො, වෙව ඕසසමපුළුතෙනා, ව, අභි ඕසසමපුළුතෙනා, වෙව නො, ව ඔසො.

අභි ඕසවිප්‍රපුළුතක ඕසනීයා, අභි ඕසවිප්‍රපුළුතක අනොසනීයා.

අභි යොගො, අභි නො, යොගො.

හෙතු නො මූ සහේතුකයෙක් ඇත, හෙතු නො මූ අහේතුකයෙක් ඇති.

ලෝකික ප්‍රියෙක් ඇත, ලෞකාන්තර ප්‍රියෙක් ඇති.

(වක්ෂුරාදී) කිසි විජ්‍යනායකින් දතුප්‍රත්තේක් ඇත, කිසි විජ්‍යනායකින් නො දා ප්‍රත්තේක් ඇති.

ආපුව මුළුයෙක් ඇත, ආපුව නො මුළුයෙක් ඇති.

සාපුව මුළුයෙක් ඇත, අනාපුව මුළුයෙක් ඇති.

ආපුවයම්පුක්ත මුළුයෙක් ඇත, ආපුවිපුක්ත මුළුයෙක් ඇති.

ආපුව ද මූ ආපුව සහිත ද මුළුයෙක් ඇත, ආපුව සහිත ද මූ නො ද ආපුව මුළුයෙක් ඇති.

ආපුව ද මූ ආපුව සම්පුක්ත ද මුළුයෙක් ඇත, ආපුව සම්පුක්ත ද මූ නො ද ආපුව මුළුයෙක් ඇති.

ආපුව විපුක්ත සාපුව මුළුයෙක් ඇත, ආපුවිපුක්ත අනාපුව මුළුයෙක් ඇති.

සංයාරන මුළුයෙක් ඇත, සංයාරන නො මුළුයෙක් ඇති.

සංයාරනිය මුළුයෙක් ඇත, අසංයාරනිය මුළුයෙක් ඇති.

සංයාරනයම්පුක්ත මුළුයෙක් ඇත, සංයාරනවිපුක්ත මුළුයෙක් ඇති.

සංයාරන ද මූ සංයාරනිය ද මුළුයෙක් ඇත, සංයාරනවිපුක්ත ද මූ නො ද සංයාරන මුළුයෙක් ඇති.

සංයාරන ද මූ සංයාරනයම්පුක්ත ද මුළුයෙක් ඇත, සංයාරනවිපුක්ත ද මූ නො ද සංයාරන මුළුයෙක් ඇති.

සංයාරනවිපුක්ත මූ සංයාරනිය මුළුයෙක් ඇත, සංයාරනවිපුක්ත මූ අසංයාරනිය මුළුයෙක් ඇති.

ග්‍රන්ථ මූ (සංස්කාරන්ධ) යෙක් ඇත. ග්‍රන්ථ නො මූ (සංස්කාරන්ධ) යෙක් ඇති.

ග්‍රන්ථනිය මුළුයෙක් ඇත, අග්‍රග්‍රන්ථනිය මුළුයෙක් ඇති.

ග්‍රන්ථයම්පුක්ත මුළුයෙක් ඇත, ග්‍රන්ථවිපුක්ත මුළුයෙක් ඇති.

ග්‍රන්ථ ද මූ ග්‍රන්ථනිය ද මුළුයෙක් ඇත, ග්‍රන්ථනිය ද මූ නො ද ග්‍රන්ථ මුළුයෙක් ඇති.

ග්‍රන්ථ ද මූ ග්‍රන්ථයම්පුක්ත ද මුළුයෙක් ඇත, ග්‍රන්ථයම්පුක්ත ද මූ නො ද ග්‍රන්ථ මුළුයෙක් ඇති.

ග්‍රන්ථවිපුක්තග්‍රන්ථනිය මුළුයෙක් ඇත, ග්‍රන්ථවිපුක්ත අග්‍රග්‍රන්ථනිය මුළුයෙක් ඇති.

මස මුළුයෙක් ඇත, ඔස නො මුළුයෙක් ඇති.

මසනිය මුළුයෙක් ඇත, අනොසනිය මුළුයෙක් ඇති.

මසයම්පුක්ත මුළුයෙක් ඇත, ඔසවිපුක්ත මුළුයෙක් ඇති.

මස ද මූ ඔසයම්පුක්ත ද මුළුයෙක් ඇත, ඔසයම්පුක්ත ද මූ නො ද ඔස මුළුයෙක් ඇති.

මසවිපුක්ත ඔසනිය මුළුයෙක් ඇත, ඔසනිය ද මූ නො ද ඔස මුළුයෙක් ඇති.

මෙය මුළුයෙක් ඇත, මෙය නො මුළුයෙක් ඇති.

අනුමි යොගනීයා, අනුමි අයොගනීයා.

අනුමි යොගසම්පූර්ණෙකා, අනුමි යොගවිප්පූර්ණෙකා.

අනුමි යොගෝ, වෙව යොගනීයා, ව, අනුමි යොගනීයා, වෙව නො, ව යොගෝ.

අනුමි යොගෝ, වෙව යොගසම්පූර්ණෙකා, ව, අනුමි යොගසම්පූර්ණෙකා, වෙව නො, ව යොගෝ.

අනුමි යොගවිප්පූර්ණතායොගනීයා, අනුමි යොගවිප්පූර්ණතා අයොගනීයා.

අනුමි නීවරණ, අනුමි නො නීවරණ.

අනුමි නීවරණීයා, අනුමි අනීවරණීයා.

අනුමි නීවරණසම්පූර්ණෙකා, අනුමි නීවරණවිප්පූර්ණෙකා.

අනුමි නීවරණ වෙව නීවරණීයා, ව, අනුමි නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණ.

අනුමි නීවරණ වෙව නීවරණසම්පූර්ණෙකා, ව, අනුමි නීවරණ සම්පූර්ණෙකා, වෙව නො, ව නීවරණ.

අනුමි නීවරණවිප්පූර්ණතානීවරණීයා, අනුමි නීවරණවිප්පූර්ණ-අනීවරණීයා.

අනුමි පරුමාසේ, අනුමි නො, පරුමාසේ.

අනුමි පරුමටේ, අනුමි අපරුමටේ.

අනුමි පරුමාසසම්පූර්ණෙකා, අනුමි පරුමාසවිප්පූර්ණෙකා.

අනුමි පරුමාසේ, වෙව පරුමටේ, ව, අනුමි පරුමටේ, වෙව නො, ව පරුමාසේ.

අනුමි පරුමාස්සවිප්පූර්ණතාපරුමටේ, අනුමි පරුමාසවිප්පූර්ණතා අපරුමටේ.

අනුමි උපාදිනෙකා, අනුමි අනුපාදිනෙකා.

අනුමි උපාදුන්, අනුමි නො උපාදුන්.

අනුමි උපාදුනීයා, අනුමි අනුපාදුනීයා.

අනුමි උපාදුනසම්පූර්ණෙකා, අනුමි උපාදුනවිප්පූර්ණෙකා.

අනුමි උපාදුනකේත්ව උපාදුනීයා ව, අනුමි උපාදුනීයා, වෙව නො, ව උපාදුන්.

අනුමි උපාදුනකේත්ව උපාදුනීයා, ව, අනුමි උපාදුන සම්පූර්ණෙකා, වෙව නො, ව උපාදුන්.

අනුමි උපාදුනවිප්පූර්ණතා උපාදුනීයා, අනුමි උපාදුනවිප්පූර්ණතා අනුපාදුනීයා.

අනුමි කිලෝසේ, අනුමි නො, කිලෝසේ.

අනුමි සංකිලේසිසේ, අනුමි අසංකිලේසිසේ.

අනුමි සංකිලිටේ, අනුමි අසංකිලිටේ.

අනුමි කිලෝසසම්පූර්ණෙකා, අනුමි කිලෝසවිප්පූර්ණෙකා.

යොගනීය වූතයක් ඇත, අයාගනීය වූතයක් ඇති.

යොගගමපුදුක්ත වූතයක් ඇත, යොගවිපුදුක්ත වූතයක් ඇති.

යොග ද වූ යොගනීය ද වූතයක් ඇත, යොගනීය ද වූ තො ද යොග වූතයක් ඇති.

යොග ද වූ යොග සමපුදුක්ත ද වූතයක් ඇත, යොගගමපුදුක්ත ද වූ තො ද යොග වූතයක් ඇති.

යොගවිපුදුක්ත යොගනීය වූතයක් ඇත, යොගවිපුදුක්ත අයාගනීය වූතයක් ඇති.

නීවරණ වූතයක් ඇත, නීවරණ තො වූතයක් ඇති.

නීවරණීය වූතයක් ඇත, අනීවරණීය වූතයක් ඇති.

නීවරණගමපුදුක්ත වූතයක් ඇත, නීවරණවිපුදුක්ත වූතයක් ඇති.

නීවරණ ද වූ නීවරණීය ද වූතයක් ඇත, නීවරණීය ද වූ තො ද නීවරණ වූතයක් ඇති.

නීවරණ ද වූ නීවරණ සමපුදුක්ත ද වූතයක් ඇත, නීවරණ සමපුදුක්ත ද වූ තො ද නීවරණ වූතයක් ඇති.

නීවරණවිපුදුක්තනීවරණීය වූතයක් ඇත, නීවරණවිපුදුක්ත අනීවරණීය වූතයක් ඇති.

පරාමාය වූතයක් ඇත, පරාමාය තො වූතයක් ඇති.

පරාමාශට වූතයක් ඇත, අපරාමාශට වූතයක් ඇති.

පරාමායසමපුදුක්ත වූතයක් ඇත, පරාමායවිපුදුක්ත වූතයක් ඇති.

පරාමාය ද වූ පරාමාශට ද වූතයක් ඇත, පරාමාශට ද වූ තො ද පරාමාය වූතයක් ඇති.

පරාමායවිපුදුක්ත පරාමාශට වූතයක් ඇත, පරාමායවිපුදුක්ත අපරාමාශට වූතයක් ඇති.

ලපාදින්න වූතයක් ඇත, අනුපාදින්න වූතයක් ඇති.

ලපාදන වූතයක් ඇත, ලපාදන තො වූතයක් ඇති.

ලපාදනීය වූතයක් ඇත, අනුපාදනීය වූතයක් ඇති.

ලපාදනයමපුදුක්ත වූතයක් ඇත, ලපාදනවිපුදුක්ත වූතයක් ඇති.

ලපාදන ද වූ ලපාදනීය ද වූතයක් ඇත, ලපාදනීය ද වූ තො ද ලපාදන වූතයක් ඇති.

ලපාදන ද වූ ලපාදනයමපුදුක්ත ද වූතයක් ඇත, ලපාදනයමපුදුක්ත ද වූ තො ද ලපාදන වූතයක් ඇති.

ලපාදනවිපුදුක්තලපාදනීය වූතයක් ඇත, ලපාදනවිපුදුක්ත අනුපාදනීය වූතයක් ඇති.

ක්ලෙල වූතයක් ඇත, ක්ලෙල තො වූතයක් ඇති.

සාක්ලෙලික වූතයක් ඇත, අසාක්ලෙලික වූතයක් ඇති.

සාක්ලිඡට වූතයක් ඇත, අසාක්ලිඡට වූතයක් ඇති.

ක්ලෙලයමපුදුක්ත වූතයක් ඇත, ක්ලෙලයවිපුදුක්ත වූතයක් ඇති.

අනු කිලෝසේ, වෙට සංකිලේසිකො, ව, අනු සංකිලේසිකො, වෙට නො, ව කිලෝසේ.

අනු කිලෝසේ, වෙට සංකිලිටෝ, ව, අනු සංකිලිටෝ, වෙට නො, ව කිලෝසේ.

අනු කිලෝසේ, වෙට කිලෝසයමපුදුනො, ව, අනු කිලෝසයමපුදුනො, වෙට නො, ව කිලෝසේ.

අනු කිලෝස විප්පයුතුකෘෂකිලේසිකො, අනු කිලෝසවිප්පයුතුකෘෂකිලේසිකො.

අනු දස්සනෙන පහාතබේඩා, අනු න දස්සනෙන පහාතබේඩා.

අනු හාවනාය පහාතබේඩා, අනු න හාවනාය පහාතබේඩා.

අනු දස්සනෙන පහාතබේඩාහැනුනො, අනු න දස්සනෙන පහාතබේඩාහැනුනො.

අනු හාවනාය පහාතබේඩාහැනුනො, අනු න හාවනාය පහාතබේඩාහැනුනො.

අනු සවිතකොකා, අනු අවිතකොකා.

අනු සවිව්‍යරෝ, අනු අවිව්‍යරෝ.

අනු සපැහීතොකා, අනු අපැහීතොකා.

අනු පිතිසහගනො, අනු න පිතිසහගනො.

අනු පූඛිසහගනො, අනු න පූඛිසහගනො.

අනු උපේකඩාසහගනො, අනු න උපේකඩාසහගනො.

අනු කාමාවවරෝ, අනු න කාමාවවරෝ.

අනු රුපාවවරෝ, අනු න රුපාවවරෝ.

අනු අරුපාවවරෝ, අනු න අරුපාවවරෝ.

අනු පරියාපනොකා, අනු අපරියාපනොකා.

අනු නියෝජනිතොකා, අනු අනියෝජනිතොකා.

අනු නියතො, අනු අනියතො.

අනු සරුතොරෝ, අනු අතුතුතොරෝ.

අනු සරුතො, අනු අතුතො.

නීවිධින සංඝිරක්වන්නී : අනු කුසලා, අනු අකුසලා, අනු අඛ්‍යාක්ෂණන්නී;-පෙ-ඡ්‍ර්‍යල් දස්විධින සංඝිරක්වන්නී.

138. එකවිධින සංඝිරක්වන්නී : එකඟසමපුදුනො.

දුවිධින සංඝිරක්වන්නී : අනු සරුතො, අනු අතුතො.

නීවිධින සංඝිරක්වන්නී : අනු පූඛිය ටෙදුදනාය සමපුදුනො,-පෙ-

අනු අජ්‍යක්තිකාරම්තො, අනු බැජ්‍යිකාරම්තො, අනු අජ්‍යක්තිකාරජ්‍යිකාරම්තො,-පෙ-ඡ්‍ර්‍යල් දස්විධින සංඝිරක්වන්නී.

**දුකුමුලක්.**

ක්ලෙය ද වූ යාක්ලෙයික ද වූයෙක් ඇත, යාක්ලෙයික ද වූ නො ද ක්ලෙය වූයෙක් ඇති.

ක්ලෙය ද වූ යාක්ලිජට ද වූයෙක් ඇත, යාක්ලිජට ද වූ නො ද ක්ලෙය වූයෙක් ඇති.

ක්ලෙය ද වූ ශ්ලෙයසම්පූජක්ත ද වූයෙක් ඇත, ශ්ලෙයසම්පූජක්ත ද වූ නො ද ගෙලෙය වූයෙක් ඇති.

ක්ලෙයවිපූජක්ත යාක්ලෙයික වූයෙක් ඇත, ක්ලෙයවිපූජක්ත අයාක්ලෙයික වූයෙක් ඇති.

දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍යයෙක් ඇත, දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍ය නො වූයෙක් ඇති.

හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍යයෙක් ඇත, හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය නො වූයෙක් ඇති.

දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇතියෙක් ඇත, දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු නැතියෙක් ඇති.

හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇතියෙක් ඇත, හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු නැතියෙක් ඇති.

සලිකරක වූයෙක් ඇත, අවිකරක වූයෙක් ඇති.

සලිවාර වූයෙක් ඇත, අවිවාර වූයෙක් ඇති.

සුපිරික වූයෙක් ඇත, අපිරික වූයෙක් ඇති.

ප්‍රිතිසහගත වූයෙක් ඇත, ප්‍රිතිසහගත නො වූයෙක් ඇති.

ප්‍රිතිසහගත වූයෙක් ඇත, ප්‍රිතිසහගත නො වූයෙක් ඇති.

උපෙක්ෂාසනගත වූයෙක් ඇත, උපෙක්ෂාසනගත නො වූයෙක් ඇති.

කාමාවවර වූයෙක් ඇත, කාමාවවර නො වූයෙක් ඇති.

රුපාවවර වූයෙක් ඇත, රුපාවවර නො වූයෙක් ඇති.

අරුපාවවර වූයෙක් ඇත, අරුපාවවර නො වූයෙක් ඇති.

පරියාපන්න වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇති.

තෙනායීංසික වූයෙක් ඇත, අනෙනායීංසික වූයෙක් ඇති.

තීයත වූයෙක් ඇත, අතීයත වූයෙක් ඇති.

සලන්තර වූයෙක් ඇත, අනුන්තර වූයෙක් ඇති.

සරණ (රාගාදී ක්ලෙය සහිත) වූයෙක් ඇත, අරණ වූයෙක් ඇති.

ල්‍රිප්කාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්පකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

138. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : විත්තය හා සම්පූජක්ත වූයෙක් නිස්සාය හා සම්පූජක්ත වූයෙක්.

දේප්පකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : සරණ වූයෙක් ඇත, අරණ වූයෙක් ඇති.

ල්‍රිප්කාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : සුබවෙදනාව හා සම්පූජක්ත වූයෙක් ඇති. . .

අධ්‍යාත්මාලුම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලුම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්ම-බාහිරාලුම්බන වූයෙක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්පකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

අවිකමුලක සි.

139. එකවිධින සඩිංරකඩනේශී� : මිත්‍රකාසමපූජනෙහා.

දුලිඩින සඩිංරකඩනේශී� : අභි හෙතු, අභි න හෙතු.

නිවිධින සඩිංරකඩනේශී� : අභි කුසලා, අභි අකුසලා, අභි අඛ්‍යාකැනේ, -පේ- එව් දුෂ්චරිධින සඩිංරකඩනේශී�.

140. එකවිධින සඩිංරකඩනේශී� : මිත්‍රකාසමපූජනෙහා.

දුලිඩින සඩිංරකඩනේශී� : අභි සරණා, අභි අරණා.

නිවිධින සඩිංරකඩනේශී� : අභි කුසලා, අභි අකුසලා, අභි අඛ්‍යාකැනේ, -පේ- එව් දුෂ්චරිධින සඩිංරකඩනේශී�.

141. එකවිධින සඩිංරකඩනේශී� : මිත්‍රකාසමපූජනෙහා.

දුලිඩින සඩිංරකඩනේශී� : අභි හෙතු, අභි න හෙතු.

නිවිධින සඩිංරකඩනේශී� : අභි අඡ්‍යාක්‍යාරමණා, අභි බණිත්‍යාරමණා, අභි අඡ්‍යාක්‍යාබණිත්‍යාරමණා -පේ- එව් දුෂ්චරිධින සඩිංරකඩනේශී�.

142 එකවිධින සඩිංරකඩනේශී� : මිත්‍රකාසමපූජනෙහා.

දුලිඩින සඩිංරකඩනේශී� : අභි සරණා, අභි අරණා.

නිවිධින සඩිංරකඩනේශී� : අභි අඡ්‍යාක්‍යාරමණා, අභි බණිත්‍යාරමණා, අභි අඡ්‍යාක්‍යාබණිත්‍යාරමණා -පේ- එව් දුෂ්චරිධින සඩිංරකඩනේශී�.

### හිකුතුලක්.

---

143 එකවිධින සඩිංරකඩනේශී� : මිත්‍රකාසමපූජනෙහා.

දුලිඩින සඩිංරකඩනේශී� : අභි හෙතු, අභි න හෙතු.

නිවිධින සඩිංරකඩනේශී� : අභි කුසලා, අභි අකුසලා, අභි අඛ්‍යාකැනේ, -පේ- එව් දුෂ්චරිධින සඩිංරකඩනේශී�.

144 එකවිධින සඩිංරකඩනේශී� : මිත්‍රකාසමපූජනෙහා.

දුලිඩින සඩිංරකඩනේශී� : අභි සහෙතුසේ, අභි අහෙතුසේ.

නිවිධින සඩිංරකඩනේශී� : අභි දුඩාය වෙදනාය සමපූජනෙහා, අභි දුකඩනාය වෙදනාය සමපූජනෙහා, අභි දුකඩනාය වෙදනාය සමපූජනෙහා, -පේ- එව් දුෂ්චරිධින සඩිංරකඩනේශී�.

139. රැක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කත්වය වෙයි: විත්තය හා සම්පූහ්කත වූයේදී.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් යාසකාරයෙක්න් දෙය වෙයි : හෙතු වූයෙක් ඇත, හෙතු නො වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාරගයකින් සංස්කෘතරස්කක්න්දය වෙති : කුල වූයෝක් ඇත, අනුල වූයෝක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෝක් ඇති . . . මෙයේ දැයුණුකාරගයක් සංස්කෘතරස්කක්න්දය වේ.

140. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කත්තේ ටීය වෙයි : රිත්තය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.

ද්විපකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධිය වේයි : සරණ වූයෝක් ඇති, අරණ වූයෝක් ඇති.

ଶ୍ରୀପ୍ରକାରଦେବିଙ୍କର ସଂଚକ୍ରମକାନ୍ତରେ ଯଦି ଲେଖି : ଶୁଣି ମୁଁ ଯେବେ ଆଜି, ଅକ୍ଷୟାଳ୍ ମୁଁ ଯେବେ ଆଜି, ଧିରିଥାବାବ ମୁଁ ଯେବେ ଆଜି । . . . ତେବେ ଧ୍ୟାପ୍ରକାରଦେବିଙ୍କର ସଂଚକ୍ରମକାନ୍ତରେ ଯଦି ଲେଖି ।

141. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කීතිය වෙයි : වින්තය හා සම්පූර්ණ වූයේයි.

දේපිකාරයකින් සංස්කාරයක්කන්දය වෙති : හෙතු මූලයෙක් අඩු, හෙතු නොමූලයෙක් ඇති.

ඩුපකාරයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි: අධ්‍යාත්මාලමිනා වූයෙක් ඇත, බාහිරාලමිනා වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිරාලමිනා වූයෙක් ඇති. ... මෙයේ දුපකාරයන් සංස්කාරස්කන්දර වේ.

142. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කීත්‍ය වේදී : විත්තය හා සම්පූර්ණ වූ යොදේ.

දුරිපකාරයෙකින් සංස්කාරසේකන්දය වෙදී : (රාජාධි) රණ සහිත වූගයක් ඇත, අරණ මූගයක් ඇති.

ඩිප්පකාරයෙකින් සංස්කාරයක්ද ය වේයි: අධ්‍යාත්මාලමිනා වූයෙක් ඇත්, බාහිරාලමිනා වූයෙක් ඇත්, අධ්‍යාත්මබාහිරාලමිනා වූයෙක් ඇති. . . . මෙයේ දය ප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරයක්ද ය වේ.

ಶ್ರೀಕಾಮಿಲಕ ದಿ.

143. රුක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වේදී : විත්තය හා සම්පූර්ණ වුයේදී.

දේපිකාරයෙකින් සංස්කාරස්ථකත්වය වෙයි : හෙතු වූයෙක් ඇත, හෙතු නො වූයෙක් ඇති.

ඩ්‍රිපකාරයෙකින් පළස්කාරස්කන්දය වෙති : කුණල වූයෙක් ඇත, අකුණල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති . . . මෙසේ දැයුණුකාරයෙක් පළස්කාරස්කන්දය වේ.

144. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධිය වේදී : වින්තය හා සම්පූර්ණ වූයේදී.

ද්විප්‍රකාරයකින් සංස්කාරයක්ද ය වෙති : සහෙතුක වූයෝක් ඇත, අහෙතුක වූයෝක් ඇති.

ಶ್ರೀಪ್ರಕಾರಯೆಹಿನ್ ಸಂಚಕಾರರ್ಥಕಾರ್ಯದಿಯ ಲೆಡಿ : ಪ್ರಾಬಲೆಧನಾವಿ ಹಾ ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ವಿಯೆಕ್ ಆಗಿ, ದುಃಖವಿಲೆಧನಾವಿ ಹಾ ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ವಿಯೆಕ್ ಆಗಿ, ಉಪಕರ್ಷಕವಿಲೆಧನಾವಿ ಹಾ ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ವಿಯೆಕ್ ಆಗಿ. . . ಮೆಂದೆ ದುರ್ಪಕಾರಯೆಹಿನ್ ಸಂಚಕಾರರ್ಥಕಾರ್ಯದಿಯ ಲೆ.

145 එකලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : මිත්‍රකෘත්‍යාපනයෙකා.

දුලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි ගෙනු සම්පූහනයා, අභි ගෙනු විප්පූහනයා.

නීවිධෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි විපාශෙ, අභි විපාශ බිම්වලම්, අභි නෙවට විපාශ න විපාශ බිම්වලම්, -පෙ- එව්. දැක්විබෙන සඩිංරකඩුනේ,

146 එකලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : මිත්‍රකෘත්‍යාපනයෙකා.

දුලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි ගෙනු වෙව සහෙනුකො, ව, අභි සහෙනුකො, වෙව න ව ගෙනු.

නීවිධෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි උපදින්නුපාදුනියේ, අභි අනුපදින්නුපාදුනියේ, අභි අනුපදින්නාඅනුපාදුනියේ, -පෙ- එව්. දැක්විබෙන සඩිංරකඩුනේ,

147 එකලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : මිත්‍රකෘත්‍යාපනයෙකා.

දුලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි ගෙනු වෙව ශේනුකෘත්‍යාපනයෙකා, ව, අභි ශේනුකෘත්‍යාපනයෙකා, වෙව න ව ගෙනු.

නීවිධෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි සංකීලිවිසංකීලිසිකො, අභි අසංකීලිවිසංකීලිසිකො, අභි අසංකීලිවිසංකීලිසිකො -පෙ- එව්. දැක්විබෙන සඩිංරකඩුනේ,

148 එකලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : මිත්‍රකෘත්‍යාපනයෙකා.

දුලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි න ගෙනු සහෙනුකො, අභි න ශේනු අශේනුකො.

නීවිධෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි ස්ථිතිකුසාවිව්, රෝ, අභි අවිත්තකා ටිව්, රමනෙනා, අභි අවිත්තකා අවිව්, රෝ-පෙ-එව්. දැක්විබෙන සඩිංරකඩුනේ,

149 එකලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : මිත්‍රකෘත්‍යාපනයෙකා.

දුලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි ලේඛියේ, අභි ලේඛුණුයාරෝ.

නීවිධෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි පිසිසහගනෙ, අභි පුබසහගනෙ, අභි උපෙක්, සහගනෙ, -පෙ- එව්. දැක්විබෙන සඩිංරකඩුනේ,

150. එකලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : මිත්‍රකෘත්‍යාපනයෙකා.

දුලිබෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි කෙනාම් විසේදුසේදෙයා, අභි කෙනාම් න විසේදුසේදෙයා.

නීවිධෙන සඩිංරකඩුනේ, : අභි දෙයානෙන පහානබේ, අභි හාවනාය පහානබේ, අභි නෙවට දෙයානෙන න හාවනාය පහානබේ, -පෙ- එව්. දැක්විබෙන සඩිංරකඩුනේ,

145. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : හෙතුසම්පූජ්‍යක්ත වූයේක් ඇත, හෙතු විප්‍රපූජ්‍යක්ත වූයේක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : විපාක වූයේක් ඇත, විපාකධිරමස්වහාව වූයේක් ඇත, නො මැ විපාක වූ විපාකධිරමස්වහාව නො වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දයප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

146. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : හෙතු ද වූ සහතුක ද වූයේක් ඇත, සහතුක ද වූ නො ද හෙතු වූයේක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : උපාදින්නොපාදනිය වූයේක් ඇත, අනුපාදින්නොපාදනිය වූයේක් ඇත, අනුපාදින්නා-අනුපාදනිය වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දයප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

147. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : හෙතු ද වූ හෙතුසම්පූජ්‍යක්ත ද වූයේක් ඇත, හෙතුසම්පූජ්‍යක්ත ද වූ නො ද හෙතු වූයේක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : සංස්ක්ලිෂ්ටසාක්ලෙඩික වූයේක් ඇත, අස්-ක්ලිෂ්ටසාක්ලෙඩික වූයේක් ඇත, අස්-ක්ලිෂ්ට-අස්-ක්ලෙඩික වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දයප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

148. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : හෙතු නො වූ සහතුකයේක් ඇත, හෙතු නො වූ අහතුකයේක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : සවිතරකසවිවාර වූයේක් ඇත, අවිතරක විවාරමාන වූයේක් ඇත, අවිතරක-අවිවාර වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දයප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

149. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : ලොකික වූයේක් ඇත, ලොකාත්තර වූයේක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : ප්‍රිතිසහගත වූයේක් ඇත, පුසසහගත වූයේක් ඇත, උපෙක්ෂාසහගත වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දයප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

150. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : කිසි විශ්වාසයකින් දකුණ්නේක් ඇත, කිසි විශ්වාසයකින් නො දකුණ්නේක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙති : දරුණුයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයේක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයේක් ඇත, නො මැ දරුණුනැයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දයප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

151. එකවිධින සඩුරක්තියෙකු : මිත්‍රසම්පූර්ණයෙනු.

දුටිවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි ආසවේ, අභි නො ආසවේ.

නීවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි දැයුනෙන පහාත්‍රබෑජනුයෙනු. අභි හාවනාය පහාත්‍රබෑජනුයෙනු, අභි නෙවිදැයුනෙන නා හාවනාය පහාත්‍රබෑජනුයෙනු -පෙ- එව් දැස්විධින සඩුරක්තියෙකු.

152. එකවිධින සඩුරක්තියෙකු : මිත්‍රසම්පූර්ණයෙනු.

දුටිවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි සාසවේ, අභි අනාසවේ.

නීවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි ආවිතාමි, අභි අපවිතාමි, අභි නෙවාවිතාමි නාපවිතාමි -පෙ- එව් දැස්විධින සඩුරක්තියෙකු.

153. එකවිධින සඩුරක්තියෙකු : මිත්‍රසම්පූර්ණයෙනු.

දුටිවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි ආසව්‍යසම්පූර්ණයෙනු, අභි ආසව්‍ය විප්‍රසූයෙනු.

නීවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි සෞක්‍රේඛා, අභි අශේක්‍රේඛා, අභි නෙව් සෞක්‍රේඛා, නාශෞක්‍රේඛා -පෙ- එව් දැස්විධින සඩුරක්තියෙකු.

154. එකවිධින සඩුරක්තියෙකු : මිත්‍රසම්පූර්ණයෙනු.

දුටිවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි ආසවේ, වෙව් සාසවේ, වි, අභි සාසවේ, වෙව නො වා ආසවේ.

නීවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි පරිනෙනු, අභි මහයානු, අභි අපාම්‍රණා -පෙ- එව් දැස්විධින සඩුරක්තියෙකු.

155. එකවිධින සඩුරක්තියෙකු : මිත්‍රසම්පූර්ණයෙනු.

දුටිවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි ආසවේ, වෙව් ආසව්‍යසම්පූර්ණයෙනු, වි, අභි ආසව්‍ය විප්‍රසූයෙනු, වෙව නො වා ආසවේ.

නීවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි පරිනු, රමල්‍රණා, අභි මහයානු -රමල්‍රණා, අභි අපාම්‍රණා -රමල්‍රණා -පෙ- එව් දැස්විධින සඩුරක්තියෙකු.

156. එකවිධින සඩුරක්තියෙකු : මිත්‍රසම්පූර්ණයෙනු.

දුටිවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි ආසව්‍යවිප්‍රසූත්‍රසාසාවේ, අභි ආසව්‍ය ප්‍රසූත්‍රසාසාවේ.

නීවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි හිඟනු, අභි මරුකිමෙ, අභි පැණීත්තු, -පෙ- එව් දැස්විධින සඩුරක්තියෙකු.

157. එකවිධින සඩුරක්තියෙකු : මිත්‍රසම්පූර්ණයෙනු.

දුටිවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි සංයෝජන, අභි නො සංයෝජන.

නීවිධින සඩුරක්තියෙකු : අභි මිව්‍යනුනීයනු, අභි සම්බන්ධියනු, අභි අනියනු, -පෙ- එව් දැස්විධින සඩුරක්තියෙකු.

151. එක් ප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : විත්තය හා සම්පූර්ණ වූයේයි.

ද්විප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : ආපුව වූයෙක් ඇත, අපුව නො වූයෙක් ඇති.

ලීප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍යෝගු ඇතියෙක් ඇත, භාවනායන් ප්‍රහාතව්‍යෝගු ඇතියෙක් ඇත, නො මැ දරුණනයන් නො ද භාවනා යෙන් ප්‍රහාතව්‍යෝගු ඇතියෙක් ඇති. . . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙයන් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි.

152. එක් ප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : විත්තය හා සම්පූර්ණ වූයේයි.

ද්විප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : ආපුව සහිත වූයෙක් ඇත, අනාපුව වූයෙක් ඇති.

ලීප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : ආචාර්යාලී වූයෙක් ඇත, අපවියගාලී වූයෙක් ඇත, නො මැ ආචාර්යාලී මූ අපවියගාලී නො වූයෙක් ඇති. . . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙයන් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි වෙයි.

153. එක් ප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : විත්තය හා සම්පූර්ණ වූයේයි.

ද්විප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : ආපුවසම්පූර්ණ වූයෙක් ඇත, ආපුව විප්‍රපූක්ත වූයෙක් ඇති.

ලීප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : ගෙයක් ස වූයෙක් ඇත, අගෙයක් ස වූයෙක් ඇත, නො මැ ගෙයක් ස වූ අගෙයක් ස නො වූයෙක් ඇති. . . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙයන් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි වෙයි.

154. එක් ප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : විත්තය හා සම්පූර්ණ වූයේයි.

ද්විප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : ආපුව ද වූයේ ම සාපුව ද වූයෙක් ඇත, සාපුව ද වූයේ ම නො ද ආපුව වූයෙක් ඇති.

ලීප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : පරින්ත වූයෙක් ඇත, මහදැගත වූයෙක් ඇත, අප්‍රමාණ වූයෙක් ඇති. . . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙයන් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි.

155. එක් ප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : විත්තය හා සම්පූර්ණ වූයේයි.

ද්විප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : ආපුව ද වූයේ ම ආපුවසම්පූර්ණ වූ වූයෙක් ඇති, ආපුවසම්පූර්ණ වූ වූයෙක් ඇති.

ලීප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : පරින්තාලම්බන වූයෙක් ඇත, මහදැගතා ලුම්බන වූයෙක් ඇත, අප්‍රමාණලුම්බන වූයෙක් ඇති. . . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙයන් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි.

156. එක් ප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : විත්තය හා සම්පූර්ණ වූයේයි

ද්විප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : ආපුවට්පූර්ණ වූ සාපුව වූයෙක් ඇත, ආපුවට්පූර්ණ වූ අනාපුව වූයෙක් ඇති.

ලීප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : ඩින වූයෙක් ඇත, මධ්‍යම වූයෙක් ඇත, ප්‍රශ්න වූයෙක් ඇති . . . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙයන් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි.

157. එක් ප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : විත්තය හා සම්පූර්ණ වූයේයි.

ද්විප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : සංයාරන වූයෙක් ඇත, සංයාරන නො වූයෙක් ඇති.

ලීප්‍රකාර රෙයකින් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි : මින්ත්‍රාන්ත්වනියන වූයෙක් ඇත, සම්බන්ධත්වනියන වූයෙක් ඇත, අනියන වූයෙක් ඇති. . . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙයන් සංස්කාරස්කන්දර වෙයි වෙයි.

158. එකවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : විත්තසම්පූර්ණෙනු,

දුටිවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු සංයෝගනීය, අනු අසංයෝගනීය,

නීවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු මූල්‍යාර්ථම්‍යෙනු, අනු මූල්‍යාර්ථම්‍යෙනු, අනු මූල්‍යාර්ථම්‍යෙනු -පෙ- එව් දසවිධින සඩිංරක්‍රමකී,

159. එකවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : විත්තසම්පූර්ණෙනු,

දුටිවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු සංයෝගනීයසම්පූර්ණෙනු, අනු සංයෝගනීයවිපූර්ණෙනු,

නීවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු උප්‍යන්තා, අනු අනුෂ්‍යනීතා, අනු උප්‍යන්තා -පෙ- එව් දසවිධින සඩිංරක්‍රමකී,

160. එකවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : විත්තසම්පූර්ණෙනු,

දුටිවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු සංයෝගනීයකේවාට සංයෝගනීය, ව, අනු සංයෝගනීය, වෙවා නො, ව සංයෝගනීය.

නීවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු අතිනෙ, අනු අනාගතෙ, අනු පවුතුපෙනෙ, -පෙ- එව් දසවිධින සඩිංරක්‍රමකී,

161. එකවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : විත්තසම්පූර්ණෙනු,

දුටිවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු සංයෝගනීයකේවාට සංයෝගනීය-සම්පූර්ණෙනු, ව, අනු සංයෝගනීයසම්පූර්ණෙනු, වෙවා නො, ව සංයෝගනීය.

නීවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු අතිනි, රම්මෙන්, අනු අනාගතා-රම්මෙන්, අනු පවුතුපෙන්තා, රම්මෙන්, -පෙ- එව් දසවිධින සඩිංරක්‍රමකී,

162. එකවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : විත්තසම්පූර්ණෙනු,

දුටිවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු සංයෝගනීයවිපූර්ණතාසංයෝගනීය, අනු සංයෝගනීය, ජනීයනීය,

නීවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු අජ්‍යකීනෙනු, අනු බණිදේනි, අනු අජ්‍යකීනාබණිදේනි, -පෙ- එව් දසවිධින සඩිංරක්‍රමකී,

163. එකවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : විත්තසම්පූර්ණෙනු,

දුටිවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු ගන්නා, අනු නො, ගන්නා,

නීවිධින සඩිංරක්‍රමකී, : අනු අජ්‍යකීනා, රම්මෙන්, අනු බණිදේනි-රම්මෙන්, අනු අජ්‍යකීනාබණිදේනි, රම්මෙන්, -පෙ- එව් දසවිධින සඩිංරක්‍රමකී,

එහැමඟවච්‍යා.

158. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූදයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : සංයාරුතිය වූදයක් ඇත, අසංයාරුතිය වූදයක් ඇති.

ඩ්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : මාර්ගාලම්බන වූදයක් ඇත, මාර්ග හෙතුක වූදයක් ඇත, මාර්ගාධිපති වූදයක් ඇති. . . මෙයේ දැයුප්‍රකාරයෙක් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

159. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූදයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : සංයාරුත්තයන් හා සම්පූජ්‍යක්ත වූදයක් ඇත, සංයාරුත්තයන් හා විපූජ්‍යක්ත වූදයක් ඇති.

ඩ්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : උත්පන්න වූදයක් ඇත, අනුත්පන්න වූදයක් ඇත, උපදානාසුලු වූදයක් ඇති. . . මෙයේ දැයුප්‍රකාරයෙක් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

160. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූදයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : සංයාරුත්ත ද වූදයේ ම සංයාරුත්තය ද වූදයක් ඇත, සංයාරුත්තය ද වූදයේ ම නො ද සංයාරුත්ත වූදයක් ඇති.

ඩ්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : අතිත වූදයක් ඇත, අනාගත වූදයක් ඇත, ප්‍රතුෂ්ථපන්න වූදයක් ඇති. . . මෙයේ දැයුප්‍රකාරයෙක් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

161. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූදයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : සංයාරුත්ත ද වූදයේ ම සංයාරුත්ත සම්පූජ්‍යක්ත ද වූදයක් ඇත, සංයාරුත්තයම්පූජ්‍යක්ත ද වූදයේ ම නො ද සංයාරුත්ත වූදයක් ඇති.

ඩ්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : අතිතාලම්බන වූදයක් ඇත, අනාගතාලම්බන වූදයක් ඇත, ප්‍රතුෂ්ථපන්ත්තාලම්බන වූදයක් ඇති. . . මෙයේ දැයුප්‍රකාරයෙක් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

162. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූදයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : සංයාරුත්ත රිපූජ්‍යක්ත වූ සංයාරුත්තය වූදයක් ඇත, සංයාරුත්තවිපූජ්‍යක්ත වූ අසංයාරුත්තය වූදයක් ඇති.

ඩ්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : අධ්‍යාත්ම වූදයක් ඇත, බාහිර වූදයක් ඇත, අධ්‍යාත්ම-බාහිර වූදයක් ඇති. . . මෙයේ දැයුප්‍රකාරයෙක් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

163. එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : විත්තය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූදයේයි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : ගුන්ත වූදයක් ඇත, ගුන්ත නො වූදයක් ඇති.

ඩ්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : අධ්‍යාත්මලාලම්බන වූදයක් ඇත, බාහිරලාලම්බන වූදයක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිරලාලම්බන වූදයක් ඇති. . . මෙයේ දැයුප්‍රකාරයෙක් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

උහාතාවචික දී.

164. සත්‍යාචාරීන සංඝිරකුත්‍යෙකු : අභි කුසලු, අභි අකුසලු, අභි අඛ්‍යාක්‍යෙකු, අභි කාම,වචරේ, අභි රුප,වචරේ, අභි අරුප,-වචරේ, අභි අපරිය,පනෙනා. එව්. සත්‍යාචාරීන සංඝිරකුත්‍යෙකු.

165. අපරේප සත්‍යාචාරීන සංඝිරකුත්‍යෙකු : අභි සුඩාය වේදනාය සමපූහෙනා, අභි දුකුඩාය වේදනාය සමපූහෙනා, අභි අදුකුමපූඩාය වේදනාය සමපූහෙනා, අභි විපාශෙ, -පෙ- අභි අරුකුතකාරමෙනා, අභි බණ්ධාරමෙනා, අභි අරුකුතකාබණ්ධාරමෙනා, අභි කාම,වචරේ, අභි රුප,වචරේ, අභි අපරිය,පනෙනා. එව්. සත්‍යාචාරීන සංඝිරකුත්‍යෙකු.

166. වනුවිසන්විත්‍යෙන සංඝිරකුත්‍යෙකු : වක්‍රීසමථසාපවය, සංඝිරකුත්‍යෙකු, අභි කුසලු, අභි අකුසලු, අභි අඛ්‍යාක්‍යෙකු. සෞන්‍යසමථසාපවය, -පෙ- සුන්‍යසමථසාපවය, -පෙ- ජීවු,සමථසාපවය, -පෙ- කායසමථසාපවය, -පෙ- මනේ,සමථසාපවය, සංඝිරකුත්‍යෙකු, අභි කුසලු, අභි අකුසලු, අභි අඛ්‍යාක්‍යෙකු. වක්‍රීසමථසාප, වෙනතා, -පෙ- මනේ,සමථසාප, වෙනතා. එව්. වනුවිසන්විත්‍යෙන සංඝිරකුත්‍යෙකු.

167. අපරේප වනුවිසන්විත්‍යෙන සංඝිරකුත්‍යෙකු : වක්‍රීසමථසාපවය, සංඝිරකුත්‍යෙකු, අභි සුඩාය වේදනාය සමපූහෙනා, -පෙ- අභි අරුකුතකාරමෙනා, අභි බණ්ධාරමෙනා, අභි අරුකුතකා බණ්ධාරමෙනා. සෞන්‍යසමථසාපවය, -පෙ- සුන්‍යසමථසාපවය, -පෙ- ජීවු,සමථසාපවය, -පෙ- කායසමථසාපවය, -පෙ- මනේ,සමථසාපවය, සංඝිරකුත්‍යෙකු, අභි සුඩාය වේදනාය සමපූහෙනා, -පෙ- අභි අරුකුතකාරමෙනා, අභි බණ්ධාරමෙනා, අභි අරුකුතකා බණ්ධාරමෙනා, වක්‍රීසමථසාප, වෙනතා, සෞන්‍යසමථසාප, වෙනතා, කායසමථසාප, වෙනතා, සුන්‍යසමථසාප, වෙනතා, ජීවු, සමථසාප, වෙනතා, කායසමථසාප, වෙනතා, මනේ,සමථසාප, වෙනතා. එව්. වනුවිසන්විත්‍යෙන සංඝිරකුත්‍යෙකු.

168. නිංයන්විත්‍යෙන සංඝිරකුත්‍යෙකු : වක්‍රීසමථසාපවය, සංඝිරකුත්‍යෙකු, අභි කාම,වචරේ, අභි රුප,වචරේ, අභි අරුප,වචරේ, අභි අපරිය,පනෙනා. සෞන්‍යසමථසාපවය, -පෙ- සුන්‍යසමථසාපවය, -පෙ- ජීවු,සමථසාපවය, -පෙ- කායසමථසාපවය, -පෙ- කායසමථසාපවය, -පෙ- මනේ,සමථසාපවය, සංඝිරකුත්‍යෙකු, අභි කාම,වචරේ, අභි රුප,චරේ, අභි අරුප,චරේ, අභි අපරිය,පනෙනා. වක්‍රීසමථසාප, වෙනතා, -පෙ- මනේ,සමථසාප, වෙනතා. එව්. නිංයන්විත්‍යෙන සංඝිරකුත්‍යෙකු.

164. සංස්කෘතිකාරයකින් සංස්කෘතිකාරයක්දය වෙති : කුලල වූගය් ඇත, අකුල වූගය් ඇත, අවශ්‍යකත වූගය් ඇත, කාමාවට වූගය් ඇත, රුපාවට වූගය් ඇත, අරුපාවට වූගය් ඇත, අපරියාපන්න වූගය් ඇතේ. මෙයේ සංස්කෘතිකාරයන් සංස්කෘතිකාරයක්දය වේ.

165. අනු වූ ද සර්තපකාරයකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි: පූබවේදනාව හා සම්පූරුක්ත වූයෙක් ඇත, දුබවේදනාව හා සම්පූරුක්ත වූයෙක් ඇත, උපක්ෂාවේදනාව හා සම්පූරුක්ත වූයෙක් ඇත, විජාක වූයෙක් ඇත, . . . අධ්‍යාත්මාලඹන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්ම-බාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුජාවටර වූයෙක් ඇත, අරුජාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇති. මෙහේ සර්තපකාරයන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

166. වතුරටි-ඡන්ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වේයි : වක්වූයම්ලස්සප්‍රත්‍යාය යෙන් වූ සංස්කාරස්කන්ධය කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. සොතහසුම්ලස්සප්‍රත්‍යාය යෙන් . . . සාහසුම්ලස්සප්‍රත්‍යාය යෙන් . . . ජීව්‍යාසම්ලස්සප්‍රත්‍යාය යෙන් . . . කායසම්ලස්සප්‍රත්‍යාය යෙන් . . . මතෙනාසම්ලස්සප්‍රත්‍යාය යෙන් වූ සංස්කාරස්කන්ධය කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇත, වක්වූයම්ලස්සයෙන් උපන් වෙතනා ය. . . මතෙනාසම්ලස්සයෙන් උපන් වෙතනා දි. මෙයි වතුරටි-ඡන්ප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

167. අනුත්‍ය වූද වතුරටි-ජන්ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්ථකන්ධිය වෙයි : වක්‍රීඩම්ථස්ස ප්‍රත්‍යාගයන් වූ සංස්කාරස්ථකන්ධිය පූබවේදනාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූ යෙයක් ඇත, ... අධ්‍යාත්මාලම්බන වූ යෙයක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූ යෙයක් ඇත, අධ්‍යාත්ම-බාහිරාලම්බන වූ යෙයක් ඇත, ... සොතසම්ථස්සප්‍රත්‍යාගයන් ... සාහසම්ථස්සප්‍රත්‍යාගයන් ... පිවිණා සම්ථස්සප්‍රත්‍යාගයන් ... කායසම්ථස්සප්‍රත්‍යාගයන් ... මතොයසම්ථස්සප්‍රත්‍යාගයන් වූ සංස්කාරස්ථකන්ධිය පූබවේදනාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූ යෙයක් ඇත, ... අධ්‍යාත්මාලම්බන වූ යෙයක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූ යෙයක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන වූ යෙයක් ඇත, සොතසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, සොතසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, සාහසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, පිවිණාසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, කායසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය, මතොයසම්ථස්සයන් උපන් වෙතනා ය. මෙයි වතුරටි-ජන්ප්‍රකාරයන් සංස්කාරස්ථකන්ධිය වේ.

168. ත්‍රිංගන්ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කීකන්දය වෙති : වක්මුසම්බඳප්‍රත්‍යාගයන් වූ සංස්කාරස්කීකන්දය කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත. සොතසම්බඳප්‍රත්‍යාගයන් . . . සාහායම්බඳප්‍රත්‍යාගයන් . . . ජීවිතයම්බඳප්‍රත්‍යාගයන් . . . කායසම්බඳප්‍රත්‍යාගයන් . . . මතෙනායම්බඳප්‍රත්‍යාගයන් වූ සංස්කාරස්කීකන්දය කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත. වක්මුසම්බඳප්‍රත්‍යාගයන් උපන් වෙතනා ය. . . මතෙනායම්බඳප්‍රත්‍යාගයන් උපන් වෙතනා යි. මෙහේ ත්‍රිංගන්ප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කීකන්දය පෙර.

169. බහුලිබෙන සංඝිතරක්ඛී: වක්‍රීසමථ්‍යපටවය, සංඝිතරක්ඛී, අනු කුසලො, අනු අකුසලො, අනු අඛ්‍යාක්‍යෙනු, අනු කාමවටරේ, අනු රුපවටරේ, අනු අරුපවටරේ, අනු අපරියපතෙනු. සෞඛ්‍යමථ්‍යපටවය, -පෙ- සූජ්‍යමථ්‍යපටවය, -පෙ- ජ්‍යෙෂ්ඨ, සමථ්‍යපටවය, -පෙ- කායසමථ්‍යපටවය, -පෙ- මනොසමථ්‍යපටවය, සමථ්‍යපටවය, -පෙ- අනු කුසලො, අනු අකුසලො, අනු අඛ්‍යාක්‍යෙනු, අනු කාමවටරේ, අනු රුපවටරේ, අනු අරුපවටරේ, අනු අපරියපතෙනු. වක්‍රීසමථ්‍යරු, වෙනත්, සෞඛ්‍යමථ්‍යරු, වෙනත්, සූජ්‍යමථ්‍යරු, වෙනත්, කායසමථ්‍යරු, වෙනත්, මනොසමථ්‍යරු, වෙනත්. එව් බහුලිබෙන සංඝිතරක්ඛී.

170. අපගෙරපි බහුලිබෙන සංඝිතරක්ඛී: වක්‍රීසමථ්‍යපටවය, සංඝිතරක්ඛී, අනු සුඩාය වෙදනාය සමපුළුතෙනු, අනු දුක්‍ඩාය වෙදනාය සමපුළුතෙනු, අනු අදක්ඛාතාරම්මෙනු, අනු බැහිදායරම්මෙනු, අනු අජ්ජිතාතාරම්මෙනු, අනු කාමවටරේ, අනු රුපවටරේ, අනු අරුපවටරේ, අනු අපරියපතෙනු. සෞඛ්‍යමථ්‍යපටවය, -පෙ- සූජ්‍යමථ්‍යපටවය, -පෙ- කායසමථ්‍යපටවය, -පෙ- මනොසමථ්‍යපටවය, සමථ්‍යපටවය, -පෙ- ජ්‍යෙෂ්ඨ, සමථ්‍යපටවය, -පෙ- අජ්ජිතාතාරම්මෙනු, අනු බැහිදායරම්මෙනු, අනු අජ්ජිතාතාරම්මෙනු, අනු කාමවටරේ, අනු රුපවටරේ, අනු අරුපවටරේ, අනු අපරියපතෙනු. සෞඛ්‍යමථ්‍යරු, වෙනත්, සූජ්‍යමථ්‍යරු, වෙනත්, ජ්‍යෙෂ්ඨ, සමථ්‍යරු, වෙනත්, කායසමථ්‍යරු, වෙනත්, මනොසමථ්‍යරු, වෙනත්. එව් බහුලිබෙන සංඝිතරක්ඛී.

#### අය. මුවච්ඡා සංඝිතරක්ඛී.

---

171. හත් කන්තම් විසුද්ධුණක්ඛී:

එකවිශ්වෙන විසුද්ධුණක්ඛී, එස්‍ය සමපුළුතෙනු.

දුර්විබෙන විසුද්ධුණක්ඛී: අනු සහෙනුකො, අනු අහෙනුකො.

හුවිශ්වෙන විසුද්ධුණක්ඛී: අනු කුසලො, අනු අකුසලො, අනු අඛ්‍යාක්‍යෙනු.

ව්‍යුත්තිවිබෙන විසුද්ධුණක්ඛී: අනු කාමවටරේ, අනු රුපවටරේ, අනු අරුපවටරේ, අනු අපරියපතෙනු.

පක්‍රිවිබෙන විසුද්ධුණක්ඛී: අනු සුඩායසමපුළුතෙනු, අනු දුක්‍ඩායසමපුළුතෙනු, අනු සේමනාසයින්දිය සමපුළුතෙනු, අනු ගදුමනාසයින්දියසමපුළුතෙනු, අනු උපෙක්ඩින්දියසමපුළුතෙනු. එව් පක්‍රිවිබෙන විසුද්ධුණක්ඛී.

ජ්‍යෙෂ්ඨවිබෙන විසුද්ධුණක්ඛී: වක්‍රීවිසුද්ධුණ, සෞඛ්‍යවිසුද්ධුණ, සූජ්‍යවිසුද්ධුණ, ජ්‍යෙෂ්ඨවිසුද්ධුණ, කායවිසුද්ධුණ, මනොවිසුද්ධුණ. එව් ජ්‍යෙෂ්ඨවිබෙන විසුද්ධුණක්ඛී.

169. බහුප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : වක්බූසම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන් වූ සංස්කාරස්කන්ධය කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇත, කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත. සොත්‍යම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන්... සාහායම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන්... ජීවිතායම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන්... කායයම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන්... මෙනායම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන් වූ සංස්කාරස්කන්ධය කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇත, ආපරියාපන්න වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත. වක්බූසම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන් උපන් වෙතනා ය, සොත්‍යම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන් උපන් වෙතනා ය, සාහායම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන් උපන් වෙතනා ය, ජීවිතායම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන් උපන් වෙතනා ය, කායයම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන් උපන් වෙතනා ය, මෙනායම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන් උපන් වෙතනා ය. මෙයේ බහුප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

170. අනු වූ ද බහුප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : වක්බූසම්බරස්ප්‍රත්‍යාය යෙන් වූ සංස්කාරස්කන්ධය පුබවදානාව හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයෙක් ඇත, දුෂ්චෙවදානාව හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයෙක් ඇත, උපෙක්ශාවදානාව හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයෙක් ඇත, . . . අධ්‍යාත්මා ලැමින වූයෙක් ඇත, බාහිරාලමින වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මාබාහිරාලමින වූයෙක් ඇත, කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත. සොත්‍යම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන්... සාහායම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන්... ජීවිතායම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන්... මෙනායම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන් වූ සංස්කාරස්කන්ධය පුබවදානාව හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයෙක් ඇත . . . අධ්‍යාත්මා ලැමින වූයෙක් ඇත, කායයම්බරස්ප්‍රත්‍යායෙන් සුබවදානාව හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මාලමින වූයෙක් ඇත, කාමාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත, පාහිරාලමින වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මාබාහිරාලමින වූයෙක් ඇත, පාහිරාලමින වූයෙක් ඇත, උපෙක්ශාවදානාව හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මාලමින වූයෙක් ඇත. වක්බූසම්බරස්ප්‍රත්‍යාය වෙතනා ය, සොත්‍යම්බරස්ප්‍රත්‍යාය වෙතනා ය, සාහායම්බරස්ප්‍රත්‍යාය වෙතනා ය, ජීවිතායම්බරස්ප්‍රත්‍යාය වෙතනා ය, කායයම්බරස්ප්‍රත්‍යාය වෙතනා ය, මෙනායම්බරස්ප්‍රත්‍යාය වෙතනා ය. මෙයේ බහුප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ.

මෙ සංස්කාරස්කන්ධය යි කියනු ලැබේ.

171. එහි විඳුනය්කන්ධය කවරෝ යත් :

එක් ප්‍රකාරයෙකින් විඳුනය්කන්ධය වෙයි : ස්ථරය හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් විඳුනය්කන්ධය වෙයි : සහෙතුක වූයෙක් ඇත, අහෙතුක වූයෙක් ඇති.

ත්‍රීප්‍රකාරයෙකින් විඳුනය්කන්ධය වෙයි : කාමාවටර වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති.

චතුත්ප්‍රකාරයෙකින් විඳුනය්කන්ධය වෙයි : කාමාවටර වූයෙක් ඇත. රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇති.

පස්වප්‍රකාරයෙකින් විඳුනය්කන්ධය වෙයි : පුවින්දිය හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයෙක් ඇත, දුක්වින්දිය හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයෙක් ඇත, සොමනස්සින්දිය හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයෙක් ඇත, උපෙක්වින්දිය හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයෙක් ඇත, දෙමනස්සින්දිය හා සම්ප්‍රාප්තක්ත වූයෙක් ඇති. මෙයේ පස්වප්‍රකාරයෙන් විඳුනය්කන්ධය වේ.

ඡටප්‍රකාරයෙකින් විඳුනය්කන්ධය වෙයි : වක්සූර්විඳුන ය, ගෞනුවිඳුන ය, ප්‍රාණ විඳුන ය, ජීජ්වාවිඳුන ය, කායවිඳුන ය, මෙනාවිඳුන ය. මෙයේ ඡටප්‍රකාරයෙන් විඳුනය්කන්ධය වේ.

සතුවිධිවෙන විස්තරයෙහින්: වක්‍රීවිස්තරයෙ, සේච්‍රාච්‍රිවිස්තරයෙ, සාහ්‍යවිස්තරයෙ, ජීවිවිස්තරයෙ, කායවිස්තරයෙ, මනොවියාතු, මනො-විස්තරයාතු. එව්. සතුවිධිවෙන විස්තරයෙහින්:

අවස්ථිවිධිවෙන විස්තරයෙහින්: වක්‍රීවිස්තරයෙ, සේච්‍රාච්‍රිවිස්තරයෙ, සාහ්‍යවිස්තරයෙ, ජීවිවිස්තරයෙ, කායවිස්තරයෙ අත්‍යුත් පුබසහගතයා, අත්‍යුත් දුක්‍ඛවිසහගතයා, මනොවියාතු, මනො-විස්තරයාතු. එව්. අවස්ථිවිධිවෙන විස්තරයෙහින්:

නාවලිවිධිවෙන විස්තරයෙහින්: වක්‍රීවිස්තරයෙ, සේච්‍රාච්‍රිවිස්තරයෙ, සාහ්‍යවිස්තරයෙ, ජීවිවිස්තරයෙ, කායවිස්තරයෙ, මනොවියාතු, මනො-විස්තරයාතු අත්‍යුත් කුසලෝ, අත්‍යුත් අකුසලෝ, අත්‍යුත් අඛ්‍යාකනෝ. එව්. නාවලිවිධිවෙන විස්තරයෙහින්:

දාසවිධිවෙන විස්තරයෙහින්: වක්‍රීවිස්තරයෙ -පෙ- කායවිස්තරයෙ අත්‍යුත් පුබසහගතයා, අත්‍යුත් දුක්‍ඛවිසහගතයා, මනොවියාතු, මනො-විස්තරයාතු අත්‍යුත් කුසලෝ, අත්‍යුත් අකුසලෝ, අත්‍යුත් අඛ්‍යාකනයා. එව්. දාසවිධිවෙන විස්තරයෙහින්:

172. එකවිධිවෙන විස්තරයෙහින්: එස්සම්පූතෙනෙශා.

දුලිවිධිවෙන විස්තරයෙහින්: අත්‍යුත් සහෙතුකො, අත්‍යුත් අහෙතුකො.

නීලිවිධිවෙන විස්තරයෙහින්: අත්‍යුත් පුබාය වේදනාය සමපුතුතෙනෙශා, අත්‍යුත් දුක්‍ඛවාය වේදනාය සමපුතුතෙනෙශා, අත්‍යුත් අදුක්‍ඛවාය වේදනාය සමපුතුතෙනෙශා.

අත්‍යුත් විපාකො, අත්‍යුත් විපාකඩම්වමේ, අත්‍යුත් නෙව තිපාක න විපාකඩම්වමේ.

අත්‍යුත් උපදින්නපදුනියෝ, අත්‍යුත් අනුපදින්නපදුනියෝ, අත්‍යුත් අනුපදිනනාඅනුපදුනියෝ.

අත්‍යුත් සංක්‍රීටියිසංක්‍රීටිකො, අත්‍යුත් අසංක්‍රීටියිසංක්‍රීටිකො, අත්‍යුත් අසංක්‍රීටියිසංක්‍රීටිකො.

අත්‍යුත් සවින්තක්‍රීතිවිවරෝ, අත්‍යුත් අවින්තක්‍රීතිවිවරෝ, අත්‍යුත් අවින්තක්‍රීතිවිවරෝ.

අත්‍යුත් පිනිසහගතෙශා, අත්‍යුත් පුබසහගතෙශා, අත්‍යුත් උපදික්‍රීතිසහගතෙශා.

අත්‍යුත් දස්සනෙන පහාතබේබා, අත්‍යුත් හාවනාය පහාතබේබා, අත්‍යුත් තෙවට දස්සනෙන න හාවනාය පහාතබේබා.

අත්‍යුත් දස්සනෙන පහාතබේහෙතුකො, අත්‍යුත් හාවනාය පහාතබේහෙතුකො, අත්‍යුත් නෙවදස්සනෙන න හාවනාය පහාතබේහෙතුකො.

අත්‍යුත් අවයගාම්, අත්‍යුත් අපවයගාම්, අත්‍යුත් නෙවටවයගාම් නාපවයගාම් අත්‍යුත් සෙකක්, අත්‍යුත් අසෙකක්, අත්‍යුත් නෙවසෙකක්, සෙකක්,<sup>1</sup>

1. නෙවසෙකක්, නාසෙකක්, - සිරිමු..

සජ්‍යතපකාරයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : වක්ෂූරවිදුන ය, ගෞත්‍රවිදුන ය, ප්‍රාණවිදුන ය, ඒභාවිදුන ය, කායවිදුනය, මතනාධාතු ය, මතනාවිදුනධාතු ය. මෙසේ සජ්‍යතපකාරයෙන් විදුනස්කන්ධය වේ.

අශ්වපකාරයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : වක්ෂූරවිදුන ය, ගෞත්‍රවිදුන ය, ප්‍රාණවිදුන ය, ඒභාවිදුන ය, කායවිදුනය පුබසහගත වූයෝක් ඇත, දුක්බසහගත වූයෝක් ඇති, මතනාධාතු ය, මතනාවිදුනධාතු ය. මෙසේ අශ්වපකාරයෙන් විදුනස්කන්ධය වේ.

නවපකාරයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : වක්ෂූරවිදුන ය, ගෞත්‍රවිදුන ය, ප්‍රාණවිදුන ය, ඒභාවිදුන ය, කායවිදුනය, මතනාධාතු ය, මතනාවිදුනධාතුව කුගල වූයෝක් ඇත, අකුගල වූයෝක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෝක් ඇති. මෙසේ නවපකාරයෙන් විදුනස්කන්ධය වේ.

දයපකාරයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : වක්ෂූරවිදුන ය . . . කායවිදුනය පුබසහගත වූයෝක් ඇත, දුක්බසහගත වූයෝක් ඇත, මතනාධාතු ය, මතනාවිදුනධාතුව කුගල වූයෝක් ඇත, අකුගල වූයෝක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෝක් ඇති. මෙසේ දයපකාරයෙන් විදුනස්කන්ධය වේ.

172. එක් ප්‍රකාරයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : ස්ථරැණය හා සම්පූර්ණ වූයෝක් යි.

ද්විපකාරයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : සහෙතුක වූයෝක් ඇත, අහෙතුක වූයෝක් ඇති.

ත්‍රිපකාරයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : පුබවදනාව හා සම්පූර්ණ වූයෝක් ඇත, දුබවදනාව හා සම්පූර්ණ වූයෝක් ඇත, උපක්ෂාවදනාව හා සම්පූර්ණ වූයෝක් ඇති.

විපාක වූයෝක් ඇත, විපාකධරමස්වහාව වූයෝක් ඇත, නො මැ විපාක වූ විපාකධරමස්වහාව නො වූයෝක් ඇති.

උපාදින්නොපාදාතිය වූයෝක් ඇත, අනුපාදින්නොපාදාතිය වූයෝක් ඇත, අනුපාදින්න-අනුපාදාතිය වූයෝක් ඇති.

යාක්ලිජ්ටසාක්ලේජික වූයෝක් ඇත, අයාක්ලිජ්ට වූ යාක්ලේජික වූයෝක් ඇත, අයාක්ලිජ්ට-අයාක්ලේජික වූයෝක් ඇති.

සිතරකසවිවාර වූයෝක් ඇත, අවිතරකවිවාරමාත් වූයෝක් ඇත, අවිතරක-අවිවාර වූයෝක් ඇති.

පිතිසහගත වූයෝක් ඇත, පුබසහගත වූයෝක් ඇත, උපක්ෂාසහගත වූයෝක් ඇති.

දරුණනයෙන් ප්‍රහාතවා වූයෝක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතවා වූයෝක් ඇත, නො මැ දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතවා වූයෝක් ඇති.

දරුණනයෙන් ප්‍රහාතවා හෙතු ඇතියෝක් ඇත, භාවනායෙන් ප්‍රහාතවා හෙතු ඇතියෝක් ඇති, නො මැ දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතවා හෙතු ඇතියෝක් ඇති.

ආචාර්යාම් වූයෝක් ඇත, අපචාර්යාම් වූයෝක් ඇත, නො මැ ආචාර්යාම් නො ද අපචාර්යාම් වූයෝක් ඇති.

ගෙයක්ෂ වූයෝක් ඇත, අගෙයක්ෂ වූයෝක් ඇත, නො මැ ගෙයක්ෂ වූ අගෙයක් නො වූයෝක් ඇති.

අභි පරිනෙකා, අභි මහයෙකා, අභි අපුම්ගණා.

අභි පරිනත, රම්මගණා, අභි මහයෙකා, රම්මගණා, අභි අපුම්ගණා-  
රම්මගණා.

අභි හිනේ, අභි මරුමීමේ, අභි පැඳීනේ.

අභි මිව්‍යන්තියනේ, අභි සමත්තියනේ, අභි අතියනේ.

අභි මයා, රම්මගණා, අභි මයාගෙනුකා, අභි මයාධිපති.

අභි උපුනෙකා, අභි අකුපුනෙකා, අභි උපදි.

අභි අතිනේ, අභි අනාගතේ, අභි පවුෂුපුනෙකා.

අභි අතිත්, රම්මගණා, අභි අනාගත්, රම්මගණා, අභි පවුෂුපුත්තා-  
රම්මගණා.

අභි අරුකිනෙකා, අභි බහිදෝ, අභි අරුකිත්තාබහිදෝ,

අභි අරුකිත්තාරම්මගණා, අභි බහිදෝරම්මගණා, අභි අරුකිත්තා  
බහිදෝරම්මගණා, -පෙ-එව් දස්විඛින විකුදුණකිනේ.

173 එකවිඛින විකුදුණකිනේ: එස්සමපුදුනෙකා.

දුවිඛින විකුදුණකිනේ: අභි හෙතුසමපුදුනෙකා, අභි හෙතු-  
විපුදුනෙකා.

අභි න හෙතුසහෙතුකා, අභි න හෙතු අහෙතුකා.

අභි ලෞකියා, අභි ලෞකුත්තාරෙ.

අභි කෙනම් විකුදුයෙකා, අභි කෙනම් න විකුදුයෙකා.

අභි සාසවා, අභි අනාසවා.

අභි අශවසමපුදුනෙකා, අභි අශවවිපුදුනෙකා.

අභි අශවවිපුදුත්තස්ස, අභි අශවවිපුදුත්තස්සවා.

අභි සංයෝජනීයා, අභි අසංයෝජනීයා,

අභි සංයෝජනසමපුදුත්තා, අභි සංයෝජනවිපුදුත්තා.

අභි සංයෝජනවිපුදුත්තස්සංයෝජනීයා, අභි සංයෝජනවිපු-  
දුත්තඅසංයෝජනීයා.

අභි ගන්නීයා, අභි අගඟ්නීයා.

අභි ගන්සමපුදුනෙකා, අභි ගන්විපුදුනෙකා.

අභි ගස්විපුදුත්තගස්නීයා, අභි ගස්විපුදුත්තඅගස්නීයා.

අභි ඕසනීයා, අභි අනොසනීයා.

අභි ඕසසමපුදුනෙකා, අභි ඕසමිපුදුනෙකා.

අභි ඕසමිපුදුත්තචිකනීයා, අභි ඕසමිපුදුත්තඅනොසනීයා.

අභි ගොගනීයා, අභි අගොගනීයා.

පරින්ත වූදෙයක් ඇත, මහදැගත වූදෙයක් ඇත, අපමාණ වූදෙයක් ඇති.

පරින්තාලමින වූදෙයක් ඇත, මහදැගතාලමින වූදෙයක් ඇත, අපමාණාලමින වූදෙයක් ඇති.

සින වූදෙයක් ඇත, මධ්‍යම වූදෙයක් ඇත, ප්‍රේක්ෂ වූදෙයක් ඇති.

මින්ප්‍රාන්වනියන වූදෙයක් ඇත, සමුක්ෂන්වනියන වූදෙයක් ඇත, අනියන වූදෙයක් ඇති.

මාර්ගාලමින වූදෙයක් ඇත, මාර්ගෙනුක වූදෙයක් ඇත, මාර්ගාදීපති වූදෙයක් ඇති.

උන්පන්න වූදෙයක් ඇත, අනුන්පන්න වූදෙයක් ඇත, උපදානාපුල වූදෙයක් ඇති.

අනිත වූදෙයක් ඇත, අනාගත වූදෙයක් ඇත, ප්‍රත්‍යන්පන්න වූදෙයක් ඇති.

අනිතාලමින වූදෙයක් ඇත, අනාගතාලමින වූදෙයක් ඇත, ප්‍රත්‍යන්පන්නාලමින වූදෙයක් ඇති.

අධ්‍යාත්ම වූදෙයක් ඇත, බාහිර වූදෙයක් ඇත, අධ්‍යාත්ම-බාහිර වූදෙයක් ඇති.

අධ්‍යාත්මාලමින වූදෙයක් ඇත, බාහිරාලමින වූදෙයක් ඇත, අධ්‍යාත්ම-බාහිරාලමින වූදෙයක් ඇති . . . මෙයේ දෙප්කාරයන් විජ්‍යනස්කන්දය වේ.

173. එක් ප්‍රකාරයකින් විජ්‍යනස්කන්දය වෙයි : සපරිය හා සම්පුළක්ත වූදෙය යි.

ද්විප්‍රකාරයකින් විජ්‍යනස්කන්දය වෙයි : හෙතුසම්පුළක්ත වූදෙයක් ඇත, හෙතු සම්පුළක්ත වූදෙයක් ඇති.

හෙතු නො වූ සහෙනුක වූදෙයක් ඇත, හෙතු නො වූ අහෙනුක වූදෙයක් ඇති.

ලොකික වූදෙයක් ඇත, ලොකේන්තර වූදෙයක් ඇති.

කියි විජ්‍යනයකින් දතුපුත්තෙක් ඇත, කියි විජ්‍යනයකින් නො දතුපුත්තෙක් ඇති.

සාපුව වූදෙයක් ඇත, අනාපුව වූදෙයක් ඇති.

ආපුවසම්පුළක්ත වූදෙයක් ඇත, ආපුවටිපුළක්ත වූදෙයක් ඇති.

ආපුවටිපුළක්ත වූ සාපුව වූදෙයක් ඇත, ආපුවටිපුළක්ත වූ අනාපුව වූදෙයක් ඇති.

සංයාරනිය වූදෙයක් ඇත, අසංයාරනිය වූදෙයක් ඇති.

සංයාරනාස ම්පුළක්ත වූදෙයක් ඇත, සංයාරනාවිපුළක්ත වූදෙයක් ඇති.

සංයාරනාවිපුළක්ත වූ සංයාරනියයක් ඇත, සංයාරනා විපුළක්ත වූ අසංයාරනිය වූදෙයක් ඇති.

ග්‍රන්ථනිය වූදෙයක් ඇත, ග්‍රන්ථනිය වූදෙයක් ඇති.

ග්‍රන්ථංපුළක්ත වූදෙයක් ඇත, ග්‍රන්ථංටිපුළක්ත වූදෙයක් ඇති.

ග්‍රන්ථංටිපුළක්ත වූ ග්‍රන්ථනිය වූදෙයක් ඇත, ග්‍රන්ථංටිපුළක්ත වූ අග්‍රන්ථනිය වූදෙයක් ඇති.

මිසනිය වූදෙයක් ඇත, අනොසනිය වූදෙයක් ඇති.

මිසසම්පුළක්ත වූදෙයක් ඇත, මිසටිපුළක්ත වූදෙයක් ඇති.

මිසටිපුළක්ත වූ මිසනිය වූදෙයක් ඇත, මිසටිපුළක්ත වූදෙයක් ඇති.

මෙයනිය වූදෙයක් ඇත, අනොයනිය වූදෙයක් ඇති.

අභ්‍ය යොගසම්පූර්ණතාව, අභ්‍ය යොගවිප්පූර්ණතාව.

අනුම් ගොඟලිපාපුත්‍රකාගෝජනීයා, අනුම් ගොඟලිපාපුත්‍රකාගෝජයා—  
ගනීයා.

அங்கு நிலரணியை, அங்கு அதிலரணியை.

අභි නීවරණසම්පූරුතෙකු, අභි නීවරණවිපූරුතෙකු.

අභි තීවරණ විප්පාලන නීතිවරණයේ, අභි තීවරණ විප්පාලන නීතිවරණයේ.

അംഗീ പരമ്പരയും, അംഗീ ദാപരമ്പരയും.

අභි පරුම,සස වපැලුතෙකු, අභි පරුම,සවිපැලුතෙකු.

අභ්‍යන්තර පාලන සංඝරුව පෙන්වනු ලබයි, අභ්‍යන්තර පාලන සංඝරුව පෙන්වනු ලබයි.

අභ්‍ය උපදිනෙනා, අභ්‍ය අතුපදිනෙනා.

අභ්‍ය උපදෙනියේ, අභ්‍ය අනුපදෙනියා.

අභි උපදෙශකයා පෙන්වනු ලබයි, අභි උපදෙශකයා පෙන්වනු ලබයි.

අභි උපදානවිප්පුත්තු උපදානවිප්පුත්තු යේ, අභි උපදානවිප්පුත්තු -  
අප්පුප්පාදනීයෙ.

අභ්‍ය සංකීලේසිකා, අභ්‍ය අසංකීලේසිකා.

അംഗി സംക്ലിഖ്യ, അംഗി അസംക്ലിഖ്യ,

අනුම් කිලෙස සම්පූර්ණතාව, අනුම් කිලෙස එම්පූර්ණතාව,

අභි කිලෝමීටර් පෙනු තැබා ඇති කිලෝමීටර්, අභි කිලෝමීටර් පෙනු -  
සහ කිලෝමීටර්.

අභ්‍ය දසුනෙන පහාතුවේ, අභ්‍ය නිදසුනෙන පහාතුවේ,

අභ්‍ය හාවනාය පහුණුවේ, අභ්‍ය න හාවනාය පහුණුවේ,

අභි දසුනෙන පහාබබ කෙනුගැ, අභි න දසුනෙන පහාබබ කෙනුගැ.

අනුම් හාවනාය පහාතබඩහෙකු නො, අනුම් න හාවනාය පහාතබඩ නොහැකි.

අභ්‍ය සුවිතකෙකු, අභ්‍ය අවිතකෙකු,

ଆଜି ହାତିଲି, କେଣ୍ଟି ଆଜି ହାତିଲି.

අභි යපයිතිකු, අභි යපයිතිග්‍රැනු,

ଓহু পিন্ধীসহগতেন্তব্য, ওহু বা পিন্ধীসহগতেন্তব্য,

අභි සුබිත්තානුගේ, අභි න සුබිත්තාග්‍රැනු,

අනුම උපක්‍රමයෙන්, අනුම නි උපක්‍රමයෙන්,

ଫୁଲ୍‌ମୁଦ୍‌ କୁ,ମା,ଵିଵର୍ଯ୍ୟ, ଫୁଲ୍‌ମୁଦ୍‌ ନ କୁ,ମା,ଵିଵର୍ଯ୍ୟ.

ଫେରୁ ରୂପ, ଲାଗୁ, ଅଛି କି ରୂପ, ଲାଗୁ।

යොගයම්පුපුක්ත වූයෙක් ඇත, යොගටිපුපුක්ත වූයෙක් ඇති.

යොගටිපුපුක්ත වූ යොගනිය වූයෙක් ඇත, යොගටිපුපුක්ත වූ අයොගනිය වූයෙක් ඇති.

නීවරණය වූයෙක් ඇත, අනීවරණය වූයෙක් ඇති.

නීවරණයම්පුපුක්ත වූයෙක් ඇත, තීවරණවිපුපුක්ත වූයෙක් ඇති.

නීවරණවිපුපුක්ත වූ නීවරණය වූයෙක් ඇත, නීවරණවිපුපුක්ත වූ අනීවරණය වූයෙක් ඇති.

පරාමෘෂට වූයෙක් ඇත, පරාමෘෂට වූයෙක් ඇති.

පරාමදිසම්පුපුක්තයෙක් ඇත, පරාමදිවිපුපුක්තයෙක් ඇති.

පරාමදිවිපුපුක්ත වූ පරාමෘෂට වූයෙක් ඇත, පරාමදිවිපුපුක්ත වූ අපරාමෘෂට වූයෙක් ඇති.

ලපාදින්න වූයෙක් ඇත, අනුපාදින්න වූයෙක් ඇති.

ලපාදිනිය වූයෙක් ඇත, අනුපාදිනිය වූයෙක් ඇති.

ලපාදනයම්පුපුක්ත වූයෙක් ඇත, ලපාදනවිපුපුක්ත වූයෙක් ඇති.

ලපාදනවිපුපුක්ත වූ ලපාදිනිය වූයෙක් ඇත, ලපාදනවිපුපුක්ත වූ අනුපාදිනිය වූයෙක් ඇති.

සාංක්ලේෂික වූයෙක් ඇත, අසාංක්ලේෂික වූයෙක් ඇති.

සංක්ලිඡට වූයෙක් ඇත, අසංක්ලිඡට වූයෙක් ඇති.

ක්ලෙගයන් හා සම්පුපුක්ත වූයෙක් ඇත, ක්ලෙගයන් හා විපුපුක්ත වූයෙක් ඇති.

ක්ලෙගවිපුපුක්ත වූ සාංක්ලේෂික වූයෙක් ඇත, ක්ලෙගවිපුපුක්ත වූ අසාංක්ලේෂික වූයෙක් ඇති.

දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයෙක් ඇත, දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍ය නො වූයෙක් ඇති.

හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය වූයෙක් ඇත, හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය නො වූයෙක් ඇති.

දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍ය වූ හෙතු ඇතියෙක් ඇත, දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍ය නො වූ හෙතු ඇතියෙක් ඇති.

හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය වූ හෙතු ඇතියෙක් ඇති, හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය නො වූ හෙතු ඇතියෙක් ඇති.

සවිකරක වූයෙක් ඇත, අවිකරක වූයෙක් ඇති.

සවිවාර වූයෙක් ඇත, අවිවාර වූයෙක් ඇති.

සපුනික වූයෙක් ඇත, අපුනික වූයෙක් ඇති.

ප්‍රිතිසහගත වූයෙක් ඇත, ප්‍රිතිසහගත නො වූයෙක් ඇති.

පුවසහගත වූයෙක් ඇත, පුවසහගත නො වූයෙක් ඇති.

රැපක්ෂාසහගත වූයෙක් ඇත, රැපක්ෂාසහගත නො වූයෙක් ඇති.

කාමාවච්ච වූයෙක් ඇත, කාමාවච්ච නො වූයෙක් ඇති.

රුපාවච්ච වූයෙක් ඇත, රුපාවච්ච නො වූයෙක් ඇති.

අභි පරිය,පනෙනු, අභි අපරිය,පනෙනු.

අභි තියසාතිකො, අභි අතියසාතිකො.

අභි තියතො, අභි අතියතො.

අභි සරුතකරු, අභි අනුතකරු.

අභි සරණු, අභි අරණු.

නිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: අභි කුසලා, අභි අකුසලා, අභි අබ්‍යාකනේ, - පේ - එව් දිග්ධිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ.

174. එකවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: එස්සසම්පූදනු.

දුෂ්චිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: අභි සරණු, අභි අරණු.

නිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: අභි පුබාය වෙදනාය සමපූදනු, අභි දුක්කඩාය වෙදනාය සමපූදනු, අභි අදුක්කඩාමපුබාය වෙදනාය සමපූදනු.

අභි මිප,කො,-පේ-අභි අරුකිනු,රම්මණු, අභි බණිදි,රම්මණු. අභි අරුකිනුක්වනිදි,රම්මණු,-පේ-එව් දිග්ධිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ.

### ඉක්මුලක්

---

175. එකවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: එස්සසම්පූදනු:

දුෂ්චිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: අභි සහෝදුකො, අභි අහෝදුකො.

නිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: අභි කුසලා, අභි අකුසලා, අභි අබ්‍යාකනේ,-පේ-එව් දිග්ධිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ.

176. එකවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: එස්සසම්පූදනු.

දුෂ්චිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: අභි හෙතුයම්පූදනු, අභි හෙතු මිපූදනු,-පේ-අභි සරණු, අභි අරණු.

නිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: අභි කුසලා, අභි අකුසලා, අභි අබ්‍යාකනේ,-පේ-එව් දිග්ධිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ.

177. එකවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: එස්සසම්පූදනු.

දුෂ්චිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: අභි සහෝදුකො, අභි අහෝදුකො.

නිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ: අභි පුබාය වෙදනාය සමපූදනු, අභි දුක්කඩාය වෙදනාය සමපූදනු, අභි අදුක්කඩාමපුබාය වෙදනාය සමපූදනු.

අභි මිප,කො,-පේ-අරුකිනු,රම්මණු, අභි බණිදි,රම්මණු, අභි අරුකිනුක්වනිදි,රම්මණු,-පේ-එව් දිග්ධිවිධීන විකුද්ධුණක්වනේ.

පයනීයන්න වූයෙක් ඇත, අපයනීයන්න වූයෙක් ඇති.

තොයනීයක වූයෙක් ඇත, අමෙනයනීයක වූයෙක් ඇති.

තියත් වූයෙක් ඇත, අතියත් වූයෙක් ඇති.

සලත්තර වූයෙක් ඇත, අනුත්තර වූයෙක් ඇති.

සරණ වූයෙක් ඇත, අරණ වූයෙක් ඇති.

තුන් ප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී. කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්පකාරයන් විදුනයිකන්ධිය වේ.

174. එක් ප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී : ස්පර්යය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී, සරණ වූයෙක් ඇත, අරණ වූයෙක් ඇති.

ඩ්‍රීප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී, පුබවෙදනාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇත, දුෂ්චරවෙදනාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇත, උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇති.

විපාක වූයෙක් ඇත, . . . අධ්‍යාත්මාලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්පකාරයන් විදුනයිකන්ධිය වේ.

ද්විකමුලක යි.

175. එක් ප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී : ස්පර්යය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී : සහභාක වූයෙක් ඇත, අහභාක වූයෙක් ඇති.

ඩ්‍රීප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී : කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්පකාරයන් විදුනයිකන්ධිය වේ.

176. එක් ප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී, ස්පර්යය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී : හෙතුසම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇත, හෙතු විපූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇති. . . සරණ වූයෙක් ඇත, අරණ වූයෙක් ඇති.

ඩ්‍රීප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී : කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්පකාරයන් විදුනයිකන්ධිය වේ.

177. එක් ප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී : ස්පර්යය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී : සහභාක වූයෙක් ඇත, අහභාක වූයෙක් ඇති.

ඩ්‍රීප්‍රකාරයකින් විදුනයිකන්ධිය වේදී : පුබවෙදනාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇත, දුෂ්චරවෙදනාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇත, උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇති.

විපාක වූයෙක් ඇත, . . . අධ්‍යාත්මාලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්පකාරයන් විදුනයිකන්ධිය වේ.

178. එකවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: එස්සසමපුළුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම ගෙතුසමපුළුනෙකා: අනුම ගෙතු විපාශ්චනෙකා. -පෙ- අනුම සරණෝ, අනුම අරණෝ.

ත්‍රිවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම අජ්ංකිතතාරම්මජෝ, අනුම බහිඛ්ංචිරම්මජෝ, අනුම අජ්ංකිතතාබහිඛ්ංචිරම්මජෝ, -පෙ- එව්‍ය දසවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ.

### භ්‍රික්‍රමලක්.

---

179. එකවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: එස්සසමපුළුනෙකා,

දුටිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම සහෙනුකො, අනුම අහෙනුකො,

ත්‍රිවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම කුසලෝ, අනුම අකුසලෝ, අනුම අබ්‍යාකනේ, -පෙ- එව්‍ය දසවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ.

180. එකවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: එස්සසමපුළුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම ගෙනුසමපුළුනෙකා, අනුම ගෙනු විපාශ්චනෙකා.

ත්‍රිවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම පුබ්‍ය වේදනාය සමපුළුනෙකා, අනුම දුකඩ්‍ය වේදනාය සමපුළුනෙකා, අනුම අදුකඩ්‍ය වේදනාය සමපුළුනෙකා. -පෙ- එව්‍ය දසවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ.

181. එකවිධින විසුද්ධූණකඩියේ, එස්සසමපුළුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම න ගෙනුසහෙනුකො, අනුම න ගෙනුඅභෙනුකො.

ත්‍රිවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම විපාකො, අනුම විපාකඩමල-ඩමල, අනුම නෙව්විපාකනවිපාකඩමලඩමල. -පෙ- එව්‍ය දසවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ.

182. එකවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: එස්සසමපුළුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම ලෙංකියේ, අනුම ලෙංකුත්තරේ,

ත්‍රිවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම උපදිනුපදිනියේ, අනුම අනුපදිනුපදිනියේ, අනුම අනුපදිනාඅනුපදිනියේ, -පෙ- එව්‍ය දසවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ.

183. එකවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: එස්සසමපුළුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම කෙනලී විසැසුද්ධියේ, අනුම කෙනලී න විසැසුද්ධියේ.

ත්‍රිවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ: අනුම සංකිලිවිසංකිලේපියේ, අනුම අසංකිලිවිසංකිලේපියේ, අනුම අසංකිලිවිසංකිලේපියේ. -පෙ- එව්‍ය දසවිධිවිධින විසුද්ධූණකඩියේ,

178. එක් ප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේයි.  
ද්විප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : හෙතුම්පූරුෂක්ත වූයෙක් ඇත, හෙතු විපූරුෂක්ත වූයෙක් ඇති. . . ගරහ වූයෙක් ඇත, අරහ වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : අධ්‍යාත්මාලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරා ලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මාලාබාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇති. . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙගන් විඳුන්ස්කන්දිය ටේ.

ශ්‍රීකමුලක යි.

---

179. එක් ප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.  
ද්විප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : සහතුක වූයෙක් ඇත, අසහතුක වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : කුඩල වූයෙක් ඇත, අකුඩල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙගන් විඳුන්ස්කන්දිය ටේ.

180. එක් ප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.  
ද්විප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : හෙතුම්පූරුෂක්ත වූයෙක් ඇත, හෙතු විපූරුෂක්ත වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : පූඛවේදනාව හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ඇත, දුඩ්වේදනාව හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ඇත, උපක්ෂාච්වේදනාව හා සම්පූර්ණ වූයෙක් ඇති. . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙගන් විඳුන්ස්කන්දිය ටේ.

181. එක් ප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.  
ද්විප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : හෙතු නො වූ සහතුකයෙක් ඇත, හෙතු නො වූ අසහතුකයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : විපාක වූයෙක් ඇත, විපාකය්වාව ධර්මවූයෙක් ඇත, නො මැ විපාක වූ විපාකය්වාවධර්ම නො වූයෙක් ඇති. . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙගන් විඳුන්ස්කන්දිය ටේ.

182. එක් ප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.  
ද්විප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : ලෝකික වූයෙක් ඇත, ලෞකොක්තර වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : උපාධින්නොපාදනිය වූයෙක් ඇත, අනුපාදින්නොපාදනිය වූයෙක් ඇත, අනුපාදින්නාඅනුපාදනිය වූයෙක් ඇති. . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙගන් විඳුන්ස්කන්දිය ටේ.

183. එක් ප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.  
ද්විප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : කිසි විඳුනායෙකින් දක යුත්තෙක් ඇත, කිසි විඳුනායෙකින් නො දක යුත්තෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාර රෙගකින් විඳුන්ස්කන්දිය වෙයි : සංක්ලිඡ්‍රවසාක්ලඹික වූයෙක් ඇත, අසංක්ලිඡ්‍රවසාක්ලඹික වූයෙක් ඇත, අසංක්ලිඡ්‍රවසාක්ලඹික වූයෙක් ඇති. . . මෙහේ දෙප්‍රකාර රෙගන් විඳුන්ස්කන්දිය ටේ.

184. එකවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: එස්සසටපුත්‍රතේනු,

දුලිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි සාසට්ටා, අභි දහාසට්ටා,

නීවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි සාම්බකකසටව්දරු, අභි අවිතකක විව්රමතොතු, අභි අවිතකක අවිව්දරු -පෙ- එව් දස්විධෙන විසුද්ධූණකඩීයා.

185. එකවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා, එස්සසටපුත්‍රතේනු.

දුලිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා, අභි අභව්සටපුත්‍රතේනු, අභි අභව් අභව්ටපුත්‍රතේනු,

නීවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි පිතිසහගතේ, අභි පුබසහගතේ, අභි උපෙකඩ, සහගතේ, -පෙ- එව් දස්විධෙන විසුද්ධූණකඩීයා.

186. එකවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා, එස්සසටපුත්‍රතේනු.

දුලිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි අභව්ටපුත්‍රත්තාස, සට්ටා, අභි අභව්ටපුත්‍රත්තාඅභාසට්ටා,

නීවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි දස්සනෙන පහාත්තෙබා, අභි හාවනාය පහාත්තෙබා, අභි නෙව් දස්සනෙන න හාවනාය පහාත්තෙබා, -පෙ- එව් දස්විධෙන විසුද්ධූණකඩීයා.

187. එකවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: එස්සසටපුත්‍රතේනු.

දුලිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි සංයෝජනීයා, අභි අසං-යෝජනීයා.

නීවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා, අභි දස්සනෙන පහාත්තෙබානුතොතු, අභි හාවනාය පහාත්තෙබානුතොතු, අභි නෙව් දස්සනෙන න හාවනාය පහාත්තෙබානුතොතු -පෙ- එව් දස්විධෙන විසුද්ධූණකඩීයා.

188. එකවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: එස්සසටපුත්‍රතේනු.

දුලිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි සංයෝජනීසටපුත්‍රතේනු, අභි සංයෝජනීටපුත්‍රතේනු.

නීවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි අවයගාමී, අභි අපවයගාමී, අභි නෙව්, වයගාමී න, පවයගාමී -පෙ- එව් දස්විධෙන විසුද්ධූණකඩීයා.

189. එකවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: එස්සසටපුත්‍රතේනු.

දුලිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි සංයෝජනීටපුත්‍රත්තාසංයෝජනීයා, ජ-නීයා, අභි සංයෝජනීටපුත්‍රත්තාඅසංයෝජනීයා.

නීවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි සෙකකඩා, අභි අසෙකකඩා, අභි නෙව් සෙකකඩා, සෙකකඩා -පෙ- එව් දස්විධෙන විසුද්ධූණකඩීයා.

190. එකවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: එස්සසටපුත්‍රතේනු,

දුලිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි ගන්නීයා, අභි අගන්නීයා,

නීවිධෙන විසුද්ධූණකඩීයා: අභි පරිතොතු, අභි මහාගාජා, අභි අපාම්‍රෝගා -පෙ- එව් දස්විධෙන විසුද්ධූණකඩීයා.

184. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විශුනයෙකින්දය වේයි : ස්පර්ණය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

ද්විපකාරයකින් විජුනසකන්ධය වෙයි : සාපුව වූයෝක් ඇත, අනාපුව වූයෝක් ඇති.

185. එක් ප්‍රකාරයකින් විද්‍යාත්මකත්ධිය වේයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණක්ත වුයේ යි.

දේපිකාරයකින් විභූනස්කන්දය වෙති : ආපුවසම්පූජ්‍යක් වූයෝක් ඇත, ආපුවරිපූජ්‍යක් වූයෝක් ඇති.

ଶ୍ରୀପ୍ରକାରଦୟକିନ୍ତ ଵିଷ୍ଣୁନ୍ତଙ୍କଳନ୍ତର ଲେଖି: ପ୍ରିଣିହାରାଜ ବ୍ରିଯେକ୍ ଆଜ, ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ବ୍ରିଯେକ୍ ଆଜ, ଲମ୍ବକ୍ଷୁବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରିଯେକ୍ ଆଜି. . . ମେତେ ଦ୍ୟପ୍ରକାରଦୟଙ୍କ ଵିଷ୍ଣୁ ଜୀବନ୍ତଙ୍କଳନ୍ତର ଲେଖି.

186. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විශුනස්කන්ධිය වේදී : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණක්ත වූයේ යි.

දේපිකාරයකින් විඳුත්තක්න්දය වෙති: ආපුවලිපුපුක්තකාපුව වූයක් ඇත, ආපුවලිපුපුක්තත්තාපාපුව වූයක් ඇති.

‘‘ ප්‍රකාරයෙකින් විශ්වාසක්න්දය වෙයි : දුරුනයෙන් ප්‍රහාතවා වූයෙක් ඇත, හාවනායෙන් ප්‍රහාතවා වූයෙක් ඇත, නො මි දුරුනයෙන් නො ද හාවනායෙන් ප්‍රහාතවා වූයෙක් ඇති . . . මෙහේ දැඩුකාරයෙන් විශ්වාසක්න්දය වේ .

187. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විභූතාස්කන්ධිය වේදී : ස්පර්ශය හා සම්පූජ්‍යක්ත වුමයි යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් විභූහ්සක්න්දය චේදී : සංගෝරත්නය වූයෙක් ඇත, සංගෝරත්නය නො වූයෙක් ඇති.

ଶ୍ରୀପ୍ରକାରଯେକିନ୍ ଲିଖନାଟଙ୍କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଲେଖି : ଧୂରଣାଯେନ୍ ପ୍ରହାତତଥି ଖେଳୁ ଆନ୍ତିଯେକ୍ ଆତ, ଖାଲିନୀଯେନ୍ ପ୍ରହାତତଥିରେତୁ ଆନ୍ତିଯେକ୍ ଆତ, ତୋ ମୈ ଧୂରଣାଯେନ୍ ତୋ ଦୁ ଖାଲିନୀଯେନ୍ ପ୍ରହାତତଥିରେତୁ ଆନ୍ତିଯେକ୍ ଆନ୍ତି. . . ମେଣ୍ଡେ ଧୂରଣାଯେନ୍ ଲିଖନାଟଙ୍କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଲେ.

188. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විශුනාස්කන්ධය වේයි. සපරිය හා සම්පූද්‍යක්ත වියේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් විශ්වාසීකරණය වෙති: සංග්‍යාරනායම්පුප්පක්ත වූයෙක් ඇති, සංග්‍යාරනායිපුප්පක්ත වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාරයකින් විජ්‍යන්තකන්දය වෙයි: ආවයගාමී වූයෝක් ඇත, අපවයගාමී වූයෝක් ඇත, නො මැ ආවයගාමී නො ද අපවයගාමී වූයෝක් ඇති. . . මෙයේ දෙප්පකාරයෙන් විජ්‍යන්තකන්දය වේ.

189. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විළුනය්කන්දය වේයි : ස්පර්යය හා සම්පූජ්ක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් විජුනාධක්සෑය වෙති : ස.ගොඩනවිප්‍රපුක්තිය-ගොඩනිය වූයෙක් ඇත, ස.ගොඩනවිප්‍රපුක්තිය-ගොඩනිය වූයෙක් ඇති.

ଶ୍ରୀପ୍ରକାରରେଯଙ୍କିର୍ତ୍ତ ଶିଳ୍ପନାଟକଙ୍କର ଦିବ ଲେଖି : ଗେଣ୍କେତ ମୁଦ୍ରିତ ଦୟକ୍ ଆଜି, ଅଗେଣ୍କେତ ମୁଦ୍ରିତ ଦୟକ୍ ଆଜି, ତୋ ମୁଁ ତେଣେକେତ ମୁଦ୍ରିତ ତୋ ଏ ଅଗେଣ୍କେତ ମୁଦ୍ରିତ ଦୟକ୍ ଆଜିନୀ । . . ମେହେ ଧ୍ୟାପ୍ରକାରରେଯଙ୍କ ଶିଳ୍ପନାଟକଙ୍କର ଦିବ ଲେଖି ।

190. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විශුනයෙකන්දය වේයි : ස්පර්ණය හා සම්පූජ්‍යක්ත වුයේ යි.

දුරිප්‍රකාරයකින් විශේෂතකන්ධය ලබයි: ප්‍රතිඵලිය වූයක් ඇත, ප්‍රතිඵලිය නො වූයක් ඇති.

ଶ୍ରୀପ୍ରକାରଦୟକିନ୍ତ ରିଣ୍ଡାଫ୍କନ୍ସଙ୍କରେ ଦିଲ୍ ଲେଖି : ପରିବର୍ତ୍ତ ମୁଦ୍ରଯକ୍ ଆଜ, ମହାଦେଶ ମୁଦ୍ରଯକ୍ ଆଜ, ଓପରାଣ ପିଲାକ ପିଲାକ ଆଜିନ୍ . . . ଲେଖେ ଏକପ୍ରକାରଦୟକିନ୍ତ ରିଣ୍ଡାଫ୍କନ୍ସଙ୍କରେ ଦିଲ୍ ଲେଖି ।

191. එකවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: එසාසමපුපුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි ගත්තමපුපුනෙකා, අභි ගත්තමපුපුනෙකා.

නීවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි පරිනාරම්මතේ, අභි මහයෙනු,රම්මතේ, අභි අපුම්මතාරම්මතේ, -පෙ- එව් දසවිධින විසුද්ධුණකඩීයි.

192. එකවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: එසාසමපුපුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභිගතවපුපුනාගත්තීයා, අභි ගත්තමපුපුනාඅගත්තීයා.

නීවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි හිනෙ, අභි මරුවීමේ, අභි පන්නීයේ, -පෙ- එව් දසවිධින විසුද්ධුණකඩීයි.

192. එකවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: එසාසමපුපුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි තිසනීයා, අභි අනෙෂනීයා.

නීවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි තිවර්තනනීයායේ, අභි සම්බන්ධියෙනා, අභි අනියෙනා, -පෙ- එව් දසවිධින විසුද්ධුණකඩීයි.

194. එකවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: එසාසමපුපුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි තිසසමපුපුනෙකා, අභි තිසවපුපුනෙකා.

නීවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි මූයාරම්මතේ, අභි මූයාගෙනුමෙ, අභි මූයානිපත් -පෙ- -එව් දසවිධින විසුද්ධුණකඩීයි.

195. එකවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: එසාසමපුපුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි තිසවපුපුනාතිසනීයා, අභි තිසවපුපුනා අනෙෂනීයා.

නීවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි උපනෙනා, අභි අනුපානෙනා, අභි උපාදි -පෙ- -එව් දසවිධින විසුද්ධුණකඩීයි.

196. එකවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: එසාසමපුපුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි යොගනීයා, අභි අයොගනීයා.

නීවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි අතිනෙ, අභි අනාගතෙ, අභි පවුවපුනෙනා, -පෙ- එව් දසවිධින විසුද්ධුණකඩීයි.

197. එකවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: එසාසමපුපුනෙකා.

දුටිවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි යොගසමපුපුනෙකා, අභි යොගවපුපුනෙකා.

නීවිධින විසුද්ධුණකඩීයි: අභි අතිතාරම්මතේ, අභි අනාගතා-රම්මතේ, අභි පවුවපුනාතාරම්මතේ, —පෙ— එව් දසවිධින විසුද්ධුණකඩීයි.

191. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ප්‍රත්ථිපූර්ණක් වූයේක් ඇත, ප්‍රත්ථිපූර්ණ වූයේක් ඇති.

ඩ්ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : පරිත්කාලම්බන වූයේක් ඇත, මහද්ගතා ලම්බන වූයේක් ඇත, අප්‍රමාණාලම්බන වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් විද්‍යාස්කකන්ධය වේ.

192. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ප්‍රත්ථිපූර්ණක් ප්‍රත්ථිනීය වූයේක් ඇත, ප්‍රත්ථිපූර්ණක්තාප්‍රත්ථිනීය වූයේක් ඇති.

ඩ්ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : සින වූයේක් ඇත, මධ්‍යම වූයේක් ඇත, ප්‍ර්‍රෝති වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් විද්‍යාස්කකන්ධය වේ.

193. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ඔසනීය වූයේක් ඇත, අනෙෂනීය වූයේක් ඇති.

ඩ්ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : මිටුන්වනියන වූයේක් ඇත, සම්බන්ධව නියත වූයේක් ඇත, අනියත වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් විද්‍යාස්කකන්ධය වේ.

194. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ඔසසම්පූර්ණක් වූයේක් ඇත, ඔසවිපූර්ණක් වූයේක් ඇති.

ඩ්ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : මාර්ගාලම්බන වූයේක් ඇත, මාර්ගහැනුක වූයේක් ඇත, මාර්ගාධිපති වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් විද්‍යාස්කකන්ධය වේ.

195. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ඔසවිපූර්ණක්තමිසනීය වූයේක් ඇත, ඔසවිපූර්ණක් අනෙෂනීය වූයේක් ඇති.

ඩ්ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : උත්ත්පන්න වූයේක් ඇත, අනුත්ත්පන්න වූයේක් ඇත, උත්පාද වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් විද්‍යාස්කකන්ධය වේ.

196. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ගොගනීය වූයේක් ඇත, අගොගනීය වූයේක් ඇති.

ඩ්ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : අත්ත වූයේක් ඇත, අනාගත වූයේක් ඇත, ප්‍රත්තුත්තන්න වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් විද්‍යාස්කකන්ධය වේ.

197. එක් ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූර්ණ වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : ගොගගම්පූර්ණක් වූයේක් ඇත, ගොග විපූර්ණක් වූයේක් ඇති.

ඩ්ප්‍රකාරයෙකින් විද්‍යාස්කකන්ධය වෙයි : අත්තාලම්බන වූයේක් ඇත, අනාගතා ලම්බන වූයේක් ඇත, ප්‍රත්තුත්තන්නාලම්බන වූයේක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් විද්‍යාස්කකන්ධය වේ.

198. එකවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ: එස්සසමපූජනෙනා.

ද්‍රවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ: අනු යොගවිපූජනතයොගනීයා, අනු යොගවිපූජනතයාගනීයා.

ත්විධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ: අනු අරුකිනෙනා, අනු බහිදේ, අනු අරුකිනතබහිදේ, —පෙ— එවං දසවිධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ.

199. එකවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ: එස්සසමපූජනෙනා.

ද්‍රවිධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ: අනු නීවරණීයා, අනු අනීවරණීයා.

ත්විධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ: අනු අරුකිනතාරම්තෙනා, අනු බහිදාරම්තෙනා, අනු අරුකිනතාරම්තෙනා, -පෙ— එවං දසවිධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ.

### උගත්තා වච්චා.

---

200. සත්තාවිධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ: අනු කුසලෝ, අනු අකුසලෝ, අනු අඩ්සාකනේ, අනු කාම්වටරේ, අනු රුපාවටරේ, අනු අරුපාවටරේ, අනු අපරියාපනෙනා. එවං සත්තාවිධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ.

201. අපරේපි සත්තාවිධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ: අනු පුබාය වේදනාය සමපූජනෙනා, —පෙ— අනු අරුකිනතාරම්තෙනා, අනු බහිදාරම්තෙනා, අනු අරුකිනතබහිදාරම්තෙනා, අනු කාම්වටරේ, අනු රුපාවටරේ, අනු අපරියාපනෙනා. එවං සත්තාවිධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ.

202. වනුවිසන්විධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ: වකුවිසමථස්සපවය, විසුද්ධුණක්වීනේ: අනු කුසලෝ, අනු අකුසලෝ, අනු අඩ්සාකනේ, සේ,තහසමථස්සපවය, —පෙ— සාන්සමථස්සපවය, —පෙ— ජීවක,සමථස්සපවය, —පෙ— කායසමථස්සපවය, —පෙ— මතෙන,සමථස්සපවය, විසුද්ධුණක්වීනේ, අනු කුසලෝ, අනු අකුසලෝ, අනු අඩ්සාකනේ. වකුවිවිසුද්ධුණ්, සේ,තහවිසුද්ධුණ්, සාන්සවිසුද්ධුණ්, ජීවාවිසුද්ධුණ්, කායවිසුද්ධුණ්, මතෙන,විසුද්ධුණ්. එවං වනුවිසන්විධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ.

203. අපරේපි වනුවිසන්විධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ: වකුවිසමථස්සපවය, විසුද්ධුණක්වීනේ: අනු පුබාය වේදනාය සමපූජනෙනා, අනු දුකක්වාය වේදනාය සමපූජනෙනා, අනු අදුකක්වමුපුබාය වේදනාය සමපූජනෙනා, අනු විපාකානා, අනු විපාකාවම්තෙමෙ, අනු කෙව විපාක නා විපාකාවම්තෙමෙ, —පෙ— අනු අරුකිනතාරම්තෙනා, අනු බහිදාරම්තෙනා, අනු අරුකිනතබහිදාරම්තෙනා, සේ,තහසමථස්සපවය, —පෙ— සාන්සමථස්සපවය, —පෙ— ජීවක,සමථස්සපවය, —පෙ— කාය-සමථස්සපවය, —පෙ— මතෙන,සමථස්සපවය, විසුද්ධුණක්වීනේ, අනු අරුකිනතාරම්තෙනා, අනු බහිදාරම්තෙනා, අනු අරුකිනතබහිදාරම්තෙනා, වකුවිවිසුද්ධුණ්, සේ,තහවිසුද්ධුණ්, සාන්සවිසුද්ධුණ්, ජීවාවිසුද්ධුණ්, විසුද්ධුණ්, කායවිසුද්ධුණ්, මතෙන,විසුද්ධුණ්. එවං වනුවිසන්විධිවිධින විසුද්ධුණක්වීනේ.

198. එක් ප්‍රකාර රෙයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූ යේයි. ද්විප්‍රකාර රෙයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : ගොගවිපූජ්‍යක්ත ගොගනීය වූ යෙක් ඇත, ගොගවිපූජ්‍යක්ත අභ්‍යාගනීය වූ යෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාර රෙයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : අධ්‍යාත්ම වූ යෙක් ඇත, බාහිර වූ යෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මලබාහිර වූ යෙක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්‍රකාර රෙයන් විදුනස්කන්ධය වේ.

199. එක් ප්‍රකාර රෙයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූ යේයි.

ද්විප්‍රකාර රෙයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : නීවරණීය වූ යෙක් ඇත, අනීවරණීය වූ යෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාර රෙයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : අධ්‍යාත්මලාලමිඛන වූ යෙක් ඇත, බාහිරා ලමිඛන වූ යෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මලබාහිරාලමිඛන වූ යෙක් ඇති. . . මෙසේ දෙප්‍රකාර රෙයන් විදුනස්කන්ධය වේ.

### උහුත්‍යාව ටිබිඩක දි.

---

200. සජ්තප්‍රකාර රෙයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : කුගල වූ යෙක් ඇත, අකුගල වූ යෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූ යෙක් ඇත, කාමාවවර වූ යෙක් ඇත, රුපාවවර වූ යෙක් ඇත, අරුපාවවර වූ යෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූ යෙක් ඇති. මෙසේ සජ්තප්‍රකාර රෙයන් විදුනස්කන්ධය වේ.

201. අනාත් සජ්තප්‍රකාර රෙයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : පුබවිද්‍යාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූ යෙක් ඇත, . . . අධ්‍යාත්මලාලමිඛන වූ යෙක් ඇත, බාහිරාලමිඛන වූ යෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මලබාහිරාලමිඛන වූ යෙක් ඇත, කාමාවවර වූ යෙක් ඇත, රුපාවවර වූ යෙක් ඇත, අරුපාවවර වූ යෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූ යෙක් ඇති. මෙසේ සජ්තප්‍රකාර රෙයන් විදුනස්කන්ධය වේ.

202. ව්‍යුර්විංගත්ප්‍රකාර රෙයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : වක්බූසම්ජස්සප්‍රත්‍යායෝගන් වූ විදුනස්කන්ධය කුගල වූ යෙක් ඇත, අකුගල වූ යෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූ යෙක් ඇති. සොතයම්ජස්සප්‍රත්‍යායෝගන් . . . සාහයම්ජස්සප්‍රත්‍යායෝගන් . . . එව්‍යාසම්ජස්සප්‍රත්‍යායෝගන් . . . කායයම්ජස්සප්‍රත්‍යායෝගන් . . . මත්‍යාසම්ජස්සප්‍රත්‍යායෝගන් වූ විදුනස්කන්ධය කුගල වූ යෙක් ඇත, අකුගල වූ යෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූ යෙක් ඇති. වක්ෂුර්විදුන ය, ගෞනු විදුන ය, ප්‍රාණවිදුන ය, තීජවාචිදුන ය, කායවිදුන ය, මත්‍යවිදුන ය ඇති. මෙසේ ව්‍යුර්විංගත්ප්‍රකාර රෙයන් විදුනස්කන්ධය වේ.

203. අනාත් ව්‍යුර්විංගත්ප්‍රකාර රෙයකින් විදුනස්කන්ධය වෙයි : වක්බූසම්ජස්සප්‍රත්‍යායෝගන් වූ විදුනස්කන්ධය පුබවිද්‍යාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූ යෙක් ඇත, දුබවිද්‍යාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූ යෙක් ඇත, උපක්ෂාවිද්‍යාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූ යෙක් ඇත, උපක්ෂාවිද්‍යාවරම වූ යෙක් ඇත, තො මැ විපාක වූ යෙක් ඇත, විපාකස්වහාවධරම වූ යෙක් ඇත, තො මැ විපාක වූ විපාකස්වහාවධරම තො වූ යෙක් ඇත, . . . අධ්‍යාත්මලාලමිඛන වූ යෙක් ඇත, බාහිරාලමිඛන වූ යෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මලබාහිරාලමිඛන වූ යෙක් ඇත, සොතයම්ජස්සප්‍රත්‍යායෝගන් . . . එව්‍යාසම්ජස්සප්‍රත්‍යායෝගන් . . . කායයම්ජස්සප්‍රත්‍යායෝගන් . . . මත්‍යාසම්ජස්සප්‍රත්‍යායෝගන් වූ විදුනස්කන්ධය ඇත, අධ්‍යාත්මලාලමිඛන වූ යෙක් ඇති, අධ්‍යාත්මලබාහිරාලමිඛන වූ යෙක් ඇති, අධ්‍යාත්මලබාහිරාලමිඛන වූ යෙක් ඇති. වක්ෂුර්විදුන ය, ගෞනු විදුන ය, ප්‍රාණවිදුන ය, තීජවාචිදුන ය, කායවිදුන ය, මත්‍යවිදුන ය ඇති. මෙසේ ව්‍යුර්විංගත්ප්‍රකාර රෙයන් විදුනස්කන්ධය වේ.

204. තිබූහිතිවෙන විස්තරණකිනේ: වක්‍රීසලම්සුපටවය, විස්තරණකිනේ, අභි කාම,වචරේ, අභි රුප,වචරේ, අභි අරුප,වචරේ, අභි අපරිය,පනෙනා, සෞඛ්‍යමලම්සුපටවය, -පෙ- සාහ්‍යමලම්සුපටවය, -පෙ- ජීවු,සමලම්සුපටවය, -පෙ- කායසමලම්සුපටවය, -පෙ- මනො,සමලම්සුපටවය, විස්තරණකිනේ, අභි කාම,වචරේ, අභි රුප,වචරේ, අභි අපරිය,පනෙනා, වක්‍රීවිවිස්තරණ, සෞඛ්‍යවිස්තරණ, ජීවුවිස්තරණ, කායවිස්තරණ, මනොවිස්තරණ, එව් තිබූහිතිවෙන විස්තරණකිනේ.

205. බහුවිධිවෙන විස්තරණකිනේ: වක්‍රීසලම්සුපටවය, විස්තරණකිනේ, අභි කුසලු, අභි අකුසලු, අභි අඩ්‍යා,කානෝ, අභි කාම,වචරේ, අභි රුප,වචරේ, අභි අරුප,වචරේ, අභි අපරිය,පනෙනා, සෞඛ්‍යමලම්සුපටවය, -පෙ- සාහ්‍යමලම්සුපටවය, -පෙ- ජීවු,සමලම්සුපටවය, -පෙ- කායසමලම්සුපටවය, -පෙ- මනො,සමලම්සුපස්‍යය, විස්තරණකිනේ, අභි කුසලු, අභි අකුසලු, අභි අඩ්‍යා,කානෝ, අභි කාම,වචරේ, අභි රුප,වචරේ, අභි අරුප,වචරේ, අභි අපරිය,පනෙනා, වක්‍රීවිවිස්තරණ, -පෙ- මනොවිස්තරණ. එව් බහුවිධිවෙන විස්තරණකිනේ.

206. අපරේ,පි බහුවිධිවෙන විස්තරණකිනේ: වක්‍රීසලම්සුපටවය, විස්තරණකිනේ, අභි පුබාය වේදනාය සමපුළුනෙනා, -පෙ- අභි අර්ථකිතාත්මක,රම්මතේ, අභි බැංධු,රම්මතේ, අභි අර්ථකිතාත්මකඹිත්තා, -රම්මතේ, අභි කාම,වචරේ, අභි රුප,වචරේ, අභි අරුප,වචරේ, අභි අපරිය,පනෙනා, සෞඛ්‍යමලම්සුපටවය, -පෙ- සාහ්‍යමලම්සුපටවය, -පෙ- ජීවු,සමලම්සුපටවය, -පෙ- කායසමලම්සුපටවය, -පෙ- මනො,සමලම්සුපටවය, විස්තරණකිනේ, අභි පුබාය වේදනාය සමපුළුනෙනා, -පෙ- අභි අර්ථකිතාත්මක,රම්මතේ, අභි බැංධු,රම්මතේ, අභි අර්ථකිතාත්මකඹිත්තා, බැංධු,රම්මතේ, අභි කාම,වචරේ, අභි රුප,වචරේ, අභි අරුප,වචරේ, අභි අපරිය,පනෙනා, වක්‍රීවිවිස්තරණ, සෞඛ්‍යවිස්තරණ, ජීවුවිස්තරණ, කායවිස්තරණ, මනොවිස්තරණ. එව් බහුවිධිවෙන විස්තරණකිනේ. අය යුතුවත් විස්තරණකිනේ.

#### අභිඛුණුප්‍රතිඵ්‍යුතු.

207. පක්‍රිතකිනී: රුපකිනේ, වේදනාකිනේ, සක්‍රියකිනේ, සක්‍රිතකිනේ, විස්තරණකිනේ.

208. පක්‍රිතනා: බක්‍රානා, කනී කුසලා, කනී අකුසලා, කනී අඩ්‍යා,කානෝ, -පෙ- කනී සරණා, කනී අරණා:

209. රුපකිනේ: අව්‍යාකානෝ, වක්‍රීතාරෙ බක්‍රා, සිය, කුසලා, සිය, අකුසලා, සිය, අඩ්‍යා,කානෝ.

දෙමු බක්‍රා, න වත්තකිත, පුබාය වේදනාය සමපුළුනාත්තිපි දුක්‍රිත වේදනාය සමපුළුනාත්තිපි අදුක්‍රිතපුබාය වේදනාය සමපුළුනාත්තිපි. කානෝ, බක්‍රා, සිය, පුබාය වේදනාය සමපුළුනාත්ති, සිය, දුක්‍රිත වේදනාය සමපුළුනාත්ති, සිය, අදුක්‍රිතපුබාය වේදනාය සමපුළුනාත්ති.

204. ත්‍රිඡත්ප්‍රකාරයෙකින් විඳුනස්කන්ධිය වෙයි : වක්මුසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් වූ විඳුනස්කන්ධිය කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත, සොතසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . සානසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . පිවහාසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . කායසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . මතොසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් වූ විඳුනස්කන්ධිය කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත, වක්ෂුර්විඳුන ය, ප්‍රෝත්විඳුන ය, ස්‍රාණවිඳුන ය, පිස්වාවිඳුන ය, කායවිඳුන ය, මතොවිඳුන ය යි. මෙසේ ත්‍රිඡත්ප්‍රකාරයෙන් විඳුනස්කන්ධිය වෙ.

205. බහුප්‍රකාරයෙන් විඳුනස්කන්ධිය වෙයි : වක්මුසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් වූ විඳුනස්කන්ධිය කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇත, කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත, සොතසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . සානසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . පිවහාසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . කායසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . මතොසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් වූ විඳුනස්කන්ධිය කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇත, කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත, වක්ෂුර්විඳුන ය . . . මතොවිඳුන ය යි. මෙසේ බහුප්‍රකාරයෙන් විඳුනස්කන්ධිය වෙ.

206. අනාද්බහුප්‍රකාරයෙන් විඳුනස්කන්ධිය වෙයි : වක්මුසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් වූ විඳුනස්කන්ධිය පූඛවෙදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක් වූයෙක් ඇත, . . . අධ්‍යාත්මාලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත, සොතසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . සානසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . පිවහාසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . කායසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් . . . මතොසම්බෑස්ප්‍රත්‍යායෙන් වූ විඳුනස්කන්ධිය පූඛවෙදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක් වූයෙක් ඇත, . . . අධ්‍යාත්මාලම්බන වූයෙක් ඇත, බාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන වූයෙක් ඇත, කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපරියාපන්න වූයෙක් ඇත, වක්ෂුර්විඳුන ය, ප්‍රෝත්විඳුන ය, ස්‍රාණවිඳුන ය, කායවිඳුන ය, මතොවිඳුන ය යි. මෙසේ බහුප්‍රකාරයෙන් විඳුනස්කන්ධිය වෙ. මෙ විඳුනස්කන්ධිය දී කියනු ලැබේ.

අහිඛ්‍රමහාජනිය යි.

207. ස්කන්ධියේ පස්දෙනෙකි : රුපස්කන්ධිය යි, විඳුනස්කන්ධිය යි, සංඟස්කන්ධිය යි, සංස්කන්ධිය යි, විඳුනස්කන්ධිය යි.

208. පස්දුවස්කන්ධියේ අනුරූපී කෙකෙකක් කුගලයෝද, කෙකෙකක් අනුගලයෝද, කෙකෙකක් අව්‍යාකෘතයෝද, . . . කෙකෙකක් සරණයෝද, කෙකෙකක් අරණයෝද යන් :

209. රුපස්කන්ධිය අව්‍යාකෘතය යි. සතර ස්කන්ධියේ කුසල් විය හෙති, අකුසල් විය හෙති, අව්‍යාකෘත විය හෙති.

ස්කන්ධියේ දෙදෙනෙක් පූඛවෙදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තයහ යි ද, දුඩ්බවෙදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තයහ යි ද, උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තයහ යි ද නො කිය යුත්කාහ. ස්කන්ධියේ නිදෙනෙක් පූඛවෙදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තයේ විය හෙති, දුඩ්බවෙදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තයේ විය හෙති, උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තයේ විය හෙති.

රුපකත්තේ, නොව්වීප,කන්වීප,කඩම්බමෙම්, වනකාරෝ බක්, සිය, විප,කා, සිය, විප,කඩම්බමෙම්, සිය, නොව්වීප,කන්වීප,කඩම්බමෙම්.

රුපකත්තේ, සිය, රුප,දින්නුප,දැනියෝ, සිය, අනුප,දින්නුප,දැනියෝ, වනකාරෝ බක්, සිය, රුප,දින්නුප,දැනියා, සිය, අනුප,දින්නුප,දැනියා, සිය, අනුප,දින්නා,නුප,දැනියා.

රුපකත්තේ, අසංක්ලිවිසංක්ලේසිකා, වනකාරෝ බක්, සිය, අසංක්ලිවිසංක්ලේසිකා, සිය, අසංක්ලිවිසංක්ලේසිකා, සිය, අසංක්ලිවිසංක්ලේසිකා,

රුපකත්තේ, අවිතකකාඅවිව්,රෝ, තයෝ, බක්, සිය, සවිතකකා-සවිව්,රෝ, සිය, අවිතකකාවිව්,රමනෝ, සිය, අවිතකකාඅවිව්,රෝ. සඩි,-රකත්තේ, සිය, සවිතකකාසවිව්,රෝ, සිය, අවිතකකාවිව්,රමනෝ, සිය, අවිතකකාඅවිව්,රෝ, සිය, තවත්තාබේ, සවිතකකාසවිව්,රෝනිපි, අවිතකකාවිව්,රමනෝ,නිපි, අවිතකකාඅවිව්,රෝනිපි.

රුපකත්තේ, න වනකාබේ, පිතිසහගතේ,නිපි, සුබසහගතේ,නිපි, උපෙකත්,සහගතේ,නිපි. වෛද්‍යනාකත්තේ, සිය, පිතිසහගතේ, න සුබ-සහගතේ, න උපෙකත්,සහගතේ, සිය, න වනකාබේ, පිතිසහගතේ,නි. තයෝ, බක්, සිය, පිතිසහගත්තා, සිය, සුබසහගත්තා, සිය, උපෙකත්-සහගත්තා, සිය, න වනකාබේ, පිතිසහගත්තා,නිපි, සුබසහගත්තා,නිපි, උපෙකත්,සහගත්තා,නිපි.

රුපකත්තේ, නොවද්‍යනෙන න හාවනාය පහාතබේ, වනකාරෝ බක්, සිය, ද්‍යුනෙන පහාතබේ, සිය, හාවනාය පහාතබේ, සිය, නොවද්‍යනෙන න හාවනාය පහාතබේ.

රුපකත්තේ, නොව ද්‍යුනෙන න හාවනාය පහාතබේනුස්කා. වනකාරෝ බක්, සිය, ද්‍යුනෙන පහාතබේනුකා, සිය, හාවනාය පහාතබේනුකා, සිය, නොව ද්‍යුනෙන න හාවනාය පහාතබේනුකා.

රුපකත්තේ, නොව,වයගාම් නාපවයගාම්. වනකාරෝ බක්, සිය, අාවයගාම්නේ, සිය, අපවයගාම්නේ, සිය, නොව,වයගාම් නාපවය-ගාම්නේ.

රුපකත්තේ, නොව සෙකත්<sup>1</sup>, නා,සෙකත්. වනකාරෝ බක්, සිය, සෙකත්, සිය, අසෙකත්, සිය, නොව සෙකත්, නාසෙකත්.

රුපකත්තේ, පරිනෙකා, වනකාරෝ බක්, සිය, පරිනෙකා, සිය, මහයාත්,රම්ණා, සිය, අප්පම්ණා,රම්ණා, සිය, න වනකාබේ, පරිනෙකා,රම්ණානි'පි, මහයාත්,රම්ණානි'පි, 'අප්පම්ණා,රම්ණානි'පි.

රුපකත්තේ, මරුකීමේ, වනකාරෝ බක්, සිය, හිනා, සිය, සිය, මරුකීමා, සිය, පරුනා.

රුපකත්තේ, අනියතේ, වනකාරෝ බක්, සිය, මිව්‍යත්තකනියත්තා, සිය, සම්බුද්‍යත්තනියත්තා, සිය, අනියත්තා.

1. සෙකත් - සිරිතු.

රුපස්කන්ධිය නො මැ විපාක වූ විපාකස්වහාවධරම වූයේ නො වෙයි. සතර ස්කන්ධියෙයි විපාක ද වන්නාහ, විපාකස්වහාවධරම ද වන්නාහ, නො මැ විපාක වූ නො ද විපාකස්වහාවධරම වන්නාහ.

රුපස්කන්ධිය උපාධින්නොපාදනිය ද වන්නේ යැ, අනුපාදින්නොපාදනිය ද වන්නේ යි. සතර ස්කන්ධියෙයි උපාධින්නොපාදනිය ද වන්නාහ, අනුපාදින්නොපාදනිය ද වන්නාහ, අනුපදින්නාඅනුපාදනිය ද වන්නාහ.

රුපස්කන්ධිය අසංකීර්ණසාක්ලෙසික යැ, සතර ස්කන්ධියෙයි සංකීර්ණය අසංකීර්ණයික ද වන්නාහ, අසංකීර්ණයියාක්ලෙසික ද වන්නාහ, අසංකීර්ණයියාක්ලෙසික ද වන්නාහු ය.

රුපස්කන්ධිය අවිතරකඩවිවාර යැ ස්කන්ධියෙයි තිදෙනෙක් සටිතරකසවිවාර ද වන්නාහ, අවිතරකවිවාරමානු ද වන්නාහ, අවිතරකඩවිවාර ද වන්නාහ, සංස්කාරස්කන්ධිය සටිතරකසවිවාර ද වන්නේ යැ, අවිතරකවිවාරමානු ද වන්නේ යැ, අවිතරකඩවිවාර ද වන්නේ යැ, සටිතරකසවිවාර යි ද, අවිතරකවිවාරමානු යි ද, අවිතරකඩවිවාර යි ද, නො කියපුණු වන්නේ යි.

රුපස්කන්ධිය ප්‍රතිසඟගත යි ද, පුබසහගත යි ද, උපක්ෂාසඟගත යි ද නො කිය යුත්තේ යැ, වෙදනාස්කන්ධිය ප්‍රතිසඟගත වන්නේ යැ, පුබසහගත නො වෙයි, උපක්ෂාසඟගත නො වෙ. ප්‍රතිසඟගතැයි නො කියපුණු වන්නේ යැ, ස්කන්ධියෙයි තිදෙනෙක් ප්‍රතිසඟගත ද වන්නාහ, පුබසහගත ද වන්නාහ, උපක්ෂාසඟගත ද වන්නාහ. ප්‍රතිසඟගත යහ යි ද, පුබසහගතයහ යි ද, උපක්ෂාසඟගතයහ යි ද, නො කියපුණු වන්නාහ.

රුපස්කන්ධිය නො මැ දරුණනයන් නො ද භාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය යැ, සතර ස්කන්ධියෙයි දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නාහ, භාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නාහ, නො මැ දරුණනයන් නො ද භාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නාහු යැ.

රුපස්කන්ධිය නො මැ දරුණනයන් නො ද භාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය වූ හෙතු ඇත්තේ යැ. සතර ස්කන්ධියෙයි දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍ය වූ හෙතු ඇත්තාහු ද වන්නාහ, භාවනා යයන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුක ද වන්නාහ, නො මැ දරුණනයන් නො ද භාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය හෙතුක ද වන්නාහු යැ.

රුපස්කන්ධිය නො මැ ආවියගාමී වූයේ නො ද අපවියගාමී යැ. සතර ස්කන්ධියෙයි ආවියගාමී ද වන්නාහ, අපවියගාමී ද වන්නාහ, නො මැ ආවියගාමී නො ද අපවියගාමී ද වන්නාහු යැ.

රුපස්කන්ධිය නො මැ ගෙයක්ෂ වූයේ නො ද අගෙයක්ෂ වූයේ යැ. සතර ස්කන්ධියෙයි ගෙයක්ෂ ද වන්නාහ, අගෙයක්ෂ ද වන්නාහ, නො මැ ගෙයක්ෂ ද නො ද අගෙයක්ෂ ද වන්නාහු යැ.

රුපස්කන්ධිය පරිත්ත යැ. සතර ස්කන්ධියෙයි පරිත්ත ද වන්නාහ, මහද්ගත ද වන්නාහ, අපමාණ ද වන්නාහු යැ.

රුපස්කන්ධිය අනාලම්බන ය. සතර ස්කන්ධියෙයි පරිත්තාලම්බන ද වන්නාහ, මහද්ගතාලම්බන ද වන්නාහ, අපමාණාලම්බන ද වන්නාහ, පරිත්තාලම්බන යි ද. මහද්ගතාලම්බන යි ද, අපමාණාලම්බන යි ද, නො කියපුණු වන්නාහු යැ.

රුපස්කන්ධිය මධ්‍යම යැ. සතර ස්කන්ධියෙයි හින ද වන්නාහ, මධ්‍යම ද වන්නාහ, ප්‍රකීත ද වන්නාහු යැ.

රුපස්කන්ධිය අනියත යැ. සතර ස්කන්ධියෙයි මිට්‍යාත්වනියත ද වන්නාහ, සම්ස්ක්වනියත ද වන්නාහ, අනියත ද වන්නාහු යැ.

රුපක්‍රියාවේ, අනුරමණා, වක්‍රීදි බස්, සිය, මයාරමණා, සිය, මයාගේ තුළු, සිය, මයාගේ තුළු, සිය, මයාගේ තුළු, සිය, මයාගේ තුළු, සිය, නා වක්‍රීදි, මයා-රමණාත්මි මයාගේ තුළු, සිය, මයාගේ තුළු, සිය, මයාගේ තුළු.

සිය, උපනනා, සිය, අනුපනනා, සිය, උපනනා.

සිය, අනීතා, සිය, අනාගතා, සිය, පවතුපනනා.

රුපක්‍රියාවේ, අනුරමණා, වක්‍රීදි බස්, සිය, අනීතාරමණා, සිය, අනාගතාරමණා, සිය, පවතුපනනාරමණා, සිය, නා වක්‍රීදි, අනීතාරමණාත්මි අනාගතාරමණාත්මි' පි පවතුපනනාරමණාත්මි' පි.

සිය, අජ්ඝිත්තා, සිය, බඟිත්තා, සිය, අජ්ඝිත්තාබඟිත්තා.

රුපක්‍රියාවේ, අනුරමණා. වක්‍රීදි බස් සිය, අජ්ඝිත්තා-රමණා, සිය, බඟිත්තාරමණා, සිය, අජ්ඝිත්තාබඟිත්තාරමණා, සිය, නා වක්‍රීදි, අජ්ඝිත්තාරමණාත්මි' පි බඟිත්තාරමණාත්මි' පි අජ්ඝිත්තාබඟිත්තා-රමණාත්මි' පි.

වක්‍රීදි බස්, අනීදසානාපාරිසා. රුපක්‍රියාවේ, සිය, සනීදසානා සපාරිසා, සිය, අනීදසානාසපාරිසා, සිය, අනීදසානාපාරිසා.

210. වක්‍රීදි බස්, නා හෙතු. සඩ්බෑරක්‍රියාවේ, සිය, හෙතු, සිය, නා හෙතු.

රුපක්‍රියාවේ, අහෙතුකො. වක්‍රීදි බස්, සිය, සහෙතුකා, සිය, අහෙතුකා.

රුපක්‍රියාවේ, හෙතුවිපැපුත්තෙකා. වක්‍රීදි බස්, සිය, හෙතු-සමපැපුත්තා, සිය, හෙතුවිපැපුත්තා.

රුපක්‍රියාවේ, නා වක්‍රීදි, හෙතු වෙ ව සහෙතුකොත්මි සහෙතුකො, වෙව නා ව හෙතුත්මි. තයෙ, බස්, නා වක්‍රීදි, හෙතු වෙව සහෙතුකාත්මි, සිය, සහෙතුකා, වෙව නා ව හෙතු, සිය, නා වක්‍රීදි, සහෙතුකා, වෙව නා ව හෙතුත්. සඩ්බෑරක්‍රියාවේ, සිය, හෙතු වෙව නා ව හෙතු, සිය, හෙතු වෙව සහෙතුකො, ව, සිය, සහෙතු-සමපැපුත්තා, වෙව නා ව හෙතු, සිය, නා වක්‍රීදි, හෙතු වෙව සහෙතුසමපැපුත්තාත්මි' පි, සහෙතුසමපැපුත්තා, වෙව නා ව හෙතුත්මි' පි.

රුපක්‍රියාවේ, නා වක්‍රීදි, හෙතු වෙව හෙතුසමපැපුත්තාත්මි' පි, සහෙතුසමපැපුත්තා, වෙව නා ව හෙතුත්මි' පි. තයෙ, බස්, නා වක්‍රීදි, හෙතු වෙව හෙතුසමපැපුත්තාත්මි, සිය, හෙතුසමපැපුත්තා, වෙව නා ව හෙතු, සිය, නා වක්‍රීදි, හෙතුසමපැපුත්තා, වෙව නා ව හෙතුත්. සඩ්බෑරක්‍රියාවේ, සිය, හෙතු වෙව හෙතුසමපැපුත්තාත්මි' පි, සිය, හෙතු-සමපැපුත්තා, වෙව නා ව හෙතු, සිය, නා වක්‍රීදි, හෙතු වෙව සහෙතුසමපැපුත්තාත්මි' පි, සහෙතුසමපැපුත්තා, වෙව නා ව හෙතුත්මි' පි.

රුපක්‍රියාවේ, නා හෙතු අහෙතුකො. තයෙ, බස්, සිය, නා හෙතු සහෙතුකා, සිය, නා හෙතු අහෙතුකා. සඩ්බෑරක්‍රියාවේ, සිය, නා හෙතු සහෙතුකො, සිය, නා හෙතු අහෙතුකො, සිය, නා වක්‍රීදි, නා හෙතු සහෙතුකොත්මි' පි නා හෙතු අහෙතුකොත්මි' පි.

රුපස්කන්ධය අනාලමිතා යැ. සතර ස්කන්ධයෝ මාර්ගාලමිතා ද වන්නාහ, මාර්ගාලමිතා ද වන්නාහ, මාර්ගාලමිතා ද වන්නාහ. මාර්ගාලමිතා නෙහි සි ද, මාර්ග මෙතුකහ යි ද, මාර්ගාධිත්තිහ යි ද නොකියපුණු වන්නාපු යැ.

(පස්වස්කන්ධයෝ) උත්පන්න ද වන්නාහ, අනුත්පන්න ද වන්නාහ, උත්පාදී ද වන්නාපු යැ.

(පස්වස්කන්ධයෝ) අතිත ද වන්නාහ, අනාගත ද වන්නාහ, ප්‍රත්පත්පන්න ද වන්නාපු යැ.

රුපස්කන්ධය අනාලමිතා යැ. සතර ස්කන්ධයෝ අතිතාලමිතා ද වන්නාහ, අනාගතාලමිතා ද වන්නාහ, ප්‍රත්පත්පන්නාලමිතා ද වන්නාහ. අතිතාලමිතා නෙහි සි ද ප්‍රත්පත්පන්නාලමිතා නෙහි යි ද නොකියපුන්නාපු යැ.

(පස්වස්කන්ධයෝ) අධ්‍යාත්ම ද වන්නාහ, බාහිර ද වන්නාහ, අධ්‍යාත්මබාහිර ද වන්නාපු යැ.

රුපස්කන්ධය අනාලමිතා යැ. සතර ස්කන්ධයෝ අධ්‍යාත්මාලමිතා ද වන්නාහ, බාහිරාලමිතා ද වන්නාහ, අධ්‍යාත්මබාහිරාලමිතා ද වන්නාහ. අධ්‍යාත්මාලමිතා නෙහි සි ද, බාහිරාලමිතා නෙහි සි ද, අධ්‍යාත්මබාහිරාලමිතා නෙහි සි ද නොකියපුණු වන්නාපු යැ.

සතර ස්කන්ධයෝ අතිද්‍රේශනාප්‍රතිස්සයෝ යැ, රුපස්කන්ධය සනිද්‍රේශනාප්‍රතිස ද වන්නේ යැ, අතිද්‍රේශනාප්‍රතිස ද වන්නේ යැ, අතිද්‍රේශනාප්‍රතිස ද වන්නේ යැ.

210. සතර ස්කන්ධයෝ මෙතු නොවෙති. සංය්කාරස්කන්ධය මෙතු ද වන්නේ යැ තෙහු ද වන්නේ සි.

රුපස්කන්ධය අමෙතුක යැ. සතර ස්කන්ධයෝ සමෙතුක ද වන්නාහ, අමෙතුක ද වන්නාපු යැ.

රුපස්කන්ධය මෙතුවිපුපුක්ත යැ. සතර ස්කන්ධයෝ මෙතුවිපුපුක්ත ද වන්නාහ, මෙතුවිපුපුක්ත ද වන්නාපු යැ.

රුපස්කන්ධය මෙතු ද වූයේ මැ සමෙතුක සි ද සමෙතුක ද වූයේ මැ නො ද මෙතු සියපුත්තේ යැ, තුන් ස්කන්ධයෝ මෙතු ද වූයේ මැ සමෙතුක සි ද නො කියපුත්තාහ, සමෙතුක ද වූවාපු මැ නො ද මෙතු ද වන්නාහ, සමෙතුක ද වූවාපු මැ නො ද මෙතුහ සි ද නො කියපුත්තාහ. සංය්කාරස්කන්ධය මෙතු ද වූයේ මැ නො ද මෙතු ද වන්නේ යැ, සමෙතුක ද වූයේ මැ නො ද වන්නේ යැ, සමෙතුක ද වූයේ මැ සමෙතුක සි ද සමෙතුක ද වන්නේ යැ.

රුපස්කන්ධය මෙතු ද වූයේ මැ මෙතුවිපුපුක්ත සි ද මෙතුවිපුපුක්ත ද වූයේ මැ නො ද මෙතු සියපුත්තේ යැ, තුන් ස්කන්ධයෝ මෙතු ද වූවාපු මැ මෙතුවිපුපුක්ත සි ද නො කියපුත්තාහ, මෙතුවිපුපුක්ත ද වූවාපු මැ නො ද මෙතු සියපුත්තාහ. මෙතුවිපුපුක්ත ද වන්නාහ. සංය්කාරස්කන්ධය මෙතු ද වූයේ මැ නො ද වන්නේ යැ, මෙතුවිපුපුක්ත ද වූයේ මැ නො ද මෙතු සියපුත්තාහ. සංය්කාරස්කන්ධය මෙතු ද වූයේ මැ නො ද වන්නේ යැ, මෙතුවිපුපුක්ත ද වූයේ මැ නො ද වන්නේ යැ.

රුපස්කන්ධය මෙතු නො වූයේ අමෙතුක යැ, තුන් ස්කන්ධයෝ මෙතු වූ සමෙතුක ද වන්නාහ, මෙතු නො වූ අමෙතුක ද වන්නාහ. සංය්කාරස්කන්ධය මෙතු වූ සමෙතුක ද වන්නේ යැ, මෙතු නො වූ අමෙතුක ද වන්නේ යැ, මෙතු නො වූ සමෙතුක සි ද මෙතු නො වූ අමෙතුක සි ද නො කියපුත්තේ වන්නේ යැ.

211. සපෘත්වයා, සඩිනි.

වත්තාරෝ බනි, අනිද්‍යානා. රුපක්‍රියෙනි, සිය, සනිද්‍යානෙනෑ,

වත්තාරෝ බනි, අප්‍රේසා. රුපක්‍රියෙනි, සිය, සපෘත්වීයෙ, සිය,

අප්‍රේසීයෙ.

රුපක්‍රියෙනි, රුපා. වත්තාරෝ බනි, අරුපා.

රුපක්‍රියෙනි, ලොකියා. වත්තාරෝ බනි, සිය, ලොකියා, සිය,

ලොකුත්තරු.

කෙනවි විශේෂීයා, කෙනවි න විශේෂීයා.

212. වත්තාරෝ බනි, නො, අ, සට්ටා. සඩිබ්රක්‍රියෙනි, සිය, අ, සට්ටා,

සිය, නො, අ, සට්ටා.

රුපක්‍රියෙනි, සා, සට්ටා. වත්තාරෝ බනි, සිය, අ, සට්ටා, සිය,

සම්පූර්ණා, සිය, අ, සට්ටාවිප්පූරුණෙනා.

රුපක්‍රියෙනි, න වත්තාබේඛ, අ, සට්ටා, වෙව සා, සට්ටා, ව, තුනි,<sup>1</sup> සා, සට්ටා, වෙව නො, ව අ, සට්ටා. තයෙ, බනි, න වත්තාබේඛ, අ, සට්ටා, වෙව

සා, සට්ටා, ව, තුනි,<sup>2</sup> සිය, සා, සට්ටා, වෙව නො, ව අ, සට්ටා, සිය, න වත්තාබේඛ,

සා, සට්ටා, වෙව නො, ව අ, සට්ටා, තුනි. සඩිබ්රක්‍රියෙනි, සිය, අ, සට්ටා, වෙව

සා, සට්ටා, ව, සිය, සා, සට්ටා, වෙව නො, ව අ, සට්ටා, සිය, න වත්තාබේඛ,

අ, සට්ටා, වෙව අ, සට්ටාවිප්පූරුණෙනා, තුනි, අ, සට්ටාවිප්පූරුණෙනා, වෙව

නො, ව අ, සට්ටා, තුනි. සඩිබ්රක්‍රියෙනි, සිය, අ, සට්ටා, වෙව අ, සට්ටාවිප්පූරුණෙනා, ව, සිය, අ, සට්ටාවිප්පූරුණෙනා, වෙව නො, ව අ, සට්ටා, සිය, න වත්තාබේඛ,

අ, සට්ටා, වෙව අ, සට්ටාවිප්පූරුණෙනා, තුනි, අ, සට්ටාවිප්පූරුණෙනා, වෙව

නො, ව අ, සට්ටා, තුනි. රුපක්‍රියෙනි, සාක්ෂිජ්‍යාර්ථක, සාක්ෂිබේඛ,

වත්තාරෝ බනි, සාක්ෂිජ්‍යාර්ථකවිප්පූරුණෙනා. වත්තාරෝ බනි, සිය,

සාක්ෂිජ්‍යාර්ථක විප්පූරුණෙනා, සිය, සාක්ෂිජ්‍යාර්ථකවිප්පූරුණෙනා.

1 සා, සට්ටා, තුනි - සිරිමු.

2 සා, සට්ටා, තුනි - සිරිමු.

211. (පණ්ඩ්වස්කන්ධයෝ) සපුත්‍රයෝ යි. සංඛ්‍යයෝ යි.

සතර ස්කන්ධයෝ අනිදර්ශනයෝ යැ. රුපස්කන්ධය සනිදර්ශන ද වන්නේ ය, අනිදර්ශන ද වන්නේ යි.

සතර ස්කන්ධයෝ අප්‍රතිසයෝ යැ, රුපස්කන්ධය සපුත්‍ර ද වන්නේ යැ, අප්‍රතිස ද වන්නේ යි.

රුපස්කන්ධය රුප යැ, සතර ස්කන්ධයෝ අරුපයෝ යි.

රුපස්කන්ධය ලොකික යැ, සතර ස්කන්ධයෝ ලොකික ද වන්නාහ, ලොකෝත්තර ද වන්නාපු යැ.

(පණ්ඩ්වස්කන්ධයෝ) කිසි විජ්‍යනායකින් දකුෂුත්තාහ, කිසි විජ්‍යනායකින් නො දකුෂුත්තාපු යැ.

212. සතර ස්කන්ධයෝ ආපුව නො වන්නාහ, සංස්කාරස්කන්ධය ආපුව ද වන්නේ ය, ආපුව නො ද වන්නේ යි.

රුපස්කන්ධය සාපුව යැ, සතර ස්කන්ධයෝ ආපුව ද වන්නාහ, අනාපුව ද වන්නාපු යැ.

රුපස්කන්ධය ආපුවිපුපුක්ත යැ, සතර ස්කන්ධයෝ ආපුවිසම්පුපුක්ත ද වන්නාහ, ආපුවිපුපුක්ත ද වන්නාපු යැ.

රුපස්කන්ධය ආපුව ද වූදේ මැ සාපුව ද වේ යයි නො කියපුත්තෙන් යැ, සාපුව ද වූදේ මැ නො ද ආපුව වූදේ යි. තුන් ස්කන්ධයෝ ආපුව ද වූවාපු මැ සාපුව ද වූහ සි නො කියපුත්තාහ, සාපුව ද වූවාපු මැ නො ද ආපුව ද වන්නාහ, සාපුව ද වූවාපු මැ නො ද ආපුව වූහ සි නො කියපුත්තාහ, සංස්කාරස්කන්ධය ආපුව ද වූදේ මැ සාපුව ද වන්නේ යැ. සාපුව ද වූදේ මැ නො ද ආපුව වන්නේ ය, ආපුව ද වූදේ මැ සාපුව ද වූදේ මැ නො ද ආපුව සි ද නො කිය යුත්තෙන් යි.

රුපස්කන්ධය ආපුව වූදේ මැ ආපුවිසම්පුපුක්ත සි ද, ආපුවිසම්පුපුක්ත ද වූදේ මැ නො ද ආපුව යයි ද නො කියු යුතු. තුන්ස්කන්ධයෝ ආපුව ද වූවාපු මැ ආපුව සම්පුපුක්තාහ සි නො කියපුත්තාහ. ආපුවිසම්පුපුක්ත වූවාපු මැ නො ද ආපුව වන්නාහ, ආපුවිසම්පුපුක්ත වූවාපු මැ නො ද ආපුවයෝ යයි නො කියපුතු වන්නාහ. සංස්කාරස්කන්ධය ආපුව ද වූදේ මැ ආපුවසම්පුපුක්ත ද වන්නේ ය. ආපුවිසම්පුපුක්ත ද වූදේ මැ නො ද ආපුව වන්නේ ය. ආපුව ද වූදේ මැ ආපුවිසම්පුපුක්ත සි ද ආපුවිසම්පුපුක්ත ද වූදේ මැ නො ද ආපුවයෝ යි ද නො කිය යුත්තාපු යැ.

213. සතර ස්කන්ධයෝ සංයාරන නො වන්නාහ. සංස්කාරස්කන්ධය සංයාරන ද වන්නේ යැ, සංයාරන නො ද වන්නේ යි.

රුපස්කන්ධය සංයාරනීය යැ. සතර ස්කන්ධයෝ සංයාරනීය ද වන්නාහ, අස යෙරනීය ද වන්නාපු යැ.

රුපස්කන්ධය සංයාරනවිපුපුක්ත යැ. සතර ස්කන්ධයෝ සංයාරනසම්පුපුක්ත ද වන්නාහ, සංයාරනවිපුපුක්ත ද වන්නාපු යැ.

ରୁପକିଳେଖି, ତା ଲିଖନାବେଳି, ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନା । ଲେଖ ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନିଯେ, ତା  
ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନିଯେ, ଲେଖ ହେ, ତା ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନା । ତାଙ୍କୁ, ବନ୍ଦି, ତା ଲିଖନାବେଳି,  
ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନା, ଲେଖ ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନିଯେ; କିମ୍ବା, ତାଙ୍କୁ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନିଯେ, ଲେଖ  
ହେ, ତା ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନା, କିମ୍ବା, ତା ଲିଖନାବେଳି, ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନିଯେ, ଲେଖ  
ହେ, ତା ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନା, କିମ୍ବା, ତାଙ୍କୁ ରକ୍ଷଣାବେଳି, କିମ୍ବା, ତାଙ୍କୁ ରକ୍ଷଣାବେଳି  
ଲେଖ ହେ, ତା ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନା, କିମ୍ବା, ତାଙ୍କୁ ରକ୍ଷଣାବେଳିଲେଖ ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନିଯେ, ତା  
କିମ୍ବା, ତାଙ୍କୁ ରକ୍ଷଣାବେଳିଲେଖ ହେ, ତା ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନା, କିମ୍ବା, ତା ଲିଖନାବେଳି,  
ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନାକେବେଳିଲେଖ ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନିଯେ, ନିର୍ମିତ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନିଯେ, ଲେଖ  
ହେ, ତା ସଂକ୍ଷିପ୍ତର୍ଥନାବିଧାନୀ'ଟି ।

රුපකිනේ; නා වත්තාබේඛා, සංස්කෘත්‍යන්ස්කූව්‍ය සංස්කෘත්‍යන් සම්පූහෙහා, වෑ, 'නීපි, සංස්කෘත්‍යන්ස්ම්පූහෙහා, වෙට්ට නො, ව සංස්කෘත්‍යන්හැනි'පි. තෙයා බැංකි, නා වත්තාබේඛා, සංස්කෘත්‍යන්හා, වෙට්ට සංස්කෘත්‍යන් සම්පූහෙහා, වාස්ති, සිය, සංස්කෘත්‍යන්සම්පූහෙහා, වෙට්ට නො, ව සංස්කෘත්‍යන්හා, සියා නා වත්තාබේඛා, සංස්කෘත්‍යන්සම්පූහෙහා, වෙට්ට නො, ව සංස්කෘත්‍යන්හැනි, සංස්කෘත්‍යන්හි, සියා, සංස්කෘත්‍යන්හැනිව සංස්කෘත්‍යන් සම්පූහෙහා, ව, සිය, සංස්කෘත්‍යන්හෙහාම්පූහෙහා, වෙට්ට නො, ව සංස්කෘත්‍යන්හා; සිය, නා වත්තාබේඛා, සංස්කෘත්‍යන්හා. වෙට්ට සංස්කෘත්‍යන්හැනිපි,

රුපකඩිකේ, සංස්කෘත්‍යන්විප්පාත්‍යතාසංස්කෘත්‍ය යා. වත්තාරෙ බකී, සිය, සංස්කෘත්‍යන්විප්පාත්‍යතාසංස්කෘත්‍යන්හිය, සිය, සංස්කෘත්‍යන්විප්පාත්‍යතා අසංස්කෘත්‍යන්හිය, සිය, න වත්තාබි, සංස්කෘත්‍යන්විප්පාත්‍යතාසංයෝගන්හිය, හිමි, සංස්කෘත්‍යන්විප්පාත්‍යතාසංයෝගන්හිය.

214. වනකු,ගෙය බක්, ගෙ, ගස්, සංඛිංචකවෙකි, සිය, ගසේ, සිය, ගෙ, ගසේ,

ରୁପକଳାଙ୍କେ, ଅନୁମିତେ, ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ବନ୍ଦି, ଶିଯ, ଅନୁମିତୀ, ଶିଯ, ଅନୁମିତୀରେ.

ରୁପକଳାଙ୍କେ, ଅନ୍ତିମପ୍ରକାଶକୁ, ବିନନ୍ଦା, ଗୋ ବିକଳ, ପିଲା, ଅନ୍ତିମପ୍ରକାଶକୁ, ପିଲା, ଅନ୍ତିମପ୍ରକାଶକୁ,

රුපක්‍රියෙකු, නා වින්දුවේ, ගසේ, වෙව ගස්ත්‍රියෙ, වාස්<sup>1</sup>, ගස්ත්‍රියෙ, වෙව නො, ව ගසේ, තියෙ, බිඩී, නා වින්දුවේ, ගස්, වෙව ගස්ත්‍රියෙ, වාස්<sup>2</sup>, සිය, ගස්ත්‍රියෙ, වෙව නො, ව ගස්, සිය, ම වින්දුවේ, ගස්ත්‍රියෙ, වෙව නො, ව ගස්, තියෙ, සැංකිරක්කියෙකු, සිය, ගසේ, වෙව ගස්ත්‍රියෙ, වාස්<sup>3</sup>, සිය, නා වින්දුවේ, ගස්, වෙව ගස්ත්‍රියෙ, වාස්<sup>4</sup>.

ରେପକାନଙ୍କୁ, ତା ଲିଖନାରେ, ଏହାରେ, ଲେଖି ଅଛି ଯଦୁ ଓ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ, ତାହାରେ, ଅଛିଯାଏପରିପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ, ଲେଖି ହେ, ତା ଗଜେବୁ, ନିମ୍ନିତି. ବିଦେ, ବିକାଶ, ତା ଲିଖନାରେ, ଏହାରେ, ଲେଖି ଅଛିଯାଏପରିପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ, ଲେଖି ହେ, ତା ଗଜେବୁ; ନିମ୍ନିତି, ଅଛିଯାଏପରିପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ, ଲେଖି ହେ, ତା ଗଜେବୁ, ନିମ୍ନିତି. ଚକିରକାନଙ୍କୁ, ଦିନ, ଅଜେବୁ, ଲେଖି ଅଛିଯାଏପରିପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ, ଲେଖି ହେ, ତା ଗଜେବୁ; ଦିନ, ତା ଲିଖନାରେ, ଏହାରେ, ଲେଖି ଅଛିଯାଏପରିପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ, ଲେଖି ହେ, ତା ଗଜେବୁ, ନିମ୍ନିତି.

1. ഗജ്ഞനീയൻ - കിരിക്ക്.
  2. ഗജ്ഞനീയൻ - കിരിക്ക്.

- ### 8. ශඛ්‍ය විපුලතාව, නී - සිරිඹ.

රුපස්කන්ධය සංගෝරන ද වූ මැ සංගෝරත්තිය යි ද, සංගෝරත්තිය ද වූ මැ නො ද සංගෝරනායි නො කිය පුත්තේ ය. තුන් ස්කන්ධයේ සංගෝරන ද වූ මැ සංගෝරත්තිය ය නො කිය පුත්තාහ, සංගෝරත්තිය ද වූවාපු මැ නො ද සංගෝරන ද වින්නාහ, සංගෝරත්තිය ද වූවාපු මැ නො ද සංගෝරන වූහ යි ද නො කිය පුතු වන්නාහ. සංග්කාරස්කන්ධය සංගෝරන ද වූයේ මැ සංගෝරත්තිය ද වන්නේ ය, සංගෝරත්තිය ද වූයේ මැ නො ද සංගෝරන ද වන්නේ ය, සංගෝරන වූ ම සංගෝරත්තිය යි ද, සංගෝරත්තිය ද වූ ම නො ද සංගෝරන යි ද නො කිය පුතු වන්නේ ය.

රුපස්කන්ධය සංගෝරන ද වූ ම සංගෝරනසම්පූරුණුක්තයෙකුයි ද, සංගෝරන සම්පූරුණුක්ත ද වූ මැ නො ද සංගෝරනයෙකු යි ද නො කිය පුත්තේ ය. තුන්ස්කන්ධයෝ සංගෝරන ද වූ මැ සංගෝරනසම්පූරුණුක්තහ යි ද නො කිය පුත්තාහ, සංගෝරනසම්පූරුණුක්ත ද වූ මැ නො ද සංගෝරන ද වන්නාහ, සංගෝරනසම්පූරුණුක්ත ද වූ මැ නො ද සංගෝරනහ යි ද නො කිය පුතු වන්නාහ. සංස්කාරස්කන්ධය සංගෝරන ද වූ මැ සංගෝරනසම්පූරුණුක්ත ද වන්තේ ය, සංගෝරනසම්පූරුණුක්ත ද වූ මැ සංගෝරන ද වන්තේ ය, සංගෝරන ද වූ මැ සංගෝරන ද වන්තේ ය, සංගෝරන ද වූ මැ සංගෝරන ද වන්තේ ය.

රුපස්කන්ධිය සංගෝරනවිප්‍රයුත්තසංගෝරනීය වෙයි. සතර සැකන්ධියේ සංගෝරනවිප්‍රයුත්ත සංගෝරනීය ද වන්නාහ, සංගෝරනවිප්‍රයුත්ත වූ අසංගෝරනීය ද වන්නාහ, සංගෝරවිප්‍රයුත්ත සංගෝරනීයහ යි ද, සංගෝරනවිප්‍රයුත්ත අසංගෝරනීයහ යි ද නො කිය යුත්තාහ ය.

214. සතර සේකන්දියෝ ගුන්ට තොවන්නාහ. සංස්කාරසේකන්දිය ගුන්ට ද වන්නේ යැ, ගුන්ට තො ද වන්නේයි.

రೂಪದ್ವಿಕನ್‌ದಿಯ ಗ್ರಹಣದಿನಿಯ ಯೈ. ಸತ್ಯರಘದ್ವಿಕನ್‌ದಿಯೇ ಗ್ರಹಣದಿನಿಯ ದ ವಿಶ್ವಾಸ, ಅಗ್ರಹಣದಿನಿಯ ದ ವಿಶ್ವಾಸ.

රුපස්කන්ධය ප්‍රතිපූඩුක්ත යු. සතර ස්කන්ධයෝ ප්‍රතිපූඩුක්ත ද වන්නාහ, ප්‍රතිපූඩුක්ත ද වන්නාඟ යු.

ରୂପଚକନ୍ତିର ଫୁଲ ଦ ଖାଇ ମୁଁ ମୁଁ ଫୁଲରିତିଯଙ୍କୁ ଦିଏ ଫୁଲରିତିଯ ଦ ଖାଇ ମୁଁ ମୁଁ ହୋ ଦ ଫୁଲରିତି  
ହୋ କିମ୍ବା ପ୍ରତି ଲିଙ୍ଗରେ ଯେ. ଶୁଣିଦିକନ୍ତିର ଦୟେ ଫୁଲର ଦ ଖାଇ ମୁଁ ମୁଁ ଫୁଲରିତିଯଙ୍କୁ ଦିଏ ହୋ କିମ୍ବା  
ଫୁଲ ଦ ଲିଙ୍ଗରେ. ଫୁଲରିତିଯ ଦ ଖାଇ ମୁଁ ମୁଁ ହୋ ଦ ଫୁଲରିତିଯଙ୍କୁ. ଫୁଲରିତିଯ ଦ ଖାଇ ମୁଁ ମୁଁ ହୋ ଦ  
ଫୁଲରିତି କିମ୍ବା ଫୁଲରିତି କିମ୍ବା ଲିଙ୍ଗରେ ଯେ. କାହିଁକାରଚକନ୍ତିର ଦ ଯ ଫୁଲର ଦ ଖାଇଦେ ମୁଁ  
ଫୁଲରିତି ଦ ଲିଙ୍ଗରେ ଯେ. ଫୁଲରିତିଯ ଦ ଖାଇ ମୁଁ ମୁଁ ହୋ ଦ ଫୁଲରିତିଯଙ୍କୁ ଯେ. ଫୁଲର ଦ ଖାଇ ମୁଁ  
ଫୁଲରିତିଯ ଦ ଲିଙ୍ଗରେ ଯେ. ଫୁଲରିତିଯ ଦ ଖାଇ ମୁଁ ମୁଁ ହୋ ଦ ଫୁଲରିତିଯଙ୍କୁ ଯେ.

රුපසිකන්ධය ප්‍රතිඵල ද වූ මැ ප්‍රතිඵලම්ප්‍රාප්‍රක්ෂක ය යි ද ප්‍රතිඵලම්ප්‍රාප්‍රක්ෂක ද වූ මැ නො ද ප්‍රතිඵල ය යි ද නො කියපුණු යි. තුන්සිකන්ධයෝ ප්‍රතිඵල ද වූ මැ ප්‍රතිඵලම්ප්‍රාප්‍රක්ෂකයහ යි ද නොකිය යුතු වන්නාසුය. ප්‍රතිඵලම්ප්‍රාප්‍රක්ෂක ද වූ මැ නො ද ප්‍රතිඵල වන්නාසුය. ප්‍රතිඵලම්ප්‍රාප්‍රක්ෂක ද වූ මැ නො ද ප්‍රතිඵලයහ යි ද නො කියපුණු වන්නාසු ය. සංස්කාරසිකන්ධය ප්‍රතිඵල ද වූ මැ ප්‍රතිඵලම්ප්‍රාප්‍රක්ෂක ද වන්නේ ය. ප්‍රතිඵලම්ප්‍රාප්‍රක්ෂක ද වූ මැ නො ද ප්‍රතිඵල වන්නේ ය. ප්‍රතිඵල ද වූ මැ ප්‍රතිඵලම්ප්‍රාප්‍රක්ෂක යි ද ප්‍රතිඵලම්ප්‍රාප්‍රක්ෂක ද වූ මැ නො ද යුතු යි.

රුපක්‍රීඩා, ගස්වීපැපුන්තාගස්වීයා, වත්තාරේ බක්, සිය, ගස්වීපැපුන්තාගස්වීයා; සිය, ගස්වීපැපුන්තාඅගස්වීයා; සිය, නා වත්තාබේ, ගස්වීපැපුන්තාගස්වීයායිපි, ගස්වීපැපුන්තාඅගස්වීයායිපි;

215-216. වත්තාරේ බක්, නො, ඕසා -පේ- නො, ගෙය, -පේ-

217. වත්තාරේ බක්, නො, නීවරණා. සංඛිරක්‍රීඩා, සිය, නීවරණා, සිය, නො, නීවරණා.

රුපක්‍රීඩා, නීවරණීයා, වත්තාරේ බක්, සිය, නීවරණීයා, සිය, අනීවරණීයා.

රුපක්‍රීඩා නීවරණවීපැපුනෙකා, වත්තාරේ බක්, සිය, නීවරණ-සමපැපුනා, සිය, නීවරණවීපැපුනා.

රුපක්‍රීඩා, නා වත්තාබේ, නීවරණ වෙව නීවරණීයා ව,නි'. නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණා. තයෙ, බක්, නා වත්තාබේ, නීවරණා, වෙව නීවරණීයා ව,නි, සිය, නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණා, සිය, නා වත්තාබේ, නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණානි. සංඛිරක්‍රීඩා, සියා, නීවරණා වෙව නීවරණීයා, ව, සිය, නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණා, සිය, නා වත්තාබේ, නීවරණා වෙව නීවරණීයානි'පි, නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණනි'පි.

රුපක්‍රීඩා, නා වත්තාබේ, නීවරණ වෙව නීවරණසමපැපුනෙකා,-ව,නි'පි, නීවරණසමපැපුනෙකා, වෙව නො, ව නීවරණනි'පි. තයෙ, බක්, නා වත්තාබේ, නීවරණා, වෙව නීවරණසමපැපුනා, ව,නි, සිය, නීවරණ සමපැපුනා, වෙව නො, ව නීවරණා, සිය, නා වත්තාබේ, නීවරණ සමපැපුනා, වෙව නො, ව නීවරණානි. සංඛිරක්‍රීඩා, සිය, නීවරණ වෙව නීවරණ-සමපැපුනෙකා, ව, සිය, නීවරණසමපැපුනෙකා, වෙව නො, ව නීවරණා, සිය, නා වත්තාබේ, නීවරණ වෙව නීවරණසමපැපුනෙකා, ව,නි'පි, නීවරණ සමපැපුනෙකා, වෙව නො, ව නීවරණනි'පි

රුපක්‍රීඩා, නීවරණ වීපැපුන්තානීවරණීයා. වත්තාරේ, බක්, සිය, නීවරණවීපැපුන්තානීවරණීයා, සිය, නීවරණවීපැපුන්තාඅනීවරණීයා, සිය, නා වත්තාබේ, නීවරණවීපැපුන්තානීවරණීයානි'පි නීවරණවීපැපුන්තා අනීවරණීයානි'පි.

218. වත්තාරේ, බක්, නො, පර,ම,සා. සංඛිරක්‍රීඩා, සිය, පර,ම,සෑසා, සිය, නො, පර,ම,සෑසා.

රුපක්‍රීඩා, පර,මටෝසා. වත්තාරේ, බක්, සිය, පර,මටෝසා, සිය, අපර,මටසා.

රුපක්‍රීඩා, පර,ම,සෑසාවීපැපුනෙකා. තයෙ, බක්, සිය, පර,ම,සෑ-සමපැපුනා, සිය, පර,ම,සෑසාවීපැපුනා. සංඛිරක්‍රීඩා, සිය, පර,ම,සෑ-සමපැපුනෙකා, සිය, පර,ම,සෑසාවීපැපුනෙකා, සිය, නා වත්තාබේ, පර,ම,සෑසාමපැපුනෙකානි'පි පර,ම,සෑසාවීපැපුනෙකානි'පි.

1. නීවරණීයානි - සිරිලු.

රුපස්කන්ධිය ගුන්ටර්ප්‍රෝස්ක්තගුන්ටනිය වෙයි. සතරස්කන්ධියෝ ගුන්ටර්ප්‍රෝස්ක්ත ගුන්ටනියවන්නාහි, ගුන්ටර්ප්‍රෝස්ක්ත අපන්ටනියවන්නාහි, ගුන්ටර්ප්‍රෝස්ක්තගුන්ටනිය හ සිද ද ගුන්ටර්ප්‍රෝස්ක්තඅපන්ටනිය හ සිද ද නො කියපුණු වන්නාපූ සි.

215-216. සතරස්කන්ධියෝ ඔහු වෙත්. . . යොගයෝ නො වෙත්.

217. සතරස්කන්ධියෝ නීවරණයෝ නො වෙත්. සංස්කාරස්කන්ධිය නීවරණ වන්නේ යැ. නො ද නීවරණ වන්නේ සි.

රුපස්කන්ධිය නීවරණය වෙයි. සතරස්කන්ධියෝ නීවරණය ද වන්නාහි. අනීවරණය ද වන්නාපූ යැ.

රුපස්කන්ධිය නීවරණ විප්‍රෝස්ක්ත වෙයි. සතරස්කන්ධියෝ නීවරණසම්ප්‍රෝස්ක්ත ද වන්නාහි. නීවරණවිප්‍රෝස්ක්ත ද වන්නාපූ යැ.

රුපස්කන්ධිය නීවරණ ද වූයේ මැ නීවරණය සිද ද වූයේ මැ නො ද නීවරණ යයි ද නො කියපුණු වන්නේ යැ. තුන්ස්කන්ධියෝ නීවරණ ද වූ නීවරණයහ සිද නොකියපුණු වන්නාහි. නීවරණය ද වූ නො ද නීවරණවන්නාහි. නීවරණය ද වූ මැ නො ද නීවරණය සිද නො කියපුණු වන්නාපූ යැ. සංස්කාරස්කන්ධිය නීවරණ ද වූ ම නීවරණය ද වන්නේ යැ. නීවරණය ද වූ මැ නො ද නීවරණ වන්නේ යැ. නීවරණ ද වූ මැ නීවරණය සිද ද වූ මැ නො ද නීවරණ සිද ද නො කියපුණු වෙයි.

රුපස්කන්ධිය නීවරණ ද වූ මැ නීවරණසම්ප්‍රෝස්ක්තය සිද ද නීවරණසම්ප්‍රෝස්ක්ත ද වූ මැ නො ද නීවරණයි ද නො කියපුණු වෙයි. තුන්ස්කන්ධියෝ නීවරණ ද වූ මැ නීවරණසම්ප්‍රෝස්ක්තයහ සිද ද නො කියපුණු වන්නාහි. නීවරණසම්ප්‍රෝස්ක්ත ද වූ මැ මැ නො ද නීවරණයහි නො කියපුණු වන්නාපූයැ. සංස්කාරස්කන්ධිය නීවරණ ද වූ මැ නීවරණසම්ප්‍රෝස්ක්ත ද වූ වූ මැ නො ද නීවරණයි විප්‍රෝස්ක්ත අනීවරණයවන්නාහි. නීවරණවිප්‍රෝස්ක්ත නීවරණය සිද ද නීවරණවිප්‍රෝස්ක්තය සිද ද නො කියපුණු වන්නේ යැ.

රුපස්කන්ධිය නීවරණවිප්‍රෝස්ක්තනීවරණය වේ. සතරස්කන්ධියෝ නීවරණවිප්‍රෝස්ක්තනීවරණයවන්නාහි. නීවරණවිප්‍රෝස්ක්තඅනීවරණයවන්නාහි. නීවරණවිප්‍රෝස්ක්ත නීවරණය සිද ද නීවරණවිප්‍රෝස්ක්තය සිද ද නීවරණවිප්‍රෝස්ක්තඅනීවරණය සිද ද නො කියපුණු වන්නාපූ යැ.

218. සතරස්කන්ධියෝ පරාමාස නො වෙත්. සංස්කාරස්කන්ධිය පරාමාස ද වන්නේ ය. නො ද පරාමාස වන්නේ ය.

රුපස්කන්ධිය පරාමාස්ට වෙයි, සතරස්කන්ධියෝ පරාමාස්ට ද වන්නාහි. අපරාමාස්ට ද වන්නාහි.

රුපස්කන්ධිය පරාමාසවිප්‍රෝස්ක්තවූයේ වෙයි. තුන්ස්කන්ධියෝ පරාමාස සම්ප්‍රෝස්ක්ත ද වන්නාහි. පරාමාසවිප්‍රෝස්ක්ත ද වන්නාහි. සංස්කාරස්කන්ධිය පරාමාසසම්ප්‍රෝස්ක්ත ද වන්නේ ය. පරාමාසවිප්‍රෝස්ක්ත ද වන්නේ ය. පරාමාසසම්ප්‍රෝස්ක්ත සිද ද නො කියපුණු වන්නේ සි.

රුපක්‍රීතී, නා වන්තාබේ, පර,ම,සේ, වෙට් පර,මටේ,නී, පරුමටේ, වෙට් නො, ව පර,ම,සේ, තයෙ, බනී, නා වන්තාබේ, පර,ම,සා වෙට් පර,මටේ,නී, සිය, පර,මටේ, වෙට් නො, ව පර,ම,සා, සිය, නා වන්තාබේ, පර,මටේ, වෙට් නො, ව පර,ම,සා, සිය, පර,ම,සේ, වෙට් පර,මටේ, ව, සිය, පර,මටේ, වෙට් නො, ව පර,ම,සා, සිය, නා වන්තාබේ, පර,ම,සේ, වෙට් පර,මටේ,නී'පි, පර,මටේ, වෙට් නො, ව පර,ම,සේ,නී'පි.

රුපක්‍රීතී, පර,ම,සාවිප්පූත්‍රපර,මටේ, වන්තා,රෝ, බනී, සිය, පර,ම,සාවිප්පූත්‍රපර,මටේ, සිය, පර,ම,සාවිප්පූත්‍රපර,මටේ, සිය, නා වන්තාබේ, පර,ම,සාවිප්පූත්‍රපර,මටේ, පර,ම,සාවිප්පූත්‍රපර, අපර,මටේ,නී'පි.

219. රුපක්‍රීතී, අනුරම්මණා. වන්තා,රෝ, බනී, සාරමමණා.

විස්දුදුණක්‍රීතී, මින්තා. වන්තා,රෝ, බනී, නො, මින්තා.

තයෙ, බනී, වෙත්තිකා. දේශ බනී, අවෙත්තිකා.

තයෙ, බනී, මින්තාසමප්පූත්‍රා. රුපක්‍රීතී, මින්තාවිප්පූත්‍රා. විස්දුදුණක්‍රීතී, නා වන්තාබේ, මින්තාන සමප්පූත්‍රා,නී'පි මින්තාන විප්පූත්‍රා,නී'පි.

තයෙ, බනී, මින්තාසංසටී. රුපක්‍රීතී, මින්තාවිසංසටී. විස්දුදුණක්‍රීතී, නා වන්තාබේ, මින්තාන සංසටී,නී'පි මින්තාන විසංසටී,නී'පි.

තයෙ, බනී, මින්තාසමුවේ,නා. විස්දුදුණක්‍රීතී, නො, මින්තා-සමුවේ,නා. රුපක්‍රීතී, සිය, මින්තාසමුවේ,නො, සිය, නො, මින්තාසමුවේ,නා.

තයෙ, බනී, මින්තාසහඟුනා. විස්දුදුණක්‍රීතී, නො, මින්තාසහඟු. රුපක්‍රීතී, සිය, මින්තාසහඟු සිය, නො, මින්තාසහඟුවේ,නා.

තයෙ, බනී, මින්තාත්‍රුපරිවත්තීනා. විස්දුදුණක්‍රීතී, නො, මින්තාත්‍රුපරිවත්තීනා, රුපක්‍රීතී, සිය, මින්තාත්‍රුපරිවත්තී, සිය, නො, මින්තාත්‍රුපරිවත්තී, නා.

තයෙ, බනී, මින්තාසංසටීසමුවේ,නා. දේශ බනී, නො, මින්තාසංසටී සමුවේ,නා.

තයෙ, බනී, මින්තාසංසටීසමුවේ,නාත්‍රුපරිවත්තීනා. දේශ බනී, නො, මින්තාසංසටීසමුවේ,නාත්‍රුපරිවත්තීනා.

විස්දුදුණක්‍රීතී, අරුණිත්තීකා. තයෙ, බනී, බැණිරා, රුපක්‍රීතී, සිය, අරුණිත්තීකා, සිය, බැණිරා.

වන්තා,රෝ, බනී, නො, උපාදු. රුපක්‍රීතී, සිය, උපාදු, සිය, නො, උපාදු.

සිය, උපාදින්තා, සිය, අනුපාදින්තා,

රුපස්කන්ධිය පරාමාය ද වූ ම පරාමාශ්වර දිද පරාමාශ්වර ද වූ ම නො ද පරාමාය දිද නො කියපුත්තාහ. තුන් ස්කන්ධියෝ පරාමාය ද වූ ම පරාමාශ්වරය දි නො කියපුත්තාහ. පරාමාශ්වර ද වූ ම නො ද පරාමාය වන්නාහ. පරාමාශ්වර ද වූ ම නො ද පරාමායය දි නො කියපුත්තාහ. සංයිකාරස්කන්ධිය පරාමාය ද වූ ම පරාමාශ්වර ද වූ ම නො ද පරාමාශ්වර ද වූ ම නො ද පරාමාශ්වර ද වූ ම නො කියපුත්තාන්නේ ය. පරාමාය ද වූ ම පරාමාශ්වර දිද නො කියපුත්තාන්නේ ය.

රුපස්කන්ධිය පරාමායවිපුළුක්තපරාමාශ්වර ද වූ ම පරාමාය විපුළුක්ත පරාමාශ්වර ද වන්නාහ. පරාමායවිපුළුක්තඅපරාමාශ්වර ද වන්නාපූ ය. පරාමාය විපුළුක්තපරාමාශ්වර දිද පරාමායවිපුළුක්තඅපරාමාශ්වර දිද නො කියපුත්තාන්යි.

219. රුපස්කන්ධිය අනාලම්බන යැ. සතර ස්කන්ධියෝ ආලම්බන සඩිකයෝ යි.

විජ්‍යන්ස්කන්ධිය විත්ත වූ ම පත්ත වූ ම පත්ත විත්තයෝ විත්තයෝ නො වූ ම පත්ත.

තුන් ස්කන්ධියෝ වෙටතපිකයෝ යැ, ස්කන්ධියෝ දෙදෙනෙක් අවෙටතපිකයෝ යි.

තුන් ස්කන්ධියෝ විත්තයම්පුළුක්තයෝ යැ, රුපස්කන්ධිය විත්තවිපුළුක්ත යැ විජ්‍යන්ස්කන්ධිය විත්තය භා යම්පුළුක්ත දිද, විත්තය භා විපුළුක්ත දිද නො කියපුත්තාන් යි.

තුන් ස්කන්ධියෝ විත්තයම්පුළුක්තයෝ යැ, රුපස්කන්ධිය විත්තවිපුළුක්ත යැ විජ්‍යන්ස්කන්ධිය විත්තය භා යම්පුළුක්ත දිද නො කියපුත්තාන් යි.

තුන් ස්කන්ධියෝ විත්තය භා උපන්නාපූ යැ, රුපස්කන්ධිය විත්තවිපුළුක්ත යැ විජ්‍යන්ස්කන්ධිය විත්තය භා යම්පුළුක්ත දිද විත්තය භා වියායෘත්ව දිද නො කියපුත්තාන් යි.

තුන් ස්කන්ධියෝ විත්තය භා උපන්නාපූ යැ, විජ්‍යන්ස්කන්ධිය විත්තයහු නො ප්‍රාග්ධිය යැ රුපස්කන්ධිය විත්තයහු ද වන්නේ යැ, විත්තයහු නො ද වන්නේ යි.

තුන් ස්කන්ධියෝ සිත අනුව පවත්නාපූ යැ විජ්‍යන්ස්කන්ධිය සිත අනුව නො පවත්නේ යැ, රුපස්කන්ධිය සිත අනුව පවත්නේ ද එන්නේ යැ සිත අනුව නො පවත්නේ ද වන්නේ යි.

තුන් ස්කන්ධියෝ විත්තය භා යම්පුළුන්රානය, ස්කන්ධියෝ දෙදෙනෙක් විත්තය යම්පුළුන්රානය, ස්කන්ධියෝ දෙදෙනෙක් විත්තය යම්පුළුන්රානය නො වූ ම පත්ත.

තුන් ස්කන්ධියෝ විත්තය යම්පුළුන්රානයහු, ස්කන්ධියෝ දෙදෙනෙක් විත්තය යම්පුළුන්රානය නො වූ ම පත්ත.

තුන් ස්කන්ධියෝ විත්තය යම්පුළුන්රානය, ස්කන්ධියෝ දෙදෙනෙක් විත්තය යම්පුළුන්රානය නො වූ ම පත්ත.

විජ්‍යන්ස්කන්ධිය ආධ්‍යාත්මික ය. ස්කන්ධියෝ නිදෙනෙක් බාහිරයෝ යැ. රුපස්කන්ධිය ආධ්‍යාත්මික ද වන්නේ යැ බාහිර ද වන්නේ යි.

සතර ස්කන්ධියෝ උපාද නො වූ ම පත්ත, රුපස්කන්ධිය උපාද ද වන්නේ යැ උපාද නො ද වන්නේ යි.

(පස්වස්කන්ධියෝ) උපාදින්න ද වූ ම පත්ත, අනුපාදින්න ද වූ ම පත්ත.

220. වනකාරේ, බකී, නො, උපාදුනා, සංඝිරක්වන්නා, සිය, උපාදුනා, සිය, නො, උපාදුනා.

රූපක්වන්නා, උපාදුනීයා, වනකාරේ, බකී, සිය, උපාදුනීයා, සිය, අනුපාදනීයා.

රූපක්වන්නා, උපාදුනාවිපෘෂුනෙකා, වනකාරේ, බකී, සිය, උපාදුනා සම්පූහනා, සිය, උපාදුනාවිපෘෂුනෙකා.

රූපක්වන්නා, න වනකාබේ, උපාදුනා වෙව උපාදුනීයා'ත්, උපාදුනීයා, වෙව නො, ව උපාදුනා. කයෙ, බකී, න වනකාබේ, උපාදුනා, වෙව උපාදුනීයා'ත්, සිය, උපාදුනීයා, වෙව නො, ව උපාදුනා, සිය, න වනකාබේ, උපාදුනීයා, වෙව නො, ව උපාදුනා'ත්. සංඝිරක්වන්නා, සිය, උපාදුනාක්ව උපාදුනීයා, ව, සිය, උපාදුනීයා, වෙව නො, ව උපාදුනා, සිය, න වනකාබේ, උපාදුනා. වෙව උපාදුනීයා'ත්පි, උපාදුනීයා, වෙව නො, ව උපාදුනන්නී'පි.

රූපක්වන්නා, න වනකාබේ, උපාදුනා වෙව උපාදුනසම්පූහනා, න්පි, උපාදුනසම්පූහනා, වෙව නො, ව උපාදුනන්නී'පි. කයෙ, බකී, න වනකාබේ, උපාදුනා, වෙව උපාදුනසම්පූහනා'ත්, සිය, උපාදුනා-සම්පූහනා, වෙව නො, ව උපාදුනා, සිය, න වනකාබේ, උපාදුනසම්පූහනා, වෙව නො, ව උපාදුනා'ත්. සංඝිරක්වන්නා, සිය, උපාදුනසම්පූහනා, වෙව නො, ව උපාදුනා, සිය, න වනකාබේ, උපාදුනා වෙව උපාදුනසම්පූහනා'ත්පි, උපාදුනසම්පූහනා, වෙව නො, ව උපාදුනන්නී'පි.

රූපක්වන්නා, උපාදුනාවිපෘෂුනෙකාලුපාදුනීයා, වනකාරේ බකී, සිය, උපාදුනාවිපෘෂුනෙකාලුපාදුනීයා, සිය, උපාදුනාවිපෘෂුනෙකාඅනුපාදනීයා, සිය, න වනකාබේ, උපාදුනාවිපෘෂුනෙකාලුපාදුනීයා'ත්පි උපාදුනාවිපෘෂුනෙකා-අනුපාදනීයා'ත්පි.

221. වනකාරේ බකී, නො, කිලෙසා, සංඝිලෙසා, සිය, වනකාරේ බකී, සිය, සංඝිලෙසා, සිය, නො, කිලෙසා.

රූපක්වන්නා, සංකිලෙසිකො, වනකාරේ බකී, සිය, සංකිලෙසිකා, සිය, අසංකිලෙසිකා.

රූපක්වන්නා, අසංකිලිටෝ, වනකාරේ බකී, සිය, සංකිලිටෝ, සිය, අසංකිලිටෝ.

රූපක්වන්නා, කිලෙසාවිපෘෂුනෙකා, වනකාරේ බකී, සිය, කිලෙසා සම්පූහනා, සිය, න වනකාබේ, කිලෙසා, වෙව සංකිලෙසිකා'ත්, සිය, සංකිලෙසිකා, වෙව නො, ව කිලෙසා, සිය, න වනකාබේ, සංකිලෙසිකා, වෙව නො, ව කිලෙසා'ත්. සංඝිරක්වන්නා, සිය, කිලෙසා, වෙව සංකිලෙසිකා, ව, සිය, සංකිලෙසිකා, වෙව නො, ව කිලෙසා'ත්පි, සිය, න වනකාබේ, කිලෙසා, වෙව, සංකිලෙසිකා, වෙව නො, ව කිලෙසා'ත්පි.

රූපක්වන්නා, න වනකාබේ, කිලෙසා, වෙව සංකිලෙසිකා'ත්, සංකිලෙසිකා, වෙව නො, ව කිලෙසා. කයෙ, බකී, න වනකාබේ, කිලෙසා, වෙව සංකිලෙසිකා'ත්, සිය, සංකිලෙසිකා, වෙව නො, ව කිලෙසා, සිය, සංකිලෙසිකා'ත්, සිය, කිලෙසා, වෙව සංකිලෙසිකා, ව, සිය, සංකිලෙසිකා, වෙව නො, ව කිලෙසා'ත්පි, සිය, න වනකාබේ, කිලෙසා, වෙව, සංකිලෙසිකා, වෙව නො, ව කිලෙසා'ත්පි.

220. සතර සේකන්ධීයෝ උපාදන නො වෙති, සංස්කාරසේකන්ධීය උපාදන ද වන්නේ යැ නො ද උපාදන වන්නේ යි.

රුපසේකන්ධීය උපාදනීය වෙති, සතර සේකන්ධීයෝ උපාදනීය ද වන්නාහ, අනුපාදනීය ද වන්නාපූ යැ.

රුපසේකන්ධීය උපාදනවිප්‍රපුක්ත යැ. සතර සේකන්ධීයෝ උපාදනයම්ප්‍රපුක්ත ද වන්නාහ, උපාදනවිප්‍රපුක්ත ද වන්නාපූ යැ.

රුපසේකන්ධීය උපාදන ද වූයේ ම උපාදනීය ය නො කියපුත්තේ ය, උපාදනීය ද වූයේ ම නො ද උපාදන වෙති. සේකන්ධීයෝ තිදෙනෙක් උපාදන ද වූවාපූ මැ උපාදනීය ද වෙති නො කියපුත්තාහ, උපාදනීය ද වූවාපූ මැ නො ද උපාදන වන්නාහ, උපාදනීය ද වූවාපූ මැ නො ද උපාදන වෙති නො කියපුත්තාහ. සංස්කාරසේකන්ධීය උපාදන ද වූයේ මැ උපාදනීය ද වන්නේ ය, උපාදනීය ද වූයේ මැ නො ද උපාදන වන්නේ ය, උපාදන ද වූ ම උපාදනීය ය ද උපාදනීය ද වූ මැ නො ද උපාදන යි ද නො ද උපාදන වන්නේ යි.

රුපසේකන්ධීය උපාදන ද වූයේ මැ උපාදනයම්ප්‍රපුක්ත ය ද උපාදනයම්ප්‍රපුක්ත ද වූ මැ නො ද උපාදන යි ද නො කියපුත්තේ ය. සේකන්ධීයෝ තිදෙනෙක් උපාදන ද වූ මැ උපාදනයම්ප්‍රපුක්ත තයෝ යි නො කියපුත්තාහ, උපාදනයම්ප්‍රපුක්ත ද වූ මැ නො ද උපාදන වන්නාහ, උපාදනයම්ප්‍රපුක්ත ද වූ මැ නො ද උපාදන යි නො කියපුතු වන්නාහ. සංස්කාරසේකන්ධීය උපාදන ද වූ මැ උපාදනයම්ප්‍රපුක්ත ද වන්නේ ය, උපාදනයම්ප්‍රපුක්ත ද වූයේ මැ නො ද උපාදන වන්නේ ය, උපාදන ද වූ මැ උපාදනයම්ප්‍රපුක්තයෙකු යි ද උපාදන සම්ප්‍රපුක්ත ද වූ මැ නො ද උපාදනයෙකු යි ද නො කියපුතු වන්නේ යි.

රුපසේකන්ධීය උපාදනවිප්‍රපුක්තලුපාදනීය වෙති, සතර සේකන්ධීයෝ උපාදනවිප්‍රපුක්ත උපාදනීය වන්නාහ, උපාදනවිප්‍රපුක්තඅනුපාදනීය ද වන්නාහ, උපාදනවිප්‍රපුක්තලුපාදනීය යි ද උපාදනවිප්‍රපුක්තඅනුපාදනීය යි ද නො කියපුතු වන්නාපූ යැ.

221. සතර සේකන්ධීයෝ ක්ෂේලුයයෝ නො වෙති, සංස්කාරසේකන්ධීය ක්ෂේලය ද වන්නේ ය, නො ද ක්ෂේලය ද වන්නේ යි.

රුපසේකන්ධීය යාක්ෂේලයික ය, සතර සේකන්ධීයෝ යාක්ෂේලයික ද වන්නාහ, අයාක්ෂේලයික ද වන්නාපූ යැ.

රුපසේකන්ධීය අයාක්ෂේලිත ය, සතර සේකන්ධීයෝ යාක්ෂේලිත ද වන්නාහ, අයාක්ෂේලිත ද වන්නාපූ යැ.

රුපසේකන්ධීය ක්ෂේලයවිප්‍රපුක්ත ය, සතර සේකන්ධීයෝ ක්ෂේලයයම්ප්‍රපුක්ත ද වන්නාහ, ක්ෂේලයවිප්‍රපුක්ත ද වන්නාපූ යැ.

රුපසේකන්ධීය ක්ෂේලය ද වූයේ මැ යාක්ෂේලයික යි නො කියපුත්තේ යැ යාක්ෂේලයික ද වූ මැ නො ද වූ මැ නො ද ක්ෂේලය වූයේ යැ. සේකන්ධීයෝ තිදෙනෙක් ක්ෂේලය ද වූ මැ යාක්ෂේලයිකහ යි නො කියපුත්තාහ, යාක්ෂේලයික ද වූ මැ නො ද ක්ෂේලය වන්නාහ, යාක්ෂේලයික ද වූවාපූ මැ නො ද ක්ෂේලය වූහ යි නො කියපුත්තාහ, සංස්කාරසේකන්ධීය ක්ෂේලය ද වූයේ මැ යාක්ෂේලයික ද වන්නේ යැ යාක්ෂේලයික ද වූයේ නො ද ක්ෂේලය වන්නේ යැ ක්ෂේලය ද වූයේ මැ යාක්ෂේලයික යි ද යාක්ෂේලයික ද වූ මැ නො ද ක්ෂේලය යි ද නො කියපුතු වන්නේ යි.

රුපක්‍රියාත්මකයි, නා වන්තුවෙකි, කිලෝසේ, වෙට් සංකීර්ණීයා, තීපි, සංකීර්ණීයා, වෙට් නො, ව කිලෝසේ, තීපි. තයෙ, බනි, නා වන්තුවෙකි, කිලෝස්, වෙට් සංකීර්ණීයා, තීය, සංකීර්ණීයා, වෙට් නො, ව කිලෝස්, තීය, නා වන්තුවෙකි, සංකීර්ණීයා, වෙට් නො, ව කිලෝස්, තීය. සඩි, රක්ඛනීයා, තීය, කිලෝසේ, වෙට් සංකීර්ණීයා, ව, තීය, සංකීර්ණීයා, වෙට් නො, ව කිලෝසේ, තීය, නා වන්තුවෙකි, කිලෝසේ, වෙට් සංකීර්ණීයා, තීපි, සංකීර්ණීයා, වෙට් නො, ව කිලෝසේ, තීපි.

රුපක්‍රියාත්මකයි, නා වන්තුවෙකි, කිලෝසේ, වෙට් කිලෝස සම්පූහනෙකා, තීපි, කිලෝසම්පූහනෙකා, වෙට් නො, ව කිලෝසේ, තීපි. තයෙ, බනි, නා වන්තුවෙකි, කිලෝස්, වෙට් කිලෝසසම්පූහනා, තීය, තීය, කිලෝසසම්පූහනා, වෙට් නො, ව කිලෝස්, තීය, නා වන්තුවෙකි, කිලෝසසම්පූහනා, වෙට් නො, ව කිලෝස්, තීය, සඩි, රක්ඛනීයා, තීය, කිලෝසේ, වෙට් කිලෝසසම්පූහනා, වෙට් නො, ව කිලෝසේ, තීය, නා වන්තුවෙකි, කිලෝසේ, වෙට් කිලෝසසම්පූහනා, තීපි, කිලෝසසම්පූහනා, වෙට් නො, ව කිලෝසේ, තීපි.

රුපක්‍රියාත්මකයි, කිලෝසවිපෘපුහනාසංකිලේසිකා, වන්තු, රෝ බනි, තීය, කිලෝසවිපෘපුහනාසංකිලේසිකා, තීය, කිලෝසවිපෘපුහනාඅසංකිලේසිකා, තීය, නා වන්තුවෙකි, කිලෝසවිපෘපුහනාසංකිලේසිකා, තීපි, කිලෝසවිපෘපුහනාඅසංකිලේසිකා, තීපි.

222. රුපක්‍රියාත්මකයි, නා දසුනෙන පහාත්තෙකි, වන්තු, රෝ බනි, තීය, දසුනෙන පහාත්තෙකි, තීය, නා දසුනෙන පහාත්තෙකි.

රුපක්‍රියාත්මකයි, නා හා, වනාය පහාත්තෙකි, වන්තු, රෝ බනි, තීය, හා, වනාය පහාත්තෙකි, තීය, නා හා, වනාය පහාත්තෙකි.

රුපක්‍රියාත්මකයි, නා දසුනෙන පහාත්තෙකි, වන්තු, රෝ බනි, තීය, දසුනෙන පහාත්තෙකි, තීය, නා දසුනෙන පහාත්තෙකි, තීය, නා දසුනෙන පහාත්තෙකි.

රුපක්‍රියාත්මකයි, නා හා, වනාය පහාත්තෙකි, වන්තු, රෝ බනි, තීය, හා, වනාය පහාත්තෙකි, තීය, නා හා, වනාය පහාත්තෙකි.

රුපක්‍රියාත්මකයි, අවිච්ඡකා, වන්තු, රෝ බනි, තීය, සාම්බකක, තීය, අවිච්ඡකා.

රුපක්‍රියාත්මකයි, අවිච්ඡර, වන්තු, රෝ බනි, තීය, සාම්බර, තීය, අවිච්ඡර.

රුපක්‍රියාත්මකයි, අපැනිතිකා, වන්තු, රෝ බනි, තීය, සාපැනිතිකා, තීය, අපැනිතිකා.

රුපක්‍රියාත්මකයි, නා පිනිසහගත්, වන්තු, රෝ බනි, තීය, පිනිසහගත්, තීය, නා පිනිසහගත්.

දේශ බනි, නා පුබසහගත්, තයෙ, බනි, තීය, පුබසහගත්, තීය, නා පුබසහගත්.

දේශ බනි, නා උපෙක්ඩහගත්, තයෙ, බනි, තීය, උපෙක්ඩ, සහගත්, තීය, නා උපෙක්ඩහගත්.

රුපස්කන්ධිය ක්ලෙය ද වූයේ මැ සංක්ලිජට යි ද සංක්ලිජට ද වූයේ මැ නො ද ක්ලෙය යි ද නො කියපුත්තේ යැ ස්කන්ධියෝ තීදෙනෙක් ක්ලෙය ද වූවාපු මැ සංක්ලිජට වූහ යි නො කියපුත්තාහ, සංක්ලිජට ද වූවාපු මැ නො ද ක්ලෙය වන්නාහ, සංක්ලිජට ද වූවාපු මැ නො ද ක්ලෙයයෝ යි නො කියපුත්තාහ, සංස්කාරස්කන්ධිය ක්ලෙය ද වූයේ මැ සංක්ලිජට ද වන්තේ යැ සංක්ලිජට ද වූයේ මැ නො ද ක්ලෙය වන්තේ යැ ක්ලෙය ද වූයේ මැ සංක්ලිජට යි ද වූයේ මැ නො ද ක්ලෙය යි ද නො කියපුතු වන්තේ යි.

රුපස්කන්ධිය ක්ලෙය ද වූයේ මැ ක්ලෙයයම්පුපුක්ත යි ද ක්ලෙයයම්පුපුක්ත ද වූයේ මැ නො ද ක්ලෙය යි ද නො කියපුත්තේ යැ ස්කන්ධියෝ තීදෙනෙක් ක්ලෙය ද වූවාපු මැ ක්ලෙයයම්පුපුක්තහ යි නො කියපුත්තාහ, ක්ලෙයයම්පුපුක්ත ද වූ මැ නො ද ක්ලෙය වන්නාහ, ක්ලෙයයම්පුපුක්ත ද වූවාපු මැ නො ද ක්ලෙයයෝ යි නො කියපුතු වන්නාපු යැ. සංස්කාරස්කන්ධිය ක්ලෙය ද වූ මැ ක්ලෙයයම්පුපුක්ත ද වන්තේ යැ ක්ලෙයයම්පුපුක්ත ද වූ මැ නො ද ක්ලෙය වන්තේ යැ ක්ලෙය ද වූ මැ ක්ලෙය සම්පුතුක්ත යි ද ක්ලෙයයම්පුපුක්ත ද වූ මැ නො කියපුතු වන්තේ යි.

රුපස්කන්ධිය ක්ලෙයවිපුපුක්තයාක්ලයික යැ සතර ස්කන්ධියෝ ක්ලෙය විපුපුක්තයාක්ලයික ද වන්නාහ, ක්ලෙයවිපුපුක්තයාක්ලයික ද වන්නාහ, ක්ලෙයවිපුපුක්ත සාක්ලයික යි ද ක්ලෙයවිපුපුක්තයාක්ලයික යි ද නො කියපුතු වන්නාපු යි.

222. රුපස්කන්ධිය දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ගො වූයේ යැ, සතර ස්කන්ධියෝ දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නාහ, දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ගො ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධිය භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ගො වූයේ යැ, සතර ස්කන්ධියෝ භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නාහ, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ගො ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධිය දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය සෙනුක ගො වෙයි, සතර ස්කන්ධියෝ දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය සෙනුක ගො වෙයි, අවස්ථා දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය සෙනුක ගො ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධිය භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය සෙනුක ගො වෙයි, සතර ස්කන්ධියෝ භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය සෙනුක ගො ද වන්නාහ, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය සෙනුක ගො ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධිය අවිතරක යැ, සතර ස්කන්ධියෝ අවිතරක ද වන්නාහ, අවිතරක ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධිය අවිවාර යැ, සතර ස්කන්ධියෝ අවිවාර ද වන්නාහ, අවිවාර ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධිය අපිතික යැ සතර ස්කන්ධියෝ අපිතික ද වන්නාහ, අපිතික ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධිය ප්‍රිතිසභගත ගො වෙයි, සතර ස්කන්ධියෝ ප්‍රිතිසභගත ද වන්නාහ, ප්‍රිතිසභගත ගො ද වන්නාපු යි.

ස්කන්ධියෝ දෙදෙනෙක් සුබසභගත ගො වෙති, ස්කන්ධියෝ තීදෙනෙක් සුබසභගත ද වන්නාහ, සුබසභගත ගො ද වන්නාපු යි.

ස්කන්ධියෝ දෙදෙනෙක් උපක්ෂාසභගත ගො වන්නාහ, ස්කන්ධියෝ තීදෙනෙක් උපක්ෂාසභගත ද වන්නාහ, උපක්ෂාසභගත ගො ද වන්නාපු යි.

රුපකඩනේශී, කාම්ච්චරය වත්තාරෙ බන්ධී, සිය, කාම්ච්චර, සිය, න කාම්ච්චරය.

රුපකඩනේශී, න රුප,ච්චරය. වත්තාරෙ බන්ධී, සිය, රුප,ච්චරය සිය, න රුප,ච්චරය.

රුපකඩනේශී, න අරුප,ච්චරය. වත්තාරෙ බන්ධී, සිය, අරුප,ච්චරය සිය, න අරුප,ච්චරය.

රුපකඩනේශී, පරිය,පන්නා. වත්තාරෙ, බන්ධී, සිය, පරිය,පන්නා, සිය, අපරිය,පන්නා.

රුපකඩනේශී, අනියස,නිශ්චා. වත්තාරෙ, බන්ධී, සිය, නියස,නිශ්චා, සිය, අනියස,නිශ්චා.

රුපකඩනේශී, අනියතේ. වත්තාරෙ බන්ධී, සිය, නියත්, සිය, අනියත්.

රුපකඩනේශී, සඳුනකරු. වත්තාරෙ බන්ධී, සිය, සඳුනකරු, සිය, අභුනකරු.

රුපකඩනේශී, අරණ්ඩා. වත්තාරෙ බන්ධී, සිය, සරණ්ඩා, සිය, අරණ්ඩාන්දී.

### පජනුප්‍රව්‍යකා.

බන්ධීමිහැබිං, ගිඹිගත්තා.

රුපස්කන්ධය කාමාවට යැ, සතර ස්කන්ධයෝ කාමාවට ද වන්නාහ, කාමාවට නො ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධය රුපාවට නො වෙයි, සතර ස්කන්ධයෝ රුපාවට ද වන්නාහ, රුපාවට නො ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධය අරුපාවට නො වෙයි, සතර ස්කන්ධයෝ අරුපාවට ද වන්නාහ, අරුපාවට නො ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධය පයීපන්න යැ, සතර ස්කන්ධයෝ පයීපන්න ද වන්නාහ, අපයීපන්න ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධය අමෙනයීණික යැ සතර ස්කන්ධයෝ මෙනයීණික ද වන්නාහ, අමෙනයීණික ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධය අතියත යැ, සතර ස්කන්ධයෝ නියත ද වන්නාහ, අතියත ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධය සලන්තර යැ, සතර ස්කන්ධයෝ සලන්තර ද වන්නාහ, අනුන්තර ද වන්නාපු යි.

රුපස්කන්ධය අරණ ය, සතර ස්කන්ධයෝ අරණ ද වන්නාහ, අරණ ද වන්නාපු යි.

**පණ්ඩප්‍රව්‍යක යි.**

**ස්කන්ධවිගිය නිමිත්ය යි.**

---

## 2. ආයතන විභාගය

223. ඩායාරියන්හි : වක්‍රීයත්වය, රුපායත්වය, සෙශ්‍යායත්වය, සඳුයත්වය, හානායත්වය, ගැඹුයත්වය, ජේට්‍යායත්වය, මේට්‍යායත්වය, මිල්‍යායත්වය.

224. වක්‍රීම් අනිවච් දුක්ඛීම් අන්තරා, විපරිණාමයමේම්, රුප, අනිවච්, දුක්ඛීම් අන්තරා, විපරිණාමයමේම්, සෙ,න් අනිවච් දුක්ඛීම් අන්තරා, විපරිණාමයමේම්, සදා අනිවච්, දුක්ඛීම් අන්තරා, විපරිණාමයමේම්, සාන් අනිවච් දුක්ඛීම් අන්තරා, විපරිණාමයමේම්, ගකී, අනිවච්, දුක්ඛීම් අන්තරා, විපරිණාමයමේම්, ජ්වලා, අනිවච්, දුක්ඛීම්, රස, අනිවච්, දුක්ඛීම් අන්තරා, විපරිණාමයමේම්, කායෝ, අනිවච්, දුක්ඛීම්, අන්තරා, විපරිණාමයමේම්, ගැලුව, අනිවච්, දුක්ඛීම්, අන්තරා, විපරිණාමයමේම්, මනේ, අනිවච්, දුක්ඛීම්, අන්තරා, විපරිණාමයමේම්, බිමා, අනිවච්, දුක්ඛීම් අන්තරා, විපරිණාමයමේම්.

## ଶ୍ରୀ ଶକ୍ତିଚନ୍ଦ୍ର କାର୍ପ ନିଯମ.

225. එළඳසායන්නානී : වකකායන්නා, සේ, තුයන්නා, සානායන්නා, ජීවිතයන්නා, කායායන්නා, මත්‍යයන්නා, රුපායන්නා, සංදුයන්නා, ගබ්ඩායන්නා, රසායන්නා, ගේට්ටිබැඩායන්නා, බලම්යන්නා.

226. කුතු කානම් වක්‍රි, යත්තන්, යා වක්‍රී. වහුනා. මහාභූත්තා. උප-දාය පසාදේ අනත්ත, වපරිය, පත්තෙනු, අතිදස්සනේ, සපුරිසේ, යෙන වක්‍රීනා, අතිදස්සන්ත සපුරිසේන රෑපා සතිදස්සන්. සපුරිසේ. පස්සි ව, පස්සනි ව, පස්සිස්සනි ව, පසෝ වි, වක්‍රීමෙපත්තා. වක්‍රි, යත්තමෙපත්තා. වක්‍රීධි, තුපෙස්, වක්‍රීජියමෙපත්තා. ගෞකීමෙපස්, අවාරපෙස්, සමුද්‍රපෙස්, පණ්ඩිරමෙපත්තා. බෙතතමෙපත්තා. වන්තුමෙපත්තා. නෙතතමෙපත්තා. හයනමෙපත්තා. ඕරිම්. තීරමෙපත්තා. පුෂ්පෙනු ගැලීමෙපස්, ඉදා. ව්‍යවත් වක්‍රි, යත්තන්.

227. සහ්‍ය කනම් ගසා, තු, යතිනු : යා ගසා, නි, ව්‍යුත්තනු. මිඟ, ඩුඩු, නි, උප, දිය පසා, දේ අත්තාහ, ව්‍යවරිය, පතෙනු, අතිදසුනේ, සපුරාගෙ, යති ගසා, තෙනු අතිදසුනේ සපුරාගෙනු සඳු. අතිදසුනු. සපුරාගිස්. පුණ් ව, පුණ්, නි ව, පුණ්සුන් ව, පුගේ ව, ගසා, තු මෙප්ත්. ගසා, තු, යති-කාමෙප්ත්. ගසා, තුබ්, තුපෙසා, ගසා, තුස්සිය මෙප්ත්. ලේ, ගො, පෙසා, ණාරු පෙසා, සමුදෝ, පෙසා, පැකිරුමෙප්ත්. බෙතතාමෙප්ත්. ව්‍යුත්තමෙප්ත්. ඕරිම්. තුරුමෙප්ත්. පුගෙස්ස්ස්, ගාමේ, පෙසා, ඉදා. ව්‍යුවත්ති ගසා, තු, යතිනු.

## 2. ආයතනවිභාගය

223. ආයතන දෙපළායක : වක්සායතන ය, රුපායතන ය, තොකායතන ය, සඳුදායතන ය, සානායතන ය, ගන්ධායතන ය, එවහායතන ය, රසායතන ය, කායායතන ය, පෝටයිබායතන ය, මනායතන ය, ධීම්මායතන ය.

224. වික්ෂුය අනිත්‍ය ය දු:ඩ ය අනාත්ම ය විපරිණාමධර්ම ය. රුපයේ අනිත්‍යයහ දු:ඩයහ අනාත්මයහ විපරිණාමධර්මයේ ය. ග්‍රෑනුය අනිත්‍ය ය දු:ඩ ය අනාත්ම ය විපරිණාමධර්ම ය. ගබදයේ අනිත්‍යයහ දු:ඩයහ අනාත්මයහ විපරිණාමධර්මයේ ය. ප්‍රාණය අනිත්‍ය ය දු:ඩ ය අනාත්ම ය විපරිණාමධර්ම ය. ගන්ධයේ අනිත්‍යයහ දු:ඩයහ අනාත්මයහ විපරිණාමධර්මයේ ය. ජ්‍වලාව අනිත්‍ය ය දු:ඩ ය අනාත්ම ය විපරිණාමධර්ම ය. රසයේ අනිත්‍යයහ අනාත්මයහ විපරිණාමධර්මයේ ය. කාය අනිත්‍ය ය දු:ඩ ය අනාත්ම ය විපරිණාමධර්ම ය. ස්පූෂ්ටවියයේ අනිත්‍යයහ දු:ඩයහ අනාත්මයහ විපරිණාමධර්මයේ ය. මනස අනිත්‍ය ය දු:ඩ ය අනාත්ම ය විපරිණාමධර්ම ය. ධර්මයේ අනිත්‍යයහ දු:ඩයහ අනාත්මයහ විපරිණාමධර්මයේ ය.

සුත්‍රාන්තකහාජනිය දී.

225. ආයතන දෙදෙලාසේක : වක්සායතන ය, රුපායතන ය, ගසාකායතන ය, සඳුදායතන ය, සානායතන ය, ගත්ධායතන ය, ඒවායතන ය, රසායතන ය, කායායතන ය, ජ්‍යෙෂ්ඨයතන ය, මනායතන ය, ඔම්මායතන ය.

226. එන් වක්ෂුරායනාය කවිටර යන් : යම ඇසෙක් සතර මහාභයන් තිසා උපන් ආතමහාචාරයනී පත්නා වූ අනිදර්ශන වූ සපුත්‍රිස වූ ප්‍රායාදය වේ ද, අනිදර්ශන වූ සපුත්‍රිස වූ යම ඇසෙකින් සනිද්ධිනා වූ සපුත්‍රිස වූ රුපය දුටුයේ හෝ දැකි හෝ දක්නේ හෝ දක්නේ නම හෝ (දරුණනාපරිණායකාර්ථයන්) තෙල වක්බූ නමුදු වෙයි, (සංජාතසංගමායරණයාර්ථයන්) තෙල වක්බූයනා නමුදු වෙයි, (අනුෂ්තාදී අරියයන්) තෙල වක්බූතු නමුදු වෙයි, (දරුණනාලක්ෂණයහි ඉත්දුරුරුප කරවා තුළු) තෙල වක්බූතිදීය නමුදු වෙයි, (ලුරුතන පළුරුණනාර්ථයන්) තෙල ලොක නමුදු වෙයි, (වලංගුරාජනාර්ථයන්) තෙල ද්වාර නමුදු වෙයි, (අපරිපුරණාර්ථයන්) තෙල සුදුද් නමුදු වෙයි, (පරිදුද්ධාර්ථයන්) තෙල පර්යේඩර නමුදු වෙයි, (ස්පර්යාදීයන් උපදානා හෙයින්) තෙල බෙත්ත නමුදු වෙයි, (මුවනට ම ප්‍රකිණීයා වන හෙයින්) තෙල වත්පු නමුදු වෙයි, (සමවිෂම දක්වමින් අත්මහාචාරය පළමුණුවාතුදි) තෙල නෙත්ත නමුදු වෙයි, (එ අරුතින් ම) තෙල නයන නමුදු වෙයි, (සත්කායපයනීපත්නාර්ථයන්) තෙල බිරිමතිර නමුදු වෙයි, (බුළයාධාරණයාර්ථයන් අස්වාමිකාර්ථයන්) තෙල සුදුදුයාම නමුදුවේ. මේ වක්ෂුරායනාය දි කියනු ලැබේ.

227. එහි ග්‍රෑනුයතනය කවිටර යන් : යම් ග්‍රෑනුයෙක් සතර මහාජනයන් නිසා උපන් ආත්මගාච්චාවප්‍රයෝගන්හි වූ අනිර්දේශන වූ ප්‍රප්‍රතිසිංහා වූ ප්‍රස්ථාදය වේ ද, අනිර්දේශන වූ ප්‍රප්‍රතිසිංහා වූ ග්‍රෑනුයෙකින් අනිර්දේශන වූ ප්‍රප්‍රතිසිංහා වූ ප්‍රස්ථාදය ඇසුදෙය හේ අසා හේ අසන්නේ හේ අසන්නේ නම් හෝ තෙල (ග්‍රෑනුප්‍රසාදය) ග්‍රෑනු නැමුදු වෙයි, තෙල ග්‍රෑනුයතන නැමුදු වෙයි, තෙල ග්‍රෑනුධාරී නැමුදු වෙයි, තෙල ග්‍රෑනුතොත්දීය නැමුදු වෙයි, තෙල ලොක නැමුදු වෙයි, තෙල ද්වාර නැමුදු වෙයි, තෙල ප්‍රමුද නැමුදු වෙයි, තෙල පණ්ඩිර නැමුදු වෙයි, තෙල බෙන්ත නැමුදු වෙයි, තෙල වාස්තු නැමුදු වෙයි, තෙල බිරිමත්තිර නැමුදු වෙයි, තෙල ඉන්නුප්‍රාම නැමුදු වේ. මේ ග්‍රෑනුයතනය දි කියනු ලැබේ.

229. නෑම් කෙහිම. ජීවු, යතින් : ය, ජීවු, විභුත්තා, මහාභුත්තාවා, උපාදය පස්සැදු අත්තහා, විපරියාපනේනා, අනිද්‍යාස්‍යනේ; සපයටිසේ, ය, ය ජීවු, ය අනිද්‍යාස්‍යනා, ය සපයටිසා, ය රස. අනිද්‍යාස්‍යන්. සපයටිසා, ය, යේ ව, යාත්ති ව, ස, යිස්සා ව, ස, ගෙ ව, ජීවුපෙස, ජීවුයන්හෙවත්තා, ජීවු, බූඩ්ඡාපෙස, ජීවුකිජ්‍යියහෙවත්තා. ලෙෂෙ, පෙසෙයා, දැඩුයා, පෙසෙ, සම්බුද්ධාපෙසෙ, පෙනෙරහෙවත්තා. ව්‍යුත්තෙවත්තා. තිරිම්. තීර ගෙවත්තා. දැඩුයායෙන්, පෙනෙයා, ඉදාන් විවිත්තා ජීවු, යතින්.

280. සහ්‍ය කානම් කායාය යතින් : ගෙය කා, ගෙය, ව්‍යුනකු මහාජුත්‍යාන්  
දීපාදය පසාදේ අනුහා, ව්‍යුපරිය, පනෙනු, අනිද්‍යානෝ සහ ප්‍රයිංචු, ගෙන  
කායෙන අනිද්‍යානෝ සහ ප්‍රයිංචු පෙළ, ව්‍යුත්‍යාන්. අනිද්‍යාන් සහ ප්‍රයිංචු  
දුෂ්‍රි ව්‍යුත්‍යාන් ව්‍යුත්‍යාන් ව්‍යුත්‍යාන් ව්‍යුත්‍යාන් ව්‍යුත්‍යාන් ව්‍යුත්‍යාන්  
මෙවත් කායාබ්‍රූපෙය, කායාඩ්‍යූපෙය, ණ්‍රූපෙය, එඩ්‍රූපෙය, ස්ටූපෙය,  
ස්ටූපෙය, ප්‍රූපෙය, බ්‍රූපෙය, ව්‍යුත්‍යාන් ව්‍යුත්‍යාන් ව්‍යුත්‍යාන් ව්‍යුත්‍යාන්.

231. තුන් කානම් මත්‍යායකින් : එකවිටෙන මත්‍යායකින් : එසාස වූ ඇතියේ.

දුට්ටිඩෙන මත්‍යතකන් : අනුමි සහේතුකා, අනුමි අහේතුකා.

ନୀତିବେଳେ ମନ୍ୟନିଃସ୍ଵାରୂପ ଅଛି କୁହାରୁଙ୍କ ଅଛି ଅକୁହାରୁଙ୍କ ଅଛି ଅଲିଙ୍କାରୁଙ୍କ

විනුවෙන් මිනායනාන්: අභි කාම, වචරං අභි රුප, විචරං අභි ඇරුප, වචරං අභි අපරියාපනාන්.

පහැදිලිවෙන මත්‍යන්හා : අත්‍යු සුවිශ්චිය සම්පූර්ණ න්‍යා අත්‍යු දුක්‍ඩිශ්චිය සම්පූර්ණ න්‍යා , අත්‍යු ගස් මතයින්ස්චිය සම්පූර්ණ න්‍යා , අත්‍යු ගදුම්හයින්ස්චිය සම්පූර්ණ න්‍යා , අත්‍යු උපේක්ෂිය සම්පූර්ණ න්‍යා .

ඡේවිතෙන මහායත්ත්වය : වක්‍රීලිස්ස්ත්‍රිත්‍යාණ ත්‍රේ සේච්චිලිස්ස්ත්‍රිත්‍යාණ සාහා-  
රීස්ස්ත්‍රිත්‍යාණ ජ්‍යෙෂ්ඨීස්ස්ත්‍රිත්‍යාණ කායලීස්ස්ත්‍රිත්‍යාණ මැන්වීස්ස්ත්‍රිත්‍යාණ, එව්-  
ඡේවිතෙන මහායත්ත්වය.

අවිස්ථිතෙන මනායනනු: විකුව්ස්සන්දුණු -පෙ- කායල්ස්සන්දුණු ණං  
අස්සී පුබසහගත්, අස්සී දැකකිස්සහගත්. මතෙයාත්තු මෙනු, විස්සන්දුණු තුවාත්තු,  
එව්. අවිස්ථිතෙන මනායනනු.

228. එහි ප්‍රාණයක් කවර යන් : යම් ප්‍රාණයක් සතර මහාඟතයන් නිසා උපන් ප්‍රසාදය වූයේ ආත්මහාවපයීපන්න වූයේ අනිදරුණනසප්‍රතිස වූයේ ද, අනිදරුණන සප්‍රතිස වූ යම් ප්‍රාණයක්න් අනිදරුණනසප්‍රතිස වූ ගන්ධය ඇසි හෝ අසා හෝ අසන්නේ හෝ අයන්නේ නම හෝ තෙල (ප්‍රාණප්‍රසාදය) ප්‍රාණ නැමුදු තෙල ප්‍රාණයකන නැමුදු තෙල ප්‍රාණයක් නැමුදු තෙල ප්‍රාණන්දිය නැමුදු තෙල ලොක නැමුදු තෙල ද්වාර නැමුදු තෙල සමුදු නැමුදු තෙල පණ්ඩිර නැමුදු තෙල කෙනු නැමුදු තෙල වාස්තු නැමුදු තෙල ඔබිමතිර නැමුදු තෙල ඇතුළුම නැමුදු චේ. මේ ප්‍රාණයකනය යි කියනු ලැබේ.

229. පිවහායතනරුපය කවර යන් : යම් පිවහාවක් සතර මහාඟතයන් නිසා උපන් ප්‍රසාදය වූයේ ආත්මහාවපයීපන්න වූයේ අනිදරුණනසප්‍රතිස වූයේ ද, අනිදරුණනසප්‍රතිස වූ යම් දිවෙන්න් අනිදරුණන සප්‍රතිස වූ රසය වින්දේ හෝ විදින්නේ හෝ විදින්නේ නම හෝ තෙල (පිවහාප්‍රසාදය) පිවහා නැමුදු තෙල පිවහායතන නැමුදු තෙල පිවහාධාතු නැමුදු තෙල පිවහෙන්දිය නැමුදු තෙල ලොක නැමුදු තෙල ද්වාර නැමුදු තෙල සමුදු නැමුදු තෙල පණ්ඩිර නැමුදු තෙල කෙනු නැමුදු තෙල වාස්තු නැමුදු තෙල ඔබිමතිර නැමුදු තෙල ඇතුළුම නැමුදු චේ. මේ පිවහායතනය යි කියනු ලැබේ.

230. එහි කායායතනය කවර යන් : යම් කශයක් සතර මහාඟතයන් නිසා උපන් ප්‍රසාදය වූයේ ආත්මහාවපයීපන්න වූයේ අනිදරුණන සප්‍රතිස වූයේ ද, අනිදරුණනසප්‍රතිස වූ යම් කශයක්න් අනිදරුණනසප්‍රතිස වූ සුප්‍ර්‍රාථව්‍යයක් පැහැයි හෝ පහසා හෝ පහසන්නේ හෝ පහසන්නේ නම හෝ තෙල (කායප්‍රසාදය) කාය නැමුදු තෙල කායායතන නැමුදු තෙල කායධාතු නැමුදු තෙල කායන්දිය නැමුදු තෙල ලොක නැමුදු තෙල ද්වාර නැමුදු තෙල සමුදු නැමුදු තෙල පණ්ඩිර නැමුදු තෙල ක්ෂේත්‍ර නැමුදු තෙල වාස්තු නැමුදු තෙල ඔබිමතිර නැමුදු තෙල ඇතුළුම නැමුදු චේ. මේ කායායතන යි කියනු ලැබේ.

231. එහි මනායතනය කවර යන් : එක් ප්‍රකාරයක්න් මනායතනය වෙයි, සපරුය හා සම්පුළුක්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයක්න් මනායතනය වෙයි : සහෙතුක වූයෙක් ඇත, අහෙතුක වූයෙක් ඇත්.

ප්‍රිප්‍රකාරයක්න් මනායතනය වෙයි : කුශල වූයෙක් ඇත, අකුශල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇත්.

වතුෂ්ප්‍රකාරයක්න් මනායතනය වෙයි : කාමාවටර වූයෙක් ඇත, රුපාවටර වූයෙක් ඇත, අරුපාවටර වූයෙක් ඇත, අපයීපන්න වූයෙක් ඇත්.

පණ්ඩ්ප්‍රකාරයක්න් මනායතනය වෙයි : සුබෙන්දිය හා සම්පුළුක්ත වූයෙක් ඇත, දුෂ්බෙන්දිය හා සම්පුළුක්ත වූයෙක් ඇත, සොමන්සින්දිය හා සම්පුළුක්ත වූයෙක් ඇත, දෙමන්සින්දිය හා සම්පුළුක්ත වූයෙක් ඇත, උපක්ෂෙන්දිය හා සම්පුළුක්ත වූයෙක් ඇත්.

ඡවිප්‍රකාරයක්න් මනායතනය වෙයි : වක්ෂුර්විඳුන ය, ගෞනුවිඳුන ය, ප්‍රාණ විඳුන ය, පිවහාවිඳුන ය, කායවිඳුන ය, මනාධාතු ය, මනාවිඳුන ය දි. මෙසේ ඡවිප්‍රකාරයක්න් මනායතනය චේ.

සර්තප්‍රකාරයක්න් මනායතනය වෙයි : වක්ෂුර්විඳුන ය, ගෞනුවිඳුන ය, ප්‍රාණ විඳුන ය, පිවහාවිඳුන ය, කායවිඳුන ය, මනාධාතු ය, මනාවිඳුනධාතු ය දි. මෙසේ සර්තප්‍රකාරයක්න් මනායතනය චේ.

අෂ්වප්‍රකාරයක්න් මනායතනය වෙයි : වක්ෂුර්විඳුන ය, ගෞනුවිඳුන ය, ප්‍රාණ විඳුන ය, පිවහාවිඳුන ය, කායවිඳුන ය, මනාධාතු ය, මනාවිඳුනධාතු ය දි. මෙසේ අෂ්වප්‍රකාරයක්න් මනායතනය චේ.

කළවලිබෙන මනායත්ත්‍යන් : වක්‍රීමිකුදුණ් -පේ - කායලිකුදුණ්, මනො, බි, තු මනො, විකුදුණ් බැවාතු අභි කුසල්, අභි අකුසල්, අභි අව්‍යාකත්, එව්. නාවලිබෙන මනායත්ත්‍යන්.

දෙකළිබෙන මනායත්ත්‍යන් : වක්‍රීමිකුදුණ් සෞඛ්‍යිකුදුණ් සාහාරිකුදුණ් ජීවාවිකුදුණ්, කායලිකුදුණ් අභි පුබහගගත්, අභි දුක්කියාගත්, මනො, බි, තු, මනො, විකුදුණ් බැවාතු අභි කුසල්, අභි අකුසල්, අභි අව්‍යාකත් එව්. දෙකළිබෙන මනායත්ත්‍යන්.

232. එකලිබෙන මනායත්ත්‍යන් : එස්සස මපපූනත්.

දුම්බෙන මනායත්ත්‍යන් : අභි සහෙතුකා. අභි අහෙතුකා.

නිවිලිබෙන මනායත්ත්‍යන් : අභි පුබාය වෙදනාය සමපූනත්, අභි දුක්කියා වෙදනාය සමපූනත්, අභි අදුක්කිමපුබාය වෙදනාය සමපූනත් -පේ - එව්. බුහුලිබෙන මනායත්ත්‍යන්. ඉදෂ වුවචන් මනායත්ත්‍යන්.

233. කන් කනම්. රුපායත්ත්‍යන් : යා රුපා වතුනත්. මහාභාබා උපාදාය වණ්ඩන්හි, සහිදස්සන්. සහයටස්. නීල්. පිනිකං. ලෙංඩිනිකං<sup>1</sup> උදාය හාලකා. මැසේවිකිකා. හරි හරිවණ්ඩා<sup>2</sup>. අම්බිකුරවණ්ඩා. දියිං රස්සා. අණුං. දුලුං. වටාං. පරිමණ්ඩිලුං. වතුරස්ස. ජලුංසා. අව්‍යාසා. සේංඡසංසා. නිනත්තා. එලුං. ජ්‍යාය. අභිපෙ, ඇලුංකෝ, අභිකාරෝ අභිඟා. මෙශ්ං. රුපා. රුපා. ව්‍යුල්මණ්ඩිලස්සා. වණ්ඩන්හි, පුරියමණ්ඩිලස්සා. වණ්ඩන්හි, බාරකා රුපාන්. වණ්ඩන්හි, අදුසමණ්ඩිලස්සා. වෙශ්ඩියස්සා. වණ්ඩන්හි, රු. තරුපරරත්තස්සා. වණ්ඩන්හි, යා. වි. පනකුදුං මිටි අභි රුපා. වතුනත්. මහාභාබාං. උපාදාය වණ්ඩන්හි, සහිදස්සන්. සහයටස්. යා රුපා. සහිදස්සන් සහයටස්. වක්‍රීභා, අනිදස්ස තෙන සහයටස්න පස්සේ වි, පස්සෙන් වි, පස්සෙන් වි, පස්සෙන් වි, රුපා වෙපත්. රුපායත්ත් පෙපසා. ඉදෂ වුවචන් රුපායත්ත්.

234. කන් කනම්. සඳුයත්ත්‍යන් : ගෙ, සඳු වතුනත්. මහාභාබාං. උපාදාය අනිදස්සන්, සහයටස්, හෙරිසඳු, මූලිකිසඳු, සකිනසඳු පනවහඳු, ශිනසඳු, වැදිනසඳු, සමධිඳු, පාශ්චිසඳු, සත්තාං නීගොසඳු, සහයන්, බාතුන්. සහන්සාඛසඳු, වැත්තාං, උදාය අමුණස්සයඳු, ගෙ, වි, පනකුදුං මි අභි සඳු, වතුනත්. මහාභාබාං උපාදාය අනිදස්සන්, සහයටස්, යා. සඳුං. අනිදස්සන්. සහයටස්, ගෙ, තෙන අනිදස්සන්න සහයටස්න පුඩ් වි, සුංඩුං, සඳුයත්ත්‍යන් වි, සුංඩුං, සුංඩුං විවිත් සඳුයත්ත්‍යන්.

235. කන් කනම් ගක්කායත්ත්‍යන් : ගෙ, ගක්කා, වතුනත්. මහාභාබාං. උපාදාය අනිදස්සන්, සහයටස්, මූලගක්කා, සාරගක්කා, ක්වගගක්කා, පත්තගගක්කා, පුප්පාගගක්කා, එලුගගක්කා, ආමගගක්කා, විස්සගගක්කා, සුගගන්නා, දුයුගගක්කා, ගෙ, වි, පනකුදුං මි අභි සඳු, වතුනත්. මහාභාබාං උපාදාය අනිදස්සන්, සහයටස්, යා. ගක්කා. අනිදස්සන්. සහයටස්, ගෙ, තෙන අනිදස්සන්න සහයටස්න සායි වි, සායන් වි, සායස්සන් වි, සාය වා, ගක්කාපෙස්, ගක්කායත්ත් පෙන්න. ගක්කාං, ඉදෂ වුවචන් ගක්කායත්ත්‍යන්.

1. පින් - සිරිමු.
2. ලෙංඩින් - සිරිමු.
3. හරිවණ්ඩා - සි.
4. මූහන - සිමු, මුජකා.

නවප්‍රකාරයෙකින් මතායතනය වෙයි : වක්ෂුර්විඳුන ය, . . . කායලීඳුන ය, මතොධාතු ය, මතොවිඳුනධාතුව කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. මෙසේ නවප්‍රකාරයෙන් මතායතනය වේ.

දෙප්‍රකාරයෙකින් මතායතනය වෙයි : වක්ෂුර්විඳුන ය, ප්‍රාණ විඳුන ය, ඩ්විහාවිඳුන ය, කායලීඳුන ය පුබයහගත වූයෙක් ඇත, දුබයහගත වූයෙක් ඇත, මතොධාතු ය, මතොවිඳුනධාතුව කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. මෙසේ දෙප්‍රකාරයෙන් මතායතනය වේ.

232. එක් ප්‍රකාරයෙකින් මතායතනය වෙයි : ස්ථානය හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයේ යි.

දෙව්‍ප්‍රකාරයෙකින් මතායතනය වෙයි : සහෙතුක වූයෙක් ඇත, අහෙතුක වූයෙක් ඇති.

ත්‍රීප්‍රකාරයෙකින් මතායතනය වෙයි : පුබවේදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇත, දුබවේදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇත, උපෝෂාවේදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත වූයෙක් ඇති. . . මෙසේ බෙඟප්‍රකාරයෙන් මතායතනය වේ. මේ මතායතනය යි කියනු ලැබේ.

233. එහි රුපායතනය කවර යන් : යම් රුපයෙක් සතර මහාජුතයන් නීයා උපන් පැහැයුවහන වූයේ සනිද්‍රිතයාපනීය වූ නිල ය, කහවන, ලේපහැ ය, සුදු ය, කඹ ය, මලට ය, සම්වන, තීල්තරුපහැ ය, අතිදුළුපහැ ය, උස් ය, මිරි ය, කුද ය, මහන් ය, වල ය, පිරිමඩුල ය, සිවියස් ය, සඇඇස් ය, අවැස් ය, ගොලසැස් ය, වල ය, ගොඩ ය, සෙවණ ය, අව්‍ය ය, එලි ය, අදුරු ය, වලා ය, සිම ය, දුම ය, රජස් ය, සඳම්බලලේහි පහැ ය, පිරුමඩලලේහි පහැ ය, තරුපහැ ය, කුට්පන්මබලලේහි පහැ ය, මිණි-සක්-මුතු-වෙරලමිණිපහැ ය, රන්-රිඡීපහැ ය, යලි අනුව වූ ද සතර මහාජුතයන් නීයා උපන් පැහැයුවහන යි කියන ලද සනිද්‍රිතයාපනීය වූ යම් රුපයෙක් ඇදේ, සනිද්‍රිතයාපනීය වූ යම් රුපයෙක් සනිද්‍රිතයාපනීය වූ ඇයින් දුටුයේ හෝ දැක්නේ හෝ දැක්නේ නම් හෝ තෙල (රු සටහන) රුප නමුදු වෙයි, තෙල රුපායතන නමුදු වෙයි, රුපධාතු නමුදු වේ. මේ රුපායතනය යි කියනු ලැබේ.

234. එහි ගබඳයතනය කවර යන් : යම් ගබඳයෙක් සතර මහාජුතයන් නීයා උපන් අනිද්‍රිතයාපනීය වූයේ ද, බෙරහඩ ය, මිණිහැඩ ය, සක්හඩ ය, පැණාබෙරහඩ ය, ඩිහඩ ය, වියුහුමඩ ය, කස්තලහඩ ය, අන්තලහඩ ය, සන්ත්වයන්ගේ නිරසාඡ (අවියන්) හඩ ය, බාජන්ගේ උනුන් ගැවුමහඩ ය, පුලු-හඩ ය, දියහඩ ය, මිනිහැඩ ය, නොමිනිස් හඩ ය, යලි අනුව වූ ද සතර මහාජුතයන් නීයා උපන් අනිද්‍රිතයාපනීය වූ යම් ගබඳයෙකුත් ඇදේ, අනිද්‍රිතයාපනීය වූ යම් ගබඳයෙකුත් අනිද්‍රිතයාපනීය වූ ප්‍රොතුයෙන් ඇයි හෝ අසා හෝ අසන්නේ හෝ අසන්නේ නම් හෝ තෙල ගබඳ නමුදු වෙයි, තෙල ගබඳයතන නමුදු වෙයි, තෙල ගබඳයතන නමුදු වෙයි, තෙල ගබඳයතන නමුදු වේ. මේ ගබඳයතනය යි කියනු ලැබේ.

235. එහි ගන්ධායතනය කවර යන් : යම් ගන්ධායෙක් සතර මහාජුතයන් නීයා උපන් අනිද්‍රිතයාපනීය වූයේ මුල්ගද ය, හරගද ය, පොතුගද ය, පන්ගද ය, මල්ගද ය, එලගද ය, අමුගද ය, කුණුගද ය, පුවද ය, දුගද ය, යලි අනුව වූ ද සතර මහාජුතයන් නීයා උපන් අනිද්‍රිතයාපනීය වූ යම් ගන්ධායෙක් හෝ ඇදේ, අනිද්‍රිතයාපනීය වූ යම් ගන්ධායෙකුත් අනිද්‍රිතයාපනීය වූ ප්‍රොතුයෙන් ඇයි හෝ අසා හෝ අසන්නේ නම් හෝ අසන්නේ නම් හෝ ගද නමුදු තෙල ය, ගන්ධායතන නමුදු තෙල ය, ගන්ධායතන නමුදු තෙල ය. මේ ගන්ධායතනය යි කියනු ලැබේ.

236. තහවුරු කනම් රස,යතනන් : ගෙ, රසේ, වතුනනා මහ,හුත්,නා උප,අය අනිදස්සනේ, සපයටිසේ, මූලරසේ, බකිරසේ, කවරසේ, පත්‍රරසේ, ප්‍රපත්‍රරසේ, එලරසේ, අම්බිල් මුළුර් නීතුකක් කැවුණු ලේ,නීත්කා බැරිකා ලුපිලක්<sup>1</sup> කසාවේ, සාදු අසාදු, ගෙ, වි, පනැකුදුදුපි අන් රසේ, වතුනනා මහ,හුත් නා උප,අය අනිදස්සනේ, සපයටිසේ, යා රස් අනිදස්සනා සපයටිසා ජ්‍යෙෂ්ඨ අනිදස්සනාය සපයටිසාය සායි වි, සායනි වි, සායිස්සනි වි, සායෙ වි, රසේ,පෙසේ, රස,යතන මෙපත් රහයි,නුපෙසා, ඉදා වූවත් රස,යතනන්.

237. තහවුරු කනම් එළි,විශ්චිත,යතනන් : පක්විඩ්,නු ගෙප්,ඩ්,නු වි,ගෙ,ඩ්,නු කනක්ලා මූදුකා සණකා එරුස් පුබසිලටස්සා දුකුගියලටස්සා ගරුකා ලුපුකා යා එළි,විශ්චිත,අනිදස්සනා සපයටිසා කා,ගෙන අනිදස්සනේනා සපයටිසෙන ප්‍රසි වි, ප්‍රසනි වි, ප්‍රසිස්සනි වි, ප්‍රසේ වි, එළි,විශ්චිත,නුපෙසා, ඉදා වූවත් එළි,විශ්චිත,යතනන්.

238. තහවුරු කනම් බිම්,යතනන් : වේදනා,කඩනේ, සකුදුකඩනේ, සකිං,රකඩනේ, යා ව රුප් අනිදස්සනා අපාරිස් බිම්,යතන පරිය, පත්‍රනා අසඩිත්, ව බ්,නු.

තහවුරු කනමේ, වේදනා,කඩනේ, : එකවිඩින වේදනා,කඩනේ, : එස්සයටපුසුනෙකා.

දුවිඩින වේදනා,කඩනේ, අන් සහෙනුකො, අන් අහෙනුකො.

තීවිඩින වේදනා,කඩනේ, : අන් කුසලේ, අන් අකුසලේ, අන් අවසානකො, -පෙ- එව්. දසවිඩින වේදනා,කඩනේ, -පෙ- එව්. බහුවිඩින වේදනා,කඩනේ, අය වූවත් වේදනා,කඩනේ,.

තහවුරු කනමේ, සකුදුකඩනේ, : එකවිඩින සකුදුකඩනේ, : එස්සයටපුසුනෙකා.

දුවිඩින සකුදුකඩනේ, : අන් සහෙනුකො, අන් අහෙනුකො.

තීවිඩින සකුදුකඩනේ, : අන් කුසලේ, අන් අකුසලේ, අන් අවසානකො, -පෙ- එව්. දසවිඩින සකුදුකඩනේ, -පෙ- එව්. බහුවිඩින සකුදුකඩනේ, අය වූවත් සකුදුකඩනේ,.

තහවුරු කනමේ, සකිං,රකඩනේ, : එකවිඩින සකිං,රකඩනේ, : විතන සටපුසුනෙකා.

දුවිඩින සකිං,රකඩනේ, : අන් ගෙනු අන් න ගෙනු.

තීවිඩින සකිං,රකඩනේ, : අන් කුසලේ, අන් අකුසලේ, අන් අවසානකො, -පෙ- එව්. දසවිඩින සකිං,රකඩනේ, -පෙ- එව්. බහුවිඩින සකිං,රකඩනේ, අය වූවත් සකිං,රකඩනේ,

1. ලම්බිල් - මජස්.

236. එහි රසායනනය කවර යන් : යම් රසයෙක් සතර මහාභූතයන් නිසා උපන් අනිදරුණනයප්‍රතිස වූයේ මුල්‍රරස ය, කදරස ය, පොතුරස ය, පත්‍රරස ය, මල්‍රරස ය, පලරස ය, අශ්‍රීල් ය, මිහිර ය, තිත්ත ය, කුල ය, ලුණු ය, කර ය, ලිපිල (දිවුල ඇ කසටුවූල) ය, මිහිර ය, නො මිහිර ය, යළි අනාශ වූ ද, සතර මහාභූතයන් නිසා උපන් අනිදරුණනයප්‍රතිස වූ යම් රසයෙක් හෝ ඇද්ද, අනිදරුණනයප්‍රතිස වූ යම් රසයෙක් අනිදරුණ යප්‍රතිස වූ දිවින් වින්දේ හෝ විදින් හෝ විදින්නේ නම් හෝ තෙල රස නමුද වෙයි, තෙල රසායනන නමුද වෙයි, තෙල රසධාතු නමුද වේ, මේ රසායනනය යි කියනු ලැබේ.

237. එහි එළාච්ඡාවනායනනය කවර යන් : තද වූ මොලොක් වූ සිලුව වූ රඟ වූ පුවපහස් වූ දුක්පහස් වූ බර වූ නො බර වූ (කරුකෘත්වලකුණ වූ) පාලිවිධාතු ය, (ල්‍යේණ්ඩව ලක්ෂණ වූ) තෙපොධාතු ය, (විසාම්හන ලක්ෂණ වූ) වායොධාතු ය, අනිදරුණනයප්‍රතිස වූ යම් ස්පූෂ්ටවව්‍යයක් අනිදරුණනයප්‍රතිස වූ කයින් පැහැයි හෝ පහසා හෝ පහස්නේ හෝ පහස්නේ නම් හෝ තෙල (පයටි-ආපො-තෙපොධාතුව) එළාච්ඡාවනායනන නමුද වෙයි, තෙල එළාච්ඡාවනායනන නමුද වෙයි, තෙල එළාච්ඡාවනායනන නමුද වේ, මේ ස්පූෂ්ටවව්‍යායනනය යි කියනු ලැබේ.

238. එහි ධර්මායනනය කවර යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය, සංඛ්‍යෝගන්ධ ය, සංජ්‍යෝගන්ධ ය, අනිදරුණ වූ අප්‍රතිස වූ ධර්මායනනපයීජන්න වූ යම් රුපයෙකුන් ඇද්ද, අසඩ්බතධාතුව දැකී.

එහි වෙදනාස්කන්ධය කවර යන් : එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූද්‍යන්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : සහෙතුක වූයෙක් ඇත, අහෙතුක වූයෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධය වෙයි : කුඩල වූයෙක් ඇත, අකුඩල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකාත වූයෙක් ඇති. . . මෙයේ දෙප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධය වේ. . . මෙයේ බහුප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධය වේ. මේ වෙදනාස්කන්ධය යි කියනු ලැබේ.

එහි සංඛ්‍යෝගන්ධය කවර යන් : එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යෝගන්ධය වෙයි : ස්පර්ශය හා සම්පූද්‍යන්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යෝගන්ධය වෙයි : සහෙතුක වූයෙක් ඇත, අහෙතුක වූයෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යෝගන්ධය වෙයි : කුසල වූයෙක් ඇත, අකුසල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකාත වූයෙක් ඇති. . . මෙයේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඛ්‍යෝගන්ධය වේ. . . මෙයේ බහුප්‍රකාරයෙන් සංඛ්‍යෝගන්ධය වේ. මේ සංඛ්‍යෝගන්ධය යි කියනු ලැබේ.

එහි සංජ්‍යෝගන්ධය කවර යන් : එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංජ්‍යෝගන්ධය වෙයි : වින්තය හා සම්පූද්‍යන්ත වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංජ්‍යෝගන්ධය වෙයි : හෙතු වූයෙක් ඇත, හෙතු නො වූයෙක් ඇති.

ත්‍රිප්‍රකාරයෙකින් සංජ්‍යෝගන්ධය වෙයි : කුසල වූයෙක් ඇත, අකුසල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකාත වූයෙක් ඇති. . . මෙයේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංජ්‍යෝගන්ධය වේ. . . මෙයේ බහුප්‍රකාරයෙන් සංජ්‍යෝගන්ධය වේ. මේ සංජ්‍යෝගන්ධය යි කියනු ලැබේ.

තහන් කනම් රුපා අනිද්‍යාන අප්පරිසා බිමෙ, යත්ත පරිය, පන්නා : ඉහේඹීය පුරිසිජීය -පෙ- කබලීකාරෝ, අංකාරෝ, ඉදා වූව්වා රුපා අනිද්‍යාන අප්පරිසා බිමෙ, යත්ත පරිය, පන්නා.

තහන් කනම්, අංකාකිතා, බිංතු : රාගකාගෙ, දේශකාගෙ, මෙශකාගෙ, අයා වූව්වා අංකාකිතා, බිංතු, ඉදා වූව්වා බිමෙ, යත්ත.

අභිජිත්තාපනීයා.

---

239. ආදය, යත්ත, තුළු : විකාර්යත්ත, රුපා, යත්ත, තෙශ්තා, යත්ත, සඳුයත්ත, සුභායත්ත, යත්ත, එම්බායත්ත, රසායත්ත, කාය, යත්ත, උර්චිබායත්ත, මනායත්ත, බිමෙ, යත්ත.

240. ආදයත්ත අංයත්ත, තුළු කතී කුසලා, කතී අකුසලා, කතී අව්‍යාකතා, -පෙ- කතී සරණා, කතී අරණා.

241. දය, යත්ත, අව්‍යාකතා, ආදයත්ත, දුඩායත්ත, සියා කුසලා, සියා අකුසලා, සියා, අව්‍යාකතා.

දය, යත්ත, න විකාබා, පුබාය වේදනාය සම්පූහකාත්තී'පි, දුකාය වේදනාය සම්පූහකාත්තී'පි අදුකාවම්පුබාය වේදනාය සම්පූහකාත්තී'පි. මනායත්ත, සියා පුබාය වේදනාය සම්පූහකාත්තී, සියා දුකාය වේදනාය සම්පූහකාත්තී, සියා, අදුකාවම්පුබාය වේදනාය සම්පූහකාත්තී, බිමෙ, යත්ත සියා පුබාය වේදනාය සම්පූහකාත්තී, සියා දුකාය වේදනාය සම්පූහකාත්තී, සියා, අදුකාවම්පුබාය වේදනාය සම්පූහකාත්තී'පි අදුකාවම්පුබාය වේදනාය සම්පූහකාත්තී'පි.

දය, යත්ත, තනවිපාකනවිපාකනවිමත්ත, ආදයත්ත, සියා, විපාකා, සියා, විපාකනවිමත්ත, සියා, තනවිපාකනවිපාකනවිමත්ත.

පක්‍රවායත්ත, උපදිනුපදිනියා, සඳුයත්ත අනුපදිනුපදිනියා වනතා, ගෝ අංයත්ත, සියා, අනුපදිනුපදිනියා, ආදයත්ත, සියා, උපදිනුපදිනියා, සියා, අනුපදිනුපදිනියා, සියා, අනුපදිනුපදිනියා, සියා, අනුපදිනුපදිනියා.

දය, යත්ත, අයාක්ලිවිසායාක්ලිසිකා, ආදයත්ත, සියා, සංක්ලිවිසායාක්ලිසිකා, සියා, අයාක්ලිවිසායාක්ලිසිකා, සියා, අයාක්ලිවිසායාක්ලිසිකා.

දය, යත්ත, අවිනකා අවිවාරු, මතායත්ත, සියා, සටිනකාය විවාරු, රංසියා, අවිනකා විවාරු, රම්තාත්ත, සියා, අවිනකා අවිවාරු, රංසියා, සටිනකා විවාරු, රංසියා, සියා, අවිනකා අවිවාරු, රම්තාත්ත, සියා, අවිනකා අවිවාරු, රනතාත්තී'පි අවිනකා විවාරු, රම්තාත්තී'පි. අවිනකා අවිවාරු, රනතාත්තී'පි.

එසේ ධර්මායතනපාඨයීපන්න වූ අතිදරුණනප්‍රතිඵලුපය කවිටර යන් : ජ්‍යෙෂ්ඨීය ය, පුරුෂෙන්දිය ය, . . . කවලිකාරාභාර යි. මේ ධර්මායතනපාඨයීපන්න වූ අතිදරුණන අපනිස රුපය යි කියනු ලැබේ.

එසේ අස්ථිත්වනාත්මක කවිටර යන් : රාගක්ෂය ය, දොහක්ෂය ය, මොහක්ෂය යි. මේ අස්ථිත්වනාත්මක යි කියනු ලැබේ. මේ ධර්මායතනය යි කියනු ලැබේ.

අක්ෂිරමඟාපනිය යි.

239. ආයතන දෙලෙංසෙකි : වක්ෂුරායතන ය, රුපායතන ය, ග්‍රෑනුයතන ය, ශබ්දයතන ය, සුෂාරායතන ය, ගන්ධායතන ය, උච්චායතන ය, රාජායතන ය, කාජායතන ය, ස්ප්‍ර්ජට්ටිච්චායතන ය, මනායතන ය, ධර්මායතන යි.

240. දෙලෙංස් ආයතනයන් අනුරෝධ කුගලයෝ කෙතෙක් ද, අකුගලයෝ කෙතෙක් ද, අව්‍යාකෘතයෝ කෙතෙක් ද, . . . සරණයෝ කෙතෙක් ද, අරණයෝ කෙතෙක් ද යන් :

241. දූජායතන කෙතෙක් අව්‍යාකෘතයෙහි, ආයතනයෝ දෙදෙනෙක් කුසල් ද වන්නාහ, අකුසල් ද වන්නාහ, අව්‍යාකෘත ද වන්නාහු යි.

දූජායතන කෙතෙක් පුබවෙදනාව හා සම්පූර්ණක්තහ යි ද දුබවෙදනාව හා සම්පූර්ණක්ත යි ද උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූර්ණක්ත යි ද නො කියපුන්නාහ. මනායතනය පුබවෙදනාව හා සම්පූර්ණක්ත ද වන්නේ ය, දුබවෙදනාව හා සම්පූර්ණක්ත ද වන්නේ ය. උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූර්ණක්ත ද වන්නේ ය, දුබවෙදනාව හා සම්පූර්ණක්ත ද වන්නේ ය, උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූර්ණක්ත ද වන්නේ ය. පුබවෙදනාව හා සම්පූර්ණක්ත යි ද දුබවෙදනාව හා සම්පූර්ණක්ත යි ද උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූර්ණක්ත යි ද වන්නේ ය.

දූජායතනයෝ නො මැ විපාක වූ විපාකයිවිච්චාවධර්ම ද නො ව්‍යුව්‍ය ය, ආයතනයෝ දෙදෙනෙක් විපාක ද වන්නාහ, විපාකයිවිච්චාවධර්ම ද වන්නාහ, නොවිපාකනාවිපාක ස්ථාවිච්චාවධර්ම ද වන්නාහු යි.

පස ආයතන කෙතෙක් උපාදිනෙනාපාදනීය වෙති, සඩ්යතනය අනුපාදිනෙනාපාදනීය වෙති, සඩ්යතනය අනුපාදිනෙනාපාදනීය ද වන්නාහ, අනුපාදිනෙනාපාදනීය ද වන්නාහ, ආයතනයෝ දෙදෙනෙක් උපාදිනෙනාපාදනීය ද වන්නාහු, අනුපාදිනෙනාපාදනීය ද වන්නාහු යි.

දූජායතනයෝ අස්ථිලිජ්ට්ටසාක්ලෙඩිකයෝ ය, ආයතනයෝ දෙදෙනෙක් අස්ථිලිජ්ට්ටසාක්ලෙඩික ද වන්නාහ, අස්ථිලිජ්ට්ටසාක්ලෙඩික ද වන්නාහ, අස්ථිලිජ්ට්ටසාක්ලෙඩික ද වන්නාහු යි.

දූජායතනයෝ අවිතරකඳවිවාරයෙහි. මනායතනය සවිතරකසවිවාර ද වන්නේ ය, අවිතරකඳවිවාරමාතු ද වන්නේ ය, අවිතරකඳවිවාර ද වන්නේ ය. ධර්මායතනය සවිතරක සවිවාර ද වන්නේ ය, අවිතරකඳවිවාරමාතු ද වන්නේ ය, අවිතරකඳවිවාර ද වන්නේ ය, සවිතරකසවිවාර යි ද අවිතරකඳවිවාරමාතු යි ද අවිතරකඳවිවාර යි ද නො කියපුණ් ද වන්නේ යි.

දියා යත්තා, නා වත්තාබේ, පිනිසහගතා, තී'පි පුබසහගතා, තී'පි උපෙක්ඩා, සහගතා, තී'පි, ආදත්තා, සිය, පිනිසහගතා, සිය, පුබසහගතා, සිය, උපෙක්ඩා, සහගතා, තී'පි පුබසහ-ගතා, තී'පි උපෙක්ඩා, සහගතා, තී'පි.

දසායන්හා, නෙවලදසායන්හා න හාවනාය පහාතබඩා, ආයන්හා, සියා දසායන්හා පහාතබඩා, සියා හාවනාය පහාතබඩා, සියා නෙවලදසායන්හා න හාවනාය පහාතබඩා.

දිසායන්හා, ගෙවිදසායනේන න් හාවනාය පහා;බඩාහැනුකා, දීංයන්හා, සිය, දසායනේහ පහා;බඩාහැනුකා, සිය, හාවනාය පහා-බඩාහැනුකා, සිය, ගෙවිදසායනේන න් හාවනාය පහා;බඩාහැනුකා.

දියායන්න, නෙවල, වයගය, මිනු, ප්‍රවියගා, මිනො, ආ, යැයි-  
ග, මිනො, සිය, දපවතිය, මිනො, සිය, නෙවලද; වයගය, මිනු, ප්‍රවියගා, මිනො.

දියාගත්තු, නෙව සෙකඩ, තු, සෙකඩතු, ආගත්තු, සිය, සෙකඩ, සිය, අමෙරිකාතු, සිය, නෙව සෙකඩ, තු, සෙකඩතු.

දියායකනු, පරිතත්ව, ආයතන, සිය, පරිතත්ව, සිය, මහයෙකු,  
සිය, යෝම්තු.

දැයාත්තිනු, මර්කීමා, දායත්තිනු, සිය, සිනු, සිය, මර්කීමා, සිය, පෙන්වා:

ଦୟାଯକିନୀ, ଅନ୍ତିମିକୁ, ଦ୍ୱାରାଯକିନୀ, ଜୀବ, ତିରତମ୍ଭକିନୀଯକୁ, ଜୀବ,  
ପ୍ରତିବନ୍ଧକିନୀଯକୁ, ପ୍ରତିବନ୍ଧ, ଅନ୍ତିମିକୁ.

දියා යනිහා, අනුරමත්තා, ද්‍රායනිහා, සිය, මකාරමත්තා, සිය, මකාගෙනුත්තා, සිය, මකා, ඩිපත්තීනො, සිය, න වත්තාබඩා, මකාරමත්තානි'පි මකාගෙනුත්තානි'පි මකා, ඩිපත්තීනො, නි'පි.

පක්‍රීයාත්මක, සිය, උපනුව, සිය, උපයැනේ, නූ විභ්‍ග බලා අනුපාතනාත්මි, සඳුත්තාත්මක යාත්මක ප්‍රතිඵලියෙන් සිය, උපනුව, සිය, අනුපාතනාත්මි, නූ විභ්‍ග බලා උපයැනේත්මි, පක්‍රීයාත්මක, සිය, උපනුව, සිය, අනුපාතනාත්මි, සිය, උපයැනේත්මි, එමලාත්තාත්මක යාත්මක ප්‍රතිඵලියෙන් සිය, උපනුව, සිය, අනුපාතනාත්මි, සිය, උපයැනේත්මි, සිය, නූ විභ්‍ග බලා උපයැනේත්මි'පි අනුපාතනාත්මි'පි උපයැනේත්මි'පි

එකාදහාරිතානු, පිය, අතීතා, සිය, අනුගත්තා, සිය, පලමුප්‍රතිත්තානු, සිය, නෑ විභාගවලි. අතීතානුට්/පි අනුගත්තානුට්/පි පලමුප්‍රතිත්තානුට්/පි.

දියායත්තා, අනුරමණා, ආයත්තා, සියා අතීක්‍රමණා සියා, අනුගත්තාරමණා, සියා පවතිපෙන්නාරමණා, සියා හ වත්තාබා, අතීක්‍රමණාත් පි අනුගත්තාරමණාත් පි පවතිපෙන්නාරමණාත් පි.

දායායතනායේ ප්‍රිතිසහගතහ සි ද පූබසහගතහ සි ද තො කිය යුතු වන්නාහ. ආයතනායේ දෙදෙනොක් ප්‍රිතිසහගත ද වන්නාහ, පූබසහගත ද වන්නාහ, උපෝක්ෂාසහගත ද වන්නාහ, ප්‍රිතිසහගතහ සි ද පූබසහගතහ සි ද තො කියපුතු ද වන්නාපු සි.

දායායතනායේ තො මැ දරුණයෙන් තො ද හාටනායෙන් ප්‍රහාතවියයහ. ආයතන යේ දෙදෙනොක් දරුණයෙන් ප්‍රහාතවිය ද වන්නාහ, හාටනායෙන් ප්‍රහාතවිය ද වන්නාහ, තො මැ දරුණයෙන් තො ද හාටනායෙන් ප්‍රහාතවිය ද වන්නාපු ය.

දායායතනායේ තො මැ දරුණයෙන් තො ද හාටනායෙන් ප්‍රහාතවිය වූ හෙතු ඇත්තාහ. ආයතනායේ දෙදෙනොක් දරුණයෙන් ප්‍රහාතවියහෙතුක ද වන්නාහ, හාටනායෙන් ප්‍රහාතවියහෙතුක ද වන්නාහ. තො මැ දරුණයෙන් තො ද හාටනායෙන් ප්‍රහාතවිය හෙතුක ද වන්නාපු ය.

දායායතනායේ තො මැ ආවයගාමී තො ද අපවයගාමීහ. ආයතනායේ දෙදෙනොක් ආවයගාමී ද වන්නාහ, අපවයගාමී ද වන්නාහ, තො මැ ආවයගාමී තො ද අපවයගාමී ද වන්නාපු ය.

දායායතනායේ තො මැ ගෙයක්ෂයහ, තො ද අගෙයක්ෂයහ, ආයතනායේ දෙදෙනොක් ගෙයක්ෂ ද වන්නාහ, අගෙයක්ෂ ද වන්නාහ, තො ම ගෙයක්ෂ තො ද අගෙයක්ෂ ද වන්නාපු ය.

දායායතනායේ පරිත්තයහ. ආයතනායේ දෙදෙනොක් පරිත්ත ද වන්නාහ, මහද්ගත ද වන්නාහ, අප්‍රමාණ ද වන්නාපු ය.

දායායතනායේ අනාලුම්බනයහ. ආයතනායේ දෙදෙනොක් පරිත්තාලුම්බන ද වන්නාහ, මහද්ගතාලුම්බන ද වන්නාහ, අප්‍රමාණාලුම්බන ද වන්නාහ, පරිත්තාලුම්බනහ සි ද මහද්ගතාලුම්බනහ සි ද තො කියපුතු ද වන්නාපු ය.

දායායතනායේ මධ්‍යමයහ. ආයතනායේ දෙදෙනොක් සීන ද වන්නාහ, මධ්‍යම ද වන්නාහ, ප්‍රශ්න ද වන්නාපු ය.

දායායතනායේ අතියතයහ. ආයතනායේ දෙදෙනොක් මිල්‍යාන්වනියක ද වන්නාහ, සම්බක්ෂවනියක ද වන්නාහ. අතියත ද වන්නාපු ය.

දායායතනායේ අනාලුම්බනයහ, ආයතනායේ දෙදෙනොක් මාර්ගාලුම්බන ද වන්නාහ, මාර්ගහෙතුක ද වන්නාහ, මාර්ගාධිපති ද වන්නාහ, මාර්ගාලුම්බන සි ද මාර්ගහෙතුක සි ද මාර්ගාධිපති සි ද තො කියපුතු ද වන්නාපු ය.

ਆයතනායේ පස දෙනොක් උත්පන්න ද වන්නාහ, උත්පාදී ද වන්නාහ, අනුත්පන්නහ සි තො කියපුතු වන්නාහ. ගබදුතනය උත්පන්න ද වන්නේ ය, අනුත්පන්න ද වන්නේ ය, උත්පාදී ය සි තො කියපුතු ය. ආයතනායේ පස දෙනොක් උත්පන්න ද වන්නාහ, අනුත්පන්න ද වන්නාහ, උත්පාදී ද වන්නාහ, උත්පාදී ද වන්නාහ, උත්පාදී ද වන්නේ ය, උත්පන්න ද වන්නේ ය, අනුත්පන්න ද වන්නේ ය, උත්පාදී ද වන්නේ ය, උත්පන්න ද වන්නේ ය සි ද අනුත්පන්න සි ද උත්පාදී සි ද තො කියපුතු ද වන්නේ ය.

එකොලොස් ආයතන කෙනොක් අතිත ද වන්නාහ, අනාගත ද වන්නාහ, පවත්වාපත්ත ද වන්නාහ. ධර්මායතනය අතිත ද වන්නේ ය, අනාගත ද වන්නේ ය, පවත්වාපත්ත ද වන්නේ ය, අතිත සි ද අනාගත සි ද ප්‍රත්‍යුත්පත්ත සි ද තො කියපුතු ද වන්නේ සි.

දායායතනායේ අනාලුම්බනයහ. ආයතනායේ දෙදෙනොක් අතිතාලුම්බන ද වන්නාහ, අනාගතාලුම්බන ද වන්නාහ, ප්‍රත්‍යුත්පත්තනාලුම්බන ද වන්නාහ, අතිතාලුම්බනය සි ද අනාගතාලුම්බනය සි ද තො කියපුතු ද වන්නාපු ය.

සිය, අරුකිනු, සිය, බණිදි, සිය, අරුකිනු බණිදි.

දසායනනා අනාරම්භ. ද්‍රායනනා සිය, අරුකිනු රමණ, සිය, බණිදි, රමණ, සිය, අරුකිනු බණිදි, රමණ, සිය, න වත්තාබඩ, අරුකිනු රමණ, නීපි බණිදි, රමණ, නීපි අරුකිනු බණිදි, රමණ, නීපි.

රුපායනනා සනිද්‍යාකාස පෘථිවී, තව්‍යනනා, අනිද්‍යාකාස පෘථිවී, ද්‍රායනනා, අනිද්‍යාකාස අපෘථිවී.

242. එකාදසායනනා, න හෙතු. බිමලායනනා. සිය, ගහනු, සිය, ග ගහනු.

දසායනනා, අගහනුකා. ද්‍රායනනා, සිය, සහනුකා, සිය, අගහනුකා.

දසායනනා, ගහනුවිපෘෂුනා. ද්‍රායනනා, සිය, හෙතුසම්පෘෂුනා, සිය, ගහනුවිපෘෂුනා.

දසායනනා, න වත්තාබඩ, හෙතු වෙව සහනුකා, නී'පි, සහනුකා, වෙව න ව හෙතුනී'පි. මනායනනා. න වත්තාබඩ. හෙතු වෙව සහනුකානේ, සිය, සහනුකා. වෙව න ව හෙතු, සිය, න වත්තාබඩ. සහනුකාස්වූව න ව හෙතුනී. බිමලායනනා. සිය, හෙතු වෙව සහනුකාස්වූ, සිය, සහනුකා. වෙව න ව ගහනු, සිය, න වත්තාබඩ. හෙතු වෙව සහනුකානේ'පි සහනුකාස්වූ ව න ව හෙතුනී'පි.

දසායනනා, න වත්තාබඩ, හෙතු වෙව හෙතුසම්පෘෂුනා, නී'පි හෙතු-සම්පෘෂුනා, වෙව න ව හෙතුනී'පි. මනායනනා. න වත්තාබඩ. හෙතු වෙව හෙතුසම්පෘෂුනානේ, සිය, හෙතුසම්පෘෂුනා. වෙව න ව හෙතු, සිය, න වත්තාබඩ. හෙතුසම්පෘෂුනා. වෙව න ව හෙතුනී, බිමලායනනා. සිය, හෙතු වෙව හෙතුසම්පෘෂුනා. වි, සිය, හෙතුසම්පෘෂුනා. වෙව න ව ගහනු, සිය, න වත්තාබඩ. හෙතු වෙව හෙතුසම්පෘෂුනා. වෙව න ව හෙතුනී'පි හෙතුසම්පෘෂුනා. වෙව න ව හෙතුනී'පි.

දසායනනා, න හෙතු අගහනුකා. මනායනනා. සිය, න හෙතු සහනුකාස්වූ, සිය, න හෙතු අගහනුකා, සිය, න හෙතු අගහනුකා. බිමලායනනා. සිය, න හෙතු සහනුකාස්වූ, සිය, න හෙතු අගහනුකා, සිය, න වත්තාබඩ. න හෙතු සහනුකානේ'පි, න හෙතු අගහනුකානේ'පි.

243. එකාදසායනනා, සපෘටවයා. බිමලායනනා. සිය, සපෘටවයා. සිය, අපෘටවයා.

එකාදසායනනා, සඩ්බිනා. බිමලායනනා. සිය, සඩ්බිනා. සිය, අසඩ්බිනා.

රුපායනනා. සනිද්‍යානා. එකාදසායනනා, අනිද්‍යානා.

දසායනනා, සපෘටවයා. ද්‍රායනනා, අපෘටවයා.

දසායනනා, රුපා. මනායනනා. අරුපා, බිමලායනනා. සිය, රුපා, සිය, අරුපා.

දසායනනා, ලොකියා. ද්‍රායනනා, සිය, ලොකියා, සිය, ලොකුනුකාර කෙනලී විශේෂීයා, කෙනලී න විශේෂීයා.

(දෙලාජි ආයතනයෝ) අද්ධ්‍යාත්ම ද වන්නාහ, බාහිර ද වන්නාහ, අද්ධ්‍යාත්ම බාහිර ද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ අනාලම්බනයහ. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් අද්ධ්‍යාත්මලම්බන ද වන්නාහ, බාහිරාලම්බන ද වන්නාහ, අද්ධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන ද වන්නාහ, අද්ධ්‍යාත්මලම්බන යි ද බාහිරාලම්බන යි ද අද්ධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන යි ද නො කියපුණ ද වන්නේ යි.

රුපායතනය සහිදරුණනසපුනිස ය, ආයතනයෝ නවදෙනොක් අනිදරුණනසපුනිසයය. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් අනිදරුණනසපුනිස වන්නාපු යි.

242. එකොලුජ් ආයතන කෙනෙක් භෙතු නො වෙති. බරමායතනය භෙතු ද වෙදි, නෙතුවූ ද වේ.

දායායතනයෝ අභෙතුකයහ. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් සභෙතුක ද වන්නාහ, අභෙතුක ද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ භෙතුවිපුපුක්තයහ. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් භෙතුසම්පුපුක්ත ද වන්නාහ, භෙතුවිපුපුක්ත ද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ භෙතු ද වූ මැ සභෙතුක යි ද සභෙතුක ද වූ මැ නො ද භෙතු යි ද නො කියපුන්තාහ. මතායතනය භෙතු ද වූ මැ සභෙතුක යි නො කියපුණ ය. සභෙතුක වූ මැ නො ද භෙතු ද වන්නේ ය. සභෙතුක වූ මැ නො ද භෙතු යි ද නො කියපුණ ද වන්නේ ය, බරමායතනය භෙතු ද වූ මැ සභෙතුක ද වන්නේ ය, සභෙතුක ද වූ මැ නො ද භෙතු ද වන්නේ ය, භෙතු ද වූ මැ සභෙතුකු යි ද සභෙතුක ද වූ මැ නො ද භෙතු යි ද නො කියපුණ ද වන්නේ යි.

දායායතනයෝ භෙතු ද වූ මැ භෙතුසම්පුපුක්තයහ යි ද භෙතුසම්පුපුක්ත ද වූ මැ නො ද භෙතු යි ද නො කියපුන්තාහ. මතායතනය භෙතු ද වූ මැ භෙතුසම්පුපුක්තයකැ යි නො කියපුණ ය. භෙතු සම්පුපුක්ත වූ මැ නො ද භෙතු යි ද වන්නේ ය. භෙතු සම්පුපුක්ත ද වූ මැ නො ද භෙතු යි ද නො කියපුණ ය. බරමායතනය භෙතු ද වූ මැ භෙතුසම්පුපුක්ත ද වන්නේ ය, භෙතුසම්පුපුක්ත ද වූ මැ නො ද භෙතුසම්පුපුක්ත ද වන්නේ යි.

දායායතනයෝ භෙතු නො වූ අභෙතුකයෝ ය. මතායතනය භෙතු නො වූ සභෙතුක ද වන්නේ ය, භෙතු නො වූ අභෙතුක ද වන්නේ ය. බරමායතනය භෙතු නො වූ සභෙතුක ද වන්නේ ය, භෙතු නො වූ අභෙතුක යි ද නො කියපුණ වන්නේ යි.

243. එකොලුජ් ආයතන කෙනෙක් සපුත්‍රයෝ ය. බරමායතනය සපුත්‍රය ද වන්නේ ය, අප්‍රත්‍යාය ද වන්නේ යි.

එකොලුජ් ආයතන කෙනෙක් සංඛ්‍ය වන්නාහ. බරමායතනය සංඛ්‍ය ද වන්නේ ය, අංඛ්‍ය ද වන්නේ යි.

රුපායතනය සපුත්‍රයෝ ය. එකොලුජ් ආයතනයෝ අනිදරුණනයෝ යි.

දායායතනයෝ සපුත්‍රයෝ ය. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් අපුත්‍රයෝ යි.

දායායතනයෝ රුපයෝ ය. මතායතනය අරුප ය, බරමායතනය රුප ද වන්නේ ය, අරුප ද වන්නේ යි.

දායායතනයෝ ලොකිකයෝ ය. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් ලොකික ද වන්නාහ, ලොකොත්තර ද වන්නාපු ය.

(දෙලාජි ආයතනයෝ) කිසි විද්‍යාත්‍යාගකින් දකුෂ්‍රතාහ. කිසි විද්‍යාත්‍යාගකින් නො ද පුත්තාපු ය.

244. එකාදහායනන්, නො, අභ්‍යවා, තමම්යනන්. සිය, අභ්‍යවා, සිය, නො, අභ්‍යවා.

ଦୁଇ, ଯତିନୀ, କୁଳାଲୀ, ଦୁଇ, ଯତିନୀ, କିମ୍ବା କୁଳାଲୀ, କିମ୍ବା ଦୁଇ.

දය, යනතු, අ, සව එපැටුතතු, දා, යනතු, සිය, අ, සවකම්පැටුතතු, සිය, අ, සවල්පැටුතතු.

දස:යන්න, නා වත්තුබඩ, අ:සව, වෙව ස:සට:නී, ස:සව, වෙව  
නො, ව අ:සට:; මිනායන්න. නා වත්තුබඩ. අ:සට: වෙව ස:සටනී,  
සිය: ස:සට. වෙව නො, ව අ:සට:, සිය, නා වත්තුබඩ. ස:සට. වෙව  
නො, ව අ:සට:, සිය; බිමායන්න. සිය, අ:සට:, වෙව ස:සට. ව, සිය,  
ස:සට. වෙව නො, ව අ:සට:, සිය, නා වත්තුබඩ. අ:සට:, වෙව  
ස:සටනී'ප, ස:සට. වෙව නො, ව අ:සට:, සිය'ප.

දිසායනින්, නු වත්තකබේ, අංසව, වෙව අංසවසමපූරුත්තක්, නීපි, අංසවසමපූරුත්තක්, වෙව නො, ව අංසව, නීපි; මහායනින් නු වත්තකබේ. අංසව, වෙව අංසවසමපූරුත්තක්නායි. සිය, අංසවසමපූරුත්තක්. වෙව නො, ව අංසවටේ, සිය, නු වත්තකබේ. අංසවසමපූරුත්තක්. වෙව නො, ව අංසවටේ, ති; ඩලම්යතන් සිය, අංසවටේ, වෙව අංසවසමපූරුත්තක්. ව, සිය, අංසවසමපූරුත්තක්. වෙව නො, ව අංසවටේ, සිය, නු වත්තකබේ. අංසවටේ, වෙව නො, ව අංසවටේ, නීපි.

දහ, යෙනු, අ, සවලිප්පූතකය, සව, අ, යෙනු, සිය, අ, සවලිප්පූතක  
ස, සව, සිය, අ, සවලිප්පූතක අනු, සව, සිය, නා වත්තාබෑ, අ, සවලිප්පූ-  
තකය, සව, තීපි අ, සවලිප්පූතක අනු, සව, තීපි.

245. එකාදහස්‍යත්වය, නො, සංස්කීර්ණත්වය, බිමත්‍යත්වය. සිය, සංස්කීර්ණත්වය, නො, සංස්කීර්ණත්වය.

ଦୂରୀଯିବନୁ, ଯାଏଇକ୍ଷେତ୍ରନୀଯା, ଦୂରୀଯିବନୁ ପିଲା, ଯାଏଇକ୍ଷେତ୍ରନୀଯା, ପିଲା,

ଦୟାଯନିବୁ, ଏଣ୍ଡରୋଡ଼ର କରି ପାଇଁବାକୁ, ଦ୍ୱାରା ଯନିବୁ, କିମ୍ବା ଏଣ୍ଡରୋଡ଼ର କାମକାରୀକୁ, କିମ୍ବା ଏଣ୍ଡରୋଡ଼ର କରି ପାଇଁବାକୁ.

දයායකිනා, නා විත්තකිබේ, සහෙළුදුරුන්, වෙවා සහෙළුදුරුන්ගියාත්, සහෙළුදුරුන්ගියා, වෙවා නො, ව සහෙළුදුරුන්නා; මත්, යකිනා. නා විත්තකිබේ. සහෙළුදුරුන්ගියා වෙවා සහෙළුදුරුන්ගියා, සියා සහෙළුදුරුන්ගියා. වෙවා නො, ව සහෙළුදුරුන්ගියා, සියා, නා විත්තකිබේ. සහෙළුදුරුන්ගියා. බිම්මායකිනා. සයා සහෙළුදුරුන්. වෙවා සහෙළුදුරුන්ගියාට. සියා, සහෙළුදුරුන්ගියා. වෙවා නො, ව සහෙළුදුරුන්ගියා. සියා, සහෙළුදුරුන්ගියාපි, සහෙළුදුරුන්ගියා. වෙවා නො, ව සහෙළුදුරුන්ගියා.

දයා යතින් නෑ වෙතතැබේ; සංස්කෘතින්, වෙව සංස්කෘතින්හා පෙනෙනු තුළ,  
සිපි, සංස්කෘතින්හා පෙනෙනු තුළ, වෙව නො, ව සංස්කෘතින්හා, තිපි. මිනා යතින්  
නෑ වෙතතැබේ. සංස්කෘතින්හා. වෙව සංස්කෘතින්හා පෙනෙනු නැති, සිය, සං  
ස්කෘතින්හා පෙනෙනු පෙනෙනු තුළ, වෙව නො, ව සංස්කෘතින්හා, සිය, නෑ වෙතතැබේ.  
සංස්කෘතින්හා පෙනෙනු තුළ, වෙව නො, ව සංස්කෘතින්හානි. බිම් යතින්.  
සිය, සංස්කෘතින්හා පෙනෙනු සංස්කෘතින්හා පෙනෙනු තුළ, ව, සිය, සංස්කෘතින්හා  
සංස්කෘතින්හා. වෙව නො, ව සංස්කෘතින්හානි, සිය, නෑ වෙතතැබේ. සංස්කෘතින්හා.  
වෙව සංස්කෘතින්හා පෙනෙනු නැතිපි, සංස්කෘතින්හා පෙනෙනු තුළ, වෙව නො, ව  
සංස්කෘතින්හානිපි.

244. එකොලුස් ආයතන කෙනෙක් ආපුව නො වන්නාහ. ධර්මායතනය ආපුව ද වන්නේ ය, නොද ආපුව ද වන්නේ ය.

දායායතනයේ ආපුවසහිතයේ ය. ආයතනයේ දෙදෙනෙක් සාපුව ද වන්නාහ, අනාපුව ද වන්නාභු ය.

දායායතනයේ ආපුවවිප්පුක්තයේ ය. ආයතනයේ දෙදෙනෙක් ආපුවසම්ප්‍රුක්ත ද වන්නාහ, ආපුවවිප්පුක්ත ද වන්නාභු ය.

දායායතනයේ ආපුව ද වූ මැ සාපුවහ යි නො කියපුත්තාහ. සාපුව ද වූ මැ නොද ආපුවයේ ය. මනායතනය ආපුව ද වූ මැ සාපුවයෙකු යි නො කියපුතු ය, සාපුව ද වූයේ මැ නොද ආපුව ද වන්නේ ය. සාපුව ද වූයේ මැ නොද ආපුව ය යි නො කියපුත්තේ ය. ධර්මායතනය ආපුව ද වූයේ මැ නො සාපුව ද වන්නේ ය. සාපුව ද වූයේ ම සාපුවයෙකු යි ද සාපුව ද වූ මැ නොද ආපුවයෙකු යි ද නො කියපුත්තේ යි.

දායායතනයේ ආපුව ද වූ මැ ආපුවසම්ප්‍රුක්තහ යි ද ආපුවසම්ප්‍රුක්ත ද වූ මැ නොද ආපුවහ යි ද නො කියපුත්තාහ. මනායතනය ආපුව ද වූ ම ආපුවසම්ප්‍රුක්තයෙකු යි නො කියපුතු ය, ආපුවසම්ප්‍රුක්ත ද වූයේ මැ නොද ආපුව ද වන්නේ ය, ආපුවසම්ප්‍රුක්ත ද වූයේ මැ නොද ආපුව ද වන්නේ ය. ධර්මායතනය ආපුව ද වූ මැ ආපුවසම්ප්‍රුක්ත ද වන්නේ ය, ආපුවසම්ප්‍රුක්ත ද වූයේ මැ නොද ආපුව ද වන්නේ ය, ආපුව ද වූයේ මැ ආපුවසම්ප්‍රුක්තයෙකු යි ද ආපුවසම්ප්‍රුක්ත ද වූ මැ නොද අපුවයෙකු යි ද නො කියපුත්තාභු යි.

දායායතනයේ ආපුවවිප්පුක්තයාපුවයේ ය. ආයතනයේ දෙදෙනෙක් ආපුව විප්පුක්තයාපුව ද වන්නාහ, ආපුවවිප්පුක්තඅනාපුව ද වන්නාහ, ආපුවවිප්පුක්තයාපුවහ යි ද ආපුවවිප්පුක්තඅනාපුවහ යි ද නො කියපුත්තාභු ය.

245. එකොලුස් ආයතන කෙනෙක් සංයාරනයේ නො වෙති. ධර්මායතනය සංයාරන ද වන්නේ ය, නොද සංයාරන ද වන්නේ යි.

දායායතනයේ සංයාරනියයේ ය. ආයතනයේ දෙදෙනෙක් සංයාරනිය ද වන්නාහ, අසංයාරනිය ද වන්නාභු ය.

දායායතනයේ සංයාරනවිප්පුක්තයේ ය. ආයතනයේ දෙදෙනෙක් සංයාරන සම්ප්‍රුක්ත ද වන්නාහ, සංයාරනවිප්පුක්ත ද වන්නාභු ය.

දායායතනයේ සංයාරන ද වූ ම සංයාරනියහ යි නො කියපුත්තාහ, සංයාරනිය ද වූ ම නොද සංයාරන වෙති. මනායතනය සංයාරන ද වූ ම සංයාරනිය ය යි නො කියපුතු ය, සංයාරනිය ද වූ මැ නොද සංයාරන වන්නේ ය, සංයාරනිය ද වූ ම නොද සංයාරන යි නො කියපුතු ය. ධර්මායතනය සංයාරන ද වූයේ ම සංයාරනිය ද වන්නේ ය. සංයාරනිය ද වූයේ ම නොද සංයාරන ද වන්නේ ය, සංයාරන ද වූයේ මැ නොද සංයාරනිය යි ද නො කියපුත්තාභු යි.

දායායතනයේ සංයාරන ද වූවාභු මැ සංයාරනසම්ප්‍රුක්තහ යි ද සංයාරනසම්ප්‍රුක්ත ද වූවාභු ම නොද සංයාරනහ යි ද නො කියපුත්තාහ. මනායතනය සංයාරන ද වූයේ ම සංයාරනසම්ප්‍රුක්තයෙක යි නො කියපුතු ය. සංයාරනසම්ප්‍රුක්ත ද වූයේ ම නොද සංයාරන ද වන්නේ ය, සංයාරනසම්ප්‍රුක්ත ද වූ ම නොද සංයාරන ද වන්නේ ය. ධර්මායතනය සංයාරන ද වූයේ ම සංයාරනසම්ප්‍රුක්ත ද වන්නේ ය, සංයාරනසම්ප්‍රුක්ත ද වූ ම නොද සංයාරන ද වන්නේ ය, සංයාරන ද වූයේ ම සංයාරනසම්ප්‍රුක්තයෙක යි ද සංයාරනසම්ප්‍රුක්ත ද වූ ම නොද සංයාරනයෙක යි ද නො කියපුත්තාභු යි.

දකු, යත්තා, සැක්කුරුජනවිපෙළුත්තාගැස්කුරුජන්තියා, ආ, යත්තා, සියා, සැක්කුරුජනවිපෙළුත්තාගැස්කුරුජන්තියා, සිය, සැක්කුරුජනවිපෙළුත්තාගැස්කුරුජන්තියා, සිය, න වත්තබේ, සැක්කුරුජනවිපෙළුත්තාගැස්කුරුජන්තියා, සිය, සැක්කුරුජනවිපෙළුත්තාගැස්කුරුජන්තියා, සිය.

246. මකාදය, යන්න, ගෝ, ගස්සා, බම්ම, යන්න. සිය, ගැස්සා, සිය, ගෝ, ගස්සා.

දසු, යත්තා, ශක්තියා, ද්‍රා, යත්තා, සිය, ශක්තියා, සිය, අභ්‍යන්තරියා.

ଦୟା, ଯନ୍ତ୍ରି, ଅଳ୍ପମିଳିତକୁ, ଧ୍ୟାନକୁ, ଜିବ, ଅଳ୍ପମିଳିତକୁ, ଜିବ,  
ଅଳ୍ପମିଳିତକୁ.

දස; යත්තා, නා වින්තාබේ, ගස්, වෙවි ගස්ත්තියාත්ති. ගස්ත්තිය, වෙවි තෙනු, ව ගස්ත්, මහායත්තා, නා වින්තාබේ. ගස්ත්, වෙවි ගස්ත්තියත්තායි. සිය, ගස්ත්තිය. වෙවි තෙනු, ව ගස්ත්, සිය, නා වින්තාබේ. ගස්ත්තිය. වෙවි තෙනු, ව ගස්ත්ත්ති; ඩීම්පායත්තා සිය, ගස්ත්, වෙවි ගස්ත්තියකුදී, සිය, ගස්ත්තිය. වෙවි තෙනු, ව ගස්ත්, සිය, නා වින්තාබේ. ගස්ත්, වෙවි ගස්ත්තියත්තායිපි.

දස්, යෙහින්, නා වින්තුබේ, ගස්, වෙවළ ගස්සමප්පුත්තකා, තීපි. ගස්-  
සමප්පුත්තකා, වෙවළ නෙ, ව ගස්, තීපි. මත්, යෙහින්. නා වින්තුබේ. ගයෝ,  
වෙවළ ගස්සමප්පුත්තකාහි, සිය, ගස්සමප්පුත්තකා. වෙවළ නෙ, ව  
ගයෝ, සිය, නා වින්තුබේ. ගස්සමප්පුත්තකා. වෙවළ නෙ, ව ගයෝ, හිමිමත, යෙහින්. සිය, ගයෝ, වෙවළ ගස්සමප්පුත්තකා. ව, සිය, ගස්සමප්පුත්තකා.  
වෙවළ නෙ, ව ගයෝ, සිය, නා වින්තුබේ. ගයෝ, වෙවළ ගස්සමප්පුත්තකාහිපි.  
ගස්සමප්පුත්තකා. වෙවළ නෙ, ව ගයෝ, තීපි, දස්, යෙහින්, ගස්විප්පුත්තකා  
ගස්ත්තිය, අඩු, යෙහින්, සිය, ගස්විප්පුත්තකාගස්ත්තිය. සිය, ගස්විප්පුත්තකා  
අඇස්ත්තිය, සිය, නා වින්තුබේ, ගස්විප්පුත්තකාගස්ත්තිය, තීපි ගස්විප්පුත්තකා  
අඇස්ත්තිය, තීපි.

247. එක, දිය, යතිනු, නේ, ඕස්, -පෙ- නේ, යොග, -පෙ-

249. සෙ, නීවරණ, බම්බයනු. සිය, නීවරණ, සිය, සෙ, නීවරණ.

ଦୟା, ଯତନା, ଶ୍ରୀଲିରଣ୍ଜିତ୍, ଦ୍ୱାରା ଯତନା, କିମ୍, ଶ୍ରୀଲିରଣ୍ଜିତ୍, କିମ୍,

දියු, යහිත, නීවරණ මිපුවුනකු; දු, යහිත, සිය, නීවරණ සහ මිපුවුනකු, සිය, නීවරණ මිපුවුනකු.

දෙසයනු, නා විත්තබේ, තීවරණ, ලේල් තීවරණීයයි, තීවරණීය, ලේල් නෙ, ව තීවරණ, මනයනු. නා විත්තබේ, තීවරණ. ලේල් තීවරණීයනි; සිය, තීවරණීයකේට්ටුව නෙ, ව තීවරණ; සිය, නා විත්තබේ. තීවරණීයකේට්ටුව නෙ, ව තීවරණනි බලම්යනි. සිය, තීවරණකේට්ටුව තීවරණීයක්ට්ටුව, සිය, තීවරණීයකේට්ටුව නෙ, ව තීවරණ; සිය, නා විත්තබේ. තීවරණකේට්ටුව තීවරණීයක්ට්ටුව නෙ, ව තීවරණනි'.

දයායනනයේ සංයෝගනාටිපුදුක්ත්තසංයෝගත්තිය වෙති. ආයනනයේ දෙදෙනෙක් සංයෝගනාටිපුදුක්ත්තසංයෝගත්තිය ද වන්නාහ, සංයෝගනාටිපුදුක්ත්තසංයෝගත්තිය ද වන්නාහ, සංයෝගනාටිපුදුක්ත්තසංයෝගත්තිය හි ද සංයෝගනාටිපුදුක්ත්තසංයෝගත්තිය හි ද නො කියයුතු වන්නාහු ය.

246. රැකාලුයේ ආයතන කෙනෙක් ප්‍රතිචාරයේ නො වෙති. ධර්මායතනය ප්‍රතිචාර ද වන්නේ ය, නොද ප්‍රතිචාර ද වන්නේ ය.

ଦୟାବନାଦୟେ ପ୍ରତ୍ୟେକିଣି ଲିଖିବାରୁ. ଆଯବନାଦୟେ ଦେଶଦେଶଙ୍କେ ପ୍ରତ୍ୟେକିଣି ଏ ଲିଖିବାରୁ, ଅଗ୍ରହୀରିଣିରେ ଏ ଲିଖିବାରୁ ଯ.

දයායනනයේ ප්‍රත්‍රිපූඩ්‍රක්‍රියා වෙයි. ආයතනයේ දෙදෙනොක් ප්‍රත්‍රිපූඩ්‍රක්‍රියා ද වින්නාය, ප්‍රත්‍රිපූඩ්‍රක්‍රියා ද වින්නාය ය.

දයායකනයේ ප්‍රතිර ද වූවාසු ම ප්‍රතිරතියහ සි නො කියපුත්තාය. ප්‍රතිරතිය ද වූ මි නොද ප්‍රතිර වෙති. මනායකනය ප්‍රතිර ද වූයේ ම ප්‍රතිරතිය සි නො කියපුතු ය. ප්‍රතිරතිය ද වූයේ ම නොද ප්‍රතිර ද වන්නේ ය. ප්‍රතිරතිය ද වූයේ ම නොද ප්‍රතිර ය සි නො කියපුතු වන්නේ ය. බිරුමායකනය ප්‍රතිර ද වූයේ ම ප්‍රතිරතිය ද වන්නේ ය. ප්‍රතිරතිය ද වූයේ ම ප්‍රතිරයකු සි ද නො කියපුත්තෙන් සි.

දයායකනයේ ප්‍රතිඵල ද වූවාසු ම ප්‍රතිඵලම්පුස්ක් වෙති දී ද ප්‍රතිඵලම්පුස්ක් ද වූවාසු ම නොද ප්‍රතිඵල වෙති ද නො කියපුත්තාය. මතායකනය ප්‍රතිඵල ද වූවාසු ම ප්‍රතිඵලම්පුස්ක් ය දී නො කියපුතු ය, ප්‍රතිඵලම්පුස්ක් ත ද වූවාසු ම නොද ප්‍රතිඵල ද වින්නේ ය, ප්‍රතිඵලම්පුස්ක් ද වූවාසු ම නොද ප්‍රතිඵලයක දී නො කියපුතු වන්නේ ය. ධර්මායකනය ප්‍රතිඵල ද වූවාසු ම ප්‍රතිඵලම්පුස්ක් තයෙක ද වන්නේ ය, ප්‍රතිඵලම්පුස්ක් ද වූවාසු ම නොද ප්‍රතිඵල ද වින්නේ ය, ප්‍රතිඵලම්පුස්ක් ද වූවාසු ම නොද ප්‍රතිඵලයක දී ද ප්‍රතිඵලම්පුස්ක් ද වූවාසු ම නොද ප්‍රතිඵල ද වින්නේ ය.

247-249. එකාලෙස් ආයතන කොනෝක් සිසුයේ තො වෙති. . . යොයායේ තො වෙති. . . නීවරණයේ තො වෙති. දිරමායතනය නීවරණ ද වන්නේ ය, තොද නීවරණ ද වන්නේ යි.

දයායනනයෝ නීවිරණිය වෙති. ආයතනනයෝ දෙදෙනොක් නීවිරණිය ද වන්නාය,  
ඡනීවිරණිය ද වන්නාය ය.

දයායකනයෝ නීවරණවිපුලක්තයයි. ආයතනයෝ දෙදෙනෙක් නීවරණසම්පුළුක්ක සහ වින්තාය, නීවරණවිපුලක්ත ද වින්තාය ය.

ଦୟାଯତ୍ତନାତ୍ୟ ନୀରିରଣ ଦ୍ୱାରା ମ ନୀରିରଣୀଙ୍କ ହାତ ନୀରିରଣୀଙ୍କ ଦି ତୋ କିମ୍ପୁର୍ବେଳାହ, ନୀରିରଣୀଙ୍କ ଦ ଦ୍ୱାରାପ୍ଲାଟ ତୋଏ ନୀରିରଣ ଲେଖି. ଲନ୍ଗାଯତ୍ତନାଯ ନୀରିରଣ ଦ୍ୱାରାଯେ ମ ନୀରିରଣୀଙ୍କ ହାତ ତୋ କିମ୍ପୁର୍ବେଳା ଯ, ନୀରିରଣୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରାଯେ ମ ତୋଏ ନୀରିରଣ ଦ ଲିଙ୍ଗରେ ଯ. ନୀରିରଣୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରାଯେ ମ ତୋଏ ନୀରିରଣ ଦି ତୋ କିମ୍ପୁର୍ବେଳା ଲିଙ୍ଗରେ ଯ. ଦିରମ୍ବାଯତ୍ତନାଯ ନୀରିରଣ ଦ୍ୱାରାଯେ ମ ନୀରିରଣୀଙ୍କ ଦ ଲିଙ୍ଗରେ ଯ, ନୀରିରଣୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରାଯେ ମ ତୋଏ ନୀରିରଣାତ୍ୟ ଦ ଲିଙ୍ଗରେ ଯ, ନୀରିରଣୀଙ୍କ ଦି ତୋ କିମ୍ପୁର୍ବେଳା ଲିଙ୍ଗରେ ଯ.

දසායනන්, නා ව්‍යුහබඩා, නීවරණ, වෙවා නීවරණසම්පූහක, නී'පි, නීවරණසම්පූහක, වෙවා නො, ව නීවරණ, නී'පි; මතායනන් නා ව්‍යුහබඩා නීවරණකේවාට නීවරණසම්පූහකනායි; සිය, නීවරණසම්පූහකකේවාට නො, ව නීවරණ, සිය, නා ව්‍යුහබඩා නීවරණසම්පූහකනායිව නො, ව නීවරණනායි, බලම්, යනනා. සිය, නීවරණකේවාට නීවරණසම්පූහකකුව, සිය, නීවරණසම්පූහකනායිව නො, ව නීවරණ, සිය, නා ව්‍යුහබඩා නීවරණකේවාට නීවරණසම්පූහකනායිපි, නීවරණසම්පූහකකේවාට නො, ව නීවරණනායි'පි.

දසායනන්, නීවරණලිපයුහකනීවරණීයා; අූයනන්, සිය, නීවරණ-ලිපයුහකනීවරණීයා, සිය, නීවරණලිපයුහකඅනීවරණීයා; සිය, නා ව්‍යුහබඩා, නීවරණලිපයුහකනීවරණීයා, නී'පි නීවරණලිපයුහකඅනීවර-ණීයා, නී'පි.

250. එකාදසායනන්, නො, පරුම්සා; බලම්, යනනා. සිය, පරුම්, සො, සිය, නො, පරුම්, සො.

දසායනන්, පරුමටසා, දැවයනන්, සිය, පරු, මටසා, සිය, අපරු, මටසා;

දසායනන්, පරු, මාසාලිපයුහකා; මතායනනා. සිය, පරු, මාසාසම්පූහකා, සිය, පරු, මාසාවිපයුහකා; බලම්, යනනා. සිය, පරු, මාසාසම්පූහකා, සිය, පරු, මාසාවිපයුහකා, සිය, නා ව්‍යුහබඩා. පරු, මාසාසම්පූහකනායිපි පරු, මාසාවිපයුහකනායිපි.

දසායනන්, නා ව්‍යුහබඩා, පරු, මාසා, වෙව පරු, මටසා, නී, පරුමටසා, වෙව නො, ව පරු, මාසා; මතායනනා. නා ව්‍යුහබඩා. පරු, මා, සො, වෙව පරු, මටසානායි, සිය, පරු, මටසා. වෙව නො, ව පරු, මා, සො; සිය, නා ව්‍යුහබඩා පරු, මටසා. වෙව නො, ව පරු, මා, සො, නී; බලම්, යනනා. සිය, පරු, මා, සො, වෙව පරු, මටසාන්වා, සිය, පරු, මටසාකේවාට නො, ව පරු, මා, සො, සිය, නා ව්‍යුහබඩා. පරු, මා, සො, වෙව පරු, මටසානායිපි. පරු, මටසා. වෙව නො, ව පරු, මා, සො, නීපි.

දසායනන්, පරු, මාසාලිපයුහකාපරු, මටසා; අූයනන්, සිය, පරු, මාසා-විපයුහකපරු, මටසා, සිය, පරු, මාසාලිපයුහකඅපරු, මටසා; සිය, නා ව්‍යුහබඩා, පරු, මාසාවිපයුහක පරු, මටසා, නී'පි, පරු, මාසාවිපයුහකඅපරු, මටසා, නී'පි.

251. දසායනන්, අනාරම්ණා; මතායනනා. සාරමමණා, බලම්, යනනා. සිය, සාරමමණා, සිය, අනාරම්ණා.

මතායනනා. වින්තා, එකාදසායනන්, නො, වින්තා.

එකාදසායනන්, ඇවෙනසිකා, බලම්, යනනා. සිය, වෙනසිකා, සිය, ඇවෙනසිකා.

දසායනන්, වින්තාවිපයුහකා; බලම්, යනනා. සිය, වින්තාවිපයුහකා, සිය, වින්තාවිපයුහකා; මතායනනා. නා ව්‍යුහබඩා. වින්තානා සම්පූහකනායිපි වින්තාන විපයුහකනායි'පි;

දසායනන්, වින්තාවිසංසටසා, බලම්, යනනා. සිය, වින්තාසංසටසා, සිය, වින්තාවිසංසටසා, මතායනනා. නා ව්‍යුහබඩා. වින්තාන සසටසානායි'පි වින්තාන විසංසටසානායි'පි.

දූෂායතනනයේ නීවරණ ද වුවාපු ම නීවරණසම්පූජක්තහ යි ද නීවරණසම්පූජක්ත ද වු ම තොද නීවරණය යි ද තො කියපුත්තාහ. මතායතනනය නීවරණ ද වුයේ ම නීවරණසම්පූජක්තයෙකු යි තො කියපුතු ය. නීවරණසම්පූජක්ත ද වුයේ ම තොද්ධීවරණයෙකු යි තො කියපුතු වන්නේ ය. ධර්මායතනනය නීවරණ ද වුයේ ම නීවරණසම්පූජක්ත ද වන්නේ ය. නීවරණ සම්පූජක්ත ද වුයේ ම තොද නීවරණ ද වන්නේ ය. නීවරණ ද වුයේ ම නීවරණසම්පූජක්ත ය යි ද නීවරණසම්පූජක්ත ද වුයේ ම තොද්ධීවරණයෙකු යි ද තො කියපුතු වන්නේ ය.

දූෂායතනනයේ නීවරණවිපූජක්තනීවරණීය වෙති. ආයතනයේ දෙදෙනෙක් නීවරණවිපූජක්තනීවරණීය ද වන්නාහ, නීවරණවිපූජක්තනීවරණීය ද වන්නාහ, නීවරණවිපූජක්තනීවරණීය යි ද නීවරණවිපූජක්තනීවරණීය යි ද තො කියපුතු වන්නාපු ය.

250. එකොලොස් ආයතන කෙනෙක් පරාමාසයේ තො වෙති. ධර්මායතනය පරාමාස ද වන්නේ ය, තොද පරාමාස ද වන්නේ ය.

දූෂායතනනයේ පරාමැශට වන්නාහ. ආයතනයේ දෙදෙනෙක් පරාමැශට ද වන්නාහ, අපරාමැශට ද වන්නාපු ය.

දූෂායතනනයේ පරාමාසවිපූජක්තයහ. මතායතනනය පරාමාසසම්පූජක්ත ද වන්නේ ය. පරාමාසවිපූජක්ත ද වන්නේ ය. ධර්මායතනනය පරාමාසසම්පූජක්ත ද වන්නේ ය, පරාමාසවිපූජක්ත ද වන්නේ ය, පරාමාසවිපූජක්ත යි ද පරාමාසවිපූජක්ත යි ද තො කියපුතු වන්නේ ය.

දූෂායතනනයේ පරාමාස ද වුවාපු ම පරාමැශටහ යි තො කියපුත්තාහ, පරාමැශට ද වුවාපු ම තොදපරාමරු වෙති. මතායතනනය පරාමරු ද වුයේ ම පරාමැශටයෙකු යි තො කියපුත්තාහේ ය, පරාමැශට ද වුයේ ම තොදපරාමරුයෙකු යි තො කියපුතු වන්නේ ය, ධර්මායතනනය පරාමරු ද වුයේ ම තොදපරාමරුයෙකු යි ද වන්නේ ය, පරාමැශට ද වුයේ ම තොදපරාමරු ද වන්නේ ය, පරාමරු ද වුයේ ම තොදපරාමරු ද වන්නේ ය, පරාමරු ද වුයේ ම පරාමැශටයෙක යි ද පරාමැශට ද වුයේ ම තොදපරාමරු යි ද වුයේ ම තො කියපුතු වන්නේ ය.

දූෂායතනනයේ පරාමරුවිපූජක්ත වූ පරාමැශටයේ ය, ආයතනයේ දෙදෙනෙක් පරාමරුවිපූජක්තනීවරණීවරණීය ද වන්නාහ, පරාමරුයිපූජක්තනීවරණීවරණීය ද වන්නාහ, පරාමරුවිපූජක්ත වූ පරාමැශටහ යි ද පරාමරුවිපූජක්ත වූ අපරාමැශටහ යි ද තො කියපුතු වන්නාපු ය.

251. දූෂායතනනයේ අනාලම්බනයේ ය. මතායතනනය සාලම්බන ය. ධර්මායතනය සාලම්බන ද වන්නේ ය, අනාලම්බන ද වන්නේ ය.

මතායතනය විත්තයි. එකොලොස් ආයතනයේ විත්තයේ තො වෙත්.

එකොලොස් ආයතනයේ අවෙතතියිකයේ යි. ධර්මායතනනය වෙතතියික ද වන්නේ ය, අවෙතතියික ද වන්නේ ය.

දූෂායතනයේ විත්තවිපූජක්තයේ ය. ධර්මායතනය විත්තසම්පූජක්ත ද වන්නේ ය. විත්තවිපූජක්ත ද වන්නේ යි. මතායතනනය විත්තය හා සම්පූජක්ත යි ද විත්තය හා විපූජක්ත යි ද තො කියපුත්තාහේ යි.

දූෂායතනයේ විත්තය හා විස්සාසාශටයහ. ධර්මායතනය විත්තසාසාශට ද වන්නේ ය, විත්තවිස්සාසාශට ද වන්නේ ය. මතායතනනය විත්තය හා සාසාශට යි ද විත්තය හා විස්සාසාශට යි ද තො කියපුත්තාහේ යි.

తుయిను, తెలు, లెనుకుల్లిపోయిను, తుయిను, సియ, లెనుకుల్లిపోయిను, సియ, తెలు,

එකා, දයා, යනිනා, නො, මින්නයහසුනේ, බලම, යනිනා, සිය, මින්නයහසු, සිය, නො, මින්නයහසු.

ලිකාදයායනින්, නො, මිතුන්, සුපර්ලිමේන්තෝ, බිමෙමයනිනා. සිය, මිතුන්, සුපර්ලිමේන්තෝ, සිය, නො, මිතුන්, සුපර්ලිමේන්තෝ.

ලිකු-දස්-යනුනා; ගෙය; එිකැංගු-සට්ස්-මූල්‍යානු; විමල; යනුනා. සිය; එිකැංගු-සට්ස්-හැඳුවානු; හෝ; සිය; ගෙය; එිකැංගු-සට්ස්-මූල්‍යානු.

එකාද්‍යයෙනුතු, ගෙ, මින්නයෙන් සට්ටීස් නා සහභාගී, මිමුද්‍යයෙනුතු, මිමුද්‍යයෙනුතු, මින්නයෙන් සට්ටීස් නා සහභාගී, මින්නයෙන් සට්ටීස් නා සහභාගී.

එකු දය; යන්න, ශේ, මිනුවස්ස වට්සා මූල්‍යයේ; නෑ; තු පරිවහන් නො, බිමෙ; යන්න. සිය, මිනුවස්ස වට්සා මූල්‍යයේ; නෑ; තු පරිවහන්, සිය, නො, මිනුවස්ස වට්සා මූල්‍යයේ; නෑ; තු පරිවහන්.

తుయను, ఆర్కిటెక్నిక్స్, తుయను, బిగ్గిర్.

କୁଳାଯନ୍ତିବୁ, ରୂପାଦ୍ୟ, ଧ୍ଵନିଯନ୍ତିବୁ, ଶେଷ, ରୂପାଦ୍ୟ, ବିମତିଯନ୍ତିବୁ । କିମ୍ବା  
ରୂପାଦ୍ୟ କିମ୍ବା, ଶେଷ, ରୂପାଦ୍ୟ ।

පැක්ෂීය යෙහි, උපදිසාහා, යදායත්තන. අනුපදිසාහා, ජයත්තන, සිය, උපදිනාහා, සිය, අනුපදිසාහා.

252. එකාදසියකනු, නො, උපාදුනා, බිම්මියකනු. සියා උපාදුනා, සිය, නො, උපාදුනා.

ଦୟାଯକଙ୍କ, ରପାଦ୍ୱନୀଙ୍କ, ଧ୍ଵିଯକଙ୍କ, ଷିଙ୍କ, ରପାଦ୍ୱନୀଙ୍କ, ଷିଙ୍କ,  
ଅନ୍ତପାଦ୍ୱନୀଙ୍କ.

දෙකානියන්, උපාධන පැසුනුන්, ආයතන, සියා උපාධන පැසුනුන්, සියා උපාධන පැසුනුන්.

දසායනින්, න විභුත්වා, උපාදනා, වෙවා උපාදනීයනිය, උපාදනීයනිය, වෙවා නේ, ව උපාදනා, මනායනින්, න විකුත්වා, උපාදනාකේට්ටුව උපාදනීයනිය, සිය, උපාදනීයන්, වෙවා නේ, ව උපාදනා, සිය, න විකුත්වා, උපාදනීයනියක්ට්ටුව නේ, ව උපාදනනිය, බම්මායනින්, සිය, උපාදනාකේට්ටුව උපාදනීයක්ට්ටුව, සිය, උපාදනීයනියක්ට්ටුව නේ, ව උපාදනා, සිය, න විකුත්වා, උපාදනාකේට්ටුව පි, උපාදනීයනියක්ට්ටුව නේ, ව උපාදනා.

දස්‍යායනින්, නු විකාශීත්, උපාදුනා, වෙවි උපාදුනාහැමපැපුන්තා, තී'පි, උපාදුනාහැමපැපුන්තා, වෙවි ගෙ, ව්‍ය උපාදුනා, තී'පි; මිනායන්නා. නු විකාශීත්, උපාදුනාහැකුව්ව උපාදුනාහැමපැපුන්තාහැයි, සිය, උපාදුනාහැමපැපුන්තාහැයි. වෙවි ගෙ, ව්‍ය උපාදුනා, සිය, නු විකාශීත්. උපාදුනාහැමපැපුන්තාහැකුව්ව ගෙ, ව්‍ය උපාදුනාහැයි; බම්මායන්නා. සිය, උපාදුනාහැකුව්ව උපාදුනා සමපැපුන්තාහැකුව්ව, සිය, උපාදුනා සමපැපුන්තාහැකුව්ව ගෙ, ව්‍ය උපාදුනා, සිය, නු විකාශීත්. උපාදුනාහැකුව්ව උපාදුනාහැමපැපුන්තාහැයි'පි, උපාදුනාහැමපැපුන්තාහැකුව්ව ගෙ, ව්‍ය උපාදුනාහැයි'පි.

ආයතනයේ සඳහනාක් විත්තසමුන්ත්රාන නො වෙති. ආයතනයේ සඳහනාක් විත්තසමුන්ත්රාන ද වන්නාහ, විත්තසමුන්ත්රාන නොද වන්නාපූ ය.

එකොලොස් ආයතනයේ විත්තසහඟ නො වෙති. ධර්මායතනය විත්තසහඟ ද වන්නේ ය, නො ද විත්තසහඟ ද වන්නේ යි.

එකොලොස් ආයතනයේ විත්තය අනුව පවත්නාපූ නො වෙති. ධර්මායතනය විත්තාපූපරිවත්තී ද වන්නේ ය, නොද විත්තාපූපරිවත්තී ද වන්නේ යි.

එකොලොස් ආයතනයේ විත්තසංසෘට්ටසමුන්ත්රානයේ නො වෙති. ධර්මායතනය විත්තසංසෘට්ටසමුන්ත්රාන ද වන්නේ ය, නොද විත්තසංසෘට්ටසමුන්ත්රාන ද වන්නේ යි.

එකොලොස් ආයතනයේ විත්තසංසෘට්ටසමුන්ත්රානසහඟ නො වෙති. ධර්මායතනය විත්තසංසෘට්ටසමුන්ත්රානසහඟ ද වන්නේ ය. නොද විත්තසංසෘට්ටසමුන්ත්රානසහඟ ද වන්නේ යි.

එකොලොස් ආයතනයේ විත්තසංසෘට්ටසමුන්ත්රානානාපූපරිවර්තනීපූ නො වෙති. ධර්මායතනය විත්තසංසෘට්ටසමුන්ත්රානානාපූපරිවර්තනී ද වන්නේ ය, නොද විත්තසංසෘට්ටසමුන්ත්රානානාපූපරිවර්තනී ද වන්නේ යි.

ආයතනයේ සඳහනාක් ආද්‍යත්මිකයේ ය. ආයතනයේ සඳහනාක් බැහිරායේ යි.

ආයතනයේ නවදෙනාක් උපාද වෙති. ආයතනයේ දෙදෙනාක් උපාද නො වෙති. ධර්මායතනය උපාද ද වන්නේ ය, නො ද උපාද ද වන්නේ යි.

ආයතනයේ පස්දෙනාක් උපාධින්නයේ ය. ගබඩතනය අනුපාධින්න ය, ආයතනයේ සඳහනාක් උපාධින්න ද වන්නාහ, අනුපාධින්න ද වන්නාපූ ය.

252. එකොලොස් ආයතනයේ උපාධනයේ නො වෙති. ධර්මායතනය උපාධන ද වන්නේ ය, නොද උපාධන ද වන්නේ යි.

දායායතනයේ උපාධනීය වෙති. ආයතනයේ දෙදෙනාක් උපාධනීය ද වන්නාහ, අනුපාධනීය ද වන්නාපූ ය.

දායායතනයේ උපාධනවිපුලක්තය. ආයතනයේ දෙදෙනාක් උපාධනසම්පූක්ත ද වන්නාහ, උපාධනවිපුලක්ත ද වන්නාපූ ය.

දායායතනයේ උපාධන ද වූවාපූ ම උපාධනීයය දී නො කියපුත්තාහ, උපාධනීය ද වූ ම තොදුරුපාදන වෙති. මතායතනය උපාධන ද වූයේ ම උපාධනීය දී නො කියපුතු ය. උපාධනීය ද වූයේ ම නොද උපාධන ද වන්නේ ය. උපාධනීය ද වූයේ ම තොදුරුපාදන දී නො කියපුතු වන්නේ ය. ධර්මායතනය උපාධන ද වූයේ ම උපාධනීය ද වන්නේ ය, උපාධනීය ද වූයේ ම නොදුරුපාදන ද වන්නේ ය. උපාධන ද වූයේ ම උපාධනීය ද වන්නේ ය, උපාධනීය ද වූයේ ම නොදුරුපාදන ද වන්නේ යි.

දායායතනයේ උපාධන ද වූ ම උපාධනසම්පූක්තය දී ද උපාධනසම්පූක්ත වූ ම තොදුරුපාදනය දී ද නො කියපුත්තාහ. මතායතනය උපාධන ද වූයේ ම උපාධනසම්පූක්තය දී නො කියපුත්තෙන් ය, උපාධනසම්පූක්ත ද වූයේ ම තොදුරුපාදන ද වන්නේ ය, උපාධනසම්පූක්ත ද වූයේ ම තොදුරුපාදනු දී නො කියපුතු වන්නේ ය, ධර්මායතනය උපාධන ද වූයේ ම උපාධනසම්පූක්ත ද වන්නේ ය, උපාධනසම්පූක්ත ද වූයේ ම උපාධනසම්පූක්ත ද වන්නේ ය, උපාධන ද වූයේ ම උපාධනසම්පූක්ත ද වන්නේ යි.

දසායත්තා, උපාදුනවිපෘෂුතකුලපාදුනියා, ද්‍රායත්තා, සියා, උපාදුනවිපෘෂුතකුලපාදුනියා, සියා, උපාදුනවිපෘෂුතකුලපාදුනියා, සියා, නවත්තාබඩා, උපාදුනවිපෘෂුතකුලපාදුනියායි'පි, උපාදුනවිපෘෂුතකුද්‍රුපාදුනියායි'පි.

253. එකාද්‍යායත්තා, නො, කිලෙසා, බ්‍රම්‍යත්තාන් සියා, කිලෙසේ, සියා, නො, කිලෙසේ.

දසායත්තා, සංකිලේසිකා, ද්‍රායත්තා, සියා, සංකිලේසිකා, සියා, අසංකිලේසිකා.

දසායත්තා, අසංකිලිට්‍යා, ද්‍රායත්තා, සියා, සංකිලිට්‍යා, සියා, අසංකිලිට්‍යා;

දසායත්තා, කිලෙසහවිපෘෂුතකා, ද්‍රායත්තා, සියා, කිලෙසහවිපෘෂුතකා, සියා, කිලෙසහවිපෘෂුතකා.

දසායත්තා, නවත්තාබඩා, කිලෙසාවෙව සංකිලේසිකා, තී, සංකිලේසිකා, චෙව නො, ව කිලෙසා, මනායත්තාන් නවත්තාබඩා කිලෙසේ, චෙව සංකිලේසිකන්තී, සියා, සංකිලේසිකන්තී, සියා, නවත්තාබඩා සංකිලේසිකන්තීව නො, ව කිලෙසා, සියා, නවත්තාබඩා සංකිලේසිකන්තීව නො, ව කිලෙසා, තී; බ්‍රම්‍යත්තාන් සියා, කිලෙසේ, චෙව සංකිලේසිකන්තී, සියා, සංකිලේසිකන්තීව නො, ව කිලෙසා, සියා, නවත්තාබඩා කිලෙසා, තී, සියා, සංකිලිට්‍යා, චෙව නො, ව කිලෙසා, සියා, නවත්තාබඩා කිලෙසා, චෙව සංකිලිට්‍යා, සියා, සංකිලිට්‍යා'පි, සංකිලේසිකන්තීව නො, ව කිලෙසා, තී'පි.

දසායත්තා, නවත්තාබඩා කිලෙසා, චෙව සංකිලිට්‍යා, තී'පි, සංකිලිට්‍යා, චෙව නො, ව කිලෙසා, තී'පි; මනායත්තාන් නවත්තාබඩා කිලෙසේ, චෙව සංකිලිට්‍යාන්තී, සියා, සංකිලිට්‍යාන්තී, සියා, නවත්තාබඩා සංකිලිට්‍යා, චෙව නො, ව කිලෙසා, සියා, නවත්තාබඩා සංකිලිට්‍යා, චෙව නො, ව කිලෙසා, සියා, නවත්තාබඩා කිලෙසා, චෙව සංකිලිට්‍යා, සියා, සංකිලිට්‍යා, චෙව නො, ව කිලෙසා, සියා, නවත්තාබඩා කිලෙසා, චෙව සංකිලිට්‍යාන්තී'පි, සංකිලිට්‍යා, චෙව නො, ව කිලෙසා, තී'පි.

දසායත්තා, නවත්තාබඩා කිලෙසා, චෙව කිලෙසහවිපෘෂුතකා, තී'පි කිලෙස සම්පූර්ණකා, චෙව නො, ව කිලෙසා, තී'පි; මනායත්තාන් නවත්තාබඩා කිලෙසේ, චෙව කිලෙසහවිපෘෂුතකාන්තී; සියා, කිලෙසහවිපෘෂුතකා. චෙව නො, ව කිලෙසා, සියා, නවත්තාබඩා කිලෙසාන්තී; සියා, නවත්තාබඩා කිලෙසාහවිපෘෂුතකා. චෙව නො, ව කිලෙසා, සියා, නවත්තාබඩා කිලෙසා, චෙව නො, ව කිලෙසා, සියා, නවත්තාබඩා කිලෙසා, චෙව කිලෙසහවිපෘෂුතකාන්තී'පි කිලෙසහවිපෘෂුතකා. චෙව නො, ව කිලෙසා, තී'පි.

දසායත්තා, කිලෙසහවිපෘෂුතකාකිලේසිකා, ද්‍රායත්තා, සියා, කිලෙසහවිපෘෂුතකාසංකිලේසිකා, සියා, කිලෙසහවිපෘෂුතකාඅසංකිලේසිකා, සියා, නවත්තාබඩා, කිලෙසහවිපෘෂුතකා සංකිලේසිකාන්තී'පි, කිලෙස විපෘෂුතකා අසංකිලේසිකා, තී'පි.

254. දසායත්තා, නවත්තානේන පහාබඩා, ද්‍රායත්තා, සියා, දසායත්තානේන පහාබඩා, සියා, නවත්තානේන පහාබඩා, සියා, නවත්තානේන පහාබඩා, සියා.

දසායත්තා, නවත්තානේ හාවත්තා පහාබඩා, ද්‍රායත්තා, සියා, හාවත්තා පහාබඩා, සියා, නවත්තානේ හාවත්තා පහාබඩා, සියා.

253. එකාලෙස් ආයතනයේ ක්ෂේලයයේ නො වෙති. ධර්මායතනය ක්ෂේලය ද වන්නේ ය, නොද ක්ෂේලය ද වන්නේ ය.

දයායකතායේ සංක්ලෙංඩිකයේ ය. ආයතනයේ දෙපෙනොක් සංක්ලෙංඩික ද වන්නාහ, අයා-ස්ක්ලෙංඩික ද වන්නාඩු ය.

දයාතනයේ ක්ලෙයටුපුපුක්තයයි. ආයතනයේ දෙදෙනෙක් ක්ලෙයසම්පූජක්ත ද වන්නාය. ක්ලෙයටුපුපුක්ත ද වන්නාපූජය.

දයායකනයේ ක්ලෙය ද වූවාපු ම සාක්ලේඩික වෙති නො කිය පුත්තාය, සාක්ලේඩික ද වූවාපු ම නොදැක්ලෙයයේ වෙති. මතායකනය ක්ලෙය ද වූඩේ ම සාක්ලේඩිකයෙකු දී නො කියපුතු ය, සාක්ලේඩික ද වූඩේ ම නොද ක්ලෙය ද වන්නේ ය. සාක්ලේඩික ද වූඩේ ම නොදැක්ලෙයයෙකු දී නො කියපුතු වන්නේ ය. ධරමායකනය ක්ලෙයයෙක් ද වූඩේ ම සාක්ලේඩික ද වන්නේ ය, සාක්ලේඩික ද වූඩේ ම නොදැක්ලෙය ද වන්නේ ය. ක්ලෙයයෙක් ද වූඩේ ම සාක්ලේඩික ද වන්නේ ය ද නො කියපුතු වන්නේ ය.

දයායනනායෝ ක්ලෙග ද වූවාසු ම සංක්ලිජටහ යි ද සංක්ලිජට ද වූ ම නොද ක්ලෙගය යි ද නො කියපුත්තාය. මතායනනාය ක්ලෙගයක් ද වූයේ ම සංක්ලිජට ය යි නො කියපුතු ය, සංක්ලිජට ද වූයේ ම නොද ක්ලෙග ද වන්නේ ය, සංක්ලිජට ද වූයේ ම නොද ක්ලෙගයකු යි නො කියපුතු වන්නේ ය. බරමායනනාය ක්ලෙගයක් ද වූයේ ම සංක්ලිජට ද වන්නේ ය, සංක්ලිජට ද වූ ම නොද ක්ලෙග ද වන්නේ ය, ක්ලෙග යෝක් ද වූයේ ම සංක්ලිජට යි ද සංක්ලිජට ද වූ ම නොද කියපුතු වන්නේ යි.

දයායකනායෝ ක්ලෙං ද වූවාපු ම ක්ලෙංසම්ප්‍රේක්ත යි ද ක්ලෙංසම්ප්‍රේක්ත ද වූවාපු ම නොද ක්ලෙං යි ද නො කියපුත්තාය. මතායකනාය ක්ලෙං ද වූයේ ම ක්ලෙංසම්ප්‍රේක්ත යි නො කියපුතු ය, ක්ලෙංසම්ප්‍රේක්ත ද වූයේ ම නොද ක්ලෙං ද වින්නේ ය, ක්ලෙංසම්ප්‍රේක්ත ද වූයේ ම නොද ක්ලෙංයෙකු යි නො කියපුතු වන්නේ ය. ධර්මයකනාය ක්ලෙංයෙක් ද වූයේ ම ක්ලෙංසම්ප්‍රේක්ත ද වින්නේ ය, ක්ලෙංයෙක් ද වූයේ ම නොද ක්ලෙංයෙකු යි නො කියපුතු වන්නේ ය.

දයායකනායේ ක්ලෙයටුපුක්තයා·ක්ලෙඩිකයේ ය. ආයකනායේ දේශීලෙනක් ක්ලෙයටුපුක්තයා·ක්ලෙඩික ද වන්නාය, ක්ලෙයටුපුක්තයා·ක්ලෙඩික ද වන්නාය, ක්ලෙයටුපුක්තයා·ක්ලෙඩිකහ සි ද ක්ලෙයටුපුක්තයා·ලෙඩිකහ සි ද තො කියයුත්කාං ය.

254. දැඟාතනයේ දරුණාතයෙන් ප්‍රහාතව්‍යයේ ය. ආතනයේ දෙදෙනාක් දරුණාතයෙන් ප්‍රහාතව්‍යයේ ද වින්නාහ, දරුණාතයෙන් ප්‍රහාතව්‍යයේ හොඳ වන්නාපු ය.

දඟායනායෝ හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍යමයේ තො වෙති. ආයතනයෝ දෙදෙනෙක් හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නාය, හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය තොද වන්නාපු ය.

දසායත්තිනා, නා දසායත්තිනා පහාත්ත්වබෑහෙනුනා, ද්‍රායත්තිනා, සිය, දසායත්තිනා පහාත්ත්වබෑහෙනුනා, සිය, නා දසායත්තිනා පහාත්ත්වබෑහෙනුනා.

දසායත්තිනා, නා හාචනාය පහාත්ත්වබෑහෙනුනා, ද්‍රායත්තිනා, සිය, හාචනාය පහාත්ත්වබෑහෙනුනා, සිය, නා හාචනාය පහාත්ත්වබෑහෙනුනා.

දසායත්තිනා, අවිචකකා, ද්‍රායත්තිනා, සිය, සවිචකකා, සිය, අවිචකකා.

දසායත්තිනා, අවිචචර, ද්‍රායත්තිනා, සිය, සවිචචර, සිය, අවිචචර;

දසායත්තිනා, අපටිතිකා, ද්‍රායත්තිනා, සිය, සපටිතිකා, සිය, අපටිතිකා;

දසායත්තිනා, නා පිතිසහගත්, ද්‍රායත්තිනා, සිය, පිතිසහගත්, සිය, නා පිතිසහගත්.

දසායත්තිනා, නා පුබසහගත්, ද්‍රායත්තිනා, සිය, පුබසහගත්, සිය, නා පුබසහගත්.

දසායත්තිනා, නා උපේක්ඩාසහගත්, ද්‍රායත්තිනා, සිය, උපේක්ඩා සහගත්, සිය, නා උපේක්ඩාසහගත්;

දසායත්තිනා, කාම්චචර, ද්‍රායත්තිනා, සිය, කාම්චචර, සිය, නා කාම්චචර.

දසායත්තිනා, නා රුප්චචර, ද්‍රායත්තිනා, සිය, රුප්චචර, සිය, නා රුප්චචර;

දසායත්තිනා, නා අරුප්චචර, ද්‍රායත්තිනා, සිය, අරුප්චචර, සිය, නා අරුප්චචර;

දසායත්තිනා, පරියාපනකා, ද්‍රායත්තිනා, සිය, පරියාපනකා, සිය, අපරියාපනකා;

දසායත්තිනා, අනියාතිකා, ද්‍රායත්තිනා, සිය, නියාතිකා, සිය, අනියාතිකා;

දසායත්තිනා, අනියත්, ද්‍රායත්තිනා, සිය, නියත්, සිය, අනියත්;

දසායත්තිනා, සරුනකර, ද්‍රායත්තිනා, සිය, සරුනකර, සිය, අනුනකර,

දසායත්තිනා, අරණා, ද්‍රායත්තිනා, සිය, සරණා, සිය, අරණා'තී.

පසුග්‍රවිතකා.

ආයතනවිශාලම් තිබූලකා

දායායතනයෝ දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහේතුක නො වෙති. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහේතුක ද වන්නාය, දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහේතුක නොද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහේතු ඇත්තාපු නො වෙති. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහේතුක ද වන්නාය, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහේතුක නොද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ අවිතරකයා, ආයතනයෝ දෙදෙනොක් සම්බන්ධ වන්නාය, අවිතරකද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ අවිවාරයා. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් සම්බන්ධ වන්නාය, අවිවාර ද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ අලිනිකයෝ ය. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් සම්බන්ධ ද වන්නාය, අලිනික ද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ පූඩ්‍යභාෂණයෙන් නො වෙති. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් පූඩ්‍යභාෂණ ද වන්නාය, පූඩ්‍යභාෂණ නොද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ උපක්ෂාසනයෙන් නො වෙති. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් උපක්ෂාසනයෙන් ද වන්නාය, උපක්ෂාසනයෙන් නොද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ කාමාවච්චයෙන් ය. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් කාමාවච්ච ද වන්නාය, කාමාවච්ච නොද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ රුපාවච්චයෙන් නො වෙති. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් රුපාවච්ච ද වන්නාය, රුපාවච්ච නොද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ අරුපාවච්චයෙන් නො වෙති. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් අරුපාවච්ච ද වන්නාය, අරුපාවච්ච නොද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ පයීයාපන්තයෙන් ය. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් පයීයාපන්ත ද වන්නාය, අපයීයාපන්ත ද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ අගෙනායීයාණිකමයෙන් ය. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් ගෙනෙයීයාණික ද වන්නාය, අගෙනායීයාණික ද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ අනියතයෙන් ය. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් නියත ද වන්නාය, අනියත ද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ සලන්තරයෙන් ය. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් සලන්තර ද වන්නාය, අනුත්තර ද වන්නාපු ය.

දායායතනයෝ අරණයෝ ය. ආයතනයෝ දෙදෙනොක් සරණයෝ ද වන්නාය, අරණයෝ ද වන්නාපු ය යි.

පසුගැටුවක යි.

ආයතන විභාගය නිමි.

### 3. බාභුවිහැචිගා

255. ජයාත්‍යයෝ: පරිඵිඛු, අංපෙ, බෑඛු, කෙපේ, බෑඛු, ව, ගෙ, බෑඛු, ආකාසධිඛු, විසුද්ධිඛාඛු.

256. කන්‍ය කනම්, පරිඵිඛු: පරිඵිඛු ද්‍රිය: අභ්‍යා අජ්ඩිඛාඛිකා, අභ්‍යා බෑඹිරා.

කන්‍ය කනම්, අජ්ඩිඛාඛිකා, පරිඵිඛු: ය අජ්ඩිඛාඛන් පටවන්නකා කකුවලා බරිගනන්. කකුවලන්නකා කකුවලහා, වේ, අජ්ඩිඛාඛන්, ගෙයා පිදා: කෙසා, ලෙ, මා, තබ, දැනානා, තවෙ, මිංසා, නාසා, රා අටසී අටසීමිස්ථා, වක්‍යකා හදයා යකනා සිලේ, මිකා, පිහාකා පාපා, ය අනානා අනානාගුණා උදිරිය කරිසා, ය ව, පනසුදුම්පි අභ්‍යා අජ්ඩිඛාඛන් පටවන්නකා කකුවලා බරිගනන්. කකුවලහා, වේ, අජ්ඩිඛාඛන්, උදින්නා. අය වූවනි අජ්ඩිඛාඛිකා, පරිඵිඛු.

කන්‍ය කනම්, බෑඹිරා, පරිඵිඛු: ය බෑඹිරා කකුවලා බරිගනන් කකුවලන්නකා කකුවලහා, වේ, බෑඹිදා, අනුපාදින්නා, ගෙයා පිදා: අයෙ, ලෙ, භා තීපු සිසා, මිනා මෙවලියෙ, සැඩිඩා, සිලා, පටවලා රජනා, ජාතිරාපා, ලෙ, ගිනිභිකා, මසාරගලුලා තිණා කටයා සකකිරා කයිලා ගුම් පාසානේ, පබිනෙනා, ය ව, පනසුදුම්පි අභ්‍යා බෑඹිරා කකුවලා බරිගනන්. කකුවලහා, වේ, බෑඹිදා, අනුපාදින්නා. අය වූවනි බෑඹිරා, පරිඵිඛු.

ය, ව අජ්ඩිඛාඛිකා, පරිඵිඛු ය, ව බෑඹිරා, පරිඵිඛු තදෙකජ්ඩා අනිසකුදුසිනා, අනිසඩිපිනා, අය වූවනි පරිඵිඛු.

257. කන්‍ය කනම්, අංපෙ, බෑඛු: ආංපෙ, බෑඛු ද්‍රිය: අභ්‍යා අජ්ඩිඛාඛිකා, අභ්‍යා බෑඹිරා.

කන්‍ය කනම්, අජ්ඩිඛාඛිකා, ආංපෙ, බෑඛු: ය අජ්ඩිඛාඛන් පටවන්නකා ආංපෙ, ආංපෙ, ගනන් ගෙනාගෙ, ගෙනාගෙනා බැඩිනානා රුපසා අජ්ඩිඛාඛන්, උදින්නා, ගෙයා පිදා: පිනානා ගෙමුවා පුබේ, ලෙ, ගිනිභිකා, ගෙදේ මෙදේ, අයුදු වසා, බෙලෙ, සිඩිසානිකා, උදින්නා, ය ව, පනසුදුම්පි අභ්‍යා අජ්ඩිඛාඛන් පටවන්නන්. ආංපෙ, ආංපෙ, ගෙනාගෙනා ගෙනාගෙනා බැඩිනානා රුපසා අජ්ඩිඛාඛන්, උදින්නා. අය වූවනි අජ්ඩිඛාඛිකා, ආංපෙ, බෑඛු.

කන්‍ය කනම්, බෑඹිරා ආංපෙ, බෑඛු: ය බෑඹිරා ආංපෙ, ආංපෙ, ගනන් සිනෙනෙ, සිනෙනෙගෙනා බැඩිනානා රුපසා බෑඹිදා, අනුපාදින්නා, ගෙයා පිදා: මූලරෝගෙ, බැකිරෝගෙ, තවරෝගෙ, පනකරෝගෙ, පුපාරෝගෙ, එලරෝගෙ, බිරා දැනි සපා නවනීතා තෙලු මුළු එංජිනා ගුම්මමා, නි ව, උදිකානී අනානාලිකානී, නි ව, ය ව, පනසුදුම්පි අභ්‍යා බෑඹිරා ආංපෙ, ආංපෙ, ගනන් සිනෙනෙ, සිනෙනෙගෙනා බැඩිනානා රුපසා බෑඹිදා, අනුපාදින්නා. අය වූවනි බෑඹිරා, ආංපෙ, බෑඛු.

ය, ව අජ්ඩිඛාඛිකා, ආංපෙ, බෑඛු ය, ව බෑඹිරා ආංපෙ, බෑඛු තදෙකජ්ඩා අනිසකුදුසිනා, අනිසඩිපිනා, අය වූවනි ආංපෙ, බෑඛු.

1. සරකී - සිමු.

### 3. බාභුවිහාචිතය

255. බාභුපු සම්බන්ධී : පාරිවිධානු ය, ආපොධානු ය, තෙතරුධානු ය, විෂයානු ය, ආකාසධානු ය, විස්කේන්ද්‍රජානු යි.

256. එහි පාරිවිධානු කවර යන් : පාරිවිධානු දේ කොටසකි : ආධ්‍යාත්මික වූයෙක් ඇත්, බාහිර වූයෙක් ඇත්.

එහි ආධ්‍යාත්මික පාරිවිධානු කවර යන් : ආධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ වූ (නම් කෙරෙහි පිහිටි) කරකු වූ පරුෂ වූ කරකු ගාවය ඇති කරකු ගෝවහාව ඇති ආධ්‍යාත්ම වූ උපාදින්න (අරිරස්ථ) වූ යම කොටසක් ඇද්ද, ඒ මෙසේ ය : කෙසේ ලෙඛම නිය දන් සිටි මස් තහර ඇට ඇටම්දුල ව්‍යුගැඩු හදවන් අක්මා දැඩු බවිධිව පැපුමස අනුරූප අනුරූප තෙනු පැපුරූපාහර පැපුරූපාහර ය. අනු වූ ද ආධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ වූ තද වූ රජ වූ තදව ඇති තදයැහැවි ඇති ආධ්‍යාත්ම වූ වූ යම කොටසක් හෝ ඇද්ද, මේ ආධ්‍යාත්මිකපාරිවිධානු යි කියනු ලැබේ.

එහි බාහිර වූ පාරිවිධානු කවර යන් : කරකු වූ රජ වූ රජබව ඇති රජසැහැවි ඇති බාහා වූ අනුපාදින්න වූ යම බාහිර කොටසක් වේ ද, ඒ මෙසේ ය : යකඩ ලෙඛහා තෙළඳඟු කරනු ලැබූ රිදී මුණ මැඹික් වෙරුම්තින් සක් සල පැබු කශවන රන් රත්මින් මැපිරිගල් තණ දුනු කිවු කැවිලින් පොලෝ පහණ පැවු ය, අනු වූ ද බාහිර වූ තරකු වූ රජ වූ වූ කැකුලුවට ගිය බාහිර වූ අනුපාදින්න වූ යමක් හෝ ඇද්ද, මේ බාහිරපාරිවිධානු යි කියනු ලැබේ.

යම ආධ්‍යාත්මිකපාරිවිධානුවක් වේ ද යම බාහිරපාරිවිධානුවක් වේ ද එය එක් රස කොට හකුරුවා මේ පාරිවිධානු යි කියනු ලැබේ.

257. එහි ආපොධානු කවර යන් : ආපොධානු දෙදෙකාටසකි : ආධ්‍යාත්මික වූයෙක් ඇත්, බාහිර වූයෙක් ඇත්.

එහි ආධ්‍යාත්මිකංචාපොධානු කවර යන් : ආධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ වූ යම් ආපයෙක් ආපොගතයෙක් ස්තෙනෙහයෙක් ස්තෙනෙහගතයෙක් ආධ්‍යාත්ම වූ උපාදින්න වූ ගුතරුපයාගේ බන්ධනහාවයෙක් වේ ද, ඒ මෙසේ ය : පිත ය යෙමය ය. සැරව ය ලෙඛහ ය යෝදිය ය මෙදස් ය කුදා ය වූරුණුමෙන් ය කෙකු ය. සොවු ය සඳම්දුලු ය මූ ය, යෝ ආධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ වූ යම් ආපයෙක් ආපොගතයෙක් ස්තෙනෙහයෙක් ස්තෙනෙහගතයෙක් ආධ්‍යාත්ම වූ උපාදින්න වූ රුපයාගේ බන්ධනත්වයෙක් වේ ද, මේ ආධ්‍යාත්මික ආපොධානු යි කියනු ලැබේ.

එහි බාහිර ආපොධානු කවර යන් : බාහිර වූ යම් ආපයෙක් ආපොගතයෙක් ස්තෙනෙහයෙක් ස්තෙනෙහගතයෙක් බාහිර වූ අනුපාදින්න (අරිරස්ථ නො වූ) රුපයාගේ බන්ධනත්වයෙක් වේ ද ඒ මෙසේ ය : මුරුරස ය කදරස ය පොනුරස ය පත්රස ය මලුරස ය පැලරස ය, කිරී ය දිනි ය ගිතෙල් ය වෙබිරු ය (තල ආදි) තෙල් ය මිහි ය පැණි ය ණ්‍රිංඡ ය හෝ ආකායයා වූ හෝ දිය ය, යලි අනු වූ ද බාහිර වූ යම් ආපයෙක් ආපොගතයෙක් ස්තෙනෙහයෙක් ස්තෙනෙහයානුයෙක් බාහිර වූ අනුපාදින්න වූ රුපයාගේ බන්ධනත්වයෙක් වේ ද, මේ බාහිර ආපොධානු යි කියනු ලැබේ.

යම ආධ්‍යාත්මික අධ්‍යාත්මුවක් යම් බාහිර අධ්‍යාත්මුවක් වේ ද එය එක් රස කොට හකුරුවා මේ ආපොධානු යි කියනු ලැබේ.

258. සහ් කනම්, නෙරේ, බැං : නෙරේ,බැං බුයා : අස් අරුකුනුවිසා, අස් බැංගු.

ය, ව අජ්ංකිත්තික, නෙපේ;බානු ය, ව බාහිර නෙපේ;බානු කැදෙකරු. අහිසක්කුණුතිත්, අහිසංචිතිත්, අයා ව්‍යවත් නෙපේ;බානු.

259. කන්න කන්මා වියෙයාබිංතු : වියෙයාබිංතුදුයා : අපේ  
අරකිතුවීකා, අපේ බාහිරා.

නැත් කතම් අරකිතියිකා, වශයෙහිතු : යං අරකිතාතා පටවත්තා  
වශයෙහිතාතා එමගින් උමසිත්තතාතා රුපසා අරකිතාතාතා උපදිනතාතා, සෙයා පිදු:  
දුඩිඩිම්, වශාතා, අවශ්‍යතාතා, වශාතා, කුවෝසාතා, වශාතා, කොටසාතා,<sup>9</sup> වශාතා,  
අඩුමත්තාතා, වශාතා, සහන්තාතා, වශාතා, බුරකාතාතා, උපලතාතාතා,  
අසායාසේ, පසායාසේ, ඉත්තා වශාතා, යුත්තාතා, පනත්තාතාතා අත්තා අරකිතාතාතා  
පටවත්තාතා වශයෙහිතාතා එමගින් උමසිත්තතාතා රුපසා අරකිතාතාතා උපදිනතාතා.  
අයා වූවත්තා අරකිතාතාතා, වශයෙහිතාතා

නිස් කනම්, බැංකිරු වශයෙහිනු : යා බැංකිරු වශයෙහි, වශයෙහිනු එමෙනින්නකු. රුපසා බණිත්, අනුපදින්න, සේයාපිදිං : පුරුෂීම, ව්‍යුත්, පව්‍යීම, ව්‍යුත්, උත්තර ව්‍යුත්, දක්ෂීණ ව්‍යුත්, යරජ, ව්‍යුත්, අරජ, ව්‍යුත්, පියා, ව්‍යුත්, උත්තර ව්‍යුත්, පරින්න, ව්‍යුත්, අව්‍යුත්තා, ව්‍යුත්, කාලව්‍යුත්, වේරෝම්බ්‍යුත්,<sup>3</sup> පක්කව්‍යුත්, සුපර්ණව්‍යුත්, ත්‍යාලව්‍යුත්ව්‍යුත්, මිටුපනව්‍යුත්, යා ව්‍යුත්, පන්දුදුව්‍යුත් අස්ථි බැංකිරු වශයෙහි, වශයෙහින් එමෙනින්නකු. රුපසා බණිත්, අනුපදින්න, අයා වූවත් බැංකිරු වශයෙහි, ඩින්න.

260. සහ්‍ය කනුම් : අංකාසඩානු : අංකාසඩානු දුයා : අංශී  
අංශිතාත්ත්වීකා : අංශී බැංසිර.

1. පලුලුගකි - මූෂකං.  
2. කොට්ටෙකි, සයා - සිරිමු.      2. ටෙරමහුව්, තු - සිරිමු, මූෂකං.

258. එහි තෙවජාධාතු කවිර යන් : ගතජාධාතු දද තකාවසෙකී : අධ්‍යාත්මික වූයෝක් ඇත, බාහිර වූයෝක් ඇතේ.

එහි අධ්‍යාත්මික කෙතරුදාඛානු කවර යන් : අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාත්ම වූ ගම කෙරසයක් තෙතරුගතයෙක් උණුපූම අයුරෝක් උණුපූම බවෙක් බලවත් උණුපූමයක් බලවත් උණුපූම බවෙක් අධ්‍යාත්ම වූ උපාදිත්තයෙක් වේ ද, ඒ මෙසේ ය : ගම කෙරස කින් තුවේ ද යමෙකින් දිරායේ ද යමෙකින් දැවේ ද වැළැඳ පි කෑ රසවිදී දය මැනාවින් පැහිටව යේ ද, යලි අනා වූ හෝ අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාත්ම වූ කෙරසයක් තෙතරුගතයෙක් පූජායුපුරෝක් පූජා බවෙක් උණුපූම අයුරෝක් උණුපූම බවෙක් අධ්‍යාත්ම වූ උපාදිත්තයෙක් වේ ද, මේ ආධ්‍යාත්මික වූ තෙලරුදාඛානු දී කියනු ලැබේ.

එහි බාහිර තෙකුරාධානු ක්වර යන් : බාහිර වූ යම් තෙකුරාසැක් තෙකුරාගතයෙක් උණු අයුරෝක් උණු බෙවක් උණුපුම් අයුරෝක් උණුපුම් බෙවක් බාහිර වූ අනුපාදිත්ත යෙක් එව ද, ඒ මෙන්ද ය : දරණිනි ය පැනුරුදිනි ය තෙකුරාගතයෙක් එව ද දහවියා ගිනි ය කෘෂිකිනි ය සෙනාරිනි ය ඩිනිත්වුලි ය හිරුන්ත්වුලි ය දුරියසේහි ත්වුලි ය තන රෙසඳී ත්වුලි ය බාහාරායසේහි ත්වුලි ය හාජ්බි රෙසඳී ත්වුලි ය, තවද අනාථ වින් බාහිර වූ තෙකුරායෙක් තෙකුරාගතයෙක් උස්මායෙක් උස්මාගතයෙක් උස්මාගතයෙක් උස්මාගතයෙක් උස්මාගතයෙක් එහි බාහිර තෙකුරාධානු දී කියනු ලැබේ.

යම ආධ්‍යාත්මිකතෙන්ඩාධාරුවක් වේ ද යම බාහිරතෙන්ඩාධාරුවක් වේ ද ඒ සියල්ල එක්සේ කොට අකුරුවා මේ තෙන්ඩාධාරු යි.

259. එහි වාගයාධානු කවර යන් : වාගයාධානු දේ කොටසකි : ආධිශාත්මික වූයෙක් ඇතු, බාහිර වූයෙක් ඇතු.

එහි අධ්‍යාත්මිකවායෙයාධානු කටයුතු යෙදා ඇත් : අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රක්‍රියාත්ම වූ යම වාසුචිවක් වායෝගතයෙක් අධ්‍යාත්ම වූ උපාධින්න වූ රුපයාගේ පිරුණු බවෙක් වේ ද ඒ මෙයේ ය : උරංධිතවා මෙවලාත ය අධ්‍යාත්මවාත ය කුළුගැනී වූ වාත ය අතුණු තුළ වූ වාත ය අභ්‍යන්තරගෙනී හැඳිලෙන වාත ය (අදබහන් සිදින) ගස්තුකවාත ය (හදවත පළන) ක්ෂුරක වාත ය (හදම් උපාධින) උත්පාචකවාත ය ආශ්වාස ය ප්‍රච්චාස ය මෙයේ වූ ගෝ ය අනු වූ ගෝ අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රක්‍රියාත්ම වූ වාසුචිවක් වායෝගතයෙක් අධ්‍යාත්ම වූ උපාධින්න වූ රුපයාගේ පිරුණු බවෙක් ඇද මෙයේ ය : එය වාසුචිවක් වායෝගතයෙක් අධ්‍යාත්ම වූ උපාධින්න වූ රුපයාගේ පිරුණු බවෙක් වේ ද ඒ මෙයේ ය :

එහි බාහිරවායෙයාභාෂා ක්වර යන් : බාහිර වූ යම වාසුවෙක් වායෙගත්තයෙක් බාහිර වූ අනුපදිත්ත්නා වූ රුපයාගේ පිරුණු බලවික් වේ ද, ඒ මෙසේ ය : පෙරදිගිත්ත් හැඳු වාත ය, පැලුදිගිත්ත් හැඳු වාත ය උතුරුදිගිත්ත් හැඳු වාත ය දකුණුදිගිත්ත් හැඳු වාත ය රජස් සහිත වාත ය රජස් රිශිත වාත ය සිහිල් වාත ය පුණු වාත ය මද වාත ය සැබුපුළුල ය වැසිපුළුල ය වෙරම්බවාත ය පියාපත්පුළුල ය ගරුවිවාත ය ක්ලෑට්පුළුල ය විශිතපුළුල ය යලි අනුම වූ ද බාහිර වූ වාසුවෙක් වායෙගත්තයෙක් බාහිර වූ අනුපදිත්ත්නා වූ රුපයාගේ යම

යම ආධිකාරීක්‍රම වූ වාගයාධානුයෙකුන් වේ ද යම බාහිර වූ වාගයාධානුයෙකුන් වේ ද එසේ යොදා ඇත්තා මෙම වාගයාධානුයෙකුන් වේ ද එසේ සියලුල රැක්සුරු කොට හැඳුවා මෙම වාගයාධානු දී කියනු ලැබේ.

260. එහි ආකාසධානු කවිර යන් : ආකාසධානු දේ කොටසකි : ආධිසාත්මික වියයක් ඇත්, බාහිර වියයක් ඇති.

නෙත් කනම්, අරුකිනෙකා, ආකාසබ්‍රූ : යා අරුකිනෙන් පටවනෙන් අකාසේ, ආකාසගතන් අස් අසගතන් විවරේ, විවරගතන්, අසම්පූටෝ ම්‍යෙලෝ; හිනෙක් අරුකිනෙන් උපදිනාන්, සෙයාවදිදා : කණ්ඩාවල්දිදා භාසවල්දා මූබද්‍රාරෝ ගෙන ව අසිනපිතබාසිනසාසිනා සහනිවින්, ගෙන ව අසිනපිතබාසිනා සාසිනා අධ්‍යාපාගා නීතිකාමින්, යා ව, පනකුදුදාලටි අත් අරුකිනෙන් පටවනෙන් අකාසේ, ආකාසගතන් අස් අසගතන් විවරේ විවරගතන් අසම්පූටෝ ම්‍යෙලෝ; හිනෙක් අරුකිනෙන් උපදිනාන්, අකාසබ්‍රූ.

නෙත් කනම්, බැහිර, ආකාසබ්‍රූ, යා බැහිර ආකාශේ, ආකාසගතන් අස් අසගතන් විවරේ, විවරගතන් අසම්පූටෝ වනුනි මහාගුණෙකි බහිද්‍රා අනුපදිනාන්, අයා වූවත් බැහිර, ආකාසබ්‍රූ.

යා ව අරුකිනෙකා, ආකාසබ්‍රූ යා ව බැහිර, ආකාසබ්‍රූ තද්‍යකාරීය අනිසකුදුතින්, අනිසඩිතිපින්, අයා වූවත් අකාසබ්‍රූ.

261. නෙත් කනම්, විකුදුණබ්‍රූ, වකුවිවිකුදුණබ්‍රූ, සෙවි විකුදුණබ්‍රූ, සාහිවිකුදුණබ්‍රූ, ජීවනිවිකුදුණබ්‍රූ, කායවිකුදුණබ්‍රූ, මතෙනිවිකුදුණබ්‍රූ, අයා වූවත් විකුදුණබ්‍රූ.

### තුම්‍ර ජංුගෙයා

---

262. අපරාපි ජ බැතුයේ : පුබබ්‍රූ, දුකුබබ්‍රූ, සෙමනයෙබ්‍රූ, දේමනයෙබ්‍රූ, උපෙක්ඩාබ්‍රූ, අව්‍යුඩාබ්‍රූ.

නෙත් කනම්, පුබබ්‍රූ : යා කාසිකං සානා කාසිකං පුබ් කාසමල්යෙඳා සානා පුබ් වෙදිකං සානා පුබ් වෙදිකං කාසමල්යෙඳා, සානා පුබ් වෙදිනා, අයා වූවත් පුබබ්‍රූ.

නෙත් කනම්, දුකුබබ්‍රූ : යා කාසිකං අසානා කාසිකං දුකුබ් කාසමල්යෙඳා අසානා දුකුබ් වෙදිකං සානා පුබ් වෙදිකං කාසමල්යෙඳා, අසානා දුකුබ්, වෙදිනා, අයා වූවත් දුකුබබ්‍රූ.

නෙත් කනම්, සෙමනයෙබ්‍රූ : යා වෙනසිකං සානා වෙනසිකං පුබ් වෙනෙ, සමල්යෙඳා සානා පුබ් වෙදිනා, අයා වූවත් සෙමනයෙබ්‍රූ.

නෙත් කනම්, දේමනයෙබ්‍රූ : යා වෙනසිකං අසානා වෙනසිකං දුකුබ් වෙනෙ, සමල්යෙඳා අසානා දුකුබ් වෙදිකං වෙනෙ, සමල්යෙඳා, අසානා දුකුබ්, වෙදිනා, අයා වූවත් දේමනයෙබ්‍රූ.

නෙත් කනම්, උපෙක්ඩා බැතු : යා වෙනසිකං නෙව සානා නාසානා වෙනෙ, සමල්යෙඳා අදුකුමපුබ් වෙදිනා, අයා වූවත් උපෙක්ඩාබ්‍රූ.

එහි ආධ්‍යාත්මිකආකාශධානු කවර යන් : අධ්‍යාත්ම වූ ප්‍රත්‍යාත්ම වූ යම් ආකාශයේක් ආකාශගතයෙක් (නො ගැටෙන බැවින්) අසයෙක් අසගතයෙක් විවරයෙක් විවරගතයෙක් අධ්‍යාත්ම වූ උපාදින්න වූ මස්ලෙහෙයින් නො පහසුනා ලදුයෙක් වේ ද, ඒ මෙහේ ය : කන්සිදුරු ය නැහැසිදුරු ය මුවදෙර ය, යම් විවරයෙකින් අධිකරිතබාධිතය යිතය රැස්ව සිටි ද යම් විවරගතයෙක් අධිකරිතබාධිතය අධ්‍යාත්ම වූ ඇත්තා එක්මේ ද මි අනු වූ ද ආකාශයෙක් ආකාශගතයෙක් අසයෙක් අසගතයෙක් විවරයෙක් විවරගතයෙක් අධ්‍යාත්ම වූ උපාදින්න වූ මස්ලෙහෙයින් ය මෙහේ ආධ්‍යාත්මිකආකාශධානු සි කියනු ලැබේ.

එහි බාහිරආකාශධානු කවර යන් : බාහිර වූ යම් ආකාශයෙක් ආකාශගතයෙක් අසයෙක් අසගතයෙක් විවරගතයෙක් විවරගතයෙක් බාහිර වූ අනුපාදින්න වූ සතරමහාඟතයන් විධින් නො පහසුනා ලදුයෙක් වේ ද, මෙ බාහිරආකාශධානු සි කියනු ලැබේ.

යම් ආධ්‍යාත්මික වූ ආකාශධානුයෙකුන් වේ ද යම් බාහිර වූ ආකාශධානුයෙකුන් වේ ද ඒ සියල්ල එක්රේ කොට සකුලවා මෙ ආකාශධානු සි කියනු ලැබේ.

261. එහි විශ්වැකුණයානු කවර යන් : වක්ෂුර්විඳුනධානු ය ග්‍රොන්විඳුනධානු ය ප්‍රාචාරිඳුනධානු ය තීජ්වාරිඳුනධානු ය කායවිඳුනධානු ය මතොවිඳුනධානු සි. මෙ විශ්වැකුණයානු සි කියනු ලැබේ.

මෙ පටිධානු සි.

---

262. අනු වූ ද ධාතුපූ සම්බන්ධ ක්‍රියාත්මක : පුබධානු ය, දුක්බධානු ය, සෞමනාස්සධානු ය, දෙමනාස්සධානු ය, උපක්ංඡධානු ය, අවිර්ජනධානු සි.

එහි පුබධානු කවර යන් : යම් කායික වූ මිශිරක් කායික වූ පුබයෙක් කායය-ස්පර්ශයෙන් උපන් උපන් මිශිරවූ පුව වූ වෙදධිතයෙක් කායය-ස්පර්ශයෙන් උපන් සාතපුබවෙදනාවක් වේ ද, මෙ පුබධානු සි කියනු ලැබේ.

එහි දුජ්බධානු කවර යන් : යම් කායික වූ අමිශිරක් කායිකයූ-බයෙක් කාපහසින් උපන් අමිශිර වූ දුක් වූ වෙදධිතයෙක් කාපහසින් උපන් අමිශිර වූ දුක් වූ වෙදනාවක් වේ ද මෙ දුජ්බධානු සි කියනු ලැබේ.

එහි සෞමනාස්සධානු කවර යන් : යම් වෙනකික වූ මිශිරක් වෙනකික වූ පුබයෙක් විත්තස්-ස්පර්ශයෙන් උපන් අසාත වූ දුජ්බධානු වූ වෙදනාවක් විත්තස්-ස්පර්ශයෙන් උපන් අසාත වූ දුජ්බධානු වූ වෙදනාවක් වේ ද, මෙ සෞමනාස්සධානු සි කියනු ලැබේ.

එහි දෙමනාස්සධානු කවර යන් : යම් වෙනකික වූ අසාතයෙක් වෙනකික වූ දුජ්බධානු විත්තස්-ස්පර්ශයෙන් උපන් අසාත වූ දුජ්බධානු වූ වෙදනාවක් වේ ද, මෙ දෙමනාස්සධානු සි කියනු ලැබේ.

එහි උපක්ංඡධානු කවර යන් : යම් වෙනකික වූ නො මැ සාත වූ අසාත නො වූ විත්තස්-ස්පර්ශයෙන් උපන් නො දුක්බමුපුබවෙදනාවක් වේ ද, මෙ උපක්ංඡධානු සි කියනු ලැබේ.

கிழவு கூறும், அதிர்ச்சி, வி, நு : யா அக்ஷஸ்டி கால் அடியை என் அனங்கிலம்கே, அனங்குவே, வெி, அசுவே, வெி, அபூர்வே, வெி, அவைகூ, ஹா, அபரிதை, ஹா, அக்கு, அக்கும்பைக்கு, ஹா, அபுவில்வெக்கு, ஹா, அபுவில்வெக்குக்கும். டுமேத்துக்கீ, வி, லா, அக்குப்புத்துக்கீ. மோ, கே, புதே, கே, சுலே, கே, அவிர்ச்சி, அவிர்சே, கே, அவிர்ச்சை, கே, அவிர்ச்சை, கே, அவிர்ச்சை, நூய்கை, அவிர்ச்சை, புதே, புதே, நூய்கை, அவிர்ச்சை, புதே, நூய்கை, அவிர்ச்சை, லுவிகீ. மோ, கே, அகுசுல்லுல், அயா விவுவநி அவிர்ச்சை, வி, நு.

## କୁତୁ ଅ ବିଜ୍ଞାନୀୟ.

263. අපරාධ ජබ,නුයේ: ක,මිඩ,නු, ව්‍යාප,දිඩ,නු, විජිංස, ඩ,නු, නෙකකමලමඩ,නු, අව්‍යාප,දිඩ,නු, අව්‍යිංස,ඩ,නු.

නිස් කෙනම, කාමධිභු : කාමපිළිසිංහුනේ, නැකීකු, මිතැකීකු, සංකෘතෝ, අප්පනු, ව්‍යාප්පනු, වෙනසේ, අනිතිරෝපනු, මිව්‍ය්‍යාප්තෝ, අයෝ වූවනි කාමධිභු, ශේවකීනේ, අම්ලිතිනිරයෝ පරිගනකා කනු, උපරිනේ, පරනිමින්වහිනි දෙවේ අනෙකු, කරිඹු, යා එන්ද්‍රිම් අනෙකර එස්ට්‍රොටර, එස් පරිය, පනකු, බන්ධිඛ්‍යභායනු, රුප, වෙදනු, සංස්කෘත සංකීර්ණ, විස්කෘත්‍යාන, අයෝ වූවනි කාමධිභු.

ବୁଦ୍ଧ କବିତ, ଶିଖିଙ୍କ, ବିନ୍ଦୁ : ଶିଖିଙ୍କ, ଅପିହିଷ୍ଟଭେଦ, ବାଦେକୁ,  
ଶିଖକେକୁ, - ଫେ - ତିଲତ୍ସଂକରେଯ, ଅଧ୍ୟ ବ୍ରିତ୍ତିତି ଶିଖିଙ୍କ, ବିନ୍ଦୁ. ତୁମେକାମେତ,  
ପାଣୀଙ୍କ, ଲି, ଲୋକିନ୍ଦ୍ରିୟ, ଲି, ଦୁଇସିନ ଲି, ଜାଣେଇନ ଲି, ରତ୍ନୀଙ୍କ, ଲି, ଅକ୍ଷୟଙ୍କ  
କରଙ୍ଗଙ୍କନ୍ତରନ ଲି, ଜାଣେଇ ଶିଖେଯେନ୍ତି, ଯା, ତୁଲିର୍ବ୍ଲାପ, ହେଠିବ, ଶିଖେଇନ୍ତି,  
ଶିଖିଙ୍କନ, ଶିଖିଙ୍କନ, ରେଙ୍କନ, ଶିରେଙ୍କନ, ପର୍ବତଙ୍କନ୍ତର, ଅଧ୍ୟ ବ୍ରିତ୍ତିତି  
ଶିଖିଙ୍କବିନ୍ଦୁ.

නිතු කනම්, නෙකත්මෙහි, නු : නෙකත්මෙපරිසංස්කීතෙකු, තැකෙකු, විනැකෙකු, - පේ - සම්සංකෘප්‍ය, අයා වූවත් නෙකත්මෙහි, නු. සැබුලු කිසුල, බිමා, නෙකත්මෙහි, නු.

නැතු කාන්ති, අවස්ථාදායී,නු : අවස්ථාදායීරියිංපුශෙකකු, හැකිකු, විනෑකිකු, - පෙ - සම්පාදකපෙෂා, අයේ වූවත් අවස්ථාදායී,නු. ය, සහෙකුපු මෙහිනි මෙනෙකු,යනා, මෙනෙකු,යිනෙකු. මෙහිනි, වෙනෙ, විශ්වාසී, අයේ වූවත් අවස්ථාදායී,නු.

එහි අවිර්ජ්‍යාධාරු කවර යන් : යම නො දැක්මෙක් නො දැක්මෙක් අනුවත්තාධාරු කවර යන් අසම්බාධාරු යන් අප්‍රතිච්‍රිත යන් අසංශ්‍යතයන් හාත්ථායින් නො බැඳුගින්මෙක් සම ව නො බැලීමෙක් ප්‍රත්‍යුම්වෙක්හා නො කිරීමෙක් ප්‍රත්‍යුම්ක් නො කිරීමෙක් අපරින් බවිත් බාල බවිත් අසම්ජ්‍යනායෙක් මොහයෙක් ප්‍රමෝහයෙක් සම්මාහයෙක් අවිද්‍යායෙක් අවිද්‍යාචිතයෙක් අවිද්‍යායාගයෙක් අවිද්‍යාභාගයෙක් අවිද්‍යාපරුද්‍රතානයෙක් අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහ සංඛ්‍යාත අකුණලුවූලයෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යාධාරු දි කියනු ලැබේ.

මෙ ප්‍රතිච්‍රිත දි.

---

263. අනු ඩී ද ඩානු සංදෙහන් : කාමධාරු ය, ව්‍යාපාදධාරු ය, විභිංසාධාරු ය, නොක්ම්මධාරු ය, අව්‍යාපාදධාරු ය, අවිභිංසාධාරු දි.

එහි කාමධාරු කවර යන් : කාමප්‍රතිස්ථුතියෙක් වූ තරකයෙක් විතරකයෙක් සංකල්ප යයෙක් අර්ථයෙක් බලවත් අර්ථයෙක් (අරමුණෙනි) සින් පිහිටුවීමෙක් මිරූජයක් යයෙක් වේ ද, මේ කාමධාරු දි කියනු ලැබේ. යටින් අවිවිතිරය හිමි කොට මක්නෙහි පරතිරූපිත තුනා අනුර කොට මෙනුමරහි මෙති බැඳුගෙන සිටින මෙති ඇතුරු වූ යම් ස්කන්ධධාරු ආයතන කෙනෙන් වෙන් ද, රුප-වේදනා-සංඛ්‍ය-සංජ්‍යකාර-විජ්‍යනයෙක් වේ ද, මේ කාමධාරු දි කියනු ලැබේ.

එහි ව්‍යාපාදධාරු කවර යන් : ව්‍යාපාදුප්‍රතිස්ථුතියෙක් වූ තරකයෙක් විතරකයෙක් ... මිරූජයක් යෙදා, මේ ව්‍යාපාදධාරු දි කියනු ලැබේ. දයාසාතවස්තුයෙහි හෝ විත්තයාගේ ආසාතයෙක් ප්‍රතිසාකයෙක් ප්‍රතිසාකයෙක් ප්‍රතිවිරාධයෙක් කොපයෙක් ප්‍රකොෂපයෙක් සම්ප්‍රකොෂපයෙක් දෙශයෙක් ප්‍රදෙශයෙක් සම්ප්‍රදෙශයෙක් විත්තයාගේ විපරිත බවිත් විත්තයාගේ ප්‍රදෙශයෙක් තෙළාධාරයෙක් තෙළාධාකාරයෙක් තුදෑධ බවිත් දැව්වයෙක් දැව්වාකාරයෙක් දැව්වාකාරයෙක් විපරිතයෙක් විපරිතාකාරයෙක් විපයාස්තයෙක් විරෝධයෙක් ප්‍රතිවිරාධයෙක් සැඩ බවිත් අපුරුරාපයෙක් (නො පිරිප්‍රන් විවන ඇති බවිත්) විත්තයාගේ නො සතුව බවිත් වේ ද, මේ ව්‍යාපාදධාරු දි කියනු ලැබේ.

එහි විභිංසාධාරු කවර යන් : විභිංසාප්‍රතිස්ථුතියෙක් වූ තරකයෙක් විතරකයෙක් ... මිරූජයක් යෙදා, මේ විභිංසාධාරු දි කියනු ලැබේ. මෙහි එකක් අතින් හෝ කැවින් හෝ දිඩියෙන් හෝ සැනින් හෝ රෙහුනින් හෝ එක්තරතක්තරයෙකින් හෝ සතුන් පෙළාද, මේ බඳු වූ යම් පෙළීමෙක් වෙසෙයින් පෙළීමෙක් සිංසායයෙක් විභිංසායයෙක් ගැටුමෙක් වෙසෙයින් ගැටුමෙක් මෙරමාහට සිංසායයෙක් වේ ද, මේ විභිංසාධාරු දි කියනු ලැබේ.

එහි නොක්ම්මධාරු කවර යන් : නොක්නුම්ප්‍රතිස්ථුතියෙක් වූ තරකයෙක් විතරකයෙක් ... සම්ක්ෂයක් යෙදා, මේ අව්‍යාපාදධාරු දි කියනු ලැබේ. සත්ත්වයන් විශයයෙහි යම් මෙම්ලීයක් මෙන් විචන අයුරෝක් මෙන් වැඩු බවිත් මෙම්ලීවිත්තවිලුක්තියෙක් වේ ද, මේ අව්‍යාපාදධාරු දි කියනු ලැබේ.

එහි අව්‍යාපාදධාරු කවර යන් : අව්‍යාපාදුප්‍රතිස්ථුතියෙක් වූ තරකයෙක් විතරකයෙක් ... සම්ක්ෂයක් යෙදා, මේ අව්‍යාපාදධාරු දි කියනු ලැබේ. සත්ත්වයන් විශයයෙහි යම් මෙම්ලීයක් මෙන් විචන අයුරෝක් මෙන් වැඩු බවිත් මෙම්ලීවිත්තවිලුක්තියෙක් වේ ද, මේ අව්‍යාපාදධාරු දි කියනු ලැබේ.

නිත්‍ය කනම්, අවිණිසාධානු : අවිණිසාධානුපරිසායුනෙකා, නිකෙකා විනිසෙකා, සංභාපෙය, අපුනා, ව්‍යාපුනා, වෙනෙකා, අනිනිරෝපනා, සම්පාදනයෙය, අයා වූවත් අවිණිසාධානු. ය, සනෙකුදු කරුණා කරුණායනා, කරුණායෙන්, වෙනෙකුදු වූවත්, අයා වූවත් අවිණිසාධානු. ඉම් ජ බාහුදෙය.

ඉත් ඉම්නි තිශ්‍ය ජක්කාත්, තදේකඡකා අභිජන්දුනින්, අභිජාතින්, අවසාරස බාහුදෙය, ගොනත්.

### සුජාතානාජනියා.

---

264 අවසාරස බාහුදෙය : වක්‍රියාත්මක, රුපවාහු, වක්‍රියාත්මකත්වාත්මක, සෞන්‍යවාත්මක, සඳුවාත්මක, සෞන්‍යවාත්මකවාත්මක, සාන්‍යවාත්මක, ගැඹුවාත්මක, සාන්‍යවාත්මකවාත්මක, ජීවාත්මක, රුපවාත්මක, ජීවාවාත්මකවාත්මක, කායවාත්මක, තේබ්බෑබෑවාත්මක, කායවාත්මකවාත්මක, මතෙන්වාත්මක, බලවාත්මක, මතෙන්වාත්මකවාත්මක.

නිත්‍ය කනම්, වක්‍රියාත්මක : ය. වක්‍රියාත්මක වනුනා. මහාභුත්‍යන්හා උපාදය පසාදේ -පෙ- සුජ්‍යෙනු ගාමේ, 'පෙසෙ'. අයා වූවත් වක්‍රියාත්මක.

නිත්‍ය කනම්, රුපවාත්මක : ය. රුපං වනුනා. මහාභුත්‍යන්හා උපාදය වණණනීහා, -පෙ- රුපවාත්මකපෙසා, අයා වූවත් රුපවාත්මක.

නිත්‍ය කනම්, වක්‍රියාත්මකත්වාත්මක : වක්‍රියාත්මක පරිවච්ච රුපෙ - උපාදය පසාදේ -පෙ- සුජ්‍යෙනු ගාමේ, 'පෙසෙ'. අයා වූවත් වක්‍රියාත්මකත්වාත්මක.

නිත්‍ය කනම්, සෞන්‍යවාත්මක : ය. සෞන්‍යවාත්මක වනුනා. මහාභුත්‍යන්හා උපාදය පසාදේ -පෙ- සුජ්‍යෙනු ගාමේ, 'පෙසෙ'. අයා වූවත් සෞන්‍යවාත්මක.

නිත්‍ය කනම්, සෞන්‍යවාත්මකත්වාත්මක : සෞන්‍යවාත්මක පරිච්ච සඳුවා වූපාදය ප්‍රතිඵල්‍යනී විනා. මතෙන්, මානසං හදාය පණ්ඩිරා මතෙන්, මනායනන්හා මත්තීයියං. විභ්‍යභාෂාකාර විභ්‍යභාෂාකාර සෞන්‍යවාත්මකත්වාත්මක, තාරු, සෞන්‍යවාත්මකත්වාත්මක. අයා වූවත් සෞන්‍යවාත්මකත්වාත්මක.

නිත්‍ය කනම්, සාන්‍යවාත්මක : ය. සාන්‍යවාත්මක වනුනා. මහාභුත්‍යන්හා උපාදය පසාදේ - පෙ- - සුජ්‍යෙනු ගාමේ, 'පෙසෙ', අයා වූවත් සාන්‍යවාත්මක.

නිත්‍ය කනම්, ගක්ඩාත්මක : ය. ගක්ඩාත්මක වනුනා. මහාභුත්‍යන්හා උපාදය ඇතිදයෙන්, සපාරිසෙ, -පෙ- ගක්ඩාත්මක ගාමේ, 'පෙසෙ'. අයා වූවත් ගක්ඩාත්මක.

නිත්‍ය කනම්, සාන්‍යවාත්මකත්වාත්මක : සාන්‍යවාත්මක පරිවච්ච ගක්ඩාත්මක වූපාදය ප්‍රතිඵල්‍යනී විනා. මතෙන්, මානසං හදාය පණ්ඩිරා මතෙන්, මහායනන්හා මත්තීයං. විභ්‍යභාෂාකාර විභ්‍යභාෂාකාර සාන්‍යවාත්මකත්වාත්මක, තාරු, සාන්‍යවාත්මකත්වාත්මක, අයා වූවත් සාන්‍යවාත්මකත්වාත්මක.

එහි අවිභිංසාධානු කවර යන් : අවිභිංසාප්‍රතිසංස්ක්ත වූ තරකයෙක් විතරකයෙක් සංකල්පයෙක් අර්ථයෙක් ව්‍යුරුපයෙක් (අරමුණෙන්) සිත පිහිටුවීමෙක් සමාජ්‍ය සංකල්පයෙක් වේ ද, මේ අවිභිංසාධානු දී කියනු ලැබේ. සන්ත්වයන් විෂයයෙහි යම් කරුණායෙක් කරුණාස්‍යරක් කරුණා ඇති බවෙක් කරුණාවිත්තවිවුක්තියෙක් වේ ද, මේ අවිභිංසාධානු දී කියනු ලැබේ.

මෙම ප්‍රචිඛානු දී.

මෙයේ මේ තුන් ප්‍රචිඛානෝ ය, ඒ සියල්ල එක්සේ කොට සකුරුවා අවලාස් ධාජුවු වෙන්.

පූජාන්තරාජනීය දී.

264. අවලාස් ධාජු කොනෙක් : වක්වුධානු ය, රුපධානු ය, වක්වුවිජ්ජූණධානු ය සෞතධානු ය, සද්ධධානු ය, සෞතවිජ්ජූණධානු ය, සානධානු ය, ගන්ධධානු ය, සානවිජ්ජූණධානු ය, එව්වාධානු ය, රජධානු ය, ඒව්වාවිජ්ජූණධානු ය, කායධානු ය, තොට්ටධානු ය, කායවිජ්ජූණධානු ය, මනොධානු ය, ධිම්මධානු ය, මනොවිජ්ජූණධානු දී.

එහි වක්වුධානු කවර යන් : යම් ඇසෙක් සතරමහාඟනයන් නිසා උපන් ප්‍රසාදය වූයේ . . . තෙල ඉන්නාගාම නමුදු වේ. මේ වක්වුධානු දී කියනු ලැබේ.

එහි රුපධානු කවර යන් : යම් රුපයෙක් සතර මහාඟනයන් නිසා උපන් පැහැසුවහන වූයේ . . . තෙල රුපධානු නමුදු වේ. මේ රුපධානු දී කියනු ලැබේ.

එහි වක්වුවිජ්ජූණධානු කවර යන් : ඇය ද රුප ද නිසා විත්තයෙක් මනසෙක් මානය යෙක් සිතෙක් (පණ්ඩිර වූ) හවා-ග සිතෙක්, මනසෙක් මන සාම්ඛ්‍ය වූ මනායනනයෙක් මතින්දියයෙක් විජ්‍යනයෙක් විජ්‍යනස්කන්ධියෙක් තදුනුරුප වූ වක්ෂ්‍රවිජ්ජූණධානුයෙක් උපදී ද, මේ වක්වුවිජ්ජූණධානු දී කියනු ලැබේ.

එහි සෞතධානු කවර යන් : යම් ග්‍රෑනුයෙක් සතර මහාඟනයන් නිසා උපන් ප්‍රසාද රුපය වූයේ . . . තෙල ඉන්නාගාම නමුදු වේ. මේ සෞතධානු දී කියනු ලැබේ.

එහි සද්ධධානු කවර යන් : යම් ගබදයෙක් සතර මහාඟනයන් නිසා උපන් අනිර්ණ සපුත්‍රය වූ . . . තෙල සද්ධධානු නමුදු වේ. මේ සද්ධධානු දී කියනු ලැබේ.

එහි සෞතවිජ්ජූණධානු කවර යන් : කන ද ගබදය ද නිසා විත්තයෙක් මනසෙක් මානයයෙක් සිතෙක් (පණ්ඩිර වූ) හවා-ග සිතෙක් මනසෙක් මනායනනයෙක් මතින්දියයෙක් විජ්‍යනයෙක් විජ්‍යනස්කන්ධියෙක් තදුනුරුප වූ ග්‍රෑනුවිජ්‍යනධානුයෙක් උපදී ද, මේ සෞතවිජ්ජූණධානු දී කියනු ලැබේ.

එහි සානධානු කවර යන් : යම් ගැහැයෙක් සතර මහාඟනයන් නිසා උපන් ප්‍රසාදයෙක් වූ . . . තෙල ඉන්නාගාම නමුදු වේ. මේ සානධානු දී කියනු ලැබේ.

එහි ගන්ධධානු කවර යන් : යම් ගන්ධයෙක් සතර මහාඟනයන් නිසා උපන් අනිර්ණ සපුත්‍රය වූ . . . තෙල ගන්ධධානු නමුදු වේ. මේ ගන්ධධානු දී කියනු ලැබේ.

එහි සානවිජ්ජූණධානු කවර යන් : නැහැය ද ගන්ධය ද නිසා සිතෙක් මනසෙක් මානයයෙක්, සිතෙක් හවා-ඩින්දෙක්, මනසෙක් මනායනනයෙක් මතින්දියයෙක් විජ්‍යනයෙක් විජ්‍යනස්කන්ධියෙක් තදුනුරුප වූ ප්‍රාණවිජ්ජූණධානුයෙක් උපදී ද, මේ සානවිජ්ජූණධානු දී කියනු ලැබේ.

නිස් කතම, ජේවහාබාධාතු : ය, ජේවහා, ව්‍යුහනා මහාජාත්‍යාන් උපාදය පසාදේ-පෙ-සුස්කුදුගාමේ, 'පෙසේ, අයා ව්‍යුවත් ජේවහාබාධාතු.

නිස් කතම, රසඩාතු : යො, රසේ, ව්‍යුහනා මහාජාත්‍යාන් උපාදය අනිද්‍යානේ, සප්පරිසේ,-පෙ-රසඩාතු පෙසේ, අයා ව්‍යුවත් රසඩාතු.

නිස් කතම, ජේවහාවිස්කුදුණඩාතු : ජේවහාවිස්කුදු පරිවා රසේ ව උපාදය එනැති-මතෙනා, මානසයා හදායා පණ්ඩිරා මතෙනා, මතායන්නා මත්තින්දියා විස්කුදුණඩාතු විස්කුදුණඩාතු නේ, තුරු, ජේවහාවිස්කුදුණඩාතු, අයා ව්‍යුවත් ජේවහාවිස්කුදුණඩාතු.

නිස් කතම, කායඩාතු : යො, කායේ, ව්‍යුහනා මහාජාත්‍යාන් උපාදය පසාදේ-පෙ-සුස්කුදුගාමේ, 'පෙසේ, අයා ව්‍යුවත් කායඩාතු.

නිස් කතම, එශ්චඩ්බඩාතු : පස්චාච්චඩ්බඩාතු-පෙ-එශ්චඩ්බඩාතු පෙසේ, අයා ව්‍යුවත් එශ්චඩ්බඩාතු.

නිස් කතම, කායවිස්කුදුණඩාතු : කායකුවි පරිවා එශ්චඩ්බඩාතු ව උපාදය එනැති-මතෙනා, මානසයා හදායා පණ්ඩිරා මතෙනා, මතායන්නා මත්තින්දියා විස්කුදුණඩාතු විස්කුදුණඩාතු නේ, තුරු, කායවිස්කුදුණඩාතු, අයා ව්‍යුවත් කායවිස්කුදුණඩාතු.

නිස් කතම, මතෙනාඩාතු : වික්‍රිවිස්කුදුණඩාතුයාතුයා උපාද්‍යාත්මක, තීර්ඝ්‍යියමනහනයර උපාද්‍යාත්මක එනැති-මතෙනා, මානසයා හදායා පණ්ඩිරා මතෙනා, මතායන්නා මත්තින්දියා විස්කුදුණඩාතු විස්කුදුණඩාතු නේ, තුරු, මතෙනාඩාතු, මතෙනාඩාතු, සේ-තාවිස්කුදුණඩාතුයාතුයා-පෙ-සාහාවිස්කුදුණඩාතුයා-පෙ-ජේවහා-විස්කුදුණඩාතුයාතුයා-පෙ- කායවිස්කුදුණඩාතුයාතුයා, උපාද්‍යාත්මක තීර්ඝ්‍යි-සමන්නයර උපාද්‍යාත්මක එනැති-මතෙනා, මානසයා හදායා පණ්ඩිරා මතෙනා, මතායන්නා මත්තින්දියා විස්කුදුණඩාතු විස්කුදුණඩාතු නේ, තුරු, මතෙනාඩාතු, මතෙනාඩාතු, සබඩාමෙමපූ ව, පන පස්චාමනහනයාගාරෝ උපාද්‍යාත්මක එනැති-මතෙනා, මානසයා හදායා පණ්ඩිරා මතෙනා, මතායන්නා මත්තින්දියා විස්කුදුණඩාතු විස්කුදුණඩාතු නේ, තුරු, මතෙනාඩාතු, අයා ව්‍යුවත් මතෙනාඩාතු.

නිස් කතම, බිමෙඩාතු : වේදනාක්කානී, සක්‍රියාක්කානී, සක්‍රියාක්කානී, ය ව රුපං අනිද්‍යානේනා අප්පරිසං බිමෙඩාතු මත්තින්දියා විස්කුදුණඩාතු විස්කුදුණඩාතු නේ, මතෙනාඩාතු.

නිස් කතමේ, වේදනාක්කානී : එකාලීඩ්බෙන වේදනාක්කානී, එස්සාමපූඩ්බෙනා,

දුට්ටිඩ්බෙන වේදනාක්කානී : අන් සහෙතුකො, අන් අහෙතුසේ,

නීවිඩ්බෙන වේදනාක්කානී : අන් කුසලෝ, අන් අකුසලෝ, අන් අව්‍යාකෘත්-පෙ-එව් දෙවිඩ්බෙන වේදනාක්කානී-පෙ-එව් බහුවිඩ්බෙන වේදනාක්කානී, අයා ව්‍යුවත් වේදනාක්කානී.

නිස් කතමේ, සක්‍රියාක්කානී : එකාලීඩ්බෙන සක්‍රියාක්කානී, එස්සාමපූඩ්බෙනා,

දුට්ටිඩ්බෙන සක්‍රියාක්කානී : අන් සහෙතුකො, අන් අහෙතුකො,

නීවිඩ්බෙන සක්‍රියාක්කානී-අන් කුසලෝ, අන් අකුසලෝ, අන් අව්‍යාකෘත්-පෙ-එව් දෙවිඩ්බෙන සක්‍රියාක්කානී-පෙ-එව් බහුවිඩ්බෙන සක්‍රියාක්කානී. අයා ව්‍යුවත් සක්‍රියාක්කානී.

එහි ජීවිතාධානු කවර යන් : යම දිවේක් සතර මහාජුතයන් නිසා උපන් ප්‍රසාදයක් වෙ ද . . . තෙල ගුන්සුගාම නැමුදු වේ. මේ ජීවිතාධානු දි කියනු ලැබේ.

එහි රසධානු කවර යන් : යම රසයෙක් සතර මහාජුතයන් නිසා උපන් අනිදිරියන ප්‍රපතිස වූ . . . තෙල රසධානු නැමුදු වේ. මේ රසධානු දි කියනු ලැබේ.

එහි ජීවිතාවිස්සුජුතාධානු කවර යන් : දිව ද රස ද නිසා විත්තයෙක් මනාසය-යක් සිතෙක් හවා-ගයිතෙක්, මනාසයක් මන සංඛ්‍යාත මනායතනයෙක් මනින්දියයෙක් විඳුනයෙක් විඳුනයෙක් බිඳුනයෙක් තදුනුරුප වූ ජීවිතාවිඳුනධානුයෙක් උපදී ද, මේ ජීවිතාවිස්සුජුතාධානු කියනු ලැබේ.

එහි කායධානු කවර යන් : යම කයෙක් සතර මහාජුතයන් නිසා උපන් ප්‍රසාදයක් වෙ ද . . . තෙල ගුන්සුගාම නැමුදු වේ. මේ කායධානු දි කියනු ලැබේ.

එහි එරාච්චිබධානු කවර යන් : පාලීවිධානු . . . තෙල එරාච්චිබධානු නැමුදු වේ. මේ එරාච්චිබධානු දි කියනු ලැබේ.

එහි කායවිස්සුජුතාධානු කවර යන් : කය ද ගපරිය ද නිසා විත්තයෙක් මනාසයක් මානාසයයක් සිතෙක් හවා-ගයිතෙක් මනාසයක් මනායතනයෙක් මනින්දියයෙක් විඳුනයෙක් විඳුනයෙක් බිඳුනයෙක් තදුනුරුප වූ කායවිඳුනධානුයෙක් උපදී ද, මේ කායවිස්සුජුතාධානුය දි කියනු ලැබේ.

එහි මනාධානු කවර යන් : වක්ෂුර්විඳුනධානු ඉපදී නිරද්ධ වූවූව සමන්තර ව විත්තයෙක් මනාසයක් මානාසයයක් සිතෙක් හවා-ග සිතෙක් මනාසයක් මනායතනයෙක් මනින්දියයෙක් විඳුනයෙක් විඳුනයෙක් බිඳුනයෙක් තදුනුරුප මනාවිඳුනධානුයෙක් උපදී ද, ගෞග්‍රාවිඳුනධානු . . . ප්‍රාණවිඳුනධානු . . . ජීවිඳුනධානු . . . කායවිඳුනධානු ඉපදී නිරද්ධ වූවූව සමන්තර ව විත්තයෙක් මනාසයක් මානාසයයක් සිතෙක් හවා-ග සිතෙක් මනාසයක් මනායතනයෙක් මනින්දියයෙක් විඳුනයෙක් විඳුනයෙක් බිඳුනයෙක් තදුනුරුප වූ මනාධානුයෙක් (෋පදී ද) යලි සියලු දාලින් හෝ උපදනා කල්හි ප්‍රම සමන්නාජාරය වූ විත්තයෙක් මනාසයක් මානාසයයක් සිතෙක් හවා-ග සිතෙක්, මනාසයක් මනායතනයෙක් මනින්දියයෙක් විඳුනයෙක් විඳුනයෙක් බිඳුනයෙක් තදුනුරුප වූ මනාධානුයෙක් උපදී ද, මේ මනාධානු දි කියනු ලැබේ.

එහි ධම්මධානු කවර යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය, සංඛ්‍යාස්කන්ධ ය, සංස්කාරස්කන්ධ ය, අනිදිරියන වූ අපතිස වූ අපතිස් ට ධර්මායතනපයාපන්න වූ යම රුපයෙකුත් වෙ ද, අසාචත්තධානුව ද දි.

එහි වෙදනාස්කන්ධ කවර යන් : එක් ප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධ ය වෙදි : සපරිය හා සම්පූජ්‍යක් වූලද දි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් වෙදනාස්කන්ධ ය වෙදි : සහෙතුකයෙක් ඇත්, අහෙතුකයෙක් ඇත්, අව්‍යාකෘත වූ සියලුයක් ඇත්. . . මෙහේ දෙප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධ ය වේ. . . මෙහේ බහුප්‍රකාරයෙන් වෙදනාස්කන්ධ ය වේ. මේ වෙදනාස්කන්ධ දි කියනු ලැබේ.

එහි සංඛ්‍යාස්කන්ධ කවර යන් : එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යාස්කන්ධ ය වෙදි : සපරිය හා සම්පූජ්‍යක් වූලද දි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යාස්කන්ධ ය වෙදි : සහෙතුකයෙක් ඇත්, අහෙතුකයෙක් ඇත්.

වූප්‍රකාරයෙකින් සංඛ්‍යාස්කන්ධ ය වෙදි : සහෙතු සියලුයක් ඇත්, අහෙතු සියලුයක් ඇත්, අව්‍යාකෘත වූ සියලුයක් ඇත් . . . මෙහේ දෙප්‍රකාරයෙන් සංඛ්‍යාස්කන්ධ ය වේ. . . මෙහේ මිශ්‍රප්‍රකාරයෙන් සංඛ්‍යාස්කන්ධ ය වේ. මේ සංඛ්‍යාස්කන්ධ දි කියනු ලැබේ.

නැත් කනමේ, සංඝිරක්කීයා : එකවිධෙන සංඝිරක්කීයා, එහෙහ සම්පූද්‍යනොයා,

දුවිධෙන සංඝිරක්කීයා : අභි හෙතු අභි න හෙතු,

නීලිධෙන සංඝිරක්කීයා : අභි කුසලා, අභි අකුසලා, අභි අවසාකනො, -පෙ- එව්. දුවිධෙන සංඝිරක්කීයා, -පෙ- එව්. බඹු- විධෙන සංඝිරක්කීයා. අයා වුවත් සංඝිරක්කීයා.

නැත් කනම් රුපා අනිද්‍යානා අපාරිසං බම්, යත්තාපරිය, පත්තා : ඉපැශ්චිය- -පෙ- කබලී-කාරෝ ආහාරෝ. ඉදා වුවත් රුපා අනිද්‍යානා අපාරිසං බම්, යත්තාපරිය, පත්තා.

නැත් කනම්, අසංඝිතා, බිඛු : රුගක්කියෙ, දොසක්කියෙ, මෙහක්කියෙ, අයා වුවත් අසංඝිතා, බිඛු. අයා වුවත් බම්බාඛු.

නැත් කනම්, මනො, විකුද්‍යාණබාඛු : වක්‍රිවිකුද්‍යාණබාඛුය, උපාර්ථිකා, නිරැදිසමනනයර උපාර්ථිකා මනො, බිඛු, මනො, විකුද්‍යාණබාඛුය, 'පි උපාර්ථිකා, තිරැදිසමනනයර උපාර්ථිකා විනතා. මනො, ම, නාසා, හදයා පණ්ඩිරා මනො, මනා, යත්තා. මනින්දියා විකුද්‍යාණය. විකුද්‍යාණක්කීයා, තිර්පා, මනො, විකුද්‍යාණබාඛු, ගෝ, තු විකුද්‍යාණබාඛුය- -පෙ- -පීවහ, විකුද්‍යාණබාඛුය- -පෙ- -පෙ- -සාහා විකුද්‍යාණබාඛුය, උපාර්ථිකා, නිරැදිසමනනයර උපාර්ථිකා මනො, බිඛු, මනො, ම, නාසා, -පෙ- -තිර්පා, විකුද්‍යාණබාඛුය- -පෙ- -සාහා විකුද්‍යාණබාඛුය, උපාර්ථිකා, නිරැදිසමනනයර උපාර්ථිකා විනතා. මනො, ම, නාසා- -පෙ- -තිර්පා, මනො, -විකුද්‍යාණබාඛුය- -පෙ- -තිර්පා, මනක්ව පරිවත බමේ ව උපාර්ථිකා විනතා. මනො, ම, නාසා, හදයා පණ්ඩිරා මනො, මනින්දියා විකුද්‍යාණය. විකුද්‍යාණය- -විකුද්‍යාණක්කීයා, තිර්පා, මනො, විකුද්‍යාණබාඛු, අයා වුවත් මනො- -විකුද්‍යාණබාඛු.

අභිඩුම්හාජනියා.

265. අවියාරස බිඛුයෙ, වක්‍රිබාඛු, රුපබාඛු, වක්‍රිවිකුද්‍යාණබාඛු, ගෝ, නාබාඛු, යැදුබාඛු, ගෝ, තුවිකුද්‍යාණබාඛු, සාහාබාඛු, ගනිබාඛු, සාහාවිකුද්‍යාණබාඛු, තුවිබාඛු, රසබාඛු, තුවිවිකුද්‍යාණබාඛු, කායබාඛු ලේ, වියුත්තාබාඛු, කායවිකුද්‍යාණබාඛු, මනො, බම්බාඛු, මනො- -විකුද්‍යාණබාඛු.

266. අවියාරසනානා බිඛුනා කනී කුසලා කනී අකුසලා කනී ඇවසාකනා, -පෙ- කනී සරණා කනී ඇරණා :

ගෝ, ලු බිඛුයෙ, අවසාකනා, ගෝ බිඛුයෙ, සිය, කුසලා, සිය, අකුසලා, සිය, ඇවසාකනා.

එහි සංස්කාරස්කන්ධය කවර යන් : එක් ප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : විත්තය හා සම්පූක්ෂක වූයේ යි.

ද්විප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : හෙතු වූයෙක් ඇත, හෙතු නො වූයෙක් ඇති.

ශ්‍රීප්‍රකාරයෙකින් සංස්කාරස්කන්ධය වෙයි : කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇත, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. ... මෙසේ දැයුප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ. ... මෙසේ බහු ප්‍රකාරයෙන් සංස්කාරස්කන්ධය වේ. මෙ සංස්කාරස්කන්ධය යි කියනු ලැබේ.

එහි අනිද්‍රිත වූ අප්‍රතිස වූ ධර්මායතනපයාපන්ත වූ රුපය කවර යන් : ස්ථීර්දිය ය ... කවලිකාරාභාර යි. මෙ අනිද්‍රිත වූ අප්‍රතිස වූ ධර්මායතනපයාපන්ත වූ රුපය යි කියනු ලැබේ.

එහි අසාච්‍යතාධාන කවර යන් : රාගක්ෂය ය, දෙශක්ෂය ය, මොහක්ෂය යි. මෙ අසාච්‍යතාධාන යි කියනු ලැබේ. මෙ ධම්මධාන යි කියනු ලැබේ.

එහි මනොවිජ්ජූණධාන කවර යන් : වක්ෂුර්විඳුනධානඩුපූර ඉපිද නිරුද්ධ වූවූට සමන්තර ව මනොධානුව උපදී. මනොධානු ද ඉපිද නිරුද්ධ වූවූට සමන්තර ව (යම්) විත්තයෙක් මනසයෙක් මානසයෙක් පිළිතක් හවාග පිළිතක් මනසයෙක් මනායතන යෙක් මතින්දියයෙක් විඳුනයෙක් විඳුනස්කන්ධයෙක් තදනුරුප වූ මනොවිඳුනධාන වෙක් උපදී ද, ගෞග්‍රවිඳුනධානඩුපූර ... සාඟවිඳුනධානඩුපූර ... ඒස්වාවිඳුනධානඩුපූර ... කායවිඳුනධානඩුපූර ... ඉපිද නිරුද්ධ වූවූට සමන්තර ව මනොධානුව උපදී, මනොධානු ද ඉපිද නිරුද්ධ වූවූට සමන්තර ව (යම්) විත්තයෙක් මනසයෙක් මානසයෙක් ... තදනුරුප වූ මනොවිඳුනධානවෙක් (෋පදී ද) මනස ද ධර්මයන් ද නිසා (යම්) විත්තයෙක් මනසයෙක් මානසයෙක් පිළිතක් හවාග පිළිතක් මනසයෙක් මනායතනයෙක් මතින්දියයෙක් විඳුනයෙක් විඳුනස්කන්ධයෙක් තදනුරුප වූ මනොවිඳුනධානයෙක් උපදී ද, මෙ මනොවිඳුනධාන යි කියනු ලැබේ.

අභිඛරමහාජනිය යි.

265. ධානුපූර අටලාස් දෙනොක් : වක්ෂුවිජ්ජූණධාන ය, රුපධාන ය, වක්ෂුවිජ්ජූණධාන යයානධාන ය, සංස්කාරයානධාන ය, සානධාන ය, ගන්ධාන ය, සාන රිජ්ජූණධාන ය, ඒවානිජ්ජූණධාන ය, රසධාන ය, ඒවානිජ්ජූණධාන ය, කායධාන ය, ගෝච්චානධාන ය, කායවිජ්ජූණධාන ය, මනොධාන ය, ධම්මධාන ය, මනොවිජ්ජූණධාන යිනු යි.

266. අටලාස් ධානුන් අතුරෙහි කුගලයෝ කෙතෙක් ද අකුගලයෝ කෙතෙක් ද අව්‍යාකෘතයෝ කෙතෙක් ද ... පරණයෝ කෙතෙක් ද අරණයෝ කෙතෙක් ද යන් :

සොලාස් ධානු කෙතෙක් අව්‍යාකෘතයහ, ධානුපූර දෙදෙනොක් කුගල වන්නාහ, අකුගල වන්නාහ, අව්‍යාකෘත වන්නාහ ය.

දස ඩි, තුළයේ, නා වනක්කඩී, සුබෑ, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා, නී'පි, දුකක්, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා, නී'පි අදුකක්මිසුබෑ, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා, නී'පි. පසුවත්ති, තුළයේ, අදුකක්මිසුබෑ, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා. කා, ය විශ්වාසුණක්, තුළයේ, සුබෑ, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා, සිය, දුකක්, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා. මිනෝ, විශ්වාසුණක්, තුළයේ, සිය, සුබෑ, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා, සිය, දුකක්, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා, සිය, අදුකක්මිසුබෑ, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා. බිමත්ති, තුළයේ, සිය, සුබෑ, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා, සිය, දුකක්, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා, සිය, අදුකක්මිසුබෑ, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා. සිය, නා වනක්කඩී, සුබෑ, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා, නී'පි, දුකක්, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා, නී'පි. අදුකක්මිසුබෑ, ය වෙදන්, ය සමපුළුනකා, නී'පි.

දස ඩි.තුරෙය, නෙවලිප,කන්තිප,කඩමෙබමල, පක්කී ඩි.තුරෙය,  
විප,කා, මගේ,ඩි.තු සිය, විප,කා සිය, නෙවලිප,කන්තිප,කඩමෙබමල,  
දස ඩි.තුරෙය, සිය, විප,කා, සිය, විප,කඩමෙබමල, සිය, නෙවලිප,ක  
න්තිප,කඩමෙබමල.

දය ඩිජ්‍යුලෝ උපදේශක පාදන්තියා, සහ අනුපද්ධියා, අනුපද්ධියා, පසුව ඩිජ්‍යුලෝ උපදේශක පාදන්තියා, සිය, උපදේශක පාදන්තියා, සිය, අනුපද්ධියා, ගෙව ඩිජ්‍යුලෝ උපදේශක පාදන්තියා, සිය, අනුපද්ධියා, අනුපද්ධියා, අනුපද්ධියා.

සේ; මූල ඩීඩායෙ, අසංකිලිට්වා සඩිකිලෙසිකා, දේ ඩීඩායෙ, සිය, සංකිලිට්වා සංකිලෙසිකා, සිය, අසංකිලිට්වා සංකිලෙසිකා, සිය, අසංකිලිට්වා අසංකිලෙසිකා.

දායඩ්, තුළයේ, නා වනකබේ, පිතිසහගත්, තී'පි සුබසහගත්, තී'පි උපෙක්ඩා, සහගත්, තී'පි. පසුවුව්, තුළයේ, උපෙක්ඩා, සහගත්. කායලිසුදුණව්, තුළ නා පිතිසහගත්, සිය සුබසහගත්, නා උපෙක්ඩා, සහගත්, සිය නා වනකබේ, සුබසහගත්, තී. ගේ රිට් තුළයේ, සිය පිතිසහගත්, සිය සුබසහගත්, සිය උපෙක්ඩා, සහගත්, සිය නා වනකබේ, පිතිසහගත්, තී'පි සුබසහගත්, තී'පි උපෙක්ඩා, සහගත්, තී'පි.

සෙ, මුසබිභූතයේ, නෙවල දස්සනෙන් නා හාවනාය පහළබඩා. ගෙවී බිභූතයා සියා දස්සනෙන් පහළබඩා, සියා හාවනාය පහළබඩා, සියා ගෙවල දස්සනෙන් නා හාවනාය පහළබඩා.

සෙයුම්වාසිභූදෝ, නෙවල දැසුනෙන න් හාවනාය පහු තුබේගෙනුකා, ගේවී බිජුදෝ, සියාදැසුනෙන පහු තුබේගෙනුකා, සියා හාවනාය පහු තුබේ ගෙනුකා, සියා නෙවල දැසුනෙන න් හාවනාය පහු තුබේගෙනුකා.

କେବୁଲାକ୍ଷଣି, ବୁଦ୍ଧି, ନେତ୍ର ଅ, ପିତାମହ, ତି କୁ, ପାପିତାମହ, ତିନେବୁ, ଦେଖି ବି, ବୁଦ୍ଧି, କିମ୍ବା, ଅ, ପିତାମହ, ତିନେବୁ, କିମ୍ବା, ଅପାପିତାମହ, ତିନେବୁ, କିମ୍ବା, ନେତ୍ର ଅ, ପିତାମହ, ତି କୁ, ପାପିତାମହ, ତିନେବୁ.

କେହା ଅପର ବିଷ୍ଣୁଙ୍ୟ, କେତେ କେବଳ, କାନ୍ଦିଗେବା, କେତେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍ୟ, କିମ୍ବା କେବଳ, କିମ୍ବା ଅକେବଳ, କିମ୍ବା କେତେ କେବଳ, କାନ୍ଦିଗେବା.

දයධාතු කෙනෙක් පූබවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තහ යි ද දු:බවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තහ යි ද උපක්ෂාවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තහ යි ද නො කියපුතු වන්නාහ. බාංඩු පස් දෙනෙක් උපක්ෂාවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්තහය. කායවේදාධාතුව පූබවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත වන්නේ ය, දු:බවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත වන්නේ ය. මත්‍යාච්‍යාධාතුව පූබවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත වන්නේ ය, දු:බවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත වන්නේ ය, උපක්ෂාවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත වන්නේ ය. උපක්ෂාවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත වන්නේ ය, දු:බවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත වන්නේ ය, පූබවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත යි ද දු:බවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත යි ද උපක්ෂාවේදාව හා සම්ප්‍රුද්‍යක්ත යි ද නො කියපුතු වන්නේ යි.

දයධාතු කෙනෙක් නො මැ විපාක වූ නො ද විපාකයේවහාවධර්මයහ. බාංඩු පස් දෙනෙක් විපාකයහ. මත්‍යාච්‍යාව විපාක වන්නේ ය, නො මැ විපාක වූ නො ද විපාක ස්වහාවධර්ම වන්නේ ය. බාංඩු දෙදෙනෙක් විපාක වන්නාහ, විපාකයේවහාවධර්ම වන්නාහ, නො මැ විපාක වූ නොද විපාකයේවහාවධර්ම වන්නාපු ය.

දයධාතු කෙනෙක් උපාදින්නොපාද්‍යනියහ. අබද්ධාතුව අනුපාදින්නොපාද්‍යනිය ය. බාංඩු පස් දෙනෙක් උපාදින්නොපාද්‍යනිය වන්නාහ, අනුපාදින්නොපාද්‍යනිය වන්නාහ. බාංඩු දෙදෙනෙක් උපාදින්නොපාද්‍යනිය වන්නාහ, අනුපාත්දින්නොපාද්‍යනිය වන්නාහ, අනුපාදින්නාඅනුපාද්‍යනිය වන්නාපු ය.

සොලුය් බාංඩු අයංක්ලිජටයාක්ලේඥිකයහ. බාංඩු දෙදෙනෙක් සංක්ලිජට සාක්ලේඥික වන්නාහ, අයංක්ලිජටයාක්ලේඥික වන්නාහ, අයංක්ලිජට අයංක්ලේඥික වන්නාපු ය.

පසලුය් බාංඩු කෙනෙක් අවිතරකඳවීවාරයහ. මත්‍යාච්‍යාව සවිතරකසවීවාර ය. මත්‍යාච්‍යාන්දින්නොධාතුව සවිතරකසවීවාර වන්නේ ය, අවිතරකවීවාරමාතු වන්නේ ය, අවිතරකඳවීවාර වන්නේ ය. උපමධාතුව සවිතරකසවීවාර වන්නේ ය, අවිතරකවීවාර වන්නේ ය, සවිතරකසවීවාර යි ද අවිතරකවීවාරමාතු යි ද අවිතරකඳවීවාර යි ද නො කියපුතු වන්නේ යි.

දයධාතු ප්‍රිතිසහගතහ යි ද පූබසහගතහ යි ද උපක්ෂාසහගතහ යි ද නො කියපුත්නාහ. බාංඩු පස් දෙනෙක් උපක්ෂාසහගතයහ. කායවේදාධාතුව ප්‍රිතිසහගත නො වෙයි, පූබසහගත වන්නේ ය, උපක්ෂාසහගත නො වෙයි, පූබසහගත යි නො කියපුතු වන්නේ ය. බාංඩු දෙදෙනෙක් ප්‍රිතිසහගත වන්නාහ, පූබසහගත වන්නාහ, උපක්ෂාසහගත වන්නාහ, ප්‍රිතිසහගතහ යි ද පූබසහගතහ යි ද උපක්ෂාසහගතහ යි ද නො කියපුතු වන්නාපු ය.

සොලුය්ධාතු නො මැ දරුණනයන් නොද හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍යහ. බාංඩු දෙදෙනෙක් දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍ය වන්නාහ, හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය වන්නාහ, නො මැ දරුණනයන් නොද හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය වන්නාපු ය.

සොලුය් බාංඩු නො මැ දරුණනයන් නොද හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍ය හෙතු ඇත්නාහ. බාංඩු දෙදෙනෙක් දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුක වන්නාහ, හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුක වන්නාහ, නො මැ දරුණනයන් නොද හාවනායන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුක වන්නාපු ය.

සොලුය් බාංඩු නො මැ ගෙයක් වූ නොද අගෙයක්හය. බාංඩු දෙදෙනෙක් ආවයගාමී වන්නාහ, අපවයගාමී වන්නාහ, නො මැ ආවයගාමී වූ නොද අපවයගාමී වන්නාපු ය.

සොලුය් බාංඩු නො මැ ගෙයක් වූ නොද අගෙයක්හය. බාංඩු දෙදෙනෙක් ගෙයක්හ වන්නාහ, අගෙයක්හ වන්නාහ, නො මැ ගෙයක්හ නොද අගෙයක්හ වන්නාපු ය.

සෞඛ්‍ය බාභුදෙය, පරිනතා, දේශ බාභුදෙය, සිය, පරිනතා, සිය, මහයතා, සිය, අප්පමාණා.

දස බාභුදෙය, අනාරම්භණා. ජ බාභුදෙය, පරිනතාරම්භණා. දේශ බාභුදෙය, සිය, පරිනතාරම්භණා, සිය, මහයතාරම්භණා, සිය, අප්පමාණාරම්භණා. සිය, න වත්තකබඩ, පරිනතාරම්භණානි'පි මහයතාරම්භණානි'පි අප්පමාණාරම්භණානි'පි.

සෞඛ්‍ය බාභුදෙය, මඟකීමා. දේශ බාභුදෙය, සිය, සිනා, සිය, මඟකීමා, සිය, පණීනා.

සෞඛ්‍ය බාභුදෙය, අනියතා, දේශ බාභුදෙය, සිය, මිව්‍යත්තතානීයතා, සිය, සම්බන්ධතානීයතා, සිය, අනියතා.

දස බාභුදෙය, අනාරම්භණා. ජ බාභුදෙය, න වත්තකබඩ, මයාරම්භණා-නි'පි මයාගෙඹුකානි'පි මයාගේපනිනොනි'පි. දේශ බාභුදෙය, සිය, මයාරම්භණා, සිය, මයාගෙඹුකා, සිය, මයාගේපනිනො, සිය, න වත්තකබඩ, මයාරම්භණානි'පි මයාගෙඹුකානි'පි මයාගේපනිනොනි'පි.

දස බාභුදෙය, සිය, උපනනා, සිය, උපයදිනො, සිය, න වත්තකබඩ, අනුප්‍රනනානි. සදුධාබාතු සිය, උපනනා, සිය, අනුප්‍රනනා, න වත්තකබඩ, උපයදිනීනි. ජ බාභුදෙය, සිය, උපනනා, සිය, අනුප්‍රනනා, සිය, උපයදිනො, සිය, අනුප්‍රනනා, සිය, උපයදිනී, සිය, න වත්තකබඩ, උපනනානි'පි උපයදිනීනි'පි උපයදිනීනි'පි.

සත්‍යරහ බාභුදෙය, සිය, අනීතා, සිය, අනාගතා, සිය, පවුවුප්‍රනනා, බලවත්තු සිය, අනීතා, සිය, අනාගතා, සිය, පවුවුප්‍රනනා, සිය, න වත්තකබඩ, අනීතානි'පි අනාගතානි'පි පවුවුප්‍රනනානි'පි.

දස බාභුදෙය, අනාරම්භණා. ජ බාභුදෙය, පවුවුප්‍රනනාරම්භණා. දේශ බාභුදෙය, සිය අනීතාරම්භණා, සිය, අනාගතාරම්භණා, සිය, පවුවුප්‍රනනා-රම්භණා, සිය, න වත්තකබඩ, අනීතාරම්භණානි'පි අනාගතාරම්භණානි'පි, පවුවුප්‍රනනාරම්භණානි'පි.

සිය, අර්ංකිතතා, සිය, බණිත්තා, සිය, අර්ංකිතතාබණිත්තා.

දස බාභුදෙය, අනාරම්භණා. ජ බාභුදෙය, සිය, අර්ංකිතතාරම්භණා, සිය, බණිත්තා, රම්භණා, සිය, අර්ංකිතතාබණිත්තාරම්භණා. දේශ බාභුදෙය, සිය, අර්ංකිතතාරම්භණා, සිය, බණිත්තාරම්භණා, සිය, අර්ංකිතතාබණිත්තාරම්භණා, සිය, න වත්තකබඩ, අර්ංකිතතාරම්භණානි'පි බණිත්තාරම්භණානි'පි අර්ංකිතතාබණිත්තාරම්භණානි'පි.

රුපධාතු සනිද්‍යාන්තප්‍රවිශා. තව බාභුදෙය, අනිද්‍යාන්ත සප්‍රවිශා. අවි බාභුදෙය, අනිද්‍යාන්ත අප්‍රවිශා.

267. සත්‍යරහ බාභුදෙය, න හෙතු. බලවත්තු සිය, හෙතු, සිය, න හෙතු.

සෞඛ්‍ය බාභුදෙය, අහෙතුතා. දේශ බාභුදෙය, සිය, සම්භාතාතා, සිය, අභාතාතා.

සෞඛ්‍ය බාභුදෙය, හෙතුවීප්‍රසුතා. දේශ බාභුදෙය, සිය, හෙතු-සම්පුළුතා, සිය, හෙතුවීප්‍රසුතා.

සෞලේස් ධාතුපු පරිත්තයහ. ධාතුපු දෙදෙනෙක් පරිත්ත වන්නාහ, මහදැගත වන්නාහ, අප්‍රමාණ වන්නාපු ය.

දයධාතු කෙනෙක් අනාලම්බනයහ. ධාතුපු සඳහෙනෙක් පරිත්තාලම්බනයහ. ධාතුපු දෙදෙනෙක් පරිත්තාලම්බන වන්නාහ, මහදැගතාලම්බන වන්නාහ, පරිත්තාලම්බනහ යි ද මහදැගතාලම්බනහ යි ද අප්‍රමාණාලම්බනහ යි ද නො කිය යුතු වන්නාපු ය.

සෞලේස් ධාතුපු මධ්‍යමයේ ය. ධාතුපු දෙදෙනෙක් හින වන්නාහ, මධ්‍යම වන්නාහ, ප්‍රකීත වන්නාපු ය.

සෞලේස් ධාතුපු අනියතයහ. ධාතුපු දෙදෙනෙක් මිරූත්වතියත වන්නාහ, සම්ක්ෂවතියත වන්නාහ, අනියත වන්නාපු ය.

දයධාතුපු අනාලම්බනයහ. ධාතුපු සඳහෙනෙක් මාර්ගාලම්බනහ යි ද මාර්ගහෙතුක යි ද මාර්ගාධිති යි ද නො කියපුත්තාහ. ධාතුපු දෙදෙනෙක් මාර්ගාලම්බන වන්නාහ, මාර්ග හෙතුක වන්නාහ, මාර්ගාධිති වන්නාහ, මාර්ගාලම්බනහ යි ද මාර්ගහෙතුකහ යි ද මාර්ගාධිති යි ද නො කියපුතු වන්නාපු ය.

දයධාතුපු උත්පන්න වන්නාහ, උත්පාදි වන්නාහ, අනුත්පන්න වන්නාහ යි නො කියපුතු වන්නාහ. ගරඩධාතුව උත්පන්න වන්නේ ය, අනුත්පන්න වන්නේ ය, උත්පාදිති යි නො කියපුතු ය. ධාතුපු සඳහෙනෙක් උත්පන්න වන්නාහ, අනුත්පන්න වන්නාහ, උත්පාදි වන්නාහ. ගරමධාතුව උත්පන්න වන්නේ ය, අනුත්පන්න වන්නේ ය, උත්පාදිති වන්නේ ය, උත්පන්න යි ද අනුත්පන්න යි ද උත්පාදිති යි ද නො කියපුතු වන්නේ යි.

සතැලාස් ධාතුපු අනීත ද වන්නාහ, අනාගත ද වන්නාහ, ප්‍රතුෂත්පන්න ද වන්නාපු ය. ගරමධාතුව අනීත ද වන්නේ ය, අනාගත ද වන්නේ ය, ප්‍රතුෂත්පන්න ද වන්නේ ය, අනීත යි ද අනාගත යි ද ප්‍රතුෂත්පන්න යි ද නො කියපුතු ද වන්නේ යි.

ධාතු දයයක් අනාලම්බන ය. ධාතු සයයක් ප්‍රතුෂත්පන්නාලම්බන ය. ධාතුපු දෙදෙනෙක් අනීතාලම්බන ද වන්නාහ, අනාගතාලම්බන ද වන්නාපු ය, අනීතාලම්බන යි ද අනාගතාලම්බන යි ද ප්‍රතුෂත්පන්නාලම්බන යි ද නො කියපුතු ද වන්නාපු යි.

අටලාස් ධාතුපු අධ්‍යාත්ම ද වන්නාහ, බාහිර ද වන්නාහ, අධ්‍යාත්මබාහිර ද වන්නාපු යි.

ධාතු දයයක් අනාලම්බන ය. ධාතු සයයක් අධ්‍යාත්මාලම්බන ද වන්නේ ය, බාහිරාලම්බන ද වන්නේ ය, අධ්‍යාත්මාලබාහිරාලම්බන ද වන්නේ ය. ධාතුපු දෙදෙනෙක් අධ්‍යාත්මාලම්බන ද වන්නාහ, බාහිරාලම්බන ද වන්නාහ, අධ්‍යාත්මාලබාහිරාලම්බන ද වන්නාපු ය, අධ්‍යාත්මාලම්බන යි ද බාහිරාලම්බන යි ද අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන යි ද නො කියපුතු ද වන්නාපු යි.

රුපඩාතුව ඝනිදරුගනයපුතිය ය. ධාතුපු නව දෙනෙක් අනිදරුගන පප්පිසයෝ ය. ධාතුපු අටදෙනෙක් අනිදරුගන අප්පිසයෝ යි.

267. ධාතුපු සකලාස් දෙනෙක් හෙතු නො වෙති. ගරමධාතු හෙතු ද වෙයි, නො ද හෙතු වෙ.

සෞලාස් ධාතුපු අහෙතුකයෝ ය. ධාතුපු දෙදෙනෙක් සහෙතුකයෝ ද වෙති, අහෙතුකයෝ ද වෙත්.

සෞලාස් ධාතුපු හෙතුවිපුළුක්තයෝ ය. ධාතුපු දෙදෙනෙක් හෙතුසම්පුළුක්ත ද වන්නාහ, හෙතුවිපුළුක්ත ද වන්නාපු යි.

සෞලය බාහුදය, නා ව්‍යක්තියෙහි, හේතු ටෙට්ට සහෙතුකාන්ති, සහෙතුකා, වෙට්ට නා ව් හේතුනිති. මතෙන්, විභංගප්පකරණය බාහු නා ව්‍යක්තියෙහි, හේතු ටෙට්ට සහෙතුකාති, සියා, සහෙතුකා, වෙට්ට නා ව් හේතු, සියා, නා ව්‍යක්තියෙහි, සහෙතුකා, වෙට්ට නා ව් හේතුනි. බිම්බාහු සියා, හේතු ටෙට්ට සහෙතුකා, ව්, සියා, සහෙතුකා, වෙට්ට නා ව් හේතු, සියා, නා ව්‍යක්තියෙහි, හේතු ටෙට්ට සහෙතුකාති, සියා, සහෙතුකා, වෙට්ට නා ව් හේතුනිති.

සෞලය බාහුදය, නා ව්‍යක්තියෙහි, හේතු ටෙට්ට සහෙතුසම්පූර්ණතාති, හේතුසම්පූර්ණතා, වෙට්ට නා ව් හේතුනිති. මතෙන්, විභංගප්පකරණය බාහු නා ව්‍යක්තියෙහි, හේතු වෙට්ට හේතු සම්පූර්ණතා, ති, සියා, හේතුසම්පූර්ණතා, වෙට්ට නා ව් හේතු, සියා, නා ව්‍යක්තියෙහි, හේතුසම්පූර්ණතා වෙට්ට නා ව් හේතුනි. බිම්බාහු සියා, හේතු වෙට්ට හේතුසම්පූර්ණතා, ව්, සියා, හේතුසම්පූර්ණතා, වෙට්ට නා ව් හේතු, සියා, නා ව්‍යක්තියෙහි, හේතු වෙට්ට හේතුසම්පූර්ණතාති, සියා හේතු සම්පූර්ණතා, වෙට්ට නා ව් හේතුනිති.

සෞලය බාහුදය, නා හේතු අභෙතුකා. මතෙන්, විභංගප්පකරණය බාහු සියා, නා හේතු සහෙතුකා, සියා, නා හේතු අභෙතුකා.. බිම්බාහු සියා, නා හේතු සහෙතුකා, සියා, නා හේතු අභෙතුකා, සියා, නා ව්‍යක්තියෙහි, නා හේතු සහෙතුකාතිති.

268. සත්‍යරාස බාහුදය, සපාවවතාය. බිම්බාහු සියා, සපාවවතා, සියා, අපාවතා.

සත්‍යරාස බාහුදය, සත්‍යතා. බිම්බාහු සියා, සත්‍යතා, සියා, අසත්‍යතා,

රුපබාහු සත්‍යදියාතා. සත්‍යරාස බාහුදය, අත්‍යදියාතා.

දස බාහුදය, සපාවරිසා. අවසා බාහුදය, අපාවරිසා.

දස බාහුදය, රුපා. සත්‍යතාබාහුදය, අරුපා. බිම්බාහු සියා, රුපා සියා, අරුපා.

සෞලය බාහුදය, ලේඛියා. දේශ බාහුදය, සියා, ලේඛියා, සියා, ලේඛ්‍යතාරා.

කෙනළී විජේස්සායා, කෙනළී නා විජේස්සායා.

269. සත්‍යරාස බාහුදය, නෙ, අ:සවා. බිම්බාහු සියා, අ:සවා, සියා, නෙ, අ:සවා.

සෞලය බාහුදය, ස:සවා. දේශ බාහුදය, සියා, ස:සවා, සියා, අ:ස:සවා,

සෞලය බාහුදය, අ:සවිප්පූර්ණතා, දේශ බාහුදය, සියා, අ:සවා, සියා, අ:සවිප්පූර්ණතා, සියා, අ:සවිප්පූර්ණතා.

සෞලය බාහුදය, නා ව්‍යක්තියෙහි, අ:සවා, වෙට්ට ස:සවාති, ස:සවා, වෙට්ට නෙ, ව් අ:සවා. මතෙන්, විභංගප්පකරණය බාහු නා ව්‍යක්තියෙහි, අ:සවා, වෙට්ට ස:සවාති, සියා, ස:සවා, වෙට්ට නෙ, ව් අ:සවාති. බිම්බාහු සියා, අ:සවා, වෙට්ට ස:සවා, ව්, සියා, ස:සවා, වෙට්ට නෙ, ව් අ:සවාති. බිම්බාහු සියා, අ:සවා, වෙට්ට ස:සවා, ව්, සියා, ස:සවා, වෙට්ට නෙ, ව් අ:සවාති, සියා, නා ව්‍යක්තියෙහි, අ:සවා, වෙට්ට ස:සවා, සියා, නා ව්‍යක්තියෙහි, අ:සවා, වෙට්ට නෙ, ව් අ:සවාති, සියා.

සොලොස් බාහුපු හේතු ද වූ ම සහෙතුක ද වූ ම නොද හේතු යි ද තොනා කියපුතු වන්නාපු ය. මතොනාවිභාගීතාච්චාව හේතු ද වූ ම සහෙතුකයෙකු යි තොනා කියපුතු වෙයි, සහෙතුක ද වූ ම නොද හේතු වන්නේ ය. සහෙතුක ද වූ ම නොද හේතු යි තොනා කියපුතු ද වන්නේ ය. ධර්මධානුව හේතු ද වූ ම සහෙතුක ද වන්නේ ය, සහෙතුක ද වූ ම නොද හේතු වන්නේ ය, හේතු ද වූ ම සහෙතුක යි ද සහෙතුක ද වූ ම නොද හේතු යි ද තොනා කියපුතු වන්නේ ය.

සොලොස් බාහුපු හේතු ද වූ ම හෙතුයම්පුපුක්තිය යි ද හෙතුයම්පුපුක්ති ද වූ ම නොද හේතු යි ද තොනා කියපුතු වන්නාය. මතොනාවිභාගීතාච්චාව හේතු ද වූ ම හෙතුයම්පුපුක්ති යෙකු යි තොනා කියපුත්තේ ය, හෙතුයම්පුපුක්ති ද වූ ම නොද හේතු වන්නේ ය. හේතු සම්පුත්තික ද වූ ම තොනා ද හේතු යි ද තොනා කියපුතු වන්නේ ය. ධර්මධානුව හේතු ද වූ ම හෙතුයම්පුපුක්තියෙක් ද වන්නේ ය, හෙතුයම්පුපුක්ති ද වූ ම තොනා ද හේතු වන්නේ ය, හේතු ද වූ ම හෙතුයම්පුපුක්තියෙකු යි ද හෙතුයම්පුපුක්ති ද වූ ම තොනා ද හේතුයෙකු යි ද තොනා කියපුතු වන්නේ යි.

සොලොස් බාහුපු හේතු තොනා වූ අභේතුකයෝ ය. මතොනාවිභාගීතාච්චාව හේතු තොනා වූ සහෙතුකයෝ ද වන්නේ ය, හේතු තොනා වූ අභේතුකයෝ ද වන්නේ ය. ධර්මධානුව හේතු තොනා වූ සහෙතුකයෝ ද වන්නේ ය, හේතු තොනා වූ අභේතුකයෝ ද වන්නේ ය, හේතු තොනා වූ සහෙතුකයෝ යි ද හේතු තොනා වූ අභේතුකයෝ යි ද තොනා කියපුතු වන්නේ යි.

268. සතලොස් බාහුපු සපුත්‍රයෝ ය. ධර්මධානුව සපුත්‍රය ද වන්නේ ය, අපුත්‍රය ද වන්නේ යි.

සතලොස් බාහුපු සංඛ්‍යයෝ ය. ධර්මධානුව සංඛ්‍ය ද වන්නේ ය, අසංඛ්‍ය ද වන්නේ යි.

රුපධානුව සනිද්ධියන ය. සතලොස් බාහුපු අනිද්ධියනයෝ යි.

ඩානු දැයයක් සපුත්‍රය ය. ඩානු අවබෝක් අපුත්‍රය යි.

ඩානු දැයයක් රුපි ය. ඩානු සත්‍යක් අරුපි ය. ධර්මධානුව රුපි ද වන්නේ ය, අරුපි ද වන්නේ යි.

ඩානු සොලොස්යක් ලෞකික ය. ඩානුපු දෙදෙනෙක් ලෞකික ද වන්නාය, ලෞකාත්තර ද වන්නාපු යි.

අවලොස් බාහුපු (වක්ෂරවිභාගී) කිසිවිකින් දතුපුත්තාය, කිසි විභාගීයකින් තොනා දතුපුත්තාපු යි.

269. සතලොස් බාහුපු ආපුව තොනා වෙති. ධර්මධානුව ආපුව ද වන්නේ ය, ආපුව තොනාද වන්නේ යි.

සොලොස් බාහුපු සාපුවයෝ ය. ඩානුපු දෙදෙනෙක් සාපුව ද වන්නාපු, අනාපුව ද වන්නාපු ය.

සොලොස් බාහුපු ආපුවටිපුපුක්තියෝ ය, ඩානුපු දෙදෙනෙක් ආපුව සම්පුත්තික ද වන්නාය, ආපුවටිපුපුක්ති ද වන්නාපු යි.

සොලොස් බාහුපු ආපුව ද වූ ම සාපුවයෝ යි තොනා කියපුත්තාය, සාපුව ද වූ ම තොනා ආපුවයෝ වෙති. මතොනාවිභාගීතාච්චාව ආපුව ද වූයේ ම සාපුවයෙකු යි තොනා කියපුතු ය, සාපුව ද වූ ම තොනා ආපුවයෝ වන්නේ ය, සාපුව ද වූයේ ම තොනා ආපුවයෙකු යි තොනා කියපුතු වන්නේ ය. ධර්මධානුව ආපුවයෝ ද වූයේ ම සාපුව ද වන්නේ ය, සාපුව ද වූයේ ම තොනා ආපුවයෝ වන්නේ ය. ආපුවයෝ ද වූ ම සාපුව යි ද සාපුව ද වූයේ ම තොනා ආපුවයෙකු යි ද තොනා කියපුතු වන්නේ යි.

සෙය, ලිංග වි, තුළයා, නා වනකබේ, අංගව, ටටට අංශවස ම්‍රුදුතකා, තීපි, අංශවස ම්‍රුදුතකා, වෙව නො, ව අංශව, තීපි. මතෙන් එකුදෙනු ලැබේ, තු නා වනකබේ, අංශවලි, වෙව අංශවස ම්‍රුදුතකා, තී, සිය, අංශවස ම්‍රුදුතකා, වෙව නො, ව අංශවලා, සිය, නා වනකබේ, අංශවස ම්‍රුදුතකා, වෙව නො, ව අංශවෙ, තී. බමතෙහි තු සිය, අංශවලි, වෙව අංශවස ම්‍රුදුතකා, ව, සිය, අංශවස ම්‍රුදුතකා, වෙව නො, ව අංශවලා, සිය, නා වනකබේ, අංශවලි, වෙව අංශවස ම්‍රුදුතකා, තී පි, අංශවස ම්‍රුදුතකා, වෙව නො, ව අංශවලා, තීපි.

270. සහකරස බිජුතෙය, නො, සංස්කෘතිජනු. බමතබැඳු සිය, සංස්කෘතිජනු, සිය, නො, සංස්කෘතිජනු.

କେବୁଳଙ୍କ ବିଷ୍ଣୁରେ, କୁରୁରେ, ଶାରୀରିକରେ ତଥା ମନୀରେ, କେବୁଳଙ୍କ ବିଷ୍ଣୁରେ, କୁରୁରେ, ଶାରୀରିକରେ, ତଥା ମନୀରେ,

සොලය බිජුගය, සැසක්සෑන්ස් ජන විපුළුතාතු, ගේට බිජුගය, සිය, සැසක්සෑන්ස් ජන විපුළුතාතු,

යෙය, මුස ඩානුයේ, නා ව්‍යවහැබි, සංස්කෘතියෙහි, වෙවා සංස්කෘතිත්වීය, හි, සංස්කෘතිත්වීය, වෙවා නො, ව සංස්කෘතිත්වා. මතෙක, විස්කෘතියෙහි, තුළ නා ව්‍යවහැබි, සංස්කෘතිත්වා. වෙවා ව සංස්කෘතිත්වීය, හි, සිය, සපුරාසංස්කෘතිත්වීය, වෙවා ව නො, ව සංස්කෘතිත්වා, සිය; නා ව්‍යවහැබි, සංස්කෘතිත්වීය, වෙවා ව නො, ව සංස්කෘතිත්වා, ඩානුතාති, ඩාලුවාති, සිය, සංස්කෘතිත්වා. වෙවා ව සංස්කෘතිත්වීය, ව, සිය, සංස්කෘතිත්වීය, වෙවා ව සංස්කෘතිත්වා, සිය, නා ව්‍යවහැබි, සංස්කෘතිත්වීය, වෙවා ව නො, ව සංස්කෘතිත්වා, ඩානුති.

සොලය බැඳුණෙයා නෑ වත්තනයේ, සංස්කීර්ණ-ජන, වෙවළ සංස්කීර්ණ සංම්පූර්ණය, තිෂි, සංස්කීර්ණ-ජනය මෙහෙයුතා, වෙවළ නො, ව සංස්කීර්ණ-ජන, තිෂි මෙනෙ, විස්කීර්ණ, ණඩ, තු නෑ වත්තනයේ, සංස්කීර්ණ-ජන වෙවළ සංස්කීර්ණ-ජන-සංම්පූර්ණය, තිෂි, සිය, සංස්කීර්ණ-ජන සංම්පූර්ණය, වෙවළ නො, ව සංස්කීර්ණ-ජන, සිය, නෑ වත්තනයේ, සංස්කීර්ණ-ජනය මෙහෙයුතා, වෙවළ නො, ව සංස්කීර්ණ-ජනය නැති. බිමඟය, නු සිය, සංස්කීර්ණ-ජන. වෙවළ සංස්කීර්ණ-ජනය මෙහෙයුතා, ව, සිය, සංස්කීර්ණ-ජනය මෙහෙයුතා, වෙවළ නො, ව සංස්කීර්ණ-ජන, සිය, නෑ වත්තනයේ, සංස්කීර්ණ-ජන වෙවළ සංස්කීර්ණ-ජනය මෙහෙයුතා, තිෂි, සංස්කීර්ණ-ජන-සංම්පූර්ණය, වෙවළ නො.

සෙ;ලය ඩ;ඩුයේ, සාක්ෂිදේ;රුහ්මිපූඩුතාසග්ධිදේ;රුනියා, දෙවු ඩ;ඩුයේ, සිය, සාක්ෂිදේ;රුහ්මිපූඩුතාසග්ධිදේ;රුනියා, සිය, සාක්ෂිදේ;රුහ්මිපූඩුතාඅසග්ධිදේ;රුනියා, සිය, නා විතාක්බී, සාක්ෂිදේ;රුහ්මිපූඩුතා-සග්ධිදේ;රුනියා, ත්‍රි පි, සාක්ෂිදේ;රුහ්මිපූඩුතාඅග්ධිග්ධිදේ;රුනියා, ත්‍රි පි.

271. සහකරස බුදුගෝ - ගෙව, ගස්සා, බලමබුදු සිය, ගස්සා, සිය, ගෙව, ගස්සා.

କେବୁଳିଷବ୍ଦି, ବୁ ଉଚ୍ଚନ୍ତିଯା, ତେବୁ ବିବ୍ରାତେ, ପିଲା, ଉଚ୍ଚନ୍ତିଯା, ପିଲା,  
ଫରମଣନ୍ତିଯା.

କେବୁଳି ବାହୁଦୟ, ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ, କେବୁଳି ବାହୁଦୟ, କିମ୍ବା, ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ, କିମ୍ବା, ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ.

270. සහලෙයාස් ධිඛුපු සංයෝගනයේ ලො වෙති. ධර්මධානුව සංයෝගන ද වන්නේ ය, සංයෝගන ලොදු වන්නේ යි.

සයාලුය් බාතුපු සංගෝපනවිප්‍රයක්තයේ ය. බාතුපු දෙදෙනෙක් සංගෝපන සම්පූක්ක ද වන්නාහ, සංගෝපනවිප්‍රයක්ත ද වන්නාපු යි.

සොලෙයු ය බාහුපූ සංගෝරන ව්‍යාපූ ම සංගෝරනයම්ප්‍රයෝග්‍යත ද සංගෝරන සම්ප්‍රයෝග්‍යත ද ව්‍යාපූ ම තොද සංගෝරනය දේ ද තො කියයුත්කාග. මතනාවිජ්‍යනාධිබාහුව සංගෝරන ද ව්‍යූ ම සංගෝරනයම්ප්‍රයෝග්‍යත ද තො කියයුතු ය, සංගෝරනයම්ප්‍රයෝග්‍යත ද ව්‍යූ ම තොද සංගෝරන දේ තො කියයුතු ද ව්‍යේනෝ ය, සංගෝරනයම්ප්‍රයෝග්‍යත ද ව්‍යූ ම තොද සංගෝරන දේ තො කියයුතු ද ව්‍යේනෝ ය. බිරුමධානුව සංගෝරන ද ව්‍යූ ම සංගෝරනයම්ප්‍රයෝග්‍යත ද ව්‍යේනෝ ය, සංගෝරනයම්ප්‍රයෝග්‍යත ද ව්‍යූ ම තොද සංගෝරන ද ව්‍යේනෝ ය, සංගෝරන ද ව්‍යූ ම සංගෝරන සම්ප්‍රයෝග්‍යත ද සංගෝරන දේ ද තො කියයුතු ද ව්‍යේනෝ දේ.

271. සඟලෙහාය බාතුපු ප්‍රන්තයේ නො වෙති. ධරමධානුව ප්‍රන්ත ද වන්නේ ය, මැණ්ඩ නොද වන්නේ හි.

සොලුයේ ධාතුපූ ප්‍රතිච්ඡාලයෙක් වෙති. ධාතුපූ දෙමදනෙක් ප්‍රතිච්ඡාලය ද වින්තාය, අග්‍රහෝප්‍රාන් ද වන්තාය යි.

යොලුයා දාතුපූජා ප්‍රතිපූජක් තෙයේ වෙති. ධාතුපූජා දෙදෙනෙක් ප්‍රතිචංගම්පූජක් ද වින්නාහ, ප්‍රතිචංගම්පූජක් ද වින්නාහ යි.

සොලස බෑංුයෙ, නා වත්තකබේ, ගස්, වෙව ගස්නීය, ගස්නීය, වෙව නො, ව ගස්. මතෙ, විකුද්ධාණබෑ, තු නා වත්තකබේ, ගස්, වෙව ගස්නීය, වෙව නො, ව ගස්නී, සිය, නා වත්තකබේ, ගස්නීය, වෙව නො, ව ගස්නී, සිය, ගස්, වෙව ගස්නීය, වෙව නො, ව ගස්නී, සිය, ගස්, වෙව ගස්නීය, වෙව නො, ව ගස්නී, සිය, ගස්නීය, වෙව නො, ව ගස්නී, සිය.

සොලස බෑංුයෙ, නා වත්තකබේ, ගස්, වෙව ගස්සමපැපුනකා,නීපි, ගස්සමපැපුනකා, වෙව නො, ව ගස්නී,නී'පි. මතෙ, විකුද්ධාණබෑ, තු නා වත්තකබේ, ගස්, වෙව ගස්සමපැපුනකා, සිය, ගස්සමපැපුනකා, වෙව නො, ව ගස්නී, සිය, ගස්, වෙව ගස්සමපැපුනකා, වෙව නො, ව ගස්නී, සිය, ගස්, වෙව ගස්නී, සිය, ගස්, වෙව ගස්සමපැපුනකා,නී'පි ගස්සමපැපුනකා, වෙව නො, ව ගස්නී,නී'පි.

සොලස බෑංුයෙ, ගස්විපැපුනකාගස්නීයා, දේ බෑංුයෙ, සිය, ගස්විපැපුනකාගස්නීයා, සිය, ගස්විපැපුනකාඅගස්නීයා, සිය, නා වත්තකබේ, ගස්විපැපුනකාගස්නීයා,නීපි, ගස්විපැපුනකාඅගස්නීයා,නී'පි.

272-274. සහකරසබෑ, තුයෙ, නො, ඕස, -පෙ- නො, යො, - පෙ - නො, නීවරණා. බිමතබෑ, තු සිය, නීවරණා, සිය, නො, නීවරණා.

සොලසයබෑ, තීවරණීයා. දේ බෑංුයෙ, සිය, නීවරණීයා, සිය, අනීවරණීයා.

සොලස බෑංුයෙ, නීවරණවිපැපුනකා. දේ බෑංුයෙ, සිය, නීවරණ සමපැපුනකා, සිය, නීවරණවිපැපුනකා.

සොලස බෑංුයෙ, නා වත්තකබේ, නීවරණ, වෙව නීවරණීයා,නී, නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණා. මතෙ, විකුද්ධාණබෑ, තු නා වත්තකබේ, නීවරණකෙටුව නීවරණීයා,නී, සිය, නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණා, සිය, නා වත්තකබේ, නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණනා. බිමතබෑ, තු සිය, නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණා, සිය, නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණනා. බිමතබෑ, තු සිය, නීවරණකෙටුව ව නීවරණීයා,නීපි, නීවරණීයා, වෙව නො, ව නීවරණනාපි.

සොලස බෑංුයෙ, නා වත්තකබේ, නීවරණ, වෙව නීවරණසමපැපුනකා, නීපි, නීවරණසමපැපුනකා, වෙව නො, ව නීවරණ,නීපි. මතෙ, විකුද්ධාණබෑ, තු නා වත්තකබේ, නීවරණකෙටුව නීවරණසමපැපුනකා,නී, සිය, නීවරණසමපැපුනකා, වෙව නො, ව නීවරණනා. බිමතබෑ, තු සිය, නීවරණකෙටුව නීවරණසමපැපුනකා, වෙව නො, ව නීවරණනා. බිමතබෑ, තු සිය, නීවරණකෙටුව නීවරණසමපැපුනකා,නීපි, නීවරණසමපැපුනකා, වෙව නො, ව නීවරණනාපි.

සොලස බෑංුයෙ, නීවරණවිපැපුනකනීවරණීයා. දේ බෑංුයෙ, සිය, නීවරණවිපැපුනකනීවරණීයා. සිය, නීවරණවිපැපුනකනීවරණීයා,නීපි නීවරණවිපැපුනකනීවරණීයා,නීපි.

සොලාස් ධාතු ප්‍රන්ත ද වූ මැ ප්‍රන්තනීය සි නො කියපුත්තාහ, ප්‍රන්තනීය ද වූවාත් මැ නොද ප්‍රන්තයේ වෙති. මතෙනාවිඳුනාතුව ප්‍රන්තයෙක් ද වූයේ මැ ප්‍රන්තනීය සි නො කියපුතු ය. ප්‍රන්තනීය ද වූයේ මැ නොද ප්‍රන්තයෙක් වන්නේ ය. ප්‍රන්තනීය ද වූ ම නොද ප්‍රන්තයෙකු සි නො කියපුත්තේ ය. බැවමධාතුව ප්‍රන්තයෙක් ද වූයේ මැ ප්‍රන්තනීය ද වන්නේ ය. ප්‍රන්තනීය ද වූයේ ම නොද ප්‍රන්තයෙක් වන්නේ ය. ප්‍රන්ත යෙක් ද වූයේ ම ප්‍රන්තනීය ද ප්‍රන්තනීය සි ද ප්‍රන්තනීය ද වූ ම නොද ප්‍රන්තයෙකු සි ද නො කියපුතු වන්නේ යි.

සොලාස් ධාතුපූරුෂ ප්‍රතිච්ඡල ද ව්‍යාපෘති ම ප්‍රතිච්ඡලම්පූක්තිය යි ද ප්‍රතිච්ඡලම්පූක්ති ද ව්‍යාපෘති ම තොද ප්‍රතිච්ඡල යි ද තො කියපුත්තාපු ය. මතොවිඳුනුව ප්‍රතිච්ඡලක් ද ව්‍යාපෘති ම ප්‍රතිච්ඡලම්පූක්තිය යි තො කියපුත්තෙන් ය, ප්‍රතිච්ඡලම්පූක්ති ද ව්‍යාපෘති ම තොද ප්‍රතිච්ඡලක් වන්නේ ය, ප්‍රතිච්ඡලම්පූක්ති ද ව්‍යාපෘති ම තොද ප්‍රතිච්ඡලකැළ යි තො කියපුතු වන්නේ ය. ධර්මධානුව ප්‍රතිච්ඡලක් ද ව්‍යාපෘති ම ප්‍රතිච්ඡලම්පූක්ති ද වන්නේ ය, ප්‍රතිච්ඡලම්පූක්ති ද ව්‍යාපෘති ම තොද ප්‍රතිච්ඡලක් වන්නේ ය, ප්‍රතිච්ඡලම්පූක්ති ද ව්‍යාපෘති ම ප්‍රතිච්ඡලම්පූක්ති ද වන්නේ ය.

272-274. සතලෙය් ධිඛු එසයෝ නො වෙති. . . . යොගයෝ නො වෙති. . . . නීවරණය් නො වෙති. දිරමධාතුව නීවරණ ද වින්නේ ය, නීවරණ නොද වින්නේ යි.

ତେବୁଲୋକ ଦୀନାହ୍ର ନୀରିରଣ୍ଟିଯ ଲେଖି. ଦୀନାହ୍ର ଦେଇଲେନାକ୍ ନୀରିରଣ୍ଟିଯ ଦ ଲିଙ୍ଗନାହ, ଅନୀରିରଣ୍ଟିଯ ଦ ଲିଙ୍ଗନାହ୍ର ପି.

සොලුයේ දානුපූ නිවරණවිප්‍රයක්තයයි. දානුපූ දෙදෙනෙක් නිවරණයමුප්‍රයක්ක ද වන්නාය, නිවරණවිප්‍රයක්ක ද වන්නායි යි.

සොලොස් බාංගු නීවරණ ද වූ ම නීවරණීය සි නො කියපුත්තාය, නීවරණීය ද වූවාපු ම නොද නීවරණ වෙති. මතෙනාවිදුනධානුව නීවරණයක් ද වූයේ ම නීවරණීය සි නො කියපුතු ය, නීවරණීය ද වූයේ ම නොද නීවරණයක් වන්නේ ය, නීවරණීය ද වූයේ ම නොද නීවරණයකු සි නො කියපුතු වන්නේ ය. ධර්මධානුව නීවරණයක් ද වූයේ ම නීවරණීය ද වන්නේ ය, නීවරණීය ද වූයේ ම නීවරණීය ද වන්නේ ය, නීවරණීය ද වූයේ ම නොද නීවරණයක් වන්නේ ය, නීවරණීය ද වූයේ ම නීවරණීය ද වූයේ ම නීවරණීය සි ද වූයේ ම නීවරණීය ද වූයේ ම නොද නීවරණයකු සි ද නො කියයුතු වන්නේ සි.

යොලුක් ධාතුපූරු නීවරණවිප්‍රයක්තනීවරණය වෙති. ධාතුපූරු දෙදෙනෙක් නීවරණවිප්‍රයක්තනීවරණය ද වන්නාහ, නීවරණවිප්‍රයක්තනීවරණය ද වන්නාහ, නීවරණවිප්‍රයක්තනීවරණය ද නීවරණවිප්‍රයක්තනීවරණය ද නීවරණවිප්‍රයක්තනීවරණය ද පෙනු කියයත වන්නාහ යි.

275. සත්‍යතරස බිංදුයෙ, නො, පරුම,සා, බමමඩ,තු සිය, පරුම,සා, සිය, නො, පරුම,සා,

සේ,ලුස බිංදුයෙ, පරුමටවියා, ගෝ බිංදුයෙ, සිය, පරුමටවියා, සිය, අපරුමටවියා,

සේ,ලුස බිංදුයෙ, පරුම,සාවිපැපුනකා, මනො,විකුණුණබෑ,තු සිය, පරුම,සාවිපැපුනකා, සිය, පරුම,සාවිපැපුනකා, සිය, පරුම,සාවිපැපුනකා, සිය, පරුම,සාවිපැපුනකා, සිය, න වත්තාබෑ, පරුම,සාවිපැපුනකා,නීපි පරුම,සාවිපැපුනකා, නීපි.

සේ,ලුස බිංදුයෙ, න වත්තාබෑ, පරුම,සා, වෙව පරුමටවියා,නී, පරුමටවියා, වෙව නො, ව පරුම,සා, මනො,විකුණුණබෑ,තු න වත්තාබෑ, පරුම,සායෝ, වෙව පරුමටවියා,නී, සිය, පරුමටවියා, වෙව නො, ව පරුම,සායෝ, සිය, න වත්තාබෑ, පරුමටවියා, වෙව නො, ව පරුම,සායෝ,නී, බමමඩ,තු සිය, පරුම,සායෝ, වෙව පරුමටවියා, ව, සිය, පරුමටවියා, වෙව නො, ව පරුම,සායෝ, සිය, න වත්තාබෑ, පරුම,සායෝ, වෙව පරුමටවියා,නීපි පරුම,සාවිපැපුනකා අපරුමටවියා,නීපි.

සේ,ලුස බිංදුයෙ, පරුම,සාවිපැපුනකාපරුමටවියා, ගෝ බිංදුයෙ, සිය, පරුම,සාවිපැපුනකාපරුමටවියා, සිය, පරුම,සාවිපැපුනකාඅපරුමටවියා, සිය, න වත්තාබෑ, පරුම,සාවිපැපුනකාපරුමටවියා, සිය, පරුම,සායෝ, වෙව පරුමටවියා, ව, සිය, පරුමටවියා, වෙව නො, ව පරුම,සායෝ, සිය, න වත්තාබෑ, පරුම,සායෝ, වෙව පරුමටවියා,නීපි පරුම,සාවිපැපුනකා අපරුමටවියා,නීපි.

276. දස බිංදුයෙ, අනාරම්භා, සත්‍ය බිංදුයෙ, සාරම්භා, බමමඩ,තු සිය, පරුම,සායෝ, මනො,විකුණුණබෑ,තු සිය, පරුම,සාවිපැපුනකාපරුමටවියා, සිය, පරුම,සාවිපැපුනකාඅපරුමටවියා, සිය, න වත්තාබෑ, පරුම,සාවිපැපුනකාපරුමටවියා, සිය, පරුම,සායෝ, මනො,විකුණුණබෑ,තු සිය, පරුම,සාවිපැපුනකා, සත්‍ය බිංදුයෙ, මනො,විකුණු.

සත්‍යතරස බිංදුයෙ, මින්නා, එකාදස බිංදුයෙ, නො, මින්නා.

සත්‍යතරස බිංදුයෙ, අවෙනුසිකා, බමමඩ,තු සිය, වෙනුසිකා, සිය, අවෙනුසිකා.

දස බිංදුයෙ, මින්නාවිපැපුනකා, බමමඩ,තු සිය, මින්නාසාවිපැපුනකා, සිය, මින්නාවිපැපුනකා, සත්‍ය බිංදුයෙ, න වත්තාබෑ, මින්නාන සවැපුනකා, නීපි විනෙකන විපැපුනකා,නීපි.

දස බිංදුයෙ, මින්නාවිසාසටවියා, බමමඩ,තු සිය, මින්නාසාසටවියා, සිය, මින්නාවිසාසටවියා, සත්‍ය බිංදුයෙ, න වත්තාබෑ, මින්නාන සටවියා,නීපි විනෙකන විසංසටවියා,නීපි.

අංදස බිංදුයෙ, නො, මින්නාස්ථුවියා,නා, ජ බිංදුයෙ, සිය, මින්නාස්ථුවියා,නා, සිය, නො, මින්නාස්ථුවියා,නා.

සත්‍යතරස බිංදුයෙ, නො, මින්නාසහඟුනො, බමමඩ,තු සිය, මින්නාසහඟු, සිය, නො, මින්නාසහඟු.

සත්‍යතරස බිංදුයෙ, නො, මින්නාතුපරිවත්තිනො, බමමඩ,තු සිය, මින්නාතුපරිවත්ති, සිය, නො, මින්නාතුපරිවත්ති.

සත්‍යතරස බිංදුයෙ, නො, මින්නාසාසටවිස්ථුවියා,නා, බමමඩ,තු සිය, මින්නාසාසටවිස්ථුවියා,නා, සිය, නො, මින්නාසාසටවිස්ථුවියා,නා.

සත්‍යතරස බිංදුයෙ, නො, මින්නාසාසටවිස්ථුවියා,නාසහඟුනො, බමමඩ,තු සිය, මින්නාසාසටවිස්ථුවියා,නාසහඟු, සිය, නො, මින්නාසාසටවිස්ථුවියා,නාසහඟු.

275. සතලාස් ධාතුපු පරාමයියෝග් නො වෙති. බරමධාතුව පරාමයි ද වන්නේ ය, පරාමයි නොද වන්නේ යි.

සොලාස් ධාතුපු පරාමයිවෙය් ය. ධාතුපු දෙදෙනෙක් පරාමයිව ද වන්නාහ, අපරාමයිව ද වන්නාපු යි.

සොලාස් ධාතුපු පරාමයිවිප්‍රපුක්තියෝග් ය. මතොවිඥනධාතුව පරාමයිසම්ප්‍රපුක්ති ද වන්නේ ය, පරාමයිවිප්‍රපුක්ති ද වන්නේ ය. බරමධාතුව පරාමයිසම්ප්‍රපුක්ති ද වන්නේ ය, පරාමයිසම්ප්‍රපුක්ති ද වන්නේ ය, පරාමයිවිප්‍රපුක්ති යි ද පරාමයිවිප්‍රපුක්ති යි ද නො කිය යුතු වන්නේ යි.

සොලාස් ධාතුපු පරාමයි ද වූවාපු ම පරාමයිව ද වූවාපු ම නොද පරාමයියෝග් වෙත්. මතොවිඥනධාතුව පරාමයියෝග් ද වූයේ ම පරාමයිව ද වූයේ ම නොද පරාමයියෝග් යි නො කියයුතු වන්නේ ය, පරාමයිව ද වූයේ ම නොද පරාමයියෝග් යි නො කියයුතු වන්නේ ය, පරාමයිව ද වූයේ ම පරාමයිව ද වන්නේ ය, පරාමයිව ද වූයේ ම නොද පරාමයියෝග් වන්නේ ය. පරාමයියෝග් ද වූයේ ම පරාමයිව ද වූයේ ම නොද පරාමයියෝග් වන්නේ ය. පරාමයියෝග් ද වූයේ ම පරාමයිව ද වූයේ ම නොද පරාමයියෝග් යි ද නො කියයුතු වන්නේ යි.

සොලාස් ධාතුපු පරාමයිවිප්‍රපුක්තිපරාමයිවෙය් වෙති. ධාතුපු දෙදෙනෙක් පරාමයිවිප්‍රපුක්තිපරාමයිව ද වන්නාහ, පරාමයිවිප්‍රපුක්තිඅපරාමයිව ද වන්නාහ, පරාමයිවිප්‍රපුක්තිපරාමයිව ද වන්නේ යි.

276. ධාතුපු දය දෙනෙක් අනාලම්බනයෝග් ය. ධාතුපු සත් දෙනෙක් සාලම්බන යෝග් ය. බරමධාතුව සාලම්බන ද වන්නේ ය, අනාලම්බන ද වන්නේ යි.

ඡෛතලාස් ධාතු කෙනෙක් අලටවතිකයෝග් ය. බරමධාතුව වෙතකසික ද වන්නේ ය, අලටවතික ද වන්නේ යි.

ඡෛතලාස් ධාතු දය දෙනෙක් විත්තවිප්‍රපුක්තයෝග් ය. බරමධාතුව විත්තසම්ප්‍රපුක්ති ද වන්නේ ය, විත්තවිප්‍රපුක්ති ද වන්නේ ය. ධාතුපු සත් දෙනෙක් විත්තය හා සම්ප්‍රපුක්ති සි ද විත්තය හා විප්‍රපුක්ති යි ද නො කියයුත්තාපු යි.

ඡෛතලාස් දය දෙනෙක් විත්තය හා විස්සාසාසෑවයෝග් ය. බරමධාතුව විත්තයාසාසෑව ද වන්නේ ය, විත්තවිස්සාසාසෑව ද වන්නේ ය. ධාතුපු සත් දෙනෙක් විත්තය හා සාසාසෑව සි ද විත්තය හා විස්සාසාසෑව යි ද නො කියයුත්තාපු යි.

ඡෛතලාස් දෙලාස් දෙනෙක් විත්තයුම්ත්රානයෝග් නො වෙති. ධාතුපු සංඛලෙනක් විත්තයුම්ත්රාන ද වන්නාහ, විත්තයුම්ත්රාන නොද වන්නාපු ය.

සතලාස් ධාතුපු විත්තයහු නො වෙති. බරමධාතුව විත්තයහු ද වන්නේ ය, විත්තයහු නොද වන්නේ යි.

සතලාස් ධාතුපු විත්තයුපරිවර්තීපු නො වෙති. බරමධාතුව විත්තයුපරිවර්තී ද වන්නේ ය. විත්තයුපරිවර්තී නොද වන්නේ යි.

සතලාස් ධාතුපු විත්තයුවම්ත්රානයෝග් නො වෙති. බරමධාතුව විත්ත සාසෑවසම්ත්රාන ද වන්නේ ය, විත්තයුවම්ත්රාන නොද වන්නේ යි.

සතලාස් ධාතුපු විත්තයුවම්ත්රානයහු ද වන්නේ ය, විත්තයුවසම්ත්රානයහු නොද වන්නේ යි.

සහකරස ඩි.ඩුංගේ, නො, විනකස සංස්කීර්ණයේ, නො, තුපරිවත්තිනේ, බිමත්බැංකු සිය, විනකස සංස්කීර්ණයේ, නො, තුපරිවත්ති, සිය, නො, විනකස සංස්කීර්ණයේ, නො, තුපරිවත්ති.

අංදය බැහුගෝ අරක්තියිකා. ජ බැහුගෝ බාහිරු.

କଲ ବିଭୂତିରେ, ରିପାଣ୍ଡ. ଅବିଦିବିଭୂତିରେ, ନେମ, ରିପାଣ୍ଡ. ବିଭିନ୍ନ ଜୀବ,  
ରିପାଣ୍ଡ, ଜିଯ, ନେମ, ରିପାଣ୍ଡ.

ଦୟ ବିଜ୍ଞାନୟ, ଲ୍ରପ୍‌ଡିଫଣ୍ସ, ଓ ଦୟବିଜ୍ଞାନୟ ଅନୁପ୍‌ଡିଫଣ୍ସ, ଓ କଣବିଜ୍ଞାନୟ, ଏଇ ଲ୍ରପ୍‌ଡିଫଣ୍ସ, ଏଇ, ଅନୁପ୍‌ଡିଫଣ୍ସ.

277. සහකරස බාංගුයෙ, නො, උපාදුන්, බමතබැඳු සිය, උපාදුන්  
සිය, නො, උපාදුන්.

କେବାଳଙ୍କ ବିଜ୍ଞାନୀ, ରିପ୍ରେସନ୍‌ଟିକ୍‌ରେ, କେବାଳ ବିଜ୍ଞାନୀ, ଶିକ୍ଷା, ରିପ୍ରେସନ୍‌ଟିକ୍‌ରେ,  
ଶିକ୍ଷା, ଅନୁପାଦନୀଙ୍କୁ.

କେବୁଳ ବିଷ୍ଣୁରେ, ଦ୍ଵାରା ନିର୍ମିତ ପ୍ରତିକର୍ମଙ୍କା, ଏହି ବିଷ୍ଣୁରେ, କିମ୍ବା ଦ୍ଵାରା ନିର୍ମିତ ପ୍ରତିକର୍ମଙ୍କା.

සෙයාමය බිජුගේ, න්‍ය වික්‍රීබි, උපාදුන්, වෙව් උපාදුනීයාත්, උරාදුනීයා, වෙව් නො, ව්‍ය උපාදුන්යා. මෙහේවිසින්දැනු ණයි, තු න්‍ය වික්‍රීබි, උපාදුන්කෙටුව් උපාදුනීයාත්, සියා, උපාදුනීයා, වෙව් නො, ව්‍ය උපාදුන්, සියා, න්‍ය වික්‍රීබි, උපාදුනීයා, වෙව් නො, ව්‍ය උපාදුන්නයි. බලවාබෑ, තු සියා, උපාදුනීව් උපාදුනීයා, ව්‍ය, සියා, උපාදුනීයා, වෙව් නො, ව්‍ය උපාදුන්, සියා, න්‍ය වික්‍රීබි, උපාදුනීයාත්, උපාදුනීයා, වෙව් නොයි.

සෙය, අය ඩි.ඩු.තුයේ, නා විනකුබේ, උපාදුන්හා, වෙවිට උපාදුන්හාසමපූජ්‍යතාත්මකයි. එය උපාදුන්හාසමපූජ්‍යතාත්මකයි, වෙවිට ගෙය, ව්‍ය උපාදුන්හාත්මකයි. මගෙන්-වීකුද්ධාණධි, තු නා විනකුබේ, උපාදුන්හාසේව්ව උපාදුන්හාසමපූජ්‍යතාත්මකයි, සිය, උපාදුන්හාසමපූජ්‍යතාත්මකයි, වෙවිට ගෙය, ව්‍ය උපාදුන්හා, සිය, නා විනකුබේ, උපාදුන්හාසමපූජ්‍යතාත්මකයි, වෙවිට ගෙය, ව්‍ය උපාදුන්හාත්මකයි. බිමංඩි, තු සිය, උපාදුන්හාසේව්ව උපාදුන්හාසමපූජ්‍යතාත්මකයි, ව්‍ය සිය, උපාදුන්හාසමපූජ්‍යතාත්මකයි, වෙවිට ගෙය, ව්‍ය උපාදුන්හා, සිය, නා විනකුබේ, උපාදුන්හාසේව්ව උපාදුන්හාසමපූජ්‍යතාත්මකයි.

සොයුන ඩිජ්‍යලේ, උපාදකවිප්පනකුලප;දැනීය, ගේ ඩිජ්‍යලේ, සිය, උපාදකවිප්පනකුලප;දැනීය, සිය, උපාදකවිප්පනකුලප;දැනීය, සිය, න වත්තුවෙබා උපාදකවිප්පනකුලප;දැනීය;සි'පි උපාදකවිප්පනකු-අත්තප;දැනීය;සි'පි

278. සංස්කරණය, තුළය, ගෙය, කිලෝමීටර්. බිමාවි, තු පිය, කිලෝමීටර්, සියලු, ගෙය, කිලෝමීටර්.

සොයුනු යි, තුළෙ, සංකීලේපිකා. ගදු යි, තුළෙ, සිය, සංකීලේපිකා, සිය, ලක්ඩ්ස්පිලේපිකා.

କେବୁଲା ବିଷ୍ଣୁତେଜୀ, ଅଳଙ୍କାରିତେଜୀ, ଶନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁତେଜୀ, ପିତା, ହଂକାରି,  
କିମ୍ବା ଅଳଙ୍କାରିତେଜୀ,

සතුලදාය දාන්තුව වින්තසය-සටහන්මලුත්රානානුපරිවර්තනී නො වෙති. ධර්මධානුව රින්තසය-සටහන්මලුත්රානානුපරිවර්තනී ද වන්නේ ය, වින්තසය-සටහන්මලුත්රානානුපරිවර්තනී නොද වන්නේ යි.

ධානු දෙලොස් දෙනෙක් ආධ්‍යාත්මිකයේයි. දානු ස දෙනෙක් බාහිරයේයි.

ධානුෂ්‍ය නව දෙනෙක් උපාද වෙති. දානුෂ්‍ය අට දෙනෙක් උපාද නො වෙති. ධරුම දානුව් උපාද ද වන්නේ ය, උපාද නොද වන්නේ යි.

ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଦେଖେକୁ ଲପାଧିନ୍ତିରଙ୍ଗେ ଯ. ଅବେଳିଦିନ୍ତିର ଅନୁପାଧିନ୍ତିର ଯ. ଦୀର୍ଘ ଜନ୍ମ ଦେଖେକୁ ଲପାଧିନ୍ତିର ଦିନ ଉପରେ ଥିଲା.

277. සහලෙයුන් දිගුවූ උපාදනයේ නො වෙති. ධර්මධානුව උපාදන ද වන්නේ ය, උපාදන නො ද වන්නේ යේ.

යොලුයි ධාතුපූරු උපාදිතිය වෙති. ධාතුපූරු දෙදෙනෙක් උපාදිතිය ද වන්නාය, ඇපාදිතිය ද වන්නාපූරු යි.

යොලුව යානුපූරුෂ උපාධනීප්‍රසක්තයෝ ය. යානුපූරුෂ දෙදෙනෙක් උපාධනාම්ප්‍රසක්ත ද වන්නාහ, උපාධනවිප්‍රසක්ත ද වන්නාපූරුෂ යි.

ඩිජ්‍යුලු සොලොස් දෙනෙක් උපාදන ද වූ ම උපාදනීය වෙති ද නො කියපුත්තාහා, උපාදනීය ද වූවාභු ම නොද උපාදනයේ වෙති. මතෙකාවිඳුනාධානුව උපාදන ද වූයේ ම උපාදනීය ද නො කියපුත්තෙක් ය. උපාදනීය ද වූයේ ම උපාදන ද වන්නේ ය. උපාදනීය ද වූයේ ම නොද උපාදනයකු ද නො කියපුතු වන්නේ ය. ධර්මධානුව උපාදන ද වූයේ ම උපාදනීය ද වන්නේ ය, උපාදනීය ද වූයේ ම නොද උපාදනයක් වන්නේ ය, උපාදනයක් ද වූයේ ම උපාදනීය ද වූයේ ම නොද උපාදනයකු ද නො කියපුතු වන්නේ ය.

සොලෙයා යිඛුතු උපාදන ද වූවාතු ම උපාදනයම්ප්‍රාක්ෂණ හි ද උපාදනයම්ප්‍රාක්ෂණ ද වූවාතු ම තොරා උපාදනය හි ද තොරා කියයුතුවාය. මතොරීජුනාධිකාව උපාදනයක් ද වූවාතු ම උපාදනයම්ප්‍රාක්ෂණ ය ද තොරා කියයුත්තේයි ය, උපාදනයම්ප්‍රාක්ෂණ ද වූවාතු ම උපාදනයක් තොරා වන්නේ ය, උපාදනයම්ප්‍රාක්ෂණ ද වූවාතු ම උපාදනයක් ද වූවාතු වන්නේ ය. ධර්මධානුව උපාදනයක් ද වූවාතු ම උපාදනයම්ප්‍රාක්ෂණ ද වන්නේ ය, උපාදනයම්ප්‍රාක්ෂණ ද වූවාතු ම උපාදනයක් ද වන්නේ ය, උපාදනයක් ද වූවාතු ම උපාදනයම්ප්‍රාක්ෂණ ද වන්නේ ය.

සොලෙයුරු ඩානුභ්‍ය උපාධනවිප්‍රයක්තිලාභීය වෙති. ඩානුභ්‍ය දේ දෙනෙක් උපාධන විප්‍රයක්තිලාභීය ද වන්නාහ, උපාධනවිප්‍රයක්තිඳුභ්‍යාභීය ද වන්නාහ, උපාධනවිප්‍රයක්තිලාභීය ද වන්නාහ සියලු යි.

278. සභලෙපාස් ධාතුපූ ක්ලෙගයෝ නො වෙති. ධරමධානුව ක්ලෙග ද විනැශක ය. ක්ලෙග තොට විනැශක යි.

සොලොස් ඩානුවු සංක්ලේෂිකයෝ ය. ඩානුවු දෙදෙනෙක් සංක්ලේෂික ද වන්නාහ, අසාක්ෂීලේෂික ද වන්නාහ යි.

සොලුයායි ධාතුපූදු අය-ක්ලිංටයෝ ය. ධාතුපූදු දෙදෙනෙක් ස-ක්ලිංට ද වත්තාය, අය-ක්ලිංට ද වත්තාය යි.

සෞලස බිංදුයේ, කිලෝස විපෘළුනකා, ගේ බිංදුයේ, සිය, කිලෝස සම්පූහනකා, සිය, කිලෝස විපෘළුනකා.

සෞලස බිංදුයේ, න ව්‍යක්ති, කිලෝස, වෙව සංකිලේසිකා,නී, සංකිලේසිකා, වෙව නො, ව කිලෝසා. මතෙන, විස්තුතිණබ,නු න ව්‍යක්ති, කිලෝසා, වෙව සංකිලේසිකා,නී, සිය, සංකිලේසිකා, වෙව නො, ව කිලෝසා, සිය, න ව්‍යක්ති, සංකිලේසිකා, වෙව නො, ව කිලෝසා,නී. බමතබ,නු සිය, කිලෝසා, වෙව සංකිලේසිකා, ව, සිය, සංකිලේසිකා, වෙව නො, ව කිලෝසා, සිය, න ව්‍යක්ති, කිලෝසා, වෙව සංකිලේසිකා,නීපි. සංකිලේසිකා, වෙව නො, ව කිලෝසා,නීපි.

සෞලස බිංදුයේ, න ව්‍යක්ති, කිලෝසා, වෙව සංකිලිට්සි,නීපි සංකිලිට්සි, වෙව නො, ව කිලෝසා,නීපි. මතෙන, විස්තුතිණබ,නු න ව්‍යක්ති, කිලෝසා, වෙව සංකිලිට්සි,නී, සිය, සංකිලිට්සි, වෙව නො, ව කිලෝසා, සිය, න ව්‍යක්ති, සංකිලිට්සි, වෙව නො, ව කිලෝසා,නීපි. බමතබ,නු සිය, කිලෝසා, වෙව සංකිලිට්සි, ව, සිය, සංකිලිට්සි, වෙව නො, ව කිලෝසා, සිය, න ව්‍යක්ති, කිලෝසා, වෙව සංකිලිට්සි,නීපි. සංකිලිට්සි, වෙව නො, ව කිලෝසා,නීපි.

සෞලස බිංදුයේ, න ව්‍යක්ති, කිලෝසා, වෙව කිලෝසසම්පූහනකා,නීපි කිලෝසසම්පූහනා, වෙව නො, ව කිලෝසා,නීපි. මතෙන, විස්තුතිණබ,නු න ව්‍යක්ති, කිලෝසා, වෙව කිලෝසසම්පූහනකා,නී කිලෝසසම්පූහනා, වෙව නො, ව කිලෝසා, සිය, න ව්‍යක්ති, කිලෝසසම්පූහනා, වෙව නො, ව කිලෝසා,නී. බමතබ,නු සිය, කිලෝසා, වෙව කිලෝසා, සිය, න ව්‍යක්ති, කිලෝසසම්පූහනා, වෙව නො, ව කිලෝසා, සිය, න ව්‍යක්ති, කිලෝසා, වෙව කිලෝසසම්පූහනකා,නීපි කිලෝසසම්පූහනා, වෙව නො, ව කිලෝසා,නීපි.

සෞලස බිංදුයේ, කිලෝස විපෘළුනකාසංකිලේසිකා, ගේ බිංදුයේ, සිය, කිලෝස විපෘළුනකාසංකිලේසිකා, සිය, කිලෝස විපෘළුනකාසංකිලේසිකා, සිය, න ව්‍යක්ති, කිලෝස විපෘළුනකාසංකිලේසිකා,නීපි කිලෝස විපෘළුනකාසංකිලේසිකා,නීපි.

279. සෞලස බිංදුයේ, න දස්සනෙන පහානබඩා, ගේ බිංදුයේ, සිය, දස්සනෙන පහානබඩා, සිය, න දස්සනෙන පහානබඩා.

සෞලස බිංදුයේ, න හාවනාය පහානබඩා, ගේ බිංදුයේ, සිය, හාවනාය පහානබඩා, සිය, න හාවනාය පහානබඩා.

සෞලස බිංදුයේ, න දස්සනෙන පහානබඩෙනුකා, ගේ බිංදුයේ, සිය, දස්සනෙන හපානබඩෙනුකා, සිය, න දස්සනෙන පහානබඩෙනුකා.

සෞලස බිංදුයේ, න හාවනාය පහානබඩෙනුකා, ගේ බිංදුයේ, සිය, හාවනාය පහානබඩෙනුකා, සිය, න හාවනාය පහානබඩෙනුකා.

අභ්‍යන්තරය බිංදුයේ, අවිතකකා, මතෙන, බිංදු සම්බනකකා, ගේ බිංදුයේ, සිය, සම්බනකකා, සිය, අවිතකකා.

සොලුප් බාංතු ක්ලෙයට්පුප්පක්තයේ ය. බාංතු දෙදෙනෙක් ක්ලෙය සම්පුපුක්ත ද වන්නාහ, ක්ලෙයට්පුප්පක්ත ද වන්නාපු යි.

සොලුප් බාංතු ක්ලෙය ද වූ ම සාංක්ලේඝිකයේ යි නො කියපුත්තාහ, සාංක්ලේඝික ද වූවාපු ම නොද ක්ලෙයයේ යි. මනාවිඳුනධානුව ක්ලෙය යෙක් ද වූයේ ම සාංක්ලේඝික යි නො කියපුත්තේ ය, සාංක්ලේඝික ද වූයේ ම නොද ක්ලෙයයෙකු යි නො කියපුත්තාහ වන්නේ ය. බරමධානුව ක්ලෙයයෙක් ද වූයේ ම සාංක්ලේඝික ද වන්නේ ය, සාංක්ලේඝික ද වූයේ ම සාංක්ලේඝික ද වන්නේ ය. ක්ලෙයයෙක් ද වූ ම සාංක්ලේඝික යි ද සාංක්ලේඝික ද වූයේ ම නොද ක්ලෙය යි ද නො කියපුත්තාහ වන්නේ යි.

සොලුප් බාංතු ක්ලෙය ද වූ ම සංක්ලිඡ්ටහ යි ද සංක්ලිඡ්ට ද වූවාපු ම නොද ක්ලෙයහ යි ද නො කියපුත්තාහ. මනාවිඳුනධානුව ක්ලෙයයෙක් ද වූ ම සංක්ලිඡ්ට යෙකු යි නො කියපුත්තේ ය. සංක්ලිඡ්ට ද වූයේ ම නොද ක්ලෙය ද වන්නේ ය. සංක්ලිඡ්ට ද වූයේ ම නොද ක්ලෙයයි ද නො කියපුත්තාහ වන්නේ ය. බරමධානුව ක්ලෙය යෙක් ද වූයේ ම සංක්ලිඡ්ට ද වන්නේ ය. සංක්ලිඡ්ට ද වූයේ ම නොද ක්ලෙයයෙකු යි ද සංක්ලිඡ්ට ද වූයේ ම නොද ක්ලෙයයෙකු යි ද නො කියපුත්තාහ වන්නේ යි.

සොලුප් බාංතු ක්ලෙය ද වූ ම ක්ලෙයයම්පුපුක්තහ යි ද ක්ලෙයයම්පුපුක්ත ද වූවාපු ම නොද ක්ලෙයහ යි ද නො කියපුත්තාහ. මනාවිඳුනධානුව ක්ලෙය ද වූ ම ක්ලෙයයම්පුපුක්තයෙකු යි නො කියපුත්තේ ය. ක්ලෙයයම්පුපුක්ත ද වූයේ ම නොද ක්ලෙයයෙක් යි. බරමධානුව ක්ලෙයයෙක් යි නො කියපුත්තාහ වන්නේ ය. බරමධානුව ක්ලෙයයෙක් ද වූයේ ම නොද ක්ලෙයයෙකු යි නො කියපුත්තාහ වන්නේ ය. සංක්ලිඡ්ට ද වූයේ ම නොද ක්ලෙයයෙක් ද වන්නේ ය. ක්ලෙයයම්පුපුක්ත ද වන්නේ ය. ක්ලෙයයම්පුපුක්ත ද වූයේ ම නොද ක්ලෙයයෙකු යි ද සංක්ලිඡ්ට ද වූයේ ම නොද ක්ලෙයයෙකු යි ද නො කියපුත්තාහ වන්නේ යි.

සොලුප් බාංතු ක්ලෙයට්පුප්පක්ත වූ සාංක්ලේඝිකයේ ය. බාංතු දෙ දෙනෙක් ක්ලෙයට්පුප්පක්ත සාංක්ලේඝික ද වන්නාහ. ක්ලෙයට්පුප්පක්ත අසාංක්ලේඝික ද වන්නාහ. ක්ලෙයට්පුප්පක්ත සාංක්ලේඝිකහ ' යි ද, ක්ලෙයට්පුප්පක්ත අසාංක්ලේඝික ' යි ද නො කිය යුතු වන්නාපු ය.

279. සොලුප් බාංතු දරුණනයෙන් ප්‍රහාණය නො කටයුත්තාහ. බාංතු දෙ දෙනෙක් ක්ලෙයට්පුප්පක්ත ප්‍රහාණය කටයුතු ද වන්නාහ, දරුණනයෙන් ප්‍රහාණය නො කටයුතු ද වන්නාපු යි.

සොලුප් බාංතු භාවනායෙන් ප්‍රහාණය නො කටයුත්තාහ. බාංතු දෙ දෙනෙක් භාවනායෙන් ප්‍රහාණය කටයුතු ද වන්නාහ. භාවනායෙන් ප්‍රහාණය නො කටයුතු ද වන්නාපු යි.

සොලුප් බාංතු දරුණනයෙන් ප්‍රහාණයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇත්තාපු නො යි. බාංතු දෙ දෙනෙක් දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ද වන්නාහ. දරුණනයෙන් ප්‍රහාණයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු නො ද වන්නාපු යි.

සොලුප් බාංතු භාවනායෙන් ප්‍රහාණය කටයුතු හෙතු නැත්තාහ, බාංතු දෙ දෙනෙක් භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ද වන්නාහ, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු නො ද වන්නාපු යි.

පසලුප් බාංතු කෙනෙක් අවිතරකයේ ය, මනාධානුව සරිතරක ය. බාංතු දෙ දෙනෙක් සරිතරක ද වන්නාහ, අවිතරක ද වන්නාපු යි.

පණණරස බාභුයෙ, අවිවාර. මතොබාභු සවිවාර. ගෝ බාභුයෙ, සිය, සවිවාර සිය, අවිවාර.

සෙළුස බාභුයෙ, අපැනීකා. ගෝබාභුයෙ, සිය, සපැනීකා. සිය, අපැනීකා.

සෙළුස බාභුයෙ, න පිනිසහගත්. ගෝ බාභුයෙ, සිය, පිනිසහගත්, සිය, න පිනිසහගත්.

පණණරස බාභුයෙ, න පුබසහගත්. තිසේ, බාභුයෙ, සිය, පුබ-සහගත්, සිය, න පුබසහගත්.

එකාදස බාභුයෙ, න උපෙකඩිසහගත්. පක්ව බාභුයෙ, උපෙකඩි-සහගත්. ගෝ බාභුයෙ, සිය, උපෙකඩිසහගත්, සිය, න උපෙකඩි-සහගත්.

සෙළුස බාභුයෙ, කාම,වචර. ගෝ බාභුයෙ, සිය, කාම,වචර, සිය, න කාම,වචර.

සෙළුස බාභුයෙ, න රුප,වචර. ගෝ බාභුයෙ, සිය, රුප,වචර. සිය, න රුප,වචර.

සෙළුස බාභුයෙ, න අරුප,වචර. ගෝ බාභුයෙ, සිය, අරුප,වචර. සිය, න අරුප,වචර.

සෙළුස බාභුයෙ, පරිය,පන්නා, ගෝ බාභුයෙ, සිය, පරිය,පන්නා. සිය, අපරිය,පන්නා.

සෙළුස බාභුයෙ, අනීයානීකා. ගෝ බාභුයෙ, සිය, නීයානීකා, සිය, අනීයානීකා.

සෙළුස බාභුයෙ, අනීයනා. ගෝ බාභුයෙ, සිය, නීයනා, සිය, අනීයනා.

සෙළුස බාභුයෙ, සල්කර. ගෝ බාභුයෙ, සිය, සල්කර, සිය, අන්කර.

සෙළුස බාභුයෙ, අරණා. ගෝ බාභුයෙ, සිය, සරණා, සිය, අරණායි.

### පක්වපුවතක්..

ඩානුවිභාගංචිණා තිබේනො..

—

ପଦାଳୁଙ୍କ ଦୀନୁ କେନେହାଙ୍କ ଅଲିଲିରଙ୍ଗୁଁ ଯ. ତଥାଦୀନୁଟି ଜରିଲିର ଯ. ଦୀନୁ  
ଦେ ଦେନେହାଙ୍କ ଜରିଲିର ଦ ଲିନ୍ଦନୁହ, ଅଲିଲିର ଦ ଲିନ୍ଦନୁଷ୍ଟ ଯ.

සොලුජය බාහුපූදා ප්‍රිතිතිකයෝ ය. බාහුපූදා දේ දෙනෙක් ස්ථිතික ද වන්නාය, ප්‍රිතිතික ද වන්නාය ය.

සොලුය් දානුවූ ප්‍රිතිසභයගතයේ නො වෙති. ධානුවූ දී දෙනෙක් ප්‍රිතිසභයක ද වන්නාහ, ප්‍රිතිසභයගත නො ද වන්නාපූ ය.

පසලුයේ බාං කෙනෙක් පූඛයහගත නො වෙති. බාංහු තිදෙනෙක් පූඛයහගත ද වන්නාහ, පූඛයහගත නො ද වන්නාං ය.

එකොලොස් බාංඩ කෙනෙක් උපක්ෂායාගත නො වෙති. බාංඩ පස් දෙනෙක් උපක්ෂායාගතයේයි. බාංඩ පැහැදිලි දෙනෙක් උපක්ෂායාගත ද වන්නාය, උපක්ෂායාගත නොදු වන්නාඛූ ය.

සොලුය දානුෂ්‍ර කාමාවටරයේ ය. දානුෂ්‍ර දේ දෙනෙක් කාමාවටර ද වන්නාය, කාමාවටර නො ද වන්නායි ය.

සොලුය දානුවූ රුපාවචනයේ නො වෙති. ඩානුවූ දේ දෙනෙක් රුපාවචන ද වන්නාය, රුපාවචනයේ නො ද වන්නාය ය.

ତେବୁଲ୍ଲାଙ୍କ ଦୀନାଳ୍ପୁ ଅର୍ଜୁପାଲିତରଙ୍ଗେ ଯ. ଦୀନାଳ୍ପୁ ଦେ ଦେଖୋକ୍ତ ଅର୍ଜୁପାଲିତରଙ୍ଗେ ଏ ଲମ୍ବନ୍ଧାତ, ଅର୍ଜୁପାଲିତରଙ୍ଗେ ନେବା ଏ ଲମ୍ବନ୍ଧାତ୍ମୁ ଯ.

ତେବୁଲେଖାଙ୍କ ଦୀର୍ଘମୁଦ୍ରା ପାଯନୀପନ୍ତରେ ଥିଲୁଛି । ଦୀର୍ଘମୁଦ୍ରା ଏହି ଦେଶକୁ ପାଯନୀପନ୍ତରେ ଥିଲୁଛି ।

සොලුයායි බාංගු අනෙකයීම් හිකයෝ ය. බාංගු දේ දෙනොක් නෙයීම් හික ද වන්නාහ, අනෙකයීම් හික ද වන්නාඩු ය.

සොයාලුව යානුපූ අතියතයෝ ය. යානුපූ දේ දෙනෙක් නියත ද වන්නාහ, අතියත ද වන්නාපූ ය.

සොලුය ධාතු සු උත්තරයේ ය. ධාතු දෙදෙනෙක් සුත්තර ද වන්නාය, ඇත්තර ද වන්නාය.

ତେବୁଲେଖାର ଦୀନିକ୍ ଅରଣ୍ୟେ ଯ. “ଦୀନିକ୍ ଦେ ଦେବନେବୁଁ ପରଶ ଦ ଲିଙ୍ଗନୀହ, ଅରଣ୍ ଦ ଲିଙ୍ଗନୀହ ଯଦି.

ପଞ୍ଜୁଖାପ୍ରତିଷ୍ଠକ ଦି.

ଦ୍ୱାତ୍ରୀବିଷୟ ନିତି.

## 4. සුචච්චිජ්ංගා

280. වත්තුවේ අරියසවටත්තී : දුක්ඛා අරියසවටත්, දුක්ඛා සමූද්‍යා, අරියසවටත්, දුක්ඛානියෙරේ, අරියසවටත්, දුක්ඛානියෙරේඩාම්පායාස්සී ප්‍රාප්‍රද අරියසවටත්.

281. කන් කන්මත් දුක්ඛා අරියසවටත් : ජාතිපි දුක්ඛා, ජර්පි දුක්ඛා, මරණම්පි දුක්ඛා, සෙශාපරිදේවිදුක්ඛා තදුමනසුපායාස්සී දුක්ඛා, අප්‍රායෝගි සම්පාදෙයාගේ, දුක්ඛා, පියෝගි විප්‍රායාගේ, දුක්ඛා, යම්පිවත් න ලුහුනි කම්පි දුක්ඛා, සඩ්විතෙකන ප්‍රාස්ථාපාදුනක්ඛානී, දුක්ඛා.

නිස් කන්මත්, ජාති : යා තෙහෙම තෙහෙම සැතැනුන් නම් කම් සැතැන්තිකායෙ ජාති සඳහානී අනින්ධිත්තානී බන්ධාන් පාතුහාවේ, අයත්තාන් පරිලුණා, අයා ව්‍යුවත්තී ජාති.

නිස් කන්මත්, ජර් : යා තෙහෙම තෙහෙම සැතැනුන් නම් කම් සැතැන්තිකායෙ ජාත්‍ය, ජීරණත්, බණ්ඩිවත් පාලිවත් විලිභ්‍රාතා, ආසුනා, සංහානී ඉංජියානා, පරිපාණා, අයා ව්‍යුවත්තී ජර්.

නිස් කන්මත් මරණ් : යා තෙහෙම තෙහෙම සැතැනුන් නම් කම් සැතැන්තිකායෙ, ව්‍යුත් වවනාතා, හෙදේ අනුරූපාන් මවතු මරණ් කාලකිරිය, බණ්ඩාන් හෙදේ කළෙබරසා නිකෙකුපෙ, ජීවිත්තීයසා උපවෙතදේ, ඉදා ව්‍යුවත්තී මරණ්.

නිස් කන්මත්, සෙශාකො : සුදුනිව්‍යසනෙන වි, ප්‍රුටිසා හෙළ-ව්‍යසනෙන වි, ප්‍රුටිසා රෙගව්‍යසනෙන වි, ප්‍රුටිසා සිලව්‍යසනෙන වි, ප්‍රුටිසා දිවිධිව්‍යසනෙන වි, ප්‍රුටිසා අකුදුනිරකුදුනිරන ව්‍යසනෙන සම්නාගතසා අකුදුනිරකුදුනිරන දුක්ඛා බිමෙන ප්‍රුටිසා සෙශාකො, සෙශාවනා, සෙශාවනා අනෙකා, සෙශාකො, අනෙකා, පරිසෙශාකො, වෙන්සෙ, පරිජ්ංගායනා, දේමනසා සෙශාපාදාලා, අයා ව්‍යුවත්තී සෙශාකො.

නිස් කන්මත්, පරිදේවේ : සුදුනිව්‍යසනෙන වි, ප්‍රුටිසා හෙළ-ව්‍යසනෙන වි, ප්‍රුටිසා රෙගව්‍යසනෙන වි, ප්‍රුටිසා සිලව්‍යසනෙන වි, ප්‍රුටිසා දිවිධිව්‍යසනෙන වි, ප්‍රුටිසා අකුදුනිරකුදුනිරන ව්‍යසනෙන සම්නාගතසා අකුදුනිරකුදුනිරන දුක්ඛා බිමෙන ප්‍රුටිසා අයාදේවේ, පරිදේවේ, අයාදේවනා, පරිදේවනා, අයාදේවිතනාන් පරිදේවිතනාන් වාව්, පලාපෙ, විප්‍රාපාපෙ, ලාලපෙ, ලාලපීතනාන්, අයා ව්‍යුවත්තී පරිදේවේ.

නිස් කන්මත් දුක්ඛා : යා කායිකා අයාන් කායිකා දුක්ඛා අයා සම්සාර්, අයාන් දුක්ඛා වෙද්‍යිත්, කායිසම්සාර්, අයාන් දුක්ඛා, වෙදනා, ඉදා ව්‍යුවත්තී දුක්ඛා.

#### 4. සිතුව්‍යවිභාගය

280. ආයතිසක්තුයේ සතර දෙනොනි : දීපායිතිසක්තුය, දීපායිතිසක්තුය, දීපායිතිසක්තුය සහ දීපායිතිසක්තුය යිනි.

එහි දුඩායීස්ථතාය ක්වර යන් : ජාතිය ද දුක් ය, ජරාව ද දුක් ය, මරණය ද දුක් ය, සොකපරිදේවදුක් බලෙමනාස්සුපායාසයෝ ද දුක්හ, අප්‍රියසම්පූරායාගය දුක් ය, ප්‍රියව්‍ය යොයය දුක් ය, කැමැති ව්‍යුහය යමක් නො ලබා තැම හේ ද දුක් ය, සැකෙවින් එකුම්පුවයින් දුඩායීස්ථතාය දුක් ය.

එහි ‘ජාති’ කවර යන් : ඒ ඒ සත්ත්වයන් ගේ ඒ ඒ සත්ත්වීනිකායයෙහි (අපරි පුරුණායනා විසින්) යම් ඉපදේශෙක් (පරිපුරුණායනා විසින්) මොනවට ඉපදේශෙක් (අභ්‍යඩපරාපුරු විසින්) අවකාශනීයෝ (යායෙවිදර උපජාය විසින්) වෙසෙහින් ඉපදේශෙක් සැකන්ධියන් ගේ පහළවීමෙක් ආයතනයන් ගේ ප්‍රතිලාභයෙක් වේ ද, මේ ‘ජාති’ දී කියනු ලැබේ.

එහි 'රරා' කවරයත්: ඒ ඒ සන්ත්වනිකායයෙන් ඒ ඒ සන්ත්වයන්ගේ යම දිරීමෙක් දිරණ අපුරුරක් (අන්තනබාදීන් ගේ) බණ්ඩිත බලවක් (කෙකාදීන් ගේ) පැපුණු බලවක් රැලි තැහැණු සම ඇති බලවක් ආපුෂයා ගේ පිරිසිමෙක් ඉදුරන් මිහිකිරීමෙක් වේ ද, මේ 'රරා' දි කියනු ලැබේ.

එහි මරණ ක්වටර යන් : ඒ ඒ සත්ත්වයන් ගේ ඒ ඒ සත්ත්වීනිකායයෙන් යම් ව්‍යුත්තියක් ව්‍යුත්තිනා බෙවෙක් බිඳීමෙක් අනුරුදුන් වීමෙක් මාත්‍ය සංඛ්‍යාත මරණයක් කුලුරියකිරීමෙක් සැකන්ධයන් ගේ බිඳීමෙක් කළේවරයාගේ බහා තැබීමෙක් පිටිනෙන්දීයයා ගේ පිදීමෙක් වේ ද, මේ ‘මරණ’ දී කියනු ලැබේ.

එහි ‘සොක’ ක්වටර යන් : අතිව්‍යුත්‍යනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දූ ගේ වෛවධි සොග ව්‍යුහනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දූ ගේ වෛවධි රෝගව්‍යුත්‍යනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දූ ගේ වෛවධි ශිල්ව්‍යනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දූ ගේ වෛවධි දැජිව්‍යුත්‍යනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දූ ගේ වෛවධි අනුතරානුතරව්‍යුත්‍යනයෙකින් සමත්වීක වූව්‍යු ගේ අනුතරානුතර දුබ හෙතුවකින් පහස්‍යනා ලද්දූ ගේ සොකයෙක් සොකකාරයෙක් සොක කළ බවක් ඇතුළත සොකයෙක් ඇතුළත පරිසොකයෙක් සිත ද්වාන අපුරුණක් දෙමුනයෙක් සොක ගලුයෙක් වේ ද, මේ ‘සොක’ යයි කියනු ලැබේ.

ଏହି 'ପରିଦେଵ' କଥିରେ ଯତ୍ନୀ : ଅୟନିମ୍ବିଷସନାଯେନ୍ ପଖଚନୀ ଲଦ୍ଦେଖୁ ଗେ ଲେଲିଦି ହୋଇ  
ମୁସନାଯେନ୍ ପଖଚନୀ ଲଦ୍ଦେଖୁ ଗେ ଲେଲିଦି ରେଗାତିମ୍ବିଷସନାଯେନ୍ ପଖଚନୀ ଲଦ୍ଦେଖୁ ଗେ  
ଲେଲିଦି ଡିଲୁମ୍ବିଷସନାଯେନ୍ ପଖଚନୀ ଲଦ୍ଦେଖୁ ଗେ ଲେଲିଦି ଧାତୀରିଲିମ୍ବିଷସନାଯେନ୍ ପଖଚନୀ  
ଲଦ୍ଦେଖୁ ଗେ ଲେଲିଦି ଅନ୍ତମତରାହୁତରମୁକ୍ତିମୁଦ୍ରାକିନ୍ ଜମାନେରିବ ପ୍ରିୟିଷୁ ଗେ ଅନ୍ତମତରାହୁତର  
ଫୁଲଭେଙ୍ଗିବିଳିନ୍ ପଖଚନୀ ଲଦ୍ଦେଖୁ ଗେ ନମ କିମ୍ବା ହୃଦୀମେଳକ୍ ଦୂର କିମ୍ବା ହୃଦୀମେଳକ୍ ନମ କିମ୍ବା  
ଶବ୍ଦିନ ଅପ୍ରତିରକ୍ ଦୂର କିମ୍ବା ଶବ୍ଦିନ ଅପ୍ରତିରକ୍ ନମ କିମ୍ବା ଶବ୍ଦିନ ବେଳେକ୍ ଦୂର କିମ୍ବା ଶବ୍ଦିନ  
ନିଲେକ୍ ଲିପନାଯେକ୍ ପ୍ରାପତ୍ୟେକ୍ ପ୍ରିପ୍ରାପତ୍ୟେକ୍ ପ୍ରନାପ୍ରନା କିମେକ୍ ପ୍ରନାପ୍ରନା କିମ୍ବା ଅପ୍ରତିରକ୍  
ପ୍ରନାପ୍ରନା କିମ୍ବା ବେଳେକ୍ ଲେ ଦ ତେ 'ପରିଦେଵ' ଦି କିମ୍ବା ଲୁବେବି.

එහි 'දු:ධ' කවරෙයන් : කායික වූ යථ නො පුවලයක් කායික වූ දුකෙක් කාපහයින් උපන් නො පුව වූ දුක් වූ වෙදැන්තයෙක් කාපහයින් උපන් නො පුව වූ දුක් වූ වෙදනායෙක් වේ ද, මේ 'දු:ධ' යි කියනු ලැබේ.

නහු කනම් දේමනයා : යං වෙනසිකා අයාත්‍ය වෙනසිකා දුක්‍රඛඩ වෙනෙ, සම්බන්ධරු අයාත්‍ය දුක්‍රඛඩ වෙදයිකා වෙනෙ, සම්බන්ධරු, අයාත්‍ය දුක්‍රඛඩ, වෙදනා, ඉදා වූවත් දේමනයා .

නහු කනම්, උපායාශේෂා : සැදුක්‍රිව්‍යසහනෙන වී, ප්‍රච්ඡායා හොඟ-ව්‍යසහනෙන වී, ප්‍රච්ඡායා රෝගව්‍යසහනෙන වී, ප්‍රච්ඡායා සිලව්‍යසහනෙන වී, ප්‍රච්ඡායා දිවයිව්‍යසහනෙන වී, ප්‍රච්ඡායා අස්සැදුනරස්සැදුනරෙන ව්‍යසහනෙන සමන්තාගයයා අස්සැදුනරස්සැදුනරෙන දුක්‍රඛඩමෙන ප්‍රච්ඡායා අයාශේෂා, උපායාශේෂා, ආයාසිකනතා, උපායාශේෂා, අය වූවත් උපායාශේෂා.

නහු කනම්, අපියෙක් සම්පයෙශා, දුක්‍රඛඩ : ඉඩ යයා තෙ හොඟනායි අතිවිං, අකනාතා, අමනාපා, රුපා, සඳා, ගස්බා, රසා, එළුවිබා, ගෙ වී, පනයා තෙ හොඟනායි අන්තර්කාම, අකිනාකාම, අඹුප්‍රකාකාම, අයාගැනකක්මාකාම, යා තෙක් සඩිකා සමාගම්, සම්බාධාන මියිහාවේ, අය වූවත් අපියෙක් සම්පයෙශා, දුක්‍රඛඩ .

නහු කනම්, පියෙක් විප්‍රයෙශා, දුක්‍රඛඩ : ඉඩ යයා තෙ හොඟනායි ඉටිං, කනතා, මනාපා, රුපා, සඳා, ගස්බා, රසා, එළුවිබා, ගෙ වී, පනයා තෙ හොඟනායි අන්තර්කාම, ගිනාකාම, එංප්‍රකාකාම, ගෙ, ගැනකවිමාකාම, ම්නාවා, එ, පිතා, වා, හාතා, වා, හිනිනි වී, මිනතාමවා, වා, සැදුක්‍රියාලෝගිනා, වා, යා, තෙක් අසඩිකා අසමාගම්, අසම්බාධාන අමියිහාවේ, අය වූවත් පියෙක් සම්පයෙශා, දුක්‍රඛඩ .

නහු කනම් යාලිවර්ත්. න ලඟන් තම්පි දුක්‍රඛඩ : ජාතිඛිමලාධාරා සනතාන ම්වා ඉවත්, උපාප්‍රජන් : අභා, වත් මයා න ජාතිඛිමලාධාරා අයාම, න ව වත් නො, ජාතිඛිමලාධාරා අයාම, න බේ, පනෙනා ඉවත් ය පනෙනා ම්වා, ඉදාම්වා ම්වා පිතා, වා, හාතා, වා, හිනිනි වී, මිනතාමවා, වා, සැදුක්‍රියාලෝගිනා, වා, යා, තෙක් අසඩිකා අසමාගම්, අසම්බාධාන අමියිහාවේ, අය වූවත් පියෙක් විප්‍රයෙශා, දුක්‍රඛඩ .

නහු කනම් සංඛීතනයන පස්සුපාදුනක්වී, දුක්‍රඛඩ . සෙය එදා : රුප්පාදුනක්වී, වෙදභුපාදුනක්වී, සස්සැභුපාදුනක්වී, සක්‍රියාපාදුනක්වී, විස්සැභුපාදුනක්වී, ඉමෙ වූවත් සංඛීතනය පස්සුපාදුනක්වී, දුක්‍රඛඩ .

ඉදා වූවත් දුක්‍රඛඩ අභියුත්වා..

එහි 'දෙමනයස' කවර යන් : වෙතකින වූ යම් නො පුවයෙක් වෙතකින වූ දුකෙක් පින් පහසින් උපන් නො පුව වූ දුක් වූ වෙදපිතයෙක් දුක්පහසින් උපන් නො පුව වූ දුක් වූ වෙදනායෙක් වෙද ද, මේ 'දෙමනයස' යයි කියනු ලැබේ.

ඒහි උපායාස ක්වරේ යන් : දෙකීවු සහයෝගීන් පහසුනා ලද්දූ ගේ වේවයි හොත ව්‍යුහයන් පහසුනා ලද්දූ ගේ වේවයි රෝගව්‍යුහයන් පහසුනා ලද්දූ ගේ වේවයි ශිල්වු සහයන් පහසුනා ලද්දූ ගේ වේවයි දාෂ්ට්‍රිව්‍යුසන්නයන් පහසුනා ලද්දූ ගේ වේවයි අනුත්‍රාන්‍යවර්ත්‍යුසන්නයක්න් සමඟ්වාගත වුවහු ගේ, අනුත්‍රාන්‍යවර්ත්‍යුසන්නයක් සහතුවකින් පහසුනා ලද්දූ ගේ ආයාසයෙක් බලවත් ආයාසයෙක් ආයාසයට පැමිණි බලෙක් උපායාසයට පැමිණි බලෙක් වේ ද, මේ ' උපායාස ' යයි කියනු ලැබේ.

එහි අප්‍රියසම්පූද්‍යාගුදු:ය ය කවර යන් : මෙලොට අනිෂ්ට වූ අකාත්ත වූ අමනාප වූ රුප, ගබද, ගන්ධ, රස, ස්ප්‍රැස්ට්‍රලිස කෙනෙක් වෙන් ද, යළි අනරුද්‍ය කැමැති වූ අහිතය කැමැති වූ නො පුවය කැමැති වූ අයෝගක්ශමය කැමැති වූ යම කෙනෙක් හෝ වෙන් ද, ඔවුන් සමඟ යම් එක්වීමෙක් සමාගමයෙක් සංයෝගයෙක් මිශ්‍රිතාවයෙක් වේ ද, මේ 'අප්‍රියසම්පූද්‍යාගුදු:ය' දී කියනු ලැබේ.

ඡේ ‘ ප්‍රියවිප්‍රයායයුදෘශය ’ කවිතර යන් : මෙලෙට ඉත්තට වූ කාන්ත වූ මහා පූ වූ යම් රුප , ගබද , ගන්ධ , රස , ස්ප්‍රේෂ්‍ටව්‍ය කෙනෙක් වෙත් ද , යළි වැඩ කැමැති වූ හිත කැමැති වූ මට හෝ පියා හෝ බුදා හෝ බුනෑණිය හෝ සයගහලවේ හෝ නැසහලල් නැයෝ හෝ යන යම් කෙනෙක් හෝ වෙත් ද , ඔවුන් සමඟ යම් අසාගම්යක් අසමාගම්යක් අසම විධානයෙක් අමිශ්‍රීහාවයෙක් වෙ ද , මේ ‘ ප්‍රියවිප්‍රයායයුදෘශය ’ නි කියනු ලැබේ.

එත් ‘යමක් කුලැනී ව්‍යුහයේ එය නො ලබා නම් හේ ද දුකය’ යනු කටවර යන් : ජාතිය ස්වභාවය කොට ඇති සත්ත්වට මෙහෙදු තාශණයක් උපදී. “ ඇපි ජාතිය ස්වභාව කොට ඇති නො වෙමෝ වා, අපට ජාතිය නො ද පැමිණේ ව ” යි. එකකුදුවත් තෙල ප්‍රාර්ථනායෙන් නො ලැබිය යුතු ය. මෙද ද ‘ යමක් කුලැනී ව්‍යුහයේ නො ලබා නම් හේද දුකු ’ යි කියනු ලැබේ. ජරාව ස්වභාව කොට ඇති සත්ත්වට . . . ව්‍යාධිය ස්වභාව කොට ඇති සත්ත්වට . . . මරණය ස්වභාව කොට ඇති සත්ත්වට . . . සොකපරිදේවදුක්බඳෙමනස්සු පායාය ස්වභාව කොට ඇති සත්ත්වට මෙසේ තාශණව උපදී. ‘ ඇපි සොකපරිදේව දුක්බඳෙමනස්සුපායාය ස්වභාව කොට ඇති නොවමෝ වා ’, අපට සොකපරිදේවදුක්බඳෙමනස්සුපායායයේ නො ද පැමිණෙන්ව ’ යි. එකකුදුවත් තෙල ප්‍රාර්ථනායෙන් නො ලැබිය යුත්තේ ය. මෙද ද ‘ යමක් කුලැනී ව්‍යුහයේ නො ලබා නම් හේ ද දුකු ’ යි කියනු ලැබේ.

එම සැකකින් පසුවාපාදනයකන්දියේ බලයේ කවරහ යන් : ඒ මෙයේ ය : රුපාපාදනයකන්ද ය, වෙදනොපාදනයකන්ද ය, සංග්‍රහපාදනයකන්ද ය, සංස්කාරෝ පාදනයකන්ද ය, විඳනොපාදනයකන්ද ය. මේ සැකකින් පසුවාපාදනයකන්ද දී බලයේ ය යියෙන ලුබත්.

ଓমি দৃঃবায়নীসকুল দি ক্ষিয়ন্ত্ৰ লুচেনি.

282. කන්තු කනුම් දුකුතියූදයෝ අරියසවම් : යායා තැන්තු, පොනේහාහිලිකා, නැඳීරාගසසගත්තා, කතු තතු, ගින්තැන්තිනී, සෙයාපිද්‍ර : කාමත්තැන්තු, හටත්තැන්තු, විහානතැන්තු.

සා බේ, පනෙයා, තැන්තු, කන්තු උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, කන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි. යා ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා එනේයා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි.

කිණුව ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා : වකුවී ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා, එනේයා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි. සොයා ලෙළාකේ -පෙ- සාතරුපා ලෙළාකේ -පෙ- ජීවා, ලෙළාකේ -පෙ- රායා ලෙළාකේ -පෙ- මනේ, ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා, එනේ'සා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි.

රුපා<sup>1</sup> ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා, එනේ'සා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි. සදු ලෙළාකේ -පෙ- ගඩා, ලෙළාකේ -පෙ- රායා, ලෙළාකේ -පෙ- එන්තිබිබි, ලෙළාකේ -පෙ- බම්ව, ලෙළාකේ -පෙ- සාතරුපා සාතරුපා, එනේ'සා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි.

වකුවිස්සනුවේ ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා, එනේ'සා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි. සොයාවිස්සනුවේ ලෙළාකේ -පෙ- සාතරුවිස්සනුවේ ලෙළාකේ -පෙ- ජීවාවිස්සනුවේ ලෙළාකේ -පෙ- කායවිස්සනුවේ ලෙළාකේ -පෙ- මනේවිස්සනුවේ ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා, එනේ'සා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි.

වකුවිස්මල්සේයා, ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා, එනේ'සා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි. සොයාවිස්මල්සේයා, ලෙළාකේ -පෙ- සාතරුවිස්සේයා, ලෙළාකේ -පෙ- ජීවාවිස්සේයා, ලෙළාකේ -පෙ- කායවිස්සේයා, ලෙළාකේ -පෙ- මනේවිස්සේයා, ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා, එනේ'සා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි.

වකුවිස්මල්සේරු, වේදනා, ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා, එනේ'සා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි. සොයාවිස්මල්සේරු, වේදනා, ලෙළාකේ -පෙ- සාතරුවිස්සේරු, වේදනා, ලෙළාකේ -පෙ- ජීවාවිස්සේරු, වේදනා, ලෙළාකේ -පෙ- මනේවිස්සේරු, වේදනා, ලෙළාකේ -පෙ- පියරුපා සාතරුපා, එනේ'සා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි.

රුපසක්කු ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා. එනේ'සා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි. සදුසක්කු ලෙළාකේ -පෙ- ගඩාසක්කු ලෙළාකේ -පෙ- රායාසක්කු ලෙළාකේ -පෙ- එන්තිබිසක්කු ලෙළාකේ -පෙ- බම්සක්කු ලෙළාකේ පියරුපා සාතරුපා, එනේ'සා, තැන්තු, උප්පරුම්තා, උප්පරුත්ති, එන්තු නිවිසම්තා, නිවිසනි.

1. රුපා—කන්ති,

282. එහි දු බසමුදායායීසන්නය කවර යන් : පුනර්ගවය පිහිටා පවත්නා වූ නැත්දිරාගය සමඟ පවත්නා වූ රුපාදී ඒ අරමුණෙකි ඇලෙන්නා වූ යම් තාශ්ණාවක් වේ ද, ඒ මෙයේ ය : කාමත්ස්හා ය, හවත්ස්හා ය, විහවත්ස්හා ය.

ඒ තෙල තාශ්ණාව උපදිනී කොහි උපදී ද පිහිටා සිටිනී කොහි පිහිටා සිටී ද යන් : ගොව යම් ප්‍රයස්වහාවයෙක් මුදුරස්වහාවයෙක් වේ ද උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනී (පුනපුනා පැවැතුම් විසින්) මෙහි පිහිටා සිටී.

ලොව ප්‍රයස්වහාවය, මුදුරස්වහාවය කවර යන් : ගොවයෙහි ආය ප්‍රයස්වහාව මුදුරස්වහාව වෙයි. තෙල තාශ්ණාව උපදිනී මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී. ගොව ගෞගුය . . . ගොව ප්‍රාණය . . . ගොව ජ්‍යෙෂ්ඨාව . . . ගොව කය . . . ගොව මහය ප්‍රයරුප ය, සාතරුප ය. උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී.

ලොව රුපයෝ ප්‍රයරුප ය, සාතරුප ය. මෙහි උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව උපදී. පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී. ගොව ගබදයෝ . . . ගොව ගන්ධයෝ . . . ගොව රසයෝ . . . ගොව ස්ප්‍රේෂ්වත්වයෝ ගොව ධර්මයෝ ප්‍රයරුප ය, සාතරුප ය. උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී.

ලොව වක්ෂුරවිඳුනාය ප්‍රයරුප ය, සාතරුප ය. උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී . . . ගොව ගෞගුවිඳුනාය . . . ගොව ප්‍රාණවිඳුනාය . . . ගොව ජ්‍යෙෂ්ඨාවිඳුනාය . . . ගොව සායනිඳුනාය . . . ගොව කායඳුනාය . . . ගොව මනොයඳුනාය ප්‍රයරුප ය, සාතරුප ය. උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී.

ලොවැ වක්ෂුසම්රේෂ්‍යය ප්‍රයරුප ය, සාතරුප ය. උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී. ගොවැ සොතසම්රේෂ්‍යය . . . ගොවැ සාන සමරේෂ්‍යය . . . ගොවැ ගබදය් සමරේෂ්‍යය . . . ගොවැ ජ්‍යෙෂ්ඨය් සමරේෂ්‍යය . . . ගොවැ කාය සමරේෂ්‍යය වෙදනාව . . . ගොවැ මනොයම්රේෂ්‍යය වෙදනාව ප්‍රයරුප ය, සාතරුප ය. උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී.

ලොවැ වක්ෂුසම්රේෂ්‍යය වෙදනාව ප්‍රයරුප ය, සාතරුප ය. උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව මෙහි උපදී, පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී. ගොවැ ගබද සංඛ්‍යව . . . ගොවැ ගන්ධයංඛ්‍යව . . . ගොවැ රසයංඛ්‍යව . . . ගොවැ ස්ප්‍රේෂ්වත්වයංඛ්‍යව . . . ගොවැ ධර්මසයංඛ්‍යව ප්‍රයරුප ය, සාතරුප ය. උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී.

ලොවැ රුපසංඛ්‍යව ප්‍රයරුප ය, සාතරුප ය. උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී. ගොවැ ගබද සංඛ්‍යව . . . ගොවැ ගන්ධයංඛ්‍යව . . . ගොවැ රසයංඛ්‍යව . . . ගොවැ ස්ප්‍රේෂ්වත්වයංඛ්‍යව . . . ගොවැ ධර්මසයංඛ්‍යව ප්‍රයරුප ය, සාතරුප ය. උපදානා වූ තෙල තාශ්ණාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනී මෙහි පිහිටා සිටී.

රුපසක්වූතිනා, ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්ම,නා, උප්පාත්ත්ත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්, සදුන්ක්වූතිනා, ලෙළෙකේ -පෙ- ගනිසක්වූතිනා, ලෙළෙකේ -පෙ- රසසක්වූතිනා, ලෙළෙකේ -පෙ- එශ්චබිසක්වූතිනා, ලෙළෙකේ -පෙ- බිම්සක්වූතිනා, ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්ම,නා, උප්පාත්ත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්.

රුපත්තා, ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්ම-ම,නා, උප්පාත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්. සදුන්ක්වූතිනා, ලෙළෙකේ -පෙ- ගනිසත්තා, ලෙළෙකේ -පෙ- රසසත්තා, ලෙළෙකේ -පෙ- එශ්චබිත්තා, ලෙළෙකේ -පෙ- බිම්ට්තා, ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්ම,නා, උප්පාත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්.

රුපතිතක්කා, ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්ම,නා, උප්පාත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්. සදුවිතක්කා, ලෙළෙකේ -පෙ- ගනිවිතක්කා, ලෙළෙකේ -පෙ- රසවිතක්කා, ලෙළෙකේ -පෙ- එශ්චබිවිතක්කා, ලෙළෙකේ -පෙ- බිම්විතක්කා, ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්ම,නා, උප්පාත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්.

රුපතිව්,රෝ, ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්-ම,නා, උප්පාත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්. සදුවිව්,රෝ ලෙළෙකේ පියරුප්, සාහරුප්. එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්ම,නා, උප්පාත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්. ගනිවිව්,රෝ ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්ම,නා, උප්පාත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්. රසතිව්,රෝ ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්ම,නා, උප්පාත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්. එශ්චබිවිව්,රෝ, ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්ම,නා, උප්පාත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්. බිම්විව්,රෝ, ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, උප්පාත්ම,නා, උප්පාත්ත්, එන් නිවිසම,නා, නිවිසන්.

ඉදා මුවම් දුක්කිංහලුදයා අභියන්තව..

---

283. කන් කන්මං දුක්කිංහනීරාව්, අභියන්තව.. : යෙ, තියෙ, තියෙව් තිණු, තියෙ අසෙකාවිරුගනීරාව්, බේ, ව්, ගෙ, පරිනිස්සයගෙ, මුහු අනුලයා.

සා, බේ, පනේසා, තිණු, කන් පැහිසම,නා, පැහියන්, කන් නිර්ජ්ජි-ම,නා, නිර්ජ්ජින්, යං ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, පැහිසම,නා, පැහියන්, පැහියන්, එන් නිර්ජ්ජිම,නා, නිර්ජ්ජින්.

කිසුව ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප් : වක්කුං ලෙළෙකේ පියරුප් සාහරුප්, එනේ'සා, තිණු, පැහිසම,නා, පැහියන්, එන් නිර්ජ්ජිම,නා, නිර්ඡ්ජින්. සෙ,ඩං ලෙළෙකේ -පෙ- සාහා ලෙළෙකේ -පෙ- ඒවා, ලෙළෙකේ -පෙ- සා, ගෙ, ලෙළෙකේ -පෙ- මෙන්, ලෙළෙකේ -පෙ- සා, ගෙ, පැහිසම,නා, පැහියන්, එන් නිර්ඡ්ජිම,නා, නිර්ඡ්ජින්.

ලොවු රුපසංවේතනාව ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි. ලොවු සද්දසංවේතනාව ... ලොවු ගන්ධ සක්ෂෑවේතනාව ... ලොවු රසසක්ෂෑවේතනාව ... ලොවු රෝධිත්තිබසසක්ෂෑවේතනාව ... ලොවු ධිම්මසක්ෂෑවේතනාව ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි.

ලොවු රුපසංච්ඡාව ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි. ලොවු සද්දන්ත්ජ්ඡාව ... ලොවු ගන්ධත්ජ්ඡාව ... ලොවු රසත්ජ්ඡාව ... ලොවු රෝධිත්තිබසත්ජ්ඡාව ... ලොවු ධිම්මත්ජ්ඡාව ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි.

ලොවු රුපවිතරකය ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි. ලොවු ශබ්දවිතරකය ... ලොවු ගන්ධ විතරකය ... ලොවු රසවිතරකය ... ලොවු ස්ප්‍රූජ්විත්‍රිතරකය ... ලොවු ධිරම විතරකය ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි.

රුපවිවාරය ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි. ශබ්දවිවාරය ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි. ශබ්දවිවාරය ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි. ශබ්දවිවාරය ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි. ශබ්දවිවාරය ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි. ශබ්දවිවාරය ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. උපදානා වූ තෙල තැංකාව මෙහි උපදී. පිහිටා සිටිනි මෙහි පිහිටා සිටි.

මෙ දුෂ්සුමුද්‍යායියනු ය දි කියනු ලැබේ.

283. එහි දුෂ්සුමුද්‍යායියනු ය කවිරේ යන් : ඒ තැංකාව ගේ මැ යම් අසෙස විරායනිරාධියක් ත්‍යාගයක් දුයුලිමෙක් මිදිමෙක් නො ඇලිමෙක් වේ ද, එය යි.

ප්‍රහිණ වන්නා වූ තෙල තැංකාව කොහි ප්‍රහිණ වේ ද, නිරුද්ධ වන්නි කොහි නිරුද්ධ වේ ද යන් : යමෙක් ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය වූ මුරුරුවහාව වූ මුරුරුවහාව වූ ද, ප්‍රහිණ වන තෙල තැංකාව මෙහි ප්‍රහිණ වේයි, නිරුද්ධ වන්නි මෙහි නිරුද්ධ වේ.

කුමෝක් ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය වූ මුරුරුවහාව වූ ද යන් : ඇය ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. ප්‍රහිණ වන තෙල තැංකාව මෙහි ප්‍රහිණ වේයි, නිරුද්ධ වන්නි මෙහි නිරුද්ධ වේ. කන ලොකයෙහි ... තැහැය ලොකයෙහි ... දිව ලොකයෙහි ... කය ලොකයෙහි ... මනස ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. ප්‍රහිණ වන තෙල තැංකාව මෙහි ප්‍රහිණ වේයි, නිරුද්ධ වන්නි මෙහි නිරුද්ධ වේ.

රුප, ලෙළාකේ පියරුප්, සාහරුප්, එසේසා, තැණ්ඩා, පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී. සඳු ලෙළාකේ -පෙ- ගකී, ලෙළාකේ -පෙ- රස, ලෙළාකේ -පෙ- එශ්චිබා, ලෙළාකේ -පෙ- බිම්බා, ලෙළාකේ පියරුප්, සාහරුප්, එසේසා, තැණ්ඩා, පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී.

වකුව්‍යිලිකුදුණ් ලෙළාදක පියරුප්, සාහරුප්, එසේසා, තැණ්ඩා, පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී. සෞඛ්‍යිලිකුදුණ් ලෙළාකේ -පෙ- සාහරුප්කුදුණ් ලෙළාකේ -පෙ- එව්‍යිලිකුදුණ් ලෙළාකේ -පෙ- කායකුදුණ් ලෙළාකේ -පෙ- මනොවිකුදුණ් ලෙළාකේ පියරුප් සාහරුප්, එසේසා, තැණ්ඩා, පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී.

වකුව්‍යියම්සේසා, ලෙළාකේ පියරුප්, සාහරුප්, එසේසා, තැණ්ඩා, පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී. සෞඛ්‍යියම්සේසා, ලෙළාකේ -පෙ- සාහරුප්කීම්සේසා, ලෙළාකේ -පෙ- එව්‍යියම්සේසා, ලෙළාකේ -පෙ- කායකුයම්සේසා, ලෙළාකේ -පෙ- මනොයම්සේසා, ලෙළාකේ පියරුප් සාහරුප්, එසේසා, තැණ්ඩා, පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී.

වකුව්‍යියම්සේසාර්, වේදනා, ලෙළාකේ පියරුප් සාහරුප්, එසේසා, තැණ්ඩා, පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී. සෞඛ්‍යියම්සේසාර්, වේදනා, ලෙළාකේ -පෙ- සාහරුප්කීම්සේසාර්, වේදනා, ලෙළාකේ -පෙ- එව්‍යියම්සේසාර්, වේදනා, ලෙළාකේ -පෙ- කායකුයම්සේසාර්, වේදනා, ලෙළාකේ -පෙ- මනොයම්සේසාර්, වේදනා, ලෙළාකේ පියරුප් සාහරුප්, එසේසා, තැණ්ඩා, පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී.

රුපසකුදු ලෙළාකේ -පෙ- සඳුසකුදු ලෙළාකේ -පෙ- ගකිසකුදු ලෙළාකේ -පෙ- රසසකුදු ලෙළාකේ -පෙ- එශ්චිබිගකුදු ලෙළාකේ -පෙ- බිම්බිසකුදු ලෙළාකේ -පෙ- තැණ්ඩා පැහියම්බා, පැහියනී. එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී.

රුපසකේවත්තා, ලෙළාකේ -පෙ- සඳුසකේවත්තා, ලෙළාකේ -පෙ- ගකිසකේවත්තා, ලෙළාකේ -පෙ- රසසකේවත්තා, ලෙළාකේ -පෙ- එශ්චිබිගකේවත්තා, ලෙළාකේ -පෙ- බිම්බිසකේවත්තා, ලෙළාකේ පියරුප් සාහරුප්, එසේසා, තැණ්ඩා, පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී.

රුපත්තා, ලෙළාකේ -පෙ- සඳුත්තා, ලෙළාකේ -පෙ- ගකී, තැණ්ඩා, ලෙළාකේ -පෙ- රසත්තා, ලෙළාකේ -පෙ- එශ්චිබිත්තා, ලෙළාකේ -පෙ- බිම්බිත්තා, ලෙළාකේ -පෙ- තැණ්ඩා පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී.

රුපවිතකේකා, ලෙළාකේ -පෙ- සඳුවිතකේකා, ලෙළාකේ -පෙ- ගකිවිතකේකා, ලෙළාකේ -පෙ- රසවිතකේකා, ලෙළාකේ -පෙ- එශ්චිබිවිතකේකා, ලෙළාකේ -පෙ- බිම්බිවිතකේකා, ලෙළාකේ -පෙ- තැණ්ඩා පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී.

රුපවිටරු, ලෙළාකේ -පෙ- සඳුවිටරු, ලෙළාකේ -පෙ- ගකිවිටරු, ලෙළාකේ -පෙ- රසවිටරු, ලෙළාකේ -පෙ- එශ්චිබිවිටරු, ලෙළාකේ -පෙ- බිම්බිවිටරු, ලෙළාකේ පියරුප් සාහරුප්, එසේසා, තැණ්ඩා, පැහියම්බා, පැහියනී, එන් නිරුප්කීම්බා, නිරුප්කීනී.

ඉදා ප්‍රවත්ති දුක්‍යානිගැනීම් ඇඟිල්‍යාව..

රුපයේ ලොකයෙහි පියරුප ය, සාතරුප යි. ප්‍රසිණ වන කෙල ක්‍රෑෂ්ණව මෙහි ප්‍රසිණ වේද, නිරුද්ධ වන්නී මෙහි නිරුද්ධ වේ. අඛණයේ ලොකයෙහි . . . ගන්ධයේ ලොකයෙහි . . . රසයේ ලොකයෙහි . . . සුප්‍රූත්විතයේ ලොකයෙහි . . . දරමයේ ලොකයෙහි පියරුප ය, සාතරුප යි. ප්‍රසිණ වන කෙල ක්‍රෑෂ්ණව මෙහි ප්‍රසිණ වේද, නිරුද්ධ වන්නී මෙහි නිරුද්ධ වේ.

වක්සුරිජූනය ලොකයෙහි ප්‍රයරුප ය, සාතරුප යි. ප්‍රතිණ වන තෙල තාණ්ඩාව මෙහි ප්‍රතිණ වෙයි, නිරද්ධ වන්නි මෙහි නිරද්ධ වේ. ගෞග්‍රාමීජූනය ලොකයෙහි . . . සාණවිජූනය ලොකයෙහි . . . ජේවාචිජූනය ලොකයෙහි . . . කායවිජූනය ලොකයෙහි . . . මතොචිජූනය ලොකයෙහි ප්‍රයරුප ය, සාතරුප යි. ප්‍රතිණ වන තෙල තාණ්ඩාව මෙහි ප්‍රතිණ වෙයි, නිරද්ධ වන්නි මෙහි නිරද්ධ වේ.

වක්‍රුම්‍යම්ලංඡසය ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාතරුප දේ. ප්‍රඹිණ වන තෙකුල තාශ්ණාව මෙහි ප්‍රඹිණ වෙයි, නිරද්ධ වන්නී මෙහි නිරද්ධ වේ. සෞත්‍යම්ලංඡසය ලොකයෙහි . . . සාන්සාම්ලංඡසය ලොකයෙහි . . . තේරිභාසම්ලංඡසය ලොකයෙහි . . . කායසම්ලංඡසය ලොකයෙහි . . . මත්‍යාසම්ලංඡසය ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාතරුප දේ. ප්‍රඹිණ වන තෙකුල තාශ්ණාව මෙහි ප්‍රඹිණ වෙයි, නිරද්ධ වන්නී මෙහි නිරද්ධ වේ.

වක්වූම්පිජසයෙන් උපන් වෙදනාව ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සතාරුප යි. ප්‍රතිණ වන කෙල ත්‍යැණුව මෙහි ප්‍රතිණ වේදි, නිරුද්ධ වන්නී මෙහි නිරුද්ධ වේ. සොක සම්පිෂ්ටසරවෙදනාව ලොකයෙහි . . . සාහසම්පිෂ්ටසරවෙදනාව ලොකයෙහි . . . එවහා සම්පිෂ්ටසරවෙදනාව ලොකයෙහි . . . කායසම්පිෂ්ටසරවෙදනාව ලොකයෙහි . . . මතෙහා සම්පිෂ්ටසරවෙදනාව ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාකරුප යි. ප්‍රතිණ වන කෙල ත්‍යැණුව මෙහි ප්‍රතිණ වේදි, නිරුද්ධ වන්නී මෙහි නිරුද්ධ වේ.

රුපසාභ්‍යව ලොකයෙහි . . . ගබදයාභ්‍යව ලොකයෙහි . . . ගන්ධයාභ්‍යව ලොකයෙහි . . . රසයාභ්‍යව ලොකයෙහි . . . සුපූජටව්‍යසාභ්‍යව ලොකයෙහි . . . ධරුමයාභ්‍යව ලොකයෙහි පියරුප ය, සාතරුප යි. ප්‍රතීණ වන තෙල ත්‍රෑණාව මෙහි ප්‍රතීණ වෙයි, නිරුද්ධ වන්නී මෙහි නිරුද්ධ වේ.

රුපසක්වෙතනාට ලොකයෙහි ... ගබඩසක්වෙතනාට ලොකයෙහි ... ගන්ධ සසක්වෙතනාට ලොකයෙහි...රසසසක්වෙතනාට ලොකයෙහි...සුපුණව්‍යසසක්වෙතනාට ලොකයෙහි ... ධර්මයසක්වෙතනාට ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාකරුප දී. ප්‍රතිණ වන තෙල කැඳූණාට මෙහි ප්‍රතිණ වෙයි, නිරද්ධ වන්නි මෙහි නිරද්ධ චේ.

రూపకుత్తులుల లోకయెచ్చి ... అదినుత్తులుల లోకయెచ్చి ... గండితుత్తుల లోకయెచ్చి ... రఘుత్తులుల లోకయెచ్చి ... ద్వార్పత్తులుత్తుల లోకయెచ్చి ... దిరమథుత్తుల లోకయెచ్చి ప్రయర్ప య, బార్బా డి. ప్రతిష్ఠ విన తెలు కుత్తులుల మెచ్చి ప్రతిష్ఠ లెడి, నీర్మద్ద విన్స్టీ మెచ్చి నీర్మద్ద డి. లీ.

ରୂପରିତିରକାଳ ଲୋକଦେଖି ... ଅନିଦିତିରକାଳ ଲୋକଦେଖି ... ଯନ୍ତ୍ରିତିରକାଳ ଲୋକଦେଖି ... ରଜିତିରକାଳ ଲୋକଦେଖି ... ପ୍ରତିବିମ୍ବିତିରକାଳ ଲୋକଦେଖି ... ଦିରମେତିରକାଳ ଲୋକଦେଖି ପ୍ରିୟରୂପ ଯ, ଯାତରୂପ ହି. ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଲିଙ୍ଗ କୁଞ୍ଚଣ୍ଵାଳ ମେତି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଲେବି, ନୀର୍ଦ୍ଦିତ ଲିଙ୍ଗରେ ମେତି ନୀର୍ଦ୍ଦିତ ହେ.

රුපවිචාරය ලොකයෙහි . . . අබද්ධවාචාරය ලොකයෙහි . . . ගන්ධවිචාරය ලොකයෙහි . . . රසවිචාරය ලොකයෙහි . . . ස්ප්‍රැක්ටව්‍යවිචාරය ලොකයෙහි . . . ධරුමවිචාරය ලොකයෙහි ප්‍රියරුප ය, සාතරුප යි. ප්‍රතීණ වන තෙල තෘත්තාව මෙහි ප්‍රතීණ වෙයි, තීරුදේ වන්නි මෙහි තීරුදේ වේ.

ତମ ହେବନିରେବା ଯାଏଇପକୁ ଦି କିଯନ୍ତୁ ଅତେବୀ

284. නැත් කනුම් දුකුනිගෙයා මිනීපරිපද අරියයටව් : ඇයමේව අරියෙයා, අවස්ථාවෙකා මගෙයා. සෙයා එදා : සම්, දිවයී, සම්, යඩිකාපෙයා, සම්, ව, ව, සම්, කමලනෙකා, සම්, අ, උවේ, සම්, ව, ය, මේ, සම්, යන්, සම්, සම්, තී.

නුත්‍ය කාන්තේ, සම්බන්ධිතයෙහි, නොකළ මතඟ තැබුණු පෙන්වනු ලබයි, අවශ්‍ය, පාද-සම්බන්ධිතයෙහි, දුරින්ගියා සම්බන්ධිතයෙහි, අයේ වූවත්ති සම්බන්ධිතයෙහි.

ବିଜ୍ଞାନ କବିତାରେ, ଜୀମାନିକାମଳରେ ହେବା, ଆଣିଯିପାରୁ, କେବରମଣ୍ଡି ଅଧିନିବୀ—  
ଦ୍ୟନୀ, କେବରମଣ୍ଡି କାମେଷ୍ଟ୍ ତିଵର୍ତ୍ତନାର, କେବରମଣ୍ଡି, ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜୀମାନିକାମଳ,  
କୋମଳରେହେବା,.

କିମ୍ବା କନିମେ, ଯତ୍ତା, ଆ, ତେବେ, : ତୁବ ଅର୍ଥକ୍ଷେତ୍ରଙ୍କୁ, ତିଲିତ, ଆ, ତେବେ,  
ପରାଯ ଯତ୍ତା, ଆ, ତେବେକ ତେଲିକୁ କାହେବନୀ, ଆହୁ ବିଲବନୀ ଯତ୍ତା, ଆ, ତେବେ,

கன்ன கவுளே, குளு, வாய்களே : ஒரி சீக்கிழி அனுபவந்துள் பூ. பகு, மூ. அகுக்கலூ. நூ. வில்லு, நூ. அனுபவு, டை தங்க. ரெண்டி, வாய்மனி திரிய. அ, ரஹதி தீவு. பகுதீகூ, நீ பட்டக்கி, டைப்புநூ. நூ. பூ, பகு, மூ. அகுக்கலூ, நூ. வில்லு, நூ. பகு, மூ. ய தங்க. ரெண்டி வாய்மனி திரிய. அ, ரஹதி தீவு. பகுதீகூ, நீ பட்டக்கி, அனுபவந்துள் பூ. குச்சலூ. நூ. வில்லு, நூ. டைப்பு, டை தங்க. ரெண்டி, வாய்மனி திரிய. அ, ரஹதி, தீவு. பகுதீகூ, நீ பட்டக்கி, டைப்புநூ. நூ. குச்சலூ. நூ. வில்லு, நூ. ஸிவிய, அகுவேலே, ய, ய ஹியோகு, வாய் வேப்புலூ. ய கு, வநு, ய ப, ரிப்பரிய, தங்க. ரெண்டி, வாய்மனி, திரிய. அ, ரஹதி, தீவு. பகுதீகூ, நீ பட்டக்கி, அகுவேலே, ய ய விவுநி குளு, வாய்களே.

କହୁ କବିତା, ଯାତର, ଯାନୀ : ତୁମ ହିନ୍ଦୁ କାହେ କାହୁନ୍ତପଣ୍ଡି ଶିଖରଟି  
ଧୂମପର୍ବତ, ନେବା, ଯାନ୍ତିମି, ଶିଖେଯଙ୍କ ଲୋକେ ଅନ୍ତିର୍ବଳୀ, ଦେଲଭାସ୍ୟଙ୍କ,  
ଲେଦନ୍ତାସ୍ୟ -ତେବେ - ଶିଖେଯଙ୍କ -ତେବେ - ବିଶେଷପଣ୍ଡି ବିଲାତିନ୍ତପଣ୍ଡି ଶିଖରଟି ଧୂମପର୍ବତ,  
ନେବା, ଯାନ୍ତିମି, ଶିଖେଯଙ୍କ ଲୋକେ ଅନ୍ତିର୍ବଳୀ, ତୃତୀୟନ୍ତପଣ୍ଡି, ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକି  
କାମିତିପଣ୍ଡି.

නිත්‍ය කනමේ, සම්සම්ඩී : ඉඩ හිකුව විවිධෙල්ව'ව කාමෙනි මිතිවල  
අකුලුණි බැලෙමෙනි සවියකුදා. සවිට, රං විවෙකජ. පිහිටුපුබා. පර්මේල් ක්‍රිඩා.  
දුපසම්පූරු විහරනි, විහිකුවිට, රාජා. ව්‍යුපසම, අජ්ඝිනාන්. නොපසාදනා.  
වෙනසේ, එකේ, දිගුව්. අවියකුදා. අවිවාර. සම්ඩිජ්. පිහිටුපුබා.  
දුනිය. ක්‍රිඩා. දුපසම්පූරු විහරනි, පිතිය, ව විරශා, දුපෙකුවකේ, ව  
විහරනී සනේ, 'ව සමජ්‍යෙනු, පුබකුව කායන පරිස්වෙදෙනි ය. තු.  
අරිය, අ, එකුනාන් දුපෙකුවකේ, ව සතිම, පුබවිහාරිනි නු. තුතිය. ක්‍රිඩා.  
දුපසම්පූරු විහරනි, පුබසා ව පහාතා, දුකුවසා ව පහාතා, පුබේ'ව  
සෙ, මහස්‍යදැම්නයාදා. අනුඩිගම්, අදිකුව මිපුබා. දුපෙකුව, සති  
ප, රිපුද්‍යා. වතුන්දා. ක්‍රිඩා. දුපසම්පූරු විහරනි, අය. ව්‍යුවත්‍යා සම්,  
සම්ඩිජ්.

ତୁମ୍ଭ ବୀରବୀନୀ ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞାନିକୀ ପରିପଦ ଅର୍ଥାତ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟବିନୀ

සු ප්‍රංශ හා ප්‍රතිච්‍යාපන නිලධානය

## 1. ഫണ്ടേസി - PTS.

284. එහි 'දු:බනිරෝධගාලීප්‍රතිපදයීසත්තාය' කටයුතු යන් : මෙ මැ ආයී අෂ්ට්‍රාවාසිකමාරුගය යි. ඒ කටයුතු යන් : සම්මාදිවයි ය, සම්මාසඩිකප්ප ය, සම්මාවාවා ය, සම්මාකම්මන්ත ය, සම්මාආජිව ය, සම්මාවායාම ය, සම්මාසනි ය, සම්මාසමාධි ය.

එහි 'සම්මාදිවයි' කටයුතු යන් : දු:බනිරෝධගාලීප්‍රතිපදයීසත්තාය ය, දු:බනිරෝධගාලීය ය, දු:බනිරෝධගාලීප්‍රතිපදයීසත්තාය ය, දු:බනිරෝධගාලීය ය. මෙ 'සම්මාදිවයි' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සම්මාසඩිප්ප' කටයුතු යන් : නොජ්‍යම්‍යසඩිකල්ප ය, අව්‍යාපාදසඩිකල්ප ය, අව්‍යාසාසඩිකල්ප ය. මෙ 'සම්මාසඩිවයි' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සම්මාවාවා' කටයුතු යන් : මූසවායෙන් වෙන්වීම ය, පිපුනුබඩින් වෙන්වීම ය, රඛබඩින් වෙන්වීම ය, නිස්බස්නිහිමෙන් වෙන්වීම ය. මෙ 'සම්මාවාවා' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සම්මාකම්මන්ත' කටයුතු යන් : ප්‍රණායෙන් වෙන්වීම ය, අධිනාඛනින් වෙන්වීම ය, කාමයෙහි වරද්වා හැඳිරිමෙන් වෙන්වීම ය. මෙ 'සම්මාකම්මන්ත' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සම්මාආජිව' කටයුතු යන් : මෙසය්නෙහි ආයීප්‍රාවක තෙමෙ මිට්‍යාආජිවය හැර සම්සක් ආජිවයෙන් දිවි රකි ද, මෙ සම්සක් ආජිව යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සම්මාවායාම' කටයුතු යන් : මෙසය්නෙහි මහඟ තෙම තුළන් ලාමක අකුගල ධර්මයන් නො ඉපදිවීම පිණිස ජන්දය උපදිවයි. ව්‍යායාම කෙරෙයි, වියායීරමහ කෙරෙයි, සිත දැඩි කොටගනියි, ප්‍රධන්වියා කෙරෙ. උපන් ලාමක අකුගල ධර්මයන් ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ජන්දය උපදිවයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි, වියායීරමහ කෙරෙයි, සිත දැඩිකොටගනියි, ප්‍රධන්වියා කෙරෙ. තුළන් කුගල ධර්මයන් ඉපදිවීම පිණිස ජන්දය උපදිවයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි, වියායීරමහ කෙරෙයි, සිත දැඩිකොටගනියි, ප්‍රධන්වියා කෙරෙ. උපන් කුගල ධර්මයන් ගේ පැවැත්ම පිණිස නො නැඹිම පිණිස බුඩුල බව පිණිස විපුල බව පිණිස වැළිම පිණිස පරිපුරුණ වීම පිණිස ජන්දය උපදිවයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි, වියායීරමහ කෙරෙයි, සිත දැඩිකොටගනියි, ප්‍රධන්වියා කෙරෙ. මෙ 'සම්මාවායාම' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සම්මාසනි' කටයුතු යන් : මෙසය්නෙහි මහඟ තෙම කෙලෙපුන් තවන වියායී ඇත්තේ, සම්සක්ප්‍රඥ ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ කායලොකයෙහි අහිඛාව හා දෙම්නාස දුරු කොට කැයෙහි කිය අනුව බලුම් වාසය කෙරෙයි, වෙදනාවන්හි... වින්තයෙහි... ධර්මයන්හි කෙලෙපුන් තවන වැර ඇතියේ සම්ස්ජ්ඡනා ඇතියේ සිහි ඇතියේ (ස්කන්ඩ්ඩි ධර්ම සංඛ්‍යාත) ලොකයෙහි අහිඛාව හා දෙම්නාස දුරු කොට ධර්මානුදරු වී වාසය කෙරේ. මෙ 'සම්මාසනි' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සම්මාසමාධි' කටයුතු යන් : මෙසය්නෙහි මහඟ තෙම කාමවැන්දැඩිවරණ යෙන් වෙන් ව ම (යෙළුනිවරණ සංඛ්‍යාත) අකුගල ධර්මයන්හෙන් වෙන් ව ම විතරක සහිත වූ විවාර සහිත වූ විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රිතිය හා පුබය ඇති ප්‍රථමඛානයට පැමිණ වෙසයි, විතරකවිවාරයන් ගේ ඉක්මුවීමෙන් අහිඛාවමයෙහි පැහැදිම ඇති වින්තයා ගේ එකොදාහාවය (එකඟ බව) ඇති අවිතරක වූ අවිවාර වූ සම්ධියෙන් උපන් ප්‍රිතිය හා පුබය ඇති දැවිතියඛානයට පැමිණ වෙසයි, ප්‍රිතිය ගේ ද ඉක්මුවීමෙන් උපක්ෂා ඇත්තේ වෙසයි, සිහි ඇතියේ සම්ස්ජ්ඡනා ඇතියේ නාමකයින් පුබය ද විදි. ආයීයේ යම් බ්‍රාහ්‍යනයක් හෙතුකොටගෙන උපක්ෂා ඇත්තේ ස්මාතිමත් වූයේ පුබවිහරණ ඇතැයි ප්‍රකාශ කෙරෙන් ද, ඒ තාතීයඛානයට පැමිණ වෙසයි. පුබයා ගේ ද ප්‍රහාණයෙන් දු:බයා ගේ ද ප්‍රහාණයෙන් පළමු (උපවාරක්ෂණයෙහි) ම සොම්හස්දෙම්නපුන් ගේ ප්‍රහාණයෙන් දුක් නො වූ පුබ නො වූ උපක්ෂායෙන් උපන් ස්මාතිපාරිජුද්ධිය ඇති, ව්‍යුත්‍රීඛානයට පැමිණ වෙසේ. මෙ 'සම්මාසමාධි' යි කියනු ලැබේ.

මෙ 'දු:බනිරෝධ ගාලීප්‍රතිපදයීසත්තා' යි කියනු ලැබේ.

පුස්තකන්තහාජනිය යි.

285. වනකාරී සාම්පූහ්‍ය : දුක්ඛං, දුක්ඛංසූදයා, දුක්ඛතිරෙංගේ, දුක්ඛතිරෙංගේ.

නුත් කෙනෙමේ, දුකුඩායෙ, : තුරු, අයේ වූවනි දුකුඩායෙ,.

බසු කනම් දුක්කඩ් : අවසෙය, ව කිලෝසා, අවසෙය, ව අකුරලා, ඩිමල්, සේණ් ව කුයලුලානී ස,සව,සේ, අවසෙය, ව ස,සව, කුයලා, ඩිමල්, ස,සව, ව කුයලා,කුයලා,ස, බැම්ත,නා, විප,කා, ගය ව බැම්, කිරිය, නෙව් කුයලා, හ,කුරලා, හ ව ක්‍රමවිප,කා, සබඳත්ව ර,ප, ඉද් මුවත් දුක්කඩ්.

ବୁନ୍ଦୁ କଣତରେ, ଦ୍ୱାକବନୀରେ,ଦେବ, : କରୁଣାଯ ପହାନଂ, ଅଧ୍ୟ ଶ୍ରୀମତୀ ଦ୍ୱାକବନୀରେ,ଦେବ, :

නින් කනම්, දුක්කඩ් නිරෝගී වියා මිනි පරිපද්‍ර : තු ගැඹවූ යයම් . සමයේ  
ලෙසු කුතුරරු . ක්‍රිංච් හා චෙවුන් නිරෝගී නිකා අපවශගාමී . දිවියෙන් න්‍යා පෙන්  
පහා නාය පරිමා ය ඇමිය, පනතිය, විවිධෙව්ව් ව කාමෙනි - පෙ - පරිමා ක්‍රිංච්  
දුක්කඩ් ප්‍රජා නිරෝගී දැනී නිසුද්ද, තියම් . සමයේ  
අවස්ථා නිශ්චිත කෙ, මෙයෙ, හෙ, නි : සම් දිවියී - පෙ - සම්, සම්, නි.

ඩිවයී : යා පසුදු පර්හනු -පෙ- අමේ,හෙ, බිමතිවයෙ, සම්, දිවයී බිමතිවයසම්, ජක්ඛලියා, මගුඩිකා. මගුපරියා,- පසනා. අයා වූවත් සම්,දිවයී.

නුත්‍රු කානුමේ, සම්බන්ධ පෙපෝ: ගෝ, නැකීකා, විනැකීකා, -පෝ-  
සම්බන්ධ පෙපෝ, මගයා මගයා පත්‍රකා, අය. වූවත් සම්බන්ධ පෙපෝ.

බනු කුතම, සම්බව,ව,ව, : ය, වභු විද්‍යාවටිනෙහි අරුණි විරුණි පරිමිරුණි වෙරමණී අකිරිය, අකරණ, අනුරුණ,පසුණි වෙල,අනුතිකුමේ, ශේෂුක,තො, සම්බව,ව,ව, මිගයඩිග, මිගයපරිය,පත්‍රා, අය, වූවතුණි සම්බව,ව,ව,

බහු කානීමේ, සම්කාමිතයෙකු : ය, නිභි කායදුවටරිතෙකි අරනි පිරනි පැවිරිති වෙරමණී අකිරිය, අකරණ අන්ත්‍රිය, පත්‍රි වෙලු, අනාතිකකුමේ, සෙනුසාගේ, සම්කාමිතයෙකු, මූකාධිය, මූකපරිය, පන්තු, අයෝ වූවනි සම්කාමිතයෙකු.

තිසු කතමේ, සම්, අ, ජේවේ, : ය, මිට්, අ, ජේවේ, අ, රඩ් විරහි පරිවිරහි වෙරම්කී අකිරිය, අකරණ, අන්ත්‍රිකාපත්‍රි වෙලු, අන්ත්‍රිකාපත්‍රිමේ, සෙනුස්, නො, සම්, අ, ජේවේ, මෙහෙමිය, මෙහෙමිය, පත්‍රිකා, අය, වුවත් සම්, අ, ජේවේ,

නිත්‍ය කුතුමේ, සම්බාධීමේ : ගෙ, වෙත්තිසිකී, විරිය, රමෙහි, -පෙ-  
සම්බාධීමේ, විරියක්මේ, ජ්‍යෙෂ්ඨීය, මගාධිය. මගාධිය මගාධිය පනතුව, අය වූවත් සම්බාධීමේ.

නුත් කානුම්, සම්, නැතියේ ය, නැති අනුසාරී -පෙ- සම්, නැති යනි-  
සම්, පෙනී ගිහි, මගිහි. මගිහි. මගිහි, පක්‍රාන්, අයා වූවන් සම්, නැති.

285. සත්‍යයේ සතර දෙනෙකි : දුක්ඛ ය, දුක්ඛමුදය ය, දුක්ඛනීරෝධ ය, දුක්ඛ නිගුඩාමිනීපටිපද යි.

එහි 'දුක්ඛමුදය' කවර යන් : තාණ්ඩා යි. මේ 'දුක්ඛමුදය' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්ඛය' කවර යන් : අවශ්‍යක්ලෙගයේද, අවශ්‍යක්ලෙගලදීර්මයේද, සාපුව වූ තුන් කුගලමුලයේද, අවශ්‍යක්ලෙගලදීර්මයේද, යාපුව වූ කුගලමුලයේද, නො ම කුගල වූ අකුගල නො වූ නොද කරම්පාක වූ යම් ත්‍රියාධරම කෙනෙකුන් වෙන්ද, හැම රුපයද යන මේ 'දුක්ඛය' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්ඛනීරෝධය' කවර යන් : තාණ්ඩාප්‍රභාණය යි, මේ 'දුක්ඛනීරෝධය' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්ඛනීරෝධයාමිනීපටිපද' කවර යන් : මෙස්සනෙහි මහජ යම් කලෙකු ඇඟ්‍රියනයන් ගේ ප්‍රභාණය පිළිස ප්‍රථමභ්‍රුමියට පැමිණීම පිළිස නෙයෝනික වූ අපවය ගාම් වූ ලෙඳාකේත්තරධ්‍යානය විඩාද, කාමයන් ගෙන් වෙන් ව ම... දුක් වූ ප්‍රතිපද ඇති ලැයි වූ අභිජ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙශේද, එසමයෙහි ඇඟ්‍රියකමාරුගය වෙයි, සමංදිවයිය... සමංදිවමායි යි.

එහි 'සමංදිවයි' කවර යන් : මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපයීපන්න වූ යම් ප්‍රඥුවක් පර්‍යානනාකාරයෙක්... අමොහයෙක් සිවියස්දාම විමිලේමෙක් සම්සුජදාජ්‍යියෙක් ධරම්විවය සම්මාභාධ්‍යිගයෙක් වෙද, මේ 'සමංදිවයි' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සමංස්කර්ප' කවර යන් : මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපයීපන්න වූ යම් තරකයෙක් විතරකයෙක් සම්ස්කර්පයෙක් වෙද, මේ 'සමංස්කර්ප' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සමංවාච්‍ය' කවර යන් : මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපයීපන්න වූ යම් සතර වාග් දුෂ්පරිනයන් ගෙන් වෙන්විලේක් විරතියෙක් පට්ටිරතියෙක් විරමණයෙක් අත්‍රියායයෙක් නො කිරීමෙක් නො පැමිණීමෙක් ආවාරසීමාව නො දැක්මිලේක් ප්‍රකාශ නැයිමෙක් සම්සුජවනයෙක් වෙද, මේ 'සමංවාච්‍ය' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සමංකම්මන්ත' කවර යන් : මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපයීපන්න වූ යම් තුන් කායුද්‍යෝවරිනයන් ගෙන් වෙන්විලේක් විරතියෙක් පට්ටිරතියෙක් විරමණයෙක් අත්‍රියායයෙක් අකරණයෙක් නො පැමිණීමෙක් වෙළාඅනාන්ත්‍රුමණයෙක් ප්‍රකාශ නැයිමෙක් සම්සාජ්‍යිවයෙක් වෙද, මේ 'සමංකම්මන්ත' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සමංවායාම' කවර යන් : මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපයීපන්න වූ යම් වෙවතයික වියෝග්‍රහ්මයෙක්... සම්සුජවායාමයෙක් වියෝග්‍රහ්මබාධ්‍යිගයෙක් වෙද, මේ 'සමංවායාම' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සමංසක්' කවර යන් : මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපයීපන්න වූ යම් සම්වියක් අනුස්මානියෙක්... සම්සුජසාමයෙක් ස්මානිසම්බාධ්‍යිගයෙක් වෙද, මේ 'සමංසක්' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සමංසමායි' කවර යන් : මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපයීපන්න වූ යම් වින්තයා ගේ සිවිලේක් මොනවට සිවිලේක්... සම්සුජසාමයියෙක් ස්මානිසම්බාධ්‍යිගයෙක් වෙද, මේ 'සමංසමායි' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සමංසමායි' කවර යන් : මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපයීපන්න වූ යම් වින්තයා ගේ සිවිලේක් මොනවට සිවිලේක්... සම්සුජසාමයියෙක් ස්මානිසම්බාධ්‍යිගයෙක් වෙද, මේ 'සමංසමායි' යි කියනු ලැබේ.

286. කන්තු කනමේ, දුක්කඩස්මූදයෝ : කණ්ඩා, ව, අවසෙස, ව කිලෙස, අය වූවත් දුක්කඩස්මූදයෝ.

නහු කනම් දුක්කඩ : අවසෙස, ව අකුසල, බමතා, තීණ්සි ව කුසලමූලානි සාසවානි, අවසෙස, ව සාසව්, කුසල, බමතා, සාසව්, ව කුසල, කුසලන් බමතාන් විපාකා, ගෙ ව බමතා, කිරිය, නෙව කුසල, නාකුසල, න ව කම්මෙනිපාකා, සබඳ ව රුපා, ඉදා වූවත් දුක්කඩ.

නහු කනමේ, දුක්කඩනිරෝ, බේ :	කණ්ඩාය අවසෙස්නකුව්
----------------------------	--------------------

කණ්ඩාය අවසෙස්නකුව් පහාන්, අය වූවත් දුක්කඩනිරෝ, බේ.

නහු කනම්, දුක්කඩනිරෝ, බිගා, මිනි පරිපද, ඉඩ හිකුව යසම් සමය ලෙ, කුනුතර කු, නා, භාවෙනි තීයා, තීකා අපවියග, මින් දිවියන්නා පහාන්, ය පෘමාය ධුමිය, පත්‍රිය, විවිධව් ව කාමෙනි - පෙ - පෘමා කු, නා උපසම්පරු විහරන් දුක්කඩ, පරිපද දැනීහිසුදින්, තියෙන් සම් දිවියි - පෙ - සම්, යම්, අය වූවත් දුක්කඩනිරෝ, බිගා, මිනි පරිපද, අවසෙස, බමතා, දුක්කඩනිරෝ, බිගා, මිනිය, පරිපදය සම්පූර්ණා.

287. කන්තු කනමේ, දුක්කඩස්මූදයෝ : කණ්ඩා, ව, අවසෙස, ව කිලෙස, අවසෙස, ව අකුසල, බමතා, අය වූවත් දුක්කඩස්මූදයෝ.

නහු කනම් දුක්කඩ : තීණ්සි ව කුසලමූලානි සාසවානි, අවසෙස, ව සාසව්, කුසල, බමතා, සාසව්, ව කුසල, කුසලන් බමතාන් විපාකා, ගෙ ව බමතා, කිරිය, නෙව කුසල, නාකුසල, න ව කම්මෙනිපාකා, සබඳකුව රුපා, ඉදා වූවත් දුක්කඩ.

නහු කනමේ, දුක්කඩනිරෝ, බේ :	කණ්ඩාය අවසෙස්නකුව් අකුසලන්, බමතාන් පහාන්, අවසෙස්නකුව් අකුසලන් බමතාන් පෘමා, අය වූවත් දුක්කඩනිරෝ, බේ.
----------------------------	---

නහු කනම්, දුක්කඩනිරෝ, බිගා, මිනි පරිපද : ඉඩ හිකුව යසම් සමය ලෙ, කුනුතර කු, නා, භාවෙනි තීයා, තීකා අපවියග, මින් දිවියන්නා පහාන්, ය පෘමාය ධුමිය, පත්‍රිය, විවිධව් ව කාමෙනි - පෙ - පෘමා කු, නා උපසම්පරු විහරන් දුක්කඩ, පරිපද දැනීහිසුදින් : තියෙන් සම් සෑරිය අවිධියිකා, මෙයා, ගෙ, තී : සමතා, දිවියි - පෙ - සමතා, සමතා, අය වූවත් දුක්කඩනිරෝ, බිගා, මිනි පරිපද, අවසෙස, බමතා, දුක්කඩනිරෝ, බිගා, මිනිය, පරිපදය සම්පූර්ණා.

288. කන්තු කනමේ, දුක්කඩස්මූදයෝ : කණ්ඩා, ව, අවසෙස, ව කිලෙස, අවසෙස, ව අකුසල, බමතා, තීණ්සි ව කුසලමූලානි සාසවානි, අය වූවත් දුක්කඩස්මූදයෝ.

නහු කනම් දුක්කඩ : අවසෙස, ව සාසව්, කුසල, බමතා, සාසව්, ව කුසල, කුසලන් බමතාන් විපාකා, ගෙ ව බමතා, කිරිය, නෙව කුසල, නාකුසල, න ව කම්මෙනිපාකා, සබඳකුව රුපා, ඉදා වූවත් දුක්කඩ.

නහු කනමේ, දුක්කඩනිරෝ, බේ :	කණ්ඩාය අවසෙස්නකුව් අකුසලන්, බමතාන් පහාන්, අවසෙස්නකුව් අකුසලන් බමතාන් තීණ්ඩාන් සුසලමූලාන් සාසවාන්, අය වූවත් දුක්කඩනිරෝ, බේ.
----------------------------	--

286. එහි 'දුක්බසමූදය' කවර යන් : තාත්ත්ව ද ඉතිරි ව සිටි ක්ලෙයයෝ ද යන මේ 'දුක්බසමූදය' හි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බය' කවර යන් : ඉතිරි ව සිටි අකුගලධරමයෝ ද, සාපුව වූ තුන් කුගල මූලයෝ ද, ඉතිරි ව සිටි සාපුව වූ කුගලධරමයෝ ද, කුගලාකුගලධරමයන් ගේ සාපුව වූ විපාකයෝ ද, නො ම කුගල වූ අකුගල නො වූ නො ද කරම්විපාක වූ යම් ක්‍රියාධරම කෙනෙකුන් වෙන් ද, හැම රුපය ද යන මේ 'දුක්බ' හි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බනිරෝධය' කවර යන් : තාත්ත්ව ගේ ද, අවශේෂ වූ ක්ලෙයයන් ගේ ද ප්‍රහාණය සිංහය ප්‍රථමභූමියට පැමිණීම පිණිස තෙනෙයිංකික වූ අපවිගාමී වූ ලොකාන්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාමයන් ගෙන් වෙන් ව ම... දුක් වූ ප්‍රතිපද ඇති ලැයි වූ අභිජා ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. එහමයෙහි අභ්වාචිගිකමාරුගය වෙයි; සම්මැදිවිය ය, ... සම්මාසමාධි සි. මේ 'දුක්බනිරෝධයාමිනීප්‍රතිපද' හි කියනු ලැබේ. ඉතිරි ව සිටි ධරමයෝ දුක්බනිරෝධයාමිනී ප්‍රතිපදව හා සම්පූර්ණයෝ සි.

287. එහි 'දුක්බසමූදය' කවර යන් : තාත්ත්ව ද ඉතිරි ව සිටි ක්ලෙයයෝ ද ඉතිරි ව සිටි අකුගලධරමයෝ ද යන මේ 'දුක්බසමූදය' හි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බය' කවර යන් : සාපුව වූ තුන් කුගලමූලයෝ ද, ඉතිරි ව සිටි සාපුව වූ කුගලධරමයෝ ද, සාපුව වූ කුගලාකුගලධරමයන් ගේ විපාකයෝ ද, නො ම කුගල් වූ අකුසල් නො වූ නො ද කරම්විපාක වූ යම් ක්‍රියාධරම කෙනෙකුන් වෙන් ද, හැම රුපය ද යන මේ 'දුක්බ' හි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බනිරෝධය' කවර යන් : තාත්ත්වගේ ද ඉතිරි ව සිටි කෙලපුන් ගේ ද ඉතිරි ව සිටි අකුගලධරමයන් ගේ ද ප්‍රහාණය සි. මේ 'දුක්බනිරෝධය' හි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බනිරෝධයාමිනීප්‍රතිපද' කවර යන් : මෙසයනෙහි මහණ අභ්විගාතයන් ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභූමියට පැමිණීම පිණිස තෙනෙයිංකික වූ අපවිගාමී වූ ලොකාන්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාමයන් ගෙන් වෙන් ව ම... දුක්බප්‍රතිපද ඇති ලැයි වූ අභිජා ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙයේ ද, එහමයෙහි අභ්වාචිගිකමාරුගය වෙයි: සම්මැදිවිය ය, ... සම්මාසමාධි සි. මේ 'දුක්බනිරෝධයාමිනීප්‍රතිපද' හි කියනු ලැබේ. අවශේෂ ධරමයෝ දුක්බනිරෝධයාමිනීප්‍රතිපදව හා සම්පූර්ණක්තයෝ සි.

288. එහි 'දුක්බසමූදය' කවර යන් : තාත්ත්ව ද අවශේෂ ක්ලෙයයෝ ද, අවශේෂ අකුගලධරමයෝ ද, සාපුව වූ තුන් කුගලමූලයෝ ද යන මේ 'දුක්බසමූදය' හි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බය' කවර යන් : අවශේෂ වූ සාපුව කුගලධරමයෝ ද, සාපුව වූ කුගලා කුගලධරමයන් ගේ විපාකයෝ ද, නො ම කුසල් වූ අකුසල් නො වූ නො ද කරම්විපාක වූ යම් ක්‍රියාධරම කෙනෙකුන් වෙන් ද, හැම රුපය ද යන මේ 'දුක්බ' හි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බනිරෝධය' කවර යන් තාත්ත්ව ගේ ද, අවශේෂ ක්ලෙයයන් ගේ ද, අවශේෂ අකුගලධරමයන් ගේ ද, සාපුව වූ තුන් කුගලමූලයන් ගේ ද ප්‍රහාණය සි. මේ 'දුක්බනිරෝධය' හි කියනු ලැබේ.

නහු කනම්, දුක්කඩ්බිරේ, බිග, මිනි පරිපදු : ඉඩ හිකුවූ යයම් සමග ලෙ, කුතුරරු, කි, නො, ගැ, ටෙව්නි නියස, තිකා, අපවියග, මි. දිවියනු, නා, පහානාය පාම්පය ගුමිය, පන්නිය, විකරනි, දුක්කඩ්බිරේ විකරනි, පරිපදු දෑක්, හිකුදෝ, තිකාම්. සමග අවස්ථිකෙ, මගෙ, තෙහිනි : සමම, දිවියි - පෙ - සමම, සමම, දිවියි, අය, වුවත් දුක්කඩ්බිරේ, බිග, මිනි පරිපදු, අවසේස, බිමම, දුක්කඩ්බිරේ, මිනිය, පරිපදුය සමපුතතු.

289. නහු කනම්, දුක්කඩ්බිරේ : නිණු, ව, අවසේස, ව කිලෙස, අවසේස, ව අකුසල, බිමම, කිනි ව කුසලමුල, ති ස, සව, ති, අවසේස, ව ස, සව, කුසල, බිමම, අය, වුවත් දුක්කඩ්බිරේ.

නහු කනම් දුක්කඩ්බිරේ : ස, සව, කුසල, කුසල, නා, බිමම, කා, යෙ ව බිමම, කිරිය, නො, ව කුසල, නා, කුසල, නා ව කාමම්ප, කා, සබඳදු රුප, ඉදා වුවත් දුක්කඩ්බිරේ.

නහු කනම්, දුක්කඩ්බිරේ බිවි : නිණු, ය ව, අවසේස, තිකුව කිලෙස, නා, අවසේස, තිකුව අකුසල, නා, බිමම, නා, තිණු තිකුව කුසලමුල, නා, ස, සව, නා, අවසේස, තිකුව ස, සව, නා කුසල, නා, බිමම, නා, අය, වුවත් දුක්කඩ්බිරේ.

නහු කනම්, දුක්කඩ්බිරේ බිවි : ඉඩ හිකුවූ යයම් සමග ලෙ, කුතුරරු, කි, නො, ගැ, ටෙව්නි නියස, තිකා, අපවියග, මි. දිවියනු, නා, පහානාය පාම්පය ගුමිය, පන්නිය, විකරනි, පරිපදු දෑක්, හිකුදෝ, තිකාම්. සමග අවස්ථිකෙ, මගෙ, තෙහිනි, සමම, දිවියි - පෙ - සමම, සමම, අය, වුවත් දුක්කඩ්බිරේ බිවි පරිපදු. අවසේස, බිමම, දුක්කඩ්බිරේ බිවි, පරිපදුය සමපුතතු.

290. වක්‍යාලී සවතානි : දුක්කඩ්බිරේ, දුක්කඩ්බිරේ යෙ, දුක්කඩ්බිරේ බිවි, පරිපදු.

නහු කනම්, දුක්කඩ්බිරේ : නිණු, අය, වුවත් දුක්කඩ්බිරේ යෙ,

නහු කනම් දුක්කඩ්බිරේ : අවසේස, ව කිලෙස, අවසේස, ව අකුසල, බිමම, කිනි ව කුසලමුල, ති ස, සව, ති, අවසේස, ව ස, සව, කුසල, බිමම, ස, සව, ව කුසල, කුසල, නා. බිමම, කා, යෙ ව බිමම, කිරිය, නො, ව කුසල, නා, නා ව කාමම්ප, කා, සබඳදු රුප, ඉදා වුවත් දුක්කඩ්බිරේ.

නහු කනම්, දුක්කඩ්බිරේ බිවි : නිණු, ය පහානාය, අය, වුවත් දුක්කඩ්බිරේ බිවි.

නහු කනම්, දුක්කඩ්බිරේ බිවි : ඉඩ හිකුවූ යයම් සමග ලෙ, කුතුරරු, කි, නො, ගැ, ටෙව්නි නියස, තිකා, අපවියග, මි. දිවියනු, නා, පහානාය පාම්පය ගුමිය, පන්නිය, විකරනි, පරිපදු දෑක්, හිකුදෝ, තිකාම්. සමග පකුවිඩිකෙ, මගෙ, තෙහිනි : සමම, දිවියි, සමම, සමම, සඩිකපෝ, සමම, වියාමේ, සමම, සනි, සමම, සමම, දිවියි.

නහු කනම්, සමම, දිවියි : ය, පකුවිඩි පරු, නානා, - පෙ - අමේ, ගෙ, බිමම්වයෙ, සමම, දිවියි බිමම්වයෙමේ, ජ්‍යෙෂ්ඨියා, මිගෙඩියා. මිගෙ පරිය, පනනා, අය, වුවත් සමම, දිවියි.

එහි 'දුක්බනිරෝධගාමීපරිපද' කටයුතු යන් : මෙසයේනෙහි මහජන යම් කළුලක දැඩිවිගතයන් ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමග්‍රැමියට පැමිණිම පිණිස නෙයෝජික වූ අපවිය යාම් වූ ලෙළාකොත්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාලයන් ගෙන් වෙන් ව ම... දුක් වූ ප්‍රතිපද ඇති ලැයි වූ අණිඳ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙශේ ද, එසමයෙහි අෂ්වාචිඥිකමාර්ගය වෙයි. සම්මාදිවයි ය... සම්මාසමාධි යි. මේ 'දුක්බනිරෝධගාමීපරිපද' යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍යවේ දුක්බනිරෝධගාමීපරිපදව හා සම්පූක්තයේ යි.

289. එහි 'දුක්බසමුද්‍ය' කටයුතු යන් : තාශ්ණාව ද, අවශ්‍යවේ ක්ලෙයයේ ද, අවශ්‍යවේ අකුෂලධිර්මයේ ද, සාපුව වූ තුන් කුගලමුලයේ ද අවශ්‍යවේ වූ සාපුවකුගල ධර්මයේ ද යන මේ 'දුක්බසමුද්‍ය' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බය' කටයුතු යන් : කුගලාකුගලධිර්මයන් ගේ සාපුව වූ විපාකයේ ද තො ම කුසල් වූ අකුසල් තො වූ තො ද කරම්විපාක වූ යම් ත්‍රියාධිර්ම කෙනෙකුන් වෙත් ද, හැම රුපය ද යන මේ 'දුක්බ' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බනිරෝධය' කටයුතු යන් : තාශ්ණාව ගේ ද අවශ්‍යවේ ක්ලෙයයන් ගේ ද අවශ්‍යවේ අකුෂලධිර්මයන් ගේ ද සාපුව වූ තුන් කුගලමුලයන් ගේ ද අවශ්‍යවේ වූ සාපුව කුගලධිර්මයන් ගේ ද ප්‍රහාණය යි. මේ 'දුක්බනිරෝධ' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බනිරෝධගාමීපරිපද' කටයුතු යන් : මෙසයේනෙහි මහජන යම් කළුලක දැඩිවිගතයන් ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමග්‍රැමියට පැමිණිම පිණිස නෙයෝජික වූ අපවිය යාම් වූ ලෙළාකොත්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාලයන් ගෙන් වෙන් ව ම... දුක් වූ ප්‍රතිපද ඇති ලැයි වූ අණිඳ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙශේ ද, එසමයෙහි අෂ්වාචිඥිකමාර්ගය වෙයි : සම්මාදිවයි ය... සම්මාසමාධි යි. මේ 'දුක්බනිරෝධගාමීපරිපද' යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍යවේ දුක්බනිරෝධගාමීපරිපදව හා සම්පූක්තයේ යි.

290. සතර සත්‍යයේ ය : දුක්බ ය, දුක්බසමුද්‍ය ය, දුක්බනිරෝධය, දුක්බනිරෝධ මිනිපරිපද යි.

එහි 'දුක්බසමුද්‍ය' කටයුතු යන් : තාශ්ණාව යි. මේ 'දුක්බසමුද්‍ය' යි කියනු ලැබේ.

එහි දුක්බය කටයුතු යන් : ඉතිරි ව සිටි කෙලෙස්පු ද ඉතිරි ව සිටි අකුසල්දහමු ද ආපුව සහිත වූ තුන් කුසල්මුල්පු ද ඉතිරි ව සිටි සාපුව වූ කුසල්දහමු ද කුසල්අකුසල් දහමුන් ගේ සාපුව වූ විපාකයේ ද තො ම කුසල් වූ අකුසල් තො වූ තො ද කම්විවා වූ යම් කිරියදහම කෙනෙකුන් වෙත් ද, හැම රුපය ද යන මේ 'දුක්බ' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බනිරෝධය' කටයුතු යන් : තාශ්ණාව ගේ ප්‍රහාණය යි. මේ 'දුක්බනිරෝධ' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බනිරෝධගාමීපරිපද' කටයුතු යන් : මෙසයේනෙහි මහජන යම් කළුලක දැඩිවිගතයන් ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමග්‍රැමියට පැමිණිම පිණිස නෙයෝජික වූ අපවිය යාම් වූ ලෙළාකොත්තරධ්‍යානය වඩා ද කාලයන් ගෙන් වෙන් ව ම... දුක් වූ ප්‍රතිපද ඇති ලැයි වූ අණිඳ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙශේ ද, එසමයෙහි පන්ද්වාචිඥිකමාර්ගය වෙයි : සම්මාදිවයි ය... සම්මාසමාධි ය, සම්මාවායාම ය, සම්මාසනි ය, සම්මාසමාධි යි.

එහි 'සම්මාදිවයි' කටයුතු යන් : මාර්ගාචිය වූ මාර්ගපයනීපන්න වූ යම් ප්‍රජාවක් පරානානාකාරයෙක් ... අමොහයෙක් ධර්මවිවයයෙක් සම්මාදිජාඩිවයෙක් ධර්මවිවය සම්බාධියඩයෙක් වේ ද, මේ 'සම්මාදිවයි' යි කියනු ලැබේ.

නින්ද කුහලේ, සම්ම, සංඝිතයෙහි, : ගෙ, නැඹකා, -පෙ - සම්ම, සංඝිතයෙහි, මියා යින්. මියා පරිය, පනතු, අයේ විවිධ ති සම්ම, සංඝිතයෙහි.

නින් කනුමේ, සම්බාධීමේ, : ගෙ, වෙනසිකේ, පිරිය, රමෙහි, -පෙ- සම්බාධීමේ, විරියස්මෙනි, පකිංචිය, මහාචික. මහාපරිය, පනතා, අය. වූවන් සම්බාධීමේ.

ବୁଝି କାହାରେ, ଜମଳ, ଜମଳ, ନି : ଯ, ଶିଖିଲ୍ଲା ଦିନୀ - ଗେପ- ଜମଳ, ଜମଳ, ଦିନ୍ଦିଲ୍ଲା ଏବଂ ଚାହିଁ, ତାଙ୍କିଲିକ, ତାଙ୍କିଲିକ । ତାଙ୍କିଲିକ । ତାଙ୍କିଲିକ, ପଞ୍ଚନାଳ । ଅଧିଃ ବ୍ରିତ୍ତନି ଜମଳ, ଜମଳ, ନି । ଅଧିଃ ବ୍ରିତ୍ତନି ଦ୍ଵାକବନୀ ରେବଣ, ତିନୀ ପରିପଦ । ଅଲ୍ଲେଖ, ବାତା, ଦ୍ଵାକବନୀ ରେବଣ, ତିନୀ ଯ, ପରିପଦ ଜମଳଙ୍କିରଣ ।

291. සහු කතලේ, දුක්කඩාමිදයෙ, : තැන්හා, ව, අවසේස, ව කිලෙසා, අවසේස, ව අකුසල, බම්ම, තීණ් ව කුසලමුල,තී සාහචර,තී, අවසේස, ව ස,හචර, කුසල, බම්ම, අය. වූවත් දුක්කඩාමිදයෙ.

නුත් කෙතම් දුක්කඩ් : ස, සව, කුසල, කුසල, නම මෙම, නම විපාකා, ගෙ ව මෙම, කීරිය, නෙව කුසල, නාකුසල, න ව කෙමට විපාකා, සබඳකුවරුප, ඉදෑ වූවත් දුක්කඩ්.

କୁଳ କବିତାରେ, ଦ୍ୱାକବିନିର୍ଯ୍ୟରେବେ, : କଣ୍ଠୀଙ୍କ ପି, ଅପେକ୍ଷାକୁଳି  
କିଲେଖିବାକଂ, ଅପେକ୍ଷାକୁଳିବାକଂ ଅକୁଳାକଂ ବିମତିକଂ, ନିର୍ଣ୍ଣାଳୁକାଳି କୁଳାକାଳ  
ଶ୍ରୀଲାକଂ, ଜୀବିତକଂ, ଅପେକ୍ଷାକୁଳିବାକଂ ଜୀବିତକଂ ବିମତିକଂ, କୁଳାକାଳ  
ପରିକାଳିକଂ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକାଳିକଂ ଦ୍ୱାକବିନିର୍ଯ୍ୟରେବେ,

නිතු කානම්, දුක්කඩ් නිරෝධීය, මිනි පරිපද : ඉඩ හිසබු යයම්. සමගය ලේ, කුතුරු. ක්‍රිංච්. හා වෙති නීයා, තික්. අපවයග, මි. දිවිජණ්ඩා, න්. පහ, න්. ය පර්ම්, ය ගුම්පිය, පැනිය, විවිධව්ව කාමෙනි - ගේ - පර්ම්. ක්‍රිංච්. උපසම්පූර්ණ විසරත් දුක්කඩ්, පරිපද. ද්‍රුංච්, හිස්සේද්, නයම්. සමගය පසුවශිනිසේ, මණේ, ගෙ, ති : සමල, දිවිජ් සමල, සෑබුපෙපු, සමල, ව, යාමේ, සමල, සත් සමල, සමල, නි. අයේ වූවත් දුක්කඩ් නිරෝධීය, මිනිය, පරිපදය සම්පූර්ණ.

292. වනක, ජ සට්, නී : දුකකි, දුකකියමුදගෙ, දුකකිනිරෝගේ, දුකකිනිරෝගේ,

திசை கூறும், டைக்கிள் மீட்டரே : திருச்சி. அய். வீவானி டைக்கிள் மீட்டரே.

தினு கூவும், டீக்கிவிதியெல் : சிறைய பகுதி. அது பில்லிடியிலிருப்பது.

କିମ୍ବା କାହାର, ଦ୍ୱାକବାନିରେବି, ତିନୀ ପରିପଦ : ତୁବ ଶିକ୍ଷା ଯାହାମି । ଆମେ  
ଲେଖ, କୁଣ୍ଡଳିର । କୁଣ୍ଡଳି । ତାରେଣୀ ନିଃଶ୍ଵରିକା । ଅପାଵିତର, ତିଂ । ଦୟାଲୀଗବିଧି । ଆ  
ପକୁଣ୍ଡଳି, ଯ ପକୁଣ୍ଡଳି, ଯ ଛୁଟିଯ, ପକୁଣ୍ଡଳି, ଯ ଲିଖିଲେବୁ'ର କା, ମେଣି - ପେ - ପକୁଣ୍ଡଳି,  
ଦୟାଲୀଗବିଧି । ଦୟାଲୀଗବିଧି । ଆମେ ଲେଖିଲେବୁ'ର କା, ମେଣି - ପେ - ପକୁଣ୍ଡଳି,  
ଦୟାଲୀଗବିଧି । ଦୟାଲୀଗବିଧି । ଆମେ ଲେଖିଲେବୁ'ର କା, ମେଣି - ପେ - ପକୁଣ୍ଡଳି,  
ଦୟାଲୀଗବିଧି । ଦୟାଲୀଗବିଧି ।

එහි ‘සම්මාය-කජප’ කවිතය යන් : මාරුගාධිය වූ මාරුගජපයීපන්න වූ යම් තරකයේක්... සම්බුද්ධය-කලුපයේක් වේ ද මේ ‘සම්මාය-කජප’ නිය කියනු ලැබේ.

එහි ‘සම්මාවායාම’ කවර යන් : මාරග ඩිග වූ මාරගපායීපාන්න වූ යම වෙවිකික වූ වියේ රංහයෝක් . . . සම්බුද්ධවායාමයෙක් වියේසම්බෙද්‍යාධියෙක් වේ ද, මේ ‘සම්මාවායාම’ දී කියනු ලැබේ.

එහි ‘සමමායනී’ කවර යන් : මාරගාඩග වූ මාරුපෙයියාපන්න වූ යම සෑමතියක් අනුසම්බන්ධක් . . . සම්බන්ධමාතියක් සෑමතියම්බෙදාධාරියයක් වේ ද, මේ ‘සමමායනී’ දී කියනු ලැබේ.

එහි ‘සමමායමාධි’ කවර යන්: මාරුගාඩි වූ මාරුගපයිෂාරන්න වූ යම් තෙයා ගේ සිටිලෙක් . . . සමුක්සමාධියෙක් සමාධිසම්බාධාචිගයෙක් වේ ද, මේ ‘සමමායමාධි’ නියෝග ලැබේ. මේ ‘දුක්බනිරාධාමීපරිපද’ නියෝග ලැබේ. අවශ්‍ය වූ ධර්මයේ ‘දුක්බනිරාධාමීපරිපදව් හා සම්පූර්ණක්තයෝ’ යි.

291. එහි ‘දුක්ඛබලමුදය’ කවටර යන් : තාප්තාව ද අවශේෂ ක්ලෙයයෝ ද අවශේෂ අකුණලධිරමයෝ ද සාපුව වූ තුන් කුණලමුලයෝ ද අවශේෂ වූ සාපුව කුණල ධරමයෝ ද යන මේ ‘දුක්ඛබලමුදය’ දී කියනු ලැබේ.

එහි ‘දුක්ඛය’ කවරේ යන් : කුඩාකුගලයිරෙමයන් ගේ සාපුව වූ විජාකයේය ය, නො ම කුගල වූ අකුගල නො වූ නො ද කරමින්පාක වූ යම් ත්‍රියාධරුම කෙනෙකුන් වෙත් ද, හුම රුපය ද යන මේ ‘දුක්ඛ’ යේ කියනු ලැබේ.

ଏହି 'କ୍ଷେତ୍ରବନ୍ଦିରୋଧ' କାଳରେ ଯନ୍ତ୍ର ତାଙ୍କୁଠାପ ଦେଇ ଦ ଅବଶେଷ କୌଣସିଲ୍ୟନ୍ ଦେଇ ଦ ଅବଶେଷ ଅକ୍ଷୟଲଦିରମ୍ୟନ୍ ଦେଇ ଦ ଯାପୁଥି ମୁଁ ତାଙ୍କ କୁଣ୍ଡଳମ୍ଭିଲଦ୍ୟନ୍ ଦେଇ ଦ ଅବଶେଷ ମୁଁ ଯାପୁଥି ମୁଁ କୁଣ୍ଡଳଦିରମ୍ୟନ୍ ଦେଇ ଦ ପ୍ରହାଣ୍ୟ ଦିଲ୍ଲି. ତେବେ 'କ୍ଷେତ୍ରବନ୍ଦିରୋଧ' ଦି କିମ୍ବାଜୁ ଲାଗେବି.

එහි ‘දුක්ඛබනිරාධායීතිපිටපද’ කවර යන් : මේ සඡනෙහි මහජ යම් කළෙක දාජ්ජිගතකයන් ගේ ප්‍රජාභාය පිළිසා ප්‍රථමුම්පිටපද පැමිණිම් පිළිසා තෙනෙයෝ නිසික වූ අපවය ගාම් වූ ගලාකොත්තරධ්‍යානය වඩා ද කාමයන් ගෙන් වෙන් ව ම . . . දුක් වූ පිළිවෙන් ඇති ලැයි වූ අනිඳු ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එස්මයෙහි පස්ස්වාචිගිකමාර්ග වෙයි : සම්මාදිවයේ ය, සම්මායාකැප ය, සම්මාවායාම ය, සම්මායනි ය, සම්මාසමාදි ය. මේ ‘දුක්ඛබනිරාධායීතිපිටපද’ දී කියනු ලැබේ. අවශ්‍ය බැරමයේ දුක්ඛබනිරාධායීතිපිටපදව හා සම්පූද්‍යක්තයේ යි.

292. සතර සත්‍යයේ ය : දුක්ඛ ය, දුක්ඛයමුදය ය, දුක්ඛනිලාඛ ය, දුක්ඛනිලාඛ ගාමනීපිටපද යි.

එහි ‘දුක්ජිලුදය’ කවරේ යන් : තාත්ත්වය යි. මේ ‘දුක්ජිලුදය’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ‘දුක්කඩය’ කවටර යන් : අවගෙෂ ක්ලෙංයෝ ද අවගෙෂ අකුණලධිරමයෝ ද සාපුව වූ තුන් කුයලුමුලයෝ ද සාපුව වූ අවගෙෂ කුයලධිරමයෝ ද කුයලාකුයලධිරමයන් හේ සාපුව වූ විජාකයෝ ද තො ම කුයල වූ අකුණල තො වූ තො ද කරමිජාක වූ යම් ක්‍රියාධිරම කෙනෙකත් වෙත් ද ඩැම් රුපය ද යන මේ ‘දුක්කඩ’ යි කියන ලැබේ.

එහි 'දුක්ඛනීරාධිය' කවලේ යන් : කාණ්ඩාවලගේ ප්‍රහාණය යි. ගම් 'දුක්ඛනීරාධිය' හි ක්‍රියාත්මක ලැබේ.

එහි ‘දුක්බනීරාඩගාලීපිටපද’ කවර යන් : මේ සංස්කේපී මහත යම් කළෙක දැක්වාගත යන් ගේ ප්‍රජාගය පිළිස ප්‍රථමග්‍රැමයට පැමිණිම පිළිස ගෙනයාකීක වූ අපවිය ගාමී වූ ලොකාත්තරධ්‍යානය විඛා ද කාමයන් ගෙන් වෙන් ව ම . . . දුක් වූ ප්‍රතිපද ඇති දැන් ද වූ අවිඳු ඇති ප්‍රථමග්‍රැමයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි සජරුගය වෙයි. . . අවික්ෂෙපය වේ. මේ ‘දුක්බනීරාඩගාලීපිටපද’ දී කියනු ලැබේ.

293. හසු කනුමෙ, දුක්කඩලිදයෙ, : හණු, ව, අවසේහ, ව කිලෙයා, අවසේහ, ව අකුරා, බම්ම, තීන් ව කුරුලිජා, තී සාචට්, තී, අවසේහ, ව ස, සට්, කුරුලා, බම්ම, අය. විවත්තී දුක්කඩලිදයෙ.

କହନୁ କହମିଲେ ଦ୍ରିକ୍ଷପିତା : ଯାହାର, କୁଳରୁକୁଳରୁଲାହିଲେ ଦିଲମେ, ନାହିଁ ଶିଖିଲା, ଯେ ଲା ଦିଲମେ, ଜୀରିଲା, ତେବେଲା କୁଳରୁ ତାଙ୍କୁଳରୁ, ତା ଲା କାମଲାଶିଖିଲା, ଜାବିଲାକୁଳାରୁ ରୂପାରୁ, ରୂପାରୁ ବିଲାନି ଦ୍ରିକ୍ଷପିତା.

නිස් කුතුම්; දුක්කඩ්නිගෙර, බහු, තේනී පරිපද; ඉඩ හිසුවූ යාමින් සමඟය ලෙ, කුතුකර. කි, නු. භාවෙනී නියය, නිකු. අපවියග, මි. දැව්වියෙන්, නු. පහු, නා, ය පත්ම්, ය ඇමුත්, පත්තිය, විවිලෝව්, ව කාමෙනි - පෙ - පත්ම. කි, නු. උපසම්පර්පා විභාරනී දුක්කඩ, පරිපද. දැක්වී, නිසුද්දා, යාමින්. සමඟය එසේය, හො, තී - පෙ - අවිශක්කාප, හො, තී. අයා වූවනි දුක්කඩ්නිගෙර තු, තේනී පරිපද.

අක්කිඩම් සාප්‍රනිය.

294. වහක:ට අරියසව්ත් නී : දුකුඩා අරියසව්ත්, දුකුඩා සූදා යෙ, අරියසව්ත්, දුකුඩා තේරෙබේ, අරියසව්ත්, දුකුඩා තේරෙබාගැ, මීනි පරිපද අරියසව්ත්.

295. ව්‍යුහයේ අරියයකව්චනය කෙනි සූජලා, කෙනි අසූජලා, කෙනි අව්‍යාක්‍රමයා, -පෙ- කෙනි යරණය, කෙනි දරණය:

କାହିଁ ଦୟାଯିତିବିଳିବିଲି । ଅଛୁଟାଗରୁ । ମନ୍ଦିରାଜୀବିଲିବିଲି । କୁଣ୍ଡଳାରୁ । ନିରେରେବିଲିବିଲି । ଅଭିଷଃକନ୍ଧି । ଦୂଷକିଯିଲିବିଲି । ଶିରୀ, ଶିରୀରୁ । ଶିରୀ, ଶିରୀରୁ । ଶିରୀ, ଶିରୀରୁ ।

දෙමු සවිත, සිය, පූඩ්‍රය වෙදනාය සම්පූහනය, සිය, අදුකකීම්පූඩ්‍රය වෙදනාය සම්පූහනය. නිගර, බසටට්. නා වන්නබේ. පූඩ්‍රය වෙදනාය සම්පූහනයන්'පි. දුකකීය වෙදනාය සම්පූහනයන්'පි අදුකකීම්පූඩ්‍රය වෙදනාය සම්පූහනයන්'පි. දුකකීම්පූඩ්‍රය වෙදනාය සම්පූහනය, සිය, දුකකීය වෙදනාය සම්පූහනය, සිය, අදුකකීම්පූඩ්‍රය වෙදනාය සම්පූහනය, සිය, නා වන්නබේ. පූඩ්‍රය වෙදනාය සම්පූහනයන්'පි දුකකීය වෙදනාය සම්පූහනයන්'පි.

ଶ୍ରୀ ଜୀବିତ, ଶିପା, କବିତାମାତ୍ରମାତ୍ର, ନୀରେଇବିଜୀବିତିରେ ହେଲି ଶିପା, କବିତିରେ, କବିତାମାତ୍ରମାତ୍ର । ଦୁଃଖକିଳିବିତି, ଜୀବ, ଶିପା, କବି, ଶିପା, କବିତାମାତ୍ରମାତ୍ର, ଜୀବ, ହେଲିବିତିରେ, କବିତିରେ, କବିତାମାତ୍ରମାତ୍ର ।

293. එහි 'දුක්බසමුද්‍ය' කවර යන් : තාත්ත්ව ද අවශ්‍ය ක්ලෙගයේ ද අවශ්‍ය අකුගලධර්මයේ ද සාපුව වූ තුන් කුගලමුලයේ ද සාපුව වූ අවශ්‍ය කුගල ධර්මයේ ද යන මේ 'දුක්බසමුද්‍ය' හි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බය' කවර යන් : කුගලාකුගලධර්මයන් ගේ සාපුව වූ විපාකයේ ය, නො ම කුගල වූ අකුගල නො වූ නො ද කරමට්පාක වූ යම් තුයාධර්ම කෙනෙකුන් වෙන් ද හැම රුපය ද යන මේ 'දුක්බ' හි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බනිරෝධය' කවර යන් : තාත්ත්ව ගේ ද අවශ්‍ය ක්ලෙගයන් ගේ ද අවශ්‍ය අකුගලධර්මයන් ගේ ද සාපුව වූ තුන් කුගලමුලයන් ගේ ද සාපුව වූ අවශ්‍ය කුගලධර්මයන් ගේ ද ප්‍රහාණය හි. මේ 'දුක්බනිරෝධ' හි කියනු ලැබේ.

එහි 'දුක්බනිරෝධගාමීපටිපද' කවර යන් : මේ සඟනෙහි මහණ යම් කලෙක දැක්වීගතයන් ගේ ප්‍රහාණය පිෂීය ප්‍රථමලුම්යට පැමිණීම පිෂීය නොයුත්කි වූ අපවය ගාමී වූ ලොකාන්තරධ්‍යානය වඩා ද කාමයන් ගෙන් වෙන් ව ම . . . දුක් වූ ප්‍රතිපද ඇති දැන්ද වූ අභිජු ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද එසමයෙහි ස්ථරය වෙයි . . . අවික්ෂෙපය වේ. මේ 'දුක්බනිරෝධගාමීපටිපද' හි කියනු ලැබේ.

අභිජ්‍යමඟනීය හි.

294. සතර ආයුරීසත්ත්වයේ වෙති : දු:ඩායුරීසත්ත්ව ය, දු:බසමුද්‍යායුරීසත්ත්ව ය, දු:බනිරෝධායුරීසත්ත්ව ය, දු:බනිරෝධගාමීපටිපදයුරීසත්ත්ව හි.

295. වතුරායුරීසත්ත්වයන් අකුරෙහි කෙනෙක් කුගලයේ ද, කෙනෙක් අකුගලයේ ද, කෙනෙක් අව්‍යාකෘතයේ ද, . . . කෙනෙක් සරණයේ ද, කෙනෙක් අරණයේ ද යන් :

සමුද්‍යයත්ත්වය අකුගල ය, මාර්ගසත්ත්වය කුගල ය, නිරෝධසත්ත්වය අව්‍යාකෘත ය, දු:බසත්ත්වය කුගල ද වන්නේ ය, අකුගල ද වන්නේ ය. අව්‍යාකෘත ද වන්නේ ය.

සත්ත්වයේ දෙදෙනෙක් පූඛබවදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත ද වන්නාහ, අදුක්බමුජ්‍යබවදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත ද වන්නාපූ ය. නිරෝධසත්ත්වය පූඛබවදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත දි ද දු:බ බවදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත දි ද අදුක්බමුජ්‍යබවදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත දි ද නො කියපුණ ය. දු:බසත්ත්වය පූඛබවදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත ද වන්නේ ය, දු:බබවදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත ද වන්නේ ය, අදු:බමුජ්‍යබවදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත දි ද දු:බබවදානාව හා සම්පූජ්‍යක්ත දි ද නො කියපුණ වන්නේ ය.

සත්ත්වයේ දෙදෙනෙක් විපාකය්වහාවධර්මය. නිරෝධසත්ත්ව නො ම විපාක වූ නාවිපාකය්වහාවධර්මය. දු:බසත්ත්වය විපාක ද වන්නේ ය, විපාකය්වහාවධර්ම ද වන්නේ ය, නො ම විපාකනවිපාකය්වහාවධර්ම ද වන්නේ ය.

සමුද්‍යසත්ත්වය අනුපාදින්නොපාදානීය වෙයි. සත්ත්වයේ දෙදෙනෙක් අනුපාදින්න අනුපාදානීය වෙති. දු:බසත්ත්වය උපාදින්නොපාදානීය ද වන්නේ ය, අනුපාදින්නොපාදානීය ද වන්නේ ය.

සමුද්‍යසත්ත්වය සංක්ලිජ්වසාක්ලඹික ය. සත්ත්වයේ දෙදෙනෙක් අසංක්ලිජ්ව අසාක්ලඹිකයේ ය. දු:බසත්ත්වය සංක්ලිජ්වසාක්ලඹික ද වන්නේ ය, අසංක්ලිජ්ව සාක්ලඹික ද වන්නේ ය.

සමූද්‍යසනවට. සවිතකුකාසවිට,රං. නිරෝධිතවට. අවිතකුකාඅවිට,රං. මගිසවට. සියා සවිතකුකාවිට,රං, සියා අවිතකුවිට,රමත්තා, සියා අවිතකුඅවිට,රං. දුක්කිතවට. සියා සවිතකුකාවිට,රං, සියා අවිතකුවිට,රමත්තා, සියා අවිතකුඅවිට,රං, සියා, න වත්තුබඩා සවිතකුකාවිට,රන්ති'පි අවිතකුවිට,රමත්තන්ති'පි අවිතකුඅවිට,-රන්ති'පි.

දේ සවට, සියා පිතිසහගතා, සියා පුබසහගතා, සියා උපෙක්ඩා, සහගතා, නිරෝධිතවට. න වත්තුබඩා පිතිසහගතන්ති'පි, පුබසහගතන්ති'පි, උපෙක්ඩා, සහගතත්තා. සියා පිතිසහගතා, සියා පුබසහගතා, සියා, උපෙක්ඩා, සහගතත්තා. සියා, න වත්තුබඩා පිතිසහගතන්ති'පි පුබසහගතන්ති'පි උපෙක්ඩා, සහගතත්තා'පි.

දේ සවට, නෙවදස්සෙනෙන න හා,වතාය පහාත්තුබඩා. සමූද්‍යසනවට. සියා දැසුනෙන පහාත්තුබඩා, සියා, හා,වතාය පහාත්තුබඩා. දුක්කිතවට. සියා දැසුනෙන පහාත්තුබඩා, සියා, හා,වතාය පහාත්තුබඩා, සියා, නෙවද දැසුනෙන න හා,වතාය පහාත්තුබඩා.

දේ සවට, නෙවද දැසුනෙන න හා,වතාය පහාත්තුබඩාගෙනුකා. සමූද්‍යසනවට. සියා දැසුනෙන පහාත්තුබඩාගෙනුකා, සියා, හා,වතාය පහාත්තුබඩාගෙනුකා. දුක්කිතවට. සියා දැසුනෙන පහාත්තුබඩාගෙනුකා, සියා, හා,වතාය පහාත්තුබඩාගෙනුකා. සියා, නෙවද දැසුනෙන න හා,වතාය පහාත්තුබඩාගෙනුකා.

සමූද්‍යසනවට. අ,වයගාමි. මගිසවට. අපවයගාමි. නිරෝධිතවට. නෙවද,වයගාමිනා,පවයගාමි. දුක්කිතවට. සියා අ,වයගාමි, සියා, නෙවද අ,වයගාමි නා,පවයගාමි.

මගිසවට. සෙකක්. නීජී සවට,නි නෙව සෙකක්, නා,සෙකක්.

සමූද්‍ය සවට. පරිතකා. දේ සවට, අපාමාණා, දුක්කිතවට. සියා, පරිතකා, සියා මගිසවට.

නිරෝධිතවට. අනාරම්මත්ත. මගිසවට. අපාමාණාරම්මත්ත. සමූද්‍යසනවට. සියා, පරිතකාරම්මත්ත, සියා, මහයාත්මකරම්මත්ත, න අපාමාණාරම්මත්ත, සියා න වත්තුබඩා පරිතකාරම්මත්තන්ති'පි මහයාත්මකරම්මත්තන්ති'පි. දුක්කිතවට. සියා, පරිතකාරම්මත්ත, සියා, මහයාත්මකරම්මත්ත, සියා, අපාමාණාරම්මත්ත, සියා, න වත්තුබඩා පරිතකාරම්මත්තන්ති'පි මහයාත්මකරම්මත්තන්ති'පි අපාමාණාරම්මත්තන්ති'පි.

සමූද්‍යසනවට. හිතා. දේ සවට, පණීතා. දුක්කිතවට. සියා, හිතා, සියා, මිජ්ජිම්.

නිරෝධිතවට. අනියතා. මගිසවට. සම්මතන්තියත්ත. දේ සවට, සියා, මිල්ලත්තන්තියත්ත, සියා, අනියතා.

නිරෝධිතවට. අනාරම්මත්ත. සමූද්‍යසනවට. න වත්තුබඩා මගිස-රම්මත්තන්ති'පි මගිසගෙනුකන්ති'පි මගිස,ධිපතීති'පි. මගිසවට. න මගිසරම්මත්ත. මගිසගෙනුකා, සියා, මගිස,ධිපතීති, සියා, න වත්තුබඩා මියා,ධිපතීති. දුක්කිතවට. සියා, මගිසරම්මත්ත. න මගිසගෙනුකා, සියා, මගිස,ධිපතීති, සියා, න වත්තුබඩා මගිසරම්මත්තන්ති'පි මගිස,ධිපතීති'පි.

සමූද්‍යසන්‍යය සවිතරකසවිවාර ය. නිරෝධසන්‍යය අවිතරකඳවිවාර ය. මාරුග සන්‍යය සවිතරකසවිවාර ද වන්නේ ය, අවිතරකවිවාරමාත්‍ර ද වන්නේ ය, අවිතරක අවිවාර ද වන්නේ ය. දු:බසන්‍යය සවිතරකසවිවාර ද වන්නේ ය, අවිතරකවිවාරමාත්‍ර ද වන්නේ ය, අවිතරකඳවිවාර ද වන්නේ ය, සවිතරකසවිවාර ය ද අවිතරකවිවාරමාත්‍ර ය ද අවිතරකඳවිවාර ය ද හො කියපුණු ද වන්නේ ය.

සන්‍යයෝ දෙදෙනෙක් ප්‍රිතිසහගත ද වන්නාහ, පුබසහගත ද වන්නාහ, උපක්ෂා සහගත ද වන්නාහු ය. නිරෝධසන්‍යය ප්‍රිතිසහගත යි ද පුබසහගත යි ද උපක්ෂාසහගත යි ද හො කියපුණු වන්නේ ය. දු:බසන්‍යය ප්‍රිතිසහගත ද වන්නේ ය, පුබසහගත ද වන්නේ ය, උපක්ෂාසහගත ද වන්නේ ය, උපක්ෂාසහගත ද වන්නේ ය, ප්‍රිතිසහගත යි ද පුබසහගත යි ද උපක්ෂා සහගත යි ද හො කියපුණු ද වන්නේ ය.

සන්‍යයෝ දෙදෙනෙයෝ නො ම දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යයෝ ය. සමූද්‍යසන්‍යය දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නේ ය, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නේ ය. දු:බසන්‍යය දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නේ ය, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නේ ය, නො ම දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නේ ය.

සන්‍යයෝ දෙදෙනෙක් නො ම දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහැනු ඇත්තාහ. සමූද්‍යසන්‍යය දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහැනුක ද වන්නේ ය, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහැනුක ද වන්නේ ය. දු:බසන්‍යය දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහැනුක ද වන්නේ ය, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහැනුක ද වන්නේ ය, නො ම දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහැනුක ද වන්නේ ය.

සමූද්‍යසන්‍යය ආචයගාමී ය. මාරුගසන්‍යය අපවියගාමී ය. නිරෝධසන්‍යය නො ම ආචයගාමී නො ද අපවියගාමී ය. දු:බසන්‍යය ආචයගාමී ද වන්නේ ය, නො ම ආචයගාමී නො ද අපවියගාමී ද වන්නේ ය.

මාරුගසන්‍යය ගෙයක්ෂ ය. සන්‍යයෝ නිදෙනෙක් නො ම ගෙයක්ෂ නො ද අමෙයක්ෂ වන්නාහු ය.

සමූද්‍යසන්‍යය පරිත්ත ය. සන්‍යයෝ දෙදෙනෙක් අප්‍රමාණයෝ ය. දු:බසන්‍යය පරිත්ත ද වන්නේ ය, මහද්ගත ද වන්නේ ය.

නිරෝධසන්‍යය අනාලමිඛන ය. මාරුගසන්‍යය අප්‍රමාණාලමිඛන ය. සමූද්‍යසන්‍යය පරිත්තාලමිඛන ද වන්නේ ය, මහද්ගතාලමිඛන ද වන්නේ ය, අප්‍රමාණාලමිඛන නො වන්නේ ය, පරිත්තාලමිඛන ය ද වන්නේ ය ද වන්නේ ය ද වන්නේ ය. දු:බසන්‍යය පරිත්තාලමිඛන ද වන්නේ ය, මහද්ගතාලමිඛන ද වන්නේ ය, අප්‍රමාණාලමිඛන ද වන්නේ ය, පරිත්තාලමිඛන ය ද වන්නේ ය ද මහද්ගතාලමිඛන යි ද අප්‍රමාණාලමිඛන යි ද හො කියපුණු වන්නේ ය.

සමූද්‍යසන්‍යය සින ය. සන්‍යයෝ දෙදෙනෙක් ප්‍රේක්තයෝ ය. දු:බසන්‍යය සින ද වන්නේ ය, මධ්‍යම ද වන්නේ ය.

නිරෝධසන්‍යය අනියත ය. මාරුගසන්‍යය සමාක්ෂ්වතියත ය. සන්‍යයෝ දෙදෙනෙක් මිශ්‍යාන්වතියත ද වන්නාහ, අනියත ද වන්නාහු ය.

නිරෝධසන්‍යය අනාලමිඛන ය. සමූද්‍යසන්‍යය මාරුගාලමිඛන යි ද මාරුගහනුක යි ද මාරුගාධිපති යි ද හො කියපුන්නේ ය. මාරුගසන්‍යය මාරුගාලමිඛන නො වූයේ මාරුග හනුක ය, මාරුගාධිපති ද වන්නේ ය, මාරුගාධිපති යි ද හො කියපුණු වන්නේ ය. දු:බසන්‍යය මාරුගාලමිඛන වූයේ මාරුගහනුක ද වන්නේ ය, මාරුගාධිපති ද වන්නේ ය, මාරුගාලමිඛන යි ද මාරුගාධිපති යි ද හො කියපුණු වන්නේ ය.

දෙළ සට්ට; සිය, උප්පනු, සිය, අසුප්පනු, හ වනකබේ, උප්පදීනෙහි. නිරෝධිතව. න වනකබේ. උප්පනුනෙහි'පි අසුප්පනුනෙහි'පි උප්පදීති'පි. දුක්කඩවල්. සිය, උප්පනු, සිය, අසුප්පනු, සිය, උප්පදී.

නීණී සට්ට; නි සිය, අනිතා, සිය, අනුගත්තා, සිය, පවුවුප්පනු, නිරෝධිතව. න වනකබේ. අනිත්තනේ'පි අනුගත්තනේ'තිපි පවුවුප්පනුනේ'පි.

නිරෝධිතව. අනුරමණ. මයෙහවල. න වනකබේ. අනිතා, රමණනේ'පි අනුගත්තා, රමණනේ'පි පවුවුප්පනු, රමණනේ'පි. දෙළ සට්ට; සිය, අනිතා, රමණ, සිය, අනුගත්තා, රමණ, සිය, පවුවුප්පනු, රමණ, සිය, න වනකබේ. අනිතා, රමණ, තිපි අනුගත්තා, රමණ, තිපි පවුවුප්පනු, රමණ, තිපි.

නිරෝධිතව. බණිති. නීණී සට්ට; නි සිය, අජ්ඛිතා, සිය, බණිති, සිය, අජ්ඛිතා.

නිරෝධිතව. අනුරමණ. මයෙහවල. බණිති, රමණ. සමූද්‍ය සට්ට. සිය, අජ්ඛිතාතා, රමණ, සිය, බණිති, රමණ, සිය, අජ්ඛිතාතා බණිති, රමණ. දුක්කඩවල්. සිය, අජ්ඛිතාතා, රමණ, සිය, බණිති, රමණ, සිය, අජ්ඛිතාතා බණිති, රමණ, සිය, න වනකබේ. අජ්ඛිතාතා, රමණනේ'පි බණිති, රමණනේ'පි අජ්ඛිතාතා බණිති, රමණනේ'පි.

නීණී සට්ට; නි අනිද්‍යාත්‍යාපාරික, දුක්කඩවල්. සිය, සමූද්‍යනාපාරික, සිය, අනිද්‍යාත්‍යාපාරික, සිය, අනිද්‍යාත්‍යාපාරික.

296. සමූද්‍යසහවල් ගෙනු. නිරෝධිතව. න ගෙනු. දෙළ සට්ට; සිය, ගෙනු, සිය, න ගෙනු.

දෙළ සට්ට; සහෙනුකා. නිරෝධිතව. අගෙනුකා. දුක්කඩවල්. සිය, සහෙනුකා, සිය, අගෙනුකා.

දෙළ සට්ට; ගෙනුසම්පූර්ණතා. නිරෝධිතව. ගෙනුවිප්පූර්ණතා. දුක්කඩවල්. සිය, ගෙනුවිප්පූර්ණතා, සිය, ගෙනුවිප්පූර්ණතා.

සමූද්‍යවල්. ගෙනු වෙව සහෙනුකාස්ථා. නිරෝධිතව. න වනකබේ. ගෙනු වෙව සහෙනුකානේ'පි සහෙනුකාස්ථා'ව න ව ගෙනුනි'පි. මයෙහවල. සිය, ගෙනු වෙව සහෙනුකාස්ථා, සිය, සහෙනුකානේන්ව න ව ගෙනු. දුක්කඩවල්. සිය, ගෙනුවේ'ව සහෙනුකාස්ථා සිය, සහෙනුකානේන්ව න ව ගෙනු, සිය, න වනකබේ. ගෙනුවේ'ව සහෙනුකානේ'පි සහෙනුකානේන්ව න ව ගෙනුනි'පි.

සමූද්‍යසහවල්. ගෙනුවේ'ව ගෙනුසම්පූර්ණතාස්ථා. නිරෝධිතව. න වනකබේ. න වනකබේ. ගෙනු සහෙනුකානේ'පි න ගෙනු අගෙනුකානේ'පි. මයෙහවල. සිය, න ගෙනු සහෙනුකා, සිය, න වනකබේ. න ගෙනු සහෙනුකා, සිය, න ගෙනු අගෙනුකානේ'පි. දුක්කඩවල්. සිය, න ගෙනු සහෙනුකා, සිය, න ගෙනු අගෙනුකා. සිය, න වනකබේ. න ගෙනු සහෙනුකානේ'පි න ගෙනු අගෙනුකානේ'පි.

නිරෝධිතව. න ගෙනුඅගෙනුකා. සමූද්‍යසහවල්. න වනකබේ. න ගෙනු සහෙනුකානේ'පි න ගෙනු අගෙනුකානේ'පි. මයෙහවල. සිය, න ගෙනු සහෙනුකා, සිය, න වනකබේ. න ගෙනු සහෙනුකා, සිය, න ගෙනු අගෙනුකානේ'පි. දුක්කඩවල්. සිය, න ගෙනු සහෙනුකා, සිය, න ගෙනු අගෙනුකා.

සත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් උත්පන්න ද වන්නාහ, අනුත්පන්න ද වන්නාහ, උත්පාදීය යයි නො කියපුත්තාහ. නිරෝධසත්‍යය උත්පන්න යි ද අනුත්පන්න යි ද උත්පාදී යයි ද නො කියපුත්තේ ය. දුෂ්පෙන්ත්‍යය උත්පන්න ද වන්නේ ය, අනුත්පන්න ද වන්නේ ය, උත්පාදී ද වන්නේ ය.

සත්‍යයෝ නිදෙනෙක් අතීත ද වන්නාහ, අනාගත ද වන්නාහ, ප්‍රත්‍යුත්පන්න ද වන්නාහ, නිරෝධසත්‍යය අතීත යි ද අනාගත යි ද ප්‍රත්‍යුත්පන්න යි ද නො කියපුත්තේ ය.

නිරෝධසත්‍යය අනාලම්බන ය. මාර්ගසත්‍යය අතීතාලම්බන යි ද අනාගතාලම්බන යි ද ප්‍රත්‍යුත්පන්නාලම්බන යි ද නො කියපුත්තේ ය. සත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් අතීතාලම්බන ද වන්නාහ, අනාගතාලම්බන ද වන්නාහ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නාලම්බන ද වන්නාහ, අතීතාලම්බන යි ද අනාගතාලම්බන යි ද ප්‍රත්‍යුත්පන්නාලම්බන යි ද නො කියපුතු වන්නාඩු යි.

නිරෝධසත්‍යය බාහිර ය. සත්‍යයෝ නිදෙනෙක් අධ්‍යාත්ම ද වන්නාහ, බාහිර ද වන්නාහ, අධ්‍යාත්මබාහිර ද වන්නාඩු යි.

නිරෝධසත්‍යය අනාලම්බන ය. මාර්ගසත්‍යය බාහිරාලම්බන ය. සමූද්‍යසත්‍යය අධ්‍යාත්මාලම්බන ද වන්නේ ය, බාහිරාලම්බන ද වන්නේ ය, අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන ද වන්නේ ය. දුෂ්පෙන්ත්‍යය අධ්‍යාත්මාලම්බන ද වන්නේ ය, බාහිරාලම්බන ද වන්නේ ය, අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන ද වන්නේ ය, අධ්‍යාත්මාලම්බන යි ද බාහිරාලම්බන යි ද අධ්‍යාත්මබාහිරාලම්බන යි ද නො කියපුතු වන්නේ යි.

සත්‍යයෝ නිදෙනෙක් අනිරුණනප්‍රතිසයෝ ය. දුෂ්පෙන්ත්‍යය සතිරුණනප්‍රතිස ද වන්නේ ය. අනිරුණනප්‍රතිස ද වන්නේ ය, අනිරුණනප්‍රතිස ද වන්නේ යි.

296. සමූද්‍යසත්‍යය භෙතු වෙයි. නිරෝධසත්‍යය භෙතු නො වෙයි. සත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් භෙතු ද වන්නාහ, නො ද භෙතු ද වන්නාඩු යි.

සත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් සහෙතුකයෝ ය. නිරෝධසත්‍යය අභෙතුක ය. දුෂ්පෙන්ත්‍යය සහෙතුක ද වන්නේ ය, අභෙතුක ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝ දෙදෙනෙක් භෙතුසම්පූක්තයෝ ය. නිරෝධසත්‍යය භෙතුවිපූක්ත ය. දුෂ්පෙන්ත්‍යය සහෙතුසම්පූක්ත ද වන්නේ ය, භෙතුවිපූක්ත ද වන්නේ යි.

සමූද්‍යසත්‍යය භෙතු ද වූයේ ම සහෙතුක ද වෙයි. නිරෝධසත්‍යය භෙතු ද වූයේ ම සහෙතුක යි ද සහෙතුක ද වූයේ ම නො ද භෙතු යි ද නො කියපුතු වන්නේ ය. මාර්ගසත්‍යය භෙතු ද වූයේ ම සහෙතුක ද වන්නේ ය. සහෙතුක ද වූයේ ම නො ද භෙතු ද වන්නේ ය. දුෂ්පෙන්ත්‍යය භෙතු ද වූයේ ම සහෙතුක ද වන්නේ ය, සහෙතුක ද වූයේ ම නො ද වන්නේ ය. භෙතුවිපූක්ත ද වන්නේ ය, සහෙතුවිපූක්ත ද වන්නේ යි.

සමූද්‍යසත්‍යය භෙතු ද වූයේ ම සහෙතුසම්පූක්ත ද වෙයි. නිරෝධසත්‍යය භෙතු ද වූයේ ම සහෙතුසම්පූක්ත යි ද සහෙතුසම්පූක්ත ද වූයේ ම නො ද භෙතු යි ද නො කියපුතු වන්නේ ය. මාර්ගසත්‍යය භෙතු ද වූයේ ම සහෙතුසම්පූක්ත ද වන්නේ ය. සහෙතු ද වූයේ ම නො ද වන්නේ ය. දුෂ්පෙන්ත්‍යය භෙතු ද වූයේ ම සහෙතුසම්පූක්ත ද වන්නේ ය, සහෙතුසම්පූක්ත ද වන්නේ ය, සහෙතු ද වූයේ ම සහෙතුසම්පූක්ත ද වන්නේ ය, සහෙතු ද වූයේ ම සහෙතුසම්පූක්ත යි ද සහෙතුසම්පූක්ත ද වූයේ ම නො ද වන්නේ යි.

නිරෝධසත්‍යය භෙතු නො වූ අභෙතුක වෙයි. සමූද්‍යසත්‍යය භෙතු නො වූ සහෙතුක යි ද භෙතු නො වූ අභෙතුක යි ද නො කියපුතු ය. මාර්ගසත්‍යය භෙතු නො වූ සහෙතුක ද වන්නේ ය, භෙතු නො වූ සහෙතුක යි ද භෙතු නො වූ අභෙතුක යි ද නො කියපුතු වන්නේ ය. දුෂ්පෙන්ත්‍යය භෙතු නො වූ සහෙතුක ද වන්නේ ය, සහෙතු නො වූ අභෙතුක ද වන්නේ ය, සහෙතු නො වූ සහෙතුක යි ද භෙතු නො වූ අභෙතුක යි ද නො කියපුතු වන්නේ යි.

297. නීති සට්ට, නී සපයවයා. නිරෝධිසට්ට. අපයවයා.

නීති සට්ට, නී සකිනා. නිරෝධිසට්ට. අසකිනා.

නීති සට්ට, නී අනිද්‍යාතා. දුක්ඩිසට්ට. සිය, සනිද්‍යාතා, සිය, අනිද්‍යාතා.

නීති සට්ට, නී අපටිසා. දුක්ඩිසට්ට. සිය, සපටිසා. අපටිසා.

නීති සට්ට, නී අරුප, නී. දුක්ඩිසට්ට. සිය, රුප, සිය, අරුප.

දේ සට්ට, ලෙකියා. දේ සට්ට, ලෙකුත්තරු.

කොහැමි විශේෂුද්‍යතා, කොහැමි න විශේෂුද්‍යතා.

298. සමූද්‍යසට්ට. අ:සට්ට, දේ සට්ට, නො, අ:සට්ට, දුක්ඩිසට්ට. සිය, අ:සට්ට, සිය, නො, අ:සට්ට.

දේ සට්ට, ස:සට්ට. දේ සට්ට, අන්සට්ට.

සමූද්‍යසට්ට. අ:සට්ට, වේව ස:සට්ටලු. දේ සට්ට, න වත්තාබෑ, අ:සට්ට, වේව ස:සට්ට, නී'පි ස:සට්ට, වේව නො ව අ:සට්ට, නී'පි. දුක්ඩිසට්ට. සිය, අ:සට්ට, වේව ස:සට්ටලු, සිය, ස:සට්ටලු'ව නො, ව අ:සට්ට.

සමූද්‍යසට්ට. අ:සට්ට, වේව අ:සට්ට පෙළුත්තක්කුව. දේ සට්ට, න වත්තාබෑ, අ:සට්ට, වේව අ:සට්ට පෙළුත්තක්, නී'පි අ:සට්ට පෙළුත්තක්, වේව නො, ව අ:සට්ට, නී'පි. දුක්ඩිසට්ට. සිය, අ:සට්ට, වේව අ:සට්ට පෙළුත්තක්කුව. සිය, අ:සට්ට, වේව අ:සට්ට පෙළුත්තක්කුව නො, ව අ:සට්ට, සිය, න වත්තාබෑ. අ:සට්ට, වේව අ:සට්ට පෙළුත්තක්කු'ව නො, ව අ:සට්ට, නී'පි.

දේ සට්ට, අ:සට්ට, වේව අ:සට්ට පෙළුත්තක්කුව. දේ සට්ට, න වත්තාබෑ, අ:සට්ට, වේව අ:සට්ට පෙළුත්තක්, නී'පි අ:සට්ට පෙළුත්තක්, වේව නො, ව අ:සට්ට, නී'පි. දුක්ඩිසට්ට. සිය, අ:සට්ට, වේව අ:සට්ට පෙළුත්තක්කුව. සිය, අ:සට්ට, වේව අ:සට්ට පෙළුත්තක්කුව නො, ව අ:සට්ට, සිය, න වත්තාබෑ. අ:සට්ට, වේව අ:සට්ට පෙළුත්තක්කු'ව නො, ව අ:සට්ට, නී'පි.

දේ සට්ට, අ:සට්ට පෙළුත්තක් අන්සට්ට. සමූද්‍යසට්ට. න වත්තාබෑ. අ:සට්ට පෙළුත්තක් ස:සට්ටනී'පි අ:සට්ට පෙළුත්තක් අන්ස:සට්ටනී'පි. දුක්ඩිසට්ට. සිය, අ:සට්ට පෙළුත්තක්නී'පි අ:සට්ට පෙළුත්තක් අන්ස:ස-ට්ටනී'පි අ:සට්ට පෙළුත්තක් අන්ස:සට්ටනී'පි.

299. සමූද්‍යසට්ට. ස:ංයෝජනා. දේ සට්ට, නො, ස:ංයෝජනා. දුක්ඩිසට්ට. සිය, සකේඛුදුජනා, සිය, නො, සකේඛුදුජනා.

දේ සට්ට, සකේඛුදුජනායා. දේ සට්ට, අසකේඛුදුජනායා.

සමූද්‍යසට්ට. සකේඛුදුජනය පෙළුත්තක්. දේ සට්ට, සකේඛුදුජන- මිපෙළුත්තක්. දුක්ඩිසට්ට. සිය, සකේඛුදුජනය පෙළුත්තක්, සිය, සකේඛුදුජන- මිපෙළුත්තක්.

සමූද්‍යසට්ට. සකේඛුදුජනක්කුව සකේඛුදුජනීයක්ව. දේ සට්ට, න වත්තාබෑ, සකේඛුදුජනා, වේව සකේඛුදුජනීය, නී'පි සකේඛුදුජනීය, වේව නො, ව සකේඛුදුජනා, නී'පි. දුක්ඩිසට්ට. සිය, සකේඛුදුජනක්කුව සකේඛුදුජනීයක්ව, සිය, සකේඛුදුජනීය වේව නො, ව සකේඛුදුජනා.

297. සත්‍යයෝග් නිදහස් සපුත්‍රයෝග් ය. නිරෝධයත්‍රය අපුත්‍රය යි.

සත්‍යයෝග් නිදහස් සංඛ්‍යෝග් ය. නිරෝධයත්‍රය අසංඛ්‍ය යි.

සත්‍යයෝග් නිදහස් අනිදිරුණයෝග් ය. දුෂ්චරණය සතිදිරුණ ද වන්නේ ය; අනිදිරුණ ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග් නිදහස් අප්‍රතිස්ථාප්‍ය ය. දුෂ්චරණය සපුත්‍රය ද වන්නේ ය, අප්‍රතිස්ථාප්‍ය ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග් නිදහස් අරුපයෝග් ය. දුෂ්චරණය රුප ද වන්නේ ය, අරුප ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් ලොකිකයෝග් ය. සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් ලොකොත්තර යෝග් යි.

වතුස්සත්‍රයෝග් කිසිවිඳුනයෝගින් දතුප්‍රත්තාහ, කිසිවිඳුනයෝගින් තො දතුප්‍රත්තාහු යි.

298. සමූද්‍යසත්‍රය ආපුවයෝගි. සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් ආපුවයෝග් තො වෙති. දුෂ්චරණය ආපුවයෝග් ද වන්නේ ය, තො ද ආපුවයෝග් ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් ආපුව සහිතයෝග් ය. සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් අනාපුවයෝග් යි.

සමූද්‍යසත්‍රය ආපුවසම්පූර්ණයෝග් ය. සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් ආපුවවිපූර්ණයෝග් ය. දුෂ්චරණය ආපුවසම්පූර්ණයෝග් ද වන්නේ ය, ආපුවවිපූර්ණයෝග් ද වන්නේ යි.

සමූද්‍යසත්‍රය ආපුවයෝග් ද වූයේ ම සාපුව ද වෙයි. සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් ආපුව ද වූ ම සාපුවහ යි ද සාපුව ද වූ ම තො ද ආපුවහ යි ද තො කියපුත්තාහ. දුෂ්චරණය ආපුවයෝග් ද වූයේ ම සාපුව ද වන්නේ ය, සාපුව ද වූයේ ම තො ද ආපුව ද වන්නේ යි.

සමූද්‍යසත්‍රය ආපුව ද වූයේ ම ආපුවසම්පූර්ණයෝග් ද වන්නේ ය. සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් ආපුව ද වූවාහු ම ආපුවසම්පූර්ණයෝග් යි ද ආපුවවිපූර්ණයෝග් ද වූ ම තො ද ආපුවහ යි ද තො කියපුත්තාහ. දුෂ්චරණය ආපුව ද වූයේ ම ආපුවසම්පූර්ණයෝග් ද වන්නේ ය, ආපුවවිපූර්ණයෝග් ද වන්නේ යි. ආපුවයෝග් ද වූයේ ම ආපුවසම්පූර්ණයෝග් ද ආපුවයෝග් ද වූ ම තො ද ආපුවයෝග් ද වන්නේ යි. තො කියපුත්තාහ වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් ආපුවවිපූර්ණයෝග් ය. සමූද්‍යසත්‍රය ආපුව විපූර්ණයෝග් තසාපුවයෝගැබී යි ද ආපුවවිපූර්ණයෝග් තසාපුවයෝගැබී යි ද තො කියපුත්තාහු යි. දුෂ්චරණය ආපුවවිපූර්ණයෝග් ද වන්නේ ය, ආපුවවිපූර්ණයෝග් තසාපුවයෝගැබී යි ද ආපුවවිපූර්ණයෝග් ද වන්නේ යි. තො කියපුත්තාහ වන්නේ යි.

299. සමූද්‍යසත්‍රය සංයෝගනයෝගි. සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් සංයෝගන තො වන්නාහු. දුෂ්චරණය සංයෝගන ද වන්නේ ය, තො ද සංයෝගන ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් සංයෝගනීයයෝග් වෙති. සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් අසංයෝග නීයයෝග් වෙති.

සමූද්‍යසත්‍රය සංයෝගනයෝග් ය. සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් සංයෝගනීයපූර්ණයෝග් යි. දුෂ්චරණය සංයෝගනයෝග් ද වන්නේ ය. සංයෝගනීයපූර්ණයෝග් ද වන්නේ යි.

සමූද්‍යසත්‍රය සංයෝගන ද වූයේ ම සංයෝගනීය ද වෙයි. සත්‍යයෝග් දෙදෙනැක් සංයෝගන ද වූවාහු ම සංයෝගනීය වෙති ද සංයෝගනීය ද වූවාහු ම තො ද සංයෝගන වෙති ද තො කියපුත්තාහු. දුෂ්චරණය සංයෝගන ද වූයේ ම සංයෝගනීයයෝග් ද වන්නේ ය, සංයෝගනීය ද වූයේ ම තො ද සංයෝගනයෝග් ද වන්නේ යි.

සමූද්‍යයසටව. සයෙකුදුරුනයෙදු'ව සයෙකුදුරුනයටපැපුහතකක්ව. දේ සටව, න වත්තබේ, සයෙකුදුරුන, වෙව සයෙකුදුරුනය, වෙව සයෙකුදුරුනයටපැපුහතකක්ව, නී'පි, සයෙකුදුරුනයටපැපුහතක, වෙව නො, ව සයෙකුදුරුනයන්, නී'පි. දුකුඩාසටව. සිය, සයෙකුදුරුනයෙදුව සයෙකුදුරුනයටපැපුහතකක්ව, සිය, සයෙකුදුරුනයටපැපුහතකක්ව'ව නො, ව සයෙකුදුරුනයන්, සිය, න වත්තබේ. සයෙකුදුරුනයෙදුව'ව නො, ව සයෙකුදුරුනයන්නී'පි.

දේ සටව, සයෙකුදුරුනවිපැපුහත අසයෙකුදුරුනියා. සමූද්‍යයසටව. න වත්තබේ. සයෙකුදුරුනවිපැපුහතසයෙකුදුරුනියන්නීපි, සයෙකුදුරුනවිපැපුහතඅසයෙකුදුරුනියන්නීපි. දුකුඩාසටව. සිය, සයෙකුදුරුනවිපැපුහතසයෙකුදුරුනියන්නී'පි, සයෙකුදුරුනවිපැපුහතසයෙකුදුරුනියන්නී'පි.

300. සමූද්‍යයසටව. ගසේෂා. දේ සටව, නො, ගසේෂා. දුකුඩාසටව. සිය, ගසේෂා, සිය, නො, ගසේෂා.

දේ සටව, ගස්වනීයා. දේ සටව, අග්‍රනීයා.

දේ සටව, ගස්වනීපැපුහතා. දේ සටව, සිය, ගස්වනීපැපුහතා, සිය, ගස්වනීවිපැපුහතා.

සමූද්‍යයසටව. ගසේෂා, වෙව ගස්වනීයක්ව. දේ සටව, න වත්තබේ, ගසේෂා, වෙ'ව ගස්වනීයනී'පි ගස්වනීය, වෙ'ව නො, ව ගස්වනී'පි. දුකුඩාසටව. සිය, ගසේෂා, වෙ'ව ගස්වනීයක්ව, සිය, ගස්වනීයක්ව'ව නො, ව ගසේෂා.

සමූද්‍යයසටව. ගසේෂා, වෙව ගස්වනීපැපුහතකක්ව, සිය, න වත්තබේ ගසේෂා, වෙව ගස්වනීපැපුහතනීපි, ගස්වනීපැපුහතකෙදුවට නො, ව ගසේෂා, නී'පි. දේ සටව, න වත්තබේ, ගස්ව, වෙව ගස්වනීපැපුහතකක්ව, නී'පි, ගස්වනීපැපුහත, වෙව නො, ව ගස්වනී'පි. දුකුඩාසටව. සිය, ගසේෂා, වෙව ගස්වනීපැපුහතකක්ව, සිය, ගස්වනීපැපුහතකෙදුවට නො, ව ගසේෂා, සිය, න වත්තබේ. ගසේෂා, වෙව ගස්වනීපැපුහතනීපි, ගස්වනීපැපුහතකෙදුවට නො, ව ගසේෂා, නී'පි.

දේ සටව, ගස්වනීපැපුහතඅගස්වනීයා. දේ සටව, සිය, ගස්වනීවිපැපුහතකගස්වනීයා, සිය, න වත්තබේ, ගස්වනීපැපුහතගස්වනීයා, නී'පි ගස්වනීවිපැපුහතඅගස්වනීයා, නී'පි.

301-302-303. සමූද්‍යයසටව. ඕසේ, -පෙ- ගො:ගො, -පෙ- නීවරණ. දේ සටව, නීවරණ, දුකුඩාසටව. සිය, නීවරණවිපැපුහතා. දුකුඩාසටව. සිය, නීවරණවිපැපුහතා, සිය, නීවරණවිපැපුහතා.

දේ සටව, නීවරණීයා. දේ සටව, අනීවරණීයා.

සමූද්‍යයසටව. නීවරණවිපැපුහතා. දේ සටව, නීවරණවිපැපුහතා, දුකුඩාසටව. සිය, නීවරණවිපැපුහතා, සිය, නීවරණවිපැපුහතා.

සමූද්‍යයසටව. නීවරණ. වෙව නීවරණීයක්ව. දේ සටව, න වත්තබේ, නීවරණ, වෙව නීවරණීයා, නී'පි, නීවරණීය, වෙව නො, ව නීවරණ, නී'පි. දුකුඩාසටව. සිය, නීවරණකෙදුවට නීවරණීයක්ව, සිය, නීවරණීයක්ව'ව නො, ව නීවරණ.

සමූද්‍රසභාවය සංගෝරනායක් ද වුලදේ ම සංගෝරනායම්ප්‍රපුක්ත ද වෙයි. සත්‍යයෙක් දෙදෙනොක් සංගෝරනා ද වුවාවු ම සංගෝරනායම්ප්‍රපුක්තහ යි ද සංගෝරනායම්ප්‍රපුක්ත ද වුවාවු ම තො ද සංගෝරනාහ යි ද තො කියපුත්තාහ. දීපසත්‍යය සංගෝරනායක් ද වුලදේ ම සංගෝරනායම්ප්‍රපුක්ත ද වන්නේ ය, සංගෝරනායම්ප්‍රපුක්ත ද වුලදේ ම තො ද සංගෝරනායක් ද වන්නේ ය, සංගෝරනා ද වුලදේ ම සංගෝරනායම්ප්‍රපුක්ත යි ද සංගෝරනා යම්ප්‍රපුක්ත ද වුලදේ ම තො ද සංගෝරනා යි ද තො කියපුතු වන්නේ යි.

සතුවයේ දෙදෙනෙක් සංයෝගන්වීපුදුක්තාඳයායො ය. සමුද්‍රසත්‍යය සංයෝගන්වීපුදුක්තසංයෝගන්වීපුදුය ය ද. සමුද්‍රසත්‍යය සංයෝගන්වීපුදුක්තසංයෝගන්වීපුදුය දි ද සංයෝගන්වීපුදුක්තාඳයායො දි ද නො කිය යුත්තේ ය. දුටුවත්තය සංයෝගන්වීපුදුක්ත සංයෝගන්වීපුදුය ද වන්නේ ය, සංයෝගන්වීපුදුක්තසංයෝගන්වීපුදුය දි ද සංයෝගන්වීපුදුක්තාඳයායො දි ද නො කියයුතු වන්නේ ය.

300. සමුද්‍රයන්හි ගුන්පරිගණකී. සත්‍යයේ දෙදෙනැක් ගුන්පරිගණක් නො වෙති. දීපසත්‍යය ගුන්පරිගණක් ද වන්නේ ය, නො ද ගුන්පරිගණක් ද වන්නේ යි.

සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් ගුත්පතීය වෙති. සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් අගුත්පතීය වෙති.

සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් ප්‍රතිපූඩ්තයේ ය. සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් ප්‍රතිරෝධයේ ද වන්නාහු, ප්‍රතිපූඩ්තයේ ද වන්නාහු යි.

සමූද්‍යයෙන් ගුන්පරියක් ද වූයේ ම ගුන්පරිනිය ද වෙයි. සතුවයෝ දෙදෙනෙක් ගුන්පර ද වූවාහු ම ගුන්පරිනිය වෙති දී ද ගුන්පරිනිය ද වූවාහු ම නොද ගුන්පර වෙති දී ද නො කිය යුත්තාහ. දී:බස්ත්‍යය ගුන්පරියක් ද වූයේ ම ගුන්පරිනිය ද වන්නේ ය, ගුන්පරිනිය ද වූයේ ම නොද ගුන්පරියක් ද වන්නේ යි.

ଜମ୍ବୁଦୟରକୁ ପ୍ରତିରୋଧକ ଦ ଖାଇଁ ମ ପ୍ରତିରୋଧମିଳିପ୍ରକଟକ ଦ ଲେଇ, ପ୍ରତିରୋଧକ ଦ ଖାଇଁ ମ ପ୍ରତିରୋଧମିଳିପ୍ରକଟକ ଦ ଖାଇଁ ମ ହୋ ଦ ପ୍ରତିରୋଧକ ଦ ଖାଇଁ କିଯାଇଥିବା ନିରାକାର ହେବାର ପାଇଁ ଯ. ଜନାମଦେବ ଦେଦେଶେକ ପ୍ରତିରୋଧ ଦ ଖାଇଁ ମ ପ୍ରତିରୋଧମିଳିପ୍ରକଟକ ଦ ଖାଇଁ କିଯାଇଥିବା ନିରାକାର ହେବାର ପାଇଁ ଯ. ଯେବେଳେ ପ୍ରତିରୋଧକ ଦ ଖାଇଁ ମ ପ୍ରତିରୋଧମିଳିପ୍ରକଟକ ଦ ଖାଇଁ କିଯାଇଥିବା ନିରାକାର ହେବାର ପାଇଁ ଯ.

301-302-303. සමූද්‍යසක්‍රිය ඔසාගයකි, ... ගොගයකි, ... නීවරණයකි, සක්‍රියෝ දෙදෙනෙක් නීවරණයේ තො වෙති. දුෂ්පසක්‍රිය නීවරණ ද වන්නේ ය, නීවරණ තො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයේ දෙදෙනාක් නීවරණිය වෙති. සත්‍යයේ දෙදෙනාක් අනීවරණිය වෙති.

ಇಲ್ಲಿಯಡಿತಹ ನೀರಿರಣಹಾತಪ್ರಯೋಗ ಯ. ಇತ್ತಾಯೆ ಅದ್ದಾಳನೆಹ ನೀರಿರಣವಿಪ್ಪ್ರಯೋಗ ಅಂತ ಯ. ಸಾಂಕೊಂಡ ನೀರಿರಣಹಾತಪ್ರಯೋಗ ಇ ವಿಜಿಂತೆ ಯ. ನೀರಿರಣಹಾತಪ್ರಯೋಗ ಇ ವಿಜಿಂತೆ ಟಿ.

සමූද්‍යසන්‍ය නීවරණ ද වුලේ ම නීවරණිය ද වෙයි. සකඟයේ රඳගැනීමක් නීවරණ ද වුවාපු ම නීවරණියහ යි ද නීවරණිය ද වුවාපු ම නො ද නීවරණහ යි ද නො කිය යුතුනාහු. රුධිසන්‍ය නීවරණ ද වුලේ ම නීවරණිය ද වින්නෝ ය, නීවරණිය ද වුලේ ම තනු ද නීවරණ ද වින්නෝ යි.

සුදුදයසවට. නීවරණකේවාට නීවරණසම්පූහනක්ව. ගෙඹ සවට, ය වත්තාබෑ, නීවරණ, චෙවාට නීවරණසම්පූහන, නි'පි, නීවරණසම්පූහන, චෙවා තෙන, ව නීවරණ, නි'පි. දුක්කිජසවට. සිය, නීවරණ. චෙවා නීවරණ සම්පූහන ව, සිය, නීවරණසම්පූහන. චෙවා තෙන, ව නීවරණ, සිය, ය වත්තාබෑ. නීවරණ. චෙවා නීවරණසම්පූහනන්යි'පි නීවරණසම්පූහන. චෙවා තෙන, ව නීවරණන්යි'පි.

304. සිංහ යවත්ති හෝ, පරුමාසයා. දැකකියවත් සියා, පරුමාශයා, සියා, තෙනු, පරුමාශයා.

କ୍ଷେତ୍ର ଜୀବିତ, ପାଦମିଶ୍ର, କ୍ଷେତ୍ର ଜୀବିତ, ଫିଲମିଶ୍ର,

සෙනු සට්ට, පරම්, සහ සිවප්පාත්‍යතාවා. සංශීදයනවට. සිය, පරම්, ස  
සම්පාදනයා, සිය, පරම්, සහ සිවප්පාත්‍යතාවා. දුකුඩානවට. සිය, පරම්, ස  
සම්පාදනයා, සිය, පරම්, සහ සිවප්පාත්‍යතාවා, සිය, නෑ වෙතුනේ. පරම්, ස  
සම්පාදනයා' පි පරම්, සහ සිවප්පාත්‍යතාවා' පි.

සමූද්‍යාසවට. නෑ විනුකුඩා. පරුම්,සේ, වෙව පරුම්විභාෂා පරුම්විභා.වෙ ව ගෙ,ව පරුම්,ගෙයා. ගෝ සටව, නෑ විනුකුඩා, පරුම්,සා, වෙව පරුම්විභා.නීපි පරුම්විභා.වෙව ගෙ,ව පරුම්,සා.නී.පි. දුකුබිසවට. සිය, පරුම්,ගෙයා, වෙව පරුම්විභා.ව, සිය, පරුම්විභා. වෙව ගෙ,ව පරුම්,ගෙයා.

දෙළ සව්ව, පර,ම්,සවිප්පාත්‍යත්‍ය අපරුම්විසි. දෙළ සව්ව, සිය, පර,ම්,සවිප්පාත්‍යත්‍ය පර,ම්විසි, සිය, න වත්තාබි, පර,ම්,සවිප්පාත්‍ය පරුම්විසි, තී'පි පර,ම්,සවිප්පාත්‍ය අපර,ම්විසි, තී'පි.

305. കേരളം, സംരക്ഷണം, വിനോദം, ആജുവാനം. കേരളം, സംരക്ഷണം, വിനോദം, ആജുവാനം.

නීති සටහා නීති තො, එනුයා. දුක්ඛස්ථවට. සිය, එනුයා, සිය, තො, එනුයා.

ఫ్రె సమి, శిబుసిల్పాయుషి, నీరేరిచిసివు. శిబుకిప్పాయుషి. ద్వికియివు. సియి, శిబుసిల్పాయుషి, సియి, శిబుకిప్పాయుషి, సియి, ఈ లింగానికి. శిబుసి ఈ లింగాయుషినానీ' ఏ రితోనునివిప్పాయుషినానీ' ఏ.

සමූද්‍යසන්‍යය නීවරණ ද වූයේ ම නීවරණසම්පූර්ණ ද වන්නේ ය. සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් නීවරණ ද වූවාපු ම නීවරණසම්පූර්ණ තහ දී ද නීවරණසම්පූර්ණ ද වූවාපු ම නො ද නීවරණය දී ද නො කියපුත්තාය. දුෂ්චරණය නීවරණ ද වූයේ ම නීවරණ අම්පූර්ණ ද වන්නේ ය, නීවරණසම්පූර්ණ ද වූයේ ම නීවරණ ද වන්නේ ය, නීවරණ ද වූයේ ම නීවරණසම්පූර්ණ ද නීවරණය ද වන්නේ ය, නීවරණ ද වූයේ ම නීවරණසම්පූර්ණ ද නීවරණය ද වන්නේ ය.

සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් නීවරණවිපූර්ණ වූ අනීවරණය වෙති. සමූද්‍යසන්‍යය නීවරණවිපූර්ණ නීවරණය දී ද නීවරණවිපූර්ණ අනීවරණය දී ද නො කියපුත්තේ ය. දුෂ්චරණය නීවරණවිපූර්ණ නීවරණය ද වන්නේ ය. නීවරණවිපූර්ණ නීවරණය දී ද නීවරණවිපූර්ණ අනීවරණය දී ද නො කියපුත්තු වන්නේ ය.

304. සත්‍යයේ තීදෙනෙක් පරාමැණියේ නො වෙති. දුෂ්චරණය පරාමැණි ද වන්නේ ය, පරාමැණි නො ද වන්නේ ය.

සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් පරාමැණිටයේ ය. සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් අපරාමැණිට යෝ යි.

සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් පරාමැණිවිපූර්ණ තයේ ය. සමූද්‍යසන්‍යය පරාමැණිසම්පූර්ණ ද වන්නේ ය, පරාමැණිවිපූර්ණ ද වන්නේ ය. දුෂ්චරණය පරාමැණිසම්පූර්ණ ද වන්නේ ය, පරාමැණිවිපූර්ණ ද වන්නේ ය, පරාමැණිසම්පූර්ණ දී ද පරාමැණිවිපූර්ණ දී ද නො කියපුත්තු වන්නේ ය.

සමූද්‍යසන්‍යය පරාමැණි ද වූයේ ම පරාමැණිට දී නො කියපුත්තේ ය. පරාමැණිට ද වූයේ ම නො ද පරාමැණියෙක් වෙයි. සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් පරාමැණි ද වූවාපු ම පරාමැණිට දී ද පරාමැණිට ද වූවාපු ම නො ද පරාමැණි දී ද නො කියපුත්තාය. දුෂ්චරණය පරාමැණි ද වූයේ ම පරාමැණියෙක් ද වන්නේ ය, පරාමැණිට ද වූයේ ම නො ද පරාමැණියෙක් ද වන්නේ ය.

සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් පරාමැණිවිපූර්ණ තයේ අපරාමැණිටයේ ය. සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් පරාමැණිවිපූර්ණ තයේ අපරාමැණිට ද වන්නාහ, පරාමැණිවිපූර්ණ තයේ අපරාමැණිහ දී ද පරාමැණිවිපූර්ණ තයේ අපරාමැණිහ දී ද නො කියපුත්තු වන්නාපු දී.

305. සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් සාලම්බනයේ ය. තීරාධසන්‍යය අනාලම්බන ය. දුෂ්චරණය සාලම්බන ද වන්නේ ය, අනාලම්බන ද වන්නේ ය.

සත්‍යයේ තීදෙනෙක් විත්තයේ නො වෙති. දුෂ්චරණය විත්ත ද වන්නේ ය, නො ද විත්ත ද වන්නේ ය.

සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් වෙවතපිකයේ ය. තීරාධසන්‍යය අවෙවතපික ය. දුෂ්චරණය වෙවතපික ද වන්නේ ය, අවෙවතපික ද වන්නේ ය.

සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් විත්තයිපූර්ණ තයේ ය. තීරාධසන්‍යය විත්තවිපූර්ණ ද ය. දුෂ්චරණය විත්තසම්පූර්ණ ද වන්නේ ය, විත්තවිපූර්ණ ද වන්නේ ය, විත්තය හා සම්පූර්ණ දී ද විත්තය හා විපූර්ණ දී ද නො කියපුත්තු ද වන්නේ ය.

සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් විත්තසයාණ්ඩයේ ය. තීරාධසන්‍යය විත්තවිසායාණ්ඩ ය. දුෂ්චරණය විත්තසයාණ්ඩ ද වන්නේ ය, විත්තවිසායාණ්ඩ ද වන්නේ ය, විත්තය හා සයාණ්ඩ දී ද විත්තය හා විසායාණ්ඩ දී ද නො කියපුත්තු වන්නේ ය.

දේශ සවච්ච, විත්තස්සමූලියි,නා. නිරෝධීසවච්ච. නො, විත්තස්සමූලියි,නා. දුක්කඩවච්ච. සිය, විත්තස්සමූලියි,නා, සිය, නො, විත්තස්සමූලියි,නා.

දේශ සවච්ච, විත්තස්සහඟුනො, නිරෝධීසවච්ච. නො, විත්තස්සහඟු. දුක්කඩවච්ච. සිය, විත්තස්සහඟු, සිය, නො, විත්තස්සහඟු.

දේශ සවච්ච, විත්තස්ස,නුපරිවත්තිනො, නිරෝධීසවච්ච. නො, විත්තස්ස,නු-පරිවත්ති. දුක්කඩවච්ච. සිය, විත්තස්ස,නුපරිවත්ති, සිය, නො, විත්තස්ස,නුපරිවත්ති.

දේශ සවච්ච, විත්තස්ස.සටිසමූලියි,නා. නිරෝධීසවච්ච. නො, විත්තස්ස.සටිසමූලියි,නා, සිය, විත්තස්ස.සටිසමූලියි,නා, සිය, නො, විත්තස්ස.සටිසමූලියි,නා.

දේශ සවච්ච, විත්තස්ස.සටිසමූලියි,නාසහඟුනො, නිරෝධීසවච්ච. නො, විත්තස්ස.සටිසමූලියි,නාසහඟු. දුක්කඩවච්ච. සිය, විත්තස්ස.සටිසමූලියි,නාසහඟු, සිය, නො, විත්තස්ස.සටිසමූලියි,නාසහඟු.

දේශ සවච්ච, විත්තස්ස.සටිසමූලියි,නා,නුපරිවත්තිනො, නිරෝධීසවච්ච. නො, විත්තස්ස.සටිසමූලියි,නා,නුපරිවත්ති. දුක්කඩවච්ච. සිය, විත්තස්ස.සටිසමූලියි-සමූලියි,නා,නුපරිවත්ති, සිය, නො, විත්තස්ස.සටිසමූලියි,නා,නුපරිවත්ති.

ඡීණී සවච්ච, බාහිර. දුක්කඩවච්ච. සිය, අජ්ංකිත්තිකා, සිය, බාහිර.

ඡීණී සවච්ච, නි නො, උපාදු. දුක්කඩවච්ච. සිය, උපාදු, සිය, නො, උපාදු.

ඡීණී සවච්ච, නි අනුපාදිතා. දුක්කඩවච්ච. සියා උපාදිතා, සිය, අනුපාදිතා.

306. සමූද්‍යසවච්ච. උපාදුනා. දේශ සවච්ච, නො, උපාදුනා. දුක්කඩ සවච්ච. සිය, උපාදුනා, සිය, නො, උපාදුනා.

දේශ සවච්ච, උපාදුතියා. දේශ සවච්ච, අනුපාදුතියා.

දේශ සවච්ච, උපාදුනිපැපුත්තා. දේශ සවච්ච, සිය, උපාදුනසම්පූර්ණතා, සිය, උපාදුනිපැපුත්තා.

සමූද්‍යසවච්ච. උපාදුනා. වෙව උපාදුතියක්ව. දේශ සවච්ච, න විත්තකබා, උපාදුනා, වෙව උපාදුතියාතිපි, උපාදුතියා, වෙව නො, ව උපාදුනා,නි'පි. දුක්කඩවච්ච. සිය, උපාදුනා. වෙව උපාදුතියක්ව, සිය, උපාදුතියා. වෙව නො, ව උපාදුනා.

සමූද්‍යසවච්ච. උපාදුනා. වෙව උපාදුනසම්පූර්ණතකක්ව, සිය, න විත්තකබා. උපාදුනා. වෙව උපාදුනකම්පූරුත්තනාත්'පි, උපාදුනකම්පූරුත්තනාත්'පි, උපාදුනකම්පූරුත්තනාත්'පි. දේශ සවච්ච, න විත්තකබා, උපාදුනා, වෙව උපාදුනකම්පූරුත්තනාත්'පි උපාදුනසම්පූර්ණතා, වෙව නො, ව උපාදුනාත්'පි. දුක්කඩවච්ච. සිය, උපාදුනා. වෙව උපාදුනකම්පූරුත්තනාත්'පි උපාදුනසම්පූර්ණතා, ව, සිය, උපාදුනකම්පූරුත්තනාත්'පි. වෙව නො, ව උපාදුනා, සිය, න විත්තකබා. උපාදුනා. වෙව උපාදුනකම්පූරුත්තනාත්'පි, උපාදුනකම්පූරුත්තනාත්'පි. වෙව නො, ව උපාදුනනාත්'පි.

දේශ සවච්ච, උපාදුනිපැපුත්තකඅනුපාදුතියා, දේශ සවච්ච, සිය, උපාදුනිපැපුත්තනාලුපාදුතියා, සිය, න විත්තකබා, උපාදුනිපැපුත්තනා-උපාදුතියාතිපි, උපාදුනිපැපුත්තනාඅනුපාදුතියාතිපි.

සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් විත්තසමුන්ටානයෝ ය. නිරෝධසත්‍යය විත්තසමුන්ටාන නො වෙයි. දුෂ්චරණය විත්තසමුන්ටාන ද වන්නේ ය. විත්තසමුන්ටාන නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් විත්තසහු වන්නාය. නිරෝධසත්‍යය විත්තසහු නො වෙයි. දුෂ්චරණය විත්තසහු ද වන්නේ ය. විත්ත සහු නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් විත්තානුපරිවර්ති. නිරෝධසත්‍යය විත්තානුපරිවර්ති නො වෙයි. දුෂ්චරණය විත්තානුපරිවර්තී ද වන්නේ ය. විත්තානුපරිවර්තී නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් විත්තසයාෂ්ට්ටසමුන්ටානයෝ ය. නිරෝධසත්‍යය විත්ත සයාෂ්ට්ටසමුන්ටාන නො වෙයි. දුෂ්චරණය විත්තසයාෂ්ට්ටසමුන්ටාන ද වන්නේ ය, විත්තසයාෂ්ට්ටසමුන්ටාන නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් විත්තසයාෂ්ට්ටසමුන්ටානසහු. නිරෝධසත්‍යය විත්ත සයාෂ්ට්ටසමුන්ටානසහු නො වෙයි. දුෂ්චරණය විත්තසයාෂ්ට්ටසමුන්ටානසහු ද වන්නේ ය, විත්තසයාෂ්ට්ටසමුන්ටානසහු නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් විත්තසයාෂ්ට්ටසමුන්ටානානුපරිවර්ති. නිරෝධසත්‍යය විත්තසයාෂ්ට්ටසමුන්ටානානුපරිවර්ති නො, වෙයි. දුෂ්චරණය විත්තසයාෂ්ට්ටසමුන්ටානානුපරිවර්තී ද වන්නේ ය, විත්තසයාෂ්ට්ටසමුන්ටානානුපරිවර්තී නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග තිබේනෙක් බාහිරයෝ ය. දුෂ්චරණය ආධ්‍යාත්මික ද වන්නේ ය, බාහිර ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග තිබේනෙක් උපාද නො වෙති. දුෂ්චරණය උපාද ද වන්නේ ය, උපාද නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග තිබේනෙක් අනුපාදින්නයෝ ය. දුෂ්චරණය උපාදින්න ද වන්නේ ය, අනුපාදින්න ද වන්නේ යි.

306. සමූද්‍යසත්‍යය උපාදන වෙයි. සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් උපාදනයෝ නො වෙයි. දුෂ්චරණය උපාදන ද වන්නේ ය, උපාදන නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් උපාදනිය වෙති. සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් අනුපාදනිය වෙති.

සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් උපාදනිප්‍රස්ථානයෝ ය. සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් උපාදන සම්ප්‍රස්ථාන ද වන්නේ ය, උපාදනිප්‍රස්ථාන ද වන්නේ යි.

සමූද්‍යසත්‍යය උපාදන ද මූල්‍ය ම උපාදනිය ද වෙයි. සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් උපාදන ද මූල්‍යාපු ම උපාදනිය වෙති ද උපාදනිය ද මූල්‍යාපු ම නො ද උපාදන වෙති ද නො කියයුත්තාය. දුෂ්චරණය උපාදන ද මූල්‍ය ම උපාදනිය ද මූල්‍යාපු ම උපාදන සම්ප්‍රස්ථාන ද වන්නේ ය, උපාදනිප්‍රස්ථාන ද වන්නේ යි.

සමූද්‍යසත්‍යය උපාදන ද මූල්‍ය ම උපාදනසම්ප්‍රස්ථාන ද වන්නේ ය, උපාදන ද මූල්‍ය ම උපාදනසම්ප්‍රස්ථාන ද මූල්‍ය ම උපාදනසම්ප්‍රස්ථාන ද වන්නේ ය. සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් උපාදන ද මූල්‍යාපු ම උපාදනසම්ප්‍රස්ථාන ද මූල්‍ය ම උපාදන සම්ප්‍රස්ථාන ද මූල්‍ය ම උපාදන සම්ප්‍රස්ථාන ද වන්නේ ය, උපාදනසම්ප්‍රස්ථාන ද මූල්‍ය ම උපාදන සම්ප්‍රස්ථාන ද වන්නේ ය. උපාදන ද මූල්‍ය ම උපාදනසම්ප්‍රස්ථාන ද වන්නේ ය, උපාදනසම්ප්‍රස්ථාන ද මූල්‍ය ම උපාදන සම්ප්‍රස්ථාන ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් උපාදනිප්‍රස්ථාන අනුපාදනිය වෙති. සත්‍යයෝග දෙදෙනෙක් උපාදනිප්‍රස්ථාන අනුපාදනිය ද වන්නාය, උපාදනිප්‍රස්ථාන උපාදනිය ද වන්නාය කියයුතු වන්නාපු යි.

307. සමූද්‍යසවට. කිලෙසේ. ගො සට්ට, නො, කිලෙසේ. දුක්ඛසවට. සිය, කිලෙසේ, සිය, නො, කිලෙසේ.

ගො සට්ට, සංකිලේසිකා. ගො සට්ට, අසංකිලේසිකා.

සමූද්‍යසවට. සංකිලීටියා. ගො සට්ට, අසංකිලීටියා, දුක්ඛසවට. සිය, සංකිලීටියා, සිය, අසංකිලීටියා.

සමූද්‍යසවට. කිලෙසහසටපුළුතුකා. ගො සට්ට, කිලෙසහිපුළුතුකා, දුක්ඛසවට. සිය, කිලෙසහසටපුළුතුතා, සිය, කිලෙසහිපුළුතුතා.

සමූද්‍යසවට. කිලෙසේ, වෙව සංකිලේසිකුද්. ගො සට්ට, න වත්තකබේ, කිලෙස, වෙව සංකිලේසිකා, තිපි සංකිලේසිකා, වෙව නො, ව කිලෙස, තිපි. දුක්ඛසවට. සිය, කිලෙසේ, වෙව සංකිලීටියාද්, සිය, සංකිලීටියාද්, සිය, සංකිලේසිකා, වෙව නො, ව කිලෙසේ.

සමූද්‍යසවට. කිලෙසේ, වෙව සංකිලීටියා ව. ගො සට්ට, න වත්තකබේ, කිලෙස, වෙව සංකිලීටියා, තිපි සංකිලීටියා, වෙව නො, ව කිලෙස, තිපි. දුක්ඛසවට. සිය, කිලෙසේ, වෙව සංකිලීටියාද්, සිය, සංකිලීටියාද්, සිය, සංකිලේසිකා, වෙව සංකිලීටියාන් තිපි සංකිලීටියා. වෙව නො, ව කිලෙසේ, තිපි.

සමූද්‍යසවට. කිලෙසේ, වෙව කිලෙසහසටපුළුතුතාද්. ගො සට්ට, න වත්තකබේ, කිලෙස, වෙව කිලෙසහසටපුළුතුතා, තිපි කිලෙසහසටපුළුතුතා, වෙව නො, ව කිලෙස, තිපි. දුක්ඛසවට. සිය, කිලෙසේ, වෙව කිලෙස-හසටපුළුතා. ව, සිය, කිලෙසහසටපුළුතා. වෙව නො, ව කිලෙසේ, සිය, න වත්තකබේ. කිලෙසේ, වෙව කිලෙසහසටපුළුතාන් තිපි කිලෙසහසටපුළුතා. වෙව නො, ව කිලෙසේ, තිපි.

ගො සට්ට, කිලෙසහිපුළුතාදසංකිලේසිකන්ටිපි කිලෙසහිපුළුතාදසංකිලේසිකන්ටිපි. දුක්ඛසවට. න වත්තකබේ. කිලෙසහිපුළුතාසංකිලේසිකන්ටිපි කිලෙසහිපුළුතාදසංකිලේසිකන්ටිපි. දුක්ඛසවට. සිය, කිලෙසහිපුළුතාසංකිලේසිකන්ටිපි කිලෙසහිපුළුතාදසංකිලේසිකන්ටිපි.

308. ගො සට්ට, න දසානෙන පහාත්තබේ. ගො සට්ට, සිය, දසානෙන පහාත්තබේ, සිය, න දසානෙන පහාත්තබේ.

ගො සට්ට, න හාවතාය පහාත්තබේ. ගො සට්ට, සිය, හාවතාය පහාත්තබේ, සිය, න හාවතාය පහාත්තබේ.

ගො සට්ට, න දසානෙන පහාත්තබේහැනුකා. ගො සට්ට, සිය, දසානෙන පහාත්තබේහැනුකා, සිය, න දසානෙන පහාත්තබේහැනුකා.

ගො සට්ට, න හාවතාය පහාත්තබේහැනුකා. ගො සට්ට, සිය, හාවතාය පහාත්තබේහැනුකා, සිය, න හාවතාය පහාත්තබේහැනුකා.

සමූද්‍යසවට. සරිනකකා. නීරෝඩසවට. අවිනකකා. ගො සට්ට, සිය, සරිනකකා, සිය, අවිනකකා.

307. සමුද්‍යසත්‍යය ක්ලෙගයෙකි. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් ක්ලෙගයෝග් නොවේ. දුෂ්චර්යා ක්ලෙගයෙක් ද වන්නේ ය, ක්ලෙගයෙක් නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් සාක්ෂිකයෝග් ය. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් අයාක්ෂිතයෝග් සාක්ෂිත ද වන්නේ ය, අයාක්ෂිත ද වන්නේ යි.

සමුද්‍යසත්‍යය සමුද්‍යසත්‍යය සංක්ෂිප්ත ය. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් අයාක්ෂිතයෝග් ය, දුෂ්චර්යා සාක්ෂිත ද වන්නේ යි.

සමුද්‍යසත්‍යය ක්ලෙගයම්ප්‍රයුත්ත ය. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් ක්ලෙගවිප්‍රයුත්ත යෝග් ය. දුෂ්චර්යා ක්ලෙගයම්ප්‍රයුත්ත ද වන්නේ යි.

සමුද්‍යසත්‍යය ක්ලෙගයෙක් ද වූයේ ම සාක්ෂික ද වේයි. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් ක්ලෙග ද වූවාපු ම සාක්ෂිකයෙක් ද වූවාපු ම නො ද කෙලෙගහ යි ද නො කියපුත්තාය. දුෂ්චර්යා ක්ලෙගයෙක් ද වූයේ ම සාක්ෂික ද වන්නේ ය. සාක්ෂික ද වූයේ ම නො ද ක්ලෙගයෙක් ද වන්නේ යි.

සමුද්‍යසත්‍යය ක්ලෙගයෙක් ද වූයේ ම සාක්ෂිත ද වේයි. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් ක්ලෙග ද වූවාපු ම සාක්ෂිතය යි ද සාක්ෂිත ද වූවාපු ම නො ද ක්ලෙගහ යි ද නො කිය යුත්තාය. දුෂ්චර්යා ක්ලෙගයෙක් ද වූයේ ම සාක්ෂිත ද වන්නේ ය, සාක්ෂිත ද වූයේ ම නො ද ක්ලෙගයෙක් ද වන්නේ ය, ක්ලෙගයෙක් ද වූයේ ම සාක්ෂිත ද වන්නේ යි ද සාක්ෂිත ද වන්නේ යි.

සමුද්‍යසත්‍යය ක්ලෙගයෙක් ද වූයේ ම ක්ලෙගයම්ප්‍රයුත්ත ද වේයි. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් ක්ලෙග ද වූවාපු ම ක්ලෙගයම්ප්‍රයුත්ත යි ද ක්ලෙගයම්ප්‍රයුත්ත ද වූවාපු ම නො ද ක්ලෙගහ යි ද නො කියපුත්තාය. දුෂ්චර්යා ක්ලෙගයෙක් ද වූයේ ම ක්ලෙගයම්ප්‍රයුත්ත ද වූයේ ම නො ද ක්ලෙගයෙක් ද වන්නේ ය, ක්ලෙගයෙක් ද වූයේ ම ක්ලෙගයම්ප්‍රයුත්ත යි ද ක්ලෙගයම්ප්‍රයුත්ත ද වන්නේ යි.

සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් ක්ලෙගවිප්‍රයුත්තයාක්ලෙඩිකයෝග් ය. සමුද්‍යසත්‍යය ක්ලෙගවිප්‍රයුත්තයාක්ලෙඩිකයෙකැ යි ද ක්ලෙගවිප්‍රයුත්තයාක්ලෙඩිකයෙකැ යි ද නො කියපුත්තේය ය. දුෂ්චර්යා ක්ලෙගවිප්‍රයුත්තයාක්ලෙඩික ද වන්නේ ය, ක්ලෙගවිප්‍රයුත්තයාක්ලෙඩික යි ද ක්ලෙගවිප්‍රයුත්තයාක්ලෙඩික යි ද නො කිය යුතු වන්නේ යි.

308. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යයෝග් නොවේ. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නාය, දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍ය නො ද වන්නාපු යි.

සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යයෝග් නොවේ. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නාය, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය නො ද වන්නාපු යි.

සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුක නොවේ. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුක ද වන්නාය, දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුක නො ද වන්නාපු යි.

සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුක නොවේ. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුක ද වන්නාය, භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතුක නො ද වන්නාපු යි.

සමුද්‍යසත්‍යය සටිතරක ය. නිරෝධසත්‍යය අවිතරක ය. සත්‍යයෝග් දෙදෙනෙක් සටිතරක ද වන්නාය, අවිතරක ද වන්නාපු යි.

සමූද්‍ය සවත් සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය ය. නීරෝබිසවත් අවශ්‍ය ය. දේශ සවත්, සිය, සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය ය.

නීරෝබිසවත් අපැහිතයෙන් නීණ් සවත්, සිය, සපැහිතයෙන්, සිය, අපැහිතයෙන්.

නීරෝබිසවත් නා පින්සහගතයෙන් නීණ් සවත්, සිය, පින්සහගතයෙන්, සිය, නා පින්සහගතයෙන්.

නීරෝබිසවත් නා පුබසහගතයෙන් නීණ් සවත්, සිය, පුබසහගතයෙන්, සිය, නා පුබසහගතයෙන්.

නීරෝබිසවත් නා උපෙක්ඩාසහගතයෙන් නීණ් සවත්, සිය, උපෙක්ඩා, සහගතයෙන්, සිය, නා උපෙක්ඩාසහගතයෙන්.

සමූද්‍යයකවත් කාමවටරු. දේශ සවත්, නා කාමවටරු. දුකකිසවත් සිය, කාමවටරු, සිය, නා කාමවටරු.

නීණ් සවත්, නා රුපවටරු. දුකකිසවත් සිය, රුපවටරු, සිය, නා රුපවටරු.

නීණ් සවත්, නා අරුපවටරු. දුකකිසවත් සිය, අරුපවටරු, සිය, නා අරුපවටරු.

දේශ සවත්, පරියාපනයා, දේශ සවත්, අපරියාපනයා.

මණ්‍යසවත් නීයනු. නීණ් සවත්, නී අනීයනු. නීයනු.

මණ්‍යසවත් නීයනු. නීරෝබිසවත් අනීයනු. දේශ සවත්, සිය, නීයනු, සිය, අනීයනු.

දේශ සවත්, සලුනකරු. දේශ සවත්, අනුනකරු.

සමූද්‍යයකවත් සරණය. දේශ සවත්, අරණා. දුකකිසවත් සිය, සරණය. සිය, අරණනායි.

**පණ්ඩප්‍රව්‍යකා.**

සම්බන්ධයෙන් නීවිශ්‍යෙන්.

සමුද්‍යසන්‍යය සවිචාර ය. නිරෝධසන්‍යය අවිචාර ය. සත්‍යයේ දෙ දෙනෙක් සවිචාර ද වන්නාහ, අවිචාර ද වන්නාපු යි.

නිරෝධසන්‍යය අප්‍රිතික ය. සත්‍යයේ තිබෙනෙක් සපුරාතික ද වන්නාහ, අප්‍රිතික ද වන්නාපු යි.

නිරෝධසන්‍යය ප්‍රතිසංඝරන නො වේයි. සත්‍යයේ තිබෙනෙක් ප්‍රතිසංඝරන ද වන්නාහ, ප්‍රතිසංඝරන නො ද වන්නාපු යි.

නිරෝධසන්‍යය පූඛසංඝරන නො වේයි. සත්‍යයේ තිබෙනෙක් පූඛසංඝරන ද වන්නාහ, පූඛසංඝරන නො ද වන්නාපු යි.

නිරෝධසන්‍යය උපක්ෂාසංඝරන නො වේයි. සත්‍යයේ තිබෙනෙක් උපක්ෂා සංඝරන ද වන්නාහ, උපක්ෂාසංඝරන නො ද වන්නාපු යි.

සමුද්‍යසන්‍යය කාමාවවර ය. සත්‍යයේ දෙ දෙනෙක් කාමාවවර නො වේයි. දුෂ්චර සත්‍යය කාමාවවර ද වන්නේ ය, කාමාවවර නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයේ තිබෙනෙක් රුපාවවර නො වේයි. දුෂ්චරසන්‍යය රුපාවවර ද වන්නේ ය, රුපාවවර නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයේ තිබෙනෙක් අරුපාවවර නො වේයි. දුෂ්චරසන්‍යය අරුපාවවර ද වන්නේ ය, අරුපාවවර නො ද වන්නේ යි.

සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් පයෝපන්නයේ ය. සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් අපයෝ පන්නයේ යි.

මාරුගසන්‍යය තෙනෙයෝනික ය. සත්‍යයේ තිබෙනෙක් අමෙනෙයෝනිකයේ යි.

මාරුගසන්‍යය තීයක ය. නිරෝධසන්‍යය අතීයක ය. සත්‍යයේ දෙදෙනෙක් තීයක ද වන්නාහ, අතීයක ද වන්නාපු යි.

සත්‍යයේ දෙ දෙනෙක් සලන්තරයේ ය. සත්‍යයේ දෙ දෙනෙක් අනුත්තරයේ යි.

සමුද්‍යසන්‍යය සරණ ය. සත්‍යයේ දෙ දෙනෙක් අරණයේ ය. දුෂ්චරසන්‍යය සරණ ද වන්නේ ය. අරණ ද වන්නේ ය යි.

පස්හපුවිජක යි.

සත්‍යවිජය නිමි.

## 5. ඉන්දිය විහාබිගා

309. බාලිසත්තීජියානී, වකුවූජීයා: සෙ,තීජීයා, ස,තීජීයා, උචිජීයා, ක,ඇජීයා, මනිජීයා, උචිජීයා, ඉජීජීයා, පුරිජීජීයා, දුඩිජීයා, දකිජීයා, සෙ,මනසිජීයා, දේමනසිජීයා, උපක්‍රිජීයා, යදිජීයා, විචිජීයා, යඩිජීයා, පක්ෂඩිජීයා, අනැඳුඩිජීයා, අක්ෂඩිජීයා, අක්ෂඩිජීයා.

310. තත් කතම් වකුවූජීයා: ය වකුවූ වතුනා. මහාජුතාන් උපාදය පසාදේ -පෙ- පුදෙදු ගාමෝ,පෙසා. ඉදා වුවත් වකුවූජීයා.

311-314. තත් කතම් සෙ,තීජීයා -පෙ- ස,තීජීයා -පෙ- උචිජීයා -පෙ- ක,ඇජීයා: සෙ, කායේ, වතුනා. මහාජුතාන් උපාදය පසාදේ -පෙ- පුදෙදු ගාමෝ, පෙසා. ඉදා වුවත් ක,ඇජීයා.

315. තත් කතම් මනිජීයා: එකවිධින මනිජීයා: එසාමපූත්‍රකා.

දුලිඩින මනිජීයා: අභි සහෙතුකා, අභි අහෙතුකා.

ස්ථිරවිධින මනිජීයා: අභි කුසලා, අභි අකුසලා, අභි අවසාකනා.

වතුන්විධින මනිජීයා: අභි කාමවටරා, අභි රුපවටරා, අභි අරුපවටරා, අභි අපරියාපනා.

පක්වුවිධින මනිජීයා: අභි පුඩිජීයාසමපුත්‍රතා. අභි දුක්‍රිජීයා-සමපුත්‍රතා, අභි සෙ,මනසිජීයාසමපුත්‍රතා, අභි දේමනසිජීයා-සමපුත්‍රතා, අභි උපක්‍රිජීයාසමපුත්‍රතා.

ඡන්විධින මනිජීයා: වකුවූවික්‍රිජාණා, සෙ,ත්වික්‍රිඡාණා, ස,ත්වික්‍රිඡාණා, උචිවික්‍රිඡාණා, කායවික්‍රිඡාණා, මනෙ,වික්‍රිඡාණා. එව් ඡන්විධින මනිජීයා.

සත්‍යවිධින මනිජීයා: වකුවූවික්‍රිඡාණා -පෙ- කායවික්‍රිඡාණා, මනෙ,විජීයා, මනෙ,වික්‍රිඡාණා. එව් සත්‍යවිධින මනිජීයා.

අවසාවිධින මනිජීයා: වකුවූවික්‍රිඡාණා -පෙ- කායවික්‍රිඡාණා අභි පුඩිඡාගාකා, අභි දුක්‍රිඡාගාකා, මනෙ,විජීයා, මනෙ,වික්‍රිඡාණා. එව් අවසාවිධින මනිජීයා.

හව්‍යවිධින මනිජීයා: වකුවූවික්‍රිඡාණා -පෙ- කායවික්‍රිඡාණා, මනෙ,විජීයා, මනෙ,වික්‍රිඡාණා. එව් හව්‍යවිධින මනිජීයා.

දක්විධින මනිජීයා: වකුවූවික්‍රිඡාණා -පෙ- කායවික්‍රිඡාණා අභි පුඩිඡාගාකා, අභි දුක්‍රිඡාගාකා, මනෙ,විජීයා, මනෙ,වික්‍රිඡාණා. අභි කුසලා, අභි අකුසලා, අභි අවසාකනා. එව් දක්විධින මනිජීයා. [යට, වික්‍රිඡාණාකානේ, තට, වින්,ගෙ] -පෙ- එව් බුඩුවිධින මනිජීයා. ඉදා වුවත් මනිජීයා.

## 5. ඉන්දියවිභාජනය

309. ඉන්දියයේ දෙවිපි දෙනෙකි : වක්මුන්දිය ය, සාතින්දිය ය, සාතින්දිය ය, පිරින්දිය ය, කාධින්දිය ය, මතින්දිය ය, එවින්දිය ය, ඉන්ලින්දිය ය, පුරින්දිය ය, සුවින්දිය ය, දුක්බින්දිය ය, හෙමනස්පින්දිය ය, උපක්වින්දිය ය, සද්ධින්දිය ය, විරින්දිය ය, සතින්දිය ය, සමාධින්දිය ය, පණ්ඩින්දිය ය, අනැංශ තෙනු සාම්ප්‍රානීන්දිය ය, අංශුභාවින්දිය ය.

310. එහි වක්මුන්දිය කවරෝ යන් : යම් ඇශෙක් සතර මහාජතයන් නිසා උපන් ප්‍රසාදය වේ ද . . . තෙල ' අනාග්‍රාම ' නමුදු වේ. මේ වක්මුන්දිය සි කියනු ලැබේ.

311-314. එහි සොතින්දිය කවරෝ යන් : . . . සාතින්දිය . . . පිරින්දිය . . . කාධින්දිය කවරෝ යන් : යම් කෙයක් සතර මහාජතයන් නිසා උපන් ප්‍රසාදය වේ ද . . . තෙල ' අනාග්‍රාම ' නමුදු වේ. මේ කාධින්දිය සි කියනු ලැබේ.

315. එහි මතින්දිය කවරෝ යන් : එක් ප්‍රකාරයෙකින් මතින්දිය වෙයි. ස්ථරගය හා සම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූයේ යි.

දිව්‍යප්‍රකාරයෙකින් මතින්දිය වෙයි : සහෙළකයෙක් ඇත, අහෙළකයෙක් ඇති. ඩීප්‍රකාරයෙකින් මතින්දිය වෙයි : කුගල වූයෙක් ඇත, අකුගල වූයෙක් ඇති, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති.

වතුස්ප්‍රකාරයෙකින් මතින්දිය වෙයි : ක්මාවවර වූයෙක් ඇත, රුපාවවර වූයෙක් ඇත, අරුපාවවර වූයෙක් ඇත, අපයීංපන්න වූයෙක් ඇති.

පණ්ඩ්වප්‍රකාරයෙකින් මතින්දිය වෙයි : සුවින්දිය හා සම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූයෙක් ඇත, දුක්බින්දිය හා සම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූයෙක් ඇත, සොමනාස්පින්දිය හා සම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූයෙක් ඇත, ගෙට් නස්පින්දිය හා සම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූයෙක් ඇති, උපක්ෂෙන්දිය හා සම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූයෙක් ඇති.

හට ප්‍රකාරයෙකින් මතින්දිය වෙයි : වක්ෂුර්විඥන ය, ගෞනුර්විඥන ය, එක්වා, විඥන ය, කායවිඥන ය, මතොවිඥන යි. මෙයේ හට ප්‍රකාරයෙන් මතින්දිය වේ.

සජ්තප්‍රකාරයෙකින් මතින්දිය වෙයි : වක්ෂුර්විඥන ය . . . කායවිඥන ය මතොවාඩා ය මතොවිඥනඩා යි. මෙයේ සජ්තප්‍රකාරයෙන් මතින්දිය වේ.

අඡටප්‍රකාරයෙකින් මතින්දිය වෙයි : වක්ෂුර්විඥන ය . . . කායවිඥනය සුබසහයක වූයෙක් ඇත, දුෂ්චර්ජත වූයෙක් ඇත, මතොවාඩා ය, මතොවිඥනඩා යි. මෙයේ අඡටප්‍රකාරයෙන් මතින්දිය වේ.

නවප්‍රකාරයෙකින් මතින්දිය වෙයි : වක්ෂුර්විඥන ය . . . කායවිඥන ය, මතොවාඩා ය, මතොවිඥනඩාව සුබසහයක වූයෙක් ඇත, දුෂ්චර්ජත වූයෙක් ඇත, මතොවාඩා ය, මතොවිඥනඩාව සුබසහයක වූයෙක් ඇති, අකුගල වූයෙක් ඇති, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. මෙයේ නවප්‍රකාරයෙන් මතින්දිය වේ. (විස්තරය විඥනකන්ධිය මෙනි) . . . මෙයේ බෙජප්‍රකාරයෙන් මතින්දිය වේ. මේ මතින්දිය සි කියනු ලැබේ.

දෙප්‍රකාරයෙකින් මතින්දිය වෙයි : වක්ෂුර්විඥන ය . . . කායවිඥනය සුබසහයක වූයෙක් ඇත, දුෂ්චර්ජත වූයෙක් ඇත, මතොවාඩා ය, මතොවිඥනඩාව සුබසහයක වූයෙක් ඇති, අකුගල වූයෙක් ඇති, අව්‍යාකෘත වූයෙක් ඇති. මෙයේ දෙප්‍රකාරයෙන් මතින්දිය වේ. (විස්තරය විඥනකන්ධිය මෙනි) . . . මෙයේ බෙජප්‍රකාරයෙන් මතින්දිය වේ.

316. කුණු කනම්. ජීවිතින්දියා: ජීවිතින්දියා. දුවිචික: අභිරූපජීවිතින්දියා, අස්ථි අරුපජීවිතින්දියා.

තහන කුත්තම් රුපලේවිඩිස්කීයා: ගෙ, ගෙසා, රුපිනා, බිම්මානා, අපු සිනි යපනා, යාපනා, ඉරේචනා, විනුනා, පාලනා, ජේවිනා, ජේල්නිස්කීයා, ඉදා වූවන් රුපලේවිඩිස්කීයා.

තහන කනීමං අරුපලේවිනිජ්‍යීයං: වෝ, තෙක්ස් අරුපිනා ඩමම, නිවාසිනි යැපනා, යැපනා, ඉරියනා, වත්තනා, පාලනා, ජේවිකං ජේවිනිජ්‍යීයං, ඉදා වූවනි අරුපලේවිනිජ්‍යීයං. ඉදා වූවනි ජේවිනිජ්‍යීයං.

317. තුන් සහම් ඉත්තින්දියා: ය ඉත්තිය, ඉත්තිලේඩිය, ඉත්තිනිලිත්තා.  
ඉත්තිකුත්තක. ඉත්ති, කපෙය, ඉත්තිතාක. ඉත්තිහ, වේ, ඉදා විවෘත ඉත්තින්දිය.

318. කුතු කකම් පුරිසේශ්‍රීය: ය. පුරිසසු පුරිසල්බිකා. පුරිසනිලිත්තා. පුරිසකුතුකා. පුරිසකපෙයා. පුරිසකකා. පුරිසහාවේ, ඉදා. වූවත්තා පුරිසේශ්‍රීය.

319. නැත් කඩම් සුඩින්දියා: යා කාධිකා සාත්‍ය කාධිකා සුඩා කාධිකාලවාසියාර් සාත්‍ය සුඩා වෙදධිතා කාධිකාලවාසිර්, සාත්‍ය, සුඩා, වෙදතා, ඉදා විවෘත් සුඩින්දියා.

320. සහ්ය කනම් දුක්කිජීයා: යා කායිකං අස්,ත් කායිකං දුකං  
කායසල්සාර් අස්,ත් දුකං වෙදයිතං කායසල්සාර්, අස්,ත්, දුකං,  
වෙදනා, ඉදෑ විවත් දුක්කිජීයා.

321. කුත්තේ කුත්තම්. සෙ,මනුස්සියුත්තියා: යං වෙතුවීකා. සාක්. වෙතුවීකා. සුබ්. වෙතෙකා,සම්බුද්ධාර්ථ. සාක්. සුබ්. වෙදධිතා. වෙතෙකා,සම්බුද්ධාර්ථ, සාක්, සුබ්, වෙදතා, ඉදා වූවත්ති සෙ,මනුස්සියුත්තියා.

322. තුන් කනම් දෙමුනයිනියායේ: යා වෙනසිකා. අසාතා වෙනසිකා. දුකකා. වෙනේ, සම්පාදන. අසාතා දුකකා. වෙදයිනා. වෙනේ, සම්පාදන, අසාතා, දුකකා, වෙදනා, ඉදුවනි දෙමුනයිනියායේ.

323 තහ්වි කනම් උපෙක්ෂියා: ය. වෙතු සික්. නෙවස, තු, සෑ, තු. වෙතු, සිල්ව්සර්. අදුක්කඩුව්බි. වෙද්චිත්. වෙතු, සිල්ව්සර්, අදුක්කඩුව්බි, වෙදනු, ඉදු ටිලුව් උපෙක්ෂියා.

324. තුන් කානල්. සඳහිෂ්ඨියා: ය, සතු, සදානුතා, ඕකපුන්, අනිපුන්දේ සතු, සතියිස්ඨියා: සතු, බලු, ඉදෙනුව්.

325. තුන් කිහිම්. විරිඹිජ්‍යීය: ගෙ, වෙන්තිගෙ, විරිඩි, රමුව, නිකුත්මේ, පරස්කාම්, උරෝප්, මේ, ව, ය, මේ, උස්සාගේ, උපස්සා, එහි එ, මේ, දිනි අධිවිලපරකුත්ත්, අතික්විත්තංශාත්, අතික්විත්තංශාත්, වූර-සම්පූර්ණ, හෝ, විරිය. විරිඹිජ්‍යීය. විදියබලු, ඉදා වූවන් විරිඹිජ්‍යීය.

316. එහි ජීවිත්තේදිය කවරෙ යන් : දුරිප්‍රකාරයකින් ජීවිත්තේදිය වෙඩි : රුප පිරිගතන්දියයෙක් ඇත්, අරුපසිටිනෙන්දියයෙක් ඇත්.

එහි රුපැලීතෙන්දිය කවර යන් : ඒ රුඩි ධරුවයන්ගේ යම් ආශ්‍රායක සිටිමෙක් යුතිමෙක් යුතුවන අයුරෝක් ඉරියව පැවැත්මෙක් වැටුමෙක් පාලනයෙක් ජ්‍යෙෂ්ඨයෙක් ජ්‍යෙෂ්ඨයෙක් වේ ද, මේ රුපැලීතෙන්දිය යි කියනු ලැබේ.

එහි අරුපසීවිතන්දිය කවර යත් : ඒ අරුපියරමයන්ගේ යම් ආයුණුයෙක් සිටිමෙක් යැපිමෙක් යැපෙන අපුරෝක් ඉරියවි පැවැත්මෙක් වර්තනයෙක් පාලනයෙක් ජීවිතයෙක් ජීවිතන්දියයෙක් වේ ද, මේ අරුපසීවිතන්දිය සි කියනු ලැබේ. මේ ජීවිතන්දිය දි කියනු ලැබේ.

317. එහි ස්ත්‍රීන්දිය කවිටරේ යන් : ස්ත්‍රීය පිළිබඳ වූ යම් ස්ත්‍රීලිඩිගයෙක් ස්ත්‍රීන්මිත්ක යෙක් ස්ත්‍රීන්ත්‍රියායෙක් ස්ත්‍රීආකල්පයෙක් ස්ත්‍රීත්වයෙක් ස්ත්‍රීහාවයෙක් වේ ද, මෙ ස්ත්‍රීන්දිය යි කියනු ලැබේ.

318. එහි පුරුෂෙන්දිය කවටර යන් : පුරුෂයා පිළිබඳ යම් පුරුෂලිඛිගයක් පුරුෂ නීමින්තයෙක් පුරුෂකානුයෙක් පුරුෂාක්ලුපයෙක් පුරුෂත්වයෙක් පුරුෂාවයෙක් වේ ද, මේ පුරුෂෙන්දිය යියෙනු ලැබේ.

319. එහි පුවත්තිය කවර යන් : යම කාධික වූ මිහිරෙක් කාධිකපුබලයෙක් කාය සංස්ථාවයෙන් උපන් සාතපුබලවේදයිතයෙක් කායසංස්ථාවයෙන් උපන් සාතපුබලවේදනා වක් වේ ද, මේ පුවත්තිය දී කියනු ලැබේ.

320. එහි දුක්වින්දිය කවර යන් : යම කාධික වූ නො මිසිරෙක් කාධික වූ දු බයෙක් කායස-ස්පර්ශයෙන් උපන් නො මිතිරිවූ දුක් වූ වෙදුනීයෙක් කායස-ස්පර්ශයෙන් උපන් නො මිතිරි වූ දුක් වූ වෙදනාවක් වේ ද, මේ දුක්වින්දිය දී කියනු ලැබේ.

321. එහි සොමනායිසින්දිය කවර යන්: යම් වෙතකික වූ සාතයෙක් වෙතකික වූ සුබයෙක් විත්තය-ස්පර්ශයෙන් උපන් සාතපුබවේදයිතයෙක් විත්තය-ස්පර්ශයෙන් උපන් සාතපුබවේදනාවක් වේ ද, මේ සොමනායිසින්දිය නි කියනු ලැබේ.

322. එහි දෙමනයින්දිය කවර යත් : යම් වෙතකින් වූ අසාත්‍යෝක් වෙතකින් වූ දුෂ්චලයෝක් විත්තය-ස්පර්ශයෙන් උපන් අසාත් වූ දුෂ්චල වෙදධිතයෝක් විත්තය-ස්පර්ශයෙන් උපන් අසාත් වූ දුෂ්චල වෙදනායෝක් වේ ද, මේ දෙමනයින්දිය යි කියනු ලැබේ.

323. එහි උපක්වීන්දිය කුවරේ යන් : යම් වෙතකින් වූ නො ම සාක් වූ අසාක නො වූ වෙදනායෙක් විත්තය-ස්පර්ශයන් උපන් නො දුක් නො පුව වෙදයිනයෙක් විත්තය-ස්පර්ශයන් උපන් නො දුක් නො පුව වෙදනායෙක් වේ ද, මේ උපක්වීන්දිය සි කියනු ලැබේ.

324. එහි සඳුනීන්දිය කවර යන් : යම් හැඳුමෙක් හඳුනන අපුරෙක් (අණගයනි) බැය ගැනීමෙක් අධිකප්‍රසාදයෙක් ප්‍රදේශාචන්දියයෙක් ප්‍රදේශාබලයෙක් මේ ද, මෙ සඳුනීන්දිය දී කියනු ලැබේ.

325. එහි විරුදින්දීය කවරේ යන් : මෙම තෙවතයික වූ වියසීරාම්පායෙක් (කුඩින බැවින් නිකුත්මෙක් පරානුමයෙක් උදාමයෙක් ව්‍යායාමයෙක් උත්සාහයෙක් අධිමානු උත්සාහයෙක් එමයෙක් (කුගලයන්තානය) දැරුමෙක් නො ලිඛිල් පරානුම ඇති බවෙක් නො තැබු (කුගල) ජන්ද ඇති බවෙක් නො තැබු (වියසී) පුර ඇති බවෙක් වියසීය දැඩි කොට ගැනීමෙක් වියසීයෙක් වියසීන්දීයයෙක් වියසීබලයෙක් වෙද ද, මෙම වියසීන්දීය සිකියනු ලැබේ.

326. නැතු කනම් සහිත්සීයා: යා සහි අපුරුෂා පරිසාහි සහි සරණය, බිජරණය, අපිලුපනය, අසම්බුද්‍යනය, සහි සහිත්සීයා සහිබලු සම්සන්ධිය, ඉදෑ වූවන් සහිත්සීයා.

327. තුන් කෙමල්. සම්බිජියා: ය, තිනකයා සිනි සංස්කීර්ත අවචිත්‍ය අවශ්‍ය අවශ්‍ය නොවේ අවශ්‍ය පෙ; අවශ්‍ය නොවේ නොවේ, සම්බිජියා සම්බිජ්‍යලු. සම්බිජ්‍ය, සම්බිජ්‍ය, ඉදෑ වූවත් සම්බිජ්‍යයා.

328. නුස් කතම්. පක්දින්දුයා: ය, පක්දු පජ්; නහ, විවය, පවිච්චය, -පෙ- අමේ, ගෙ, බමටවිවය, සමඟදීවසි, ඉදෂ වූවයි පක්දින්දුයා.

329. සිංහ කුඩාම් අනු කුදාකුතුකුදාසායා, මිනින්දියා: යා ගෙසයා බිමට, නා අනු කුදාකුතු, නා අදිවීයානා අපතතු, නා අවිදිතු, නා අසව්මිකතු, නා සව්මිකරියා, ය පකුදු පජ්, නත්, -පේ- අමේ, ගෙ, බිමටලිවයා, සමම්, දිවයී බිමටලිවයා ගෙබා, ජ්‍යෙෂ්ඨීයා, මිගුඩියා මිගුඩියා, පතත්, ඉදා මූල්‍ය අනු කුදාකුතුකුදාසායා, මිනින්දියා.

330. බභු කතම් අසැදුෂේයා: ය, කෙසි බිම්, න්‍යා තුළු, න්‍යා දිවියා, න්‍යා පත්‍රකා න්‍යා විද්‍යා න්‍යා සට්‍රීකා න්‍යා සට්‍රීකිරියා පෘෂ්ඨයා, පර්‍යා න්‍යා, —පෙ— අමේ, ගෙ, බිම්විවයෝ, සම්, දිවියා බිම්වය- සලකී, රැකිබේය, මෙයා න්‍යා මිනියා පෘෂ්ඨයා, පන්තු, ඉදා වූවත් අසැදුෂේයායේ.

331. තුන් සහම අකුණුතුතුව්, විශ්වීයා: ය, තෙස්ස බිමල, න්‍ය අකුණුතුතුව්, විඛ්‍යා දිවයි, න්‍ය පත්‍රතාත්‍ය විදිතුත්, න්‍ය සට්‍රේක්තුත්, න්‍ය සට්‍රේක්ටිරිය, ය පෙනුයු පර්‍යන්තා, —පෙ— අමේ, ගෙ, බිමලවිතයා, සමට, දිවයි බිමලවිතය— සමේ, රැකිබේය, ම සය බිය. මියා පරිය, පත්‍රතාත්‍ය, ඉදා වූවත් අකුණුතුතුව්, විශ්වීයා.

අභිජනනය..

333. බිජයනියා ඉඩියාන් කෙනි සුසලා, කෙනි අසුසලා, කෙනි අව්‍යාසකුතා, -පෙ- කෙනි සරණ, කෙනි අරණ;:

ද දින්දිය, අවස්ථාව, මෙදුමනයින්දිය, අකුසල. අන සඳහා තැක්දියායා-  
මිනින්දිය කුසල. වත්තා, රින්දිය, සිය, කුසල, සිය, අවස්ථාව, ජ ඉඩිය,  
සිය, කුසල, සිය, අකුසල, සිය, අවස්ථාව.

326. එහි සනීන්දිය කවර යන් : යම් ස්මානියක් අනුස්මානියක් ප්‍රතිස්මානියක් ස්මානි සංඛ්‍යාත සරණකායෙක් ධර්න බලවීක් (අරමුණෙනි) බැයෙගැනීමෙක් නො මූලා වන බලවේ ස්මානියක් ස්මානින්දියෙක් ස්මානිබලයෙක් සම්සක්ස්මානියක් වේ ද, මේ සනීන්දිය යි කියනු ලැබේ.

327. එහි සමාජීන්දිය කවලට යත් : විත්ත්‍යාගය යම් සිටිමෙක් මොනොවට සිටිමෙක් බැසුගෙන සිටිමෙක් නො විසිරිමෙක් අවක්ෂපයෙක් නො විසුලයින අති බවෙක් ඔමටයෙක් සමාජීන්දියයෙක් සමාඡිලයෙක් සමාජීලයෙක් සමාඡියෙක් වේ ද, මේ සමාඡින්දිය දී කියනු ලැබේ.

328. එහි පසුණුන්දිය කවරේ යන් : යම් ප්‍රභූවක් පරානනාකාරයෙක් විවෘතීමෙක් ප්‍රකර්ෂයන් විවෘතීමෙක් . . . අමොහයෙක් ධර්මචිවයයෙක් සම්බන්ධතාවයක් වේ ද, මේ පසුණුන්දිය දී කියනු ලැබේ.

329. එහි අනැයුක්කුතක්සුයෙයාමිනින්දිය කවර යන් : නො දන් නො දුටු නො පැමිණී (නුවලින්) ප්‍රකට නො කළ ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කළ එරංයන් සාක්ෂාත් කරනු පිණිය මාරගාඩිග වූ මාරගපයා පන්න වූ යම් පැදිවික් පජානානාකාරයෙක් . . . අමාහයෙක් ධර්මලිවයයෙක් සමාඟන්දුවෙයින් ධර්මලිවයයාම්බොධ්‍යාඩිගයෙක් වේ ද, මේ අනැයුක්කුතක්සුයාමින්දිය යි කියනු ලැබේ.

330. එහි අයේකීන්දිය කවර යත් : දැන්නා ලද දක්නා ලද පැමිණි ප්‍රකට කළ ප්‍රත්‍යක්ෂ කළ ඒ බරමයන් සාක්ෂාත් කරනු මිණිස මාර්ගාධි වූ මාර්ගපාදයාපන්න වූ යම් ප්‍රජාවක් ප්‍රජානානාකාරයෙක් . . . අමොහයෝ බරමවිවයයෙක් සමුශ්දාත්වයක් බරම විවිධසම්බෝධ්‍යාචාරයෙක් වේ ද, මේ අයේකීන්දිය දේ කියනු ලැබේ.

331. එහි අංශුක්‍රතාවීන්දිය කෙටිගෙන යන් : දැනු පිටි දැන්නා ලද අදිගමය කළ ප්‍රකාශ කළ ඒ ධර්මයන් සාක්ෂාත් කරනු උගිය මාරාධිය වූ මාර්ගපාදයන්න වූ යම් ප්‍රජාවක් ප්‍රජානානාකාරයෙක් . . . අමාජයෙක් ධර්මවිවයයෙක් සමාග්‍රද්‍යත්වයක් ධර්ම විවිධසම්බේධාචිගෙයෙක් වේ ද, මේ අංශුක්‍රතාවීන්දිය සි කියනු ලැබේ.

අක්කිඛලන ජනීය දි.

332. ඉන්දියයේ දේ විස්මෙකි : වක්වුන්දිය ය, සොනින්දිය ය, සානින්දිය ය, කිරිහාඉන්දිය ය, කායින්දිය ය, මනින්දිය ය, තීරිතින්දිය ය, ඉත්පින්දිය ය, සුවින්දිය ය, දුක්ටින්දිය ය, සොලනසින්දිය ය, දේමනසින්දිය ය, උපකින්දිය ය, සැදින්දිය ය, විරිධින්දිය ය, සින්දිය ය, සමාධින්දිය ය, පණ්ඩින්දිය ය, අන්දැනු තක්සෙස්සාමින්දිය ය, අණ්ඩින්දිය ය, අංශින්දිය ය, අංශුඛතාරින්දිය ය.

333. දෙවියි ඉන්දියයන් අතුරේනි කුගලයෝ කෙතෙක් ද අකුගලයෝ කෙතෙක් ද අව්‍යාකෘතයෝ කෙතෙක් ද ... සරණයෝ කෙතෙක් ද අරණයෝ කෙතෙක් ද යන් :

ଉଠୁଟ୍ଟିଯେବେ ଦସ ଦେନେକୁ ଆଲିମ୍ବାକୁଙ୍କ ଲେଖି, ଦେମନଦୀପିନ୍ଦୀଟ୍ଟିଯ ଅକ୍ଷତାଳ ଯ, ଅନାହେଣ୍ଟ ତଙ୍କେଣ୍ଟାପିଲିନ୍ଦୀଟ୍ଟିଯ କୁଗାଳ ଯ. ଉଠୁଟ୍ଟିଯେବେ ଜନର ଦେନେକୁ କୁଗାଳେଯେ ଦ ବିନ୍ଦନାହ, ଆଲିମ୍ବାକୁଙ୍କ ଦ ବିନ୍ଦନାହ. ଉଠୁଟ୍ଟିଯେବେ ଜ ଦେନେକୁ କୁଗାଳ ଦ ବିନ୍ଦନାହ, ଅକ୍ଷତାଳ ଦ ବିନ୍ଦନାହ, ଆଲିମ୍ବାକୁଙ୍କ ଦ ବିନ୍ଦନାହୁ ଦି.

සනයිජ්‍යීය, ගෙව විපාක නු විපාකයේමත්, සිංහිජ්‍යීය, විපාකා, ද්‍රීජ්‍යීය, විපාකයේමත්, අකුණුජ්‍යීය, සිය, විපාකා, සිය, විපාක බේමත්, නිවිජ්‍යීය, සිය, විපාකා, සිය, විපාකයේමත්, සිය, ගෙව විපාක නු විපාකයේමත්,

କାଳିଜ୍ଞିଯ, ରୂପ, ଦିନବୁପ, ଦୟନିଯ, ଅଭୂପ, ଦିନବୁପ, ଦୟନିଯ, ଶିଖିଜ୍ଞିଯ, ଅଭୂପ, ଦିନବୁ ଅଭୂପ, ଦୟନିଯ, କାଳିଜ୍ଞିଯ, କିମ୍ବା ରୂପ, ଦିନବୁପ, ଦୟନିଯ, କିମ୍ବା ଅଭୂପ, ଦିନବୁପ, ଦୟନିଯ, କିମ୍ବା ଅଭୂପ, ଦିନବୁଅଭୂପ, ଦୟନିଯ,

හවින්දිය, අසංකීරුවකියා.කිලෙසිකා. දෙම්බනයින්දිය. සංකීරුවකි-  
යා.කිලෙසිකා. තීඩ්න්දිය, අසංකීරුවටේඅසංකීරුසිකා. තීඩ්න්දිය, සිය, අසං-  
කීරුවකිලෙසියා.කිලෙසිකා, සිය, අසංකීරුවකිලෙසිකා, සිය, අසංකීරුව-  
අසංකීරුසිකා, ජ්‍යුන්දිය, සිය, සංකීරුවකියා.කිලෙසිකා, සිය, අසංකීරුවකි-  
යා.කිලෙසිකා.

එකාදිනීය, නා වත්තකබේ, පිනිසහගතු, තී'පි සූඩ්සහගතු, තී'පි උපෙක්ඩා, සහගතු, තී'පි. සේ, මධ්‍යයිනීයිය, සිය, පිනිසහගතු, නා සූඩ්සහගතු, නා උපෙක්ඩා, සහගතු, සිය, නා වත්තකබේ. පිනිසහගතුනායි. ජ ඉන්සේය, සිය, පිනිසහගතු, සිය, සූඩ්සහගතු, සිය, උපෙක්ඩා, සහගතු. වත්තක, රිංසේය, සිය, පිනිසහගතු, සිය, සූඩ්සහගතු, සිය, උපෙක්ඩා, සහගතු, සිය, නා වත්තකබේ, පිනිසහගතු, තී'පි සූඩ්සහගතු, තී'පි උපෙක්ඩා, සහගතු, තී'පි.

පහැබුරයිජ්‍යීය, නෙව දසුනෙන නූ හාවනාය පහැබුබේ. ගදුම්හාසිජ්‍යීය. සියා දසුනෙන පහැබුබේ, සියා හාවනාය පහැබුබේ. ජ්‍යුජ්‍යීය, සියා දසුනෙන පහැබුබේ, සියා හාවනාය පහැබුබේ, සියා රුතුවේ දසුනෙන නූ හාවනාය පහැබුවේ.

පහැබුරයින්දිය, නෙවල දස්සනෙන න හා,වනාය පහාත්තෑබඳගත්තුකා, ගදුම්හස්සයින්දිය. සිය, දස්සනෙන පහාත්තෑබඳගත්තුකා, සිය, හා,වනාය පහාත්තෑබඳගත්තුකා. ජ ඉන්දිය, සිය, දස්සනෙන පහාත්තෑබඳගත්තුකා, සිය, හා,වනාය පහාත්තෑබඳගත්තුකා.

ඉන්දියයේ දෙලාස් දෙනොක් පූබවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද දී බවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයේ ස දෙනොක් පූබවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද වන්නාහ, උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද වන්නාහ. ඉන්දියයේ තියෙනොක් පූබවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද වන්නාහ, දී බවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද වන්නාහ, උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද වන්නාහ, දී බවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද වන්නාහ ය. එවිනෙන්දියය පූබවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද වන්නේ ය, දී බවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද වන්නේ ය, උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද වන්නේ ය, උපක්ෂාවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද වන්නේ ය, පූබවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද වන්නේ ය ස දී බවෙදනාව හා සම්පූර්ණ තහ යි ද නො කියපුත්තාහ ය ස වන්නේ ය.

ඉන්දියයේ සත් දෙනොක් නො ම විපාක වූ විපාකය්වහාවධරම නො වූවාහ ය. ඉන්දියයේ තියෙනොක් විපාකයේ වෙති. ඉන්දියයේ දෙදෙනොක් විපාකය්වහාව ධරමයේ ය. අජ්ජ්ජින්දියය විපාක ද වන්නේ ය, විපාකය්වහාවධරම ද වන්නේ ය. ඉන්දියයේ නව දෙනොක් විපාක ද වන්නාහ, විපාකය්වහාවධරම ද වන්නාහ, නො ම විපාක වූ නො ද විපාකය්වහාවධරම ද වන්නාහ යි.

ඉන්දියයේ නව දෙනොක් උපාදින්නොපාදනිය වෙති. දෙමනසින්දියය අනුපාදින්නොපාදනිය ය. ඉන්දියයේ තියෙනොක් අනුපාදින්නැනුපාදනිය වෙති. ඉන්දියයේ නව දෙනොක් උපාදින්නොපාදනිය ද වන්නාහ, අනුපාදින්නොපාදනිය ද වන්නාහ, අනුපාදින්නැනුපාදනිය ද වන්නාහ යි.

ඉන්දියයේ නව දෙනොක් අස්ක්ලිජටසාක්ලේඩික වෙති. දෙමනසින්දියය සාක්ලිජටසාක්ලේඩික ය. ඉන්දියයේ තියෙනොක් අස්ක්ලිජටසාක්ලේඩික වෙති. ඉන්දියයේ තියෙනොක් අස්ක්ලිජටසාක්ලේඩික ද වන්නාහ, අස්ක්ලිජටසාක්ලේඩික අස්ක්ලිජටසාක්ලේඩික ද වන්නාහ. ඉන්දියයේ සදෙනොක් අස්ක්ලිජටසාක්ලේඩික ද වන්නාහ, අස්ක්ලිජටසාක්ලේඩික ද වන්නාහ, අස්ක්ලිජටසාක්ලේඩික ද වන්නාහ, අස්ක්ලිජටසාක්ලේඩික ද වන්නාහ යි.

ඉන්දියයේ නව දෙනොක් අවිතරකඳවිවාර වෙති. දෙමනසින්දියය සවිතරක සවිවාර ය. උපක්ෂාභන්දියය සවිතරකය ද වන්නේ ය, අවිතරකඳවිවාර ද වන්නේ ය. ඉන්දියයේ එකාලොසක් සවිතරකය ද වන්නාහ, අවිතරකඳවිවාර ද වන්නාහ, අවිතරකඳවිවාර ද වන්නාහ යි.

එකාලොස් ඉන්දිය කෙනොක් ප්‍රිතිසහගතහ යි ද උපක්ෂාසනගතහ යි ද නො කියපුත්තාහ. සොමනසින්දියය ප්‍රිතිසහගත වන්නේය. පූබසහගත නො වෙයි උපක්ෂාසනගත නො වෙයි, ප්‍රිතිසහගත යි නො කියපුත්තාහ යි වන්නේ ය. ඉන්දියයේ සදෙනොක් ප්‍රිතිසහගත ද වන්නාහ, පූබසහගත ද වන්නාහ, උපක්ෂාසනගත ද වන්නාහ. ඉන්දියයේ සතර දෙනොක් ප්‍රිතිසහගත ද වන්නාහ, පූබසහගත ද වන්නාහ, උපක්ෂාසනගත ද වන්නාහ. ඉන්දියයේ සදෙනොක් ප්‍රිතිසහගත යි ද පූබසහගතහ යි ද, උපක්ෂාසනගතහ යි ද නො කියපුත්තාහ යි වන්නාහ යි.

පසලාස් ඉන්දිය කෙනොක් නො ම දරුණනයෙන් නො ද හාවනායෙන් ප්‍රහාතවිය යේ ය. දෙමනසින්දිය දරුණනයෙන් ප්‍රහාතවිය ද වන්නේ ය, හාවනායෙන් ප්‍රහාතවිය ද වන්නේ ය. ඉන්දියයේ සදෙනොක් දරුණනයෙන් ප්‍රහාතවිය ද වන්නාහ, හාවනායෙන් ප්‍රහාතවිය ද වන්නාහ, නො ම දරුණනයෙන් නො ද හාවනායෙන් ප්‍රහාතවිය යේ ය. ඉන්දියයේ සදෙනොක් දරුණනයෙන් ප්‍රහාතවිය ද වන්නාහ, නො ම දරුණනයෙන් නො ද හාවනායෙන් ප්‍රහාතවිය යේ ය.

පසලාස් ඉන්දිය කෙනොක් නො ම දරුණනයෙන් නො ද හාවනායෙන් ප්‍රහාතවිය හෙතු ඇත්තාහ. දෙමනසින්දිය දරුණනයෙන් ප්‍රහාතවිය හෙතුක ද වන්නේ ය, හාවනායෙන් ප්‍රහාතවිය හෙතුක ද වන්නාහ, හාවනායෙන් ප්‍රහාතවිය හෙතුක ද වන්නාහ, නො ම දරුණනයෙන් නො ද හාවනායෙන් ප්‍රහාතවිය හෙතුක ද වන්නාහ, නො ම දරුණනයෙන් නො ද හාවනායෙන් ප්‍රහාතවිය හෙතුක ද වන්නාහ යි.

දැයිජ්‍යීය, ගෙව අ;වයගාමි නෑ;පවයගාමින්. දෙමුනයිජ්‍යීයා අ;වයගාමි. අන කුසුදුතකුසුදුයාමිනිජ්‍යීයා අපවයගාමි. අකුදුජ්‍යීයා සිය, අපවයගාමි, සිය, ගෙව අ;වයගාමි නෑ;පවයගාමින්. සිය, අපවයගාමින්, සිය, අපවයගාමි, සිය, ගෙව අ;වයගාමි නෑ;පවයගාමින්.

දැයිජ්‍යීය, ගෙව සෙකබා, නෑ;සෙකබා, දැවිජ්‍යීය, සෙකබා, අකුදුතයා-විජ්‍යීයා අසෙකබා. නෑ;විජ්‍යීයා, සිය, සෙකබා, සිය, අසෙකබා, සිය, ගෙව සෙකබා, නෑ;සෙකබා.

දැයිජ්‍යීය, පරින්තා. තුෂීජ්‍යීය, අපාම්තාන්. නෑ;විජ්‍යීයා, සිය, පරින්තා, සිය, මහයානා, සිය, අපාම්තාන්.

සත්ත්වජ්‍යීයා, අනා;රමණ්. දැවිජ්‍යීයා, පරින්තා;රමණ්. තුෂීජ්‍යීයා, අපාම්තාන්;රමණ්. දෙමුනයිජ්‍යීයා සිය, පරින්තා;රමණ්, සිය, මහයානා;රමණ්, නෑ අපාම්තාන්;රමණ්. සිය, නෑ වින්තාබා. පරින්තා;-රමණනාන්;පි මහයානා;රමණනාන්;පි. නෑ;විජ්‍යීයා, සිය, පරින්තා;රමණ්, සිය, මහයානා;රමණ්, සිය, අපාම්තාන්;රමණ්, සිය, නෑ වින්තාබා, පරින්තා;රමණ්;න්;පි මහයානා;රමණ්;න්;න්;පි අපාම්තාන්;රමණ්;න්;න්;පි.

නෑ;විජ්‍යීයා, මඟ්‍යම්. දෙමුනයිජ්‍යීයා සින්. තුෂීජ්‍යීයා, පජ්‍යීයා. තුෂීජ්‍යීයා, සිය, මඟ්‍යම්, සිය, පජ්‍යීයා. ජ ඉජ්‍යීයා, සිය, සින්, සිය, මඟ්‍යම්, සිය, පජ්‍යීයා.

දැයිජ්‍යීයා, අනියනා. අන කුසුදුතකුසුදුයාමිනිජ්‍යීයා. සම්තෘතනියන්. වින්තා;ජ්‍යීයා, සිය, සම්තෘතනියන්, සිය, අනියනා. දෙමුනයිජ්‍යීයා සිය, මිව්‍යතනියන්, සිය, අනියනා. ජ ඉජ්‍යීයා, සිය, මිව්‍යතනියන්, සිය, සම්තෘතනියන්, සිය, අනියනා.

සත්ත්වජ්‍යීයා, අනා;රමණ්. වකනා;ජ්‍යීයා, නෑ වින්තාබා, මහා;රමණ්;-න්;පි මහාගේනුකා;න්;පි මහා;යිපත්නේ;න්;පි. අන කුසුදුතකුසුදුයා-මිනිජ්‍යීයා නෑ මහා;රමණ්, සිය, මහාගේනුකා, සිය, මහා;යිපත්, සිය, නෑ වින්තාබා. මහාගේනුකාන්;පි මහා;යිපත්න්;පි. අකුදුජ්‍යීයා නෑ මහාගේනුකා;න්;පි මහා;යිපත්න්;පි. අකුදුජ්‍යීයා සිය, මහාගේනුකා;න්;පි මහා;යිපත්න්;පි. අකුදුජ්‍යීයා සිය, මහාගේනුකා;න්;න්;පි. අකුදුජ්‍යීයා සිය, මහාගේනුකා;න්;න්;න්;පි. අකුදුජ්‍යීයා සිය, මහාගේනුකා;න්;න්;න්;න්;පි.

දැයිජ්‍යීයා, සිය, උපාන්තා, සිය, උපා;දිනේ, නෑ වින්තාබා, අනුපාන්තා;න්. දැවිජ්‍යීයා, සිය, උපාන්තා, සිය, අනුපාන්තා, නෑ වින්තාබා, උපා;දිනේ;න්. දැයිජ්‍යීයා, සිය, උපාන්තා, සිය, අනුපාන්තා, සිය, උපා;දිනේ.

සිය, අනිතා, සිය, අනා;ගනා, සිය, පමුඩුපන්තා.

සත්ත්වජ්‍යීයා, අනා;රමණ්. දැවිජ්‍යීයා, පමුඩුපන්තා;රමණ්. තුෂීජ්‍යීයා, නෑ වින්තාබා, අනිතා;රමණ්;න්;පි අනා;ගනා;රමණ්;න්;න්;පි පමුඩුපන්තා;-රමණ්;න්;න්;පි. දැයිජ්‍යීයා, සිය, අනිතා;රමණ්, සිය, අනා;ගනා;රමණ්, සිය, පමුඩුපන්තා;රමණ්, සිය, නෑ වින්තාබා, අනිතා;රමණ්;න්;න්;පි අනා;ගනා;-රමණ්;න්;න්;න්;පි පමුඩුපන්තා;රමණ්;න්;න්;පි.

සිය, අජ්ඝ්‍යාන්තා, සිය, බජ්ඝ්‍යාන්, සිය, අජ්ඝ්‍යාන්තාභ්‍යාන්.

ඉන්දියයේ දය දෙනෙක් නො ම ආචාර්යාලී නො ද අපවයගාලීපු ය. දෙමනසින්දියය ආචාර්යාලී වෙයි. අනැංකුත්කුංකුසාම්බින්න්දියය අපවයගාලී ය. අංකුංන්දියය අපවයගාලී ද වන්නේ ය, නො ම ආචාර්යාලී නො ද අපවයගාලී ද වන්නේ ය. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් ආචාර්යාලී ද වන්නාහ, අපවයගාලී ද වන්නාහ, නො ම ආචාර්යාලී නො ද අපවයගාලී ද වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ දය දෙනෙක් නො ම ගෙයක් ඇ නො ද අගෙකක් යෙයි නියෝග දෙදෙනෙක් ගෙයක් යෙයි ය. දංකුත්කාවින්දියය අගෙකක් ය. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් ගෙයක් ඇ වන්නාහ, අගෙකක් ඇ වන්නාහ, නො ම ගෙයක් ඇ වන්නාහ නො ද අගෙකක් ඇ වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ දය දෙනෙක් පරින්තයේ වෙති. ඉන්දියයේ නිදෙනෙක් අප්‍රමාණ යෙයි ය. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් පරින්ත ඇ වන්නාහ, මහද්ගක ඇ වන්නාහ, අප්‍රමාණ ඇ වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ සත් දෙනෙක් අනාලම්බන වෙති. ඉන්දියයේ දෙදෙනෙක් පරින්තා ලම්බන වෙති. ඉන්දියයේ නිදෙනෙක් අප්‍රමාණාලම්බන වෙති. දෙමනසින්දියය පරින්තාලම්බන ඇ වන්නේ ය, මහද්ගකාලම්බන ඇ වන්නේ ය, අප්‍රමාණාලම්බන නො වෙයි. පරින්තාලම්බන සි ඇ මහද්ගකාලම්බන සි ඇ නො කියපුණු ඇ වන්නේ ය. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් පරින්තාලම්බන ඇ වන්නාහ, මහද්ගකාලම්බන ඇ වන්නාහ, අප්‍රමාණාලම්බන ඇ වන්නාහ, පරින්තාලම්බන සි ඇ මහද්ගකාලම්බන සි ඇ අප්‍රමාණාලම්බන සි ඇ නො කියපුණු ඇ වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් මධ්‍යම වෙති. දෙමනසින්දියය හින ය. ඉන්දියයේ නිදෙනෙක් ප්‍රණිතයේ ය. ඉන්දියයේ නිදෙනෙක් මධ්‍යම ඇ වන්නාහ, ප්‍රණිත ඇ වන්නාපු ය. ඉන්දියයේ සත් දෙනෙක් හින ඇ වන්නාහ, මධ්‍යම ඇ වන්නාහ, ප්‍රණිත ඇ වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ දය දෙනෙක් අනියතය. අනැංකුත්කුංකුසාම්බින්න්දියය සම්ක්ෂ්ව නියත ය. ඉන්දියයේ සතර දෙනෙක් සම්ක්ෂ්ව වනියත ඇ වන්නාහ, අනියත ඇ වන්නාහ, දෙමනසින්දියය මිල්යාත්වනියත ඇ වන්නේ ය. අනියත ඇ වන්නේ ය. ඉන්දියයේ සත් දෙනෙක් මිල්යාත්වනියත ඇ වන්නාහ, සම්ක්ෂ්ව වනියත ඇ වන්නාහ, අනියත ඇ වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ සත් දෙනෙක් අනාලම්බන වෙති. ඉන්දියයේ සතර දෙනෙක් මාර්ග ලම්බනය සි ඇ මාර්ග සෑවනය සි ඇ මාර්ගය පිනිය සි ඇ නො කියපුත්තාහ. අනැංකුත්කුංකුසාම්බින්න්දියය මාර්ගාලම්බන නො වෙයි, මාර්ග සෑවනය ඇ වන්නේ ය, මාර්ගය පිනිය ඇ වන්නේ ය, මාර්ග පිනිය ඇ වන්නේ ය, මාර්ග සෑවනය සි ඇ මාර්ගය පිනිය සි ඇ නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයේ සත් දෙනෙක් උත්පාදි සි ඇ නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයේ දය දෙනෙක් උත්පාදි ඇ වන්නාහ, උත්පාදි ඇ වන්නාපු යි.

(දෙවිපි ඉන්දියයේ) අතිත ඇ වන්නාහ, අනායත ඇ වන්නාහ, ප්‍රකුත්පාතන ඇ වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ සත් දෙනෙක් අනාලම්බනයේ ය. ඉන්දියයේ දෙදෙනෙක් විත්මානාලම්බනයේ ය. ඉන්දියයේ නිදෙනෙක් අතිතාලම්බනයේ ඇ අනායතාලම්බනයේ ඇ වත්මානාලම්බනයේ ඇ නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයේ දෙදෙනෙක් උත්පාදි ඇ වන්නාහ, ඉන්දියයේ දය දෙනෙක් උත්පාදි ඇ වන්නාහ, උත්පාදි ඇ වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ සත් දෙනෙක් අනාලම්බනයේ ය. ඉන්දියයේ දෙදෙනෙක් විත්මානාලම්බනයේ ය. ඉන්දියයේ නිදෙනෙක් අතිතාලම්බනයේ ඇ අනායතාලම්බනයේ ඇ වත්මානාලම්බනයේ ඇ වන්නාහ, ඉන්දියයේ දෙදෙනෙක් උත්පාදි ඇ වන්නාහ, ඉන්දියයේ දය දෙනෙක් උත්පාදි ඇ වන්නාපු යි.

(දෙවිපි ඉන්දියයේ) අධ්‍යාත්ම ඇ වන්නාහ, බාහිර ඇ වන්නාහ, අධ්‍යාත්ම බාහිර ඇ වන්නාපු යි.

සහයෝගීය, අත්‍යමෙනු, නීලේන්දුය, බණිත්‍ය, රමෙනු, වනකා, රින්දුය, සිය, අර්ථභාරමෙනු, සිය, බණිත්‍ය, රමෙනු, සිය, අර්ථභාබණිත්‍ය, රමෙනු, අවසීන්දුය, සිය, අර්ථභාබණු, රමෙනු, සිය, බණිත්‍ය, රමෙනු, සිය, අර්ථභාබණිත්‍ය, රමෙනු, සිය, බණිත්‍ය, රමෙනු, නී'පි බණිත්‍ය, රමෙනු, නී'පි අර්ථභාබණිත්‍ය, රමෙනු, නී'පි.

පසුවින්දුය, අනිද්‍යානයපාරිසා, සහයරසීන්දුය, අනිද්‍යානය අපාරිසා.

334. වනකා, රින්දුය, ශේනු. අවසී, රසීන්දුය, නා ශේනු.

සහයෝගීය, සහයනුකා, තැවින්දුය, අශේනුකා, ජ්‍යුන්දුය, සිය, සහයනුකා, සිය, අශේනුකා.

සහයෝගීය, ශේනුසම්පූහකා, තැවින්දුය, ශේනුවිපෘපූහකා, ජ්‍යුන්දුය, සිය, ශේනුසම්පූහකා, සිය, ශේනුවිපෘපූහකා.

වනකා, රින්දුය, ශේනු වෙවි සහයනුකා, ව. නැලින්දුය, නා වනකාබෑ, ශේනු වෙවි සහයනුකා, නී'පි, සහයනුකා, වෙවි නා වා ශේනුනී'පි. නීලේන්දුය, නා වනකාබෑ, ශේනු වෙවි සහයනුකා, නී, සහයනුකා, වෙවි නා වා ශේනු. ජ්‍යුන්දුය, නා වනකාබෑ, ශේනු වෙවි සහයනුකා, නී, සිය, සහයනුකා, වෙවි නා වා ශේනු, සිය, නා වනකාබෑ, සහයනුකා, වෙවි නා වා ශේනුනී.

වනකා, රින්දුය, ශේනු වෙවි ශේනු සම්පූහකා, ව. තැවින්දුය, නා වනකාබෑ, ශේනු වෙවි ශේනුසම්පූහකා, නී'පි ශේනුසම්පූහකා, වෙවි නා වා ශේනුනී'පි. නීලේන්දුය, නා වනකාබෑ, ශේනු වෙවි ශේනුසම්පූහකා, නී, ශේනුසම්පූහකා, වෙවි නා වා ශේනු. ජ්‍යුන්දුය, නා වනකාබෑ, ශේනු වෙවි ශේනුසම්පූහකා, නී, ශේනුසම්පූහකා, වෙවි නා වා ශේනු. ජ්‍යුන්දුය, නා වනකාබෑ, ශේනු වෙවි ශේනුසම්පූහකා, වෙවි නා වා ශේනු, සිය, නා වනකාබෑ, ශේනුසම්පූහකා, වෙවි නා වා ශේනුනී.

නැලින්දුය, නා ශේනු අශේනුකා, නීලේන්දුය, නා ශේනු සහයනුකා, වනකා, රින්දුය, නා වනකාබෑ, නා ශේනු සහයනුකා, නී'පි නා ශේනු අශේනුකා, නී'පි. ජ්‍යුන්දුය, නීය, සිය, නා ශේනු සහයනුකා, වෙවි නා වා ශේනු.

335. සපාවචිය, සකිනා, අනිද්‍යානයා.

පසුවින්දුය, සපාවචිය, සත්‍යානයරසීන්දුය, අපාරිසා.

සහයෝගීය, රුපා, මුදුසීන්දුය, අරුපා, ජීවිත්‍යාන්දුය, සිය, රුපා, සිය, අරුපා.

දසීන්දුය, ලෙළුකිය, තීලේන්දුය, ලෙළුකුනකර, තැවින්දුය, සිය, ලෙළුකිය, සිය, ලෙළුකුනකර.

කෙනලී විශ්වාස්‍යය, කෙනලී නා විශ්වාස්‍යයා.

ඉන්දියයේ සත් දෙනෙක් අනාලම්බනයේ ය. ඉන්දියයේ නිලධානෙක් බාහිරා ලම්බනයේ ය. ඉන්දියයේ සතර දෙනෙක් අද්ධියාත්මාලම්බන ද වන්නාහ, බාහිරා ලම්බන ද වන්නාහ, අද්ධියාත්මාලම්බන ද වන්නාහ, නිලධානෙහිරාලම්බන ද වන්නාහ, අධ්‍යාත්මාලම්බන ද වන්නාහ වන්නාහ නො කියපුතු වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ පස දෙනෙක් අනිද්‍රියනාසප්‍රතිසයෝ ය. ඉන්දියයේ සතලාස දෙනෙක් අනිද්‍රියනාප්‍රතිසයෝ යි.

334. ඉන්දියයේ සතර දෙනෙක් හෙතුපු වෙති. ඉන්දියයේ අටලාස දෙනෙක් හෙතුපු නො වෙති.

ඉන්දියයේ සත් දෙනෙක් සහෙතුකයේ ය. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් අහෙතුක යේ ය. ඉන්දියයේ සතලානෙක් සහෙතුක ද වන්නාහ, අහෙතුක ද වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ සත් දෙනෙක් හෙතුසම්පූරුක්තයේ ය. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් හෙතුව්පූරුක්තයේ ය. ඉන්දියයේ සතලානෙක් හෙතුසම්පූරුක්ත ද වන්නාහ, හෙතු ව්පූරුක්ත ද වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ සතර දෙනෙක් හෙතු ද වූවාපු ම සහෙතුකයේ ද වෙති. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් හෙතු ද වූවාපු ම සහෙතුකහ යි ද සහෙතුක ද වූවාපු ම නො ද හෙතුහ යි ද නො කියපුත්තාහ, සහෙතුක ද වූවාපු ම නො ද හෙතු වෙති. ඉන්දියයේ සතලානෙක් හෙතු ද වූවාපු ම සහෙතුකයේ යි නො කියපුත්තාහ. සහෙතුක ද වූවාපු ම නො ද හෙතු ද වෙති. සහෙතුක ද වූවාපු ම නො ද හෙතු වෙති නො කියපුත්තාපු යි.

ඉන්දියයේ සතර දෙනෙක් හෙතු ද වූවාපු ම හෙතුසම්පූරුක්ත ද වෙති. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් හෙතු ද වූ ම හෙතුසම්පූරුක්තහ යි ද හෙතුසම්පූරුක්ත ද වූවාපු ම නො ද හෙතුහ යි ද නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයේ තිදෙනෙක් හෙතු ද වූ ම හෙතුසම්පූරුක්ත යේ යි නො කියපුත්තාහ. හෙතු සම්පූරුක්ත ද වූවාපු ම හෙතුසම්පූරුක්තයේ යි නො කියපුත්තාහ. හෙතුසම්පූරුක්ත ද වන්නාහ. හෙතුසම්පූරුක්ත ද වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් හෙතු නො වූ අහෙතුකයේ ය. ඉන්දියයේ තිදෙනෙක් හෙතු නො වූ සහෙතුකයේ ය. ඉන්දියයේ සතර දෙනෙක් හෙතු නො වූ සහෙතුකහ යි ද හෙතු නො වූ අහෙතුකහ යි ද නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයේ සතලානෙක් හෙතු නො වූ සහෙතුක ද වන්නාහ, හෙතු නො වූ අහෙතුක ද වන්නාපු යි.

335. (දෙවිය ඉන්දියයේ) සපුත්‍රයේ ය. සාම්‍යාතයේ ය. අනිද්‍රියනයේ යි.

ඉන්දියයේ පස දෙනෙක් සපුත්‍රයේ ය. ඉන්දියයේ සතලාස දෙනෙක් ප්‍රතිසයෝ යි.

ඉන්දියයේ සත් දෙනෙක් රුපවත්ත. ඉන්දියයේ තුදුස දෙනෙක් අරුපයේ ය. එම්බැන්දියය රුප ද වන්නේ ය, අරුප ද වන්නේ යි.

ඉන්දියයේ දය දෙනෙක් ලොකිකයේ ය. ඉන්දියයේ තිදෙනෙක් ලොකාන්තර යේ ය. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් ලොකික ද වන්නාහ, ලොකාන්තර ද වන්නාපු යි.

(දෙවිය ඉන්දියයේ) කිසි විජ්‍යනයකින් දක පුත්තාහ, කිසි විජ්‍යනයකින් නො දක පුත්තාපු යි.

### 336. නො, අ:සවා.

දිසින්දිය, සාසවා, තීඩින්දිය, අනු:සවා. නළින්දිය, සිය, සාසවා, සිය, අනු:සවා.

පණ්ඩරසින්දිය, අ:සවාවිපපුළුතකා, දෙමුනයසින්දියං අ:සවාවසටපපුළුතකා. ජ ඉන්දිය, සිය, අ:සවාවිපපුළුතකා.

දිසින්දිය, න වත්තාබේ, අ:සවා, වෙව සාසවා,නි, සාසවා, වෙව නො, ව අ:සවා,නි. තීඩින්දිය, න වත්තාබේ, අ:සවා, වෙව සාසවා,නි'ප සාසවා, වෙව නො, ව අ:සවා,නි'ප. නළින්දිය, න වත්තාබේ, අ:සවා, වෙව සාසවා,නි, සිය, සාසවා, වෙව නො, ව අ:සවා,නි.

පණ්ඩරසින්දිය, න වත්තාබේ, අ:සවා, වෙව අ:සවාවසටපපුළුතකා,නි'ප, අ:සවාවසටපපුළුතකා, වෙව නො, ව අ:සවා,නි'ප. දෙමුනයසින්දියං න වත්තාබේ. අ:සවෝ, වෙව අ:සවාවසටපපුළුතකානි, අ:සවාවසටපපුළුතකා. ටෙව නො, ව අ:සවෝ. ජ ඉන්දිය, න වත්තාබේ, අ:සවා, වෙව අ:සවාවිපපුළුතකා, සිය, න වත්තාබේ, අ:සවා, වෙව නො, ව අ:සවාවිපපුළුතකා, වෙව නො, ව අ:සවා,නි.

නළින්දිය, අ:සවාවිපපුළුතකයාසවා. තීඩින්දිය, අ:සවාවිපපුළුතක-අනු:සවා. දෙමුනයසින්දියං න වත්තාබේ. අ:සවාවිපපුළුතකයාසවනි'ප අ:සවාවිපපුළුතකඅනු:සවා,නි'ප. තීඩින්දිය, සිය, අ:සවාවිපපුළුතක සාසවා, සිය, අ:සවාවිපපුළුතකඅනු:සවාවා. ජ ඉන්දිය, සිය, අ:සවාවිපපුළුතකයාසවා, සිය, අ:සවාවිපපුළුතක අනු:සවා, සිය, න වත්තාබේ, අ:සවාවිපපුළුතක-සාසවා,නි'ප අ:සවාවිපපුළුතකඅනු:සවා,නි'ප.

### 337. නො, සංස්කෘතිනා.

දිසින්දිය, සංස්කෘතිනිය, තීඩින්දිය, අයා:යෙ,රනිය, නළින්දිය, සිය, සංයෙ,රනිය, සිය, අයා:යෙ,රනිය,

පණ්ඩරසින්දිය, සංයෙ,රනිවිපපුළුතකා. දෙමුනයසින්දියං සංයෙ,ර්ය-සටපපුළුතකා. ජ ඉන්දිය, සිය, සංයෙ,රනිසටපපුළුතකා, සිය, සංයෙ,ර්ය-විපපුළුතකා.

දිසින්දිය, න වත්තාබේ, සංයෙ,රනි, වෙව සංයෙ,රනිය,නි, සංයෙ-රනිය, වෙව නො, ව සංයෙ,රනි. තීඩින්දිය, න වත්තාබේ, සංස්කෘතිනා-වෙව සංස්කෘතිනිය,නි'ප සංස්කෘතිනිය, වෙව නො, ව සංයෙ,රනි,නි'ප. නළින්දිය, න වත්තාබේ, සංයෙ,රනිසටපපුළුතකා. වෙව නො, ව සංයෙ,රනිය,නි, සිය, සංයෙ,රනිය, වෙව නො, ව සංයෙ,රනි,නි.

පණ්ඩරසින්දිය, න වත්තාබේ, සංයෙ,රනි,වෙ'ව සංයෙ,රනිසටප-පුළුතකා,නි'ප සංයෙ,රනිසටපපුළුතකා, වෙව නො, ව සංයෙ,රනි,නි'ප. දෙමුනයසින්දියං න වත්තාබේ. සංයෙ,රනි. වෙව සංයෙ,රනිසටපපුළුතකානි, සංයෙ,රනිසටපපුළුතකා. වෙව නො, ව සංයෙ,රනි. ජ ඉන්දිය, න වත්තාබේ, සංයෙ,රනි, වෙව සංස්කෘතිරහස්‍යමටපපුළුතකා,නි, සිය, සංස්කෘතිරහස්‍යමටප-පුළුතකා, වෙව නො, ව සංයෙ,රනි, සිය, න වත්තාබේ, සංයෙ,රනිසටප-පුළුතකා, වෙව නො, ව සංයෙ,රනි,නි.

336. දෙවිසි ඉන්දියයේ ආපුවයෝ නො වෙත.

ඉන්දියයේ දස දෙනෙක් සාපුවයෝ ය. ඉන්දියයේ තිරේනෙක් අනාපුවයෝ ය. ඉන්දියයේ නට දෙනෙක් ආපුවයෝ ද වන්නාහ, අනාපුවයෝ ද වන්නාපු යි.

පහලෙනාසි ඉන්දිය කෙනෙක් ආපුවලපුපුක්ත වෙති. දෙමනාසින්දියය ආපුවයමපුක්ත ය. ඉන්දියයේ සඳහෙනෙක් ආපුවසමපුපුක්ත ද වන්නාහ, ආපුවලපුපුක්ත ද වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ දස දෙනෙක් ආපුව ද වූවාපු ම සාපුව යි ද සාපුව ද වූවාපු ම නො ද ආපුව යි ද නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයේ තිරේනෙක් ආපුව ද වූවාපු ම සාපුව යි ද සාපුව ද වූවාපු ම නො ද ආපුව යි ද නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයේ නට දෙනෙක් ආපුව ද වූ ම සාපුවයෝ යි නො කියපුත්තාහ, සාපුව ද වූවාපු ම නො ද ආපුව ද වන්නාහ, සාපුව ද වූ ම නො ද ආපුවයෝ යි නො කියපුතු වන්නාපු යි.

පහලෙනාසි ඉන්දිය කෙනෙක් ආපුව ද වූවාපු ම ආපුවයමපුපුක්තහ යි ද ආපුවයමපුක්ත ද වූවාපු ම නො ද ආපුවහ යි ද නො කියපුත්තාහ. දෙමනාසින්දිය ආපුවයෝ ද වූයේ ම ආපුවයමපුපුක්තයෙකු යි නො කියපුත්තේ ය. ආපුවසමපුපුක්ත ද වූයේ ම නො ද ආපුවයෝ වෙයි. ඉන්දියයේ සඳහෙනෙක් ආපුව ද වූවාපු ම ආපුවයමපුපුක්තහ යි නො කියපුත්තාහ. ආපුවසමපුපුක්ත ද වූවාපු ම නො ද ආපුව ද වන්නාහ. ආපුව සමපුපුක්ත ද වූවාපු ම නො ද ආපුවහ යි නො කියපුතු වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ නට දෙනෙක් ආපුවලපුපුක්තයාපුවයෝ ය. ඉන්දියයේ තිරේනෙක් ආපුවලපුපුක්තයාපුවයෝ ය. දෙමනාසින්දිය ආපුවලපුපුක්තයාපුවයෙකු යි ද ආපුව විපුපුක්තයාපුවයෝ යි ද නො කියපුත්තේ ය. ඉන්දියයේ තිරේනෙක් ආපුව විපුපුක්තයාපුව ද වන්නාහ, ආපුවලපුපුක්තයාපුව ද වන්නාහ. ඉන්දියයේ සඳහෙනෙක් ආපුවලපුපුක්තයාපුව ද වන්නාහ, ආපුවලපුපුක්තයාපුව ද වන්නාහ, ආපුවලපුපුක්ත සාපුවහ යි ද ආපුවලපුපුක්තයාපුවහ යි ද නො කියපුතු ද වන්නාපු යි.

337. දෙවිසි ඉන්දියයේ සංයාරනයෝ නො වෙත.

ඉන්දියයේ දස දෙනෙක් සංයාරනීයහ, ඉන්දියයේ තිරේනෙක් අසංයාරනීය. ඉන්දියයේ නට දෙනෙක් සංයාරනීය ද වන්නාහ, අසංයාරනීය ද වන්නාපු යි.

පහලෙනාසි ඉන්දිය කෙනෙක් සංයාරනවිපුපුක්ත වෙති. දෙමනාසින්දියය සංයාරනයමපුපුක්ත ය. ඉන්දියයේ සඳහෙනෙක් සංයාරනවිපුපුක්ත ද වන්නාහ. සංයාරනවිපුපුක්ත ද වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ දස දෙනෙක් සංයාරන ද වූවාපු ම සංයාරනීයහ යි නො කියපුත්තාහ, සංයාරනීය ද වූවාපු ම නො ද සංයාරන වෙති. ඉන්දියයේ තිරේනෙක් සංයාරන ද වූ ම සංයාරනීයහ යි ද සංයාරනීය ද වූ ම නො ද සංයාරනහ යි ද නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයේ නට දෙනෙක් සංයාරන ද වූ ම සංයාරනීයහ යි නො කියපුත්තාපු ද සංයාරනීය ද වූවාපු ම නො ද සංයාරන ද වන්නාහ, සංයාරනීය ද වූ ම නො ද සංයාරනහ යි නො කියපුතු ද වන්නාපු යි.

පහලෙනාසි ඉන්දිය කෙනෙක් සංයාරන ද වූවාපු ම සංයාරනයමපුපුක්තහ යි ද සංයාරනයමපුපුක්ත ද වූවාපු ම නො ද සංයාරනහ යි ද නො කියපුත්තාහ. දෙමනාසින්දිය සංයාරනයෝ ද වූයේ ම සංයාරනයමපුපුක්තයෙකු යි නො කියපුත්තේ ය. සංයාරනයමපුපුක්ත ද වූයේ ම නො ද සංයාරන වෙයි. ඉන්දියයේ සඳහෙනෙක් සංයාරන ද වූවාපු ම සංයාරනයමපුපුක්තයෝ යි නො කියපුත්තාහ. සංයාරන සමපුපුක්ත ද වූ ම නො ද සංයාරන ද වන්නාහ, සංයාරනයමපුපුක්ත ද වූ ම නො ද සංයාරනහ යි නො කියපුතු වන්නාපු යි.

838. ക്രൊ, ക്രൊ.

දැඩිනීය, ශබුත්‍රිය, හිඹුත්‍රිය, අගහනීය, නාට්‍රිනීය, සිය, ගහනීය, සිය, අගහනීය,

ପାଞ୍ଚଙ୍କରିଜୀଯ, ଅଜେତିପାତ୍ରକଣ, ଦେହମଳଜୀଯ, ଅଜେତିପାତ୍ରକଣ, ତ ଜୀବିଯ, କିମ୍ବା, ଅଜେତିପାତ୍ରକଣ, କିମ୍ବା, ଅଜେତିପାତ୍ରକଣ,

දැයිස්සීය, නා විතතුබේ, ගස්, වෙච් ගස්නීය,නී, ගස්නීය, වෙච් ගස්,ව ගස්, ත්‍රියිස්සීය, නා විතතුබේ, ගස්, වෙච් ගස්නීය,නී'පි ගස්නීය, වෙච් ගෙ, ව ගස්,නී'පි. කාලිස්සීය, නා විතතුබේ, ගස්, වෙච් ගස්නීය,නී, සිය, ගස්නීය, වෙච් ගෙ, ව ගස්, සිය, නා විතතුබේ, ගස්නීය, වෙච් ගෙ, ව ගස්,නී.

පණුණරයිභාය, නා විත්තකබේ, ගස්, වෙව් ගස්සමප්පූනුන්, තී'පි ගස්සමප්පූනුන්, වෙව් ගෙ, ව ගස්, තී'පි. දෙමෙනසයිභාය. නා විත්තකබේ. ගස්, වෙව් ගස්සමප්පූනුන්හි, ගස්සමප්පූනුන්. වෙව් ගෙ, ව ගස්, ජු ඉභායි, නා විත්තකබේ, ගස්, වෙව් ගස්සමප්පූනුන්, තී, සිය, ගස්සමප්පූනුන්, වෙව් ගෙ, ව ගස්, සිය, නා විත්තකබේ, ගස්සමප්පූනුන්, වෙව් ගෙ, ව ගස්.

ବୁଲିଛୁଇ, ଅଜ୍ଞାତିରିପ୍ପାନ୍ତଙ୍କାଳୀନୀଯ, ବୀଣୀଶ୍ଵରୀଯ, ଅଜ୍ଞାତିରିପ୍ପାନ୍ତଙ୍କାଳୀନୀଯ, ଅଗ୍ନାତିରିପ୍ପାନ୍ତଙ୍କାଳୀନୀଯ, ଦେଖିଲାମାନୀଯିବୁ, ଏ ଲିବନ୍ତାବିବି, ଅଜ୍ଞାତିରିପ୍ପାନ୍ତଙ୍କାଳୀନୀଯିବାହୀ'ର ଅଜ୍ଞାତିରିପ୍ପାନ୍ତଙ୍କାଳୀନୀଯିବୁ, ବୀଣୀଶ୍ଵରୀଯ, ଦୀର୍ଘ, ଅଜ୍ଞାତିରିପ୍ପାନ୍ତଙ୍କାଳୀନୀଯି, ଦୀର୍ଘ, ଅଜ୍ଞାତିରିପ୍ପାନ୍ତଙ୍କାଳୀନୀଯି, ବୀଣୀଶ୍ଵରୀଯ, ଦୀର୍ଘ, ଅଜ୍ଞାତିରିପ୍ପାନ୍ତଙ୍କାଳୀନୀଯି, ବୀଣୀ'ର ଅଜ୍ଞାତିରିପ୍ପାନ୍ତଙ୍କାଳୀନୀଯି, ବୀଣୀ'ର.

339.-341. തേ, തിങ്ക, -പെ- നോ, തേയാക്ക, -പെ- നോ, തീവിരത്,

ଦ୍ୱାରା କରିଯାଇଲୁ, କୀମିଲିରଣ୍ଡିଯା, କୀମିନ୍ଦିଯା, ଅନୀଲିରଣ୍ଡିଯା, ବାଲିନ୍ଦିଯା, ପିଯା, କୀଲିରଣ୍ଡିଯା, ପିଯା, ଅନୀଲିରଣ୍ଡିଯା.

ପଣ୍ଡରିଜୀଙ୍କୁ, ନୀଲିରଣ୍ଜିଲୁହା, ଡେମଲାଙ୍ଗୀଙ୍କୁ, ନୀଲିରଣ୍ଜିଲୁହା  
ଛାତିଲୁହା, ତୁଳିଙ୍କୁ, ଦିନ, ନୀଲିରଣ୍ଜିଲୁହା, ଦିନ, ନୀଲିରଣ୍ଜିଲୁହା,

දසින්දිය; නු වත්තුබේ; නීවරණ; චෙව් නීවරණීය; තී, නීවරණීය; චෙව් තෙන; ව නීවරණ. නීණ්දිය; නු වත්තුබේ; ණවරණ; චෙව් නීව්දිය; තී'ප් නීවරණීය; චෙව් තෙන; ව නීවරණ; තී'ප්. නම්දිය; නු වත්තුබේ; නීවරණ; චෙව් නීවරණීය; තී. නීවරණීය; නීවරණ; චෙව් තෙන; ව නීවරණ; නීවරණීය; නීවරණ; චෙව් තෙන; ව නීවරණ; තී.

ඉන්දියයේ නවදෙනක් සංයාරනවිපුළුක්තසංයාරනියයේ වෙති. ඉන්දියයේ නිලධානක් සංයාරනවිපුළුක්තසංයාරනිය වෙති. දෙමනස්සින්දිය සංයාරන විපුළුක්තසංයාරනිය යි ද සංයාරනවිපුළුක්තසංයාරනිය යි ද නො කියපුත්තේ ය. ඉන්දියයේ ක් දෙනෙක් සංයාරනවිපුළුක්තසංයාරනිය ද වන්නාහ, සංයාරනවිපුළුක්ත අසංයාරනිය ද වන්නාහ. ඉන්දියයේ ස දෙනෙක් සංයාරනවිපුළුක්තසංයාරනිය ද වන්නාහ, සංයාරනවිපුළුක්ත සංයාරනියහ යි ද සංයාරනවිපුළුක්තසංයාරනියහ යි ද නො කියපුතු වන්නාහු යි.

338. දෙවිසි ඉන්දියයේ ග්‍රන්ටයේ නො වෙත්.

ඉන්දියයේ දා දෙනෙක් ග්‍රන්ටනිය වෙති. ඉන්දියයේ ක් දෙනෙක් අග්‍රන්ටනිය වෙති. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් ග්‍රන්ටනිය ද වෙති, අග්‍රන්ටනිය ද වෙත්.

ඉන්දියයේ පසලාස දෙනෙක් ග්‍රන්ටවිපුළුක්තයේ ය. දෙමනස්සින්දිය ග්‍රන්ට පම්පුළුක්ත ය. ඉන්දියයේ ස දෙනෙක් ග්‍රන්ටසම්පුළුක්ත ද වන්නාහ, ග්‍රන්ටවිපුළුක්ත ද වන්නාහු යි.

ඉන්දියයේ දය දෙනෙක් ග්‍රන්ට ද වූවාහු ම ග්‍රන්ටනියහ යි නො කියපුත්තාහ, ග්‍රන්ට නිය ද වූවාහු ම නො ද ග්‍රන්ටයේ වෙති. ඉන්දියයේ ක් දෙනෙක් ග්‍රන්ට ද වූවාහු ම ග්‍රන්ටනියහ යි ද ග්‍රන්ටනිය ද වූවාහු ම නො ද ග්‍රන්ටහ යි ද නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් ග්‍රන්ට ද වූවාහු ම ග්‍රන්ටනියහ යි නො කියපුත්තාහ, ග්‍රන්ටනිය ද වූවාහු ම නො ද ග්‍රන්ට ද වන්නාහු යි.

පසලාස ඉන්දිය කෙනෙක් ග්‍රන්ට ද වූවාහු ම ග්‍රන්ටසම්පුළුක්තහ යි ද ග්‍රන්ටසම්පුළුක්ත ද වූවාහු ම නො ද ග්‍රන්ටහ යි ද නො කියපුත්තාහ. දෙමනස්සින්දිය ග්‍රන්ටනිය යි ද වූවාහු ම ග්‍රන්ටසම්පුළුක්තයැකැ යි නො කියපුත්තේ ය, ග්‍රන්ටසම්පුළුක්ත ද වූවෑ ම නො ද ග්‍රන්ටයෙකි. ඉන්දියයේ ස දෙනෙක් ග්‍රන්ට ද වූවාහු ම ග්‍රන්ටනියහ යි නො කියපුත්තාහ. ග්‍රන්ටසම්පුළුක්ත ද වූ ම නො ද ග්‍රන්ට ද වන්නාහ, ග්‍රන්ටසම්පුළුක්ත ද වූවාහු ම නො ද ග්‍රන්ටයේ යි නො කියපුතු ද වන්නාහු යි.

ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් ග්‍රන්ටවිපුළුක්තග්‍රන්ටනිය වෙති. ඉන්දියයේ ක් දෙනෙක් ග්‍රන්ටවිපුළුක්ත අග්‍රන්ටනිය වෙති. දෙමනස්සින්දිය ග්‍රන්ටවිපුළුක්ත ග්‍රන්ටනිය යි ද නො ප විපුළුක්ත අග්‍රන්ටනිය යි ද නො කියපුත්තේ ය. ඉන්දියයේ ක් දෙනෙක් ග්‍රන්ටවිපුළුක්ත ග්‍රන්ටනිය ද වන්නාහ. ග්‍රන්ටවිපුළුක්තග්‍රන්ටනිය ද වන්නාහ. ඉන්දියයේ ස දෙනෙක් ග්‍රන්ටවිපුළුක්තග්‍රන්ටනිය ද වන්නාහ, ග්‍රන්ටවිපුළුක්තග්‍රන්ටනිය යි ද නො කියපුතු ද වන්නාහු යි.

339-341. (දෙවිසි ඉන්දියයේ) ඔසසයේ නො වෙති . . . ගොගයේ නො වෙති . . . නීවරණයේ නො වෙත්.

ඉන්දියයේ දය දෙනෙක් නීවරණිය වෙති. ඉන්දියයේ ක් දෙනෙක් අනීවරණිය වෙති. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් නීවරණිය ද වන්නාහ, අනීවරණිය ද වන්නාහු යි.

පසලාස ඉන්දිය කෙනෙක් නීවරණවිපුළුක්තයේ ය. දෙමනස්සින්දිය නීවරණ සම්පුළුක්ත ය. ඉන්දියයේ ස දෙනෙක් නීවරණසම්පුළුක්ත ද වන්නාහ, නීවරණ විපුළුක්ත ද වන්නාහු යි.

ඉන්දියයේ දය දෙනෙක් නීවරණ ද වූවාහු ම නීවරණියහ යි නො කියපුත්තාහ, නීවරණිය ද වූවාහු ම නො ද නීවරණයේ වෙති. ඉන්දියයේ ක් දෙනෙක් නීවරණ ද වූවාහු ම නීවරණියහ යි ද වූවාහු ම නීවරණිය යි ද වූවාහු ම නො ද නීවරණහ යි ද නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයේ නව දෙනෙක් නීවරණ ද වූවාහු ම නීවරණියහ යි ද නො කියපුත්තාහ. නීවරණිය ද වූවාහු ම නො ද නීවරණ ද වන්නාහු යි. නීවරණිය ද වූවාහු ම නො ද නීවරණහ යි ද නො කියපුතු වන්නාහු යි.

පණෙරසිජුයා, නා වින්තුබේ, නීවරණ, වෙට නීවරණයමපුදුතක, තී'පි නීවරණයමපුදුතක, වෙට නෙ, ව නීවරණ, තී'පි. දෙමනයසිජුයා න වින්තුබේ, නීවරණ, වෙට නීවරණයමපුදුතකයි, නීවරණයමපුදුතකයා, නීවරණ, වෙට නෙ, ව නීවරණ. ජ ඉජුයා, නා වින්තුබේ, නීවරණ, වෙට නීවරණයමපුදුතක, තී, සිය, නීවරණයමපුදුතක, තීවරණයමපුදුතක, වෙට නෙ, ව නීවරණ, සිය, නා වින්තුබේ, නීවරණයමපුදුතක, වෙට නෙ, ව නීවරණ, තී.

නවිජුයා, නීවරණවිපැපුතකනීවරණීය, තීජීජුයා, නීවරණවිපැපුතක අනීවරණීයා, දෙමනයසිජුයා න වින්තුබේ. නීවරණවිපැපුතකනීවරණී-යනී'පි, නීවරණවිපැපුතක අනීවරණීයනී'පි. තීජීජුයා, සිය, නීවරණ-විපැපුතකනීවරණීයා, සිය, නීවරණවිපැපුතක අනීවරණීයා, ජ ඉජුයා, සිය, නීවරණවිපැපුතකනීවරණීයා, සිය, නීවරණවිපැපුතක අනීවරණීයා, සිය, නීවරණවිපැපුතකනීවරණීයා, සිය, නා වින්තුබේ, නීවරණවිපැපුතක-නීවරණීයා, තී'පි නීවරණවිපැපුතක අනීවරණීයා, තී'පි.

#### 342. නො, පර,ම,සා.

අසිජුයා, පර,මවියා, තීජීජුයා, අපරමවියා. නවිජුයා, සිය, පරමවියා, සිය, අපරමවියා.

ගෙ,ලුසිජුයා, පර,ම,ස නවිපැපුතකා. ජ ඉජුයා, සිය, පර,ම,ස සමපුදුතකා, සිය, පර,ම,ස විපැපුතකා.

අසිජුයා, න වින්තුබේ, පර,ම,ස, වෙට පර,මවියා, පර,මවියා, වෙට නෙ, ව පර,ම,සා, තීජීජුයා, න වින්තුබේ, පර,ම,ස, වෙට පර,මවියා, තී'පි, පර,මවියා, වෙට නෙ, ව පර,ම,සා, තී'පි. නවිජුයා, න වින්තුබේ, පර,ම,සා, වෙට පර,මවියා, තී'පි, පර,මවියා, වෙට නෙ, ව පර,ම,සා, තී'පි. නවිජුයා, න වින්තුබේ, පර,ම,සා, තී'පි.

අසිජුයා, පරම,සවිපැපුතකපර,මවියා, තීජීජුයා, පරම,සවිපැපුතක-අපර,මවියා, තීජීජුයා, සිය, පර,ම,සවිපැපුතකපරමවියා, සිය, පරම,ස-විපැපුතක අපර,මවියා, ජ ඉජුයා, සිය, පර,ම,සවිපැපුතකපර,මවියා, සිය, පර,ම,සවිපැපුතක අපර,මවියා, සිය, න වින්තුබේ, පර,ම,සවිපැපුතක පර,මවියා, තී'පි පර,ම,සවිපැපුතක අපර,මවියා, තී'පි.

#### 343. සත්‍යිජුයා, අනාරමණා. ව්‍යුදුසිජුයා, සාරමණා. ඒවිනිජුයා. සිය, සාරමණා, සිය, අනාරමණා, සිය, අනාරමණා.

එකාලියනිජුයා, තෙන, එත්තා, මත්තායා. මත්තායා විත්තා.

නෙරසිජුයා, වෙනපිකා, අවසිජුයා, අවෙනපිකා, ඒවිනිජුයා. සිය, වෙනපිකා, සිය, අවෙනපිකා.

නෙරසිජුයා, ඒවිනිඡුයා, සත්‍යිජුයා මපැපුතකා. සත්‍යිජුයා, ඒවිනිඡුයා, මපැපුතකා, සිය, ඒවිනිඡුයා, සිය, ඒවිනිඡුයා, සිය, මත්තායා. මත්තායා න වින්තුබේ. ඒවිනිඡුයා සමපැපුතකනී'පි ඒවිනිඡුයා විපැපුතකනී'පි.

නෙරසිජුයා, මිත්තාසංසට්, සත්‍යිජුයා, මිත්තාලිසංසට්, ඒවිනිඡුයා සිය, ඒවිනිඡුයා, සිය, ඒවිනිඡුයා, සිය, මත්තායා. මත්තායා න වින්තුබේ. මිත්තානා සත්‍යිජුයා'පි මිත්තානා විස්තාජුයා'පි.

පසලෙහි ඉන්දිය කෙනෙක් නීවරණ ද වුවාසු ම නීවරණයම්ප්‍රෝජිතහ දී ද නීවරණ යම්ප්‍රෝජිත ද වුවාසු ම නො ද නීවරණහ දී ද නො කියපුත්තාහ. දෙමෙනස්සින්දීය නීවරණ යෙක් ද වුලද ම නීවරණයම්ප්‍රෝජිතක්තෙයකු දී නො කියපුත්තේ ය, නීවරණයම්ප්‍රෝජිත ද වුලද ම නො ද නීවරණ වෙයි. ඉන්දියයේ ස දෙනෙක් නීවරණ ද වුවාසු ම නීවරණ යම්ප්‍රෝජිතහ දී නො කියපුත්තාහ, නීවරණයම්ප්‍රෝජිත ද වුවාසු ම නො ද නීවරණ ද වන්නාහ, නීවරණයම්ප්‍රෝජිත ද වුවාසු ම නො ද නීවරණහ දී නො කියපුත්තා වන්නාසු යි.

342. (දෙවිය ඉන්දියයෝ) පරාමාසයයෝ තො වෙත්.

ඉතුරුයයේ දස දෙනෙක් පරාමෘත්වයහ, ඉතුරුයයේ ති දෙනෙක් අපරාමෘතයහ, ඉතුරුයයේ නාව දෙනෙක් පරාමෘත්ව ද වන්නාහ, අපරාමෘත්ව ද වන්නාසුයි.

ଉଠୁଟ୍ଟିଯାଏଁ ତୋଳୁଅ ଦେବେନାକ୍ ପରାମରଶିପ୍ରକ୍ଷେତ୍ରରୁ, ଉଠୁଟ୍ଟିଯାଏଁ ଜଦେବେନାକ୍ ପରାମରଶିପ୍ରକ୍ଷେତ୍ରରୁ ଥିଲାହାଏଁ, ପରାମରଶିପ୍ରକ୍ଷେତ୍ରରୁ ଥିଲାହାଏଁ ଦି.

ଉନ୍ନତିଯେବେ ଦୟ ଦେନେବାକୁ ପରାମରଶ ଦ ଖୁଲ୍ବାଜୁ ମ ପରାମାତ୍ମତଙ୍କ ଦେ ନୋ କିଯାପ୍ରବ୍ନୀତିବାହୀ, ପରାମାତ୍ମତ ଦ ଖୁଲ୍ବାଜୁ ମ ନୋ ଦ ପରାମରଶେବେ ଲେଖି. ଉନ୍ନତିଯେବେ କିମ୍ବଦେନେବାକୁ ପରାମରଶ ଦ ଖୁଲ୍ବାଜୁ ମ ପରାମାତ୍ମତଙ୍କ ଦେ ଦ ପରାମାତ୍ମତ ଦ ଖୁଲ୍ବାଜୁ ମ ନୋ ଦ ପରାମରଶଙ୍କ ଦେ ଦ ନୋ କିଯାପ୍ରବ୍ବନୀତିବାହୀ. ଉନ୍ନତିଯେବେ ନାହିଁ ଦେନେବାକୁ ପରାମରଶ ଦ ଖୁଲ୍ବାଜୁ ମ ନୋ ଦ ପରାମରଶଙ୍କ ଦେ ନୋ କିଯାପ୍ରବ୍ବନୀତିବାହୀ, ପରାମାତ୍ମତ ଦ ଖୁଲ୍ବାଜୁ ମ ନୋ ଦ ପରାମରଶ ଦେ ନୋ କିଯାପ୍ରବ୍ବନୀତିବାହୀ.

ଉନ୍ନତିଯେବୁ ଦୟ ଦେବେହାଙ୍କ ପରାମଣିକିପ୍ରକଳ୍ପକ ପରାମାତ୍ମାରେ ଲେଖି. ଉନ୍ନତିଯେବୁ  
କି ଦେବେହାଙ୍କ ପରାମଣିକିପ୍ରକଳ୍ପକ ଅପରାମାତ୍ମାରେ ଯାଇ. ଉନ୍ନତିଯେବୁ କି ଦେବେହାଙ୍କ ପରାମଣିକିପ୍ରକଳ୍ପକ  
ପରାମାତ୍ମାରେ ଦ ଲିତିନ୍ଦାର, ପରାମଣିକିପ୍ରକଳ୍ପକ ଅପରାମାତ୍ମାରେ ଦ ଲିତିନ୍ଦାର. ଉନ୍ନତିଯେବୁ ଏ ଦେବେହାଙ୍କ  
ପରାମଣିକିପ୍ରକଳ୍ପକ ପରାମାତ୍ମାରେ ଦ ଲିତିନ୍ଦାର, ପରାମଣିକିପ୍ରକଳ୍ପକ ଅପରାମାତ୍ମାରେ ଦ  
ଲିତିନ୍ଦାର, ପରାମଣିକିପ୍ରକଳ୍ପକ ପରାମାତ୍ମାରେ ଦ ଲିତିନ୍ଦାର କିମ୍ବା ଦ  
ଲିତିନ୍ଦାରୀ ଦ.

343. ඉන්දියයේ සඟ දෙනෙක් අනාලම්බනයය. ඉන්දියයේ කුදාස දෙනෙක් සාලම්බනයය. එරීතින්දිය සාලම්බන ද වන්නේ ය, අනාලම්බන ද වන්නේ ය.

එක්විසි ඉන්දියයේ විත්තයේ නො වෙති. මතින්දිය විත්ත වේ.

තෙමෙන් ඉන්දිය කොනෝක් වෙවිකයිනයේ වෙති. ඉන්දියයේ අට දෙනෙක් දැවැවිකිනයේයි ය. එරිතින්දිය වෙවිකයින ද වන්නේ ය, දැවැවිකින ද වන්නේ සි.

କେରାଣ୍ଡିଯ, ଲିନ୍ଦୁନାଥଙ୍କୁଣ୍ଠେ, ଫଲିଜ୍ଞିଦ୍ଵୀପ, ତମି, ଲିନ୍ଦୁନାଥଙ୍କୁଣ୍ଠେ, ଲେଖିଜ୍ଞିଦ୍ଵୀପ ହିଁ, ଲିନ୍ଦୁନାଥଙ୍କୁଣ୍ଠେ ହିଁ, ଲିନ୍ଦୁନାଥଙ୍କୁଣ୍ଠେ ହିଁ.

କେରାଣିଜ୍ଞୀୟ, ତିବନୁ, ବୁଦ୍ଧିରିତିବନୀଙ୍କୁ, ଅପିଲିଜ୍ଞୀୟ, ତଥା, ତିବନୁ, ବୁଦ୍ଧିରିତିବନୀଙ୍କୁ, ଶ୍ରୀନିଜ୍ଞୀୟ ଷିଳ୍ପୀ, ତିବନୁ, ବୁଦ୍ଧିରିତିବନୀ, ଷିଳ୍ପୀ, ତଥା, ତିବନୁ, ବୁଦ୍ଧିରିତିବନୀ.

କେବରଙ୍ଗିଶ୍ରୀୟ, ମିଶନ୍‌ସଂପଦିକାଳୀତ୍ୟିବୀନୁ, ଅଧିକିଶ୍ରୀୟ, ହେ, ମିଶନ୍‌ସଂପଦି-  
କାଳୀତ୍ୟିବୀନୁ, ଲେଖିବୀକାଳୀତ୍ୟିବୀନୁ, କିମ୍ବା ମିଶନ୍‌ସଂପଦିକାଳୀତ୍ୟିବୀନୁ,

କେବରଙ୍ଗିଶ୍ଚିଯ, ଶିକୁଳଙ୍କାଳପଦ୍ମିନ୍ତିରୁମ୍ଭେ, ବନାହଣ୍ଟିରେବ, ଅଧିକିଶ୍ଚିଯ, କେବ, ଶିକୁଳଙ୍କାଳପଦ୍ମିନ୍ତିରୁମ୍ଭେ, ବନାହଣ୍ଟିରେବ, ଶୈତନିଶ୍ଚିଯଂ ଷିଯ, ଶିକୁଳଙ୍କାଳପଦ୍ମିନ୍ତିରୁମ୍ଭେ, ବନାହଣ୍ଟିରେବ, କିଯ, କେବ, ଶିକୁଳଙ୍କାଳପଦ୍ମିନ୍ତିରୁମ୍ଭେ, ବନାହଣ୍ଟିରେବ.

ଦେବରାଜିଙ୍କୁଯା, ଲିଙ୍ଗକଣ୍ଠ-ଜାତୀୟଜ୍ଞାନୀୟ, ବୁଦ୍ଧପାଠିତବ୍ୟାନୀଙ୍କେ, ଅଳିଙ୍କୁଯା, ବେ, ଲିଙ୍ଗକଣ୍ଠ-ଜାତୀୟଜ୍ଞାନୀୟ, ବୁଦ୍ଧପାଠିତବ୍ୟାନୀଙ୍କେ, ଶ୍ରୀମଦ୍ଵିଜ୍ଞାନୀ, କିମ୍, ଲିଙ୍ଗକଣ୍ଠ-ଜାତୀୟଜ୍ଞାନୀୟ, ବୁଦ୍ଧପାଠିତବ୍ୟାନୀଙ୍କେ,

ජ්‍යෙෂ්ඨය, අප්පේනිකා, ගොලුහිජ්‍යෙය, බාණිරු.

କାଳିଙ୍ଗିଯା, ଦୂରପାଦିନଙ୍କୁ, ଲକ୍ଷ୍ମୀରଙ୍ଗିଯା, ଅନ୍ତପାଦିନଙ୍କୁ, କାଳିଙ୍ଗିଯା, କିନ୍ତୁ, ଦୂରପାଦିନଙ୍କୁ, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ତପାଦିନଙ୍କୁ.

344. ශේ, උපාද්‍යා.

දසිනුය, උපදාතිය, හිංසුනුය, අනුපදාතිය, තලිනුය, සිය, උපදාතිය, සිය, අනුපදාතිය.

සෙය, මුද්‍රණයේදී, උපාධනවිප්පාත්‍යත්වය, හෝ ඉංග්‍රීස් සිහ්‍යය, උපාධනය විප්පාත්‍යත්වය, සිහ්‍යය, උපාධන විප්පාත්‍යත්වය.

දැඩිජිය, නා වන්තකබඩ, උපාදුනා, වෙව් උපාදුනියාත්මි, උපාදුනිය, වෙව් නෙ, ව් උපාදුනා. තීඩීජිය, නා වන්තකබඩ, උපාදුනා, වෙව් උපාදුනියාත්මි'පි, උපාදුනිය, වෙව් නෙ, ව් උපාදුනාත්මි'පි. කරිජිය, නා වන්තකබඩ, උපාදුනා, වෙව් උපාදුනියාත්මි, සිය, උපාදුනිය, වෙව් නෙ, ව් උපාදුනා, සිය, නා වන්තකබඩ, උපාදුනිය, වෙව් නෙ, ව් උපාදුනාත්මි.

යෙ, ලිජිංහේය, සහ ව්‍යකුතිය, උපාදාන, වෙවළ උපාදානයන්ම්පැවත්තා, නී'ප් උපාදානයන්ම්පැවත්තා, වෙවළ යො, ව උපාදාන, නී'ප්. ජ ඉස්සීය, සහ ව්‍යකුතිය, උපාදාන, වෙවළ උපාදානයන්ම්පැවත්තා, නී, සිය, උපාදාන-යන්ම්පැවත්තා, වෙවළ යො, ව උපාදානා, සිය, සහ ව්‍යකුතිය, උපාදාන-යන්ම්පැවත්තා, වෙවළ යො, ව උපාදානා, නී.

තෙලෙස් ඉන්දියයෝග් විත්තසමුන්පානයෝග් වෙති. ඉන්දියයෝග් අට දෙනෙක් විත්තසමුන්පානයෝග් නො ටෙති. ඒවිනින්දියය විත්තසමුන්පාන ද වන්නේ ය, විත්තසමුන්පාන නො ද වන්නේ යි.

තෙලෙස් ඉන්දියයෝග් විත්තානුපරිවර්තිපූ වෙති. ඉන්දියයෝග් අට දෙනෙක් විත්තානුපරිවර්තිපූ ද වන්නේ ය, විත්තානුපූ නො ද වන්නේ යි.

තෙලෙස් ඉන්දියයෝග් විත්තානුපරිවර්තිපූ වෙති. ඉන්දියයෝග් අට දෙනෙක් විත්තානුපරිවර්තිපූ ද වන්නේ ය, විත්තානුපරිවර්තිපූ නො ද වන්නේ යි.

තෙලෙස් ඉන්දියයෝග් විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පානයෝග් වෙති. ඉන්දියයෝග් අට දෙනෙක් විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පානයෝග් නො ටෙති. ඒවිනින්දියය විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පාන ද වන්නේ ය, විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පාන නො ද වන්නේ යි.

තෙලෙස් ඉන්දියයෝග් විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පානයෝග් වෙති. ඉන්දියයෝග් අට දෙනෙක් විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පානයෝග් නො ටෙති. ඒවිනින්දියය විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පාන ද වන්නේ ය, විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පාන නො ද වන්නේ යි.

තෙලෙස් ඉන්දියයෝග් විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පානයෝග් වෙති. ඉන්දියයෝග් අට අවධෙනෙක් විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පානයෝග් නො ටෙති. ඒවිනින්දියය විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පාන ද වන්නේ ය, විත්තසංසෘහ්ටසමුන්පාන නො ද වන්නේ යි.

ඉන්දියයෝග් සංස්කරණක් ආධ්‍යාත්මිකයෝග් වෙති. ඉන්දියයෝග් සොලොස් දෙනෙක් බාහිරයෝග් වෙත්.

ඉන්දියයෝග් සත් දෙනෙක් උපාද වෙති. ඉන්දියයෝග් තුදුස් දෙනෙක් උපාද නො ටෙති. ඒවිනින්දියය උපාද ද වන්නේ ය, උපාද නො ද වන්නේ යි.

ඉන්දියයෝග් නවධෙනෙක් උපාදිත්තයෝග් වෙති. ඉන්දියයෝග් සතර දෙනෙක් අනුපාදිත්තයෝග් වෙති. ඉන්දියයෝග් නවධෙනෙක් උපාදිත්ත ද වන්නාහ, අනුපාදිත්ත ද වන්නාපූ යි.

#### 344. දෙවිපි ඉන්දියයෝග් උපාදනයෝග් නො ටෙති.

ඉන්දියයෝග් දස දෙනෙක් උපාදනිය වෙති. ඉන්දියයෝග් නිමදනෙක් අනුපාදනිය වෙති. ඉන්දියයෝග් නවධෙනෙක් උපාදනිය ද වන්නාහ, අනුපාදනිය ද වන්නාපූ යි.

ඉන්දියයෝග් සොලොස් දෙනෙක් උපාදනවිපුළුක්තයෝග් වෙති. ඉන්දියයෝග් සංස්කරණක් උපාදනයිපුළුක්ත ද වන්නාහ, උපාදනවිපුළුක්ත ද වන්නාපූ යි.

ඉන්දියයෝග් දස දෙනෙක් උපාදන ද ඩු ම උපාදනියහ යි නො කියපුත්තාහ. උපාදනිය ද ඩුවාපූ ම නො ද උපාදන වෙති. ඉන්දියයෝග් නිමදනෙක් උපාදන ද ඩු ම උපාදනියහ යි ද උපාදනිය ද ඩු ම නො ද උපාදනහ යි ද නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයෝග් නවධෙනෙක් උපාදන ද ඩු ම උපාදනියහ යි නො කියපුත්තාහ. උපාදනිය ද ඩුවාපූ ම නො ද උපාදන ද වන්නාහ, උපාදනිය ද ඩුවාපූ ම නො ද උපාදනියයෝග් යි නො කියපුත්ත ද වන්නාපූ යි.

සොලොස් ඉන්දිය කෙනෙක් උපාදන ද ඩු ම උපාදනයිපුළුක්තහ යි ද උපාදන සංපුළුක්ත ද ඩු ම නො ද උපාදනහ යි ද නො කියපුත්තාහ. ඉන්දියයෝග් සංස්කරණක් උපාදන ද ඩු ම උපාදනයිපුළුක්තයෝග් යි නො කියපුත්තාහ. උපාදනයිපුළුක්ත ද ඩු ම නො ද උපාදන ද වන්නාහ. උපාදනයිපුළුක්ත ද ඩු ම නො ද උපාදනයෝග් යි නො කියපුත්ත වන්නාපූ යි.

දැයිජ්‍යීය, උපාදනවිපෘෂුත්‍යාලපාදනියා, නීඩ්ජ්‍යීය, උපාදනවිපෘෂුත්‍යාලපාදනියා, සිය, උපාදනවිපෘෂුත්‍යාලපාදනියා, ප්‍ර ඉජ්‍යීය, සිය, උපාදනවිපෘෂුත්‍යාලපාදනියා, සිය, උපාදනවිපෘෂුත්‍යාලපාදනියා, නී'පි උපාදනවිපෘෂුත්‍යාලපාදනියා, නී'පි.

### 345. නො කිලෝයා.

දැයිජ්‍යීය, සංකිලේපිකා, නීඩ්ජ්‍යීය, අසංකිලේපිකා, නැවිජ්‍යීය, සිය, සංකිලේපිකා, සිය, අසංකිලේපිකා.

පණ්ඩරසිජ්‍යීය, අසංකිලිටියා, දෙම්නයසිජ්‍යීය සංකිලිටියා, ජ ඉජ්‍යීය, සිය, සංකිලිටියා, සිය, අසංකිලිටියා.

පණ්ඩරසිජ්‍යීය, කිලෝයිපෘෂුත්‍යා, දෙම්නයසිජ්‍යීය කිලෝයිපෘෂුත්‍යා, ජ ඉජ්‍යීය, සිය, කිලෝයිපෘෂුත්‍යා, සිය, කිලෝයිපෘෂුත්‍යා.

දැයිජ්‍යීය, නා වන්නබඩා, කිලෝයා, වෙව සංකිලේපිකානී, සංකිලේපිකා, වෙව නො, ව කිලෝයා, නීඩ්ජ්‍යීය, නා වන්නබඩා, කිලෝයා, වෙව සංකිලේපිකානී'පි සංකිලේපිකා, වෙව නො, ව කිලෝයානී'පි. නැවිජ්‍යීය, නා වන්නබඩා, කිලෝයා, වෙව සංකිලේපිකානී, සිය, සංකිලේපිකා, වෙව නො, ව කිලෝයා, සිය, නා වන්නබඩා, සංකිලේපිකා, වෙව නො, ව කිලෝයානී.

පණ්ඩරසිජ්‍යීය, නා වන්නබඩා, කිලෝයා, වෙව සංකිලිටියා, නී'පි සංකිලිටියා, වෙව නො, ව කිලෝයානී'පි. දෙම්නයසිජ්‍යීය නා වන්නබඩා කිලෝයෙයා, වෙව සංකිලිටියානී, සංකිලිටියානීව වෙව නො, ව කිලෝයෙයා, ජ ඉජ්‍යීය, නා වන්නබඩා, කිලෝයා, වෙව සංකිලිටියා, සිය, සංකිලිටියා, වෙව නො, ව කිලෝයා, සිය, නා වන්නබඩා, සංකිලිටියා, වෙව නො, ව කිලෝයානී.

පණ්ඩරසිජ්‍යීය, නා වන්නබඩා, කිලෝයා, වෙව කිලෝයිපෘෂුත්‍යානී'පි කිලෝයිපෘෂුත්‍යා, වෙව නො, ව කිලෝයානී'පි. දෙම්නයසිජ්‍යීය නා වන්නබඩා කිලෝයෙයා, වෙව කිලෝයිපෘෂුත්‍යානී, කිලෝයිපෘෂුත්‍යානීව වෙව නො, ව කිලෝයෙයා, ජ ඉජ්‍යීය, නා වන්නබඩා, කිලෝයා, වෙව කිලෝයිපෘෂුත්‍යානී, සිය, සංකිලිටියා, වෙව නො, ව කිලෝයා, සිය, නා වන්නබඩා, කිලෝයිපෘෂුත්‍යානී, වෙව නො, ව කිලෝයානී.

වැඩිජ්‍යීය, කිලෝයිපෘෂුත්‍යා සංකිලේපිකා. නීඩ්ජ්‍යීය, කිලෝයිපෘෂුත්‍යා අසංකිලේපිකා, දෙම්නයසිජ්‍යීය නා වන්නබඩා කිලෝයිපෘෂුත්‍යා සංකිලේපිකානී'පි කිලෝයිපෘෂුත්‍යාඅසංකිලේපිකානී'පි. නීඩ්ජ්‍යීය, සිය, කිලෝයිපෘෂුත්‍යා අසංකිලේපිකා, සිය, කිලෝයිපෘෂුත්‍යා අසංකිලේපිකා, ජ ඉජ්‍යීය, සිය, කිලෝයිපෘෂුත්‍යා අසංකිලේපිකා, සිය, නා වන්නබඩා, කිලෝයිපෘෂුත්‍යා අසංකිලේපිකානී'පි කිලෝයිපෘෂුත්‍යා අසංකිලේපිකානී'පි.

346. පණ්ඩරසිජ්‍යීය, නා දූශ්‍යෙන්න පහානබඩා, සංකිජ්‍යීය, සිය, දූශ්‍යෙන්න පහානබඩා, සිය, නා දූශ්‍යෙන්න පහානබඩා.

පණ්ඩරසිජ්‍යීය, නා හාවනාය පහානබඩා, සංකිජ්‍යීය, සිය, හාවනාය පහානබඩා, සිය, නා හාවනාය පහානබඩා.

345. දෙවිය ඉන්දියයෝ ක්ලෙගයෝ නො වේත්.

ଉନ୍ନତିଯାଏଁ ଦୟାଦେହାକ୍ଷ ଚାକ୍ରଲେଖିକାରେ ଯେ ଯ. ଉନ୍ନତିଯାଏଁ ନିଦେହାକ୍ଷ ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣାକ୍ଷର ଲେଖିକାରେ ଯେ ଯ. ଉନ୍ନତିଯାଏଁ ନାମଦେହାକ୍ଷ ଚାକ୍ରଲେଖିକ ଦ ବିନ୍ଦୁନାଥ, ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣାକ୍ଷର ଲେଖିକ ଦ ବିନ୍ଦୁନାଥ ଦେଇଛି.

පසලෙහි ඉන්දිය කෙනෙක් ක්ලරයිප්‍රුක්තයේ වෙති. දෙමනයින්දිය, ක්ලරයිප්‍රුක්ත ය. ඉන්දියයේ සඳහෙක් ක්ලරයිප්‍රුක්ත ද වන්නාහ, ක්ලරයිප්‍රුක්ත ද වන්නාහ යි.

ඉන්දියයේ දසදෙනක් ක්ලරය ද වූ ම සාංක්ලේඩිකහ දී නො කිය යුත්තාහ, සාංක්ලේඩික ද වූවාපු ම නො ද ක්ලරයයේ වෙති. ඉන්දියයේ තිබෙනක් ක්ලරය ද වූ ම සාංක්ලේඩිකහ දී ද සාංක්ලේඩික ද වූ ම නො ද ක්ලරයහ දී ද නො කිය යුත්තාහ. ඉන්දියයේ තවදෙනක් ක්ලරය ද වූ ම සාංක්ලේඩිකහ දී නො කිය යුත්තාහ, සාංක්ලේඩික ද වූවාපු ම නො ද ක්ලරය ද වන්නාහ, සාංක්ලේඩික ද වූ ම නො ද ක්ලරයහ දී නො කිය යුතු ද වන්නාපු දී.

පයලෙනාය ඉත්දිය කෙනෙක් ක්ලෙය ද වූ ම ක්ලෙයයම්පුසුක්ත්තා යි ද ක්ලෙය  
සම්පුළුක්ත්ත ද වූ ම නො ද ක්ලෙයය යි ද නො කියපුත්තාය. දෙමනයින්දිය ක්ලෙය  
ද වූ ම ක්ලෙයයම්පුසුක්තයෝකු යි නො කියපුත්ත ය, ක්ලෙයයම්පුසුක්ත ද වූයේ ම  
නො ද ක්ලෙය ද වෙයි. ඉත්දියයෝ සඳහනෙක් ක්ලෙය ද වූ ම ක්ලෙය  
සම්පුළුක්ත්ත යි නො කියපුත්තාය, ක්ලෙයයම්පුසුක්ත ද වූවාපු ම නො ද ක්ලෙය ද  
වින්නාය, ක්ලෙයයම්පුසුක්ත ද වූ ම නො ද ක්ලෙයය යි නො කියපුත්ත ද වින්නාපු යි.

୭ନ୍ତରିଯାରେ ନରିଦେଶକ କୁଳେଇପ୍ରଫ୍ଲେବ୍‌ର ସାଙ୍ଗେଲେଖିକରେଯେ ଯ. ଭାବୀରେ କୁଳେଇପ୍ରଫ୍ଲେବ୍‌ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ କୁଳେଇପ୍ରଫ୍ଲେବ୍‌ର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକରେଯେ ଯ. ଦେଶନାଚିହ୍ନର୍ଦ୍ଵୀଯ କୁଳେଇ ପିପ୍ରଫ୍ଲେବ୍‌ର ସାଙ୍ଗେଲେଖିକରେଯକୁ ଦି ଏ କୁଳେଇପ୍ରଫ୍ଲେବ୍‌ର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକରେଯକୁ ଦି ଏ ନେବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଯ. ଭାବୀରେ କୁଳେଇପ୍ରଫ୍ଲେବ୍‌ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ କୁଳେଇପ୍ରଫ୍ଲେବ୍‌ର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକରେଯ ଦି ଏ ନେବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଯ. କୁଳେଇପ୍ରଫ୍ଲେବ୍‌ର ସାଙ୍ଗେଲେଖିକରେ ଦି ଏ କୁଳେଇପ୍ରଫ୍ଲେବ୍‌ର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକରେ ଦି ଏ ନେବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଯ. କୁଳେଇପ୍ରଫ୍ଲେବ୍‌ର ସାଙ୍ଗେଲେଖିକରେ ଦି ଏ କୁଳେଇପ୍ରଫ୍ଲେବ୍‌ର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକରେ ଦି ଏ ନେବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଯ.

346. පසුලුද ඉන්දිය කෙනෙක් දරුණායෙන් ප්‍රහාතව්‍යයේ නො වෙති. ඉන්දිය යෝ සත් දෙනෙක් දරුණායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය ද වන්නාහ, දරුණායෙන් ප්‍රහාතව්‍ය නො ද වන්නාහු යි.

පසලෙකු අත්දිය කෙනෙක් හාටනායෙන් ප්‍රහාතවියලය් තො වෙති. ඉත්දියලය් සංගෝධනාක් හාටනායෙන් ප්‍රහාතවිය ද වන්නාහ, හාටනායෙන් ප්‍රහාතවිය තො ද වන්නාහු යි.

පණ්ඩරසිජ්‍යා, නෑ දෙපෙනෙන පහාත්බඩහෙනුකා, සහතිජ්‍යා, සිය, දෙපෙනෙන පහාත්බඩහෙනුකා, සිය, නෑ දෙපෙනෙන පහාත්බඩහෙනුකා.

පණ්ඩරසිජ්‍යා, නෑ කාචනාය පහාත්බඩහෙනුකා, සහතිජ්‍යා, සිය, කාචනාය පහාත්බඩහෙනුකා, සිය, නෑ කාචනාය පහාත්බඩහෙනුකා.

නවිජ්‍යා, අලිභකකා, දෙමුනයසිජ්‍යා හටිභකකා. ආදසිජ්‍යා, සිය, හටිභකකා, සිය, අවිභකකා.

නවිජ්‍යා, අවිවිර, දෙමුනයසිජ්‍යා හටිවිර, ආදසිජ්‍යා, සිය, හටිවිර, සිය, අවිවිර.

එකාදසිජ්‍යා, අපටිඩිකා, එකාදසිජ්‍යා, සිය, හපටිඩිකා, සිය, අපටිඩිකා.

එකාදසිජ්‍යා, නෑ පිතිසහගතා, එකාදසිජ්‍යා, සිය, පිතිසහගතා, සිය, නෑ පිතිසහගතා.

ଆදසිජ්‍යා, නෑ පූඛිසහගතා, දසිජ්‍යා, සිය, පූඛිසහගතා, සිය, නෑ පූඛිසහගතා.

දසිජ්‍යා, කාම,විවර, නීං්ඡිජ්‍යා, නෑ කාම,විවර, නවිජ්‍යා, සිය, කාම,විවර, සිය, නෑ කාම,විවර.

නොරසිජ්‍යා, නෑ රුප,විවර, නවිජ්‍යා, සිය, රුප,විවර, සිය, නෑ රුප,විවර.

ව්‍යුදුසිජ්‍යා, නෑ අරුප,විවර, අවසිජ්‍යා, සිය, අරුප,විවර, සිය, නෑ අරුප,විවර.

දසිජ්‍යා, පරිය,පනා, නීං්ඡිජ්‍යා, අපරිය,පනා, නවිජ්‍යා, සිය, පරිය,පනා, සිය, අපරිය,පනා.

එකාදසිජ්‍යා, අනියා,නිකා, අනුකුදුතුකුදුසා,මිතිජ්‍යා නියා,නිකා, දසිජ්‍යා, සිය, නියා,නිකා, සිය, අනියා,නිකා.

දසිජ්‍යා, අනියතා, අනුකුදුතුකුදුසා,මිතිජ්‍යා නියතා, එකාදසිජ්‍යා, සිය, නියතා, සිය, අනියතා.

දසිජ්‍යා, හරුනතාර, නීං්ඡිජ්‍යා, අනුතාර, නවිජ්‍යා, සිය, හරුනතාර, සිය, අනුතාර.

පණ්ඩරසිජ්‍යා, අරණා, දෙමුනයසිජ්‍යා හරණා, ජ ඉංජ්‍යා, සිය, හරණා, සිය, අරණා.

### පක්‍රාපුව්‍යක්.

ඉංජ්‍යා විභාගය, නිවෙශිතයා.

පසලාස් ඉන්දිය කෙනෙක් දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යභේදු ඇත්තාපු නො වෙති. ඉන්දියයේ සත්දෙනෙක් දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යභේදුක ද වන්නාහ, දරුණනයෙන් ප්‍රහාතව්‍යභේදුක නො ද වන්නාපු යි.

පසලාස් ඉන්දිය කෙනෙක් හාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යභේදුකයේ නො වෙති. ඉන්දිය යෝ සත්දෙනෙක් හාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යභේදුක ද වන්නාහ, හාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යභේදුකයේ නො ද වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ නවදෙනෙක් අවිතරකයේ ය. දෙමනසින්දිය සරිතරක ය. ඉන්දිය යෝ සත්දෙනෙක් නවදෙනෙක් අවිවාරයේ ය. දෙමනසින්දිය සරිවාර ය. ඉන්දිය යෝ දෙලාස් දෙනෙක් සරිවාර ද වන්නාහ, අවිවාර ද වන්නාපු යි.

එකාලාස් ඉන්දිය කෙනෙක් අලිතිකයේ ය. එකාලාස් ඉන්දිය කෙනෙක් සලිතික ද වන්නාහ, අලිතික ද වන්නාපු යි.

එකාලාස් ඉන්දිය කෙනෙක් පිතිසහගතයේ නො වෙති. එකාලාස් ඉන්දිය කෙනෙක් පිතිසහගත ද වන්නාහ, පිතිසහගතයේ නො ද වන්නාපු යි.

දෙලාස් ඉන්දිය කෙනෙක් පූබසහගතයේ නො වෙති. ඉන්දියයේ දසදෙනෙක් පූබසහගත ද වන්නාහ, පූබසහගත නො ද වන්නාපු යි.

දෙලාස් ඉන්දිය කෙනෙක් උපක්ෂාසහගතයේ නො වෙති. ඉන්දියයේ දස දෙනෙක් උපක්ෂාසහගත ද වන්නාහ, උපක්ෂාසහගත නො ද වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ දසදෙනෙක් කාමාවටරයහ. ඉන්දියයේ තිදෙනෙක් කාමාවටරයේ නො වෙති. ඉන්දියයේ තිදෙනෙක් කාමාවටර ද වන්නාහ, කාමාවටර නො ද වන්නාපු යි.

තෙලෙස් ඉන්දිය කෙනෙක් රුපාවටරයේ නො වෙති. ඉන්දියයේ නවදෙනෙක් රුපාවටර ද වන්නාහ. රුපාවටර නො ද වන්නාපු යි.

ඡුදස් ඉන්දිය කෙනෙක් අරුපාවටරයේ නො වෙති. ඉන්දියයේ අටදෙනෙක් අරුපාවටර ද වන්නාහ, අරුපාවටර නො ද වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ දසදෙනෙක් පය්සාපන්නයේ වෙති. ඉන්දියයේ තිදෙනෙක් අපය්සා පන්නයහ. ඉන්දියයේ තිවදෙනෙක් පය්සාපන්න ද වන්නාහ, අපය්සාපන්න ද වන්නාපු යි.

එකාලාස් ඉන්දිය කෙනෙක් අනෙනය්‍යාණිකයේ වෙති. අනැංශුතැංශුයේයා මින්න්දිය තෙනෙය්‍යාණික ය. ඉන්දියයේ දසදෙනෙක් තෙනෙය්‍යාණික ද වන්නාහ, අනෙනය්‍යාණික ද වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ දසදෙනෙක් අනියතයහ. අනැංශුතැංශුයේයාමින්න්දිය තියතය එකාලාස් ඉන්දිය කෙනෙක් තියත ද වන්නාහ, අනියත ද වන්නාපු යි.

ඉන්දියයේ දසදෙනෙක් සල්තරයහ. ඉන්දියයේ තිදෙනෙක් අනුත්තරයහ. ඉන්දියයේ නවදෙනෙක් සල්තර ද වන්නාහ, අනුත්තර ද වන්නාපු යි.

පසලාස් ඉන්දිය කෙනෙක් අරණයහ. දෙමනසින්දිය සරණ ය. ඉන්දියයේ සඳහානෙක් සරණ ද වන්නාහ, අරණ ද වන්නාපු යි.

පං්ඡාලුවක යි.

ඉන්දියවිභාග නිමි.

## 6. පරිච්චෙනු මූල්‍යාද විභාගීගා

347. අවිජ්‍ය, පටවය, සංඛාර, සංඛාරපටවය, විස්තුස්ථාන, විස්තුස්ථාන-පටවය, නාමරුප, නාමරුපපටවය, සළු:යත්තන, සළු:යත්තපටවය, එසේය, එසේපටවය, වෙදනා, වෙදනා, පටවය, ක්‍රිජා, ක්‍රිජා, පටවය, උපදුන, උපදුනපටවය, හම්බා, හම්බා, හම්බාපටවය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨපටවය, ජ්‍යෙෂ්ඨමරණ, සෞකපරිදේවිදුකඩාදේමිනස්සුපයාස, සම්බුද්ධනායි, එවමේ-සයා කෙවලයා දුකඩාකනකියා සැලුදයෙ, ගෙය්, ති.

348. තහවුරු කෙනම, අවිජ්‍ය, දුකඩාකන අස්ථිත්තාන, දුකඩාකනමුදයෙ අස්ථිත්තාන, දුකඩාකනීරෝබේ අස්ථිත්තාන, දුකඩාකනීරෝබාගම්තිනිය, පැවිපදය අස්ථිත්තාන, අය වූවත් අවිජ්‍ය.

තහවුරු කෙනමේ අවිජ්‍ය, පටවය, සංඛාර : පුස්තුහිසංඝිතයේ, රෝ අපස්තුහිසංඝිතයේ අභ්‍යන්තරයේ අපස්තුහිසංඝිතයේ කායසංඝිතයේ විවිධංසංඝිතයේ.

තහවුරු කෙනමේ, පුස්තුහිසංඝිතයේ : කුසලා:වෙනන, කාම,විවර, රුප,විවර දූනමය, සිලුමය, හාවනාමය, අය වූවත් පුස්තුහිසංඝිතයේ.

තහවුරු කෙනමේ, අභ්‍යන්තරයිහිසංඝිතයේ : අකුසලා: වෙනන, කාම,විවර, අය වූවත් අපස්තුහිසංඝිතයේ.

තහවුරු කෙනමේ, අභ්‍යන්තරයිහිසංඝිතයේ : කුසලා, වෙනන, අරුප,විවර, අය වූවත් අභ්‍යන්තරයිහිසංඝිතයේ.

තහවුරු කෙනමේ, කායසංඝිතයේ : කායසංඝිතයේ, කායසංඝිතයේ, විවිධංසංඝිතයේ, විවිධංසංඝිතයේ, මඟේ,සංඝිතයේ, මින්නයිහිසංඝිතයේ, ඉගම වූවත් අවිජ්‍ය,පටවය, සංඛාර.

349. තහවුරු කෙනම් සංඛාරපටවය, විස්තුස්ථාන : වක්‍රීලිස්තුස්ථාන : සෞක්‍රියාවිස්තුස්ථාන සෞක්‍රියාවිස්තුස්ථාන ජීවය,විස්තුස්ථාන කායවිස්තුස්ථාන මඟේ, විස්තුස්ථාන, ඉදා වූවත් සංඛාරපටවය, විස්තුස්ථාන.

350. තහවුරු කෙනම් විස්තුස්ථානපටවය, නාමරුප : අභ්‍යන්තරම්, අභ්‍යන්තරුප.

තහවුරු කෙනම් නාම් : වෙදනා,කඩාන්, සංස්කෘතා,කඩාන්, සංඛාර,-රකඩාන්, ඉදා වූවත් නාම්.

තහවුරු කෙනම් රුප : වක්‍රී,රෝ, ව මහාගුත්තා, වනුන්නා, ව මහා, ගුත්තාන, උපදුන රුප, ඉදා වූවත් රුප, ඉත්ති ඉදා, ව නාම්, ඉදා, ව රුප, ඉදා වූවත් විස්තුස්ථානපටවය, නාමරුප.

351. තහවුරු කෙනම් නාමරුපපටවය, සළු:යත්තන : වක්‍රීයත්තන සෞක්‍රියත්තන සෞක්‍රියත්තන ජීවත්තන සෞක්‍රියත්තන ජීවත්තන සෞක්‍රියත්තන මඟේ, ඉදා වූවත් නාමරුපපටවය, සළු:යත්තන.

## 6. ප්‍රතිතත්වස්මූලිත්පාද විභාංගය

347. අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුෂයෙන් සංස්කාරයෝ වෙති, සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයෙන් (විපාක) විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යුෂයෙන් නාමරුපය වෙයි, නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයෙන් අඩායතනය වෙයි, අඩායතනප්‍රත්‍යුෂයෙන් ස්ථාපය වෙයි, ස්ථාපණප්‍රත්‍යුෂයෙන් වේදනාව වෙයි, වේදනාප්‍රත්‍යුෂයෙන් තැක්ෂණප්‍රත්‍යුෂයෙන් උපාදනාය වෙයි, උපාදනාප්‍රත්‍යුෂයෙන් (උප ප්‍රාර්ථි) හටය වෙයි, (කර්ම) හටප්‍රත්‍යුෂයෙන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යුෂයෙන් ජරා-මරණ ද සොකපරිදෙවුක්බදෙමනසුපායාසයෝ ද වෙත්. මෙසේ කෙල සියලු දුෂ්චරිත්වයෙන් ඉහළීම ලේ.

348. එහි අවිද්‍යා කවර යන් : දුෂ්චරිත්වයෙහි නො දැනීම ය, දුෂ්චරිත්වයෙහි නො දැනීම ය, දුෂ්චරිත්වයෙහි නො දැනීම ය, දුෂ්චරිත්වයෙහි නො දැනීම ය. මෙ අවිද්‍යා යි කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුෂයෙන් (උපදනා) සංස්කාරයෝ කවරහ යන් : පුණුෂාණිසංස්කාර ය, ආනැඹුරාණිසංස්කාර ය, කායසංස්කාර ය, වාක්සංස්කාරය, විත්තසංස්කාර යි.

එහි පුණුෂාණිසංස්කාර කවර යන් : දාමලය වූ ද ශිලමය වූ ද හාවනාමය වූ ද කාමාවවර වූ රුපාවවර වූ කුගලවෙතනා යි. මෙ පුණුෂාණිසංස්කාර යි කියනු ලැබේ.

එහි අපුණුෂාණිසංස්කාර කවර යන් : කාමාවවර අකුගලවෙතනා යි. මෙ අපුණුෂාණිසංස්කාර යි කියනු ලැබේ.

එහි අනැජ්රාණිසංස්කාර කවර යන් : අරුපාවවර කුගලවෙතනා යි. මෙ ආනැජ්රාණිසංස්කාර යි කියනු ලැබේ.

එහි කායසංස්කාර කවර යන් : කායසස්වෙතනාව කායසංස්කාර ය, වාක්සස්වෙතනාව වාක්සංස්කාර ය, මනසස්වෙතනාව විත්තසංස්කාර යි. මොඩු අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුෂයෙන් උපදනා සංස්කාරහ යි කියනු ලැබේන්.

349. එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයෙන් උපදනා විඳුනය කවර යන් : වක්ෂුර්විඳුන ය, ප්‍රාග්‍රාමිඳුන ය, ප්‍රාග්‍රාමිඳුන ය, එව්‍යාවිඳුන ය, කායවිඳුන ය, මනාවිඳුන යි. මෙ සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයෙන් උපදනා 'විඳුන' යි කියනු ලැබේ.

350. එහි විඳුනප්‍රත්‍යුෂයෙන් උපදනා නාමරුප කවර යන් : නාමයෝ ඇත්, රුපයෝ ඇත්.

එහි නාම කවර යන් : වේදනාස්කන්ධ ය, සංඛ්‍යාස්කන්ධ ය, සංස්කාරස්කන්ධ යි. මෙ 'නාම' යි කියනු ලැබේ.

එහි රුප කවර යන් : සතර මහාජුතයෝ ද සතර මහාජුතයන් නිසා උපන් රුපය ද යි මෙ 'රුප' යි කියනු ලැබේ. මෙසේ මෙ නාමය ද මෙ රුපය ද යි මෙ විඳුනප්‍රත්‍යුෂයෙන් උපදනා 'නාමරුප' යි කියනු ලැබේ.

351. එහි නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයෙන් උපදනා අඩායතන කවර යන් : වක්බායතන ය, සොනායතන ය, සානායතන ය, එව්‍යායතන ය, කායායතන ය, මනායතන යි. මෙ නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයෙන් උපදනා අඩායතන යි කියනු ලැබේ.

352. කන්තු කනමේ, සාලුයන්හැපවටය, එසේයා : වක්‍රීඨම්පෙසෙයා, ගෙ,නෙහම්පෙසෙයා, සාන්නහම්පෙසෙයා, ජීවිත,සම්පෙසෙයා, කායනහම්පෙසෙයා, මිනෝ,සම්පෙසෙයා, අයා වූවෙන් සාලුයන්හැපවටය, එසේයා.

353. කන්තු කනමේ, එසාපවටය, වෙදනා : වක්‍රීඨම්පෙසෙයාජ, වෙදනා, ගෙ,නෙහම්පෙසෙයාජ, වෙදනා, සාන්නහම්පෙසෙයාජ, වෙදනා, ජීවිත,සම්පෙසෙයාජ, වෙදනා, කායනහම්පෙසෙයාජ, මිනෝ,සම්පෙසෙයාජ, වෙදනා, අයා වූවෙන් එසාපවටය, වෙදනා.

354 කන්තු කනමේ, වෙදනා,පවටය, තැණු : රුපන්තෙය, සඳහන්තෙය, ගක්කන්තෙය, රහන්තෙය, ගේ,විශ්චේත්තෙය, බම්තෙය, අයා වූවෙන් වෙදනා,පවටය, තැණු.

355. කන්තු කනමේ, තැණු,පවටය, උපාදුනා : කාඩ්පාදුනා දිවියුපාදුනා සිලුබේනුපාදුනා අනුකූලුදුපාදුනා, ඉදා වූවෙන් තැණු, පවටය, උපාදුනා.

356. කන්තු කනමේ, උපාදුනාපවටය, හැවි, : හැවි, දුවිබෙන . අභි කම්මහවේ, අභි උපපන්තිහවේ.

කන්තු කනමේ, කම්මහවේ, : පුසුදු,හිස්සි,රේ, අපුසුදු,හිස්සි,රේ, අ,නෙකුජ,හිස්සි,රේ, අයා වූවෙන් කම්මහවේ. ස්ක්‍රීං හටය,මිකම්. කම්මහවේ.

කන්තු කනමේ, උපපන්තිහවේ, : කාමහවේ, රුපහවේ, අරුපහවේ, සාක්ෂිදු,හැවි, අස්සුදුදු,හැවි, ගනවස්සුදුදු,හැවි, හැවි, එක වේ,කාරහවේ, වනුවෙ,කාරහවේ, පසුවෙ,කාරහවේ, අයා වූවෙන් උපපන්තිහවේ. අයා වූවෙන් උපාදුනාපවටය, හැවි.

257. කන්තු කනමේ, හටපවටය, ජාති : ය, තෙසා, තෙසා, සහනා,නා, කම්කි කම්කි සහන්තිකායේ ජාති සැස්ථාති තිකුණිති අභින්ධිති බැංධානා ප,නුහා,වේ, අ,යත්තා,නා, පරිලු,හො. අයා වූවෙන් හටපවටය, ජාති.

358. කන්තු කනමේ, ජාතිපවටය, ජර,මරණ : අභි ජරා, අභි මරණ.

කන්තු කනමේ, ජරා : ය, තෙසා, තෙසා, සහනා,නා, කම්කි කම්කි සහන්තිකායා,ය, වූති ව්‍යවහාර, හෙදු අනුරූපානා, මව්‍ය මරණ කාලුකිරිය, බැංධානා, හෙදු කළුබරසා තිකුණිපෙ, ජීමිනිස්ථියසා උපජෙතදා. ඉදා වූවෙන් මරණ. ඉති අයා ව ජරා, ඉදා ව මරණ, ඉදා වූවෙන් ජාතිපවටය, ජර,මරණ.

කන්තු කනමේ, මරණ : ය, තෙසා, තෙසා, සහනා,නා, කම්කි, කම්කි, සහන්තිකායා, වූති ව්‍යවහාර, හෙදු අනුරූපානා, මව්‍ය මරණ කාලුකිරිය, බැංධානා, හෙදු කළුබරසා තිකුණිපෙ, ජීමිනිස්ථියසා උපජෙතදා. ඉදා වූවෙන් මරණ. ඉති අයා ව ජරා, ඉදා ව මරණ, ඉදා වූවෙන් ජාතිපවටය, ජර,මරණ.

352. එහි අධියතනප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා සපරුයය කවර යන් : වක්‍රුසම්බේසය ය, සොනසම්බේසය ය, සානසම්බේසය ය, ජීව්‍යාසම්බේසය ය, කායසම්බේසය ය, මනොසම්බේසය ය. මේ අධියතනප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා සපරුය හියුතු ලැබේ.

353. එහි සපරුප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා වෙදනා කවර යන් : වක්‍රුසම්බේසයෙන් උපන් වෙදනා ය, සොනසම්බේසයෙන් උපන් වෙදනා ය, සානසම්බේසයෙන් උපන් වෙදනා ය, ජීව්‍යාසම්බේසයෙන් උපන් වෙදනා ය, කායසම්බේසයෙන් උපන් වෙදනා ය, මනොසම්බේසයෙන් උපන් වෙදනා ය. මේ සපරුප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා වෙදනා හියුතු ලැබේ.

354. එහි වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා තෘප්ත්‍යා කවර යන් : රුපතෘප්ත්‍යා ය, ගබදුතෘප්ත්‍යා ය, ගන්ධතෘප්ත්‍යා ය, රසතෘප්ත්‍යා ය, සුප්‍රත්වට්‍යතෘප්ත්‍යා ය, ධර්මතෘප්ත්‍යා ය. මේ වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා තෘප්ත්‍යා හියුතු ලැබේ.

355. එහි තෘප්ත්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා උපාදන කවර යන් : කාමෝපාදන ය, දැඩ්පෘපාදන ය, ශිලුවාත්පාදන ය, ආත්මවාද්‍යපාදන ය. මේ තෘප්ත්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා උපාදන හියුතු ලැබේ.

356. එහි උපදානප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා හවය කවර යන් : හවය දැව්ප්‍රකාරයෙන් වෙයි : කරමහවයෝ ඇත, උපපාර්ත්නිහවයෝ ඇති.

එහි කරමහව කවර යන් : පුරුෂාසිසංස්කාර ය, අපුරුෂාසිසංස්කාර ය, ආන්ද්‍රාසිසංස්කාර ය. මේ කරමහව හියුතු ලැබේ. හුම හවගාලීකරමය කරමහව වේ.

එහි උපපාර්ත්නිහව කවර යන් : කාමහව ය, රුපහව ය, අරුපහව ය, සාඛ්‍යහව ය, අස්ථ්‍යහව ය, තෙනවස්ථ්‍යනාස්ථ්‍ය හව ය, එකවාකාරහව ය, වත්තවාකාරහව ය, පස්ද්‍යවාකාරහව ය. මේ උපපාර්ත්නිහව හියුතු ලැබේ. මේ උපදානප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා හව හියුතු ලැබේ.

357. එහි හවප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා ජාති කවර යන් : ඒ ඒ සත්ත්වයන්ගේ ඒ ඒ සත්ත්වනිකායයෙහි යම් ඉපැද්‍යමෙක් (පරිපුරුණායතන විසින්) මොනොවට ඉපැද්‍යමෙක් අව්‍යාන්තියෙක් වෙයෙනින් ඉපැද්‍යමෙක් සකන්ධියන්ගේ පහළ විමෙක් ආයතනයන්ගේ ප්‍රතිලාභයෙක් වේ ද, මේ හවප්‍රත්‍යායන් ජාති හියුතු ලැබේ.

358. එහි ජාතිප්‍රත්‍යායෙන් උපදානා ජරාමරණ කවර යන් : ජරායෙක් ඇත, මරණ යෙක් ඇති. එහි ජරා කවර යන් : ඒ ඒ සත්ත්වනිකායයෙහි ඒ ඒ සත්ත්වනිකායයෙහි ඒ ඒ සත්ත්වනිකායයෙහි යම් දිරිමෙක් දිරන්පුරුණ බෙඩින පැසුණු බෙවෙක් රැලිනැගුණු සම ඇති බෙවෙක් ආපුණයාගේ පිරිසිමෙක් ඉදුරන් මිනි කිරීමෙක් වේ ද, මේ ජරා හියුතු ලැබේ.

එහි මරණ කවර යන් : ඒ ඒ සත්ත්වයන්ගේ ඒ ඒ සත්ත්වනිකායයෙන් යම් වුෂ්නියෙක් වුෂ්න වන බෙවෙක් බිඳීමෙක් අනුරුදුන් විමෙක් මැතුළුසඩිඩ්‍යුන් මරණයෙක් කළුරිය කිරීමෙක් සකන්ධියන්ගේ බිඳීමෙක් කළෙවරයාගේ බහා කැවීමෙක් ජීවිතෙන්දියායාගේ සිඳීමෙක් වේ ද, මේ මරණ හියුතු ලැබේ. මෙසේ මේ ජරාව ද මේ මරණය ද හියුතු ලැබේ.

359. ක්‍රිස්ත් කානුමේ, සෞදී, සේ, ශේ, : සැදුන්ව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, හො, ගැව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, රෝ, ගැව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, සිල්ව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, දිව්‍යිව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, අස්සුදුතරස්සුදුතරෙන ව්‍යසනෙහි සමන්ව්‍යයා, අස්සුදුතරස්සුදුතරෙන දුක්‍රක්‍රියාවෙහි පුටියා, සේ, ශේ, සේ, වන්, සේ, මිත්‍යතා, අනෙකු, සේ, ශේ, පරිසේ, ශේ, වෙන්සේ, පරිප්‍රේ, යන්, දෙම්නස්‍යා, සේ, කසලෝ, , අයා වූවන් සේ, ශේ.

360. ක්‍රිස්ත් කානුමේ, පරිදෙවේ, : සැදුන්ව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, හො, ගැව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, රෝ, ගැව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, සිල්ව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, දිව්‍යිව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, අස්සුදුතරස්සුදුතරෙන ව්‍යසනෙහි සමන්ව්‍යයා, අස්සුදුතරස්සුදුතරෙන දුක්‍රක්‍රියාවෙහි පුටියා, ආදෙවේ, පරිදෙවේ, ආදෙවිනා, පරිදෙවිනා, ආදෙවිතතා, පරිදෙවිතතා, පාලාපෙ, විප්පාපෙ, ලාප්පාපෙ, ලාප්පාපෙනා, අයා වූවන් පරිදෙවේ.

361. ක්‍රිස්ත් කානුම් දුක්‍රක්‍රියා : යා කාරිකා අසානා කාරිකා දුක්‍රක්‍රියා මෙය මල්සාර් අසානා දුක්‍රක්‍රියාවෙදිනා, කාරිකා මල්සාර් අසානා දුක්‍රක්‍රියාවෙදිනා, ඉදා වූවන් දුක්‍රක්‍රියා.

362. ක්‍රිස්ත් කානුම් දෙම්නස්‍යා : යා වෙනසිකා අසානා වෙනසිකා දුක්‍රක්‍රියාවෙන්, සම්සාර් අසානා දුක්‍රක්‍රියාවෙදිනා, වෙන්, සම්සාර්, අසානා, දුක්‍රක්‍රියාවෙදිනා, ඉදා වූවන් දෙම්නස්‍යා.

363. ක්‍රිස්ත් කානුමේ, උපායාසේ, : සැදුන්ව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, හො, ගැව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, රෝ, ගැව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, දිව්‍යිව්‍යසනෙහි වි, පුටියා, අස්සුදුතරස්සුදුතරෙන ව්‍යසනෙහි සමන්ව්‍යයා, අස්සුදුතරස්සුදුතරෙන දුක්‍රක්‍රියාවෙහි පුටියා, ආයාසිතතා, ආයාසිතතා, උපායාසිතතා, උපායාසිතතා, ආයා වූවන් උපායාසිතතා.

364. එවමෙනස්‍ය කෙවලයා දුක්‍රක්‍රියා නැමිදයා, හො, තීත් : එවමෙනස්‍ය කෙවලයා දුක්‍රක්‍රියා නැමිදයා සම්භාෂ්‍ය හොත්. සමාගමේ, හොත්. සම්මාධිතා, ප්‍රතිඵාතිතා, ගොත්, තෙනු වූවන් එවමෙනස්‍ය කෙවලයා දුක්‍රක්‍රියා නැමිදයා, හොත්තී.

### සුජාතානාස්‍ය පත්‍රනියා.

365. අව්‍යාප්‍රවාහ, සඩ්බ්‍රේ, සඩ්බ්‍රේරු, සඩ්බ්‍රේරුපාවය, විස්සුදුණ්, විස්සුදුණ් පාවය, නාම්, නාම්පාවය, ජවක්‍රියාත්මකා, ජවක්‍රියාත්මකාපාවය, එසේයා, එසේපාවය, එසේපාවය, වෙදනා, වෙදනාපාවය, තිරණා, තිරණාපාවය, තිරණාපාවය, උපාදානා, උපාදානාපාවය, සාම්බාධිතා, සාම්බාධිතාපාවය, ජාත්‍යාධාරු, ජාත්‍යාධාරුපාවය, උපාදානා, උපාදානාපාවය, සාම්බාධිතා, සාම්බාධිතාපාවය, ජාත්‍යාධාරු, ජාත්‍යාධාරුපාවය, එවමෙනස්‍ය කෙවලයා දුක්‍රක්‍රියා නැමිදයා, හොත්.

359. එහි ගොක කවර යන් : දැන්ව්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි භෞත්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි රෝගව්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි සිලව්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි දැන්ව්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි අනුතරානාසකරව්‍යසනයෙකින් සමන්විත ව්‍යවස්ථා අනුතරානාතර දු:පෙහෙතු වකින් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ ගොකයෙක් ගොකයෙක් ගොක කළ බවෙක් අනුලත ගොකයෙක් අනුලත පරිගොකයෙක් සිත දිවන අපුරුණක් ගොකගලුයයෙක් වේ ද, මේ ' ගොක ' යි කියනු ලැබේ.

360. එහි පරිදේව කවර යන් : දැන්ව්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි භෞත්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි සිලව්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි දැන්ව්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි අනුතරානාතරව්‍යසනයෙකින් සමන්විත ව්‍යවස්ථා අනුතරානාතර දු:පෙහෙතු වකින් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ (අම) නම කියා හැඳිමෙක් නම කියා හඩන අපුරුණක් ඉණ කියා හඩන අපුරුණක් නම කියා හඩන බවෙක් ඉණ කියා හඩන අපුරුණක් විප්‍රාපයක් පුනුප්‍රහා කිමෙක් පුනුප්‍රහා කියන අපුරුණක් පුනුප්‍රහා කි බවෙක් වේ ද, මේ ' පරිදේව ' යි කියනු ලැබේ.

361. එහි දු:ඛ කවර යන් : යම කායික වූ තො පුවයෙක් කායික වූ දුකෙක් කාපහසින් උපන් තො පුව වූ දුක් වූ වෙදිනියෙක් කාපහසින් උපන් තො පුව වූ දුක් වූ වෙදනායෙක් වේ ද, මේ ' දු:ඛ ' යි කියනු ලැබේ.

362. එහි ' දෙමනයස ' කවර යන් : යම වෙටතපික වූ තො පුවයෙක් වෙටතපික වූ දුකෙක් සිත්පහසින් උපන් තො පුව වූ දුක් වූ වෙදිනියෙක් සිත්පහසින් උපන් තො පුව වූ දුක් වූ වෙදනායෙක් වේ ද, මේ ' දෙමනයස ' යි කියනු ලැබේ.

363. එහි ' උපායාස ' කවර යන් : දැන්ව්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි භෞත්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි රෝගව්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි සිලව්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි දැන්ව්‍යසනයෙන් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ වේවයි අනුතරානාතරව්‍යසනයෙකින් සමන්වාත ව්‍යවස්ථා අනුතරානාතර දු:පෙහෙතු වකින් පහස්‍යනා ලද්දුමූලෝ ආයාසයක් බලවන් ආයාසයක් ආයාසයට පැමිණ බවෙක් උපායාස පැමිණ බවෙක් වේ ද, මේ ' උපායාස ' යි කියනු ලැබේ.

364. ' එමගෙන් ගොන් ගොන් ගොන් ගොන් ' යනු : මෙයේ තෙල අමිගු වූ තොහොත් සියලු දු:පෙරාහිසුමූලෝ එකවිම වේයි, සමාගමය වේයි, සම්බානය වේයි, ප්‍රාදුර්භාවය වේ. එහයින් කියනු ලැබේයි : ' එමගෙන් ගොන් ගොන් ගොන් ගොන් ගොන් ගොන් ගොන් ගොන් ' යි.

පුත්‍රාන්ත්‍යාචනීය යි.

---

365. අවධාප්‍රත්‍යායයන් සංස්කාරය වේයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායයන් විභාගය වේයි, විභාගප්‍රත්‍යායයන් නාමය වේයි, නාමප්‍රත්‍යායයන් අභ්‍යායනනය වේයි, අභ්‍යායනනප්‍රත්‍යාය යන් සැපරය වේයි, සැපරප්‍රත්‍යායයන් වෙදනාව වේයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායයන් තාක්ෂණව වේයි, තාක්ෂණප්‍රත්‍යායයන් උපාදනය වේයි, උපාදනප්‍රත්‍යායයන් හටය වේයි, හටප්‍රත්‍යායයන් ජාතිය වේයි, ජාතිප්‍රත්‍යායයන් ජරාමරණ වේයි, මෙයේ තෙල සියලු දු:පෙරාහිසුමූලෝ පහළවිම වේ.

අවිජ්‍ය,පවතිය, සකිනාරෝ, සකිනාරපවතිය, විකුද්ධූණ, විකුද්ධූණපවතිය, නාමං, නාමපවතිය, එසේයා, එසේපවතිය, ටටදනා, ටටදනාපවතිය, තැන්තා, තැන්තාපවතිය, තැන්තා, තැන්තාපවතිය, උපාදුනා, උපාදුනාපවතිය, හලේවා, හලේවාපවතිය, ජාති, ජාතිපවතිය, ජර,මරණ, එවමෙනසා කෙටුලයා දුක්කඩක්කීයා සම්බුද්‍යෙ, ගොති.

අවිජ්‍ය,පවතිය, සකිනාරෝ, සකිනාරපවතිය, විකුද්ධූණ-පවතිය, නාමරුපං, නාමරුපපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්තා, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්තාපවතිය, එසේයා, එසේපවතිය, ටටදනා, ටටදනාපවතිය, තැන්තා, තැන්තාපවතිය, උපාදුනා, උපාදුනාපවතිය, හලේවා, හලේවාපවතිය, ජාති, ජාතිපවතිය, ජර,මරණ, එවමෙනසා කෙටුලයා දුක්කඩක්කීයා සම්බුද්‍යෙ, ගොති.

අවිජ්‍ය,පවතිය, සකිනාරෝ, සකිනාරපවතිය, විකුද්ධූණ, විකුද්ධූණපවතිය, නාමරුපං, නාමරුපපවතිය, සලායන්තා, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්තාපවතිය,<sup>1</sup> එසේයා, එසේපවතිය, ටටදනා, ටටදනාපවතිය, තැන්තා, තැන්තාපවතිය, උපාදුනා, උපාදුනාපවතිය, හලේවා, හලේවාපවතිය, ජාති, ජාතිපවතිය, ජර,මරණ, එවමෙනසා කෙටුලයා දුක්කඩක්කීයා සම්බුද්‍යෙ, ගොති.

### පම්පත්‍රාණවුක්කා.

366. අවිජ්‍ය,පවතිය, සකිනාරෝ අවිජ්‍ය,හෙතුකො, සකිනාරපවතිය, විකුද්ධූණ සකිනාරගෙතුකා, සකිනාරගෙතුකා, විකුද්ධූණගෙතුකා, නාමං විකුද්ධූණගෙතුකා, නාමපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්තා නාමගෙතුකා, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්තාපවතිය, එසේයා, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්තාගෙතුකා, එසේපවතිය, ටටදනා, එසේගෙතුකා, ටටදනාපවතිය, තැන්තා, තැන්තාපවතිය, තැන්තාගෙතුකා, තැන්තාපවතිය, උපාදුනා, උපාදුනාපවතිය, උපාදුනාගෙතුකා, උපාදුනාපවතිය, උපාදුනා-ගෙතුකා, උපාදුනාපවතිය, හලේවා, හලේවාපවතිය, ජාති, ජාතිපවතිය, ජර,මරණ. එවමෙනසා කෙටුලයා දුක්කඩක්කීයා සම්බුද්‍යෙ, ගොති.

අවිජ්‍ය,පවතිය, සකිනාරෝ අවිජ්‍ය,හෙතුකො, සකිනාරපවතිය, විකුද්ධූණ සකිනාරගෙතුකා, විකුද්ධූණපවතිය, නාමං විකුද්ධූණගෙතුකා, නාමපවතිය, එසේයා, නාමගෙතුකා, එසේපවතිය, ටටදනා, එසේගෙතුකා, ටටදනා-පවතිය, තැන්තා, තැන්තාගෙතුකා, තැන්තාපවතිය, උපාදුනා, උපාදුනා-ගෙතුකා, උපාදුනාපවතිය, හලේවා, හලේවාපවතිය, ජාති, ජාතිපවතිය, ජර,මරණ. එවමෙනසා කෙටුලයා දුක්කඩක්කීයා සම්බුද්‍යෙ, ගොති.

අවිජ්‍ය,පවතිය, සකිනාරෝ අවිජ්‍ය,හෙතුකො, සකිනාරපවතිය, විකුද්ධූණ සකිනාරගෙතුකා, විකුද්ධූණපවතිය, නාමරුපං විකුද්ධූණගෙතුකා, නාමරුපපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්තා නාමරුපගෙතුකා, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්තාපවතිය, එසේයා, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්තාගෙතුකා, එසේපවතිය, ටටදනා, එසේගෙතුකා, ටටදනාපවතිය, තැන්තා, තැන්තාගෙතුකා, තැන්තාපවතිය, තැන්තා-ගෙතුකා, තැන්තාපවතිය, හලේවා, හලේවාපවතිය, ජාති, ජාතිපවතිය, ජර,මරණ. එවමෙනසා කෙටුලයා දුක්කඩක්කීයා සම්බුද්‍යෙ, ගොති.

1. සලායන්තාපවතිය, - සිරිමු, ස්‍යා.

අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායන් සංස්කෘතය වෙයි, සංස්කෘතප්‍රත්‍යායන් විශ්වනය වෙයි, විශ්වන ප්‍රත්‍යායන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායන් සේපරුතය වෙයි, සේපරුතප්‍රත්‍යායන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායන් තැක්ණාව වෙයි, තැක්ණාප්‍රත්‍යායන් උපාදනය වෙයි, උපාදන ප්‍රත්‍යායන් හුවය වෙයි, හුවප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජර්මරණ වෙයි. මෙයේ මේ සිගලු දූෂණකන්ධියාගේ සම්යුදා වේ.

අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කෘතය වෙයි, සංස්කෘතප්‍රත්‍යායෙන් විශ්වාස වෙයි, විජ්‍යන ප්‍රත්‍යායෙන් නාමරුප වෙයි, නාමරුපප්‍රත්‍යායෙන් අශේෂායත්තය වෙයි, අශේෂායත්ත ප්‍රත්‍යායෙන් ස්ථරණය වෙයි, ස්ථරණප්‍රත්‍යායෙන් වෙද්‍යාච්‍ය වෙයි, වෙද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් තාත්ත්‍යාච්‍ය වෙයි, තාත්ත්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් උපාධනය වෙයි, උපාධනප්‍රත්‍යායෙන් ගහු වෙයි, ගහුප්‍රත්‍යායෙන් රාත්‍රී වෙයි. රාත්‍රීප්‍රත්‍යායෙන් රාත්‍රී වෙයි රාත්‍රීප්‍රත්‍යායෙන් ජරුමරණ වෙයි. මෙසේ ගේ සියලු දූෂ්ඨරාජීවුල් සම්බන්ධ වේ.

අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුෂයන් සංස්කෘතය වෙයි, සංස්කෘතප්‍රත්‍යුෂයන් විදෙනය වෙයි, විදෙනප්‍රත්‍යුෂයන් නාමරුප වෙයි, නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයන් අධියතනය වෙයි, අභ්‍යායතනප්‍රත්‍යුෂයන් සපරුය වෙයි, සපරුයප්‍රත්‍යුෂයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යුෂයන් තැංකාව වෙයි, තැංකාප්‍රත්‍යුෂයන් උපාදනය වෙයි, උපාදනප්‍රත්‍යුෂයන් හවය වෙයි, හවප්‍රත්‍යුෂයන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යුෂයන් මෙයේ මේ සියලු දූෂ්ඨස්කන්ධයාගේ සම්යු ටේ.

ପ୍ରକାଶଯବ୍ଲେଷ୍ଟକ ଦି.

366. අදිඩුප්‍රත්ත්‍යායන් අදිඩාව හෙතුකොට ඇති සංස්කාරය වේයි, සංස්කාර ප්‍රත්ත්‍යායන් සංස්කාර හෙතුකොට ඇති විඳුනය වේයි, විඳුනප්‍රත්ත්‍යායන් විඳුනය හෙතු කොට ඇති නාමය වේයි, නාමප්‍රත්ත්‍යායන් නාමය හෙතුකොට ඇති ස්කෑයන්නය වේයි, ස්කෑයන්නප්‍රත්ත්‍යායන් ස්කෑයන්නය හෙතුකොට ඇති ස්පර්ශය වේයි, ස්පර්ශප්‍රත්ත්‍යායන් ස්පර්ශය හෙතුකොට ඇති වෙදනාව වේයි, වෙදනාප්‍රත්ත්‍යායන් වෙදනා හෙතුකොට ඇති තැක්සුව වේයි, තැක්සුප්‍රත්ත්‍යායන් තැක්සු හෙතු කොට ඇති උපාදනය වේයි, උපාදන ප්‍රත්ත්‍යායන් හවය වේයි, හවප්‍රත්ත්‍යායන් ජාතීය වේයි, ජාතීප්‍රත්ත්‍යායන් ජර්මරණ වේයි. මෙයේ මේ සියලු දීබ්සකන්දියාමේ සමියය වේ.

අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාව හෙතුකොට ඇති සංස්කෘතය වෙයි, සංස්කෘතප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කෘතය හෙතුකොට ඇති විජ්‍යනාය වෙයි, විජ්‍යනාප්‍රත්‍යාගයන් විජ්‍යනාය හෙතුකොට ඇති නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයන් නාමය හෙතුකොට ඇති සපරියය වෙයි, සපරියප්‍රත්‍යාගයන් සපරියය හෙතුකොට ඇති චේදනාව වෙයි, චේදනාප්‍රත්‍යාගයන් චේදනාව හෙතුකොට ඇති තැංකුව වෙයි, තැංකුප්‍රත්‍යාගයන් තැංකුව හෙතුකොට ඇති උපාදනාය වෙයි, උපාදනාප්‍රත්‍යාගයන් එවය වෙයි. හිටුප්‍රත්‍යාගයන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වෙයි. මෙයේ මේ සියලු දී පෙන්කන්දියාගේ සූම්‍යය වේ.

අධිද්‍යාපකායෙන් අවිද්‍යා හෙතුමෙකාට ඇති සංස්කාරය වේයි. සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාර හෙතුමෙකාට ඇති විජ්‍යනය වේයි, විජ්‍යනප්‍රත්‍යායෙන් විජ්‍යන හෙතු මෙකාට ඇති නාමරුපය වේයි, නාමරුප්‍රත්‍යායෙන් නාමරුප හෙතුමෙකාට ඇති අභ්‍යන්තරය වේයි, අභ්‍යන්තරනප්‍රත්‍යායෙන් අභ්‍යන්තරය හෙතුමෙකාට ඇති දේපරුය වේයි, දේපරුප්‍රත්‍යායෙන් දේපරුය හෙතුමෙකාට ඇති වෙදනාව වේයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාව හෙතුමෙකාට ඇති තාංශණාව වේයි, තාංශණප්‍රත්‍යායෙන් තාංශණාව හෙතුමෙකාට ඇති උපාදනය වේයි, උපාදනප්‍රත්‍යායෙන් හවය වේයි, හවප්‍රත්‍යායෙන් ජාතිය වේයි, ජාතිප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වේයි. මෙයේ මේ සියලු දීබැක්ත්වයාගේ සමූදාය වේ.

අවිජ්‍ය,පවතය, සඩිබුරේ, අවිජ්‍ය,හෙතුනෙකා, සඩිබුරපවතය, විස්තුදැණ්‍ය, සඩිබුරහෙතුකා, විස්තුදැණ්‍යපවතය, නාමරුප, විස්තුදැණ්‍ය-හෙතුකා, නාමරුපපවතය, සලු,යනහන, නාමරුපහෙතුකා, ජට්ඩ්,යනහන-පවතය, එසේ, ජට්ඩ්,යනහනහෙතුනෙකා,<sup>1</sup> එසේපවතය, වෙදනා, එසේහෙතුකා, වෙදනාපවතය, ත්‍රිණා, වෙදනාහෙතුකා, ත්‍රිණාපවතය, උපදාන, ත්‍රිණාහෙතුකා, ත්‍රිණාපවතය, ත්‍රිණාහෙතුකා, උපදානපවතය, භාවෝ, හවපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨපවතය, ජර,මරණ, එවමෙනසා කොටුසා දුක්කඩක්කන්සා සමූද්‍යෙ, හොතී.

ඡ තුවතු ක්කා .

367. අවිජ්‍ය,පවතය, සඩිබුරේ, අවිජ්‍ය,සමපුළුනෙකා, සඩිබුරපවතය, විස්තුදැණ්‍ය, සඩිබුරසමපුළුනෙකා, විස්තුදැණ්‍යපවතය, නාම,ම, විස්තුදැණ්‍යසමපුළුනෙකා, නාමපවතය, ජට්ඩ්,යනහන, නාමසමපුළුනෙකා, ජට්ඩ්,යනහනපවතය, එසේ, ජට්ඩ්,යනහනසමපුළුනෙකා, එසේපවතය, වෙදනා, එසේසමපුළුනෙකා, වෙදනාපවතය, එසේසමපුළුනෙකා, එසේහෙතුනෙකා, එවදනා, එසේසමපුළුනෙකා, එවදනාපවතය, ත්‍රිණා, වෙදනාසමපුළුනෙකා, ත්‍රිණාපවතය, උපදාන, ත්‍රිණාහෙතුනෙකා, ත්‍රිණාපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ත්‍රිණාහෙතුනෙකා, ත්‍රිණාපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨපවතය, ජර,මරණ, එවමෙනසා කොටුසා දුක්කඩක්කන්සා සමූද්‍යෙ, හොතී.

අවිජ්‍ය,පවතය, සඩිබුරේ අවිජ්‍ය,සමපුළුනෙකා, සඩිබුරපවතය, විස්තුදැණ්‍ය, සඩිබුරසමපුළුනෙකා, විස්තුදැණ්‍යපවතය, නාම,ම, විස්තුදැණ්‍යසමපුළුනෙකා, නාමපවතය, එසේ, නාමසමපුළුනෙකා, එසේපවතය, වෙදනා, එසේසමපුළුනෙකා, වෙදනාපවතය, ත්‍රිණා, වෙදනාසමපුළුනෙකා, ත්‍රිණාපවතය, ත්‍රිණා, පවතය, උපදාන, ත්‍රිණාසමපුළුනෙකා, උපදානපවතය, භාවෝ, හවපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨපවතය, ජර,මරණ, එවමෙනසා කොටුසා දුක්කඩක්කන්සා සමූද්‍යෙ, හොතී.

අවිජ්‍ය,පවතය, සඩිබුරේ, අවිජ්‍ය,සමපුළුනෙකා, සඩිබුරපවතය, විස්තුදැණ්‍ය, සඩිබුරසමපුළුනෙකා, විස්තුදැණ්‍යපවතය, නාම,මරුප, විස්තුදැණ්‍ය-සමපුළුනෙකා, නාම,ම, නාමරුපපවතය, ජට්ඩ්,යනහන, නාමසමපුළුනෙකා,<sup>3</sup> ජට්ඩ්,යනහනපවතය, එසේ, ජට්ඩ්,යනහනසමපුළුනෙකා, එසේපවතය, වෙදනා, එසේසමපුළුනෙකා, වෙදනාපවතය, ත්‍රිණා, වෙදනාසමපුළුනෙකා, ත්‍රිණාපවතය, ත්‍රිණා, පවතය, උපදාන, ත්‍රිණාසමපුළුනෙකා, උපදානපවතය, භාවෝ, හවපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨපවතය, ජර,මරණ, එවමෙනසා කොටුසා දුක්කඩක්කන්සා සමූද්‍යෙ, හොතී.

1. සලු,යනහනහෙතුනෙකා - ස්‍යා.

2. විස්තුදැණ්‍යසමපුළුනෙකා - සිරිඹු.

3. නාමරුපසමපුළුනෙකා - සිරිඹු, මජ්‍ය.

අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාව හෙතුකොට ඇති සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාර හෙතුකොට ඇති විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනය හෙතුකොට ඇති නාමරුප වෙයි, නාමරුපප්‍රත්‍යාගයන් නාමරුප හෙතුකොට ඇති ජ්‍යෙෂ්ඨනය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨනප්‍රත්‍යාගයන් ජ්‍යෙෂ්ඨනය හෙතුකොට ඇති සේරය වෙයි, සේරයප්‍රත්‍යාගයන් සේරය හෙතුකොට ඇති වෙද්‍යාව වෙයි, වෙද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් වෙද්‍යාව හෙතුකොට ඇති තැංකාව වෙයි, තැංකාප්‍රත්‍යාගයන් තැංකාව හෙතුකොට ඇති උපාදනය වෙයි, උපාදනප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි, හටයප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වෙයි. මෙයේ මේ පියලු දුෂ්‍රාගිලුවේ සම්බුද්‍ය වේ.

## ଓହନ୍ତିବନ୍ଧୁତକ ଦି.

367. අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුහායෙන් අවිද්‍යාසම්පූජක්ත වූ සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යුහායෙන් සංස්කාරසම්පූජක්ත වූ විභූනාය වෙයි. විභූනාප්‍රත්‍යුහායෙන් විභූනාසම්පූජක්ත වූ නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යුහායෙන් නාමසම්පූජක්ත වූ සංස්කාරයන්හාය වෙයි, සංස්කාරයන්හාප්‍රත්‍යුහායෙන් සංස්කාරයන්හාසම්පූජක්ත වූ ස්ථානය වෙයි, ස්ථානප්‍රත්‍යුහායෙන් ස්ථානසම්පූජක්ත වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යුහායෙන් වෙදනාසම්පූජක්ත වූ ක්‍රෑණාව වෙයි, ක්‍රෑණාප්‍රත්‍යුහායෙන් ක්‍රෑණාසම්පූජක්ත වූ උපාධනය වෙයි, උපාධනප්‍රත්‍යුහායෙන් හැටුව වෙයි, හැටුවප්‍රත්‍යුහායෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යුහායෙන් ජරාමරණ වෙයි. මෙසේ මේ සියලු දුෂ්චරිජුගේ සම්බුද්‍ය වේ.

අවිදායාප්‍රත්‍යායෙන් අවිදායාසම්පූජක්ත වූ සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරසම්පූජක්ත වූ විඳුනාය වෙයි, විඳුනාප්‍රත්‍යායෙන් විඳුනාසම්පූජක්ත වූ නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායෙන් නාමසම්පූජක්ත වූ ස්ථරරුගය වෙයි, ස්ථරරුගප්‍රත්‍යායෙන් ස්ථරරුගසම්පූජක්ත වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාසම්පූජක්ත වූ තැංකාව වෙයි, තැංකාප්‍රත්‍යායෙන් තැංකාසම්පූජක්ත වූ උපාදානය වෙයි, උපාදානප්‍රත්‍යායෙන් ඡවය වෙයි. සව ප්‍රත්‍යායෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වෙයි. මෙසේ මේ සියලු දුටුරායිඩු සම්බුද්‍යය වේ.

අවිදාශප්‍රත්‍යායෙන් අවිදාශම්ප්‍රස්ක්ත වූ සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරසම්ප්‍රස්ක්ත වූ විඳුනාය වෙයි, විඳුනාප්‍රත්‍යායෙන් නාමරුප වෙයි, නාමය විඳුනා සම්ප්‍රස්ක්ත ය, නාමරුපප්‍රත්‍යායෙන් නාමසම්ප්‍රස්ක්ත වූ හැඳුනායනාය වෙයි, හැඳුනායනා ප්‍රත්‍යායෙන් හැඳුනායනා සම්ප්‍රස්ක්ත වූ සේරුණය වෙයි, සේරුණප්‍රත්‍යායෙන් සේරුණයම්ප්‍රස්ක්ත වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාසම්ප්‍රස්ක්ත වූ කෘෂිණාව වෙයි, කෘෂිණාප්‍රත්‍යායෙන් කෘෂිණාසම්ප්‍රස්ක්ත වූ උරාදානාය වෙයි, උරාදානාප්‍රත්‍යායෙන් හවය වෙයි, හවප්‍රත්‍යායෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වෙයි. මෙයේ මේ කොට්ඨල වූ දීපසක්න්දියාගේ සම්බුද්‍ය වේ.

අඳිප්ප, පවතිය, සහිත, ගරු අඳිප්ප, සම්පූර්ණතාවා, සහිත, රජුවතිය, විසැක්දීම් නේ. සහිත, රසම්පූර්ණතාවා, විසැක්දීම් පවතිය, නාමරුපා, විසැක්දීම් - සම්පූර්ණතාවා. නාම්<sup>1</sup>, නාමරුපාවතිය, සළු, යහුත් නාම් නාමසම්පූර්ණතාවා. ජටත්, යහුත්,<sup>2</sup> ජටත්, යහුනපවතිය, එසේ, ජටත්, යහුනසම්පූර්ණතාවා, එසේපවතිය, වෙදනා, එසේසම්පූර්ණතාවා, වෙදනාපවතිය, තුරුනා, වෙදනා, සම්පූර්ණතාවා, තුරුනා, පවතිය, උපාදන, තුරුනාසම්පූර්ණතාවා, තුරුනාපවතිය, හැවි, හවුපවතිය, ජ, තී, ජ, තීපවතිය, ජරු, මරණා, එව්මේනසා කෙවලයා දුක්කඩක්කා තුළායා සම්බන්ධයෙ, නො, තී.

සම්පූර්ණ ව්‍යුහ ව්‍යුක්තියෙන්

368. අවිජ්‍ය,පටවය, සඩහා,ගර, සඩහා,රපටවය,‘ප අවිජ්‍ය, සඩහා,ර පටවය, විසුද්ධි,ණ, විසුද්ධි,ණපටවය,’ප සඩහා,ගර, විසුද්ධි,ණපටවය, නාම,නා,මපටවය,’ප විසුද්ධි,ණ, නා,මපටවය, ජටත්,යනනා, ජටත්,යනන පටවය,ප නා,ම, ජටත්,යනනපටවය, එසේ, එසාපටවය,ප ජටත්,යනනා,, එසාපටවය, වෙදනා, වෙදනා,පටවය,’ප එසේ, වෙදනා,පටවය, තණහා, තණහා,පටවය,’ප වෙදනා, තණහා,පටවය, උප,දැන්, උප,දැන්පටවය,’ප තුළු, උප,දැන්පටවය, හටත්, උප,දැන්, උප,දැන්පටවය, ජාති, ජාතිපටවය, ජර, ජරත්න. එව්මෙකයා කෙවූලයා දැක්කාක්කායා සම්දයෙ, ගොඩ.

අධිජ්‍ය, පළවතය, සංඛික, ගරු, සංඛික, රප්පලවතය, 'පි අධිජ්‍ය, සංඛික, රප්පලවතය, මිසුදියුදු, ණං, මිසුදියුදු, ඩාප්පලවතය, 'පි සංඛික, ගරු, මිසුදියුදු, ඩාප්පලවතය, නෑ, මෑ, කැ, ම්පලවතය, 'පි මිසුදියුදු, ඩාං, නෑ, ම්පලවතය, එසේයා, එස්සප්පලවතය, 'පි නෑ, මෑ, එස්සප්පලවතය, ගෙවදනු, ගෙවදනු, ප්පලවතය, 'පි එසේයා, ගෙවදනු, ප්පලවතය, තුණහු, තුණහු, ප්පලවතය, 'පි ගෙවදනු, තුණහු, ප්පලවතය, උපාදුනු උපාදුනු න්පාදුනු ප්පලවතය, 'පි තුණහු, උපාදුනු න්පාදුනු ප්පලවතය, හලේ, හලේ, ප්පලවතය, ජාති, ජාති, නීප්පලවතය, ජර, මිලමෙන්ස්ස කොට්ටුලස්ස දුකුනු කුතු නීස්ස සංමුද්‍රයෙ, හෙළුවී.

අවිජ්‍ය,පටවය, සඩු,ගරු සඩු,රපටවය,‘පි අවිජ්‍ය, සඩු,රපටවය,  
ලිඹුදු,ණ්ඩ විජුදු,ණපටවය,‘පි සඩු,ගරු, විජුදුණපටවය, නා,මරු,පා-  
හා,මරුපපටවය,‘පි එකුදු,ණ්ඩ, නා,මරුපපටවය, ජට්ති,යනන්, ජට්ති,-  
යනනපටවය,‘පි නා,මරු,පා, ජට්ති,යනනපටවය, එසේ, එසේපටවය,පි  
ජට්ති,යනන්, එසේපටවය, වෙදන, වෙදන,පටවය,‘පි එසේ,  
වෙදන,පටවය, තුණු, තුණු,පටවය,‘පි වෙදන, තුණු,පටවය:  
දුපාදුන් උපාදුනපටවය,‘පි තුණු, උපාදුනපටවය, කළු, න්‍යුපටවය,  
ජ,තී, ජ,තීපටවය, ජරු,මරණ්. එවැමිනසු කොටුගසු දුකුඩකුනීසු  
සඳුදෙය, ගෙ,තී.

1. විද්‍යාත්මක ජාල වෙබ් පැසුනුවන් - සිපැටි.
  2. කුමාරිගාස වෙබ් පැසුනුවන් - සිරිමු.

අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුෂ්‍යන් අවිද්‍යාසම්පූජක්ත වූ සංස්කෘතය වෙයි, සංස්කෘතප්‍රත්‍යුෂ්‍යන් සංස්කෘතරසම්පූජක්ත වූ විඳුනාය වෙයි, විඳුනාප්‍රත්‍යුෂ්‍යන් නාමරුපය වෙයි, නාමය විඳුනා සම්පූජක්ත වූතේ වෙයි, නාමරුප්‍රත්‍යුෂ්‍යන් අඩායනනය වෙයි, අභ්‍යායනනය නාම සම්පූජක්ත වූතේ වෙයි, අභ්‍යායනනප්‍රත්‍යුෂ්‍යන් අභ්‍යායනනසම්පූජක්ත වූ ස්ථරගය වෙයි, ස්ථරගප්‍රත්‍යුෂ්‍යන් ස්ථරගසම්පූජක්ත වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යුෂ්‍යන් වෙදනා සම්පූජක්ත වූ තාශණාව වෙයි, තාශණාප්‍රත්‍යුෂ්‍යන් තාශණාසම්පූජක්ත වූ උපාධනය වෙයි, උපාධනප්‍රත්‍යුෂ්‍යන් භවය වෙයි, හටප්‍රත්‍යුෂ්‍යන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යුෂ්‍යන් ජරුලරණ වෙයි. මෙහේ සියලු දී බස්කන්නේයාගේ සමුද්‍ය වේ.

සම්පූර්ණක්තවනු ජා දි.

368. අඩුවාප්‍රතිත්‍යායන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රතිත්‍යායනුද අඩුවාව වෙයි. සංස්කාරප්‍රතිත්‍යායන් විජුනය වෙයි, විජුනප්‍රතිත්‍යායනුද සංස්කාරය වෙයි. විජුනප්‍රතිත්‍යායන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රතිත්‍යායනුද විජුනය වෙයි. නාමප්‍රතිත්‍යායන් අශ්දායතනය වෙයි, අශ්දායතනප්‍රතිත්‍යායනුද නාමය වෙයි. අශ්දායතනප්‍රතිත්‍යායන් ස්පර්ශය වෙයි ස්පර්ශප්‍රතිත්‍යායනුද අශ්දායතනය වෙයි. ස්පර්ශප්‍රතිත්‍යායන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රතිත්‍යායනුද ස්පර්ශය වෙයි. වෙදනාප්‍රතිත්‍යායන් තාශණාව වෙයි, තාශණාප්‍රතිත්‍යායනුද වෙදනාව වෙයි. තාශණාප්‍රතිත්‍යායන් උපාදනය වෙයි, උපාදනප්‍රතිත්‍යායනුද තාශණාව වෙයි. උපාදනප්‍රතිත්‍යායන් හටය වෙයි. හටප්‍රතිත්‍යායන් ජාතිය වෙයි. ජාතිප්‍රතිත්‍යායන් ජරාමරණ වෙයි. මෙසේ මේ සියලු දැක්වන්ධියාගේ සමූද්‍ය වේ.

අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාරය වෙයි. සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙනුද අවිද්‍යාව වෙයි. සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විඳුනාය වෙයි, විඳුනාප්‍රත්‍යාගයෙනුද සංස්කාරය වෙයි. විඳුනාප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙනුද විඳුනාය වෙයි. නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරප්‍රත්‍යාගයෙනුද නාමය වෙයි. ස්ථරප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙනුද ස්ථරය වෙයි. වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් තාණ්ණාව වෙයි, තාණ්ණාප්‍රත්‍යාගයෙනුද වෙදනාව වෙයි. තාණ්ණාප්‍රත්‍යාගයෙන් උපාදනය වෙයි, උපාදනප්‍රත්‍යාගයෙනුද තාණ්ණාව වෙයි, උපාදනප්‍රත්‍යාගයෙන් හවය වෙයි. හවප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාතිය වෙයි. ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වෙයි. මෙයේ මෙ සියලු දැක්බන්ධියාගේ සමුදාය වේ.

අධිදායුප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙනුයු අධිදායාව වෙයි. සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විඳුනාය වෙයි, විඳුනාප්‍රත්‍යායෙනුයු සංස්කාරය වෙයි. විඳුනාප්‍රත්‍යායෙන් නාමරුප වෙයි, නාමරුපප්‍රත්‍යායෙනුයු විඳුනාය වෙයි. නාමරුපප්‍රත්‍යායෙන් අභ්‍යායනනාය වෙයි, අභ්‍යායනනාප්‍රත්‍යායෙනුයු නාමරුප වෙයි. අභ්‍යායනනාප්‍රත්‍යායෙන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයප්‍රත්‍යායෙනුයු අභ්‍යායනනාය වෙයි. ස්ථරයප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙනුයු ස්ථරය වෙයි. වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් තාණ්ණාව වෙයි, තාණ්ණාප්‍රත්‍යායෙනුයු වෙදනාව වෙයි. තාණ්ණාප්‍රත්‍යායෙන් උපාදානය වෙයි, උපාදානප්‍රත්‍යායෙනුයු කාණ්ඩාව වෙයි. උපාදානප්‍රත්‍යායෙන් හටය වෙයි. හටප්‍රත්‍යායෙන් ජාතිය වෙයි. ජාතිප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වෙයි. මෙසේ මේ සියලු දැක්සීකාන්ධායාගේ සූම්ඝය වේ.

## අනුත්මක විශාල ව්‍යුහයෙ...

369. සැකිරපටවය, අවිජ්‍ය, -පෙ- විසුද්ධී,ණපටවය, අවිජ්‍ය;  
 -පෙ- නෑම්පටවය, අවිජ්‍ය, -පෙ- ජව්‍යායනහපටවය, අවිජ්‍ය, -පෙ-  
 එස්සපටවය, අවිජ්‍ය, -පෙ- වේදනාපටවය, අවිජ්‍ය, -පෙ- තත්ත්‍ය,  
 පටවය, අවිජ්‍ය; -පෙ- උපදානහපටවය, අවිජ්‍ය, -පෙ- අමීජ්‍යපටවය;  
 සැකිරගර, සැකිරපටවය, විසුද්ධී,ණ, විසුද්ධී,ණපටවය, නෑම්, නෑම  
 පටවය, ජව්‍යායනං, ජව්‍යායනහපටවය, එස්සා, එස්සපටවය, වේදනා,  
 වේදනාපටවය, තත්ත්‍ය, තත්ත්‍යපටවය, උපදාන, උපදානහපටවය,  
 හැලෝ, හැවපටවය, ජ්‍යාත්මී, ජ්‍යාත්මීපටවය, ජර,මරණ. එවමෙනසා  
 කෙවලසා දිකකිකින්නීසා සමූද්‍රය, ශේ,ත්මී.

ବାହୀନ

371. සහ්‍ය කෙමත්, අවිජ්‍ය : යා අකුණු, තේ අදයනය. අනෙකු මගේ, අනුබුධී, මේ, අකුණු, ගෙ, අපැරිවේගේ, අසඩු, ගෙ, අපරිගෙයා, ගෙ, අකම්පෙක්ඩා, අපටවේක්ඩා, අපටවේක්ඩාම. දුම්මලංජ්ඩා. බාල්‍ය අකුවර්සියුන්දා. මේ, ගෙ, පමේ, ගෙ, සමේ, ගෙ, අවිජ්‍ය, අවිජ්‍ය, සේ, අවිජ්‍ය, ගෙ, ගෙ, අවිජ්‍ය, නුහුගෙ, අවිජ්‍ය, පරිපූර්ණ. අවිජ්‍ය, ලඩීමේ, ගෙ, අකුයාමුලු. යෙ. විවෘතී යිජ්‍ය.

ବୁଝୁ କାହାରେ, ଫିଲିପ୍‌ପାତ୍ର, ଯାହା, ଯାହା, ଯର : ଯ, ଲେଖନ, ଲାଙ୍ଘନକୁହା, ଲେଖିଦିବିବୁଦ୍ଧି, ଅଧ୍ୟୋତ୍ତମାପାତ୍ର

අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාව වෙයි. සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාව වෙයි. විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමරුප වෙයි, නාමරුපප්‍රත්‍යාගයන් මාරුප වෙයි. ජ්‍යෙෂ්ඨත්‍යන් ප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රත්‍යාගය වෙයි, ප්‍රත්‍යාගත්ත්‍යන් ප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රත්‍යාගය වෙයි. ජ්‍යෙෂ්ඨත්ත්‍යන් ප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් ස්ථරණය වෙයි. වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් තාණ්ඩව වෙයි. තාණ්ඩප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව වෙයි. තාණ්ඩප්‍රත්‍යාගයන් උපාදනය වෙයි, උපාදනප්‍රත්‍යාගයන් තාණ්ඩව වෙයි, උපාදනප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි. ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් රාත්‍රිය වෙයි. ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වෙයි. මෙයේ මේ සියලු දැක්බේත්ත්දායාගේ සමුදාය වේ.

අනෙකුනාවනුවනුම්භෑක යි.

369. සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාව වෙයි . . . විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාව වෙයි . . . නාමප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාව වෙයි . . . ජ්‍යෙෂ්ඨත්ත්‍යන් ප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාව වෙයි . . . වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාව වෙයි . . . තාණ්ඩප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාව වෙයි . . . උපාදනප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාව වෙයි . . . අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරය වෙයි. සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනය වෙයි. විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි. නාමප්‍රත්‍යාගයන් ජ්‍යෙෂ්ඨත්ත්‍යන් ප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව වෙයි. ජ්‍යෙෂ්ඨත්ත්‍යන් ප්‍රත්‍යාගයන් ස්ථරණය වෙයි. ජ්‍යෙෂ්ඨත්ත්‍යන් උපාදනය වෙයි. ජ්‍යෙෂ්ඨත්ත්‍යන් තාණ්ඩව වෙයි. තාණ්ඩප්‍රත්‍යාගයන් උපාදනය වෙයි. තාණ්ඩප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි. ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් රාත්‍රිය වෙයි. ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වෙයි. මෙයේ මේ සියලු දැක්බේත්ත්දායාගේ සමුදාය වේ.

මාත්‍රාකා යි.

370. අනුගලධිරමයේ කවරහ යන් : යම කළුක රුපාලම්බන වෙවියි, ගැංදුලම්බන වෙවියි ගන්ධාලම්බන වෙවියි රසාලම්බන වෙවියි සපුරුත්ව්‍යාලම්බන වෙවියි ධර්මාලම්බන වෙවියි යම අරුමුණක් හෝ ඇරුබේ සොම්නස් සහගත වූ මිත්‍යාදාත්තිය හා එකාන්ත්‍යාදී ප්‍රකාරයන් ප්‍රක්ත වූ අනුගලධිරමයේ උපදෙන් වේ ද, රසම්යෙහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරය වෙයි. සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනය වෙයි. විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි. නාමප්‍රත්‍යාගයන් ජ්‍යෙෂ්ඨත්ත්‍යන් ප්‍රත්‍යාගතනය වෙයි. ජ්‍යෙෂ්ඨත්ත්‍යන් ප්‍රත්‍යාගයන් ස්ථරණය වෙයි. ජ්‍යෙෂ්ඨත්ත්‍යන් උපදනය වෙයි. ජ්‍යෙෂ්ඨත්ත්‍යන් තාණ්ඩව වෙයි. තාණ්ඩප්‍රත්‍යාගයන් උපදනය වෙයි. උපදනප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි. ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් රාත්‍රිය වෙයි. ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වෙයි. මෙයේ මේ සියලු දැක්බේත්ත්දායාගේ සමුදාය වේ.

371. එහි අවිද්‍යා කවරහ යන් : යම් සිවසස් තොන දැනීමලක් තොන දැනීමලක් ආනව බොධියෙක් අනුඛ්‍යබොධියෙක් අසම්බොධියෙක් අප්‍රතිවේධියෙක් (අනිත්‍යාද සමාන්‍ය හෙයින්) මොනොවට තොන ගැනීමලක් හාන්පයින් තොන බැසැගැනීමෙක් සමව තොන බැලීමෙක් ප්‍රත්‍යාගයන් තොන කිරීමෙක් ප්‍රත්‍යාගයන් තොන කිරීමෙක් දුර්මෙධා (අප්‍රතිව්‍ය) බවෙක් බාලුයෙක් අසම්බැඳුනයෙක් මොහයෙක් ප්‍රලෝහයෙක් සම්මේෂහයෙක් අවිද්‍යාවෙක් අවිද්‍යාමිතයෙක් අවිද්‍යාගායයෙක් අවිද්‍යාආශායයෙක් අවිද්‍යාවරයුත්තාන යෙක් අවිද්‍යාපරිභයෙක් මොහ සඩිඩාන අනුගලමුලයෙක් වේ ද, මේ ‘අවිද්‍යා’ යි කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් වූ සංස්කාරය කවරහ යන් : යම් වෙතනාවක් සංවෙතනාවක් සිනහ ලද බවෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් වූ සංස්කාර යයි කියනු ලැබේ.

නිපුණ කුත්‍රීම්. සංඝිරප්පටයා, විස්කුදුණ් ණං : යා. විභ්‍යා. මිනේ, මි.හයි. හදයා. පෙන්විර. මනේ, මිනා.යහිනා. මතිජ්‍යීය. විස්කුදුණ්. විස්කුදුණ්කඩිජේ, බෑරු, මිනේ, විස්කුදුණ්ඩි, තු, ඉදෑ. විවෘතයා, විස්කුදුණ්.

வினா கூறு : வினாக்கள் பதில்கள் : மு.ம் : வேட்டைக்கலைகள், சுக்காட்டுக்கலைகள், சுக்காட்டுக்கலைகள், தூது வினாக்கள் பதில்கள் : மு.ம்.

ବୁଝି କାହାରିଲି । ନୀ, ମିପାପିଲିଯ, ତପିଣ୍ଡିଙ୍ଗିଲିନି । ଯା ଶିଖିଲି । ମନେ, ତୁ, କାହାରିଲି । କାହାରିଲି । ମିଳିଲିଯ, ତପିଣ୍ଡିଙ୍ଗିଲିନି । ମନ୍ଦିରରିଟିଲି । ମିଳିଲିଯ, ତପିଣ୍ଡିଙ୍ଗିଲିନି । ମନ୍ଦିରରିଟିଲି । ମିଳିଲିଯ, ତପିଣ୍ଡିଙ୍ଗିଲିନି । ମନ୍ଦିରରିଟିଲି ।

திடு காவடி, துவக்குமினப்புவிய, லையூ : யே, லையூ, ஸ்ரீராம, சுமித்ராமன், ஈமித்ராமன், அகாமி வீவுவதி துவக்குமினப்புவிய, லையூ.

නිස් කෙමුම්, එසේපවතය, වෙදනු, : ය වෙනසික් සාක් වෙනසික් සුබ් වෙනසික් සුබ් වෙනසි, සමථෝසුර් සාක් සුබ් වෙදසින් වෙනසික්, සාක් සුබ්, වෙදනු, අය වූවත් එසේපවතය, වෙදනු.

ବିଜୁ କବିତା, ଲେଖନ, ପବ୍ଲିକ୍, ବିଳାରୀ : ଡେ, ରୁଗେ, ସାରଗେ, ଫିଲ୍ମରେ,  
ଫିଲ୍ମରେ, ବୈ, ବିଜୁଦେ ବିଜୁଦେରେ, ଶିଳ୍ପିଯୁ ସାରଗେ, ଫିଲ୍ମରେ, ଫିଲ୍ମରେ  
ଲେଖନ, ପବ୍ଲିକ୍, ବିଳାରୀ.

භාණ්ඩ කාන්තිම, හවිපටවිය, ජ්‍රීති : ය, ගෙයයේ ගෙයයේ බිම්මින්හි. ජ්‍රීති සංස්ක්‍රීතියේ නීතිඛිතයේ අභින්ධිකාරී ප්‍රභූහාලේ, අයේ වුවවතින් හවිපටවිය, ජ්‍රීති.

ఈపు కున్నామించు, శ్రీకృష్ణాపురము : ఆశ్చే శరు, ఆశ్చే తిరశుం.

நினை கூறுவது, பரா: யா வெக்கா வெக்கா வில்லை, பர, பீரங்கு, அப்புநே, சுங்காநி, அயா வீவனா பரா.

ඩිස්ත්‍රික්ටු මූල්‍ය සංඛ්‍යාව : යො, සෙනෙයා තෙනෙයා බිම්ම්‍යා බියෙයා, වියෙයා, සෙනෙදා පරිගෙයදා අනිවැත්තා, අනාකරණ්‍යා න්‍යා, ඉදා වූවැත්තා මිරණ්‍යා. ඉතින් අයක්දී ජර, ඉදාක්දී මිරණ්‍යා, ඉදා වූවැත්තා ජායා පට්ටෙයා, ජායාමිරණ්‍යා.

බවලමෙනයා කොට්ඨාස දුකුතිකඩනයා සංස්දර්ජය, තෙහැනීනි  
බවලමෙනයා කොට්ඨාස දුකුතිකඩනයා සඩින් තෙහැනි, සම්පූර්ණම් තෙහැනි,  
සම්බුද්ධාන් තෙහැනි, ප්‍රත්‍යාග්‍රහී, තෙහැනි, තෙහෙන ව්‍යුවහා බ්‍රිත්‍යමෙනයා  
කොට්ඨාස දුකුතිකඩනයා සංස්දර්ජය, තෙහැනීනි.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායයන් වූ විද්‍යානාය කවර යන් : යම් වින්තලයක් මනාසසක් මානාසයයක් වින්තලයන් (පැණ්ඩිර) හඳුවිගෙන්ත්තලයක් මනාසයබෝත මනායකනායයක් මනින්දියයෙක් විද්‍යානායයක් විද්‍යානාසකන්තියෙක් තඳුවුරුප වූ මනාවිද්‍යාධිතුයයක් වේ ද, මේ ‘සංස්කාරප්‍රත්‍යායයන් විද්‍යා’ යි කියනු ලැබේ.

එහි විද්‍යාප්‍රත්‍යායයන් (ලපදා) නාමය කවර යන් : වෙදනාසකන්ධ ය සංඡු සකන්ධ ය සංස්කාරසකන්ධ ය. මේ ‘විද්‍යාප්‍රත්‍යායයන් නාම’ යි කියනු ලැබේ.

එහි නාමප්‍රත්‍යායයන් අෂ්දායකනාය කවර යන් : යම් වින්තලයක් මනාසසක් මානාසයයක් හඳුයයෙක් පැණ්ඩිරගයක් මන සඩිබෝත මනායකනායයක් මනින්දියයෙක් විද්‍යා යෙක් විද්‍යාසකන්ධ දෙයක් තඳුවුරුප වූ මනාවිද්‍යාධිතුයයක් වේ ද, මේ නාමප්‍රත්‍යායයන් අෂ්දායකනා යයි කියනු ලැබේ.

එහි අෂ්දායකනාප්‍රත්‍යායයන් ස්පර්ශ කවර යන් : යම් ස්පර්ශයයක් ස්පර්ශ කරන අපුරෝක් මොනොවට ස්පර්ශ කරන ආපුරෝක් ස්පර්ශ කළ බවත් වේ ද, මේ අෂ්දායකනා ප්‍රත්‍යායයන් ස්පර්ශ යයි කියනු ලැබේ.

එහි ස්පර්ශප්‍රත්‍යායයන් වෙදනා කවර යන් : යම් තෙවකසික වූ මිහිරි බවත් තෙවකසික වූ සු පුඩෙයක් මොනොසම්පර්සයන් උපන් සාතපුබලවිදියෙක් මොනා සමරසයන් උපන් සාතපුබලවිදානායක් වේ ද, මේ ස්පර්ශප්‍රත්‍යායයන් වෙදනා යි කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යායයන් තාත්ත්‍ය කවර යන් : යම් රාගයයක් බලවත් රාගයක් අනුනයෙක් අනුමරාධයෙක් (අුලිමෙක්) නන්දියයක් නන්දිරාගයෙක් වින්තයාසේ බලවත් රාගයෙක් වේ ද, මේ වෙදනාප්‍රත්‍යායයන් තාත්ත්‍ය යි කියනු ලැබේ.

එහි තාත්ත්‍යප්‍රත්‍යායයන් උපාදා කවර යන් : යම් දැක්වීමයක් දැක්වීගනායෙක් දැක්වීකාන්තාරයෙක් විරුපදැක්වීමයක් දැක්වීවිෂ්පන්දිනායෙක් දැක්වී සංයාරනායෙක් ප්‍රාහායෙක් පිහිටා සිටිමෙක් බැඟුලගන සිටිමෙක් පරාමර්ශයෙක් කුත්සිත මාර්ගයෙක් මිට්‍යාපරියෙක් මිට්‍යාත්වියෙක් තීර්ථායකනායෙක් විපර්යාසග්‍රාහයෙක් වේ ද, මේ තාත්ත්‍යප්‍රත්‍යායයන් උපාදා යි කියනු ලැබේ.

එහි උපාදාප්‍රත්‍යායයන් හට කවර යන් : උපාදානාය තබා වෙදනාසකන්ධ ය සංඡු සකන්ධ ය සංස්කාරසකන්ධ ය විද්‍යාසකන්ධ ය යන මේ උපාදාප්‍රත්‍යායයන් හට යයි කියනු ලැබේ.

එහි ජාතිප්‍රත්‍යායයන් ජාති කවර යන් : ඒ ඒ ධර්මයන් ශේ යම් ඉපැදිමෙක් මොනොවට ඉපැදිමෙක් නිපැදිමෙක් විවෙකින් නිපැදිමෙක් පහළවීමෙක් වේ ද, මේ ජාතිප්‍රත්‍යායයන් ජාති යයි කියනු ලැබේ.

එහි ජාතිප්‍රත්‍යායයන් ජරාමරණ කවර යන් : ජරායයක් ඇත්, මරණයයක් ඇත්.

එහි ජරා කවර යන් : ඒ ඒ ධර්මයන් ශේ යම් දිරිමෙක් දිරන බවත් ආපුසයා ගේ පිරිසිමෙක් වේ ද, මේ ජරා යි කියනු ලැබේ.

එහි මරණ කවර යන් : ඒ ඒ ධර්මයන් ශේ යම් ක්ෂේ විමෙක් විෂය විමෙක් බිඳීමෙක් භාත්පින් බිඳීමෙක් අතිත්‍ය බවත් අතුරුදාන් විමෙක් වේ ද, මේ මරණ යි කියනු ලැබේ. මෙයෙන් මේ ජරාව ද, මේ මරණය ද යන මේ ජාතිප්‍රත්‍යායයන් ජරාමරණ යි කියනු ලැබේ.

‘උවමෙනසය කෙවලසය දුක්ක්වක්ටන්ධ දුක්ක්වය නොනි’ යනු මෙයෙන් මේ සියලුදුබරුණී ගේ සඩිගෙනීය වෙයි. සමාගමය වෙයි. සමව්‍යාධිතය වෙයි. ප්‍රාදුර්හාවය වෙයි. එහෙයින් ‘උවමෙනසය කෙවලසය දුක්ක්වක්ටන්ධ දුක්ක්වය නොනි’ යි කියනු ලැබේ.

372 තිස් සමයේ අවිජ්‍යාපවත්‍ය, සහිත, රෝ, සහිත පවත්‍ය, විකුණුණුණ, විකුණුණුපවත්‍ය, නෑම්, නෑමපවත්‍ය, එසේ, එසේපවත්‍ය, චෙදනා, චෙදනාපවත්‍ය, තැන්තා, තැන්තාපවත්‍ය, උපාදාන, උපාදානපවත්‍ය, උපාදානය, උපාදානය, උපාදානය පවත්‍ය, හටෝ, හටෝපවත්‍ය, ජාති, ජාතිපවත්‍ය, ජරාමරණ. එවැම්බැස්සයා කොට්ඨාස දුකුකුකුබැස්සයා සමූද්‍යෙ, ගො,ති.

නිස් කනම්, අවිජ්‍යා : යා අකුණුණුණු අදයානය -පෙ- අවිජ්‍යාලඩි මේ,තෙහා, අකුණුලඩිලා, අයා වුවවත් අවිජ්‍යා.

නිස් කනම්, අවිජ්‍යාපවත්‍ය, සහිතරා : යා චෙන්තා, සංස්ක්‍රිතතා, චෙන්තාසිනතා, අයා වුවවත් අවිජ්‍යාපවත්‍ය, සහිතරා.

නිස් කනම්. සහිත පවත්‍ය, විකුණුණුණු : යා විනානු. මෙනු, මි,නයා -පෙ- නිජ්‍යා, මෙනු,විකුණුණුණුයි,තු, ඉදා වුවවත් සහිත පවත්‍ය, විකුණුණුණු.

නිස් කනම්. විකුණුණුපවත්‍ය, නෑ,ම් : චෙදනා,කුඩාන්, සංස්ක්‍රිතකුඩාන්, සංස්ක්‍රිතකුඩාන්, නෑ,ම්. චෙදනා වුවවත් විකුණුණුපවත්‍ය, නෑ,ම්.

නෑ,ම්පවත්‍ය, එසේති, නිස් කනම්. නෑ,ම් : එපෙනු, එසේ වෙදනා,කුඩාන්, සංස්ක්‍රිතකුඩාන්, සංස්ක්‍රිතකුඩාන්, සහිත පක්‍රියා වුවවත් නෑ,ම්.

නිස් කනම්, නෑ,ම්පවත්‍ය, එසේ : යො, එසේ, දුරුනා, සම්පූර්ණතා, සම්පූර්ණතාත්තා, අයා වුවවත් නෑ,ම්පවත්‍ය, එසේ. -පෙ- තෙහා වුවවත් එවැම්බැස්සයා කොට්ඨාස දුකුකුකුබැස්සයා සමූද්‍යෙ, ගො,ති.

373. තිස් සමයේ අවිජ්‍යාපවත්‍ය, සහිතරා, සහිත පවත්‍ය, විකුණුණුණු, විකුණුණුපවත්‍ය, නෑ,මරුපා, නෑ,මරුපාපවත්‍ය, ජ්‍යෙෂ්ඨතාත්තා, ජ්‍යෙෂ්ඨතාත්තාපවත්‍ය, එසේ, එසේපවත්‍ය, චෙදනා, චෙදනාපවත්‍ය, තැන්තා, තැන්තාපවත්‍ය, උපාදාන, උපාදානපවත්‍ය, උපාදානය, උපාදානය පවත්‍ය, හටෝ, හටෝපවත්‍ය, ජාති, ජාතිපවත්‍ය, ජරාමරණ, එවැම්බැස්සයා කොට්ඨාස දුකුකුකුබැස්සයා සමූද්‍යෙ, ගො,ති.

නිස් කනම්, අවිජ්‍යා : යා අකුණුණුණු අදයානය -පෙ- අවිජ්‍යාලඩි මේ,තෙහා, අකුණුලඩිලා, අයා වුවවත් අවිජ්‍යා.

නිස් කනම්, අවිජ්‍යාපවත්‍ය, සහිතරා : යා චෙන්තා, සංශෝධනය, චෙන්තාසිනතා, අයා වුවවත් අවිජ්‍යාපවත්‍ය, සහිතරා.

නිස් කනම්. සහිත පවත්‍ය, විකුණුණුණු : යා විනානු. මෙනු, මි,නයා -පෙ- නිජ්‍යා, මෙනු,විකුණුණුණුයි,තු, ඉදා වුවවත් සහිත පවත්‍ය, විකුණුණුණු.

නිස් කනම්. විකුණුණුපවත්‍ය, නෑ,මරුපා : අස්ථිතාම්, අස්ථිරාපා. නිස් කනම්. නෑ,ම්, චෙදනා,කුඩාන්, සංස්ක්‍රිතකුඩාන්, සංස්ක්‍රිතකුඩාන්, නෑ,ම්. චෙදනා වුවවත් නෑ,ම්.

නිස් කනම්. රුපා : වක්‍රීතිතාත්තාත්තායා උපවිතෙ, ගො,ති,තාත්තාත්තායා උපවිතෙ, සංතාතාත්තාත්තායා උපවිතෙ, එෂ්ටාතාත්තාත්තායා උපවිතෙ, කායාතාත්තාත්තායා උපවිතෙ, යා වි, පන්කුණුවට අස්ථි රුපා විනාජ්‍යා එන්තාගැනුකා. මින්නාගැලුවිත්තා,නෑ ඉදා වුවවත් රුපා, ඉති ඉදාකුව නෑ,ම් ඉදාකුව රුපා, ඉදා වුවවත් විකුණුණුපවත්‍ය, නෑ,මරුපා.

372. එසමයේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදාව වෙයි, වෙදානාප්‍රත්‍යාගයන් තාත්ණාව වෙයි, තාත්ණාප්‍රත්‍යාගයන් උපාදනය වෙයි, උපාදනප්‍රත්‍යාගයන් හවය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වෙයි. මෙයේ මේ සියලු දුක්ක්ඩේක්බන්දියා ගේ සමුදාය වේ.

එහි අවිද්‍යාව කවර යන් : යම් අදුනායක් අදුරුනායක් . . . අවිද්‍යාපරිසයක් මොහයුම්බාත අකුණලමුලයක් වේ ද, මේ අවිද්‍යායි කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරය කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සංස්කීවතනාවක් සිතන ලද බවක් වේ ද, මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරයි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනය කවර යන් : යම් විත්තයක් මනයක් මානස යයක් . . . තදුනුරුප මු මතොවිඳුනාධාතුයක් වේ ද, මේ සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනයි කියනු ලැබේ.

එහි විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්දිය සංඛ්‍යාස්කන්දිය සංස්කාරස්කන්දිය යන මේ විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාම දි කියනු ලැබේ.

'නාමප්‍රත්‍යාගය එස්සා' දී එහි නාමය කවර යන් : ස්පර්ශය තබා විද්‍යා ස්කන්දිය සංඛ්‍යාස්කන්දිය සංස්කාරස්කන්දිය විඳුනස්කන්දිය යන මේ නාම දි කියනු ලැබේ.

එහි නාමප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශය කවර යන් : යම් ස්පර්ශයක් ස්පර්ශ කරන අසුරක් මොනාවට ස්පර්ශ කරන අසුරක් මොනාවට ස්පර්ශ කළ බවක් වේ ද, මේ නාම ප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශ දී කියනු ලැබේ. . . . එහැයින් 'උවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ක්ඩේක්බන්දියා සමුදායා මහායි 'දී කියනු ලැබේ.

373. එසමයේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරය වෙයි. සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනය වෙයි. විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමරුප වෙයි. නාමරුපප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රත්‍යාගනාය වෙයි. ප්‍රත්‍යාගනාප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශය වෙයි. ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදාව වෙයි. වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් තාත්ණාව වෙයි. තාත්ණාප්‍රත්‍යාගයන් උපාදනය වෙයි. උපාදනප්‍රත්‍යාගයන් හවය වෙයි. හටප්‍රත්‍යාගයන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වෙයි. මෙයේ මේ සියලු දුබරායිනු ගේ සමුදාය වේ.

එහි අවිත්තා කවර යන් : යම් අදුනායක් අදුරුනායක් . . . අවිද්‍යාපරිසයක් මොහ සංඛ්‍යාත අකුණලමුලයක් වේ ද, මේ අවිද්‍යා දි කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරය කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සංස්කීවතනාවක් සිතන ලද බවක් වේ ද, මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාර දි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනය කවර යන් : යම් සිතෙක් මනසයක් මානසයක් . . . තදුනුරුප මු මතොවිඳුනාධාතුයක් වේ ද, මේ සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුන දි කියනු ලැබේ.

එහි විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමරුප කවර යන් : නාමයක් ඇති, රුපයක් ඇති. එහි නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්දි ය සංඛ්‍යාස්කන්දි ය සංස්කාරස්කන්දි ය යන මේ නාම දි කියනු ලැබේ.

එහි රුපය කවර යන් : වක්ෂුරායනනයාගේ ඉපැදීම ය, ගෞත්‍රායනනයාගේ ඉපැදීම ය, ප්‍රාණායනනයාගේ ඉපැදීය ය, ප්‍රාණායනනයාගේ ඉපැදීය ය, ප්‍රාණායනනයාගේ ඉපැදීම ය, යළි අනු මු ද විත්තන මු විත්තය ගෙනු කොට ඇති විත්තසුලුත්‍රාන මු ය යම් රුපයක් හෝ ඇදිද, මේ රුප දි කියනු ලැබේ. මෙයේ මේ නාමය ද, මේ රුපය ද යන මේ විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමරුප දි කියනු ලැබේ.

නු, මරුප්පවත්, ජට්ඩ්, යහිනහායි අභි නුම්, අභි රුප්, තහැක්කනම්. නුම් : මධ්‍යන්, කඩිනේ, සංස්කෘත් කඩිනේ, සඩි:රකඩිනේ, ඉදෑවිතන් නුම්.

නින් කානම් රුපා : යා රුපා හිසාය ම නොවිදාත්තා හි, සූ විනානී,  
ඉදා වූවත්තා රුපා, ඉහි ඉදක්ට තාම් ඉදක්ට රුපා, ඉදා වූවත්තා  
තාම්රුපා.

ஈஸு கூறும் நூல்ரூபப்பவ்யை, தப்பிச்செனுவே : யா வீரகூ மனே, மீனகூ -பே- கூர்த, மனே, விகூட்டுஞ்செ, நூ, ஒடு வீவுவநி கூ, மரூபப்பவ்யை, தப்பிச்செனுவே.

බහු කාන්ති, අවිජ්‍ය, : යා අකුණුණ් අදයාන් -ප- අවිජ්‍ය, උඩියි  
මේ, ශේ, අකුණුවූල, අයා වුවත් අවිජ්‍ය.

ବିନ୍ଦୁ କବିତା, ଅରିପତ୍ର, ପତ୍ରିଯ, କବି, ଗେର : ଯ, ଲେଖକ, କାନ୍ଦଳୁକବନ, ଲେଖକଚିନ୍ତକୁଳ, ଧୟ, ଵିମଲନୀ ଅରିପତ୍ର, ପତ୍ରିଯ, କବି, ଗେର.

බන් කනුම්. සඩි:රපවත්‍ය, වික්‍රීදි:ණ : ය. වින්දා. මෙනු, මි:නය. -පේ- තරු, මෙනු, වික්‍රීදි:ණයා, තු, ඉදෑ. විවිධ සඩි:රපවත්‍ය, වික්‍රීදි:ණ..

ବିଜ୍ଞାନ କନ୍ତୁମିଳିର ପାଇଲାଯି : କାମିରୀପାଠ : ଅଧ୍ୟେତ୍ର ନାମିଳି, ଅଧ୍ୟେତ୍ର ରୂପାଠ .  
ବିଜ୍ଞାନ କନ୍ତୁମିଳି ନାମିଳି : ଶେଷଦିନ, କବିତାକୁ, ଗଣ୍ଡବିଜ୍ଞାନକବିତାକୁ, ଗବିରକବିତାକୁ,  
ଫୁଦୁ ପ୍ରିତିଲାଭ ନାମିଳି.

නිපු කෙකම් රුපා : වකකා යෙහියා උපවිතයා, - පේ- කායා යෙහියා උපවිතයා, ය. ට. පහසුකුම්පි අතී රුපා මිනුකරු. මිනුගෙනතුක. විභාගයේටියා, නෑ, ඉදා විවිධ රුපා. ඉත් ඉදාකුට නෑ, ති. ඉදාකුට රුපා, ඉදා විවිධ මිනුකුණුවයා, නෑ, මිරුපා.

കുമരുപപഖയ, കല്ലുക്കുളം ദേശവാസി ആണ് കുമം, ആണ് രുപം.

‘නාමරුපපටිවයා ජටියායතනා’ යන මෙහි නාමයෙක් ඇත්, රුපයෙක් ඇත්. එහි නාමය කවිටර යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛ්‍යකන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය යන මේ නාම දී කියනු ලැබේ.

එහි රුපය කවිටර යන් : යම් රුපයෙක් නිසා මතනාවිඛ්‍යනඩාභ්‍යව පවතී දී, මේ රුප දී කියනු ලැබේ. මෙයේ මේ නාමය ද, මේ රුපය ද යන මේ නාමරුප දී කියනු ලැබේ.

එහි නාමප්‍රකාශනයන් අෂ්‍යායතනය කවිටර යන් : යම් වින්තයෙක් මත්සෙක් මානස යෙක් . . . තදුරුප වූ මතනාවිඛ්‍යනඩාභ්‍යයෙක් වේ දී, මේ නාමරුපප්‍රකාශනයන් අෂ්‍යායතන දී කියනු ලැබේ.

එහි අෂ්‍යායතනප්‍රකාශනයන් ස්පර්ශය කවිටර යන් : යම් ස්පර්ශයෙක් ස්පර්ශකාරයෙක් මොනාවට ස්පර්ශ කරන අපුරෝක් මොනාවට ස්පර්ශ කළ බවෙක් වේ දී, මේ අෂ්‍යායතනප්‍රකාශනයන් ස්පර්ශ දී කියනු ලැබේ. . . . එහෙයින් ‘එච්මෙනස් කෙවලස් දුක්ට්ක්බන්ධිස් යමුදයා මොන් දී කියනු ලැබේ.

374. එසමයෙහි අවිද්‍යාප්‍රකාශනයන් සංස්කාරය වෙයි. සංස්කාරප්‍රකාශනයන් විඛ්‍යනය වෙයි, විඛ්‍යප්‍රකාශනයන් නාමරුප වෙයි, නාමරුපප්‍රකාශනයන් අඩ්‍යාතනය වෙයි, අෂ්‍යායතනප්‍රකාශනයන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රකාශනයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රකාශනයන් තැක්ණාව වෙයි, තැක්ණාප්‍රකාශනයන් උපාදනය වෙයි, උපාදනප්‍රකාශනයන් යටිය වෙයි, යටිප්‍රකාශනයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රකාශනයන් ජරාමරණ වෙයි, මෙයේ මේ සියලු දී බරාගිහු ගේ සමුදාය වේ.

එහි අවිද්‍යා කවිටර යන් : යම් අදානයෙක් අදරයනයෙක් . . . අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහ සතිත්‍යාත අකුණලමුලයෙක් වේ දී, මේ අවිද්‍යා දී කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රකාශනයන් සංස්කාරය කවිටර යන් : යම් වෙකනාවක් සංවෙකනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ දී, මේ අවිද්‍යාප්‍රකාශනයන් සංස්කාර දී කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රකාශනයන් විඛ්‍යනය කවිටර යන් : යම් වින්තයෙක් මත්සෙක් මානසයෙක් . . . තදුරුප වූ මතනාවිඛ්‍යනඩාභ්‍යවෙක් වේ දී, මේ සංස්කාරප්‍රකාශනයන් විඛ්‍යන දී කියනු ලැබේ.

එහි විඛ්‍යනප්‍රකාශනයන් නාමරුපය කවිටර යන් : නාමයෙක් ඇත්. රුපයෙක් ඇත්. එහි නාමය කවිටර යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛ්‍යකන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය යන මේ නාම දී කියනු ලැබේ.

එහි රුපය කවිටර යන් : වක්බායතනයා ගේ ඉපැන්මෙක් . . . කායායතනයාගේ ඉපැන්මෙක් වේ දී. අනුව වූ ද වින්තර වූ වින්ත්සෙනුක වූ වින්තසමුටියාන වූ . යම් රුපයෙක් වේ දී, මේ රුප දී කියනු ලැබේ. මෙයේ මේ නාම ය ද මේ රුපය ද යන මේ විඛ්‍යනප්‍රකාශනයන් නාමරුප දී කියනු ලැබේ.

නාමරුපපටිවයා සළායතනා යනු නාමයෙක් ඇත් රුපයෙක් ඇත්.

එහි නාමය කවිටර යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛ්‍යකන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය ද මේ නාම දී කියනු ලැබේ.

නහු කනම් රුපා : වත්තායෙර ව මිශාගුණා, සක්ව රුපා නීසාය ය මතො, විකුණුණවා, තු වත්තායි, ඉදා වූවත් රුපා, ඉති ඉදක්ව හාම්, ඉදක්ව රුපා, ඉදා වූවත් හාමරුපා.

නහු කනම් හාමරුපාපවත්, සලායනින් : විකබායනින් සේචායනින් සෑනායනින් ඡ්‍යෙනායනින් ඡ්‍යෙනායනින් මත්තායනින්, ඉදා වූවත් හාමරුපාපවත්, සලායනින්.

නහු කනම්, ජට්තායනින්පවත්, එසේයා : ගෝ, එසේයා, ප්‍රීයනා, සමුළුහනා, සමුළුසිහනාන්. අයා වූවත් ජට්තායනින්පවත්, එසේයා, -පෙ-නෙන වූවත් එවමෙනසා කෙවලයා දුක්කිකාන්සා සමුද්‍යෙ, ගො,නීත්.

### පම්පමකුපා.

---

375. තහැම් සමය අව්‍යාපවත්, සක්බාරෙ අව්‍යාපහැනුකො, සක්බාරපවත්, විකුණුණ් සක්බාරගහනුකා, සක්බාරගහනුකාන්, විකුණුණ්පවත්, නාම්, මාම් විකුණුණ්ගහනුකා, නාමපවත්, ජට්තායනින්පවත්, ජට්තායනින්පවත්, එසේයා, ජට්තායනින්හෙනුකො, එසේයාපවත්, වෙදනා, එසේයාහනුකා, වෙදනාපවත්, තුණා, වෙදනාහනුකා, තුණාපවත්, උපාදනා, උපාදනාපවත්, ප්‍රාන්තා, ප්‍රාන්තාපවත්, හව්වා, හව්වාපවත්, ජ්‍යා, ජ්‍යාපවත්, ජරුලරාණ්, එවමෙනසා කෙවලයා දුක්කිකාන්සා සමුද්‍යෙ.

නහු කනම්, අව්‍යාප් : ය අකුණුලුලා, අදයන් -පෙ- අව්‍යාප්ලඩි මේ,ගො, අකුණුලුලාලා, අයා වූවත් අව්‍යාප්.

නහු කනම්, අව්‍යාපවත්, සක්බාරෙ අව්‍යාපහැනුකො, : ය, වෙනනා සක්වත්තානා, වෙනයිතනාන්, අයා වූවත් අව්‍යාප්පවත්, සක්බාරෙ අව්‍යාපහැනුකො.

නහු කනම්, සක්බාරපවත්, විකුණුණ් සක්බාරහනුකා : ය එනුතා මතො, මානස්. -පෙ- තුර්, මතො, විකුණුණ්වා, ඉදා වූවත් සක්බාරපවත්, නාම්, විකුණුණ්ගහනුකා.

නහු කනම්, නාමපවත්, ජට්තායනින්, නාමගහනුකා : ය එනුතා මතො, මානස්. -පෙ- තුර්, මතො, විකුණුණ්වා, ඉදා වූවත් විකුණුණ්පවත්, නාම්, විකුණුණ්ගහනුකා.

නහු කනම්, නාමපවත්, ජට්තායනින්, නාමගහනුකා : ය එනුතා මතො, මානස්. -පෙ- තුර්, මතො, විකුණුණ්වා, ඉදා වූවත් නාමපවත්, ජට්තායනින්, නාමගහනුකා.

නහු කනම්, ජට්තායනින්පවත්, එසේයා, ජට්තායනින්හෙනුකො : ගෝ, එසේයා, ප්‍රීයනා, සමුළුහනා, සමුළුසිහනාන්, අයා වූවත් ජට්තායනින්පවත්, එසේයා, ජට්තායනින්හෙනුකො.

නහු කනම්, එසේයාපවත්, වෙදනා, එසේයාහනුකා : ය වෙනයිතා ය,නා වෙනයිතා පුබා වෙනෙ,සම්බාදා, පුබා වෙදනාසිනාජ්‍යා, ය,නා පුබා වෙදනා, වෙදනාසිනාජ්‍යා.

එහි රුප කවිරේ යන් : සතර මහා ගුත්තයේද යම් රුපයකුන් අයිරි ගොටලයන මෙනාවිස්සුදානු ව පවතී ද, මේ රුප දි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ නාමය ද මේ රුපය ද යන මේ නාමරුප දි කියනු ලැබේ.

එහි නාමරුපප්‍රත්‍යායන් සලායනන කවිරේ යන් : වක්බායනන ය සානායනන ය සානායනන ය එවිහායනන ය කායායනන ය මනායනන දි මේ නාමරුපප්‍රත්‍යායන් සලායනන දි කියනු ලැබේ.

එහි ජටදායනප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශ කවිරේ යන් : යම්පර්ගයක් ස්පර්ශ කරන අපුරෝක් මොනටට ස්පර්ශ කරන අපුරෝක් මොනටට ස්පර්ශ කළ බවෙක් එවිද මේ ස්ථායනප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශ දි කියනු ලැබේ. . . එහෙහින් 'එව මෙකස්ස කොටුළයේ දුක්ක්ඩකන්ධිස්ස යටුදයා භෞති ' දි කියනු ලැබේ.

ප්‍රත්‍යායවතුළුක සි.

---

375. එසමයේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායන් අවිද්‍යාහෙතුක වූ සංස්කාරය වේ. සංස්කාර ප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරහෙතුක වූ විද්‍යානය වේ. විද්‍යානප්‍රත්‍යායන් විද්‍යානහෙතුක වූ නාමය වේ. නාමප්‍රත්‍යායන් නාමහෙතුක වූ ප්‍රකාශනයන් වේ. ස්ථායනප්‍රත්‍යායන් ස්ථායනහෙතුක වූ ස්පර්ශය වේ. ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශහෙතුක වූ වෙදනාව වේ. වෙදනාප්‍රත්‍යායන් වෙදනාහෙතුක වූ තුෂ්ණාව වේ. තුෂ්ණාප්‍රත්‍යායන් තුෂ්ණහෙතුක වූ උපානය වේ. උපානප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වේ. ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වේ. මෙසේ මේ සියලු දුස්සකන්ධියාගේ සමුද්‍ය වේ.

එහි අවිද්‍යාව කවිර යන් : යම් අදුනයක් අදරුනයක් . . . අවිද්‍යාපරිස්සයක් මොහසුනිඛාත අකුණලමුලයක් වේ ද මේ අවිද්‍යා දි කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායන් අවිද්‍යාහෙතුක වූ සංස්කාරය කවිරේ යන් : යම් වෙතනාවක් සඳුවෙනනාවක් සිතනලදබවෙක් වේ ද. මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායන් අවිද්‍යාහෙතුක වූ සංස්කාර දි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරහෙතුක වූ විද්‍යානය කවිර යන් : යම් විත්තයෙක් මනසක් මානසයක් . . . තදුනුරුප වූ මෙනාවිද්‍යනාධාතුවෙක් වේ ද. මේ සංස්කාර ප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරහෙතුක වූ විද්‍යා දි කියනු ලැබේ.

එහි විද්‍යාප්‍රත්‍යායන් විද්‍යාහෙතුක වූ නාමය කවිර යන්. වෙදනාසංකන්ධි ය සංදුර්සකන්ධි ය සංස්කාරසකන්ධි ය, මේ විද්‍යාප්‍රත්‍යායන් විද්‍යාහෙතුක වූ නාම දි කියනු ලැබේ.

එහි නාමප්‍රත්‍යායක් නාමහෙතුක වූ ස්ථායනයනය කවිර යන් : යම් විත්තයෙක් මනසක් මානසයක් . . . තදුනුරුප වූ මෙනාවිද්‍යනාධාතුයෙක් වේ ද, මේ නාමප්‍රත්‍යායන් නාමහෙතුක වූ ස්ථායනයන යයි කියනු ලැබේ.

එහි ස්ථායනප්‍රත්‍යායන් ස්ථායනයක් වූ ස්පර්ශය කවිර යන් : යම් ස්පර්ශයෙක් ස්පර්ශ කරන අපුරෝක් මොනටට ස්පර්ශ කරන අපුරෝක් මොනටට ස්පර්ශ කළ බවෙක් වේ ද, මේ ස්ථායනප්‍රත්‍යායන් ස්ථායනහෙතුක වූ ස්පර්ශ දි කියනු ලැබේ.

එහි ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශ හෙතුක වූ වෙදනාව කවිර යන් : යම් වෙතනික වූ සානයෙක් වෙතනික වූ පුබයෙක් විත්තස්ස්පර්ගයන් උපන් සාත-පුබ-වේදිතයෙක් වෙතනාසමර්ධිසර සාත-පුබ-වෙදනායෙක් වේ ද, මේ ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශහෙතුක වූ වෙදනාව යයි කියනු ලැබේ.

නිත්‍ය කතම්, වෙදනා, පටවය, තැණි, වෙදනා, ගෙහුකා : යෝ, රුගේ, සාරගේ, -පෙ- එකසියා සාරගේ, අයා වුවත් වෙදනා, පටවය, තැණි, වෙදනා, ගෙහුකා.

නිත්‍ය කතම් තැණි, පටවය, උපාදන තැණි, ගෙහුකා : යා, දිවිසි දිවිසිගත් -පෙ- විපරියෙසියාගේ, ඉදා වුවත් තැණි, පටවය, උපාදන තැණි, ගෙහුකා -පෙ- තෙන වුවත් එවමෙනසා කෙවලයා දුකුකිකිනියා සැලුදයේ, ගොනීයි.

376 තයිම් සමයේ අවිජ්‍ය, පටවය, සඩිබ්රේරු අවිජ්‍ය, ගෙහුකා, සඩිබ්රේරු පටවය, විකුද්ධිණ සඩිබ්රේරු ගෙහුකා, විකුද්ධිණ පටවය, නාම ම විකුද්ධිණ ගෙහුකා, නාම පටවය, එසේ, නාම ගෙහුකා, එසේ පටවය, වෙදනා, එසේ ගෙහුකා, වෙදනා, පටවය, තැණි, වෙදනා, ගෙහුකා, තැණි, පටවය, තැණි, පටවය, උවමෙනසා කෙවලයා දුකුකිකිනියා සැලුදයේ, ගොනී.

නිත්‍ය කතම්, අවිජ්‍ය : යා අකුද්ධිණ අදයාන පෙ- අවිජ්‍ය උඩිමේ, ගොනී, අකුද්ධිලුල, අයා වුවත් අවිජ්‍ය.

නිත්‍ය කතම්, අවිජ්‍ය, පටවය, සඩිබ්රේරු අවිජ්‍ය, ගෙහුකා : යා වෙනත්, සඳේශ්වරත්, වෙනසිනත් අයා වුවත් අවිජ්‍ය, පටවය, සඩිබ්රේරු, අවිජ්‍ය, ගෙහුකා.

නිත්‍ය කතම් සඩිබ්රේරු පටවය, විකුද්ධිණ සඩිබ්රේරු ගෙහුකා : යා මිතකා මලෙ, මාහස පෙ- තැජ්‍රු, මලෙ, විකුද්ධිණයි, නු, ඉදා වුවත් සඩිබ්රේරු පටවය, විකුද්ධිණ සඩිබ්රේරු ගෙහුකා.

නිත්‍ය කතම් සඩිබ්රේරු පටවය, නාම විකුද්ධිණ ගෙහුකා : වෙදනා, කුකුඩානී, සඳේශ්වරකුඩානී, සඩිබ්රේරකුඩානී, ඉදා වුවත් විකුද්ධිණ පටවය, නාම විකුද්ධිණ ගෙහුකා.

නිත්‍ය කතම්, නාම විකුද්ධිණ පටවය, නාම විකුද්ධිණ ගෙහුකා : එපෙන්, එසේ, නාම ම එපෙන්, එසේ, නාම ගෙහුකා, සම්පූර්ණ නාම ගෙහුකා, සම්පූර්ණ ගෙහුකා, සඩිබ්රේරකුඩානී, විකුද්ධිණකුඩානී, ඉදා වුවත් විකුද්ධිණ පටවය, නාම විකුද්ධිණ ගෙහුකා.

නිත්‍ය කතම්, නාම පටවය, එසේ, නාම ගෙහුකා : යෝ, එසේ, ආසන්, සම්පූර්ණ, සම්පූර්ණ ගෙහුකා, අයා වුවත් නාම පටවය, එසේ, නාම ගෙහුකා -පෙ- තෙන වුවත් එවමෙනසා කෙවලයා දුකුකිනියා සැලුදයේ, ගොනී.

377. තයිම් සමයේ අවිජ්‍ය, පටවය, සඩිබ්රේරු අවිජ්‍ය, ගෙහුකා, සඩිබ්රේරු පටවය, විකුද්ධිණ සඩිබ්රේරු ගෙහුකා, විකුද්ධිණ පටවය, නාමරුප විකුද්ධිණ ගෙහුකා, නාමරුප පටවය, ජව්‍යායත්ත යත්ත නාමරුප පටවය, ජව්‍යායත්ත ගෙහුකා, එසේ, ජව්‍යායත්ත ගෙහුකා, එසේ පටවය, වෙදනා, එසේ ගෙහුකා, තැණි, වෙදනා, ගෙහුකා, තැණි, පටවය, උපාදන තැණි, උපාදන පටවය, උපාදන ගෙහුකා, උපාදන පටවය, නාම ම උපාදන පටවය, එවමෙනසා කෙවලයා දුකුකිනියා සැලුදයේ, ගොනී.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යායයෙන් වෙදනාහෙතුක වූ කැඳුවට කවර යන් : යම් රාගයක් සංරාගයෙක් ... විත්තයා ගේ බලවත් රාගයෙක් වේ ද, මේ වෙදනාප්‍රත්‍යායයෙන් වෙදනාහෙතුක වූ කැඳුවට යයි කියනු ලැබේ.

එහි කැඳුප්‍රත්‍යායයෙන් කැඳුහෙතුක වූ උපාදනය කවර යන් : යම් අඡ්‍රියෙක් දැජ්‍රිතතයෙක් ... විපරිතග්‍රාහයෙක් වේ ද, මේ කැඳුප්‍රත්‍යායයෙන් කැඳුහෙතුක වූ උපාදන යි කියනු ලැබේ. ... එහෙයින් ' එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්බන්ධස්ස සමුදායා හොති ' යි කියනු ලැබේ.

376. එසමයෙහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායයෙන් අවිද්‍යාහෙතුක වූ සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාර ප්‍රත්‍යායයෙන් සංස්කාරහෙතුක වූ විජ්‍යනය වෙයි, විජ්‍යන්ප්‍රත්‍යායයෙන් විජ්‍යනහෙතුක වූ නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායයෙන් නාමහෙතුක වූ ස්ථරරුය වෙයි, ස්ථරරුප්‍රත්‍යායයෙන් ස්ථරරුහෙතුක වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායයෙන් වෙදනාහෙතුක වූ කැඳුවට වෙයි, කැඳුප්‍රත්‍යායයෙන් කැඳුහෙතුක වූ උපාදනය වෙයි, උපාදනප්‍රත්‍යායයෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායයෙන් ජරාමරණ වෙයි. මෙසේ මේ සියලු දුබරාණු ගේ සමුදාය වේ.

එහි අවිද්‍යා කවර යන් : යම් අදාළයෙක් අදරුනයෙක් ... අවිද්‍යාපරිශ්‍යයෙක් මොහසුවිමාන අකුණලමුලයෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යා යි කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායයෙන් අවිද්‍යාහෙතුක වූ සංස්කාරය කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සංස්කීවෙතනාවක් සිතින ලද බවක් වේ ද, මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායයෙන් අවිද්‍යාහෙතුක වූ සංස්කාර යි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායයෙන් සංස්කාර හෙතුක වූ විජ්‍යනය කවර යන් : යම් විත්තයෙක් මනසෝක් මානසයෙක් ... තදුරුප වූ මෙනොවිජ්‍යන්ධායෙක් වේ ද, මේ සංස්කාර ප්‍රත්‍යායයෙන් සංස්කාරහෙතුක වූ විජ්‍යන යි කියනු ලැබේ.

එහි විජ්‍යන්ප්‍රත්‍යායයෙන් විජ්‍යනහෙතුක වූ නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛයෙකන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය යන මේ විජ්‍යන්ප්‍රත්‍යායයෙන් විජ්‍යනහෙතුක වූ නාම යයි කියනු ලැබේ.

" නාමප්‍රවිචාරයේ නාමස්කරණයා නාමහෙතුවකා " යි එහි නාමය කවර යන් : ස්ථරරුය තබා වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛයෙකන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය විජ්‍යන්ස්කන්ධ ය යන මේ නාම යි කියනු ලැබේ.

එහි නාමප්‍රත්‍යායයෙන් නාමහෙතුක වූ ස්ථරරුය කවර යන් : යම් ස්ථරරුහෙතුක් ප්‍රහසනා අපුරුණක් මොනොවට පහසනා අපුරුණක් මොනොවට ස්ථරරු කළ බවක් වේ ද, මේ නාමප්‍රත්‍යායයෙන් නාමහෙතුක වූ ස්ථරරු යයි කියනු ලැබේ. ... එහෙයින් " එව මෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්බන්ධස්ස සමුදායා හොති " යි කියනු ලැබේ.

377. එසමයෙහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායයෙන් අවිද්‍යාහෙතුක වූ සංස්කාරය වෙයි. සංස්කාර ප්‍රත්‍යායයෙන් සංස්කාර හෙතුක වූ විජ්‍යනය වෙයි, විජ්‍යන්ප්‍රත්‍යායයෙන් විජ්‍යනහෙතුක වූ නාම රුපය වෙයි, නාමරුපප්‍රත්‍යායයෙන් නාමරුපහෙතුක වූ ප්‍රත්තායනනය වෙයි, ප්‍රත්තායනන ප්‍රත්‍යායයෙන් ප්‍රත්තායනහෙතුක වූ ස්ථරරුය වෙයි, ස්ථරරුප්‍රත්‍යායයෙන් ස්ථරරුහෙතුක වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායයෙන් වෙදනාහෙතුක වූ කැඳුවට වෙයි, කැඳුප්‍රත්‍යායයෙන් කැඳුහෙතුක වූ උපාදනය වෙයි, උපාදනප්‍රත්‍යායයෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායයෙන් ජරාමරණ වෙයි. මෙසේ මේ සියලු දුබරාණු ගේ සමුදාය වේ.

නෙත් කනම් අවිජ්‍යා : යා අස්සුදුණ් අදායානා -පේ- අවිජ්‍යාලඩි මේ;ගෙ, අකුසලම්ලෝ, අයා වූවටති අවිජ්‍යා.

නෙත් කනමේ, අවිජ්‍යාප්පටය, සඩ්බි,රේ අවිජ්‍යා,හෙතුගො : යා වෙනෙනා, සඡෙවුන්නා, වෙනසින්නා, අයා වූවටති අවිජ්‍යාප්පටය, සඩ්බි,රේ අවිජ්‍යා,හෙතුගො.

නෙත් කනම් සඩ්බි,රපටවය, විස්සුදුණ් සඩ්බි,රගහෙතුකා : යා එනෙනා ම්නයා, ම්නයා -පේ- තජ්‍රා, මෙනෙ,විස්සුදුණ්බා,තු. ඉදා වූවටති සඩ්බි,රපටවය, විස්සුදුණ් සඩ්බි,රගහෙතුකා.

නෙත් කනම් විස්සුදුණ්පටවය, නා,මරුපා. විස්සුදුණ්හෙතුකා : අස් නා,ම්, අස් රුපා, නෙත් කනම් නා,ම් : වෙදනා,කඩ්බො, සඡුදුදුකඩ්බො, සඩ්බි,රකඩ්බො, ඉදා වූවටති නා,ම්.

නෙත් කනම් රුපා : වකබායනයා උපටයා, -පේ- කායායනයායා උපටයා, යා වි, පනස්සුවී අස් රුපා. විනෙනා විනෙනා වූවටති රුපා, ඉන් ඉදාසුව නා,ම් ඉදාසුව රුපා- ඉදා වූවටති විස්සුදුණ්පටවය, නා,මරුපා. විස්සුදුණ්හෙතුකා.

නා,මරුපපටවය, ජව්‍යායනනා, නා,මරුපහෙතුකනා : අස් නා,ම්, අස් රුපා. නෙත් කනම් නා,ම් : වෙදනා,කඩ්බො, සඡුදුදුකඩ්බො, සඩ්බි,රකඩ්බො- ඉදා වූවටති විස්සුදුණ්ණපටවය, නා,මරුපා. විස්සුදුණ්හෙතුකා.

නෙත් කනම් රුපා : යා රුපා තීසාය මෙනෙ,විස්සුදුණ්බා,තු විනෙනා, ඉදා වූවටති රුපා. ඉන් ඉදාසුව නා,ම් ඉදාසුව රුපා, ඉදා වූවටති නා,මරුපපටවය.

නෙත් කනම් නා,මරුපපටවය, ජව්‍යායනනා, නා,මරුපහෙතුකා : යා එනෙනා, ම්නයා, -පේ- තජ්‍රා, මෙනෙ,විස්සුදුණ්බා,තු, ඉදා වූවටති නා,මරුපපටවය, ජව්‍යායනනා, නා,මරුපහෙතුකා.

නෙත් කනමේ, ජව්‍යායනපටවය, එසේය, ජව්‍යායනහෙතුගො, යො, එසේය, පුහනා, සමුශ්‍යනා, සමුශ්‍යනා, අයා වූවටති ජව්‍යායන පටවය, එසේය, ජව්‍යායන හෙතුගො, -පේ- තෙන වූවටති එවමෙනයා කෙටිලයා දුකඩකඩන්නා භැඳීයෙ, හොත්ත්ති.

378. තෙම් සමගය අවිජ්‍යාපටවය, සඩ්බි,රේ, අවිජ්‍යා,හෙතුගො, සඩ්බි,රපටවය, විස්සුදුණ් සඩ්බි,රගහෙතුකා, විස්සුදුණ්හෙතුකා, නා,මරුපා. විස්සුදුණ්හෙතුකා, නා,මරුපපටවය, ජව්‍යායනනා, නා,මරුපහෙතුකා, ජව්‍යායනහෙතුගො, එසේයපටවය, වෙදනා, එසේය, ජව්‍යායනහෙතුගො, එසේයපටවය, තෙන වූවටති එවමෙනයා කෙටිලයා දුකඩකඩන්නා භැඳීයෙ, හොත්ත්ති.

නෙත් කනම්, අවිජ්‍යා : යා අස්සුදුණ් අදායානා -පේ- අවිජ්‍යාලඩි මේ;ගෙ, අකුසලම්ලෝ, අයා වූවටති අවිජ්‍යා.

නෙත් කනමේ, අවිජ්‍යාපටවය, සඩ්බි,රේ අවිජ්‍යා,හෙතුගො : යා, වෙනෙනා, සඡෙවුන්නා, වෙනසින්නා, අයා වූවටති අවිජ්‍යාපටවය, සඩ්බි,රේ අවිජ්‍යා,හෙතුගො.

එම් අවිද්‍යාව ක්වර යන් : මල අභ්‍යන්තරයක් අදරනයක් . . . අවිද්‍යාපරිජයක් මෙහසුකිවාන අකුණලවුලයක් වේ ද, මේ අවිද්‍යා දී කියනු ලැබේ.

එසේ සංස්කාරප්‍රතිඵලයෙන් සංස්කාරහෙළතුක වූ විශ්වාස කටයුතුව යන් : යම විත්තයෙක් මතයෙක් මානාසයෙක් . . . තදුරුප වූ මතෙනාටිඩ්නාධාතුයෙක් ටේ දී, මේ සංස්කාර ප්‍රතිඵලයෙන් සංස්කාරහෙළතුක වූ විශ්වාස යයි කියනු ලැබේ.

ଠତି ରିଅନ୍ଧାପତ୍ରମୁଦୟନୀ ରିଅନ୍ଧାତେଜୁକ ମୁଁ ନାମର୍ଯ୍ୟ କଲିରେ ଯତ୍ତି : ନାମର୍ଯ୍ୟକୁ ଆଜି, ରୂପଦୟକୁ ଆଜିନି । ଠତି ନାମିଦ କଲିରେ ଯତ୍ତି : ବେଳନ୍ଧାଚକନ୍ତିର ଯ ଜାଣ୍ଡକନ୍ତିର ଯ ଜାହାର ଚକନ୍ତିର ଯ ଯନା ତେ ନାମ ଯଦି କିମ୍ବା ଲୁହେବ ।

ଶେଷ ରୂପର କ୍ଵିତର ଯତ୍ନ : ବିକ୍ରିତୁରୁ ଯତନାଯୀ ତେ ଦ୍ଵାରା ମେଳକ୍ . . . କ୍ଷାୟାଯତନାଯୀ ତେ ଦ୍ଵାରା ମେଳକ୍ ଲେ ଦ, ଯାହା ଅନ୍ତରୁ ମୁଁ ଦ ରିତନିତ ମୁଁ ରିତନିତଖଣ୍ଡକ ମୁଁ ରିତନିତଖଣ୍ଡକ ମୁଁ ଯତ୍ନ ରୂପରେ ହେବ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ମେଳକ୍ ଯଦି କ୍ଷିଯନ୍ତି ଲୋବେ. ମେଳକ୍ ମେଳ ନାମ ଯଦ, ମେଳ ରୂପ ଦ ଯନ ମେ ରିଜ୍ଞନାପ୍ରକାଶ୍ୟନ ମେଳ ରିଜ୍ଞନିତଖଣ୍ଡକ ମୁଁ ନାମରୂପ ଦି କ୍ଷିଯନ୍ତି ଲୋବେ.

ଏହି ରୂପଯ କୁଳିଲେ ଯନ୍ତ୍ର : ଯାତ୍ରି ରୂପାଙ୍କ ନୀତିକୁ ମେନୋରିଣ୍ଡନାଦ୍ୟାନ୍ତିର ପାଇବି ଥିଲା, ତେଣେ ରୂପ ଯଦି କିମ୍ବାନ୍ତିର ଲେବେବି. ତମେବେ ତେ ବ୍ୟାପକ ଥିଲା, ତେଣେ ରୂପର ଥିଲା କିମ୍ବାନ୍ତିର ଲେବେବି.

එසේ නාමරුප්පත්‍යයෙන් නාමරුප්පත්‍යක වූ අභ්‍යායනනය කිවර යත් : යම් විත්ත යෙක් මනයෙක් මානසයෙක් . . . තදුනුරුප වූ මතොවිඳුනයිතයක් වේ ද, මේ නාමරුප්පත්‍යයෙන් නාමරුප්පත්‍යක වූ අභ්‍යායනන දී කියනු ලැබේ.

378. එසමයෙන් අවධාපත්‍රකාශයෙන් අවධාහේතුක වූ සංස්කාර වෙයි, සංස්කාර ප්‍රකාශයෙන් සංස්කාරගෙතුක වූ විද්‍යාතාය වෙයි, විද්‍යාතාහේතුක වූ නාමරුප වෙයි, නාමරුපත්‍රකාශයෙන් නාමරුපගෙතුක වූ ජ්‍යෙෂ්ඨයනාය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨයනාපත්‍රකාශයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨයනාහේතුක වූ ස්ථරෝගය වෙයි, ස්ථරෝගපත්‍රකාශයෙන් ස්ථරෝගගෙතුක වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාපත්‍රකාශයෙන් වෙදනාහේතුක වූ කාණ්ඩාව වෙයි, කාණ්ඩාපත්‍රකාශයෙන් කාණ්ඩා හේතුක වූ උපාදාතාය වෙයි, උපාදාතාපත්‍රකාශයෙන් උපාදාතාහේතුක වූ ජාතිය වෙයි, ජාතියපත්‍රකාශයෙන් ජාතිය වෙයි.

ఏక అవిధుల కులిర యన్ : యాం ఆణునాయక్ ఆదరణనాయక్ ... ఆవిధుపరిషాయక్ తొలుహసచిత్తముత ఆక్షుణలిల్లిలుయన్ లె ద, లె ఆవిధు యడి కీయన్ లైవి.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාගෙනුක වූ සංස්කෘරය කවිතර යන් : යම් වෙනත්නාවක් සංවෙනත්නාවක් පිහින ලද බලෙක් මේ ද, මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් අවිද්‍යාගෙනුක වූ සංස්කෘර යයි කියනු ලැබේ.

නෙත් කනම් සංඝිතපටවය, විස්සුද්ධාණ සංඝිතපෙහෙතුකා : යා මිත්‍යයා මෙහා, මානයා -පෙ- කජ්‍රා, මෙහා, විස්සුද්ධාණඩ්, නූ, ඉදා වූවත් සංඝිතපටවය, විස්සුද්ධාණ සංඝිතපෙහෙතුකා.

නෙත් කනම් විස්සුද්ධාණපටවය, නාමරුපා විස්සුද්ධාණපෙහෙතුකා : අභ්‍යා නාම්, අභ්‍යා රුපා. නෙත් කනම් නාම් : ටෙද්දනාකඩ්ජ්‍යා, සංඝිතපෙහෙතුකා, අභ්‍යා රුපාකඩ්ජ්‍යා, ඉදා වූවත් නාම්.

නෙත් කනම් රුපා : වකඩ්යන්නයා උපවියේ, -පෙ- කායායන්නයා උපවියේ, යා වා, පනසුදාලට අභ්‍යා රුපා වින්දුර් වින්දුහෙතුකා වින්දුහුමුව්‍යා, නා, ඉදා වූවත් රුපා. ඉත් ඉදක්ව නාම්, ඉදක්ව රුපා, ඉදා වූවත් විස්සුද්ධාණපටවය, නාමරුපා විස්සුද්ධාණපෙහෙතුකා.

නාමරුපාපටවය, සලුයන්න නාමරුපාපෙහෙතුන්නයා : අභ්‍යා නාම්, අභ්‍යා රුපා. නෙත් කනම් නාම් : ටෙද්දනාකඩ්ජ්‍යා, සංඝිතපෙහෙතුකා, සංඝිතපෙහෙතුකා, ඉදා වූවත් නාම්.

නෙත් කනම් රුපා : වනකාරෝ ව මහාත්‍යතා, යා ව රුපා තීයාය මෙහා, විස්සුද්ධාණඩ්, නූ වනකාත්‍ය, ඉදා වූවත් රුපා. ඉත් ඉදක්ව නාම්, ඉදක්ව රුපා, ඉදා වූවත් නාමරුපා.

නෙත් කනම් නාමරුපාපටවය, සලුයන්න නාමරුපාපෙහෙතුකා : වකඩ්යන්න පෙ- මහායන්න, ඉදා වූවත් නාමරුපාපටවය, සලුයන්න නාමරුපාපෙහෙතුකා.

නෙත් කනම්, ජව්‍යායන්නපටවය, එසේය, ජව්‍යායන්නහෙතුකො : යෙ, එසේය, පුහනා, සම්ප්‍රානා, සම්ප්‍රානානා, අයා වූවත් ජව්‍යායන්න පටවය, එසේය, ජව්‍යායන්නහෙතුකා.

නෙත් කනම්, එස්සපටවය, ටෙද්දනා, එස්සහෙතුකා : යා ටෙනසිකා සානා ටෙනසිකා පුබා වෙනේ, සම්ප්‍රානාර්, සානා පුබා ටෙද්දිනා ටෙනසිකා පුබා, සම්ප්‍රානාර්, සානා, පුබා, ටෙද්දනා, අයා වූවත් එස්සපටවය, ටෙද්දනා, එස්සහෙතුකා.

නෙත් කනම්, ටෙද්දනාපටවය, තුණු, ටෙද්දනාහෙතුකා : තෙ, රුගෝ, සාරගෝ, -පෙ- මිත්‍යයා සාරගෝ, අයා වූවත් ටෙද්දනාපටවය, තුණු, ටෙද්දනාහෙතුකා.

නෙත් කනම්. තුණුපටවය, උපාදුනා. තුණුහෙතුකා : යා දිවසි දිවිසින්න-පෙ-තුන්‍යායන්න. විපරියෙයගාහෙ, ඉදා වූවත් තුණුපටවය, උපාදුනා. තුණුහෙතුකා-පෙ- තෙන වූවත් එව්‍යමෙනයා කෙව්ලසා දුකඩකඩන්නයා සමුදුගෝ, තෙහාත්ත්ත්.

අහභුවභුකා.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරහෙතුක වූ විභානය කවරේ යන් : යම් විත්තයෙක් මොසක් මානාසයෙක් . . . තදුරුප වූ මෙහාවිඳුනාධානුයෙක් වේ ද, මේ සංස්කාර ප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරහෙතුක වූ විභා යයි කියනු ලැබේ.

එහි විභාප්‍රත්‍යාගයන් විඳානහෙතුක වූ නාමරුප කවරේ යන් : නාමයෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති, එහි නාමය කවරේ යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛ්‍යකන්ධ ය සංස්කාර ස්කන්ධය යන මේ නාම දී කියනු ලැබේ.

එහි රුපය කවරේ යන් : වක්ෂ්ප්‍රායනනය ගේ ඉපදේශක වේ ද . . . කායායනනය ගේ ඉපදේශක වේ ද, යලි අනු වූ ද විත්තර වූ විත්තහෙතුක වූ විත්තසමුන්දාන වූ යම් රුපයෙක් හෝ ඇදිද, මේ රුප යයි කියනු ලැබේ. මෙයේ මේ නාමය ද, මේ රුපය ද යන මේ විභාප්‍රත්‍යාගයන් විඳානහෙතුක වූ නාමරුප දී කියනු ලැබේ.

නාමරුපප්‍රත්‍යාගයන් නාමරුපහෙතුක වූ අඩායනනය යනු : නාමයෙක් ඇත, රුප යයෙක් ඇති. එහි නාමය කවරේ යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛ්‍යකන්ධ ය සංස්කාර ස්කන්ධයේ ය. මේ නාම යයි කියනු ලැබේ.

එහි රුපය කවරේ යන් : සකර මහාජනයේ ද, යලි යම් රුපයෙක් නිසා මෙහාවිඳාන ධානුව පවතී ද, මේ රුප දී කියනු ලැබේ. මෙයේ මේ නාමය ද, මේ රුපය ද මේ නාමරුප දී කියනු ලැබේ.

එහි නාමරුපප්‍රත්‍යාගයන් නාමරුපහෙතුක වූ අඩායනනය කවරේ යන් : වක්ෂ්ප්‍රායනනය . . . මනායනන යි, මේ නාමරුපප්‍රත්‍යාගයන් නාමරුපහෙතුක වූ අඩායනන යයි කියනු ලැබේ.

එහි අෂ්දායනනප්‍රත්‍යාගයන් අෂ්දායනනහෙතුක වූ ස්පර්ශය කවරේ යන් : යම් ස්පර්ශයෙක් ස්පර්ශ කරන අපුරෝක් මොහොටුවට ස්පර්ශ කරන අපුරෝක් මොහොටුවට ස්පර්ශ කළ බෙවක් වේ ද, මේ අෂ්දායනනප්‍රත්‍යාගයන් අෂ්දායනනහෙතුක වූ ස්පර්ශ යයි කියනු ලැබේ.

එහි ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශහෙතුක වූ වෙදනාව කවර යන් : යම් වෙෙනයික වූ සාක්ෂියෙක් වෙෙනයික වූ පුරුෂයෙක් වෙෙනාසම්ජස්ස සාක්ෂුඩා-වේදධිනයෙක් වෙෙනා සම්ජස්ස සාක්ෂුඩා-වේදනායෙක් වේ ද, මේ ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශහෙතුක වූ වෙදනා යි කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාහෙතුක වූ ක්‍රෘණ කවර යන් : යම් රාගයෙක් බලවත් රාගයෙක් . . . විත්තයාගේ බලවත් රාගයෙක් වේ ද, මේ වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාහෙතුක වූ ක්‍රෘණ යයි කියනු ලැබේ.

එහි ක්‍රෘණප්‍රත්‍යාගයන් ක්‍රෘණහෙතුක වූ උපාදනය කවර යන් : යම් දූෂ්චිරෙයෙක් දූෂ්චිරනයෙක් . . . තීර්ථායනනයෙක් විපරිත්ප්‍රාග්‍රහයෙක් වේ ද, මේ ක්‍රෘණප්‍රත්‍යාගයන් ක්‍රෘණහෙතුක වූ උපාදන යයි කියනු ලැබේ . . . එයින් කියනු ලැබේයි: “ එවමෙනස්ස කෙවුලස දුක්වක්බන්ධස සම්දයා භානි ” යි.

සෙනුවනුක්ක යි.

379. නයම්. සමය අව්‍යාපක පවතිය, සඩාරේ, අව්‍යාපක ප්‍රස්ථානා, සඩාරපවතිය, විස්දානුණ සඩාරසහ ප්‍රස්ථානා, විස්දානුණපවතිය, නාම්. එක්ස්දානුණසහ ප්‍රස්ථානා, නාමපවතිය, ජට්ඩ්ස්යනා. නාමසහ ප්‍රස්ථානා, ජට්ඩ්ස්යනාපවතිය, එසේ, ජට්ඩ්ස්යනාසහ ප්‍රස්ථානා, එසේපවතිය, වෙදනා, එසේසහ ප්‍රස්ථානා, වෙදනාපවතිය, කණු, වෙදනාසහ ප්‍රස්ථානා, කණුපවතිය, උපාදනා. තැනු, වෙදනාසහ ප්‍රස්ථානා, තැනුපවතිය, වෙශ්‍යා නොවේ නිස්සා ප්‍රස්ථානා.

න්‍යා කනම්, අව්‍යාපක : යා අඳුනුණ ඇදයානා. -පෙ- අව්‍යාපක, ලබා මේ, ගො, අකුසල්ලීල, අයා වූවත් අව්‍යාපක.

න්‍යා කනම්, අව්‍යාපක පවතිය, සඩාරේ, අව්‍යාපක ප්‍රස්ථානා : යා වෙනත් සංස්කෘතිනා, වෙනසිනානා, අයා වූවත් අව්‍යාපක පවතිය, සඩාරේ අව්‍යාපක ප්‍රස්ථානා.

න්‍යා කනම්. සඩාරපවතිය, විස්දානුණ සඩාරසහ ප්‍රස්ථානා : යා එක්නා. මිනයා, මිනයා. -පෙ- තැප්, මෙනෑ, විස්දානුණයි, තුදා වූවත් සඩාරපවතිය, විස්දානුණ සඩාරසහ ප්‍රස්ථානා.

න්‍යා කනම්. විස්දානුණපවතිය, නාම්. විස්දානුණසහ ප්‍රස්ථානා : වෙදනා, කඩිනේ, සංස්කෘතිකඩිනේ, සඩාරකඩිනේ, තුදා වූවත් විස්දානුණපවතිය, නාම්. විස්දානුණසහ ප්‍රස්ථානා.

න්‍යා කනම්. නාමපවතිය, ජට්ඩ්ස්යනානා. නාමසහ ප්‍රස්ථානා : යා එක්නා. මිනෙ, මිනයා. -පෙ- තැප්, මෙනෑ, විස්දානුණයි, තුදා වූවත් නාමපවතිය, ජට්ඩ්ස්යනානා. නාමසහ ප්‍රස්ථානා.

න්‍යා කනම්, ජට්ඩ්ස්යනාපවතිය, එසේ, ජට්ඩ්ස්යනාසහ ප්‍රස්ථානා : යා වෙනකිකා, සානා. වෙනකිකා පුබා. වෙනකිකාසහ ප්‍රස්ථානා. යා, සානා, සානා, පුබා, වෙදනා, අයා වූවත් එසේපවතිය, වෙදනා, එසේසහ ප්‍රස්ථානා.

න්‍යා කනම්, වෙදනාපවතිය, කණු, වෙදනාසහ මැස්ථානා : යා වෙනකිකා, සානා. වෙනකිකා පුබා. වෙනකිකාසහ ප්‍රස්ථානා. යා, සානා, සානා, පුබා, වෙදනා, අයා වූවත් වෙදනාපවතිය, කණු, වෙදනා, එසේසහ ප්‍රස්ථානා.

න්‍යා කනම්, වෙදනාපවතිය, උපාදනා. වෙදනාසහ මැස්ථානා : යා, රාගෝ, සාරගෝ, -පෙ- එක්නායා සාරගෝ, අයා වූවත් වෙදනාපවතිය, කණු, වෙදනාසහ ප්‍රස්ථානා.

න්‍යා කනම්. කණුපවතිය, උපාදනා. වෙදනාසහ මැස්ථානා : යා, දිව්‍ය දිව්‍යිගත්-පෙ-සීන්ස්යනානා. විපරියෙකගාගෙ, තුදා වූවත් කණුපවතිය, උපාදනා. කණුසහ ප්‍රස්ථානා. -පෙ- ගෙහ වූවත් “එච්මේන්ස් කෙවලයා දුක්කඩකඩනියා සැම්ස්” නි.

379. එසමයෙන් අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් අවිද්‍යාව හා සම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ විජ්‍යනය වෙයි, විජ්‍යනප්‍රත්‍යායෙන් විජ්‍යන සම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායෙන් නාමසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ සංස්කාරනය වෙයි, සංස්කාරනප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරනප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරනප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරය වෙයි, විද්‍යාව වෙයි, විද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් විද්‍යාසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ කෘෂිණාව වෙයි, කෘෂිණාප්‍රත්‍යායෙන් කෘෂිණාසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ උපාධනය වෙයි, උපාධනප්‍රත්‍යායෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායෙන් ජරා මරණ වෙයි. මෙසේ මේ සියලු දී බැරුණු ගේ සමුද්‍ය ටේ.

එහි අවිද්‍යාව කවර යන් : යම් අභ්‍යන්තරයක් අදරුණනයක් . . . අවිද්‍යාපරිසංග්‍රහක් මොහසුව්‍යාත අකුණලමුලයෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යා සියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් අවිද්‍යාව හා සම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ සංස්කාරය කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සඳුවෙතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් අවිද්‍යා සම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ සංස්කාර යයි සියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ විජ්‍යනය කවර යන් : යම් විත්ත යෙක් මනාසයක් මානාසයක් . . . තඳුවරුප වූ මනාවිජ්‍යන්ධාන්‍යයෙක් වේ ද, මේ සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ විජ්‍යන යයි සියනු ලැබේ.

එහි විජ්‍යනප්‍රත්‍යායෙන් විජ්‍යනසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛයිකන්ධ ය සංස්කාරයක් ය සංස්කාරසකන්ධ ය ය යි, මේ විජ්‍යනප්‍රත්‍යායෙන් විජ්‍යනසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ නාම යයි සියනු ලැබේ.

එහි නාමප්‍රත්‍යායෙන් නාමසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ සංස්කාරනය කවර යන් : යම් විත්තයෙක් මනාසයක් . . . තඳුවරුප වූ මනාවිජ්‍යන්ධාන්‍යයෙක් වේ ද, මේ නාමප්‍රත්‍යායෙන් නාමසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ සංස්කාරනය ය යයි සියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරයප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ සංස්කාරය කවර යන් : යම් සංස්කාරයක් සංස්කාර කරන අපුරෝක් මොනාවට සංස්කාර කරන අපුරෝක් සංස්කාර කළ බවෙක් වේ ද, මේ සංස්කාරනප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරයප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ සංස්කාර යයි සියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ විද්‍යාව කවර යන් : යම් වෙතකයික වූ සාක්ෂියක් වෙතකයික වූ පූජාලයක් වෙතකාසම්ප්‍රාප්‍රක්ත සාක්ෂි-වෙදධිතයෙක් වෙතකාසම්ප්‍රාප්‍රක්ත සාක්ෂි-වෙදනායෙක් වේ ද, මේ සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ විද්‍යා ය සියනු ලැබේ.

එහි විද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් විද්‍යාසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ කෘෂිණාව කවර යන් : යම් රාගයෙක් බලවත් රාගයෙක් . . . විත්තය ගේ බලවත් රාගයෙක් වේ ද, මේ විද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් විද්‍යාසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ කෘෂිණා ය සියනු ලැබේ.

එහි කෘෂිණාප්‍රත්‍යායෙන් කෘෂිණාසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ උපාධනය කවර යන් : යම් දැක්වීයෙක් දැක්වීගතයෙක් . . . තීර්ථායනනයෙක් විපරිතග්‍රාහයෙක් වේ ද, මේ කෘෂිණාප්‍රත්‍යායෙන් කෘෂිණාසම්ප්‍රාප්‍රක්ත වූ උපාධන ය සියනු ලැබේ. . . එයින් සියනු ලැබේයි : “ එවමෙකසය කෙවලයිය දුක්ක්වන්ධසය සමුදායා හොති ” යි.

380. නයම්. සමයේ අවිජ්‍ය,පටවය, සඩි,ගරු අවිජ්‍ය,සමපුළුතෙකු, සඩි,රපටවය, විසුද්ධිණ්‍ය. සඩි,රසමපුළුතෙකු, විසුද්ධිණ්‍යපටවය, නාම් විසුද්ධිණ්‍යසමපුළුතෙකු, නාමපටවය, එසේ, නාමසමපුළුතෙකු, එසේපටවය, වෙදනා, එසේසමපුළුතෙකු, වෙදනා,පටවය, තැණු, වෙදනා,සමපුළුතෙකු, තැණුපටවය, උප,දුනා, තැණුසමපුළුතෙකු, උප,දුනාපටවය, උප,දුනා, තැණු, සමපටවය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨපටවය, ජ්‍යෙෂ්ඨමරණ, එවමෙනසා කොට්ඨාස දුකුබකින්සා සමූද්‍රය, ගොනී.

නහ්‍ය කනම්, අවිජ්‍ය, : යා අසුද්ධිණ්‍ය අදයෙන් -පෙ- අවිජ්‍ය,ලභිකී මේ,ගො, අකුසලමූල, අයා ව්‍යුවත් අවිජ්‍ය.

නහ්‍ය කනම්, අවිජ්‍ය,පටවය, සඩි,ගරු අවිජ්‍ය,සමපුළුතෙකු, : යා වෙනත්, සඡෙනුත්තෙකු, වෙනසින්තෙකු, අයා ව්‍යුවත් අවිජ්‍ය,පටවය, සඩි,ගරු, අවිජ්‍ය,සමපුළුතෙකු.

නහ්‍ය කනම්. සඩි,රපටවය, විසුද්ධිණ්‍ය සඩි,රසමපුළුතෙකු, : යා වින්නා, මෙනෑ, මි,නයා -පෙ- තුරු, මෙනෑ,විසුද්ධිණ්‍යවිතු. ඉදා ව්‍යුවත් සඩි,රපටවය, විසුද්ධිණ්‍ය සඩි,රසමපුළුතෙකු.

නහ්‍ය කනම්. විසුද්ධිණ්‍යපටවය, නාම් විසුද්ධිණ්‍යසමපුළුතෙකු, : වෙද-හාකබන්, යකුණුකබන්, සඩි,රකබන්, ඉදා ව්‍යුවත් විසුද්ධිණ්‍ය-පටවය, නාම් විසුද්ධිණ්‍යසමපුළුතෙකු.

නාමපටවය, එසේ, නාමසමපුළුතෙකු,න් නහ්‍ය කනම්. නාම් : එපෙනු, එසේ, වෙදනාකබන්, සඡෙනුකබන්, සඩි,රකබන්, විසුද්ධිණ්‍යකබන්, ඉදා ව්‍යුවත් නාම්. නහ්‍ය කනම්, නාමපටවය, එසේ, නාමසමපුළුතෙකු, : ගෝ, එසේ, ප්‍රායනා, සමුළුසින්තෙකු, අයා ව්‍යුවත් නාමපටවය, එසේ, නාමසමපුළුතෙකු, -පෙ- ගොන ව්‍යුවත් 'එවමෙනසා කොට්ඨාස දුකුබකින්සා සමූද්‍රය, ගොනී'න්.

381. නයම්. සමයේ අවිජ්‍ය,පටවය, සඩි,ගරු, අවිජ්‍ය,සමපුළුතෙකු, සඩි,රපටවය, විසුද්ධිණ්‍ය සඩි,රසමපුළුතෙකු, විසුද්ධිණ්‍යපටවය, නාමරුප, විසුද්ධිණ්‍යසමපුළුතෙකු. නාම්, නාමරුපපටවය, ජවත්,යනන්, නාමසමපුළුතෙකු, ජවත්,යනනපටවය, එසේ, ජවත්,යනනසමපුළුතෙකු, එසේපටවය, වෙදනා, එසේසමපුළුතෙකු, වෙදනා,පටවය, තැණු, වෙදනා,සමපුළුතෙකු, තැණුපටවය, උප,දුනා, තැණුසමපුළුතෙකු, උප,දුනාපටවය, උප,දුනා, තැණු, සමපටවය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨපටවය, ජ්‍යෙෂ්ඨමරණ, එවමෙනසා කොට්ඨාස දුකුබකින්සා සමූද්‍රය, ගොනී.

නහ්‍ය කනම්, අවිජ්‍ය, : යා අසුද්ධිණ්‍ය අදයෙන් -පෙ- අවිජ්‍ය,ලභිකී මේ,ගො, අකුසලමූල, අයා ව්‍යුවත් අවිජ්‍ය.

නහ්‍ය කනම්, අවිජ්‍ය,පටවය, සඩි,ගරු අවිජ්‍ය,සමපුළුතෙකු, : යා වෙනත්, සඡෙනුත්තෙකු, වෙනසින්තෙකු, අයා ව්‍යුවත් අවිජ්‍ය,පටවය, සඩි,ගරු, අවිජ්‍ය,සමපුළුතෙකු.

380. එසමයෙහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායන් අවිද්‍යාසම්පූජක්ත වූ සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාර ප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරසම්පූජක්ත වූ විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යායන් විඳුනසම්පූජක්ත වූ නාමය වෙයි, නාමසම්පූජක්ත වූ ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශසම්පූජක්ත වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායන් වෙදනාසම්පූජක්ත වූ කෘෂිණාව වෙයි, කෘෂිණප්‍රත්‍යායන් කෘෂිණසම්පූජක්ත වූ උපාධනය වෙයි, උපාධනප්‍රත්‍යායන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යායන් ජරාමරණ වෙයි. මෙසේ මේ සියලු දුෂ්ඨරාශී ගේ සමුදාය වේ.

එහි අවිද්‍යාව කවර යන් : යම් අඛ්‍යනයක් අදරනයක් . . . අවිද්‍යාපරිසයක් මොහසුධිබ්‍යාත අකුණලුම්ලයක් වේ ද, මේ අවිද්‍යා දි කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායන් අවිද්‍යාසම්පූජක්ත වූ සංස්කාරය කවරය යන් : යම් වෙනතාවක් සක්ෂිවෙනතනාවක් සිතන ලද බවික් වේ ද, මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායන් අවිද්‍යාසම්පූජක්ත වූ සංස්කාර දි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරසම්පූජක්ත වූ විඳුනය කවරය යන් : යම් වින්තයක් මනාසක් මානසයක් . . . තදුනුරුප වූ මතොවිඳුනධානුයක් වේ ද, මේ සංස්කාර ප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරසම්පූජක්ත වූ විඳුන දි කියනු ලැබේ.

එහි විඳුනප්‍රත්‍යායන් විඳුනසම්පූජක්ත වූ නාමය කවරය යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ දි. මේ විඳුනප්‍රත්‍යායන් විඳුනසම්පූජක්ත වූ නාම යයි කියනු ලැබේ.

නාමප්‍රත්‍යායන් නාමසම්පූජක්ත වූ ස්පර්ශය යනු : එහි නාමය කවරය යන් : ස්පර්ශය තබා වෙදනාස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය විඳුනස්කන්ධ දි, මේ නාම යයි කියනු ලැබේ. එහි නාමප්‍රත්‍යායන් නාමසම්පූජක්ත වූ ස්පර්ශය කවරය යන් : යම් ස්පර්ශයක් ස්පර්ශ කරන අයුරෝක් මොනොවට ස්පර්ශ කරන අයුරෝක් ස්පර්ශ කළ බවික් වේ ද, මේ නාමප්‍රත්‍යායන් නාමසම්පූජක්ත වූ ස්පර්ශ යයි කියනු ලැබේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි : “ එවමෙනසය කෙවලස දැක්වක්ත්වන්වසය සමුදායා භානි ” දි.

381. එසමයෙහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායන් අවිද්‍යාසම්පූජක්ත වූ සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාර ප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරසම්පූජක්ත වූ විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යායන් නාමරුප වෙයි, නාමය විඳුනසම්පූජක්ත ය, නාමරුපප්‍රත්‍යායන් නාමසම්පූජක්ත වූ ජ්‍යෙෂ්ඨනාය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨනාප්‍රත්‍යායන් ජ්‍යෙෂ්ඨනාසම්පූජක්ත වූ ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශසම්පූජක්ත වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායන් වෙදනාසම්පූජක්ත වූ කෘෂිණව වෙයි, කෘෂිණප්‍රත්‍යායන් කෘෂිණසම්පූජක්ත වූ උපාධනය වෙයි, උපාධනප්‍රත්‍යායන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යායන් ජරාමරණ වෙයි. මෙසේ මේ සියලු දුෂ්ඨරාශී ගේ සමුදාය වේ.

එහි අවිද්‍යාව කවර යන් : යම් අඛ්‍යනයක් අදරනයක් . . . අවිද්‍යාපරිසයක් මොහසුධිබ්‍යාත අකුණලුම්ලයක් වේ ද, මේ අවිද්‍යා දි කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායන් අවිද්‍යාසම්පූජක්ත වූ සංස්කාරය කවරය යන් : යම් වෙනතාවක් සක්ෂිවෙනතනාවක් සිතන ලද බවික් වේ ද, මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායන් අවිද්‍යාසම්පූජක්ත වූ සංස්කාර යයි කියනු ලැබේ.

බසු කානුම්. සඩිබුරප්පවය, විදෙස්දිගුණ් සඩිබුරසම්පූර්ණයේ: යා එහෙතු. මැනස්. මැනස් - ගෙ- තුරු, මැනෙ, විකුණුණවි, තු, ඉදා. වුවවත් සඩිබුරප්පවය, විදෙස්දිගුණ් සඩිබුරසම්පූර්ණයේ.

ବିନ୍ଦୁ କବିତା, ଲିଙ୍ଗବିନ୍ଦୁ ଉପରେ, ବୁଦ୍ଧିମତୀ, ଲିଙ୍ଗବିନ୍ଦୁ ଉଚ୍ଚବସ୍ଥା  
ବୁଦ୍ଧିମତୀ : ଅଭିନ୍ଵିତ ବୁଦ୍ଧିମତୀ, ଅଭିନ୍ଵିତ ରୂପମତୀ । ବିନ୍ଦୁ କବିତାମତୀ : ଶ୍ରୀଦୀନୀ, କବିତାମତୀ,  
ଲିଙ୍ଗବିନ୍ଦୁ, କବିତାମତୀ, ଲିଙ୍ଗବିନ୍ଦୁ, ରକ୍ଷଣାମତୀ, ଶ୍ରୀଦୀନୀ ବୁଦ୍ଧିମତୀ ।

கபு கூறும் ரூபா : வகிப் யனத்தை மீப்படுத்தே, -பெ- கு, ய-யத்துக்கை மீப்படுத்தே, ய- வி, பன்னாட்டுப் பக்கி ரூபா. சீதார். சீதாக்கைக்கை. சீதாக்கையிலீடு: நூ, ஒடு விவரத்தை ரூபா. ஒதி ஒடுக்கை நூம், ஒடுக்கை ரூபா, ஒடு விவரத்தை விஸ்தரி, சூப்புவிவரத்தை, நூ, மீரூபா. விஸ்தரி, சூப்புக்கை. அ, அ.

නාමිරුපපටවය, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්හි. නාමස්ථාපිතයන්හි : අනු නාම්, අනු රුප්. හිත් කහම් නාම් : වේදනා;කඩනී, සංස්ක්‍රිතඩනී, සඩනී;රක්ඩනී, ඉද්ධ වූවනී නාම්.

தலை குறிம் ரூபம் : யா ரூபம் நினைவு மனைவிக்கூட்டுஷவி, தூ விழுக்கான் ஒரு விவுவான் ரூபம். ஒன்றி ஒரு கூட்டு குறிம், ஒரு கூட்டு ரூபம், ஒரு கூட்டு விவுவான் குறிமரூபம்.

නිස් කෙකම් නෑ, මිරුපාපවිය, ජව්‍යායකීන් නෑ, මසමපැයුතක් : යා එකක් මෙහේ මෙනස් -පෙ- නිරු, මෙහේ වික්‍රීදි, ගැඩි, තු ඉදි වූවත් නෑ, මිරුපාපවිය, ජව්‍යායකීන් නෑ, මසමපැයුතක්.

නුත් කෙමෙ, ජව්‍යායන පවතිය, එසේ, ජව්‍යායන සහසර පැපුණෙකු, :  
යෙ, එසේ, දුෂ්‍රන, සම්ඛ්‍යක, සම්ඛ්‍යිනයා, අය. වූවත්නි ජව්‍යායන  
පවතිය, එසේ, ජව්‍යායන සහසර පැපුණෙකු, -පෙ- ගෙන වූවත්නි එවමෙන්  
කෙටුලයා දුකු කැබ නිසා සම්ඛ්‍යාය, කොත්ති.

බසු කනීමා, අවිජ්‍යා : යා ඇක්කුදු, තා අදයාත් -පෙ- අවිජ්‍යාලඩි මේගා, අකුකුලට්ටිලා, අයා වුවත් අවිජ්‍යා.

නිසු කෙහමේ, අව්‍යාපක සැවා, සංඝීය අව්‍යාපක සම්පූර්ණතාව, ය, වෙනත්, සංකීර්ණතාව, වෙනත් සැවා, අයා වුවත් අව්‍යාපක සැවා, සංඝීය අව්‍යාපක සම්පූර්ණතාව.

බඩා කුතුම් සංඝිරපටවය, විසුද්ධී, ජා. සංඝිරස මපුපූඛකා : ය. එහකා මැනෙ, මැනසා - ගෙ- තුරු, මැනෙ, විසුද්ධී, ජාබා, තු, ඉදා විව්චන සංඝිරපටවය, විසුද්ධී, ජා. සංඝිරස මපුපූඛකා.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරස්ථම්පුද්‍රක්ත වූ විජ්‍යනාය කවිරෙ යන් : යම් විත්තයෙක් මනසේක් මාත්‍යයෙක් . . . තදුනුරුප වූ මතොවිජ්‍යනාධිභාෂ්‍යයෙක් වෙ ද, මේ සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරස්ථම්පුද්‍රක්ත විජ්‍යනා යයි කියනු ලැබේ.

එහි ටිජුන ප්‍රත්‍යායෙන් නාමරුපය, විජුනගම්ප්‍රාක්ක්ත වූ නාමය කවිරේ යන් : නාමයෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති. එහි නාමය කවිරේ යන් : වේදනාස්කන්ධ ය සංඛ සකන්ධ ය සංඡකාරස්කන්ධ ය. මේ නාම යයි කියනු ලැබේ.

එහි නාමරුප්‍රත්තායෙන් නාමසම්පූරුණක් වූ අභ්‍යායනනය කළටර යත් : යම විත්ත යෙක් මනයෙක් මානයෙක් . . . කදුනුරුප වූ මතොවිඳුනධානුයෙක් වේ ද, මේ නාමරුප්‍රත්තායෙන් නාමසම්පූරුණක් වූ අභ්‍යායනන යයි කියනු ලැබේ.

ඒහි ජ්‍යෙෂ්ඨත්වනප්‍රතිත්‍යුෂයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨත්වනසම්පූර්ණක්ත වූ ස්ථරගාය කවිටර යන් : යම් ස්ථරගායයෙක් ස්ථරග කරන අයුරෝගක් මොගොවට ස්ථරග කරන අයුරෝගක් ස්ථරග කළ බවික් වේ ද, මේ ජ්‍යෙෂ්ඨත්වනප්‍රතිත්‍යුෂයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨත්වනසම්පූර්ණක්ත වූ ස්ථරග යයි කියනු ලැබේ. . . . එයින් කියනු ලැබේයි : “ එවමෙන්සය කෙවලයේය දුක්ඛක්බන්ධසය සම්දයා ගොනී ” යි.

382. එසමගයි අවධාපත්‍රකාශයෙන් අවධාසම්පූරුෂක්ත වූ සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාර ප්‍රත්‍යාග්‍යන් සංස්කාරසම්පූරුෂක්ත වූ විද්‍යාතාය වෙයි, විද්‍යාප්‍රත්‍යාග්‍යන් නාමරුපය වෙයි, නාමය විද්‍යානාසම්පූරුෂක්ත හි, නාමරුපප්‍රත්‍යාග්‍යන් හිඛායතනාය වෙයි, ප්‍රේක්ෂාතනාය නාමසම්පූරුෂක්ත හි, ප්‍රේක්ෂාතනාප්‍රත්‍යාග්‍යන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාග්‍යන් සංස්කාරසම්පූරුෂක්ත වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාග්‍යන් වෙදනා සම්පූරුෂක්ත වූ තැක්ණව වෙයි, තැක්ණප්‍රත්‍යාග්‍යන් තැක්ණසම්පූරුෂක්ත වූ උපාදනය වෙයි, උපාදනප්‍රත්‍යාග්‍යන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාග්‍යන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාග්‍යන් ජරාමරණ වෙයි. මෙයේ මේ සියලු දීටරාණිශ්ච ගේ සම්යුද්‍ය වේ.

එහි අවිද්‍යාව ක්වර යන් : යම් අභ්‍යන්තරයක් අදරගනයෙක් . . . අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොංසයනිබුත අකුළලමුලයෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යා දී කියනු ලැබේ.

එහි අවධාපත්‍රකාශයෙන් අවධාසම්පූර්ණ වූ සංස්කාරය කළටර යන් : යම් වෙතනාවක් සංස්කාරීතනාවක් පින්න ලද බැවක් වේ ද, මේ අවධාපත්‍රකාශයෙන් අවධා සම්පූර්ණ වූ සංස්කාරය දී කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරස මුළුපුදුක්ත් වූ විජුනය කටයුතු කිවර යන් : ගම් විත්ත යෙක් මනායෙක් මානායෙක් . . . තදුනුරුප වූ මනාවිජුනධානුයෙක් වේ ද, මේ සංස්කාර ප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරස මුළුපුදුක්ත් වූ විජුන දී කියිගැනී ලැබේ.

ఈజు కచితం, లింగోన్లు, ఉపవిత్రాలు, ను, మిర్యాలు, లింగోన్లు, ఉపవిత్రాలు, ను, మిర్యాలు : అశ్చి ను, మిర్యాలు, అశ్చి ర్యాలు. ఈజు కచితం, ను, మిర్యాలు : లెద్దను, కవితెన్ని, లింగోన్లు, కవితెన్ని, సచితి, రక్షితి, నెన్ని, త్రివీపున్నతి ను, మిర్యాలు.

නිස් කනම් රුපා : වක්බායනනය උපවයෙ - ගේ - කායනිනය උපවයෙ, යා වා පන්දුනැලී අභි රුපා මිත්තර් මිත්තකෙනුකා මිත්තකවුවියාහා, ඉදා වූවත් රුපා. ඉත් ඉදුකුව නාම්, ඉදුකුව රුපා, ඉදා වූවත් මිත්තුනැත්තා නාපවයා, නාමරුපා මිත්තුනැත්තා මිත්තුවා.

හා, මරුප්පාවතිය, සලුයකින. නා, මස්සවපුළුණු. ජ්‍යෙෂ්ඨකිනහැයි : අභ්‍යා නාම්, අභ්‍යා රුප්. කක්‍ර කානම්. නාම් : වේදනාකකිනේ, සක්‍රීඩාකකිනේ, සකිංචකකිනේ, ඉදා. වූවත් නාම්.

නිත්‍ය කෙනම් රුපං : විකාශයේ ව මිහාජුබා, යක්වූ රුපං නීයෝය මිනො, විසුද්ධාණධි, තු වනකානී, ඉදා ව්‍යුවච්ච රුපං. ඉන් ඉදාක්ව හාම් ඉදාක්ව රුපං, ඉදා ව්‍යුවච්ච හා, මරුපං.

සිංහ කකුමං නෑ, මරුප්පපවතිය, සලුයනින් නෑ, මිසප්පසුකු. ජට්ටේයනින් : වක්කීයනින් - ගෙ- මනීයනින්, ඉදා වූවති නෑ, මරුප්පපවතිය, සලුයනින් නෑ, මිසප්පසුකු. ජට්ටේයනින්.

ବୁଝି କବିତାରେ, ତମ୍ଭେ ଯହିନ ପାପିତା, ଶରୀରେ ତମ୍ଭେ ଯହିନଙ୍କାଳିପାପିତାକୁ :  
ଯେ, ଶରୀରେ, ଦୂରିତା, ଜାମାନା, କାମାନା, କାମାନାକିମାନା, ଅଧିକ ପାପିତାକୁ, -ପେ- କେନ ବ୍ୟାପିତା ଲିପି  
ଲେଖିଯୁ କେବଳକୁ ଦୃକ୍ଷବିକାଳି ଯେ କୌଣସି କାମାନା କାମାନାକିମାନା.

## ମିହ୍ନ ଶକ ବିଜୁକଳା ..

නුත් කහම්, අවිජ්‍ය, : යා අසිභුද්ධ ණය අදයාන මෙහෙයුම් - පෙ - අවිජ්‍ය, ලකි ගේ, ගේ, අකුසලමුල, අය වූ විවිධ අවිජ්‍ය.

ବୁନ୍ଦ କବିତା, ଅଧିଶ୍ରେଷ୍ଠ, ପାପିଲିଯ, ସାହିତ୍ୟ : ଯ, ଲେଖକଙ୍କ, ଜାଗନ୍ମହାତ୍ମା, ଲେଖକଙ୍କଙ୍କଙ୍କ, ଅଧ୍ୟ. ପ୍ରିପାଚ ଅଧିଶ୍ରେଷ୍ଠ, ପାପିଲିଯ, ସାହିତ୍ୟ. ବୁନ୍ଦ କବିତା, ସାହିତ୍ୟ, ରପାପିଲିଯ, ପି ଅଧିଶ୍ରେଷ୍ଠ, : ଯଂ ଆଜନ୍ମଦୀତଙ୍କ ଆଦୟଙ୍କଙ୍କ, -ପେ- ଅଧିଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଲେଖକ ଉତ୍ସିତେ, ଅଜ୍ଞାନାଳ୍ଲିଲୋ, ଅଧ୍ୟ. ପ୍ରିପାଚ ସାହିତ୍ୟ, ରପାପିଲିଯ, ପି ଅଧିଶ୍ରେଷ୍ଠ.

එහි විභාග ප්‍රකාශනයෙන් නාමරුපය, විභාගම්ප්‍රයුත්ත වූ නාමය කවර යන් : නාම යෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති, එහි නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛ්‍යකන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය, මේ නාම යයි කියනු ලැබේ.

එහි රුපය කවර යන් : වක්ෂුරායනනය ගේ ඉපැද්මෙන් . . . කායායනනය ගේ ඉපැද්මෙන් වේ ද, යම් අත්‍ය වූ ද වින්තජ වූ වින්තයමුත්ථාන වූ යම් රුප යෙක් හේ ඇද්ද, මේ රුප යයි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ නාමය ද, මේ රුපය ද යන මේ විභාග ප්‍රකාශනයෙන් නාමරුපය විභාගම්ප්‍රයුත්ත වූ නාම යයි කියනු ලැබේ.

නාමරුපප්‍රකාශනයෙන් අඩායනනය නාමස්ථම්ප්‍රයුත්ත වූ අෂ්ට්‍යායනනය යනු : නාමයෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති. එහි නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛ්‍යකන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය, මේ නාම යයි කියනු ලැබේ.

එහි රුපය කවර යන් : සතර මහාජතයේ ද, යම් රුපයකුන් නිසා මත්‍යාචාරිභාෂුව පවතී ද, මේ රුප යයි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ නාමය ද, මේ රුපය ද, යන මේ නාමරුප යයි කියනු ලැබේ.

එහි නාමරුපප්‍රකාශනයෙන් අඩායනනය, නාමස්ථම්ප්‍රයුත්ත වූ අෂ්ට්‍යායනනය කවර යන් : වක්ෂුරායනනය . . . මතායනන යි, මේ නාමරුපප්‍රකාශනයෙන් අඩායනනය නාම සම්ප්‍රයුත්ත වූ අෂ්ට්‍යායනන යි කියනු ලැබේ.

එහි අෂ්ට්‍යායනප්‍රකාශනයෙන් අෂ්ට්‍යායනනසම්ප්‍රයුත්ත වූ ස්පර්ශය කවර යන් : යම් ස්පර්ශයෙක් ස්පර්ශ කරන අපුරෝක් මොනොවට ස්පර්ශ කරන අපුරෝක් මොනොවට ස්පර්ශ කළ බවෙක් වේ ද, මේ අෂ්ට්‍යායනනප්‍රකාශනයෙන් අෂ්ට්‍යායනනසම්ප්‍රයුත්ත වූ ස්පර්ශ යයි කියනු ලැබේ, . . . එයින් කියනු ලැබේයි : “ එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්බ න්ධීස්ස සමුද්‍යා තොති ” යි.

සම්ප්‍රයුත්තවිතුණුක යි.

383. එසමයෙහි අවිද්‍යාප්‍රකාශනයෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රකාශනයෙන් ද අවිද්‍යාව වෙයි. සංස්කාරප්‍රකාශනයෙන් විභාගය වෙයි, නාමප්‍රකාශනයෙන් ද සංස්කාරය වෙයි. නාමප්‍රකාශනයෙන් අෂ්ට්‍යායනනය වෙයි, අෂ්ට්‍යායනනප්‍රකාශනයෙන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රකාශනයෙන් ද අෂ්ට්‍යායනනය වෙයි. ස්පර්ශප්‍රකාශනයෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රකාශනයෙන් ද ස්පර්ශය වෙයි. වෙදනාප්‍රකාශනයෙන් තැක්ණාව වෙයි, තැක්ණාප්‍රකාශනයෙන් ද වෙදනාව වෙයි. තැක්ණාප්‍රකාශනයෙන් උපාදනය වෙයි, උපාදාප්‍රකාශනයෙන් ද තැක්ණාව වෙයි. උපාදනප්‍රකාශනයෙන් ස්වය වෙයි, හවුප්‍රකාශනයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාති ප්‍රකාශනයෙන් ජරාමරණ වෙයි. මෙසේ මේ සියලු දුෂ්ඨරිගුගේ සමුද්‍ය වේ.

එහි අවිද්‍යා කවර යන් : යම් තොතා දැන්මෙක් තොතා දැක්මෙක් . . . අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහයධිබ්‍යාත අකුණලමුලයෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යා යි කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රකාශනයෙන් සංස්කාරය කවර යන් ’ යම් වෙනනාවක් සැකන ලද බවෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යාප්‍රකාශනයෙන් සංස්කාරය යයි කියනු ලැබේ. එහි සංස්කාරප්‍රකාශනයෙන් ද අවිද්‍යාව කවර යන් ’ යම් අභ්‍යන්තරයෙක් අදරණනයෙක් . . . අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහයධිබ්‍යාත අකුණලමුලයෙක් වේ ද, මේ සංස්කාරප්‍රකාශනයෙන් ද අවිද්‍යා යි කියනු ලැබේ.

නෙත් කනම් සංඛියාරපවතය, විස්සුදුණ් ණං : යා මින්නා මැනේ, ම්‍යාන් -පෙ- තජ්රා, මැනේ:විස්සුදුණ් බෑං, ඉදා වූවත් සංඛියාරපවතය, විස්සුදුණ් න් : තෙත් කනමේ, විස්සුදුණ්පවතය, 'පි සංඛියාරෝ : යා චෙත්නා, සාගේත්ත්තා, චෙහිභන්තා, අයා වූවත් විස්සුදුණ්පවතය, 'පි සංඛියාරෝ.

නෙත් කනම් විස්සුදුණ්පවතය, නාම් : වෙදනා, කඩුන්ත් ගෙබී, සංඛියාරකඩීන්, ඉදා වූවත් විස්සුදුණ්පවතය, නාම්. තෙත් කනම් නා, මපවතය, 'පි විස්සුදුණ් : යා මින්නා මැනේ, ම්‍යාන් -පෙ- තජ්රා, මැනේ, විස්සුදුණ් බෑං, ඉදා වූවත් නා, මපවතය, 'පි විස්සුදුණ්.

නෙත් කනම් නා, මපවතය, ජට්තී, යනින් : යා මින්නා මැනේ, ම්‍යාන් -පෙ- තජ්රා, මැනේ:විස්සුදුණ් බෑං, ඉදා වූවත් නා, මපවතය, ජට්තී, යනින්. තෙත් කනම් නා, මපවතය, 'පි විස්සුදුණ් : යා මින්නා මැනේ, ම්‍යාන් -පෙ- තජ්රා, මැනේ, විස්සුදුණ් බෑං, ඉදා වූවත් නා, මපවතය, 'පි විස්සුදුණ්.

තෙත් කනමේ, ජට්තී, යනින්පවතය, එසේයා : යො, එසේයා, දුෂ්චනා, සම්පූහනා, සම්පූහිතනා, අයා වූවත් ජට්තී, යනින්පවතය, එසේයා. තෙත් කනම් එසේපවතය, 'පි ජට්තී, යනින් : යා මින්නා මැනේ, ම්‍යාන් - පෙ- තජ්රා, මැනේ:විස්සුදුණ් බෑං, ඉදා වූවත් එසේපවතය, 'පි ජට්තී, යනින්.

තෙත් කනම්, එසේපවතය, වෙදනා : යා වෙනසිකා, සාක්ං වෙනසිකා පුබා වෙනේ, සම්පූහිතයාර්, සාක්ං පුබා වෙදසින්. වෙනේ, සම්පූහිතයාර්, සාක්ං පුබා, වෙදනා, අයා වූවත් එසේපවතය, වෙදනා. තෙත් කනමේ, වෙදනා, පවතය, 'පි එසේයා : යො, එසේයා, දුෂ්චනා, සම්පූහනා, සම්පූහිතනා, අයා වූවත් වෙදනා, පවතය, 'පි එසේයා.

තෙත් කනම්, වෙදනා, පවතය, තුණා : යො, රුගේ, සාරගේ, -පෙ- මින්නාසා සාරගේ, අයා වූවත් වෙදනා, පවතය, තුණා. තෙත් කනම්, තුණා, පවතය, 'පි වෙදනා : යා වෙනසිකා, සාක්ං වෙනසිකා පුබා වෙනේ, සම්පූහිතයාර්, සාක්ං පුබා, වෙදනා, අයා වූවත් තුණා, පවතය, 'පි වෙදනා.

තෙත් කනම්. තුණා, පවතය, උපාදනා : යා, දිව්‍යී දිව්‍යීගන් - පෙ- නීත්තී, යනින්. මිපරියෙනාගෙනා, ඉදා වූවත් තුණා, පවතය, උපාදනා. තෙත් කනම්, තුණා, උපාදනා, පවතය, 'පි තුණා, යො, රුගේ, -පෙ- මින්නාසා සාරගේ, අයා වූවත් උපාදනා, පවතය, 'පි තුණා.

තෙත් කනමේ, උපාදනා, පවතය, හැවා : එපෙන්, උපාදනා, වෙදනා, කඩුන්ත් ගෙබී, සංඛියාරකඩීන්, සංඛියාරකඩීන්, විස්සුදුණ්කඩීන්, අයා වූවත් උපාදනා, පවතය, හැවා.

තෙත් කනම්, හවිපවතය, ජාති : යා, තෙක්සා, තෙක්සා බලමානා, ජාති සංඛුරාතී නීත්තීත්තී අත්තීත්තීත්තී පානුහාවා, අයා වූවත් හවිපවතය, ජාති.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විජුනාය කවරෝ යන් : යම් විත්තයෙක් මනසේක් මානසය යෙක් . . . තදුනුරුප වූ මතොවාවිජුනාධාතුයෙක් වේ ද, මේ සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විජුනා යයි කියනු ලැබේ. එහි විජුනප්‍රත්‍යායෙන් ද සංස්කාරය කවරෝ යන් ' යම් වෙතනාවක් සඳුවෙතනාවක් සිතනා ලද බවෙක් වේ ද, මේ විජුනප්‍රත්‍යායෙන් ද සංස්කාර යි කියනු ලැබේ.

එහි විජුනප්‍රත්‍යායෙන් නාමය කවරෝ යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඝස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය, මේ විජුනප්‍රත්‍යායෙන් නාම යයි කියනු ලැබේ, එහි නාම ප්‍රත්‍යායෙන් ද විජුනය කවරෝ යන් : යම් විත්තයෙක් මනසේක් මානසයෙක් . . . තදුනුරුප වූ මතොවාවිජුනාධාතුයෙක් වේ ද, මේ නාමප්‍රත්‍යායෙන් ද විජුන යයි කියනු ලැබේ.

එහි නාමප්‍රත්‍යායෙන් අෂ්දායතනය කවරෝ යන් : යම් විත්තයෙක් මනසේක් මානසයෙක් . . . තදුනුරුප වූ මතොවාවිජුනාධාතුයෙක් වේ ද, මේ නාමප්‍රත්‍යායෙන් අෂ්දායතන යයි කියනු ලැබේ. එහි අෂ්දායතනප්‍රත්‍යායනු ද නාමය කවරෝ යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඝස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය, මේ අෂ්දායතනප්‍රත්‍යායනු යයුදු නාම යයි කියනු ලැබේ.

එහි අෂ්දායතනප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශය කවරෝ යන් : යම් ස්පර්ශයෙක් ස්පර්ශාකාරයෙක් සංස්කාරයෙක් ස්පර්ශ කළ බවෙක් වේ ද, මේ අෂ්දායතනප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශ යයි කියනු ලැබේ. එහි ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් ද අෂ්දායතනය කවරෝ යන් : යම් විත්තයෙක් මනසේක් මානසයෙක් . . . තදුනුරුප වූ මතොවාවිජුනාධාතුයෙක් වේ ද, මේ ස්පර්ශ ප්‍රත්‍යායනු ද අෂ්දායතන යයි කියනු ලැබේ.

එහි ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් වෙදනාව කවර යන් : යම් වෙතනසික වූ සාතගයෙක් වෙතනසික වූ පුබයෙක් වෙතනාස්මල්ස්සර සාත-පුබ-වෙදුදීතයෙක් වෙතොසම්ල්ස්සර සාත-පුබ-වෙදනායෙක් වේ ද, මේ ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් වෙදනා යයි කියනු ලැබේ. එහි වෙදනාප්‍රත්‍යායනු ද ස්පර්ශය කවර යන් : යම් ස්පර්ශයෙක් ස්පර්ශාකාරයෙක් සංස්කාරයෙක් ස්පර්ශ කළ බවෙක් වේ ද, මේ වෙදනා ප්‍රත්‍යායනු ද ස්පර්ශ යයි කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යායන් තෘප්තාව කවර යන් : යම් රාගයෙක් බලවත් රාගයෙක් . . . විත්තයා ගේ බලවත් රාගයෙක් වේ ද, මේ වෙදනාප්‍රත්‍යායන් තෘප්තාව දි කියනු ලැබේ. එහි තෘප්තාවප්‍රත්‍යායනු වෙදනාව කවර යන් : යම් වෙතනසික වූ සාතගයෙක් වෙතනසික වූ පුබයෙක් වෙතනාස්මල්ස්සර සාත-පුබ-වෙදුදීතයෙක් වෙතනාස්මල්ස්සර සාත-පුබ-වෙදනායෙක් වේ ද, මේ තෘප්තාවප්‍රත්‍යායන් ද වෙදනා දි කියනු ලැබේ.

එහි තෘප්තාවප්‍රත්‍යායන් උපාදනය කවර යන් : යම් දූෂ්චිරයෙක් දූෂ්චිරගතයෙක් . . . තීර්ථායතනයෙක් විපරිතග්‍රාහයෙක් වේ ද, මේ තෘප්තාවප්‍රත්‍යායන් උපාදන යයි කියනු ලැබේ. එහි උපාදනප්‍රත්‍යායනු තෘප්තාව කවර යන් : යම් රාගයෙක් . . . විත්තයා ගේ බලවත් රාගයෙක් වේ ද, මේ උපාදනප්‍රත්‍යායනු තෘප්තාව දි කියනු ලැබේ.

එහි උපාදනප්‍රත්‍යායන් හටය කවර යන් : උපාදනය තබා වෙදනාස්කන්ධ ය සංඝස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය, මේ උපාදනප්‍රත්‍යායන් හටය යි කියනු ලැබේ.

එහි හටප්‍රත්‍යායන් ජාතිය කවර යන් : ඒ ඒ බෑරමයන් ගේ යම් ජාතියෙක් සංජාතියෙක් නිර්ව්‍යාචිතයෙක් අභිනිර්ව්‍යාචිතයෙක් ප්‍රාදුර්භාවයෙක් වේ ද, මේ හටප්‍රත්‍යායන් ජාති යයි කියනු ලැබේ.

නෙත් කහම් ජ්‍යෙෂ්ඨ ජාතිපත්‍රය, ජරුම්‍රණය : අභිජන ජරු අභිජන මරණය. නෙත් කහම්, ජරු : යා තෙස්ස තෙස්ස බිම්බානු ජරු ජීරණය, ආයුත්‍ය සායානි, අයා වුවවත් ජරු. නෙත් කහම් මරණය : යෙ, තෙස්ස තෙස්ස බිම්බානු බියෝ වයේ, සෙදෙ පරිගෙදෙ අත්තිවත්තා, අනුකරධානා, ඉදා වුවවත් මරණය. ඉත් අයදුව ජරු ඉදාක්‍රම මරණය, ඉදා වුවවත් ජ්‍යෙෂ්ඨ ජාතිපත්‍රය, ජරුම්‍රණය.

එච්චෙමෙනසා කොට්ඨාස දුකුඩක්කානිසා සමූද්‍රයේ, හොත්තිනි එච්චෙමෙනසා කොට්ඨාස දුකුඩක්කානිසා සම්බානු හොත්ති, සම්බානු හොත්ති, සම්බානු හොත්ති, පාත්‍රානාවේ, හොත්ති, සෙන වුවවත් “එච්චෙමෙනසා කොට්ඨාස දුකුඩක්කානිසා සමූද්‍රයේ, හොත්ති”නි.

384. කහම් සමය අව්‍යාපක පවත්තය, සඩ්බ්‍රැරු සඩ්බ්‍රැරපවත්තය, පි අව්‍යාපක, සඩ්බ්‍රැරපවත්තය, විස්තුදුණ්‍රය, විස්තුදුණ්‍රපවත්තය, පි සඩ්බ්‍රැරු, විස්තුදුපවත්තය, නාම් නාම්පවත්තය, පි විස්තුදුණ්‍රය, නාම්පවත්තය, එසේය, එසේයපවත්තය, පි නාම්, එසේයපවත්තය, වෙදනා, වෙදනාපවත්තය, එසේයා, වෙදනාපවත්තය, පි වෙදනා, නාම්පවත්තය, උපාදනය උපාදනයපවත්තය, පි තුන්තා, උපාදනයපවත්තය, හලෝ, හාවපවත්තය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨපවත්තය, ජරුමරණය, එච්චෙමෙනසා කොට්ඨාස දුකුඩක්කානිසා සමූද්‍රයේ, හොත්ති.

නෙත් කහම්, අව්‍යාපක : යා අස්ථිදුණ්‍රය අදසානා - පෙ- අව්‍යාපකුවිනි රො, භො, අකුසලමුලා, අයා වුවවත් අව්‍යාපක.

නෙත් කහම්, අව්‍යාපක පවත්තය, සඩ්බ්‍රැරු : යා වෙනත්, සඡන්තුවත්තනා, වෙනසිනත්තනා, අයා වුවවත් අව්‍යාපක පවත්තය, සඩ්බ්‍රැරු : නෙත් කහම්, සඩ්බ්‍රැරපවත්තය, පි අව්‍යාපක : යා අස්ථිදුණ්‍රය අදසානා - පෙ- අව්‍යාපකුවිනි රො, භො, අකුසලමුලා, අයා වුවවත් සඩ්බ්‍රැරපවත්තය, පි අව්‍යාපක.

නෙත් කහම් සඩ්බ්‍රැරපවත්තය, විස්තුදුණ්‍රය : යා මින්නා මැනේ, මැන්සය - පෙ- තුපරු, මනේ, විස්තුදුණ්‍රය, ඉදා වුවවත් විස්තුදුණ්‍රපවත්තය, නාම්. නෙත් කහම්, සඩ්බ්‍රැරක්කානී, ඉදා වුවවත් විස්තුදුණ්‍රපවත්තය, නාම්. නෙත් කහම්. නාම්පවත්තය, පි විස්තුදුණ්‍රය : යා මින්නා මැනේ, මැන්සය - පෙ- තුපරු, මනේ, විස්තුදුණ්‍රය, නාම්. ඉදා වුවවත් විස්තුදුණ්‍රපවත්තය, පි සඩ්බ්‍රැරු.

නාම්පවත්තය, එසේයා : නෙත් කහම් නාම් : එපෙනු, එසේය වෙදනාක්කානී, සඡන්තුක්කානී, ඉදා වුවවත් විස්තුදුණ්‍රක්කානී, සඩ්බ්‍රැරක්කානී, ඉදා වුවවත් නාම්. නෙත් කහම්, නාම් පවත්තය, එසේය : යෙ, එසේය, පුහනා, සම්පූහනා, සම්පූහනත්තනා, අයා වුවවත් නාම්පවත්තය, එසේයා, නෙත් කහම්. එසේයපවත්තය, පි නාම් : වෙදනාක්කානී, සඡන්තුක්කානී, සඩ්බ්‍රැරක්කානී, විස්තුදුණ්‍රක්කානී, ඉදා වුවවත් එසේයපවත්තය, පි නාම් - පෙ- සෙන වුවවත් “එච්චෙමෙනසා කොට්ඨාස දුකුඩක්කානිසා සමූද්‍රයේ, හොත්ති”නි.

නාම්පවත්තය, එසේයා : නෙත් කහම් නාම් : එපෙනු, එසේය වෙදනාක්කානී, සඡන්තුක්කානී, පුහනා, සම්පූහනා, සම්පූහනත්තනා, අයා වුවවත් නාම්පවත්තය, එසේයා, නෙත් කහම්. එසේයපවත්තය, පි නාම් : වෙදනාක්කානී, ඉදා වුවවත් එසේයපවත්තය, පි නාම් - පෙ- සෙන වුවවත් “එච්චෙමෙනසා කොට්ඨාස දුකුඩක්කානිසා සමූද්‍රයේ, හොත්ති”නි.

එහි ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ කවරේ යන් : ජරායෙක් ඇත, මරණයෙක් ඇති. එහි ජරා කවර යන් : ඒ ඒ බිරුමයන් ගේ යම් ජරාවක් දිරන බවෙක් ආසුජයා ගේ පිරිභිලෙක් වේ ද, මේ ජරා දී කියනු ලැබේ. එහි මරණ කවර යන් : ඒ ඒ බිරුමයන් ගේ යම් ක්ෂය විමෙක් ව්‍යය විමෙක් හෙදයෙක් පරිහෙදයෙක් අනිත්‍යතායෙක් අන්තර්ඛානයෙක් වේ ද, මේ මරණ දී කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ ජරාව ද, මේ මරණය ද යන මේ ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ දී කියනු ලැබේ.

“ එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුදයා භෞති ” යනු : මෙසේ මේ සියලු දූපටපුහායා ගේ එක්වීම වෙයි, සමාගමය වෙයි, සමවානාය වෙයි, ප්‍රාදුර්භාවය වේ. එයින් කියනු ලැබේයි : “ එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුදයා භෞති ” යි.

384. එසම්බයනි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාරප්‍රත්‍යාගය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් ද අවිද්‍යාව වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ද විඳුනය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ද නාමය වෙයි, ස්ථානාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් ද ස්ථානාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් තෘණාප්‍රත්‍යාගයෙන් ද වෙදනාව වෙයි, තෘණාප්‍රත්‍යාගයෙන් උපාදානය වෙයි, උපාදානප්‍රත්‍යාගයෙන් ද තෘණාව වෙයි, උපාදානප්‍රත්‍යාගයෙන් භවය වෙයි, අවප්‍රත්‍යාගයෙන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වෙයි. මෙසේ මේ සියලු දූපටපුහුගේ සමුදය වේ.

එහි අවිද්‍යා කවර යන් : යම නො දැන්මෙක් නො දැක්මෙක් . . . අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහ සඩ්බ්‍යාන අකුගලමුලයෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යා දී කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාරය කවර යන් : යම වෙතනාවක් සඳුවෙතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාරය දී කියනු ලැබේ. එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් ද අවිද්‍යාව කවර යන් : යම නො දැන්මෙක් නො දැක්මෙක් . . . අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහස්ධඩ්බ්‍යාන අකුගලමුලයෙක් වේ ද, මේ සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් ද අවිද්‍යා දී කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විඳුනය කවර යන් : යම විත්තයෙක් මනසෝක් මානසයෙක් . . . තදුනුරුප ප්‍රි මනොවිඳුනධානුයෙක් වේ ද, මේ සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විඳුනය දී කියනු ලැබේ. එහි විඳුනප්‍රත්‍යාගයෙන් ද සංස්කාරය කවර යන් : යම වෙතනාවක් සඳුවෙතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද, මේ විඳුනප්‍රත්‍යාගයෙන් ද සංස්කාර දී කියනු ලැබේ.

නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ස්ථානාස්කන්ධ යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛ්‍යාස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය යයි. මේ විඳුනප්‍රත්‍යාගයෙන් නාම යයි කියනු ලැබේ. එහි නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ද විඳුනය කවර යන් : යම විත්තයෙක් මනසෝක් මානසයෙක් . . . තදුනුරුප ප්‍රි මනොවිඳුනධානුයෙක් වේ ද, මේ නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ද විඳුන දී කියනු ලැබේ.

නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ස්ථානාස්කන්ධ යන් : එහි නාම කවර යන් : ස්ථානාස්කන්ධ ය තබා වෙදනා ස්කන්ධ ය සංඛ්‍යාස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය විඳුනස්කන්ධ ය යයි, මේ නාම යයි කියනු ලැබේ. එහි නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ස්ථානාස්කන්ධ ය ස්ථානාස්කන්ධ කවර යන් : යම ස්ථානාස්කන්ධයෙක් ස්ථානාස්කන්ධ කරන අසුරෝක් මොනොවට ස්ථානාස්කන්ධ කරන අසුරෝක් මොනොවට ස්ථානාස්කන්ධ කළ බවෙක් වේ ද, මේ නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ස්ථානාස්කන්ධ ය යයි කියනු ලැබේ. එහි ස්ථානාස්කන්ධයෙන් ද නාම කවර යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය සංඛ්‍යාස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය විඳුනස්කන්ධ ය යයි, මේ ස්ථානාස්කන්ධයෙන් ද නාම යයි කියනු ලැබේ. . . . එහෙයින් “ එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුදයා භෞති ” යි කියනු ලැබේ.

କହୁ କବିତା, ଅଶ୍ରୁ;ପଲବିଯ, ଜାଗିବାରେ : ଯା, ତେବନ୍ଦୀ, ଜାଣିଲୁବିନ୍ଦୀ, ତେବନ୍ଦୀଜିନ୍ଦୀ, ଅଳ୍ପ ବ୍ରିତିକୀ ଅଶ୍ରୁ;ପଲବିଯ, ଜାଗିବାରେ. କହୁ କବିତା, ଜାଗିବାରପଲବିଯ, ଏ ଅଶ୍ରୁ, : ଯା ଅକ୍ଷୟକୃତା ଅଦ୍ୟାଯନୀ -ପେ- ଅଶ୍ରୁ;ଲବିନୀ ମୋ;ଜେ, ଅକ୍ଷୟକୃତାଲବିନୀ, ଅଳ୍ପ ବ୍ରିତିକୀ ଅଶ୍ରୁ;ପଲବିଯ, ଏ ଅଶ୍ରୁ,

நிறை கூறும். சிலிவி, ரப்பிள்யை, விஸ்டார்டீஸ் : ஈ. விசுவா. மினே, ம. வாசனா - கெப- நிறை, மினே, விஸ்டார்டீஸ் விவி, சூ, ஓட்டா வில்லாவில் சிலிவி, ரப்பிள்யை, விஸ்டார்டீஸ். நிறை கூறும், விஸ்டார்டீஸ் பல்வகை, பி சிலிவி, ரெய் : ஈ. வெங்கள், சங்கேதவினா, வெங்கெல்லையா, அய. வில்லாவில் விஸ்டார்டீஸ் பல்வகை, பி சிலிவி, ரெய்.

බන් කෙනම් විසුද්ධිඉපව්‍යය: නෑමරුපා: අභි නෑම්, අභි රුපා. බන් කෙනම් නෑම්: වෙදනාකඩී, සංස්කෘතකඩී, සංඝී, රකඩී ගේ, ඉදා වූවනි නෑම්. බන් කෙනම්. රුපා: වකඩී, යතනයා උපව්‍යය, -පෙ- කායා, යතනයා උපව්‍යය, යා වි, පනසුදැනුම්පි අභි රුපා මින්නජ. මින්නගෙනුකා. මින්නඨහුලියා, නෑ, ඉදා වූවනි රුපා. ඉඩි ඉදාකුව නෑම්, ඉදාව රුපා, ඉදා වූවනි විසුද්ධිඉපව්‍යය, නෑමරුපා. නෑ, මිරුපපව්‍යය, පි විසුද්ධිඉන්නා, අභි නෑම්, අභි රුපා, බන් කෙනම්. නෑම්: වෙදනාකඩී, සංස්කෘතකඩී, සංඝී, රකඩී ගේ, ඉදා වූවනි නෑම්, නෑම්. බන් කෙනම්. රුපා: යා රුපා, යතනයා උපව්‍යය, මින්නජ. මින්නජෙනුකා. මින්නඨහුලියා, නෑ, ඉදා වූවනි රුපා. ඉඩි ඉදාකුව නෑම්, ඉදාව රුපා, ඉදා වූවනි විසුද්ධිඉපව්‍යය, නෑමරුපා. නෑ, මිරුපපව්‍යය, පි විසුද්ධිඉන්නා, අභි නෑම්, අභි රුපා, බන් කෙනම්. නෑම්: වෙදනාකඩී, සංස්කෘතකඩී, සංඝී, රකඩී ගේ, ඉදා වූවනි යාම්, බන් කෙනම්. රුපා: යා රුපා, තීසුයා, ය මිනෝ, විසුද්ධිඉන්නා, නු වන්නා, ඉදා වූවනි රුපා, ඉඩි ඉදාකුව නෑම්. ඉදා වූවනි රුපා, ඉදා වූවනි නෑ, මිරුපපව්‍යය, පි විසුද්ධිඉපව්‍යය, පි විසුද්ධිඉපව්‍යය, පි විසුද්ධිඉපව්‍යය, පි විසුද්ධිඉපව්‍යය.

385. එසමයෙහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුෂයන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයන් ද අවිද්‍යාව වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයන් විභාගය වෙයි, විභාගප්‍රත්‍යුෂයන් ද සංස්කාරය වෙයි, නාමරුප්‍රත්‍යුෂයන් ද විභාගය වෙයි, නාමරුප්‍රත්‍යුෂයන් අභ්‍යායනනය වෙයි, අභ්‍යායනනප්‍රත්‍යුෂයන් ද නාමරුප්‍රත්‍යුෂයන් අභ්‍යායනනය වෙයි, අභ්‍යායනනප්‍රත්‍යුෂයන් ගේපරුය වෙයි, සේපරුප්‍රත්‍යුෂයන් ද අභ්‍යායනනය වෙයි, සේපරුප්‍රත්‍යුෂයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යුෂයන් ද වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යුෂයන් තාණ්ඩාව වෙයි, තාණ්ඩාවප්‍රත්‍යුෂයන් ද වෙදනාව වෙයි, තාණ්ඩාවප්‍රත්‍යුෂයන් උපාදනය වෙයි, උපාදනප්‍රත්‍යුෂයන් ගවය වෙයි, ගවප්‍රත්‍යුෂයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යුෂයන් ජරාමරණ වෙයි. මෙයේ මේ සියලු දුබරාසිපූගේ සම්දය වේ.

එහි අවිද්‍යා කවර යන් : යම් නො දැන්මෙක් නො දැක්මෙක් . . . අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහසු බිජාත අකුෂලමුලයෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යා යි කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුෂයන් සංස්කාරය කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සංස්කාරවෙතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද, මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුෂයන් සංස්කාර යි කියනු ලැබේ. එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයන් ද අවිද්‍යා කවර යන් : යම් නො දැන්මෙක් නො දැක්මෙක් . . . අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහසු බිජාත අකුෂලමුලයෙක් වේ ද, මේ සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයන් ද අවිද්‍යා යි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයන් විභාග කවර යන් : යම් සිතෙක් මනසෙක් මානසයෙක් . . . තදුරුප වූ මතොවීඩ්නාධාඩාතුයෙක් වේ ද, මේ සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයන් විභාග යි කියනු ලැබේ. එහි විභාගප්‍රත්‍යුෂයන් ද සංස්කාර කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සංස්කාරවෙතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද, මේ විභාග ප්‍රත්‍යුෂයන් ද සංස්කාර යි කියනු ලැබේ.

එහි විභාගප්‍රත්‍යුෂයන් නාමරුපය කවර යන් : නාමයෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති. එහි නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්ද ය, සංඛස්කන්ද ය, සංස්කාරස්කන්ද යි, මේ 'නාම' යි කියනු ලැබේ. එහි රුපය කවර යන් : වක්ෂුරායනනයාගේ ඉපදේමෙක් . . . කායායනනයාගේ ඉපදේමෙක් වේ ද, යළි අනු වූ ද විත්තත් වූ විත්තහෙතුක වූ විත්තහෙතුත්ථාන වූ යම් රුපයෙක් හෝ ඇදිද, මේ 'රුප' යි කියනු ලැබේ. මෙයේ මේ නාමය ද මේ රුපය ද යි මේ විභාගප්‍රත්‍යුෂයන් 'නාමරුප' යි කියනු ලැබේ. නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයන් ද විභාග යනු : නාමයෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති. එහි නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්ද ය, සංඛස්කන්ද ය, සංස්කාරස්කන්ද යි, මේ නාම යයි කියනු ලැබේ. එහි රුපය කවර යන් : යම් රුපයක් නිසා මතොවීඩ්නාධාඩාතුව පවතී ද, මේ 'රුප' යි කියනු ලැබේ. මෙයේ මේ නාමය ද මේ රුපය ද යි මේ නාමරුප යි කියනු ලැබේ. එහි නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයන් ද විභාගය කවර යන් : යම් විත්තයෙක් මනසෙක් මානසයෙක් . . . තදුරුප වූ මතොවීඩ්නාධාඩාතුයෙක් වේ ද, මේ නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයන් ද විභාග යි කියනු ලැබේ.

නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයන් අභ්‍යායනන යනු : නාමයෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති. එහි නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්ද ය සංඛස්කන්ද ය සංස්කාරස්කන්ද යි, මේ නාම යයි කියනු ලැබේ. එහි රුපය කවර යන් : යම් රුපයක් නිසා මතොවීඩ්නාධාඩාතුව පවතී ද, මේ 'රුප' යි කියනු ලැබේ. මෙයේ මේ නාමය ද මේ රුපය ද යි මේ නාමරුප යි කියනු ලැබේ. එහි නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයන් අභ්‍යායනන කවර යන් : යම් විත්තයෙක් මනසෙක් මානසයෙක් . . . තදුරුප වූ මතොවීඩ්නාධාඩාතුයෙක් වේ ද, මේ නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයන් අභ්‍යායනන යි කියනු ලැබේ. එහි අභ්‍යායනනප්‍රත්‍යුෂයන් ද නාමයෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති. එහි නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්ද ය, සංඛස්කන්ද ය, සංස්කාරස්කන්ද යි, මේ 'නාම' යි කියනු ලැබේ. එහි රුපය කවර යන් : වක්ෂුරායනනයාගේ ඉපදේමෙක් . . . කායායනනයාගේ ඉපදේ මෙයේ වේ ද, යළි අනු වූ ද විත්තත් වූ විත්තහෙතුක වූ විත්තහෙතුත්ථාන වූ යම් රුපයෙක් හෝ ඇදිද, මේ 'රුප' යි කියනු ලැබේ. මෙයේ මේ නාමය ද මේ රුපය ද යි මේ අභ්‍යායනනප්‍රත්‍යුෂයන් ද නාමරුප යයි කියනු ලැබේ.

නෙතු කිහිමේ, ජටත්යක්හාපවතියා, එසෙයා: ගෙ, එසෙයා, දුෂ්චන්හ; සම්පූර්ණ, සම්පූර්ණයකා, අය. ව්‍යවත්තී ජටත්යක්හාපවතියා, එසෙයා: නෙතු කිහිම්. එස්සපවතියා, පි ජටත්යක්හා: ය. ඩිජන්. මැනෙ, මැනෙය. -පෙ- තරඟ, මැනෙ, ටිස්ස්ස්ක්ස්ඩ්බ්‍රුන්, තු, ඉදා ව්‍යවත්තී එස්සපවතියා, පි ජටත්යක්හාන්. -පෙ- කෙන ව්‍යවත්තී 'එච්මෙනස්සා කෙවලෝයා දුක්කඩ්ක්වන් නිස්ස සම්පූර්ණයා, ගෙ, තී'යි.

ବୁଝୁ କାହାମ, ଅତିର୍ଫ୍ଫା : ଯା ଅନ୍ଧାରୀଙ୍କ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପଦରେ ଅତିର୍ଫ୍ଫା,  
ଲେଖିବି ଶେଷକେ ଅକୁଳାଗ୍ରହିତ, ଆହୁ ବିଵିନ୍ଦି ଅତିର୍ଫ୍ଫା.

ବିଜୁ କନ୍ତମେ, ଅତିର୍ଫ୍ଫ-ପଲାଯ, ସକଳି,ରେ: ଯ, ଲେଖକ, ଶା-ଲେଖକ, ଲେଖକଙ୍କଣ୍ଠୀ ଅଧ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମିକ ଅତିର୍ଫ୍ଫ, ପଲାଯ, ସକଳି,ରେ. ବିଜୁ କନ୍ତମେ, ସକଳି,ରପଲାଯ, ଏ ଅତିର୍ଫ୍ଫ, : ଯ ଅକ୍ଷ୍ୟାଙ୍କଳ ଅଦ୍ୟାବନ୍ଦ -ପେ- ଅତିର୍ଫ୍ଫ, ଲୁଚିକି ମେ,କେ, ଅନ୍ତର ଲକ୍ଷ୍ମୀଲୋ, ଅଧ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମିକ ସକଳି,ରପଲାଯ, ଏ ଅତିର୍ଫ୍ଫ.

நிலை கூறும். சுவிக், ரப்புவிய, விஸ்தித்துஷான் : யா தீர்மானம், அதை விடுவதையும், பே- நிறை, மனை, விஸ்தித்துஷான்விய, ஜி-ஒட்டு விடுவதையும் சுவிக், ரப்புவிய, விஸ்தித்துஷான், நிலை கூறும், விஸ்தித்துஷான்புவிய, 'பி சுவிக், ரெய் : யா, வெற்று, சுகோவையும், வேந்திச்சிறைகள், ஆய் விடுவதை விஸ்தித்துஷான் புவிய, 'பி சுவிக், ரெய்.

1. සාලු, යත්තන - සිංහී. යත්ත,
  2. සාක්ෂිතත්ත්වය නිරාතන - යත්ත, මිශ්‍රය..

එහි අභ්‍යායනන්ප්‍රත්‍යුෂයෙන් ස්ථරය කවර යන් : යම් ස්ථරයයෙක් ස්ථරණකාර යෙක් මොනොවට ස්ථරය කරන අපුරුෂ මොනොවට ස්ථරය කළ බවෙක් වේ ද, මේ අභ්‍යායනන්ප්‍රත්‍යුෂයෙන් ස්ථරය දී කියනු ලැබේ. එහි ස්ථරයප්‍රත්‍යුෂයෙන් ද අභ්‍යායනනාය කවර යන් : යම් විත්තයෙක් මනාසේක් මානසයෙක් ... තඳුරුප වූ මනාවිදුන බාජුයෙක් වේ ද, මේ ස්ථරයප්‍රත්‍යුෂයෙන් ද අභ්‍යායනනා යයි කියනු ලැබේ. එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ‘ එවමෙන්සය කෙවලස්ස දුක්ත්ත්වන්දසය සමුද්‍යා නොති ’ යි.

386. එසමයෙහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුෂයෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයෙන් ද අවිද්‍යාව වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයෙන් විදුනය වෙයි, විදුනප්‍රත්‍යුෂයෙන් නාමරුප වෙයි, නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයෙන් ද සංස්කාරය වෙයි. නාමරුප ප්‍රත්‍යුෂයෙන් අධ්‍යායනනාය වෙයි, අභ්‍යායනන්ප්‍රත්‍යුෂයෙන් ද නාමරුප වෙයි. අභ්‍යායනනා ප්‍රත්‍යුෂයෙන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයප්‍රත්‍යුෂයෙන් ද අභ්‍යායනනාය වෙයි. ස්ථරයප්‍රත්‍යුෂයෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යුෂයෙන් ද ස්ථරය වෙයි. වෙදනාප්‍රත්‍යුෂයෙන් කාණ්ඩාව වෙයි, කාණ්ඩාප්‍රත්‍යුෂයෙන් ද වෙදනාව වෙයි. තාණ්ඩාප්‍රත්‍යුෂයෙන් උපාද්‍යා වෙයි, උපාද්‍යා ප්‍රත්‍යුෂයෙන් ද තාණ්ඩාව වෙයි. උපාද්‍යාප්‍රත්‍යුෂයෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යුෂයෙන් ජාතිය වෙයි. ජාතිප්‍රත්‍යුෂයෙන් ජරාමරණ වෙයි, මෙසේ මේ පියලු දුරටියුවේ සමුද්‍ය වේ.

එහි අවිද්‍යා කවර යන් : යම් අඇද්‍යනයෙක් අදරණනයෙක් ... අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහ සඩ්බ්‍යාත අකුගලමුලයෙක් වේ ද, මේ ‘ අවිද්‍යා ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුෂයෙන් සංස්කාරය කවර යන් යම් වෙතනාවක් සංස්කාරවෙතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද මේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යුෂයෙන් සංස්කාර දී කියනු ලැබේ. එහි සංස්කාර ප්‍රත්‍යුෂයෙනුද අවිද්‍යා කවර යන් : යම් අඇද්‍යනයෙක් අදරණනයෙක් ... අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහස්ත්‍රාත අකුගලමුලයෙක් වේ ද, මේ ‘ සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයෙනුද අවිද්‍යා ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයෙන් විදුනය කවර යන් : යම් විත්තයෙක් මනාසේක් මානසයෙක් ... තඳුරුප වූ මනාවිදුනධාජුයෙක් වේ ද, මේ සංස්කාරප්‍රත්‍යුෂයෙන් විදුන යයි කියනු ලැබේ. එහි විදුනප්‍රත්‍යුෂයෙනුද සංස්කාරය කවර යන් : යම් වෙතනා වක් සංස්කාරවෙතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද, මේ ‘ විදුනප්‍රත්‍යුෂයෙනුද සංස්කාර ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි විදුනප්‍රත්‍යුෂයෙන් නාමරුප කවර යන් : නාමයෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති. එහි නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්ද ය සංඛ්‍යාස්කන්ද ය සංස්කාරස්කන්ද ය යි. මේ ‘ නාම ’ යි කියනු ලැබේ. එහි රුපය කවර යන් : වක්ෂුරායනනායාගේ ඉපදේමෙක් ... කායයනනායාගේ ඉපදේමෙක් වේ ද, යළි අනු වූ ද විත්තප වූ විත්තහේතුක වූ විත්තහේතුන්ටාන වූ යම් රුපයෙක් ඇදේද, මේ ‘ රුප ’ යි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ නාමය ද මේ රුපය ද දී මේ ‘ විදුනප්‍රත්‍යුෂයෙන් නාමරුප ’ යි කියනු ලැබේ. නාමරුප ප්‍රත්‍යුෂයෙනුද විදුන යනු : නාමයෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති, එහි නාම කවරයන් : වෙදනාස්කන්ද ය ය සංඛ්‍යාස්කන්ද ය සංස්කාරස්කන්ද ය යි. මේ ‘ නාම ’ යි කියනු ලැබේ. එහි රුපය කවර යන් : යම් රුපයෙක් නිසා මනාවිදුනධාජුව පවතී ද, මේ ‘ රුප ’ යි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ නාමය ද මේ රුපය ද දී මේ ‘ නාමරුප ’ යි කියනු ලැබේ. එහි නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයෙනුද විදුනය කවර යන් : යම් විත්තයෙක් මනාසේක් මානසයෙක් ... තඳුරුප වූ මනාවිදුනධාජුයෙක් වේ ද, මේ ‘ නාමරුපප්‍රත්‍යුෂයෙනුද විදුන ’ යි කියනු ලැබේ.

භාමරුපපට්ටිය, සලුයන්හන්නී: අභ්‍යා නැම් අභ්‍යා රුප. කන් කන්මිං නැම්: වෙදනාකක්නී, සක්‍රියකක්නී, සක්‍රියකක්නී, ඉදා වුවවනි නැම්. කන් කන්මිං රුප: වෙනු,ගර ව මහ,ඩුබා, යක්වූ රුප නිසුයාය මනෙ,වික්‍රියාණඩා,ඩු වන්නානී, ඉදා වුවවනි රුප. ඉති ඉදාක්ව නැම් ඉදාක්ව රුප, ඉදා වුවවනි නැමරුප. කන් කන්මිං භාමරුපපට්ටිය, සලුයන්හන්: වකක්,යන්නා සේ,ඩායන්නා සාඩායන්නා ජ්වහායන්නා කායායන්නා මන්නායන්නා, ඉදා වුවවනි නැමරුපපට්ටිය, සලුයන්නා. කන් කන්මිං ජවස්,යන්නාපට්ටිය, පි නැමරුප: අභ්‍යා නැම්, අභ්‍යා රුප. කන් කන්මිං නැම්: වෙදනාකක්නී, සක්‍රියකක්නී, සක්‍රියකක්නී, ඉදා වුවවනි නැම්. කන් කන්මිං රුප: වකක්,යන්නායා උපට්ටෝ, -පෙ- කායායන්නායා උපට්ටෝ, යා වා පනක්‍රියාලී අභ්‍යා රුප. වින්නජ්. වින්නජ් නැම්, ඉදාක්ව රුප, ඉදා වුවවනි ජවස්,යන්නාපට්ටිය, පි භාමරුප.

කන් කන්මිං, ජවස්,යන්නාපට්ටිය, එසේයා: ගය, එසේයා, ප්‍රායනා, සමුළුයනා, සමුළුකින්නා, අයා වුවවනි ජවස්,යන්නාපට්ටිය, එසේයා. කන් කන්මිං. එසේපට්ටිය, පි ජවස්,යන්නා: යා වා වින්නජ්. මිනෙ, මිනෙයා -පෙ- තුරු, මිනෙ,වික්‍රියාණඩා,ඩු, ඉදා වුවවනි ජවස්,යන්නාපට්ටිය, පි ජවස්,යන්නා.

කන් කන්මිං, එසේපට්ටිය, වෙදනා: යා වෙනසිකා සානා වෙනසිකා පුඩ්. වෙනෙ,සම්පූඩ් සානා පුඩ් වෙදසිකා. වෙනෙ, සම්පූඩ්, සානා, පුඩ්, වෙදනා, අයා වුවවනි එසේපට්ටිය, වෙදනා, -පෙ- නෙන වුවවනි 'එච්චෙනසා කෙවලයා දුකකිකිනීයා සමුද්‍රයා, ගොනී'නි.

අභ්‍යා මැක්කු වු තු කිස්සා.

---

387. කන්මිං බිම්, අකුයලා: යෙම්. සමරය අකුයලා වින්නජ් උපට්ටියනා. ගොනී සේ,මනස්සයගිනෙකා. දිවියිගන්නවිපෙළුනා. සයකිබා,ගෙන -පෙ- සේ,මනස්සයගිනෙකා. දිවියිගන්නවිපෙළුනා. සයකිබා,ගෙන රුප,රමුණා. වා, -පෙ- බිම්,රමුණා. මා, යා. යා වා, පනාර්ඩි තෙම්. සමරය අවිජ්‍රාපට්ටිය, සානා, නැම්, ප්‍රමුඛවූයා, ජවස්,යන්නාපට්ටිය, එසේයා, එසේපට්ටිය, වෙදනා, වෙදනාපට්ටිය, තුරු, තුරු, පනාර්ඩි තෙම්, අධිමේ,කකි, අධිමේ,කකිපට්ටිය, හැවෙ, හැවපට්ටිය, ජා,නී, ජා,නීපට්ටිය, ජාරුමරණා, එවිමෙනසා දුකකිකිනීයා සමුද්‍රයා, ගොනී.

388. කන් කන්මිං, අවිජ්‍රා: යා අක්කියාණා අදයානා. -පෙ- අවිජ්‍රාලිඹි මීමෙහා, අකුයලුම්ල, අයා වුවවනි අවිජ්‍රා.

කන් කන්මිං, අවිජ්‍රාපට්ටිය, සක්‍රියගර: යා, වෙනහා, සක්‍රියානා, වෙනසිනානා, අයා වුවවනි අවිජ්‍රාපට්ටිය, සක්‍රියගර -පෙ-

නාමරුපප්‍රත්‍යායෙන් අධ්‍යායතන යනු : නාමයෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති. එහි නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කේන්ද ය සංඡස්කේන්ද ය සංස්කාරස්කේන්ද ය. මේ ‘නාම’ දී කියනු ලැබේ. එහි රුපය කවර යන් : සතර මහාභතයේ ද යම් රුපයක් තිසා මත්‍යාච්ජනාධානුව පවතී ද (එද යි) මේ ‘රුප’ දී කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ නාමය ද මේ රුපය ද දී මේ ‘නාමරුප’ දී කියනු ලැබේ. එහි නාමරුපප්‍රත්‍යායෙන් අධ්‍යායතන කවර යන් : වක්ෂුරායතන ය ග්‍රෑනායතන ය සුජායතන ය ජීව්‍යායතන ය කායායතන ය මත්‍යායතන ය. මේ ‘නාමරුපප්‍රත්‍යායෙන් අධ්‍යායතන’ දී කියනු ලැබේ. එහි ප්‍රතිඵායතනප්‍රත්‍යායෙන් නාමරුපය කවර යන් : නාමයෙක් ඇත, රුපයෙක් ඇති. එහි නාම කවර යන් : වෙදනාස්කේන්ද ය සංඡස්කේන්ද ය සංස්කාරස්කේන්ද ය. මේ “නාම” දී කියනු ලැබේ. එහි රුපය කවර යන් : වක්ෂුරායතනයාගේ ඉපදේශක් ... කායායතනයාගේ ඉපදේශක් වේ ද, යළි අනු වූ ද විත්තර වූ විත්තගෙනු වූ විත්තගෙනුන්පාන වූ යම් රුපයෙක් ඇදේ, මේ ‘රුප’ දී කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ නාමය ද මේ රුපය ද දී මේ ‘ප්‍රතිඵායතනප්‍රත්‍යායෙන් නාමරුප’ දී කියනු ලැබේ.

එහි ප්‍රතිඵායතනප්‍රත්‍යායෙන් ස්පර්ශය කවර යන් : යම් පහසුක් පහසුනා අපුරෝක් මොනොවට පහසුනා අපුරෝක් මොනොවට පහසුනා ලද බවෙක් වේ ද, මේ ‘ප්‍රතිඵායතන ප්‍රත්‍යායෙන් ස්පර්ශය’ දී කියනු ලැබේ. එහි ස්පර්ශප්‍රත්‍යායෙන් ප්‍රතිඵායතනය කවර යන් : යම් විත්තයෙක් මත්‍යායෙක් ... තඳුවරුප වූ මත්‍යාච්ජනාධානුයෙක් වේ ද, මේ ‘ස්පර්ශප්‍රත්‍යායෙන් ප්‍රතිඵායතන’ දී කියනු ලැබේ.

එහි ‘ස්පර්ශප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනා’ කවර යන් : යම් වෙතයික වූ සාතයෙක් වෙත සික වූ පුබයෙක් වෙතොස්ම්‍රාජස් වූ සාතසුබවෙදිනයෙක් වෙතොස්ම්‍රාජස් වූ සාත පුබ වෙදනාවක් වේ ද, මේ ‘ස්පර්ශප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනා’ දී කියනු ලැබේ. ... එහෙයින් කියනු ලැබේයි: ‘එව මෙතස්ස කෙවලස දුක්ඛක්න්දස සමුද්‍යා හොති’ යි.

අත්‍යාච්ජනාවනු ජ්‍යෙෂ්ඨ යි.

---

387. අකුණලධිරමයේ කවරහ යන් : යම් කලෙක සොම්නස් සහගත වූ දැක්වාගත සම්පූර්ණක් වූ අකුණලවිත්තය සංස්කාර සහිත ව උපදෙන් වේ ද, ... සොම්නස් සහගත වූ දැක්වාගත සම්පූර්ණක් වූ ... රුපාලම්බන වෙවයි ... ධර්මාලම්බන වෙවයි යළි යම් යම් අරුණුක් හෝ ඇයිල් සොම්නස් සහගත වූ දැක්වාගතවිපූර්ණක් වූ (අකුණලවිත්තය) සංස්කාර සහිත ව උපදෙන් වේ ද, එහෙමයෙහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විද්‍යාය වෙයි, විද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායෙන් ප්‍රතිඵායතනය වෙයි, ප්‍රතිඵායතනප්‍රත්‍යායෙන් ස්පර්ශය වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් තෙක්ෂණව වෙයි, ක්‍රාන්කාප්‍රත්‍යායෙන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායෙන් හවය වෙයි, හවප්‍රත්‍යායෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ සියලු දුෂ්ධකන්දයෙහේ සමුද්‍ය වේ.

388. එහි අවිද්‍යා කවර යන් : යම් අදුනයෙක් අදරයනයෙක් ... අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහ සඩ්බ්‍රාන් අකුණලමුලයෙක් වේ ද, මේ ‘අවිද්‍යා’ දී කියනු ලැබේ.

එහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරය කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සංස්කාරය සිකන ලද බවෙක් වේ ද, මේ ‘අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාර’ දී කියනු ලැබේ. ...

බඩා කෙනශම්, තුරුපාවතිය, අධිමේශකව්, ගෝ, එහෙයු අධිමේශකව්,<sup>1</sup> අධිමූලවත්, තුදුම්මූලකාත්, අස. වුවත් තුරුපාවතිය, අධිමේශකව්.

බනු කන්මේ, අධිමේ,කඩපටවය, හලවි, එපෙනු, අධිමේ,කඩ. වෙදකාකඩනේ, සක්සිස්කාකඩනේ, සක්සිරකඩනේ, මිස්සිස්කාකඩනේ, අය. වූවනි අධිමේ,කඩපටවය, හලවි, -පෙ- නෙන වූවනි එච්මේස්සා කෙක්ලෝස් දුකඩකඩනේ සිස්සා යම්බදයා, හොතීනි.

389. කුනමේ බිමත, අකුසලා: යයම් සම්යෙ අකුසලා විනෙය. උපාන්‍ය. හෙ,නි උපෙක්ජකායෙගත්. දිවිභාගීය ප්‍රස්ථානය. රුපාරමණ. ව, -පෙ - බිමත,රමණ. ව, ය. ය. ව, පන්,රභා, තියම්. සම්යෙ අපිජ්,පවතිය, සකිංචෙර, සකිංචපවතිය, වික්‍රිද්‍යාණ, වික්‍රිද්‍යාණපවතිය, භාම්, භාමපවතිය, ජටක්,සත්‍ය, ජටක්,යන්නපවතිය, එසේ. එසේ පවතිය, වෙදනා, වෙදනාපවතිය, තිණු, තිණුපවතිය, උපාද්‍යා, උපාද්‍යාපවතිය, උපාද්‍යාපවතිය, භලෝ, භලෝපවතිය, ජාති, ජාතිපවතිය, ජරුමරණ, එවම්බන්සය කෙවලසා දුක්ඛක්ඛන්සය සමූද්‍යෙ, හෙ,නි.

390. තත්ත්ව කානුම, අවිජ්‍ය: ४० අසුදුදානු අදාශන්‍යන් -පෙ-  
අවිජ්‍යලැබිනී මේහා අකුසලම්පිලා, අයා වූවත්නි අවිජ්‍ය, -පෙ- තත්ත්ව  
කානුම, එස්සපවත්ය, වෙදනා: ४० වෙනයිකා නෙව සාහා නාසාඩා  
වෙනෙ, සම්සාරං අදාකාව්මසුබා වෙදයිකා වෙතත්, සම්සාරං,  
අදාකාව්මසුබා වෙදනා, අයා වූවත්නි එස්සපවත්ය, වෙදනා, -පෙ- නෙව  
වූවත්නි එවමෙන්ස්ස නෙවලයා දුකාකාව්කීස්ස සම්බුද්ධයා, හොඳිනි.

391. කන්තම බැම්, අකුසලා : යයම් සමගය අකුසලා පිහුනු  
දුප්පන්නා ගෙ,නී උපෙක්ඩා,සහගත් දිවේශීගත්සමපුදුතතා සහක්,රෙන  
-පෙ- උපෙක්ඩා,සහගත් දිවේශීගත්වපුදුතතා - පෙ- උපෙක්ඩා,සහගත්  
දිවේශීගත්වපුදුතතා සහක්,රෙන රුපාරම්ත්ව, - පෙ- ටිම්තම්,රම්ත්ව  
ව, ය, ය, ට, පනා,රඛා තායම්. සමගය අව්‍යුත්පාවය, සක්,රෙ,  
සක්,රපවය, විස්කුදාත්ව, විස්කුදාත්වපවය, නෑම්, නෑමපවය,  
තව්‍යායත්තා, ජ්‍යෙෂ්ඨයත්තාපවය, එසේ, එසාපවය, වෙද්දනා,  
වෙද්දනාපවය, තත්ත්ව, තත්ත්වපවය, අධිමේශක්, අධිමේශක්පවය,  
හම්බා, හම්බාපවය, ජා,නී, ජා,නීපවය, ජර,මරණ, එච්මෙනසා  
කෙටුරෝසා දුක්කඩක්කිසා සම්ඟාත්‍ය, ගෙ,නී

නිසු කනීම්, අඩිජ්‍රේ, -පෙ- නෙහා ව්‍යවත් එවැමක්ස් කෙටලුසා දික්කතක් තුළු ය. ගෙවාත්තින්.

392. කනුම බමත, අකුසලු: යයේ. සමග අකුසලු එහා.  
දිප්පත්‍යනා. හොතී දෙම්මතයාසහත්වා. පරිසහවපුළුතක්. -පෙ- දෙම්නාසා-  
සහත්වා. පරිසහවපුළුතක්. සහකි,ගරන රුප,රමණ,ව, -පෙ-  
බමත,රමණ,ව, ය, ය, ව, පන,රභා, කතම්. සමග අලිප්ප,පවතය,  
සහි,ගර, සහි,රපවතය, විසැදු,ණ, විසැදු,ණපවතය, න,ම, න,ම  
පවතය: ජව්‍යායතන්, ජව්‍යායතන්, එසේ, එසේපවතය, වෙදනා,  
වෙදනා, පවතය, පරිස, පරිසපවතය, අධිමේ,කකි, අධිමේ,කකිපවතය,  
හෙවා, හෙවාපවතය, ජාති, ජාතිපවතය, ජර,මරණ, එවමෙන්තය ගෙව-  
ලයා දැක්කකින්සියා සම්දිගෙ, ගොති.

1. අයිමෙ, ගබ, - සිපලි.
  2. තහ්වා කනුමේ - සිපලි.

එහි තාක්ෂණප්‍රත්‍යායෙන් අධිමොක්ෂ කවර යන් : විත්තයාගේ යම් අධිමොක්ෂ යෙක් (අරමුණෙහි නිශ්චිතයෙක්) අධිමොක්ෂකාකාරයෙක් එහි අධිමුක්ත බවෙක් වේ ද, මේ 'තාක්ෂණප්‍රත්‍යායෙන් අධිමොක්ෂ' සියලු ලැබේ.

එහි අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායෙන් හටය කවර යන් : අධිමොක්ෂය තබා වෙදනාස්කන්ද ය සංඛ්‍යකන්ද ය සංස්කාරයකන්ද ය විද්‍යාත්සකන්ද සි. මේ අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායෙන් 'හට' සියලු ලැබේ. . . . එහෙයින් කියනු ලැබේයි : 'එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ක්බක්බන්දස්ස සමුද්‍යා භෞති' සි.

389. අකුණලධරමය් කවරහ යන් : යම් කලෙක රුපාලමිබන වෙවයි . . . ධරමාලමිබන වෙවයි යලි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරෘඛා උපෙක්ෂා සහගත වූ ඇත්තේ ය සම්පූක්ත වූ අකුණල්පිත උපදන් වේ ද, එසමයෙහි අවධ්‍යප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විද්‍යාය වෙයි, විද්‍යාත්සකන්ද භාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායෙන් ස්ථායනකය වෙයි, ස්ථායනප්‍රත්‍යායෙන් විද්‍යාත්සකන්ද ස්ථාරය වෙයි, ස්ථාරප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් තාක්ෂණව වෙයි, වෙදනාස්කන්ද විද්‍යාත්සකන්ද වෙයි, උපාදන ප්‍රත්‍යායෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ සියලු දුබරාසිඩුගේ සමුද්‍ය වේ.

390. එහි අවධ්‍යා කවර යන් : යම් අදුනායක් අදරුණනයෙක් . . . අවධ්‍යාපරිසයක් මොහ සඩ්බ්‍යාත අකුණලමුලයෙක් වේ ද, මේ 'අවධ්‍යා' සියලු ලැබේ. . . . එහි ස්ථාරප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනා කවර යන් : වෙතයික වූ තොම සාත වූ අසාත තොවූ විත්තසය්ස්ථාරයෙන් උපන් තො දුක් තො සුව වූ යම් වෙදනායෙක් විත්තසය්ස්ථාරයෙන් උපන් උපෙක්ෂාවදනාවක් වේ ද, මේ 'ස්ථාරප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනා' සියලු ලැබේ. . . . එහෙයින් කියනු ලැබේයි : 'එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ක්බක්බන්දස්ස සමුද්‍යා භෞති' සි.

391. අකුණලධරමය් කවරහ යන් : යම් කලෙක උපෙක්ෂා සහගත වූ ඇත්තේ ය සම්පූක්ත වූ අකුණලවිත්තය සංස්කාර සහිත ව උපදන් වේ ද . . . උපෙක්ෂා සහගත වූ ඇත්තේ එත්තටපූක්ත වූ . . . රුපාලමිබන වෙවයි . . . ධරමාලමිබන වෙවයි යලි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරෘඛා උපෙක්ෂා සහගත වූ ඇත්තේ එත්තටපූක්ත වූ (අකුණලවිත්තය) සංස්කාර සහිත ව උපදන් වේ ද, එසමයෙහි අවධ්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විද්‍යාත්සකන්ද භාමය වෙයි, විද්‍යාත්සකන්ද භාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායෙන් ස්ථායනකය වෙයි, ස්ථායනප්‍රත්‍යායෙන් විද්‍යාත්සකන්ද ස්ථාරය වෙයි, ස්ථාරප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් තාක්ෂණව වෙයි, වෙදනාස්කන්ද අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ සියලු දුබරාසිඩුගේ සමුද්‍ය වේ.

එහි අවධ්‍යා කවර යන් : . . . එහෙයින් කියනු ලැබේයි : 'එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ක්බක්බන්දස්ස සමුද්‍යා භෞති' සි.

392. අකුණලධරමය් කවරහ යන් : යම් කලෙක දෙම්නාස් සහගියා වූ ප්‍රතිසසම්පූක්ත වූ අකුණල්පිත උපදන් වේ ද, . . . රුපාලමිබන වෙවයි . . . ධරමාලමිබන වෙවයි යලි යම් යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරෘඛා දෙම්නාස් සහගියා වූ ප්‍රතිසසම්පූක්ත වූ (අකුණල්පිත) සංස්කාර සහිත ව (෋පදන් වේ ද) එසමයෙහි අවධ්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විද්‍යාත්සකන්ද වෙයි, විද්‍යාත්සකන්ද භාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායෙන් ස්ථායනකය වෙයි, ස්ථායනප්‍රත්‍යායෙන් විද්‍යාත්සකන්ද ස්ථාරය වෙයි, ස්ථාරප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් ප්‍රතිසය වෙයි, ප්‍රතිසප්‍රත්‍යායෙන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂ ප්‍රත්‍යායෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ සියලු දුබරාසිඩුගේ සමුද්‍ය වේ.

කුඩා කානම, අවිජ්‍යා : ॥ ० අකුදෙකුණා අදායෙනා - ගෙ - අවිජ්‍යා ලකි මේගේ, අකුෂාලම්පිලා, අ ॥ ० වූවත්නී අවිජ්‍යා - ගෙ -

නිත්‍ය කෙමත, එසු පවතිය, වෙදනා, : ය. වෙනසිකා. අය, නි. වෙනසිකා. දුක්ඛ. වෙනස්සා. ප්‍රතිස්ථාපනය ඇති අය, නි. දුක්ඛ. වෙදයි. වෙනස්සා. ප්‍රතිස්ථාපනය, අය, නි. දුක්ඛ, වෙදනා, අය. වූවත්තේ එසු පවතිය, වෙදනා, .

නිස් කෙනම්. වේදනා:පවතිය, පරිඝය: ගය, එහෙකුසා අ:සා:නෙ, පරිඝය:නෙ, පරිඝය: පරිවිරෝධී, කො:පෙ, පකො:පෙ, සටපකො:පෙ, දේසේ, පදේසේ, සටපදේසේ, එහෙකුසා ව්‍යා:පත්ති මනෙ, පදේසේ, කො:වේ, කුරුකිනා, කුරුකින්නා. දේසේ, දිස්සනා, දිස්සින්නානා. ව්‍යා:පත්ති ව්‍යා:පත්ති, ව්‍යා:පත්තින්නා. විගෝධී, පරිවිරෝධී, වැඩිස්සකා. අසුසුරෝධීපෙ, අනුත්තමන්නා, එහෙකුසා, ඉදානා:පවතිය, පරිඝය.

ବୁଝି କବାରେ, ପରିଷପବନ୍ତି, ଅବିମେଳକବି, ଡେ, ଶିଖିଯୁ  
ଅବିମେଳକବି, ଅବିଭ୍ରତବନୀ, ବାଦିଭ୍ରତିକବନୀ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକବନୀ, ପରିଷପବନ୍ତି,  
ଅବିମେଳକବି.

න්‍යුතු කිහිමේ, අධිමේ,කඩපවත්‍ය, හලේ, : යෑපෙනී, අධිමේ,කඩ්. වෙදනා,කඩ්නේ, සක්‍රියාකඩ්නේ, සක්‍රියාරකඩ්නේ, වික්‍රියාත්කඩ්නේ, අයා. වූවත්නි අධිමේ,කඩපවත්‍ය, හලේ, -පෙ - ගෙන වූවත්නි එවමේනසා ගෙවිලුසා දුකඩ්කඩ්නේ සම්බුද්ධයා, හොත්තින්.

393. කුහමේ බලම, අකුසලා: යයම් සමග අකුසලා එකතුව උපන්නා. හෙ, ති උපකඩා සහාය නා. මිලිකිවර්, සමපූහන රුප, රමණ වා, -පෙ- බලම, රමණ වා, ය, ය, ව, පනා, රඛන කුසම්. සමග අවිජ්‍ය, පවතිය, සක්‍රී, රෝග, සක්‍රී, රෝග පවතිය, න, ම්, න, ම්, තිපවතිය, ජට්ති, යත්තනා, ජට්ති, යත්තනා පවතිය, එසේයා, එසේ පවතිය, වේදනා, වේදනා පවතිය, මිලිකිවර්, මිලිකිවර්, පවතිය, හත්ව, හත්ව පවතිය, ජ, ති, ජ, ති පවතිය, ජරුමරණ, එවැනි පෙනෙන නිස්සා.

ବୁଝି କହମ, ଏତିର୍ହେ : ସାଂ ଅନ୍ଧାଳୀଙ୍କ ଅଦୟାବୁନ୍ଦୁ -ପେ- ଏତିର୍ହେ ଲୁହିନ୍ତି  
ତେବେ, ଏକୁହାଲାଭିଲୋ, ଅଛି ବ୍ରିତ୍ତବ୍ରି ଏତିର୍ହେ -ପେ-

නිත්‍ය කනුම, එසේපවත්‍ය, වෙදනු, ය. වෙනසිකා ගෙවී සාහාරා, සාහාරා වෙතෙහි සම්පූර්ණ අදාක්කිමුඩුව. වෙදුතින් වෙතෙහි සම්පූර්ණ, අදාක්කිමුඩුව, වෙදනු, අය. ව්‍යවත් එසේපවත්‍ය, වෙදනු.

තුන් කහම, වෙදනාපවිය, පිළිකිව්‍ර, : ය, කඩි, කඩියනා, කඩි, ඩිස්බැනු. විමන් පිළිකිව්‍ර, ගේවලුහක, ගේවපලටේ, සංසයෝ, අනෙකුයායිගෙ, අ, යපනා, පරිස්‍යපනා, අපරියෝගනා, එම්බිඩනු. විනාස්‍ය මණ්‍ය, විලුබෝ, අය. වුවන් වෙදනා, පවිය, පිළිකිව්‍ර.

හැඳු කෙනුමේ, මිලකිවත්,ප්‍රවත්තය, හැවේ, : තැපෙනු, මිලකිවත්. වෙදනා,කෙනුමේ, සඳහානුත්තකෙනුමේ, සංඝී,රක්ෂණකෙනුමේ, මිහුදුණුත්තකෙනුමේ, අය. වූවත්ති මිලකිවත්,ප්‍රවත්තය, හැවේ, -පෙ- තෙහු වූවත්ති එච්මේනයා කෙටුවලයා දැක්කිත්තකෙනුයා සඳහාදෙයා, ගෙහුත්තින්.

එහි අවිද්‍යා කවර යන් : යම් අභ්‍යන්තරයක් අදරුණනයෙක් . . . අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහ සඩ්බ්‍යාන අකුෂලමුලයෙක් වේ ද, මේ 'අවිද්‍යා' දී කියනු ලැබේ. . .

එහි ස්ථරුප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා කවර යන් : යම් වෙවත්සික වූ අසාත්‍යයෙක් වෙවත්සික වූ දු:බයෙක් වින්තසය-ස්ථරුප්‍රත්‍යාගයන් උපන් අසාත් වූ දු:බ වූ වෙද්ධිතයෙක් වින්තසය-ස්ථරුප්‍රත්‍යාගයන් උපන් අසාත් වූ දු:බ වූ වෙදනාවක් වේ ද, මේ 'ස්ථරුප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා' දී කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රතිස කවර යන් : වින්තයාගේ යම් ආසාත්‍යයෙක් බලවත් ආසාත්‍යයෙක් ප්‍රතිසයෙක් ප්‍රතිවිරෝධයෙක් කොපයෙක් ප්‍රකොපයෙක් සම්ප්‍රකොපයෙක් ද්වෙනුයෙකුපුද්වෙනුයෙකුම්පුද්වෙනුයෙකු වින්තයාගේ විපන්න බවත් වින්තප්‍රදෙශයෙක් තොළයෙක් තොළයෙක් කොධාකාරයෙක් කිපුණු බවත් ද්වෙනුයෙක් ද්වෙනුකාරයෙක් ද්විත්ව බවත් විපරිත බවත් විපරිතයාකාරයෙක් විරෝධයෙක් ප්‍රතිවිරෝධයෙක් සැඩ බවත් තො පිරිපුන් වටන අති බවත් වින්තයාගේ තො සතුමු බවත් වේ ද, මේ 'වෙදනා ප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රතිස' දී කියනු ලැබේ.

එහි ප්‍රතිසප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂය කවර යන් : වින්තයාගේ යම් අධිමොක්ෂයෙක් අධිමොක්ෂකාරයෙක් අරමුණෙන් අධිමුක්ත බවත් වේ ද, මේ 'ප්‍රතිසප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂ' දී කියනු ලැබේ.

එහි අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හවය කවර යන් : අධිමොක්ෂය තබා වෙදනාස්කන්ධ ය ස-ඇඟ්කන්ධ ය ස-ඇඟ්කාරස්කන්ධ ය විභ්‍යනස්කන්ධ ය දී. මේ 'අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හව' දී කියනු ලැබේ. . . එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ' එවමෙනස්ස කොවලස්ස දුක්ක්කන්ධන්ධස්ස සමුදුදයා හොති ' දී.

393. අකුෂලධිරමයේ කවරස යන් : යම් කළෙක රුපාලම්බන වෙවයි . . . ධර්මාලම්බන වෙවයි යලි යම් යලි යම් අරමුණක් හෝ ඇයැබේ උපස්කා සහගත වූ විවිකින්සා සම්පුෂ්කන්ධ වූ අකුෂලවින්තය උපදන් වේ ද, එසමයෙහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් ස-ඇඟ්කාරය වෙයි, ස-ඇඟ්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විභ්‍යනය වෙයි, විභ්‍යනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයන් හේමායනනය වෙයි, හේමායනප්‍රත්‍යාගයන් ස්ථරුප්‍රය වෙයි, ස්ථරුප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනා ප්‍රත්‍යාගයන් විවිකින්සාව වෙයි, විවිකින්සාප්‍රත්‍යාගයන් හවය වෙයි, හවප්‍රත්‍යාගයන් රාත්‍යය වෙයි, රාත්‍යප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ සියලු දු:බස්කන්ධයාගේ සමුදුය වේ.

එහි අවිද්‍යා කවර යන් : යම් අභ්‍යන්තරයක් අදරුණනයෙක් . . . අවිද්‍යාපරිසයෙක් මොහ සඩ්බ්‍යාන අකුෂලමුලයෙක් වේ ද, මේ 'අවිද්‍යා' දී කියනු ලැබේ. . .

එහි ස්ථරුප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා කවර යන් : වෙවත්සික වූ තො ම සාත් වූ අසාත් තො වූ සින්පහසින් උපන් තො දුක් තො සුව වූ යම් වෙද්ධිතයෙක් සින්පහසින් උපන් තො දුක් තො සුව වෙදනාවක් වේ ද, මේ 'ස්ථරුප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා' දී කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් විවිකින්සා කවර යන් : යම් සැකයෙක් සැක කරන අපුරුණක් සැක කළ බවත් විමනියෙක් විවිකින්සායෙක් ද්වෙල්හකයෙක් ද්විධාපරියෙක් ස-ඇයයෙක් අගනාකාන්තග්‍රාහයෙක් (අරමුණෙන්) බැහැර යැමෙන් (අරමුණ) අවට හැසිරිමෙන් (අරමුණට) තො බැසැගැනීමෙන් වින්තයාගේ තද බවත් මතොවිලුබයෙක් වේ ද, මේ 'වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් විවිකින්සා' දී කියනු ලැබේ.

එහි විවිකින්සාප්‍රත්‍යාගයන් හවය කවර යන් : විවිකින්සාව තබා වෙදනාස්කන්ධ ය ස-ඇඟ්කන්ධ ය ස-ඇඟ්කාරස්කන්ධ ය විභ්‍යනස්කන්ධ ය දී. මේ 'විවිකින්සාප්‍රත්‍යාගයන් හව' දී කියනු ලැබේ. . . එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ' එවමෙනස්ස කොවලස්ස දුක්ක්කන්ධන්ධස්ස සමුදුදයා හොති ' දී.

394. කනුමේ බිමෙ; අකුසලු; යයිම් සමග අකුසල් විභාග උප්‍යන්නා. හො,නී උප්‍යක්ඛ, සහගත් උත්තිව්‍යසම්පූර්ණය. රුපාරමණ් ව, -පෙ- බිමෙ,රමණ් ව, ය, ය, ව, පන,රභා තැයිම් සමග අව්‍යුත්-පවතිය, සඩි,රෝ, සඩි,රපවතිය, වික්‍රිදිණ්, වික්‍රිදිණ්පවතිය, නෑ,මිම්, නෑ,මපවතිය, ජට්ටි,යනනා, ජට්ටි,යනහිපවතිය, එසේ, එසේපවතිය, වෙදනා, වෙදනා,පවතිය, උත්තිව්, උත්තිව්පවතිය, අධිමේ,කොක්, අධිමේ,කොපවතිය, හටෝ, හටපවතිය, ජ,නී, ජ,නීපවතිය, ජරුමරණ්, එවමෙනසා කෙවලයා දුක්‍රියාකාරීය සැමුදායෙ, හො,නී.

නෙත් කනුම්, අව්‍යුත්; ය, අකුසල්ණ් අදාළයන් -පෙ- අව්‍යුත්,ශ්‍රී මේ,හො, අකුසල්ලුල් අය, වූවත් අව්‍යුත්, -පෙ-

නෙත් කනුම්; එසේපවතිය, වෙදනා; ය, වෙනසිකා. ගෙවස,නෑ,නෑ,නෑ,නෑ, වෙනෙ,සම්සාර්. අදුක්‍රිමපූබ්, වෙදනා, අය, වූවත් එසේපවතිය, වෙදනා.

නෙත් කනුම්. වෙදනා,පවතිය, උත්තිව්; ය, උත්තිව්ව්: ය, එකාසායා උත්තිව්. එවත්, වූවත් අව්‍යුත්මේ, වෙනසේ, විශේෂපෙ, හනුන්නත්. එකාසායා, ඉදා වූවත් වෙදනා,පවතිය, උත්තිව්.

නෙත් කනුමේ, උත්තිව්පවතිය, අධිමේ,කොක්; යෝ, එකාසායා අධිමේ,කොක්; අධිම්වත්නා, තදාධිම්වත්නා, අය, වූවත් උත්තිව්පවතිය, අධිමේ,කොක්.

නෙත් කනුමේ, අධිමේ,කොපවතිය, හටෝ, රැපත්තා, අධිමේ,කොක්. වෙදනා,කොක්, සඩික්‍රියකොක්, සඩි,රක්කොක්, සඩි,රක්කොක්, වික්‍රිදිණ්, වික්‍රිදිණ්-පවතිය, නෑ,මිම්, නෑ,මපවතිය, ජට්ටි,යනනා, ජට්ටි,යනහිපවතිය, එසේ, එසේපවතිය, වෙදනා, වෙදනා,පවතිය, පස,දෙ, පස,දෙපවතිය, අධිමේ,කොක්, අධිමේ,කොපවතිය, හටෝ, හටපවතිය, ජ,නී, ජ,නීපවතිය, ජරුමරණ්, එවමෙනසා කෙවලයා දුක්‍රියාකාරීය සැමුදායෙ, හො,නීනි.

### අකුසල ආදාළාජසා.

395. කනුමේ බිමෙ; කුසලු; යයිම් සමග කාම්වවර් කුසල් විභාග. උප්‍යන්නා. හො,නී යො,මිනසාසහගත්තා. සැදුණුසම්පූර්ණය. රුපාරමණ් ව, -පෙ- බිමෙ,රමණ් ව, ය, ය, ව, පන,රභා තැයිම් සමග කුසල්ලුලුපවතිය: සඩි,රෝ, සඩි,රපවතිය, වික්‍රිදිණ්, වික්‍රිදිණ්-පවතිය, නෑ,මිම්, නෑ,මපවතිය, ජට්ටි,යනනා, ජට්ටි,යනහිපවතිය, එසේ, එසේපවතිය, වෙදනා, වෙදනා,පවතිය, පස,දෙ, පස,දෙපවතිය, අධිමේ,කොක්, අධිමේ,කොපවතිය, හටෝ, හටපවතිය, ජ,නී, ජ,නීපවතිය, ජරුමරණ්, එවමෙනසා කෙවලයා දුක්‍රියාකාරීය සැමුදායෙ, හො,නී.

396. නෙත් කනුමේ කුසල්ලුල්: අලො,හො, අදෙ,යො, අමේ,හො,

නෙත් කනුමේ; අලො,හො; යෝ, අලො,හො, අදුබිභනා, අදුබිභනා. අස,රැඟා, අස,රජ්‍යනා, අස,රජ්‍යනා. අන්තිර්භාවා, අලො,හො, කුසල්ලුල්, අය, වූවත් අලො,හො.

394. අකුණලධරමයේ කවරහ යත් : යම් කළෙක රුපාලම්බන වේවයි ... ධරමාලම්බන වේවයි යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරුබැඳපෙක් සහගත වූ ඕනෑම ප්‍රමුඛක් වූ අකුණලධිතක් උපදන් වේ ද, එසමයෙහි අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායයන් සංස්කාරය වේයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායයන් විද්‍යාත වේයි, විද්‍යාප්‍රත්‍යායයන් නාමය වේයි, නාමප්‍රත්‍යායයන් හේතුය වේයි, හේතුයන් ස්ථානය වේයි, ස්ථානප්‍රත්‍යායයන් වේයි, ස්ථානප්‍රත්‍යායයන් වේද්‍යාව වේයි, විද්‍යාප්‍රත්‍යායයන් ඔද්ධත්‍ය වේයි, ඔද්ධත්‍යප්‍රත්‍යායයන් අධිමොක්ෂය වේයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායයන් හටය වේයි, හටප්‍රත්‍යායයන් ජාතිය වේයි, ජාතිප්‍රත්‍යායයන් ජරාමරණ වේ. මෙයේ මේ දියලු දු:බරාසිඹුගේ සම්දය වේ.

එහි අවිද්‍යා කවර යත් : යම් අද්‍යනයෙක් අදරගනයෙක් ... අවිද්‍යාපරිසයක් මොඟ සඩ්බ්‍රාන අකුණලමු තුළයෙක් වේ ද මේ 'අවිද්‍යා' යි කියනු ලැබේ.

එහි ස්ථානප්‍රත්‍යායයන් විද්‍යා කවර යත් : වෙනත් වූ නො ම සාත වූ අසාත නො වූ වෙනාසම්ථසයන් උපන් ඇයක්බමසුබ වූ යම් වෙද්ධිතයෙක් වෙනාසම්ථසයන් උපන් ඇයක්බමසුබ වූ විද්‍යාවක් වේ ද, මේ 'ස්ථානප්‍රත්‍යායයන් විද්‍යා' යි කියනු ලැබේ.

එහි විද්‍යාප්‍රත්‍යායයන් ඔද්ධත්‍ය කවර යත් : විත්තයාගේ යම් ඔද්ධත්‍යයෙක් අව්‍යුපගමයෙක් විත්තයාගේ ප්‍රාත්‍යාග බවෙක් වේ ද, මේ 'විද්‍යාප්‍රත්‍යායයන් ඔද්ධත්‍ය' යි කියනු ලැබේ.

එහි ඔද්ධත්‍යප්‍රත්‍යායයන් අධිමොක්ෂය කවර යත් : විත්තයාගේ යම් ඔද්ධත්‍යයෙක් අධිමොක්ෂකාරයෙක් එහි අධිමුක්ත බවෙක් වේ ද, මේ 'ඔද්ධත්‍යප්‍රත්‍යායයන් අධිමොක්ෂ' යි කියනු ලැබේ.

එහි අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායයන් හටය කවර යත් : අධිමොක්ෂය තබා විද්‍යාස්කන්ධ ය සංස්කාරකන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය විද්‍යාන්ස්කන්ධ ය. මේ 'අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායයන් 'හට' යි කියනු ලැබේ. එහෙයින් කියනු ලැබේයි : 'එවමෙනසස කෙවලසස දුක්ඛක්බන්ධ යාචියස සම්දයා හොති' යි.

අකුණලනීරදේශ යි.

395. කුගලධරමයේ කවරහ යත් : යම් කළෙක රුපාලම්බන වේවයි ... ධරමාලම්බන වේවයි, යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරුබැඳසෙම්නාස්සයන් සහගත වූ ආනසම්ප්‍රසක්ක වූ කාමාවටිරු කුගලවිත්තය උපදන් වේ ද, එසමයෙහි කුගලමුලප්‍රත්‍යායයන් සංස්කාරය වේයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායයන් විද්‍යාත වේයි, විද්‍යාප්‍රත්‍යායයන් නාමය වේයි, නාමප්‍රත්‍යායයන් හේතුයන් වේයි, හේතුයන් ස්ථානය වේයි, ස්ථානප්‍රත්‍යායයන් ස්ථානය වේයි, ස්ථානප්‍රත්‍යායයන් විද්‍යාව වේයි, විද්‍යාප්‍රත්‍යායයන් ප්‍රසාදය වේයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යායයන් අධිමොක්ෂය වේයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායයන් හටය වේයි, හටප්‍රත්‍යායයන් ජාතිය වේයි, ජාතිප්‍රත්‍යායයන් ජරාමරණ වේ. මෙයේ මේ දු:බරාසිඹුගේ සම්දය වේ.

396. එහි කුගලමුලයේ කවරහ යත් : අමොහ ය, අද්විත ය, අමොහ යි.

එහි අමොහය කවර යත් : යම් අමොහයෙක් අමොහකාරයෙක් අප්‍රමාධ බවෙක් නො ඇලිමෙක් නො ඇලෙනු අපුරුණක් නො ඇලුණු බවෙක් අනාතිඛ්‍යවක් අමොහ සඩ්බ්‍රාන කුගලමුලයෙක් වේ ද, මේ 'අමොහ' යි කියනු ලැබේ.

නහු කනමේ, අදෙසේ, යො, අදෙසේ, අද්‍යෝති, අද්‍යෝතින්තු. අවශ්‍ය, ප, දේ අවශ්‍ය, පපෝ, අදෙසේ, කුසල්‍යීල, අය. වූවත්ති අදෙසේ.

නහු කනමේ, අමේ, ගො, ය, පක්කු පරානතු, -පෙ- අමේ, ගො, බමත්වයේ, සමඳවිසි, අය. වූවත්ති අමේ, ගො, ඉමෙ වූවත්ති කුසල්‍යීල.

නහු කනමේ, කුසල්‍යීලපවත්, සඩි, රෝ: ය, වෙනත්, සඩිවිත්තු, වෙනතිත්තු, අය. වූවත්ති කුසල්‍යීලපවත්, සඩිවිරෝ.

නහු කනම් සඩි, රපවත්, විස්කුදුණ-පෙ- විස්කුදුණපවත්, නාම්-පෙ- ස, මපවත්, ජට්ටායත්තු-පෙ- ජට්ටායත්තුපවත්, එසේ, -පෙ- එසේපවත්, වේදන, -පෙ-

නහු කනමේ, වේදන, පවත්, පසාදේ: ය, සදි, සදුත්තු, ඕක්පත්තා, අහිපස, දේ, අය. වූවත්ති වේදනපවත්, පසාදේ.

නහු කනමේ, පසාදපවත්, අධිමේ, කොක්, යො, විස්කුදු අධිමේ, කොක්, අධිමුවත්, තද්ධිමුත්තු, අය. වූවත්ති පසාදපවත්, අධිමේ, කොක්.

නහු කනමේ, අධිමේ, කොපවත්, හම්වා: එපෙත්, අධිම්මක්වා. වේදනකුනේ, සක්කුදුකුනේ, සඩි, රකුනේ, විස්කුදුණකුනේ, අය. වූවත්ති අධිමේ, කොපවත්, හම්වා, -පෙ- තෙන වූවත්ති එවලෙනස් කොවලස් දුකුකුන්සිස් සම්බුද්‍යෙ, ගො, තීත්.

397. කනමේ බමත්, කුසලා: යසම් සමගය කාම, වවර්. කුසලා විත්තු. උපත්තානා. ගොත් ගො, මනස්සහගත්. කුදාණහපපුත්තා. සඩිචි, ගෙන පෙ- ගො, මනස්සහගත්. කුදාණවිපපුත්තා. -පෙ- ගො, මනස්සහගත්. කුදාණවිපපුත්තා. සඩිචි, ගෙන රුප, රමණ, ව, සදුරමණ, ව, ගක්, රමණ, ව, රස, රමණ, ව, ගේ, වික්බාරමණ, ව, බමත්, රමණ, ව, ය, ය, ව, පනාරහු තැසම්. සමගය කුසල්‍යීලපවත්, සඩිචි, රෝ, සඩි, රපවත්, විස්කුදුණ, විස්කුදුණපවත්, නාම්, නාම පවත්, ජට්ටායත්තු, ජට්ටායත්තුපවත්, එසේ, එසේපවත්, වේදන, වේදනපවත්, පසාදේ, පසාදපවත්, අධිමේ, කොක්, අධිමේ, කොක්පවත්, හම්වා, හම්පවත්, ජ, නී, ජ, නීපවත්, ජරමරණ. එවලෙනස් කොවලස් දුකුකුන්සිස් සම්බුද්‍යෙ, ගොත්.

නහු කනමේ කුසල්‍යීල: අලෝ, ගො, අදෙසේ.

නහු කනමේ, අලෝ, ගො, යො, අලුබිත්තු, අලුබිතිත්තු. අයාරු, අයාරුගො, අයාරුජනා, අයාරුජන්ත්තු. අනහිජක්, අලෝ, ගො, කුසල්‍යීල, අය. වූවත්ති අලෝ, ගො.

නහු කනමේ, අදෙසේ, යො, අදෙසේ, අද්‍යෝති, අද්‍යෝතිත්තු. අවශ්‍ය, ප, දේ, අවශ්‍ය, පපෝ, අදෙසේ, කුසල්‍යීල, අය. වූවත්ති අදෙසේ. ඉමෙ වූවත්ති කුසල්‍යීල.

එහි අද්විත කටයුතු යන් : යම් අද්විතයෙක් අද්විතාකාරයෙක් අද්විත්ට බවෙක් අව්‍යාපාදයෙක් අව්‍යාපන්න බවෙක් අද්විත සංඝ්‍යාත කුගල මූලයෙක් වේ ද, මේ අද්විත හි කියනු ලැබේ.

එහි අමොහ කටයුතු යන් : යම් ප්‍රජාවක් ප්‍රජාතනාකාරයෙක් . . . අමොහයෙක් ධර්මවිවයෙක් සම්ස්දාන්ත්වියන් වේ ද, මේ 'අමොහ' හි කියනු ලැබේ. මොහ කුගලමූලයේ හි කියනු ලැබේන්.

එහි කුගලමූලප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාර කටයුතු යන් : යම් වෙතනාවක් සංස්කෑවතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද, මේ 'කුගලමූලප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාර' හි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විද්‍යා කටයුතු යන් : . . . විද්‍යාප්‍රත්‍යායන් නාම කටයුතු යන් : . . . නාමප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරයන කටයුතු යන් : . . . සංස්කාරයනප්‍රත්‍යායන් ස්ථරය කටයුතු යන් : . . . ස්ථරයප්‍රත්‍යායන් වෙදනා කටයුතු යන් : . . .

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යායන් ප්‍රයාද කටයුතු යන් : යම් හැදුනීමෙක් හදහන අයුරෙක් (අරමුණෙනි) බැඳුගැනීමෙන් අධිකප්‍රයාදයෙක් වේ ද, මේ 'වෙදනාප්‍රත්‍යායන් ප්‍රයාද' හි කියනු ලැබේ.

එහි ප්‍රයාදප්‍රත්‍යායන් අධිමොක්ෂ කටයුතු යන් : වින්තයාගේ යම් අධිමොක්ෂයෙක් අධිමොක්ෂකාකාරයෙන් එහි අධිමුක්ත බවෙක් වේ ද, මේ 'ප්‍රයාදප්‍රත්‍යායන් අධිමොක්ෂ' හි කියනු ලැබේ.

එහි අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායන් හටය කටයුතු යන් : අධිමොක්ෂය තබා වෙදනාස්කන්ද ය සංස්කාරයන්ද ය සංස්කාරස්කන්ද ය විද්‍යාස්කන්ද ය ය. මේ 'අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායන් හට' හි කියනු ලැබේ. . . . එහිදින් කියනු ලැබේයි: 'එවමෙනස්ස කෙවලසස දුක්ක්ඛ්‍යක්බන්ද ස්ථානය හොති' හි.

397. කුගලධර්මයේ කටයුතු යන් : යම් කමලක සෞමනස් සහගත වූ ඇනෘම්පුක්ත වූ කාමාවටරකුගලවින්තය සංස්කාර සහිත ව උපදන් වේ ද, . . . සෞමනස් සහගත වූ ඇනෘම්පුක්ත වූ . . . රුපාලම්බන ටෙවයි ගබුදලම්බන ටෙවයි ගන්ධාලම්බන ටෙවයි රුපාලම්බන ටෙවයි සපුරාවත්වාලම්බන ටෙවයි ධර්මාලම්බන ටෙවයි යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරඹි සෞමනස් සහගත වූ ඇනෘම්පුක්ත වූ (කාමාවටරකුගලවින්තය) සංස්කාර සහිත ව (෋පදන් වේ ද), එසමයෙන් කුගලමූලප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විද්‍යාය වෙයි, විද්‍යාප්‍රත්‍යායන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරයන වෙයි, සංස්කාරයනප්‍රත්‍යායන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයප්‍රත්‍යායන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායන් ප්‍රයාදය වෙයි, ප්‍රයාදප්‍රත්‍යායන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂ ප්‍රත්‍යායන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජර්මරණ වේ. මෙමස් මේ සියලු දුබරාසිපුල් ස්ථානය වේ.

එහි කුගලමූලයේ කටයුතු යන් : අමොහ ය අමදාශ හි.

එහි අමොහ කටයුතු යන් : යම් අමොහයෙක් අමොහාකාරයෙක් අප්‍රාධි බවෙක් නො ඇලිමෙක් නො ඇලෙන අයුරෙක් නො ඇප්‍රාණු බවෙක් අනැඩිජ්‍යාවක් අමොහ සංඝ්‍යාත කුගලමූලයෙක් වේ ද, මේ 'අමොහ' හි කියනු ලැබේ.

එහි අදාශය කටයුතු යන් : යම් අදාශයෙක් අදාශවිජාකාරයෙක් අද්විත්ට බවෙක් අව්‍යාපාදයෙක් අව්‍යාපන්න බවෙක් අදාශ සංඝ්‍යාත කුගලමූලයෙක් වේ ද, මේ 'අදාශ' හි කියනු ලැබේ. මොහ 'කුගලමූලයේ' හි කියනු ලැබේන්.

නෙත් කතමේ, කුසලුලපටවය, සඩි,ගරු, ය, වෙනත්, සංකීර්තින්, වෙනසින්නා, අයා වූවත් කුසලුලපටවය, සඩි,ගරු -පෙ-

නෙත් කතම්, එස්සපටවය, වෙදනා, ය, වෙනසිකා, ස,ත්, වෙනසිකා, පුබා තෙකෙ, සම්සාර්, ස,ත්, පුබා වෙදයින්, වෙනේ, සම්සාර්, ස,ත්, පුබා, වෙදනා, අයා වූවත් එස්සපටවය, වෙදනා, -පෙ- නෙන වූවත් එවමෙනස්ස කොවලස්ස දුක්කඩකඩන්ස්ස සමුදායා, හොතීත්.

398. කතමේ බිම්, කුසලා, යස්ම් සමයේ කාම,වචර් කුසලා එහකා උපන්නා. හොත් උපකඩා, සහගත්. නැණුසමපුදුනා. -පෙ- උපකඩා, සහගත්. නැණුසමපුදුනා. සඩිඩි,ගරුන රුප,රමණ් ව, සඳුරමණ් ව, ගකි,රමණ් ව, රස,රමණ් ව, ගේ,විඛිබඩා,රමණ් ව, බමත,රමණ් ව, ය, ය, ය, පනා,රහි තිස්ම්. සමයේ කුසලුලපටවය, සඩි,ගරු, පැවත්වය, වික්කිදා,ණ්, වික්කිදා,ණ්පටවය, නා,ම්, නා,මපටවය, ජටයි,යතනා, ජටයි,යතනාපටවය, එසෝෂා, එස්සපටවය, වෙදනා, වෙදනා,පටවය, පස,දේ, පස,දපටවය, අධිමේ,ශක්ඩා, අධිමේ,ශක්ඩා පටවය, හටෝ, හටපටවය, ජ,ත්, ජ,ත්පටවය, ජර,මරණ්. එවමෙනස්ස කොවලස්ස දුක්කඩකඩන්ස්ස සමුදායා, හොත්.

නෙත් කතමේ කුසලුලුලා : අජුලාහො, අඟුදෙසා, අමේ,හො, -පෙ- ඉමේ වූවත්නා කුසලුලුලා.

නෙත් කතමේ, කුසලුලුලපටවය, සඩි,ගරු, ය, වෙනත්, සංකීර්තින්, වෙනසින්නා, අයා වූවත් කුසලුලුලපටවය, සඩි,ගරු, -පෙ-

නෙත් කතම්, එස්සපටවය, වෙදනා, ය, වෙනසිකා, හෙවයාත්, නා,සාත්, වෙනේ, සම්සාර්, නැණුවිපුදුනා. වෙදයින්, වෙනේ, සම්සාර්, අදුකඩාමුපුබා, වෙදනා, අයා වූවත් එස්සපටවය, වෙදනා. -පෙ- නෙන වූවත් එවමෙනස්ස කොවලස්ස දුක්කඩකඩන්ස්ස සමුදායා, හොත්ත්.

399. කතමේ බිම්, කුසලා, යස්ම් සමයේ කාම,වචර් කුසලා එහකා උපන්නා. හොත් උපකඩා, සහගත්. නැණුවිපුදුනා. -පෙ- උපකඩා, සහගත්. නැණුවිපුදුනා. සඩිඩි,ගරුන රුප,රමණ් ව, සඳුරමණ් ව, ගකි,රමණ් ව, රස,රමණ් ව, ගේ,විඛිබඩා,රමණ් ව, බමත,රමණ් ව, ය, ය, ය, පනා,රහි තිස්ම්. සමයේ කුසලුලුලපටවය, සඩි,ගරු, සඩි,ගරු, පැවත්වය, වික්කිදා,ණ්, වික්කිදා,ණ්පටවය, නා,ම්, නා,ම පටවය, ජටයි,යතනා, ජටයි,යතනා පටවය, එසෝෂා, එස්සපටවය, වෙදනා, වෙදනා,පටවය, පස,දේ, පස,දපටවය, අධිමේ,ශක්ඩා, අධිමේ,ශක්ඩා පටවය, හටෝ, හටපටවය, ජ,ත්, ජ,ත්පටවය, ජර,මරණ්, එවමෙනස්ස කොවලස්ස දුක්කඩකඩන්ස්ස සමුදායා, හොත්.

නෙත් කතමේ කුසලුලුලා : අජුලාහො, අඟුදෙසා, -පෙ- ඉමේ වූවත්නා කුසලුලුලා.

නෙත් කතමේ, කුසලුලපටවය, සඩි,ගරු, ය, වෙනත්, සංකීර්තින්, වෙනසින්නා, අයා වූවත් කුසලුලුලපටවය, සඩි,ගරු, -පෙ- නෙන වූවත් එවමෙනස්ස කොවලස්ස දුක්කඩකඩන්ස්ස සමුදායා, හොත්ත්.

එහි කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාර කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සඳුවෙතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද, මේ ' කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාර ' දී කියනු ලැබේ.

එහි ස්ථරකුග්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා කවර යන් : යම් වෙතනික වූ සාහගතයක් ගෙවතියික වූ පුබයෙක් වෙතොයම්වස්සයර සාත්-පුබ වෙදධිනයෙක් වෙතොයම්වස්සයර සාත්-පුබ වෙදනාවක් වේ ද, මේ ' ස්ථරකුග්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා ' දී කියනු ලැබේ. . . එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ' එවමෙනස්ස කෙටුවස්ස දුක්බක්බන්බස්ස සමුද්‍යාගා හොති ' දී.

398. කුගලධර්මයේ කවරහ යන් : යම් කලෙක උපක්ෂා සහගත වූ ඇතාසම්පූක්ත වූ කාමාවරකුගලුවින්තය උපදනේ වේ ද, . . . රුපාලම්බන වෙවයි ගබදුම්බන වෙවයි ගන්ධාලම්බන වෙවයි රෝපාලම්බන වෙවයි ස්පූෂ්ටවියාලම්බන වෙවයි ධරමාලම්බන වෙවයි යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ අරුබැ උපක්ෂා සහගත වූ ඇතාසම්පූක්ත වූ (කාමාවරකුගලුවින්තය) සංස්කාර සහිත ව (උපදනේ වේ ද,) එසමයෙහි කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විජ්‍යනය වෙයි, විජ්‍යනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරයන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයන් ස්ථරයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හවය වෙයි, හවප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ සියලු දුෂ්චරිත්වා හොති සමුද්‍ය වේ.

එහි කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් කවරහ යන් : අලුහ ය අදාළ ය අමෙළාහ දී . . . මොහු ' කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් ' දී කියනු ලැබේත්.

එහි කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාර කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සඳුවෙතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද, මේ ' කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාර ' දී කියනු ලැබේ. . .

එහි ස්ථරකුග්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා කවර යන් : යම් වෙතනික වූ නො ම සාත වූ අසාත නො වූ වෙතොයම්වස්සයර අදුක්බමපුබ වූ වෙදධිනයෙක් වෙතොයම්වස්සයර අදුක්බමපුබ වෙදනායෙක් වේ ද, මේ ස්ථරකුග්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා ' දී කියනු ලැබේ. . . එහෙයින් කියනු ලැබේ. ' එවමෙනස්ස කෙටුවස්ස දුක්බක්බන්බස්ස සමුද්‍යාගා හොති ' දී.

399. කුගලධර්මයේ කවරහ යන් : යම් කලෙක උපක්ෂා සහගත වූ ඇතාවේපූක්ත වූ . . . කාමාවරකුගලුවින්තය උපදනේ වේ ද, . . . රුපාලම්බන වෙවයි ගබදුම්බන වෙවයි ගන්ධාලම්බන වෙවයි රෝපාලම්බන වෙවයි ස්පූෂ්ටවියාලම්බන වෙවයි ධරමාලම්බන වෙවයි යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ අරුබැ උපක්ෂා සහගත හැන්වීපූක්ත වූ (කාමාවරකුගලුවින්තය) සහස්රකාර ව (උපදනේ වේ ද,) එසමයෙහි කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විජ්‍යනය වෙයි, විජ්‍යනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරයන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයන් ස්ථරයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හවය වෙයි, හවප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ සියලු දුෂ්චරිත්වා හොති සමුද්‍ය වේ.'

එහි කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් කවරහ යන් : අලුහ ය අදාළ දී. . . මොහු ' කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් ' දී කියනු ලැබේ.

එහි කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාර කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සඳුවෙතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද, මේ ' කුගලුවූප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාර ' දී කියනු ලැබේ. . . එහෙයින් කියනු ලැබේයි. ' එවමෙනස්ස කෙටුවස්ස දුක්බක්බන්බස්ස සමුද්‍යාගා හොති ' දී.

400. කුතුමේ බලම, කුසලා : යෙමින් සම්ගේ රුපුපළපත්‍රයිය, මියෙකු වෙතින් විවිධෝවාව කාමෙහි -පෙ- පස්මෙහි. කිංචා<sup>1</sup> උපසම්පර්ක විහාරයි පස්මිකාසිණ්‍ය. තහමින් සම්ගේ කුසලමුලපටවය, සඩ්බැරර්, සඩ්බැරපටවය, වික්සුද්ධාණ්ඩ, වික්සුද්ධාණ්ඩපටවය, නාම්, නාමපටවය, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්පටවය, එසේයා, එසේපටවය, වෙදනා, වෙදනාපටවය, පස්මැදායා, පස්මැදායාපටවය, අධිමේකකා,<sup>1</sup> අධිමේකකාපටවය, හැවි, හැවිපටවය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, පස්මැදාපටවය, අධිමේකකා, ජර, මරණ්, එවමෙකසා කෙවලසා දක්කී කැබි සියා සම්දැයා, ගැහැනි

କିମ୍ବା କବିତାରେ କୁଳାଳିଲା : ଅଲୋକେ, ଅଦୟକେ, ଅମେଳକେ, -ପେ-  
ତୁମେ ପ୍ରିସନାହିଁ କୁଳାଳିଲା :

බන් කනුමේ, කුසල්‍යාපවිතය, සඩි,රෝ: ය, වෙනත් සක්‍රීත්‍යන්, වෙනයිතන් අය. වූවනි කුසල්‍යාපවිතය, සඩි,රෝ-පෙ- තෙහි වූවනි එච්මතකයා කොට්‍රයා දුක්කඩක්කියා සම්දයෙ, තෙහැනී'නි.

401. කුහමේ බලම, කුසලා: සයමින් සමයෙ රුපුපූජාවිය, මියුණු හා වෙති විභිකකාරීව, රාජා වුපසම, -පෙ- දුනියා කුඩා -පෙ- තුනියා හා -පෙ- වැනියා -පෙ- වතුප්‍රාදා කුඩා -පෙ- පස්මම, කුඩා -පෙ- පක්ෂම. කුඩා උපසම්පූර්ණ විකර්ත් පස්මිකියින්, -පෙ- තුනියා සමයෙ කුසලාලිලුපවිය, සකිරීගර, සකිරීරපවිය, විසුද්ධාත්, විසුද්ධාත්පවිය, නාම්, නාමපවිය, ජටක්‍රායත්තාන්, ජටක්‍රායත්තාන්පවිය, එසේයා, එසේ පවිය, වෙදනා, වෙදනාපවිය, පසාදේ, පසාදේපවිය, අධිමේ, ශක්ති, අධිමේ, ශක්තිපවිය, ජර, මරණ් -පෙ- ගෙන වුවති. එවැම්බසා කෙටුලසා දක්ඛනිකිසා සම්දයෙ, ගෙන්ත් ත්.

402 - 403. කෙනමේ බමත්; කුසලා: යයම්. සමගේ අරුපුප්පාප්‍රතිඵිඛී, මියා. හා,වෙති -පෙ- ලේ,කුත්තර. ක්‍රි,නා. හා,වෙති තීයා,තීයා. අපවියග,ම්. දිවිසියා,නා. පහා,නා,ය පෑමා,ය ඩුම්යා, පත්තියා, විවිටෝ'ව කා,මේනි -පෙ- පෑම්. ක්‍රි,නා. උපසම්පූර්ණ විහරන් දුක්කඩා,ප්‍රේපද්ධ දැක්වා,හිඳුදු, තියම්. සමගේ කුසලභූප්‍රතිඵිඛී, සඩ්බ්,ගෙර, සඩ්බ්,රපවිය, විසඩුන්, විසඩුන්,පවිය, නා,ම්, නා,මපවිය, ජව්වා,යත්තා, ජව්වා,යත්තා,පවිය, එසේ, එසේ, එසේපවිය, වේදනා, වේදනා,පවිය, පස,දේ, පස,දපවිය, අධිමේ,කොඩා, අධිමේ,කොඩා, භවේ, හවේ, හවේ පවිය, ර,තී, ර,තීපවිය, ජර,මරණ, එවිමෙනෙසා. බමත්,නා. සමුද්‍යයේ, මෙහි.

ବିହୁ କବିତା କୁଳମୁଦ୍ରା : ଫଲେ,ଖେ, ଫଟ୍ଟେ,ଖେ, ଫମୋ,ଖେ,

ඩිස්ත්‍රික්කම්, අලුවෙහි, -පෙ- අදේශීය, -පෙ- ඩිස්ත්‍රික්කම්, අලෝචීය, යා පස්ස්දි පර්‍යාන්ත, -පෙ- අලෝචීය, බිමැවිටයේ, සම්ඳුවී බිමැවිටයාලේ, ජ්‍යෙෂ්ඨ මියාධික, මියාධික, මියාධික, පනතුව, අය, වූවනි අලෝචීය, ඉම වූවනි කුසුලුලා.

## 1. പരിശീലനം - ദിവസി.

## . 2. ଅଧିମେ, କେ, - ଷିପାର୍ଟ୍.

400. කුගලධිරමයෝ කවරහ යන් : යම් කලෙක රුපහවාත්පත්තිය පිළිස මාරුගය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . පයිවිකයින සංඛ්‍යාත ප්‍රපලධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි කුගලමූලප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විද්‍යානය වෙයි, විද්‍යාප්‍රත්‍යායන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායන් ජ්‍යෙෂ්ඨත්‍යනය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨත්‍යනප්‍රත්‍යායන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයප්‍රත්‍යායන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යායන් අධිමාක්ෂය වෙයි, අධිමාක්ෂප්‍රත්‍යායන් හවය වෙයි, හවප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ පියල දුෂ්ධකන්ධයාගේ සමුදය වේ.

එහි කුගලමූලයෝ කවරහ යන් : අලොහ ය අදෙස ය අමොහ ය . . . මොසු කුගල මූලයෝ දී කියනු ලැබෙන්.

එහි කුගලමූලප්‍රත්‍යායන් සංස්කාර කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සඳුවෙතනාවක් සිතන ලද බවෙක් වේ ද, මේ කුගලමූලප්‍රත්‍යායන් සංස්කාර දී කියනු ලැබෙනි. . . . එහෙයින් කියනු ලැබෙයි: ‘එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ක්ඛක්න්ධයා සමුදයා හොති’ යි.

401. කුගලධිරමයෝ කවරහ යන් : යම් කලෙක රුපහවාත්පත්තිය පිළිස මාරුගය වඩා ද, විතරකවිවාරයන්ගේ ව්‍යුප්පමයෙන් . . . ද්විතීයධ්‍යානයට . . . තාතීය ද්‍යානයට . . . වත්‍රප්‍රත්‍යානයට . . . ප්‍රපලධ්‍යානයට . . . පයිවිකයින සංඛ්‍යාත වූ පස්දුවමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි කුගලමූලප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරය වෙයි සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විද්‍යානය වෙයි, විද්‍යාප්‍රත්‍යායන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායන් ජ්‍යෙෂ්ඨත්‍යනය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨත්‍යනප්‍රත්‍යායන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයප්‍රත්‍යායන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යායන් අධිමාක්ෂය වෙයි, අධිමාක්ෂ ප්‍රත්‍යායන් හවය වෙයි, හවප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජරාමරණ වේ. . . . එහෙයින් කියනු ලැබෙයි: ‘එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ක්ඛක්න්ධයා සමුදයා හොති’ යි.

402-403. කුගලධිරමයෝ කවරහ යන් : යම් කලෙක අරුපහාවාත්පත්තිය පිළිස මාරුගය වඩා ද . . . ඇඟිටතයන්ගේ ප්‍රහාරය පිළිස ප්‍රපලණීයට පැමිණීම පිළිස නොයාමික වූ අවවිතයාම් වූ ලොකොත්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දුක් වූ ප්‍රතිතත් ඇති දන්ධ වූ ඇතිඥ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි කුගලමූලප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විද්‍යානය වෙයි, විද්‍යාප්‍රත්‍යායන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායන් ජ්‍යෙෂ්ඨත්‍යනය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨත්‍යනප්‍රත්‍යායන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයප්‍රත්‍යායන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යායන් අධිමාක්ෂය වෙයි, අධිමාක්ෂප්‍රත්‍යායන් හවය වෙයි, හවප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ ධර්මයන්ගේ සමුදය වේ.

එහි කුගලමූලයෝ කවරහ යන් : අලොහ ය අදෙස ය අමොහ ය දී.

එහි අලොහ කවර යන් : . . . අදෙස . . . එහි අමොහ කවර යන් : මාරුගාධිග වූ මාරුගාධියන්පත්තා වූ යම් ප්‍රදෙවික් ප්‍රජානානයෙක් . . . අමොහයෙක් ධර්මවිවියයෙක් වේ ද, මේ ‘අමොහ’ දී කියනු ලැබෙනි. මොසු කුගලමූලයෝ දී කියනු ලැබෙන්.

නහු කනමේ, කුසලමුලපවතය, සංඝිතරේ: ය, වෙනත්, සංකීර්තිනා, වෙනසින්නා, අයා වූවත් කුසලමුලපවතය, සංඝිතරේ, -පෙ-

නහු කනමේ, එස්සපවතය, වෙදනා: යං වෙනසිකං සංනං වෙනසිකං පුබං වෙනො;සම්සාරං සංඛං පුබං වෙදසිනං වෙනො;සමපසංජං සංනං පුබං වෙදනා, අයා වූවත් එස්සපවතය, වෙදනා.

නහු කනමේ, වෙදනා, පවතය, පසාදේ: ය, සඳහා, සඳහාතනා, ඕකප්පනා, අභිප්පසාදේ, අයා වූවත් වෙදනා, පවතය, පසාදේ.

නහු කනමේ, පසාදපවතය, අධිමේ;කෙකං: යෝ, විනත්සය අධි-මේ;කෙකං, අධිමුවතනා, කද්ධිමුතත්ත්වනා, අයා වූවත් පසාදපවතය, අධිමේ;කෙකං.

නහු කනමේ, අධිමේ;ක්‍රිපවතය, හටෝ: එපෙනු, අධිමේ;ක්‍රිම් වෙදනා;ක්‍රිනේ, සංස්කෘතික්‍රිනේ, සංඝිතක්‍රිනේ, විස්කෘතිතක්‍රිනේ, අයා වූවත් අධිමේ;ක්‍රිපවතය, හටෝ: -පෙ-

එවමෙනෙසා ධම්මානං සම්මුද්‍යෙය, හොඳී'නි: එවමෙනෙසා ධම්මානං සංඛ්‍යානී හොඳී, සමාගමේ, හොඳී, සම්මාධ්‍යං හොඳී, පානුහා;ටෝ, හොඳී, තෙන වූවත් එවමෙනෙසා ධම්මානං සම්මුද්‍යෙය, හොඳී'නි.

### කුසල නිදෙශණ

---

404. කනමේ ධම්ම, අව්‍යාකනා: යසම්ම සමය කාම,වචනස් කුසලස් කම්මස් කනතනා, උපවිතනනා, විපාකා. වක්‍රිවිස්කෘතිණං උපනාං හොඳී උපක්‍රියා, සහගතං රුප,ප,රමත්තං. තසම්ම සමය සංඝිතපවතය, විස්කෘතිණං, විස්කෘතිතපවතය, නාම්ම, නාමපවතය ජට්තියනාං, ජට්තියනපවතය, එසේයා, එස්සපවතය, වෙදනා, වෙදනාපවතය, හටෝ, හටපවතය, ජාතියනාං, ජාතියනපවතය, ජරුමරණං. එවමෙනෙස් ගෙවුලස් දුක්කඩක්‍රිස්ස සම්දුයෙය, හොඳී.

නහු කනමේ, සංඝිතරේ: ය, වෙනත්, සංකීර්තිනා, වෙනසින්නා, අයා වූවත් සංඝිතරේ.

නහු කනම් සංඝිතපවතය, විස්කෘතිණං: යං විනතා මගෙ, මානසං-පෙ- තජ්ජ්, වක්‍රිවිස්කෘතිභාත්තු. ඉදා වූවත් සංඝිතරපවතය, විස්කෘතිණං.

නහු කනම්. විස්කෘතිතපවතය, නාම්ම: වෙදනා;ක්‍රිනේ, සංස්කෘතික්‍රිනේ, සංඝිතක්‍රිනේ, අදා වූවත් විස්කෘතිතපවතය, නාම්ම.

නහු කනම්. ජට්තියනපවතය, ජට්තියනනාං: යං විනතා මගෙ, මානසං-පෙ- තජ්ජ්, වක්‍රිවිස්කෘතිභාත්තු, ඉදා වූවත් ජට්තියනපවතය, ජට්තියනනාං.

නහු කනමේ, ජට්තියනපවතය, එසේයා: යෝ, එසේයා, පුසනා, සම්පූහනා, සම්පූහිතනාං, අයා වූවත් ජට්තියනපවතය, එසේයා.

එහි කුගලමුලප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාර කවර යන් යම් වෙතනාවක් සඳුවෙතනාවක් සිතනා ලද බවින් වේ ද, මේ 'කුගලමුලප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාර' යි කියනු ලැබේ. . . .

එහි ස්ථරප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනා කවර යන් : යම් වෙතයිකසාතයෙක් වෙතයික පූඛයෙක් වෙතනාසම්පූඛයිත සාතපුඛවේදිතයෙක් වෙතනාසම්පූඛයිත සාතපුඛවේදිතයෙක් වේ ද, මේ 'ස්ථරප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනා' යි කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් ප්‍රසාද කවර යන් : යම් හඳුනීමෙක් හඳුනා අපුරෝක් (අරමුණෙන්) බැසැහැන්මෙක් අධිකප්‍රසාදයෙක් වේ ද, මේ 'වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් ප්‍රසාද' යි කියනු ලැබේ.

එහි ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයෙන් අධිමොක්ෂ කවර යන් : විත්තයාගේ යම් අධිමොක්ෂයෙක් අධිමොක්ෂකාකාරයෙක් එහි අධිමුක්ත බවින් වේ ද, මේ 'ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයෙන් අධිමොක්ෂ' යි කියනු ලැබේ.

එහි අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයෙන් හටය කවර යන් : අධිමොක්ෂය තබා වෙදනාස්කන්ද ය සංස්කාරස්කන්ද ය විශ්වාස්කන්ද ය දී මේ 'අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයෙන් හටය' යි කියනු ලැබේ. . . 'උවමෙනසය ධම්මානා සමුද්‍රයා හොති' යනු මෙසේ මේ ධර්මයන්ගේ සඩිගතිය වෙයි, සමාගමය වෙයි, සමවානය වෙයි, පහළවීම වේ. එහෙයින් කියනු ලැබේයි: 'උවමෙනසය ධම්මානා සමුද්‍රයා හොති' යි.

කුගලනීරදේ යි.

---

404. අව්‍යාකෘතධර්මයේ කවරහ යන් : යම් කලෙක කාමාවවරකුගලකරමය කළ බැවින් රස කළ බැවින් උපක්ෂා සහගත වූ රුපාලම්බන වූ විපාකවක්ෂූරවිශ්වාය උපදෙන් වේ ද, එසමයෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විශ්වාය වෙයි, විශ්වාප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨත්වප්‍රත්‍යාගයෙන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ සියලු දුරබරාගිපුගේ සමුද්‍රය වේ.

එහි සංස්කාර කවර යන් : යම් වෙතනාවක් සඳුවෙතනාවක් වෙතයින බවින් වේ ද මේ 'සංස්කාර' යි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විශ්වාය කවර යන් : යම් සිතෙක් මනසේක් මානසයෙක් . . . කදුනුරුප වූ වක්ෂූරවිශ්වාධාතුයෙක් වේ ද, මේ 'සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විශ්වා' යි කියනු ලැබේ.

එහි විශ්වාප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමය කවර යන් : වෙදනාස්කන්ද ය, සංස්කාරස්කන්ද ය, සංස්කාරස්කන්ද ය. මේ 'විශ්වාප්‍රත්‍යාගයෙන් නාම' යි කියනු ලැබේ.

එහි නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨත්ව කවර යන් : යම් රිත්තයෙක් මනසේක් මානසයෙක් . . . කදුනුරුප වක්ෂූරවිශ්වාධාතුයෙක් වේ ද, මේ 'නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨත්වන' යි කියනු ලැබේ.

එහි ජ්‍යෙෂ්ඨත්වප්‍රත්‍යාගයෙන් ස්ථරය කවර යන් : යම් ස්ථරයෙයෙක් ස්ථරයාකාරයෙක් සංස්ථරප්‍රකාකාරයෙක් මොනාවට ස්ථරය කළ බවින් වේ ද, මේ 'ජ්‍යෙෂ්ඨත්වප්‍රත්‍යාගයෙන් ස්ථරය' යි කියනු ලැබේ.

තින් කෙමිම, එයාපටවය, වෙදනා, : ය. වෙනසිකා ගෙව සානු රා, සානු. වෙනෙ, සම්සාර්. අදුකුම්පුබ. වෙදිසින. වෙනෙ, සම්සාර්, අදුකුම්පුබ, වෙදනා, අය. වුවත් එයාපටවය, වෙදනා.

තින් කෙමිම, වෙදනාපටවය, හලේ, : එපෙනු, වෙදනා සංස්කෘතිකඩීනි, සඩි, රකිඩීනි, විභාගඩීනි, අය. වුවත් වෙදනා පටවය, හලේ.

තින් කෙමිම, හවුපටවය, ජ්‍යි: ය, ගෙසා. බිම්හ. ජ්‍යි සංස්කෘතිනි හිඛිත්තිනි ප, තුහ, වේ, අය. වුවත් හවුපටවය, ජ්‍යි.

තින් කෙමිම. ජ්‍යිපටවය, ජරුමරණ.: අස්සි ජර අස්සි මරණ. තින් කෙමිම, ජර: ය, ගෙසා. බිම්හ. ජර ජරණත්, ආසුනෙනා යායානි, අය. වුවත් ජර. තින් කෙමිම. මරණ.: ගෙ, ගෙසා. බිම්හ. බැයා, වියා, ගෙදේ පරිගෙදේ අනිවත්, අනුරූපාන, ඉදා. වුවත් මරණ. ඉන් අයකුට ජර ඉදුකුට මරණ. ඉදා. වුවත් ජ්‍යිපටවය, ජරුමරණ.

‘ඡ්‍රිවමෙනසා කෙවලයා දුකුඩිකඩිසා සැලුදයා, හොඳී’නි: ඡ්‍රිවමෙනසා කෙවලයා දුකුඩිකඩිසා සඩිත්ති හොඳී සම්ගමේ, ගොඳී සම්ධිය. ගොඳී පාතුහැවේ, ගොඳී. ගෙන වුවත් ‘ඡ්‍රිවමෙනසා කෙවලයා දුකුඩිකඩිසා සැලුදයා, හොඳී’නි.

405. සහමි. සම්ය සඩි, රපටවය, විභාගඩීනා. සඩි, රසෙනුනා, විභාගඩීනාපටවය, නා, ම්. විභාගඩීනාගෙනුනා, නා, මපටවය, ජවස්, යත්තනා නා, මගෙනුනා, ජවස්, යත්තනාපටවය, එසේ, ජවස්, යත්තනාගෙනුන්නා, එයාපටවය, වෙදනා, එසේගෙනුනා, වෙදනාපටවය, හලේ, හවුපටවය, ජ්‍යි, ජ්‍යිපටවය, ජරුමරණ. -පෙ- ගෙන වුවත් ‘ඡ්‍රිවමෙනසා කෙවලයා දුකුඩිකඩිසා සැලුදයා, හොඳී’නි.

406. සහමි. සම්ය සඩි, රපටවය, විභාගඩීනා. සඩි, රසෙනුප්‍රසාදනා, විභාගඩීනාපටවය, නා, ම්. විභාගඩීනාසම්ප්‍රසාදනා, නා, මපටවය, ජවස්, යත්තනා නා, මසම්ප්‍රසාදනා, ජවස්, යත්තනාපටවය, එසේ, ජවස්, යත්තනාසම්ප්‍රසාදනා, එසේපටවය, වෙදනා, එසේගෙනුනා, වෙදනා, පටවය, හලේ, හවුපටවය, ජ්‍යි, ජ්‍යිපටවය, ජරුමරණ. -පෙ- ගෙන වුවත් ‘ඡ්‍රිවමෙනසා කෙවලයා දුකුඩිකඩිසා සැලුදයා, හොඳී’නි.

407. සහමි. සම්ය සඩි, රපටවය, විභාගඩීනාපටවය, ‘ප සඩි, රය, විභාගඩීනාපටවය, නා, ම්. නා, මපටවය, ‘ප විභාගඩීනා, නා, මපටවය, ජවස්, යත්තනා. ජවස්, යත්තනාපටවය, ‘ප නා, ම්. ජවස්, යත්තනාපටවය, ‘ප ජවස්, යත්තනා, එසේපටවය, වෙදනා, වෙදනා, පටවය, ‘ප එසේ, වෙදනා, පටවය, හලේ, හවුපටවය, ජ්‍යි, ජ්‍යිපටවය, ජරුමරණ. -පෙ- ගෙන වුවත් ‘ඡ්‍රිවමෙනසා කෙවලයා දුකුඩිකඩිසා සැලුදයා, හොඳී’නි.

1. ගෙසා ගෙසා. - සිරිලු, මතය.

එහි ස්ථරයප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනා කවර යන් : යම් වෙතකික වූ නො ම සාක වූ අසාක නො වූ වෙතකායම්වස්සයෙන් උපන් නො දුක් නො පුව වූ වෙදධිනයෙක් වෙතකායම්වස්සයා වූ අදාශබලපුළුබවෙදනාවක් වේ ද, මේ ' ස්ථරයප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනා ' යි කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් හටය කවර යන් : වෙදනාව තබා සංඛ්‍යාකන්ධ ය, සංඛ්‍යාර ඇකන්ධ ය, විභාගකන්ධ ය. මේ ' වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් හට ' යි කියනු ලැබේ.

එහි හටප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාති කවර යන් : ඒ අරුපිධරමයන්ගේ යම් ඉපදේමෙක් මොනාවට ඉපදේමෙක් නිපදේමෙක් වෙසසින් නිපදේමෙක් වේ ද, මේ ' හටප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාති ' යි කියනු ලැබේ.

එහි ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ කවර යන් : ජරාවක් ඇත, මරණයෙක් ඇති. එහි ජරා කවර යන් : ඒ ධර්මයන්ගේ යම් දිරිමෙක් දිරන බවෙක් ආයුෂයාගේ පිරිසීමෙක් වේ ද, මේ ' ජරා ' යි කියනු ලැබේ. එහි මරණ කවර යන් : ඒ ධර්මයන්ගේ ක්ෂය විමෙක් ගෙවීමෙක් බිඳීමෙක් භාන්පසින් බිඳීමෙක් අතිත්‍ය බවෙක් අතුරුදහන් විමෙක් වේ ද, මේ ' මරණ ' යි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ ජරාව ද මේ මරණය ද මේ ' ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ ' යි කියනු ලැබේ.

' එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුද්‍යා භෞති ' යනු : මෙසේ මේ සියලු දුබරාභිඥුගේ සම්බන්ධිතය වෙයි, සමාගමය වෙයි, සමවධානය වෙයි, ප්‍රාදුර්භාවය වෙ. එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ' එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුද්‍යා භෞති ' යි.

405. එසමයහි සංඛ්‍යාරප්‍රත්‍යාගයෙන් සංඛ්‍යාරහෙතුක වූ විභාගය වෙයි, විභාග ප්‍රත්‍යාගයෙන් විභාගහෙතුක වූ නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමහෙතුක වූ නාමයනාය වෙයි, නාමයනායනප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමයනායනහෙතුක වූ ස්ථරය වෙයි, සපර්යප්‍රත්‍යාගයෙන් ස්ථරයහෙතුක වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වේ. . . . එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ' එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුද්‍යා භෞති ' යි.

406. එසමයහි සංඛ්‍යාරප්‍රත්‍යාගයෙන් සංඛ්‍යාරසම්පූර්ණක්ත වූ විභාගය වෙයි, විභාග ප්‍රත්‍යාගයෙන් විභාගම්පූරුෂක්ත වූ නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමසම්පූර්ණක්ත වූ නාමයනාය වෙයි, නාමයනායනප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමයනායසම්පූර්ණක්ත වූ ස්ථරය වෙයි, ස්ථරය ප්‍රත්‍යාගයෙන් ස්ථරයසම්පූර්ණක්ත වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වේ. . . . එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ' එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුද්‍යා භෞති ' යි.

407. එසමයහි සංඛ්‍යාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විභාගය වෙයි, විභාගප්‍රත්‍යාගයයනුද සංඛ්‍යාරය වේ. විභාගප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයයනුද විභාගය වේ. නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමයනාය වෙයි, නාමයනායනප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමයනාය වෙයි. නාමයනායනප්‍රත්‍යාගයෙන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයප්‍රත්‍යාගයයනුද නාමයනාය වෙයි. ස්ථරයප්‍රත්‍යාගයයෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයයනුද ස්ථරය වෙයි. වෙදනාප්‍රත්‍යාගයයෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වේ. . . . එහෙයින් කියනු ලැබේයි ; ' එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුද්‍යා භෞති ' යි.

408. කනමේ බිම්, අව්‍යාකන්: යසම් සමගෙ කාම,වවරසාය කුසලයා කමම්සා කනතැනා, උප්පින්තතැනා, විපාශා සේ,නුවිසුදුතැනා උපනානා. හො,නී උපෙකඩි,සහගත් සාදා,රම්තැනා. -පෙ- සාහාරිසුදුතැනා උපනානා. හො,නී උපෙකඩි,සහගත් ගනී,රම්තැනා. -පෙ- ජ්වලා,විසුදුතැනා උපනානා. හො,නී උපෙකඩි,සහගත් රසා,රම්තැනා. -පෙ- සාහාරිසුදුතැනා උපනානා. හො,නී පුබිසහගත්. එළ,විසිබෑ,රම්තැනා. තුෂ්‍යා. සමගෙ සඩි,රපවිය, විසුදුතැනා, විසුදුතැනා ප්‍රපාතය, ජ්වලා,යනත්, ජ්වලා,යනතාපවිය, එසේ, එසාපවිය, වෙදනා, වෙදනා,පවිය, කුලේ, හවපවිය, ජ්,නී, ජ්,නීපවිය, ජරමරණ. එවමේනිසා කෙවිලුයා දුක්කඩිකඩිසා සමූද්‍යෙ, හො,නී.

න්‍යුත් කනම්, සඩි,රෝ: ය, වෙනත් සංස්කෘතතා, වෙනසිතතා, අය. වුවත් සඩි,රෝ.

න්‍යුත් කනම්. සඩි,රෝවිය, විසුදුතැනා: ය. පීතකා. මිනෙ, ම,නස්. -පෙ- න්‍යුත්, කායවිසුදුතැන්බා,තු, ඉදා වුවත් සඩි,රෝවිය, විසුදුතැනා.

න්‍යුත් කනම්. විසුදුතැන්පවිය, නාම්.: තෙවදනා,කඩනේ, සඩිදුනුකඩනේ, සඩි,රකඩනේ, ඉදා වුවත් විසුදුතැන්පවිය, නාම්.

න්‍යුත් කනම්. නාමපවිය, ජ්වලා,යනතාපවිය, ය. පීතකා. මිනෙ, ම,නස්. -පෙ- න්‍යුත්, කායවිසුදුතැන්බා,තු, ඉදා වුවත් නාමපවිය, ජ්වලා,යනතා.

න්‍යුත් කනම්, ජ්වලා,යනතාපවිය, එසේ, : ගො, එසේ, පුරානා, සමූෂ්‍යතානා, අය. වුවත් ජ්වලා,යනතාපවිය, එසේ.

න්‍යුත් කනම්, එසාපවිය, වෙදනා: ය. කාරිකා. සාතා, කාරිකා. පුබා කායසල්සාර්. සාතා. පුබා. වෙදනායින් කායසල්සාර්, සාතා, පුබා, වෙදනා, අය. වුවත් එසාපවිය, වෙදනා.

න්‍යුත් කනම්, වෙදනා,පවිය, කුලේ, : එපෙන්, වෙදනා. සඩිදුනුකඩනේ, සඩි,රකඩනේ, විසුදුතැන්කඩනේ, අය. වුවත් වෙදනා,පවිය, හුලේ, -පෙ- තෙන වුවත් ‘එවමෙනිසා කෙවිලුයා දුක්කඩිකඩිසා සමූද්‍යෙ, හො,නී’ත්.

409. කනමේ බිම්, අව්‍යාකන්: යසම් සමගෙ කාම,වවරසාය කුසලයා කමම්සා කනතැනා, උප්පින්තතැනා, විපාශා මිනෙ,බාතු උපනානා, හො,නී උපෙකඩි,සහගත් රුපා,රම්තැනා. ව., ය. ය. ව, පනා,රඩි, තුසම්. සමගෙ සඩි,රපවිය, විසුදුතැනා, විසුදුතැන්පවිය, නාම්, නාම්පවිය, ජ්වලා,යනතාපවිය, ජ්වලා,යනතා, ජ්වලා,යනතාපවිය, එසේ, එසාපවිය, වෙදනා, වෙදනා,පවිය, අධිමේ,ශකඩා, අධිමේ,ශකඩා, එවමේනිසා කෙවිලුයා දුක්කඩිකඩිසා සමූද්‍යෙ, හො,නී.

න්‍යුත් කනම්, සඩි,රෝ: ය, වෙනත් සංස්කෘතතා, වෙනසිතතා, අය. වුවත් සඩි,රෝ.

න්‍යුත් කනම්. සඩි,රෝවිය, විසුදුතැනා: ය. පීතකා. මිනෙ, ම,නස්. -පෙ- න්‍යුත්, මිනෙ,බාතු, ඉදා වුවත් සඩි,රෝවිය, විසුදුතැනා.

න්‍යුත් කනම්. විසුදුතැන්පවිය, නාම්.: වෙදනා,කඩනේ, සඩිදුනුකඩනේ, සඩි,රකඩනේ, ඉදා වුවත් විසුදුතැන්පවිය, නාම්.

408. අව්‍යාකෘතියෙන් කටයුතු කිරීමේදී නැත් : යම් කළේක කාමාවට තුළකරුමය කළ බැවින් රෝ කළ බැවින් ගෙදුලම්බන වූ උපක්ෂා සහගත ග්‍රෑනුවිඳුනය උපදෙන් වේ ද, ... ගෙදුවාලම්බන වූ උපක්ෂා සහගත ජීව්‍යාවිඳුනය උපදෙන් වේ ද, ... රෝලම්බන වූ උපක්ෂා සහගත ජීව්‍යාවිඳුනය උපදෙන් වේ ද, ... ගෙපරුගාලම්බන වූ පුසභගත වූ කායවිඳුනය උපදෙන් වේ ද, ගෙසම්යෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යායන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායන් අෂ්‍යායතනය වෙයි, අෂ්‍යායතන ප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජරාමරණ වේ. මෙයේ මේ සියලු දුෂ්‍රබැඩුගේ සමුදාය වේ.

එහි සංස්කාර කටයුතු නැත් : යම් වෙතනාවක් සංස්කාර වෙතනාවක් වෙතයින් මේ ‘සංස්කාර’ යි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විඳුන කටයුතු නැත් : යම් වින්තයෙක් මනයෙක් මානසයෙක් ... තදනුරුප වූ කායවිඳුනධානුයෙක් වේ ද, මේ ‘සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විඳුන’ යි කියනු ලැබේ.

එහි විඳුනප්‍රත්‍යායන් නාමය කටයුතු නැත් : වෙදනාස්කන්ධය සංඛ්‍යාස්කන්ධය ය සංස්කාරස්කන්ධය ය. මේ ‘විඳුනප්‍රත්‍යායන් නාම’ යි කියනු ලැබේ.

එහි නාමප්‍රත්‍යායන් අෂ්‍යායතනය කටයුතු නැත් : යම් වින්තයෙක් මනයෙක් මානසයෙක් ... තදනුරුප වූ කායවිඳුනධානුයෙක් වේ ද, මේ ‘නාමප්‍රත්‍යායන් අෂ්‍යායතන’ යි කියනු ලැබේ.

එහි අෂ්‍යායතනප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශ කටයුතු නැත් : යම් ජීව්‍යාවයෙක් ස්පර්ශයාකාරයෙක් මොනොවට ස්පර්ශ කරන අපුරුණක් ස්පර්ශ කළ බවෙක් වේ ද, මේ ‘ස්පර්ශයන් ස්පර්ශ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් වෙදනා කටයුතු නැත් : යම් කායිකසාතයෙක් කායිකපුබයෙක් කායසම්රේසයෙන් උපන් සාතපුබවදයිතයෙක් කායසම්රේසය සාතපුබවදනාවක් වේ ද, මේ ‘ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් වෙදනා’ යි කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යායන් හටය කටයුතු නැත් : වෙදනාව තබා සංඛ්‍යාස්කන්ධය, සංස්කාරස්කන්ධය, විඳුනස්කන්ධය ය. මේ ‘වෙදනාප්‍රත්‍යායන් හට’ යි කියනු ලැබේ. ... එහෙයින් කියනු ලැබේයි ‘වෙවෙනස්ස කෙවෙළස්ස දුක්ඛක්බන්ධස්ස සමුද්‍යා හොති’ යි.

409. අව්‍යාකෘතියෙන් කටයුතු නැත් : යම් කළේක කාමාවට තුළකරුමය කළ බැවින් රෝ කළ බැවින් රෝලම්බන වෙවියි, ... ස්පූෂ්ටව්‍යාලම්බන වෙවියි, යම් යම් යම් අරමුණක් ගෝ ඇරඟු විපාක වූ මනොධානුව උපදෙන් වේ ද, ගෙසම්යෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යායන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායන් අෂ්‍යායතනය වෙයි, අෂ්‍යායතන ප්‍රත්‍යායන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යායන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජරාමරණ වේ. මෙයේ මේ සියලු දුෂ්‍රබැඩුගේ සමුදාය වේ.

එහි සංස්කාර කටයුතු නැත් : යම් වෙතනාවක් සංස්කාර වෙතනාවක් වෙතයින් මේ ‘සංස්කාර’ යි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විඳුන කටයුතු නැත් : යම් වින්තයෙක් මනයෙක් මානසයෙක් ... තදනුරුපමනොධානුයෙක් වේ ද, මේ ‘සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විඳුන’ යි කියනු ලැබේ.

එහි විඳුනප්‍රත්‍යායන් නාමය කටයුතු නැත් : වෙදනාස්කන්ධය ය සංඛ්‍යාස්කන්ධය ය සංස්කාරස්කන්ධය ය. මේ ‘විඳුනප්‍රත්‍යායන් නාම’ යි කියනු ලැබේ.

නෙත් කනම් නාමප්‍රවත්තය, ජට්තියන්නා: යා විනිෂ්ඨ මෙනෑ ම්,නාම.. -පේ- තැප්පා,මෙනෑ,බිංඩු, ඉදා වූවත් නා,මප්‍රවත්තය, ජට්තියන්නා.

නෙත් කනම්, ජට්තියන්නාප්‍රවත්තය, එසේයා: යෙ, එසේයා, පුරුෂනා, සම්පූර්ණනා, සම්පූර්ණන්නා, අයා වූවත් ජට්තියන්නාප්‍රවත්තය, එසේයා.

නෙත් කනම්, එසේප්‍රවත්තය, වේදනා: යා වෙනසිකා ගෙවීමාන්,නා,නානාන් වෙනෙ,සම්පූර්ණ.. ඇදකඩුම්පූඩ් වේදයිකා වෙනෙ,සම්පූර්ණ, ඇදකඩුම්පූඩ්, වේදනා, අයා වූවත් එසේප්‍රවත්තය, වේදනා.

නෙත් කනම්, වේදනාප්‍රවත්තය, අධිමේ,කක්වා: යෙ, විනිෂ්ඨයා අධිමේ,කක්වා, අධිමූවතනා, කදියිමූවතනා, අයා වූවත් වේදනාප්‍රවත්තය, අධිමේ,කක්වා.

නෙත් කනම්, අධිමේ,කක්ප්‍රවත්තය, හලෝ: යාපනා, අධිමේ,කක්වා වේදනා,කක්කේ, සකුසුදුකක්නේ, සකිඛා,රකක්නේ, විසකුසුදුණකක්නේ, අයා වූවත් අධිමේ,කක්ප්‍රවත්තය, හලෝ, -පේ- නෙන වූවත් ‘එච්මෙනසා කෙවලයා දුකක්කක් නිසා සම්පූද්‍යයා, ගොන්නී’න්.

410. කනම් බිම්, අව්‍යාකනා: යෙම් සමග කාම්වලරසා කුසලයා කම්මයා කනනා, උපලිනනා, විපාකා, මෙනෑ,විසකුසුදුණබා,නු උපනනා, හොනී සෙ,මනසාසහනනා, රුප,රම්මණා වා, -පේ- බිම්, -රම්මණා වා, යා යා වා, පනා,රභා, තෙම්. සමග සකිඛා,රප්‍රවත්තය, විසකුසුදුණා, විසකුසුදුණාප්‍රවත්තය, හලෝ, -පේ- නෙන වූවත් ‘එච්මෙනසා කෙවලයා දුකක්කක් නිසා සම්පූද්‍යයා, ගොන්නී’න්.

411. කනම් බිම්, අව්‍යාකනා: යෙම් සමග කාම්වලරසා කුසලයා කම්මයා කනනා, උපලිනනා, විපාකා, මෙනෑ,විසකුසුදුණබා,නු උපනනා, හොනී උපෙක්සහනා, රුප,රම්මණා වා, -පේ- බිම්, -රම්මණා වා, යා යා වා, පනා,රභා, තෙම්. සමග සකිඛා,රප්‍රවත්තය, විසකුසුදුණා, විසකුසුදුණාප්‍රවත්තය, නාම්, නා,මප්‍රවත්තය, ජට්තියන්නා, ජට්තියන්නාප්‍රවත්තය, එසේයා, එසේප්‍රවත්තය, වේදනා, වේදනාප්‍රවත්තය, අධිමේ,කක්වා, අධිමේ,කක්ප්‍රවත්තය, හලෝ, හවිප්‍රවත්තය, ජ්,නී, ජ්,නීප්‍රවත්තය, ජරුමරණා -පේ- නෙන වූවත් ‘එච්මෙනසා කෙවලයා දුකක්කක් නිසා සම්පූද්‍යයා, ගොන්නී’න්.

412. කනම් බිම්, අව්‍යාකනා: යෙම් සමග කාම්වලරසා කුසලයා කම්මයා කනනා, උපලිනනා, විපාකා, මෙනෑ,විසකුසුදුණබා,නු උපනනා, හොනී සෙ,මනසා සහනනා, සැණුණසම්පූදුනනා, රුප,රම්මණා වා, -පේ- බිම්, -රම්මණා වා, යා යා වා, පනා,රභා, තෙම්. සමග සකිඛා,රප්‍රවත්තය, විසකුසුදුණා, විසකුසුදුණාප්‍රවත්තය, නා,ම්, නා,මප්‍රවත්තය, ජට්තියන්නා, ජට්තියන්නාප්‍රවත්තය, එසේයා, එසේප්‍රවත්තය, වේදනා, වේදනාප්‍රවත්තය, පසාදේ, පසාදප්‍රවත්තය, අධිමේ,කක්වා, අධිමේ,කක්ප්‍රවත්තය, හලෝ, හවිප්‍රවත්තය, ජ්,නී, ජ්,නීප්‍රවත්තය, ජරුමරණා -පේ- නෙන වූවත් ‘එච්මෙනසා කෙවලයා දුකක්කක් නිසා සම්පූද්‍යයා, ගොන්නී’න්.

එහි නාමප්‍රත්‍යාගයන් අෂ්ධායන කටයුතු යන් : යම් සිතෙක් මනසයෙක් ... තදුනුරුපමතොනාධානුයෙක් වේ ද, මේ ‘නාමප්‍රත්‍යාගයනා’ සි කියනු ලැබේ.

එහි අෂ්ධායන ප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශ කටයුතු යන් : යම් ස්පර්ශයෙක් ස්පර්ශකාකාරයෙක් මොනාවට ස්පර්ශ කරන අපුරුණක් ස්පර්ශ කළ බිවෙක් වේ ද, මේ ‘අෂ්ධායන ප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශ’ සි කියනු ලැබේ.

එහි ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා කටයුතු යන් : යම් ටෙටත්පිළි වූ නො ම සාත වූ අයාත නො වූ වෙනොයම් එස්සර වූ උපෙක්ෂාවදීයින් යෙක්, වෙනොයම් එස්සර අයක් බමසුඩු වෙදනාවක් වේ ද, මේ ‘ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා’ සි කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂ කටයුතු යන් : විත්තයාගේ යම් අධිමොක්ෂ යෙක් අධිමොක්ෂකාකාරයෙක් එහි අධිමුක්ත බිවෙක් වේ ද, මේ ‘වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂ’ සි කියනු ලැබේ.

එහි අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හට කටයුතු යන් : අධිමොක්ෂය තබා වෙදනාස්කන්ද ය, සංඛ්‍යකන්ද ය, සංස්කාරස්කන්ද ය, විඳුනයිකන්ද ය. මේ ‘අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හට’ සි කියනු ලැබේ. ... එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ‘එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්දස්ස සමුදෝයා හොති’ සි.

410. අව්‍යාකාශනයෙක් කටයුතු යන් : යම් කළෙක කාමාවටර කුගලකරුමය කළ බැවින් රැස් කළ බැවින් රුපාලම්බන වෙවයි, ... ධර්මාලම්බන වෙවයි, යෝ යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරුබැ සොම්නස සහගත වූ විපාකමතොනාවිඳුනධානුව උපදන් වේ ද, එස්මයෙන් සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාම ප්‍රත්‍යාගයන් අෂ්ධායන වෙයි, අෂ්ධායන ප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ. ... එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ‘එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්දස්ස සමුදෝයා හොති’ සි.

411. අව්‍යාකාශනයෙක් කටයුතු යන් : යම් කළෙක කාමාවටර කුගලකරුමය කළ බැවින් රැස් කළ බැවින් රුපාලම්බන වෙවයි... ධර්මාලම්බන වෙවයි, යෝ යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරුබැ උපෙක්ෂයගත වූ විපාකමතොනාවිඳුනධානුව උපදන් වේ ද, එස්මයෙන් සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාම ප්‍රත්‍යාගයන් අෂ්ධායන වෙයි, අෂ්ධායන ප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ. ... එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ‘එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්දස්ස සමුදෝයා හොති’ සි.

412. අව්‍යාකාශනයෙක් කටයුතු යන් : යම් කළෙක කාමාවටර කුගලකරුමය කළ බැවින් රැස් කළ බැවින් රුපාලම්බන වෙවයි... ධර්මාලම්බන වෙවයි, යෝ යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරුබැ සොම්නස සහගත වූ සහස්‍රපුළුක්ත වූ විපාකමතොනාවිඳුනධානුව උපදන් වේ ද, එස්මයෙන් සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාම ප්‍රත්‍යාගයන් අෂ්ධායන වෙයි, අෂ්ධායන ප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ. ... එයින් කියනු ලැබේයි : ‘එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්දස්ස සමුදෝයා හොති’ සි.

କହୁ କହାରେ, ଲେଖନୀପାତ୍ରଙ୍କ, ଆଜି, ଦେଖିବା ଯା କାହିଁ, କାହିଁକାହିଁ, କିମ୍ବାପାନ୍ତି, ଫିଲ୍ମିପାନ୍ତି, ଆଜିପାନ୍ତି, ଆଜି ପ୍ରେସରିନ୍ଦି ଲେଖନୀପାତ୍ରଙ୍କ, ଆଜିଦେଖିବା.

නුත් කඩලේ, පසාදපවත්‍ය, අධිලේකක් : යෝ, විකාසය අධිලේකක්, අධිමූවත්‍ය, නදියූත්‍යක්, අයා වූවත්‍ය පසාදපවත්‍ය, අධිලේකක්.

தனு காலம், அவிமேகவிப்பவர், ஹவீ: யபேஷி, அவிமேகவி. வெடினு;கவிநீ, சுங்கங்குகவிநீ, சுங்கி;ரகவிநீ, திங்கங்குஞ்கவிநீ, அய் விலவநி அவிமேகவிப்பவர், ஹவீ: -பெ- கூற விலவநி : 'ஓவமேகஸ் கொலிரஸ் ட்ரகவிக்கங்கிய் சுழியே, கோதி'நி.

414. කුඩාමේ බිමත, අවශ්‍යකනු: යහාම් සම්ගේ රුපුපූජනීය, මහෙම් හා, ටේලෙන්. එම්බෙවට කාශමෙනි -පෙ- පරිමි. කුඩාම් උපසම්පූර්ණ විහරයේ පරිවිකාසිණ් න්. තෙවෙන් සම්ගේ එසේයා, ගොනී -පෙ- අවිශ්කාබුපෙ, ගොනී, ඉමත් බිමත, කුසැලා. තෙසේව රුප, විවරසා කුසැලුසා කාමත්සා කාඩ්ඩානු, උපසිඹනා, විප, කාම් එම්බෙවට කාශමෙනි -පෙ- පරිමි. කුඩාම් උපසම්පූර්ණ විහරයේ පරිවිකාසිණ් න්. තෙවෙන් සම්ගේ සංඛ්‍යාරපවතය, විකුද්ධාණ් ම්, විකුද්ධාණපවතය, නාම්, නාමපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්පවතය, එසේයා, එසාපවතය, ටේලුනා, ටේලුනාපවතය, පස, ගදු, පස, ගදුපවතය, අධිමේශකා, අධිමේශකාපවතය, හැවිශා, හැවිපවතය, රුඩා, රුඩාපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨරණ් -පෙ- ගොනී වුවත්නි: ‘එම්මෙන්සා ගොවුලසා දුකුකාකු කුඩාසා සම්ගේය, ගොනී’නි.

413. අවශ්‍යකාන්තයේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක කාමාවට තුළකරුමය කළ බැවින් රස් කළ බැවින් සොමනස්සයගත වූ ඇනසම්ප්‍රෝක්ත වූ විපාකමනාවිදුන ධාතුව සඩාර සහිත ව උපදන් වේ ද . . . සොමනස්සයගත වූ ඇනවිප්‍රෝක්ත වූ . . . සොමනස්සයගත වූ ඇනවිප්‍රෝක්ත වූ (විපාකමනාවිදුනධාතුව) සඩාර සහිත ව . . . උපක්ෂායගත වූ ඇනසම්ප්‍රෝක්ත වූ . . . උපක්ෂායගත වූ (විපාකමනාවිදුන ධාතුව) සඩාර සහිත ව . . . උපක්ෂායගත වූ ඇනවිප්‍රෝක්ත වූ . . . උපක්ෂායගත වූ ඇනවිප්‍රෝක්ත වූ (මනාවිදුනධාතුව) සඩාර සහිත ව රුපාලම්බන වෙවියි . . . ධර්මාලම්බන වෙවියි යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරුබැඳුන් වෙ ද, එසමයෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විදුනය වෙයි, විදුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විදුනය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයප්‍රත්‍යාගයන් වෙදාව වෙයි, වෙදාවප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයන් අධිමාක්ෂය වෙයි, අධිමාක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි, හවප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ සියලු දුරායිභාග සමුදය වේ.

එහි සංස්කාරකටර කටයුතු යන් : යම් වෙතනාවක් සංස්කීවෙතනාවක් සිතන ලද බැවෙක් වෙ ද, මේ ‘සංස්කාර’ යි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විදුන කටයුතු කටයුතු යන් : යම් විත්තයෙක් මනසසක් මානසයෙක් . . . තදුෂුරුප වූ මනාවිදුනධාතුයෙක් වෙ ද, මේ ‘සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විදුන’ යි කියනු ලැබේ. . .

එහි වෙදානාප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රසාද කටයුතු යන් : යම් ප්‍රද්ධාවක් හදාන අපුරෙක් අරමුණෙහි බැඡගැනීමෙක් අනිප්‍රසාදයෙක් වෙ ද, මේ ‘වෙදානාප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රසාද’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයන් අධිමාක්ෂ කටයුතු යන් : යම් අධිමාක්ෂයෙක් අධිමාක්ෂ, කාරගයක් එහි අධිමුක්ත බැවෙක් වෙ ද, මේ ‘ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයන් අධිමාක්ෂ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි අධිමාක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හටය කටයුතු යන් : අධිමාක්ෂය තබා වෙදානාසක්න්ද ය සංඛ්‍යාකන්ද ය සංස්කාරසකන්ද ය විදුනසකන්ද ය. එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ‘එවමෙනසස කෙටුවසස දුක්ඛබක්බන්දසස සමුදයා ගොනි’ යි.

414. අවශ්‍යකාන්තයේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක රුපහවෙන්පත්තිය පිණිස මාරුය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . එසවිකයින සඩාරුවාන වූ ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙයි ද, එසමයෙහි ස්ථරය වෙයි . . . අවික්ෂපය වේ. එම රුපාවට තුළකරුමය කළ බැවින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . විපාක වූ පායවිකසිණ සඩාරුවාන ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙයි ද, එසමයෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විදුනය වෙයි, විදුනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විදුනය වෙයි, ස්ථරයප්‍රත්‍යාගයන් වෙදාව වෙයි, වෙදානාප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයන් අධිමාක්ෂය වෙයි, අධිමාක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි, හවප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ. . . එහෙයින් කියනු ලැබේයි : ‘එවමෙනසස කෙටුවසස දුක්ඛබක්බන්දසස සමුදයා ගොනි’ යි.

415. කනුමේ බිමල, අවසානත්‍යාචාරීය: යයම් සමගේ රුපුප්පපත්‍රියා, මයෙහි හා,වෙති විභාගකිවීම්දානම, වූපසම, -පෙ- දුනීය, කිංහා, -පෙ- කිංයා, කිංහා, -පෙ- ව්‍යුන්ප්‍රා, කිංහා, -පෙ- පාම්ම්, කිංහා, -පෙ- පාක්වම්, කිංහා, උපසම්පාදුරු විභාගනී පාම්විභාගිණ්‍ය. තිස්ම් සමගේ එසේය, හොඟී -පෙ- අවිසේකවපෙ, හොඟී. ඉමෙ බිමල, කුසලා. තිස්සෙව රුප්ප, විපාශා, සුබයා කම්මයා කනුතා, උපවිභාගා, විපාශා, සුබයා සුබයා ව පහාතා, -පෙ- පාක්වම්, කිංහා, උපසම්පාදුරු විභාගනී පාම්විභාගිණ්‍ය. තිස්ම් සමගේ සංඛිකාරපවතිය, විකුද්‍යාණ, විකුද්‍යාණපවතිය, නාම්ම, නාමපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨයනා, ජ්‍යෙෂ්ඨයනාපවතිය, එසේය, එසේයපවතිය, වෙදනා, වෙදනාපවතිය, පසාදේ, පසාදපවතිය, අධිමෝසේකා, අධිමෝසේකාපවතිය, හැවේ, හැවපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨා, ජ්‍යෙෂ්ඨාපවතිය -පෙ- නොහැ වූවතිය : ‘එවමෙනයා කොවලයා දුක්කඩක්කියා සම්දයා, හොඟී’ති.

416. කනුමේ බිමල, අවසානත්‍යාචාරීය: යයම් සමගේ අරුපුප්පපත්‍රියා, මයෙහි හා,වෙති -පෙ- සංඛියා, අ,කිංහාවකුද්‍යායනාතා. සමන්කකමට නොවසකුද්‍යානා, සකුද්‍යායනායනාසකුද්‍යාසහගත් සුබයා ව පහාතා, -පෙ- ව්‍යුන්ප්‍රා, කිංහා, උපසම්පාදුරු විභාගනී. තිස්ම් සමගේ එසේය, හොඟී -පෙ- අවිසේකවපෙ, හොඟී. ඉමෙ බිමල, කුසලා. තිස්සෙව අරුප්ප, විවරයා කම්මයා කනුතා, උපවිභාගා, විපාශා, සංඛියා, අ,කිංහාවකුද්‍යායනාතා. සමන්කකමට නොවසකුද්‍යානා, සකුද්‍යායනායනාසකුද්‍යාසහගත් සුබයා ව පහාතා, -පෙ- ව්‍යුන්ප්‍රා, කිංහා, උපසම්පාදුරු විභාගනී. තිස්ම් සමගේ සංඛිකාරපවතිය, විකුද්‍යාණ, විකුද්‍යාණපවතිය, නාම්ම, නාමපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨයනා, ජ්‍යෙෂ්ඨයනාපවතිය, එසේය, එසේයපවතිය, වෙදනා, වෙදනාපවතිය, පසාදේ, පසාදපවතිය, අධිමෝසේකා, අධිමෝසේකාපවතිය, හැවේ, හැවපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨා, ජ්‍යෙෂ්ඨාපවතිය -පෙ- නොහැ වූවතිය : ‘එවමෙනයා කොවලයා දුක්කඩක්කියා සම්දයා, හොඟී’ති.

417. කනුමේ බිමල, අවසානත්‍යාචාරීය: යයම් සමගේ ලේඛනාතරං කිංහා, හා,වෙති තීයාත්තිකාම් අපවතිගාම්. දිවියිගනාතා පහාතාය පාම්ම, ය යුතිය, පත්‍රියා, මිලිවෙට්ට කාමෝ -පෙ- පාම්ම, කිංහා, උපසම්පාදුරු විභාගනී දුක්කඩ, පරිපද්ධ ද්‍යුමාහිකුද්‍යා. තිස්ම් සමගේ එසේය, හොඟී -පෙ- අවිසේකවපෙ, හොඟී. ඉමෙ බිමල, කුසලා. තිස්සෙව ව ලේඛනාතරයා කුසලයා කිංහායා කනුතා, හා,විභාගා, විපාශා, මිලිවෙට්ට කාමෝ -පෙ- පාම්ම, කිංහා, උපසම්පාදුරු විභාගනී දුක්කඩ, පරිපද්ධ ද්‍යුමාහිකුද්‍යා. තිස්ම් සමගේ සංඛිකාරපවතිය, විකුද්‍යාණ, විකුද්‍යාණපවතිය, නාම්ම, නාමපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨයනා, ජ්‍යෙෂ්ඨයනාපවතිය, එසේය, එසේයපවතිය, වෙදනා, වෙදනාපවතිය, පසාදේ, පසාදපවතිය, අධිමෝසේකා, අධිමෝසේකාපවතිය, හැවේ, හැවපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨපවතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨා, ජ්‍යෙෂ්ඨාපවතිය -පෙ- නොහැ වූවතිය : ‘එවමෙනයා බිමල, සම්දයා, හොඟී’ති.

න්‍යුත් කනුමේ, සංඛි,රෝරා: ය, මෙතිනා, සකුද්‍යාකනා, වෙනසිකානාතා, අයා වූවතිය සංඛි,රෝරා.

න්‍යුත් කනුම් සංඛි,රෝරා, විකුද්‍යාණ: ය, මින්නා. මතෙනු, ම,හසා -පෙ- නුරුත්මතෙනු, විකුද්‍යාණයිනු. ඉදා වූවතිය : සංඛි,රෝරා, විකුද්‍යාණ -පෙ-

415. අව්‍යාකෘතියෙකුගේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක රුපහවාත්පත්තිය පිළිස මාරුගය වඩා ද විතරක්වාරයන්ගේ සහතිකීමෙන් ... දැව්තීයධ්‍යානයට ... තැනීය ද්‍යානයට ... විතුරුරුධ්‍යානයට ... ප්‍රථමධ්‍යානයට ... පාලිවිකෘත්සනා සඩ්ධිධ්‍යාන වූ පස්ස්වමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි ස්පර්ශය වෙයි ... අවික්ෂණය වේ. මේ ධරුමයෙය් කුළුලයෝ යි. එම රුපාවචර කුළුලරුමය කළ බැවින් රස කළ බැවින් සුබයාගේ ද ප්‍රහාණයෙන් ... විපාක වූ පයිවිකපිණ සඩ්ධිධ්‍යාන පස්ස්වමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, විජ්‍යනුප්‍රත්‍යාය වෙයි, නාම්‍ය වෙයි, නාම්ප්‍රත්‍යාය වෙයි, ප්‍රත්‍යායන් සහ ප්‍රත්‍යාය වෙයි, ස්පර්ශය වෙයි, ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාය වෙයි, අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාය වෙයි, හවිය වෙයි, හවප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජාතිය වෙයි. ... එයින් කියනු ලැබේයි : ' එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ක්ඛ්‍ය බේත්ත්ස්ස සඩ්ස සුමුද්‍යා භෞති ' යි.

416. අව්‍යාකෘතියෙකුගේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක අරුපහවාත්පත්තිය පිළිස මාරුගය වඩා ද ... සරවප්‍රකාරයෙන් ආකිණ්‍යාභ්‍යායනනය ඉක්මවා සුබයාගේ ද ප්‍රහාණයෙන් ... තොටයස්ස්ඩ්නායස්ස්ඩ්යනනය යංඡල සහගත වූ සිටි වැනි දහුනට පැමිණ වෙසේ ද එසමයෙහි ස්පර්ශය වෙයි ... අවික්ෂණය වේ. මේ ධරුමයෙය් කුළුලයෝ යි. එම රුපාවචරකුළුලරුමය කළ බැවින් රස කළ බැවින් සරවප්‍රකාරයෙන් ආකිණ්‍යාභ්‍යායනනය ඉක්මවා සුබයාගේ ද ප්‍රහාණයෙන් ... විපාක වූ තොටයස්ස්ඩ්නායස්ස්ඩ්යනනය සහගත වූ සිටි වැනි දහුනට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, විජ්‍යනුප්‍රත්‍යාය වෙයි, නාම්‍ය වෙයි, නාම්ප්‍රත්‍යාය වෙයි, ප්‍රත්‍යායනනය ප්‍රත්‍යාය වෙයි, ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යාය වෙයි වෙදාව වෙයි, වෙදානුප්‍රත්‍යාය වෙයි, ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාය වෙයි, අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාය වෙයි, හවිය වෙයි, හවප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජරාමරණ වේ ... එයින් කියනු ලැබේයි : ' එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ක්ඛ්‍ය බේත්ත්ස්ස සඩ්ස සුමුද්‍යා භෞති ' යි.

417. අව්‍යාකෘතියෙකුගේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක දාජ්විගතනයෙන්ගේ ප්‍රහාණය පිළිස ප්‍රථමග්‍රීය වැනි පිළිස තොටයෝනික වූ අපවියගාමී වූ ලොකාත්තර ද්‍යානය වඩාද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... දුක් වූ ප්‍රතිපද ඇති ලැයි වූ අහිඳු ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි ස්පර්ශය වෙයි ... අවික්ෂණය වේ. මේ ධරුමයෙය් කුළුලයෝ යි. එම ලොකාත්තරකුළුලධ්‍යානය කළ බැවින් හාවිත බැවින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... විපාක වූ දුක් වූ ප්‍රතිපද ඇති ලැයි වූ අහිඳු ඇති අනුෂ්‍ය වූ ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි ස්පර්ශය වෙයි ... අවික්ෂණය වේ. මේ ධරුමයන්ගේ තුළයෙන් සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යාය වෙයි, වෙදානුප්‍රත්‍යාය වෙයි, ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාය වෙයි, හවිය වෙයි, හවප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ ධරුමයන්ගේ සුමුද්‍යා වේ.

එහි සංස්කාර කටයුතු යන් : යම් වෙනතාවක් සඳ්‍යාච්ච්වෙනතාවක් වෙතයින බවෙක් වේ ද, මේ ' සංස්කාර ' යි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, විජ්‍යනා කටයුතු යන් : යම් සිතෙක් මනසස්ස මානසයෙක් ... තදුනුරුප මතෙනාවිජ්‍යනාධාඩුයෙක් වේ ද, මේ ' සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි ' විජ්‍යනා ' යි කියනු ලැබේ. ....

නෙතු කනමේ, වෛද්‍යා, පටවය, පසාදේ : ය, සඳු, සඳුහනා, ඔකපුනා, අණපසාදේ. අය වූවත් වෛද්‍යා, පටවය, පසාදේ.

නෙතු කනමේ, පසාද පටවය, අධිමේ, කෙකු : යෝ, විත්තසාය අධිමේ, කෙකු, අධිමේ, කෙකු, තද්ධිමුවනා, තද්ධිමුවනා. අය වූවත් පසාද පටවය, අධිමේ, කෙකු,

නෙතු කනමේ, අධිමේ, කැබපටවය, හලේ, : උපෙනු, අධිමේ, කැබ. වෛද්‍යා, කැබනේ, විස්තුදුණකැබනේ, අය වූවත් අධිමේ, කැබ පටවය, හලේ, -පෙ - එවමෙනෙයා. බම්, නා. සමුද්‍යෙ, හොත්ත්තී. එවමෙනෙයා. බම්, නා. සමුද්‍යෙ, හොත්තී සමුද්‍යෙ, සමුද්‍යෙ, හොත්තී. හොත්තී ප, තුහා, වෙ, හොත්තී. නෙතු වූවත් ‘එවමෙනෙයා. බම්, නා. සමුද්‍යෙ, හොත්තී’ත්.

### කුසලම්පාක්‍රාණිකංරමුලකා. නිචිතා.

---

418. කනමේ බම්, අවසානතා : යසම්. සමයේ අකුසලයා කම්මයා කනහනා, උපවිත්තනා, විපාකා. වක්‍රිමිස්තුදුණ් උපයනා. හොත්තී උපෙකු, සහගතනා. උප, රම්මන්. තයම්. සමයේ සඩා, රපටවය, විස්තුදුණ්, විස්තුදුණ්පටවය, නාම්, නා, මපටවය, ජට්ත්, යනාපටවය, එසේ, එසාපටවය, වෛද්‍යා, වෛද්‍යා, පටවය, හලේ, හැවෙ, හවපටවය, ජ, තු, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨමරණ්. එවමෙනෙයා කෙවලයා දුක්‍රියාකාශය සමුද්‍යෙ, හොත්තී.

නෙතු කනමේ, සඩා, රෙරා : ය, වෛද්‍යනා, සගකුවනනා, වෙනසිත්තනා. අය වූවත් සඩා, රෙරා.

නෙතු කනම්. සඩා, රපටවය, විස්තුදුණ් : ය. විත්තනා. මැනෙ, ම, නායා. -පෙ - තුෂ්, වක්‍රිමිස්තුදුණ්ඩා, තුදා. ඉදා වූවත් සඩා, රපටවය, විස්තුදුණ්. -පෙ - තුෂ්, විස්තුදුණ්. උපයනා. හොත්තී උපෙකු, සහගතනා. ගනී, රම්මන්. -පෙ - තුෂ්, විස්තුදුණ්. උපයනා. හොත්තී උපෙකු, සහගතනා. රසා, රම්මන්. -පෙ - කා, යමිස්තුදුණ්. උපයනා. හොත්තී දුක්‍රියාසහගත්. එම්, ව්‍යුත්තා, රම්මන්. තයම්. සමයේ සඩා, රපටවය, විස්තුදුණ්, විස්තුදුණ්පටවය, නාම්, නා, මපටවය, ජට්ත්, යනාපටවය, ජට්ත්, යනාපටවය, එසේ, එසාපටවය, වෛද්‍යා, වෛද්‍යා, පටවය, හලේ, හවපටවය, ජ, තු, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨමරණ්. එවමෙනෙයා කෙවලයා දුක්‍රියාකාශය සමුද්‍යෙ, හොත්තී.

419 කනම් බම්, අවසානතා : යසම්. සමයේ අකුසලයා කම්මයා කනහනා, උපවිත්තනා, විපාකා. හොත්තී විස්තුදුණ්. උපයනා. හොත්තී උපෙකු, සහගතනා. සඳු, රම්මන් -පෙ - සඳු, තුෂ්, විස්තුදුණ්ඩා, තුදා. ඉදා වූවත් සඩා, රපටවය, විස්තුදුණ්. -පෙ - තුෂ්, විස්තුදුණ්. උපයනා. හොත්තී උපෙකු, සහගතනා. ගනී, රම්මන්. -පෙ - තුෂ්, විස්තුදුණ්. උපයනා. හොත්තී උපෙකු, සහගතනා. රසා, රම්මන්. -පෙ - කා, යමිස්තුදුණ්. උපයනා. හොත්තී දුක්‍රියාසහගත්. එම්, ව්‍යුත්තා, රම්මන්. තයම්. සමයේ සඩා, රපටවය, විස්තුදුණ්, විස්තුදුණ්පටවය, නාම්, නා, මපටවය, ජට්ත්, යනාපටවය, ජට්ත්, යනාපටවය, එසේ, එසාපටවය, වෛද්‍යා, වෛද්‍යා, පටවය, හලේ, හවපටවය, ජ, තු, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨමරණ්. එවමෙනෙයා කෙවලයා දුක්‍රියාකාශය සමුද්‍යෙ, හොත්තී.

නෙතු කනමේ, සඩා, රෙරා : -පෙ - අය වූවත් සඩා, රෙරා.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රසාද කවර යන් : යම් හැදුවීමෙක් හදහන අපුරෝක් බැය ගැනීමෙක් වෙසේයින් පැහැදිලිමෙක් වේ ද, මේ ‘වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රසාද’ සි කියනු ලැබේ.

එහි ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂ කවර යන් : විත්තයාගේ යම් (අරමුණකි) නිශ්චිතයෙක් නිශ්චිතයාකාරයෙක් එහි නිශ්චිත බෙවෙක් වේ ද, මේ ‘ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂ’ සි කියනු ලැබේ.

එහි අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හටය කවර යන් : අධිමොක්ෂය තබා වෙදනාස්කන්ධ ය . . . විජ්‍යනාස්කන්ධ සි. මේ ‘අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හට’ සි කියනු ලැබේ. . . ‘ඡවමෙනසය . ධම්මානය . සමුදායා හොති’ යනු : මෙසේ මේ ධරුමයන්ගේ සඩිගතිය වෙයි, සමාගමය එවියි, සම්බානය වෙයි, ප්‍රාදුර්භාවය වේ. එයින් කියනු ලැබේයි: ‘ඡවමෙනසය . ධම්මානය . සමුදායා හොති’ සි.

කූගලවීපාකස්සිරමුලකය නිමි.

---

418. අව්‍යක්ත්වයෙක් කවරහ යන් : යම් කලෙක අකුගලකරමය කළ බැවින් රෝ කළ බැවින් රුපාලමිලන වූ උපෙක්ෂාසනගත විපාකවක්ෂුර්විජ්‍යනය උපදන් වේ ද, එසමයෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විජ්‍යනය වෙයි, විජ්‍යනාප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාම ප්‍රත්‍යාගයන් මූල්‍යාචනය වෙයි, මූල්‍යාචනප්‍රත්‍යාගයන් ස්ථානය වෙයි, ස්ථානප්‍රත්‍යාගයන් වෙදාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ සියලු දුෂ්චිඥුගේ සමුදාය වේ.

එහි සංස්කාරය කවර යන් : යම් වෙනනාවක් සංස්කාරවනාවක් සිතන ලද බවක් වේ ද, මේ ‘සංස්කාර’ සි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විජ්‍යනය කවර යන් : යම් විත්තයෙක් මනසයක් මානස යෙක් . . . තදුනුරුපමෙනාවිජ්‍යනාධාරුවක් වේ ද, මේ ‘සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විජ්‍යන’ සි කියනු ලැබේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘ඡවමෙනසය කෙවලස්ස දුක්කත්ත්වන්ධසය යමුදායා හොති’ සි.

419. අව්‍යක්ත්වයෙක් කවරහ යන් : යම් කලෙක අකුගලකරමය කළ බැවින් රෝ කළ බැවින් ගබදාලමිලන වූ උපෙක්ෂාසනගත වූ විපාක්‍යාප්‍රවිජ්‍යනය උපදන් වේ ද . . . ගන්ධාලමිලන වූ උපෙක්ෂාසනගත වූ සුජාණවිජ්‍යනය උපදන් වේ ද . . . රසාලමිලන වූ උපෙක්ෂාසනගත වූ ඒප්වාවිජ්‍යනය උපදන් වේ ද . . . ස්පූර්ෂවිව්‍යාලමිලන වූ දුෂ්චිඥුගත වූ කායවිජ්‍යනය උපදන් වේ ද, එසමයෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විජ්‍යනය වෙයි, විජ්‍යන ප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයන් මූල්‍යාචනය වෙයි, මූල්‍යාචනප්‍රත්‍යාගයන් ස්ථානය වෙයි, ස්ථානප්‍රත්‍යාගයන් වෙදාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වේ, මෙසේ මේ සියලු දුෂ්චිඥුගේ සමුදාය වේ.

එහි සංස්කාරය කවර යන් : . . . මේ ‘සංස්කාර’ සි කියනු ලැබේ.

තන් කනම් සඩිබාරපවතිය, විස්තුදූණ් : යා එනකු මතෙනු මානසු -පෙ- තජ්, මතෙනු, විස්තුදූණ් බිඛු, ඉදා වුවත්. සඩිබාරපවතිය, විස්තුදූණ් -පෙ-.

තන් කනම්, එසේපවතිය, වෙදනා, යා කායිකා අසානු කායිකා දුකකිං කායසම්සාජ්. අසානු දුකකිං වෙදයිකා කායසම්සාජ්, අසානු, දුකකිං, වෙදනා, අයා වුවත් එසේපවතිය, වෙදනා.

තන් කනමේ, වෙදනාපවතිය, හැටෝ: එපෙනු, වෙදනා. සඩිදූකකිනේ, සඩිබාරකිනේ, විස්තුදූණකකිනේ. අයා වුවත් වෙදනාපවතිය, හැටෝ, -පෙ- නෙනු වුවත් ‘එච්මෙනයා කොවලයා දුකකින්ය සම්දයේ, හොනී’ත්.

420. කනමේ බම්, අවසානයා: යයම් සමගය අකුසලයා කම්මය කනිනා, උපලිනිනා, විපාකා, මතෙනු, බිඛු, උපලිනා, ගොනී උපෙකිං -සහගනා, රුපාරමණ් වා, -පෙ- ගේ, වේශිකිං, රමණ් වා, යා යා වා, පනාරභා, තෘතිම් සමගය සඩිබාරපවතිය, විස්තුදූණ්, විස්තුදූණපවතිය, නාම්, නාම්පවතිය, ජවත්, යනිනා, ජවත්, යනිනාපවතිය, එසේයා, එසේ-පවතිය, වෙදනා, වෙදනාපවතිය, අධිමේකිං, අධිමේකිපවතිය, හැටෝ, හැටෝපවතිය, ජානී, ජානීපවතිය, ජරුමරණ් -පෙ- නෙනු වුවත් ‘එච්මෙනයා කොවලයා දුකකින්ය සම්දයේ, හොනී’ත්.

421. කනමේ බම්, අවසානයා: යයම් සමගය අකුසලයා කම්මය කනිනා, උපලිනිනා, විපාකා, මතෙනු, විස්තුදූණ් බිඛු උපෙනා, හොනී උපෙකිං, සහගනා, රුපාරමණ් වා, -පෙ- බම්, රමණ් වා, යා යා වා, පනාරභා, තෘතිම් සමගය සඩිබාරපවතිය, විස්තුදූණ්, විස්තුදූණපවතිය, නාම්, නාම්පවතිය, ජවත්, යනිනා, ජවත්, යනිනාපවතිය, එසේයා, එසේ-පවතිය, වෙදනා, වෙදනාපවතිය, අධිමේකිං, අධිමේකිපවතිය, හැටෝ, හැටෝපවතිය, ජානී, ජානීපවතිය, ජරුමරණ් -පෙ- නෙනු වුවත් ‘එච්මෙනයා කොවලයා දුකකින්ය සම්දයේ, හොනී’ත්.

අකුසලවීපාක්සය බිංචිලක්. නියෝගීනා..

---

422. කනමේ බම්, අවසානයා: යයම් සමගය මතෙනු, බිඛු උපෙනා, හොනී කිරියා, ගෙව කුසලා නාකුසලා න ව කම්මවීපාකා, උපෙකිං -සහගනා, රුපාරමණ් වා, -පෙ- ගේ, වේශිකිං, රමණ් වා, යා යා වා, පනාරභා, තෘතිම් සමගය සඩිබාරපවතිය, විස්තුදූණ්, විස්තුදූණපවතිය, නාම්, නාම්පවතිය, ජවත්, යනිනා, ජවත්, යනිනාපවතිය, එසේයා, එසේ-පවතිය, වෙදනා, වෙදනාපවතිය, අධිමේකිං, අධිමේකිපවතිය, හැටෝ, හැටෝපවතිය, ජානී, ජානීපවතිය, ජරුමරණ්, එච්මෙනයා කොවලයා දුකකින්ය සම්දයේ, හොනී

තන් කනම්, සඩිබාරෝ: යා, වෙනිනා, සඡේත්තනා, වෙනියිනානා, අයා වුවත් සඩිබාරෝ.

තන් කනම් සඩිබාරපවතිය, විස්තුදූණ්: යා එනකු මතෙනු, මානසු -පෙ- තජ්, මතෙනු, බිඛු, ඉදා වුවත් සඩිබාරපවතිය, විස්තුදූණ් -පෙ-.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනාය කවරේ යන් : යම් සිනෙක් මනසේක් මානසයේක් . . . තදුනුප්‍රමත්තාවීඳුනාධාතුයෙක් එව ද, මේ ‘සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විඳුනා’ යි කියනු ලැබේ. . .

එහි ස්පරුෂප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව ක්වටර යත් : යම් කායිකාඩසාත්‍යාගක් කායිකුදා යෙක් කායසම්බැස්සර වූ අසාත්‍යාධීතයෙක් කායසම්බැස්සර වූ අසාත්‍යාධීතයෙක් වේ ද, මේ ‘ස්පරුෂප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා’ යි කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් හාටය කවිතර යත් : වෙදනාව තබා සංඛ්‍යාකන්ධ දී ය සංස්කාර ස්කන්ධ ද ය විද්‍යාන්‍යකන්ධ ද ය. මේ ‘වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් හාටව’ ද කියනු ලැබේ. . . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘ඡ්‍යෙවමෙන් අභ්‍යන්තරය දුක්ක්ඩක්වන්ධ දස්ස සමූද්‍යා නොති’ යි.

420. අව්‍යාකෘතිරුමයේ ක්‍රිඩා යන් : යම් ක්‍රිඩා අභ්‍යන්තරීමය කළ බැවින් රෝ කළ බැවින් රුධාලම්බන වෙවියි . . . ස්පූර්ත්ව්‍යාලම්බන වෙවියි, යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරුධා උපක්ෂායගත වූ විජාකමනොදාභාවු උපදෙන් වේ ද, එසමයෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යායන් නාමය වෙයි, නාමුප්‍රත්‍යායන් ස්කේයන්තනය වෙයි, හේඛ්‍යායන්තනප්‍රත්‍යායන් ස්පර්යය වෙයි, ස්පර්යප්‍රත්‍යායන් වෙදානාව වෙයි, වෙදානාප්‍රත්‍යායන් අධිමාක්ෂය වෙයි, අධිමාක්ෂප්‍රත්‍යායන් හටය වෙයි, භට ප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජරාමරණ වේ . . . එයින් කියනු ලැබෙයි ‘ එව්‍යාකෘතිස්ස කෙටුවලයේ දුක්ක්ඩක්බන්ධස්ස සම්බුද්‍යා හොති ’ දේ.

421. අවුමාකාතධරමයේ ක්වරු යන් : යම් කෙලක අභ්‍යුක්තකරමය කළ බැවින් රෝ කළ බැවින් රුපාලම්බන වෙවියි . . . ධර්මාලම්බන වෙවියි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇයිල් උපක්ෂායහගත වූ විපාකමනෙනා විජ්‍යනාධානුව උපදෙන් වේ ද, එස්මතයෙහි සංස්කාර ප්‍රත්‍යායෙන් විජ්‍යනාධ වෙයි, විජ්‍යනාප්‍රත්‍යායෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායෙන් හැඳියන්නය වෙයි, හැඳියන්නප්‍රත්‍යායෙන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනා ප්‍රත්‍යායෙන් අධිමාක්ෂය වෙයි, අධිමාක්ෂප්‍රත්‍යායෙන් හවය වෙයි, හවප්‍රත්‍යායෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායෙන් රරුමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේ ‘ එවමතස්ස කෙක්වයි දැක්වන්න දැස්ස සම්බන්ධ තොත් ’ යි.

අකුසලවිපාකසයකිවරම්ලකය නිමි.

422. අව්‍යාකෘතිරුමයේ කුවරහ යන් : යම් කළෙක රුපාලම්බන වෙවයි ... ස්ස්ප්‍ර්‍රේට්ට්ව්‍යාලම්බන වෙවයි යලි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරේබැ උපක්ෂාසනයක වූ නො ම කුගල වූ අකුගල නො වූ නො ද කරම්ව්‍යාක වූ ත්‍රිත්‍යාමනොධානුව උපදෙන් වේ ද, එසමයේහි සංස්කාරප්‍රත්‍යායයන් විශ්වනය වෙයි, විශ්වනප්‍රත්‍යායයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායයන් ස්කේයනනාය වෙයි, ස්කේයතනප්‍රත්‍යායයන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යායයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායයන් හටය වෙයි, හට ප්‍රත්‍යායයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායයන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මේ සියලු දූෂ්ඨරාජිඩුගේ සම්යුග වේ.

ඡාස් සංඡකාරය කළවර යන් : යම් වෙතනාවක් සඳහා වෙතනාවක් පිතතා ලද බවක් වේ ද මෙම 'සංඡකාර' යිනියාන ලුමෙනි.

එසේ සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විදුතාය කවිරෙ යන් : යම් විත්තයෙක් මනයෙක් මානයෙක් ... තද්‍යුරුපමණාවිදුතාධාතුවක් ටේ ද, මේ ‘සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන්’ විදුන් යියෙනු ලැබේ. ...

නුත් කනම්, එසේපවය, වෙදනා: ය. වෙනසිකා. නෙවිය, නාසානා. වෙනේ, සම්සාර. අදුකක්මුඩුබ. වෙදයින්. වෙනේ, සම්සාර, අදුකක්මුඩුබ, වෙදනා, අය. වූවති එසේපවය, වෙදනා.

କହୁ କବିମେ, ଧରିମେ, କବିପାତ୍ରୀ, ଖରେ, : ଯିଅନ୍ତରୀ, ଧରିମେ, କବିମେ ଲେଖନ, କବିଶୈଳୀ, ଯଜ୍ଞମୁଦ୍ରାକବିଶୈଳୀ, ଯକ୍ଷମାରକବିଶୈଳୀ, ତିଙ୍ଗମୁଦ୍ରାକବିଶୈଳୀ, ଧୟମୁଦ୍ରାକବିଶୈଳୀ ଧରିମେ, କବିପାତ୍ରୀ, ଖରେ, . -ପେ- ନେହା ବ୍ରିତ୍ତନୀ ଶିଳମେଳୁସ୍ୟ କେବିଲୁସ୍ୟ ଦ୍ରକ୍ଷକବିଶୈଳୀ ଶିଳୁସ୍ୟ ଚାତ୍ରିଦୟେ, ଫେରୀନୀ'ନୀ.

423. සාහමේ බිමත, අවස්ථානීය: යහම් යම්ගෙ මතෙන, එස්සැකුදුණුව්, නු උප්පනා, හොඳී කිරිය, තෙවට කුසල, භාකුසල, නි ව කමම්පිපාක, සෙ, ඔහු සාහකරනා, රුප, රමණ ව්‍ය., -පෙ- බිමත, රමණ ව්‍ය., ව, ය ය ව, පහාරඩිභ. තහම් සම්ගෙ සඩි, රපව්‍යය, එස්සැකුදුණ්, එස්සැකුදුණ-පව්‍යය, භාම්, නාම්පව්‍යය, ජට්ටි, යන්, ජට්ටි, යන්හාපව්‍යය, එසෝස්, එසෝපව්‍යය, වේදනා, වේදන, පව්‍යය අධිමේ, කෙකි, අධිමේ, කෙපව්‍යය, හට්ටා, හට්පව්‍යය, ජ්, නී, ජ්, නීපව්‍යය, ජරමරණ පෙ- කෙන වූවකි ‘එච්මෙනස් කෙටුලස් දුකුකිකිස්සා සම්දෙය, හොඳී’නි.

424. கைமலே வில்ல, அபுங்கையு: யசுமி. சுமதை மனை, விஸ்திராஷ்வி, வூ  
ரிப்புநூ, கூ, நி கிரிய, நேவிக்குக்கு, ந, குக்கு, ந வ கைமலேப, க,  
ரிபேக்கி, சுக்குநூ, ரி, ப, ரமல் தங் வ, -பே- வில்ல, ரமல் தங் வ, ய ய வ,  
ப, நு, ர, வூ. சுக்மி. சுமதை சுக்கி, ரபுவிய, விஸ்திராஷ்வி, விஸ்திராஷ்வி, வூ  
பு, தி, ந, மபுவிய, தப்பி, யக்கு, தப்பி, யக்குபுவிய, தீஸ்ய, தீஸ்ய-  
புவிய, வெட்டு, வெட்டு, புவிய, அபிமே, கைகி, அபிமே, கைபுவிய:  
குலோ, குபுவிய, ப, நி, ப, நி, புவிய, பருமரதங், -பே- கை விழிவிதி  
'புமேக்குஸ் கேவுட்டுஸ் டிக்கைக்கு விதியை, கூ, நி' நி.

425. කෙනිමේ බිමට, අවස්ථාවා: යයම් සමඟය මෙහේ, විදුත්ත්‍යාක්‍රමයා උපන්ති, කොළඹ කිරිය, නොවුවාලු, නාඩුවාලු, න ව කාමම්පිපාක, සෙ, මහාස්‍යසාහගත්, හැණුණයමපුදුන්ත, රුපාරම්ණා ව, -පෙ- බිමට, -රම්ණා ව, යා යා ව, පනාරඛා. තෘත්තම් සමඟය සඩීරපවතිය, විදුත්ත්‍යාණ්, විදුත්ත්‍යාණපවතිය, නාම්, නාමපවතිය, ජච්ඡායත්තා, ජව්‍යායත්තාපවතිය, එසේ, එසේපවතිය, වෙදනා, වෙදනාපවතිය, පසාදේ, පසාදපවතිය, අධිමේ, අධිමකා, අධිමේ, කක්‍රාපවතිය, ප්‍රජා, හැඳුව, හැඳුවපවතිය, ජාත්‍යාධිපතිය, ජාත්‍යාධිපතිය, ජරුමරණා -පෙ- නොහා වුවත්ති ‘එච්මෙනස් කොලුස් දුකක්කාත්ත්තා යාලියා, කොළඹ්ති’.

එහි ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව කවර යන් : වෙවතේ වූ යම් නො ම සාන වූ අසාන නො වූ වෙතොසුම්ඛ්‍යයන් උපන් ඇඳක්බමුෂුබවෙදිනියෙක් වෙතොසුම්ඛ්‍යයන් උපන් ඇඳක්බමුෂුබවෙදනාවක් වේ ද, මේ ‘ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනා’ යි කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂය කවර යන් : විත්තයාගේ යම් නිශ්චිතයෙක් නිශ්චිතයාකාරයෙක් ඒ අරමුණෙහි නිශ්චිත බවෙක් වේ ද, මේ ‘වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හටය කවර යන් : අධිමොක්ෂය තබා වෙදනාස්කන්ධිය සංඛ්‍යකන්ධිය ය සංස්කාරස්කන්ධිය ය විජ්‍යනස්කන්ධිය ය ය එම් අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හට ය ය කියනු ලැබේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බ න්ධස්ස සමුද්‍යා හොති’ යි.

423. අව්‍යාකෘතධර්මයේ කවරහ යන් : යම් කලුක රුපාලම්බන ටේවයි . . . ධර්මාලම්බන ටේවයි යලි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇයබැ සෞමනස්සස්හගත වූ නො ම කුසල් වූ අකුසල් නො වූ නො ද කරම්විපාක වූ ත්‍රියාමනොවිජ්‍යනාධානුව උපදන් වේ ද, එසමයෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විජ්‍යනාය වෙයි, විජ්‍යනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාම ප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රත්‍යාගතනාය වෙයි, ප්‍රත්‍යාගතනප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ . . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුද්‍යා හොති’ යි.

424. අව්‍යාකෘතධර්මයේ කවරහ යන් : යම් කලුක රුපාලම්බන ටේවයි . . . ධර්මාලම්බන ටේවයි. යලි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇයබැ උපස්ක්ෂාස්හගත වූ නො ම කුසල වූ අකුසල නො වූ නො ද කරම්විපාක වූ ත්‍රියාමනොවිජ්‍යනාධානුව උපදන් වේ ද, එසමයෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විජ්‍යනාය වෙයි, විජ්‍යනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රත්‍යාගතනාය වෙයි, ප්‍රත්‍යාගතනප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුද්‍යා හොති’ යි.

425. අව්‍යාකෘතධර්මයේ කවරහ යන් : යම් කලුක රුපාලම්බන ටේවයි . . . ධර්මාලම්බන ටේවයි යලි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇයබැ නො ම කුසල් වූ අකුසල් නො වූ නො ද කරම්විපාක වූ සෞමනස්සස්හගත වූ ත්‍රියාමනොධානුව උපදන් වේ ද, එසමයෙහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයන් විජ්‍යනාය වෙයි, විජ්‍යනප්‍රත්‍යාගයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රත්‍යාගතනාය වෙයි, ප්‍රත්‍යාගතනප්‍රත්‍යාගයන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යාගයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාගයන් හටය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයන් ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුද්‍යා හොති’ යි.

426. කනමේ බිමම, අව්‍යාකන්‍යා : යසම් සමය මතෙ, විද්‍යාදැන්ති, තුරු රු උපන්තා, හොත් කිරිය, නෙව්කුස්ලා නා, කුස්ලා න ව කමම්පිපා, කා, සේ, මනස්සයගතත්, සිදුණුසමපූඩුතත්, සහඩිබාරෙන -පෙ- සේ, මනස්සයගතත්, සිදුණුවිපූඩුතත්, -පෙ- සේ, මනස්සයගතත්, සිදුණුවිපූඩුතත්, සහඩිබාරෙන -පෙ- උපෙක්ඩා, සහගතත්, සිදුණුණසමපූඩුතත්, සහඩිබාරෙන -පෙ- උපෙක්ඩා, සහගතත්, සිදුණුවිපූඩුතත්, -පෙ- උපෙක්ඩා, සහගතත්, සිදුණුවිපූඩුතත්, සහඩිබාරෙන රුපාරම්ණං ව, -පෙ- බිමම, රමණං ව, ය ය ව, පනාරභි තිසම් සමය සඩිබාරපවතය, විද්‍යාදැන්තා, විද්‍යාදැන්තා, ජ්‍යෙෂ්ඨ, එස්සා, එස්සාපවතය, වේදනා, වේදනා, පවතය, පසාදේ, පසාදපවතය, අධිමේ, ගක්කා, අධිමේ, කක්කාපවතය, හලෝ, හවපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨිපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨමරණං -පෙ- නෙන වුවත් එවමෙනස් කොටුපෙන් දුක්කඩික්කිස්ස සමුදායෙ, හොත්ත්ති.

427. කනමේ බිමම, අව්‍යාකන්‍යා : යසම් සමය රුපාවචරං කී, නා, හා, ගෙවත් කිරිය ම නෙව්කුස්ලා නා, කුස්ලා න ව කමම්පිපා, කා, දිව්‍යාඩම් සුබවිහාරං, විවිධවෙව කාමෙන් -පෙ- පර්යම් කී, නා, උපසමපූඩු විහරත් පර්යිකිස්ලා. තිසම් සමය සඩිබාරපවතය, විද්‍යාදැන්තා, විද්‍යාදැන්තා, සුබවිහාරපවතය, නාම්, නා, මපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, යතත්, ජ්‍යෙෂ්ඨත්, ජ්‍යෙෂ්ඨිපවතය, එස්සා, එස්සාපවතය, වේදනා, වේදනා, පවතය, පසාදේ, පසාදපවතය, අධිමේ, ගක්කා, අධිමේ, කක්කාපවතය, හලෝ, හවපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨිපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨමරණං -පෙ- නෙන වුවත් එවමෙනස් කොටුපෙන් දුක්කඩික්කිස්ස සමුදායෙ, හොත්ත්ති.

428. කනමේ බිමම, අව්‍යාකන්‍යා : යසම් සමය රුපාවචරං කී, නා, හා, ගෙවත් කිරිය ම නෙව්කුස්ලා නා, කුස්ලා න ව කමම්පිපා, කා, දිව්‍යාඩම් සුබවිහාරං, විභ්කක්විවාරනං තුපසම් -පෙ- දුත්තිය, කී, නා, -පෙ- වුවත්ත්, කී, නා, -පෙ- පර්යම්, කී, නා, -පෙ- පස්ක්වම්, කී, නා, උපසමපූඩු විහරත් පර්යිකිස්ලා. තිසම් සමය සඩිබාරපවතය, විද්‍යාදැන්තා, විද්‍යාදැන්තා, සුබවිහාරපවතය, නාම්, නා, මපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, යතත්, ජ්‍යෙෂ්ඨත්, ජ්‍යෙෂ්ඨිපවතය, එස්සා, එස්සාපවතය, වේදනා, වේදනා, පවතය, පසාදේ, පසාදපවතය, අධිමේ, ගක්කා, අධිමේ, කක්කාපවතය, හලෝ, හවපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨිපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨමරණං -පෙ- නෙන වුවත් එවමෙනස් කොටුපෙන් දුක්කඩික්කිස්ස සමුදායෙ, හොත්ත්ති.

429. කනමේ බිමම, අව්‍යාකන්‍යා : යසම් සමය අරුපාවචරං කී, නා, හා, ගෙවත් කිරිය ම නෙව් කුකුලා නා, කුස්ලා න ව කමම්පිපා, කා, දිව්‍යාඩම් සුබවිහාරං, නා, සේ, ඇක්ක්වුන්දැයතත්, සහගතත්. සුබස් ව පසානා, -පෙ- වුවත්ත්, කී, නා, උපසමපූඩු විහරත්. තිසම් සමය සඩිබාරපවතය, විද්‍යාදැන්තා, විද්‍යාදැන්තා, සුබවිහාරපවතය, නාම්, නා, මපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, යතත්, ජ්‍යෙෂ්ඨත්, ජ්‍යෙෂ්ඨිපවතය, එස්සා, එස්සාපවතය, වේදනා, වේදනා, පවතය, පසාදේ, පසාදපවතය, අධිමේ, ගක්කා, අධිමේ, කක්කාපවතය, හලෝ, හවපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨිපවතය, ජ්‍යෙෂ්ඨමරණං -පෙ- නෙන වුවත් එවමෙනස් කොටුපෙන් දුක්කඩික්කිස්ස සමුදායෙ, හොත්ත්ති.

1. අධිමේ, ගක්කා, - සිපැලි,

426. අව්‍යාකෘතියෙකුට සෑම ක්‍රියාත්මක නො ම කුසල් වූ අකුසල් නො වූ නො ද කරම්පිළාක වූ සොලිනස් සහගිය දැනගම්පුස්ත වූ ත්‍රියාමනොවිඳා බාංඡුව සඩිබාර සහිත ව උපදෙන් වේ ද . . . සොලිනස් සහගිය දැනගම්පුස්ත වූ (ත්‍රියාමනොවිඳාභාංඡුව) සඩිබාර සහිත ව . . . උපෙක්ශාසනගත දැනගම්පුස්ත වූ . . . උපෙක්ශාසනගත දැනගම්පුස්ත වූ (ත්‍රියාමනොවිඳාභාංඡුව) සඩිබාර සහිත ව . . . උපෙක්ශාසන වෙවියි . . . ධර්මාලම්පින වෙවියි යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරුළු උපෙක්ශාසනගත දැනගම්පුස්ත වූ (ත්‍රියාමනොවිඳාභාංඡුව) සඩිබාර සහිත ව උපදෙන් වේ ද, එසමයේහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, විජ්‍යප්‍රත්‍යාය වෙයි, විජ්‍යප්‍රත්‍යාය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාය වෙයි, නාමයේහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, සංස්කාරනප්‍රත්‍යාය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාය වෙයි, ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාය වෙයි අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාය වෙයි, හවුප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘එවමෙනස් කෙවිලසස දුක්බක්බන්ධසස සමුදෙයා හොති’ යි.

427. අව්‍යාකෘතියෙකුට සෑම ක්‍රියාත්මක නො ම කුසල් වූ අකුසල් නො වූ නො ද කරම්පිළාක වූ ඉහාත්මයේහි සුබවිජරණ ඇති රුපාවචරත්‍රියාධ්‍යානය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . පයවිකයින ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයේහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, විජ්‍යප්‍රත්‍යාය වෙයි, නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාය වෙයි, සංස්කාරනප්‍රත්‍යාය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාය වෙයි, ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාය වෙයි අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාය වෙයි, හවුප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘එවමෙනස් කෙවිලසස දුක්බක්බන්ධසස සමුදෙයා හොති’ යි.

428. අව්‍යාකෘතියෙකුට සෑම ක්‍රියාත්මක නො ම කුසල් වූ අකුසල් නො වූ නො ද කරම්පිළාක වූ ඉහාත්මයේහි සුබවිජරණ ඇති රුපාවචරත්‍රියාධ්‍යානය වඩා ද, විතරකවිවාරයන්ගේ සන්නිලිමෙන් . . . ද්විනීය ද්‍යානයට . . . ව්‍යුරුද්ධානයට . . . ප්‍රථමධ්‍යානයට . . . පයවිකයිනපද්‍යාවමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයේහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, විජ්‍යප්‍රත්‍යාය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාය වෙයි, සංස්කාරනප්‍රත්‍යාය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාය වෙයි, ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාය වෙයි අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාය වෙයි, හවුප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාය වෙයි . . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘එවමෙනස් කෙවිලසස දුක්බක්බන්ධසස සමුදෙයා හොති’ යි.

429. අව්‍යාකෘතියෙකුට සෑම ක්‍රියාත්මක නො ම කුසල් වූ අකුසල් නො වූ නො ද කරම්පිළාක වූ ඉහාත්මයේහි සුබවිජරණ ඇති රුපාවචරත්‍රියාධ්‍යානය වඩා ද සරවප්‍රකාරයන් ආකිස්ස්වස්ස්ස්යනප්‍රත්‍යාය ඉක්මවා සුබයාගේ ද ප්‍රහාණයන් . . . තොටයද්දුනාසන්දුනාසන් සංඛ්‍යාසනගත වූ ව්‍යුරුද්ධානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයේහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, විජ්‍යප්‍රත්‍යාය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාය වෙයි, සංස්කාරනප්‍රත්‍යාය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාය වෙයි, වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාය වෙයි, ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාය වෙයි අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යාය වෙයි, හවුප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාය වෙයි . . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘එවමෙනස් කෙවිලසස දුක්බක්බන්ධසස සමුදෙයා හොති’ යි.

430. තහම්. සමයේ සංඝිතප්‍රවාහ, විකුණුණ් සංඝිතගෙනුකා. විකුණුණ්ප්‍රවාහ, නාම්. විකුණුණ්ගෙනුකා, නාම්ප්‍රවාහ, ජවසීයන්නා. නාම්ගෙනුකා, ජවසීයන්ප්‍රවාහ, එසේය, ජවසීයන්ගෙනුකා, එසේප්‍රවාහ, එසේගෙනුකා, වෙදනා, එසේගෙනුකා, වෙදනාප්‍රවාහ, පසාදේ, පසාදප්‍රවාහ, අධිමේකක්,<sup>1</sup> අධිමේකක්ප්‍රවාහ, හටවී, හටප්‍රවාහ, ජ්‍යෙෂ්ඨීප්‍රවාහ, ජරුමරණ්. -පෙ- නෙහා වුවත්නි ‘එච්මෙනසා කෙටුලයා දුක්කඩක්කන් නිසා සම්බුද්‍යයා, හෙ,නී’නි.

431. තහම්. සමයේ සංඝිතප්‍රවාහ, විකුණුණ්. සංඝිතප්‍රසුන්නා, විකුණුණ්ප්‍රවාහ, නාම්. විකුණුණ්සංප්‍රසුන්නා, නාම්ප්‍රවාහ, ජවසීයන්නා, නාම්ගෙනුප්‍රසුන්නා, ජවසීයන්ප්‍රවාහ, එසේය, ජවසීයන්ගෙනුප්‍රසුන්නා, එසේප්‍රවාහ, වෙදනා, එසේගෙනුප්‍රසුන්නා, වෙදනාප්‍රවාහ, පසාදේ, පසාදප්‍රවාහ, අධිමේකක්, අධිමේකක්ප්‍රවාහ, හටවී, හටප්‍රවාහ, ජ්‍යෙෂ්ඨීප්‍රවාහ, ජරුමරණ්. -පෙ- නෙහා වුවත්නි ‘එච්මෙනසා කෙටුලයා දුක්කඩක්කන් නිසා සම්බුද්‍යයා, හෙ,නී’නි.

432. තහම්. සමයේ සංඝිතප්‍රවාහ, විකුණුණ්ප්‍රවාහ, ‘පි සංඝිත, රෝ, විකුණුණ්ප්‍රවාහ, නාම්. නාම්ප්‍රවාහ,’පි විකුණුණ්, නාම්ප්‍රවාහ, ජවසීයන්නා. ජවසීයන්ප්‍රවාහ, ‘පි නාම්, ජවසීයන්ප්‍රවාහ, එසේය, එසේප්‍රවාහ,’පි එසේය, එසේගෙනුප්‍රවාහ, වෙදනා, එසේගෙනුප්‍රවාහ,’පි එසේය, වෙදනාප්‍රවාහ, පසාදේ, පසාදප්‍රවාහ,’පි වෙදනා, පසාදප්‍රවාහ, අධිමේකක්, අධිමේකක්ප්‍රවාහ, හටවී, හටප්‍රවාහ, ජ්‍යෙෂ්ඨීප්‍රවාහ, ජරුමරණ්. -පෙ- නෙහා වුවත්නි ‘එච්මෙනසා කෙටුලයා දුක්කඩක්කන් නිසා සම්බුද්‍යයා, හෙ,නී’නි.

කිරිජාසංඝිතමුලකා. නිවේදන්.

අව්‍යාසංඝිතනීගද්‍යාග්‍යා.

433. කතුමේ බිමෙ, කුසාරා : තහම්. සමයේ කාම්විර. කුසාල. විකුණු. උපන්නා. හෙ,නී සෞඛ්‍යසංඝිතගත්තා. කුණුණ්සංප්‍රසුන්නා. රුප, -රම්තණ. වි, -පෙ- බිමෙ, රම්තණ. වි, යා. යා. වි, පනා, රභා, තහම්. සමයේ අවිජ්‍ය, ප්‍රවාහ, සංඝිත, රෝ, සංඝිතප්‍රවාහ, විකුණුණ්, විකුණුණ්ප්‍රවාහ, නාම්, නාම්ප්‍රවාහ, ජවසීයන්නා, ජවසීයන්ප්‍රවාහ, එසේය, එසේගෙනුප්‍රවාහ, වෙදනා, වෙදනාප්‍රවාහ, පසාදේ, පසාදප්‍රවාහ, අධිමේකක්, අධිමේකක්ප්‍රවාහ, හටවී, හටප්‍රවාහ, ජ්‍යෙෂ්ඨීප්‍රවාහ, ජරුමරණ්. එච්මෙනසා කෙටුලයා දුක්කඩක්කන් නිසා සම්බුද්‍යයා, හෙ,නී.

කතු කතමේ, අවිජ්‍ය, ප්‍රවාහ, සංඝිත, රෝ : ය, වෙනහා, සංඝිතවත්තා, වෙනස්සායන්නා. අයා වුවත්නි අවිජ්‍ය, ප්‍රවාහ, සංඝිත, රෝ -පෙ- නෙහා වුවත්නි ‘එච්මෙනසා කෙටුලයා දුක්කඩක්කන් නිසා සම්බුද්‍යයා, හෙ,නී’නි.

1. අධිමේකක් - සිපැලි.

430. එසමයේ සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාරගෙනුක වූ විඳුනය වෙයි, විඳුන ප්‍රත්‍යාගයෙන් විඳුනගෙනුක වූ නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමගෙනුක වූ අභ්‍යායනනය වෙයි, අභ්‍යායනනප්‍රත්‍යාගයෙන් අභ්‍යායනනගෙනුක වූ සපරුණය වෙයි, සපරුණප්‍රත්‍යාගයෙන් සපරුණගෙනුක වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයෙන් අධීමාක්ෂය වෙයි, අධීමාක්ෂප්‍රත්‍යාගයෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වේ. . . . එයින් කියනු ලැබේ ‘එවමෙනස් කෙවලස දුක්බක්බන්ධිස සමුදෙයා හොති’ යි.

431. එසමයේ සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාරසම්පූරුණක්ත වූ විඳුනය වෙයි, විඳුන ප්‍රත්‍යාගයෙන් විඳුනපම්පූරුණක්ත වූ නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමයපම්පූරුණක්ත වූ අභ්‍යායනනය වෙයි, අභ්‍යායනනප්‍රත්‍යාගයෙන් අභ්‍යායනනසම්පූරුණක්ත වූ සපරුණය වෙයි, සපරුණප්‍රත්‍යාගයෙන් සපරුණපම්පූරුණක්ත වූ වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයෙන් අධීමාක්ෂය වෙයි, අධීමාක්ෂප්‍රත්‍යාගයෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වේ. . . . එයින් කියනු ලැබේ ‘එවමෙනස් කෙවලස දුක්බක්බන්ධිස සමුදෙයා හොති’ යි.

432. එසමයේ සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යාගයෙන් ද සංස්කාරය වෙයි. විඳුනප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ද විඳුනය වෙයි. නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් අභ්‍යායනනය වෙයි, අභ්‍යායනනප්‍රත්‍යාගයෙන් අභ්‍යායනනය වෙයි. අභ්‍යායනනප්‍රත්‍යාගයෙන් සපරුණය වෙයි, සපරුණප්‍රත්‍යාගයෙන් අ අභ්‍යායනනය වෙයි. සපරුණප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් අ සපරුණය වෙයි. වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයෙන් අධීමාක්ෂය වෙයි. අධීමාක්ෂප්‍රත්‍යාගයෙන් හටය වෙයි. ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වේ. . . . එයින් කියනු ලැබේ ‘එවමෙනස් කෙවලස දුක්බක්බන්ධිස සමුදෙයා හොති’ යි.

### ත්‍රියායසංස්කාරමූලකය නිමි.

අව්‍යාකෘතිරශද්‍ය යි.

433. කුගලධරමයේ කවරහ යන් : යම් කලෙක රුපාලම්බන වෙවියි . . . ධරමා-ලුප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙවියි යලි යම් යම් අරමුණක් ඇරුබේ සොමුනස සහගත වූ දැනසම්පූරුණක්ත වූ කාමාවරුගලවින්තය උපදෙන් වේ ද, එසමයේ අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් අභ්‍යායනනය වෙයි, අභ්‍යායනනප්‍රත්‍යාගයෙන් සපරුණය වෙයි, සපරුණප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යාගයෙන් අධීමාක්ෂය වෙයි, අධීමාක්ෂප්‍රත්‍යාගයෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වේ. මෙයේ තේ සියලු දුබසකන්ධියාගේ සමුදෙය වේ.

එම් අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාරකවර යන් : යම් පෙන්නනාවක් සඟ්‍යාවනනාවක් පිළින ලද බවෙක් වේ ද, මේ ‘අවිද්‍යාප්‍රත්‍යාගයන් සංස්කාර’ සි කියනු ලැබේ. . . . එයින් කියනු ලැබේ ‘එවමෙනස් කෙවලස දුක්බක්බන්ධිස සමුදෙයා හොති’ යි.

යයම්. සමගය අව්‍යුත්පවතාය, සඩිබ්,රේ, සඩිබ්,රපවතාය, විස්‍යුද්‍යූණපවතාය, නාම්ම්, නාම්පවතාය, එසේයා, එසාපවතාය, වෙදනා, වෙදනා,පවතාය, පස්,දේ, පස්,දපවතාය, අධිමේ,කෙකා, අධිමේ,කඩපවතාය, හලේ, හ්‍යපවතාය, ජ්,නී, ජ්,නීපවතාය, ජරුමරණ.. -පෙ- නෙහා වුවත්නි එවමෙනසා කොට්‍රසා දුකඩකඩක්සා යැංශයාය, හොත්ත්ති.

යයම්. සමගය අව්‍යුත්පවතාය, සඩිබ්,රේ, සඩිබ්,රපවතාය, විස්‍යුද්‍යූණපවතාය, නාම්මරුප්, නාම්මරුපපවතාය, ජ්වේ,යනනා, ජ්වේ,යනන පවතාය, එසේයා, එසාපවතාය, වෙදනා, වෙදනා,පවතාය, පස්,දේ, පස්,ද-පවතාය, අධිමේ,කෙකා, අධිමේ,කඩපවතාය, හලේ, හ්‍යපවතාය, ජ්,නී, ජ්,නීපවතාය, ජරුමරණ.. -පෙ- නෙහා වුවත්නි එවමෙනසා කොට්‍රසා දුකඩකඩක්සා යැංශයාය, හොත්ත්ති.

යයම්. සමගය අව්‍යුත්පවතාය, සඩිබ්,රේ, සඩිබ්,රපවතාය, විස්‍යුද්‍යූණපවතාය, නාම්මරුප්, නාම්මරුපපවතාය, සලායනනා, ජ්වේ,යනන පවතාය, එසේයා, එසාපවතාය, වෙදනා, වෙදනා,පවතාය, පස්,දේ, පස්,දපවතාය, අධිමේ,කෙකා, අධිමේ,කඩපවතාය, හලේ, හ්‍යපවතාය, ජ්,නී, ජ්,නීපවතාය, ජරුමරණ.. -පෙ- නෙහා වුවත්නි ‘එවමෙනසා කොට්‍රසා දුකඩකඩක්සා යැංශයාය, හොත්ත්ති’ති.

434. කතමේ බිම්ම, කුසලා : යයම්. සමගය කාම්,වටර්. කුසලු විනතා. උපන්නා. හොත් සේ,මනසාසාහගතන්. නැණුණුසම්පූද්‍යතක්. සහභිංගරන -පෙ- සේ,මනසාසාහගතන්. නැණුණුවිපූද්‍යතක්. -පෙ- සේ,ම- මනසාසාහගතන්. නැණුණුවිපූද්‍යතක්. සහභිංගරන -පෙ- උපකඩ,සහගතන්. නැණුණුසම්පූද්‍යතක්. -පෙ- උපකඩ,සහගතන්. නැණුණුවිපූද්‍යතක්. -පෙ- උපකඩ,සහගතන්. නැණුණුවිපූද්‍යතක්. -පෙ- උපකඩ,සහගතන්. නැණුණුවිපූද්‍යතක්. සහභිංගරන රුප,රම්මණ.. වි, -පෙ- බිම්ම,රම්මණ.. වි, යා යා වි, පහා,රහි, තෙම් සමගය අව්‍යුත්පවතාය, සඩිබ්,රේ, සඩිබ්,රපවතාය, විස්‍යුද්‍යූණපවතාය, නාම්ම, නාම්පවතාය, ජ්වේ,යනනනාපවතාය, එසේයා, එසාපවතාය, වෙදනා, වෙදනා,පවතාය, පස්,දේ, පස්,දපවතාය, අධිමේ,කෙකා, අධිමේ,කඩපවතාය, හලේ, හ්‍යපවතාය, ජ්,නී, ජ්,නීපවතාය, ජරුමරණ.. -පෙ- නෙහා වුවත්නි ‘එවමෙනසා කොට්‍රසා දුකඩකඩක්සා යැංශයාය, හොත්ත්ති’ති.

435. කතමේ බිම්ම, කුසලා : යයම්. සමගය රුපපූද්‍යතක්ද, මණ්ඩ කාලේණි -පෙ- පස්ම් කී,භා උපකම්පාභ්‍ර විභරත් පස්විකාසිණ.. තෙම්ම. සමගය අව්‍යුත්පවතාය, සඩිබ්,රේ, සඩිබ්,රපවතාය, විස්‍යුද්‍යූණපවතාය, නාම්ම, නාම්පවතාය, ජ්වේ,යනනනා, ජ්වේ,- යනනපවතාය, එසේයා, එසාපවතාය, වෙදනා, වෙදනා,පවතාය, පස්,දේ, පස්,දපවතාය, අධිමේ,කෙකා, අධිමේ,කඩපවතාය, හලේ, හ්‍යපවතාය, ජ්,නී, ජ්,නීපවතාය, ජරුමරණ.. -පෙ- නෙහා වුවත්නි ‘එවමෙනසා කොට්‍රසා දුකඩකඩක්සා යැංශයාය, හොත්ත්ති’ති.

උසමයෙහි අවධාපක්‍රමයන් සංස්කාරය වෙදි, සංස්කාරප්‍රක්‍රමයන් විභ්‍ගය වෙදි, විභ්‍ගප්‍රක්‍රමයන් නාමය වෙදි, නාමප්‍රක්‍රමයන් ස්ථරය වෙදි. ස්ථරප්‍රක්‍රමයන් වේද්‍යාච වෙදි, වේද්‍යාප්‍රක්‍රමයන් ප්‍රසාදය වෙදි. ප්‍රසාදප්‍රක්‍රමයන් අධිමොක්ෂය වෙදි, අධිමොක්ෂප්‍රක්‍රමයන් හටය වෙදි. හටප්‍රක්‍රමයන් රාත්‍රිය වෙදි, රාත්‍රිප්‍රක්‍රමයන් ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේ ‘එවමෙකසස කෙවලසස දක්ඩ්බන්ධසස සමූද්‍යාය තොති’ යි.

එසම මෙයන් අවිදායාපුත්තූයෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරපුත්තූයෙන් විජුනය වෙයි, විජුනපුත්තූයෙන් නාමරුපය වෙයි, නාමරුපුත්තූයෙන් අභ්‍යායනය වෙයි, අභ්‍යායනන පුත්තූයෙන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයපුත්තූයෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාපුත්තූයෙන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදපුත්තූයෙන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂපුත්තූයෙන් හවය වෙයි, හව පුත්තූයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිපුත්තූයෙන් ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේදී ‘ එව්‍යෙනත්ස කෙවලස්ස දුක්ක්වන්ට්ස්ස සම්බුද්‍යා තොති ’ යි.

‘ රසමෙයින් අවිද්‍යාප්‍රත්‍යායෙන් සංයෝගය වේදී, සංයෝගප්‍රත්‍යායෙන් විජ්‍යනය වේදී, විජ්‍යනප්‍රත්‍යායෙන් නාමරුපය වේදී, නාමරුප්‍රත්‍යායෙන් හඩායතනය වේදී, හ්‍යෝයතනප්‍රත්‍යායෙන් සෑරපරය වේදී, සෑරප්‍රත්‍යායෙන් වේදනාව වේදී, වේදනාප්‍රත්‍යායෙන් ප්‍රසාදය වේදී, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යායෙන් අධිමොක්ෂය වේදී, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායෙන් හටය වේදී, හටප්‍රත්‍යායෙන් රාත්‍යය වේදී, රාත්‍යප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේදී ‘ එව්‍යමතයස කෙකවලදස දුක්කිඛක්ඛබන්ධසස සමූද්‍යෝග තොති ’ යි.

435. කුඩාලබද්‍රයේ ක්වරිහ යන් : යම් කළෙක රුපහලවාත්ස්පත්තීය පිණිස මාරුය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . පාඨිකිසිණ ප්‍රථමධිකානයට පැමිණ වෙයේ ද, එසමයේ අවිද්‍යාප්‍රත්ත්‍යයන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්ත්‍යයන් විජ්‍යනාය වෙයි, විජ්‍යනාප්‍රත්ත්‍යයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්ත්‍යයන් අත්දායනනාය වෙයි, අත්දායනන ප්‍රත්ත්‍යයන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරප්‍රත්ත්‍යයන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්ත්‍යයන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්ත්‍යයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්ත්‍යයන් හවිය වෙයි, හවි ප්‍රත්ත්‍යයන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්ත්‍යයන් ජරාමරණ ලේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘එච්මෙනස්ස කෙවලදස ආක්සේන්ඩ්ස්ස සම්යෝග නොති’ යි.

436. කුහමේ බිම්ම, කුසලා: යයම්. සමයේ රුපුප්පතියිය, මයෙන්  
සාවේයි. විකිකුවිට්, රුහා: වූපසම, -පෙ- දුනිය. කීඩාන් -පෙ- කුයිය.  
කීඩාන් -පෙ- ව්‍යුන්දාන් කීඩාන් -පෙ- පර්මම. කීඩාන් -පෙ- පක්වම්. කීඩාන්  
දුපාම්පර්ස් විගරස් පර්මිස්සිජන්. කුසල්. සමයේ අමිර්ස්පවය, සකිංචෙ,  
සකිංචපවය, විකුණුණ්, විකුණුණ්පවය, නාම්, නාමපවය,  
ඡව්යානන්, ඡව්යානන්පවය, එසෝ, එසෝපවය, වෙදභා,  
වෙදභාපවය, පස්සැදේ, පස්සැදපවය, අධිමො, තෙක්බා, අධිමො, කුක්පවය,  
හල්වී, හල්වපවය, ජාති, ජාතිපවය, ජරුමරණ. -පෙ- ගෙන වූවති  
‘එම්මෙකසෝ කෙටිලසෝ දුක්කික්කනිසෝ සැඳිදෙයා හොඳීයි’යි.

437. කානුමේ බිමං, සුසලු: යසම්. සමයේ අරුපුප්පාත්‍යාචීය, මයා හාවෙනි. සබඳයෙකු, අංකිතවූකුදු තහනු. සම්බාධිතම් නෙවිසකුදු-කායකුදු තහනු සැකැලුවා ප්‍රාග්ධනය ව පාහානු, -පෙ- වතුන්. ක්‍රිංහා උපසම්පූර්ණ විශාලා. සහම්. සමයේ අව්‍යාප්ති, පටවය, සකිංචෙර, සකිංචර-පටවය, විකුදුණු, විකුදුණුපටවය, නාම්, නාමපටවය, ජවයායනුන්, තවයායනුපටවය, එසෙයා, එසෙයාපටවය, වෙදදයා, වෙදදයපටවය, පසයදේ, පසයදපටවය, අධිමේශකිංචි, අධිමේශකිපටවය, කැවි, කුවිපටවය, ජ්‍යෙෂ්ඨයා, ජ්‍යෙෂ්ඨයා, ජ්‍යෙෂ්ඨයා, ජ්‍යෙෂ්ඨමරණු-පෙ-කෙහි වූවනි ‘එච්මෙනෙයා කෙක්වුයා දුක්කිංචියා සම්බාධියා හොඳීනි’.

438. කුහමේ බමම, කුසලා: යයම් සමයේ ලෙළුසුනකර. කීඩාන්  
සාවේනි නියෝගීක. අපවයගාමීම් දිවිගතක්‍රියාන් පහානාය පාදිම්ය යුතිය,  
පත්‍රිය, මිලිලෙවල කාමෙනි -පෙ- පාදිම. කීඩාන් උපසම්පර්ක විකර්ණී  
දුකක්, පරිපද්ධ. දැකි, එන්ද්‍රියාන්, තියම් සමයේ අව්‍යාප්‍රකාශ පාවතිය, සඩියාරෝ,  
සඩියාරපවතිය, මින්ද්‍රියාන් මින්ද්‍රියාන්පවතිය, නාම්, නාම්පවතිය,  
ත්‍රියායන්, ජ්‍යෙෂ්ඨායන්, එසේය, එසේපවතිය, වෙදනා, වෙදනා-  
පවතිය, පසාදේ, පසාදපවතිය, අධිමීගතක්‍රියා, අධිමීකක්‍රියා භවා,  
සුවපවතිය, ජාති, ජාතිපවතිය, ජාතිමරණ. එවිශේෂය. බමම, නා.  
සඹුද්‍යාය, ගෙයාය.

ඉතු කුඩාමේ, අවිරෝ,පටවය, සංඛි,ගෙරු : ය, වෙනස්හා, සක්කුත්තා, වෙනස්සාත්තාත්තා. අයා වූවත්තා අවිරෝ,පටවය, සංඛි,ගෙරු -පෙ- එව්මෙනෙසා. බිමත්,නා සංඛියන් ගෙ,ති, සම,ගම්, ගෙ,ති, සම්,ඩ,නා. ගෙ,ති, ප,තුහා,ලේ, ගෙ,ති. නෙහා වූවත්තා ‘එව්මෙනෙසා. බිමත්,නා. සම්දෙයා, ගෙ,ති’ති.

ନିଜ କହିଲେ, କୁଳତ୍ରିଲ୍ପପତ୍ରିଯ, ଜାଗିର୍ଦ୍ଦିର୍ଯ୍ୟ: ଯ, ଲେଖନ, ଜାଣ୍ଠିବନିବା, ଲେଖଦିବନବକ୍ଷଣ ଅଧ୍ୟ ବ୍ରିତ୍ସନ୍ତି କୁଳତ୍ରିଲ୍ପପତ୍ରିଯ, ଜାଗିର୍ଦ୍ଦିର୍ଯ୍ୟ - ପେ- ବେହ ବ୍ରିତ୍ସନ୍ତି 'ଶ୍ରୀମତେବ୍ସ୍ୟ କେଵିଲ୍ସ୍ୟ ଦ୍ଵାରା କବିତାଙ୍କ୍ଷିତ୍ସ୍ୟ ଜାମୁଦର୍ଯ୍ୟ, ହେବ୍ରି'ନି.

436. කුගලධිරමයේ කටරහ යන් : යම් කලෙක රුපහලවාත්පත්තිය පිළිස මාර්ගය වඩා ද, විතරකටවාරයන් සන්හිතිමෙන් ... දැව්තියධ්‍යනයට ... ක්‍රිය ධ්‍යනයට ... ව්‍යුරිධ්‍යනයට ... ප්‍රත්‍රිධ්‍යනයට ... පාඨවිකාසිත පස්ස්වමධ්‍යනයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයේහි අවධාප්‍රත්‍ත්‍යයන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍ත්‍යයන් විද්‍යානය වෙයි, විද්‍යාප්‍රත්‍ත්‍යයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍ත්‍යයන් ජ්‍යෙෂ්ඨයනාය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨයනායප්‍රත්‍ත්‍යයන් ස්ථානය වෙයි, ස්ථානප්‍රත්‍ත්‍යයන් වෙදානාව වෙයි, වෙදානා ප්‍රත්‍ත්‍යයන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍ත්‍යයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍ත්‍යයන් හවිය වෙයි, හටප්‍රත්‍ත්‍යයන් රාත්‍ය වෙයි, රාත්‍යප්‍රත්‍ත්‍යයන් ජරාමරණ වේ. ... එයින් කියනු ලැබේ ' එවමෙන්සය කොට්ඨස දුක්ට්වන්ටන්දේස සමුද්‍යා හොති ' යි.

437. කුගලධිරමයේ කටරහ යන් : යම් කලෙක අරුපහලවාත්පත්තිය පිළිස මාර්ගය වඩා ද, සරවප්‍රකාරයන් ආකිස්ට්වජ්ජූයනාය ඉක්මවා තෙවසස්ස-තාසස්සූයනාය-ඇසහගත වූ පුබයාගේ ද ප්‍රහාණයන්... ව්‍යුරිධ්‍යනයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයේහි අවධාප්‍රත්‍ත්‍යයන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍ත්‍යයන් විද්‍යානය වෙයි, විද්‍යාප්‍රත්‍ත්‍යයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍ත්‍යයන් ජ්‍යෙෂ්ඨයනාය වෙයි, ස්ථානයන් ස්ථානය වෙයි, ස්ථානප්‍රත්‍ත්‍යයන් වෙදානාව වෙයි, වෙදානාප්‍රත්‍ත්‍යයන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍ත්‍යයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍ත්‍යයන් හවිය වෙයි, හටප්‍රත්‍ත්‍යයන් රාත්‍ය වෙයි, රාත්‍යප්‍රත්‍ත්‍යයන් ජරාමරණ වේ. ... එයින් කියනු ලැබේ ' එවමෙන්සය කොට්ඨස දුක්ට්වන්ටන්දේස සමුද්‍යා හොති ' යි.

438. කුගලධිරමයේ කටරහ යන් : යම් කලෙක දැක්වගන්ගේ ප්‍රහාණය පිළිස ප්‍රත්‍රිතියට පැමිණීම පිළිස තෙරයාහික වූ අපවාගාමී වූ ලොකාන්තරධ්‍යනය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම... දුක් තුප්පිනේද අති ලැයි වූ අතිභාජනී ප්‍රත්‍රිතිය පැමිණ වෙසේ ද, එසමයේහි අවධාප්‍රත්‍ත්‍යයන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍ත්‍යයන් විද්‍යානය වෙයි, විද්‍යාප්‍රත්‍ත්‍යයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍ත්‍යයන් ජ්‍යෙෂ්ඨයනාය වෙයි, ස්ථානයන් ස්ථානය වෙයි, ස්ථානප්‍රත්‍ත්‍යයන් වෙදානාව වෙයි, වෙදානාප්‍රත්‍ත්‍යයන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍ත්‍යයන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍ත්‍යයන් හවිය වෙයි, හටප්‍රත්‍ත්‍යයන් රාත්‍ය වෙයි, රාත්‍යප්‍රත්‍ත්‍යයන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ මෙ ධර්මයන් ගේ සමුද්‍ය වේ.

එහි අවධාප්‍රත්‍ත්‍යයන් සංස්කාර කටර යන් : යම් වෙනනාවක් සංස්ක්‍රීතනාවක් වෙනයින් බෙවික් වේ ද, මේ ' අවධාප්‍රත්‍ත්‍යයන් සංස්කාර ' යි කියනු ලැබේ. ... මෙසේ මෙ ධර්මයන්ගේ සඩිගනිය වෙයි, සමාගමය වෙයි, සමොධානය වෙයි, පහළවිම වේ. එහෙයින් කියනු ලැබේ ' එවමෙන්සය දිම්මානා සමුද්‍යා හොති ' යි.

439. අව්‍යක්තිධිරමයේ කටරහ යන් : යම් කලෙක කාමාවවරුගෘහලක්රමය කළ බැවින් රුස කළ බැවින් රුපාලමින වූ උපක්ෂාසහගත විපාක වක්ෂ්‍රේරවිද්‍යනය උපදෙන් වේ ද, එසමයේහි කුගලලුප්‍රත්‍ත්‍යයන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍ත්‍යයන් විද්‍යානය වෙයි, විද්‍යාප්‍රත්‍ත්‍යයන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍ත්‍යයන් ජ්‍යෙෂ්ඨයනාය වෙයි, ස්ථානයන් ස්ථානය වෙයි, ස්ථානප්‍රත්‍ත්‍යයන් වෙදානාව වෙයි, වෙදානාප්‍රත්‍ත්‍යයන් හවිය වෙයි, හටප්‍රත්‍ත්‍යයන් රාත්‍ය වෙයි, රාත්‍යප්‍රත්‍ත්‍යයන් ජරාමරණ වේ. මෙසේ සියලු දුෂ්කන්ධියාගේ සමුද්‍ය වේ.

එහි කුගලලුප්‍රත්‍ත්‍යයන් සංස්කාර කටර යන් : යම් වෙනනාවක් සංස්ක්‍රීතනාවක් වෙනයින් බෙවික් වේ ද, මේ ' කුගලලුප්‍රත්‍ත්‍යයන් සංස්කාර ' යි කියනු ලැබේ. ... එහෙයින් කියනු ලැබේ ' එවමෙන්සය කොට්ඨස දුක්ට්වන්ටන්දේස සමුද්‍යා හොති ' යි.

440. කනිමල බෑම, අව්‍යාකෘති: යසිම් සමගය කාම,වටරස් කුසලයා කමලස් කනිනක, උපලේකනක, විප,කා. සෙ,හැවිශ්‍යත්වය උපනක. හො,නී උපෙකඩි,සහගත් සදුරමලණ් -පෙ- සාහාවිශ්‍යත්වය උපනක. හො,නී උපෙකඩි,සහගත් ගත්තිරමලණ් -පෙ- ජීවාවිශ්‍යත්වය උපනක. හො,නී උපෙකඩි,සහගත් රස,රමණ් -පෙ- කායවිශ්‍යත්වය උපනක. හො,නී උපෙකඩි,සහගත් ගේ,යේබඩ,රමණ් තියම් සමගය කුසලලිපෙවය, සංඝි,රෝ, සංඝි,රපවය, විශ්‍යත්වය, විශ්‍යත්වය නාම, නාමපවය, ජවයා,යනනක, ජවයා,යනනපවය, එසේසා, එසේපවය, වේදභා, වේදභාපවය, ස්වේච්ඡා, හවපවය, ජා,නී, ජා,නීපවය, ජරුමරණ. -පෙ- කෙක වූවනි ‘එම්මේකාසා කෙවලස් දුක්කිඩකානිසා සම්දයෙ, ගුණ්නී’නි.

441. කුඩාමේ බිමල, අවස්ථාකත්‍යා : යෙම්. සමගෙ කුම්,වචරස්සා කුසැලයා කමලයා කුඩාන්, උපවිතකත්, විපාකා, මහෙබ්දී උපවිතක, හේතු උපවිතක උපක්‍රීතා, සහාය උපවිතක, රුපාරම්ලතා ව්‍යාපෘති, -පෙ- ගේ,වයිබ්දි,රම්ලතා ව්‍යාපෘති, යා යා ව්‍යාපෘති, පනා,රඛා, ත්‍යාම් සමගෙ කුසැලයා උපවිතක, සහිතා,රෝග-පෙ-විතක, විකුණුදාන්, විකුණුදාන්පෙ-විතක, නාම්,භාම්පෙ-විතක, ජ්‍යෙෂ්ඨාන්, ජ්‍යෙෂ්ඨාන්පෙ-විතක, එස්සා, එස්සාපෙ-විතක, වේදනා, වේදනාපෙ-විතක, අධිජ්‍යා,කේතා, අධිජ්‍යා,කේතාපෙ-විතක, හැට්ටා, හැට්ටාපෙ-විතක, රුහ්,රුහ්පෙ-විතක, ජයමරණ්-පෙ- ගේන වූවන් එච්මෙනයා කෙවලයා දුක්ඩික්කත්වා සායු.

442. කුබලම බිම්; අවස්ථාවෙහි: යයිම්. සමඟ කුම, වර්තසය කුසලයා කම්මයා කුබන්ත, උපලිභන්ත, විප, කා, මතේ, විසුද්ධාණ්ඩා, තු උපන්ත, හොතී ගෝමනයාසහගත්, රුප:රම්ණං වි, -පෙ- බිම්, -රම්ණං වි, යං යං වි, පන්, රඛු. තිස්ම්. සමඟ කුසලභූපලවත්ය, සඩි:අරු, සඩි, රපවත්ය, විසුද්ධාණං, විසුද්ධාණපවත්ය, නා, ම්, නා:මපවත්ය, ජටත්, යත්තා, ජටත්, ජටත්, යත්තාපවත්ය, එසේ, එසාපවත්ය, චේදනා, වේදනා:පවත්ය, අඩුම්, නේකඩා, අඩුම්, කත්පවත්ය, හලු, කුපපවත්ය, ජ්ත්, ජ්ත්පවත්ය, ජයමරණං -පෙ-. ගෙන වුවත් එවලම්බයා කෙටුලයා දැක්වකින්නියා යැඳු දෙය, හොතී'ත්.

443. කුඩාමේ බලම; අවස්ථාවෙන්; යෙදීම්. සමයෙය කාම,විවරසාය කුසලයා කළමය කාඩ්තතා, උපිතිතතා, විපාකා, මතො,විස්ත්‍රිත්‍යාණය,ඩුරපානතා, හෝ,ති උපෙක්ඩා,සහගතා, රුපාරම්ණා ව; -පේ- බලම,-රම්ණා ව; යා යා ව; පත්,රබහ. තිස්ම්. සමයෙය කුසලවූරුපවිතය, සඩ්බි,ගෙර, සඩ්බි,රපවිතය, විස්ත්‍රිත්‍යාණා, විස්ත්‍රිත්‍යාණයවිතය, නා,ම්ම, නා,මපවිතය, ජටත්,යතතා, ජටත්,යතතාපවිතය, එසේයා, එසේපවිතය, වෙද්දතා, වෙද්දතාපවිතය; අධිමේ,කෙක්ඩා, අධිමේ,කෙපවිතය, හැවට්, හැවපවිතය, ජ,ත්, ජ,ත්පවිතය; ජරුමරණා. ‘ල්‍රිමලේනසා නොවූරුසා දුක්කඩ්කාන්තිසා සම්දැනීය, හොත්’.

ବିନ୍ଦୁ କୁଳମେ, କୁଳାଲ୍‌ପାତରରେ : ଯାହିଁ, ଯାହିଁ, ଯାହିଁ, ଯାହିଁ,  
ବେଳିକିନିବନ୍ଦୁ, ଧୂରୀ, ପ୍ରେତିବନ୍ଦୁ କୁଳାଲ୍‌ପାତରରେ : ଯାହିଁ, ଯାହିଁ,  
-ପେ- ତେଣ ପ୍ରେତିବନ୍ଦୁ 'ଲାଗେଇଯୀ କେବଳୀ ଦୃକ୍ଷୟ କବିତାଯୀ ଜାଗରଣୀ, କୋଣ୍ଡି'ଟି.

440. අව්‍යාකෘතිරුමයේ ක්විරහ යන් : යම් කළෙක කාමාවටට රැක්කාලකරුමය කළ බැවින් රස් කළ බැවින් බඳුදාලීන වූ උපක්ෂායහගත විපාක ග්‍රෑන්ඩ්හාය උපදන් වේ ද, ... යන්ධාලමීන වූ උපක්ෂායහගත ප්‍රාජාව්‍යාහාය උපදන් වේ ද, ... රසාලමීන වූ උපක්ෂායහගත හිස්වාජ්‍යාහාය උපදන් වේ ද... සුප්‍ර්‍රේච්චට්ටව්‍යාලමීන වූ ප්‍රස්ථායගත කායව්‍යාන උපදන් වේ ද, එසමයේ කුගලම්බලප්‍රත්‍යායන් සංස්කාරය වේදි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් ව්‍යානය වේදි, ව්‍යානප්‍රත්‍යායන් නාමය වේදි, නාමප්‍රත්‍යාය යන් ස්ක්‍රේනනාය වේදි, ස්ක්‍රේනනාප්‍රත්‍යායන් හවිය වේදි, හවිප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වේදි, ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජරාමරණ වේ. ... එයින් කියනු ලැබේදි ‘එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්කඟ්බන්ධයාය හානි’ යි.

441. අව්‍යාකෘතියේ ක්වරහ යන් : යම් කොළඹ කාමාවට රුගූලකරමය කළ බැවින් රැක කළ බැවින් රුපාලමිනා වෙවිදී . . . ස්ප්‍රෑෂ්ටවියාලමිනා වෙවිදී යැයි යම් අරමුණක් හෝ ඇරුබු උපක්ෂාසනගත විපාකමෙනාධානුව උපදනේ වේ ද. එසමයේ කුඩාලමුලප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විජ්‍යනය වෙයි, විජ්‍යනප්‍රත්‍යායෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායෙන් ප්‍රත්‍යායනන ප්‍රත්‍යායෙන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් අයි මොක්ෂය වෙයි, අයිමොක්ෂප්‍රත්‍යායෙන් හවිය වෙයි, හවිප්‍රත්‍යායෙන් ජාතිය වෙයි, ජාති ප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘එච්මෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ක්බේන්දරස්ස සමුද්‍යා හොති’යි.

442. අව්‍යාකෘතිය මතයේ ක්වරහ යන් : යම් කළුලක කාමාවට රුගුලකුරුමය කළ බැවින් රෝ කළ බැවින් රුපාලම්බන වෙවිදී ... ධර්මාලම්බන තේවිදී යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරුබා ගොම්හස සහයිය මතෙන් විජුන්ධායාඩාව උපදෙන් වේ ද, එසමයේ කුගලමුහුරුත්‍යායන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායන් විජුනාය වෙයි, විජුනා ප්‍රත්‍යායන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායන් අෂ්‍යායනකනාය වෙයි, අෂ්‍යායනකනාප්‍රත්‍යායන් වෙදානාව වෙයි, වෙදානාප්‍රත්‍යායන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජරාමරණ වේ. ... එහින් කියනු ලැබේ ' එවමෙන්ස කෙටිවුලුස දුක්කඩ්බන්ධිස සමූද්‍යා ගොනි ' යි.

443. අවුරුදුවන් සඳහා යන් : යම් කෙලක කාමාවට රුගූලකරමය කළ බැවින් ගස් කළ බැවින් රුපාලම්බන වෙවිදී . . . බෑරමාලම්බන වෙවිදී යළි යම් අරමුණක් හෝ ඇරුබැ උපක්ෂායහයන විපාකමනාවිදුනධාතුව උපදෙන් වේ ද, රාජමයයේ කුලමුදුලප්‍රත්‍යායන් සංජ්‍යාරය වෙයි, සංජ්‍යාරප්‍රත්‍යායන් විදුනය වෙයි, විදුනප්‍රත්‍යායන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායන් ප්‍රත්‍යායනාය වෙයි, ප්‍රත්‍යායනාප්‍රත්‍යාය යන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරප්‍රත්‍යායන් වෙදානාව වෙයි, වෙදානාප්‍රත්‍යායන් අධිමාක්ෂය වෙයි, අධිමාක්ෂප්‍රත්‍යායන් හවය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යායන් ජරාමරණ වේ. . . මෙයෙන් මේ සියලු දී පෙසකන්දියාගේ ප්‍රමිදය වේ.

එහි කුඩලමුලප්‍රත්‍යාගයන් සංඡකාර කවටර යන් : යම් වෙතනාවක් සඳහුවෙතනාවක් වෙතයින බවෙක් ටේ ද, මේ ‘කුඩලමුලප්‍රත්‍යාගයන් සංඡකාර’ යි කියනු ලැබේ. . . . එහින් කියනු ලැබෙයි ‘උවමෙනස්ස කොට්ඨාස දුකුටක්බන්ධස්ස සමූදාය නොසි’යි.

444. කෙනමේ බිම්, අවස්ථකතා : යහුම් සමයේ කාම,වලරයෙන් සුජලයා ක්මලයා කෙනතතා, උපම්තිතතා, මෙනෑ,විස්ත්‍රීතයාත්ම උපතතා, හොත්ති සේ,මනයාගැනතා, හැඳුණය පෙපුතතා, රුප,රමණ වා, -පෙ- බිම්,රමණ වා, යං යං වා, පන,රභා. යහුම් සමයේ සුජලිලු-පවතය, සකිංචරු, සකිංචරුවතය, විස්ත්‍රීත වා, විස්ත්‍රීතයාත්ම පවතය, තාම්, තා:මපවතය, ජටත්,යතතා, ජටත්,යතතාපවතය, එසේයා, එසේපවතය, වේදතා, වේදතාපවතය, පසාදු, පසාදුපවතය, අධිමේ,කෙකතා, අධිමේ,කෙකතාපවතය, භවේ, හවේ, හවේපවතය, ජාත්,ජාත්,ජාත්පවතය, ජාත්මරණ වෙ- නොත වූවත්නි ‘එච්මෙනයා කේච්ලයා දුක්ඩකත්තා ස්ථිදයෙ, හොත්ති’ත්.

445. කුකුමේ බිමට, අව්‍යාප්‍ය, කුතු: යහාම් සමයෙ කාම, විවරයා කුඩාලයා කුමටයා කුතුතැන, උපලිතතැන, විපාශ, මඟේ, විකුණුණවි, නූ උපතැන, හොතී සේ, මනස්සාහගතත්, සුදුණුහාමටපුදුතැන, සහඩි, ගෙන -පෙ-සේ, මනස්සාහගතත්, සුදුණුවිපුදුතැන, -පෙ- සේ, මනස්සාහගතත්, සුදුණු-විපුදුතැන, සහඩි, ගෙන -පෙ- උපෙකඩි, සහගතත්, සුදුණුහාමටපුදුතැන, -පෙ- උපෙකඩි, සහගතත්, සුදුණුහාමටපුදුතැන, සහඩි, ගෙන -පෙ- උපෙකඩි, සහගතත්, සුදුණුවිපුදුතැන, සහඩි, ගෙන රුප, රම්මණ, වි, -පෙ- චම්ම, රම්මණ, වි, යා යා වි, පනු, රඛු. යහාම් සමයෙ කුස්සලුලපුවතාය, සහඩි, ගෙන, සහඩි, රපවතාය, විකුණුණණ, විකුණුණ-පවතාය, නූම්, නූ, මපවතාය, ජටත්, යත්තා, ජටත්, යත්තාපවතාය, එගෝස්, එස්සපවතාය, ටෙදනා, ටෙදනා, පවතාය, පසාදේ, පසාදපවතාය, අධිමේ, ගෙකඩා, -පෙ- සේග වුවවත් ‘එච්චෙමතතාය ගෙවුලයා දුකඩකඩබ්බාය සම්දයේ, හොතී’ත්.

446. කුනමේ බිමෙ, අව්‍යාකත්‍යෙන්: යයම් සමයේ රුපුපුරුෂයෙහි, මගෙම හා, වෙනි විවිධව කැමෙනි -පෙ- පස්මං කිංහා. උපහමුරුජ විහරෝ පාමි කැසිණ්, තෙම් සමයේ එසෙයා, හොඳී -පෙ- දූෂිකෙකුපෙ, හොඳී, ඉමේ තිමෙ, කුසලා. තෙසෙයා'ව රුපවචරයා කුසලයා කුම්පයා කුනත්‍යා, උපහමුරුජ විපාක, විපාක, විවිධව කැමෙනි -පෙ- පස්මං කිංහා. උපහමුරුජ විහරෝ පාමි කැසිණ්. තෙම් සමයේ කුසලමුලප්‍රවාහ, සඩ්බාරෙ, සඩ්බාර-පවතිය, විසුද්ධිණ්, විසුද්ධිණ්පවතිය, හා, ම්, හා, ම්පවතිය, ජව්‍යා, තත්ත්වයා. ජව්‍යා, තත්ත්වයාපවතිය, එසෙයා, එසාපවතිය, වේදනා, වේදනාපවතිය, පසාදා, පසාදපවතිය, අධිමේකෙකා, අධිමේකෙපවතිය, හාවේ, හෙවත්වතිය, ජාතී, ජාතීපවතිය, ජාතීමරණ් -පෙ- හොඳ වූවනි 'ඇටමෙනෙයා කොටුවයා දැක්වකිනියා සිද්ධයෙ, හොඳී'ත්.

444. අව්‍යාකෘතියේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක කාමාවට තුළකරමය කළ බැවින් රැස් කළ බැවින් රුපාලම්බන වෙවියි . . . බරමාලම්බන වෙවියි යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරුබැ සොමනස් සහගත ඇන්තාම්පුපුක්ත විපාකමනොවිඳුනධාඩුව උපදෙන් වේ ද, එසමයෙහි කුගලුවූප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යායෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායෙන් හිත්දායනනය වෙයි, හිත්දායනනප්‍රත්‍යායෙන් සපර්යය වෙයි, සපර්යප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යායෙන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායෙන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘ එවමෙනස්ස කොවලයිස දුක්බක්බන්ධිසස සමුද්‍යාභාති ’ යි.

445. අව්‍යාකෘතියේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක කාමාවට තුළකරමය කළ බැවින් රැස් කළ බැවින් සොමනස් සහගත ඇන්තාම්පුපුක්ත විපාකමනොවිඳුනධාඩුව සංස්කාර සහිත ව උපදෙන් වේ ද . . . සොමනස් සහගත ඇන්තාවිපුපුක්ත . . . සොමනස් සහගත ඇන්තාවිපුපුක්ත (විපාකමනොවිඳුනධාඩුව) සංස්කාර සහිත ව . . . උපක්ෂා සහගත ඇන්තාම්පුපුක්ත . . . උපක්ෂාසහගත ඇන්තාම්පුපුක්ත (විපාකමනොවිඳුනධාඩුව) සංස්කාර සහිත ව . . . උපක්ෂාසහගත ඇන්තාවිපුපුක්ත . . . උපක්ෂාසහගත ඇන්තාවිපුපුක්ත . . . රුපාලම්බන වෙවියි . . . බරමාලම්බන වෙවියි යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇරුබැ උපක්ෂා සහගත ඇන්තාවිපුපුක්ත මනොවිඳුනධාඩුව සංස්කාර සහිත ව උපදෙන් වේ ද, එසමයෙහි කුගලුවූප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විඳුනය වෙයි, හිත්දායනප්‍රත්‍යායෙන් හටය වෙයි, හිත්දායනනප්‍රත්‍යායෙන් සපර්යය වෙයි, සපර්යප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යායෙන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායෙන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘ එවමෙනස්ස කොවලයිස දුක්බක්බන්ධිසස සමුද්‍යාභාති ’ යි.

446. අව්‍යාකෘතියේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක රුපහවාත්පත්තිය පිළිස මාර්ගය වඩා දකාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . පයවිකපිණපුරමධ්‍යනයට පැමිණ වෙයේද, එසමයෙහි සපර්යය වෙයි . . . අවික්ෂේපය වේ. මේ බරමෙන් කුගලයේයි යි. එම රුපාවට තුළකරමය කළ බැවින් රැස් කළ බැවින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . විපාක වූ පයවිකපිණපුරමධ්‍යනයට පැමිණ වෙයේද, එසමයෙහි කුගලවූප්‍රත්‍යායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යායෙන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යායෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යායෙන් හිත්දායනනය වෙයි, හිත්දායනනප්‍රත්‍යායෙන් සපර්යය වෙයි, සපර්යප්‍රත්‍යායෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යායෙන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්‍රත්‍යායෙන් අධිමොක්ෂය වෙයි, අධිමොක්ෂප්‍රත්‍යායෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යායෙන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යායෙන් ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘ එවමෙනස්ස කොවලයිස දුක්බක්බන්ධිසස සමුද්‍යාභාති ’ යි.

447. කානුමේ බිමට, අවස්ථාකත්‍ය: යයම්. සමගෙ රුපුප්පාන්තිය, මියායා. භාවිති. විභක්කාවිට, රාජා. වූපසම්, -පෙ- දුනිය, ස්කීනා. -පෙ- ත්‍යාතිය. ස්කීනා. -පෙ- ව්‍යුන්ත්‍ය. ස්කීනා. -පෙ- පරිම්. ස්කීනා. -පෙ- පස්කුම්. ස්කීනා. උපසම්පූර්ණ විහරනි පරිවිකැසිණ්, හාසම්. සමගෙ එසෙයා, හොඳී-පෙ- අවිකෙබිපෙ, හොඳී. ඉමල බිමට, කුසලා. කශයෙව රුපාවචරසා කුසලාසා කම්සයා කත්තත්, උපමිතත්, විපාකා. පුස්සයා එ පහානා, -පෙ- පස්කුම්. ස්කීනා. උපසම්පූර්ණ විහරනි පරිවිකැසිණ්. ත්‍යාති. සමගෙ කුසලමුලපට්ටය, සඩිඩාරු, සඩිඩාරපට්ටය, විස්කුදුණ්, විස්කුදුණපට්ටය, නාම්, නාම්පට්ටය, තවත්යතත්, තවත්යතත්පට්ටය, එසෙයා, එසාපට්ටය, වේදනා, වේදනාපට්ටය, පසාදේ, පසාදපට්ටය, අධිමේ, කෙකි, අධිමේ, කත්පට්ටය, හැලී, හටපට්ටය, ජ්‍යානී, ජ්‍යානීපට්ටය, ජරුමරණ්. -පෙ- නෙන වූවත් එවමෙකසා කෙවලසා දුක්කිභක්ඛසා. සමුද්‍යෙ, හොඳී'නී.

449. කෙනමේ බිමත්, අවස්ථාකානු; යසම්. සමඟය ලේඛුනුතරයි  
කී,නු. හැවෙනි. නියස්ථානිකා. අපවිධය,මි. දිවයිගෙනුනු. පහානුය  
පරිමිය ගූලිය, පත්‍රියි, මිටිචෙවුව කාමෙනි -පෙ- පරිම් කී,නු.  
දුපසම්පර්ශ විගරනි දුක්ඩා,පරිපදා. දැක්කාහිකුදු. තැම්. සමඟය එසෙයු,  
හෙ,නි -පෙ- අවශ්‍යකවපෙ, හෙ,නි. ඉමේ බිමත්, කුයලු. බුද්‍යයු'ව  
ලේඛුනුතරයු කුසලයු කී,නයා කෙනුතා, හා,විනුතා, විපාකා. මිටිචෙවුව කාමෙනි  
-පෙ- පරිම්. කී,නු. දුපසම්පර්ශ විගරනි දුක්ඩා,පරිපදා.  
දැක්කාහිකුදු. සුදුදුත්වා. තැම්. සමඟය කුසලලුලපවය, සකි,රෝ,  
සකි,රපවය, විකුදුතා,ණ. විකුදුතා,ණපවය, නාම්, නාම්පවය,  
ඡවිය,යතා, ඡවිය,යතාපවය, එසෙයු, එසෙයුපවය, චේදනා, චේදනා,  
පවය, පස,දේ, පස,දපවය, අවිමේ,ශක්ඩා, අධිජම,කක්ඩපවය,  
හලේ, හවපවය, ජ,නි, ජ,නිපවය, ජයමරණ. එවමෙනෙකා. බිමත්,නු.  
සැමිලයා, හෙ,නි.

447. අවශ්‍යකානුබධර්මයේ කට්ටල යන් : යම් කෙළඳ රුපහවාන්පත්තිය පිළිස මාර්ගය විඛාදී ද, විකරක්වාරයන්ගේ සන්නිදිමතන් ... දැවැනියධ්‍යානයට ... සාම්ය ධියානයට ... ව්‍යුත්‍රිධියානයට ... පුරමධ්‍යානයට ... පාඨිකකිණ පස්ස්වමධ්‍යානයට පැමිණ වෙයේ ද, එසමයේ ස්ථරය වෙයි. ... අවික්ෂණය වේ. මේ ධර්මයේ කුළුයෙයේ යි. එම රුපාවචනකුගලකරමය කළ බැවින් රස කළ බැවින් පුබයා ගේ ද ප්‍රහාණයෙන් ... විපාක වූ පාඨිකකිණපස්ස්වමධ්‍යානයට පැමිණ වෙයේ ද, එසමයේ කුළුලුප්පත්තායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්පත්තායෙන් විද්‍යාය වෙයි, විද්‍යාප්පත්තා යෙන් නාමය වෙයි, නාමප්පත්තායෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨයනාය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨයනායෙන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයන් වෙද්‍යාව වෙයි, වෙද්‍යාප්පත්තායෙන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්පත්තා යෙන් අධිමාක්ෂය වෙයි. අධිමාක්ෂප්පත්තායෙන් හවය වෙයි, හවප්පත්තායෙන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්පත්තායෙන් ජරාමරණ වේ. ... එයින් කියනු ලැබෙනි ‘එවමෙනස්ස මකවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සම්බුද්‍යා භෞති’ යි.

448. අවශ්‍යකානුබධර්මයේ කට්ටල යන් : යම් කෙළඳ අරුපහත්වාන්පත්තිය පිළිස මාර්ගය විඛාදී, සරවප්පකාරයන් ආකිණ්‍යවිශ්වැස්සුයනාය ඉක්මවා තෙවසස්සැස්සුය තන සංඟ සහයක වූ පුබයාගේ ද ප්‍රහාණයෙන් ... ව්‍යුත්‍රිධ්‍යානයට පැමිණ වෙයේ ද, එසමයේ ස්ථරය වෙයි ... අවික්ෂණය වේ. මේ ධර්මයේ කුළුයෙයේ යි. එම අරුපාවචනකුගලකරමය කළ බැවින් රස කළ බැවින් සරවප්පකාරයන් ආකිණ්‍යවිශ්වැස්සුය තනය ඉක්මවා තෙවසස්සැස්සුයනාය සංඟ සහගත වූ, පුබයාගේ ද ප්‍රහාණයෙන් ... විපාක ව්‍යුත්‍රිධ්‍යානයට පැමිණ වෙයේ ද, එසමයේ කුළුලුප්පත්තායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්පත්තායෙන් විද්‍යාය වෙයි, විද්‍යාප්පත්තායෙන් නාමය වෙයි, නාමප්පත්තායෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨයනාය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨයනායෙන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයන් වෙද්‍යාව වෙයි, වෙද්‍යාප්පත්තායෙන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්පත්තායෙන් අධිමාක්ෂය වෙයි, අධිමාක්ෂ ප්පත්තායෙන් හවය වෙයි, හවප්පත්තායෙන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්පත්තායෙන් ජරාමරණ වේ. ... එයින් කියනු ලැබෙනි ‘එවමෙනස්ස මකවලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සම්බුද්‍යා භෞති’ යි.

449. අවශ්‍යකානුබධර්මයේ කට්ටල යන් : යම් කෙළඳ දාජ්ටිගතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිළිස පුරමහුමියට පැමිහිම පිළිස තෙනායාම්කික වූ අපවයාම් වූ ලොකෝස්කර ධියානය විඛාදී ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... දුක් වූ ප්‍රතිපාද ඇති ලැයි වූ අතිඳ ඇති පුරමධ්‍යානයට පැමිණ වෙයේ ද, එසමයේ ස්ථරය වෙයි ... අවික්ෂණය වේ. මේ ධර්මයේ කුළුයෙයේ යි. එම රෙළාගොස්කරකුගලධ්‍යානය කළ බැවින් භාවිත බැවින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... දුක් වූ ප්‍රතිපාද ඇති ලැයි වූ අතිඳ ඇති ඇති අනාශක වූ විපාක පුරමධ්‍යානයට පැමිණ වෙයේ ද, එසමයේ කුළුලුප්පත්තායෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්පත්තායෙන් විද්‍යාය වෙයි, විද්‍යාප්පත්තායෙන් නාමය වෙයි, නාමප්පත්තායෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨයනාය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨයනායෙන් ස්ථරය වෙයි, ස්ථරයන් වෙද්‍යාව වෙයි, වෙද්‍යාප්පත්තායෙන් ප්‍රසාදය වෙයි, ප්‍රසාදප්පත්තායෙන් අධිමාක්ෂය වෙයි, අධිමාක්ෂ ප්පත්තායෙන් හවය වෙයි, හවප්පත්තායෙන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්පත්තායෙන් ජරාමරණ වේ. මෙයේ මේ ධර්මයන්ගේ සම්බුද්‍යය වේ.

## କୁଳପତ୍ରିକାରୁଦ୍ଧିତଙ୍କେ ନିର୍ମିତଙ୍କେ..

450. කුත්තම බලම, අවශ්‍යකතා: යසම් සම්යෙ අකුසලයා කාලමසා කතනය, උපැලිතතා, විප්පාත්‍ර විකුත්විසුද්ධාණ්‍ය, උපානනා, සේ, හි උපෙක්ඩා, සහගතය, රුපාරම්ලණ, තිස්සා, විසුද්ධාණ්‍ය ප්‍රවානය, සම්යෙ අකුසලම් උපව්‍ය, සංඛි, රෝග, සංඛි, රෝග, විසුද්ධාණ්‍ය, විසුද්ධාණ්‍ය ප්‍රවානය, නාම්, නාම් ප්‍රවානය, ජ්‍යෙෂ්ඨතා, ජ්‍යෙෂ්ඨතා ප්‍රවානය, එසේයා, එසේයා ප්‍රවානය, වෙදභාෂා, වෙදභාෂා ප්‍රවානය, හූලී, ස්වාධාප්‍රවානය, ජ්‍යෙෂ්ඨ, ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රවානය, ජරුමරණ. එව්‍යමෙන්යා තෙව්ලු කත්තියා සැමුදායෙ, තේ, හි.

භාෂා කහමේ, අකුසල්ලුපටවය, සඩි, ගරු: ය, වෙනත්, සංස්කෘතින්හා, වෙනයින්හා. අයා වූවත් අකුසල්ලුපටවය, සඩි, ගරු. -ප- හෙහ වූවත් ‘මිච්මෙනස් කොට්ඨාස දුක්කික්ක නිස්ස සැපුදයා, මහුත්තී’ත්.

හුන් කහමි, වේදනා-පවත්‍ය, හැටෙ; මූල්‍යතාව, වේදනා. සංස්කෘතී, කකි නේ; සංඝිත, රකිත නේ; විශ්වාස, තකිත නේ. අයේ වූවතාව වේදනා-පවත්‍ය, හැටෙ; -පෙ- නෙහි වූවතාවේ ‘උච්චෙනයා කෙටිගෙයු දක්ඛිකත්වයා සමුද්‍රයා, ගොඩි’ නේ.

එහි කූගලමුලප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාර කටයුතු යන් : යම් වෙනත් විභාග සංස්කාර විභාග විවෘත බව ද, මේ 'කූගලමුලප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාර' දී කියනු ලැබේ. .... 'එවමෙනස් ධම්මාන් සමුද්‍යා ගොනී' යනු : මෙයේ මේ ධර්මයන්ගේ සංස්කාර වෙයි, සමාගමය වෙයි; සමාධානය වෙයි, පැහැදිලි වේ. එයින් කියනු ලැබේයි 'එවමෙනස් ධම්මාන් සමුද්‍යා ගොනී' දී.

කූගලවිපාකමුලකය නිමි.

කූගලමුලක විපාකනිර්දේශ දී.

450. අවධාකෘතයේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක අකූගලකර්මය කළ බැවින් රැස කළ බැවින් රුපාලම්බන වූ උපක්ෂාසනගතවාකවික්ෂාරිණාය උපදෙන් වේ ද, රැසමයෙන් අකූගලමුලප්‍රත්‍යාගය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විඳුනාය වෙයි, විඳුනාප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨයනා ප්‍රත්‍යාගයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් හවය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වේ. මෙයේ මේ සියලු දුටුරායිෂුගේ සමුද්‍ය වේ.

එහි අකූගලමුලප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාර කටයුතු යන් : යම් වෙනතාවක් සංස්කාරවිනාවක් සිතන ලද බවික් වේ ද, මේ 'අකූගලමුලප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාර' දී කියනු ලැබේ. .... එයින් කියනු ලැබේයි 'එවමෙනස් ධකවලස්ස දුක්වක්වන්දස්ස සමුද්‍යා ගොනී' දී.

451. අවධාකෘතයේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක අකූගලකර්මය කළ බැවින් රැස කළ බැවින් විපාක වූ ගබදුම්බන වූ උපක්ෂාසනගත ආග්‍රාහිතය උපදෙන් වේ ද, .... ගන්ධාලම්බන වූ උපක්ෂාසනගත සුංඛ්‍යා උපදෙන් වේ ද, .... රසාලම්බන වූ උපක්ෂාසනගත ජීවිතය උපදෙන් වේ ද, .... සුප්ත්විව්‍යාලම්බන වූ දුටුගැනීම් කායවිණාය උපදෙන් වේ ද, රැසමයෙහි අකූගලමුලප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාගයෙන් විඳුනාය වෙයි, විඳුනාප්‍රත්‍යාගයෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාගයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨයනා ප්‍රත්‍යාගයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨය වෙයි, ජ්‍යෙෂ්ඨප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් හවය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාගයෙන් ජාතිය වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ වේ.

එහි අකූගලමුලප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාර කටයුතු යන් : යම් වෙනත් සංස්කාරවිනාවක් සිතන ලද බවික් වේ ද, මේ 'අකූගලමුලප්‍රත්‍යාගයෙන් සංස්කාර' දී කියනු ලැබේ. ....

එහි සුප්තප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනා කටයුතු යන් : යම් අසානයක් කායික දුටුගැනීම් කායසම්රිද්‍යයයෙන් උපන් අසාන-දුටුගැනීම් කායසම්රිද්‍යයයෙන් උපන් අසාන-දුටුගැනීම් වෙදනාවක් වෙදනාවේ දී මේ 'සුප්තප්‍රත්‍යාගයෙන් වෙදනා' දී කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් හවය කටයුතු යන් : වෙදනාව තබා සංඛ්‍යාකන්දස්ස ය, සංස්කාර සකන්දස්ස ය, විඳුනාසකන්දස්ස ය. මේ 'වෙදනාප්‍රත්‍යාගයෙන් ණව' දී කියනු ලැබේ. .... එයින් කියනු ලැබේයි 'එවමෙනස්ස ධකවලස්ස දුක්වක්වන්දස්ස සමුද්‍යා ගොනී' දී.

452. කුත්‍රම් බිමල, අවස්ථකඩා: යෙම් සමයේ අකුහලයා කුමටයා කන්නතා; උපවින්නතා, විපාකා, මනොධානු උපවන්නතා; හෝ, තී රුපාරමණ වා, -පෙ- එම්බිඛ්ඛ, රමලණ වා, යා යා වා; පනාරඛා, තියම් සමයේ අකුහලුවුලපටවය, සකිංචර්, සකිංචරපටවය, වික්‍රිද්‍යාණ, වික්‍රිද්‍යාණපටවය, සාම්, බාමපටවය, ජට්ඨයන්න, ජට්ඨයන්නපටවය, එසෝයා, එසෝ-පටවය, ටෙවදනා, වෙවදනාපටවය, අධිමේකකඩා, අධිමේකකපටවය, හලේ, හලේපටවය, ප්‍රස්ථානා, ප්‍රස්ථානාපටවය; ජ්‍යෙෂ්ඨයන්න, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්නපටවය, ජරුමිරණ -පෙ- තෙන වූවත්තී 'එච්මෙන්තාය කෙවලයා දැකිකඩාන්ස්ය සැලුදායා, හෝ, තී 'තී.

453. කුනමේ බලම, අවශ්‍යකතා: යසම් සම්යා අකුසලයා කාමටයා කුනතා, උපලිනතා, විපාක, මනොවිසැදුණුත්තා, තු උපතා, හෙති උපෙකඩීයතා, රුපතා, රමත්තා වා -පෙ- බලම, රමත්තා වා, ය ය වා, පතා, රඛා, තියෙම් සම්යා අකුසලුලපවතා, සංඛි, ගරු, සංඛි, රපවතා, විසැදුණුත්තා, විසැදුණුත්තාපවතා, නාම්, නාම්පවතා, ජ්‍යෙෂ්ඨතාත්මකතා, ජ්‍යෙෂ්ඨතා, එසෝ, එසෝපවතා, වේදනා, වේදනාපවතා, අධිමෙනකඩා, අධිමෙනකඩාපවතා, හටෝ, හටෝපවතා, ජ්‍යෙෂ්ඨතා, ජ්‍යෙෂ්ඨතාපවතා, ප්‍රතිත්‍යාග්‍යා, ප්‍රතිත්‍යාග්‍යාපවතා, ගැහුත්‍යා, ගැහුත්‍යාපවතා, ගැහුත්‍යා.

ବିଜୁ କନାମେ, ଅକ୍ଷୟଲଭିଲପତ୍ରପତ୍ରି, ଯାହାରେ : ଯ, ଉଚ୍ଚନନ୍ଦ,  
ଯାଙ୍ଗନୀବିଜୁ, ଉଚ୍ଚନନ୍ଦିନୀକୁ, ଆଧୁ ଶ୍ରୀପତି ଅକ୍ଷୟଲଭିଲପତ୍ରପତ୍ରି, ଯାହାରେ.

ବିନ୍ଦୁ କଣିମିଂ ଜାହିରପାତାଙ୍ଗ ଲିଙ୍ଗକୁଣ୍ଡଳଙ୍ଗଃ ଯା ଲିଙ୍ଗକିଂ ଲନେ,  
ତିଥିରୀ -ପେ- ବିନ୍ଦୁ,ତିଥିରୀ,ଲିଙ୍ଗକୁଣ୍ଡଳଙ୍ଗବିନ୍ଦୁ. ଫୁଦୁ ବ୍ରିତତାନି ଜାହିରପାତାଙ୍ଗ ଲିଙ୍ଗକୁଣ୍ଡଳଙ୍ଗଃ.

நின் குறி. வினாக்கள் படிவிய, நி.ம்.: வெடிசு;கவுசீ, ஈண்ணல்வரைகீ, ஈவி, ரகுவகீ. ஒடு தீவில்விடி வினாக்கள் படிவிய, நி.ம்.

බඩා කෙනම් නෑ, මිපවය, ජටයායත්තුවෙන් : යා පිහිකා මිනේ, මෑනයා -පෙ- තුරු, මිනේ, විස්සැදුණවාත්තු. ඉදී විවෘත්ත නෑ, මිපවය, ජටයායත්තුවෙන්.

න්‍යුතු කෙනිමේ; ජවසීයනිභාපව්‍යය; එසෙයු; යො; එසෙයු පුහනු, සුමුහනු, සමුහිනුතුයා. අයා වූවත් ජවසීයනිභාපව්‍යය; එසෙයු.

නුත්‍රී කඩම්; එස්සපවතය, වෙදනා; යා වෙනුයිකා නොව සාධා ගාස්සාන් වෙනුයා මේස්ස පෙනුයා ඇදක්කාමිපුබා වෙදනින්, වෙනුයා මේස්ස ඇදක්කාමිපුබා, වෙදනා. අයා වූවත් එස්සපවතය, වෙදනා,

න්‍යා කුඩාමේ, වෙදන්,පටවය, අධිමේ,ගකඩා, ගය, එනතු යා අධිමේ,ගකඩා, අධිමූවනා, තදධිමූනකඩා, අයා ව්‍යුවත් වෙදන්,පටවය, අධිමේ,ගකඩා.

ନିମ୍ନ କୁଳରେ, ଅଧିକେ, କବି ପାତିଯ, ଖାତେ, ଯିତେପାନୀ, ଅଧିକମ୍ଭ, କବି, ଲେଖଦିନ, କବି ଶେଷ, ଯାହାରୁକବିତାନୀ, ଯାହିରକବିତାନୀ, ଯିଗୁଣ୍ୟକବିତାନୀ, ଅଧ୍ୟୋ ବ୍ରିତ୍ତନୀ ଅଧିକେ, କବି ପାତିଯ, ଖାତେ.

କହି କହାନୀ, ଖଲପଦିତ୍ୟ, ଶ୍ରୀନାନ୍ଦିନୀ : ଯା, ବେଳେ ବିଲମ୍ବିଣୀ ଶ୍ରୀନାନ୍ଦିନୀ ଯଷ୍ଟନ୍ତି, ନେଇବିଜ୍ଞାନୀ ଧର୍ମନୀବିଜ୍ଞାନୀ ପାଦବୀରେ, ଅଧ୍ୟୋ ପ୍ରିତିତିନୀ ଖଲପଦିତ୍ୟ, ଶ୍ରୀନାନ୍ଦିନୀ.

452. අවධාකානයේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක අකුණුකරුමය කළ බැවින් රෝ කළ බැවින් රුපාලම්බන වෙවයි. . . ස්පූජ්වලව්‍යාලම්බන වෙවයි, යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇයුත් විපාකම්බනාධාතුව උපදෙන් වේ ද, එසමයෙහි අකුණුලුප්‍රත්‍යාය යෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාය යෙන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යාය යෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාය යෙන් ප්‍රත්‍යායනනය වෙයි, ප්‍රත්‍යායනප්‍රත්‍යාය යෙන් ස්පර්ශය වෙයි. ස්පර්ශප්‍රත්‍යාය යෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාය යෙන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යාය යෙන් ජරාමරණ වේ. . . එයින් කියනු ලැබේයි ‘ එවමෙනස්ස කෙටිලස්ස දුක්බක්බන්ධස්ස සමුද්‍රයා හොති ’ යි.

453. අවධාකානයේ කටයුතු යන් : යම් කළෙක අකුණුකරුමය කළ බැවින් රෝ කළ බැවින් රුපාලම්බන වෙවයි . . . ධර්මාලම්බන වෙවයි යළි යම් යම් අරමුණක් හෝ ඇයුත් විපාකම්බනාධාතුව උපදෙන් වේ ද, එසමයෙහි අකුණුලුප්‍රත්‍යාය යෙන් සංස්කාරය වෙයි, සංස්කාරප්‍රත්‍යාය යෙන් විඳුනය වෙයි, විඳුනප්‍රත්‍යාය යෙන් නාමය වෙයි, නාමප්‍රත්‍යාය යෙන් ප්‍රත්‍යායනනය වෙයි, ප්‍රත්‍යායනප්‍රත්‍යාය යෙන් ස්පර්ශය වෙයි, ස්පර්ශප්‍රත්‍යාය යෙන් වෙදනාව වෙයි, වෙදනාප්‍රත්‍යාය යෙන් අධිමාක්ෂය වෙයි, අධිමාක්ෂප්‍රත්‍යාය යෙන් හටය වෙයි, හටප්‍රත්‍යාය යෙන් රාත්‍රිය වෙයි, රාත්‍රිප්‍රත්‍යාය යෙන් ජරාමරණ වේ. වෙතේ මෙය සියලු දාරයින්දයාගේ සමුද්‍රය වේ.

එහි අකුණුලුප්‍රත්‍යාය යෙන් සංස්කාර කටයුතු යන් : යම් වෙතනාවක් සංස්කාරවික් සිතිත ලද බවටක් වේ ද, මේ ‘ අකුණුලුප්‍රත්‍යාය යෙන් සංස්කාර ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි සංස්කාරප්‍රත්‍යාය යෙන් විඳුන කටයුතු යන් : යම් සිතෙක් මනසක් මානසයක් . . . තදුනුරුපමනාධාතුවක් වේ ද, මේ ‘ සංස්කාර ප්‍රත්‍යාය යෙන් විඳුන ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි විඳුනප්‍රත්‍යාය යෙන් නාම කටයුතු යන් : වෙදනාස්කන්ධ ය, සංඛස්කන්ධ ය, සංස්කාරස්කන්ධ ය. මේ ‘ විඳුනප්‍රත්‍යාය යෙන් නාම ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි නාමප්‍රත්‍යාය යෙන් ප්‍රත්‍යායනනය කටයුතු යන් : යම් විත්තයෙක් මනසක් මානස යෙක් . . . තදුනුරුපමනාධාතුවක් වේ ද, මේ ‘ නාමප්‍රත්‍යාය යෙන් ප්‍රත්‍යායනනය ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ප්‍රත්‍යායනප්‍රත්‍යාය යෙන් වෙදනා කටයුතු යන් : යම් ස්පර්ශයෙක් ස්පර්ශාකාරයෙක් මොනොව ස්පර්ශ කරන ආයුරෝක් ස්පර්ශ කළ බවටක් වේ ද, මේ ‘ ප්‍රත්‍යායනප්‍රත්‍යාය යෙන් ස්පර්ශ ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ස්පර්ශප්‍රත්‍යාය යෙන් වෙදනා කටයුතු යන් : යම් වෙතකිඩ වූ නො ම මිශ්‍රි වූ අම්බිරි නො වූ වෙතනාස්කම්ධස්සයන් උපන් උපෙක්ෂාවෙදිනියෙක් වෙතනාස්කම්ධස්ස යෙන් උපන් උපෙක්ෂාවෙදනාවක් වේ ද මේ ‘ ස්පර්ශප්‍රත්‍යාය යෙන් වෙදනා ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි වෙදනාප්‍රත්‍යාය යෙන් අධිමාක්ෂ කටයුතු යන් : විත්තයාගේ යම් අධිමාක්ෂ යෙක් අධිමාක්ෂකාකාරයෙක් අලම්බනයෙහි අධිමුක්ත බවටක් වේ ද, මේ ‘ වෙදනාප්‍රත්‍යාය යෙන් අධිමාක්ෂ ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි අධිමාක්ෂප්‍රත්‍යාය යෙන් හට කටයුතු යන් : අධිමාක්ෂය තබා වෙදනාස්කන්ධ ය, සංඛස්කන්ධ ය, සංස්කාරස්කන්ධ ය, විඳුනස්කන්ධ ය. මේ ‘ අධිමාක්ෂප්‍රත්‍යාය යෙන් හට ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි හටප්‍රත්‍යාය යෙන් රාත්‍රි කටයුතු යන් : ඒ (අරුවි) ධර්මයන්ගේ යම් නිපදුමක් වෙශයින් නිපදුමක් හටගන්මෙක් වෙශයින් හටගන්මෙක් පහළවිමෙක් වේ ද, මේ ‘ හටප්‍රත්‍යාය යෙන් රාත්‍රි ’ යි කියනු ලැබේ

නෙතු කනම් ජ්‍යෙෂ්ඨවාදය, ජරුමරණය: අස්ථි ජර, අස්ථි මරණය.. නෙතු කනම්, ජරය: ය, තෙසෑ බිමෙහන. ජර ජරණය, ආසුනෙ, සංහානී. අය වූවත් ජර. නෙතු කනම් මරණය: ගය, තෙසෑ බිමෙහන. බියෝ, වියෝ, හෙදේ, පරිගැඳේ අනිවත්තා, අනාකරණයන්. ඉදා වූවත් මරණය. ඉත්ති අයකුට ජර ඉදකුට මරණය. ඉදා වූවත් ජ්‍යෙෂ්ඨවාදය, ජරුමරණය.

‘ලිවමෙනස්ස කොවලස්ස දුකුකිකිත්ස්ස සමුද්‍යෝ, හෙළී’න් එවමෙනස්ස කොවලස්ස දුකුකිකිත්ස්ස සමික්ෂී හෙළී, සමුගමේ, හෙළී, සමුබ්ධිය. හෙළී, ප්‍රතුහාම්ව, හොඳී. හෙන වූවත් ‘ලිවමෙනස්ස කොවලස්ස දුකුකිකිත්ස්ස සමුද්‍යෝ, හෙළී’න්.

**අකුසල්ප්‍රාක්‍රිලක්. නිවෙශනා..**

**අක්‍රිබමත්සාජනීය. නිවෙශනා..**

**පටිච්චමුප්පාදවිභාගය, නිවෙශනා ජෘතකා..**

**සිහල පෙනුකෙටු :**

කුසල,කුසල, හෙළුපිළිනා, සමුල, තෙසෑ පවතය, තෙසෑ විපාකා, සංවිධිනා - තෙකි සඩිරපවතය,

පාමවනුකුකුසල - අවිජ්‍ය, කස්ස පවතය, එකනාලෝ, විපාකාම් - තෙකි කුසල,කුසලමුලකා,

විඵිකිවරු, දස්විස්සුගේ - අධිමේ,කෙබා, නා ලුඩානී. අභෙනුකෙ වි, කුසල - පසාදේ, තුපලඩානී.

එහි ජාතිප්‍රත්‍යාගයෙන් ජරාමරණ කවර යන් : ජරාවක් ඇත, මරණයක් ඇති. එහි ජරා කවර යන් : ඒ අරුපිඛර්මයන්ගේ යම් ජරාවක් දිරන බවෙක් ආයුෂයාගේ පිරිහිමෙක් වේ ද, මේ 'ජරා' යි කියනු ලැබේ. එහි මරණ කවර යන් : ඒ අරුපිඛර්මයන්ගේ යම් ක්ෂයටිමෙක් ව්‍යායටිමෙක් බිඳීමෙක් හාන්පසින් බිඳීමෙක් අතිත්‍ය බවෙක් අත්‍යුදුන් විමෙක් වේ ද, මේ 'මරණ' යි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ ජරාව ද මේ මරණය ද යි මේ 'ජරාමරණ' යි කියනු ලැබේ.

'ඡවලෙකස කෙවලස දුක්ඛක්ඛන්ධස සමුද්‍යා ගොනි' යනු : මෙසේ මේ සියලු දුෂ්කන්ධයාගේ සඩුගතිය වෙයි, සමාගමය වෙයි, සමවධානය වෙයි, ප්‍රාදුර්ජාවය වේ. එයින් කියනු ලැබයි 'ඡවලෙකස කෙවලස දුක්ඛක්ඛන්ධස සමුද්‍යා ගොනි' යි.

**අභ්‍යාගල්‍ය පාකමුලකය නිමි.**

**අතිඛර්මහාජනීය නිමි.**

**ප්‍රජිත්‍ය සමුක්ඛය පාදවි මිහිපිය නිමි.**

---

## 7. සත්‍යපත්‍රාන්විහැඩිගා

454. වත්තා,ගෙ සහිපටියා,නා : ඉඩ හිකඩු අර්ථිතත්වය කාගේ  
කාය,නුපසයි විහරනි, බහිදි, කාගේ කාය,නුපසයි විහරනි, අර්ථිතත්ව-  
බහිදි, කාගේ කාය,නුපසයි විහරනි, අ,නා,පි සම්පර්,නෙ, සහිම,  
විනෙයා ලෙ,ගෙ අනිරුද්,දෙම්මනයා.. අර්ථිතත්වය වෙදනා,පු වෙදනා,නු-  
පසයි විහරනි, බහිදි, වෙදනා,පු වෙදනා,නුපසයි විහරනි, අර්ථිතත්වබහිදි,  
වෙදනා,පු වෙදනා,නුපසයි විහරනි අ,නා,පි සම්පර්,නෙ, සහිම, විනෙයා  
ලෙ,ගෙ අනිරුද්,දෙම්මනයා.. අර්ථිතත්වය විත්තා,නුපසයි විහරනි,  
බහිදි, විනෙයා විත්තා,නුපසයි විහරනි, අර්ථිතත්වබහිදි, විනෙයා  
විත්තා,නුපසයි විහරනි, අ,නා,පි සම්පර්,නෙ, සහිම, විනෙයා ලෙ,ගෙ  
අනිරුද්,දෙම්මනයා.. අර්ථිතත්වය තිමේපු බිම්ල,නුපසයි විහරනි, බහිදි,  
බිමේපු බිම්ල,නුපසයි විහරනි, අර්ථිතත්වබහිදි, බිමේපු බිම්ල,නුපසයි  
විහරනි අ,නා,පි සම්පර්,නෙ, සහිම, විනෙයා ලෙ,ගෙ අනිරුද්,දෙම්මනයා.

455. කාරුකුට්ටු හිකුවූ අජ්ජිත්‍යා. කායේ කායානුපසි විගරත්: ඉඩ හිකුවූ අජ්ජිත්‍යා කායා උදා උදා පාදකලු, අභිජා, ගෙහෙම්නෑක, නිව්පරියනාත්මක, පුරුං නානාපානාරස්‍ය අසුරීනෙ, ප්‍රවාචකත්වත්: අඡ්ජි ඉම්මත්ම, කායේ ගෙය, ලේම්, තබා, දන්නා, තබෝ, මින්නා නායාරු අටියි අවසීමික්දී, විකාශ හදායා යක්නා, සිලුම්කා පිහිකා, පප්පාසා අන්ත්‍රා අන්ත්‍රා උදාහරුණා උදාහරුණා කාරිසා, පිත්තා, සෙමැලු, පුබේබා, ලේඛිත්‍යා, සෙදේ මෙදේ අසුළු විය, බෙලෙ, සිඩිකා, එකා, උපිත්තා, මූන්තා. සෙ, තා නීමින්නා, ඇ:සෙවත්, හාවෙත්, බහුලිකරුත්, ස්ව:වන්නීනා, විව්ජනපෙත්. සෙ, තා නීමින්නා, ඇ:සෙවත්, හාවෙත්, බහුලිකරුත්, ස්ව:වන්නීනා, විව්ජනපෙත්, බිජුත්, කායේ වින්තා, උපසාහරත්.

කළුණුව, හිකුවූ බඩියි, කාය කායනුපයයි විගරනි: ඉත් හිකුවූ බඩියි, කාය උදියා, පාදකලු, අධිවි, කෙසම්පෑකා, තවපරියන්තර පුරා සාහාරාකාරයා අසුලිනේ, පවත්වෙකුන්නි: අභියා කාය<sup>1</sup> කෙසා, ලෙළුම්, නැබ, දන්තා, තුවෙ, මිංසා තහාරා අවසී අවසීමින්ද, වකකා හදයා යක්නා සිලෙළුම්කා පිහකා ප්‍රථ්‍යා අන්තා අන්තාගුණා උදිරියා කරයා එහකා සෙමෙන් පුබේ, ලෙළුමින් සෙදේ මෙදේ අසුළු වසා, බෙලෙ, සිවිකාඩිකා, උසිකා, මුහුනා. සෙ, නි. නිමින්නා. ඇ; සෙවනි හාවෙනි බහුලිකගෙන් ස්ව; ව්‍යුහා. වචනපෙනි. සෙ, නි. නිමින්නා. ඇ; සෙවනි, හාවෙනි: බහුලිකරිනි, ස්ව; ව්‍යුහා. වචනපෙනි, ඇජ්ඛන්තාබඩියි, කාය එහකා උපස්‍යරනි.

- ## 1. അക്കെ കുമയ്യിം കുങ്ഗയ - ദിപ്പി.

## 7. සතිපටයානවිභාඩිය

454. සතිපටයානයේ සතර දෙනොකි : මේ සඡනෙහි මහඟ කෙලෙස් තවන වියී ඇත්තේ සම්ඟූන ඇත්තේ ස්ථානිමත් වුයේ කාය සඩිබ්‍යාත ලොකයෙහි අඩිධාව හා දෙමුනස දුරු කොට තමාගේ කයෙහි කය අනුව බලමින් වෙසයි, මෙරමාගේ කයෙහි කය අනුව බලමින් වෙසයි, කෙලෙක තමාගේ කයෙහි ද කෙලෙක මෙරමාගේ කයෙහි ද කය අනුව බලමින් වෙසයි. කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ සම්ඟූන ඇතියේ ස්ථානිමත් වුයේ වෙදනා සඩිබ්‍යාත ලොකයෙහි අඩිධාව හා දෙමුනස දුරු කොට තමාගේ වෙදනාවන්හි වෙදනාව අනුව බලමින් වෙසයි, මෙරමාගේ වෙදනාවන්හි වෙදනා අනුව බලමින් වෙසයි, කෙලෙක තමාගේ වෙදනාවන්හි ද කෙලෙක මෙරමාගේ වෙදනාවන්හි ද වෙදනාවන්හි වෙසයි, විත්තයෙහි සිත අනුව බලමින් වෙසයි, මෙරමාගේ විත්තයෙහි සිත අනුව බලමින් වෙසයි, තමාගේ සිත්හි ද මෙරමාගේ සිත්හි ද සිත අනුව බලමින් වෙසයි, කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ සම්ඟූන ඇතියේ ස්ථානිමත් වුයේ (නීවරණාදි) ධර්ම සඩිබ්‍යාත ලොකයෙහි අඩිධාව හා දෙමුනස දුරු කොට තමාගේ (නීවරණාදි) ධර්මයන්හි ධර්මය අනුව බලමින් වෙසයි, මෙරමාගේ (නීවරණාදි) ධර්මයන්හි ධර්මය අනුව බලමින් වෙසයි, තමා හා මෙරමාගේ (නීවරණාදි) ධර්මයන්හි ධර්මය අනුව බලමින් වෙසයි.

455. කිසේයින් මහඟ තෙමෙන් තමාගේ කයෙහි කය අනුව බලමින් වෙසේ ද යන් : මේ සඡනෙහි මහඟ පානෙලන් උඩ කෙසයින් යට (සරසු) සිවි සිම කොට ඇති තමාගේ කය නාන්විදුරුම් අපුරි පිරුණුක් කොට ප්‍රත්‍යාවෙක්හා කෙරෙයි : මේ කයෙහි කෙස් ඇත, ලොම - නිය - දත් - සිවි - මස - නහර - ඇට - ඇට්මිදුරු - විකුගඩ - හදවත - අක්මාව - දලකුව - බඩිවි - පෙනෙහලු - අත්තු - අත්තුබහන - තො පැසුතු අහර - පැසුතු අහර - එත - සෙම - පුයා - ලෙහෙ - සෝදිය - මෙදනෙල් - කුදා - වුරුණුතෙල් - කෙල - මුකුණු - යද්මිදුරු - පුලුදිය ඇති. හෙතෙම ඒ කමටහන්නිමිත්ත අපුරු කෙරෙයි, වඩියි, පුනපුනා වඩියි, මොනාවට නිශ්චය කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ නිමිත්ත අපුරු කොට වඩා බුඩුල කොට මැනැවින් නිශ්චය කොට මෙරමාගේ කයෙහි (තමාගේ) සිත එළවයි.

කිසේයින් මහඟ මෙරමාගේ කයෙහි කය පුනපුනා බලමින් වෙසේ ද යන් : මේ සඡනෙහි මහඟ පානෙලන් උඩ කෙසයින් යට සිවිපිරියන් කොට ඇති මෙරමාගේ කය නාන්විදුරුම් අපුරි පිරුණුක් කොට ප්‍රත්‍යාවෙක්හා කෙරෙයි : මේ කයෙහි කෙස් ඇත, ලොම - නිය - දත් - සිවි - මස - නහර - ඇට - ඇට්මිදුරු - විකුගඩ - හදවත - අක්මාව - දලකුව - බඩිවි - පෙනෙහලු - අත්තු - අත්තුබහන - තො පැසුතු අහර - පැසුතු අහර - එත - සෙම - පුයා - ලෙහෙ - සෝදිය - මෙදනෙල් - කුදා - වුරුණුතෙල් - කෙල - මුකුණු - යද්මිදුරු - පුලුදිය ඇති. හෙතෙම ඒ කමටහන්නිමිත්ත ආසෙවන කෙරෙයි, වඩියි, පුනපුනා වඩියි, මොනාවට නිශ්චය කෙරෙයි, හෙතෙම ඒ නිමිත්ත ආසෙවන කොට, වඩා, පුනපුනා වඩා, මැනැවින් නිශ්චය කොට තමා හා මෙරමාගේ කයෙහි (තමාගේ) සිත එළවයි.

කාලකු හිකුව අර්ථිත්තබහිදි, කාය කාය, නුපසි විහරනි: ඉඩ හිකුව අර්ථිත්තබහිදි, කාය උදානල, අබේ, කෙසම්පත්තා, තවපරියතාව පුරු නිත්තාපක, රසු අපුවිනේ, පවත්වෙකිනි. අනු ඉම්ම් කාය කෙස, ලේම්, තබ, දනා, තටෝ, ම්ස් නහාරැ අවධි අවධිමූලු, කාය කෙස, ලේම්, තබ, දනා, තටෝ, ම්ස් නහාරැ අවධි අවධිමූලු, විකාශ හදය යකන කිලේ, මකන පිහක පප්ප, ස්‍යා අනාත්‍යන්තර උදානිය විනිශ්චය, විකාශ හදය යකන කිලේ, මකන පිහක පප්ප, ස්‍යා අනාත්‍යන්තර අර්ථිත්තබහිදි, කාය කාය, නුපසි විහරනි අභ්‍යන්තර සම්ප්‍රානේ, සහිත, විනෙය ලේකේ අභ්‍යන්තර දෙම්නයෙන්.

456. අනුපසි'නි තත්ත්ව කතම, අනුපසිනා: ය, පක්ෂීය පර්‍යානන, -පෙ- අමේ, හේ, බිමලිවයේ, සම්මැදිවි, අය වුවත් අනුපසිනා. ඉම්ය අනුපසිනාය උපයනේ, හේ, නි සම්පූලයනේ, උපයනේ,<sup>1</sup> සම්පූලයනේ,<sup>2</sup> උපයනේ, සම්පූලයනේ,<sup>3</sup> සම්නාශනේ. තෙක වුවත් අනුපසි'නි.

'විහරනි'නි ඉරියනි වනතානි ප, ලේනි යපෙනි යාපෙනි වරනි විහරනි. තෙන වුවත් විහරනි'නි.

'අභ්‍යන්තර'නි තත්ත්ව කතම අභ්‍යන්තරය,<sup>4</sup> යේ, වෙනසිනේ, විරිය, රමෝ, -පෙ- සම්ම, වාය, මො, ඉදා වුවත් අභ්‍යන්තරය. ඉම්නි, අභ්‍යන්තරයනේ, හේ, නි සම්පූලයනේ, උපයනේ,<sup>1</sup> සම්පූලයනේ,<sup>2</sup> උපයනේ, සම්පූලයනේ,<sup>3</sup> සම්නාශනේ. තෙන වුවත් අභ්‍යන්තරනි'නි.

'සම්පර්ශනේ'නි තත්ත්ව කතම සම්පර්ශනුදී: ය, පක්ෂීය පර්‍යානන, -පෙ- අමේ, හේ, බිමලිවයේ, සම්මැදිවි, ඉදා වුවත් සම්පර්ශනුදී. ඉම්නි, සම්පර්ශනුදීන් උපයනේ, හේ, නි සම්පූලයනේ, උපයනේ, සම්පූලයනේ, උපයනේ, සම්නාශනේ. තෙන වුවත් සම්පර්ශනේ'නි.

'සතිම්'නි තත්ත්ව කතම, සති: ය, සති අනුසායනි -පෙ- සම්ම, සති අය වුවත් සති. ඉම්ය සතිය, උපයනේ, හේ, නි සම්පූලයනේ, උපයනේ, සම්පූලයනේ, උපයනේ, සම්නාශනේ. තෙන වුවත් සතිම්, සති.

'විනෙය ලේකේ අභ්‍යන්තර දෙමනයෙන්'නානි තත්ත්ව කතම, ලේකේ: සේව ව කාය ලේකේ, පක්ෂීය උපයනේ, සේවනි සම්පූලයනේ, උපයනේ. අය වුවත් ලේකේ.

තත්ත්ව කතම, අභ්‍යන්තර: යේ, රෝගා සෑරුගා -පෙ- විනතසා යෑරුගා. අය වුවත් අභ්‍යන්තර.

1. උපයනේ, - සිරිමු, මුෂ්‍ය.
2. සම්පූලයනේ, - සිරිමු, මුෂ්‍ය.
3. සම්පර්ශනේ, - සිරිමු, මුෂ්‍ය.
4. {අභ්‍යන්තරය පෙනීමේ, මුෂ්‍ය.

කිහිපයින් මහඟ අධ්‍යාපන්ම වූ ද බාහිර වූ ද කයෙහි කායානුපස්සි ව වෙයේ ද යන් : මේ සංගැනීයි මහඟ පානෙලන් උඩ කොසින් යට සිවිපිරියන් කොට ඇති අධ්‍යාපන්ම වූ ද බාහිර වූ ද කය නැත්විදුරුම අපුරි පිරුණක් කොට ප්‍රත්‍යාචාරක්ෂා කොටයි : මේ කයෙහි කෙස ඇත, ලොම-නිය-දත් - සිවි-මස-නහර - ඇට - ඇටමිදුල - විකුරු තහ - ගදවන - අක්මාව - දලබුව - බඩිවි - පෙරණහලු - අනුරුදු - අනුරුදුහන - නො පැසුරු අහර - පැසුරු අහර - පින - සෙම - පුළු - ලෙහෙ - සෝදිය - මේදෙනක්ල් - කකුල - විරුදු තෙක්ල් - කෙල - මුහුරුදු - යදමිදුල - පුළුදිය ඇති. මෙසෙයින් මහඟ කොටලයි තවත වැර ඇතියේ සම්බන්ධන ඇතියේ ස්මෘතියන් වූයේ කාය සඩිප්‍රාත ලොකයෙහි අහිඛාව හා දෙම්නාස දුරු කොට කොටලක තමාගේ කයෙහි කොටලක මෙරමාගේ කයෙහි කායානු පස්සි ව වෙයේ.

456. අනුපස්සි යනු : එහි අනුපස්සනා කවිර යන් : යම් ප්‍රජාවක් පරානානාකාර යෙක් ... අමොහයෙක් ධර්මවිවයයෙක් සම්බන්ධාත්ථියක් වේ ද, මේ 'අනුපස්සනා' යි කියනු ලැබේ. මේ අනුපස්සනායන් පුක්ත වූයේ සමුපෙන වූයේ එළඹ සිටියේ මොනොවට එළඹ සිටියේ නො වෙන් වූයේ පිරිපුන් වූයේ සමන්විත වූයේ යි. එහෙයින් 'අනුපස්සි' යි කියනු ලැබේ.

විහරනි යනු : ඉරියවු පවත්වයි, ඉරියවු උපද්‍රවයි, ඉරියවු රකිදි, යපනාය කොරෙයි, යාපනාය කොරෙයි, හැසිරෙයි, වෙශයි, එහෙයින් 'විහරනි' යි කියනු ලැබේ.

ආකාපි යනු : එහි ආකාප කවිර යන් : යම් තෙවතයික වියාෂාරමහයෙක් ... සම්බන්ධායාමයෙක් වේ ද, මේ 'ආකාප' යි කියනු ලැබේ. මේ ආකාපයෙන් පුක්ත වූයේ සමුපෙන වූයේ එළඹ සිටියේ මොනොවට එළඹ සිටියේ නො වෙන් වූයේ පිරිපුන් වූයේ සමන්විත වූයේ යි. එහෙයින් 'ආකාපි' යි කියනු ලැබේ.

සම්පර්ජනා යනු : එහි 'සම්පර්ජ්ඡ්ජා' කවිර යන් : යම් ප්‍රජාවක් පරානානාකාර යෙක් ... අමොහයෙක් ධර්මවිවයයෙක් සම්බන්ධාත්ථියක් වේ ද, මේ 'සම්පර්ජ්ඡ්ජා' යි කියනු ලැබේ. මේ 'සම්පර්ජ්ඡ්ජායන්' පුක්ත වූයේ සමුපෙන වූයේ එළඹ සිටියේ මොනොවට එළඹ සිටියේ නො වෙන් වූයේ පරිපුරණ වූයේ සමන්වාගත වූයේ යි. එහෙයින් 'සම්පර්ජන' යි කියනු ලැබේ.

සනීමා යනු : එහි 'සනී' කවිර යන් : යම් ස්මානීයක් අනුස්මානීයක් ... සම්බන්ධාත්ථියක් වේ ද, මේ 'සනී' යි කියනු ලැබේ. මේ සනීයන් උපද්‍රව වූයේ සමුපෙන වූයේ එළඹ සිටියේ මොනොවට එළඹ සිටියේ නො වෙන් වූයේ පරිපුරණ වූයේ සමන්වාගත වූයේ යි. එහෙයින් 'සනීමා' යි කියනු ලැබේ.

විනොයා ලොක අහිරක්කාදෙමනාස්ස යනු : එහි 'ලොක' කවිර යන් : එ ම කය ලොක යැ, පස්ස්ලොපාදානාස්සයෝ ද ලොක යැ, මේ 'ලොක' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'අහිරක්කා' කවිර යන් : යම් රාගයෙක් බලවත් රාගයෙක් ... වින්තයාගේ බලවත් රාගයෙක් වේ ද, මේ 'අහිරක්කා' යි කියනු ලැබේ.

හිස් කනම් දේමනයෙන් : යා වෙනසිකා අසානු වෙනසිකා දුකක් . වෙනෙ, සම්බාදයා අසානු දුකක් . වෙනෙ, සම්බාදයා අසානු දුකක් , වෙදනා , ඉදා වූවත් දෙම්නයෙන් . ඉත් අයකුට අහිජක් , ඉදාකුට දේමනයෙන් , ඉමලනි ලේ, ගෙ, නායි පරිවිත්ති , සහකා , සම්තා , වූපයනාත් , අන්තිචිතාත් , අභ්‍යන්තරයාත් , අප්‍රතිතා , බ්‍රහ්මාත් , සෙ, සිතා , විශෝධිතා , බ්‍රහ්මනාත් , තෙන වූවත් විනෙයා ලේ, ගෙ අහිජක් , දේමනයාත්නාත් .

කායානුපයෙනා තිගේදාභා.

457. කාලකු හිකුවූ අජ්ඩානත් . වෙදනා, සුපයී විභරත් : ඉඩ හිකුවූ පුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, <sup>1</sup> පුබ් . වෙදනා . වෙදිය, ම්, ත් පර්, නාත් . දුකක් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, දුකක් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, ම්, ත් පර්, නාත් . අදුකක්මැපුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, අදුකක්මැපුබ් . වෙදනා . වෙදිය, ම්, ත් පර්, නාත් . සා, මිසා . වි, පුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, සා, මිසා . පුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, ම්, ත් පර්, නාත් . නිරුමිසා . වි, පුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, නිරුමිසා . පර්, නාත් . සා, මිසා . වි, දුකක් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, සා, මිසා . දුකක් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, සා, මිසා . පර්, නාත් . නිරුමිසා . වි, දුකක් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, නිරුමිසා . දුකක් . වෙදනා . වෙදිය, ම්, ත් පර්, නාත් . වෙදියම්, ගෙ, නිරුමිසා . අදුකක්මැපුබ් . වෙදනා . වෙදිය, ම්, ත් පර්, නාත් . නිරුමිසා . වි, අදුකක්මැපුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, නිරුමිසා . අදුකක්මැපුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, නිරුමිසා . පර්, නාත් . නිරුමිසා . වි, අදුකක්මැපුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, නිරුමිසා . අදුකක්මැපුබ් . වෙදනා . වෙදිය, ම්, ත් පර්, නාත් . සෙ, ත් . නිමිත්තාත් . ආසෙවත් සා, වෙත් බහුලිකරෙත් සා, වූපයන් . සා, වූපයන් . සෙ, ත් . නිමිත්තාත් . ආසෙවත් , සා, වෙත් , බහුලිකරිත් , සා, වූපයන් . සා, වූපයන් . ව්‍යවස්ථාපත්‍ර , බහුලිත් , වෙදනා, පු විනතා . උපස්‍යාගරත් .

කාලකු හිකුවූ බහුලිත් , වෙදනා, සුපයී විභරත් : ඉඩ හිකුවූ පුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, නා . පුබ් . වෙදනා . වෙදියනී, පර්, නාත් . දුකක් . වෙදනා . වෙදියම්, නා . දුකක් . වෙදනා . වෙදියනී, පර්, නාත් . අදුකක්මැපුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, නා . අදුකක්මැපුබ් . වෙදනා . වෙදියනී, පර්, නාත් . සා, මිසා . වි, පුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, සා, මිසා . පුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, ගෙ, සා, මිසා . පුබ් . වෙදනා . වෙදියනී, පර්, නාත් . නිරුමිසා . වි, දුකක් . වෙදනා . වෙදියම්, නා . සා, මිසා . දුකක් . වෙදනා . වෙදියම්, නා . සා, මිසා . දුකක් . වෙදනා . වෙදියනී, පර්, නාත් . නිරුමිසා . වි, අදුකක්මැපුබ් . වෙදනා . වෙදියම්, නා . නිරුමිසා . අදුකක්මැපුබ් . වෙදනා . වෙදියනී, පර්, නාත් . නිරුමිසා . ආසෙවත් සා, වෙත් බහුලිකරෙත් සා, වූපයන් . සා, වූපයන් . සෙ, ත් . නිමිත්තාත් . ආසෙවත් , සා, වෙත් , බහුලිකරිත් , සා, වූපයන් . සා, වූපයන් . ව්‍යවස්ථාපත්‍ර , බහුලිත් , වෙදනා, පු විනතා . උපස්‍යාගරත් .

1. වෙදියම්, ගෙ, - සිරිලු, මුෂ්‍ය .

2. වෙදිය, ම්නි සිරිලු .

එහි 'දෙමනයේ' කටර යන් : යම වෙතයික වූ අසාත්‍යයක් වෙතයික දුෂ්චරයක් වෙතොයමර්යියර වූ අසාත්‍ය වූ දුෂ්චරයික වෙතොයමර්යියර වූ අසාත්‍යාච වෙදනාවක් වේ ද, මේ 'දෙමනයේ' යි කියනු ලැබේ. වෙසේ මේ අනිධ්‍යාච ද මේ දෙමනයේ ද මේ කායයචිත්‍යාත ලොකයෙහි දුරු කරන ලද්දාජු වෙසෙයින් දුරු කරන ලද්දාජු සන්ස්ක්‍රිත සන්ස්ක්‍රිත විශ්වාස සන්ස්ක්‍රිත ලද්දාජු විශ්වාස සන්ස්ක්‍රිත සන්ස්ක්‍රිත සන්ස්ක්‍රිත අස්ථියට හියාජු අස්ථියට හියාජු නාසන ලද්දාජු වෙසෙයින් නාසන ලද්දාජු වියළන ලද්දාජු මොනාවට වියළන ලද්දාජු විගතාන්ත කරන ලද්දාජු වෙත්. එහෙයින් 'විනෙයා ලොකෙ අහිජකාදෙමනයේ' යි කියනු ලැබේ.

කායාජුපස්සනානිර්දේශ යි.

---

457. කියෙයින් මහණ තමා පිළිබඳ වෙදනාවන්හි වෙදනාජුදරී ව වෙසේ ද යන් : මේ සය්නොහි මහණ (කායික වූ හෝ වෙතයික වූ හෝ) සුබවෙදනාව විදිනුයේ 'සුබ වෙදනාව විදිමි' දැනගනී, දුෂ්චරයික වෙදනාව විදිනුයේ 'උපක්ෂාවෙදනාව විදිමි' දැනගනී, භාමිය (පඛ්චාමගු නිශ්චිත) වූ හෝ සුබවෙදනාව විදිනුයේ 'භාමියසුබවෙදනාව විදිමි' දැනගනී, භාමිය වූ හෝ සුබවෙදනාව විදිනුයේ 'නිරාමියසුබවෙදනාව විදිමි' දැනගනී, භාමිය වූ හෝ දුෂ්චරයික විදිනුයේ 'නිරාමියදුෂ්චරවෙදනාව විදිමි' දැනගනී, භාමිය වූ හෝ අදුක්බමසුබවෙදනාව විදිනුයේ 'භාමියදුක්බමසුබවෙදනාව විදිමි' දැනගනී, භාමිය වූ හෝ අදුක්බමසුබවෙදනාව විදිනුයේ 'නිරාමිය වූ අදුක්බමසුබ වෙදනාව විදිමි' දැනගනී. හෙතෙම ඒ වෙදනා නිශ්චිත ආසවන කෙරෙයි, වඩියි, බහුල කෙරෙයි, මොනාවට නිශ්චිත කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ නිශ්චිත ආසවන, භාවන, බහුලිකරණය කොට මැනැවින් නිශ්චිත සෙවය කොට මෙරමා පිළිබඳ වෙදනාවන්හි සිත එළවයි.

කියෙයින් මහණ මෙරමා පිළිබඳ වෙදනාජුදරී ව වෙසේ ද යන් : මේ සය්නොහි මහණ තෙමෙ සුබවෙදනාව විදින්නඟු 'සුබවෙදනාව විදි' යයි දැනගනී. දුෂ්චරවෙදනාව විදින්නඟු 'දුෂ්චරවෙදනාව විදි' යයි දැනගනී, අදුක්බමසුබවෙදනාව විදින්නඟු 'අදුක්බමසුබවෙදනාව විදි' යයි දැනගනී, භාමිය වූ හෝ සුබවෙදනාව විදින්නඟු 'භාමියසුබවෙදනාව විදි' යයි දැනගනී, භාමිය වූ හෝ දුෂ්චරවෙදනාව විදින්නඟු 'භාමියදුෂ්චරවෙදනාව විදි' යයි දැනගනී, භාමිය වූ හෝ අදුක්බමසුබවෙදනාව විදින්නඟු 'නිරාමිය සුබවෙදනාව විදි' යයි දැනගනී, භාමිය වූ හෝ සුබවෙදනාව විදින්නඟු 'නිරාමිය විදින්නඟු' යයි දැනගනී, භාමිය වූ හෝ අදුක්බමසුබවෙදනාව විදින්නඟු 'භාමියදුෂ්චරවෙදනාව විදි' යයි දැනගනී, නිරාමිය වූ හෝ දුෂ්චරවෙදනාව විදින්නඟු 'නිරාමියදුක්බමසුබවෙදනාව විදි' යයි දැනගනී. හෙතෙම ඒ (වෙදනා) නිශ්චිත සෙවනය කෙරෙයි, වඩියි, ප්‍රනස්නා වඩියි, මොනාවට නිශ්චිත කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ නිශ්චිත සෙවනය කෙරෙයි, වඩියි, ප්‍රනස්නා වඩියි, මොනාවට නිශ්චිත සෙවනය කොට මැනැවින් වඩා ප්‍රනස්නා වඩා නිශ්චිත සෙවනය කොට මැනැවින් සිත එළවයි.

කරුණ ව හිකුවූ අපේක්ෂක ගෙනිඩ්, වෙදනා, සු වෙදනා, තුළපස්සි විහාරත්: ඉඩ හිකුවූ සුබ් වෙදනා, සුබ්, වෙදනා, නි පර්, නා, නි. දුකක්. වෙදනා, දුකක්, වෙදනා, නි පර්, නා, නි. ආදුකක් මුදුබ්, වෙදනා, අදුකක් මුදුබ්, වෙදනා, නි පර්, නා, නි. සා, මිස් ව, සුබ් වෙදනා, සා, මිස්, සුබ්, වෙදනා, නි පර්, නා, නි. නිරුමිස් ව, දුකක්, වෙදනා, නි පර්, නා, නි. සා, මිස් ව, දුකක්, වෙදනා, නි පර්, නා, නි. නිරුමිස් ව, දුකක්, වෙදනා, නි පර්, නා, නි. සා, මිස් ව, අදුකක් මුදුබ්, වෙදනා, නි පර්, නා, නි. නිරුමිස් ව, අදුකක් මුදුබ්, වෙදනා, නි පර්, නා, නි. නිරුමිස් ව, අදුකක් මුදුබ්, වෙදනා, නි පර්, නා, නි. එවා හිකුවූ අපේක්ෂක ගෙනිඩ්, වෙදනා, සු වෙදනා, තුළපස්සි විහාරත් අභ්‍යන්තර, දෙමු හිකුවූ අපේක්ෂක ගෙනිඩ්, වෙදනා, සු වෙදනා, තුළපස්සි විහාරත් අභ්‍යන්තර, සාන්මා, විනෙය ලෞකේ අනිජ්‍ය, දේමනයෝනයේ.

458. අනුපස්සි නි -පෙ- විහාරත් නි -පෙ- අභ්‍යන්තර, නි -පෙ- සාම්ප්‍රදායු, නි -පෙ- සාන්මා, නි -පෙ- සාන්මා, විනෙය ලෞකේ අනිජ්‍ය, -දේමනයෝනයේ. තහවුරු කෙනෙමෙ, ලෞකේ: සා, ව වෙදනා, ලෞකේ, පසුව් පි උපාදානක ගෙ, අයා වුවත් ලෞකේ.

තහවුරු කෙනෙම්, අනිජ්‍ය, : ගෙ, රුගේ, සාරුගේ, -පෙ- එහකසා සාරුගේ, අයා වුවත් අනිජ්‍ය, තහවුරු කෙනෙම්. දේමනයෝනයේ: යා වෙනසිකා, අසා, නා, වෙනසිකා, දුකක්, වෙනත් සාම්ප්‍රදායු. අසා, නා, දුකක්, වෙදනා, ඉදා, වුවත් දේමනයෝනයේ. ඉත් අයක්ටු අනිජ්‍ය, ඉදුක්ටු දේමනයෝනයේ, ඉමලකි ලෞකේ විනීති, ශාන්ති පරිවිති, සහනා, සමිති, වුපසනා, අනුව්‍යිතා, අභ්‍යන්තරා, අප්‍රතිත්‍යා, බ්‍රහ්මා, වුවත් විනෙය ලෞකේ අනිජ්‍ය, දේමනයෝනයේ.

### වෙදනා, තුළපස්සි, නිග්‍රෑශණා.

459. කරකුව හිකුවූ අපේක්ෂක. විනෙක විනතා, තුළපස්සි විහාරත්: ඉඩ හිකුවූ සරුගා ව, විනතා, සරුගා මේ විනතානයි පර්, නා, නි. විනෙක ව, විනතා, විනෙක. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. සදුස් ව, විනතා, සදුස්. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. විනදුස් ව, විනතා, විනදුස්. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. විනතා, විනතා, විනතානයි පර්, නා, නි. සංඛිතා, ව, විනතා, සංඛිතා. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. වික්‍රිතා, ව, විනතා, වික්‍රිතා. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. මහගුණා, ව, විනතා, මහගුණා. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. අමහගුණා, ව, විනතා, අමහගුණා. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. සාරුනතර, ව, විනතා, සාරුනතර. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. අවුනතර, ව, විනතා, අවුනතර. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. සම්ජිතා, ව, විනතා, සම්ජිතා. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. විමුනතා, ව, විනතා, විමුනතා. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. අවුමුනතා, ව, විනතා, අවුමුනතා. මේ විනතානයි පර්, නා, නි. ගෙ, තු, නීමිතා, අ, සෙවන් හාවත් බහුලීකරණයි සා, ව්‍යුත්තා, වව්‍යුත්තා. ගෙ, තු, නීමිතා, අ, සෙවන්, හාවත්, බහුලීකරණයි සා, ව්‍යුත්තා, වව්‍යුත්තා. වව්‍යුත්තා. ගෙ, තු, නීමිතා, අ, සෙවන්, හාවත්, බහුලීකරණයි සා, ව්‍යුත්තා, වව්‍යුත්තා. වව්‍යුත්තා. වව්‍යුත්තා.

කිසේයින් මහඟ අශේකින් කෙළඳීමා වෙදනාවන්හි වෙදනාභුදරයි ව වෙසේ ද යන් : මේ සයනෙහි මහඟ තෙම පූඛවෙදනාව ‘පූඛවෙදනා’ යි දැනගති, දු:බවෙදනාව ‘දු:බවෙදනා’ යි දැනගති, අදුක්බමපූඛවෙදනාව ‘අදුක්බමපූඛවෙදනා’ යි දැනගති, සාමිස වූ හෝ පූඛවෙදනාව ‘සාමිසපූඛවෙදනා’ යි දැනගති, නිරාමිස වූ හෝ පූඛවෙදනාව ‘සාමිසසූබවෙදනා’ යි දැනගති, නිරාමිස පූඛවෙදනාව ‘සාමිස වූ ඇත් දු:බවෙදනාව ‘නිරාමිසසූබවෙදනා’ යි දැනගති, සාමිස වූ හෝ අදුක්බමපූඛවෙදනාව ‘සාමිස වූ අදුක්බමපූඛවෙදනා’ යි දැනගති, නිරාමිස වූ හෝ අදුක්බමපූඛවෙදනාව ‘නිරාමිසඅදුක්බමපූඛවෙදනා’ යි දැනගති. මෙසේ මහඟ තෙම කෙලෙස් කවන වැර ඇතියේ සම්ඟ්දන ඇතියේ උම්බ්ලන් වූ යෝග වෙදනා සඩිඩාත ලොකයෙහි අඩිධාව හා දෙම්නය දුරු කොට තමාලේ ද වෙදනාවන්හි වෙදනාභුදරයි ව වෙසේ.

458. අනුපස්සි යනු : ... විජරති යනු : ... ආකාමි යනු : ... සම්පරාන්‍ය යනු : ... සනිමා යනු : ... විනෙයා ලොක අණික්කාදමනයස් යනු : එහි ලොකය කවර යන් : ඒ වෙදනාව ම ලොක නම්. පණ්ඩ්වාපාදනයකන්දයේ ද ලොක නම්. මේ ‘ලොක’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ‘අඩිධාව’ කවර යන් : යම් රාගයෙක් බලවත් රාගයෙක් ... විත්තයාගේ බලවත් රාගයෙක් වේ ද, මේ ‘දෙමනය්’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ‘දෙමනය්’ කවර යන් : යම් වෙවතයික වූ අසාතයෙක් වෙවතයික වූ දු:බයෙක් වෙතොසම්මයිසර අසාත්‍යාච්චවෙදියිකයෙක් වෙතොසම්මයිසර අසාත්‍යාච්චවෙදනායෙක් වේ ද, මේ ‘දෙමනය්’ යි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ අඩිධාව ද මේ දෙම්නය ද මේ වෙදනා ලොකයෙහි බැහුර කරන ලද්දූ වෙයෙයින බැහුර කරන ලද්දූ සන්ඩුදනාභු සන්ඩුදනා ලද්දූ ව්‍යුපාම කරන ලද්දූ නිරෝධ සඩිඩාත අස්ථායට ගියාඟු අතියින් අස්ථායට ගියාඟු නයන ලද්දූ වෙයෙයින් නයන ලද්දූ වියලන ලද්දූ වෙයෙයින් වියලන ලද්දූ විගතාන්ත කරන ලද්දූ වෙත්. එහෙයින් ‘විනෙයා ලොක අණික්කාදමනයස් යනු’ යි කියනු ලැබේ.

වෙදනාභුපස්සනා නිර්දේශ යි.

459. කිසේයින් මහඟ තමාලේ විත්තයෙහි විත්තභුදරයි ව වෙසේ ද යන් : මේ සයනෙහි මහඟ තෙම රාග සිතින වූ හෝ විත්තය ‘මාලේ විත්තය රාග සිතින ය’ යි දැනගති. විත්තරාග වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් විත්තරාග ය’ යි දැනගති, සඳය වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් සඳය ය’ යි දැනගති, මොහ සිත් වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් මොහ සිතින ය’ යි හෝ දැනගති, විත්තමොහ වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් විත්තමොහ ය’ යි දැනගති, (ලිනමිද්ධ විගායනි) බැංකුරුණ වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් බැංකුලිණු’ යි දැනගති, (ලද්ධටව විගායනි) විපුරුණ වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් විපුරුණු’ යි දැනගති, මහදෙන වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් මහදෙන ය’ යි දැනගති, අමහදෙන වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් අමහදෙන ය’ යි දැනගති, සඳත්තර වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් සඳත්තර ය’ යි දැනගති, අනුත්තර වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් අනුත්තර ය’ යි දැනගති, සඳවා සිත් වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් අසම්බින ය’ යි දැනගති, (කඩධිග විෂකම්තන එසින්) විමුක්ත වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් විමුක්ත ය’ යි දැනගති, අවිමුක්ත වූ හෝ සිත් ‘මාලේ සිත් අවිමුක්ත ය’ යි දැනගති. සෙනම ඒ (භාවනා) නිමිත්ත අසෙවනය කෙරෙයි, භාවනා කෙරෙයි, පුන්පුනා වියියි, මොනොවට නිශ්චිත කෙරෙයි. සෙනම ඒ නිමිත්ත අසෙවනය කොට භාවනා කොට පුන්පුනා වියා මැනුළින් නිශ්චිත කොට මෙරමාලේ සිත් (කමාලේ) සිත් එහෙයි

කළඹව හිකුව බිජිත්ති, එනෙකු එහෙකු, තුපසි විගරනි: ඉඩ හිකුව සරුගා විස්සා එහෙකා. සරුගමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. එහෙරුගා විස්සා එහෙකා. විභිරුගමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. සඟදුයා විස්සා එහෙකා. සඟදුසමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. විභඟදුයා විස්සා එහෙකා. විභඟදුසමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. සමේහා විස්සා එහෙකා. සමේහමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. එහෙමෙහා විස්සා එහෙකා. සමේහමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. සංචිත්තා විස්සා එහෙකා. සංචිත්තාමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. වික්විත්තා. වික්විත්තාමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. මහයාත්‍යා විස්සා එහෙකා. මහයාත්‍යාමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. අම්හයාත්‍යා විස්සා එහෙකා. අම්හයාත්‍යාමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. සඳුත්තරං විස්සා එහෙකා. සඳුත්තරමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. අනුත්තරං විස්සා එහෙකා. අනුත්තරමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. සම්ජිත්තා විස්සා එහෙකා. සම්ජිත්තාමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. අසම්ජිත්තා විස්සා එහෙකා. අසම්ජිත්තාමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. විමුත්තා විස්සා එහෙකා. විමුත්තාමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. පර්ජනාති අවිමුත්තා විස්සා එහෙකා. පර්ජනාති අවිමුත්තාමසා එහෙකානැයි පර්ජනාති. සො: නිමිත්තා අ:සොවති, ණ:වෙති, බුලුමිකරුති, සො:ව්‍යුතිති, විව්‍යුත්පෙනි. සො: නිමිත්තා අ:සොවති, ණ:වෙති, බුලුමිකරුති, සො:ව්‍යුතිති, විව්‍යුත්පෙනි. සො: නිමිත්තා අ:සොවති, එනෙකු විස්සා. උපස්ථරනි.

කුරුකුව හිකුවූ අප්පින්නාබඩියි; විනෙකු වින්නා, තුපයයි විහරනි; ඉඩ හිකුවූ සරග වි, වින්නා, සරග වින්නා වින්නා පර්, නා, ති. විනෑර, ශ, වි, වින්නා. විනෑර, වින්නා වින්නා පර්, නා, ති. සදුසා වි, වින්නා සදුසා වින්නා වින්නා පර්, නා, ති. විනෑදුසා වි, වින්නා විනෑදුසා වින්නා පර්, නා, ති. සම්, ශ, වි, වින්නා සම්, ශ, වින්නා පර්, නා, ති. විනෑම්, ශ, වි, වින්නා විනෑම්, ශ, වින්නා පර්, නා, ති. සංධින්නා වි, වින්නා සංධින්නා වින්නා පර්, නා, ති. විනෑම්, ශ, වි, වින්නා විනෑම්, ශ, වින්නා පර්, නා, ති. විනෑකු වි, වින්නා මහයැති, වින්නා පර්, නා, ති. දුමහයැති, වි, වින්නා දුමහයැති, වින්නා පර්, නා, ති. සලුනෑර, වි, වින්නා සලුනෑර, වින්නා පර්, නා, ති. අනුනෑර, වි, වින්නා අනුනෑර, වින්නා පර්, නා, ති. සම්, ති, වි, වින්නා සම්, ති, වින්නා පර්, නා, ති. දුසම්, ති, වි, වින්නා දුසම්, ති, වින්නා පර්, නා, ති. වින්නා පර්, නා, ති. අවිලුනෑ, වි, වින්නා අවිලුනෑ, වින්නා පර්, නා, ති. එවිට හිකුවූ අප්පින්නාබඩියි; විනෙකු වින්නා, තුපයයි විහරනි ඇ, නා, පි සුවර්, ගේනු, හානි, විශ්වාස ලේ, කෙ ඇහිරුවී, ගැඹුම් නෘත්‍යයා.

460. අනුපයි'නි -පෙ- විකරනී'නි -පෙ- අ;තාපි'නි -පෙ- සමඟ;-  
නො,'නි -පෙ- සත්තිමි'නි -පෙ- විශේෂය ලෙංකා අනියකි,දෙමුනස්සානි.  
න්ත්ත් කහමේ, ලෙංකාව, : න් යෙටි විත්තා ලෙංකාව, පස්ව්ල්පි උපයා-  
ත්ත්ත්ත්ත්ත්, ලෙංකියි.

ବିଜୁ କନମ, ଫଣିର୍କି; ଯେ, ରାତ୍ରେ, କାରାତ୍ରେ, -ତେ- ଶିଳକୟୁ  
ଷୁରାତ୍ରେ, ଅଯି ପିଲାନ୍ତି ଫଣିର୍କି.

කිෂේපයින් මහඟ මෙරමාගේ පින්ති වින්තාභුද්ධී ව වෙළේ ද යන් : මෙ සඡ්‍යානානි මහඟ නෙම සරාග වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් සරාග ’ යයි දැනගති, විතරාග වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් විතරාග ’ යයි දැනගති, සඳුස වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් සඳුස ’ යයි දැනගති, සංමාහ වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් සංමාහ ’ යයි දැනගති, විතමාහ වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් විතමාහ ’ යයි දැනගති, සංක්ෂිප්ත වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් සංක්ෂිප්ත ’ යයි දැනගති, වික්ෂිප්ත වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් වික්ෂිප්ත ’ යයි දැනගති, මහදැන වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් මහදැන ’ යයි දැනගති, අමහදැන වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් අමහදැන ’ යයි දැනගති, සලන්තර වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් සලන්තර ’ යයි දැනගති, අනුන්තර වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් අනුන්තර ’ යයි දැනගති, සමානිත වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් සමානිත ’ යයි දැනගති, අසමානිත වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් අසමානිත ’ යයි දැනගති, අවිමුක්ත වූ හෝ ඔහුගේ සිත් ‘ ඔහුගේ සිත් අවිමුක්ත ’ යයි දැනගති. හෙතෙම ඒ නීමින්ත අසවනය කෙරෙයි, හාටනා කෙරෙයි, පුන්පුනා විඩියි, මොජාවට නීයිවය කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ නීමින්ත ආසවනය කොට හාටනා කොට බැහුල කොට මැනුවින් නීයිවය කොට අධ්‍යාත්මකානිරවින්තයෙනි සිත් එලවියි.

කිෂේපයින් මහඟ කළෙකු තමාගේ ද කළෙකු මෙරමාගේ ද පින්ති වින්තාභුද්ධී ව වෙළේ ද යන් : මෙ සඡ්‍යානානි මහඟ සරාග වූ හෝ සිත් ‘ සරාගපිනු ’ යි දැනගති. විතරාග වූ හෝ සිත් ‘ විතරාගපිනු ’ යි දැනගති. සඳුස වූ හෝ සිත් ‘ සඳුස සිනු ’ යි දැනගති. විතදුස වූ හෝ සිත් ‘ විතදුස සිනු ’ යි දැනගති. සංමාහ වූ හෝ සිත් ‘ සංමාහ සිනු ’ යි දැනගති. විතමාහ වූ හෝ සිත් ‘ විතමාහ සිනු ’ යි දැනගති. හැකුරුණු හෝ සිත් ‘ හැකුරුණු සිනු ’ යි දැනගති. විපුරුණු හෝ සිත් ‘ විපුරුණු සිනු ’ යි දැනගති. මහදැන වූ හෝ සිත් ‘ මහදැන සිනු ’ යි දැනගති. මහදැන තො වූ හෝ සිත් ‘ මහදැන තො සිනු ’ යි දැනගති. අනුන්තර වූ හෝ සිත් ‘ අනුන්තර සිනු ’ යි දැනගති. සමානිත වූ හෝ සිත් ‘ සමානිත සිනු ’ යි දැනගති. අසමානිත වූ හෝ සිත් ‘ අසමානිත සිනු ’ යි දැනගති. විමුක්ත වූ හෝ සිත් ‘ විමුක්ත සිනු ’ යි දැනගති. අවිමුක්ත වූ හෝ සිත් ‘ අවිමුක්ත සිනු ’ යි දැනගති. මෙසේපයින් මහඟ පෙළෙස තවන වැර ඇති ව සම්ඟේන ඇති වැ සිත් ඇති වැ ව වින්ත සංඛ්‍යාන ලෙඛයෙනි අනිධ්‍යාව හා දෙම්නය දුරු කොට තමාගේ හා මෙරමාගේ සින්ති සිත් අනුව තුවිණි බලින් වෙළේ.

460. අනුරූපයි යනු : . . . විහරනි යනු : . . . ආකාශ යනු : . . . සම්පර්ජනා යනු : . . . සතිමා යනු : . . . විනෙයා ලෙඛක අතිශ්කාදුමනයස් යනු : එහි ලෙඛක කවිටර යන් : එ ම වින්තය ‘ ලෙඛක ’ වෙයි. පසුවෙටාපාදනයකන්දෙයේ ම ලෙඛක යි.

එහි ‘ අනිධ්‍යාව ’ කවිටර යන් : යම රාගයෙක් බලවින් රාගයෙක් . . . වින්තයෙන් ඇල්ලෙක් වෙ ද, මෙ ‘ අනිධ්‍යාව ’ යි කියනු ලැබේ.

නෙතු කතම් දේම්නයෝ : යා වෙනයින් අසානා වෙනයින් දුකක් වෙනොයම්සාර්ප් අසානා දුකක් වෙදයින් දුකක් වෙනොයම්සාර්ප් අසානා, දුකක්, දුකක්, වෙදනා, ඉදා වූවනී දේම්නයෝ . ඉත් අයකුට අහිජ්වී, ඉදාකුට දේම්නයෝ . ඉම්මන් ලෙ, තෙ විනිති, හෙ, නාති පරිවිතිති, සනාතා, සමිතා, වූපසනාතා, අස්ථිතිතා, අභ්‍යන්තරිතා, අප්‍රිතා, බ්‍රාහ්මිතා, සෙ, සිතා, වියෙ, මිතා, බ්‍රාහ්මිතා, අස්ථිතාතා . තෙන වූවනී විනෙයා ලෙ, තෙ අහිජ්වී, දේම්නයාතාතා.

විභාෂ්‍ය පෘෂ්ඨ නාම නිලධාරීනා .

---

461. කරා ව හිකුවූ අජ්ඩාතාතා බැමෙමු බිම්, තුපසයි විභරතී : ඉඩ හිකුවූ සනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . කා, මව්ත්ස්දා අන්ම මේ අජ්ඩාතාතා . කා, මව්ත්ස්දා, 'තී පර්, නා, තී . අසනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . කා, මව්ත්ස්දා . නෙතු මේ අජ්ඩාතාතා . කා, මව්ත්ස්දා, 'තී පර්, නා, තී . අසනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . යට්, ව අතුපාත්‍යනායෝ කා, මව්ත්ස්දායෝ උප්‍රාදේ හෙ, තී . තැකුව පර්, නා, තී . තැට්, ව උප්‍රාත්‍යනායෝ කා, මව්ත්ස්දායෝ පර්, නා . හෙ, තී . තැකුව පර්, නා, තී . යට්, ව පැහිතායෝ විභාෂ්‍ය පර්, නා, තී .

සනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . වූප, ප, දා - පෙ - සනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . විභාෂ්‍ය එඩ් - පෙ - සනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . වූප, පර්, දා - පෙ - සනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . විඩිකිවර්, අන්ම මේ අජ්ඩාතාතා . විඩිකිවර්, 'තී පර්, නා, තී . අසනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . විඩිකිවර් . නෙතු මේ අජ්ඩාතාතා . විඩිකිවර්, 'තී පර්, නා, තී . යට්, ව අතුපාත්‍යනායෝ සන්සාලේ, ජ්ඩ්බිඩියෝ උප්‍රාදේ හෙ, තී . තැකුව පර්, නා, තී . යට්, ව උප්‍රාත්‍යනායෝ විඩිකිවර්, ය පර්, නා . හෙ, තී . තැකුව පර්, නා, තී .

462. සනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . සන්සාලේ, ජ්ඩ්බිඩියෝ අන්ම මේ අජ්ඩාතාතා . සන්සාලේ, ජ්ඩ්බිඩි, 'තී පර්, නා, තී . අසනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . සන්සාලේ, ජ්ඩ්බිඩි, 'තී පර්, නා, තී . යට්, ව අතුපාත්‍යනායෝ සන්සාලේ, ජ්ඩ්බිඩියෝ උප්‍රාදේ හෙ, තී . තැකුව පර්, නා, තී . යට්, ව උප්‍රාත්‍යනායෝ සන්සාලේ, ජ්ඩ්බිඩියෝ හාවනාය ප, රිස්ට්‍රී හෙ, තී .

සනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . බැමෙමිවයාලේ, ජ්ඩ්බිඩියෝ - පෙ - සනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . විඩියසාලේ, ජ්ඩ්බිඩි - පෙ - සනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . විඩියසාලේ, - ජ්ඩ්බිඩි . නෙතු මේ අජ්ඩාතාතා . සන්සාලේ, ජ්ඩ්බිඩි, 'තී පර්, නා, තී . යට්, ව අතුපාත්‍යනායෝ සන්සාලේ, ජ්ඩ්බිඩියෝ උප්‍රාදේ හෙ, තී . තැකුව පර්, නා, තී . අසනාතා ව, අජ්ඩාතාතා . උප්‍රාක්‍රියා නෙතු මේ අජ්ඩාතාතා . උප්‍රාක්‍රියා, අන්ම මේ අජ්ඩාතාතා . උප්‍රාක්‍රියා, 'තී පර්, නා, තී . යට්, ව අතුපාත්‍යනායෝ උප්‍රාක්‍රියා උප්‍රාක්‍රියා, අන්ම මේ අජ්ඩාතාතා . උප්‍රාක්‍රියා, 'තී පර්, නා, තී . යට්, ව උප්‍රාත්‍යනායෝ උප්‍රාක්‍රියා උප්‍රාක්‍රියා, අන්ම මේ අජ්ඩාතාතා . උප්‍රාක්‍රියා, 'තී පර්, නා, තී . යට්, ව උප්‍රාත්‍යනායෝ උප්‍රාක්‍රියා උප්‍රාක්‍රියා, අන්ම මේ අජ්ඩාතාතා . උප්‍රාක්‍රියා, 'තී පර්, නා, තී . යට්, ව උප්‍රාත්‍යනායෝ උප්‍රාක්‍රියා උප්‍රාක්‍රියා, අන්ම මේ අජ්ඩාතාතා . උප්‍රාක්‍රියා, 'තී පර්, නා, තී .

එසේ 'දෙමනයෝ' කවර යන් : යම් වෙතකයික අසාකයෝ වෙතකයික දුෂ්චරයෝ වෙතොසම්පර්යයෝ උපන් අසාක-දුෂ්චරවෙදිනයෝ වෙතොසම්පර්යයෝ උපන් අසාක-දුෂ්චරවෙදිනයෝ වට ද, මේ 'දෙමනයෝ' හි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ අඩුවාව ද මේ දෙමනය ද මේ වින්ත සඩිඩාක ලොකයෙහි බැහැර කරන ලද්දූ වෙශයින් බැහැර කරන ලද්දූ සන්ඩිලුණු සන්ඩිලුවන ලද්දූ ව්‍යුපම කරන ලද්දූ නිරෝධ සඩිඩාක අස්ථයට ගියායු අඩියින් අස්ථයට ගියායු නසන ලද්දූ වෙසින් නසන ලද්දූ වියලන ලද්දූ වෙසින් වියලන ලද්දූ විගතාන්ත කරන ලද්දූ වෙන්. එහියින් 'විනෝය ලොකේ අඩිර්කාදෙමනයෝ' හි කියනු ලැබේ.

චිත්‍රානුපර්යයනා නිරදේශ යි.

---

461. කිසේයින් මහඟ තමාගේ (නිවිරණාදී) බරමයන්හි බරමානුදරයි ව වෙතේ ද යන් : මේ සයනෙහි මහඟ අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ කාමවිජන්ද නිවිරණය 'මාගේ අඩුවාන්මයයි කාමවිජන්දවිවරණය ඇතුළු' හි දැනගති. අඩුවාන්මයයි අවිද්‍යාමාන වූ හෝ කාමවිජන්දය 'මාගේ අඩුවාන්මයයි කාමවිජන්දය නැතුළු' හි දැනගති. තුළන් කාමවිජන්දයාගේ ඉපැද්ම යම් කරුණෙකින් වේ නම්, එය ද දැනගති. උපන් කාමවිජන්දයාගේ ප්‍රහාණය යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. ප්‍රතිණ වූ කාමවිජන්දයාගේ මතු තො ඉපැද්ම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එකරුණ ද දැනගති.

අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ ව්‍යාපාද නිවිරණය... අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ රිනමිදඩනිවරණය... අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ රිවිකිවිජන්දවිවරණය 'මාගේ අඩුවාන්මයයි විවිකිවිජන්දවිවරණය ඇතුළු' හි දැනගති. අඩුවාන්මයයි අවිද්‍යාමාන වූ හෝ රිවිකිවිජන්දවිවරණය 'මාගේ අඩුවාන්මයයි විවිකිවිජන්දවිවරණය නැතුළු' හි දැනගති. තුළන් විවිකිවිජන්දවිවරණයාගේ ඉපැද්ම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එකරුණ ද දැනගති. උපන් විවිකිවිජන්දවිවරණයාගේ ප්‍රහාණය යම් කරුණෙකින් වේ නම් එකරුණ ද දැනගති. ප්‍රතිණ වූ විවිකිවිජන්දවිවරණයාගේ මතු තො ඉපැද්ම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එකරුණ ද දැනගති.

462. අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ සමානියම්බොධාධ්‍යඩිගය 'මාගේ අඩුවාන්මයයි සමානියම්බොධාධ්‍යඩිගය ඇතුළු' හි දැනගති. අඩුවාන්මයයි අවිද්‍යාමාන වූ හෝ සමානියම්බොධාධ්‍යඩිගය 'මාගේ අඩුවාන්මයයි සමානියම්බොධාධ්‍යඩිගය නැතුළු' හි දැනගති. තුළන් සමානියම්බොධාධ්‍යඩිගයාගේ උපක්ෂා උපක්ෂා සම්බොධාධ්‍යඩිගය වේ නම් එය ද දැනගති. උපන් සමානියම්බොධාධ්‍යඩිගයාගේ උපක්ෂා සම්බොධාධ්‍යඩිගය 'මාගේ අඩුවාන්මයයි සමානියම්බොධාධ්‍යඩිගය නැතුළු' හි දැනගති. තුළන් උපක්ෂාසම්බොධාධ්‍යඩිගයාගේ ඉපැද්ම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. උපන් උපක්ෂාසම්බොධාධ්‍යඩිගයාගේ භාවනායෙන් පරිපුරුණ ටිල යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති.

අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ බරමවියසම්බොධාධ්‍යඩිගය... අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ වියිස්සම්බොධාධ්‍යඩිගය... අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ ප්‍රිකිස්සම්බොධාධ්‍යඩිගය... අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ ප්‍රග්‍රහිස්සම්බොධාධ්‍යඩිගය... අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ සමානියම්බොධාධ්‍යඩිගය... අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ උපක්ෂාසම්බොධාධ්‍යඩිගය 'මාගේ අඩුවාන්මයයි විද්‍යාමාන වූ හෝ උපක්ෂාසම්බොධාධ්‍යඩිගය ඇතුළු' හි දැනගති. තුළන් උපක්ෂාසම්බොධාධ්‍යඩිගයාගේ ඉපැද්ම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. උපන් උපක්ෂාසම්බොධාධ්‍යඩිගයාගේ භාවනායෙන් පරිපුරුණ ටිල යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. හෙතෙම ඒ බරමනිමින්ත ආසෙවනය කෙරෙයි, භාවනා කෙරෙයි, බෙසුල කෙරෙයි, මොනොවට නිශ්චිත කෙරෙ. හෙතෙම ඒ නීමින්ත ආසෙවනය කෙටුව භාවනා කෙටුව පුන්පුනා වඩා මැනැවින් නීමිවය කෙටුව බාහිරධරයෙන්හි සිත එලවයි.

463 කාලකුවේ හික්කු බිජියා, බැමෙමුසු බම්, අනුපායකී විහරනී: ඉතු ලික්කු සහනයා, වෑ, සූය කා, මෙවුන්ද. අන්ති, සූය කා, මෙවුන්දේ, නි පර්, නා, ති. අසහනයා, වෑ, සූය කා, මෙවුන්ද. තහසිසූය කා, මෙවුන්දේ, නි පර්, නා, ති. යටු, වි අනුපායන්නයා කා, මෙවුන්දසූය උපය, දේ, ගො, තිකුවේ පර්, නා, ති. යටු, වි උපයන්නයා කා, මෙවුන්දසූය පහා, නා. ගො, ති තිකුවේ පර්, නා, ති. යටු, එ පැහිනයා කා, මෙවුන්දසූය ඇ, යන්. අනුපාය, දේ, ගො, තිකුවේ පර්, නා, ති.

සනකු. වියායා වියාපාද්ධ - පෙ - සනකු. වියායා හිතුමිතියි. - පෙ - සනකු. වියායා උරුමිවකුකැසුවට. - පෙ - සනකු. වියායා විලිකිවිත්. අහැශ්‍ය සිලිකිවිත්; 'ති පරානාත්, අසනකු. වියායා විලිකිවිත්. නහැශ්‍ය විලිකිවිත්; 'ති පරානාත්, තේ. ම අනුපානකාය විලිකිවිත්; ය උපාදේදා හොත් තිකුවා පරානාත්. ය ම උපානකාය විලිකිවිත්; ය පහානා. හොත් තිකුවා පරානාත්, තේ. ම උපානකාය විලිකිවිත්; ය ආයත්. අනුපාදේදා හොත් තිකුවා පරානාත්.

සනතා වි, 'සු සනත්සලබේ, ජක්විහා. අභ්‍යා 'සු සනත්සලබේ, ජක්වි-  
බෙහා, 'තී පර්, නා, තී. අසනතා වි, 'සු සනත්සලබේ, ජක්විහා. නාභ්‍යා 'සු  
සනත්සලබේ, ජක්විහා, 'තී පර්, නා, තී. යට්, වි අනුපාතනතාසු සනත්සලබේ,-  
ජක්විහාසු උපය, ගේ හෝ, තී තක්ව පර්, නා, තී. යට්, වි උපනතාසු  
සනත්සලබේ, ජක්විහාසු නා, වහා, ය ප, එස්ප්‍රෝ හෝ, තී තක්ව පර්, නා, තී. සනතා වි,  
'සු බැමෙත්වයසලබේ, ජක්විහා. -පෙ - සනතා වි, 'සු පිරියසලබේ, ජක්විහා.  
-පෙ - සනතා වි, 'සු පිත්සලබේ, ජක්විහා. -පෙ - සනතා. වි, 'සු පාස්සදු-  
සලබේ, ජක්විහා. -පෙ - සනතා. වි, 'සු සම, ඩිසලබේ, ජක්විහා. -පෙ - සනතා.  
වි, 'සු උපෙක්ඩා, සලබේ, ජක්විහා. අභ්‍යා 'සු උපෙක්ඩා, සලබේ, ජක්විහා, 'තී  
පර්, නා, තී. අසනතා වි, 'සු උපෙක්ඩා, සලබේ, ජක්විහා. නාභ්‍යා 'සු උපෙක්ඩා,-  
සලබේ, ජක්විහා, 'තී පර්, නා, තී. යට්, වි අනුපාතනතාසු උපෙක්ඩා,-  
සලබේ, ජක්විහාසු උපය, ගේ හෝ, තී තක්ව පර්, නා, තී. යට්, වි උපනතාසු  
උපෙක්ඩා, සලබේ, ජක්විහාසු නා, වහා, ය ප, එස්ප්‍රෝ හෝ, තී තක්ව පර්, නා, තී.  
සෙ, නා, නීමිනතා. ඇ, සෙවනි නා, වෙනි බිඹුලිකගරනි සූ, විජ්‍යිතා.  
විව්ජ්‍යාපනි, සෙ, නා, නීමිනතා. ඇ, සෙවනි, නා, වෙනි, බිඹුලිකරනි,  
සූ, විජ්‍යිතා. විව්ජ්‍යාපනි, ඇජ්ඩාත්තාත්සිඩා, බැමෙත් විනතා. උපසංජරනි.

සහයා වි, ව්‍යාපාදා -පෙ- සහයා වි, පිහිටියිං -පෙ- සහයා වි, උතුවත්කුකැඳවත් -පෙ- සහයා වි, විවිධිවිත් අසේ එවිකිවිත්, නි පරානාත්මි. අසහයා වි, විවිධිවිත් නසේ එවිකිවිත්, නි පරානාත්මි. යට්, ව අනුපානයාය එවිකිවිත්, ය උපාදේ හෙත් තු. ව පරානාත්මි. යට්, ව උපානයාය එවිකිවිත්, ය පහානා. නෙත්තා පරානාත්මි, යට්, ව පහිනාය එවිකිවිත්, ය ඇ, යත්ති. අනුපා, ගෙද හෙත් තු. ව පරානාත්මි.

463. කිසේයින් මහඟ මෙරමාගේ (නීවරණාදී) ධර්මයන්හි ධර්මය අනුව බලින් වෙයේ ද යන් : මේ සයේනෙහි මහඟ තකම විද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ කාමට්ටන්දය ‘ ඔපුගේ කාමට්ටන්දය ඇතැළි ’ යි දැනගති. අවිද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ කාමට්ටන්දය ‘ ඔපුගේ කාමට්ටන්දය නැතැළි ’ යි දැනගති. තුළන් කාමට්ටන්දයාගේ ඉපැදීම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. උපන් කාමට්ටන්දයාගේ ප්‍රහාණය යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. ප්‍රහීණ වූ කාමට්ටන්දයාගේ මත නො ඉපැදීම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති.

විද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ ව්‍යාපාදීවරණය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ උන්මිදධි නීවරණය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ උද්ධිවිවක්කුවිවනීවරණය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ විවිකිවරණය ‘ ඔපුගේ විවිකිවරණය ඇතැළි ’ යි දැනගති. අවිද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ විවිකිවරණයාවිවරණය ඔපුගේ විවිකිවරණය නැතැළි යි දැනගති. තුළන් විවිකින්සාවියේ ඉපැදීම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. උපන් විවිකින්සාවියේ ප්‍රහාණය යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. ප්‍රහීණ විවිකින්සාවියේ මත නො ඉපැදීම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති.

විද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ ස්ථමානිසාමලබාධාචිගය ‘ ඔපුගේ ස්ථමානිසාමලබාධාචි ගය ඇතැළි ’ යි දැනගති. අවිද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ ස්ථමානිසාමලබාධාචිගය ‘ ඔපුගේ ස්ථමානිසාමලබාධාචිගය නැතැළි ’ යි දැනගති. තුළන් ස්ථමානිසාමලබාධාචිගයාගේ ඉපැදීම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. උපන් විවිකින්සාවියේ පරිපුරණ විම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති.

විද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ ධර්මවිවයසම්බාධාචිගය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ වියාසම්බාධාචිගය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ ප්‍රිතිසම්බාධාචිගය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ සම්බාධාචිගය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ සම්බාධාචිගය ‘ ඔපුගේ උපෙක්ශාසම්බාධාචිගය ඇතැළි ’ යි දැනගති. අවිද්‍යාමාන වූ හෝ ඔපුගේ උපෙක්ශාසම්බාධාචිගය ‘ ඔපුගේ උපෙක්ශාසම්බාධාචිගය නැතැළි ’ යි දැනගති. තුළන් උපෙක්ශාසම්බාධාචිගයාගේ ඉපැදීම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. උපන් උපෙක්ශාසම්බාධාචිගයාගේ හාවනායෙන් පරිපුරණ විම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. හෙතෙම ඒ නීමින්ත ආසෙවනය කෙරෙයි, පුනුපුනා වචියි, මොනොවට නිශ්චිතය කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ නීමින්ත ආසෙවනය කොට හාවනා කොට පුනුපුනා වඩා මැනාලින් නිශ්චිතය කොට හා මෙරමාගේ (නීවරණාදී) ධර්මයන්හි පිළි එළවයි.

464. කිසේයින් මහඟ කලෙකු කමාගේ ද කලෙකු මෙරමාගේ ද (නීවරණාදී) ධර්මයන්හි ධර්මයන්හි ධර්මවුදුරු ව වෙයේ ද යන් : මේ සයේනෙහි මහඟ තකම විද්‍යාමාන වූ හෝ කාමට්ටන්දය ‘ කාමට්ටන්දය ඇතැළි ’ යි දැනගති. අවිද්‍යාමාන වූ හෝ කාමට්ටන්දය ‘ කාමට්ටන්දය නැතැළි ’ යි දැනගති. තුළන් කාමට්ටන්දයාගේ ඉපැදීම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. උපන් කාමට්ටන්දයාගේ ප්‍රහාණය යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. ප්‍රහීණ වූ කාමට්ටන්දයාගේ මත නො ඉපැදීම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති.

විද්‍යාමාන වූ හෝ ව්‍යාපාදය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ උන්මිදධිය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ උද්ධිවිවක්කුවිය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ විවිකින්සාව ‘ විවිකින්සාව ඇතැළි ’ යි දැනගති. අවිද්‍යාමාන වූ හෝ විවිකින්සාව ‘ විවිකින්සාව නැතැළි ’ යි දැනගති. තුළන් විවිකින්සාව ගේ ඉපැදීම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. උපන් විවිකින්සාව ගේ ප්‍රහාණය යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. ප්‍රහීණ වූ විවිකින්සාවියේ මත නො ඉපැදීම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති.

465. සහකා. වි, සතිපත්‍රීලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී. අස්ථි සතිපත්‍රීලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී, 'නී පර්,නා,ත්, අසහකා. වි, සතිපත්‍රීලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී. ගත්තී සතිපත්‍රීලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී, 'නී පර්,නා,ත්. යට්, වි අනුපානනාසා සතිපත්‍රීලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨීසා උපාදේ හෙ,ත් තක්වූ පර්,නා,ත්. යට්, වි උපනාසා සතිපත්‍රීලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨීසා හා,වනා,ය ප,රිපුර් හෙ,ත් තක්වූ පර්,නා,ත්

සහකා. වි, බිමලිවයසලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී. -පෙ- සහකා. වි, විරියසලබේ,-ජ්‍යෙෂ්ඨී. -පෙ- සහකා. වි, පසුදු යගලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී. -පෙ- සහකා. වි, පසුදු යගලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී. -පෙ- සහකා. වි, සම්ධිසලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී. -පෙ- සහකා. වි, උපෙකඩ්,සලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී. අස්ථි උපෙකඩ්,සලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී, 'නී පර්,නා,ත්. අසහකා. වි, උපෙකඩ්,සලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී. නෑස්ථි උපෙකඩ්,සලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී, 'නී පර්,නා,ත්, යට්, වි අනුපානනාසා උපෙකඩ්,සලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨීසා උපාදේ,ජ්‍යෙෂ්ඨීසා උපනා,ය ප,රිපුර් හෙ,ත් තක්වූ පර්,නා,ත්. යට්, වි උපනාසා උපෙකඩ්,සලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨීසා හා,වනා,ය ප,රිපුර් හෙ,ත් තක්වූ පර්,නා,ත්. යට්, වි උපනාසා උපෙකඩ්,සලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨීසා හා,වනා,ය ප,රිපුර් හෙ,ත් තක්වූ පර්,නා,ත්. යට්, වි උපනාසා උපෙකඩ්,සලබේ,ජ්‍යෙෂ්ඨීසා හා,වනා,ය ප,රිපුර් හෙ,ත් තක්වූ පර්,නා,ත්.

466. අනුපස්සි'නී තත්ත්වත්තම්, අනුපස්සානා : ය, පසුදු පර්,නා,ත්. -පෙ- අමේ,හෙ, බිමලිවයෙ, සම්දිවයි, අයා ව්‍යුවත් අනුපස්සානා. ඉම්,ය අනුපස්සානා,ය උපෙනෙ, හෙ,ත් සමුපෙනෙ, උපගතෙ, සමුපගතෙ, උපනෙනෙ, සමනා,ගතෙ, සමනා,ගතෙ. තෙන ව්‍යුවත් අනුපස්සිනි.

විහරනී'නී ඉරියනි වත්තනි පාලෙනි යපෙනි යපෙනි වරනි විහරනි. තෙන ව්‍යුවත් විහරනී'නී.

අ,තා,පි'නී. තත්ත්වත්තම් අ,තාපාං : යෝ, ටෙනයිකෙ, විරිය,රමෙනු, -පෙ- සම්ව,වායාමේ, ඉදා ව්‍යුවත් අ,තාපාං. ඉම්නා අ,තාපෙන උපෙනෙ, හෙ,ත් -පෙ- සමනා,ගතෙ, තෙන ව්‍යුවත් අ,තා,පි'නී.

සම්පර්ශනෙ, 'නී තත්ත්වත්තම් සම්පර්ශනුදුදු : ය, පසුදු පර්,නා,ත්, -පෙ- අමේ,හෙ, බිමලිවයෙ, සම්දිවයි, ඉදා ව්‍යුවත් සම්පර්ශනුදු. ඉම්නා සම්පර්ශනුදු උපෙනෙ, හෙ,ත් සමුපෙනෙ, -පෙ- සමනා,ගතෙ, තෙන ව්‍යුවත් සම්පර්ශනෙ, 'නී.

සතිම,'නී තත්ත්වත්තම්, සති : ය, සති අනුසාසනි -පෙ- සම්ව,සති. අයා ව්‍යුවත් සති. ඉම්,ය සතියා උපෙනෙ, හෙ,ත් සමුපෙනෙ, -පෙ- සමනා,ගතෙ, තෙන ව්‍යුවත් සම්පර්ශනෙ, 'නී.

විනෙයෙ ලෙ,කෙ අනිරක්,දේමනසා'නයි. තත්ත්වත්තමේ, ලෙ,කෙ, : කෙ'ව බිම්, ලෙ,කෙ, පසුදු'පි උපාදනකන්, ලෙ,කෙ, අයා ව්‍යුවත් ලෙ,කෙ.

තත්ත්වත්තම්, අනිරක්, : යෝ, ර,ගෝ, ස,රගෝ, -පෙ- විතත්සා ස,රගෝ. අයා ව්‍යුවත් අනිරක්,

465. විද්‍යාමාන වූ හෝ ස්මානීසලබාධාචිගය ‘ස්මානීසලබාධාචිගය ඇතු’ යි දැනගති. අවිද්‍යාමාන වූ හෝ ස්මානීසලබාධාචිගය ‘ස්මානීසලබාධාචිගය නැතු’ යි දැනගති. තුළන් ස්මානීසලබාධාචිගයාගේ ඉපැද්ම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. උපන් ස්මානීසලබාධාචිගයාගේ හාටනායෙන් පරිපුරුණ විම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති.

විද්‍යාමාන වූ හෝ ධර්මවිවයසලබාධාචිගය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ වියාසලබාධාචිගය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ ප්‍රිතිසලබාධාචිගය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ ප්‍රාග්ධිසලබාධාචිගය . . . විද්‍යාමාන වූ හෝ උපක්ෂාසලබාධාචිගය ‘ශර්පක්ෂාසලබාධාචිගය ඇතු’ යි දැනගති. අවිද්‍යාමාන වූ හෝ උපක්ෂාසලබාධාචිගය ‘ශර්පක්ෂාසලබාධාචිගය නැතු’ යි දැනගති. තුළන් උපක්ෂාසලබාධාචිගයාගේ ඉපැද්ම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. උපන් උපක්ෂාසලබාධාචිගයාගේ හාටනායෙන් පරිපුරුණ විම යම් කරුණෙකින් වේ නම් එය ද දැනගති. මෙයෙන් මහජ තෙම කෙලෙස් ක්වත් වැර ආක් ව සම්පූද්‍යන ආක් ව සියි ඇයි ව බිරු සඩහා තෙලාකයෙහි අතිධියාව හා දෙම්නය දුරු කොට කමාගේ හා මෙරමාගේ (නීවිරණාදී) ධර්මයන්හි ධර්මානුදරුහි ව වෙන්.

466. ‘අනුපස්සී’ යනු : එහි ‘අනුපස්සනා’ කවර යන් : යම් ප්‍රජාවක් ප්‍රජානානාකාර යෙක් . . . අමොහයෙක් ධර්මවිවයයෙක් සම්පූද්‍යාණ්ඩියක් වේ ද, මේ ‘අනුපස්සනා’ යි කියනු ලැබේ. මේ අනුපස්සනායෙන් පුක්ක වූයේ සමුපත වූයේ එලඩිසිටයේ මොනාවට එලඩිසිටයේ නො වෙන් වූයේ පිරිපුන් වූයේ සමන්විත වූයේ වේ. එහෙයින් ‘අනුපස්සී’ යි කියනු ලැබේ.

‘විහරනී’ යනු : ඉරියවු පවත්වයි, ඉරියවු උපදවයි, ඉරියවු රකියි, යහනය කෙරෙයි, යාපනය කෙරෙයි, හැඳිරෙයි, වෙශයි. එහෙයින් ‘විහරනී’ යි කියනු ලැබේ.

‘ආතාමි’ යනු : එහි ‘ආතරප’ කවර යන් : යම් වෙශයික වියාසරමහයෙක් . . . සම්පූද්‍යාචාර්යාමයෙක් වේ ද, මේ ‘ආතරප’ යි කියනු ලැබේ. මේ ආතරපයෙන් පුක්ක වූයේ . . . සමන්වාගත වූයේ වෙයි. එහෙයින් ‘ආතාමි’ යි කියනු ලැබේ.

‘සම්පරානො’ යනු : එහි ‘සම්පරුණ්ඩු’ කවර යන් : යම් ප්‍රජාවක් ප්‍රජානානාකාර යෙක් . . . අමොහයෙක් ධර්මවිවයයෙක් සම්පූද්‍යාණ්ඩියක් වේ ද, මේ ‘සම්පරුණ්ඩු’ යි කියනු ලැබේ. මේ සම්පරුණ්ඩුයෙන් පුක්ක වූයේ සමුපත වූයේ . . . සමන්වාගත වූයේ වෙයි. එහෙයින් ‘සම්පරානො’ යි කියනු ලැබේ.

‘සනීමා’ යනු : එහි ‘සනී’ කවර යන් : යම් ස්මානීයක් අනුස්මානීයක් . . . සම්ක්දමානීයක් වේ ද, මේ ‘සනී’ යි කියනු ලැබේ. මේ සනීයෙන් පුක්ක වූයේ සමුපත වූයේ . . . සමන්වාගත වූයේ වෙයි. එහෙයින් ‘සනීමා’ යි කියනු ලැබේ.

‘විනෙයා ලෙළාකෙ අහිරක්කාදුමනයසා’ යනු : එහි ‘ලෙළාක’ කවර යන් : එම ධර්මයෙය් ‘ලෙළාක’ ය, පස්ස්ලටාපාදනාස්කන්ධියෙය් ම ලෙළාක යි. මේ ‘ලෙළාක’ යි කියනු ලැබේ.

‘එහි ‘අහිරකා’ කවර යන් : යම් රාගයෙක් බලවත් රාගයෙක් . . . විත්තයාගේ බලවත් රාගයෙක් වේ ද, මේ ‘අහිධියා’ යි කියනු ලැබේ.

නිසු කෙනම් දේමනයා: යා වෙනසිකා අසාඛා වෙනසිකා දුකකා වෙනෙ, සම්පාද්‍ර අසාඛා දුකකා වෙදසිනා වෙනෙ, සම්පාද්‍ර, අයතා දුකකා, වෙදභා, ඉදා වූවනි දේමනයා. ඉත් අයකුට අනිරුද්ධ, ඉදාකුට දේමනයා. ඉමලනි ලෞකේ විනීති, හොඳයි පරිවිති, සහය, සම්බාධ වූපසනාත්, අන්ත්‍රික්ෂා, අභ්‍යන්තරික්ෂා, අප්‍රතිත්, බ්‍රහ්මාන්තිත්, ශේෂිත්, විසෝයිත්, බ්‍රහ්මන්තික්ත්. තෙහි වූවනි ‘විනෙයා ලෞකේ අනිරුද්ධ, දේමනයා’නයි.

ବିଭାଗୀକ୍ରମ ପରେନ୍ଦା, ଅନୁଷ୍ଠାନିକଃ

සුංජල ප්‍රතිඵලිය..

467. විකාරේ, සතිපටියානා: ඉඩ හිකුණ කායෙ කායානුපසි විහරන්, වේදනාසු වේදනානුපසි විහරන්, එනෙක මිත්තානුපසි විහරන්, ධලමෙසු බිමෙනුපසි විහරන්.

469. කුරු විසින් ටෙලු සුඩා වෙදනා තුළ පෙනී විහාරීයි: ඉතු හිසු යැයි  
යෙමින් සමග ගෙවු කුතුරු සුඩා නෑ. හා වෙති තියෙන් තියෙකු. අපවයෙන්මි.  
දිව්‍ය ගෙන් නෑ. පහු නෑය පරිමා ය ලුමිය, පහුයිය, විජිලේට් වි කාලේනි  
-පෙ- පරිමා සුඩා උපසම්පර්ක විහාරී දැක්වා පරිපද්‍ය දක්වා නිසැක්දු.  
වෙදනා සුඩා වෙදනා තුළ පෙනී, ය, තියෙම් සමග සහි අනුසායනි සම්බන්ධ  
සනිසෙබේ, ජ්‍යෙෂ්ඨීයා, මෙහෙයිය. මෙහෙයිය, පනතා, ඉදා වූවන් සනිපට් නෑ.  
අවසෙය, ධිලම, සනිපට් නිසා එප්පු තුළ,

එහි 'දෙමනයි' කවර යන් : යම් වෙතකිනී වූ අසාත්‍යයක් වෙතකිනී වූ දුෂ්චරියක් වෙතොසුම්පරියයෙන් උපන් අසාත්‍යයේ වෙතකිනී වෙතොසුම්පරියයෙන් උපන් අසාත්‍යයේ වෙතනාවක් වේ ද, මේ 'දෙමනයි' යි කියනු ලැබේ. වෙසේ මේ අතිඩ්‍යාව ද මේ දෙමනයි ද මේ ධර්ම සංචිත්‍යාත ලොකළයි දුරු කරන ලද්දු වෙශයින් දුරු කරන ලද්දු සන්ස්ක්‍රිත්‍යාපු සන්ස්ක්‍රිත්‍යාපු එකතු වූ විෂුප්‍රම කරන ලද්දු නීරෝධ සංචිත්‍යාත අස්ථියට තීයාපු වෙශයින් අස්ථියට තීයාපු නසන ලද්දු වෙශයින් නසන ලද්දු වියලන ලද්දු මොනාවට වියලන ලද්දු විගත්තාන්ත කරන ලද්දු වෙන්. එහෙයින් කියනු ලැබේයි 'විගත්තා ලොකේ අනිර්ජ්‍යය දෙමනයි' යි.

ඩමමානුපස්සනා නිරදේශ යි.

සුත්‍රාන්තයාචනිය යි.

467. ස්මානිප්‍රසරානයේ සකර දෙනෙකි : මේ සයේනෙහි මහණ තෙම (රුප) කයෙහි කය අනුව බලමින් වෙශයි, වෙදනාවන්හි වෙදනා අනුව බලමින් වෙශයි, සිනෙහි සින අනුව බලමින් වෙශයි, (නීරණාදි) ධර්මයන්හි ධර්මය අනුව බලමින් වෙශ.

468. කිසෙයින් මහණ තෙම කයෙහි කය අනුව බලමින් වෙශේ ද යන් : මේ සයේනෙහි මහණ තෙම යම කලෙක දූෂ්චරිතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභූමියට පැමිණිම පිණිස නෙනයාණික වූ අපවිගතාමි වූ ලොකෙක්ත්තරධ්‍යානය වඩා ද, කයෙහි කය අනුව බලමින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දක් වූ පිළිවෙන් ඇති ලැයි වූ අතිඳු ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙශේ ද, එසමයෙහි මාරුගාචිය වූ මාරුගපයාශ්‍යන්න වූ යම ස්මානියක් අනුයේමෘත්‍යායක් සමුක් ස්මානියක් ස්මානියාම්බොධ්‍යාචිතයෙක් වේ ද, මේ 'ස්මානිප්‍රසරාන' යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍ය ධර්මයේ 'ස්මානිප්‍රසරානයාප්‍රයුත්තයේ' යි.

469. කිසෙයින් මහණ තෙම වෙදනාවන්හි වෙදනා අනුව බලමින් වෙශේ ද යන් : මේ සයේනෙහි මහණ තෙම යම කලෙක දූෂ්චරිතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභූමියට පැමිණිම පිණිස නෙනයාණික වූ අපවිගතාමි වූ ලොකෙක්ත්තරධ්‍යානය වඩා ද, වෙදනාවන්හි වෙදනා අනුව බලමින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දක් වූ පිළිවෙන් ඇති ලැයි වූ අතිඳු ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙශේ ද, එසමයෙහි මාරුගාචිය වූ මාරුගපයාශ්‍යන්න වූ යම ස්මානියක් අනුයේමෘත්‍යායක් සමුක් ස්මානියක් ස්මානියාම්බොධ්‍යාචිතයෙක් වේ ද, මේ 'ස්මානිප්‍රසරාන' යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍ය ධර්මයේ 'ස්මානිප්‍රසරානයාප්‍රයුත්තයේ' යි.

470. කිසෙයින් මහණ තෙම සිනෙහි සින අනුව බලමින් වෙශේ ද යන් : මේ සයේනෙහි මහණ තෙම යම කලෙක දූෂ්චරිතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභූමියට පැමිණිම පිණිස නෙනයාණික වූ අපවිගතාමි වූ ලොකෙක්ත්තරධ්‍යානය වඩා ද, සිනෙහි සින අනුව බලමින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දක් වූ පිළිවෙන් ඇති ලැයි වූ අතිඳු ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙශේ ද, එසමයෙහි මාරුගාචිය වූ මාරුගපයාශ්‍යන්න වූ යම ස්මානියක් අනුයේමෘත්‍යායක් සමුක් ස්මානියක් ස්මානියාම්බොධ්‍යාචිතයෙක් වේ ද, මේ 'ස්මානිප්‍රසරාන' යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍ය ධර්මයේ ස්මානිප්‍රසරානයාප්‍රයුත්තයේ' යි.

471. කළකුව ගිකුවූ බලමෙහු බම්, නුපසි විහරනී : ඉඩ ගිකුවූ යයම් සමය ලේඛුනුතරු ක්‍රි.න්.හා.වේනි තීයා, නීක්. අපවියග, මි. දිවියන්.න්.හා. පහා.න්.ය පෑම්.ය ඩුමිය, පත්‍රිය, විවිධවා'ව කා.මෙනි -පෙ- පෑම්.ම්. ක්‍රි.න්.හා. උපසම්පර්ශ විහරනී දුකුබැ, පරිපද්. ද්‍රුම්.ගිකුදුදු. බලමෙහු බම්, නුපසි, ය, තිසම්. සමය සත්‍ය අනුසායනී සම්, සත්‍ය සත්‍යාසම්බෝ, ජ්‍යෙෂ්ඨ, මෙම, සත්‍යපටින්.න සම්පූජනයා.

472. තත්ත්ව කතම්. සත්‍යපටින්.න් : ඉඩ ගිකුවූ යයම්. සමය ලේඛුනුතරු ක්‍රි.න්.හා.වේනි තීයා, නීක්. අපවියග, මි. දිවියන්.න්.හා. පහා.න්.ය පෑම්.ය ඩුමිය, පත්‍රිය, විවිධවා'ව කා.මෙනි -පෙ- පෑම්.ම්. ක්‍රි.න්.හා. උපසම්පර්ශ විහරනී දුකුබැ, පරිපද්. ද්‍රුම්.ගිකුදුදු. බලමෙහු බම්, නුපසි, ය, තිසම්. සමය සත්‍ය අනුසායනී සම්, සත්‍ය සත්‍යාසම්බෝ, ජ්‍යෙෂ්ඨ, මෙම, සත්‍යපටින්.න සම්පූජනයා.

473. මතකාරෝ සත්‍යපටින්.න් : ඉඩ ගිකුවූ කා.යා.නුපසි විහරනී, වේදනා.සු -පෙ- විනෝ -පෙ- බලමෙහු බම්, නුපසි විහරනී.

474. කළකුව ගිකුවූ කා.යා.නුපසි විහරනී : ඉඩ ගිකුවූ යයම්. සමය ලේඛුනුතරු ක්‍රි.න්.හා.වේනි තීයා, නීක්. අපවියග, මි. දිවියන්.න්.හා. පහා.න්.ය පෑම්.ය ඩුමිය, පත්‍රිය, විවිධවා'ව කා.මෙනි -පෙ- පෑම්.ම්. ක්‍රි.න්.හා. උපසම්පර්ශ විහරනී දුකුබැ, පරිපද්. ද්‍රුම්.ගිකුදුදු., තිසම්. සමය එසේය, තෙයානී -පෙ- අවිශ්කාරපෙ, ගොනී. ඉමෙ බිම්, කුසලා. තැසේයව ලේඛුනුතරසා කුසලයා ක්‍රි.නයා කතනයා, හා.විනිතයා, විප.ක. විවිධවා'ව කා.මෙනි -පෙ- පෑම්.ම්. ක්‍රි.න්.හා. උපසම්පර්ශ විහරනී දුකුබැ, පරිපද්. ද්‍රුම්.ගිකුදුදු. සුදුදුන්තා. කා.යා.නුපසි, ය, තිසම්. සමය සත්‍ය අනුසායනී සම්, සත්‍ය සත්‍යාසම්බෝ, ජ්‍යෙෂ්ඨ, මෙම, සත්‍යපටින්.න්.හා. සම්පූජනයා.

475. කළකුව ගිකුවූ වේදනා.සු වේදනා.නුපසි විහරනී : ඉඩ ගිකුවූ යයම්. සමය ලේඛුනුතරු ක්‍රි.න්.හා.වේනි තීයා, නීක්. අපවියග, මි. දිවියන්.න්.හා. පහා.න්.ය පෑම්.ය ඩුමිය, පත්‍රිය, විවිධවා'ව කා.මෙනි -පෙ- පෑම්.ම්. ක්‍රි.න්.හා. උපසම්පර්ශ විහරනී දුකුබැ, පරිපද්. ද්‍රුම්.ගිකුදුදු. තේදනා.සු වේදනා.නුපසි, ය, තිසම්. සමය සත්‍ය අනුසායනී සම්, සත්‍ය සත්‍යාසම්බෝ, ජ්‍යෙෂ්ඨ, මෙම, සත්‍යපටින්.න සම්පූජනයා.

471. කිසේයින් මහඟ තෙම (නීවරණාදී) ධර්මයන්හි ධර්මය අනුව බලමින් වෙසේ ද යන් : මේ සහ්නාහි මහඟ තෙම යම් කලුක දූෂ්චරිතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිළිස ප්‍රථමුම්පට පැමිණිම පිළිස ගෙනයාණික වූ අපවයගාමී වූ ලොකෝත්තරධ්‍යානය වඩා ද, ධර්මයන්හි ධර්මය අනුව බලමින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... දුක් වූ පිළිවෙන් ඇති ලැයි වූ ඇති දූෂ්චරිතයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි මාර්ගාධි වූ මාර්ග පයාණිපත්තා වූ යම් ස්මානියක් අනුස්මානියක් සම්බන්ධමානියක් ස්මානියම්බාධාච්චය යෙක් වේ ද, මේ ‘ස්මානිප්‍රසරාන’ යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍ය ධර්මයේ ‘ස්මානිප්‍රසරානයම්ප්‍රස්ක්තයේ’ යි.

472. එහි ‘ස්මානිප්‍රසරාන’ කටයේ යන් : මේ සහ්නාහි මහඟ තෙම යම් කලුක දූෂ්චරිතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිළිස ප්‍රථමුම්පට පැමිණිම පිළිස ගෙනයාණික වූ අපවය ගාමී වූ ලොකෝත්තරධ්‍යානය වඩා ද, ධර්මයන්හි ධර්මයනුදරයි ව කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... දුබප්‍රතිපත්ත ඇති දැන්ධාණි වූ ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි මාර්ගාධි වූ මාර්ගපයාණිපත්තා වූ යම් ස්මානියක් අනුස්මානියක් සම්බන්ධමානියක් ස්මානියම්බාධාච්චයක් වේ ද, මේ ‘ස්මානිප්‍රසරාන’ යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍ය ධර්මයේ ‘ස්මානිප්‍රසරානයම්ප්‍රස්ක්තයේ’ යි.

473. සන්නිපටයානයේ සකර දෙනෙකි : මේ සහ්නාහි මහඟ තෙම කයෙහි කය අනුව බලමින් වෙසයි, වෙදානාවන්හි ... විත්තයෙහි ... ධර්මයන්හි ධර්මය අනුව බලමින් වෙසේ.

474. කිසේයින් මහඟ කයෙහි කය අනුව බලමින් වෙසේ ද යන් : මේ සහ්නාහි මහඟ තෙම යම් කලුක දූෂ්චරිතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිළිස ප්‍රථමුම්පට පැමිණිම පිළිස ගෙනයාණික වූ අපවය ගාමී වූ ලොකෝත්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... දුබ වූ ප්‍රතිපද ඇති දන්ධ වූ ඇති දූෂ්චරි ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි ස්පර්ශය වෙයි... අවික්ෂපය වේ. මේ ධර්මයේ කුළුයෙයේ යි. එම ලොකෝත්තර කුළුයානය කළ බැවින් වැශ්‍ය බැවින් කයෙහි කය අනුව බලමින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... දුබ වූ ප්‍රතිපද ඇති දන්ධ වූ ඇති දූෂ්චරි ඇති අනුශාත වූ විපාකප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි මාර්ගාධි වූ මාර්ගපයාණිපත්තා වූ යම් ස්මානියක් අනුස්මානියක් සම්බන්ධමානියක් ස්මානියම්බාධාච්චයක් වේ ද, මේ ‘සන්නිපටයාන’ යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍ය ධර්මයේ ‘සන්නිපටයානයම්ප්‍රස්ක්තයේ’ යි.

475. කිසේයින් මහඟ වෙදානාවන්හි වෙදානා අනුව බලමින් වෙසේ ද යන් : මේ සහ්නාහි මහඟ තෙම යම් කලුක දූෂ්චරිතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිළිස ප්‍රථමුම්පට පැමිණිම පිළිස ගෙනයාණික වූ අපවය ගාමී වූ ලොකෝත්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... දුබ වූ ප්‍රතිපද ඇති දන්ධ වූ ඇති දූෂ්චරි ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි ස්පර්ශය වෙයි... අවික්ෂපය වේ. මේ ධර්මයේ කුළුයෙයේ යි. එම ලොකෝත්තර කුළුයානය කළ බැවින් වැශ්‍ය බැවින් වෙදානාවන්හි වෙදානා අනුව බලමින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... දුබ වූ ප්‍රතිපද ඇති දන්ධ වූ ඇති දූෂ්චරි ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි ස්පර්ශය වෙයි... අවික්ෂපය වේ. මේ ධර්මයේ කුළුයෙයේ යි. එම ලොකෝත්තර කුළුයානය කළ බැවින් වැශ්‍ය බැවින් වෙදානාවන්හි වෙදානා අනුව බලමින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... දුබ වූ ප්‍රතිපද ඇති දන්ධ වූ ඇති දූෂ්චරි ඇති අනුශාත වූ විපාකප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි මාර්ගාධි වූ මාර්ගපයාණිපත්තා වූ යම් ස්මානියක් අනුස්මානියක් සම්බන්ධමානියක් ස්මානියම්බාධාච්චයක් වේ ද, මේ ‘සන්නිපටයාන’ යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍ය ධර්මයේ ‘සන්නිපටයානයම්ප්‍රස්ක්තයේ’ යි.

477. කළුක්කු හික්වූ බිමෙලුපු බිමට, තුළපසි එහිරේ : ග්‍රැන් හික්වූ යයම් සමය ලෙ, කුතුරු නියුත් නිකා අපවියා මින් දිව්‍යීගත්, නා පහා නාය පත්‍රම්ය ගුමිය, පත්‍රීය, එවිටෙව්ට ව කාමෙනි — පෙ— පත්‍රම් කි, නා උ උපසම්පූර්ණ එහිරේ දුක්කි, පරිපද් දැක්මි හික්ක්දී, තුමෙ සමය එසේය, ශෙ, ති — පෙ — අවිකෙබාපේ, ශෙ, ති, ඉමෙ බිමට, කුසාලා, තුළපසිරු රු නියුත් ව ලෙ, කුතුරු රු කුසාලයා කි, තුළපසි ක්‍රිත්‍යා, නා, විත්‍යා, එපා, කා එවිටෙව්ට ව කාමෙනි — පෙ — පත්‍රම් කි, නා උ උපසම්පූර්ණ එහිරේ දුක්කි, පරිපද් දැක්මි හික්ක්දී, නා පත්‍රම් දැක්මි හික්ක්දී, පුද්‍යික්ක්දී, බිමෙලුපු බිමට, තුළපසි, ය, තු යයම් සමය සත් අනුසායනී සමට, සත් සත් පෙන්වා, ජ්‍යෙෂ්ඨා, මෙයාඩා, මෙයාඩා, පත්‍රා, ඉදා වුවත් සත් පෙන්වා, නා. අවෙසේය, බිමට, සත් පෙන්වා, නා සම්පූර්ණතා.

478. භාෂ්‍ය කතම් සඳහාවයි:න්: ඉතු හිකුවූ යෙම්මි. සමඟය  
ලේ,කුතුකරනු ඇති,න් ගාවෙනි නියය,නීකා අපවශය,මි. දිවියන්,න්  
පහ,න්,ය පරිමාය ලුමිය, පත්‍රිය, විවිධෝ'ව කාමෙනි-පෙ- පරිමා ස්ථා,න්  
දුපසම්පරු විහරනි දුක්‍රිය,පරිපදා ද්‍රීඩ්,නිශ්චිද්. තහම්මි. සමඟය එසෙයා,  
හැ,නි -පෙ- අවිශ්කාරපා, ගෙය,නි, ඉමෙ බිමට, කුසලා. තසෙයා'ව  
ලේ,කුතුකරයා කුසලයා ස්ථානයා කතුතතා, හාවිතතතා, විප,කා.  
විවිධෝ'ව කාමෙනි-පෙ- පරිමා ස්ථා,න් දුපසම්පරු විහරනි දුක්‍රිය,  
පරිපදා ද්‍රීඩ්,නිශ්චිද්. පුද්‍රිය, තහම්මි. සමඟය යනි අනුසායනි  
සම්ම,සත්‍ය සත්‍යාචාරී,රුක්‍රියා, මගාචාරී. මගාපරිය,පත්‍රා, ඉදා වුවත්  
සත්‍යාචාරී,න්. අවශේෂා, බිමට, සත්‍යාචාරී,බත්‍රාපුද්‍රිතතා.

අභිජනනය සඳහා

479. වනත්තු:ගෙය සහිපටයි:නූ: ඉඩ හිකුවූ කාගේ කායා:නුපසයි විහරන් අ:ත්,පි සම්පර්,නෙ, සහිම, විනෙයය ලෙ,ගෙ අනිරුධ්,දැමනයා. වෙදන්,පු වෙදන්:නුපසයි විහරන් අ:ත්,පි සම්පර්,නෙ, සහිම, විනෙයය ලෙ,ගෙ අනිරුධ්,දැමනයා. විතෙක විතෙක සම්පර්,නෙ, සහිම, විනෙයය ලෙ,ගෙ අනිරුධ්,දැමනයා. බිමෙම පිමෙම සම්පර්,නෙ, සහිම, විනෙයය ලෙ,ගෙ අනිරුධ්,දැමනයා. බිමෙමපු බිමෙම,නුපසයි විහරන් අ:ත්,පි සම්පර්,නෙ, සහිම, විනෙයය ලෙ,ගෙ ඇනිරුධ්,දැමනයා.

476. කිසේයින් මහඟ සිතෙහි සිත අනුව බලමින් වෙසේ ද යන් : මේ සස්දනෙහි මහඟ තෙම යම් කළලක දාශටිගතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභූමියට පැමිණිම පිණිස නොයින්ක වූ අපවශයාම් වූ ලොකොත්තරධ්‍යානය විඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දු: බ වූ ප්‍රතිපද ඇති දෑන් බ වූ අභිජා ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි ස්ථරය වෙයි . . . අවික්ෂණය වේ. මේ ධර්මයෝ කුගලයෝ යි. එම ලොකොත්තර කුගලධ්‍යානය කළ බැවින් වැඩු බැවින් සිතෙහි සිත අනුව බලමින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දු: බ වූ ප්‍රතිපද ඇති දෑන් බ වූ අභිජා ඇති අභිජා වූ විජාකප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපයාම්පන්න වූ යම් ස්ථමානීයක් අනුස්ථමානීයක් සම්බන්ධමානීයක් වේ ද, මේ 'සතිපටයාන' යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍ය ධර්මයෝ 'සතිපටයානය මිපුස්තයෝ' යි.

477. කිසේයින් මහඟ ධර්මයන්හි ධර්මය අනුව බලමින් වෙසේ ද යන් : මේ සස්දනෙහි මහඟ තෙම යම් කළලක දාශටිගතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභූමියට පැමිණිම පිණිස නොයින්ක වූ අපවශයාම් වූ ලොකොත්තරධ්‍යානය විඩා ද, කාමයන් ගෙන් වෙන් ව ම . . . දු: බ වූ ප්‍රතිපද ඇති දෑන් බ වූ අභිජා ඇති අභිජා ඇති අභිජා වූ විජාකප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි ස්ථරය වෙයි . . . අවික්ෂණය වේ. මේ ධර්මයෝ කුගලයෝ යි. එම ලොකොත්තර කුගලධ්‍යානය කළ බැවින් වැඩු බැවින් ධර්මයන්හි ධර්මය අනුව බලමින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දු: බ වූ ප්‍රතිපද ඇති දෑන් බ වූ අභිජා ඇති අභිජා වූ විජාකප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපයාම්පන්න වූ යම් ස්ථමානීයක් අනුස්ථමානීයක් සම්බන්ධමානීයක් ස්ථමානීයක් සම්බන්ධමානීයක් වේ ද, මේ 'සතිපටයාන' යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍ය ධර්මයෝ 'සතිපටයානය මිපුස්තයෝ' යි.

478. එහි 'සතිපටයාන' කවිර යන් : මේ සස්දනෙහි මහඟ තෙම යම් කළලක දාශටිගතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභූමියට පැමිණිම පිණිස නොයින්ක වූ අපවශයාම් විඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දු: බප්‍රතිපත් ඇති දෑන් දෑ-අභිජා ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි ස්ථරය වෙයි . . . අවික්ෂණ පය වේ. මේ ධර්මයෝ කුගලයෝ යි. එම ලොකොත්තර කුගලධ්‍යානය කළ බැවින් වැඩු බැවින් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දු: බප්‍රතිපත් ඇති දෑන් දෑ-අභිජා වූ විජාකප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපයාම්පන්න වූ යම් ස්ථමානීයක් අනුස්ථමානීයක් සම්බන්ධමානීයක් ස්ථමානීයක් සම්බන්ධමානීයක් වේ ද, මේ 'සතිපටයාන' යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍ය ධර්මයෝ 'සතිපටයානය මිපුස්තයෝ' යි.

අභිජා ධර්මයෝ යි.

---

479. ස්ථමානීප්‍රයෝගානයෝ සතර දදනෙකි : මේ සස්දනෙහි මහඟ තෙම කොලෙස් කවින වැර ඇති ව සම්බන්ධන ඇති ව සිංහ ඇති ව කාය සඩිඩාන ලොකයෙහි අභිජාව හා දෙම්නය දුරු කොට කොලෙස් කිය සිත අනුව බලමින් වෙසයි, කොලෙස් තවන වැර ඇති ව සම්බන්ධන ඇති ව සිංහ ඇති ව වෙදනා සඩිඩාන ලොකයෙහි අභිජාව හා දෙම්නය දුරු කොට වෙදනාවින්හි වෙදනා අනුව බලමින් වෙසයි, කොලෙස් තවන වැර ඇති ව සම්බන්ධන ඇති ව සිංහ ඇති ව වින්න සඩිඩාන ලොකයෙහි අභිජාව හා දෙම්නය දුරු කොට සිතෙහි සිත අනුව බලමින් වෙසයි, කොලෙස් තවන වැර ඇති ව සම්බන්ධන ඇති ව සිංහ ඇති ව ධර්ම සඩිඩාන ලොකයෙහි අභිජාව හා දෙම්නය දුරු කොට ධර්මයන්හි ධර්මය අනුව බලමින් වෙසයි.

480. වනුනෙන් සතිපටිංහ නේ කන් කුසල, කන් අකුසල, කන් අව්‍යාකන්, -පෙ- කන් සරණ, කන් අරණ :

481. සිය, කුසල, සිය, අව්‍යාකන්.

සිය, පුබාය වෙදනාය සමපුළුනා, සිය, අදුක්‍රමපුබාය වෙදනාය සමපුළුනා.

සිය, එපාකා, සිය, එපාකඩමෙමම්,

අනුපදිනානුපදිනියා.

අභාක්ලිවිංචාභාක්ලිංසියා.

සිය, යවිහක්කාවිවාර, සිය, අවිහක්කාවිවාරමනා, සිය, අවිහක්කාවිවාර.

සිය, පිනිසහගත්, සිය, පුබ්‍රහගත්, සිය, උපොක්ඩ්සහගත්.

නෙවද්‍යානෙන න හාවනාය පහාතබා.

නෙවද්‍යානෙන න හාවනාය පහාතබාහෙතුනා.

සිය, අපවයග, මිනෙ, සිය, නෙවාවයග, මි භාපවයග, මිනෙ.

සිය, සෙකබා, සිය, අශෙකකබා.

අප්පම්, මූරම්.

අප්පම්, මූරම්, රමණ්.

පණීත්,

සිය, සමත්තකනීයනා, සිය, අනීයනා.

න මියා, රමණ්,<sup>1</sup> සිය, මයෙගෙතුනා, සිය, මියා, ඩිපත්තෙ,

සිය, න වත්තකබා, මයෙගෙතුනා, නි'ප මයා, ඩිපත්තෙ, නි'ප.

සිය, උප්පනා, සිය, අනුප්පනා, සිය, උප්පදිනෙ,

සිය, අනායනා, සිය, පවුප්පනා, සිය, අනීනා.

න වත්තකබා, අනීනා, රමණ්, නි'ප අනායනා, රමණ්, නි'ප පවුප්පනා, -  
රමණ්, නි'ප.

සිය, අජ්ඝිත්තා, සිය, බගිත්, සිය, අජ්ඝිත්තාබගිත්,

බගිත්, රමණ්,

අනිද්‍යානුභාදුප්පරිං.

482. න ගෙතු.

සගහතුනා.

ගෙතුහමපුළුනා.

න වත්තකබා, ගෙතු වෙව සගහතුනා, වාත්ති.<sup>1</sup>

සගහතුනා, වෙව න ව ගෙතු.

1. මයා, රමණ්, - යනා.

2. සගහතුනා, නි - සිරිමු.

480. සතර සතිපටයානයන් අනුරේති කෙතෙක් කුගලයෝ ද කෙතෙක් අකුගලයෝ ද කෙතෙක් අව්‍යාකෘතයෝ ද ... කෙතෙක් සරණයෝ ද කෙතෙක් අරණයෝ ද යන් :

481. (සතර සතිපටයානයෝ) කුසල් ද වන්නාහ, අව්‍යාකෘත ද වන්නාපූ ය.

පුබටදාව හා සම්පූර්ණ ද වන්නාහ, උපක්ෂාවේදාව හා සම්පූර්ණ ද වන්නාපූ ය.

විපාක ද වන්නාහ, විපාකයටහාවධරම ද වන්නාපූ ය.

අනුපාදින්නොපාදනීයහ.

අයංක්ලිඡටඅයංක්ලඩිකයහ.

සටිකරකඩවිවාර ද වන්නාහ, අටිකරකවිවාරමාපු ද වන්නාහ, අටිකරකඅටිවාර ද වන්නාපූ ය.

පිතියහගත ද වන්නාහ, පුබසහගත ද වන්නාහ, උපක්ෂාසහගත ද වන්නාපූ ය.

නො ම දරුණනායන් නො ද හාවනායන් ප්‍රහාතවා හ.

නො ම දරුණනායන් නො ද හාවනායන් ප්‍රහාතවා හෙතු ඇතියහ.

අපවියගාමී ද වන්නාහ, නො ම ආවියගාමී නො ද අපවියගාමී ද වන්නාපූ ය.

ගෙක්ෂ ද වන්නාහ, අගෙක්ෂ ද වන්නාපූ ය.

අපමාණයහ.

අපමාණාලම්බනයහ.

ප්‍රශ්නයහ.

සම්සක්ත්වතියන ද වන්නාහ, අතියන ද වන්නාපූ ය.

මාරුගාලම්බනයෝ නො වෙති, මාරුගහනුක ද වන්නාහ, මාරුගාධිපති ද වන්නාහ, මාරුගහනුකහ යි ද මාරුගාධිපති යි ද නො කියයුතු ද වන්නාපූ ය.

ලත්පත්න ද වන්නාහ, අනුත්පත්න ද වන්නාහ, උත්පාදී ද වන්නාපූ ය.

අතිත ද වන්නාහ, අනාගත ද වන්නාහ, ප්‍රතුෂත්පත්න ද වන්නාපූ ය.

අතිනාලම්බනහ යි ද අනාගතාලම්බනහ යි ද ප්‍රතුෂත්පත්නාලම්බනහ යි ද නො කියයුත්නාහ.

අධ්‍යාත්ම ද වන්නාහ, බාහිර ද වන්නාහ, අධ්‍යාත්මබාහිර ද වන්නාපූ ය.

බාහිරාලම්බනයහ.

අතිදරුණනඅපතිසයහ.

482. හෙතුපූ නො වෙති.

සහනුකයහ.

සහනුම්පූර්ණයහ.

සහනු ද මූ ම සහනුකහ යි ද නො කියයුත්කාහ, සහනුක ද මූවාපු ම නො ද හෙතුපූ වෙති.

න වින්දු බඩා හෙතු වෙව හෙතු සම්පූර්ණයා, වැනි<sup>1</sup> හෙතු සම්පූර්ණයා වෙව න එ හෙතු.

න හෙතු සහෙතුයා.

483. සපෘතවයා.

සඩිඩු.

අතිදෙසායා.

අපටිසා.

අරුපා.

ලෝකුත්තර.

කොහළී විශේෂීයා, කොහළී න විශේෂීයා.

484. නෙ, අ; සවා.

අනාසවා.

අ; සවටිප්පූනයා.

න වින්දු බඩා, අ; සවා, වෙව ස; සවා, තිපි, ස; සවා, වෙව නෙ, ව අ; සවා, ති'පි.

න වින්දු බඩා, අ; සවා, වෙව අ; සවිසම්පූර්ණයා, ති'පි, අ; සවිසම්පූර්ණයා, වෙව නෙ, ව අ; සවා, ති'පි.

අ; සවටිප්පූනයා අනාසවා.

485. නෙ, සංයෝජනා, -පෙ- නෙ, ගන්නා, -පෙ- නෙ, ඕස්ස, -පෙ- නෙ, ගයාගා, -පෙ- නෙ, තිවිරණා, -පෙ- නෙ, පරුම්සා, -පෙ-

ස; රම්මණා.

486. නෙ, මිත්තයා.

වෙතයිකා.

මිත්තසම්පූර්ණයා.

මිත්තසංස්ථි,

මිත්තසම්මුවයි; නා.

මිත්තසගහුනෙ,

මිත්තයා, නු පරිවිත්තිනෙ.

මිත්තසංසටිසම්මුවයි; නසගහුනෙ.

මිත්තසංසටිසම්මුවයි; න, නු පරිවිත්තිනෙ.

බ; ගිරු.

නෙ, උපාදා.

අනුපාදිතයා.

1. හෙතු සම්පූර්ණයා, ති - සිරෝ.

ಉತ್ತರ ದ ವಿ ಮ ಉತ್ತರಾರ್ಥಿಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ದಿ ದ ನೋ ಕಿಯಪ್ರಸ್ತಾಪ, ಉತ್ತರಾರ್ಥಿಪ್ರಪಂಚದ ದ ವಿವಿಧ ಮ ನೋ ದ ಉತ್ತರಾರ್ಥಿ ಲೆವಿ.

ಉತ್ತರ ನೋ ಲೆವಿ, ಸಂಉತ್ತರಾರ್ಥಿ.

483. (ಉತ್ತರ ಸಹಿಪರಿಧಿನಾಯಕ) ಸಪ್ತಹಾಯಹ.

ಸದಿಬಹಾಯಹ.

ಅನೀಡರಾಜನಾಯಹ.

ಅಪಮೀಷಯಹ.

ಅರ್ಧಪಯಹ.

ಅಲಾಂಕಾರತ್ವಕರಯಹ.

(ವಿಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥಿ) ಕ್ವಿಟಿ ಉನ್‌ಕ್ರಿಯಯಕಿನ್ ದಿಕ್ಕಪ್ರಸ್ತಾಪ. ಕ್ವಿಟಿ ಉನ್‌ಕ್ರಿಯಯಕಿನ್ ನೋ ದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ.

484. (ಉತ್ತರ ಸಹಿಪರಿಧಿನಾಯಕ) ಆಪ್ರವಿಯೇ ನೋ ಲೆವಿ.

ಅನಾಪ್ರವಿಯೇ ಯ.

ಆಪ್ರವಿರಿಪ್ರಪಂಚದಯೇ ಯ.

ಆಪ್ರವಿ ದ ವಿ ಮ ಸಾಪ್ರವಿ ದ ವಿ ಮ ನೋ ದ ಆಪ್ರವಿ ದಿ ದ ನೋ ಕಿಯಪ್ರಸ್ತಾಪ ಯ.

ಆಪ್ರವಿ ದ ವಿ ಮ ಆಪ್ರವಿಸಿಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ದಿ ದ ಆಪ್ರವಿಸಿಪ್ರಪಂಚದ ದ ವಿ ಮ ನೋ ದ ಆಪ್ರವಿ ದಿ ದ ನೋ ಕಿಯಪ್ರಸ್ತಾಪ ಯ.

ಆಪ್ರವಿರಿಪ್ರಪಂಚ ವಿ ಅನಾಪ್ರವಿಯೇ ಯ.

485. (ಉತ್ತರ ಸಹಿಪರಿಧಿನಾಯಕ) ಸಂಯೋಜನಾಯೇ ನೋ ಲೆವಿ . . . ಗ್ರಹಂರಾಯೇ ನೋ ಲೆವಿ . . . ಇಂಗಂರಾಯೇ ನೋ ಲೆವಿ . . . ಅಯಂರಾಯೇ ನೋ ಲೆವಿ . . . ಕೀರಿರಣಾಯೇ ನೋ ಲೆವಿ . . . ಪರಾರ್ಥಾರಾಯೇ ನೋ ಲೆವಿ.

486. (ಉತ್ತರ ಸಹಿಪರಿಧಿನಾಯಕ) ಸಾಲಾರಿಬಹಾಯೇ ಯ.

ರಿಂತಾಯೇ ನೋ ಲೆವಿ.

ಒಂಬಿಡಿಕಾಯೇ ಯ.

ರಿಂತಾರ್ಥಿಪ್ರಪಂಚದಯೇ ಯ.

ರಿಂತಾಸಂಸಾರಿತಯೇ ಯ.

ರಿಂತಾಸಾರ್ಥಿರಾಂನಾಯೇ ಯ.

ರಿಂತಾಷಾಂಕಾಯೇ ಯ.

ರಿಂತಾಜ್ಞಪರಿವರ್ತನೀಯೇ ಯ.

ರಿಂತಾಸಂಸಾರಿತಪ್ರಸ್ತಾಪಾರ್ಥಿರಾಂನಾಯೇ ಯ.

ರಿಂತಾಸಂಸಾರಿತಪ್ರಸ್ತಾಪಾರ್ಥಿರಾಂನಾಜ್ಞಪರಿವರ್ತನೀಯೇ ಯ.

ಬಾಹಿರಾಯೇ ಯ.

ಲಪಾದ ನೋ ಲೆವಿ.

ಅನುಪಾದಿನಾಯೇ ಯ.

487. නො, උපාදුනු, -පෙ- නො, කිලෝසු, -පෙ-

488. න දස්සුනේන පහාත්ත්තියා.

න හාචිනාය පහාත්ත්තියා.

න දස්සුනේන පහාත්ත්තියා.

න හාචිනාය පහාත්ත්තියා.

සියා සටිතක්කා, සියා අටිතක්කා.

සියා සටිවාරා, සියා අටිවාරා.

සියා සපැනීකා, සියා අපැනීකා.

සියා පිතිසහගතා, සියා න පිතිසහගතා.

සියා පූබසහගතා, සියා න පූබසහගතා.

සියා උපෙකඩාසහගතා, සියා න උපෙකඩාසහගතා.

න කාම්මාචිවරා,

න රුපාචිවරා.

න අරුපාචිවරා.

අපරියාපන්නා.

සියා තියෙන්තිකා, සියා අතියෙන්තිකා.

සියා තියනා, සියා අතියනා.

අනුත්තයා.

අරණාත්තා.

පණුපුවිතකා..

සහිපතියා නාලිකාංගමියා නිවේදනා.

487. (සකර සහිපටියානයේ) උපාදනයේ නො වෙති. . . ක්ලරයේ නො වෙති. . .

488. (සකර සහිපටියානයේ) දරුණනයේ ප්‍රහාතව්‍යයේ නො වෙති.

භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යයේ නො වෙති.

දරුණනයේ ප්‍රහාතව්‍යහෝ ඇත්තාපු නො වෙති.

භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෝ ඇත්තාපු නො වෙති.

සටිකරක ද වන්නාහ, අවිකරක ද වන්නාපු ය.

සටිවාර ද වන්නාහ, අවිවාර ද වන්නාපු ය.

ප්‍රීතික ද වන්නාහ, ප්‍රීතික ද වන්නාපු ය.

පුබසහගත ද වන්නාහ, පුබසහගත නො ද වන්නාපු ය.

ලැපක්ෂාසහගත ද වන්නාහ, උපක්ෂාසහගත නො ද වන්නාපු ය.

කාමාවවරයේ නො වෙති.

රුපාවවරයේ නො වෙති.

අරුපාවවරයේ නො වෙති.

අපයීයන්නයේ ය.

මෙනායීයික ද වන්නාහ, අමෙනායීයික ද වන්නාපු ය.

නියත ද වන්නාහ, අනියත ද වන්නාපු ය.

අසුත්තරයේ ය.

අරණයේ දි.

පස්හපුරිජකය දි.

සහිපටියානාවිජමිය තිමි.

## 8. සම්මාපන විභාගය

489. වන්න,රෙ,සම්පූදිත,තුව හිකුවේ අනුපාතනන්,ත්ව,ප,පක්,ත්ව,අකුසලු,ත්ව,චිමල්,ත්ව,අනුපාතු,දැය ජංදා. ජ්‍යෙනි ව,යම්ත්තී විරිය. ආ,රහත් එත්තා. පෙනෙන්න,ත්ව පදන්ත්තී. උපනන්,ත්ව,ප,පක්,ත්ව,අකුසලු,ත්ව,චිමල්,ත්ව,පහ,ත්ව,ය ජංදා. ජ්‍යෙනි ව,යම්ත්තී විරිය. ආ,රහත් එත්තා. පෙනෙන්න,ත්ව පදන්ත්තී අනුපාතනන්,ත්ව,කුසලු,ත්ව,චිමල්,ත්ව,පහ,ත්ව,ය ජංදා. ජ්‍යෙනි ව,යම්ත්තී විරිය. ආ,රහත් එත්තා. පෙනෙන්න,ත්ව පදන්ත්තී අනුපාතනන්,ත්ව,කුසලු,ත්ව,චිමල්,ත්ව,පහ,ත්ව,ය ජංදා. ජ්‍යෙනි ව,යම්ත්තී විරිය. ආ,රහත් එත්තා. උපනන්,ත්ව,ප,පක්,ත්ව,අකුසලු,ත්ව,චිමල්,ත්ව,පහ,ත්ව,ය ජංදා. ජ්‍යෙනි ව,යම්ත්තී විරිය. ආ,රහත් එත්තා.

490. කුරුකුව හික්කු අනුපාතනාහාන පා, පාකාන්තා අනුසාලාන ගිමෙ, නාන්තා අනුපාත දැය ජන්දා ජැනනා වි, යමත් විරිය. අංරහන් එනෙනා පායනාන්තා පදනුවේ:

தங்க கனமே அனுபவந்து, ப.,பகு, அகுசல், விமல், : நினீ அகுசல்-  
இலு,நி : லோஹ, டெஸே, மே,கை, சிடெக்பீ, வ கிடெக்கு, சு.ஙப-  
புதேகு, வேட்கு,கிடேக்கு, சுக்கிடேக்கு, சுக்கிடேக்கு, விக்கிடே-  
க்கு,கிடேக்கு, தா.சு.மு.வி.ந. கூ.யக்கும். விவிக்கும். தநே,கும், ஒடே  
விவுனை அனுபவந்து, ப.,பகு, அகுசல், விமல்,

ඉත් ඉමෙසිය අනුපාතනය,නම් ප,පක්,නම් අනුපාල,නම් ගිමල,නම් අනුපාද,දැය ජන්දම ජනනය වියම් විරිය අ,රහන් එනත් පෙනෙනු,ති පදනම්.

‘ජන්ද.. ජනෙන්ති’නි, හනු කනීමේ, ජන්දය: යො, ජන්දය ජන්දිකත්, කනුකම්වකයා, කුසලු, බිම්වැජේයු, අය.. වුවවත් ජන්දය. ඉම් ජන්ද.. ජනෙන් සංස්කරණයේ උචිපෙන් සමුච්චිපෙන් නිබඩතෙක් අනි-නිබඩතෙක්. තෙක වුවවත්. ජන්ද.. ජනෙන්ති’නි.

‘ව්‍යාමනී’න් තුන් කෙනෙමේ, ව්‍යාමෙම් : ගෙ, වෙනසිකෙ, විරිය, රෙමෙකා, -පෙ-සම්, ව්‍යාමේ, අයං වුවවත් ව්‍යාමේ, ඉම්හා, ව්‍යාමෙන උපෙන්, හෙ, නි සලුපෙන්, උපගත්,<sup>1</sup> සමුපගත්,<sup>2</sup> උපපෙන්, සටපෙන්නා, සමන්නා, ගත්තා, තෙන වුවවත් ‘ව්‍යාමනී’න්.

‘ලිජය. ආරහත්’නී ත්‍යාපි කානම් විරියා : යෙ වෙතසිසේ, එරියර, රමෙහා, -පෙ - සම්ම, ව්‍යාමේ, ඉදු වූවත් විරියා . ඉම් විරියා ආරහත් සම්රහත් අභ්‍යවත් හා, වෙත් බහුලීකරෙන්, නෙන වූවත් ‘ලිජය. ආරහත්’නී.

‘ලිඛන්. පැයක්කෙහු,තී’නි හිසේ කොම් ල. ලිඛන්: ය. ම විඛන්. මගෙ, ම, නායු. –පෙ- තුරු, මගෙ, එකුදෙනුවා, නු, ඉදා. වූවත් විඛන්, ඉම්. විඛන්. පැයක්කෙහු,තී සාම්පූහ්‍යක්කෙහු,තී උපස්ථිතෙහෙත් පවත්පස්ථිතෙහෙත්, නෙන වූවත් ‘ලිඛන්. පැයක්කෙහු,තී’නි.

‘පදන්නි’න් හෙතු කෙනම් පඩින් : යො වෙනසිකේ, විරියරලෙකු, -පෙ- සම්මාවයම්, ඉදා වූවන් පඩින්, ඉම්බා පඩින්, නෙනහු උපත්‍යෙ, හෙන්නි -පෙ- සම්නායගත්‍යෙ, ශෙන වූවන් පදන්නි’න්.

1. റപ്പ, ഗന്ധു, - ഡിരിച്ച്. 2. കമ്മിപ്പ, ഗന്ധു, - ഡിരിച്ച്.

## 8. සම්බන්ධානවිභාගය

489. සම්බන්ධානයේ සතර දෙනොකි : මේ සංගීත පිළිපන්මහන තුපන් ලාමක අකුණලදරමයන්ගේ නො ඉපදීම පිණිස කන්තුකම්තාකුසලවිජන්දය උපදවයි, වැයම කෙරෙයි, කායික වෛත්සික වියාස කෙරෙයි, (එම සහරාත වියාසයෙන්) සිත නහාසිටු විවිධ ප්‍රධාන්වියාස කෙරෙයි, උපන් ලාමක අකුණලදරමයන්ගේ ප්‍රාණය පිණිස කන්තුකම්තාකුසලවිජන්දය උපදවයි, වැයම කෙරෙයි, වියාස කෙරෙයි, සිත නහාසිටු වියි, ප්‍රධාන්වියාස කෙරෙයි. තුපන් කුණලදරමයන්ගේ ඉපදීම පිණිස කුණලවිජන්දය උපදවයි, වැයම කෙරෙයි, වියාස කෙරෙයි, සිත නහාසිටුවයි, ප්‍රධාන්වියාස කෙරෙයි, උපන් කුණලදරමයන්ගේ සිටිම පිණිස නො නැඩීම පිණිස ප්‍රන්ප්‍රනා ඉපදීම පිණිස විප්පලට පිණිස වැයම පිණිස සම්පූර්ණ විම පිණිස කන්තුකම්තාකුසලවිජන්දය උපදවයි, වැයම කෙරෙයි, වියාස කෙරෙයි, සිත නහාසිටුවයි, ප්‍රධාන්වියාස කෙරේ.

490. කියෙයින් මහන තුපන් ලාමක අකුණලදරමයන් නො ඉපදීම පිණිස කුසලවිජන්දය උපදවා ද, වැයම කෙරේ ද, වියාස කෙරේ ද, සිත නහාසිටුවා ද, ප්‍රධාන්වියාස කෙරේ ද යන් :

එහි තුපන් අකුණලදරමයේ කවරහ යන් : ලොහ දෙය මොහ යන තුන් අකුණල මූලයේ ය, තනදෙකුට වූ ක්ලෙකුයේ ය, තන්සම්පූක්ත වූ වෙදනාස්කන්ධ ය ය සංඝස්කන්ධ ය සංස්කාරස්කන්ධ ය ය විදෙනාස්කන්ධ ය, තන්සුල්ත්තාන වූ කායකරම ය වාක්කරම ය මන්ස්කරම ය යන මොඩු 'තුපන් අකුණලදරමයේ' දී කියනු ලැබෙන්.

මෙසේ මේ තුපන් ලාමක අකුණලදරමයන් නො ඉපදීම පිණිස කුසලවිජන්දය උපදවයි, වැයම කෙරෙයි, වියාස කෙරෙයි, සිත නහාසිටුවයි, ප්‍රධාන්වියාස කෙරේ.

ඡන්දා ජනනී යනු : එහි 'ඡන්දය' කවර යන් : යම් ඡන්දයයක් ඡන්දය කරන අයුරෝක් කරනු කැමැති බවෙක් කුසලයෙක් ග්වහාවිජන්දයෙක් වෙ ද, මේ 'ඡන්ද' දී කියනු ලැබේ. මේ ඡන්දය උපදවයි. නිරතුරු කෙරෙයි, නහාසිටුවයි, මොනොවට නහාසිටුවයි, නිපදවයි, වෛත්සිකිවියි. එහෙයින් 'ඡන්දා ජනනී' දී කියනු ලැබේ.

වායමනී යනු : එහි 'වායාම' කවර යන් : යම් වෛත්සික වියාසාරමහයයක් . . . සම්බන්ධානවායාමයෙන් වෙ ද, මේ 'වායාම' දී කියනු ලැබේ. මේ වායාමයෙන් උපන වූයේ සම්බන්ධාන වූයේ එලඩිසිටියේ මොනොවට එලඩිසිටියේ නො වෙන් වූයේ පිරිප්පන් වූයේ සමන්වාගත වූයේ වේ. එහෙයින් 'වායාමනී' දී කියනු ලැබේ.

විරියා ආරහනී යනු : එහි 'විරිය' කවර යන් : යම් වෛත්සිකිවියාසාරමහයයක් . . . සම්බන්ධානවායාමයෙන් වෙ ද, මේ 'විරිය' දී කියනු ලැබේ. මේ වියාස කෙරෙයි, (අරඹයි) ප්‍රන්ප්‍රනා කෙරෙයි, ඇපුරු කෙරෙයි, වඩයි, බෙහුල කෙරෙයි. එහෙයින් 'විරියා ආරහනී' දී කියනු ලැබේ.

විත්තා ප්‍රාග්‍රෑහ්‍යානී යනු : එහි 'විත්තය' කවර යන් : යම් විත්තයයක් මනසෙක් මානසයයක් . . . තදුනුරුප වූ මෙනාවිදෙනාධාකුසලයයක් වෙ ද, මේ 'විත්ත' දී කියනු ලැබේ. මේ විත්තය නහාසිටුවයි, ප්‍රන්ප්‍රනා නහාසිටුවයි, රුකුල්දෙදි, ප්‍රන්ප්‍රනා රුකුල් දෙදි, එහෙයින් 'විත්ත ප්‍රාග්‍රෑහ්‍යානී' දී කියනු ලැබේ.

පදාහනී යනු : එහි 'පධාන' කවර යන් : යම් වෛත්සිකිවියාසාරමහයයක් . . . සම්බන්ධානවායාමයෙන් වෙ ද, මේ 'පධාන' දී කියනු ලැබේ. මේ පධානයෙන් උපන වූයේ . . . සමන්වාගත වූයේ වේ. එහෙයින් 'පදාහනී' දී කියනු ලැබේ.

491. කටුකුව හිකුවූ උපනනානු පාපකානු අකුසලුනානු බිම්මානු පකානානු ජන්ද ජ්‍යෙනී වෘත්තමත් මිරියා ආරහනී එහකා පැහැණුනී පදන්.

නෙත් කතමේ උපනනානු පාපකානු අකුසලු බිම්මා තේ ලෙසෙ, දේශී, මේශී, හිදෙකුවේ, ම කිලෝයා, නිං සම්පූර්ණයෙහා, වෙදනාකඩානී, -පෙ- විකුද්‍යානකඩානී, නිංස්මූල්‍යානානු කායකම් විශාලම් මෙනුකම්, මෙනුකම්, ඉමෙ වුවවනානු උපනනානු පාපකානු අකුසලු බිම්මා ඉත්තී ඉමෙයා උපනනානු පාපකානු අකුසලු බිම්මා පකානානු ජන්ද ජ්‍යෙනී වෘත්තමත් මිරියා ආරහනී එහකා පැහැණුනී පදන්.

‘ජන්ද ජ්‍යෙනී’නී -පෙ- ‘වෘත්තී’නී -පෙ- ‘මිරියා ආරහනී’නී -පෙ- ‘විහකා පැහැණුනී’නී -පෙ- ‘පදන්’නී නෙත් කතම් පැබානානු යෙ, චෙනෙයිකෙ, මිරියාරමෙහා, -පෙ- සම්මාවෘතීම්, ඉදා වුවවනී පැබානානු, ඉමිහා පැබාගෙන උපනෙහා ගොනී -පෙ- සමනාගෙනා, තෙහා වුවවනී ‘පදන්’නී.

492. කටුකුව අනුපානනානු කුසලුනානු බිම්මානු උපනාදය ජන්ද ජ්‍යෙනී වෘත්තමත් මිරියා ආරහනී එහකා පදන්.

නෙත් කතමේ අනුපානනානු කුසලු බිම්මා : තේ හිස් කුසලු ලුලු තේ අලුශාහා, අඟදායා, අම්මාගො, නිංස්මූල්‍යානානු වෙදනාකඩානී, -පෙ- විකුද්‍යානකඩානී, නිංස්මූල්‍යානානු කායකම් විශාලම් මෙනුකම්, මෙනුකම්, ඉමෙ වුවවනානු අනුපානනානු කුසලු බිම්මා, ඉත්තී ඉමෙයා අනුපානනානු කුසලු බිම්මා, ඉත්තී ඉමෙයා පැබානානු බිම්මානු උපනාදය ජන්ද ජ්‍යෙනී වෘත්තී ආරහනී එහකා පැහැණුනී පදන්.

‘ජන්ද ජ්‍යෙනී’නී -පෙ- ‘වෘත්තමත්’නී -පෙ- ‘මිරියා ආරහනී’නී -පෙ- ‘විහකා පැහැණුනී’නී -පෙ- ‘පදන්’නී නෙත් කතම් පැබානානු යෙ, චෙනෙයිකෙ, මිරියාරමෙහා, -පෙ- සම්මා, වෘත්තීම්, ඉදා වුවවනී පැබානානු, ඉමිහා පැබාගෙන උපනෙහා ගොනී -පෙ- සමනාගෙනා, තෙහා වුවවනී ‘පදන්’නී.

493. කටුකුව ගිකුවූ උපනනානු කුසලුනානු බිම්මානු සිනියා අසම්මාසාය ගියෙයාහාවාය වෙළුප්‍රලාය හාවනාය පාරිපුරියා ජන්ද ජ්‍යෙනී වෘත්තමත් මිරියා ආරහනී එහකා පදන්.

නෙත් කතමේ උපනනානු කුසලු බිම්මා : තේ හිස් කුසලු ලුලු තේ, අලුශාහා, අඟදායා, අම්මාගො, නිංස්මූල්‍යානානු වෙදනාකඩානී, -පෙ- විකුද්‍යානකඩානී, නිංස්මූල්‍යානානු කායකම් විශාලම් මෙනුකම්, මෙනුකම්, ඉමෙ වුවවනානු උපනනානු කුසලු බිම්මා, ඉත්තී ඉමෙයා උපනනානු කුසලු බිම්මානු උපනනානු කුසලු බිම්මානු සිනියා අසම්මාසාය ගියෙයාහාවාය වෙළුප්‍රලාය හාවනාය පාරිපුරියා ජන්ද ජ්‍යෙනී වෘත්තමත් මිරියා ආරහනී එහකා පැහැණුනී පදන්.

‘සිනියා’නී යා සිනි ගො, අසම්මා, ගො, අසම්මා, ගො, අසම්මා, ගො, ගියෙයාහාවාය, ගො, හාවනා, නිං වෙළුප්‍රලාය, යා වෙළුප්‍රලාය යා හාවනා, යා, පාරිපුරි.

491. කිසේයින් මහණ උපන් ලාමක අකුශලධිරමයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස කුසල ව්‍යෙන්දය උපද්‍රවා ද, වැයම කෙරේ ද, වැර අරඹා ද, සිත නහාසිටුවා ද, ප්‍රධන්වියා කෙරේ ද යන් :

එහි උපන් ලාමක අකුශලධිරමයේ කවරහ යන් : ලොහ දෙය මොහ යන තුන් අකුශලධිලයේ ය තන්දකයේ වූ ක්ලෙගයේ ය තන්සම්ප්‍රස්ක්ත වූ වෙදනාස්කන්ද ය ... විදුනාස්කන්ද ය, තන්සම්ප්‍රස්ක්ත වූ කායකරම ය වාක්කරම ය මන්සකරම යන මොඩු ' උපන් ලාමක අකුශලධිරමයේ ' යි කියනු ලැබෙන්. මෙයේ මේ උපන් ලාමක අකුශලධිරමයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස කුසලවිජන්දය උපද්‍රවයි, වැයම කෙරෙයි. වැර අරඹියි, සිත නහාසිටුවයි, ප්‍රධන්වියා කෙරේ.

ඡන්ද ජනනාති යනු : ... වායමනි යනු : ... විරියා ආරහනි යනු : ... විත්තං පශ්චාත්‍යාති යනු : ... පදහනි යනු : එහි 'පධාන' කවරහ යන් : යම් තෙවතයික වියාර්ථමහයෙක් ... සම්ස්ව්‍යායාමයෙක් වේ ද, මේ 'පධාන' යි කියනු ලැබෙනි. මේ පධානයෙන් උපත වූයේ ... සමන්වාගත වූයේ වේ. එහෙයින් 'පදහනි' යි කියනු ලැබෙනි.

492. කිසේයින් මහණ තුපන් කුශලධිරමයන් ඉපදීම පිණිස කුසලවිජන්දය උපද්‍රවා ද, වැයම කෙරේ ද, වැර අරඹා ද, සිත නහාසිටුවා ද, ප්‍රධන්වියා කෙරේ ද යන් :

එහි තුපන් කුශලධිරමයේ කවරහ යන් : අමොහ අදෙය අමොහ යන තුන් කුශල මූලයේ ය, තන්සම්ප්‍රස්ක්ත වූ වෙදනාස්කන්ද ය ... විදුනාස්කන්ද ය, තන්සම්ප්‍රස්ක්ත වූ කායකරම ය වාක්කරම ය මන්සකරම යන මොඩු 'තුපන් කුශලධිරමයේ' යි කියනු ලැබෙන්. මෙයේ මේ තුපන් කුශලධිරමයන් ඉපදීම පිණිස කුසලවිජන්දය උපද්‍රවයි, වැයම කෙරෙයි, වැර අරඹියි, සිත නහාසිටුවයි, ප්‍රධන්වියායි කෙරේ.

ඡන්ද ජනනාති යනු : ... වායමනි යනු : ... විරියා ආරහනි යනු : ... විත්තං පශ්චාත්‍යාති යනු : ... පදහනි යනු : එහි 'පධාන' කවරහ යන් : යම් තෙවතයික වියාර්ථමහයෙක් ... සම්ස්ව්‍යායාමයෙක් වේ ද, මේ 'පධාන' යි කියනු ලැබෙනි. මේ පධානයෙන් උපත වූයේ ... සමන්වාගත වූයේ වේ. එහෙයින් 'පදහනි' යි කියනු ලැබෙනි.

493. කිසේයින් මහණ උපන් කුශලධිරමයන්ගේ සිටීම පිණිස නො නැසීම පිණිස ප්‍රන්ස්‍යා ඉපදීම පිණිස විප්‍රුල බව පිණිස වැඩිම පිණිස පරිපුරුණ විම පිණිස කුශලවිජන්දය උපද්‍රවයි, වැයම කෙරෙයි, වැර අරඹියි, සිත නහාසිටුවයි, ප්‍රධන්වියා කෙරෙයි යන් :

එහි උපන් කුශලධිරමයේ කවරහ යන් : අමොහ අදෙය අමොහ යන තුන් කුශල මූලයේ ය, තන්සම්ප්‍රස්ක්ත වූ වෙදනාස්කන්ද ය ... විදුනාස්කන්ද ය, තන්සම්ප්‍රස්ක්ත වූ කායකරම වාක්කරම මන්සකරම යන මොඩු 'උපන් කුශලධිරමයේ' යි කියනු ලැබෙන්. මෙයේ මේ උපන් කුශලධිරමයන්ගේ සිටීම පිණිස නො නැසීම පිණිස ප්‍රන්ස්‍යා ඉපදීම පිණිස විප්‍රුල බව පිණිස වැඩිම පිණිස පරිපුරුණ විම පිණිස කුශලවිජන්දය උපද්‍රවයි, වැයම කෙරෙයි, වැර අරඹියි, සිත නහාසිටුවයි, ප්‍රධන්වියා කෙරේ.

යිනියා යනු : යමක් 'යිනි' නම හේ 'අසම්මොය' ය, යමක් 'අසම්මොය' නම් හේ 'හියෝහාව' ය, යමක් 'හියෝහාව' නම ඒ 'වෙපුල්ල' ය, යමක් 'වෙපුල්ල' නම ඕ 'හාවනා' ය, යමක් 'හාවනා' නම ඕ පාරිපුරු ය.

‘ජ්‍යෙ. ජහෙති’නි -පෙ- ‘වියමති’නි -පෙ- ‘ලිරිය. අ,රහති’නි -පෙ- ‘ලිභනු. පැකාණදා’නි’නි -පෙ- ‘පද්ධති’නි තහවු කෙටුම. පඩි,නු.: යො, වෙනසිගිණී, මිරිය,රමේ, -පෙ- සම්ම,ව,ය,ගම්, ඉද් වූවනි පඩි,නු. ඉම්භා, පඩි,ශේන උපෙනී, තො,නි -පෙ- ස්ථිභනු,ගතේ, නොන වූවනි ‘පද්ධති’නි.

සුජ්‍යනාහාරුණිය..

கற்கூவு தீவிரி அனுபவங்கள்; நா ப., பகு. நா அகூதிலை; நா விமல., நா அனுபவ., டிய தசை. ஏனையீ லியலினி விரிய. ஆரக்காதி விசைங் பகுதைகள்; நியீ பட்டினி: ஒவ தீவிரி யகும். சுமையே கோக்குவைர். கீழங்கு கூ, வெளி நியங்கீகங் அபுவதைக் கீடு. தீவிரியங்கள்; நா பகு., கூ, ய பகுதி; ய கூதிய; பகுதை; விதவேலு' வகை; மேலி -பே- பகுதி. கீழங்கீடு பகுதி பகுதை; பகுதை; பகுதை; நியீக்கூது. நியீக்கூது. சுமையே அனுபவங்கள்; நா ப., பகு. நா அகூதிலை; நா விமல.; நா அனுபவ., டிய தசை. ஏனையீ லியலினி விரிய. ஆரக்காதி விசைங் பகுதைகள்; நியீ பட்டினி.

‘ජ්‍යෙ. ජනෙනි’හි තහවුරු කෙටිවේ, ජනේදු : යො, ජනේදු ජ්‍යෙදිකත්වයේ කෙනෙකුම්පත්, කුසලගේ, බිම්පල්පෙදු, අයා. වූව්වනි ජනේදු ඉම්. ජ්‍යෙදු. ජනෙනි සංස්ථානයේ වූව්වපෙනී සමුධ්‍යපෙනී නිබුණයෙන් අභින්ධියෙනුයි. නෙකන වූව්වනි ‘ජ්‍යෙ. ජනෙ’යි.

‘ଶିରିଯା ଧୀରହନ୍ତି’ଟି ବଜୁ କବିତା ଶିରିଯା : ଯେ, ତେବେଳିକେ, ଶିରିଯାରତେମି, -ପେ- ଜାତି, ଲାଗ, ମେ, ଶିରିଯକଲେଖି, ପ୍ରକାଶିବିଦି, ମଣ୍ଡଳିବିଦି । ଶିରିଯାପରିଯା, ପରିହାନା । ତୁଥିବ ବ୍ରିଲିଵନି ଶିରିଯା । ତୁଥିବ ଶିରିଯା ଧୀରହନ୍ତି କାମିରହନ୍ତି ଧୀରହନ୍ତି କାମିରହନ୍ତି । କେବଳ ବ୍ରିଲିଵନି ବ୍ରିଲିକାରେନ୍ତି ।

ඡන්ද.. ජනන්නි යනු : ... වායමනි යනු : ... විරිය.. ආරහනි යනු : ... විත්ත.. පග්ගණනානි යනු : ... පදනි යනු : එහි 'පධාන' කවිටර යන් : යම් වෙවතිනික වියෝ.. රැමිහයෝක් ... සම්බන්ධවායාමයෝක් වේ ද, මේ 'පධාන' යි කියනු ලැබේ. මේ පධානයන් උපෙන වූදේ ... සමන්වාගත වූදේ වේ. එහෙයින් 'පදනි' යි කියනු ලැබේ.

පුත්‍රාන්ත්‍රහාපනීය යි.

---

494. සම්බන්ධවානයේ සකර දෙනාකි. මේ සය්නොටි මහජ තෙම තුපන් ලාමක අකුෂලධරමයන්ගේ නො ඉපදීම පිණිස කුගලවිජන්දය උපදවයි, වූයම කෙරෙරයි, වූර අරඹයි, සිත නහාසිවුවයි, ප්‍රධන්වියි කෙරේ. තුපන් ලාමක අකුෂලධරමයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස කුගලවිජන්දය උපදවයි, වූයම කෙරෙරයි, වූර අරඹයි, සිත නහාසිවුවයි, ප්‍රධන්වියි කෙරේ. තුපන් කුගලවිජන්දය ඉපදීම පිණිස කුගලවිජන්දය උපදවයි, වූයම ගකරෙරයි, වූර අරඹයි, සිත දිරිගන්වයි, ප්‍රධන්වියි කෙරේ. උපන් තුගලධරමයන් ගේ සිවීම පිණිස නො නැඟීම පිණිස ප්‍රහාණනා ඉපදීම පිණිස විපුල බව පිණිස පරිපුරුණ බව පිණිස කුගලවිජන්දය උපදවයි, වූයම කෙරෙරයි, වූර අරඹයි, සිත දිරිගන්වයි, ප්‍රධන්වියි කෙරේ.

495. කියෙයින් මහජ තුපන් ලාමක අකුෂලධරමයන්ගේ නො ඉපදීම පිණිස කුගලවිජන්දය උපදාව ද, වූයම කෙරේ ද, වූර අරඹා ද, සිත දිරිගන්වා ද, ප්‍රධන්වියි කෙරේ ද යන් : මේ සය්නොටි මහජ තෙම ම කළෙක අශ්වගතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රමත්තමයට පැමිණීම පිණිස නෙයාමාණික වූ අඩවියාම් වූ ලොකොන්තරධ්‍යානය වධා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... දුකුපිළිවෙන් ඇති ලැයි අභිජ ඇති ප්‍රමත්තමයට පැමිණ වෙයේ ද, එයමයෙහි තුපන් ලාමක අකුෂලධරමයන්ගේ නො ඉපදීම පිණිස කුගලවිජන්දය උපදවයි, වූයම කෙරෙරයි, සිත දිරිගන්වයි, ප්‍රධන්වියි කෙරේ.

ඡන්ද.. ජනන්නි යනු : එහි 'ඡන්ද' කවිටර යන් : යම් ඡන්දයෝක් ඡන්දය කරන අපුරෙක් කරනු කැමැති බවෙක් කුගලයෝක් ස්වභාවජන්දයෝක් වේ ද, මේ 'ඡන්ද' යි කියනු ලැබේ. මේ ඡන්දය උපදවයි, නිර්තුරු උපදවයි, නහාසිවුවයි, මොනාවට නහාසිවුවයි, නිපදවයි, වෙශයෙන් නිපදවයි, එහෙයින් 'ඡන්ද.. ජනන්නි' යි කියනු ලැබේ.

වායමනි යනු : එහි 'වායාම' කවිටර යන් : යම් වෙවතිනික වියෝරමහයෝක් ... මාර්ගාධිය වූ මාර්ගපයෝරන්න වූ සම්බන්ධවායාමයෝක් වියෝසම්බාධාචිගයෝක් වේ ද, මේ 'වායාම' යි කියනු ලැබේ. මේ වායාමයන් උපෙන වූදේ සම්බන්ධවිත වූදේ එහෙයින් 'වායාමනි' යි කියනු ලැබේ.

විරිය.. ආරහනි යනු : එහි 'විරිය' කවිටර යන් : යම් වෙවතිනික වියෝරමහයෝක් ... මාර්ගාධිය වූ මාර්ගපයෝරන්න වූ සම්බන්ධවායාමයෝක් වියෝසම්බාධාචිගයෝක් වේ ද, මේ 'විරිය' යි කියනු ලැබේ. මේ වියෝර අරඹයි, මොනාවට අරඹයි, ආසේවනය කෙරෙරයි, භාවනා කෙරෙරයි, ප්‍රහාණනා කෙරේ. එහෙයින් 'විරිය.. ආරහනි' යි කියනු ලැබේ.

‘පදනහසු’න් තෙන් කතම්. සම්පූර්ණ : තයා වෙකිසිගෙ, විටිය-රමෙනු, -පෙ- සම්,වියාමේ, විටියාමේ, ජක්ඩ්බීය, මියක්ඩ්කිං. මියක් පරිය,පනතු-දුදු. වුවවත් සම්පූර්ණ, අවසෙස, බිම්, සම්පූර්ණ සම්පූර්ණ.

‘ජන්ද ජනෙනි’න් -පෙ- ‘වියමති’න් -පෙ- ‘ලිරිය අරහති’න් -පෙ- ‘ලිබතු පැකාංගු, තී’න් -පෙ- ‘පදහති’න් තහවුරු කෙනම් සම්පූඩ්‍රණය ගෙ, ගෙවනයිකේ, විරියරගලු, -පෙ- සම්ම, වියම, මෙ, විරියසලක්, ජ්‍යෙෂ්ඨ මියා එහි. මිය පරිය පත්‍රකාංදා ඉදා වූවති සම්පූඩ්‍රණය දිම්, සම්ම පූඩ්‍රණය දිම්, සම්ම පූඩ්‍රණය න්‍යුත්‍යකා.

497. කළුනුවේ හික්කු අනුපාතනුවනුවන්හි සූයෙලුගේ තුවම්, නුව උපාදාය ජන්දා ජැනෙන් විය මත් විරියා ඇරහන් විභාගු. පෙනෙනුවන්හි පදනාත්‍යේ : ඉඩ හික්කු යසම්. සම්යෝ ලෙඹුකුතාරං කීඩ්නා හා, වෙන්ති නියෝගීකා. ඇපවියග්ම් දිවිසියස්නා. පහානාය පෘත්‍ර, ද භුමිය, පත්‍රිය, විශිෂ්ටවා ප්‍රසාද මෙත් -පෙ- පෘත්‍ර. කීඩ්නා උපය එපාජ් විහාරන් දුක්ක්ඩා; පරිපද්ධ. දීඩ්ලිභාඛ්දා - තියම්. සම්යෝ අනුපාතනුවනුවන්හි සූයෙලු තුවම්, නුව උපාදාය ජන්දා ජැනෙන් විය මත් විරියා ඇරහන් විභාගු.

‘ජන්ද රැහෙති’න් -පෙ- ‘වයමති’න් -පෙ- ‘විරිය අරහති’න් -පෙ- ‘විත්තන පාකාණහාසි’න් -පෙ- ‘පද්ධති’න්, කුඩා කුඩාම සම්පූර්ණ යො, වේත්තියිකා විරිය, රැහෙ, -පෙ- සම්පූර්ණ, වයම, වැය, මෙ, විරියස්ථම්බ, රැකිඩිකා, මිකාඩිකා. මිකාපරිය, පන්නා - ඉද්ද වුවත් සම්පූර්ණ. අවසෙය, බිම්, සම්පූර්ණය පෙනුයා.

498. කුරුක්කු හිකුව උපන්තු:හා. කුයුලා:හා. බිම්:හා. සිඩිය: අසම්මෙ:හා:ය හියෙයු:හා:වා:ය වෙපුලුලා:ය හා:වන්:ය ප:රිපුරිය: ජන්ද: ජනෙන් ව:යමන් විරිය: අ:රහන් වින්තා. පෙනෙන්නා:න් පදන්න්: ඉඩ හිකුව යයම්. සමග ලේ:කුන්තරා: කී:නා. හා:වෙන් නියෝ:නීකා. අපවයග:ම්. දිවැකිග්න්:හා. පහ:නා:ය පත්ම:ය ඇම්බිය: පන්තිය: විවිධව්:ව කා:ම්මන් -පෙ- පත්ම: කී:නා. උපන්පරු විහරන් දුක්කු:පරිපද: දුක්කු:හිඳුද්, තෘත්තම්. සමග උපන්තු:හා. කුයුලා:හා. බිම්:හා. සිඩිය: අසම්මෙ:හා:ය හියෙයු:හා:වා:ය වෙපුලුලා:ය හා:වන්:ය ප:රිපුරිය: ජන්ද: ජනෙන් ව:යමන් විරිය: අ:රහන් වින්තා. පෙනෙන්නා:න් පදන්න්.

විත්ත් පග්ගණ්ඩාති යනු : එහි 'විත්ත' කටයුතු යන් : යම් විත්තයෙක් මනසෙක් මානයයෙක් . . . තදුනුරුපමෙනාවිඳුනාධාරියෙක් වේ ද, මේ 'විත්ත' යි කියනු ලැබේ. මේ විත්තය නාහායිවුවයි, ප්‍රහෘද්‍යා නාහායිවුවයි, රැකුල් දෙයි, ප්‍රහෘද්‍යා රැකුල් දෙයි, එහෙයින් 'විත්ත පග්ගණ්ඩාති' යි කියනු ලැබේ.

පදන්ති යනු : එහි 'සම්බන්ධධාන' කටයුතු යන් : යම් වෙටතයිකවියාසීර්මහයයෙක් . . . මාරුගාධිග වූ මාරුගාධියාපන්ත වූ සම්බන්ධවායාමයෙක් වියාසීම්බාධායෙක් වේ ද, මේ 'සම්බන්ධධාන' යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍යක ප්‍රකාර සම්බන්ධ ප්‍රකාර සම්පූක්ෂණයෙක් යෝදා යි.

496. කියයින් මහන උපන් ලාමක අකුළලධරමයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස කුගලවිජන්දය උපදාවා ද, වැයම කෙරේ ද, වැර අරඹා ද, සිත නාහායිවුවා ද, ප්‍රධන්වියා කෙරේ ද යන් : මේ සය්නොටි මහන තෙම යම් කළෙක ඇත්විගතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථම භූමියට පැමිණිම පිණිස තෙනයාණික වූ අපවගාමී වූ ලෙඛකාත්තරධ්‍යානය විඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දු:පෙන්වන් ඇති දැන්වාණිඥ වූ ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙයේ ද, එසමයෙහි උපන් ලාමක අකුළලධරමයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස කුගලවිජන්දය උපදාවියි, වැයම කෙරෙයි, වැර අරඹියි, සිත නාහායිවුවයි, ප්‍රධන්වියා කෙරේ.

ඡන්ද ජනොති යනු : . . . වායමති යනු : . . . විරිය ආරහති යනු : . . . විත්ත පග්ගණ්ඩාති යනු : . . . පදන්ති යනු : . . . පදන්ති යනු : එහි 'සම්බන්ධධාන' කටයුතු යන් : යම් වෙටතයික වියාසීර්මහයයෙක් . . . මාරුගාධිග වූ මාරුගාධියාපන්ත වූ සම්බන්ධවායාමයෙක් වියාසී සම්බාධායිගයෙක් වේ ද, මේ 'සම්බන්ධධාන' යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍යක ප්‍රකාර සම්බන්ධධානයම්පූක්ෂණයෙක් යි.

497. කියයින් මහන කුගලධරමයන්ගේ උත්පාදය පිණිස කුගලවිජන්දය උපදාවා ද, වැයම කෙරේ ද, වැර අරඹා ද, විත්තය නාහායිවුවා ද, ප්‍රධන්වියා කෙරේ ද යන් : මේ සය්නොටි මහන තෙම ඇත්විගතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභූමියට පැමිණිම පිණිස තෙනයාණික වූ අපවගාමී වූ ලෙඛකාත්තරධ්‍යානය විඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දු:පෙන්වන් ඇති දැන්වාණිඥ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙයේ ද, එසමයෙහි කුපන්ත කුගලධරමයන්ගේ උත්පාදය පිණිස කුගලවිජන්දය උපදාවියි, වැයම කෙරෙයි, වැර අරඹියි, විත්තය නාහායිවුවයි, ප්‍රධන්වියා කෙරේ.

ඡන්ද ජනොති යනු : . . . වායමති යනු : . . . විරිය ආරහති යනු : . . . විත්ත පග්ගණ්ඩාති යනු : . . . පදන්ති යනු : එහි 'සම්බන්ධධාන' කටයුතු යන් : යම් වෙටතයික වියාසීර්මහයයෙක් . . . මාරුගාධිග වූ මාරුගාධියාපන්ත වූ සම්බන්ධවායාමයෙක් වියාසී සම්බාධායිගයෙක් වේ ද, මේ 'සම්බන්ධධාන' යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍යක සම්බන්ධධානයෙක් සම්පූක්ෂණයෙක් යි.

498. කියයින් මහන උපන් කුගලධරමයන් සිටිම පිණිස නො නැයිම පිණිස ප්‍රහෘද්‍යා ඉපදාමී පිණිස විපුල බව පිණිස වැඩිම පිණිස පරිපූරණ බව පිණිස කුගලවිජන්දය උපදාවා ද, වැයම කෙරේ ද, වැර අරඹා ද, සිත නාහායිවුවා ද, ප්‍රධන්වියා කෙරේ ද යන් : මේ සය්නොටි මහන තෙම යම් කළෙක ඇත්විගතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභූමියට පැමිණිම පිණිස තෙනයාණික වූ අපවගාමී වූ ලෙඛකාත්තරධ්‍යානය විඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම . . . දු:පෙන්වන් ඇති දැන්වාණිඥ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙයේ ද, එසමයෙහි උපන් කුගලධරමයන් සිටිම පිණිස නො නැයිම පිණිස ප්‍රහෘද්‍යා ඉපදාමී පිණිස විපුල බව පිණිස වැඩිම පිණිස පරිපූරණ බව පිණිස කුගලවිජන්දය උපදාවියි, වැයම කෙරෙයි, වැර අරඹියි, සිත නාහායිවුවයි, ප්‍රධන්වියා කෙරේ.

‘සිනිය,’නී ය, සිනි සෙ, අසම්ම,සෙ, යෝ, අසම්ම,සෙ, සෙ, හියෙහු,හු,වේ, යෝ, හියෙහු,හු,වේ, නු, වේපුලාලා, ය, චේපුලාලා, ය, හාවනා, ය, හාවනා, ය, පරිපුරි.

‘ඡන්දා ජනෙනී’නී තහවුරු කෙනෙමේ, ජන්දා : යෝ, ජන්දා ඡන්දිකන්, කන්නුකම්පත්, කුසලු, බිමටව්‍යන්දා, අයා වුවවනි ජන්දා. ඉම් ඡන්දා ජනෙනී සංස්ක්‍රීතෙනී වුවස්ථේපෙනී සම්බුද්ධීය නීතිතෙකානී අහි-නිතිතෙකානී. නෙහි වුවවනි ‘ඡන්දා ජනෙනී’නී.

‘ව,යමනී’නී තහවුරු කෙනෙමේ, ව,ය,මේ, : යෝ, වෙනසිකෙ, විරිය,රමෙහු, -පෙ- සම්ම,ව,ය,මේ, එරියසමෙකු,ජ්‍යෙෂ්ඨ, මෙහෙඩිය. මෙහෙඩිය,පන්නා, අයා වුවවනි ව,ය,මේ, ඉම්හි, ව,ය,මේන උපෙක්, සෙ,නී -පෙ- සමන්නා,ගසේ, නෙහි වුවවනි ‘ව,යමනී’නී.

‘විරිය අරහත්’නී තහවුරු කෙනෙමේ. විරිය, : යෝ, වෙනසිකෙ, විරිය,රමෙහු, -පෙ- සම්ම,ව,ය,මේ, විරියසමෙකු,ජ්‍යෙෂ්ඨ, මෙහෙඩිය. මෙහෙඩිය, මෙහෙඩිය, පන්නා, ඉදා වුවවනි විරිය. ඉම් විරිය අ,රහත් සම්,රහත් අ,සෙවනි භ,වේනි බහුලිකරුනී, නෙහි වුවවනි ‘විරිය අ,රහත්’නී.

‘මිත්‍ය පැකාණදා,නී’නී තහවුරු කෙනෙමේ. මිත්‍ය, : ය, මිත්‍ය මෙහෙ, ම,නසා, -පෙ- තාරු, මෙහෙ,විස්කුදාණධි,නු. ඉදා වුවවනි මිත්‍ය. ඉම් මිත්‍ය. පැකාණදා,නී සම්පැකාණදා,නී උප්‍යුත්‍යෙන් පවතුවන්වෙනී, නෙහි වුවවනි ‘මිත්‍ය පැකාණදා,නී’නී.

‘පද්ධත්’නී තහවුරු කෙනෙමේ. පමමප්‍රධාන්, : යෝ, වෙනසිකෙ, විරිය,රමෙහු, -ගප- සම්ම,ව,ය,මේ, විරියසමෙකු,ජ්‍යෙෂ්ඨ, මෙහෙඩිය. මෙහෙඩිය, පන්නා, ඉදා වුවවනි සම්මප්‍රධාන්, අවසෙස, බම්, සම්මප්‍රධාන්සම්පුළුතා.

තහවුරු කෙනෙමේ. සම්මප්‍රධාන් : ඉඩ හිකුවූ යසම්. සම්ගෙ ලේඛනරු. කි,නා හ,වේනි තියා,නීකා අපවියා,මිං දිවේශ්‍යවූ,නා පැකාණදා පෘත්‍රය ඇමුණිය, පන්නා, විවිධව්ව,ව කාමෙනි -පෙ- පෘත්‍රම්. කි,නා උපසම්පුරු විකරනී දුකුඩා,පරිපදා දුකුඩුදුදා. යෝ, තහවුරු සම්ගෙ වෙනසිකෙ, විරිය,රමෙහු, -පෙ- සම්ම,ව,ය,මේ, විරියසමෙකු,ජ්‍යෙෂ්ඨ, මෙහෙඩිය. මෙහෙඩිය, පන්නා, ඉදා වුවවනි සම්මප්‍රධාන්, අවසෙස, බම්, සම්මප්‍රධාන්සම්පුළුතා.

අයිතිමහාජනිය.

499. වනකාරු සම්ප්‍රධාන් : ඉඩ හිකුවූ අනුප්‍රහන්නා,නා ප,පකා,නා අකුසල්නා, බම්,නා අනුප්‍රය,දිය ඡන්දා ජනෙනී ව,යමනී විරිය අ,රහත් මිත්‍ය. පැකාණදා,නී පද්ධත්, උප්‍යුත්‍යෙන්, නා පැකාණදා,නී අකුසල්නා, බම්,නා පකා,නා,ය -පෙ- අනුප්‍රහන්නා,නා කුසල්නා, බම්, බම්, උපප,දිය -පෙ- උපපහන්නා,නා කුසල්නා, බම්, දිවේශ්‍යවූ,නා පැකාණදා,නී පැකාණදා,නී පරිපුරිය, ජන්දා ජනෙනී ව,යමනී විරිය අ,රහත් මිත්‍ය. පැකාණදා,නී පද්ධත්.

යේතියා යනු : යමක් යේති නම හෝ අසම්මොය ය, යමෙක් අසම්මොය නම හෝ හියෙෂාභ්‍යව ය, යමෙක් හියෙෂාභ්‍යව නම ඒ වෙපුල්ලය, යමක් වෙපුල්ල නම ඕහිත භාවනාය, යමක් භාවනා නම ඕහිත පාරිපුරි වේ.

ඡන්දා ජනන්ති යනු : එහි ‘ඡන්දය’ කවරෙ යත් : යම් ඡන්දයයක් ඡන්දය කරන අයුරෝක් කරනු කැමුති බවත් කුගලයයක් ස්වභාවිතන්දයයක් වේ ද, මේ ‘ඡන්ද’ යි කියනු ලැබේ. මේ ඡන්දය උපද්‍රවයි, නිරුතු උපද්‍රවයි, නාභාසිටුවයි, මොනොවට නාභාසිටුවයි, නිපදවයි, වෙශයින් නිපදවයි. එහෙයින් ‘ඡන්දා ජනන්ති’ යි කියනු ලැබේ.

වායමති යනු : එහි ‘වායාම’ කවරෙ යත් : යම් වෙවතයික වියුතාරම්භයයක් ... මාර්ගාචිග වූ මාර්ගපයාශ්‍යාපන්න වූ සම්ඟ්වායාමයයක් වියුතාසම්බාධාචිගයයක් වේ ද, මේ ‘වායාම’ යි කියනු ලැබේ. මේ වායාමයයන් පුක්ත වූයේ ... සමන්වාගත වූයේ වේ. එහෙයින් ‘වායමති’ යි කියනු ලැබේ.

විරිය ආරහති යනු : එහි ‘විරිය’ කවරෙ යත් : යම් වෙවතයික වියුතාරම්භයයක් ... මාර්ගාචිග වූ මාර්ගපයාශ්‍යාපන්න වූ සම්ඟ්වායාමයයක් වියුතාසම්බාධාචිගයයක් වේ ද, මේ ‘විරිය’ යි කියනු ලැබේ. මේ වියුතාය නාභාසිටුවයි, මොනොවට නාභාසිටුවයි, උපස්තම්භ කෙරෙයි, පුනපුනා උපස්තම්භ කෙරෙ. එහෙයින් ‘විරිය ආරහති’ යි කියනු ලැබේ.

විත්ත සග්ගණ්ඩහති යනු : එහි ‘විත්ත’ කවරෙ යත් : යම් සිතෙක් මනයෙක්. මානාසයයක් ... තනුරුපමනාවිඥානාධාතුයයක් වේ ද, මේ ‘විත්ත’ යි කියනු ලැබේ. මේ විත්තය නාභාසිටුවයි, මොනොවට නාභාසිටුවයි, උපස්තම්භ කෙරෙයි, පුනපුනා උපස්තම්භ කෙරෙ. එහෙයින් ‘විත්ත පග්ගණ්ඩහති’ යි කියනු ලැබේ.

පදනති යනු : එහි ‘සම්ප්‍රදාන’ කවරෙ යත් : යම් වෙවතයික වියුතාරම්භයයක් ... මාර්ගාචිග වූ මාර්ගපයාශ්‍යාපන්න වූ සම්ඟ්වායාමයයක් වියුතාසම්බාධාචිගයයක් වේ ද, මේ ‘සම්ප්‍රදාන’ යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍යකරුමයේ සම්ප්‍රදාන සම්පුෂ්ප්‍රක්තයේ යි.

එහි ‘සම්ක්ෂ්ප්‍රදාන’ කවරෙ යත් : මේ සයෙනෙහි මහන යම් කැලකු දැජ්ටි ගතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභුමියට පැමිණිම පිණිස නෙනෙයුතාණික වූ අපවයගාමී වූ ගොංකාත්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... දු:බේපුත්තිපද ඇති දන්ධා-අනිඳ ඇති ප්‍රථමභුමියට පැමිණ වෙයේ ද, එසමයෙහි යම් වෙවතයික වියුතාරම්භයයක් ... මාර්ගාචිග වූ මාර්ගපයාශ්‍යාපන්න වූ සම්ඟ්වායාමයයක් එයින්සම්බාධාචිගයයක් වේ ද, මේ ‘සම්ක්ෂ්ප්‍රදාන’ යි කියනු ලැබේ. අවශ්‍යකරුමයේ සම්ක්ෂ්ප්‍රදානයම්පුක්තයේ යි.

අහිඛරමභාජනිය යි.

499. සම්ක්ෂ්ප්‍රදානයේ සතර දෙනෙකි : මේ සයෙනෙහි මහන තුපන් ලාමක අකුගලධිරුමයන් තො ඉපදීම පිණිස කුගලවිතන්දය උපද්‍රවයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි, වැර අරඹියි, සිත නාභාසිටුවයි, පුදන්වියුතාය කෙරෙ. උපන් ලාමක අකුගලධිරුමයන් ප්‍රහාණය කිරීම පිණිස ... තුපන් කුගලධිරුමයන් ඉපදීම පිණිස ... උපන් කුගලධිරුමයන් සිටීම පිණිස තො නැයිම පිණිස පුනපුනා ඉපදීම පිණිස විපුල බව පිණිස වැඩීම පිණිස පරිපුරුණ විම පිණිස කුගලවිතන්දය උපද්‍රවයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි, වැර අරඹියි. සිත නාභාසිටුවයි, පුදන්වියුතාය කෙරෙ.

500. මහුනාය. සම්පූඩ්නාය හැඳුව කුසලා: කති අකුසලා: කති අවස්ථා: -පේ- කති සරණ: කති අරණ:.

### 501. කුසලා,යෙට.

සිය, පුබ,ය වෙදනාය සම්පූඩ්නා, සිය, අදුකඩම්පූඩ්බාය වෙදනාය සම්පූඩ්නා:.

විප,කඩම්බෙමත්,

අනුප,දිනනා,නුප,දුනියා,

අසංක්ලිවියාසංක්ලෙසිකා,

සිය, සිවින්සකාසවිව,රා, සිය, අවින්සකාවිව,රමනා, සිය, අවින්සකා අවිව,රා.

සිය, පිනිසකගතා, සිය, පුබසගගතා, සිය, උපෙකඩ, සහගතා,

නෙව දස්සෙනෙන න හ,වනාය පහ,තබඩෙනුතා,

නෙවදස්සෙනෙන න හ,වනාය පහ,තබඩෙනුතා.

අපවයග,මිඛො.

අපම,ණා.

අපම,ණා,රමණා.

පණීතා,

සම්නාතීයතා,

න මයා,රමණා, මයාශෙනුතා, සිය, මයායිපනිජනා, සිය, න වනාකබේ, 'මයායිපනිජනා,'ති.

සිය, උපනාතා, සිය, අනුපනාතා, න වනාකබේ, 'උපා,දිජනා,'ති.

සිය, අනීතා, සිය, අසාගතා, සිය, පවුළුපනාතා.

න වනාකබේ, අනීතා,රමණාති'පි අනාගතා,රමණාති'පි පවුළුපනාතා:-  
රමණාති'පි.

සිය, අරුකිතා, සිය, බණිති, සිය, අරුකිතාබණිති,

බණිති,රමණා.

අනීදස්සනාපපරිස,

### 502. න ශේනු.

සෙනුතාතා,

ශේනුම්පූඩ්නා,

න වනාකබේ, ශේනු වෙව සෙනුතාතා,ති, සෙනුතාතා, වෙව න ව ශේනු.

න වනාකබේ, 'ශේනු වෙව ශේනුම්පූඩ්නා,'ති, ශේනුම්පූඩ්නා,  
වෙව න ව ශේනු.

න ශේනු, සෙනුතාතා.

500. සතර සම්බන්ධවාහිතයේ අභ්‍යරහි කුගලයේ කෙනෙක් ද, අභ්‍යගලයේ කෙනෙක් ද, අව්‍යාකෘතයේ කෙනෙක් ද, ... සරණයේ කෙනෙක් ද, අරණයේ කෙනෙක් ද යන් :

501. (සතර සම්බන්ධවාහිතයේ) කුගලයේ මැයි.

පූඩ්‍රවේදනාව හා සම්පූඩ්න් ද වන්නාහ, උපක්ෂාවේදනාව හා සම්පූඩ්න් ද වන්නාපු ය.

විපාකස්ථාවධරමයේ ය.

අභ්‍යාධින්නාභ්‍යාධිනියයේ ය.

අයාක්ලිජ්ට්ටායාක්ලේජිකයහ.

සවිතරකසවිවාර ද වන්නාහ, අවිතරකවිවාරමානු ද වන්නාහ, අවිතරකඅවිවාර ද වන්නාපු ය.

ප්‍රිතිසහගත ද වන්නාහ, පූඩ්‍රසහගත ද වන්නාහ, උපක්ෂාසහගත ද වන්නාපු ය.

නො ම දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යයේ ය.

නො ම දරුණනයෙන් නො ද භාවනායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇත්තාපු ය.

අපවයගාමීපු ය.

යෙයක්ෂයේ ය.

අපමාණයේ ය.

අපමාණාලම්බනයේ ය.

ප්‍රතික්තියේ ය.

සම්බන්ධවිනියකයේ ය.

මාරුගාලම්බනයේ නො වෙති, මාරුගාලහුකයහ, මාරුගාධිපති ද වන්නාහ, ‘ මාරුගාධ පත්‍රි ’ යි නො කියයුතු ද වන්නාපු ය.

ලත්පත්න්න ද වන්නාහ, අභ්‍යත්පත්න ද වන්නාහ, උත්පාදීපු යි නො කියයුත්තාපු ය.

අතිත ද වන්නාහ, අනාගත ද වන්නාහ, ප්‍රත්‍යත්පත්න ද වන්නාපු ය.

අතිතාලම්බනහ යි ද අනාගකාලම්බනහ යි ද ප්‍රත්‍යත්පත්නාලම්බනහ යි ද නො කියයුත්තාපු ය.

අධ්‍යාත්ම ද වන්නාහ, බාහිර ද වන්නාහ, අධ්‍යාත්මබාහිර ද වන්නාපු ය.

බාහිරාලම්බනයේ ය.

අතිදරුණ අප්‍රතිසයේ යි.

502. (සතර සම්බන්ධවාහිතයේ) හෙතුපු නො වෙති.

සහෙතුකයේ ය.

හෙතුප්‍රාන්තයේ ය.

හෙතු ද ම සහෙතුකහ යි නො කියයුත්කාහ, සහෙතුක ද මුවාපු ම නො ද හෙතු වෙති.

හෙතු ද ම හෙතුප්‍රාන්තහ යි නො කියයුත්කාහ, හෙතුප්‍රාන්ත ද මුවාපු ම නො ද හෙතුපු වෙති.

හෙතු නො ම සහෙතුකයේ යි.

503. සපුට්‍යා.

සම්බුද්ධා.

අන්දයායනා.

අප්‍රේසා.

අරුපා.

ජ්‍යෙෂ්ඨතාරා.

කෙනලී විශ්වාස්‍යා, කෙනලී හ මිශ්වාස්‍යා.

504. ගනා අභ්‍යවා.

අනායවා.

අභ්‍යව්‍යිපැපුත්තා.

හ වින්දුත්තා, අභ්‍යවා, වෙව සංයවානි'ප යංයවා වෙව ගෙනා ව අභ්‍යවානි'ප.

හ වින්දුත්තා, අභ්‍යවා, වෙව අභ්‍යව්‍යිපැපුත්තානි'ප, අභ්‍යව්‍යිපැපුත්තානි'ප, වෙව ව අභ්‍යවානි'ප.

අභ්‍යව්‍යිපැපුත්තානි'ප අනායවා.

505. ගෙනා ඩැක්කුදුප්‍රත්තා -පෙ- ගෙනා ගෙන් -පෙ- ගෙනා තිස් -පෙ- ගෙනා, ගෙන් -පෙ- ගෙනා, පරාමියා -පෙ-.

506. යාරම්බනා.

ගෙනා මිත්තා.

වෙනසිකා.

මිත්තසංසට්ඨා.

මිත්තසමූට්ඨානා.

මිත්තසහැනුනෙනා.

මිත්තානුපරිවත්ත්තානෙනා.

මිත්තසංසට්ඨානුමූට්ඨානා.

මිත්තසංසට්ඨානුමූට්ඨානා.

මිත්තසංසට්ඨානුමූට්ඨානා.

බංතිරු.

ගෙනා උපාදා.

අනුපාදිත්තානා.

503. (සතර සම්බන්ධ ප්‍රධාන තොග) සපුත්‍රයෝගයේ ය.

සඩ්බනයෝගයේ ය.

අතිදිරුණ තොගයේ ය.

අප්‍රතිසයෝගයේ ය.

අරුපයෝගයේ ය.

ලොකාන්තරයෝගයේ ය.

කිහිවිජ්‍යනයකින් දතුපුත්තාහ, කිහිවිජ්‍යනයකින් නො දතුපුත්තාපු ය.

504. (සතර සම්බන්ධ ප්‍රධාන තොග) ආපුවටයෝග නො වෙති.

අනාපුවටයෝගයේ ය.

ආපුවටිපුපුක්තයෝගයේ ය.

ආපුව ද වූ ම සාපුවහ දී ද සාපුව ද වූ ම නො ද ආපුවහ දී ද නො කියපුත්තාපු ය.

ආපුව ද වූ ම ආපුවසම්පුළුක්තහ දී ද ආපුවසම්පුළුක්ත ද වූ ම නොද ආපුවහ දී ද නො කියපුත්තාපු ය.

ආපුවටිපුපුක්ත අනාපුවටයෝග දී.

505. (සතර සම්බන්ධ ප්‍රධාන තොග) සංයාරනයෝග නො වෙති. . . .

ග්‍රන්ථයෝග නො වෙති. . . .

බසයෝග නො වෙති. . . .

යොගයෝග නො වෙති. . . .

නීවරණයෝග නො වෙති. . . .

පරමරුණයෝග නො වෙති. . . .

506. (සතර සම්බන්ධ ප්‍රධාන තොග) සාලම්බනයෝගයේ ය.

විත්තයෝග නො වෙති.

වෙවතැසිකයෝගයේ ය.

විත්තසම්පුළුක්තයෝගයේ ය.

විත්තසම්පුළුක්තවයෝගයේ ය.

විත්තසම්පුළුක්තානයෝගයේ ය.

විත්තසහභාග්‍ය ය.

විත්තසහභාග්‍ය පරිවර්තිපූඩු ය.

විත්තසහභාග්‍ය වසම්පුත්තානයෝගයේ ය.

විත්තසහභාග්‍ය වසම්පුත්තානයෝග වෙති.

විත්තසහභාග්‍ය වසම්පුත්තානානුපරිවර්තිපූඩු වෙති.

බාහිරයෝගයේ ය.

උපාද නො වෙති.

අනුපාදිත්තයෝග දී.

507. නෙ, උපාදන, -පෙ- නෙ, කිලෙන, -පෙ-.

508. හ දැයුමෙන පහාතබා.

හ හාවනාය පහාතබා.

හ දැයුමෙන පහාතබාතෙනුයා.

හ ගාවනාය පහාතබාතෙනුයා.

සිය, සැලනකා, සිය, අවිනකා.

සිය, සවිවර, සිය, අවිවර.

සිය, සපැනීකා, සිය, අපැනීකා.

සිය, පිනියහගනා, සිය, හ පිනියහගනා.

සිය, පුබයහගනා, සිය, හ පුබයහගනා.

සිය, උපෙකඩ්සහගනා; සිය, හ උපෙකඩ්සහගනා.

හ ක්ම්වවිර.

හ රුපාවවර.

හ අරුපාවවර.

අපරියාපනයා.

නීයානීකා.

නීයනා.

අඩුනකර.

අරණායි.

**පක්‍රාපුම්පෑ.**

සම්පූර්ණවිංචිතයා නීවිංචිතයා.

507. (සතර සම්බන්ධ ප්‍රධානයෝ) උපාදනයෝ නො වෙති. . .

ක්‍රෙලයෝ නො වෙත්. . .

508. (සතර සම්බන්ධ ප්‍රධානයෝ) දරුණායෙන් ප්‍රහාතව්‍යයෝ නො වෙති.

හාට්හායෙන් ප්‍රහාතව්‍යයෝ නො වෙති.

දරුණායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇත්තාපු නො වෙති.

හාට්හායෙන් ප්‍රහාතව්‍යහෙතු ඇත්තාපු නො වෙත්.

සටිතරක ද වන්නාහ, අටිතරක ද වන්නාපු ය.

සටිවාර ද වන්නාහ, අටිවාර ද වන්නාපු ය.

සටිතික ද වන්නාහ, අටිතික ද වන්නාපු ය.

පිතිසහගත ද වන්නාහ, පිතිසහගත නො ද වන්නාපු ය.

පුබසහගත ද වන්නාහ, පුබසහගත නො ද වන්නාපු ය.

ලපෙක්ෂාසහගත ද වන්නාහ, උපෙක්ෂාසහගත නො ද වන්නාපු ය.

කාමාව්‍යර නො වෙති.

රුපාව්‍යර නො වෙති.

අරුපාව්‍යර නො වෙත්.

අපයීයන්නය.

මෙනායීයිකය.

නියතයෝ ය

අනුත්තරයෝ ය.

අරණයෝ දි.

පජ්ජුවුණක දි.

සම්බන්ධ ප්‍රධාන මූලික නිමි.

## 9. ඉදින්පාද විභාගය

509. වහනායෙ ඉඩිපාදු : ඉඩ හික්කු ජ්‍යෙෂ්ඨම්; ඩිප්පි; නාස්කිඩ්; රසම්හනා; ගත්. ඉඩිපාදු හා, ගෙවනී. විරියසම්; ඩිප්පි; නාස්කිඩ්; රසම්හනා; ගත්. ඉඩිපාදු හා, ගෙවනී. විනෝසසම්; ඩිප්පි; නාස්කිඩ්; රසම්හනා; ගත්. ඉඩිපාදු හා, ගෙවනී. විමල්ස්; සාම්; ඩිප්පි; නාස්කිඩ්; රසම්හනා; ගත්. ඉඩිපාදු හා, ගෙවනී.

ஒன்றி அய் வி தென்னிடம், வி ஒடுமே வி பவி, நக்கிலை, ரூடெக்கருப்பு. அதிலைக்கண்ணினு, அதிலை, விபினு, தென்னிடம், விபவி, நக்கிலை, ரூடெலை நக்கிலை.

କିମ୍ବା କନାରେ, ତଣ୍ଡେଁ : ଯେ, ତଣ୍ଡେଁ ତଣ୍ଡୀକବି, କନନ୍ଦିକାମିଶବ୍ଦିକାଳେ, ଏହାରେ ବିମୋଚନ୍ତଣ୍ଡେଁ, ଅଧିକ ପ୍ରତିବନ୍ଦି ତଣ୍ଡେଁ.

ବିଜୁ କାନିମେ, ପଦି,ନୟାକିବି,ର୍ୟ : ଦେୟ, ଲେଖାଷିଳେ, ଶିରିଯାର୍ଥମେ, ନୀକବିମେ, ପରକୁମେ, ଦ୍ୟୁମ୍ବମେ, ମି,ଯ,ମେ, ଦ୍ୟୁମ୍ବ,ଦେୟ, ଦ୍ୟୁମ୍ବେ, ଲକ୍ଷ୍ମୀମେ, ନିନୀ ଧିତିଲୁପରକୁମନ୍ତର, ଅନୀକବିନନ୍ଦାନ୍ଦନ, ଅନୀକବିନନ୍ଦାପ୍ରରତନ, ପ୍ରରଜମପଣ୍ଡା,ଦେୟ, ଶିରିଯଂ ଶିରିକିଞ୍ଚିଯଂ ଶିରିଯବିଲଂ ଜମମ,ମି,ଯ,ମେ, ଅଯଂ ବିଲନୀ ପଦି,ନୟାକିବି,ର୍ୟ.

ඉති ඉමිනු, ව ජණද ඉමිනු, ව සම්බිනු, ඉමිනු, ව පධින  
සකි, ගරන උපයකු, ශේ, සේ සමුපයෙකු, උපගතෙකු, සමුපගතෙකු,  
උපනෙනු, සමුපනෙනු, සමනාගතෙකු, ගතෙන විවෘත ජනසම්බි  
පධිනාකි, රසමන්තාගතෙකු, සේ.

‘ఉధీ’నీ యి నోచిం విలమినిం ఉధీ సతిధీ ఉచ్చిని, సతిపుచ్చిని, లుఱె, పరిలుఱెకు, పశుల్య సపుచునీ ద్వియను, సవతేసినియ, రుపసపుడు.

## 9. සංදිධිපාද විභාජනය

509. සංදිධිපාදයක් සතර දෙනෙකි : මේ සස්නෑහි මහජ කන්තුකම්පනා ජන්දය අධිපති කොට ඇති සමාධියෙන් හා සම්බුද්ධියානවියෙන් පූක්ත වූ සංදිධිපාදය විඩිය. වියෙශීය අධිපති කොට ඇති සමාධියෙන් හා සම්බුද්ධියානවියෙන් පූක්ත වූ සංදිධිපාදය විඩිය. විත්තය අධිපති කොට ඇති සමාධියෙන් හා සම්බුද්ධියාන වියෙශීයෙන් පූක්ත වූ සංදිධිපාදය විඩිය. විමලංසාව අධිපති කොට ඇති සමාධියෙන් හා සම්බුද්ධියාන වියෙශීයෙන් පූක්ත වූ සංදිධිපාදය විඩිය.

510. කිෂේකින් මහජ ජන්දසමාධියෙන් හා සම්බුද්ධියානවියෙන් පූක්ත වූ සංදිධිපාදය විඩා ද යන් : ඉදින් මහජ තෙම කුසලවිණ්දය අධිපති කොට සමාධි ලබා නම් වින්තෙකකාග්‍රහාව ලබා නම් මේ 'ජන්දසමාධි' යි කියනු ලැබේ. හෙතෙම තුපන් ලාමක ආකෘතිවර්තනයෙන් තො ඉපදීම පිණිස කුසලවිණ්දය උපද්‍රවයි, වූයම තෙකරෙයි, විර අඛඛයි, සිත නහාසිවුවයි, ප්‍රධන්වියෙශ කෙරෙර. උපන් ලාමක ආකෘතිවර්තනයෙන් ප්‍රහාණය පිණිස කුසලවිණ්දය උපද්‍රවයි, ව්‍යායාම තෙකරෙයි, වියෙශීය තෙකරෙයි, සිත නහාසිවුවයි, ප්‍රධන්වියෙශ කෙරෙර. තුපන් කුසලවිණ්දයෙන් ඉපදීම පිණිස කුසලවිණ්දය උපද්‍රවයි, ව්‍යායාම තෙකරෙයි, වියෙශීය තෙකරෙයි, සිත නහාසිවුවයි, ප්‍රධන්වියෙශ කෙරෙර. උපන් කුසලවිණ්දයෙන් සිටිම පිණිස තො තැයිම පිණිස ප්‍රනාපුනා ඉපදීම පිණිස විපුල ටි පිණිස වූයිම පිණිස සම්පූර්ණ විම පිණිස කුසලවිණ්දය උපද්‍රවයි, වූයම තෙකරෙයි. වියෙශීය තෙකරෙයි, සිත නහාසිවුවයි, ප්‍රධන්වියෙශ කෙරෙර. මොඹු 'පධාන සචිචාර' යි කියනු ලැබේ.

මෙයේ මේ ජන්දසමාධිය ද මේ පධානසචිචාරයෝ ද රුක්සිය කොට හකුලවා ගෙන 'ජන්දසමාධිපාදානසචිචාර' යි ම සචිචාරවට යෙයි.

එති 'ජන්දය' ක්විටර යන් : යම් ජන්දයක් ජන්දය කරන අපුරුණක් කරනු කැමැති බවෙක් කුසල වූ බෑමටිණ්දයෙක් වේ ද, මේ 'ජන්ද' යි කියනු ලැබේ.

එති 'සමාධි' ක්විටර යන් : විත්තයෙන් යම් සිටිමෙක් මොනාවට සිටිමෙක් (අරමුණෙනි) බැඡගෙන සිටිමෙක් තො විසිරිමෙක් අවික්ෂපයෙක් තො විපුලසින් ඇති බවෙක් ඔමටයෙක් සමාධින්වියෙක් සමාධිබලයෙක් සම්බුද්ධිමාධියෙක් වේ ද, මේ 'සමාධි' යි කියනු ලැබේ.

එති 'පධානසචිචාර' ක්විටර යන් : යම් තෙවෙනසිකිවියීරමහයෙක් නිෂ්ක්‍රමයෙක් පරානුමයෙක් උදාහමයෙක් ව්‍යායාමයෙක් උත්සාහයෙක් අධිමාත්‍ර උත්සාහයෙක් අවිර බවෙක් තෙවෙනසියෙක් තො උත්සිල පරානුම ඇති බවෙක් තො තැපු ජන්දය ඇති බවෙක් තො තැපු වූයි ඇති බවෙක් වියෙශීය දැනි කොට ගැනීමෙක් වියෙශීන්වියෙක් වියෙශීන්වියෙක් වියෙශීයබලයෙක් සම්බුද්ධාමයෙක් වේ ද, මේ 'පධානසචිචාර' යි කියනු ලැබේ.

මෙයේ මේ ජන්දයෙන් ද මේ සමාධියෙන් ද මේ පධානසචිචාරයෙන් ද පූක්ත වූයේ මොනාවට පූක්ත වූයේ උලුතිසිටියේ මොනාවට උලුතිසිටියේ තො වෙන් වූයේ පරිපූරණ වූයේ සමන්වාගත වූයේ වේ. එහෙයින් 'ජන්දසමාධිපාදානසචිචාරසමන්නා ගත' යි කියනු ලැබේ.

'ඉද්දියනු' : ඒ (සම්පූර්ණක) බෑමටයන්ගේ යම් තීපැදුමෙක් මොනාවට තීපැදුමෙක් නිෂ්පත්නිඥාකාරයෙක් සමාධි වන අපුරුණක් ලාභයෙක් ප්‍රතිලාභයෙක් ප්‍රාප්තියෙක් සම්පූර්ණ යෙක් ප්‍රතිලාභයෙක් සාක්ෂාත්කාරීමෙක් පැමිණීමෙක් වේ ද, එය යි.

‘ବୁଦ୍ଧିପାଦେ’ର ଶାରୀରିକ ଲେଖନ, କବିତା, - ପ୍ର- ମିଷ୍ଣିଷ୍ଟ ଓ କବିତାଙ୍କୁ

‘ତୁମ୍ହିପାଦଂ ହୁଲେନ୍ତି’ନି କେ ବିମେଳ ଥ, ଜେବିନି ହୁଲେନ୍ତି ବିନ୍ଦୁତୀଙ୍କରେଣ୍ଟି,  
କେବଳ ପ୍ରିଯିତି ତୁମ୍ହିପାଦଂ ହୁଲେନ୍ତି’ନି.

511. කරුණ ව නිකුත් විරියසම, ඩිපබ්, නාසකී, රහමන්තු, යතු ඉදිප්, දං හා, වෙතේ : විරිය වේ නිකුත් අධිපතී කරන්, උගත් සම, ඩි. උගත් විනාශය එකායෙන්, අය වූවත් විරියසම, ඩි. ගෙ, අනුපාතනා, නා. පා. පක්, නා. අනුසාල, නා. බිම්, නා. අනුපා, දාය ජ්‍යෙද්, ජ්‍යෙන් ව, යමත් විරිය. ඇ, රහත් විනාශ. පැහැණුකා, ති පදන්ති - ගේ - උපාතනා, නා. කුසාල, නා. බිම්, නා. දිනිය, අන්මේල්, යාය තියෙයා, භාවාය වෙපුලුල, යා, වනා, ය පාරිපුරිය, ජ්‍යෙද්, ජ්‍යෙන් ව, යමත් විරිය. ඇ, රහත් විනාශ. පැහැණුකා, ති පදන්ති, ඉම් වූවත්නාති පබ්, නාසකී, රා. ඉති අය ව විරියසම, ඩි. ඉම් ව පබ්, නාසකී, රා කුදෙකුරුකි. අනිස්ස්සුතිත්, අනිස්ස්සුතිත්, විරියසම, ඩිපබ්, නාසකී, රාත්ත්, ව සකි. ගැලුත්.

නුත් කෙනම්. එරියා : යේ, වෙනසිකේ, එරියාරමුහ, -පෙ-  
සම්බාදයෙම්, ඉදි විවෘත එරියා.

କିମ୍ବା କନ୍ଧରେ, ଜମା, ଦି : ଯ, ତିକଣୀସ୍ୟ ଦିନି -ପେ- ଜମା, ଜମା, ଦି,

ବିଜ୍ଞାନ କଣ୍ଠରେ, ପରିଚୟକାଳି, ରେଣୁ : ଯେ, ଲେଖକଙ୍କୁ, ଲିପିର, ରତ୍ନକୁ,  
-ପେ- ଯାତ୍ରାର, ପରିଚୟକାଳି, ରେଣୁ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପରିଚୟକାଳି, ରେଣୁ.

ତୁମ୍ଭ ତୁମ୍ଭିନୁ, ତି ପିରିଯେବ ତୁମ୍ଭିନୁ, ତି ଜାମ, ଦିନ, ତୁମ୍ଭିନୁ, ତି ପବିତ୍ର ଜାମକିରଣେ ଦେଖେବ, ହେ, ତେ -ଫେ-ଫେ- ଜାମକିରଣେ, କେବଳ ବ୍ରିତତ୍ତ୍ଵ ପିରିଯେବାକି ଦିପବି, ଜାମକିରଣେ, ରଜାମିନନ୍ଦା, ଗନ୍ଧୀ, ତେ ।

‘ඉදියාපාදු’න් තරු-හූඩුසා වෙදනා,කඩු නො- -පෙ- විස්තුදුණකඩු නො-  
‘ඉදියාපාදු හා,වේත්නී’න් නො බිමෙට ආ,යෙවත් හා,වේත් බහුලිකරු,නී.  
කෙනහ විවෘතනී ඉදියාපාදු හා,වේත්නී’නී.

512. කාල්. වි නිකුත් වින්‍යාසම්, ඩිප්ල්, නාස්කිං, රසමතනු, ගණ ඉදිපාද සා, ගෙවීනි : වින්‍යාස වේ නිකුත් අධිපති කරින්, උග්‍රන් සම්, ඩි. උග්‍රන් වින්‍යාසයා එකායෙහා, අය වූවත් වින්‍යාසම්, ඩි. ගෙ, අනුපාතනු, නා. පා. පක්‍රානු. අකුෂලු න්. ඩිමල්, න්. අනුපාදය ජන්දා. ජ්‍යෙන්නි වි. යලති විරියා. අ, රහන් වින්‍යාස පෙනෙන්නා ති පදන්, -පෙ- උපාතනු, න්. කුස්ලු, න්. ඩිමල්, න්. දිනිය, අන්වලට්, යාය තියෙයා, භාවාය විප්‍රලුදා, යා. වින්‍යාස පාරිපුරිය, ජන්දා. ජ්‍යෙන්නි වි. යලති විරියා. අ, රහන් වින්‍යාස පෙනෙන්නා ති පදන්, ඩිප්ල්, නාස්කිං, රා. ඉත් අය වින්‍යාසම්, ඩි. ඉමෙ වි පාඨ, නාස්කිං, රා. නාදෝකාරී. අනිස්ක්‍රීතින්, අනි-සා. ඩිප්ල්, වින්‍යාසම්, ඩිප්ල්, නාස්කිං, රා, ගෙන්ව් වි සැකිං. ගෙවන්.

କହିଲୁ କହିଲିଲା ଶିଖନୁ : ଯଂ ଶିଖନୁ ତିଳେ, ତଃବୁଦ୍ଧିମାନ -ପେ- କର୍ତ୍ତା, ତିଳେ, ଶିଖନୁ ଅବିଜ୍ଞାନ, ତିଳ୍ଦିନ ଶ୍ରୀଵିଷ୍ଣୁ ଶିଖନୁ.

**1. විරියසම, ඩීපඩ්, නසකි, රෙනු සම්බන්ධ ගණු, ගැනී, හි දිග්‍රී 2**

‘ඉද්ධිපාද’ යනු : ඒ අපුරින් වූව්‍යුගේ වෙදනාස්කන්දිය . . . විභාගීකන්දිය යි.

‘ඉද්ධිපාද හාවති’ යනු : ඒ ධර්මයන් ආසේච්චනය කෙරෙයි, විභාගී, ප්‍රන්ප්‍රනා විභාගී. එහෙයින් ‘ඉද්ධිපාද හාවති’ යි කියනු ලැබේ.

511. කිසේයින් මහණ වියනීසම්ධියෙන් හා සම්සක්ප්‍රධාන්වියනීයෙන් පුක්ත වූ සංද්ධිපාදය විඩා ද යන් : ඉදින් මහණ වියනීය අධිපති කොට සමාධිය ලබා නම් වින්තෙකාග්‍රාම ලබා නම් මේ ‘වියනීසමාධි’ යි කියනු ලැබේ. හෙතෙම තුපන් ලාමක අකුලුදර්මයන්ගේ නො ඉපදිම පිණිස කුසලවිජන්දය උපද්‍රවයි, වූයම කෙරෙයි, වැර අරඹයි, සිත නාහාසිටුවයි, ප්‍රධන්වියනීය කෙරෙයි. . . උපන් කුළුදර්මයන්ගේ, සිටිම පිණිස නො නැඟීම පිණිස ප්‍රන්ප්‍රනා වූයිම පිණිස විපුල බව පිණිස වූයිම පිණිස සම්ප්‍රදාන්විම පිණිස ජන්දය උපද්‍රවයි, වූයම කෙරෙයි, වැර අරඹයි, සිත නාහාසිටුවයි. ප්‍රධන්වියනීය කෙරේ. මොඩු ‘පධානසයඩාර’ යි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ වියනී සමාධිපතානසයඩාර යි සියලුල එක්සේ කොට හකුලවා ‘විරිය සමාධිපතානසයඩාර’ යි සියලුල වට යේ.

එහි ‘වියනී’ කවිතර යන් : යම් වෙනත්පික වියනීරම්භයෙක් . . . සම්ප්‍රව්‍යාම යෙක් වේ ද, මේ ‘වියනී’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ‘සමාධි’ කවිතර යන් : වින්තයාගේ යම් සිටිමෙක් . . . සම්සක්සමාධියෙන් වේ ද, මේ ‘සමාධි’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ‘පධානසයඩාර’ කවිතර යන් : යම් වෙනත්පික වියනීරම්භයෙක් . . . සම්ස්ව්‍යාමයෙක් වේ ද, මේ ‘පධානසයඩාර’ යි කියනු ලැබේ.

මෙසේ මේ විරියයෙන් ද මේ සමාධියෙන් ද මේ පධානසයඩාරයෙන් ද පුක්ත වූයේ . . . සමන්වාගත වූයේ වෙයි. එහෙයින් කියනු ලැබේ. ‘විරියසමාධිපධානසයඩාර-සමන්නාගතො’ යි.

‘ඉද්ධි’ යනු : ඒ (සම්පුළුක්) ධර්මයන්ගේ යම් නිජ්‍යාලෙක් මොනාවට නිඡ්‍යාලෙක් තීජ්පත්ති ආකාරයෙක් සමාද්ධ වන අපුරුණක් ලාභයෙක් ප්‍රතිලාභයෙක් ප්‍රාජනියෙක් සම්ප්‍රාජනියෙක් ප්‍රතිලාභයිජරයෙක් සාක්ෂාත් කිරීමෙක් පැමිණීමෙක් වේ ද (රායයි.)

‘ඉද්ධිපාද’ යනු : එසේ වූව්‍යුගේ වෙදනාස්කන්දිය . . . විභාගීකන්දිය යි.

‘ඉද්ධිපාද හාවති’ යනු : ඒ ධර්මයන් ආසේච්චනය කෙරෙයි, විභාගී, ප්‍රන්ප්‍රනා විභාගී, එහෙයින් ‘ඉද්ධිපාද හාවති’ යි කියනු ලැබේ.

512. කිසේයින් මහණ වින්තසමාධියෙන් හා පධානසයඩාරයෙන් පුක්ත වූ සංද්ධිපාදය විඩා ද යන් : ඉදින් මහණ තෙම වින්තය අධිපති කොට සමාධිය ලබා නම් වින්තෙකාග්‍රාම ලබා නම් මේ ‘වින්තසමාධි’ යි කියනු ලැබේ. හෙතෙම තුපන් ලාමක අකුලුද්දහම නො ඉපදිම පිණිස ජන්දය උපද්‍රවයි, වූයම කෙරෙයි . . . උපන් කුළුද්දහම සිටිම පිණිස නො නැඟීම පිණිස ප්‍රන්ප්‍රනා වූයිම පිණිස බව පිණිස වූයිම පිණිස පරිපුරුණ බව පිණිස ජන්දය උපද්‍රවයි, වූයාම කෙරෙයි, වියනීය කෙරෙයි, සිත දිරිගන්වයි, ප්‍රධන්වියනීය කෙරේ. . . උපන් කුළුද්දහම සිටිම පිණිස නො නැඟීම පිණිස ප්‍රන්ප්‍රනා වූයිම පිණිස බව පිණිස ජන්දය උපද්‍රවයි, වූයාම කෙරෙයි, වියනීය කෙරෙයි, සිත දිරිගන්වයි, ප්‍රධන්වියනීය කෙරේ. මොඩු ‘පධානසයඩාර’ යි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ වින්තසමාධිය ද මේ පධානසයඩාර යේ ද යන ඒ සියලුල එක්සේ කොට හකුලවා ‘වින්තසමාධිපධානසයඩාර’ යි යි ම සියලුල වට යේ.

එහි ‘වින්ත’ කවිතර යන් : යම් සිතෙක් මනසයෙක් . . . තදනුරුප මතෙනාවිභාගධාතුයෙක් වේ ද, මේ ‘වින්ත’ යි කියනු ලැබේ.

නෙතු කනමේ, සම්බිජි : ය, විත්තයා සිති සැකීනි -පෙ- සම්, සම්බිජි, අයා වූවත් සම්බිජි.

නෙතු කනමේ, පඩිභනසකිංගරු : යෝ, වෙත්තයිකෙ, විරියාරගෙහා, -පෙ- සම්, වායාමේ, අයා වූවත් පඩිභනසකිංගරු.

ඉත් ඉමිනා ව විත්තයා ඉමිනා ව සම්ධියා, ඉමිනා ව පඩිභනසකිංගරු උපෙනෙ, හොති -පෙ- සම්නාගතෙනා, හොති වූවත් පඩිභනසකිංගරු විත්තයාම්ධිපඩිභනසකිංගරුනාගතෙනා, නෙතු වූවත් විත්තයාම්ධිපඩිභනසකිංගරුනාගතෙනා.

‘ඉදි’නි ය, තෙසා බිම්, නා ඉදි -පෙ- උපසම්පදු.

‘ඉදිපාදේ’නි තර්ඛුත්තයා වෙදනාකඩිනේ, -පෙ- විකුණුණකඩිනේ,

‘ඉදිපාද් හා තෙති’නි තෙ බිම් අභෙවනි හා තෙති බහුලිකරුනි, නෙතු වූවත් ඉදිපාද් හා තෙති’නි.

513. කර් ව හිකුව මිම්සාසම්ධිපඩිභනසකිංගරුනාගතා ඉදිපාද් හා තෙති : මිම්සා වේ හිකුව අධිපතියා කාරීනා, ලැකඩි සම්ධියා උපත්ති විත්තයා එකායෙන්, අයා වූවත් මිම්සාසම්ධියා අනුපාතානානා පාපකානා අකුත්තානා බිම්නා අනුපාතාදාය ජන්දා ජනෙනි -පෙ- උපත්තානානා කුස්ලානා බිම්නා සිතියා, අසම්මේසාය හියෝහාවාය වේපුලුදාය හා ව්‍යනාය පාරිපුරියා, ජන්දා ජනෙනි වායමනි විරියා අරහති විත්තයා පාදනානි ඉමෙ වූවත්තනි පඩිභනසකිංගරු.

ඉත් අයා ව මිම්සාසම්ධියා ඉමෙ ව පඩිභනසකිංගරු තදෙකරුවා අහිසකුණුනිනා, අහිසාවිනිනා, මිම්සාසම්ධිපඩිභනසකිංගරුනා සඩි ගවුනි.

නෙතු කනමේ, පිම්සා : ය, පකුණු පජානනා -පෙ- අම්මාගෙ, බිම්මිවයෙ, සම්මාදිවයි, අයා වූවත් මිම්සා.

නෙතු කනමේ, සම්ධි : ය, විත්තයා සිති -පෙ- සම්සම්ධි, අයා වූවත් සම්ධි.

නෙතු කනමේ, පඩිභනසකිංගරු : යෝ, වෙත්තයිකෙ, විරියාරගෙහා, -පෙ- සම්ම, වායාමේ, අයා වූවත් පඩිභනසකිංගරු.

ඉත් ඉම්ය ව මිම්සාය ඉමිනා ව සම්ධියා, ඉමිනා ව පඩිභනසකිංගරු උපෙනෙ, හොති -පෙ- සමනාගතෙනා, නෙතු වූවත් මිම්සාසම්ධිපඩිභනසකිංගතෙනා.

‘ඉදි’නි ය, තෙසා බිම්, නා ඉදි -පෙ- උපසම්පදු.

‘ඉදිපාදේ’නි තර්ඛුත්තයා වෙදනාකඩිනේ, -පෙ- විකුණුණකඩිනේ.

‘ඉදිපාද් හා තෙති’නි තෙ බිම් අභෙවනි හා තෙති බහුලිකරුනි, නෙතු වූවත් ඉදිපාද් හා තෙති’නි.

**සුත්‍යනාගාරනිය.**

එහි 'සමාධි' කවිරේ යන් : විත්තයාගේ යම සිටිමෙක් මොනොවට සිටිමෙක් ... සම්බන්ධමාධියෙක් වේ ද, මේ 'සමාධි' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'පධානසඩිබාර' කවිරේ යන් : යම වෙළනසික වියෝරම්භයෙක් ... සම්බන්ධයාමයෙක් වේ ද, මේ 'පධානසඩිබාර' යි කියනු ලැබේ.

මෙසේ මේ විත්තයෙන් ද මේ සමාධියෙන් ද මේ පධානසඩිබාරයෙන් ද උපක වූයේ ... සමන්වාගත වූයේ වෙයි. එහෙයින් කියනු ලැබේ : 'විත්තසමාධිපධානසඩිබාර සමන්නාගතො' යි.

'ඉද්ධි යනු' : ඒ ධර්මයන්ගේ යම නිෂ්පත්තියක් ... පැමිණිමෙක් වේ ද, රයයි.

'ඉද්ධිපාද' යනු : එසේ වූවූගේ වෙදනාස්කන්ධ ... විඥුනාස්කන්ධ යි.

'ඉද්ධිපාද හාවති' යනු : ඒ ධර්මයන් ආසවනය කෙරේ, වඩි, පුහුප්‍රනා වඩියි. එහෙයින් 'ඉද්ධිපාද හාවති' යි කියනු ලැබේ.

513. කියෙයින් මහජ විම.සාසමාධියෙන් හා සම්බන්ධයෙන් වියෝරයෙන් සමන්වාගත වූ සංදිධාය වඩා ද යන් : ඉදින් මහජ විම.සාව අධිපති කොට සමාධි ලබා නම විත්තනෙකාග්‍රාව ලබා නම මේ 'විම.සාසමාධි' යි කියනු ලැබේ. හෙතතම තුපන් ලාමක අකුසල් දාම තො ඉපදිම පිණිස ජන්දය උපදියි. ... උපන් කුසල්දහම සිටිම පිණිස තො නැයිම පිණිස නැවත නැවත ඉපදිම පිණිස විසුල බව පිණිස වැටිම පිණිස පරිපුරුණවිය පිණිස ජන්දය උපදියි, වූයා කෙරේදි, වියා කෙරේදි, සිත නාහාසිටුවයි, ප්‍රධන්වියනි කෙරේ. මොඟ 'පධානසඩිබාර' යි කියනු ලැබේ.

මෙසේ මේ විම.සාසමාධිය ද මේ පධානසඩිබාරයේ ද යන ඒ සියල්ල එක්සේ කොට ඡකුල්වා 'විම.සාසමාධිපධානසඩිබාර' යි ම සඩිඩාවට යේ.

එහි 'විම.සා' කවිරේ යන් : යම ප්‍රඳවික් පර්‍යන්තානාකාරයෙක් ... අම්වාහයෙක් ධර්මවිවයයෙක් සම්බන්ධත්වියක් වේ ද, මේ 'විම.සා' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'සමාධි' කවිරේ යන් : විත්තයාගේ යම සිටිමෙක් ... සම්බන්ධසමාධියක් වේ ද, මේ 'සමාධි' යි කියනු ලැබේ.

එහි 'පධානසඩිබාර' කවිරේ යන් : යම වෙළනසික වියෝරම්භයෙක් ... සම්බන්ධයාමයෙක් වේ ද, මේ 'පධානසඩිබාර' යි කියනු ලැබේ. මෙසේ මේ විම.සායෙන් ද මේ සමාධියෙන් ද මේ පධානසඩිබාරයෙන් ද දුකුත වූයේ ... සමන්වාගත වූයේ වේ. එහෙයින් කියනු ලැබේ : 'විම.සාසමාධිපධානසඩිබාරසමන්නාගතො' යි.

'ඉද්ධි' යනු : ඒ ධර්මයන්ගේ යම නිපැද්මෙක් සම්දියක් ... පැමිණිමෙක් වේ ද, රයයි.

'ඉද්ධිපාද' යනු : එසේ වූවූගේ වෙදනාස්කන්ධ ය ... විඥුනාස්කන්ධ යි.

'ඉද්ධිපාද හාවති' යනු : ඒ ධර්මයන් ආසවනය කෙරේ, වඩි, පුහුප්‍රනා වඩියි, එහෙයින් 'හාවති' යි කියනු ලැබේ.

**සුත්තන්ත්‍රණය යි.**

514. වනකු,රෝ, ඉදිප්පාද : ඉඩ හිකුවූ ජන්දයම,ධිපබෑ,නසකී,ර-සමන්තාගත් ඉදිප්පාද හා,වෙති. විරියයම,ධිපබෑ,න -පෙ- විනෙ සම,ධිපබෑ,න -පෙ- විම්ස්,සම,ධිපබෑ,නසකී,රසමන්තාගත් ඉදිප්පාද හා,වෙති.

515. කඳුව හිකුවූ ජන්දයම,ධිපබෑ,නසකී,රසමන්තාගත් ඉදිප්පාද හා,වෙති : ඉඩ හිකුවූ යසම් සමය ලේඛුතුරු ස්කීන් හා,වෙති තීයාත්තිකා අපවියා,මිල දිවිසිගත්තාන් පහානා,ය පහානා,ය හුමිය, පත්තිය, විවිටව්ව කාමේනි -පෙ- පහානා,ය ස්කීන් උපසම්පූර්ණ විගරත් දුක්කඩ, පරිපද දැනී,හිකුදියාදී, ත්‍යාම් සමය ජන්දයම,ධිපබෑ,නසකී,රසමන්තාගත් ඉදිප්පාද හා,වෙති.

තත්ත්ව කතමේ, ජන්දු : යො, ජන්දු ජන්දිකත්ව, කතතුකමත්තා, කුසලා, බිම්පිෂ්චන්දු, අය වුවවත් ජන්දු.

තත්ත්ව කතමේ, සම,ධි : යො, විනෙකාස් සිනි -පෙ- සම,සම,ධි සම,ධියමේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී, මෙහෙයි. මෙහෙයි -පෙ- පහානා,ය අය වුවවත් ජන්දු.

තත්ත්ව කතමේ, පබෑ,නසකී,රෝ : යො, වෙනසිකෙ, විරිය,රමෙහා, -පෙ- සම්ම,වාය,මේ, විරියසම්බෝජ්‍යීයිය, මෙහෙයි. මෙහෙයි පත්තානා, අය වුවවත් පබෑ,නසකී,රෝ. ඉති ඉතිනා, ව ජන්දනා ඉතිනා, ව සම,ධිනා, ඉතිනා, ව පබෑ,නසකී,රෝන උපෙනු, හො,නි -පෙ- සමන්තා-ගතෙනා, හොන වුවවත් ජන්දයම,ධිපබෑ,නසකී,රසමන්තාගතෙනා,නි.

‘ඉදි’නි ය, නොස් බිම්පිෂ්චන්දු -පෙ- උපසම්පූර්ණ.

‘ඉදිප්පාදු’නි තරු, ණත්තාස් එසේ, -පෙ- පහානා,ය අවිකෙබිපෙ.

‘ඉදිප්පාද හා,වෙති’නි නො බිම්පිෂ්චන්දු හා,වෙති බහුලී-කරෝයි, නො වුවවත් ඉදිප්පාද හා,වෙති’නි.

516. කඳු ව හිකුවූ විරියයම,ධිපබෑ,නසකී,රසමන්තාගත් ඉදිප්පාද හා,වෙති : ඉඩ හිකුවූ යසම් සමය ලේඛුතුරු ස්කීන් හා,වෙති තීයාත්තිකා අපවියා,මිල දිවිසිගත්තාන් පහානා,ය පහානා,ය හුමිය, පත්තිය, විවිටව්ව කාමේනි -පෙ- පහානා,ය ස්කීන් උපසම්පූර්ණ විගරත් දුක්කඩ, පරිපද දැනී,හිකුදියාදී, ත්‍යාම් සමය විරියසම,ධිපබෑ,නසකී,රසමන්තාගත් ඉදිප්පාද හා,වෙති.

තත්ත්ව කතම් විරිය : යො, වෙනසිකෙ, විරිය,රමෙහා, -පෙ- සම්ම,වාය,මේ, විරියසම්බෝජ්‍යීයිය, මෙහෙයි. මෙහෙයි පත්තානා, ඉද වුවවත් විරිය.

තත්ත්ව කතමේ, සම,ධි : යො, විනෙකාස් සිනි -පෙ- සම්ම,සම,ධි. සම,ධියමේ,ජ්‍යෙෂ්ඨී, මෙහෙයි. මෙහෙයි පත්තානා, අය වුවවත් පබෑ,නසකී,රෝ, ඉති ඉතිනා, ව විරියෙන ඉතිනා, ව සම,ධිනා, ඉතිනා, ව පබෑ,නසකී,රෝන උපෙනු, හො,නි. -පෙ- සමන්තාගතෙනා, හොන වුවවත් විරියසම,ධිපබෑ,නසකී,රසමන්තා-ගතෙනා,නි.

තත්ත්ව කතමේ, පබෑ,නසකී,රෝ : යො, වෙනසිකෙ, විරිය,රමෙහා, -පෙ- සම්ම,වාය,මේ, විරියසම්බෝජ්‍යීයිය, මෙහෙයි. මෙහෙයි පත්තානා, අය වුවවත් පබෑ,නසකී,රෝ, ඉති ඉතිනා, ව විරියෙන ඉතිනා, ව සම,ධිනා, ඉතිනා, ව පබෑ,නසකී,රෝන උපෙනු, හො,නි. -පෙ- සමන්තාගතෙනා, හොන වුවවත් විරියසම,ධිපබෑ,නසකී,රසමන්තා-ගතෙනා,නි.

514. සංදේශපාදයෝග සතර දෙනෙකි : මෙ සයෙනැහි මහජ ජන්දයමාධියෙන් හා සම්බන්ධවීයෙන් සමන්විත වූ සංදේශපාදය විචිත්‍රී, විරියසමාධියෙන් හා සම්බන්ධවීයෙන් ... වින්ත්සාසමාධියෙන් හා සම්බන්ධවීයෙන් ... විම්සාසමාධියෙන් හා සම්බන්ධවීයෙන් සමන්විත වූ සංදේශපාදය විචිත්‍රී.

515. ක්‍රියෙන් මහජ ජන්දයමාධියෙන් හා සම්බන්ධවීයෙන් සමන්වාගත වූ සංදේශපාදය විඩා ද යන් : මෙ සයෙනැහි මහජ තෙම යම කළෙක අභ්‍යන්තරයෙන් ප්‍රහාණය පිෂිය ප්‍රමුඛුම්වට පැමිණිම පිෂිය තෙනෙයාමීණික වූ අපවශගාමී වූ ගලාකොත්තරධ්‍යනය විඩා ද, කාමයෙන්ගෙන් වෙන් ව ම ... දැක් වූ ප්‍රතිපද ඇති ලැයි වූ අතිඳු ඇති ප්‍රමුඛනයට පැමිණ වෙන්ද ද, එසමයෙන් ජන්දයමාධියෙන් හා සම්බන්ධවීයෙන් යුත්ත වූ සංදේශපාදය විචිත්‍රී.

එහි 'ජන්ද' කවර යන් : යම ජන්දයෝග ජන්දය කරන අපුරුණ් කරනු කැමැති බවෙක් තුළ වූ ධර්මවීතන්දයෝග වෙද ද, මෙ 'ජන්ද' දී කියනු ලැබේ.

එහි 'සමාධි' කවර යන් : වින්ත්සායාගේ යම සිටිමෙක් ... මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපායාමන්න වූ සම්බන්ධවීයෙන් සමාධියමාධියෝග සමාධියමාධියෙන් වෙද ද, මෙ 'පධානසඩ්බිබාර' දී කියනු ලැබේ. මෙන්ද මෙ ජන්දයෙන් ද මෙ සමාධියෙන් ද මෙ පධානසඩ්බිබාරයෙන් ද යුත්ත වූ යෝගේ ... සමන්වාගත වූ යෝග වෙ. එහෙයින් කියනු ලැබේ · ජන්දයමාධිපධානසඩ්බිබාරසමන්නාගතෙකා' දී.

'ඉදිධි' යනු : ඒ ධර්මයෙන්ගේ යම නිෂ්පත්තියෝග සමංදියන් ... පැමිණිමෙක් වෙද ද, එයයි.

'ඉදිධිපාදා' යනු : එසේ වුවපුළුගේ ස්පර්ශයෝග ... ප්‍රග්‍රාහයෝග අවික්ෂපයෝග වෙද ද, එයයි.

'ඉදිධිපාදා හාවත්' යනු : ඒ ධර්මයෙන් ආසෙවනය කෙරෙයි, විචිත්‍රී, බෙඟුල කෙරේ. එහෙයින් 'ඉදිධිපාදා හාවත්' දී කියනු ලැබේ.

516. ක්‍රියෙන් මහජ වියාසමාධියෙන් හා සම්බන්ධවීයෙන් සමන්වාගත වූ සංදේශපාදය විඩා ද යන් : මෙ සයෙනැහි මහජ යම කළෙක අභ්‍යන්තරයෙන් ප්‍රහාණය පිෂිය ප්‍රමුඛුම්වට පැමිණිම පිෂිය තෙනෙයාමීණික වූ අපවශගාමී වූ ගලාකොත්තරධ්‍යනය විඩා ද, කාමයෙන්ගෙන් වෙන් ව ම ... දැක් වූ ප්‍රතිපද ඇති ලැයි වූ අතිඳු ඇති ප්‍රමුඛනයට පැමිණ වෙන්ද ද, එසමයෙන් වියාසමාධියෙන් හා සම්බන්ධවීයෙන් සමන්වාගත වූ සංදේශපාදය විචිත්‍රී.

එහි 'විරිය' කවර යන් : යම වෙතකිකිවියාරම්හයෝග ... මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපායාමන්න වූ සම්බන්ධවීයෙන් සම්බන්ධවීයෙන් සිටිමෙක් ... මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපායාමන්න වූ සම්බන්ධවීයෙන් සමාධියමාධියෝග සමාධියමාධියෙන් වෙද ද, මෙ 'විරිය' දී කියනු ලැබේ.

එහි 'සමාධි' කවර යන් : වින්ත්සායාගේ යම සිටිමෙක් ... මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපායාමන්න වූ සම්බන්ධවීයෙන් සම්බන්ධවීයෙන් සමාධියමාධියෝග සමාධියමාධියෙන් වෙද ද, මෙ 'සමාධි' දී කියනු ලැබේ.

එහි 'පධානසඩ්බිබාර' කවර යන් : යම වෙතකිකිවියාරම්හයෝග ... මාර්ගාධිග වූ මාර්ගපායාමන්න වූ සම්බන්ධවීයෙන් සිටිමෙක් ... සම්බන්ධවීයෙන් සමාධියමාධියෝග සමාධියමාධියෙන් වෙද ද, මෙ 'පධානසඩ්බිබාර' දී කියනු ලැබේ. මෙන්ද මෙ විරියයෝගේ ද මෙ සමාධියෙන් ද මෙ පධානසඩ්බිබාරයෙන් ද යුත්ත වූ යෝගේ ... සමන්වාගත වූ යෝග වෙ. එහෙයින් කියනු ලැබේ · විරියසමාධිපධානසඩ්බිබාරසමන්නාගතෙකා' දී.

‘କୁଣ୍ଡି’ନି ଯ, କେବଳଂ ବିଲମ୍ବ, ନାହିଁ କୁଣ୍ଡି ଗତିଧି -ପେ- ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟାପକ.

‘ତୁମ୍ହିପାଦେଶ୍’ନି କରି, ଯୁଦ୍ଧକଣ୍ଠ ଲିଖେଁ, ଲେଖିବା, -ପେ- ପାଇଁବାକେ,  
ଫିଲିଙ୍କେବିପେବା.

‘දුධිපාද්‍ය හා ටෙවනී’න් නේ බැලමට ඇඟෙන් හා ටෙවනී බහුලිකරුන්. ගෙහු මුවත් දුධිපාද්‍ය හා ටෙවනී’න්.

517. කාලී. ව්‍යුහවූ මින්නයම්, දිපඩි, නයකී, රස්සම් න්‍යාය ගත් ඉදිපාදාදා හා වෙති : ඉඩ හිකුවූ යෙමින් සමග ලේඛු තුරරු ස්කීන් හා වෙති නීයා, නිසා අපවෘත්‍යා, ත්‍යා දිවිධිගත්තා න්‍යාය පහාන්ද පරීම්, ය ඇම් ය පත්‍රිය, විවිධ්‍යාව් ව කාලෝනි -පෙ- පරීම් ස්කීන් උපසම්පර්‍ය විකර්ති දුක්කි, පරිපදා, දැකී, නිශ්චාදී. තුරමින් සමග වින්නයම්, දිපඩි, නයකී, රස්සම් න්‍යාය ගත් ඉදිපාදාදා හා වෙති.

ବିଜ୍ଞାନ କବିତାରେ, ଯାତ୍ରାରେ, ଦୀର୍ଘମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କର ପରିଚୟ ଦିଆଯାଇଛି ।

କିମ୍ବା କନାମେ, ପଦିନାଳିକି, ରେଃ : ଯେବେ ଲେଖାଣିକେ, ଶିରିଯାରତେମ୍ବୁ, -ପେ- ଗମ୍ଭୀର, ଯାତ୍ରାରେ, ଶିରିଯାନ୍ତେମ୍ବୁ, ଚକ୍ରବିହାରୀ, ମନ୍ଦିରରେ, ପରିମାଣରେ, ଅଧିକ ପରିମାଣରେ, ପଦିନାଳିକି, ରେଃ.

ଫୁଲି ଫୁଲିବା, ଓ ଶିଖେବା ଫୁଲିବା, ଓ କାଳିଦିବି, ଫୁଲିବା, ଓ ପବିନ-  
ଶକ୍ତିର ରୂପରେବୀ, କେବୀ -ପେ- କାମନାଗଣେବା. କେବି ପ୍ରିଯତି  
ଶିଖିବାମି, ଦିଲାଦି, ନାହିଁକି, ରଜନିନାହିଁଗଣେବା'ବି.

‘କୁଳୀପାଦ୍ୟ’ର ବର୍ଣ୍ଣନା ତଣେଖ, ଲେଖକ, -ଫେ- ପାତ୍ର, ଅଛି, ଫୁଲିବାର ପରିମାଣ:

‘ඉසිප,දා. හා,වෙනි’න් ගෙ බලම අ,සෙවනි හා,වෙනි බහුලීකරේ,යි. කෙස විවත්ති ඉසිප,දා. හා,වෙනි’න්.

518. කාල්. ව නිකුත් තිමංස;සම;නිපැඩ;නෙකුත්;රසමන්තු;ගත්. ඉදිපාද්. හ;වේත් : ඉඩ නිකුත් යයම්. සමය ලේ;කුතුරාං කී;නා හ;වේත් තියෙන්තිකා. අපවියා;ම්. දියිගත්;නා පහ;නා;ය පත්මා;ය ඇමිය; පත්තිය; මිවිටෙල්/ව කා;මෙන් -පෙ- පත්මා;කී;නා උපසම්පර් එකරුවේ දුකුඩ;පරිපදා ද්‍යුම්;ශේදුද්. තියම්. සමය තිමංස;සම;නිපැඩ;නෙකුත්;රසමන්තු;ගත්. ඉදිපාද්. හ;වේත්.

சுந்த கைமல், திம்.ஸ்.: யீ, பக்ஷ்யூ பர்ஜன்னி, -பெ- அமோகூ, விலாவிவகை, கமல், தீவிரி விவரவிவகைகளே, சுங்கவிகா, மத்தையிகா. இகை-பரிசு, பக்னா, அய். வீவிவகை திம்.ஸ்.

ବୁଦ୍ଧ କୁଳରେ, ଜମାନି : ଯା ଶିଖୁଣ୍ୟ ଦିନୀ -ପେ- ଜମା,ଜମା,ଜମା,  
ଜମା,ବିଜାତିବେ,ପକ୍ଷିବେଳୁ, ଉତ୍ସବିହାର ଉତ୍ସବରୀତି,ପଞ୍ଚମା, ଅଧୀଃ ବ୍ରିତ୍ତିବ୍ରି

‘ ඉදිධි ’ යනු : ඒ ධර්මයන්ගේ යම නිපැදීමෙක් සමඳීයක් ... පැමිණීමෙක් වේ ද, එයයි.

‘ ඉදිධිපාදේ ’ යනු : එසේ වූව්‍යුගේ ස්පර්ශ ය ... ප්‍රග්‍රාහ ය, අවික්ෂප යයි.

‘ ඉදිධිපාදා හාවත්ති ’ යනු : ඒ ධර්මයන් ආසවනාය කොරේදි, හාවනා කොරේදි, බහුල කොරේ. එහෙයින් ‘ ඉදිධිපාදා හාවත්ති ’ යි කියනු ලැබේ.

517. කිසේයින් මහඟ වින්තසමාධියෙන් හා සම්සක්ප්‍රධින්වියෙන් සමන්වාගත වූ සංදිධිපාදය වඩා ද යන් : මේ සඡනෙහි මහඟ යම කුලුක දූෂ්චිගතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභූමියට පැමිණීම පිණිස තෙනයෝජික වූ අපවිගාමී වූ ලෙඹාකාන්තරධ්‍යනාය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... දුක් වූ ප්‍රතිපාද ඇති ලැයි වූ අභිජා ඇති ප්‍රථමධ්‍යනායට පැමිණ වෙසේ ද, එස්මයෙහි වින්තසමාධියෙන් හා සම්සක්ප්‍රධින්වියෙන් සමන්වාගත වූ සංදිධිපාදය වඩියි.

එහි ‘ වින්ත් ’ කවරෙ යන් : යම වින්තයෙක් මනසෙක් මානසයෙක් ... තද්‍යුරුප මතොවිද්‍යනාධාරිතයෙක් වේ ද, මේ ‘ වින්ත් ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ‘ සමාධි ’ කවරෙ යන් : වින්තයාගේ යම සිටිමෙක් ... මාර්ගාධිය වූ මාර්ගපයීමා පත්න වූ සම්සක්සමාධියක් සමාධිසුම්බාධාධාරියෙන් වේ ද, මේ ‘ සමාධි ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ‘ පධානසසිඩාර ’ කවරෙ යන් : යම වෙවිකිවියාර්ථයෙක් ... මාර්ගාධිය වූ මාර්ගපයීමාපත්න වූ සම්ස්ථව්‍යායාමයෙක් වියාසම්බාධාධාරියෙන් වේ ද, මේ ‘ පධානසසිඩාර ’ යි කියනු ලැබේ.

මෙසේ මේ වින්තයෙන් ද මේ සමාධියෙන් ද මේ පධානසසිඩාරයෙන් ද පුක්ක වූ යෝදේ ... සමන්වාගත වූ යෝදේ වේ. එහෙයින් කියනු ලැබේ : ‘ වින්තසමාධිපධානසසිඩාර සමන්නාගතා ’ යි.

‘ ඉදිධි ’ යනු : ඒ (සම්පූක්ති) ධර්මයන්ගේ යම නිපැදීමෙක් මොනොවට නිපැදීමෙක් නිෂ්පත්ති ආකාරයෙක් සමඳී වන අපුරුණක් ලාභයෙක් ප්‍රතිලාභයෙක් ප්‍රාත්නියක් සම්පාදනියක් (ප්‍රතිලාභ) ස්පර්ශයෙක් සාක්ෂාත් කිරීමෙක් පැමිණීමෙක් වේ ද, (එය යි.)

‘ ඉදිධිපාදේ ’ යනු : එසේ වූව්‍යුගේ ස්පර්ශ ය, වෙදනා ය, ... ප්‍රග්‍රාහ ය, අවික්ෂප යයි.

‘ ඉදිධිපාදා හාවත්ති ’ යනු : ඒ ධර්මයන් ආසවනාය කොරේ ය, වඩියි, බහුල කොරේදි. එහෙයින් ‘ ඉදිධිපාදා හාවත්ති ’ යි කියනු ලැබේ.

518. කිසේයින් මහඟ විමලසමාධියෙන් හා සම්සක්ප්‍රධින්වියෙන් සමන්වාගත වූ සංදිධිපාදය වඩා ද යන් : මේ සඡනෙහි මහඟ යම කුලුක දූෂ්චිගතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ප්‍රථමභූමියට පැමිණීම පිණිස තෙනයෝජික වූ අපවිගාමී වූ ලෙඹාකාන්තරධ්‍යනාය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... දුබප්‍රතිපත් ඇති අන්ද අභිජා ඇති ප්‍රථමධ්‍යනායට පැමිණ වෙසේ ද, එස්මයෙහි විමලසමාධියෙන් හා සම්සක්ප්‍රධින්වියෙන් සමන්වාගත වූ සංදිධිපාදය වඩියි.

එහි ‘ විමලසා ’ කවරෙ යන් : මාර්ගාධිය වූ මාර්ගපයීමාපත්න වූ යම ප්‍රජානනාකාරයෙක් ... අමාභයෙක් ධර්මවිවයයෙක් සම්ස්ථාන්වියෙක් ධර්මවිවයසම්බාධාධාරියෙක් වේ ද, මේ ‘ විමලසා ’ යි කියනු ලැබේ.

එහි ‘ සමාධි ’ කවරෙ යන් : වින්තයාගේ යම මාර්ගාධිය වූ මාර්ගපයීමාපත්න වූ සිටිමෙක් ... සම්සක්සමාධියක් සමාධිසුම්බාධාධාරියෙක් වේ ද, මේ ‘ සමාධි ’ යි කියනු ලැබේ.

ක්‍රිජ්‍ය කෙනමේ, පඩි, නාසිංහි, රෝගී : ගො, වෙනසියෙකු, විරියාරලේහ, -පෙ-සම්වියාමේ, විරියාසම්බැජිංහි, ප්‍රකිංචිංහි, මහෙපරියාපන්තා, අයා වූවත් පඩි, නාසිංහි, රෝගී.

ඉත්‍යි ඉමාය ව තිම්පාය ඉමිනා, ව සම්බිනා, ඉමිනා, ව පඩි, නාසිංහි, රෝගී උපයෙකු, ගො, නී සම්පෙනෙකු, උපයෙකු, සම්පෙනෙකු, උපයෙනෙකු, සම්නාගත්තා, තෙන වූවත් තිම්පාය, සම්බිනාසිංහි, රෝගී උපයෙනෙකු, ‘නී’.

‘ඉදියි’නී ය, තෙසා බම්මන් ඉදියි සම්දියි -පෙ- උපසම්පාදු.

‘ඉදියිපාදු’නී තුළු, දුන්දාය එසේයා, වෙදනා, -පෙ- පෙනාගත්තා, අවිකෙකුපෙ,

‘ඉදියිපාදු හා, වෙනී’නී තෙන බම්ම අ, තෙස්වත් හා, වෙනී බහුලිකරුත් තෙන වූවත් ඉදියිපාදු හා, වෙනී’නී.

කි 19. වත්තාරෝ ඉදියිපාදු : ජ්‍යෙෂ්ඨයිපාදු විරිස්දියිපාදු මිම්ස්දියිපාදු

කි 20. ක්‍රිජ්‍ය කෙනමේ, ජ්‍යෙෂ්ඨයිපාදු : ඉඩ හිකුවූ යසම්. සමයෙ ලෞකුනාරං ක්‍රිජ්‍ය හා, වෙනී නීයානීකා. අපවියගාමී. දිවිජනානා පහානාය පෘම්ඨ දුම්ය, පන්තිය, විවිලෙවාව ව කාමෙනි -පෙ- පෘම්ඨ ක්‍රිජ්‍ය උපසම්පාදු විහරත් දුකුඩාපරිපදා. දකිංජිස්කුදු. ගො, ක්‍රිජ්‍යම් සමයෙ ජනුද ජ්‍යෙෂ්ඨකා, කනුකම්සනා, කුසලු, බම්මව්‍යෙදු, අයා වූවත් ජ්‍යෙෂ්ඨයිපාදු. අවෙසෙසා, බම්ම, ජ්‍යෙෂ්ඨයිපාදුසම්පූහනා.

කි 21. ක්‍රිජ්‍ය කෙනමේ, විරිස්දියිපාදු : ඉඩ හිකුවූ යසම්. සමයෙ ලෞකුනාරං ක්‍රිජ්‍ය හා, වෙනී නීයානීකා. අපවියගාමී. දිවිජනානා පහානාය පෘම්ඨ දුම්ය, පන්තිය, විවිලෙවාව ව කාමෙනි -පෙ- පෘම්ඨ ක්‍රිජ්‍ය උපසම්පාදු විහරත් දුකුඩාපරිපදා. දකිංජිස්කුදු, ගො, ක්‍රිජ්‍යම් සමයෙ වෙනසියෙකු, විරියාරලේහ, -පෙ- සම්වියාමාමේ, විරියාසම්බැජිංහි, මහෙපරියාපන්තා, මහෙපරියාපන්තා, අයා වූවත් විරිස්දියිපාදු. අවෙසෙසා, බම්ම, ජ්‍යෙෂ්ඨයිපාදුසම්පූහනා.

කි 22. ක්‍රිජ්‍ය කෙනමේ, මින්දියිපාදු : ඉඩ හිකුවූ යසම්. සමයෙ ලෞකුනාරං ක්‍රිජ්‍ය හා, වෙනී නීයානීකා. අපවියගාමී. දිවිජනානා පහානාය පෘම්ඨ දුම්ය, පන්තිය, විවිලෙවාව ව කාමෙනි -පෙ- පෘම්ඨ ක්‍රිජ්‍ය උපසම්පාදු විහරත් දුකුඩාපරිපදා. දකිංජිස්කුදු, ය, ක්‍රිජ්‍යම් සමයෙ විත්තා, මනො, මිනසම් -පෙ- තුරු, මනො, විත්තාන්තාන්තා, අයා වූවත් මින්දියිපාදු. අවෙසෙසා, බම්ම, මින්දියිපාදුසම්පූහනා.

කි 23. ක්‍රිජ්‍ය කෙනමේ, මිම්ස්දියිපාදු : ඉඩ හිකුවූ යසම්. සමයෙ ලෞකුනාරං ක්‍රිජ්‍ය හා, වෙනී නීයානීකා. අපවියගාමී. දිවිජනානා පහානාය පෘම්ඨ දුම්ය, පන්තිය, විවිලෙවාව ව කාමෙනි -පෙ- පෘම්ඨ ක්‍රිජ්‍ය උපසම්පාදු විහරත් දුකුඩාපරිපදා. දකිංජිස්කුදු, ය, ක්‍රිජ්‍යම් සමයෙ පස්කුදු පර්ත්තනා, -පෙ- අමේ, ගො, බම්මතිවයෙ, සම්ම, දිවිජ බම්මතිවය සම්බැජිංහි, මහෙපරියාපන්තා, මහෙපරියාපන්තා, අයා වූවත් මිම්ස්දියිපාදුසම්පූහනා.

අනිඩම්භාජනීය..

එහි ‘පධානසඩිබාර’ කවටර යන් : යම් මාර්ගාචිග වූ මාර්ගපයීයාපන්න වූ වෙතසික වියීයාරමුහයෝ... සමාජ්‍යව්‍යායාමයෝ වියීසුමලබාධාචිගයෝ වේ ද, මේ ‘පධානසඩිබාර’ හි කියනු ලැබේ.

මෙසේ මේ විම්.සායනෝ ද මේ සමාධියන් ද මේ පධානසඩිබාරයෝන් ද යුත්ත වූ යෙය සමුපෙන වූයේ එළඹිටියේ මොනොව එළඹිටියේ නො වෙන් වූයේ පරිපුරුණ වූයේ සමන්වාගත වූයේ වේ. එහෙයින් කියනු ලැබේ : ‘විම්.සායමාධිපධානසඩිබාරසමන්නා ගත්තා’ හි.

‘ඉදිධිපාද’ යනු : ඒ ධර්මයන්ගේ යම නිපැදීමෙක් සමඳ්ධියක්... පැමිණිමෙක් වේ ද එය හි.

‘ඉදිධිපාද’ යනු : එසේ වුවපුගේ ස්ථරිය ය වෙද්දනා ය ... ප්‍රගාහ ය අවික්ෂණ ප හි.

‘ඉදිධිපාද හාවති’ යනු : ඒ (සමුපුත්ත) ධර්මයන් ආසෙවනය කෙරෙයි, හාවනා කෙරෙයි, බිජුල කෙරෙ. එහෙයින් ‘ඉදිධිපාද හාවති’ හි කියනු ලැබේ.

519. සංඛ්‍යාධිපාදයේ සතර දෙනෙකි : ජන්දිදිධිපාද ය, විරිපිදිධිපාද ය, විත්තිදිධිපාද ය, විම්.සිදිධිපාද ය.

520. එහි ‘ජන්දිදිධිපාද’ කවටර යන් : මේ සය්නෙහි මහණ යම් කලෙක දූෂ්චරිතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිළිස ප්‍රථමුතියට පැමිණිම පිළිස තෙනයීයාණික වූ අපවය ගාමි වූ ලොකාත්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... යුත් වූ ප්‍රතිඵලද ඇති ලැයි වූ අනිජ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි යම් ජන්දයෝක් ජන්දය කරන අපුරුණක් කරනු කැමැති බවක් කුගල වූ ධර්මවිජන්දයෝක් වේ ද, මේ ‘ජන්දිධිපාද’ හි කියනු ලැබෙයි : අවශ්‍යකරමයේ ජන්දිදිධිපාදයමුපුත්තයෝ හි.

521. එහි ‘විරිපිදිධිපාද’ කවටර යන් : මේ සය්නෙහි මහණ යම් කලෙක දූෂ්චරිතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිළිස ප්‍රථමුතියට පැමිණිම පිළිස තෙනයීයාණික වූ අපවය ගාමි වූ ලොකාත්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... යුත් වූ පිළිවෙන් ඇති ලැයි වූ අනිජ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි යම් විත්තයෙක් මහායෝක්... තඳුරුපම්නෙවිජනාධානුයෝක් වේ ද, මේ ‘විත්තිදිධිපාද’ හි කියනු ලැබේ. අවශ්‍යක ධර්මයේ විත්තිදිධිපාදයමුපුත්තයෝ හි.

522. එහි ‘විත්තිදිධිපාද’ කවටර යන් : මේ සය්නෙහි මහණ යම් කලෙක දූෂ්චරිතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිළිස ප්‍රථමුතියට පැමිණිම පිළිස තෙනයීයාණික වූ අපවය ගාමි වූ ලොකාත්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... යුත් වූ පිළිවෙන් ඇති ලැයි වූ අනිජ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි යම් විත්තයෙක් මහායෝක්... තඳුරුපම්නෙවිජනාධානුයෝක් වේ ද, මේ ‘විත්තිදිධිපාද’ හි කියනු ලැබේ. අවශ්‍යක ධර්මයේ විත්තිදිධිපාදයමුපුත්තයෝ හි.

523. එහි ‘විම්.සිදිධිපාද’ කවටර යන් : මේ සය්නෙහි මහණ යම් කලෙක දූෂ්චරිතයන්ගේ ප්‍රහාණය පිළිස ප්‍රථමුතියට පැමිණිම පිළිස තෙනයීයාණික වූ අපවය ගාමි වූ ලොකාත්තරධ්‍යානය වඩා ද, කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම ... යුත් වූ පිළිවෙන් ඇති ලැයි වූ අනිජ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, එසමයෙහි මාර්ගාචිග වූ මාර්ග පයීයාපන්න වූ යම් ප්‍රජාවක් ප්‍රජානානාකාරයෝක්... අමොහයෝක් ධර්මවිවයයෝක් සමාජ්‍යච්චරියක් ධර්මවිවයයෝක් සමාජ්‍යච්චරියක් වේ ද, මේ ‘විම්.සිදිධිපාද’ හි කියනු ලැබේ. අවශ්‍යක ධර්මයේ විම්.සිදිධිපාදයමුපුත්තයෝ හි.

අනිධිරමහාජනිය හි.

524. වත්තු,ගර ඉදිනිපාද: ඉඩ හිකුම් ජන්දසම්, ඩිපබ්, නාසැකි, රසම්නායන් ඉදිනිපාද, දේ හාවෙනි. විරියසම්, ඩී -පෙ- විත්තාසම්, ඩී -පෙ- මිම්, සම්, ඩිපබ්, නාසැකි, රහමන්නායන් ඉදිනිපාද, දේ හාවෙනි.

වත්තුනාය ඉදිනිපාදන් කන් කුසලා: කන් අකුසලා: කන් අව්‍යාකන්, -පෙ- කන් සරණා, කන් අරණා.

### 525. කුසලා යෙටි.

සිය, පූඛබාය වෙදනාය සමපුළුතා, සිය, ඇදකඩමපූඛබාය වෙදනාය සමපුළුතා.

විප, කඩමතෙමලා.

අකුප, දිනානාඅකුප, දුතියා.

අසඹකිලිවෝඅසඹකිලෝසිකා.

සිය, සවිතකකසවිවාර, සිය, අවිතකකවිවාරමනා, සිය, අවිතකක-අවිවාර.

සිය, පිතිසහගනා, සිය, පූඛසහගනා, සිය, උපෙකඩිසහගනා.

නො'ව දේශීනෙහෙ න හාවනාය පහාතෙකු.

නො'ව දේශීනෙහෙ න හාවනාය පහාතෙකුගෙනුතා.

අපවියා, මිනො.

සහකඩා.

අපමාණාරමත්ණා.

පණීකා.

සමත්තකනීයනා.

න මියාරමත්ණා, මියාගෙනුතා, න මියාධිපතිනො.

සිය, උපතනා, සිය, අකුපතනා, න වත්තාතෙ, උප, දිනොති.

සිය, අනීතා, සිය, අනාගනා, සිය, පවුවුපතනා.

න වත්තාතෙ, අනීතාරමත්ණාති'පි අනාගනාරමත්ණාති'පි පවුවුපතනා, රමත්ණාති'පි.

සිය, අරුකිතනා, සිය, බණිද්‍රා, සිය, අරුකිතනාබණිද්‍රා.

බණිද්‍රාරමත්ණා.

අනීදේසනාඅපවිසා.

### 526. මිම්-යිදිනිපාදේ ගෙනු, තෙයා ඉදිනිපාද, න ගෙනු.

සහෙනුතා.

ගෙනුසමපුළුතා.

524. சுட்டிப்பாடுயே உதவர் எனைகி : மே உடனைகி உலக தநீங்களுடையென் சு உடனைப்பூர்வீரியையென் உமன்றித வீ சுட்டிப்பாடுய விடை. ரியாக்ஸமாடியென் . . . ரித்த சமாடியென் . . . விமலாயமாடியென் சு பூர்வீரியையென் உமன்றித வீ சுட்டிப்பாடுய விடை.

உதவர் சுட்டிப்பாடுயே அங்குரதி குடும்பத்தையே கேட்கோஷ் தி, அங்கும்பத்தையே கேட்கோஷ் தி, அவ்யாகாந்தையே கேட்கோஷ் தி, . . . சர்வதையே கேட்கோஷ் தி, அர்வதையே கேட்கோஷ் தி யதீ :

525. (உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) குடும்பத்தையே மூடி கீ.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) ஜூபிலீநால் சு உடல்பூர்வக்கதையே தி விந்தால், அடுக்குமொழுப் பெல்லால் சு உடல்பூர்வக்கதையே தி விந்தாலூ ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) ரிபாக் கீவ்ஹாவிரும்பையே ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) அங்குபாதிஞ்சாங்குபாதியையே ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) அபாக்லிஷ்டாஸாக்லெக்கையையே ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) அவிதர்க்காலசிவிவாரமாநு தி விந்தால், அவிதர்க்க அறிவிவார் தி விந்தாலூ ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) பிதியங்கத தி விந்தால், ஜூபிலையங்கத தி விந்தால், குபக்கா சங்கத தி விந்தாலூ ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) நோ ம ரூங்நாயையென் நோ தி சுவநாயையென் பூங்கல்வியையே ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) நோ ம ரூங்நாயையென் நோ தி சுவநாயையென் பூங்கல்வியை ஆதீந்தாலூ ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) அபுவிராதிமூ ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) கேயக்கூடியையே ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) அபுமாங்கலமிளநாயையே ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) பூங்கலையே ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) உமங்கிவநியநாயையே ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) மார்காலமிளந நோ வெநி, மார்கங்கலாக வெநி, மார்காகிபநி நோ வெநி.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) ரத்தீபநீ தி விந்தால், அங்குத்தீபநீ தி விந்தால், ரத்தீபாக்கீ யென் கியப்புநீதாலூ ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) அநீதி தி விந்தால், அநாததி தி விந்தால், புதுப்புத்தீபநீ தி விந்தாலூ ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) அநீதாலமிளநால கீ தி அநாதாலமிளநால கீ தி புதுப்புத்தீபநீ தாலமிளநால கீ தி நோ கியப்புநீதாலூ ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) அவியாத்ம தி விந்தால், வாக்திர தி விந்தால், அவியாத்மவாக்திர தி விந்தாலூ ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) வாக்திராலமிளநாயையே ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) அநிர்க்கந அபுகிணயையே கீ.

526. விமல்பிட்டிப்பாடுய ஷங்க ய. ஒன்றி சுட்டிப்பாடுயே ஷங்கூ நோ வெநி.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) ஷங்கநாக்கையை ய.

(உதவர் சுட்டிப்பாடுயே) ஷங்க உடல்பூர்வக்கதையே ய.

විම්.සිද්ධිප්‍රද හෙතු වේ'ව සහෙතුකා, ව. කයෙ, ඉදිප්‍රද න වන්තුබේ, හෙතු වේ'ව සහෙතුකා, 'නි, සහෙතුකා, වේ'ව න ව හෙතු.

විම්.සිද්ධිප්‍රද හෙතු වේ'ව හෙතුසමපූනෙකා, ව. කයෙ, ඉදිප්‍රද න වන්තුබේ, හෙතු වේ'ව හෙතුසමපූනෙකා, 'නි'ප හෙතුසමපූනෙකා, වේ'ව න ව හෙතු.

කයෙ, ඉදිප්‍රද න හෙතු සහෙතුකා, විම්.සිද්ධිප්‍රද න වන්තුබේ, න හෙතු සහෙතුකා, 'නි'ප න හෙතු අහෙතුකා, 'නි'ප.

### 527. සපාවතයා.

සකින්ඩා.

අනිදියානා.

අපටිසා.

අරුපා.

ලොංකුතකරු.

කෙනාලී විශේෂීයා, කෙනාලී න විශේෂීයා.

### 528. නො අභවා.

අනාසවා.

අභවිප්‍රාන්තකා.

න වන්තුබේ, අභවා, වේ'ව සංසවානි'ප, සංසවා, වේ'ව නො, ව අභවා, 'නි'ප.

න වන්තුබේ, අභවා, වේ'ව අභවිසමපූනෙකා, 'නි'ප අභවිසමපූනෙකා,- වේ'ව නො, ව අභවා, 'නි'ප.

අභවිප්‍රාන්තකා, අනාසවා.

529. නො යැකීකුරුනා, -පෙ- නො ගන්නා, -පෙ- නො තිසා, -පෙ- නො, තොගා, -පෙ- නො, තීවිරණ, -පෙ- නො, පරුම්සා, -පෙ-

### 530. සංරමණ.

කයෙ, ඉදිප්‍රද නො, මිතතා, මිතත්තිදිප්‍රද මිතතා.

තැයෙ, ඉදිප්‍රද වෙනසිකා, මිතත්තිදිප්‍රද අවෙනසිකා.

තැයෙ, ඉදිප්‍රද මිතතාසමපූනෙකා, මිතත්තිදිප්‍රද න වන්තුබේ, විනෙතාන සමපූනෙකා, 'නි'ප විනෙතාන විපූහුනෙකා, 'නි'ප.

තැයෙ, ඉදිප්‍රද මිතතාසමපූනෙකා, මිතත්තිදිප්‍රද න වන්තුබේ, විනෙතාන සංසට්සා, 'නි'ප විනෙතාන විසා.සංසට්සා, 'නි'ප.

තැයෙ, ඉදිප්‍රද මිතතාසමපූනෙකා, මිතත්තිදිප්‍රද නො, මිතතා- සමුවිසා, නො.

විමලයිදිපාදය ගෙතු ද වූයේ ම සහෙතුක ද වෙයි. තුන් සංදිධිපාදයෝ ගෙතු ද වූවාපු ම සහෙතුක යි නො කියපුත්තාය. සහෙතුක ද වූවාපු ම නො ද ගෙතු වෙත්.

විමලයිදිපාදය ගෙතු ද වූයේ ම හෙතුසම්පූර්ණ ද වෙයි. තුන් සංදිධිපාදයෝ ගෙතු ද වූවාපු ම හෙතුසම්පූර්ණ තහවුරු ද නො කියපුත්තාය. හෙතුසම්පූර්ණ ද වූවාපු ම නො ද ගෙතු ද වෙත්.

තුන් සංදිධිපාදයෝ ගෙතු නො වූ සහෙතුක යෝ ය. විමලයිදිපාදය ගෙතු නො වූ සහෙතුක යි ද ගෙතු නො වූ අහෙතුක යි ද නො කියපුත්තේ යි.

527. (සතර සංදිධිපාදයෝ) සපුත්‍රයෝ ය.

(සතර සංදිධිපාදයෝ) සඩිබත්තයෝ ය.

(සතර සංදිධිපාදයෝ) අතිදැරුණුයෝ ය.

(සතර සංදිධිපාදයෝ) අප්‍රතිස්ථයෝ ය.

(සතර සංදිධිපාදයෝ) අරුමිපු ය.

(සතර සංදිධිපාදයෝ) ලෙංකාත්තරයෝ ය.

(සතර සංදිධිපාදයෝ) කිසි විජ්‍යනයකින් දතුපුත්තාය, කිසි විජ්‍යනයකින් නො දතා යුත්තාපු ය.

528. (සතර සංදිධිපාදයෝ) ආපුව නො වන්නාය.

(සතර සංදිධිපාදයෝ) අනාපුවයෝ ය.

(සතර සංදිධිපාදයෝ) ආපුවිප්‍රස්ක්තයෝ ය.

(සතර සංදිධිපාදයෝ) ආපුව ද වූවාපු ම සාපුවහ ඒ ද සාපුව ද වූවාපු ම නො ද ආපුවහ ඒ ද නො කියපුත්තාපු ය.

(සතර සංදිධිපාදයෝ) ආපුව ද වූවාපු ම ආපුවසම්පූර්ණ තහ ඒ ද ආපුවසම්පූර්ණ ද වූවාපු ම නො ද ආපුවහ ඒ ද නො කියපුත්තාපු ය.

(සතර සංදිධිපාදයෝ) ආපුවරිප්‍රස්ක්ත වූ අනාපුවයෝ යි.

529. (සතර සංදිධිපාදයෝ) සංයාරනයෝ නො වෙති. . .

(සතර සංදිධිපාදයෝ) ප්‍රත්‍රියෝ නො වෙති. . .

(සතර සංදිධිපාදයෝ) ඔසයෝ නො වෙති. . .

(සතර සංදිධිපාදයෝ) මෙළයෝ නො වෙති. . .

(සතර සංදිධිපාදයෝ) නීවරණයෝ නො වෙති. . .

(සතර සංදිධිපාදයෝ) පරාමුණියෝ නො වෙති. . .

530. (සතර සංදිධිපාදයෝ) ආලමින සහිතයෝ ය.

තුන් සංදිධිපාදයෝ විත්ත නො වෙති. විත්තිදිධිපාදය විත්ත ය.

තුන් සංදිධිපාදයෝ තෙවතසිකයෝ ය. විත්තිදිධිපාදය අමෙවතසික ය.

තුන් සංදිධිපාදයෝ විත්තසම්පූර්ණයෝ ය. විත්තිදිධිපාදය විත්තය හා සම්පූර්ණ ඒ ද විත්තය හා විප්‍රපූර්ණ ඒ ද නො කියපුත්තේ ය.

තුන් සංදිධිපාදයෝ විත්තසම්පූර්ණයෝ ය. විත්තිදිධිපාදය විත්තය හා සංය්‍රෝග ඒ ද විත්තය හා විසංස්‍රෝග ඒ ද නො කියපුත්තේ ය.

තුන් සංදිධිපාදයෝ විත්තසම්පූර්ණයෝ ය. විත්තිදිධිපාදය විත්තය හා සංය්‍රෝග ඒ ද නො වේ.

නයෙ, ඉදිප්පංද විතකසහුනේ, විතකීදිප්පංද නෙ, විතකසහු.

නයෙ, ඉදිප්පංද විතක, තුපරිවත්තිනේ, විතකීදිප්පංද නෙ, විතක, තුපරිවත්ති.

නයෙ, ඉදිප්පංද විතකසංසටිසමූලිත්තානා, විතකීදිප්පංද නෙ, විතකසංසටිසමූලිත්තානා.

නයෙ, ඉදිප්පංද විතකසංසටිසමූලිත්තානා, විතකීදිප්පංද නෙ, විතකසංසටිසමූලිත්තානා.

නයෙ, ඉදිප්පංද විතකසංසටිසමූලිත්තානා, විතකීදිප්පංද නෙ, විතකසංසටිසමූලිත්තානා.

නයෙ, ඉදිප්පංද එතිරිය. විතකීදිප්පංද අර්ථිත්තිකා.

නෙ, උප්පංද.

අතුප්දිතකා.

531. නෙ, උප්පංදනා, -පෙ- නෙ, සිලෙකා, -පෙ-

532. න දසැනෙන පහ, තබා.

න හ, වන, ය පහ, තබා.

න දසැනෙන පහ, තබාගහනුකා.

න හ, වන, ය පහ, තබාගහනුකා.

සිය, සමිතකා, සිය, අමිතකා.

සිය, සමිවරා, සිය, අමිවරා.

සිය, සපැනිකා, සිය, අපැනිකා.

සිය, පිසිසහනා, සිය, න පිසිසහනා.

සිය, සුබසහනා, සිය, න සුබසහනා.

සිය, උපෙකඩසහනා, සිය, න උපෙකඩසහනා.

න කාම, වවරා.

න රුප, වවරා.

න අරුප, වවරා.

අපරියාපනකා.

නීයෝනිකා.

නීයනා.

අතුතකා.

අරණායී.

පසුහපුවකා.

ඉදිප්පංදවිගඹණය, ගිවිධෙනා.

- ඇත් සංදුධිපාදයෝ විත්තසහු වෙති. විත්තිදුධිපාදය විත්තසහු නො වේ.  
 ඇත් සංදුධිපාදයෝ විත්තානුපරිවර්තී. විත්තිදුධිපාදය විත්තානුපරිවර්තී නො වේ.  
 ඇත් සංදුධිපාදයෝ විත්තසය-සංජ්‍යවසමුත්තානැයෝ ය. විත්තිදුධිපාදය විත්තසය-සංජ්‍යවසමුත්තානැයි නො වේ.  
 ඇත් සංදුධිපාදයෝ විත්තසය-සංජ්‍යවසමුත්තානැයි වෙති. විත්තිදුධිපාදය විත්තසය-සංජ්‍යවසමුත්තානැයි නො වේ.  
 ඇත් සංදුධිපාදයෝ විත්තසය-සංජ්‍යවසමුත්තානැයි වෙති. විත්තිදුධිපාදය විත්තසය-සංජ්‍යවසමුත්තානැයි නො වේ.  
 ඇත් සංදුධිපාදයෝ බාහිරයෝ ය. විත්තිදුධිපාදය ආධ්‍යාත්මික ය.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) උපාද නො වෙත්.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) අනුපාදිත්තායෝ යි.

531. (සතර සංදුධිපාදයෝ) උපාදනයෝ නො වෙති. . .

(සතර සංදුධිපාදයෝ) ක්ෂේලණයෝ නො වෙත්. . .

532. (සතර සංදුධිපාදයෝ) දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍යයෝ නො වෙත්.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) භාවනායන් ප්‍රහාතව්‍යයෝ නො වෙත්.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) දරුණනයන් ප්‍රහාතව්‍යහතු ඇත්තානු නො වෙත්.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) භාවනායන් ප්‍රහාතව්‍යහතු ඇත්තානු නො වෙත්.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) සටිතරක ද වන්නාහ, අවිතරක ද වන්නානු ය.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) සටිවාර ද වන්නාහ, අවිවාර ද වන්නානු ය.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) සුමිතික ද වන්නාහ, අුමිතික ද වන්නානු ය.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) ප්‍රිතිසහගත ද වන්නාහ, ප්‍රිතිසහගත නො ද වන්නානු ය.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) ප්‍රිබසහගත ද වන්නාහ, ප්‍රිබසහගත නො ද වන්නානු ය.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) උපෙක්ෂාසහගත ද වන්නාහ, උපෙක්ෂාසහගත නො ද වන්නානු ය.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) කාමාවවරයෝ නො වෙත්.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) රුපාවවරයෝ නො වෙත්.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) අරුපාවවරයෝ නො වෙත්.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) අපරියාපන්නායෝ ය.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) තෙනෙයින්කියෝ ය.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) තියත්තයෝ ය.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) අනුත්තරයෝ ය.  
 (සතර සංදුධිපාදයෝ) අරණයෝ යි.

පසුගසුවෙකක යි.

සංදුධිපාදවිභාග නිමි.

# විසෙසපදිතුකකමණීකා

## විසේස පදනු කිහිමලෝකය

	පිටපතකා		පිටපතකා
<b>අ</b>		<b>අ</b>	
අකුසල, බමත,	368, 370	අ, කාසබාඩු	152, 154
අසගත්	154	අ, වියග, මි	28, 34, 50, 88, 98
අජ්ංචිතතරු, පා	2	අ, තැපා	342, 354
අභ්‍යන්තරු ත්‍යාවිජ්‍යීය	224	අ, තැපා, පි	342
අභ්‍යන්තරු ත්‍යාවිජ්‍යීය	224	අ, තෙකුරු, නියභි, ගර	244
අත්‍යින් රා, පා	2	අ, පෙ, බා, තු	150
අදේශය,	294	අ, තැපානා,	292
අධිමේ, ගෙකාව,	290, 292, 310		
අන්තර්ඛුත්‍යාක්‍රමණය, මිනිජ්‍යීය	224		
අන්තර්ගත් රා, පා	2		
අනිය ගෙ,	28, 36, 50	ඉහමිජ්‍යීය	222
අනුචායෙ,	258	ඉදිනි	384
අනුපායනා	342, 354	ඉදිනි පාද	384
අනුරේ, ගෙබ,	258		
අපවිගතා, මි	28, 34, 50, 88, 98		
	300	උක්‍රියාන්	4
අපරියාපනනා	26, 86, 102	උක්‍රිවා	294
අපරියාගාහන,	292	උපවිය,	278
අපිලා, පනත්	224	උපපතන්ගලේ	246
අපුක්‍රියානියඩ්, ගර,	244	උපාදුන්	246
අපුරියා සම්පාදන, ගෙ,	184	උපාදුනුපාදුනියෙ	68, 88, 96,
අහිජ්‍යා	342		106
අහිපාය, දේ	296, 302	උපාය, ගෙ,	184, 248
අමේ, ගෙකා	294	උපෙක්ඩාඩාඩු	154
අරණ,	34, 76	උපෙක්ඩිජ්‍යීය	222
අලෞ, ගෙය,	294	උපෙලක්ව, නා	152
අවක්‍රියාන්	4	උසා,	152
අලිජ්, පා	244, 292	උසෝ, ලකි	222
අලිජ්, බා, තු	158		
අලිජ්, ලඩියී	292, 294		
අලිඡා, භාරේ,	224		
අවිජ්, සා, බා, තු	154	ඇක්‍රියානා	296, 302
අවිජ්, කානා	302, 306, 326, 334	ඇලු, තිකං රා, පා	4
අව්‍යාපාදාඩාඩු	156		
අභ්‍යභිතා, බා, තු	132		
අපුරේ, පෙ,	292	කම්මෙහලේ,	246

පිටසිඩීමෙන්		පිටසිඩීමෙන්	
ක්‍රි.		ජ	
කාමබාධු	156	ජර	182
කායබාධු	160	ජරමිරණ	246, 338
කායලිසැන්දුජබාධු	160	ජ	
කායසභාරෝ	244	ජ, නි	182, 246
කාය, තුපසයි	240, 356	ජ	
කු		ජවහාරාධියා	160
කුමෙගො	258	ජවහාරාධියාජබාධු	160
කුහලම්බ	294	ජ	
කුහල	322	ජවහාරාධියා	222
කුහල, බමත,	370	ජවහාරාධියා	
බ		භ	
බාරිකා	130	භණ්ඩ	246
ඩ		භ	
ඛුරකට්ඩාකා	152	භාලව්‍යවච්ච	152
ඡ		භි	
ගනබාධු	168	භිජ්‍යායනන	270, 280
ගනබායනන	128	භක	
ඡ		භක්‍රේඩාධු	152
ඡ, ගබාධු	158	ඩ	
ඡ, ගලිසැන්දුජබාධු	158	දුකුඩාධු	154
ඩ		දුකුඩාධියාරෝගිය, මිනිපරිපද	
වකබායනන	124	දුරියායවල	192
වකුඩාධු	158	දුකුඩාධියාරෝගිය, අරියායවල	188
වකුඩාධිසැන්දුජබාධු	158	දුකුඩායුදෙය, අරියායවල	186
වැඹිකකා	292	දුකුඩියා	222
එ		දුකුඩා	182, 196, 248
එනකා, තුපසජිවනිනෑ	116, 144, 218, 238	දුකුඩා අරියායවල	182
එනකා, තුපසයි	346, 348, 356	ඩ	
එනතිදිප, දද	394	දුරරුප	4
එනකා. පෘශ්‍යභා, ති	368	ඩද	
ඇ		දදමනස්‍යඩාධු	154
ජට්ඩා, ගනන	248	දදමනස්‍යඩියා	222
ජන්දිදිප, දද	394	දදමනස්‍යඩ	184, 248, 344, 350 356
ජන්ද	368, 372, 376, 384	ඩව්	
ජන්ද. ජනෙනි	368	දැඩ්, ර, ජපක	124, 126

	පිටස් බිගා		පිටස් බිගා
ආදව		ආ	
ආද්‍යලෙකාන්	292	ආභායන්නා	278
ඇ		ආභාය, ඩි, නු	160
ආමත්‍ය, නු	160	ආභාය, විසැකුණු ලේඛි, නු	162
ආමත්, ප්‍රසාදී	250, 252, 258	ආභාය, විලැලුබේ,	292
ආමත්, යත්තනා	150	ආරණ්	182
ඇ		ආ	
ඇවරණ්	114, 140	මිවිතනකනියනෙ,	28, 36, 50, 106
ඇතා		ර	
නෙකක මෙධි, නු	156	රසයා, නු	160
ඇ		රසායන්නා	130
පවුවප්‍රස්ථාරි, පා	2	රූ	
පක්‍රියාලුදීයා	224	රූපත්වනේ,	2, 108
පරිස්	290, 292	රූප	132
පහතිබා, නු	150	රූපායත්තනා	128
පණීනා රූප	4	උ	
පණ්ඩරා	124, 258	උපිලකා	130
පදාහනී	368	උල්	
පධානයන්ති, රෙරු	384, 388	උලා, කෙ,	342, 354
පධානා	368	උලා, එකා	130
පර, මා, සෙසා	114	උ	
පරිදෙවා	182, 248	ව්‍යුත්තනිහා	128
පරිහපානා	292	උ	
පස, දේ	294, 310	ව්‍යුත්තනිහා	128
ඇ		ව්‍යුත්තනිහා	128
පුකුදුනිසංඝිතා, රෙරු	244	ව්‍යුත්තනිහා	368, 372, 376
පුරිසිඳුදීයා	222	ව්‍යුත්තනිහා	152
ඇ		ව්‍යුත්තනිහා	152
එසෙයා	246	ව්‍යුත්තනිහා	368
ඇතා		ව්‍යුත්තනිහා	368, 372, 376
එතා, විසිබඳායත්තනා	130	ව්‍යුත්තනිහා	152
ඇ		ව්‍යුත්තනිහා	152
බණිත්‍යාරූප	4	ව්‍යුත්තනිහා	244
ඇ		ව්‍යුත්තනිහා	244
බ, විසිනිඳුදීයාත්	220	ව්‍යුත්තනිහා	244
ඇ		ව්‍යුත්තනිහා	244
හම්බා	246	ව්‍යුත්තනිහා	244

	පිටස්විකාශ		පිටස්විකාශ
වි		සං	
විම්මය, සම්බි	388	සාරුගෙ,	258
විම්මයදිප, ගදු	394		
		ස්‍ය	
වට			
වේදනා,	246, 292	සුබධි, තු	154
වේදනා, කඩු ගෙවා,	4	සුඩ්‍යැංශියා	222
වේදනා, නුප්පයි	344, 346, 356	සුඩ්‍යැමරුප	4
		සුප්‍රාණ්ඩ්ව, තු	152
ව්‍යා			
ව්‍යාප, පාදවි, තු	156	සේ, ගෙවා,	182, 248
		සේ, තුවා, තු	158
		සේ, කුම්කුද්‍යුජ්‍යාව, තු	158
		සේ, මහාසාධා, තු	154
		සේ, මහාසිජ්‍යායා	222
ස			
සඩ්බෑරකඩු ගෙවා,	12, 66		
සඩ්බෑර	244		
සඩ්බෑරකඩු ගෙවා,	8		
සඩ්බි	242		
සඩ්බිපට්‍යානා,	340, 360		
සඩ්බිජ්‍යාය	224		
සඩ්ම්ඩ්	342		
සඩ්බි, තු	158		
සඩ්බි තුනා	127		
සඩ්බිජ්‍යාය	222		
සඩ්බිජ්‍යානාසප රේජරුප	108		
සඩ්බිජ්‍යාරුප	4		
සඩ්බිජ්‍යානාසපදෝ	128		
සඩ්බිජ්‍යාරුප	128		
සඩ්බිජ්‍යාරුප	342		
සඩ්බිජ්‍යාරුප	342		
සඩ්ම්ඩ්	384		
සඩ්බිජ්‍යාය	384		
සඩ්මතකානියගෙන,	28, 36, 50, 106		
සඩ්මත පාඨවානා	368, 372		
සඩ්මත, අංශ්‍රේවෙ,	192, 194		
සඩ්මත, කාමත ගෙනා,	192, 194		
සඩ්මත, දිවයි	192, 194		
සඩ්මත, වාචි	192, 194		
සඩ්මත, වායාමේ,	192, 194		
සඩ්මත, සඩ්බිපෙප,	192, 194		
සඩ්මත, සඩ්බි	192, 194		
සඩ්මත, සඩ්මත, ඩි	192, 194		
සඩ්ලා, යනුනා	244		